WILBUR SMITH

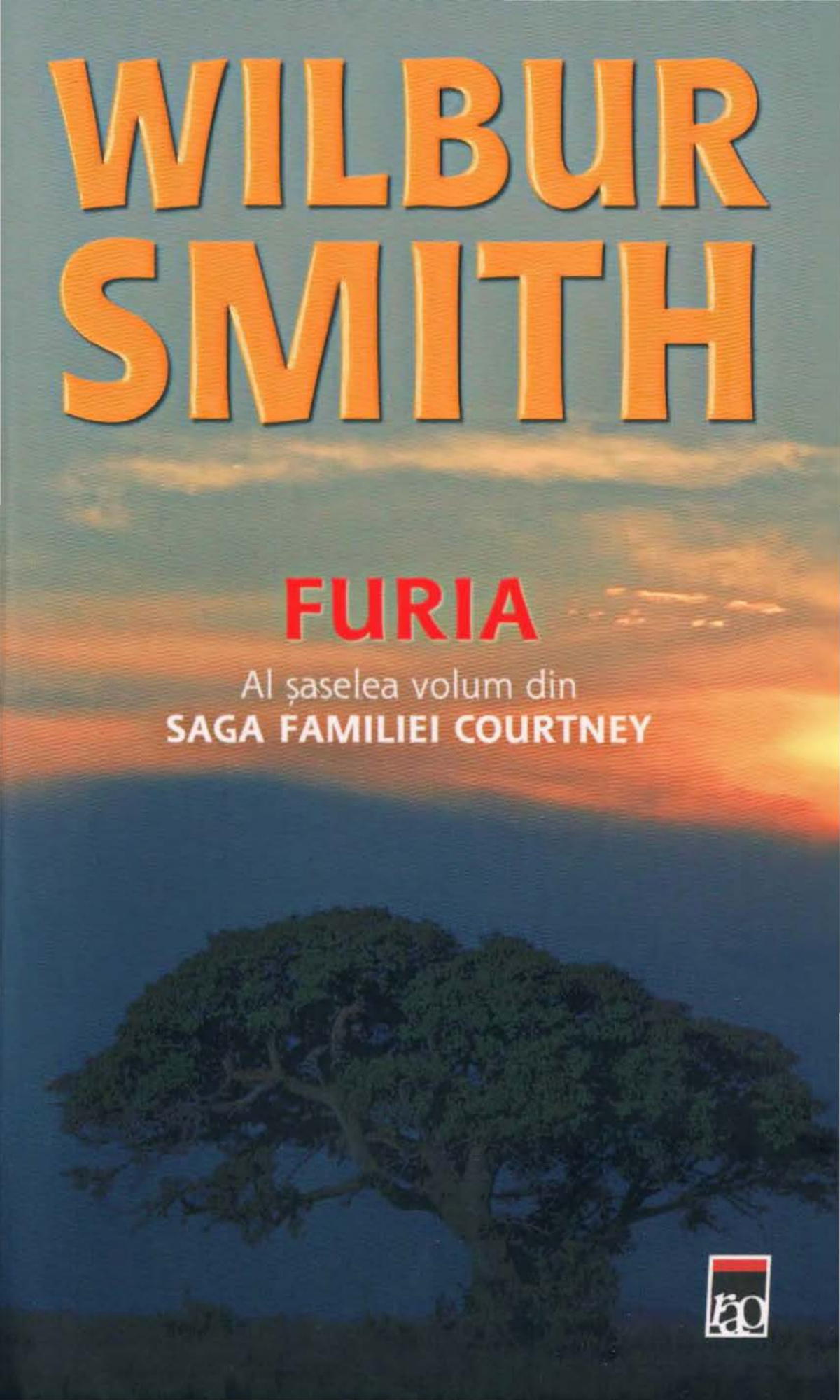

FURIA

Al șaselea volum din

SAGA FAMILIEI COURTNEY

WILBUR SMITH

FURIA

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SMITH, WILBUR
Furia / Wilbur Smith; trad. Patricia Niculae, Florentina Rahira Tinte. - Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2009
ISBN 978-973-54-0037-8

I. Niculae, Patricia (trad.)
II. Rahira Tinte, Florentina (trad.)

821.111-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

WILBUR SMITH
Rage
Publicată pentru prima dată în 1978 de William Heinemann Ltd
Republicată în 1987 de Macmillan
din cadrul Pan Macmillan Ltd
Pan Macmillan, 20 New Warf Road, London N19RR
© Wilbur Smith 1987
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleza
PATRICIA NICULAE
FLORENTINA RAHIRA TINTE

© RAO International Publishing Company 2008
pentru versiunea în limba română

2009

ISBN 978-973-54-0037-8

Îi dedic această carte soției mele, Danielle.

Mână în mână am străbătut toate continentele acestei lumi,
Dar nu-i nici unul întins cât să cuprindă iubirea ce ți-o port.
Împreună am navigat pe toate oceanele,
Dar nu-i nici unul adânc cât să înghită iubirea ce ți-o port.

Tara Courtney nu mai purtase alb din ziua nunții. Culoarea ei preferată era verdele pentru că se potrivea cel mai bine cu părul ei des și castaniu.

Cu toate acestea, rochia albă pe care o purta azi o făcea să se simtă din nou ca o mireasă, emoționată și puțin speriată, aducându-i totodată bucurie și sentimentul unui angajament. Manșetele și gulerul înalt erau din dantelă și își pieptănase părul până când căpătase sclipiri rubinii în lumina puternică a soarelui din Cape. Avea obrajii îmbujorați și, deși născuse patru copii, talia îi era subțire ca a unei fecioare. Eșarfa neagră care cobora în diagonală peste unul din umeri era astfel cu atât mai nepotrivită: tinerețea și frumusețea împodobite cu însemnele doliului. În ciuda tulburării, stătea cu mâinile împreunate în față și își ținea capul plecat, tăcută și nemișcată.

Era doar una dintre cele aproape cincizeci de femei, toate îmbrăcate în alb, toate având acele eșarfe negre, toate afișând aceeași expresie de doliu, care stăteau dispuse la distanțe egale de-a lungul trotuarului de vizavi de intrarea principală a clădirii parlamentului Uniunii Africii de Sud[1].

Aproape toate aceste femei erau tinere matroane din cercul Tarei, bogate, privilegiate și plictisite de monotonia existenței lor. Multe dintre ele se alăturaseră protestului, entuziasmate de perspectiva de a sfida autoritatea consacrată și din dorința de a-și intriga apropiații. Unele căutau să atragă atenția soților care, după primii zece ani de căsătorie, sătui de viața în familie, se reorientară înspre afaceri, golf și alte activități extraconjugale. Exista totuși un nucleu dur al mișcării, alcătuit în principal din

[1] Uniunea Africii de Sud este statul predecesor al Republicii Africa de Sud. (n.tr.)

femeile mai în vârstă, printre care se găseau însă şi câteva dintre cele mai tinere, precum Tara sau Molly Broadhurst. Ele erau motivate doar de repulsia faţă de nedreptăţi. Tara încercase să exprime ceea ce simţea la conferinţa de presă din acea dimineaţă când o femeie reporter de la *Cape Argus* o întrebase „De ce faceţi asta, doamnă Courtney?", iar ea îi răspunse „Pentru că nu îmi plac despoţii şi nu îmi plac trişorii". Acestea erau lucrurile împotriva cărora milita acum.

– Vine lupul cel mare şi rău, spuse încet femeia care se afla la cinci paşi în dreapta Tarei. Grupaţi-vă, fetelor!

Molly Broadhurst era una dintre membrele fondatoare ale mişcării Black Sash[1], o femeie mărunţă dar hotărâtă, având puţin peste treizeci de ani, şi pe care Tara o admira foarte mult, încercând să o egaleze.

Un Chevrolet negru cu plăcuţe de înmatriculare ale guvernului se opri la colţul Pieţei Parlamentului şi patru bărbaţi coborâră pe trotuar. Unul dintre ei era fotograful poliţiei care se apucă imediat de lucru, mişcându-se repede cu aparatul lui marca Hasselblad prin faţa şirului de femei îmbrăcate în alb şi purtând eşarfe negre pe deasupra, fotografiindu-le pe fiecare dintre ele. Fu urmat de alţi doi care afişau ostentativ carnete de notiţe. Erau îmbrăcaţi în costume de afaceri negre, prost croite, cu pantofi butucănoşi ce făceau parte din echipamentul poliţienesc, iar acţiunile lor erau bruşte şi metodice, trecând printre şiruri, cerând şi notând numele şi adresa fiecăreia dintre protestatare. Tara, care devenise oarecum expertă în astfel de chestiuni, bănui că sunt cel mai probabil sergenţi în Brigada Specială, dar pe cel de-al patrulea bărbat îl ştia din vedere şi după nume, la fel cum îl cunoşteau şi majoritatea celorlalte femei.

Era îmbrăcat într-un costum de vară, gri-deschis, cu pantofi de piele maro, cravată simplă, cafenie şi pălărie de fetru gri. Era de înălţime medie şi destul de comun ca înfăţişare, cu o gură

[1] Organizaţie de rezistenţă nonviolentă a femeilor albe din Africa de Sud, fondată în 1955. (n.tr.)

mare și prietenoasă – bărbatul zâmbi ușor în timp ce își ridică pălăria în fața lui Molly.

– Bună dimineața, doamnă Broadhurst. Ați ajuns devreme. Procesiunea nu va sosi decât peste o oră.

– Ne veți aresta din nou pe toate, inspectore? întrebă Molly caustic.

– Departe de mine gândul. Inspectorul ridică din sprâncene. E o țară liberă, să știți.

– Mai că nu mi-ar veni să cred.

– Sunteți îndrăzneață, doamnă Broadhurst! Scutură din cap. Încercați să mă provocați.

Engleza lui era ireproșabilă, cu o vagă urmă de accent afrikaans[1].

– Nu, inspectore. Protestăm împotriva fraudei electorale flagrante a acestui guvern pervers, a încălcării legii și a abrogării drepturilor umane elementare pentru majoritatea conaționalilor noștri, totul din cauza culorii pielii lor.

– Îmi este teamă, doamnă Broadhurst, că vă repetați. Mi-ați spus toate aceste lucruri și la ultima noastră întâlnire. Inspectorul chicoti. Urmează să îmi cereți chiar dumneavoastră să vă arestez din nou. Să nu stricăm acest mare moment.

– Inaugurarea acestui parlament, dedicat nedreptății și opresiunii, trebuie deplânsă și nu sărbătorită.

Inspectorul își ridică degetul la pălărie, dar în spatele acestei atitudini ireverențioase se ascundea un respect autentic și poate chiar puțină admirație.

– Continuați, doamnă Broadhurst, murmură el. Sunt convins că ne vom reîntâlni cât de curând, iar apoi pași mai departe, ajungând față în față cu Tara. Bună dimineața și dumneavoastră, doamnă Courtney. Se opri și de această dată nu-și putu ascunde admirația. Ce părere are ilustrul dumneavoastră soț despre acest comportament trădător?

---

[1] Limbă indo-europeană derivând din limba olandeză de secol XVII și vorbită în special în Africa de Sud și Namibia. (n.tr.)

– Să fie oare trădare, inspectore, a te opune exceselor Partidului Național și a legislației acestuia, bazate pe rasă și pe culoare?

Privirea lui coborî pentru o clipă pe pieptul ei plin și bine conturat sub dantela albă, iar apoi reveni asupra chipului ei.

– Sunteți mult prea frumoasă pentru această nebunie, spuse. Lăsați-o pe seama babornițelor cu părul cărunt. Mergeți acasă, unde vă este locul și îngrijiți-vă copiii.

– Aroganța dumneavoastră masculină este insuportabilă, inspectore. Chipul i se aprinse de furie, fără să își dea seama că frumusețea pe care el tocmai o lăudase sporea astfel.

– Mi-aș dori ca toate trădătoarele să arate ca dumneavoastră. Meseria mea ar fi cu mult mai plăcută. Vă mulțumesc, doamnă Courtney. Zâmbi arogant și trecu mai departe.

– Nu-l lăsa să te întărâte, draga mea, îi spuse Molly cu blândețe. Se pricepe de minune la asta. Protestul nostru este pașnic. Amintește-ți de Mahatma Gandhi.

Tara făcu un efort și își stăpâni mânia, reîntorcându-se la atitudinea penitentului. Pe trotuarul din spatele ei începură să se strângă mulțimi de spectatori. Rândul de femei îmbrăcate în alb deveni obiectul curiozității și al amuzamentului, atrase câteva atitudini aprobatoare și foarte multă ostilitate.

– Ai naibii comuniști, strigă un bărbat de vârstă mijlocie către Tara. Vreți să dați țara pe mâna unor sălbatici. Ar trebui să fiți aruncate în pușcărie până la ultima.

Era bine îmbrăcat și avea o exprimare îngrijită. La rever purta chiar și o mică insignă de alarmă înfățișând o cască de tinichea, semn că în timpul războiului luptase ca voluntar împotriva fascismului. Atitudinea lui reamintea de sprijinul tacit de care se bucura Partidul Național aflat la conducere chiar și printre comunitățile de albi vorbitori de limbă engleză.

Tara își mușcă buzele și se străduí să rămână tăcută, cu capul plecat, chiar și când rumoarea se transformă într-o serie de ovații stridente, ironice, venind de la oamenii de culoare din mulțimea care sporea cu fiecare clipă.

Începea să fie din ce în ce mai cald, iar lumina soarelui avea o strălucire uniformă, mediteraneeană şi, deşi deasupra muntelui Table, cu vârful teşit ca un bastion măreţ, începuse să se strângă o plapumă de nori, semnalând ridicarea vântului de sud-est, acesta nu atinsese încă oraşul care se înghesuia la poalele masivului. Între timp mulţimea sporise şi devenise zgomotoasă, iar Tara fu înghiontită, intenţionat, după cum bănuia. Îşi păstră cumpătul şi îşi concentră atenţia asupra clădirii aflate peste drum de locul în care se găsea.

Proiectată de către Sir Herbert Baker, acel reprezentant absolut al arhitecturii imperiale, clădirea era masivă şi impunătoare, din cărămidă roşie şi cu coloane de un alb strălucitor – fără a fi pe gustul modern al Tarei care înclina spre spaţii şi linii simple, spre mobila din sticlă sau din lemn uşor de pin scandinav. Clădirea părea să întrupeze tot ceea ce era rigid şi învechit din trecut, tot ceea ce Tara voia să vadă demolat şi aruncat la gunoi.

Gândurile îi fură întrerupte de murmurul crescând al mulţimii aflate în aşteptare din jurul ei.

– Uite-i că vin, strigă Molly şi oamenii din mulţime se împinseră unul în altul şi se agitară, ovaţionând cu putere.

Se auzea tropotul copitelor pe drumul de pietriş, iar poliţiştii mergeau călare pe caii care urcau strada la trap, flamurile fluturau vesele la capătul lănciilor de care erau agăţate, călăreţi pe cai de luptă identici, a căror piele străluceau ca metalul şlefuit în lumina soarelui.

În spatele lor se auzeau trăsurile huruind. În prima dintre ele se aflau guvernatorul general şi prim-ministrul. Era el, Daniel Malan[1], eroul afrikaanderilor, cu trăsături respingătoare, aproape ca de broască, un om a cărui singură preocupare şi intenţie declarată erau să păstreze supremaţia *Volk*-ului în Africa pentru o mie de ani şi era dispus să facă orice în acest scop.

---

[1] Daniel François Malan (1874–1959), prim-ministru al Africii de Sud în perioada 1948–1958, principal promotor al naţionalismului afrikaander. (n.tr.)

Tara îşi aţinti privirea asupra lui cu o ură aproape palpabilă, pentru că acesta întruchipa tot ceea ce ea considera dezgustător la guvernul care deţinea acum controlul asupra pământurilor şi al oamenilor pe care ea îi iubea atât de mult. Când trăsura trecu prin dreptul ei, ochii li se întâlniră pentru o clipă şi ea încercă să îşi exprime intensitatea sentimentelor, dar bărbatul se uită la ea fără vreo urmă de recunoaştere, fără ca în privirea lui meditativă să se întrevadă cel mai mic semn de iritare. Se uitase la ea şi nu o văzuse, iar acum, pe lângă furie, se simţi copleşită de deznădejde.

„Ce trebuie făcut ca sa-i determini pe oamenii aceştia să asculte măcar?" se întrebă, dar demnitarii coborâseră acum din trăsuri şi luaseră poziţie de drepţi pentru a asculta imnul naţional. Şi, deşi Tara nu o ştia atunci, era ultima dată când *The King* se cânta la deschiderea şedinţei Parlamentului Sud-African.

Formaţia termină şi membrii cabinetului îi urmară pe guvernatorul general şi pe prim-ministru, trecând prin uşile masive de la intrare. La rândul lor, fură urmaţi de reprezentanţii opoziţiei. Venise şi momentul de care Tara se temuse pentru că cei din familia ei erau acum parte din procesiune. Chiar după liderul opoziţiei mergea tatăl Tarei, cu mama ei vitregă de braţ. Formau cel mai izbitor cuplu din procesiune, tatăl ei înalt şi demn ca un leu patriarhal, în timp ce la braţul lui, Centaine de Thiry Courtney-Malcomess era zveltă şi graţioasă într-o rochie de mătase galbenă, perfectă pentru o asemenea ocazie, cu o pălărie elegantă fără boruri pe capul ei mic şi frumos, cu voalul căzându-i peste un singur ochi; nu părea nici măcar cu un an mai în vârstă decât Tara, deşi toată lumea ştia că i se dăduse numele de Centaine pentru că se născuse în prima zi a secolului douăzeci.

Tara crezu că scăpase fără să fie văzută, căci nici unul din ei nu ştia că intenţionase să se alăture protestului, dar procesiunea fu oprită pentru o clipă la capătul scărilor şi, înainte de a intra, Centaine se întoarse şi se uită în spate. Din poziţia avantajoasă în care se afla putea vedea peste capetele celor din escortă şi

peste ale celorlalți demnitari din procesiune și preț de o clipă prinse privirea Tarei de cealaltă parte a drumului. Deși expresia feței nu i se schimbă, Tara simți dezaprobarea din ochii ei aproape ca pe o palmă. Pentru Centaine onoarea, demnitatea și bunul nume al familiei erau extrem de importante. O avertizase pe Tara în repetate rânduri să nu se dea în spectacol și era o afacere periculoasă să nu o iei în seamă pe Centaine pentru că nu era doar mama vitregă a Tarei, dar și soacra ei și capul familiei Courtney și stăpâna averii.

Urcând în spatele ei, ajunși la jumătatea scărilor, Shasa Courtney văzu direcția și intensitatea privirii mamei lui și, întorcându-se repede, o observă pe Tara, soția lui, în rândul protestatarelor cu eșarfe negre. Când îi spusese la micul dejun că nu o să îl însoțească la ceremonia de deschidere, Shasa abia dacă-și dezlipise privirea de pe paginile financiare ale ziarului de dimineață.

– Cum vrei, draga mea. O să fie destul de plictisitor, murmură el. Dar aș mai vrea o ceașcă de cafea când ai o clipă liberă.

Acum când o recunoscu, schiță un zâmbet și dădu din cap cu o deznădejde simulată, ca și cum ar fi surprins-o pe Tara făcând o năzbâtie, apoi se întoarse și își continuă drumul.

Era extraordinar de chipeș și peticul negru de la ochi îi dădea un aer de pirat bătrân pe care majoritatea femeilor îl găseau contrariant și provocator. Erau renumiți ca fiind cel mai frumos cuplu tânăr din Cape Town. Și totuși, era ciudat cum trecerea anilor transformase în cenușă flăcările dragostei lor.

– Cum vrei, draga mea, îi spusese, după cum o făcuse foarte des zilele astea.

Ultimii membrii ai procesiunii dispărură și ei în clădirea parlamentului, escorta călare și trăsurile goale se îndepărtară, iar mulțimile începură să rupă rândurile. Demonstrația se terminase.

– Vii Tara? o strigă Molly, dar Tara scuturâ din cap.

– Trebuie să mă întâlnesc cu Shasa, zise. Ne vedem vineri după-amiază.

Tara își scoase eșarfa neagră, o împături și o puse în geantă în timp ce își croia drum prin mulțimea care începuse să se împrăștie. Trecu strada.

Nu găsea nici un fel de ironie în a-i arăta portarului, la intrarea vizitatorilor, ecusonul de acces în parlament și în a intra în instituția împotriva acțiunilor căreia protestase atât de vehement. Urcă pe una dintre scările secundare și se uită în galeria pentru vizitatori. Încăperea era plină cu oaspeți importanți și cu soții de parlamentari, iar ea privi peste capetele acestora, în camera lambrisată de mai jos, la șirurile de membri îmbrăcați în costume sobre, așezați pe banchetele de piele verde, prinși în impozantele ritualuri parlamentare. Totuși, știa că discursurile vor fi dureros de triviale, de banale și de plictisitoare, iar ea stătuse în stradă de dimineață. Simțea nevoia să ajungă la toaletă cât mai curând posibil.

Îi zâmbi portarului și se retrase discret, apoi se întoarse și merse grăbit de-a lungul coridorului spațios. Ieșind de la toaletă, se îndreptă înspre biroul tatălui ei pe care îl folosea ca și cum ar fi fost al ei.

Imediat după colț aproape că se lovi de un bărbat care venea din direcția opusă. Reuși să se oprească la timp și văzu că era un negru înalt, îmbrăcat în uniforma îngrijitorilor din clădirea parlamentului. Ar fi trecut pe lângă el cu o ușoară înclinare a capului și un zâmbet dacă nu și-ar fi amintit că îngrijitorul n-ar fi avut ce să caute în această parte a clădirii când Parlamentul era în ședință, iar birourile prim-ministrului și ale liderului opoziției se aflau la capătul coridorului. Și apoi, deși îngrijitorul cără un mop și o găleată, nu părea nici umil, nici servil și îl privi tăios.

Simți un fior când îl recunoscu. Trecuseră mulți ani, dar n-ar fi putut niciodată uita chipul acela – trăsăturile unui faraon egiptean, impunător și aprig, cu ochii negri scăpărând de inteligență. Era încă unul dintre cei mai arătoși bărbați pe care îi văzuse vreodată și își aminti vocea lui, gravă și tulburătoare, iar această amintire o făcu să tremure ușor. Își aminti până și

cuvintele lui: „Există o generație ai cărei dinți sunt ca sabiile... să-i devoreze pe cei săraci de pe suprafața pământului".

Acest bărbat era cel care o făcuse pe ea să înțeleagă întru câtva ce însemna să te naști negru în Africa de Sud. Angajamentul ei se datora acestei întâlniri de demult. Bărbatul acesta îi schimbase viața cu doar câteva cuvinte.

Se opri, blocându-i calea, și încercă să găsească o modalitate prin care să-i spună ce simțea, dar rămase fără glas și își dădu seama că din cauza șocului tremura. În clipa în care realiză că fusese recunoscut bărbatul, se schimbă, ca un leopard care simte prezența vânătorilor. Tara simți că era în pericol căci ceva din cruzimea africană păru să pună stăpânire pe el, dar ei nu îi fu teamă.

– Sunt o prietenă, zise ea încet și se dădu la o parte ca să-l lase să treacă. Luptăm pentru aceeași cauză.

Pentru o clipă, rămase nemișcat și o fixă cu privirea. Tara știa că el nu avea să-i mai uite chipul vreodată, privirea lui cercetătoare părea să dea foc pielii ei, iar apoi dădu din cap.

– Te cunosc, mărturisi el și încă o dată vocea lui o făcu să tremure, gravă și melodioasă, plină de ritmul și de cadența Africii. O să ne mai întâlnim.

Apoi își continuă drumul și fără a se uita înapoi dispăru după colțul coridorului cu lambriuri. Tara rămase uitându-se după el cu inima bubuindu-i în piept și abia mai putând să respire.

– Moses Gama, îi șopti numele. Mesia și războinic al Africii – apoi făcu o pauză și dădu din cap. Ce faci aici, tocmai în acest loc?

Posibilitățile o contrariau și o nelinișteau pentru că acum știa că această cruciadă era în plină desfășurare și tânjea să ia parte la ea. Voia să facă mai mult decât să stea la un colț de stradă cu o eșarfă neagră peste umăr. Știa că Moses Gama nu trebuia decât să-i facă un semn cu degetul și l-ar fi urmat, ea și încă alte zece milioane.

„O să ne mai întâlnim", îi promisese și ea îl crezu.

Bucuroasă, își continuă drumul pe coridor. Avea propria cheie de la biroul tatălui ei și, în timp ce o băga în încuietoare, ochii îi erau la același nivel cu plăcuța de alamă:

COLONEL BLAINE MALCOMESS
DEPUTAT; LIDER AL OPOZIȚIEI

Își dădu seama cu surprindere că ușa nu era încuiată, o deschise larg și intră.

Centaine Courtney-Malcomess, care stătea la fereastra din spatele biroului, se întoarse pentru a o întâmpina.

– Te așteptam, tânără doamnă.

Accentul franțuzesc al lui Centaine avea o afectare care pe Tara o enerva.

„Nu s-a întors în Franța decât o dată în treizeci și cinci de ani", se gândi și își ridică bărbia sfidător.

– Să nu-ți ridici capul în fața mea, Tara *chérie*, continuă Centaine. Când te porți ca un copil, trebuie să te aștepți să fii tratată ca un copil.

– Nu, *mater*, te înșeli. Nu mă aștept să mă tratezi ca pe un copil, nici acum, nici altă dată. Sunt o femeie măritată, în vârstă de treizeci și trei de ani, mamă a patru copii și stăpână în casa mea.

Centaine oftă.

– Bine, zise dând din cap. Îngrijorarea m-a făcut să mă comport nepoliticos și îmi cer scuze. Să nu facem această discuție mai dificilă decât este, pentru nici una din noi.

– Nu știam că trebuie să discutăm.

– Stai jos, Tara, îi ordonă Centaine.

Tara se supuse instinctiv, enervându-se apoi pe ea însăși pentru că o ascultase. Centaine se așeză pe scaunul de la biroul tatălui ei și asta de asemenea o deranjă pe Tara – era scaunul tatălui ei, asupra căruia această femeie nu avea nici un drept.

– Tocmai mi-ai spus că ești o soție care are patru copii, spuse Centaine încet. Nu ești de acord că ai o datorie...

– Copiii mei sunt bine îngrijiți, răbufni Tara. Nu mă poți acuza de asta.

– Dar soțul tău și mariajul tău?

– Ce-i cu Shasa? Tara aplică o tehnică defensivă.

– Tu să-mi spui, o invită Centaine

– Nu te privește.

– A, ba da, o contrazise Centaine. Mi-am dedicat întreaga viață lui Shasa. Plănuiesc ca el să devină unul dintre liderii acestei națiuni.

Tăcu și ochii începură să-i sticlească visători pentru o clipă, iar pleoapele păreau să-i fie pe jumătate închise. Tara mai observase această expresie și înainte, ori de câte ori Centaine cădea pe gânduri, iar acum voia să o întrerupă cât mai brutal cu putință.

– E imposibil și tu știi asta.

Ochii lui Centaine redeveniră alerți și o priviră pe Tara.

– Nimic nu este imposibil – nu pentru mine, nu pentru noi.

– Ba da, este, spuse Tara cu o satisfacție răutăcioasă. Știi la fel de bine ca mine că naționaliștii au făcut fraude electorale, ba chiar au împânzit senatul cu oamenii numiți de ei. Ei sunt cei care dețin puterea pentru totdeauna. Niciodată cineva care nu face parte dintre ei, nu este un naționalist afrikaander, nu va fi liderul acestei țări, nu până la revoluție – și când aceasta se va termina, liderul va fi un negru. Tara se opri și pentru o clipă se gândi la Moses Gama.

– Ești naivă, se răsti Centaine. Nu înțelegi lucrurile astea. Vorbăria ta despre revoluție este copilăroasă și irresponsabilă.

– Fie ca tine, *mater*. Dar în adâncul sufletului știi că am dreptate. Dragul tău Shasa n-o să-ți îndeplinească niciodată visul. Chiar și el începe să simtă inutilitatea de a fi în opoziție pentru totdeauna. Își pierde interesul pentru ceea ce e imposibil. Nu m-aș mira dacă se hotărăște să nu conteste următoarele alegeri, să renunțe la aspirațiile politice pe care i le-ai impus și să se apuce să mai câștige încă un trilion de lire.

– Nu. Centaine scutură din cap. Nu va renunța. Este un luptător, la fel ca mine.

– Nu va fi nici măcar membru al cabinetului, darămite prim-ministru, afirmă Tara cu hotărâre.

– Dacă asta este părerea ta, atunci nu eşti soţia fiului meu, zise Centaine.

– Tu ai spus-o, şopti Tara. Tu ai spus-o, nu eu.

– O, Tara draga mea, îmi pare rău. Centaine se întinse peste birou, dar acesta era prea lat ca să îi permită să-i atingă mâna Tarei. Iartă-mă. Mi-am pierdut cumpătul. Toate astea sunt extrem de importante pentru mine. Sufăr foarte mult, dar nu am vrut să te înfrunt. Vreau numai să te ajut – sunt foarte îngrijorată pentru tine şi pentru Shasa. Vreau să ajut, Tara. O să mă laşi să te ajut?

– Nu avem nevoie de ajutor, minţi frumos Tara. Eu şi Shasa suntem foarte fericiţi. Avem patru copii minunaţi.

Centaine făcu un gest de nerăbdare.

– Tara, noi două n-am văzut întotdeauna lucrurile la fel. Dar îţi sunt cu adevărat prietenă. Vreau tot ce e mai bine pentru tine şi Shasa şi pentru cei mici. O să mă laşi să te ajut?

– Cum, *mater?* Dându-ne bani? Deja ne-ai dat zece sau douăzeci de milioane – sau să fie treizeci de milioane de lire? Uneori nici nu mai reuşesc să ţin socoteala.

– Îmi vei da voie să-ţi împărtăşesc experienţa mea? Vei asculta sfatul meu?

– Da, *mater*, îl voi asculta. Nu promit că îl voi urma, dar îl voi asculta.

– În primul rând, Tara dragă, trebuie să renunţi la aceste activităţi nebuneşti de stânga. Strici reputaţia întregii familii. Dă prost să te îmbraci astfel şi să stai şi stând pe la colţuri de stradă, şi asta se răsfrânge şi asupra noastră. Dar lăsând asta la o parte, este şi foarte periculos. Decretul de Suprimare a Comunismului[1] este acum în vigoare. Ai putea fi declarată comunistă şi ai

[1] Lege a guvernului Africii de Sud aprobată pe 16 iunie 1950, care interzicea existenţa Partidului Comunist Sud-African şi dezavua ideologia comunistă. (n.tr.)

putea fi scoasă în afara legii. Gândeşte-te, ai deveni o persona non grata, decăzută din toate drepturile şi demnităţile umane. Apoi mai e şi cariera politică a lui Shasa. Ceea ce faci se reflectă asupra lui.

– *Mater*, am promis că voi asculta, spuse Tara impasibilă. Dar acum îmi retrag această promisiune. Ştiu ce fac. Se ridică şi se îndreptă spre uşă unde se opri şi se uită înapoi. Te-ai gândit vreodată, Centaine Courtney-Malcomess, că mama mea a murit pentru că i-a fost frântă inima şi că relaţia ta făţişă cu tatăl meu a fost cea care i-a frânt-o? Şi totuşi, ţi se pare normal să stai acolo plină de tine şi să mă sfătuieşti cum să mă comport în viaţă ca să nu vă fac de râs, pe tine şi pe fiul tău iubit. Ieşi, închizând uşor în urma ei uşa masivă de tec.

În rândul din faţă din secţiunea opoziţiei, Shasa Courtney stătea tolănit în fotoliu, cu mâinile înfundate adânc în buzunare, cu picioarele întinse în faţă şi încrucişate la glezne, ascultându-l cu atenţie pe ministrul de interne care oferea o scurtă descriere a legislaţiei pe care intenţiona să o prezinte parlamentului în şedinţa curentă.

Ministrul de interne era cel mai tânăr membru al cabinetului, un bărbat de aproximativ aceeaşi vârstă cu Shasa, ceea ce era extraordinar. Afrikaanderii respectau vârsta şi priveau cu neîncredere lipsa de experienţă şi vehemenţa tinereţii. „Media de vârstă a celorlalţi membri ai cabinetului naţionalist nu e mai mică de şaizeci şi cinci de ani", reflectă Shasa, şi totuşi iată-l pe Manfred De La Rey stând în faţa lor, un bărbat mai tânăr de patruzeci de ani, expunând punctele generale ale proiectului de lege privind amendamentul la legislaţia penală pe care urma să-l propună şi să îl descrie în diferitele sale etape.

– Pretinde dreptul de a declara stare de urgenţă prin care să pună poliţia deasupra legii, fără a se mai face apel la tribunale, mormăi Blaine Malcomess de alături, iar Shasa încuviinţă din cap fără a privi înspre socrul său. În schimb avea ochii aţintiţi la bărbatul din faţa sa.

Ca de obicei, Manfred De La Rey vorbea în afrikaans. Vorbea engleza greoi şi cu un accent puternic, evitând să o folosească, făcând concesii minimale bilingvismului parlamentului. Pe de altă parte, când se exprima în limba maternă era elocvent şi convingător, procedeele şi atitudinile sale oratorice fiind într-atât de bine mânuite, încât păreau întru totul naturale, provocând în mai multe rânduri rumoarea unei admiraţii exasperate pe băncile opoziţiei şi un cor de *Hoor, hoor!*[1] dinspre colegii săi de partid.

– Individul are obrazul cam gros. Blaine Malcomess scutură din cap. Cere dreptul de a suspenda domnia legii şi de a institui un stat poliţienesc la cheremul partidului de la putere. Va trebui să ne opunem cu orice preţ.

– Aşa e! aprobă Shasa vag, dar descoperi în sinea lui că îl invidiază pe celălalt, însă, cu toate acestea, se simţea atras în mod misterios de el. Era bizar cum destinele lor păreau să se lege inevitabil.

Prima dată îl întâlnise pe Manfred De La Rey în urmă cu douăzeci de ani şi, fără vreun motiv aparent, săriseră pe loc unul la altul ca doi tineri cocoşi de luptă, antrenându-se într-un meci sângeros de box fără mănuşi. Shasa făcu o grimasă amintindu-şi felul cum se sfârşise încăierarea – înfrângerea pe care o suferise încă îl irita chiar şi după atâta timp. De atunci drumurile li se încrucişaseră în repetate rânduri.

În 1936 amândoi făcuseră parte din echipa naţională ce participase la Jocurile Olimpice de la Berlin organizate de Adolf Hitler, dar, pe ringul de box, Manfred De La Rey fusese cel care obţinuse singura medalie de aur câştigată de echipă, în timp ce Shasa se întorsese cu mâna goală. Luptaseră cu ardoare şi încrâncenare pentru acelaşi loc la alegerile din 1948 care aduseseră Partidul Naţional la putere şi din nou Manfred De La Rey fusese cel care câştigase şi ajunsese în parlament, în timp ce Shasa trebuise să aştepte să fie ales în conducerea Partidului Unit pentru

---

[1] „Luaţi aminte, luaţi aminte!" (în afrikaans, în original) (n.tr.)

a-şi asigura un loc pe băncile opoziţiei ca să se confrunte din nou cu rivalul său. Acum Manfred era ministru, o poziţie pe care Shasa o râvnea din toată inima, iar cu inteligenţa lui de necontestat şi aptitudinile oratorice, alături de creşterea discernământului politic şi o bază de putere solidă în interiorul partidului, viitorul lui Manfred De La Rey trebuia să fie infinit.

Invidie, admiraţie şi antagonism stăpânit de furie – asta simţea Shasa Courtney în timp ce îl asculta pe bărbatul din faţa sa şi îl studia cu atenţie.

Manfred De La Rey încă avea fizionomia unui boxer, umeri laţi şi gât puternic, dar talia îi devenise groasă şi linia obrazului i se pierduse sub carne. Nu se păstrase în formă, şi musculatura îi devenise flască. Shasa îşi privi cu satisfacţie şoldurile slabe şi abdomenul subţire, apoi îşi concentră din nou atenţia asupra adversarului său.

Nasul lui Manfred De La Rey era strâmb şi o cicatrice albă şi strălucitoare îi tăia una din sprâncenele negre, răni cu care se alesese în ringul de box. Însă ochii lui aveau o culoare pală şi bizară, de un galben-topaz, implacabili ca ochii de pisică, dar mocnind de inteligenţă. Asemenea tuturor miniştrilor naţionalişti, cu excepţia premierului, era un bărbat erudit şi inteligent, evlavios şi devotat, convins de dreptul divin al partidului şi al poporului său.

– Ei cred cu adevărat că sunt instrumentele lui Dumnezeu pe pământ. Asta îi face al naibii de periculoşi.

Shasa zâmbi sinistru în timp ce Manfred termină de vorbit şi se aşeză în uralele aprobatoare ale membrilor propriului partid. Fluturau foile cu ordinea de zi şi prim-ministrul se întinse să îl bată pe umăr pe Manfred, în timp ce o mulţime de bileţele cu felicitări îi erau transmise de cei care stăteau pe locurile din spate.

Shasa profită de această vânzoleală ca să-i murmure o scuză socrului său.

– Nu mai ai nevoie de mine azi, dar dacă totuşi vei avea, ştii unde să mă găseşti. Apoi se ridică, făcu o plecăciune în faţa

președintelui Camerei Comunelor și, cât mai discret posibil, se îndreptă înspre ieșire.

Shasa avea un metru optzeci și cinci și, cu peticul negru peste unul din ochi, părul negru, vălurit și înfățișarea plăcută, atrăgea mai mult decât niște scurte priviri cercetătoare din partea femeilor tinere din galeria vizitatorilor și o evaluare ostilă din partea celor care se aflau pe băncile guvernului.

Când Shasa trecu prin dreptul lui, Manfred De La Rey își ridică ochii de pe bilețelul pe care îl citea și schimbară o privire atentă, dar enigmatică. Apoi Shasa ieși din sală, își dădu jos jacheta pe care o aruncă apoi pe umăr, răspunse salutului portarului și ieși afară în soare.

Shasa nu avea un birou în clădirea parlamentului, de vreme ce Centaine House, înaltă de șapte etaje, era sediul Companiei de Mine și Finanțe Courtney Co. Ltd. și se afla la doar două minute de mers prin parc. În timp ce se plimba pe sub stejari schimba pălării în gând, dând jobenul lui de politician pentru o pălărie de om de afaceri. Shasa își compartimentase existența și își făcuse obiceiul să se concentreze asupra fiecărui compartiment la timpul său, fără a-și permite vreodată să-și risipească energia prin disipare.

Când trecu strada prin fața catedralei St. George și intră în Centaine House pe ușa rotativă de sticlă, se gândea la finanțe și minerit, jonglând cu cifre și alternative, punând în balanță rapoartele de analiză și propriile instincte, savurând jocul banilor tot atât de mult pe cât savura ritualurile și confruntările de la tribuna parlamentului.

Cele două fete drăguțe de la recepția din holul de la intrare cu podele de marmură și coloane începură să zâmbească radios.

– Bună ziua, domnule Courtney, spuseră ele în cor, iar el le copleși cu zâmbetul său în timp ce se îndrepta înspre lifturi.

Reacția lui fusese instinctivă; îi plăceau femeile frumoase din jurul lui, deși nu s-ar fi atins de nici una dintre angajatele sale. Într-un fel ar fi un lucru incestuos și nedrept pentru că ele

nu ar fi capabile să-l refuze, ar fi ca şi cum ai împuşca o pasăre care se odihneşte. Şi cu toate acestea, cele două femei tinere oftară şi îşi dădură ochii peste cap când uşile liftului se închiseră în urma lui.

Janet, secretara lui, auzise liftul şi aştepta ca uşile să se deschidă. Ea era mai mult genul lui Shasa – matură şi echilibrată, îngrijită şi eficientă şi, deşi nu încerca prea mult să-şi ascundă admiraţia, regulile autoimpuse ale lui Shasa predominau şi aici.

– Ce avem pentru azi, Janet? întrebă şi, în timp ce ea îl urma în birou prin anticameră, îi citi programul întrevederilor din acea după-amiază.

Mai întâi se duse la banda de telegraf din colţ şi trecu preţurile de închidere de la Bursă printre degete. Preţul acţiunilor de la Anglo-American Corporation scăzuseră cu doi şilingi şi ştia că se apropia timpul să cumpere din nou.

– Sună-l pe Allen şi amână întâlnirea cu el. Nu sunt încă pregătit să mă văd cu el, îi spuse lui Janet, iar apoi se duse la birou. Lasă-mă cincisprezece minute şi apoi fă-mi legătura cu David Abrahams.

După ce secretara ieşi din birou, Shasa îşi puse în ordine teancul cu foile primite prin telegraf şi mesajele urgente pe care Janet i le notase în registru. Se uită repede peste ele, fără să se lase distras de privelişte magnifică a muntelui Table care se vedea prin fereastra de pe peretele din faţa sa şi când sună telefonul era pregătit pentru convorbirea cu David.

– Bună, Davie, ce mai e prin Johannesburg?

Era o întrebare retorică, ştia ce se întâmplă şi ce avea de gând să facă. Rapoartele şi estimările zilnice se aflau în teancul de hârtii de pe biroul lui, dar ascultă cu atenţie scurta expunere pe care i-o făcu David.

David era director general al grupului. Era prieten cu Shasa de când erau la universitate şi îi devenise mai apropiat ca nimeni altcineva, cu excepţia lui Centaine.

Deşi mina de diamante H'ani de lângă Windhoek era încă principala sursă de prosperitate a companiei şi aşa fusese timp de treizeci şi doi de ani de când Centaine Courtney o descoperise, sub conducerea lui Shasa compania se extinsese şi se diversificase până când se văzuse nevoit să mute sediul central de la Windhoek la Johannesburg. Johannesburg era centrul comercial al ţării şi mutarea era inevitabilă, dar era şi un oraş mohorât, necruţător şi neatrăgător. Centaine Courtney-Malcomess refuzase să părăsească minunatul Cap al Bunei Speranţe ca să locuiască la Johannesburg, aşa că sediul financiar şi cel administrativ rămaseseră în Cape Town. Era o duplicare costisitoare şi lipsită de tact, dar Centaine obţinea întotdeauna ce îşi propunea. În plus era convenabil şi pentru Shasa să fie aproape de parlament şi, plăcându-i la fel de mult ca şi ei în Cape, nu încercase să o facă să se răzgândească.

Shasa şi David vorbiră timp de zece minute înainte ca Shasa să spună:

– Bine, nu putem să luăm o hotărâre prin telefon. O să trec pe la tine.

– Când?

– Mâine după-masă. Sean are un meci de rugby la zece de dimineaţă. Nu pot să-l pierd. I-am promis că o să mă duc.

David rămase tăcut pentru o clipă, punând în balanţă importanţa relativă a realizărilor sportive ale unui elev şi posibila investiţie de peste zece milioane de lire în terenuri aurifere din Statul Liber Orange.

– Sună-mă înainte să pleci, spuse David resemnat. O să te aştept chiar eu la aerodrom.

Shasa puse receptorul în furcă şi se uită la ceas. Voia să se întoarcă la Weltevreden ca să aibă timp să petreacă o oră cu copiii înainte ca aceştia să facă baie şi să ia cina. Putea să-şi termine treaba după propria cină. Începuse să-şi pună hârtiile de pe birou în servieta Hermès neagră, din piele de crocodil, când Janet bătu la uşă şi intră în birou.

– Îmi cer scuze, domnule. Tocmai a fost adus acest plic de către un curier de la parlament şi a spus că este urgent.

Shasa luă plicul de calitate superioară din mâna ei. Era genul de papetărie scumpă pe care îl foloseau membrii cabinetului, iar pe faţa plicului era inscripţionată sterna Uniunii, scutul împărţit în patru, susţinut de antilopele ridicate pe picioarele din spate şi mottoul scris pe eşarfa de dedesubt *Ex Unitate Vires* – Putere din unitate.

– Îţi mulţumesc, Janet.

Deschise plicul cu degetul mare şi scoase o singură foaie de hârtie. Purta antetul Ministerului de Interne şi mesajul era scris de mână în afrikaans.

Dragă domnule Courtney,

Cunoscând interesul dumneavoastră pentru vânătoare, o personalitate importantă m-a rugat să vă invit weekendul acesta la ferma lui pentru a lua parte la o vânătoare de antilope. Proprietatea are o zonă de aterizare, iar coordonatele sunt următoarele: 28°32'S 26°16'E.

Vă pot asigura că veţi avea parte de o experienţă autentică într-o companie plăcută. Vă rog să mă anunţaţi dacă veţi putea fi prezent la acest eveniment.

Cu respect,

Manfred De La Rey

Shasa rânji şi fluieră uşor printre dinţi în timp ce se îndrepta spre harta de pe perete ca să verifice coordonatele. Biletul avea forma unei citaţii şi putea să ghicească identitatea persoanei importante. Văzu pe hartă că ferma se afla în Statul Liber Orange, chiar la sud de terenurile aurifere din Welkom şi, ca să ajungă acolo, n-ar face decât un mic ocol la întoarcerea din Johannesburg. „Mă întreb ce pun la cale", se gândi, anticipând într-o oarecare măsură ce avea să se întâmple. Era genul de mister care-i oferea o plăcere deosebită şi mâzgăli răspunsul pe o foaie de hârtie din carneţelul lui.

Vă mulțumesc pentru plăcuta invitație de a vâna împreună în acest weekend. Vă rog să-i transmiteți gazdei noastre că accept și că aștept cu nerăbdare ziua partidei de vânătoare.

În timp ce sigila plicul, murmură: „De fapt ar trebui să mă țintuiți locului ca să mă împiedicați să vin".

În mașina lui sport, un Jaguar SS verde, Shasa trecu prin poarta masivă și albă de la intrarea în Weltevreden. Frontonul fusese proiectat și executat în 1790 de Anton Anreith, arhitect și sculptor al Companiei Olandeze a Indiilor de Est, iar o operă de artă atât de deosebită era perfectă pentru intrarea pe proprietate.

De când Centaine îi încredințase lui proprietatea și plecase să locuiască împreună cu Blaine Malcomess de cealaltă parte a munților Constantia Berg, Shasa manifestase aceeași dragoste și grijă pentru Weltevreden cum făcuse și ea înainte. Traducerea din olandeză a numelui proprietății era „Foarte satisfăcut" și așa se simțea Shasa în timp ce încetinea Jaguarul ca să nu împrăștie praf peste via ce mărginea drumul de o parte și de alta.

Recolta era în toi, iar baticurile femeilor care lucrau printre rândurile de viță-de-vie înalte până la umăr erau pete strălucitoare de culoare ce contrastau cu rubiniul și auriul frunzelor. Când Shasa trecu prin dreptul lor se ridicară ca să-i zâmbească și să-i facă semne cu mâna, iar bărbații, de două ori mai mari sub coșurile pline ochi de struguri roșii, rânjeau și ei.

Tânărul Sean era într-una dintre căruțele din mijlocul câmpului, conducând caii de povară încet, în ritm cu recolta. Căruța era plină cu struguri copți ce străluceau ca rubinele în locul unde pruina ca un praf li se luase de pe coajă.

Când își văzu tatăl, Sean aruncă frâiele căruțașului care îl supraveghea cu grijă și sări din căruță, alergând printre rândurile de viță-de-vie ca să taie calea Jaguarului verde. Avea numai unsprezece ani, dar era înalt pentru vârsta lui. Moștenise pielea

curată şi strălucitoare a mamei lui şi privirea lui Shasa şi, deşi membrele îi erau robuste, alerga ca o antilopă, menţinându-se agil şi sprinten. Privindu-l, Shasa simţi că nu-şi mai încape în piele de mândrie.

Sean deschise portiera pasagerului şi se trânti pe banchetă, devenind dintr-odată sobru.

– Bună seara, tată, zise, iar Shasa îşi puse mâna pe după umerii lui şi îl îmbrăţişă.

– Salut, amice. Cum ţi-a mers azi?

Trecură pe lângă crame şi pe lângă grajduri, iar Shasa intră în hambarul unde îşi ţinea colecţia de douăsprezece maşini vechi. Jaguarul era un dar de la Centaine şi el îl prefera chiar şi Rolls-Royce-ului Phantom din 1928 cu caroserie Hooper lângă care parcă.

Ceilalţi copii îl văzură sosind de la ferestrele camerelor lor şi alergară de-a lungul peluzei, grăbiţi să îl întâmpine. Michael, fiul cel mic, era în frunte, urmat la câţiva metri de Garrick, fiul cel mijlociu. Între băieţi nu era o diferenţă mai mare de un an. Michael era visătorul familiei, un copil vizionar care la nouă ani se putea lăsa absorbit ore întregi de *Insula Comorilor* sau putea să stea o după-amiază întreagă cu cutia de acuarele, rupt de tot ceea ce se întâmpla în jurul său. Shasa îl îmbrăţişă cu la fel de multă afecţiune, aşa cum făcuse şi cu cel mare, iar apoi Garrick se apropie de el, suflând greu din cauza astmului, slab şi cu faţa palidă, cu părul subţire care îi stătea ridicat ca nişte ţepi.

– Bună ziua, tată, îngăimă.

„Chiar e un râzgâiat mic şi urât, gândi Shasa şi de unde naiba s-a ales cu astmul şi cu bâlbâiala?"

– Bună, Garrick.

Shasa nu îi spunea niciodată „fiule" sau „băiete" sau „amice" cum le spunea celorlalţi doi. El era doar „Garrick" şi îl bătu uşor pe cap. Nici nu-i trecea vreodată prin cap să îmbrăţişeze copilul, nevolnicul ăsta mic încă mai făcea pipi în pat, şi avea zece ani.

Shasa se întoarse fericit să-şi întâlnească fiica.

– Vino, îngerul meu, vino la tati!

Şi ea îi zbură în braţe, ţipând de plăcere în timp ce o învârtea, apoi îi puse mâinile în jurul gâtului şi îi umplu faţa de sărutări calde şi umede.

– Ce vrea să facă îngerul meu acum? întrebă Shasa, fără să o lase din braţe.

– Vreau să călălesc, declară Isabella, fiind deja îmbrăcată cu pantalonii ei de călărie cei noi.

– Atunci să călălim, încuviinţă Shasa.

De câte ori Tara îl acuza că o încurajează să vorbească peltic, protesta: era doar un copil.

„E o scorpie mică şi vicleană care ştie cum să te învârtă pe degetele ei micuţe – şi tu o laşi să facă asta."

O puse pe umeri, iar ea se aşeză călare pe după gâtul lui şi se apucă de părul lui ca să-şi ţină echilibrul, în timp ce se zbenguia, repetând ritmic: „Îl iubesc pe tăticul meu".

– Haide cu toţii, ordonă Shasa. Mergem să călălim puţin înainte de cină.

Sean era prea mare şi serios ca să-l mai ţină de mână, dar stătea, gelos, aproape de Shasa, în dreapta lui; Michael era în stânga lui, strângând mâna lui Shasa fără ruşine, în timp ce Garrick se târa în urma lor, privindu-l pe tatăl său cu adoraţie.

– Am fost primul la aritmetică azi, tati, zise Garrick încet, dar cu toate ţipetele şi râsetele, Shasa nu-l auzi.

Grăjdarii înşeuaseră deja caii pentru că plimbarea călare din fiecare seară devenise un ritual de familie.

În încăperea unde se ţineau şeile, Shasa îşi dădu jos pantofii de oraş şi se încălţă cu vechile-i cizme de călărie bine lustruite, înainte de a o aşeza pe Isabella pe spatele poneiului ei pag din Shetland, micuţ şi grăsuţ. Apoi încălecă pe armăsarul lui şi luă din mâinile grăjdarului frâiele de la poneiul Isabellei.

– Companie, înainte – la pas, marş, alergaţi!

Dădu comanda cavaleriei şi îşi mişcă mâna deasupra capului, un gest ce întotdeauna îi aducea Isabellei ţipete de încântare, iar apoi ieşiră din grajd în tropăit de copite.

Făcură traseul obişnuit, oprindu-se să schimbe o vorbă cu supraveghetorii negri pe care îi întâlneau, salutându-se cu grupurile de muncitori care plecau de pe podgorie spre casele lor, târându-şi picioarele. Sean discută ca un om mare cu tatăl lui despre recoltă, stând în şa drept şi impozant până când Isabella, simţind că nu i se mai scordă atenţie, interveni, iar Shasa se aplecă imediat şi ascultă respectuos ce avea să-i spună.

Băieţii sfârşiră plimbarea ca de obicei, cu un galop nebun pe terenurile de polo, urcând apoi dealul până la grajduri. Sean, călărind ca un centaur, era cu mult în faţa tuturor, Michael era prea blând ca să folosească biciul, iar Garrick se legăna neîndemânatic în şa. În ciuda încercărilor lui Shasa de a-l învăţa, postura lui în şa era îngrozitoare, cu vârfurile picioarelor şi umerii ieşindu-i în afară formând unghiuri neregulate.

„Călăreşte ca un sac de cartofi", se gândi Shasa cu iritare, mergând în urma lor cu pasul încet impus de falnicul ponei al Isabellei. Shasa era un jucător de polo internaţional şi lua stângăcia cu care fiul său mijlociu stătea aşezat în şa ca pe un afront personal.

Tara era în bucătărie supraveghind ultimele pregătiri legate de cină când intrară cu toţii de-a valma. Se uită la Shasa şi îl salută degajat:

– Cum ţi-a mers azi?

Purta pantalonii aceia respingători din denim bleu pe care Shasa îi detesta. Îi plăceau femeile care-şi exprimau feminitatea.

– Binişor, răspunse, încercând să scape de Isabella care încă stătea prinsă de gâtul lui. O desprinse şi i-o dădu bonei.

– Suntem doisprezece la cină în seara asta. Tara îşi îndreptă din nou atenţia către bucătarul malaez care stătea servil în colţul lui.

– Doisprezece? întrebă Shasa aspru.

– Am invitat familia Broadhurst în ultima clipă.

– Of, Doamne, oftă Shasa.

– Voiam să purtăm şi nişte discuţii mai incitante, nu să vorbim doar despre cai, vânătoare şi afaceri.

– Ultima dată când a venit la cină, discuţia voastră cea incitantă a spart petrecerea înainte de ora nouă. Shasa se uită la ceas. Mai bine m-aş duce să mă pregătesc.

– Tati, îmi dai să mănânc? strigă Isabella din camera unde copiii luau masa, aflată dincolo de bucătărie.

– Eşti fată mare, îngeraş, răspunse. Trebuie să înveţi să mănânci singură.

– Pot să mănânc singură – doar că îmi place mai mult când îmi dai tu să mănânc. Te rog de un trilion de ori.

– Un trilion? întrebă Shasa. Mi-a fost oferit un trilion – urmează să primesc şi un avans din această sumă? Dar se supuse rugăminţilor ei.

– O răsfeţi, zise Tara. Devine imposibilă.

– Ştiu, spuse Shasa. Îmi tot repeţi asta.

Shasa se bărbieri repede în timp ce valetul de culoare îi pregătea sacoul şi îi punea butonii din platină cu safire la cămaşa pe care avea să o îmbrace. În ciuda protestelor vehemente ale Tarei, el insista întotdeauna să poarte ţinută de seară la cină.

– E o chestie atât de rigidă, de demodată, de snoabă.

– E o chestie de stil, o contrazicea.

După ce se îmbrăcă, traversă coridorul acoperit de covoare orientale pe pereţii căruia se aflau expuse tablourile în acuarelă ale lui Thomas Baines, bătu la uşa Tarei şi intră.

Tara se mutase în acest apartament când era însărcinată cu Isabella şi rămăsese aici. Anul trecut îl redecorase, scăpând de draperiile de catifea şi mobila în stil George al II-lea şi Ludovic al XIV-lea, de covoarele persane din mătase şi de minunatele picturi în ulei ale lui De Jong şi Naudé, îndepărtând tapetul şi frecând luciul auriu de pe podeaua îngălbenită până când ajunsese să arate ca scândura netedă de brad.

Acum pereţii erau toţi albi, cu un singur tablou enorm agăţat pe cel din faţa patului; era o monstruozitate de forme geometrice pictată în culori primare, în stilul lui Miró, dar executată de un

student necunoscut de la Institutul de Artă din Cape Town şi care nu avea nici o valoare. După părerea lui Shasa, tablourile ar trebui să fie nişte elemente decorative plăcute, dar în acelaşi timp şi investiţii pe termen lung. Chestia asta nu reprezenta nimic de genul ăsta.

Mobila – foarte puţină – pe care Tara o alesese pentru budoar era făcută din oţel inoxidabil şi sticlă. Patul era aproape plat pe podeaua goală.

– Este decor suedez, îi explicase ea.

– Trimite-l înapoi în Suedia, o sfătuise el.

Shasa se aşează pe unul dintre scaunele de oţel şi îşi aprinse o ţigară. Tara se încruntă la el în oglindă.

– Iartă-mă. Se ridică şi se duse să arunce ţigara pe fereastră. După cină o să stau şi o să lucrez până târziu, îi spuse întorcându-se, şi voiam să te anunţ înainte să uit că o să plec la Johannesburg mâine după-masă şi o să stau câteva zile, poate cinci sau şase.

– Bine. Îşi ţuguie buzele ca să se dea cu ruj, o nuanţă de liliachiu-deschis care îi displăcea profund lui Shasa.

– Şi încă ceva, Tara. Banca lordului Littleton se pregăteşte să finanţeze posibila noastră extindere înspre terenurile aurifere din Statul Liber Orange. Aş lua-o ca pe o favoare personală dacă tu şi Molly v-aţi abţine de la a-i flutura eşarfele negre prin faţă şi de la a-l desfăta cu poveşti vesele despre nedreptăţile făcute de albi şi despre sângeroasa revoluţie a negrilor.

– Nu pot vorbi în numele lui Molly, dar eu promit că o să mă port frumos.

– De ce nu porţi diamantele în seara asta? schimbă el subiectul. Îţi vin atât de bine.

Nu mai purtase setul de diamante galbene ce proveneau din mina H'ani de când se alăturase mişcării Sash. O făceau să se simtă ca Maria Antoaneta.

– Nu în seara asta, zise. Sunt cam ţipătoare, e doar o cină de familie. Îşi pudră nasul cu ajutorul pufului şi se uită la el în

oglindă. De ce nu cobori, dragule? Scumpul tău lord Littleton trebuie să sosească în orice clipă.

– Mai întâi vreau să o duc pe Bella la culcare. Veni în spatele ei. Se uitau serios unul la altul în oglindă. Ce s-a întâmplat cu noi, Tara? întrebă el liniştit.

– Nu ştiu ce vrei să spui, dragule, răspunse, dar privi în jos şi-şi aranjă cu grijă brasiera de la rochie.

– Ne vedem jos, zise. Nu întârzia mult şi poartă-te frumos cu Littleton. Este o persoană importantă şi se dă în vânt după fuste.

După ce Shasa închise uşa, Tara rămase pentru o clipă cu ochii aţintiţi asupra acesteia, apoi repetă cu voce tare întrebarea lui. „Ce s-a întâmplat cu noi, Shasa? E destul de simplu. Am crescut şi nu mai suport trivialităţile cu care îţi umpli viaţa."

Înainte să coboare, trecu şi prin camerele copiilor să-i verifice. Isabella adormise cu ursuleţul de pluş pe faţă. Tara îşi salvă fiica de la asfixiere şi apoi se duse în camera băieţilor. Numai Michael mai era treaz. Citea.

– Stinge lumina! îi ordonă.

– Of, mamă, doar să termin capitolul.

– Stinge-o!

– Doar pagina asta.

– Stinge-o, am spus. Şi îl sărută cu afecţiune.

La capătul scărilor trase aer adânc în piept, ca un săritor pregătindu-se să se arunce de pe trambulina cea mai înaltă, zâmbi larg şi cobori în salonul albastru unde primii invitaţi începuseră deja să bea sherry.

Lordul Littleton era mult mai impozant decât se aşteptase – înalt, cu părul grizonant şi blajin.

– Vă place vânătoarea? îl întrebă cu prima ocazie.

– Nu suport să văd sânge, draga mea.

– Vă place să călăriţi?

– Cai? zise pufăind. Ce animale proaste.

– Cred că o să fim prieteni buni, zise Tara.

Erau multe camere la Weltevreden care îi displăceau Tarei; ura foarte mult sufrageria, cu toate acele capete de animale moarte pe care Shasa le ucisese şi care se uitau în jos de pe perete cu ochi de sticlă. În seara aceasta riscă şi o aşeză pe Molly lângă Littleton şi în numai câteva minute Molly îl făcu să izbucnească în râs.

Lăsându-i pe bărbaţi cu vinul de Porto şi trabucele Hauptmann şi ducându-se la toaletă, Molly o trase pe Tara deoparte, debordând de entuziasm.

– Toată seara am fost nerăbdătoare să te prind singură, şopti. N-o să ghiceşti niciodată cine e în Cape zilele astea.

– Spune-mi.

– Preşedintele Congresului Naţional African – chiar el. Moses Gama – nimeni altul.

Tara înmărmuri, devenind palidă şi rămânând cu privirea aţintită spre Molly.

– Vine la noi acasă ca să vorbească unui mic grup de-al nostru, Tara. L-am invitat şi şi-a exprimat în mod particular dorinţa ca tu să fii prezentă. Nu ştiam că-l cunoşti.

– L-am întâlnit o singură dată – corectându-se apoi – de fapt, de două ori.

– Poţi veni? insistă Molly. Ar fi mai bine ca Shasa să nu ştie despre asta, înţelegi?

– Când?

– Sâmbătă seara, la opt.

– Shasa o să fie plecat, iar eu o să vin, zise Tara. N-aş pierde asta pentru nimic în lume.

Sean Courtney era vedeta Colegiului din Western Province sau Wet Pups[1], denumirea după care era cunoscută şcoala. Rapid şi puternic, înscrisese patru eseuri împotriva echipei de juniori de la Rondebosch pe care le transformase apoi tot el, în timp ce tatăl şi cei doi fraţi mai mici îl încurajau de pe margine.

---

[1] În traducere, „Căţeluşii Umezi" (n.tr.)

După fluierul final al arbitrului, Shasa mai zăbovi atât cât fu nevoie ca să-şi felicite fiul, stăpânindu-se cu greu să nu-l îmbrăţişeze pe tânărul acela transpirat şi zâmbitor, cu şortul alb pătat de iarbă şi cu o julitură în genunchi. O astfel de manifestare în faţa coechipierilor lui l-ar fi jignit profund pe Sean. Se rezumaseră la a-şi da mâna.

– Bine jucat, amice. Sunt mândru de tine, zise. Îmi pare rău că nu sunt acasă weekendul ăsta, dar o să mă revanşez.

Deşi regretul lui era sincer, Shasa era într-o foarte bună dispoziţie în timp ce se îndrepta înspre aerodromul din Youngsfield. Dicky, mecanicul lui, scosese avionul din hangar şi i-l lăsase pregătit la intrarea pe pistă.

Shasa coborî din Jaguar şi rămase cu mâinile în buzunare şi ţigara în colţul gurii, uitându-se cu încântare la maşinăria bine lustruită.

Era un bombardier DH98 Mosquito. Aparatul fusese scos din uz şi pus la vânzare de către o divizie a RAF[1] din Biggin Hill, iar Shasa, după ce îl cumpărase, aranjase ca acesta să fie dezmembrat şi recondiţionat de către specialiştii de la De Havilland. Îi pusese chiar să mai lipească încă o dată construcţia stratificată a caroseriei de lemn cu noul adeziv minune Araldite. Adezivul Rodux folosit iniţial se dovedise a fi nesigur în condiţii tropicale. Odată cu îndepărtarea armamentului şi a blindajului militar, performanţele oricum remarcabile ale avionului sporiseră considerabil. Nici măcar Compania de Mine Courtney nu-şi putea permite unul dintre noile avioane cu reacţie pentru pasageri, dar alegerea făcută era mai mult decât mulţumitoare.

Asemenea unui şoim cu aripile întinse, splendidul aparat aştepta pe pistă cu cele două motoare Rolls-Royce Merlin gata să se trezească la viaţă cu un răget şi să-l poarte spre înălţimile cerului. Albastru precum cerul fusese vopsit avionul, albastru şi argintiu; strălucea în lumina puternică a soarelui, iar pe

---

[1] Forţele Aeriene Regale Britanice

fuzelaj, acolo unde înainte fusese însemnul celor de la RAF, putea acum să fie văzut logoul companiei Courtney, un diamant argintiu, stilizat, pe fațetele căruia fuseseră marcate inițialele acesteia.

– Ce se întâmplă cu magnetoul de la babord? îl întrebă Shasa pe Dickie, în timp ce acesta se tot învârtea de colo până colo în salopeta lui plină de ulei.

Micuțul se încruntă.

– Zbârnâie ca o mașină de cusut, răspunse el.

Ținea la acest aparat chiar mai mult decât Shasa și orice defecțiune, oricât de mică, îl rănea profund. Se întrista ori de câte ori Shasa îl anunța că ceva nu funcționa. Îl ajută pe Shasa să-și pună servieta, geamantanul și geanta pentru pușcă în ceea ce fusese spațiul de stocare al bombelor, transformat acum în portbagaj.

– Toate rezervoarele sunt pline, zise și rămase privindu-l de sus pe Shasa, în timp ce acesta insistă să arunce o privire la rezervoare ca să le cotroleze, făcând apoi mare tevatură de inspecția lui.

– Merge, consimți Shasa în cele din urmă, nerezistând tentației de a mângâia o aripă ca și cum ar fi fost brațul unei femei încântătoare.

Când ajunse la 3 300 de metri înălțime dădu drumul la oxigen și stabiliză cursul „la picioarele îngerilor", amintindu-și expresia din jargonul aviatorilor, fapt care îi smulse lui Shasa un zâmbet în masca de oxigen. Schimbă pe pilot automat, verificând temperatura de la evacuare și turația motorului, iar apoi se lăsă pe spate pentru a se bucura de tot.

E prea puțin spus a te bucura. Zborul cu avionul era o exaltare a spiritului și o fierbințeală a sângelui. Imensul continent de culoarea blănii de leu plutea dedesubt, scăldat de milioane de sori și mistuit de vânturile fierbinți din Karoo cu miros de ierburi, cu pielea străveche sfâșiată și zbârcită, crestată de albii secate și canioane. Numai aici sus, cu mult deasupra continentului, realiza Shasa că era parte din el, că îi purta o dragoste

profundă. Era totuşi un pământ puternic şi aspru care dădea naştere la oameni puternici, albi şi negri, iar el ştia că e unul dintre ei. „Aici nu e loc pentru cei slabi, se gândea, numai cei puternici vor înflori."

Poate că inhala chiar oxigenul pur, intensificat de extazul zborului, dar părea să gândească mai limpede aici sus. Chestiuni complicate i se clarificau, incertitudinile se rezolvau, iar orele treceau tot atât de repede precum zbura minunatul avion, astfel încât, atunci când ateriză pe aeroportul din Johannesburg, ştia cu certitudine ce era de făcut. David Abrahams îl aştepta, slab şi uscăţiv ca întotdeauna, dar începuse să chelească şi să poarte ochelari cu rame aurii care îi dădeau un aer de continuă mirare. Shasa sări jos de pe aripa avionului şi se îmbrăţişară cu drag. Erau mai apropiaţi decât fraţii. Apoi David mângâie aripa avionului.

– Când o să mai zbor şi eu cu el? întrebă gânditor.

David fusese decorat cu DFC[1] pentru luptele din Deşertul Vestic, medalie la care se adăugase o tresă pentru luptele de pe frontul italian. Îi fusese recunoscută doborârea a nouă avioane inamice, terminând războiul cu gradul de locotenent-colonel de aviaţie, în timp ce Shasa era doar comandantul unei divizii când îşi pierduse un ochi în Abisinia, fiind declarat invalid şi trimis acasă.

– E prea bun pentru tine, îi spuse Shasa şi îşi aruncă bagajele pe bancheta din spate a Cadillacului lui David.

În timp ce David ieşea pe porţile aerodromului, se puseră unul pe altul la curent cu starea familiilor. David era căsătorit cu Mathilda Janine, sora mai mică a Tarei Courtney, aşa că David şi Shasa erau cumnaţi. Shasa se mândri cu Sean şi cu Isabella, fără să îi aducă în discuţie pe ceilalţi doi fii, iar apoi trecură la ceea ce constituia adevăratul scop al întâlnirii lor.

---

[1] Medalie militară acordată de către Aviaţia Britanică Regală aviatorilor care s-au distins în luptă prin valoare, curaj şi devotament. (n.tr.)

Trebuiau, în ordinea importanței, să decidă mai întâi dacă urmau să preia zona minieră Silver River din Statul Liber Orange. Erau apoi problemele legate de combinatul chimic al companiei de pe coasta Natal. Un grup de presiune local începuse să creeze rumoare în legătură cu poluarea reliefului marin și a recifului din zona în care erau evacuate reziduurile de la combinat. Și, în cele din urmă, mai era și ultima fixație nebunească a lui David, cum că ar trebui să cheltuiască mai bine de un sfert de milion de lire pe unul dintre noile calculatoare electrice gigant, iar lui Shasa îi era greu să-l facă să-și schimbe gândul.

– Yankeii și-au făcut toate calculele pentru bomba atomică cu ajutorul unuia, argumentă David. Și li se spune computere, nu calculatoare, îl corectă pe Shasa.

– Să fim serioși, Davie, ce vrem noi să aruncăm în aer? protestă Shasa. Noi nu proiectăm o bombă atomică.

– Cei de la Anglo-American Corporation și-au luat unul. E valul viitorului, Shasa. Ar fi bine să fim pe creastă.

– Un val în valoare de un sfert de milion de lire, bătrâne, ținu Shasa să precizeze. Tocmai acum când avem nevoie de fiecare bănuț pentru Silver River.

– Dacă am avea unul dintre aceste computere ca să analizeze rapoartele de forare din zona Silver River, numai prin asta am amortiza investiția și am fi cu mult mai siguri decât acum în ce privește decizia finală.

– Cum ar putea o mașinărie să fie mai bună decât mintea umană?

– Vino măcar să arunci o privire, îl rugă David. Cei de la universitate tocmai au instalat un IBM 701. Am făcut pregătirile necesare pentru o demonstrație în după-amiaza asta.

– Prea bine, Davie, capitulă Shasa. Vin să mă uit, dar asta nu înseamnă că și cumpăr.

Angajata de la IBM pe care o întâlniră la subsolul facultății de inginerie nu putea să aibă mai mult de douăzeci și șase de ani.

– Sunt cu toții niște puști, explică David. Este o știință a tinerilor.

Angajata dădu mâna cu Shasa, iar apoi își scoase ochelarii cu ramă de baga. Dintr-odată, interesul lui Shasa pentru computerele electronice crescu. Ochii ei erau de un verde limpede și strălucitor, iar părul ei avea culoarea mierii sălbatice de flori de mimoză. Purta un pulover verde din lână de angora mulat pe corp și o fustă de tartan care îi lăsa dezgolite gambele fine și bronzate. Se dovedi imediat a fi expertă în domeniu și îi răspunse lui Shasa la toate întrebările fără ezitare, pe un ton amăgitor și tărăgănat și cu un accent sudist.

– Marylee are un master în ingineria electrică de la MIT, murmură David, iar pe lângă atracție, Shasa simțea acum și respect.

– E al naiba de mare, protestă. Ocupă tot subsolul. Mașinăria asta blestemată e cât patru dormitoare dintr-o casă.

– E sistemul de răcire, explică Marylee. Generează o cantitate enormă de căldură. Cea mai mare parte din masa mașinăriei e alcătuită din dispozitive de răcire a uleiului.

– Ce date sunt procesate în acest moment?

– Materialul arheologic al profesorului Dart de la peșterile Sterkfontein. Comparăm peste două sute de mii dintre observațiile acestuia cu peste un milion de alte observații obținute din studierea siturilor din Africa de Est.

– Cât timp o să dureze?

– Am început acum douăzeci de minute și vom termina înainte să închidem, la ora cinci.

– Asta ar fi peste cincisprezece minute, chicoti Shasa. Am să vă rămân pe cap.

– Nu m-ar deranja, murmură ea gânditoare, iar apoi zâmbi cu gura larg deschisă, umedă și gata pentru a fi sărutată.

– Ați spus că închideți la cinci? întrebă. Și când deschideți?

– La opt mâine-dimineață.

– Și mașina va rămâne inactivă peste noapte?

Marylee privi de-a lungul podelei subsolului. David se afla la celălalt capăt urmărind tipărirea datelor, iar zgomotul computerului le acoperea vocile.

– Da, va fi inactivă întreaga noapte. Ca şi mine, de altfel.

În mod evident era una dintre acele femei care ştia exact ce voia şi ce trebuia să facă pentru a obţine. Îl privi în ochi, provocator.

– Ar fi păcat. Shasa dădu din cap cu seriozitate. Mama obişnuia să-mi spună: „Să nu pierzi nimic, să nu vrei nimic". Ştiu un local numit Stardust. Orchestra de acolo e incredibilă. Pariez că pot să dansez cu tine până când mă vei implora să mă opresc. Dacă pierzi, îmi datorezi o liră, dacă pierd, îţi ofer un weekend la Paris.

– S-a făcut, spuse ea cu seriozitate. Dar trişezi?

– Bineînţeles, răspunse el. David se apropia, iar Shasa continuă firesc şi cu profesionalism: Care sunt costurile de întreţinere?

– Cu totul, inclusiv asigurarea şi deprecierea, cu puţin sub patru mii de lire pe lună, îi răspunse ea pe un ton tot atât de profesionist.

În timp ce îşi luau rămas-bun şi îşi strângeau mâinile, ea îi strecură o carte de vizită în palmă.

– Adresa mea, spuse şoptit.

– Ora opt? întrebă el.

– Voi fi acolo, consimţi ea.

În Cadillac Shasa îşi aprinse o ţigară şi suflă un cerc de fum fără cusur care se spulberă apoi tăcut de parbriz.

– Prea bine, Davie, ia legătura cu decanul de la Facultatea de Inginerie mâine la prima oră. Propune-i să închiriem monstrul ăla pentru toată perioada cât nu e folosit, între cinci seara şi opt dimineaţa şi de asemenea în weekenduri. Oferă-i patru mii pe lună şi accentuează faptul că astfel îl va utiliza pe gratis. Noi vom acoperi toate costurile.

David se întoarse spre el cu o privire plină de mirare și aproape că ieși de pe carosabil, revenind cu o smucitură puternică din volan.

– Eu de ce nu m-oi fi gândit la asta? se întrebă el după ce restabili controlul Cadillacului.

– Va trebui să te trezești de dimineață. Shasa rânji și continuă: De îndată ce vom ști pentru cât timp avem nevoie de computer, îl vom subînchiria în timpul rămas altor câteva companii non-competitoare care se gândesc probabil să achiziționeze unul. Astfel vom ajunge să-l utilizăm noi pe gratis, iar după ce cei de la IBM vor perfecta designul și vor face drăcia asta mai mică, atunci ne vom cumpăra și noi unul.

– Vulpoi șiret ce ești. David dădu din cap cu admirație. Vulpoi bătrân ce ești, iar apoi, brusc inspirat: O vom angaja pe tânăra Marylee.

– Nu, răspunse Shasa tăios. Caută pe altcineva.

David îl privi din nou și tot entuziasmul îi pieri. Își cunoștea prea bine cumnatul.

– Nu vei onora invitația lui Matty la cină astă-seară, nu-i așa? întrebă el morocănos.

– Nu, nu în seara asta, îi confirmă Shasa. Transmite-i scuzele mele și toată dragostea.

– Măcar fii precaut. E un oraș mic, iar tu ești un om cunoscut, îl avertiză David când îl lăsa în fața hotelului Carlton, acolo unde compania avea în permanență la dispoziție un apartament. Crezi că vei fi în stare de lucru mâine?

– La ora opt, îi spuse Shasa. Fix!

Printr-o înțelegere mutuală competiția de dans se încheie printr-o remiză, iar Shasa și Marylee se întoarseră la apartamentul lui de la Carlton puțin după miezul nopții.

Trupul ei era tânăr și fin și tare și chiar înainte de a adormi, cu părul ei de culoarea mierii împrăștiat peste pieptul lui, îi șopti moleșită:

– Ei bine, cred că asta e cam singurul lucru pe care un IBM 701 nu poate să-l facă pentru mine.

Shasa sosise la birourile companiei miniere Courtney cu cincisprezece minute înaintea lui David a doua zi de dimineaţă. Îi plăcea să-i ţină pe toţi ceilalţi în priză. Birourile lor ocupau întreg etajul trei din clădirea Standard Bank de pe Commissioner Street. Deşi Shasa cumpărase un loc într-una dintre cele mai bine cotate zone imobiliare, pe Diagonal Street, pe colţ, vizavi de bursă şi la o aruncătură de băţ de sediul celor de la Anglo-American Corporation, nu apucase încă să înalţe o clădire; orice bani pe care compania i-ar fi avut în plus erau parcă de dinainte sortiţi extinderilor sau lucrărilor miniere sau altor întreprinderi care promiteau mai mult profit.

Avântul tinerilor cu sânge iute din consiliul de administraţie de la Courtney era temperat de cei câţiva membri cu părul grizonant. Doctorul Twentyman-Jones lucra încă acolo, purtând un sacou demodat din stofă de alpaca şi o cravată subţire, ascunzându-şi afecţiunea faţă de Shasa în spatele unei expresii triste. La începutul anilor douăzeci, fusese cel dintâi care, la cererea lui Centaine, prospectase zona unde avea să apară mina de diamante H'ani şi fusese unul dintre primii trei cei mai experimentaţi şi înzestraţi consultanţi minieri din Africa de Sud, realizare deosebit de importantă.

Vesel şi plin de viaţă ca o vrăbiuţă, tatăl lui David, Abraham Abrahams, era încă liderul Departamentului juridic, alături de fiul său. Îşi aşezase dosarele teanc în faţa lui pe masă, dar numai arareori se folosea de ele. Cu alţi şase noi-veniţi pe care Centaine şi Shasa îi aduseseră, formau o echipă echilibrată şi funcţională.

– Să discutăm mai întâi despre combinatul chimic Courtney din golful Chaka. Shasa focalizează astfel atenţia celorlalţi spre ordinea de zi. Ce şanse au să încropească un caz împotriva noastră, Abe?

– Poluăm apa cu o cantitate de acid sulfuric cuprinsă între unsprezece şi şaisprezece tone pe zi cu o concentraţie de unu la zece mii, îi spuse Abe Abrahams indiferent. Am angajat un biolog marin independent să întocmească un raport. Bătu

documentul cu palma. Nu arată prea bine. Am modificat pH-ul pe o distanță de opt kilometri de-a lungul coastei.

– Sper că n-ai făcut raportul public, zise Shasa aspru.

– Tu ce crezi? Abe dădu din cap că nu.

– Bine, David. Cât de mult ne-ar costa să modificăm procesul de producție a fertilizatorului astfel încât să găsim o altă modalitate de a înlătura rezidurile acide?

– Sunt posibile două modificări, îi spuse David. Cea mai simplă și cea mai ieftină este să transportăm rezidurile în cisterne, dar trebuie să găsim un alt loc de depozitare. Soluția ideală ar fi să reciclăm acidul.

– Și costurile?

– O sută de mii de lire pe an pentru cisterne – și de trei ori mai mult pentru cealaltă modalitate.

– Profitul pe un an dus pe apa sâmbetei, zise Shasa. Nu se poate așa ceva. Cine e femeia asta, Pearson, care conduce protestul? Putem să o convingem în vreun fel?

Abe clătină din cap.

– Am încercat. Ea este cea care ține întregul comitet unit. Fără ea s-ar destrăma.

– Care este poziția ei?

– Soțul ei deține brutăria locală.

– Cumpăr-o, zise Shasa. Dacă nu vrea să o vândă, transmite-i discret că vom deschide o altă brutărie concurentă, a cărei producție o vom subvenționa. Vreau ca această Pearson să dispară, vreau să fi dispărut deja. Întrebări?

Se uită înspre masă. Toți erau ocupați să-și ia notițe, nimeni nu se uita la el și voia să-i întrebe fără exagerări: „Prea bine, domnilor, sunteți pregătiți să cheltuiți trei sute de mii de lire ca să oferiți o casă confortabilă stridiilor și aricilor de mare din golful Chaka?"

– Nici o întrebare! Dădu în schimb din cap. În regulă, să trecem la problema cea mare atunci. Silver River.

Toți se foiră în scaune, răsuflând simultan și nervos.

– Domnilor, am citit şi am studiat cu toţii raportul geologic al doctorului Twentyman-Jones bazat pe rezultatele forării în acea zonă. Este o capodoperă şi nu trebuie să vă spun că este cea mai avizată opinie pe care o veţi primi oriunde pe Harley Street. Acum vreau să aud de la fiecare dintre voi părerile voastre ca şefi de departamente. Putem să începem cu tine, Rupert?

Rupert Horn era cel mai tânăr membru la echipei executive. Ca trezorier şi contabil-şef se ocupa de problemele financiare.

– Dacă pierdem şansa asta o să anulăm cele două milioane trei sute cheltuite în ultimele optsprezece luni. Dacă valorificăm şansa, va trebui să semnăm un contract ce presupune o investiţie iniţială de patru milioane.

– Putem să acoperim aceste costuri cu banii din contul păstrat pentru zile negre, interveni Shasa.

– Deţinem patru milioane trei sute în fondul provizoriu, consimţi Rupert Horn. Suma reprezintă o investiţie de şapte procente în acţiunile de la Escom, dar odată utilizat acest fond, rămânem periculos de descoperiţi.

În ordinea crescătoare a vârstei, managerii lui Shasa îi oferiră rând pe rând opiniile văzute prin prisma departamentelor pe care le conduceau şi după ce terminară, David puse totul laolaltă.

– Se pare că mai avem douăzeci şi şase de zile ca să ne hotărâm şi patru milioane de plată dacă acceptăm. Asta o să ne lase descoperiţi şi o să trebuiască să facem faţă unor costuri de dezvoltare de trei milioane de lire doar pentru puţul principal, plus alte cinci milioane pentru combinat, dobândă şi costuri de întreţinere, şi asta pentru ca abia peste patru ani, în 1956, să ne găsim în faza de a demara producţia. Se opri şi toţi îl priviră nerăbdători pe Shasa alegându-şi o ţigară şi bătând-o uşor de capacul tabacherei sale de aur.

Shasa afişă o mină extrem de serioasă. Ştia mai bine decât oricare dintre ei că această decizie putea fie să distrugă compania, fie să o ridice pe noi culmi şi nimeni altcineva nu putea să

ia această decizie în locul lui. Era singur ca orice lider, în turnul său înalt.

– Ştim că acolo se află aur, vorbi în cele din urmă. Un filon gros şi bogat. Dacă ajungem la el, ne va aduce câştiguri pentru următorii cincizeci de ani. Însă preţul aurului se menţine la treizeci şi cinci de dolari uncia. Americanii au ameninţat că vor bloca orice creştere, că vor menţine preţul ăsta pentru totdeauna. Treizeci şi cinci de dolari uncia – iar pe noi ne costă între douăzeci şi douăzeci şi cinci de dolari uncia numai ca să îl aducem la suprafaţă. E o marjă mică, domnilor, mult prea mică.

Îşi aprinse ţigara, după care oftară cu toţii şi se relaxară, simţindu-se dezamăgiţi şi uşuraţi în acelaşi timp. O astfel de mişcare le-ar fi adus gloria, dar un eşec i-ar fi adus în pragul dezastrului. Acum nu vor şti niciodată care ar fi fost rezultatul. Dar Shasa nu terminase. Suflă un cerc de fum care trecu învârtindu-se pe deasupra mesei şi continuă să vorbească.

– Totuşi, nu cred că americanii vor mai reuşi să ţină pe loc preţul aurului pentru multă vreme. Ura lor pentru aur este de natură emoţională, nu bazată pe realitatea economică. Simt că se apropie ziua când preţul aurului va creşte la şaizeci de dolari şi că într-o bună zi, mai repede decât ne-am aştepta cu toţii, va creşte la o sută cincizeci de dolari – poate chiar două sute.

Începură cu toţii să se agite plini de neîncredere, iar Twentyman-Jones arăta ca şi cum ar fi fost pe punctul să cedeze nervos şi să înceapă să plângă în faţa unui asemenea optimism nebunesc, dar Shasa îl ignoră şi se întoarse spre Abe Abrahams.

– Abe, pe optsprezece luna viitoare la prânz, cu douăsprezece ore înainte ca oferta să expire, vei înmâna un cec de patru milioane proprietarilor fermelor Silver River şi vei lua în posesie proprietatea pentru a fonda o nouă companie. Shasa se întoarse spre David. Totodată, vom scoate la vânzare, în avans, zece milioane de acţiuni a câte o liră la Bursele din Johannesburg şi din Londra pentru proprietatea minieră Silver River. Tu şi doctorul Twentyman-Jones veţi începe astăzi să alcătuiţi

proiectul de investiții. Compania de Mine Courtney va înregistra proprietatea pe numele noii companii în schimbul unui pachet de cinci milioane de acțiuni care vor fi transferate pe numele nostru. Vom fi de asemenea responsabili de partea de management și de dezvoltare.

Rapid, succint, Shasa schiță structura, finanțarea și managementul noii companii și nu o dată toți acei oameni de afaceri unși cu toate alifiile își ridicară ochii de pe carnețele pentru a-și exprima admirația față de câte un aspect ingenios și neobișnuit pe care Shasa îl adăuga planului.

– Am omis ceva? întrebă Shasa la sfârșit și când dădură din cap că nu, zâmbi cu satisfacție.

Lui David îi veni în minte filmul la care îi dusese pe copii împreună cu Matty sâmbăta trecută după-amiaza, *The Sea Hawk*[1], deși peticul de pe ochi îl făcea pe Shasa să arate mai mult a pirat decât arătase Errol Flynn în rolul principal.

– Fondatorul companiei noastre, doamna Centaine de Thiry Courtney-Malcomess, nu a fost niciodată de acord cu consumul de alcool în sala de ședințe. Totuși! Încă zâmbind cu satisfacție, Shasa îi făcu semn din cap lui David care se duse să deschidă ușa principală, iar o secretară împingea un cărucior pe care zăngăneau rândurile de pahare și sticlele verzi de Dom Perignon care se loveau de frapierele argintii cu gheață în care erau aduse. Vechile obiceiuri fac loc altora noi, zise Shasa și scoase primul dop cu un pocnet discret.

Shasa încetă să mai tureze cele două motoare Rolls-Royce și avionul se scufundă printre perdeaua de nori cirus împrăștiați pe cer, iar nesfârșitele câmpii aurii ale înaltului scut african se apropiau ca să-l întâmpine. În depărtare, spre vest, Shasa putea să distingă șirul de clădiri ale orașului minier Welkom care se găsea în centrul terenurilor aurifere din Statul Liber Orange.

---

[1] În traducere, *Pescărușul*, film în care se prezintă aventurile piratului Geoffrey Thorpe, interpretat de Errol Flynn. (n.tr.)

Fondat doar cu câțiva ani în urmă, când vasta Anglo-American Corporation începuse deschiderea acestor câmpuri, era deja un oraș model cu peste o sută de mii de locuitori.

Shasa își dădu jos masca de oxigen și o lăsă să i se legene pe piept, după care se aplecă în față și se uită atent prin parbriz peste botul albastru al avionului.

Își alese ca punct de reper micul turn de oțel al sondei de forare pierdute în imensitatea câmpiei sterpe și identifică astfel rețeaua întortocheată de garduri care împrejmuiau fermele Silver River – unsprezece mii de acri, în majoritate pustii și neexploatați. E de neînțeles cum geologilor de la marile firme de exploatare minieră le scăpase acest zăcământ, dar, pe de altă parte, nimeni nu se aștepta ca filonul de aur să se ramifice într-atât de mult – nimeni în afară de Twentyman-Jones și Shasa Courtney.

Totuși, filonul se găsea la o adâncime tot atât de mare pe cât înălțimea de la care avionul lui Shasa survola pământul. Părea imposibil ca orice efort uman să reușească să sape atât de adânc, dar Shasa deja își imagina troliul de foraj al turnului principal de la Silver River, înălțându-se la șaizeci de metri deasupra câmpiei pustii, cu puțul străpungând pământul la mai mult de un kilometru și jumătate în râul subteran de metal prețios.

„Yankeii nu vor rezista la nesfârșit – vor trebui să liberalizeze piața", își spuse Shasa.

Înclină avionul într-o parte, iar pe panoul de control giroscopul începu să se rotească treptat. Shasa îndreptă avionul și stabili noul curs de 125°.

– Încă cincisprezece minute pe vântul acesta, mormăi, în timp ce însemna harta la scară mare pe care o ținea pe genunchi, iar plăcuta exaltare a spiritului îl însoți pentru tot restul zborului până când văzu dâra întunecată de fum ridicându-se inertă drept în față, scrutând văzduhul liniștit. Îi fusese amenajat un semnal de fum după care să se ghideze.

La capătul pistei, în fața hangarului din fier galvanizat, era parcat un Dakota. Masivul avion purta însemnele Air Force.

Pista era făcută dintr-o argilă gălbuie, tasată, tare și netedă, iar avionul lui Shasa aderă aproape fără nici o zdruncinătură. După ce-și pierduse ochiul, trebuise să exerseze foarte mult ca să-și dezvolte capacitatea de a calcula distanța de aterizare.

Deschise plafonul glisant și îndreptă avionul spre hangar. Lângă mâneca de vânt era parcată o camionetă Ford, iar alături, lângă vasul pentru semnalele de fum, stătea un singur om, îmbrăcat în pantaloni scurți kaki și o cămașă de aceeași culoare, cu pumnii încleștați și sprijiniți în șolduri, privindu-l pe Shasa parcând avionul și oprind motorul. Apoi, în timp ce Shasa se pregătea să coboare, se apropie de el și îi întinse mâna dreaptă, dar expresia de pe chipul său, solemnă și reținută, contrazicea parcă gestul de bun venit.

– Bună ziua, domnule ministru.

Shasa era la fel de nezâmbitor și își strânseră mâna cu putere, dar scurt. Apoi, în timp ce Shasa îl privea pe Manfred De La Rey în ochii lui galbeni, avu un sentiment ciudat de déjà-vu de a fi privit intens aceiași ochi și altădată, în niște circumstanțe critice. Fu nevoit să scuture ușor din cap ca să scape de această impresie.

– Sunt foarte bucuros că ai putut veni. Pot să te ajut cu bagajele? întrebă Manfred De La Rey.

– Nu-ți face griji. Mă descurc.

Shasa se întoarse ca să lege și să asigure avionul și să-și aducă bagajul, în timp ce Manfred arunca apă peste vasul pentru semnalele de fum.

– Ți-ai adus propria pușcă, remarcă Manfred. Ce este?

– Un Remington magnum, calibrul șapte milimetri. Shasa își aruncă bagajul în spate și intră în Ford pe ușa din dreapta.

– Perfectă pentru tipul ăsta de vânătoare, consimți Manfred în timp ce pornea furgoneta. Lovituri la distanță pe teren întins.

Mașina se legăna pe drum și pentru câteva minute merseră în tăcere.

– Prim-ministrul n-a putut să vină, zise. Intenționase asta, dar a trimis o scrisoare pentru tine. Confirmă că pot vorbi în numele lui.

– Accept. Shasa nu schiță nici o reacție.

– Ministrul finanțelor este aici, iar ministrul agriculturii este gazda noastră – este ferma lui. Una dintre cele mai mari din Statul Liber Orange.

– Sunt impresionat.

– Da, dădu Manfred din cap. Cred că vei fi. Îl privi fix pe Shasa. Nu e bizar cum noi doi părem blestemați să ne confruntăm întotdeauna?

– Mi-a trecut și mie prin minte, consimți Shasa.

– Crezi că există vreun motiv pentru asta – ceva de care noi să nu fim conștienți? insistă Manfred și Shasa ridică din umeri.

– Nu prea cred – e doar o coincidență.

Răspunsul păru să-l dezamăgească pe Manfred.

– Mama ta nu ți-a vorbit niciodată despre mine?

Shasa rămase uimit.

– Mama? Dumnezeule, nu cred. Se poate să îți fi menționat numele întâmplător – de ce întrebi?

Manfred nu păru să audă, privi drept în față.

– Aceea este ferma, zise ca să închidă subiectul.

Urcară cu furgoneta pe marginea unei văi puțin adânci, iar ferma se găsea acum mai jos, în fața lor. Aici apa trebuie să fi fost aproape de suprafață pentru că iarba de pe pășune era bogată și verde, iar turnurile scheletice de oțel ale celor douăsprezece mori de vânt erau împrăștiate jos în vale. O plantație de eucalipți împrejmuia ferma, iar dincolo de aceasta se aflau acareturi solide proaspăt vopsite și în stare bună. Mai mult de douăzeci de tractoare erau aliniate în fața unuia dintre garajele lungi, iar pe pășune se vedeau turme de oi grase. Câmpul din spatele fermei care se întindea aproape până la linia orizontului fusese deja arat, mii de acri de pământ fertil de culoarea ciocolatei erau gata să fie semănați cu porumb. Aici era centrul afrikaanderdom-ului, aici sprijinul Partidului Național era solid și sigur și acesta

fusese motivul pentru care, sub conducerea naționaliștilor, circumscripțiile electorale fuseseră demarcate din nou pentru a îndepărta centrele de putere de concentrația de populație urbană, astfel încât să se favorizeze aceste circumscripții rurale. „Din acest motiv naționaliștii vor rămâne la putere mereu", își spuse Shasa și zâmbi cu amărăciune. Manfred îi aruncă imediat o privire, dar Shasa nu îi oferi nici o explicație și merseră până la fermă unde parcară în curte.

O duzină de oameni stăteau în jurul mesei lungi de bucătărie făcute din lemn de Palmierul-Doamnei, fumând, bând cafea și sporovăind, în timp ce femeile le țineau companie. Bărbații se ridicară să-l întâmpine pe Shasa, iar el trecu pe la masă și dădu mâna cu fiecare dintre ei, schimbând politeți, ba chiar complimente entuziaste.

Shasa îi cunoștea pe fiecare dintre ei. Îi văzuse pe toți în clădirea parlamentului, îi criticase pe majoritatea și, la rândul lui, fusese atacat și calomniat de fiecare dintre ei, dar acum îi făcuseră loc la masă, iar gazda îi turnă cafea tare în ceașcă și îi puse în față o farfurie cu prăjituri și fursecuri. Toți îl tratară cu acea politețe și ospitalitate specifice afrikaanderilor. Deși erau îmbrăcați în haine de vânătoare și se prefăceau a fi niște simpli fermieri, în realitate erau un grup de politicieni perfizi și abili, unii dintre cei mai bogați și mai puternici oameni din regiune.

Shasa vorbea perfect limba lor, înțelegea aluziile cele mai subtile și râdea la glumele lor, dar nu era unul dintre ei. El era un *rooinek*[1], acel dușman tradițional și, ușor-ușor, reușiseră să îl excludă din grupul lor.

După ce își bău cafeaua, gazda sa, ministrul agriculturii, îi spuse:

– O să te conduc în camera ta. Ar trebui să te schimbi și să îți pregătești pușca. Vom pleca la vânătoare de îndată ce se răcorește.

---

[1] Nume disprețuitor dat unui englez (n.tr.)

Puțin după ora patru porniră într-o procesiune de camionete, cei mai bătrâni și importanți dintre ei mergând în cabină, iar ceilalți în remorca deschisă. Cavalcada de mașini urcă pe drumul desfundat, trecu pe lângă pământurile arate și apoi goni pe câmpuri înspre niște dealuri joase aflate la orizont.

Acum puteau să vadă vânatul, mici turme de gazele în depărtare pe câmpuri ca praful de scorțișoară presărat pe pământul pal, dar camionetele își continuau drumul, încetinind numai când ajunseră la poalele dealului stâncos. Prima camionetă se opri pentru o clipă și doi dintre vânători săriră din mașină și coborâră într-un șanț nu prea adânc.

– Noroc! Să nu rataţi nimic, le strigară celorlalți și câțiva metri mai încolo convoiul se opri din nou pentru a lăsa altă pereche să-și ocupe pozițiile.

Într-o jumătate de oră toți vânătorii reușiseră să se ascundă, formând o linie neregulată, înșirată dedesubtul lanțului asimetric de dealuri. Manfred De La Rey și Shasa fură plasați după un morman de roci gri care se spărseseră și se ghemuiră așteptând cu puștile pe genunchi, privind de-a lungul întinderii uniforme presărate pe alocuri cu tufișuri întunecate.

Camionetele, conduse de fiii gazdei care erau încă adolescenți, se îndepărtară formând un cerc larg până când deveniră niște mici pete în strălucirea pală a orizontului, fiecare distingându-se prin praful asemenea unei pene de struț pe care îl lăsau în urmă. Apoi se întoarseră, venind înapoi înspre dealuri, deplasându-se mai încet, fără a depăși cu mult mersul la pas, și începură să gonească turmele împrăștiate de antilope.

Shasa și Manfred fură nevoiți să aștepte aproape o oră ca antilopele să ajungă în bătaia puștii lor și începură să discute lejer, la început atingând doar de departe subiectele politice, vorbind mai degrabă despre gazda lor, ministrul agriculturii, și despre ceilalți invitați. Apoi, destul de subtil, Manfred schimbă subiectul discuției, remarcând cât de puține diferențe existau între politicile și aspirațiile Partidului Național aflat la putere și partidul de opoziție din care făcea parte Shasa, Partidul Unit.

– Dacă analizăm cu grijă situaţia, diferenţele dintre partidele noastre constau în stilul şi gradul de acţiune. Amândoi vrem ca Africa de Sud să fie sigură pentru albi şi pentru civilizaţia europeană. Amândoi ştim că pentru noi toţi apartheidul reprezintă o chestiune de viaţă şi de moarte. Fără acesta ne-am duce toţi la fund. De la moartea lui Smuts, partidul din care faci parte şi-a schimbat clar modul de a gândi, apropiindu-se de viziunea noastră, iar liberalii şi cei cu convingeri de stânga au început să se rupă de voi.

Shasa nu se angajă în discuţie, dar observaţia făcută era corectă şi dureroasă. Începeau să apară fisuri grave în propriul partid şi, cu fiecare zi, devenea din ce în ce mai sigur că nu vor mai forma niciodată guvernul acestei ţări. Cu toate acestea, era curios să afle ce urmărea Manfred De La Rey. Învăţase să nu-şi subestimeze niciodată adversarul şi simţea că se pregătise bine pentru adevăratul scop al acestei invitaţii. Era destul de evident că gazda plănuise să îi aducă pe ei doi laolaltă şi că toţi ceilalţi membri ai partidului erau informaţi în legătură cu chestiunea ce urma să fie discutată. Shasa vorbi puţin, nu recunoscu nimic şi aşteptă cu o presimţire crescândă ca fiara ascunsă să-şi dezvăluie adevărata formă.

– Ştii că am apărat mereu limba şi cultura sud-africanilor de origine engleză. Nu vom încerca niciodată să îi privăm de aceste drepturi – pe toţi vorbitorii de limbă engleză care sunt de bună credinţă şi se consideră sud-africani îi privim mai întâi de toate ca pe fraţii noştri. Destinele noastre sunt legate cu lanţuri de oţel – Manfred se întrerupse şi îşi duse binoclul la ochi. Se apropie antilopele, şopti. Mai bine ne-am pregăti. Îşi îndepărtă binoclul de la ochi şi îi zâmbi grijuliu lui Shasa. Am auzit că tragi bine. Sunt nerăbdător să văd o demonstraţie.

Shasa era dezamăgit. Voia să ştie unde ducea acel recital repetat cu grijă, dar îşi ascunse nerăbdarea în spatele acelui zâmbet degajat al lui şi deschise culata puştii peste genunchi.

– Ai dreptate într-o privinţă, domnule ministru, zise. Suntem legaţi cu lanţuri de oţel. Să sperăm că greutatea lor nu ne va

trage pe toți în jos. Văzu o strălucire bizară în ochii aceia galben-topaz, de furie sau de triumf, nu putea fi sigur, și care dură numai o clipă.

– Eu voi trage numai în linie dreaptă spre dreapta, zise Manfred. Tu numai într-un arc la stânga. De acord?

– De acord, dădu Shasa din cap, deși avu o senzație de iritare pentru faptul de a fi dejucat atât de curând și atât de ușor.

Manfred se așezase cu grijă ca să acopere flancul drept, partea firească de unde să tragă un bun țintaș dreptaci.

„O să am nevoie de un avantaj", se gândi Shasa cu îndârjire și îl întrebă cu voce tare:

– Am auzit că și tu ești un bun țintaș. Ce zici de un mic pariu, a cui tolbă va fi mai plină?

– Eu nu fac pariuri, răspunse Manfred cu detașare. Sunt unealta diavolului, dar voi fi la fel de interesat când vom număra prada, spuse amintindu-i astfel lui Shasa cât de puritan era calvinismul extrem pe care îl practica Manfred De La Rey.

Shasa își încărcă arma cu grijă. Își umpluse singur cartușele pentru că nu avea niciodată încredere în muniția produsă în masă în fabrici. Cartușul de alamă strălucitoare era umplut cu o cantitate de praf Norma care propulsa glonțul marca Nosler Partition cu o viteză de un kilometru pe secundă. Felul special în care fusese proiectat glonțul asigura o distribuție perfectă la impact.

Trase cocoșul, iar apoi își sprijini arma pe umăr și își apropie ochiul de lunetă pentru a scruta câmpia care se întindea în fața lui. Camionetele erau la mai puțin de un kilometru distanță, deplasându-se încet înainte și înapoi pentru a nu permite turmelor să scape, gonindu-le ușor înspre dealuri și înspre vânătorii ascunși acolo. Shasa clipi repede ca să-și limpezească vederea, iar acum putea să distingă fiecare animal din turmele de antilope care mergeau la trap înaintea mașinilor.

Erau ușoare ca fumul și se unduiau ca umbrele norilor ce traversau câmpia. Alergând armonios cu capetele ridicate și cu coarnele modelate perfect ca niște lire în miniatură, erau grațioase și nespus de încântătoare.

Neavând o vedere stereoscopică, lui Shasa îi era greu să aprecieze distanța, dar își dezvoltase abilitatea de a aproxima mărimea, la asta adăugându-se și un al șaselea simț care îi dădea posibilitatea să piloteze un avion, să lovească o minge de polo sau să tragă cu arma la fel de bine ca orice persoană care își folosea ambii ochi.

Cele mai avansate dintre antilopele care se apropiau erau deja aproape la limita distanței de tragere, când se auzi pocnetul unei arme de undeva de mai jos și instantaneu turmele explodară într-un zbor aerian tăcut. Fiecare dintre creaturile minuscule dansa și sărea pe picioarele subțiri, nu mai groase decât un deget de om. Părând a nu mai fi supuse constrângerilor gravitației, cu fiecare salt fluid fiind tot mai mult absorbite de decorul pământului pârjolit, antilopele se înălțau și țâșneau în aerul care fremăta ca un miraj oferind un spectacol acrobatic care le justifica numele[1], iar pe spinarea lor, strălucind cu sclipiri de gheață, se înălța coama zbârlită de spaimă.

Era cu mult mai dificil decât dacă ai fi încercat să dobori o găinușă de munte în plină viteză cu un cartuș cu alice, era imposibil să prinzi în cătarea armei acele forme evanescente aflate parcă în zbor, inutil să ținteșți direct înspre acele creaturi sprintene – era mai degrabă necesar să ținteșți spre spațiul gol unde urmau să fie peste o microsecundă și unde glonțul supersonic avea să le ajungă.

Pentru unii oameni a fi un bun țintaș este o calitate care se obține cu prețul exercițiului și al concentrării. Pentru Shasa era un talent înnăscut. În timp ce își răsuci trupul, țeava lungă a armei se poziționă exact spre locul unde privea, iar cătarea lunetei alunecă ușor către centrul privirii sale, încadrând corpul agil al unei antilope în mișcare, surprinsă chiar în momentul în care se înălța într-o săritură. Shasa nu păru să conștientizeze

---

[1] În limba engleză, *springbok (springbuck)*, tradus aici prin „antilopă", este compus din *spring* – arc –, și *buck* – capră, căprior. (n.tr.)

clipa în care apăsă trăgaciul, arma păru a se descărca singură, iar reculul îi întâlni umărul la momentul potrivit.

Antilopa muri în aer şi fu rostogolită de glonţ, astfel încât zăpada abdomenului străluci în lumina soarelui, dându-se peste cap sub forţa micii capsule de metal care îi străpunsese inima, iar apoi căzu la pământ, răsucindu-se încă o dată, într-un amestec de coarne şi copite graţioase, rămânând nemişcată.

Shasa trase cocoşul şi îşi alese o altă creatură aflată în fugă, iar arma trase din nou şi mirosul pătrunzător al prafului de puşcă ars îi gâdilă nările. Continuă să tragă până când ţeava deveni îndeajuns de fierbinte încât să îi ardă mâinile, iar timpanele îl dureau de la pocnetul focurilor.

Apoi ultimele dintre turme trecură pe lângă ei, pierzându-se dincolo de dealurile din spatele lor, iar focurile de armă se stinseră. Shasa scoase cartuşele rămase în armă şi privi înspre Manfred De La Rey.

– Opt, zise Manfred, şi încă două rănite.

Era uimitor cum aceste mici creaturi, care purtau în ele un glonţ ce nu fusese tras corect, puteau să supravieţuiască. Erau nevoiţi să plece pe urmele lor. Era de neimaginat să laşi un animal rănit să sufere inutil.

– E un scor bun, îi spuse Shasa. Poţi să fii mulţumit de reuşita ta.

– Şi tu? îl întrebă Manfred. Câte ai doborât?

– Douăsprezece, răspunse Shasa cu o figură neutră.

– Şi câte rănite? Manfred îşi ascunse mâhnirea destul de bine.

– Eh. În cele din urmă, Shasa zâmbi. Eu nu rănesc animalele – dobor tot ce ţintesc. Era destul. Nu trebuia să mai pună sare pe rană.

Shasa plecă de lângă el şi se îndreptă înspre cel mai apropiat stârv. Antilopa era întinsă pe o parte şi, murind, cuta pielii de pe spate îi plesnise, de dedesubt ţâşnind stratul de păr alb ca zăpada care îi rămase zburlit. Shasa se lăsă în jos sprijinindu-se într-un genunchi şi mângâie părul încântător. Glandele pielii eliminară

o substanță roșiatică-maronie cu miros de mosc, iar Shasa dădu părul la o parte și atinse secreția cu degetul arătător, ducându-l apoi la nas și inhalând aroma cu parfum de miere. Mirosul semăna mai mult cu al unei flori decât cu al unui animal. După asta fu cuprins de melancolia vânătorului și începu să jelească acea creatură măruntă pe care o omorâse.

– Îți mulțumesc că ai murit pentru mine.

Rosti în șoaptă vechea rugăciune a boșimanilor pe care o învățase de la Centaine cu mult timp în urmă, iar tristețea se transformă în plăcere și în adâncul sufletului nevoia atavică a vânătorului fu pentru moment satisfăcută.

În răcoarea serii bărbații se strânseră în fața fermei în jurul unor grătare sub care se aflau tăciuni aprinși. *Braaivleis,* sau coacerea cărnii, era un ritual care urma vânătorii; bărbații găteau carnea în timp ce femeile stăteau la mesele demontabile de pe verandă și se ocupau de salate și budinci. Vânatul era marinat sau pus în untură ori preparat cu sos picant, iar plămânii, rinichii și măruntaiele se tratau după rețete păstrate cu grijă înainte de a fi așezate pe cărbunii încinși din interiorul grătarului, în timp ce bucătarii autoproclamați țineau sub control focul cu ajutorul stropilor de *mampoer,* un coniac de piersici cu gust înțepător, astfel încât căldura să nu devină înăbușitoare.

O formație improvizată de lucrători negri cânta cu putere, la banjo și la concertină, melodii tradiționale, și câțiva dintre invitați dansau pe veranda mare din față. Câteva dintre femeile mai tinere atrăgeau atenția, iar Shasa le privi cu interes. Erau bronzate și radiau de sănătate și de senzualitate nesofisticată, care era cu atât mai îmbietoare având în vedere educația lor calvinistă. Faptul că nu te puteai apropia de ele și posibila lor virginitate îl făceau pe Shasa, căruia îi plăcea urmărirea la fel de mult ca săvârșirea faptei, să se simtă și mai atras de ele.

Cu toate acestea, miza era prea mare ca să riște să le aducă chiar și cea mai mică ofensă. Evită privirile timide, dar calculate, pe care unele dintre ele i le aruncară și la fel de scrupulos

evită şi coniacul tare de piersici, umplându-şi paharul cu ghimbir. Ştia că trebuia să-şi păstreze luciditatea înainte ca noaptea să se sfârşească.

După ce pofta de mâncare, crescută pe câmpul de vânătoare, le fu potolită de farfuriile aburinde pline cu carne friptă şi după ce resturile fură date cu plăcere servitorilor, Shasa stătea la capătul verandei, aflându-se cel mai departe de formaţie. Manfred De La Rey stătea în partea cealaltă a verandei şi ceilalţi doi miniştri ai guvernului erau tolăniţi în scaunele de lângă el. În ciuda atitudinii lor relaxate, îl priveau precaut cu coada ochiului.

„Afacerea e pe cale să înceapă", decise Shasa şi aproape imediat Manfred începu să se neliniştească.

– Îi spuneam lui *Meneer*[1] Courtney că partidele noastre se aseamănă în multe privinţe, începu Manfred discret, iar colegii lui îl aprobară dând solemn din cap. Noi toţi vrem să protejăm acest pământ şi să-i păstrăm frumuseţea şi valoarea. Dumnezeu ne-a ales pe noi protectori – este de datoria noastră să-i apărăm pe oameni şi să ne asigurăm că identitatea fiecărui grup şi a fiecărei culturi separate este păstrată intactă şi independentă.

Era concepţia partidului această noţiune de alegere divină pe care Shasa o mai auzise de sute de ori şi înainte; deşi dădea din cap şi murmura neutru, devenea din ce în ce mai neliniştit.

– Mai sunt încă multe de făcut, îi spuse Manfred. După alegerile care urmează vom avea mult de muncă, suntem zidarii care vor ridica un edificiu social ce va rezista timp de o mie de ani. O societate model în care fiecare grup va avea propriul loc şi nu va invada spaţiul altora, o piramidă mare şi stabilă formând o societate unică.

Rămaseră cu toţii tăcuţi pentru o clipă, contemplând frumuseţea imaginii, iar Shasa, deşi păstră o expresie neutră, zâmbi

---

[1] Formulă de adresare folosită într-o regiune vorbitoare de limba olandeză, fiind echivalentul lui „domnule". (n.tr.)

totuşi în sinea lui la metafora piramidei. Nu exista nici un dubiu în mintea nici unuia dintre ei în legătură cu ce grup era predestinat de către divinitate să se afle în vârf.

– Şi totuşi, există şi duşmani? făcu aluzie ministrul agriculturii.

– Există duşmani atât în interiorul, cât şi în afara partidului. Vor deveni mai vociferanţi şi mai periculoşi pe măsură ce ne dezvoltăm activitatea. Cu cât ne apropiem de succes, cu atât mai înflăcăraţi vor fi în a ne împiedica să-l obţinem.

– Deja se adună.

– Da, încuviinţă Manfred. Şi chiar prietenii vechi şi tradiţionali ne previn şi ne ameninţă. De exemplu, America – tocmai ei, care ar trebui să înţeleagă mai mult, confruntaţi fiind cu propriile probleme rasiale, cu aspiraţiile nefireşti ale negrilor pe care i-au adus ca sclavi din Africa. Chiar şi Marea Britanie cu problemele pe care i le creează mişcarea Mau Mau în Kenya şi odată cu dezintegrarea Imperiului Indian vrea acum să ne dea nouă ordine şi să ne abată de la un drum pe care îl ştim drept cel bun.

– Ne consideră slabi şi vulnerabili.

– Au făcut deja aluzii la un embargo asupra armelor, refuzându-ne posibilitatea de a ne apăra împotriva duşmanilor întunecaţi care ne ameninţă din umbră.

– Au dreptate, interveni Manfred tranşant. Suntem slabi şi ne lipseşte organizarea militară. Ne au la mână şi îşi permit să ne ameninţe.

– Situaţia trebuie schimbată. Ministrul finanţelor interveni precipitat. Trebuie să devenim puternici. Odată cu votarea următorului buget fondurile alocate apărării vor fi de cincizeci de milioane de lire, iar până la sfârşitul deceniului se va ajunge la un miliard.

– Trebuie să ne ridicăm deasupra ameninţărilor cu sancţiuni, boicoturi şi embargouri.

– Putere din unitate, *Ex Unitate Vires*, spuse Manfred De La Rey. Şi totuşi, prin tradiţii şi înclinaţii, poporul afrikaander a fost unul de fermieri şi oameni de la ţară. Din cauza discriminărilor

care au fost practicate de mai bine de o sută de ani am fost excluși de pe piața comerțului și a industriei și nu ne-am însușit calitățile care le sunt atât de la îndemână compatrioților noștri de origine engleză. Manfred se opri, privi înspre cei doi interlocutori, așteptând parcă să i se dea dreptate, iar apoi continuă. Țara asta are nevoie urgent de bogația care să facă posibilă realizarea viziunii noastre. Avem nevoie de un anumit tip de oameni. Privirile lor se îndreptară acum cu insistență asupra lui Shasa. Avem nevoie de un om care să aibă vigoarea tinereții, dar și experiența vârstei, un om care a dovedit geniu pentru finanțe și administrare. Nu găsim un astfel de om printre membrii partidului nostru.

Shasa îl privi cu ochii mari. Ceea ce sugerau ei era de neînchipuit. Crescuse în umbra lui Jan Christiaan Smuts și se simțea angajat în mod natural și irevocabil față de partidul pe care acest om mare și nobil îl fondase. Întredeschise gura pentru a răspunde furios, dar Manfred De La Rey ridică o mână pentru a-l opri.

– Ascultă-mă până la capăt, spuse el. Persoanei alese pentru această îndatorire patriotică i se va oferi numaidecât un loc în cabinet, pe care prim-ministrul îl va crea special pentru el. Va deveni ministrul minelor și al industriei.

Shasa își închise gura treptat. Cu câtă atenție trebuie să îl fi studiat și cât de precisă trebuie să fi fost analiza lor dacă ajunseseră la acest preț. Temeliile convingerilor și principiilor sale politice fuseseră zguduite, iar zidurile începeau să se fisureze. Îl suiseră pe un munte și îi înfățișaseră premiul pe care nu trebuia decât să îl apuce.

La șase mii de metri Shasa îndreptă avionul și comută pe pilot automat. Crescu nivelul de oxigen din mască pentru a fi cât mai lucid. Erau patru ore de zbor până la Youngsfield, patru ore în care să analizeze totul cu atenție. Încercă să se detașeze de pasiuni și de emoții pentru a putea lua o decizie rațională – dar surescitarea continua să îi perturbe meditația. Perspectiva

de a deține o putere enormă, de a construi un arsenal care ar face ca țara lui să fie cea mai puternică din Africa și o forță mondială, totul era cutremurător. Asta însemna cu adevărat să ai putere. Gândul la toate acestea îl făceau să devină puțin visător, pentru că acum i se oferea totul, tot ceea ce își dorise vreodată. Nu trebuia decât să întindă mâna și să profite de moment. Care avea însă să fie prețul plătit de onoarea și de mândria lui – cum avea să se explice în fața oamenilor care aveau încredere în el?

Se gândi apoi subit la Blaine Malcomess, mentorul și sfătuitorul său, omul care îi fusese ca un tată în toți acești ani. Ce ar gândi el despre această trădare îngrozitoare pe care Shasa o lua în calcul acum?

„Pot să fac mai mult bine dacă mă alătur lor, Blaine, șopti el în mască. Pot să îi ajut să se schimbe și să se modereze din interior mai mult decât aș putea să o fac din opoziție pentru că acum eu voi avea puterea...", dar știa că nu face decât să se eschiveze, că tot restul era de umplutură.

În cele din urmă totul se rezuma la un singur lucru, puterea – și știa că, deși Blaine Malcomess nu avea să ierte niciodată ceea ce va fi considerat drept trădare, exista totuși cineva care avea să-l înțeleagă, să-l susțină și să-l încurajeze. Pentru că, în definitiv, Centaine Courtney-Malcomess fusese cea care-și instruise atât de bine fiul în scopul de a obține și utiliza averea și puterea.

„Totul ar putea să devină realitate, mamă. Ar putea să se întâmple, nu întru totul așa cum am plănuit noi, dar ar putea cu toate acestea să se împlinească." Apoi fu însă lovit de un gând și o umbră se strecură peste lumina strălucitoare a triumfului.

Privi în jos înspre dosarul roșu pe care Manfred De La Rey, ministrul de interne, i-l înmânase pe pistă, chiar în momentul în care urma să se urce în avion, dosar care era acum așezat pe scaunul copilotului, alături de el.

– Există o singură problemă pe care ar trebui să o rezolvăm dacă accepți oferta noastră, îi spuse Manfred pe când îi înmâna dosarul, și este o problemă serioasă. Iată despre ce este vorba.

Dosarul conținea un raport al serviciilor speciale, iar numele de pe copertă era: „TARA ISABELLA COURTNEY născută MALCOMESS".

Tara Courtney făcu turul camerelor copiilor, strigându-l pe fiecare în parte. Bona tocmai o învelea pe Isabella cu plapuma de satin roz umplută cu puf de rață, iar fetița scoase un chiot de bucurie când o văzu.

– Mămico, mămico, ursulețul nu a fost cuminte. O să-l pun să doarmă pe raft cu celelalte păpuși.

Tara se așeză pe patul fiicei sale și o îmbrățișă în timp ce discutau despre reaua purtare a ursulețului. Pielea Isabellei era rozalie și caldă și mirosea a săpun. Tara îi simți atingerea mătăsoasă a părului pe obraz și îi veni greu să o sărute și apoi să se ridice.

– E timpul să te culci, Bella scumpo.

În clipa în care luminile fură stinse, Isabella lăsă să îi scape un asemenea strigăt încât Tara se sperie.

– Ce s-a întâmplat, scumpo? Aprinse din nou luminile și se grăbi să ajungă la pat.

– L-am iertat pe ursuleț. Poate totuși să doarmă cu mine.

Un întreg ceremonial marcă reintrarea ursulețului în grațiile Isabellei, care îl strânse cu dragoste în brațe, sugrumându-l pe jumătate, iar apoi își vârî degetul mare în gură.

– Când vine tăticul meu acasă? întrebă salivând de-a lungul degetului, dar ochii îi erau deja închiși și adormi înainte ca Tara să ajungă la ușă.

Sean era așezat peste pieptul lui Garrick în mijlocul camerei și îl trăgea pe fratele său de perciuni cu o îndemânare sadică. Tara îi separă.

– Sean, să te întorci în camera ta în clipa asta, mă auzi? Ți-am spus de o mie de ori să nu-ți mai chinuiești frații. Când se va întoarce acasă, tatăl tău va afla ce-ai făcut.

Garrick își trase nasul încercând să își oprească lacrimile și interveni, răsuflând cu greu, în apărarea fratelui său.

– Doar ne jucam, mamă. Nu mă chinuia.

Dar Tara își dădu seama că era pe punctul de a avea o nouă criză de astm. Rămase în cumpănă. Chiar nu ar fi trebuit să plece, nu acum că exista amenințarea unei crize, dar ocazia din seara aceasta era mult prea importantă. „Am să-i pregătesc spray-ul inhalator și am să-i spun bonei să îl verifice din oră în oră până când mă întorc", fu compromisul la care ajunsese ea.

Michael citea și abia dacă își ridică privirea când Tara îl sărută.

– Stingerea la ora nouă. Promiți, dragul meu? Încerca să nu lase să se vadă, dar el fusese dintotdeauna preferatul ei.

– Promit, mamă, murmură el, dar sub plapumă își încrucișă cu grijă degetele.

În timp ce cobora pe scări se uită la ceasul de la mână. Era opt fără cinci minute. Avea să întârzie și își înăbuși sentimentul matern de vinovăție, începând să meargă în grabă înspre vechiul ei Packard.

Shasa detesta Packardul plin de pete, cu vopseaua decolorată de la soare și tapițeria pătată și uzată, luându-le ca pe un afront adus demnității familiei. Îi dăruise un Aston Martin de ziua ei, dar ea nu-l urnise din garaj. Packardul se potrivea mai bine imaginii spartane pe care o avea despre sine, de liberal interesat de problemele sociale. Automobilul scoase un fum cenușiu gros când ea accelera pe aleea din fața casei, iar Tara simți o plăcere perversă să arunce valuri de praf peste via meticulos îngrijită a lui Shasa. Era bizar cum, și după toți acești ani, se simțea o străină la Weltevreden, o străină printre toate obiectele de preț și mobilierul demodat și anost. Chiar dacă ar mai locui aici pentru încă cincizeci de ani, nu ar fi niciodată casa ei, ar fi casa lui Centaine Courtney-Malcomess, atingerea și amintirea celeilalte femei dăinuiau în fiecare cameră, iar Shasa nu i-ar permite niciodată să redecoreze.

Evadă pe poarta masivă şi ostentativă, făcută de Anreith, în lumea reală plină de suferinţe şi nedreptăţi, unde masele asuprite plângeau şi se luptau şi strigau după ajutor şi unde se simţea utilă şi importantă, unde alături de alţi pelerini putea să defileze pentru a da piept cu un viitor plin de provocări şi de schimbări.

Casa familiei Broadhurst se afla în foburgul burghez Pinelands, o fermă modernă, cu acoperişul plat şi ferestrele largi, cu mobila comună şi practică şi cu carpete din fibră sintetică. Pe scaune era păr de câine, vrafuri de cărţi zăceau aruncate prin toate colţurile sau uitate deschise pe masa din sufragerie, jucăriile copiilor erau lăsate în drum şi reproduceri ieftine ale lui Picasso şi Modigliani atârnau strâmb pe perete, pătate de mici urme de degete. Aici, eliberată de splendoarea şi fastul de la Weltevreden, Tara se simţea în largul ei şi bine-venită.

De cum parcă Packardul, Molly Broadhurst ţâşni afară să o întâmpine. Era îmbrăcată într-un minunat caftan cu un model flamboiant.

– Ai întârziat! O sărută pe Tara cu drag şi o târî prin dezordinea din vestibul până în camera pentru muzică din spate.

Camera pentru muzică nu fusese plănuită iniţial, iar după aceea fusese înghesuită în spatele casei fără ca vreun element estetic să fie luat în consideraţie, şi acum era plină de oaspeţii lui Molly care fuseseră invitaţi să îl asculte pe Moses Gama. Starea de spirit a Tarei se însufleţi privind împrejur; erau nişte oameni impresionanţi şi creativi, toţi erau entuziaşti şi deosebiţi, debordând de bucuria de a trăi, plini de simţul dreptăţii, de furie şi de revoltă.

Acesta era genul de adunare pe care Weltevredenul nu-l va găzdui vreodată. În primul rând, negrii luau şi ei parte, studenţi de la Universitatea Fort Hare pentru negri şi de la Universitatea Western Cape, de curând înfiinţată, profesori, avocaţi şi chiar un doctor negru, toţi activişti politici care, deşi li se refuzase dreptul la un reprezentant sau la vot în parlamentul albilor, începuseră să vocifereze cu o înflăcărare care, cu siguranţă, avea să fie auzită. Mai participau şi editorul revistei pentru negri *Drum*

și corespondentul local pentru ziarul *Sowetan*, numit astfel după orașul de negri aflat în expansiune.

Amestecul social cu negrii o făcea să se simtă extrem de curajoasă.

Albii care se aflau în încăpere nu erau nici ei mai prejos. Unii dintre ei fuseseră membri ai Partidului Comunist Sud-African cu câțiva ani în urmă, înainte ca acesta să fie desființat. Un bărbat pe nume Harris, pe care îl cunoscuse cu altă ocazie, tot acasă la Molly, se afla și el acolo. Luptase în Israel alături de cei din organizația Irgun împotriva englezilor și arabilor, un bărbat înalt și înspăimântător care trezea în Tara o încântătoare frică. Molly lăsă să se înțeleagă că era expert în războiul de gherilă și în sabotaj și, fără îndoială, călătorea prin țară sau trecea neobservat granița în statele vecine, ocupându-se de afaceri dubioase.

Discutând înflăcărat cu soțul lui Molly, un alt avocat din Johannesburg, Bram Fischer, lua parte la întâlnire și era specializat în apărarea clienților negri aflați sub constrângerea nenumăratelor legi care erau făcute pentru a-i obliga să renunțe la dreptul de a vorbi liber, pentru a-i dezarma și pentru a le împiedica mișcările. Molly îi spuse că Bram reorganiza vechiul Partid Comunist în celule clandestine, iar Tara își imagina că într-o zi ar putea fi invitată să facă parte din una dintre aceste celule.

Din același grup mai făcea parte și Marcus Archer, un alt fost comunist și psiholog în domeniul industriei la Witwatersrand. Era responsabil cu pregătirea a mii de muncitori negri pentru industria minieră, iar Molly îi spuse că ajutase la organizarea sindicatului minerilor negri. Molly îi șopti că era homosexual, folosind pentru asta un termen bizar pe care Tara nu-l mai auzise niciodată până atunci:

– E gay, un băiețel vesel, vesel ca o ciocârlie.[1]

---

[1] În original *He's gay, gay as a lark*, joc de cuvinte intraductibil. *Gay* în limba engleză înseamnă atât „homosexual", sens devenit curent și în limba română, cât și „vesel, fericit". (n.tr.)

Şi pentru că era o chestiune total inacceptabilă pentru societatea simandicoasă, Tara o găsi cu atât mai fascinantă.

– Dumnezeule, Molly, spuse Tara şoptit. Sunt atât de emoţionată. Toţi oamenii aştia sunt reali, mă fac să simt că în sfârşit trăiesc şi eu cu adevărat.

– Uite-l. Molly zâmbi la această ieşire emoţională şi o trase pe Tara după ea prin mulţime.

Moses Gama se sprijini de peretele opus uşii, fiind înconjurat de un semicerc de admiratori, rămânând totuşi cu un cap deasupra celorlalţi, iar Molly îşi făcu loc până în rândul din faţă.

Tara rămase cu ochii aţintiţi asupra lui Moses Gama şi se gândi că până şi în această minunată companie se distingea ca o panteră neagră într-o haită de pisici. Deşi capul îi părea sculptat într-un bloc de onix negru, iar frumoasele lui trăsături nilotice erau impasibile, era totuşi o forţă în el care părea să umple camera. Era ca şi cum ai fi stat pe buza înaltă a întunecatului Vezuviu, ştiind că în orice clipă clocotul ar putea să explodeze într-o erupţie catastrofică.

Moses Gama îşi întoarse capul şi o privi pe Tara. Nu zâmbi, dar o umbră se mişcă în adâncurile privirii sale întunecate.

– Doamnă Courtney – i-am cerut lui Molly să vă invite.

– Vă rog să nu-mi spuneţi aşa. Numele meu este Tara.

– Trebuie să vorbim mai târziu, Tara. Vei rămâne?

Nu putu să răspundă, era prea copleşită de faptul că i se acorda atâta atenţie, dar dădu din cap prosteşte.

– Moses, dacă eşti pregătit, putem să începem, sugeră Molly şi, din vorbă în vorbă, îl conduse pe podiumul pe care se găsea pianul.

– Oameni buni! Oameni buni! Puţină atenţie, vă rog! Molly bătu din palme şi zarva se stinse. Întreaga adunare se întoarse către podium. Moses Gama este unul dintre cei mai talentaţi şi respectabili tineri lideri africani ai noii generaţii. Este membru al Congresului Naţional African încă de dinainte de război şi unul dintre primii activişti ai grupării Sindicatul Minerilor Africani. Deşi sindicatele negrilor nu sunt recunoscute oficial de

către guvernul actual, totuşi sindicatul secret al minerilor este una dintre cele mai reprezentative şi puternice asociaţii ale negrilor, având mai mult de o sută de mii de membri plătitori. În 1950 Moses Gama a fost ales secretar ANC[1] şi a activat fără odihnă, cu altruism şi dând dovadă de o mare eficienţă pentru a face auzit strigătul din inimă al cetăţenilor negri, deşi acestora le-a fost refuzată o voce care să-i reprezinte. Pentru o scurtă perioadă Moses Gama a fost numit membru al Consiliului Reprezentativ al Nativilor din cadrul guvernului, acea încercare scandaloasă de a tempera aspiraţiile politice ale negrilor, dar a demisionat utilizând acea deja celebră frază: „Am vorbit în receptorul unui telefon de jucărie fără ca nimeni să se afle la celălalt capăt".

Adunarea izbucni în râsete urmate de aplauze, iar apoi Molly se întoarse către Moses Gama.

– Ştiu că nimic din ceea ce urmează să ne spui nu are darul de a ne consola sau de a ne linişti – dar, Moses Gama, în această cameră sunt multe inimi care bat în acelaşi ritm cu a ta şi care sunt gata să sângereze odată cu a ta.

Tara aplaudă până când îi amorţiră palmele, iar apoi se aplecă înainte pentru a asculta nerăbdătoare, în timp ce Moses Gama păşea înspre partea din faţă a podiumului.

Era îngrijit îmbrăcat într-un costum albastru şi purta o cravată bleumarin şi o cămaşă albă. În mod bizar, era persoana cea mai elegantă din întreaga încăpere, fiind înconjurat de pulovere lăbărţate din lână şi de sacouri sport de tweed, cu petice de piele la coate şi pete de sos pe revere. Costumul lui avea o tăietură clasică, aşezându-se elegant pe umerii lui laţi, atletici, dar îi asortase un panaş care dădea impresia că poartă chiar mantia regală din piele de leopard şi că avea prinse în părul lui tuns scurt pene albastre de bâtlan. Vocea lui era gravă şi vibrantă.

– Prieteni, există un singur ideal de care mă agăţ cu toată inima şi pe care îl voi apăra chiar cu preţul vieţii mele, acela care

---

[1] Congresul Naţional African (n.tr.)

spune că fiecare african are un drept elementar, inerent și inalienabil asupra Africii, continent care îi aparține și care este pământul său natal, începu Moses Gama, iar Tara îl asculta încântată în timp ce detalia modul în care acest drept inerent îi fusese refuzat omului negru timp de trei sute de ani și cum în ultimii câțiva ani, de când guvernul naționalist venise la putere, aceste opresiuni fuseseră integrate într-un edificiu monumental de legi, ordonanțe și proclamații care reprezentau chiar punerea în practică a politicii apartheidului.

– Am auzit cu toții spunându-se că tot ceea ce presupune acest concept de apartheid este atât de grotesc, o nebunie atât de evidentă, încât nu va avea cum să funcționeze vreodată. Dar vă avertizez, dragi prieteni, că oamenii care au conceput această mașinație nebunească sunt într-atât de fanatici, într-atât de încrâncenați, într-atât de convinși că se află sub oblăduirea divină, încât vor forța lucrurile astfel încât să funcționeze. Au creat deja o mare armată de funcționari mărunți care să administreze această nebunie și au în spate resursele unui pământ bogat în aur și în minerale. Vă avertizez că nu vor ezita să construiască acest monstru ideologic asemenea unui Frankenstein. Nici un preț nu e prea mare pentru a fi luat în considerație, nici când vine vorba de bogăția materială sau de suferința umană.

Moses Gama se opri și privi înspre ei, iar Tarei îi păru că el însuși simte fiecare strop din agonia poporului său și că îndura o suferință dincolo de puterile oricărui muritor.

– Dacă nimeni nu li se va opune, dragi prieteni, vor face din aceste tărâmuri încântătoare niște locuri dezolante și abominabile; niște tărâmuri lipsite de compasiune și de dreptate, un pământ falimentat, atât pe plan material, cât și pe plan spiritual. Moses Gama își deschise brațele. Acești oameni ne numesc trădători pe noi toți cei care încercăm să îi înfruntăm. Ei bine, dragi prieteni, eu îl numesc trădător pe orice om care nu li se opune – un om care trădează Africa.

Rămase apoi tăcut, împrăștiind încă din priviri această acuzație, iar cei aflați în fața lui rămaseră paralizați pentru o clipă

înainte de a începe să-l ovaționeze. În mijlocul rumorii doar Tara stătu nemișcată, cu privirile ațintite asupra lui; glasul îi pierise și tremura de parcă sângele ei ar fi fost atins de malarie. Moses începu să își plece capul până când bărbia îi atinse pieptul și ei toți crezură că terminase. Apoi își ridică din nou capul impresionant și își deschise brațele.

– Să ne opunem lor? Cum să ne opunem lor? Vă spun vouă – ne vom opune lor cu toată puterea și determinarea noastră, cu inimile noastre. Dacă nici un preț nu este pentru ei prea mare, atunci nici un preț nu va fi prea mare pentru noi. Vă spun, dragi prieteni, nu e nimic – și se opri pentru a accentua – *nimic* ce nu aș face pentru a duce această luptă mai departe. Sunt pregătit și să mor și să ucid în numele ei.

Adunarea rămase tăcută în fața unei hotărâri atât de sumbre. Pentru aceia dintre ei care practicau o elegantă dialectică socialistă, intelectuali lipsiți de vlagă, o astfel de declarație era amenințătoare și neliniștitoare, aducea cu sine sunetul oaselor sfărâmate și petele sângelui proaspăt vărsat.

– Suntem pregătiți să începem, dragi prieteni, și planurile noastre sunt mult avansate. În câteva luni vom demara o campanie națională de nesupunere civică față de aceste legi monstruoase ale apartheidului. Vom da foc acelor acte pe care trebuie să le avem la noi prin ordinul parlamentului, aceste *dompas* disprețuite, înrudite cu steaua pe care evreii erau obligați să o poarte, documentele care ne însemnează ca pe o rasă inferioară. Le vom arunca în flăcări, iar fumul de la aceste focuri va înțepa și va jigni nările lumii civilizate. Vom merge în restaurantele și cinematografele rezervate exclusiv albilor, vom călători în vagoanele de tren ale albilor și vom înota pe acele plaje pe care au acces doar albii. Vom striga poliției fasciste: „Veniți! Arestați-ne!" Și cu miile vom umple până la refuz închisorile albilor și vom bloca tribunalele lor cu mulțimile noastre, până când întregul aparat gigantic al apartheidului se va face fărâme sub puterea vâltorii.

După ce acesta termină discursul, Tara aşteptă după cum i se ceruse şi, după ce majoritatea invitaţilor plecă, Molly veni şi apucă braţul Tarei.

– Vei risca să guşti din spaghetele mele bologneze, Tara iubito? După cum ştii sunt cea mai proastă bucătăreasă din Africa, dar tu eşti o fată curajoasă.

Doar şase dintre oaspeţi fură invitaţi să rămână pentru o cină târzie şi se adunară cu toţii în curtea interioară. Ţânţarii le bâzâiau pe la urechi şi din când în când o pală de vânt aducea miasmele sulfuroase de la lucrările de canalizare ce aveau loc de-a lungul râului Black. Asta nu păru să le strice apetitul şi se aruncară cu toţii asupra spaghetelor bologneze preparate de Molly, pe care le însoţeau cu înghiţituri de vin roşu ieftin. Tara percepu totul ca pe o eliberare faţă de mesele sofisticate servite la Weltevreden, însoţite de fiecare dată de ceremonia cvasireligioasă a degustării de vinuri care costau cât salariul unui muncitor pe o lună. Aici mâncarea şi vinul erau menite doar să dezlege minţile şi limbile, nu să devină nişte desfătări.

Tara era aşezată lângă Moses Gama. Deşi acesta avea un apetit sănătos, abia dacă se atinsese de paharul de vin. Comportamentul său la masă era african. Mânca zgomotos, cu gura deschisă, dar în mod bizar asta nu o jigni câtuşi de puţin pe Tara. Venea să confirme într-un fel ceea ce-l diferenţia pe el, era un semn că aparţinea poporului său. La început Moses îşi distribuise atenţia asupra tuturor invitaţilor, răspunzând la întrebările şi comentariile care îi erau adresate, iar apoi, după ce termină de mâncat, îşi întoarse scaunul către ea şi îşi coborî vocea pentru a-i exclude pe ceilalţi.

– Îţi cunosc familia, îi spuse. Îi cunosc chiar bine, pe doamna Centaine Courtney şi în special pe soţul tău, Shasa Courtney.

Tara se arătă uimită.

– Nu i-am auzit niciodată pomenindu-te.

– Şi de ce ar face-o? În ochii lor eu n-am fost niciodată important. Probabil că au uitat de mine de mult.

– Unde şi când i-ai cunoscut?

– Acum douăzeci de ani. Soţul tău era doar un copil. Eu eram şef, supraveghetor la mina de diamante H'ani, în Africa de Sud-Vest.

– La H'ani, încuviinţă Tara. Da, piatra de temelie a averii Courtney.

– Shasa Courtney fusese trimis de mama lui să înveţe cum merg lucrurile la mină. Am fost alături de el pentru câteva săptămâni, muncind umăr la umăr... Moses se întrerupse şi zâmbi. Aş spune că ne-am înţeles bine, pe cât de bine se pot înţelege un bărbat negru şi un mic *baas*[1] alb. Am vorbit mult şi mi-a dat chiar şi o carte. *Istoria Angliei* de Macaulay. O mai am încă. Îmi amintesc cum unele dintre lucrurile pe care i le-am spus l-au uimit şi l-au tulburat. Odată mi-a spus: „Moses, asta e politică. Negrii nu fac politică. Asta e treaba oamenilor albi". Amintirea îl făcu să râdă, dar Tara se încruntă.

– Mi-l pot închipui spunând asta, încuviinţă ea. Nu s-a schimbat prea mult în ultimii douăzeci de ani.

Moses se opri din râs.

– Soţul tău a devenit un om puternic. Averea şi influenţa lui sunt mari.

Tara ridică din umeri.

– La ce bun să ai putere şi avere dacă nu le foloseşti cu înţelepciune şi compasiune?

– Tu eşti capabilă de compasiune, Tara, spuse el blând. Chiar dacă nu aş şti de munca pe care o faci tu pentru poporul meu, aş simţi asta în tine.

Tara îşi coborî ochii evitând privirea lui arzătoare.

– Înţelepciune. Vocea lui deveni şi mai stinsă. Este o altă calitate pe care o ai. A fost o dovadă de înţelepciune că nu ai amintit de întâlnirea noastră anterioară în faţa celorlalţi.

---

[1] Şef, în limba afrikaans (n.tr.)

Tara își înălță capul și îl privi în ochi. Cu toată agitația din acea seară aproape că uitase de întâlnirea lor pe coridoarele cu acces interzis din clădirea parlamentului.

– De ce? șopti ea. De ce erai acolo?

– S-ar putea să-ți spun într-o zi, răspunse el. Când vom deveni prieteni.

– Suntem prieteni, spuse ea, iar el încuviință din cap.

– Da, cred că suntem prieteni, dar prieteniile trebuie puse la încercare și dovedite. Dar acum vorbește-mi despre munca ta, Tara.

– Sunt atât de puține lucrurile pe care pot să le fac – și îi povesti despre clinică și despre programul de hrănire a copiilor și a bătrânilor, nefiind conștientă de cât de mult se entuziasmase și se înfierbântase, până când el zâmbi din nou.

– Am avut dreptate, chiar ești plină de compasiune, Tara, atât de multă compasiune. Mi-ar plăcea să văd ce ai realizat. S-ar putea?

– O, ai veni... ar fi minunat!

Molly îl duse la clinică în după-amiaza zilei următoare. Clinica era situată în partea de sud a orașului de negri Nyanga – numele însemna „răsărit" în limba xhosa, dar era prea puțin potrivit. Asemenea majorității orașelor de negri era compus din șiruri nesfârșite de căsuțe de cărămidă cu acoperișuri de azbest, despărțite de alei prăfuite; deși nu păreau prea confortabile și erau neatrăgătoare din punct de vedere estetic, condițiile erau satisfăcătoare, fiind conectate la rețeaua de apă, de canalizare și la cea de electricitate. Cu toate acestea însă, dincolo de orașul propriu-zis, pe întinderile mărăcinoase din Cape Flats, se ridicase un oraș de cocioabe care adăpostea mulțimea de nomazi negri veniți din zonele rurale sărăcite, iar clientela Tarei era formată în special din acești năpăstuiți.

Mândră, Tara le făcu lui Moses și lui Molly un tur al clădirii.

– Fiind weekend, nici unul dintre doctorii voluntari nu se află aici, explică ea și Moses se opri pentru a discuta cu

asistentele de culoare şi cu câteva dintre mamele care aşteptau răbdătoare cu copiii în curte.

După aceea Tara pregăti cafea pentru toţi trei în micul ei birou, iar când Moses întrebă cum era finanţată clinica, Tara răspunse vag:

– Păi, primim fonduri de la administraţia locală, dar Molly Broadhurst o întrerupse:

– N-o lăsa să te păcălească – majoritatea banilor vin chiar din buzunarul ei.

– Ciupesc câte ceva din banii pe care soţul meu mi-i dă pentru îngrijirea casei, zise Tara râzând, evitând subiectul.

– Ar fi posibil să mergem cu maşina prin mahalaua săracilor? Mi-aş dori să-i văd.

Moses se uită la Molly, dar aceasta îşi muşcă buza, aruncând o privire către ceasul de la mână.

– Fir-ar să fie, eu trebuie să mă întorc, dar Tara interveni imediat:

– Nu-ţi face griji, Molly. Pot să îl duc eu pe Moses. Tu poţi să te întorci, iar eu am să îl aduc mai târziu, spre seară, la tine acasă.

La bordul vechiului Packard îşi croiră drum pe făgaşele nisipoase, printre dunele supraînălţate, acolo unde sălciile fuseseră defrişate pentru a face loc colibelor din plăci ruginite de metal, din carton şi din plastic uzat. Din când în când opreau maşina şi se plimbau printre cocioabe. Vântul de sud-est sufla cu putere dinspre golf, ridicând în aer o pânză de praf, îngreunându-le mersul.

Oamenii o cunoşteau pe Tara, îi zâmbeau şi o salutau când trecea prin dreptul lor, iar copiii fugeau să o întâmpine şi îi cereau dulciurile ieftine pe care le purta în buzunar.

– De unde fac rost de apă? întrebă Moses, iar ea îi arătă cum copiii mai mari fixaseră cauciucuri uzate de maşină la nişte butoaie de petrol. Umpleau butoaiele de la o cişmea publică aflată la mai mult de un kilometru şi jumătate distanţă, la graniţa oraşului oficial, iar apoi le rostogoleau până la locuinţele lor.

– Au tăiat sălciile pentru foc, îi spuse Tara, dar iarna copiii sunt tot timpul răciți sau gripați sau cu pneumonie. Nu e nevoie să mai întrebi de canalizare. Trase pe nări mirosul greu care venea de la gropile folosite ca toalete, îngrădite cu bucăți vechi de pânză.

Era aproape întuneric când Tara parcă Packardul în fața ușii din spate a clinicii și opri motorul. Rămaseră tăcuți preț de câteva minute.

– Ce-am văzut aici nu e cu nimic mai rău decât o sută alte cartiere ale săracilor, locuri în care am locuit aproape întreaga viață, spuse Moses.

– Îmi pare rău.

– Nu-i vina ta, zise Moses.

– Și totuși, mă simt vinovată. Știa cât de nefiresc sunaseră vorbele ei și deschise ușa mașinii. Am de luat niște hârtii din birou. Nu durează decât un minut, iar apoi am să te duc înapoi la Molly.

Clinica era pustie. Cele două asistente închiseseră totul și plecaseră acasă în urmă cu o oră. Tara descuie cu cheia ei și merse în birou trecând prin singura sală pentru consultații. Se privi în oglinda de deasupra chiuvetei în timp ce se spăla pe mâini. Era îmbujorată și ochii îi străluceau. Era atât de obișnuită cu mizeria din mahala încât nu o deprima, așa cum se întâmplase la început; simțea în schimb un puseu de vitalitate și un fior de bucurie. Îndesă dosarul cu corespondența și cu facturi în geanta ei de piele, încuie sertarul biroului, se asigură că filtrul de cafea fusese scos din priză și că ferestrele erau închise, iar apoi stinse lumina și se grăbi înspre sala de consultații. Se opri uimită. Moses Garna o urmase în clădire și stătea așezat pe masa de consultații acoperită cu un cearșaf alb.

– O, își reveni ea. Îmi pare rău că a durat atât de mult.

El scutură din cap, iar apoi se ridică și traversă podeaua până la ea. Se opri în fața ei. Ea se simți ciudat și nesigură, în timp ce el îi studia chipul cu solemnitate.

– Ești o femeie remarcabilă, spuse el cu o voce adâncă și stinsă pe care ea nu i-o mai auzise până atunci. N-am cunoscut nici o altă femeie albă ca tine până acum.

Nu putu să găsească nici un răspuns, iar el continuă cu blândețe:

– Ești bogată și faci parte dintre cei privilegiați. Ai fost binecuvântată cu tot ceea ce putea să îți ofere viața și totuși tu vii aici. În mijlocul sărăciei și al nefericirii.

Se întinse spre ea și îi atinse brațul. Palma și degetele sale erau de un roz pal, contrastând puternic cu negrul mâinii sale și al antebrațului musculos, iar pielea lui era rece la atingere. Tara se întrebă dacă era cu adevărat rece sau dacă pielea ei era fierbinte. Simțea o fierbințeală, simțea un fumal strălucind în adâncurile ei. Privi în jos către mâna lui așezată pe brațul ei fin și palid. Nu mai fusese niciodată atinsă de un bărbat negru până atunci, nu în mod deliberat, nu atât de îndelungat.

Lăsă cureaua genții să îi alunece de pe umăr, iar aceasta căzu pe podea cu un zgomot înfundat. Își ținuse mâinile încleștate în fața coapselor într-un gest defensiv instinctiv, dar acum le lăsă să cadă de-a lungul corpului și aproape fără nici o intenție conștientă își arcui spatele și își împinse mijlocul către el. În același timp își înălță capul și îl privi direct în ochi. Buzele i se despărțiră și respirația i se acceleră. Regăsi în ochii lui tot ceea ce simțea și îi spuse:

– Da.

El îi mângâie brațul urcând dinspre cot până la umăr, iar ea se simți cuprinsă de un fior și închise ochii. El îi atinse sânul stâng, iar ea nu se trase înapoi. Îi cuprinse sânul în mână, ea simți răspândirea atingerii lui, iar carnea ei se întări, sfârcul îi crescu și străpunse în palma lui, iar el îl strânse. Senzația era într-atât de intensă, încât era aproape dureroasă, iar ea suspină când fiorul se răspândi de-a lungul coloanei asemenea undelor care se formează pe suprafața unui lac liniștit la aruncarea unei pietre.

Simțurile îi fură atât de puternic, încât fu luată pe nepregătite. Nu se considerase niciodată o persoană senzuală. Shasa fusese singurul bărbat pe care îl cunoscuse și era nevoie de toată priceperea și de răbdarea lui pentru a-i stârni trupul, dar acum la o singură atingere oasele i se înmuiară de dorință, iar spinarea i se topi precum ceara sub o flacără și simțea că nu poate să respire, atât de mult îl dorea pe acest bărbat.

– Ușa, bâigui ea. Încuie ușa.

Apoi văzu că el blocase deja ușa și îi fu recunoscătoare, pentru că simțea că nu ar mai fi putut să suporte întârzierea. El o ridică cu repeziciune și o duse spre masa de consultații. Cearșaful care o acoperea era imaculat și într-atât de apretat, încât foșni ușor sub greutatea ei.

Îl simți, iar dimensiunea lui aproape că o înspăimântă și, deși dăduse naștere la patru copii, simți că era sfâșiată în două în timp ce membrul lui negru o umplea, iar apoi groaza trecu pentru a fi înlocuită de un sentiment bizar de sanctitate. Ea era mielul dus la sacrificiu, prin acest act ispășea toate păcatele rasei ei, toate nedreptățile pe care ei le comiseseră de-a lungul secolelor împotriva poporului lui; lacrimile de acum spălau vinovăția care fusese stigmatul ei încă de când se știa.

Când la sfârșit el se lăsă greoi asupra ei, cu respirația mugind în urechile ei și cu mușchii lui negri, puternici, străbătuți de ultimele convulsii sălbatice, ea se agăță de el, recunoscătoare și fericită. Pentru că el reușise, în același timp, să o elibereze de vinovăție și să o transforme în sclava lui pentru totdeauna.

Cuprinsă de melancolie și de o anumită conștiință că lumea ei se schimbase pentru totdeauna, Tara rămase tăcută pe parcursul drumului înspre casa lui Molly. Opri cu o stradă înainte de a ajunge și, cu motorul pornit, se întoarse pentru a-și examina chipul în reflecția luminilor stradale.

– Când voi putea să te mai văd? Pusese întrebarea pe care nenumărate alte femei aflate în poziția ei o puseseră înaintea ei.

– Vrei să mă mai vezi?

– Îmi doresc asta mai mult decât orice altceva în viaţă.

În acele momente nu se gândea nici măcar la copiii ei. El era singurul care exista pentru ea.

– Va fi periculos.

– Ştiu.

– Pedepsele care ar urma dacă am fi descoperiţi – dezonoare, ostracizare, închisoarea. Viaţa ta ar fi distrusă.

– Viaţa mea a fost o prefăcătorie, spuse ea liniştită. Dacă ar fi distrusă, nu s-ar pierde prea mult.

El îi studie trăsăturile cu atenţie, căutând semnele nesinceritătii. În cele din urmă fu satisfăcut.

– Voi trimite după tine când nu va fi nici un pericol.

– Voi veni de îndată, oricând mă vei chema.

– Acum trebuie să plec. Du-mă înapoi.

Parcă în dreptul casei lui Molly, în umbră, acolo unde nu ar fi putut să fie observaţi din stradă.

„Acum vor începe subterfugiile şi dezintegrarea, gândi ea calm. Am avut dreptate. Nimic nu va mai fi la fel de-acum încolo."

El nu făcu nici o încercare de a o îmbrăţişa, nu era în firea africanilor. O privi intens, albul ochilor lui strălucind ca fildeşul în semiobscuritate.

– Înţelegi că în momentul în care m-ai ales pe mine ai ales lupta? o întrebă el.

– Da, ştiu asta.

– Ai devenit un războinic şi toate nevoile tale, chiar viaţa ta, nu mai au nici o importanţă. Dacă trebuie să mori pentru cauză, nu voi mişca nici un deget ca să te salvez.

Ea încuviinţă din cap.

– Da, ştiu asta. Noblețea ideii îi invadă pieptul şi îi fu greu să respire, astfel încât vocea ei fu îngreunată când şopti: Nu e om să iubească mai mult – voi face orice sacrificiu pe care mi-l vei cere.

*

Moses se duse în dormitorul pentru oaspeți pe care i-l pregătise Molly și, în timp ce se spăla pe față în lighean, Marcus Archer se strecură în cameră fără să bată la ușă, o închise și se sprijini de aceasta, uitându-se la Moses în oglindă.

– Ei bine? întrebă în cele din urmă, de parcă ar fi șovăit să afle răspunsul.

– Exact cum am plănuit. Moses se șterse pe față cu un prosop curat.

– O urăsc pe curvișțina aia prostuță, zise Marcus liniștit.

– Am hotărât că era necesar să facem asta. Moses își alese o cămașă curată din valiza care se afla pe pat.

– Știu că asta am hotărât, zise Marcus. Dacă îți amintești, eu am venit cu sugestia, dar nu trebuie să o și plac.

– Nu e decât un instrument. Ar fi o prostie să te lași condus de sentimente.

Marcus Archer încuviință din cap. Spera ca în cele din urmă să se poată comporta ca un adevărat partizan al revoluției, să fie unul dintre acei oameni puternici, de oțel, de care are nevoie bătălia, dar sentimentele lui pentru omul acesta, Moses Gama, erau mai puternice decât toate convingerile lui politice.

Știa că este o chestiune complet arbitrară. De-a lungul anilor, Moses Gama se folosise de el la fel de cinic și de calculat după cum plănuia să se folosească acum de femeia asta, Courtney. Sex-appealul lui puternic nu era pentru Moses Gama decât o altă armă în arsenal, un alt mijloc de a manipula oamenii. Se putea folosi de el ca să atragă femei sau bărbați, tineri sau bătrâni, nu conta cât de atrăgători sau neatrăgători erau, iar Marcus îl admira pentru această aptitudine, dar în același timp simțea cum îl distruge.

– Mâine plecăm la Witwatersrand, zise în timp ce se îndepărta de ușă, controlându-și invidia pentru moment. Am făcut toate aranjamentele necesare.

– Atât de curând? întrebă Moses.

– Am făcut toate aranjamentele necesare. Vom merge cu mașina.

Era o piedică în calea muncii lor. Era greu pentru un negru să călătorească pe vasta întindere a subcontinentului, fiind mereu pasibil de a i se cere să arate *dompas*-ul, sau de interogatoriu dacă autorităţile remarcau că se afla, fără vreun motiv anume, la o mare distanţă de domiciliul trecut pe permis, sau că permisul nu fusese ştampilat de către angajator.

Parteneriatul lui Moses cu Marcus şi angajările pe care le făcea pentru Autoritatea Minieră constituiau o acoperire valoroasă când era necesar să călătorească, dar aveau întotdeauna nevoie de curieri. Aceasta este una dintre funcţiile pe care Tara Courtney avea să le îndeplinească. În plus, fiind prin naştere şi căsătorie plasată în cercurile înalte, informaţiile pe care ar fi putut să le ofere aveau să fie de o importanţă majoră în alcătuirea planului. Mai târziu, după ce s-ar fi dovedit demnă de încredere, aveau să vină alte îndatoriri mai periculoase.

În cele din urmă, Shasa Courtney înţelese că era sfatul mamei sale cel care avea să încline balanţa şi să-l ajute să se decidă dacă urma să accepte sau să refuze oferta care îi fusese făcută în timpul vânătorii de antilope de pe câmpiile din Statul Liber Orange.

Shasa ar fi fost cel dintâi care să dispreţuiască pe orice alt om de vârsta lui care s-ar fi ţinut atât de strâns de poalele mamei, dar nu considera că asta este valabil şi în cazul său. Faptul că Centaine Courtney-Malcomess era mama lui era ceva întâmplător. Ceea ce conta era faptul că aceasta avea mintea cea mai vicleană din punct de vedere financiar şi politic dintre toţi cunoscuţii săi; era de asemenea partenerul lui de afaceri şi singurul confident real. Nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să ia o decizie de o asemenea importanţă fără să o consulte pe ea.

Aşteptă o săptămână după ce se întoarse în Cape Town pentru a lăsa ca propriile sentimente să se aşeze şi pentru a găsi un moment în care să discute singur cu Centaine, pentru că nu avea nici o îndoială în legătură cu reacţia tatălui său vitreg la propunerea primită. Blaine Malcomess era reprezentantul opoziţiei

în subcomisia parlamentară care examina propunerea unui proiect de extragere a petrolului de pe lângă zăcămintele de cărbune, parte dintr-un plan pe termen lung al guvernului de a reduce dependența țării de importurile de petrol nerafinat. Comisia avea să se deplaseze la fața locului și pentru întâia dată Centaine nu își însoțea soțul. Aceasta era ocazia de care Shasa avea nevoie.

Dura mai puțin de o jumătate de oră de mers cu mașina să ajungi de la Weltevreden prin trecătoarea Constantia Nek până de cealaltă parte a munților pe malul Atlanticului, acolo unde se găsea casa pe care Centaine o ridicase pentru Blaine în mijlocul celor cinci sute de acri de teren muntos acoperit cu mărăcini care cobora abrupt spre malurile stâncoase și plajele albe. Casa inițială, Rhodes Hill, fusese construită în timpul domniei reginei Victoria de către unul dintre vechii magnați ai mineritului din Rand, dar Centaine refăcuse interiorul cu totul.

Îl aștepta pe Shasa pe verandă, iar acesta parcă Jaguarul și fugi pe scări ca să o îmbrățișeze.

– Ești tot mai slab, îl dojeni ea cu drag.

Din conversația lor telefonică ghicise că voia să poarte o discuție serioasă, iar între ei exista un întreg ritual. Centaine era îmbrăcată într-o bluză de bumbac care îi lăsa gâtul dezgolit, pantaloni marinărești și ghete pentru drumeții și, fără a mai discuta despre asta, îl apucă de braț și porniră de-a lungul potecii care înconjura grădina ei de trandafiri și urca apoi pe versantul sălbatic.

Ultima parte a urcușului era abruptă, iar poteca tot mai greoaie, dar Centaine se cățără fără să se oprească și ajunse sus înaintea lui Shasa. Ritmul respirației i se accelerase abia perceptibil și în mai puțin de un minut reveni la normal. „Are o condiție fizică excelentă, numai Dumnezeu știe cât cheltuie pe poțiuni și pe cure de sănătate și se antrenează precum un atlet profesionist", gândi Shasa în timp ce îi zâmbea cu mândrie. O apucă ferm cu o mână de talia subțire.

– Nu-i aşa că e frumos? Centaine se sprijini uşor de el şi privi curentul Benguela, rece şi verde, învolburându-se şi aruncând dantele de spumă în jurul călcâiului Africii care, asemenea unui cavaler medieval, era pintenat şi îmbrăcat într-o armură de stâncă neagră. Este unul dintre locurile mele preferate, spuse Centaine.

– Cine ar fi ghicit, murmură Shasa şi o conduse către bolovanul acoperit cu licheni care era locul ei.

Centaine se aşeză şi îşi ridică genunchii până sub bărbie, iar el se întinse pe patul de muşchi de la picioarele ei. Rămaseră tăcuţi amândoi pentru câteva clipe, iar Shasa se întrebă de câte ori stătuseră aici, în locul ei special, şi câte decizii dificile luaseră.

– Ţi-l aminteşti pe Manfred De La Rey? întrebă el brusc, dar era nepregătit pentru reacţia ei.

Ea îl privi cu o expresie pe care el nu o înţelese, iar culoarea din obraji îi pieri.

– Mamă, s-a întâmplat ceva? Începu să se ridice, dar ea îi făcu semn să rămână aşezat.

– De ce mă întrebi de el? vru ea să ştie, dar el nu îi răspunse direct.

– Nu e ciudat cum cărările noastre se intersectează cu cele ale familiei lui? Asta de când tatăl lui ne-a salvat, iar eu eram doar un copil şi noi eram nişte paria locuind printre boşimanii din Kalahari.

– Nu e nevoie să ne mai amintim toate astea, îl întrerupse Centaine, iar tonul ei era tranşant.

Shasa îşi dădu seama că fusese lipsit de tact. Tatăl lui Manfred furase de la mina H'ani diamante în valoare de aproape un milion de lire, un gest de răzbunare pentru nişte nedreptăţi închipuite pe care ajunsese să creadă că i le făcuse Centaine. Pentru această infracţiune fusese închis aproape cincisprezece ani dintr-o sentinţă pe viaţă pentru jaf şi fusese graţiat doar în momentul în care guvernul naţionalist venise la putere în 1948. În acea perioadă naţionaliştii graţiaseră mulţi alţi afrikaanderi

care fuseseră închişi pentru trădare, sabotaj sau jaf armat, condamnaţi de guvernul Smuts când încercaseră să deturneze acţiunile ţării împotriva Germaniei naziste. Cu toate acestea, diamantele nu fuseseră niciodată recuperate, iar pierderea lor aproape că distrusese averea pe care Centaine Courtney o strânsese cu atât de multă trudă, sacrificiu şi durere.

– De ce îl aminteşti pe Manfred De La Rey? repetă ea întrebarea.

– M-a invitat la o întâlnire. O întâlnire clandestină – ceva gen capă şi spadă.

– Şi te-ai dus?

El încuviinţă din cap.

– Ne-am întâlnit la o fermă din Orange şi au mai participat şi alţi doi miniştri din cabinet.

– Ai vorbit cu Manfred între patru ochi? întrebă ea, iar tonul vorbelor ei şi faptul că îi spusese pe numele mic îi atraseseră atenţia lui Shasa.

Îşi aminti apoi de întrebarea neaşteptată pe care i-o pusese Manfred De LaRey: „Mama ta nu ţi-a vorbit niciodată despre mine?" îl întrebase acesta şi în lumina reacţiei lui Centaine întrebarea căpătă o nouă semnificaţie.

– Da, mamă, am vorbit cu el între patru ochi.

– Şi a adus vorba de mine? vru Centaine să ştie, iar Shasa râse puţin încurcat.

– Şi el m-a întrebat acelaşi lucru – dacă mi-ai vorbit vreodată despre el. De ce sunteţi voi doi atât de interesaţi unul de altul?

Chipul lui Centaine deveni inexpresiv şi o văzu cum se închide în faţa lui. Era un mister pe care n-avea să-l rezolve prin confruntare directă, va fi nevoie să pândească momentul.

– Mi-au făcut o propunere. Văzu cum interesul ei se redeşteptă.

– Manfred? O propunere? Spune-mi.

– Vor să trec de partea lor.

Ea înclină uşor din cap, părând prea puţin surprinsă şi nu respinse ideea dintru început. Ştia că dacă Blaine ar fi fost acolo lucrurile ar fi stat altfel. Principiile lui rigide şi simţul onoarei n-ar fi lăsat nici o portiţă deschisă pentru manevre. Blaine era unul dintre oamenii lui Smuts şi, deşi bătrânul mareşal murise de inimă rea la scurt timp după ce naţionaliştii îi luaseră locul şi puseseră mâna pe frâiele puterii, Blaine rămăsese pentru totdeauna fidel amintirii acestuia.

– Pot să ghicesc de ce au nevoie de tine, spuse Centaine rar. Au nevoie de o minte financiară strălucită, de un organizator şi de un om de afaceri. Este ceea ce le lipseşte din cabinet.

El încuviinţă. Centaine înţelesese totul imediat, iar respectul nemărginit pe care i-l purta fu încă o dată confirmat.

– Şi care e preţul pe care sunt dispuşi să-l plătească? vru ea să ştie.

– O numire în guvern – ministrul minelor şi al industriei.

Văzu cum privirea ei, aţintită asupra mării, îşi pierde punctul de reper şi se încrucişează devenind mioapă. Ştia ce însemna această expresie. Centaine făcea calcule, jongla cu diferite perspective asupra viitorului, iar el aşteptă răbdător până când privirea ei redeveni limpede.

– Ai vreun motiv ca să refuzi? întrebă ea.

– Ce-ai spune de principiile mele politice?

– În ce fel sunt ele diferite faţă de principiile lor?

– Eu nu sunt un afrikaander.

– Asta s-ar putea dovedi în avantajul tău. Descendenţa ta engleză va deveni un simbol. Ţi se va acorda un statut special. Frâiele tale vor fi mai libere. Vor avea reţineri mult mai mari în a te concedia decât dacă ai fi fost unul dintre ei.

– Nu sunt de acord cu politica lor în legătură cu nativii, toată chestiunea asta cu apartheidul e pur şi simplu nerentabilă din punct de vedere financiar.

– Dumnezeule, Shasa. Doar nu crezi că ar trebui să li se acorde drepturi politice egale negrilor, nu? Nici măcar Jannie Smuts nu voia asta. Doar nu vrei să fim conduşi iarăşi de un

Chaka, cu judecători negri și cu polițiști negri care să activeze în slujba unui dictator negru? Centaine ridică din umeri. Cu aștia n-am apuca nici măcar să ne spunem rugăciunile.

– Nu, mamă, bineînțeles că nu, dar toată chestiunea aparteidului e o mașinație ca să pună mâna pe tot ciolanul. Trebuie să le dăm și lor o bucată. Asta e o rețetă sigură pentru o eventuală revoluție sângeroasă.

– Prea bine, *chéri*. Dacă vei fi în cabinet te vei putea asigura că își vor primi și ei partea lor.

Shasa păru neconvins și își scoase, cu gesturi ostentative, o țigară din tabachera de aur și o aprinse.

– Tu ai un talent special, Shasa, continuă Centaine încercând să-l convingă. E de datoria ta să îl folosești pentru binele tuturor.

El ezită totuși, voind ca ea să spună tot ce era de spus. Avea nevoie să știe dacă ea își dorea asta la fel de mult ca și el.

– Putem să fim sinceri unul cu celălalt, *chéri*. Asta a fost țelul nostru încă de când erai un copil. Acceptă slujba asta și îndeplinește-o cum se cuvine. Iar după asta cine știe ce urmează.

Rămaseră amândoi tăcuți, știind că ceea ce își doriseră avea să se întâmple. Era ceva mai presus de voința lor, întotdeauna țințeau către cele mai înalte culmi.

– Dar Blaine? spuse Shasa în cele din urmă. Cum va primi el vestea? Nu sunt nerăbdător să i-o dau.

– O voi face eu, promise ea. Dar tu va trebui să-i spui Tarei.

– Tara, oftă el. Ei bine, asta va fi o problemă.

Rămaseră tăcuți din nou până când Centaine întrebă:

– Cum o vei face? Dacă vei trece de partea lor vei fi expus unui val de publicitate negativă.

Devenise deci deja un fapt acceptat, doar mijloacele mai trebuiau discutate.

– La următoarele alegeri generale îmi voi face pur și simplu campanie sub culorile lor, spuse Shasa. Locul pe care îl voi primi este sigur.

– Așadar, mai avem puțin timp pentru a pune la punct detaliile.

Le discutară timp de o oră, plănuind cu acea atenție meticuloasă care îi făcuse să fie o echipă cu un succes formidabil de-a lungul anilor, până când Shasa își ridică privirea spre ea.

– Îți mulțumesc, spuse el simplu. Ce m-aș face fără tine! Ești mai puternică și mai inteligentă decât orice bărbat pe care îl cunosc.

– Hai, pleacă de-aici, zise ea zâmbind. Știi că nu-mi plac laudele. Era absurd și amândoi râseră.

– Am să te conduc până jos, mamă.

Ea clătină însă din cap.

– Mai sunt încă lucruri la care trebuie să mă gândesc. Lasă-mă aici.

Îl privi cum coboară, iar dragostea și mândria erau atât de intense, încât aproape că o sufocau.

„E tot ceea ce mi-am dorit vreodată de la un fiu și mi-a îndeplinit toate așteptările, le-a depășit de o mie de ori. Îți mulțumesc, fiul meu, îți mulțumesc pentru toată bucuria pe care mi-ai oferit-o întotdeauna."

Apoi subit, cuvintele „fiul meu" declanșară o altă reacție, iar mintea îi zbură la ceea ce discutaseră la începutul conversației.

„Ți-l amintești pe Manfred De La Rey?" o întrebase Shasa, dar n-ar fi putut niciodată să știe care ar fi trebuit să fie răspunsul la această întrebare.

– Poate o femeie să îl uite vreodată pe copilul pe care l-a purtat în pântec? rosti acum răspunsul cu voce tare, dar cuvintele se pierdură în vânt și în sunetul apei verzi care se lovea de malul stâncos la poalele dealului.

Fiecare dintre stranele bisericii era plină. Bonetele femeilor erau colorate precum un câmp de margarete sălbatice primăvara, în timp ce costumele bărbaților erau simple și sobre. Toate chipurile erau întoarse spre amvonul cu sculpturi minunate, realizate în lemn negru de arbore-puturos[1], unde stătea Sfinția Sa

[1] În original *stinkwood (Ocotea bullata)*, arbore specific florei sud-africane (n.tr.)

Tromp Bierman, episcop al Bisericii Reformate Olandeze din Africa de Sud.

Manfred De La Rey se gândi încă o dată cât de mult îmbătrânise unchiul Tromp în anii care trecuseră de la război. Nu își revenise niciodată cu adevărat de pe urma pneumoniei de care se îmbolnăvise în lagărul de concentrare de la Koffiefontein, unde fusese încarcerat alături de alți patrioți afrikaanderi pe durata războiului dintre Anglia și Germania, de către Jannie Smuts, iubitorul àla de englezi.

Barba unchiului Tromp era acum albă ca zăpada și chiar mai spectaculoasă decât pe vremea când fusese un tufiș negru, încâlcit. Părul îi era de asemenea alb, tuns scurt ca să ascundă faptul că se rărise și îi lucea precum sticla pe creștet, dar ochii săi ațintiți către congregație străluceau ca niște flăcări, iar vocea lui care îi adusese porecla de „Trâmbița Domnului" nu își pierduse nimic din putere și se lovea precum o canonadă de tavanul înalt al naosului.

Unchiul Tromp putea încă să strunească adunarea și Manfred dădu din cap, cu sobrietate, dar și cu mândrie, în timp ce valul de tunete trecu pe deasupra capului său. Nu asculta cu adevărat cuvintele, se bucura doar de senzația de continuitate care îl străbătea; lumea era un loc sigur și frumos când unchiul Tromp se afla în amvon. Atunci oamenii puteau să creadă în Dumnezeul poporului pe care el îl evoca cu atât de multă siguranță și să creadă în intervenția divină care le ghida existența.

Manfred De La Rey stătea în strana din față în partea dreaptă a naosului la margine, lângă spațiul de trecere dintre cele două șiruri de bănci. Era poziția cea mai prestigioasă din întreaga congregație, bine meritată din moment ce Manfred era cel mai puternic și cel mai important om din biserică. Strana îi era rezervată lui și familiei sale, iar numele lor erau trecute cu litere aurii pe cărțile cu imnuri așezate lângă fiecare loc.

Heidi, soția sa, era o femeie formidabilă, înaltă și puternică, brațele ei dezgolite mai jos de mânecile vaporoase erau fine și

ferme, pieptul îi era plin și bine format, gâtul lung, iar părul auriu, împletit în cozi care se răsuceau în vârful capului sub pălăria neagră cu boruri largi. Manfred o cunoscuse în Berlin când fusese medaliat cu aur la box, categoria grea, la Jocurile Olimpice din 1936, și însuși Adolf Hitler participase la nunta lor. Fuseseră separați în timpul anilor de război, dar după aceea Manfred o adusese în Africa împreună cu fiul lor, micuțul Lothar.

Lothar avea aproape doisprezece ani acum, era un băiețel blond precum mama sa și cu o conformație solidă precum tatăl său. Stătea foarte drept în strana familiei, cu părul dat pe spate cu briantină și cu gulerul tare strângându-i gâtul. Asemenea tatălui său avea să fie un atlet, dar își alesese jocul de rugby pentru a excela. Cele trei surori mai mici se aflau alături de el, blonde și drăguțe, cu chipurile plesnind de sănătate, încadrate de bonetele tradiționale *voortrekker* și îmbrăcate cu rochii lungi până la glezne. Lui Manfred îi plăcea să le îmbrace duminica în costumul tradițional.

Unchiul Tromp sfârși printr-o salvă care înfioră turma de credincioși sub amenințarea focului iadului, iar apoi se ridicară cu toții pentru a cânta ultimul imn. Împărțind cartea de imnuri cu Heidi, Manfred îi examină frumoasele trăsături germane. Era o soție cu care să te mândrești, o gospodină bună și o mamă așijderea, un tovarăș în care putea să aibă încredere și căruia te puteai confesa, și o podoabă strălucitoare pentru cariera lui politică. O asemenea femeie putea să stea lângă orice bărbat, chiar și lângă prim-ministrul unei națiuni puternice și prospere. Își îngădui să viseze câteva clipe la acest gând secret. Și totuși, totul era posibil, era încă tânăr, de departe cel mai tânăr din cabinet, și nu făcuse niciodată vreo greșeală politică. Chiar și activitatea din timpul războiului îi conferea încredere și prestigiu printre semenii săi, deși erau puțini oamenii care cunoșteau rolul pe care îl jucase în organizația secretă antibritanică și pronazistă numită Ossewa Brandwag.

Se zvonea deja că postul urma să fie al lui și asta se vedea și din respectul enorm care îi era arătat acum că slujba se sfârșise și congregația se pregătea să părăsească biserica. Cu Heidi alături, Manfred stătea pe pajiștea din fața bisericii, în timp ce, unul după altul, oameni importanți și influenți veneau să-i facă invitații, să-i ceară favoruri, să îl felicite pentru discursul ținut în parlament la introducerea ordonanței de rectificare a Legii penale sau pur și simplu ca să își arate respectul. Trecuseră aproape douăzeci de minute până să poată pleca din apropierea bisericii.

Familia se îndreptă către casă pe jos. Era la distanță de doar două străzi pe sub coroanele stejarilor verzi care umbreau străzile din Stellenbosch, micuțul oraș universitar care era citadela intelectualității și a culturii afrikaander. Cele trei fete mergeau înainte, urmate de Lothar, șirul fiind încheiat de Manfred și de Heidi care înaintau braț la braț, oprindu-se la fiecare doi pași pentru a primi un salut, pentru a schimba câteva cuvinte cu câte un vecin, sau cu câte un prieten, sau cu câte unul dintre alegătorii lui Manfred.

Manfred cumpărase casa după ce se întorseseră din Germania la sfârșitul războiului. Deși se găsea aproape la stradă, înconjurată de o mică grădină, era o casă mare, cu camere spațioase, cu tavanul înalt, potrivite pentru familie. Manfred nu avusese niciodată vreun motiv ca să o schimbe și se simțea confortabil în interioarele amenajate de Heidi în stil teutonic. Acum Heidi și fetele se grăbiră să dea o mână de ajutor servitorilor în bucătărie, iar Manfred înconjură casa, ca să ajungă în garaj. În weekenduri nu folosea niciodată limuzina de serviciu condusă de șoferul personal și scoase propriul Chevrolet sedan și plecă pentru a-l aduce pe tatăl său pentru prânzul în familie din fiecare duminică.

Bătrânul venea arareori la biserică, cu atât mai puțin când slujba era ținută de reverendul Tromp Bierman. Lothar De La Rey locuia singur într-o căsuță pe care Manfred i-o cumpărase, situată la marginea orașului, la poalele trecătorii Helshoogte. Era

afară, în livada de piersici, pierzându-şi vremea pe la stupi, iar Manfred opri la poartă, privindu-l cu un amestec de milă şi afecţiune profundă.

Lothar De La Rey fusese cândva înalt şi puternic precum nepotul care îi purta acum numele, dar artrita pe care o căpătase în anii în care fusese închis în Penitenciarul Central Pretoria îi încovoiase şi îi urâţise trupul, transformându-i singura mână într-o gheară grotească. Braţul stâng îi fusese amputat deasupra cotului, prea sus pentru a fi posibil să i se fixeze o proteză. Îl pierduse în urma jafului care dusese şi la închiderea sa. Era îmbrăcat într-o cămaşă murdară de stambă albastră, având pe cap o pălărie pătată cu borurile lăsate peste ochi. Una dintre mânecile cămăşii era strânsă şi prinsă cu un ac.

Manfred deschise poarta şi se îndreptă spre livada de piersici unde bătrânul stătea aplecat deasupra unuia dintre stupii de lemn.

– Bună dimineaţa, tată, zise Manfred blând. Nu te-ai pregătit încă.

Tatăl său se îndreptă şi îl privi vag, iar apoi zise cu surprindere:

– Manie! Iar s-a făcut duminică?

– Haide, tată. Să mergem să te aranjăm. Heidi găteşte friptură de porc – ştii doar cât de mult îţi place carnea de porc.

Îl luă pe bătrân de mână şi îl conduse în casă fără ca acesta să se împotrivească.

– Ce dezordine e aici, tată! Manfred se uită prin micul dormitor cu dezgust. Era evident că tatăl său dormise în mod repetat în pat fără să îl facă, pe podea erau împrăştiate haine murdare, iar mai multe farfurii şi căni care fuseseră folosite erau aşezate pe noptieră. Ce s-a întâmplat cu ultima menajeră adusă de Heidi?

– Nu-mi plăcea de ea, era diavolul împielităt, mormăi Lothar. Fura zahărul, îmi bea coniacul. Am concediat-o.

Manfred se duse la dulap şi găsi o cămaşă albă, curată. Îl ajută pe bătrân să se dezbrace.

– Când ai făcut ultima dată o baie, tată? îl întrebă blând.

– Hei? îl cercetă Lothar cu privirea.

– Nu contează. Manfred încheie cămaşa tatălui său. Heidi o să-ţi găsească o altă menajeră. De data asta trebuie să încerci să o ţii mai mult de o săptămână.

Nu era vina bătrânului, încercă Manfred să-şi reamintească. Era vina închisorii care îi afectase judecata. Fusese un om liber şi mândru, un soldat şi un vânător, o creatură a sălbaticului deşert Kalahari. Nu poţi băga un animal sălbatic într-o cuşcă. Heidi ar fi vrut ca bătrânul să locuiască împreună cu ei, iar acum Manfred se simţea vinovat că refuzase. Ar fi însemnat să cumpere o casă mai mare, dar ăsta era lucrul cel mai puţin important. Manfred nu îşi putea permite ca Lothar, îmbrăcat ca un muncitor negru, să rătăcească fără scop prin casă, să intre neinvitat în biroul lui când era în compania unor oaspeţi importanţi, să îi curgă mâncarea din gură şi să vorbească fără noimă în timpul cinei când se relaxa şi el. Nu, era mai bine pentru toţi şi mai ales pentru bătrân că locuia separat. Heidi o să-i găsească o altă menajeră care să îl îngrijească, dar simţi o vină usturătoare în timp ce îl conducea afară înspre Chevrolet, ţinându-l de braţ.

Conducea încet, nu cu mult mai repede decât mersul unui om, adunându-şi puterile pentru a face ce nu reuşise să facă de-a lungul anilor, de când Lothar fusese graţiat şi eliberat din închisoare în urma presiunilor lui Manfred.

– Mai ţii minte cum era înainte, tată? Când pescuiam împreună în Walvis Bay? îl întrebă şi în ochii bătrânului apăru o strălucire.

Trecutul îndepărtat era mult mai real pentru el decât prezentul, şi se lăsă bucuros în voia amintirilor, rememorând fără să ezite întâmplări şi nume ale persoanelor şi locurilor de demult.

– Spune-mi despre mama, tată, îl provocă Manfred în cele din urmă şi se urî pentru că îl atrăsese pe bătrân într-o capcană atât de atent pregătită.

– Mama ta era o femeie frumoasă, încuviinţă Lothar bucuros din cap, repetând ceea ce-i spusese lui Manfred de atâtea ori de când era copil. Avea părul de culoarea dunelor din deşert când

soarele dimineții le scălda în razele lui. O femeie frumoasă de descendență germană.

– Tată, zise Manfred blând. Nu îmi spui adevărul, nu-i așa? Îi vorbise ca unui copil neascultător. Femeia despre care tu spui că e mama mea, femeia care ți-a fost soție, a murit cu mult înainte ca eu să mă fi născut. Am o copie a certificatului de deces semnată de un doctor englez din lagărul de concentrare. A murit de difterie.

Spunând asta nu putu să îl privească pe tatăl său, ci se uită înainte, prin parbriz, până când, lângă el, se auzi un sunet înăbușit, stins și, speriat, se întoarse repede către tatăl său. Lothar plângea, lacrimile îi alunecau pe obrajii lui bătrâni și uscățivi.

– Îmi pare rău, tată. Manfred trase Chevroletul pe marginea drumului și opri motorul. N-ar fi trebuit să-ți spun asta. Își scoase din buzunar batista albă și i-o întinse tatălui său.

Lothar își șterse fața încet, dar mâna îi era nemișcată, iar gândurile lui rătăcite părură a se încorda din cauza șocului.

– De câtă vreme știi că ea e mama ta? îl întrebă pe un ton sigur și hotărât.

Sufletul lui Manfred fu cuprins de teamă, sperase ca tatăl său să nege.

– A venit la mine prima dată când vorbeam în fața parlamentului. M-a șantajat de dragul celuilalt fiu al ei. Era sub controlul meu. M-a amenințat că va da în vileag faptul că eram fiul ei nelegitim și că îmi va distruge candidatura dacă acționam împotriva celuilalt fiu al ei. M-a provocat să te întreb dacă mintea în vreun fel, dar nu am găsit curajul necesar să fac asta.

– Este adevărat, încuviință Lothar din cap. Îmi pare rău, fiule. Te-am mințit doar ca să te protejez.

– Știu.

Manfred ajunse la mâna osoasă a bătrânului și i-o luă într-a lui, în timp ce acesta continuă:

– Când am găsit-o în deșert, era atât de tânără și neajutorată – și frumoasă. Eu eram tânăr și singur – eram numai noi doi și pruncul ei, singuri în deșert. Ne-am îndrăgostit unul de altul.

– Nu trebuie să-mi dai explicații, îi spuse Manfred, dar Lothar nu păru să îl audă.

– Într-o noapte doi boșimani au pătruns în tabăra noastră. Credeam că sunt jefuitori, că veniseră să ne fure caii și taurii. I-am urmărit și i-am ajuns din urmă până când s-a crăpat de ziuă. I-am împușcat înainte să ajung în bătaia săgeților lor otrăvite. Așa ne comportam atunci cu animalele alea brune, mici și periculoase.

– Da, tată, știu.

Manfred citise despre istoria conflictelor poporului său cu triburile de boșimani și despre cum îi distruseseră.

– Atunci nu știam, dar se pare că ea trăise alături de acești doi boșimani înainte ca eu să o găsesc. O ajutaseră să supraviețuiască în deșert și o îngrijiseră când dăduse naștere primului copil. Ajunsese să îi iubească, ba chiar îi striga „bunicul" și „bunica". Scutură din cap cu nedumerire, incapabil încă să înțeleagă această relație dintre o femeie albă și niște sălbatici. Habar nu aveam și i-am împușcat fără să-mi dau seama ce însemnau pentru ea. Dragostea ei pentru mine s-a transformat într-o ură amară. Înțeleg acum că dragostea ei nu avea cum să fi fost foarte profundă, era poate doar singurătate și recunoștință, fără să fie dragoste deloc. A început să mă urască, iar ura s-a abătut și asupra copilului meu pe care îl purta în pântec. Asupra ta, Manie. M-a obligat să te iau din clipa în care te-ai născut. Ne-a urât pe amândoi atât de puternic, încât nu voia să te mai vadă vreodată. Eu te-am îngrijit de atunci încolo.

– Mi-ai fost și tată, și mamă, zise Manfred plecându-și capul, rușinat și furios pe sine că îl obligase pe bătrân să-și reamintească de acele evenimente tragice și pline de cruzime. Ceea ce mi-ai spus explică atât de mult din ceea ce n-am putut niciodată să înțeleg.

– *Ja.* Lothar își șterse cu batista albă lacrimile atunci izbucnite. M-a urât, dar vezi tu, eu încă o iubesc. Oricât de crudă s-ar fi arătat cu mine, eu eram obsedat de ea. Asta e motivul pentru care am ajuns la nebunia cu jaful. Mi-am pierdut mințile și asta m-a costat un braț. Ridică mâneca goală. Mi-am pierdut și

libertatea. E o femeie dură. E o femeie fără milă. N-ar ezita să distrugă pe oricine şi orice i-ar sta în cale. E mama ta, dar fii cu băgare de seamă în privinţa ei, Manie. Ura ei este teribilă. Bătrânul se întinse şi apucă braţul fiului său, scuturându-l cu putere. Nu trebuie să ai de-a face cu ea, Manie. Te va distruge şi pe tine la fel cum a făcut şi cu mine. Promite-mi că nu vei avea de-a face nici cu ea, nici cu familia ei vreodată.

– Îmi pare rău, tată, scutură Manie din cap. Sunt deja legat de ea prin fiul ei – şi ezită să rostească următoarele cuvinte –, prin fratele meu, prin fratele meu vitreg, Shasa Courtney. S-ar părea că sângele nostru şi destinele noastre sunt într-atât de amestecate încât nu ne vom putea elibera niciodată unul de altul.

– Of, fiule, fiule, se lamentă Lothar De La Rey. Fii cu băgare de seamă – te rog să fii cu băgare de seamă.

Manfred întinse mâna spre cheie ca să pornească motorul, dar se opri înainte de a o atinge.

– Spune-mi, tată. Ce simţi pentru femeia asta acum – pentru mama mea?

Lothar rămase tăcut o secundă înainte de a răspunde:

– O urăsc aproape la fel de mult pe cât o iubesc.

– E straniu cum putem să iubim şi să urâm în acelaşi timp. Manfred scutură din cap cu uimire. O urăsc pentru ceea ce ţi-a făcut ţie, o urăsc pentru tot ceea ce reprezintă, şi totuşi, sângele ei mă cheamă către ea. În cele din urmă, lăsând orice altceva deoparte, Centaine Courtney este mama mea, iar Shasa Courtney este fratele meu. Dragostea sau ura – care va învinge, tată?

– Mi-aş dori să-ţi pot spune, fiule, şopti Lothar cu nefericire. Nu pot decât să-ţi repet ceea ce ţi-am spus deja. Fii cu băgare de seamă în privinţa lor, Manie. Mamă şi fiu, amândoi sunt nişte adversari periculoşi.

Erau aproape douăzeci de ani de când Marcus Archer era proprietarul fermei Rivonia. Cumpărase mica proprietate de

cinci acri înainte ca zona să devină una la modă. Acum terenurile de agrement și pajiștile de la Johannesburg Country Club, cel mai exclusivist club privat din Witwatersrand, se întindeau până în vecinătatea proprietății lui Marcus. Administratorii de la Country Club îi oferiseră de cincisprezece ori prețul inițial, mai mult de o sută de mii de lire, dar Marcus refuzase ferm să vândă. Pe toate celelalte terenuri care înconjurau Rivonia, noii proprietari prosperi – antreprenori, agenți de bursă și doctori faimoși – își construiseră case pretențioase, majoritatea în stilul celor de la ferme, care erau acum la modă, sau cu olane din argilă roz, replici pline de imaginație ale haciendelor mexicane sau ale vilelor mediteraneene, și înconjuraseră clădirile principale cu padocuri și grajduri, cu terenuri de tenis și cu piscine, cu peluze întinse a căror iarbă devenea, în urma înghețurilor iernii, de culoarea frunzelor de tutun uscate.

Marcus Archer refăcuse acoperișul vechii case de la fermă, văruise pereții în alb și plantase tufe de arborele-templu și de bougainvillea, lăsând vegetația să se dezvolte sălbatică și neîngrijită, astfel încât, chiar și de la gardul proprietății sale, casa era ascunsă cu desăvârșire.

Deși zona devenise acum în bună măsură un bastion al elitei bogătașilor albi, cei de la Coutry Club angajaseră un număr mare de chelneri, de ajutoare la bucătărie, de îngrijitori și de băieți de mingi pentru terenurile de golf, astfel încât fețele negre nu ieșeau în evidență, așa cum s-ar fi întâmplat pe străzile din alte suburbii ale albilor bogați. Prietenii lui Marcus și aliații săi politici puteau să vină și să plece fără să trezească un interes nedorit. Deci Puck's Hill, după cum Marcus își redenumise de curând ferma, devenise treptat locul de întâlnire pentru unii dintre cei mai activi oameni din mișcările naționaliste africane, pentru liderii conștiinței negre și ai compatrioților lor albi, pentru cei care mai rămaseseră din vechiul Partid Comunist.

Era astfel firesc ca Puck's Hill să fie ales sediul unde să se planuiască și să se coordoneze campania finală de nesupunere civică a negrilor care era pe punctul de a începe. Cu toate

acestea, cei care se strânseseră sub acoperişul lui Marcus Archer nu se comportau ca un grup unit pentru că, deşi obiectivul lor final era acelaşi, viziunile lor asupra viitorului erau diferite în multe privinţe.

Mai întâi de toate era vechea gardă din Congresul Naţional African condusă de doctorul Xuma. Ei erau conservatorii angajaţi în negocieri greoaie, cu reprezentanţii civili albi, parte din sistemul inflexibil.

– Vă ocupaţi cu asta încă din 1912, atunci când a fost format ANC-ul, îi spuse Nelson Mandela. E timpul să începă confruntările, să ne impunem voinţa în faţa burilor.

Nelson Mandela era un tânăr avocat, având biroul în Witwatersrand, în parteneriat cu un alt activist pe nume Oliver Tambo. Împreună căutau să obţină conducerea organizaţiei de tineret în ierarhia Congresului.

– Este timpul să trecem la acţiuni directe. Nelson Mandela se aplecă în faţă pe scaun şi privi de-a lungul mesei de bucătărie. Bucătăria era cea mai mare încăpere de la Puck's Hill şi toate întrunirile lor aveau loc aici. Am gândit un program de boicoturi, de greve şi de nesupunere civică, spuse el. Mandela vorbea în engleză şi Moses Gama, aflat aproape de capul mesei, îl privea impasibil, dar în tot acest timp mintea lui fugea înaintea cuvintelor vorbitorului, făcând presupuneri şi estimări. Şi el, asemenea tuturor celor prezenţi, era conştient de miza care exista între ei. Nu era nici măcar un bărbat prezent în acea cameră care să nu poarte în sine visul ca într-o zi să îi conducă pe ceilalţi, ca într-o zi să fie preamărit ca liderul absolut al întregii Africi de Sud.

Cu toate acestea faptul că Mandela vorbea în engleză indica o realitate pregnantă cu care ei trebuiau să se confrunte: erau cu toţii diferiţi. Mandela făcea parte din tribul Tembu, Xuma din tribul Zulu, iar Moses Gama din tribul Ovambo, şi în cameră se mai aflau încă alţi şase reprezentanţi ai unor triburi diferite.

„Ar fi mult mai uşor dacă noi, negrii, am fi toţi un singur popor", gândi Moses, iar apoi, fără să vrea, se uită neliniştit

înspre cei din tribul Zulu care stăteau împreună de partea cealaltă a mesei. Ei formau majoritatea, nu doar în această cameră, ci și în țară. Dacă ar face o alianță cu albii? Era un gând îngrijorător, dar îl alungă cu hotărâre. Cei din tribul Zulu erau cei mai mândri și cei mai independenți dintre triburile războinice. Înainte de invazia omului alb, ei cuceriseră toate popoarele vecine și le subjugaseră. Chaka, regele tribului Zulu, îi numise câinii lui. Pentru că erau mulți și datorită tradiției lor războinice era aproape sigur că primul președinte negru din Africa de Sud va fi din tribul Zulu sau cineva foarte apropiat tribului. Legături de căsătorie – nu era prima dată când Moses se gândea la asta cu ochii mijiți; oricum venise vremea să se căsătorească. Avea aproape patruzeci și cinci de ani. O fecioară de sânge regal din tribul Zulu? Reținu ideea pentru a o lua în calcul mai târziu și se concentră asupra spuselor lui Nelson Mandela.

Omul avea charismă și un aspect impunător, și era coerent și convingător, un rival – un rival foarte periculos. Moses recunoscu acest lucru după cum o făcuse adeseori și înainte. Erau cu toții rivali. Totuși, Liga Tinerilor din ANC era sursa puterii lui Nelson Mandela, niște tineri năvalnici și dornici de acțiune și chiar și acum Mandela sugera precauție, temperând chemarea la acțiune prin formularea unor rezerve.

– Nu trebuie să existe violență gratuită, spunea. Nu trebuie să cauzăm pagube proprietăților private sau să punem în pericol viața oamenilor – și deși Moses Gama dădea din cap cu înțelepciune, se întreba câtă chemare vor avea spusele lui printre membrii din Liga Tinerilor. N-ar prefera oferta unei victorii sângeroase și glorioase? Asta era un alt aspect care trebuia luat în considerație.

– Trebuie să arătăm calea poporului nostru, trebuie să demonstrăm că suntem cu toții parte din aceeași organizație, spuse Mandela, iar Moses Gama zâmbi în sinea lui.

Numărul total de membri ai ANC-ului era de șapte mii, în timp ce sindicatul secret al minerilor condus de Moses număra aproape de zece ori mai mult. Ar fi putut de asemenea să îi

reamintească lui Mandela și tuturor celorlalți de susținerea de care se bucura printre cei mai bine plătiți și cei mai strategic plasați dintre reprezentanții populației negre. Moses se întoarse ușor și îl privi pe bărbatul care stătea lângă el și simți un val de afecțiune pe care și-l stăpâni cu greu. Hendrick Tabaka fusese alături de el, ca și acum, timp de douăzeci de ani.

Negrul Hendrick era un bărbat masiv, la fel de înalt ca Moses, dar mai lat în umeri și mai gros în talie, având brațe musculoase. Capul îi era rotund și chel asemenea unei ghiulele și însemnat de cicatrice de la luptele și bătăliile de demult. Dinții din față îi lipseau, iar Moses își aminti cum murise omul alb care îi făcuse asta.

Era fratele vitreg al lui Moses, aveau același tată, un șef al tribului Ovambo, dar mame diferite. Era singurul om din întreaga lume în care Moses avea încredere, o încredere pe care nu i-o dăruise cu ușurință, ci care fusese câștigată de-a lungul celor douăzeci de ani. Era singurul negru din încăpere care nu îi era rival, ci îi era camarad și în același timp servitor loial. Negrul Hendrick îl privi și dădu din cap fără să zâmbească, iar Moses își dădu seama că Nelson Mandela terminase de vorbit și că toate privirile erau îndreptate asupra lui în așteptarea unui răspuns. Se ridică încet, conștient de impresia pe care o făcea, văzând în ochii lor respect. Nici chiar dușmanii lui care erau prezenți nu puteau să își ascundă întru totul veneratia pe care acesta o inspira.

– Tovarăși, începu el. Frații mei. Am ascultat ceea ce a spus bunul meu frate Nelson Mandela și sunt de acord cu fiecare cuvânt rostit. Sunt însă câteva chestiuni pe care aș vrea să le adaug – și vorbi preț de aproape o oră.

În primul rând le propuse un plan detaliat pentru a declanșa o serie de greve ilegale în minele unde forța de muncă era controlată de sindicatele lui.

– Grevele vor susține o campanie de nesupunere civică, dar nu vom declanșa o grevă generală care să le ofere burilor scuza de a porni niște acțiuni aspre împotriva noastră. Ne vom limita

doar la câteva mine și grevele nu vor fi pe o perioadă îndelungată, vor dura doar atât cât să afecteze producția de aur și să scoată din sărite conducerea, iar apoi oamenii se vor putea întoarce la lucru. O să-i mușcăm de călcâie ca un terrier care stârnește un leu, gata să fugă în clipa în care leul se întoarce. Dar va fi un avertisment. Îi va face să își dea seama de puterea noastră și de ceea ce s-ar întâmpla dacă am declanșa o grevă generală.

Văzu cât de impresionați fură cu toții de planul lui și când supuse la vot propunerea, aceasta fu aprobată în unanimitate. Era o altă mică victorie care contribuia la prestigiul și influența lui în cadrul grupului.

– Pe lângă greve aș mai propune și boicotarea tuturor afacerilor albilor de la Witwatersrand pe durata campaniei de nesupunere civică. Oamenii vor putea să-și cumpere obiectele de primă necesitate numai din magazinele deținute și conduse de oamenii de afaceri negri.

Hendrick Tabaka era proprietarul a peste cincizeci de magazine generale din orașul negrilor de-a lungul filonului aurifer, iar Moses Gama era partenerul lui din umbră. Îi văzu pe ceilalți opunându-se propunerii, iar Mandela obiectă.

– Va cauza poporului nostru greutăți nemeritate, spuse. Mulți dintre ei trăiesc în zone unde pot face afaceri doar cu oamenii albi.

– Atunci trebuie să se mute în zonele unde afacerile sunt deținute de negri și le va face bine să învețe că lupta cere sacrificii din partea noastră, a tuturor, îi răspunse Moses liniștit.

– Un asemenea boicot va fi imposibil de realizat, insistă Mandela și de această dată Hendrick Tabaka luă cuvântul:

– Îi vom folosi pe Bivoli ca să ne asigurăm că oamenii se vor supune, mârâi el, iar acum cei mai conservatori dintre membrii Consiliului se arătară cu adevărat nemulțumiți.

Bivolii erau bătăușii sindicatului. Hendrick Tabaka era comandantul lor și erau recunoscuți pentru acțiunile rapide și nemiloase. Se apropiau prea mult de ideea unei armate politice

private pentru a nu îi neliniști pe unii dintre cei prezenți, iar Moses Gama se încruntă ușor. Fusese o greșeală din partea lui Hendrick să aducă vorba despre ei. Moses își ascunse mâhnirea când, în urma votului, decizia de a declanșa un boicot împotriva comercianților albi din Witwatersrand și de a acționa în forță fu respinsă. Era o victorie pentru Mandela și pentru cei cu viziuni moderate din jurul său. Până acum scorul era egal, dar Moses nu terminase încă.

– Ar mai fi o singură chestiune pe care aș dori să o aduc în discuție înainte de a ne retrage. Aș dori să mă refer la posibilele consecințe ale campaniei de nesupunere civică. Cum vom reacționa dacă acțiunea va fi strivită prin intervenții nemiloase ale poliției albe, urmate de acțiuni violente împotriva liderilor negri și de promulgarea unor legi opresive și mai draconice? întrebă el. Vom continua prin a răspunde cu blândețe și servitute, ne vom scoate pentru totdeauna pălăriile și vom mormăi „Da, stăpânul meu alb! Nu, stăpânul meu alb!"?

Se opri și îi studie pe ceilalți, observând neliniștea pe care o bănuise pe chipurile conservatorilor și pe a lui Xuma, dar nu pentru ei vorbise. La celălalt capăt al mesei se găseau doi bărbați tineri, până în patruzeci de ani. Erau observatori din partea conducerii Ligii Tinerilor din cadrul ANC și Moses știa că amândoi militează pentru acțiuni în forță. Ceea ce urma să spună le era adresat lor și știa că aceștia îi vor transmite cuvintele mai departe către ceilalți tineri războinici. Putea să declanșeze astfel surparea susținerii lui Nelson Mandela printre tineri și transferul acestei susțineri către un lider care era pregătit să le ofere sângele și focul pe care le râvneau.

– Propun constituirea unei aripi militare a ANC, spuse Moses, trupe de luptă alcătuite din bărbați antrenați, pregătiți să moară pentru cauză. Vom numi această armată *Umkhonto we Sizwe*, Lancea Națiunii. Neștiuți de nimeni, să călim în foc această lance. Să îi ascuțim tăișul precum cel al unei lame, să o ținem ascunsă, dar la îndemână, întotdeauna gata să lovească. Folosise acel ton care îți dădea fiori și care îi era

caracteristic şi văzu cum cei doi bărbaţi de la capul mesei se agitau nerăbdători, cu chipurile aprinse de nădejde. Să îi alegem pe cei mai inteligenţi şi mai neînfricaţi dintre tinerii noştri şi să îi transformăm în războinici asemenea strămoşilor noştri. Se opri şi chipul i se umplu de dispreţ. Printre noi se află şi bătrâni, iar aceştia sunt înţelepţi. Respect părul lor alb şi experienţa lor. Dar ţineţi minte, tovarăşi, viitorul le aparţine tinerilor. Există o vreme a cuvintelor alese, iar noi le-am auzit rostite în acest consiliu – de multe ori, de prea multe ori. Există însă şi o vreme a acţiunilor, a acţiunilor curajoase şi aceasta este lumea tinerilor.

Când în cele din urmă Moses Gama se aşeză din nou, văzu că îi mişcase profund, pe fiecare într-un mod aparte. Bătrânul Xuma dădea neîntrerupt din cap şi buzele îi fremătau. Ştia că vremea sa trecuse. Nelson Mandela şi Oliver Tambo îl priveau impasibili, dar văzu cum furia din inimile lor urca în priviri. Frontul fusese trasat, iar ei îşi recunoşteau duşmanul. Şi totuşi, mai important decât altceva, văzu expresia de pe chipurile celor doi reprezentanţi ai Ligii Tinerilor. Era privirea unor oameni care îşi găsiseră o nouă stea pe care să o urmeze.

– De când ai devenit atât de profund interesată de antropologia arheologică? întrebă Shasa Courtney în timp ce desfăcea paginile ziarului *Cape Times* şi schimbă de la pagina financiară la secţiunea de sport de la sfârşit.

– A fost una dintre specializările mele, îi atrase Tara atenţia. Vrei să-ţi mai torn încă o ceaşcă de cafea?

– Îţi mulţumesc, draga mea. Sorbi o înghiţitură de cafea înainte de a continua. Şi cât intenţionezi să stai?

– Profesorul Dart va ţine o serie de patru conferinţe pe parcursul mai multor zile. Va discuta despre toate excavaţiile făcute, începând cu prima sa descoperire, craniul Taung, şi până la cele făcute în prezent. A reuşit să coreleze toate materialele strânse cu ajutorul unuia dintre noile computere electronice.

Ascuns de ziar, Shasa zâmbi amintindu-şi de Marylee de la MIT şi de computerul ei IBM 701. Nu l-ar fi deranjat ca în curând să facă el însuşi o vizită în Johannesburg.

– Sunt nişte chestiuni absolut fascinante, spuse Tara, şi totul se potriveşte cu noile descoperiri de la Sterkfontein şi de la Makapansgat. Se pare că într-adevăr Africa de Sud a fost primul leagăn al omenirii şi că Australopithecus este strămoşul nostru direct.

– Deci vei fi plecată cel puţin patru zile? o întrerupse Shasa. Ce se va întâmpla cu copiii?

– Am vorbit cu mama ta. Va fi fericită să vină şi să stea la Weltevreden cât voi fi plecată.

– Nu voi putea să te însoţesc, precizâ Shasa. Urmează o nouă sesiune în legătură cu ordonanţa de rectificare a Legii penale şi e nevoie să fim cu toţii prezenţi în parlament. Aş fi putut să te duc cu avionul nostru – acum va trebui să zbori cu Viscountul companiei aeriene.

– Ce păcat, oftă Tara. Ţi-ar fi făcut şi ţie plăcere. Profesorul Dart ţine nişte prelegeri fascinante.

– Vei sta la apartamentul de la Carlton, bineînţeles. E nelocuit acum.

– Molly a aranjat să stau la una dintre prietenele ei, la Rivonia.

– Una dintre prietenele ei bolşevice, presupun. Shasa se încruntă uşor. Încearcă să nu mai ajungi în arest de data asta. Aşteptase o ocazie ca să vorbească cu ea despre activismul ei politic, aşa că îşi coborî ziarul şi o privi insistent, dar îşi dădu seama că nu era momentul potrivit şi se rezumă la a da din cap. Micii tăi orfani şi soţul tău văduv vor încerca să se descurce fără tine câteva zile.

– Cu mama ta şi cu şaisprezece servitori sunt convinsă că veţi supravieţui, zise ea tăios, dând frâu liber pentru o clipă iritării.

Marcus Archer o întâmpină la aeroport. Era amabil şi amuzant şi, în timp ce ascultau Mozart la radioul din maşină, în

drum spre Rivonia, Marcus discută despre opera și viața compozitorului. Știa cu mult mai multe despre muzică decât ea și, deși îi ascultă disertația cu plăcere și cu atenție, era totuși conștientă de dușmănia lui. Nici unul din ei nu pomeni numele lui Moses Gama. Molly spusese că era homosexual, primul pe care îl cunoscuse și despre care știa sigur, și se întrebă dacă toți urau femeile. Puck's Hill era o încântare, cu acoperișul de stuf și cu vegetația sălbatică, totul atât de diferit față de splendoarea artificială de la Weltevreden.

– Îl vei găsi la capătul verandei din față, spuse Marcus în timp ce parca mașina sub unul dintre eucaliptii din spatele casei. Era prima oară când se referea la Moses, dar nici măcar acum nu-i rosti numele. Se îndepărtă, iar ea rămase nemișcată în urma lui.

Nu știuse cum să se îmbrace, deși își imagina că el nu ar fi fost de acord cu pantalonii. Așa că alesese o fustă lungă și largă făcută dintr-un material ieftin, dar colorat pe care îl cumpărase din Swaziland, la care asortase o bluză verde, simplă, de bumbac și încălțase o pereche de sandale. Totodată nu fusese sigură dacă ar trebui să se fardeze și făcuse un compromis alegând un ruj de un roz stins și foarte puțin rimel. I se păru că arăta destul de bine când se văzu în oglinda din toaleta femeilor de la aeroport, în timp ce își pieptăna părul creț și des de culoarea castanei, dar fu brusc lovită de gândul că pentru el pielea ei palidă va fi insipidă și neatrăgătoare.

Acum, stând singură în lumina soarelui, fu din nou încercată de îndoieli și de acel sentiment teribil al unei nepotriviri. Dacă Marcus ar fi fost acolo l-ar fi rugat să o conducă din nou la aeroport, dar el dispăruse așa că își luă inima în dinți și începu să pășească încet de-a lungul casei văruite în alb.

Se opri la colț și privi de-a lungul verandei acoperite. Moses Gama era așezat la o masă din celălalt capăt, cu spatele la ea. Masa era plină de cărți și de cele necesare scrisului. Era îmbrăcat într-o cămașă albă de lucru descheiată la gât, contrastând cu

pielea lui neagră ca antracitul. Îți ținea capul aplecat și scria repede pe un carnet.

Ea păși cu timiditate pe verandă și, deși se apropia fără zgomot, el îi simți prezența și se întoarse brusc când ea parcursese jumătate din distanța care îi despărțea. Deși el nu zâmbi, i se păru că vede totuși plăcere în privirea sa în timp ce se ridică și veni să o întâmpine. Nu încercă să o îmbrățișeze sau să o sărute, iar ea era mulțumită pentru că asta demonstra că el era diferit. În schimb o conduse spre celălalt scaun de lângă masă și o invită să se așeze.

– Ești bine? întrebă. Copiii tăi sunt bine? Politețea africană înnăscută, mai întâi întrebările generale, iar apoi oferirea unei băuturi răcoritoare: Să-ți dau o ceașcă de ceai. Îi turnă ceaiul de pe tava care era deja pe biroul lui aflat în dezordine, iar ea sorbi cu plăcere. Îți mulțumesc că ai venit, zise.

– Am venit de îndată ce Molly mi-a transmis mesajul tău, așa cum ți-am promis.

– O să-ți ții mereu promisiunea pe care mi-ai făcut-o?

– Întotdeauna, răspunse ea cu sinceritate, iar el o privi cu atenție.

– Da, dădu el din cap. Cred că o vei face.

Ea nu îi mai putu susține privirea, părându-i-se că sufletul i se usucă în piept. Se uită în jos, către masă, la hârtiile din fața ei pe care el le scrisese de mână.

– Un manifest, zise, urmărindu-i privirea. Un plan de viitor.

Alese șase foi de hârtie și i le întinse. Lăsă la o parte ceașca de ceai și le luă din mâna lui, tremurând ușor când degetele li se atinseră. Era rece – așa era unul dintre lucrurile pe care și le amintea.

Citi hârtiile, atenția crescându-i cu cât citea mai mult, iar când termină își ridică din nou privirea asupra lui.

– Parcă ai scrie poezie prin felul în care îți alegi cuvintele, iar asta face adevărul să fie mai luminos, îi șopti.

Rămaseră pe veranda răcoroasă și vorbiră, în timp ce afară soarele strălucitor al savanei arunca deasupra pomilor umbre

negre și însuflețite ca și cum ar fi fost niște forme tăiate în hârtie, în vreme ce amiaza se topea în văpaie.

Nu era nimic trivial în discuția lor, tot ceea ce spunea el era încântător și convingător și părea că o inspira și pe ea; își dădu seama că propriile observații erau măsurate și lucide și văzu că reușește să-i suscite și să-i mențină interesul. Acum nu mai conta felul cum era îmbrăcată sau machiată, tot ceea ce era important acum erau cuvintele pe care le schimbau între ei și coconul pe care îl țeseau din acestea. Cu uimire ea realiză că ziua se scursese neobservată și crepusculul Africii se așternuse peste ei. Marcus veni să o ia și să o conducă în dormitorul ei sărăcăcios mobilat.

– Vom pleca înspre muzeu în douăzeci de minute, îi spuse.

În sala de conferințe a Muzeului Transvaal cei trei se așezaseră în spate. În mulțime se mai aflau încă șase negri, dar Marcus stătea între ei doi. Un negru așezat alături de o femeie albă ar fi trezit interesul și chiar o anumită ostilitate. Tarei îi era greu să se concentreze asupra prelegerii ținute de eminentul profesor și, deși nu se uită înspre el decât o dată sau de două ori, Moses Gama era cel care îi ocupa gândurile.

Întorcându-se la Puck's Hill stătură până târziu în bucătăria întunecată, în timp ce Marcus trebăluia deasupra plitei Aga, luând și el parte la conversație și în același timp pregătind masa, iar Tara, în ciuda faptului că era preocupată, își dădu seama că era o cină la fel de bună ca acelea pe care le lua la Weltevreden.

Trecuse deja de miezul nopții când Marcus se ridică dintr-odată în picioare.

– Ne vedem mâine-dimineață, spuse, iar privirea pe care i-o aruncă Tarei păstra încă o dată o urmă de venin.

Nu putea să înțeleagă în ce fel îl jignise, dar în scurt timp asta nu mai conta fiindcă Moses o luă de mână.

– Vino, îi spuse blând, iar ea simți cum i se înmoaie picioarele.

Mult timp după ce terminară ea rămase lipită de el, cu trupul scăldat de sudoare și cu fiecare nerv contractându-se încă spasmodic, incontrolabil.

– Niciodată, şopti ea când putu să vorbească din nou. N-am cunoscut niciodată pe cineva ca tine. Mă înveţi lucruri despre mine însămi despre care n-aş fi bănuit că există. Eşti un magician, Moses Gama. Cum de ştii atât de multe despre o femeie?

El zâmbi uşor.

– Ştii că noi avem dreptul să ne luăm mai multe soţii. Dacă un bărbat nu le poate face pe toate fericite în acelaşi timp, atunci viaţa lui devine un chin. E nevoit să înveţe.

– Ai multe soţii? întrebă ea.

– Încă nu, răspunse. Dar într-o bună zi...

– O să o urăsc pe fiecare dintre ele.

– Mă dezamăgeşti, spuse el. Gelozia sexuală este un sentiment european prostesc. Dacă aş vedea asta la tine, te-aş dispreţui.

– Te rog, spuse ea în şoaptă, să nu mă dispreţuieşti niciodată.

– Atunci nu-mi da niciodată motiv, femeie, îi spuse el pe un ton autoritar, iar ea ştiu că de acum se află sub puterea lui.

Îşi dădu seama că cea dintâi zi şi cea dintâi noapte petrecute împreună, singuri şi neîntrerupţi de nimeni, fuseseră excepţionale. Îşi dădu de asemenea seama că el trebuie să fi renunţat la tot pentru ea şi că nu îi fusese uşor, căci erau mulţi alţii, sute, care aveau nevoie de el.

Era asemenea unui rege african care conducea un tribunal tribal pe verenda vechii case. Erau întotdeauna bărbaţi şi femei care aşteptau răbdători sub eucalipţii din curte să le vină rândul pentru a putea vorbi cu el. Erau tot felul de oameni, de la cei simpli şi needucaţi, sosiţi de curând din rezervaţiile din interiorul ţării, până la avocaţi şi oameni de afaceri sofisticaţi veniţi în propriile automobile.

Cu toţii aveau un lucru în comun – deferenţa şi respectul pe care i le arătau lui Moses Gama. Unii dintre ei îşi loveau palmele în salutul tradiţional şi îl numeau *Babo* sau *Nkosi*, „tată" sau „stăpân", alţii îi strângeu mâna în manieră europeană, dar Moses

îi saluta pe fiecare în propriul lor dialect. „Cred că vorbește douăzeci de limbi", își spuse Tara.

De cele mai multe ori o lăsa să stea alături de el la masă și explica prezența ei prin câteva cuvinte simple:

– Este o prietenă – puteți să vorbiți fără teamă.

Totuși, de două ori îi ceru să plece, când vorbi cu doi dintre cei mai importanți vizitatori și altă dată le ceru tuturor să-l scuze la sosirea unui Ford sedan nou-nouț din care coborî un bărbat negru, masiv ca un taur, chel, plin de cicatrice și cu strungăreață.

– El este Hendrick Tabaka, fratele meu, spuse el și cei doi părăsiră veranda, plimbându-se unul lângă altul în grădina însorită, îndeajuns de departe încât Tara să nu-i audă.

Fu foarte impresionată de ceea ce văzu în acele zile și îi întări sentimentul de veneratie pentru acest om. Tot ceea ce făcea el, fiecare cuvânt pe care îl spunea marcau diferența sa față de ceilalți, iar respectul și adulația cu care îl copleșeau frații săi africani dovedeau că și ei recunoșteau în el figura cea mai importantă a viitorului.

Tara se simțea copleșită că fusese aleasă, că el îi acordase un interes aparte și totuși era deja întristată de conștiința că nici măcar o bucățică din el nu îi va aparține în totalitate. El aparținea poporului său, iar ea trebuia să fie recunoscătoare pentru fărâmele prețioase din timpul lui pe care le putea petrece cu ea.

Chiar și serile care urmară, spre deosebire de cea dintâi, fură pline de oameni și de întâmplări. Rămâneau la masa din bucătărie cu mult după miezul nopții, se adunau uneori chiar douăzeci de bărbați care fumau, râdeau, mâncau și vorbeau. Erau discuții, erau idei care aprindeau atmosfera întunecată a camerei și licăreau precum aripile unor îngeri în aerul încăperii. Apoi, în tăcutele ore ale nopții, făceau dragoste, iar ea se simțea de parcă propriul corp nu îi mai aparținea, devenind proprietatea lui, iar el îl devora asemenea unui animal de pradă temut și iubit.

Întâlnise sute de chipuri necunoscute în acele trei zile și trei nopți care trecură atât de repede și, deși unele se pierdeau deja în ceață, abia întipărite în memorie, i se părea că intrase într-o

familie nouă şi mare, răspândită pretutindeni, iar datorită protecţiei lui Moses Gama fusese imediat acceptată şi tratată cu încredere necondiţionată atât de negri, cât şi de albi.

În ultima seară de dinaintea întoarcerii în lumea ireală de la Weltevreden, la masa din bucătărie se aşează lângă ea un oaspete care îi câştigă imediat simpatia. Era o tânără femeie, cu cel puţin zece ani mai tânără decât Tara, abia trecută de douăzeci de ani, dar neobişnuit de matură pentru vârsta ei.

– Mă numesc Victoria Dinizulu, se prezentă ea. Prietenii îmi spun Vicky. Ştiu că dumneavoastră sunteţi doamna Courtney.

– Tara, o corectă Tara imediat. Nimeni nu îi spusese pe numele de familie de când părăsise Cape Town şi acum avea pentru ea o sonoritate neplăcută.

Fata zâmbi timid în semn de aprobare. Avea frumuseţea senină a unei madone negre, faţa rotundă ca o lună a celor de viţă nobilă din tribul Zulu, cu ochii mari, migdalaţi, şi buze pline, pielea de culoarea chihlimbarului întunecat, părul împletit într-un model complicat de codiţe.

– Te înrudeşti cu cei din neamul Courtney din Zululand? o întrebă pe Tara. Cu bătrânul general Sean Courtney şi cu Sir Garrick Courtney din Theuniskraal, lângă Ladyburg?

– Da. Tara încercă să ascundă şocul la auzirea acestor nume. Sir Garrick a fost bunicul soţului meu. Fiii mei sunt numiţi Sean şi Garrick după ei. De ce mă întrebi, Vicky. Cunoşti această familie?

– Oh, da, doamnă Courtney – Tara. Când zâmbi, chipul tinerei zuluse păru să strălucească asemenea unei luni întunecate. Cu mult timp în urmă, de-a lungul ultimului secol, bunicul meu a luptat de partea generalului Sean Courtney în războaiele tribului Zulu împotriva celor din Cetewayo, care au furat familiei mele domnia Zululandului. Bunicul meu, Mbejane, ar fi trebuit să fie rege. În schimb a devenit servitorul generalului Courtney.

– Mbejane! strigă Tara. Sigur. Sir Garrick Courtney a scris despre el în *Istoria Zululandului*. A fost slujitorul credincios al lui Sean Courtney până la moartea acestuia. Îmi amintesc că au

venit aici împreună, pe aceste terenuri aurifere și că mai târziu au plecat spre ceea ce astăzi este cunoscut sub numele de Rhodesia, pentru a vâna elefanți.

– Știi totul despre asta, râse Vicky cu plăcere. Tata obișnuia să-mi spună aceleași povești când eram mică. Tatăl meu încă mai locuiește lângă Theuniskraal. După ce bunicul meu, Mbejane Dinizulu, a murit, tatăl meu i-a luat locul, devenind slujitorul bătrânului general. S-a dus cu el chiar și în Franța în 1916 și a lucrat pentru el până când generalul a fost asasinat. În testamentul său, generalul i-a lăsat o porțiune din teritoriul Theuniskraalului, pe care să o utilizeze pe timpul vieții și o pensie de o mie de lire pe an. Sunt niște oameni buni cei din familia Courtney. Bătrânului meu tată încă îi mai dau lacrimile de fiecare dată când amintește numele generalului – Vicky se întrerupse brusc și dădu din cap, întristându-se brusc. Viața trebuie să fi fost atât de simplă în acele vremuri, bunicul și tatăl meu erau în mod ereditar căpetenii și totuși au fost mulțumiți să-și petreacă viețile în slujba unui om alb și, destul de bizar, l-au iubit pe omul acela, iar el, la rândul lui și în felul lui, părea că îi iubește. Uneori mă întreb dacă ei n-au avut parte de o viață mai bună.

– Nici să nu te gândești la asta, rosti Tara printre dinți. Cei din familia Courtney au fost mereu niște baroni tâlhari fără inimă care v-au prădat și v-au jefuit poporul. Adevărul și dreptatea sunt de partea luptei voastre. Să nu ai nici cel mai mic dubiu în această privință.

– Ai dreptate, încuviință Vicky cu hotărâre. Dar câteodată e plăcut să te gândești la prietenia generalului cu bunicul meu. Poate că într-o zi vom putea fi prieteni din nou, prieteni egali, mai puternici în numele prieteniei.

– Cu fiecare nouă opresiune, cu fiecare nouă lege adoptată, perspectiva pălește, spuse Tara aspru, iar eu devin din ce în ce mai rușinată de rasa mea.

– Nu vreau să iau lucrurile în serios și să mă întristez în seara asta, Tara. Să vorbim despre ceva vesel. Spui că ai doi fii,

Sean şi Garrick, numiţi după strămoşii lor. Povesteşte-mi despre ei, te rog.

Totuşi, gândul la copii, la Shasa şi la Weltevreden o făcea pe Tara să se simtă vinovată şi stânjenită şi, de îndată ce fu posibil, schimbă din nou subiectul.

– Acum vorbeşte-mi despre tine, Vicky, insistă Tara. Ce faci în Johannesburg, atât de departe de Zululand?

– Lucrez la spitalul Baragwanath, îi spuse Vicky.

Tara ştia că era unul dintre cele mai mari spitale din lume, cu siguranţă cel mai mare din emisfera sudică, cu 2 400 de paturi şi cu mai mult de 2 000 de asistente şi medici, majoritatea negri, pentru că spitalul se ocupa exclusiv de pacienţii de culoare. Toate spitalele, la fel ca şcolile, transportul şi majoritatea facilităţilor publice le erau interzise prin lege, în conformitate cu prevederile apartheidului.

Vicky Dinizulu era atât de modestă în recunoaşterea propriilor realizări, încât Tara reuşi cu greu să afle că era asistentă medicală calificată.

– Dar eşti atât de tânără, Vicky, protestă.

– Sunt altele şi mai tinere, râse fata din tribul Zulu. Râsul ei avea o muzicalitate plăcută.

„E un copil adorabil, se gândi Tara, zâmbind cu simpatie, iar apoi se corectă. Nu, nu un copil, ci o tânără femeie inteligentă şi competentă."

Tara îi povesti şi ea despre clinica ei din Nyanga, despre problemele de malnutriţie, ignoranţă şi sărăcie cu care se confrunta, iar Vicky îi vorbi despre propriile experienţe şi despre soluţiile găsite pentru îngrozitoarele probleme cu care se confruntau în încercarea de a se îngriji de bunăstarea fizică a unei populaţii de ţărani care încerca să se adapteze existenţei urbane.

– Mi-a făcut plăcere să vorbesc cu tine, mărturisi Vicky în cele din urmă. Nu ştiu dacă am vorbit vreodată cu o femeie albă aşa cum am vorbit cu tine. Atât de natural, atât de relaxat, precum cu o – şi aici ezită – soră mai mare sau o prietenă apropiată.

– O prietenă apropiată. Da, îmi place asta, încuviință Tara. Și Puck's Hill este probabil unul dintre puținele locuri din această țară unde ne putem întâlni și vorbi deschis.

În mod involuntar amândouă se uitară înspre capul mesei lungi din bucătărie. Moses Gama le privea atent, iar Tara își simți stomacul zbătându-i-se ca un pește pe uscat. Pentru câteva momente fusese în totalitate captivată de tânăra zulusă, dar acum sentimentele ei pentru Moses Gama reveniră cu puterea unui reflux. Uitase de Vicky, până când fata vorbi încet lângă ea.

– Este un om minunat – speranța noastră pentru viitor.

Tara se uită la ea. Pe chipul lui Vicky Dinizilu se putea citi cultul eroului în timp ce îi zâmbea timid lui Moses Gama, iar Tara simți gelozia ca pe o lovitură în stomac care îi produse greață și pentru o clipă crezu că o să se îmbolnăvească.

Gelozia și teama unei despărțiri iminente persistară chiar și după ce Tara rămase singură cu Moses în noaptea aceea. Când făcură dragoste își dori să-l poată ține în ea pentru totdeauna, știind că numai în astfel de momente el îi aparținea cu adevărat. Simți prea curând izbucnirea și se zgudui de plăcere, și strigă, implorând să nu se sfârșească, dar strigătul ei fu incoerent și fără sens, iar apoi el se retrase din ea și ea rămase nefericită.

Crezu că Moses adormise și rămase întinsă lângă el ascultându-i respirația liniștită și ținându-l strâns în brațe, dar era treaz și vorbi dintr-odată, făcând-o să tresară:

– Ai vorbit cu Victoria Dinizulu azi, spuse el, iar Tara făcu un efort ca să se gândească la prima parte a serii. Ce crezi despre ea? insistă el.

– Este o tânără minunată. Inteligentă și în mod clar dedicată. O plac foarte mult. Încercă să fie obiectivă, dar sentimentul geloziei bolnăvicioase era acolo, în străfundul stomacului ei.

– Eu am invitat-o, spuse Moses. N-o mai întâlnisem înainte.

Tara vru să întrebe „De ce? De ce ai invitat-o?" Dar rămase tăcută, temându-se de răspuns. Știa că instinctele îi fuseseră corecte.

– Face parte din familia regală a tribului Zulu, spuse el încet.

– Da. Mi-a spus, şopti Tara.

– Este înzestrată după cum mi s-a spus, iar mama ei a dat naştere multor băieţi. Sunt mulţi băieţi în neamul Dinizulu. Va fi bună de soţie.

– Soţie? suflă Tara cu greu. Nu se aşteptase la asta.

– Am nevoie de o alianţă cu cei din tribul Zulu, este cel mai mare şi cel mai puternic dintre triburi. O să încep imediat negocierile cu familia ei. O să-l trimit pe Hendrick la Ladyburg ca să se întâlnească rapid cu tatăl ei şi să facă aranjamentele. O să fie greu, face parte dintre cei cu viziuni tradiţionale, e împotriva căsătoriilor mixte dintre doi oameni din triburi diferite. Trebuie să fie o nuntă care să-i impresioneze pe cei din trib şi Hendrick trebuie să-l convingă pe bătrân că va face o alegere înţeleaptă.

– Dar, dar... Tara îşi dădu seama că începuse să se bâlbâie. Nici nu o cunoşti pe această fată. De-abia dacă aţi schimbat câteva cuvinte toată seara.

– Ce-are a face asta?

Era în mod sincer încurcat şi se aşeză pe marginea patului, apoi aprinse veioza a cărei lumină o orbi pe Tara.

– Uită-te la mine, îi spuse pe un ton autoritar apucând-o de bărbie şi ridicându-i faţa în lumină, privind-o cu atenţie pentru o clipă, iar apoi îndepărtându-şi degetele ca şi cum ar fi atins ceva dezgustător. Te-am judecat greşit, continuă el cu dispreţ. Credeam că eşti o persoană extraordinară. Un revoluţionar autentic, un prieten dedicat negrilor din această regiune, gata să facă orice sacrificiu. În schimb, aflu că eşti o femeie slabă, geloasă, plină de prejudecăţi ca toţi burghezii albi.

Salteaua se lăsă sub ea când Moses se ridică. Stătea în picioare lângă pat.

– Mi-am pierdut timpul, zise începând să-şi strângă hainele şi încă dezbrăcat se îndreptă înspre uşă.

Tara se aruncă agăţându-se de el pentru a-l împiedica să ajungă la uşă.

– Îmi pare rău. N-am vrut. Iartă-mă. Te rog, iartă-mă, îl implora ea, iar el rămase rece, distant și tăcut. Începu să plângă, lacrimile înăbușindu-i vocea până când vorbele ei încetară să mai aibă sens.

Încet începu să alunece, având încă brațele în jurul lui, până când ajunse în genunchi, cuprinzându-i picioarele.

– Te rog, suspină ea. O să fac orice. Doar nu mă părăsi. O să fac orice, tot ce-mi ceri – numai să nu mă alungi.

– Ridică-te, spuse el în cele din urmă și când ea stătu în fața lui umilă, el îi spuse blând: Îți mai dau o șansă. Una singură. Înțelegi? și ea dădu sălbatic din cap, încă înecându-se cu suspine, fără să fie în stare să-i răspundă.

Se întinse înspre el ezitând și văzând că el nu se trage înapoi îl apucă de mână și îl duse înapoi în pat.

În timp ce se urcă din nou deasupra ei știu că era în sfârșit gata, pregătită întru totul. Avea să facă orice, orice i-ar fi cerut el.

În zori când se trezi îl găsi aplecat deasupra ei privind-o atent și imediat retrăi teroarea nopții trecute, teama disprețului și respingerii lui. Se simțea slabă și speriată, pe punctul de a o năpădi lacrimile, dar el se purtă drăgăstos și făcu dragoste cu ea într-o manieră tandră, plină de considerație, ceea ce o liniști și o făcu să se simtă din nou întreagă și plină de vitalitate. Apoi îi vorbi blând.

– O să mă încred în tine, îi spuse, iar recunoștința ei era atât de intensă încât o lăsă fără suflare. O să te accept ca pe una dintre noi, ca făcând parte din cercul nostru.

Ea încuviință din cap, dar nu putu vorbi, privindu-l țintă în ochii lui înspăimântători.

– Știi cum am luptat până acum, spuse, am jucat după regulile omului alb, dar el a făcut aceste reguli și le-a plănuit astfel încât noi să nu putem învinge niciodată. Petiții și delegații, comisii de cercetare și proteste – dar, în cele din urmă, întotdeauna sunt mai multe legi făcute împotriva noastră, guvernând

fiecare aspect al vieții noastre, cum muncim, unde locuim, unde avem voie să călătorim sau ce să mâncăm, unde să dormim sau pe cine iubim... Se întrerupse brusc și pufni disprețuitor. Va veni timpul când noi vom rescrie regulile. Mai întâi campania de nesupunere civică când, în mod deliberat, nu vom mai ține cont de regulile care ne îngrădesc și după asta... Acum expresia feței lui era sălbatică. Și după asta lupta va continua și se va transforma într-o adevărată bătălie.

Ea rămase tăcută lângă el, privindu-l cu atenție.

– Cred că vine o vreme când un bărbat care se confruntă cu o mare nenorocire trebuie să ridice sulița și să devină un războinic. Trebuie să se ridice și să lovească.

O privea, așteptând un răspuns.

– Da, dădu ea din cap. Ai dreptate.

– Astea sunt cuvinte, idei, Tara, îi spuse. Dar cum rămâne cu acțiunea? Ești gata de acțiune?

Încuviință din cap.

– Sunt gata.

– Sânge, Tara, nu cuvinte. Omoruri, mutilări și incendii. Sfâșieri și distrugeri. Te simți capabilă să te confrunți cu toate astea, Tara?

Era îngrozită, confruntându-se în sfârșit cu realitatea, nu numai cu o grămadă de vorbe ametitoare. Vedea deja în imaginația ei flăcările mugind în timp ce cuprindeau acoperișul de la Weltevreden și sângele împrăștiat pe pereți, umed încă, strălucind în lumina soarelui și, în același timp, în curte vedea trupuri frânte de copii, ale propriilor copii, și era pe punctul de a respinge aceste imagini, când Moses vorbi din nou.

– Să distrugem răul, Tara, ca să putem reconstrui o societate bună și dreaptă. Vocea lui era joasă, dar convingătoare, exaltând-o ca un drog, iar imaginile crude îi dispărură din minte, privi dincolo de ele spre paradis, paradisul pământesc pe care îl vor construi împreună.

– Sunt pregătită, zise, iar în glasul ei nu se simțea nici cel mai mic tremur.

Asta se întâmpla cu o oră înainte ca Marcus să o ducă la aeroport ca să prindă avionul înapoi spre Cape Town. Stătură la masa de pe verandă, doar ei doi, iar Moses îi explică în detaliu ce trebuia făcut.

– *Umkhonto we Sizwe*, îi spuse. Lancea Națiunii. Numele îi răsuna Tarei în cap și strălucea ca oțelul șlefuit. Mai întâi trebuie să te retragi din toate activitățile liberale. Trebuie să abandonezi clinica.

– Clinica! exclamă ea. Of, Moses, sărmanii mei micuți, cum se vor descurca... Se întrerupse brusc văzându-i expresia feței.

– Ție îți pasă de nevoile fizice a o sută de oameni, zise. Pe mine mă interesează bunăstarea a douăzeci de milioane de oameni. Spune-mi ce-i mai important.

– Ai dreptate, șopti ea. Iartă-mă.

– Vei folosi campania de nesupunere civică drept scuză pentru a-ți afirma dezamăgirea față de mișcarea de eliberare și pentru a-ți anunța demisia din Black Sash.

– Dumnezeule, ce-o să spună Molly?

– Molly știe, o asigură el. Molly știe de ce faci asta. Te va ajuta cât de mult va putea. Bineînțeles că Serviciile Speciale te vor ține sub supraveghere pentru o perioadă, dar când nu le vei mai oferi nimic să pună la dosar își vor pierde interesul și te vor lăsa în pace.

– Înțeleg, încuviință ea din cap.

– Trebuie să te implici mai mult în activitățile politice ale soțului tău, să te întreții cu partenerii lui parlamentari. Tatăl tău este chiar vicepreședintele opoziției și are acces la miniștrii din cabinet. Trebuie să ne fii și ochi, și urechi.

– Da, pot să fac toate astea.

– Mai târziu vei mai avea și alte sarcini de îndeplinit. Mult mai dificile și unele chiar periculoase. Îți vei risca viața pentru această luptă, Tara?

– Pentru tine, Moses Gama, aș face mai mult. Aș renunța de bunăvoie la această viață pentru tine, îi răspunse, și când își dădu seama că vorbea sincer, el dădu din cap cu satisfacție.

– Ne vom întâlni de câte ori vom putea, îi promise el. De fiecare dată când e sigur. Iar apoi o salută cu acele cuvinte care aveau să devină strigătul de mobilizare al campaniei de nesupunere civică: *Mayibuye! Afrika!*

Iar ea îi răspunse:

– *Mayibuye! Afrika!* Africa, fie ca ea să dăinuiască!

„Sunt o adulterină", gândi Tara așa cum se gândise în fiecare dimineață, în timp ce se așeza la masă, la micul dejun, de-a lungul tuturor săptămânilor care trecuseră de când se întorsese din Johannesburg. „Sunt o adulterină." Și se gândi că asta trebuie să se vadă, precum un semn în frunte vizibil pentru toată lumea. Și totuși, Shasa o așteptă plin de veselie când se întoarse, cerându-și scuze că trimisese un șofer să o întâmpine la aeroport și că nu venise el însuși, întrebând-o dacă mica ei evadare ilicită cu Australopithecus îi făcuse plăcere.

– M-am gândit că ar fi trebuit să-ți alegi pe cineva mai tânăr. Vreau să spun că la un milion de ani e puțintel cam bătrâior, nu-i așa?

Iar de atunci relația lor continuă neschimbată.

Copiii, cu excepția lui Michael, păreau a nu-i fi dus dorul deloc. Centaine se îngrijise de gospodărie cât timp fusese plecată cu obișnuitul pumn de fier într-o mănușă cu aromă de bomboane și, după ce o întâmpinară pe Tara cu sărutări supuse, dar stângace, copiii începură să vorbească numai despre ce făcuse sau spusese bunica, iar Tara își dădu seama cu durere că neglijase să le aducă daruri.

Doar Michael era diferit. În primele câteva zile nu o pierdu din ochi, ținându-se după ea peste tot, insistând chiar să își petreacă prețioasa după-amiază de sâmbătă alături de ea la clinică, în timp ce frații săi îl însoțiră pe Shasa la stadionul de rugby Newlands pentru a vedea meciul dintre echipa Western Province și cea alcătuită numai din negri, All Blacks, venită din Noua Zeelandă.

Compania lui Michael o ajută să mai aline puțin din suferința provocată de primele pregătiri făcute pentru închiderea clinicii. Trebui să le ceară celor trei asistente negrese să înceapă să își caute alte slujbe.

– Veți primi bineînțeles salariul până vă veți găsi alte posturi și voi face tot ce voi putea ca să vă ajut.

Dar fu nevoită totuși să suporte reproșul din ochii acestora.

Acum, aproape o lună mai târziu, într-o dimineață de duminică, stătea la masa de grădină de pe terasa umbrită de spalierele cu viță-de-vie, în timp ce servitorii se agitau în jurul ei. Shasa citea cu voce tare pasaje din *Sunday Times*, dar nimeni nu îl asculta, Sean și Garrick se contraziceau în legătură cu cine era cel mai bun fundaș din lume, în timp ce Isabella cerșea atenția tatălui ei. Michael îi povestea cu o bogăție de detalii subiectul unei cărți pe care o citea, iar ea se simți ca un impostor, o actriță care juca un rol pentru care nu își învățase replicile.

În cele din urmă, Shasa împături ziarul și îl aruncă lângă scaun, cedând rugăminților Isabellei de a o lua în brațe, ignorând protestele Tarei, și li se adresă:

– Toată lumea, atenție, ședința e deschisă, iar pe ordinea de zi avem o chestiune serioasă și anume ce vom face duminica asta.

Se declanșă o mică revoltă pe care Isabella o acoperi cu țipete ascuțite – „Picnic! Picnic!" – și în cele din urmă hotărâră să meargă la picnic, după ce Shasa își folosise autoritatea în favoarea fiicei sale.

Tara încercă să se eschiveze, dar, cum Michael era pe punctul de a izbucni în lacrimi, se înduplecă și plecară cu toții împreună, călare, urmați de servitorii care aduceau coșurile cu mâncare în micuța șaretă. Ar fi putut bineînțeles să meargă cu mașina, dar drumul nu ar fi fost nici pe jumătate la fel de plăcut.

Shasa aranjase ca malurile iazului în care cădea cascada să fie consolidate cu cărămizi pentru a forma o piscină naturală și

construise o căsuță de vară, cu acoperișul de stuf. Marea atracție o constituia toboganul de cauciuc care cobora de-a lungul cascadei peste pietrele lucind ca sticla și care te arunca în gol în apa verde a iazului, căderea fiind însoțită de urlete și țipete de veselie. Era o distracție care îi ținu pe copii ocupați întreaga dimineață și de care nu se plictiseau niciodată.

Shasa și Tara, în costume de baie, stăteau tolăniți în iarbă, pe mal, scăldați în lumina strălucitoare și fierbinte a soarelui. În primele zile ale căsniciei obișnuiau să vină des aici, chiar înainte ca iazul să fie amenajat și căsuța de vară construită. Tara era de fapt convinsă că mai mulți dintre copii fuseseră concepuți pe iarba de pe mal. Ceva din atmosfera acelor zile se păstrase nealterat. Shasa deschise o sticlă de Riesling și erau amândoi mai relaxați și mai prietenoși unul cu celălalt decât fuseseră de mulți ani încoace.

Shasa simți că era un moment bun, scoase sticla de vin din găleata cu gheață și îi reumplu paharul Tarei înainte de a spune:

– Draga mea, trebuie să-ți spun ceva foarte important pentru amândoi care ar putea să ne schimbe în mod semnificativ viețile.

„Și-a găsit o altă femeie", gândi ea, pe jumătate îngrozită, pe jumătate ușurată, așa că la început nu păru a înțelege ce îi spunea. Apoi, subit, gravitatea faptului se prăbuși asupra ei. Shasa avea să li se alăture, avea să treacă de partea burilor. Avea să se înhăiteze cu unii dintre cei mai răi oameni pe care îi dăduse Africa. Acei arhitecți supremi ai nefericirii, ai suferinței și ai opresiunii.

– Cred că mi se oferă ocazia să-mi folosesc talentele și înzestrarea financiară pentru binele acestui pământ și al oamenilor, spunea el în timp ce ea învârtea între degete piciorul paharului de vin, cu ochii coborâți în lichidul auriu, neîndrăznind să îi ridice și să îl privească pentru a nu-și trăda gândurile.

– Am analizat problema din toate unghiurile și am discutat-o și cu mama. Cred că am o datorie față de țară, față de familie și față de mine însumi. Cred că trebuie să fac asta, Tara.

Era îngrozitor să vadă cum ultimele fructe viermănoase ale iubirii pe care o simțea pentru el se uscau și cădeau, iar apoi, aproape instantaneu, se simți liberă și ușoară; povara fusese îndepărtată și în locul ei fu copleșită de sentimente contradictorii. Ceea ce simțea era atât de puternic, încât nu putea să își dea seama ce reprezintă, dar apoi știu că era vorba de ură.

Se întreba cum de putuse să se simtă vinovată față de el, se întreba cum de îl iubise odată. Vocea lui continua să bâzâie, justificându-se, încercând să scuze ceea ce era de nescuzat, dar ea știa totuși că nu îndrăznea să îl privească în ochi fără a se trăda. Simțea nevoia aproape irezistibilă de a țipa la el. „Ești la fel de crud, de egoist și de hain ca și ei!" și de a-l lovi, de a se arunca cu unghiile asupra singurului său ochi, și avu nevoie să-și mobilizeze toată voința pentru a rămâne nemișcată și tăcută. Își aminti spusele lui Moses și se agăță de cuvintele acestuia. Părea singura oază de normalitate în toată această nebunie.

Shasa sfârși explicația pe care o pregătise cu atâta grijă și acum aștepta reacția ei. Tara stătea pe pătura în carouri, cu picioarele strânse sub ea, cu privirea ațintită în paharul pe care îl ținea în mână, iar el o privi așa cum nu o mai privise de mult și văzu că era încă frumoasă. Pielea îi era fină și ușor bronzată, părul îi strălucea rubiniu în soare, iar sânii mari care îi plăcuseră dintotdeauna păreau a se fi împlinit din nou. Se simțea atras de ea și atât așa cum nu mai fusese de multă vreme și întinse mâna cu blândețe și îi atinse obrazul.

– Vorbește-mi, o invită el. Spune-mi ce crezi despre asta.

Ea își ridică bărbia și îl privi în ochi. Pentru o clipă privirea ei impenetrabilă și nemiloasă ca de leoaică îl îngheță, dar apoi Tara zâmbi ușor și ridică din umeri, iar el se gândi că greșise, că nu fusese ură ceea ce văzuse în ochii ei.

– Tu te-ai hotărât deja, Shasa. De ce ai nevoie de încuviințarea mea? N-am reușit niciodată să te opresc să faci ceea ce ți-ai dorit. De ce să cred că aș reuși să fac asta acum?

Shasa fu uimit și ușurat, anticipase o luptă amară.

– Am vrut să-ţi spun motivele, spuse el. Vreau să ştii că amândoi dorim acelaşi lucru – prosperitate şi demnitate pentru toţi cei care locuiesc în această ţară. Că avem moduri diferite de a urmări aceste scopuri şi că eu cred că mijloacele mele sunt mai eficiente.

– Repet, de ce ai nevoie de încuviinţarea mea?

– Am nevoie de cooperarea ta, o corectă el. Pentru că într-un fel această oportunitate depinde de tine.

– Cum? întrebă ea şi îşi îndreptă privirea spre locul în care copiii ţopăiau şi se bălăceau.

Doar Garrick nu era în apă. Sean îl ţinuse cu capul sub apă şi acum stătea pe margine, tremurând. Trupul lui fragil şi subţire era vânăt de frig. Se chinuia să-şi recapete răsuflarea, şi i se vedeau coastele în timp ce tuşea şi gâfâia.

– Garry, strigă ea ascuţit. Ajunge. Şterge-te şi îmbracă un jerseu.

– Oh, mamă, murmură el protestând, dar ea îl sfredeli din priviri.

– În clipa asta. Iar când el se îndreptă ezitant către căsuţa de vară, Tara se întoarse spre Shasa. Ai nevoie de cooperarea mea? Se simţea stăpână pe sine. Nu avea să îl lase să vadă ce simţea faţă de el şi faţă de intenţiile lui monstruoase.

– Nu te va surprinde să afli că Departamentul Siguranţei de Stat are un dosar destul de stufos pe numele tău.

– Ţinând cont de faptul că m-au arestat de trei ori, şi Tara zâmbi din nou, o grimasă fără umor, nu pot decât să-ţi dau dreptate, nu sunt surprinsă.

– Ei bine, draga mea, totul se reduce la faptul că ar fi imposibil pentru mine să am un loc în cabinet atât timp cât tu tulburi apele şi provoci scandaluri alături de suratele tale din Black Sash.

– Vrei să renunţ la activismul meu politic? Dar ce se va întâmpla cu dosarul meu? Vreau să spun că sunt o puşcăriaşă înrăită, înţelegi?

– Din fericire, serviciile de securitate te privesc cu o anumită indulgență amuzată. Am văzut o copie a dosarului tău. Ești evaluată ca o diletantă, naivă și impresionabilă, și foarte ușor de manipulat de către asociații tăi mai fanatici.

Era o insultă greu de suportat. Tara sări în picioare și merse în grabă către malul iazului, o prinse pe Isabella de încheietură și o trase afară din apă.

– Îți ajunge și ție, domnișoară. Ignoră țipetele de protest ale Isabellei și o dezbrăcă de costumul de baie.

– Mă doare, se plânse Isabella în timp ce Tara îi freca părul cu un prosop și apoi o înveli cu el.

Isabella fugi la tatăl ei, smiorcăindu-se încă și împiedicându-se în prosop.

– Mămica nu mă lasă să înot. Se ghemui în poala lui.

– Viața e plină de nedreptăți. Shasa o îmbrățișă, iar ea suspină încă o dată și apoi își sprijini cârlionții uzi de umărul lui.

– Fie, sunt o diletantă ineficientă. Tara se aruncă din nou pe pătură. Își regăsise stăpânirea de sine, își strânse picioarele sub ea și îl privi. Dar dacă refuz să renunț? Dacă voi continua să fac ceea ce îmi spune conștiința?

– Tara, nu încerca să provoci o ceartă, spuse el liniștit.

– Tu obții întotdeauna ce vrei, nu-i așa, Shasa? Încerca să-l întărâte, dar el scutură din cap, refuzând provocarea.

– Vreau să purtăm o discuție logică și calmă, spuse el, dar ea nu se putu stăpâni să nu îl batjocorească pentru dureroasa insultă.

– Eu aș obține copiii – bănuiesc că știi asta, avocații tăi cei inteligenți trebuie să ți-o fi spus.

– Fir-ar să fie, Tara, știi că nu mă gândeam la asta, rosti Shasa cu răceală, dar îmbrățișă copilul și mai strâns, iar Isabella se întinse și îi atinse bărbia.

– Ești țepos peste tot, murmură ea fericită, fără să fie conștientă de tensiunea dintre părinți. Dar eu tot te iubesc, tăticule.

– Da, îngerașul meu, și eu te iubesc, spuse el, iar apoi către Tara: Nu te amenințam.

– Încă nu, nuanță ea. Dar asta urmează dacă te cunosc eu bine – și ar trebui să te cunosc.

– Nu putem să discutăm rațional?

– Nu e nevoie, capitulă Tara subit. Eram hotărâtă deja. Văzusem inutilitatea micilor noastre proteste. Știam de ceva vreme că e o pierdere de timp. Am neglijat copiii și în timpul ultimei vizite la Johannesburg m-am gândit că ar trebui să mă reapuc de studii și să las politica pe seama profesioniștilor. M-am hotărât deja să mă retrag din Black Sash și să închid clinica sau să o las pe mâna altcuiva.

Se uită la ea stupefiat. Nu avea încredere în nici o victorie obținută prea ușor.

– Ce vrei în schimb? întrebă el.

– Să mă întorc la universitate și să obțin un doctorat în arheologie, spuse ea tăios. Mai vreau libertatea totală de a călători și de a-mi urma cursurile.

– Batem palma, consimți el bucuros, fără să încerce măcar să-și ascundă ușurarea. Dacă nu-ți bagi nasul în politică, poți să mergi oriunde vrei și oricând vrei.

Iar apoi, împotriva voinței, ochii îi căzură pe sânii ei. Avea dreptate, se împliniseră frumos și aproape că îi ieșeau din cupa subțire a sutienului de mătase. Se simți cuprins de dorința fierbinte de a o avea.

Ea observă această privire pe chipul lui. O cunoștea prea bine, iar acum o revoltă. După tot ceea ce-i spusese, după insultele pe care i le aruncase cu atâta ușurință, după ce trădase tot ceea ce îi era drag și sacru, știa că nu ar mai fi putut niciodată să fie a lui. Își ridică sutienul și se întinse după halat.

Shasa era încântat de târgul lor și, deși arareori bea mai mult de un pahar de vin, în această după-amiază termină sticla de Riesling, în timp ce el și băieții pregăteau mâncarea pe grătar.

Sean își luă în serios munca de bucătar asistent. Doar una sau două dintre bucățile de carne ajunseseră pe jos, dar Sean le explică liniștit celor doi frați mai mici:

– Astea sunt ale voastre şi dacă nu o să atingeţi cu dinţii, nici măcar nu o să simţiţi murdăria.

La masa din căsuţa de vară Isabella o ajuta pe Tara să pregătească salatele, îndopându-se după bunul plac cu sos în tot acest timp, iar apoi, când se aşezară la masă, Shasa îi făcu pe copii să se zguduie de râs cu poveştile pe care le spunea. Doar Tara nu participă la veselia generală.

Când copiii primiră permisiunea de a pleca de la masă, cu condiţia de a nu înota timp de o oră până se făcea digestia, Tara îl întrebă şoptit:

– La ce oră pleci mâine?

– Devreme, răspunse el. Trebuie să ajung în Johannesburg înainte de prânz. Lordul Littleton soseşte de la Londra cu avionul. Vreau să fiu acolo ca să-l întâmpin.

– Cât timp vei fi plecat de data asta?

– După lansarea oficială, eu şi David vom pleca în inspecţie, răspunse el.

Îi ceruse şi ei să participe la petrecerea care sărbătorea şi făcea publică deschiderea listelor de subscriere ale acţiunilor pentru noua mină Silver River. Ea găsise o scuză, dar observă că acum el nu repetase invitaţia.

– Deci vei fi plecat aproximativ zece zile?

În fiecare trimestru Shasa şi David făceau o inspecţie a tuturor filialelor companiei de la noul combinat chimic din golful Chaka şi până la fabricile de prelucrare a hârtiei din Eastern Transvaal şi mina de diamante H'ani din deşertul Kalahari, care era nava-amiral a companiei.

– Poate puţin mai mult timp, şovăi Shasa. Voi rămâne în Johannesburg cel puţin patru zile, şi se gândi cu bucurie la Marylee de la MIT şi la computerul ei IBM 701.

David Abrahams îl convinsese pe Shasa să lase pregătirea petrecerii cu ocazia inaugurării minei Silver River pe mâna unui consultant pentru relaţiile publice, o specie recent apărută, pe

care Shasa o privea însă cu suspiciune. În ciuda bănuielilor inițiale, era pregătit să recunoască, fără tragere de inimă, că nu fusese o idee atât de rea precum crezuse la început, deși avea să-l coste peste cinci mii de lire.

Îi aduseseră cu avionul din Londra pe editorii de la *Financial Times* și *Wall Street Journal*, împreună cu soțiile, iar apoi avea să îi ducă într-o excursie de cinci zile prin Parcul Național Kruger, toate cheltuielile fiind plătite. Toată presa locală și jurnaliștii radio fuseseră invitați și, ca un bonus neașteptat, o echipă de televiziune care venise din New York pentru a realiza o serie documentară numită *Toți ochii pe Africa* pentru North American Broadcasting Studios acceptase invitația de a participa la petrecerea de inaugurare.

În holul de intrare al Companiei de Mine înălțaseră o replică funcțională de opt metri a sondei de foraj care avea să fie ridicată deasupra puțului principal de la Silver River, pe care o înconjuraseră cu un aranjament enorm din flori de protea[1] sălbatice, proiectat și executat de aceeași echipă care câștigase cu un an înainte medalia de aur la Spectacolul Floral Chelsea din Londra. Considerând că jurnalismul e o meserie care face sete, David pusese la bătaie o sută de lăzi de Moët & Chandon, deși Shasa respinsese ideea șampaniei de colecție.

– Chiar și șampania obișnuită e prea bună pentru ei.

Shasa nu avea o impresie prea grozavă despre jurnaliști. David angajase de asemenea ansamblul de la Royal Swazy Spa pentru a oferi un spectacol de cabaret. Perspectiva de a surprinde un sân gol era o atracție aproape la fel de mare ca și șampania; pentru cenzorii sud-africani sfârcul unei femei era tot atât de periculos ca și *Manifestul comunist* al lui Karl Marx.

La sosire, fiecărui invitat îi era înmânat un pachet de prezentare care conținea o broșură strălucitor colorată, un certificat

---

[1] Floare exotică africană care face parte din familia *Proteaceae*. Numele său provine de la zeul grec al mării, Proteu. (n.tr.)

emis pe numele lor pentru o acțiune de o liră la Întreprinderea Minieră Silver River și un lingou în miniatură făcut din aur adevărat de douăzeci și patru de carate din minele din Africa de Sud, inscripționat cu sigla companiei. David apelase la autoritățile Băncii Naționale pentru ca lingourile să fie turnate de Monetăria Sud-Africană și, costând aproape treizeci de dolari fiecare, constituiau o parte importantă din bugetul pentru publicitate, dar entuziasmul pe care îl creaseră și publicitatea pe care o generaseră justificaseră cheltuielile.

Shasa își ținu discursul înainte ca șampania Moët & Chandon să le tulbure invitaților mințile sau ca spectacolul de cabaret să le distragă atenția. Vorbitul în public era unul dintre lucrurile care îi făcuseră întotdeauna plăcere lui Shasa. Nici blițurile aparatelor de fotografiat, nici lumina înăbușitoare a reflectoarelor aduse de echipa de televiziune de la NABS nu diminuară câtuși de puțin satisfacția pe care o simțea în acea seară.

Silver River era una dintre cele mai mari realizări ale carierei sale de până atunci. Doar el intuise posibilitatea ca filonul de aur să se ramifice în adâncime și negociase personal condițiile de forare. Doar în momentul în care sondele cu carotieră de diamant interceptaseră în cele din urmă la o adâncime de peste doi kilometri stratul care conținea aur, decizia lui Shasa se dovedi cu adevărat valoroasă. Bogăția zonei depăși chiar și așteptările sale, ajungând la peste patruzeci de grame de aur pur într-o tonă de zăcământ.

Era seara lui Shasa și încerca să se bucure de fiecare clipă. Acum stătea în lumina reflectoarelor, înalt și binedispus, îmbrăcat în costumul lui cu o croială impecabilă, cu plasturele negru care-i dădea un aer periculos și îndrăzneț, în mod evident foarte relaxat și stăpân pe sine și pe compania pe care o conducea, încât reușea să capteze fără nici un efort atenția tuturor.

Oamenii râdeau și aplaudau la momentul scontat și îl ascultau atenți, fascinați, în timp ce le vorbea despre valoarea investițiilor necesare și le explica atent cum se vor întări

relațiile dintre Africa de Sud și Anglia, relațiile cu Commonwealth-ul și cum se vor ivi noi posibilități de prietenie cu investitorii din Statele Unite ale Americii de la care spera să vină aproape treizeci la sută din capitalul necesar pentru realizarea proiectului.

Când termină în sunetul aplauzelor prelungite, lordul Littleton, ca președinte al băncii care finanța proiectul, se ridică pentru a-i răspunde. Era cocoșat și avea părul grizonant, iar costumul pe care îl purta avea o croială puțin vetustă, cu un tiv larg la pantaloni, parcă pentru a sublinia disprețul său aristocratic pentru modă. Le vorbi despre relațiile strânse dintre banca sa și Compania de Mine Courtney și despre interesul sporit pe care noua firmă îl trezise în Londra.

– Încă de la bun început noi cei de la Banca Littleton am fost absolut convinși că o să ne câștigăm comisionul de finanțare foarte ușor. Știam că vor rămâne foarte puține acțiuni neachiziționate pe care să le preluăm noi. Așa că îmi face a naibii de multă plăcere să fiu aici în fața voastră în astă-seară și să vă zic: „V-am spus eu". În sală se iscară comentarii și speculații, dar rumoarea încetă când el ridică o mână. Am să vă spun ceva ce nici măcar domnul Shasa Courtney nu știe încă, ceva ce eu însumi am aflat abia în urmă cu o oră. Bagă mâna în buzunar și scoase o bandă de telegraf pe care o flutură în fața lor. După cum știți prea bine, listele de subscriere ale acțiunilor pentru Compania Minieră Silver au fost deschise în dimineața asta la zece, ora Londrei, ora douăsprezece în Africa de Sud. Când banca mea s-a închis în urmă cu câteva ore, mi s-a trimis acest mesaj. Își puse pe nas o pereche de ochelari de citit cu rame aurii. Citez: „Vă rog să-i transmiteți felicitările noastre domnului Courtney și Companiei de Mine și Finanțe Courtney ca promotori ai Companiei Silver. Stop. Începând cu 16.00 ora Londrei oferta Silver River a fost suprasubscrisă de patru ori. Stop. Banca Littleton".

David Abrahams îi strânse mâna lui Shasa, fiind cel dintâi care îl felicită. În furtuna de aplauze își zâmbiră unul altuia

fericiți, până când Shasa dădu drumul mâinii lui David și sări de pe podium.

Centaine Courtney-Malcomess era așezată în primul rând și se ridică repede ca să îl întâmpine. Era îmbrăcată într-o rochie de seară strâmtă din brocart auriu și purta un întreg set de diamante, fiecare piatră aleasă cu grijă din producția de treizeci de ani a minei H'ani. Zveltă, plină de strălucire, încântătoare, merse să-și întâmpine fiul.

– Acum avem totul, mamă, îi șopti în timp ce o îmbrățișa.

– Nu, *chéri*, nu vom avea niciodată totul, îi șopti ea ca răspuns. Ar fi plictisitor. Există întotdeauna ceva mai mult pentru care să lupți.

Blaine Malcomess aștepta să-l felicite și Shasa se întoarse, având încă un braț în jurul taliei lui Centaine.

– E o noapte mare, Shasa. Blaine îi strânse mâna. Meriți totul.

– Vă mulțumesc, domnule.

– Ce păcat că Tara nu a putut să fie aici, continuă Blaine.

– Eu am vrut să fie aici. Shasa intrase imediat în defensivă. Dar după cum știți, a hotărât că nu poate să-i lase din nou pe copii singuri atât de curând.

Mulțimea se strânse în jurul lor și ei râdeau și răspundeau la felicitări, dar Shasa văzu cum directorul de relații publice se apropie de el și își croi drum înspre ea.

– Ei bine, domnișoară Anstey, ne-ați făcut să fim mândri. Îi zâmbi plin de șarm.

Era înaltă și destul de osoasă, dar avea părul blond, mătăsos, căzut ca un văl des peste umerii ei goi.

– Încerc întotdeauna să ofer satisfacție maximă. Jill Anstey își coborî pleoapele și își tuguie ușor buzele pentru a conferi vorbelor o dimensiune ambiguă. Se tachinau reciproc încă de când se cunoscuseră cu o zi în urmă. Dar îmi e teamă că mai aveți încă ceva de făcut, domnule Courtney. Îmi veți mai face pe plac pentru ultima dată?

– Ori de câte ori veți dori, domnișoară Anstey. Shasa jucă jocul până la capăt, iar ea îl apucă de braț pentru a-l conduce, strângându-l doar puțin mai mult decât ar fi fost necesar.

– Echipa de televiziune de la NABS vrea să realizeze un interviu de cinci minute cu dumneavoastră pentru a-l include în documentarul lor *Toți ochii pe Africa.* Ar fi o ocazie minunată de a vorbi în fața a cincizeci de milioane de americani.

Echipa TV pregătea aparatura în sala de consiliu; reflectoarele și camerele erau ațintite înspre celălalt capăt al încăperii, unde portretul lui Centaine făcut de Annigoni atârna pe un panou de lemn. Echipa de filmare era alcătuită din trei oameni, cu toții tineri și îmbrăcați lejer, dar în mod evident profesioniști și competenți, iar alături de ei era o fată.

– Cine va realiza interviul? întrebă Shasa, privind în jur cu curiozitate.

– Ea este regizorul, spuse Jill Anstey. Și tot ea va vorbi cu dumneavoastră.

Nu realiză decât după o clipă că se referea la fată, iar apoi văzu că, fără să pară că o face, fata pregătea platoul, dând indicații, cu un cuvânt sau cu un gest, în legătură cu unghiul unei camere sau cu poziția unui reflector.

– E doar un copil, protestă Shasa.

– Are douăzeci și cinci de ani și e deșteaptă cât zece, îl avertiză Jill Anstey. Nu te lăsa păcălit de aspectul de fetiță. E o profesionistă în plină ascensiune, cu o mare audiență în State. A realizat acea serie incredibilă de interviuri cu Jomo Kenyatta, teroristul Mau Mau, ca să nu mai amintesc de reportajul despre *Heartbreak Ridge* din Coreea. Se spune că va obține un Emmy pentru el.

Africa de Sud nu avea o rețea de televiziune, dar Shasa văzuse *Heartbreak Ridge* la BBC, la ultima ședere în Londra. Era un comentariu curajos și captivant despre războiul coreean și lui Shasa îi fu greu să creadă că fusese realizat de acest copil. Acum se întoarse și venea direct spre el, cu mâna întinsă, deschisă și prietenoasă, o *ingénue* cu chipul proaspăt.

– Bună ziua, domnule Courtney, mă numesc Kitty Godolphin.

Avea un accent sudist încântător şi pistrui mici, aurii pe obraji şi pe nasul mic, obraznic, dar apoi văzu că avea pomeţi proeminenţi şi trăsături interesante care o făceau să fie foarte fotogenică.

– Domnule Courtney, spuse ea. Sunteţi un orator atât de bun, încât nu m-am putut abţine să nu vă mai surprind puţin pe peliculă. Sper că nu vă deranjează prea mult.

Îi zâmbi, un zâmbet dulce şi atrăgător, dar el privi dincolo de acesta, în ochii ei la fel de duri ca oricare dintre diamantele din mina H'ani, ochi care scăpărau de inteligenţă, cinism şi ambiţie lipsită de scrupule. Asta îl luase pe nepregătite şi îl provoca.

„Iată un spectacol pentru care merită să plăteşti un bilet la intrare", gândi el şi privi în jos. Sânii îi erau mici, mai mici decât cei pe care îi alegea de obicei, dar nu purta sutien şi putu să le vadă forma prin bluză. Erau încântători.

Îl conduse spre scaunele îmbrăcate în piele pe care le aranjase faţă în faţă sub lumina reflectoarelor.

– Dacă veţi lua loc aici vom începe de îndată. Voi filma introducerea mai târziu. Nu vreau să vă reţin mai mult decât am făcut-o deja.

– Oricât de mult veţi dori.

– Oh, ştiu că vă aşteaptă o mulţime de invitaţi. Privi înspre oamenii din echipă şi unul dintre ei îi făcu semn că poate să înceapă. Îl privi din nou pe Shasa. Publicul american ştie foarte puţine despre Africa de Sud, explică ea. Ceea ce încerc să fac e să surprind câteva aspecte din societatea dumneavoastră şi să înţeleg cum funcţionează. Vă voi prezenta ca politician, magnat al minelor şi finanţator şi le voi vorbi despre această fabuloasă nouă mină de aur. Apoi veţi intra dumneavoastră. OK?

– OK! Zâmbi uşor. Să-i dăm drumul.

Asistentul cameramanului bătu clacheta în dreptul chipului lui Shasa, cineva întrebă „Avem sunet?", iar altcineva răspunse „Funcționează" și apoi „Acțiune".

– Domnule Shasa Courtney, tocmai ați spus în fața unei întruniri a acționarilor că noua dumneavoastră mină de aur va fi probabil una dintre primele cinci cele mai bogate din Africa de Sud, ceea ce înseamnă că ar fi una dintre cele mai bogate din lume. Puteți să le spuneți telespectatorilor noștri cât de mult din această bogăție fabuloasă va fi înapoiată oamenilor de la care a fost furată? îl întrebă cu o candoare deconcertantă. Și mă refer, bineînțeles, la triburile de negri cărora le-au aparținut odată aceste ținuturi.

Shasa ezită doar o clipă, atât cât îi luă să își dea seama că era atras într-o luptă. Apoi răspunse liniștit.

– Triburile de negri care au stăpânit odată teritoriul pe care se află mina Silver River au fost uciși în anii 1820 până la ultimul, bărbați, femei și copii, de către războinicii regilor Chaka și Mzilikazi, acei doi binevoitori monarhi ai tribului Zulu care, sub domniile lor, au reușit să reducă populația Africii de Sud cu cincizeci la sută, îi spuse el. Când coloniștii albi s-au îndreptat spre nord, au descoperit un ținut golit de orice prezență umană. Ținutul pe care l-au ocupat era deschis, nu l-au furat de la nimeni. Am cumpărat drepturile de exploatare de la oameni care aveau titluri de proprietate depline, de necontestat.

Văzu în ochii ei un licăr de respect, dar era la fel de perspicace ca și el. Pierduse un punct, dar era gata să continue jocul.

– Faptele istorice sunt cu siguranță interesante, dar să ne întoarcem în prezent. Spuneți-mi, domnule Courtney, dacă ați fi fost un om de afaceri de culoare, negru sau asiatic să zicem, vi s-ar fi permis să concesionați proprietățile Silver River?

– Este o întrebare ipotetică, domnișoară Godolphin.

– Nu cred, îi zădărnici ea încercarea de a se eschiva. Greșesc crezând că Legea zonelor urbane promulgată recent de parlamentul al cărui membru sunteți și dumneavoastră împiedică persoanele de culoare și companiile deținute de negri

să achiziționeze drepturi de proprietate și de exploatare pe propriile teritorii?

– Am votat împotriva acestei legi, spuse Shasa cu îndârjire. Dar, într-adevăr, Legea zonelor urbane ar fi împiedicat o persoană de culoare să concesioneze proprietatea Silver River, recunoscu el.

Prea inteligentă pentru a mai exploata o chestiune care își impusese evidența, tânăra trecu repede la următoarea întrebare.

– Câți negri sunt angajați de Compania de Mine și Finanțe Courtney pentru a lucra în numeroasele ei întreprinderi? întrebă ea cu zâmbetul acela dulce și larg.

– În total, în optsprezece companii subsidiare, sunt angajați două mii de albi și treizeci de mii de negri.

– Este o realizare minunată și sunt sigură că sunteți foarte mândru, domnule Courtney. Părea, în mod izbitor, doar o fetișcană. Și câți negri se află la conducerea acestor optsprezece companii?

Din nou fu prins pe picior greșit și evită întrebarea.

– Este un obiectiv major pentru noi să oferim salarii cu mult peste media din domeniu și toate celelalte beneficii pe care le oferim angajaților noștri.

Kitty scutură înțelegătoare din cap lăsându-l să termine, dar fericită că putea scoate la montaj tot acest material irelevant, iar când Shasa se opri, reluă:

– Deci nu există directori negri la conducerea companiilor Courtney. Ne puteți spune câți dintre managerii de departament sunt negri?

Cu mulți ani în urmă, în timp ce vâna bivoli prin pădurile aflate de-a lungul râului Zambezi, Shasa fusese atacat de un roi de albine melifere africane înnebunite de căldură. Era lipsit de apărare în fața lor, iar în cele din urmă scapase de ele doar aruncându-se în râul Zambezi care era plin de crocodili. Acum simțea aceeași neputință agasantă în timp ce ea îl bâzâia la cap, evitând, fără cel mai mic efort, încercările lui de a o pune la

pământ pentru ca apoi să se năpustească asupra ei și să o înțepe după bunul plac.

– Sunt treizeci de mii de negri care lucrează pentru dumneavoastră și printre ei nu se află nici măcar unul care să fie director sau manager! se minună ea naiv. Aveți vreo idee de ce?

– În această țară există o societate predominant rurală de negri proveniți din triburi care vin la orașe fără să fie pregătiți sau calificați...

– Oh, și nu aveți programe de pregătire?

Shasa preluă sugestia.

– Grupul Courtney are un program solid de pregătire. Numai anul trecut am cheltuit două milioane și jumătate de lire pe educația angajaților și pregătirea profesională.

– De cât timp se desfășoară acest program, domnule Courtney?

– De șapte ani, de când am devenit președintele companiei.

– Și în șapte ani, după atâția bani cheltuiți pe educație, nici un negru dintre cei treizeci de mii nu a fost promovat ca manager? Este din cauză că nu ați găsit nici măcar un negru care să fie capabil sau din cauza politicii de angajări și a criteriilor rasiale stricte care împiedică orice negru, indiferent de cât de bun ar fi...

Era contrat fără drept de apel, până când, furios, porni în ofensivă.

– Dacă totuși ceea ce căutați e discriminare rasială, atunci de ce nu ați rămas în America? o întrebă el zâmbind cu răceală. Sunt sigur că Martin Luther King al vostru v-ar putea ajuta mai mult decât aș putea eu să o fac.

– Există intoleranță în țara mea, încuviință ea. Suntem conștienți de asta și provocăm schimbări educând oamenii și scoțând-o în afara legii, dar, din câte am văzut, aici copiii sunt îndoctrinați prin această politică numită apartheid căreia i se ridică un altar într-o fortăreață monumentală creată din legi precum Legea zonelor urbane și Legea cu privire la înregistrarea

populației care caută să-i clasifice pe toți oamenii, având ca singur criteriu culoarea pielii.

– Facem diferențe, consimți Shasa, dar asta nu înseamnă că facem și discriminare.

– E un slogan care prinde, domnule Courtney, dar nu e original. L-am auzit deja de la ministrul pentru afaceri Bantu, doctorul Hendrik Frensch Verwoerd. Cu toate acestea, aș vrea să precizez că totuși discriminați. Dacă unui om îi este refuzat dreptul de a vota sau de a deține pământ doar pentru că are pielea închisă la culoare, atunci, după criteriile mele, e vorba de discriminare. Iar apoi, înainte ca el să poată răspunde, schimbă din nou macazul. Câți oameni de culoare se găsesc printre prietenii dumneavoastră apropiați? întrebă ea cu ardoare, iar întrebarea îl purtă de îndată pe Shasa înapoi în trecut.

Își aminti de vremurile când era un băiețandru făcându-și pregătirea în mina H'ani și de omul care îi fusese prieten. Administratorul negru responsabil de terenurile unde se realiza dezagregarea mecanică, unde minereul albastru, abia extras din puțuri, era lăsat să se înmoaie și să se sfărâme până în punctul în care putea să fie măcinat.

Nu se mai gândise la el de ani de zile, dar își aminti totuși numele fără nici un efort, Moses Gama, și reuși să îl vizualizeze cu ochii minții, înalt și lat în umeri, chipeș ca un tânăr faraon, cu pielea lucind precum chilimbarul vechi în lumina soarelui, în timp ce trudeau umăr la umăr. Își aminti de discuțiile lor lungi și dezlânate, cum citeau și dezbăteau împreună, atrași unul de altul printr-o legătură neobișnuită a spiritului. Shasa îi împrumutase *Istoria Angliei* a lui Macaulay, iar când Moses Gama fusese dat afară de la mina H'ani fiindcă Centaine Courtney găsea relația de prietenie dintre ei inacceptabilă, Shasa îl rugase să păstreze cartea. Acum se simțea din nou străbătut de un slab ecou al sentimentului unei pierderi care îl încercase când fuseseră forțați să se despartă.

– Nu am decât o mână de prieteni apropiați, îi spuse. Mii de cunoștințe, dar numai câțiva prieteni. Ridică degetele de la mâna

dreaptă. Nu sunt mai mulţi de atât şi nici unul dintre ei nu se întâmplă să fie negru. Deşi am avut odată un prieten negru şi am suferit când drumurile noastre s-au despărţit.

Cu instinctul sigur care o făcea să fie cea mai bună în meseria ei, Kitty Godolphin recunoscu că Shasa îi oferise o ancoră perfectă de care să-şi agaţe interviul.

– Odată am avut un prieten negru, repetă ea calm. Şi am suferit când drumurile noastre s-au despărţit. Vă mulţumesc, domnule Courtney. Se întoarse înspre cameraman: OK, Hank, taie şi du caseta la studio ca să îi facă o copie în seara asta.

Se ridică repede, iar Shasa o domină cu înălţimea sa.

– A fost minunat! Avem o grămadă de material pe care să-l putem folosi, se entuziasmă ea. Vă sunt recunoscătoare pentru cooperare.

Zâmbind politicos, Shasa se aplecă aproape de ea.

– Eşti o târfuliţă prefăcută, nu-i aşa? spuse el blând. Faţa unui înger şi sufletul unui demon. Ştii că nu este aşa cum ai insinuat tu, dar nu-ţi pasă. Atât timp cât ai un subiect bun, nu dai doi bani dacă e adevărat ori nu sau cui îi face rău, nu-i aşa?

Shasa îi întoarse spatele şi ieşi din sala de consiliu. Spectacolul de dans începuse şi se duse la masa unde stăteau Centaine şi Blaine Malcomess, dar pentru el era o noapte ratată.

Stătea şi se uita încruntat la dansatoarele care se învârteau, fără a le observa cu adevărat picioarele lungi şi goale şi pielea strălucitoare, gândindu-se în schimb, cu furie, la Kitty Godolphin. Pericolul îl incita, de aceea vâna lei şi bivoli şi pilota propriul avion sau juca polo. Kitty Godolphin era periculoasă. Fusese dintotdeauna atras de femeile inteligente şi competente cu personalităţi puternice – iar ea era îngrozitor de competentă şi făcută din oţel învăluit în mătăsuri.

Se gândi la faţa ei drăgălaşă şi inocentă, la zâmbetul ei de copil şi la strălucirea din ochii ei, iar furia lui se amestecă numaidecât cu dorinţa de a o subjuga, fizic şi emoţional, dar, ştiind că nu îi va fi uşor, gândul deveni cu atât mai obsedant. Îşi dădu seama că era excitat şi asta îl făcu şi mai furios.

Își ridică brusc privirea și din partea cealaltă a încăperii Jill Anstey, directorul de relații cu publicul, îl privea. Luminile colorate se jucau pe fața ei cu trăsături slave și străluceau pe părul ei platinat. Îl privi țintă și își umezi cu vârful limbii buza de jos.

„Foarte bine, se gândi. Trebuie să mă descarc într-un fel și tu mă vei ajuta." Își înclină ușor capul, iar Jill Anstey încuviință și se strecură afară pe ușa din spatele ei. Shasa bâigui o scuză către Centaine, iar apoi se ridică și se îndreptă, în bubuitul muzicii și în semiobscuritate, către ușa prin care dispăruse Jill Anstey.

Shasa revenise la hotelul Carlton la ora nouă dimineața. Îmbrăcat încă în costum de seară, ocoli holul și urcă pe scara de serviciu din garajul subteran. Centaine și Blaine ocupau apartamentul companiei, iar Shasa avea un altul mai mic vizavi. Astfel îmbrăcat, și la acea oră a dimineții, nu dorea să se întâlnească deloc cu ei, dar avu noroc și pătrunse în apartament fără să fie observat.

Cineva strecurase un plic pe sub ușă pe care îl ridică fără un interes deosebit până când văzu sigla Killarney Film Studios. Kitty Godolphin lucra la acel studio, iar Sasha rânji și desfăcu plicul cu unghia de la degetul mare.

Dragă domnule Courtney,

Materialul filmat e grozav – arătați mai bine decât Errol Flynn pe peliculă. Dacă doriți să îl vizionați, sunați-mă la studio.

Kitty Godolphin

Furia i se mai potolise și era amuzat de obrăznicia ei, dar, deși îl aștepta o zi plină – prânzul cu lordul Littleton și câteva întâlniri în după-amiaza aceea –, telefonă la studio.

– M-ați prins în ultimul moment, îi spuse Kitty. Mă pregăteam să ies. Vreți să vedeți primele materiale? OK, puteți să veniți aici în seara asta la șase?

Îi zâmbi cu acel zâmbet dulce de copil și îl tachina având o strălucire malițioasă în ochi când veni să îl întâmpine la recepția studioului, strângându-i mâna și conducându-l în sala de proiecție pe care o închiriase în complex.

– Știam că mă pot baza pe vanitatea masculină ca să vă aduc aici, îl asigură ea.

Echipa de filmare era împrăștiată pe scaunele din primul rând al sălii de proiecție, fumând Camel și bând Cola, dar Hank, cameramanul, fixase rola în proiectorul care era pregătit să ruleze și urmăriră filmul în liniște.

Când luminile fură aprinse din nou, Shasa se întoarse spre Kitty și recunoscu:

– Chiar sunteți bună – m-ați făcut să par de cele mai multe ori un nemernic. Și bineînțeles că veți putea să pierdeți oricând la montaj părțile în care îmi susțin poziția.

– Nu vă place? zâmbi ea și micile încrețituri apărute pe nas făceau ca pistruii să strălucească precum niște monede de aur.

– Stați la pândă și trageți din ascunzișuri, iar eu sunt expus într-un spațiu deschis.

– Dacă mă acuzați că am falsificat ceva, îl provocă ea, ce ar fi să mă duceți la fața locului și să-mi arătați cum stau lucrurile în realitate. Arătați-mi fabricile și minele Courtney și permiteți-mi să le filmez!

Deci àsta era motivul pentru care-l chemase. Zâmbi în sinea lui, dar o întrebă:

– Aveți zece zile la dispoziție?

– Oricât va fi necesar, îl asigură ea.

– Prea bine, să începem prin a lua cina în seara asta.

– Grozav! se entuziasmă ea și apoi se întoarse către oamenii din echipă. *Mazeltov*, băieți, domnul Courtney ne scoate pe toți la cină.

– Nu e tocmai ceea ce am vrut să spun, murmură el.

– Dar ce anume? întrebă şi îi aruncă privirea de fetiţă inocentă.

În compania lui Kitty Godolphin te simţeai recompensat. Interesul ei neprefăcut pentru tot ceea ce îi spunea şi îi arăta el avea darul să-l flateze. Îi urmărea ochii şi buzele în timp ce el vorbea şi adeseori se apleca atât de mult pentru a-l asculta, încât putea să-i simtă respiraţia pe faţă, dar nu îl atinse niciodată cu adevărat.

Atracţia pe care o exercita asupra lui Shasa era sporită de aspectul ei întotdeauna îngrijit. Pe parcursul zilelor pe care le petrecuseră împreună, zile toride în deşertul din vestul îndepărtat sau în pădurile din est, hoinărind prin fabricile de celuloză sau prin cele de îngrăşăminte, învăluiţi în nori de praf în timp ce urmăreau buldozerele îndepărtând talazurile de pământ de deasupra depozitelor de cărbune sau toropiţi de căldură în adâncurile minei H'ani, Kitty arăta întotdeauna proaspătă şi plină de viaţă. Chiar şi în praf ochii îi rămâneau limpezi şi dinţii ei mici, egali, străluceau. Nu putu să îşi dea seama când sau unde găsea ocazia să îşi clătească hainele, dar arătau întotdeauna curate şi apretate, iar respiraţia ei, când se apleca înspre el, era întotdeauna dulce.

Era o profesionistă. Era un alt aspect care îl impresiona pe Shasa. Ar fi făcut orice pentru a obţine filmările pe care le dorea, neluând în seamă oboseala sau pericolul. Trebui să-i interzică să se agaţe de cuşca liftului de la mina H'ani pentru a filma coborârea în puţ, dar se întoarse mai târziu, pe când el era într-o şedinţă cu managerul minei, şi obţinu exact acele imagini pe care le dorea, iar apoi, când el află, îi risipi furia cu un zâmbet. Echipa o trata cu o ambivalenţă care îl amuza pe Shasa. Erau profund ataşaţi de ea şi extrem de protectori, de parcă ar fi fost fraţii ei mai mari, iar mândria faţă de reuşitele ei era nedisimulată. Şi totuşi, în acelaşi timp, erau copleşiţi de felul lipsit de scrupule în care ea căuta excelenţa, ştiind că, pentru a o atinge, i-ar fi sacrificat şi pe ei şi orice altceva care i-ar fi stat în cale. Temperamentul ei, deşi arareori dezvăluit, era nemilos şi vitriolant, iar

atunci când dădea un ordin, oricât de liniştit sau de dulce ar fi fost zâmbetul care îl însoţea, ei săreau să îl îndeplinească.

Shasa era de asemenea impresionat de sentimentele adânci pe care începuse să le nutrească pentru Africa, pentru tărâmurile şi oamenii ei.

– Am crezut că America e cea mai frumoasă ţară din lume, spuse ea liniştită într-o seară, în timp ce priveau soarele apunând în spatele unuia dintre munţii înalţi şi golaşi din deşerturile vestice. Dar privind asta încep să mă îndoiesc.

Curiozitatea o purtă în barăcile în care locuiau angajaţii companiei Courtney şi petrecu ore vorbind cu muncitorii şi cu soţiile acestora, filmând totul, întrebările şi răspunsurile minerilor negri şi pe ale supraveghetorilor şi administratorilor albi, casele lor şi mâncarea lor, felul în care-şi petreceau timpul liber, credinţele lor, iar la sfârşit Shasa o întrebă:

– Deci ce părere ai despre felul în care îi asupresc?

– Trăiesc bine, recunoscu ea.

– Şi sunt fericiţi, forţă el nota. Recunoaşte. Nu ţi-am ascuns nimic. Sunt fericiţi.

– Sunt fericiţi precum nişte copii, consimţi ea. Atât timp cât te privesc pe tine ca pe marele lor tătic. Dar cât timp crezi că vei mai putea să-i prosteşti? Cât crezi că va mai dura până când, privindu-te zburând înspre parlament în frumosul tău avion pentru a mai emite nişte legi pe care ei să le urmeze, nu îşi vor spune „Hei, omule! Mi-ar plăcea şi mie să fac asta"?

– Timp de trei sute de ani, sub conducerea unui guvern alb, oamenii acestor pământuri au urzit o ţesătură socială care ne ţine pe toţi laolaltă. Funcţionează şi mi-ar displăcea să o văd sfâşiată în bucăţi fără să ştiu ce o va înlocui.

– Ce-aţi zice de democraţie? îi sugeră ea. N-ar fi un înlocuitor prea rău – ştii, *voinţa majorităţii trebuie să învingă!*

– Ai omis partea cea mai bună, i-o întoarse el. *Interesele minorităţii trebuie protejate.* Asta nu funcţionează în Africa. Africanul cunoaşte şi înţelege un singur principiu: câştigătorului i se cuvine totul – iar minoritatea va fi pusă la zid. Asta se va

întâmpla cu coloniștii albi din Kenya dacă britanicii vor capitula în fața ucigașilor Mau Mau.

Astfel se certară și se ciondăniră în timpul lungilor ore de zbor de-a lungul enormelor distanțe ale continentului african. De la o destinație la alta, Shasa și Kitty o luau înaintea celorlalți cu avionul lui Mosquito, iar casca și masca de oxigen erau prea mari pentru ea și o făceau să pară și mai tânără, să arate mai mult ca o copilă. David Abrahams pilota avionul companiei, un De Havilland Dove, mai puțin rapid, dar mai confortabil, fiind însoțit de echipamentul de filmare și de echipă și, deși în cea mai mare parte a timpului petrecut la sol Shasa participa la ședințe cu managerii și cu personalul administrativ, îi rămânea totuși destul timp pe care putea să-l dedice seducerii lui Kitty Godolphin.

Shasa nu era obișnuit ca o femeie care îi atrăsese atenția să-i opună prea multă rezistență. Putea să fie o fugă simbolică, dar însoțită întotdeauna de priviri piezișe peste umăr și alegând întotdeauna să se ascundă de el în cel mai apropiat dormitor, uitând din neatenție să încuie ușa, iar Shasa se aștepta ca lucrurile să meargă tot cam în aceeași direcție și cu Kitty Godolphin.

Să îi dea blugii jos era cea dintâi dintre prioritățile lui; să o convingă că Africa era diferită de America și că făceau o treabă cât se poate de bună era de departe pe locul doi în lista lui. La sfârșitul celor zece zile nu reușise să ducă la capăt nici una din sarcini. Convingerile politice ale lui Kitty alături de virtutea ei rămaseseră intacte.

Interesul pe care i-l arăta Kitty, oricât de profund și sincer, era complet impersonal și profesional și își manifestase același interes pentru un vraci din tribul Ovambo care îi demonstrase că poate să vindece cancerul abdominal cu o compresă de excremente de porc spinos sau pentru un șef de tură alb, musculos și tatuat, care îi explicase că un muncitor negru nu trebuia lovit în stomac pentru că splina le era mărită din cauza malariei și s-ar putea rupe cu ușurință – să îi lovești în cap nu era nici o

problemă, explicase el, deoarece craniul african era rezistent şi astfel nu puteai cauza pagube serioase.

– Sfântă Fecioară! exclamă Kitty. Asta face toată călătoria.

Astfel, în a unsprezecea zi a odiseei lor se îndepărtară în zbor de întinderea vastă a deşertului Kalahari, de mina de diamante H'ani pierdută printre dealurile mistice şi pline de rod, până în oraşul Windhoek, capitală a vechii colonii germane din Africa de Sud-Vest care fusese cedată Africii de Sud prin Tratatul de la Versailles. Era un orăşel pitoresc, influenţa germană fiind încă evidentă în arhitectură şi în modul de viaţă al locuitorilor. Situat pe platoul înalt de deasupra litoralului arid, avea o climă plăcută, iar hotelul Kaiserhof, unde Shasa deţinea de asemenea un apartament permanent, oferea confortul de care fuseseră lipsiţi în ultimele zece zile.

Shasa şi David îşi petrecură după-amiaza cu angajaţii din posturile de conducere în birourile filialei locale ale companiei Courtney care, înainte de mutarea în Johannesburg, fusese sediul central şi care era încă responsabilă de administrarea minei H'ani. Nedorind să piardă nici o clipă, Kitty şi echipa ei filmară clădirile şi monumentele coloniale germane şi pitoreştile femei Herero de pe străzile oraşului. În 1904, acest trib de războinici pornise cel mai sângeros război colonial împotriva administraţiei germane care se încheiase cu moartea, în luptă sau de foame, a optzeci de mii de Herero dintr-o populaţie totală numărând o sută de mii. Era un popor de oameni înalţi şi impunători, iar femeile purtau fuste lungi victoriene, bogat colorate, şi bonete înalte asortate. Toate o încântară pe Kitty care reveni la hotel după-amiaza târziu plină de exuberanţă.

Shasa plănuise totul cu grijă şi îl lăsase pe David la birourile companiei Courtney pentru a încheia şedinţa. Aştepta să o invite pe Kitty alături de echipa ei pe terasa-berărie a hotelului unde o orchestră tradiţională oom-pa-pa[1] cu instrumentişti îmbrăcaţi în

[1] Muzică şi dansuri tradiţionale germane, asociate cu berăriile şi festivalurile de bere. (n.tr.)

pantaloni scurți de piele, purtând pe cap pălării alpine avea să cânte o selecție pestriță de cântece de pahar germane. Berea locală Hansa Pilsner era tot atât de bună ca cea originală din München, limpede, aurie și cu un guler de spumă gros. Shasa comandă cele mai mari halbe, iar Kitty bău cot la cot cu colegii ei.

Atmosfera se înveseli, iar la un moment dat Shasa o trase pe Kitty de-o parte și, acoperit de sunetul muzicii, îi spuse încet:

– Nu știu exact cum să-ți spun, Kitty, dar asta va fi ultima seară petrecută împreună. Am rugat-o pe secretara mea să vă rezerve ție și colegilor tăi locuri la avion pentru a vă întoarce la Johannesburg mâine-dimineață.

Kitty îl privi speriată.

– Nu înțeleg. Credeam că o să mergem să vedem terenurile cu diamante la *Sperrgebiet*. Pronunțase „Spear Beat" cu accentul ei încântător. Asta trebuia să fie activitatea noastră principală.

– *Sperrgebiet* înseamnă „Zona Interzisă", îi spuse Shasa cu tristețe. Și chiar asta înseamnă, Kitty, interzis. Nimeni nu poate intra acolo fără acordul Inspectoratului Minier.

– Dar am crezut că ai aranjat să facem rost de permis, protestă ea.

– Am încercat. Am telegrafiat la filiala locală pentru a-l obține. Cererea a fost respinsă. Guvernul nu te vrea acolo, mă tem.

– Dar de ce nu?

– Probabil că se întâmplă ceva acolo și nu vor ca tu să vezi sau să filmezi.

Shasa ridică din umeri, iar ea rămase tăcută, însă văzu cum trăsăturile inocente îi sunt năpădite de un sentiment înspăimântător și ochii ei verzi scăpărând de furie și de hotărâre. Descoperise că modalitatea infailibilă de a face ca un lucru să devină irezistibil de atrăgător pentru Kitty Godolphin era să i-l interzici. Știa că acum ea va fi în stare să mintă, să înșele sau să-și vândă sufletul pentru a ajunge la *Sperrgebiet*.

– Am putea să ne furișăm înăuntru, sugeră ea.

Shasa clătină din cap.

– Nu merită să riscăm. Am putea scăpa, dar dacă aş fi prins aş plăti o amendă de o sută de mii de lire sau aş intra cinci ani la pârnaie.

Îl apucă de braţ, prima dată când îl atinsese în mod deliberat.

– Te rog, Shasa. Îmi doresc atât de mult să filmez locul ăsta.

Shasa dădu din cap mâhnit.

– Îmi pare rău, Kitty, mi-e teamă că nu te pot ajuta, spuse el şi se ridică. Trebuie să urc şi să mă schimb pentru cină. Poţi să le spui celor din echipă cât timp eu o să lipsesc. Avionul pentru Johannesburg pleacă mâine la ora zece.

În timpul cinei fu limpede că nu îi avertizase pe cei din echipă de schimbarea de planuri pentru că erau la fel de veseli şi de vorbăreţi alături de buna bere germană.

Pentru prima dată Kitty nu luă parte la discuţie şi stătea îmbufnată în capul mesei, ciugulind fără poftă din mâncarea cu specific german, aruncându-i ocazional lui Shasa câte o privire supărată. David sări peste cafea ca să le telefoneze lui Matty şi copiilor, aşa cum făcea în fiecare seară, iar Hank şi echipa aflaseră despre un local de noapte cu muzică bună şi cu gazde chiar mai bune.

– Zece zile fără să mă bucur de compania unei femei, cu excepţia şefei, se plânse Hank. Am nevoie să mă destind.

– Nu uita unde eşti, îl avertiză Shasa. În ţara asta catifeaua neagră e vânat regal.

– Pentru câteva dintre păsăricile pe care le-am văzut astăzi ar merita să fac cinci ani de muncă silnică, zise Hank cu privirea lacomă.

– Ştiai că avem o versiune sud-africană a ruletei ruseşti? îl întrebă Shasa. Ce trebuie să faci e să iei o fată de culoare cu tine într-o cabină telefonică. Apoi suni la forţele de intervenţie ale poliţiei şi vezi care-s primii care te ridică.

Kitty fu singura care nu râse şi Shasa se ridică.

– Trebuie să mă mai uit pe nişte hârtii. Ne vom lua rămas-bun mâine-dimineaţă.

Ajuns în apartamentul său, Shasa se bărbieri şi făcu repede un duş, apoi se îmbrăcă într-un halat de mătase. În timp ce se îndrepta spre bar să vadă dacă mai era gheaţă, în uşă se auzi o bătaie uşoară.

Kitty stătea în prag având o mină tragică.

– Te deranjez?

– Nu, bineînţeles că nu.

El îi ţinu uşa, iar ea trecu holul şi rămase privind pe fereastră.

– Pot să-ţi ofer un ultim pahar înainte de culcare? o întrebă Shasa.

– Tu ce bei? îl întrebă.

– Un cocktail Rusty Nail.

– Vreau şi eu unul – orice ar fi.

În timp ce Shasa amesteca lichiorul cu whisky-ul, ea îi spuse:

– Am venit să-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine în aceste zece zile. Va fi greu să-mi iau rămas-bun.

Shasa se îndreptă cu paharele în mână spre mijlocul camerei unde stătea ea, dar când ajunse lângă ea, Kitty îi luă paharele şi le puse pe măsuţa de cafea. Apoi se ridică pe vârfuri, îşi trecu mâinile în jurul gâtului său şi se uită în sus la el, aşteptând s-o sărute.

Buzele îi erau moi şi dulci precum ciocolata caldă şi îşi împingea încet limba în gura lui. Când buzele li se despărţiră în cele din urmă, umede încă, el se aplecă şi îşi duse un braţ în jurul genunchilor ei, ridicând-o pe piept. Ea se ţinea de el, apăsându-şi faţa pe gâtul lui, în timp ce o ducea în dormitor.

Avea şoldurile mici şi nu avea burtă, asemenea unui băiat, iar fesele îi erau albe, rotunde şi tari ca două ouă de struţ. Trupul ei, la fel ca şi chipul, părea al unui copil şi era imatur, cu excepţia sânilor mici şi fermi în formă de pară şi a mănunchiului de păr des, negru de dedesubtul pântecului, dar când o atinse acolo descoperi cu surprindere că era fin ca mătasea şi moale ca fumul.

Făcea dragoste cu atâta artă încât totul părea necalculat şi spontan. Avea intuiţia de a-i descrie în amănunt ceea ce se

petrecea, folosind limbajul grosolan al unui grăjdar, iar prezența obscenităților pe acele buze moi cu contur inocent era tulburător de excitantă. Îl înălțase pe unele culmi pe care le atinsese arareori înainte, lăsându-l pe deplin satisfăcut.

După aceea se cuibări lângă el și îi șopti:

– Nu știu cum aș putea să mai suport să mai fiu despărțită de tine după toate astea.

El putea să îi observe chipul în oglinda de pe peretele opus, dar ea nu își dădu seama de privirea lui.

– Fir-ar să fie, nu te pot lăsa să pleci – îi șopti el ca răspuns. Nu-mi pasă cât mă va costa, te voi lua cu mine la *Sperrgebiet.*

O privi zâmbind în oglindă, un zâmbet scurt, plin de satisfacție și de infatuare. Avusese dreptate, Kitty Godolphin își folosise trupul ca pe un atu într-un joc de bridge.

La aeroport echipa tocmai încărca echipamentul în Dove sub îndrumarea lui David Abrahams, când Shasa și Kitty sosiră cu cea de-a doua mașină a companiei, iar Kitty se îndreptă direct înspre David.

– Cum o vei scoate la capăt, Davie? îl întrebă ea, iar el se arătă surprins.

– Nu înțeleg întrebarea.

– Va trebui să falsifici planul de zbor, nu-i așa? insistă Kitty. Tot nelămurit, David privi înspre Shasa. Acesta ridică din umeri, iar Kitty rosti exasperat: Știi prea bine ce vreau să spun. Cum vei acoperi faptul că vom pătrunde în *Sperrgebiet* fără permise?

– Fără permise? o îngână David și scoase la suprafață un teanc de documente din buzunarul cu fermoar al jachetei de aviator. Iată permisele. Au fost emise în urmă cu o săptămână – originale și în litera legii.

Kitty se întoarse și îl privi înlemnită pe Shasa, dar el refuză să îi întâlnească privirea și o porni agale în jurul avionului ca să-i facă verificarea.

Nu își mai vorbiră unul altuia până când Shasa nu ridică avionul la șase mii de metri, zburând în linie dreaptă, iar apoi Kitty îi spuse în căști:

– Ticălos ce eşti. Vocea îi tremura de furie.

– Kitty, draga mea. Se întoarse şi îi zâmbi pe sub masca de oxigen şi singurul lui ochi străluci jucăuş. Am obţinut amândoi ce am vrut şi ne-am şi distrat între timp. De ce eşti aşa de supărată?

Kitty îşi întoarse privirea de la el şi şi-o îndreptă în jos, înspre minunatele lanţuri muntoase din Khama Hochtland. Rămase îmbufnată. Câteva minute mai târziu auzi în căşti un sunet neobişnuit, spasmodic, se încruntă şi se aplecă în faţă ca să regleze radioul. Apoi, cu coada ochiului o văzu pe Kitty încovoiată pe scaun, tremurând necontrolat şi îşi dădu seama că ea scotea sunetul acela.

Îi puse mâna pe umăr, iar ea se întoarse spre el; faţa îi era umflată şi stacojie de la râsul înăbuşit şi lacrimi de veselie se iveau la colţurile ochilor. Nu se mai putu abţine şi pufni.

– Ticălos ipocrit, îi spuse suspinând. Oh, monstru viclean – iar apoi deveni incoerentă pe măsură ce râsul o copleşea.

După un timp îşi şterse lacrimile.

– Noi doi o să ne înţelegem foarte bine, îi spuse. Minţile noastre funcţionează în acelaşi fel.

– Nici trupurile noastre nu comunică prea rău, sublinie el, iar ea îşi desfăcu masca de oxigen şi se aplecă înspre el ca să o sărute din nou. Limba îi era sinuoasă şi alunecoasă asemenea unui ţipar.

Timpul petrecut împreună în deşert trecu prea repede pentru Shasa, căci, de când deveniseră amanţi, i se părea mereu o bucurie să fie alături de ea. Mintea ei ageră şi curioasă îl stimula şi pe el, şi prin ochii ei atenţi la toate observa şi el din nou lucrurile vechi, familiare, pe care le trecuse cu vederea.

Împreună priveau şi filmau giganticele buldozere galbene pe şenile spărgând terasele care formaseră cândva fundul oceanului. Îi explică lui Kitty cum, pe vremea când scoarţa pământului era moale şi magma topită încă ardea la suprafaţă, diamantele,

formate la adâncimi și temperaturi foarte mari și sub presiune, erau aduse la suprafață de această revărsare sulfuroasă.

Sub ploile nesfârșite din acele timpuri străvechi râurile erodaseră pământul, revărsându-se în mare și înghițind diamantele până când acestea se adunaseră în golurile și neregularitățile de pe fundul mării aflate cel mai aproape de gura râului. Odată cu restrângerea și alunecarea continentului în formare, vechiul fund al mării se înălțase la suprafață. Râurile secaseră sau cursurile lor fuseseră deviate acum mult timp și terasele fuseseră acoperite de sedimente, astupând porțiunile unde se aflau diamantele. Fusese nevoie de geniul lui Twentyman-Jones pentru a restabili vechiile cursuri ale râurilor. Folosind fotografii aeriene și un al șaselea simț înnăscut, reușise să localizeze vechile terase.

Kitty și echipa filmară procesul prin care nisipul și pietrișul adunat de buldozere era apoi separat și strecurat, iar apoi uscat cu ajutorul unor ventilatoare până când rămâneau – o parte din zeci de milioane – numai pietrele prețioase.

Barăcile de la mină erau lipsite de aer condiționat și în deșert nopțile erau prea călduroase pentru a putea dormi. Shasa făcu un culcuș de pături afară printre dune și, respirând mirosul puțin înțepător al deșertului, făcură dragoste sub cerul înstelat.

În ultima zi pe care o mai aveau de petrecut împreună Shasa luă unul dintre jeepurile companiei și merseră printre dunele roșii, cele mai înalte din lume, modelate de vânturile aduse neîncetat de curentul rece Benguela, ale căror creste se înălțau sinuos spre cerul decolorat al deșertului asemenea unor reptile vii.

Shasa îi arătă lui Kitty o turmă de antilope, nici una mai mare decât un ponei, dar cu chipul frumos conturat de o mască alb cu negru și de coarne ascuțite care erau înalte, drepte și lungi, la fel ca ale unicornului legendar. Erau niște ființe minunate, atât de adaptate la mediul în care trăiau, încât nu aveau nevoie să bea apă, ci puteau supraviețui doar cu lichidul pe care și-l procurau din iarba uscată de căldura soarelui. Le urmăreau dizolvându-se

miraculos în mirajele valurilor de căldură, transformându-se în mormoloci negri înainte de a dispărea.

– M-am născut aici. Undeva prin aceste deşerturi, îi spuse Shasa în timp ce stăteau pe culmea unei dune ţinându-se de mână şi priveau la trei sute de metri în jos unde lăsaseră jeepul, printre munţii de nisip.

Îi povesti cum Centaine îl purtase în pântec printre aceste terenuri accidentate, pierdută şi abandonată, având numai doi boşimani care să-i fie călăuze şi tovarăşi de drum, şi cum femeia, după care fusese numită mina H'ani, asistase la naşterea lui fiindu-i moaşă şi dându-i numele de Shasa – „apă bună" – după cea mai de preţ substanţă din lumea ei.

Frumuseţea şi măreţia peisajului îi emoţionă pe amândoi aşa că începură să se apropie din ce în ce mai mult în acea pustietate şi până la sfârşitul zilei Shasa era sigur că o iubea cu adevărat şi că îşi dorea să îşi petreacă tot restul vieţii alături de ea.

Priviră împreună soarele scufundându-se înspre dunele roşii şi cerul devenind ca unui scut de bronz călit, punctat de petele norilor albăstrui asemenea unor lovituri de ciocan ale unui fierar ceresc. În timp ce căldura se domolea, culorile începură să se preschimbe, mai întâi rubiniu, apoi portocaliu şi un purpuriu superb până când soarele se scufundă în spatele dunelor – şi în chiar clipa în care dispăru se petrecu un miracol.

Rămaseră amândoi cu respiraţia tăiată de fascinaţie când, în urma unei explozii mute, întreg firmamentul fu strălucit de un verde electric. Totul dură doar până când ei îşi traseră răsuflarea, dar în acea clipită cerul fu tot atât de verde precum adâncimile oceanului sau precum un gheţar alpin. Apoi se stinse cu repeziciune devenind cenuşiu precum metalul unei arme, iar Kitty se întoarse înspre el purtând o întrebare mută în priviri.

– Am văzut amândoi, îi spuse Shasa cu blândeţe. Boşimanii îi spun Pitonul Verde. Un om poate să-şi trăiască întreaga viaţă în deşert şi să nu-l vadă niciodată. Nici eu nu l-am mai văzut, nu până în acest moment.

– Ce poate să însemne asta? întrebă Kitty.

– Boşimanii spun că, dintre toate semnele de bun augur, este cel mai favorabil. Se întinse şi îi apucă mâna. Se spune că cei care văd Pitonul Verde vor fi binecuvântaţi în chip aparte – iar noi l-am văzut împreună.

În lumina amurgului coborâră panta dunei spre locul unde Shasa parcase jeepul. Se scufundară aproape până la genunchi în nisipul pufos, fin, plin de soare şi, râzând, se prinseră unul de celălalt pentru a-şi păstra echilibrul.

Ajunşi la jeep, Shasa o apucă de umeri, o întoarse înspre el şi îi spuse:

– Nu vreau să se sfârşească, Kitty. Vino cu mine. Căsătoreşte-te cu mine. Îţi voi da tot ceea ce viaţa are de oferit.

Ea îţi lăsă capul pe spate şi îi râse în faţă.

– Nu fi un prostănac, Shasa Courtney. Tu nu poţi să-mi oferi ceea ce vreau eu de la viaţă, îi spuse ea. Totul a fost plăcut, dar nu a fost real. Putem să fim buni prieteni oricât vei dori, dar drumurile noastre sunt altele şi duc în direcţii diferite.

A doua zi, când aterizară pe aeroportul Windhoek, o telegramă o aştepta pe Kitty prinsă de panoul din camera echipajului. Kitty o citi cu repeziciune. Când îşi ridică ochii păru să nu îl mai vadă pe Shasa.

– A apărut o altă poveste, îi spuse. Trebuie să plec.

– Când te voi revedea? o întrebă Shasa, iar ea îl privi de parcă ar fi fost un străin.

– Nu ştiu, spuse şi, împreună cu echipa ei, se îmbarcă în avionul care plecă spre Johannesburg o oră mai târziu.

Shasa era furios şi se simţea umilit. Nu voise să divorţeze de Tara pentru nici o altă femeie înainte – nici măcar nu se gândise la asta – iar Kitty îi râsese în faţă.

Avea multe mijloace prin care ştia că poate scăpa de furie; unul dintre ele era vânătoarea. Pentru Shasa nu mai exista nimic pe lume când pasiunea vânătorului îi clocotea în sânge, când un bivol, mare cât un munte şi negru ca iadul, venea înspre el zguduind pământul, cu saliva sângerie scurgându-i-se din botul

deschis, cu vârfurile lustruite ale coarnelor răsucite scânteind și cu o privire ucigașă în ochii mici precum ai unui porc. Era totuși anotimpul ploios, iar terenurile de vânătoare din nord musteau de apă și erau bântuite de malarie, cu iarba depășind înălțimea unui om. Nu putea să vâneze, așa că se întoarse către celălalt panaceu verificat, sporirea averii.

Banii reprezentau o fascinație nesfârșită pentru Shasa. Fără această atracție obsesivă n-ar fi putut să acumuleze atât de mulți pentru că se cerea o devoțiune și o dedicare de care puțini erau capabili. Cei cărora le lipseau se consolau cu vechi platitudini cum că nu ar cumpăra fericirea sau că ar fi ochiul dracului. Ca adept, Shasa știa că banii nu sunt nici buni, nici răi, ci pur și simplu amorali. Știa că banii nu au conștiință, dar că dețineau un potențial nesfârșit atât pentru bine, cât și pentru rău. Cel care face această alegere finală este omul care dispune de ei, iar această opțiune se cheamă putere.

Chiar și atunci când se crezuse întru totul absorbit de Kitty Godolphin, instinctul său își făcuse datoria. Aproape în mod inconștient observase acele mici puncte albe în apele verzi ale curentului Benguela. Nu trecuse nici o oră de când Kitty Godolphin dispăruse din viața lui când el pătrunse furtunos în birourile Companiei de Mine și Finanțe Courtney de pe strada principală din Windhoek și începu să ceară calcule și documente, să dea telefoane, să cheme avocați și contabili, să ceară favoruri de la oamenii cu poziții înalte în guvern, să-și trimită subordonații să răscolească arhivele administrației și ale ziarelor locale, reunind mijloacele meseriei sale, fapte, cifre și influență, pentru ca apoi să se piardă fericit în ele asemenea unui opioman care-și fumează pipa.

Fu nevoie de încă cinci zile până când reuși să așeze totul laolaltă și să pună totul în balanță pentru ultima dată. Îl ținuse pe David Abrahams aproape de el pentru că era o adevărată placă de rezonanță în astfel de situații și lui Shasa îi plăcea să-și arunce ideile înspre acesta pentru a primi răspunsurile.

– Deci așa arată, începu Shasa să facă o scurtă prezentare.

În sala de consiliu se aflau cinci persoane, Shasa şi David, managerul şi secretarul filierei locale a Companiei de Mine Courtney şi avocatul german din Windhoek pe care Shasa îl avea trecut pe statul de plată, şi deasupra lor se aflau minunatele picturi murale ale lui Pierneef, pe care Centaine le comandase când artistul se afla în perioada lui de apogeu.

– Se pare că am dormit în picioare. În ultimii trei ani o nouă industrie s-a dezvoltat chiar sub nasul nostru, o industrie care numai anul trecut a avut un câştig de douăzeci de milioane de lire, un profit de patru ori mai mare decât cel de la mina H'ani, iar noi am stat cu mâinile în sân.

Îl sfredeli cu privirea pe managerul filierei locale, în aşteptarea unei explicaţii.

– Eram conştienţi de o revenire a industriei pescuitului în Walvis Bay, căută să explice acel biet domn. Eliberarea licenţelor pentru pescuitul de sardele la năvod a fost anunţată în gazetă, dar nu mi-am închipuit că pescuitul s-ar ridica la nivelul celorlalte activităţi ale noastre.

– Cu tot respectul, Frank, ăsta e genul de decizii pe care îmi place să le iau eu însumi. E de datoria ta să-mi transmiţi mie toate informaţiile, de orice natură ar fi.

Spuse totul pe un ton liniştit, dar cei trei oameni din conducerea locală nu aveau nici o îndoială în legătură cu severitatea admonestării şi îşi coborâră capetele peste hârtiile de lucru. Pentru zece secunde se aşternu tăcerea, timp în care Shasa îi lăsă să sufere.

– Prea bine, Frank, îi ordonă Shasa. Spune-ne ce ar fi trebuit să ne spui în urmă cu patru sau cu cinci ani.

– Ei bine, domnule Courtney, industria pescuitului de sardele a început în Walvis Bay în prima parte a anilor 1930 şi, deşi profitabilă iniţial, a fost prinsă din urmă de Marea Criză Economică şi din cauza metodelor primitive de pescuit din acele vremuri, nu a putut face faţă. Fabricile au fost închise şi abandonate.

În timp ce Frank vorbea, mintea lui Shasa zbură înspre copilărie. Își aminti de prima vizită în Walvis Bay și clipi când realiză că trecuseră douăzeci de ani de atunci. Venise cu Centaine în Daimlerul ei de culoarea narciselor galbene pentru a recupera împrumutul făcut către compania de pescuit și de conserve De La Rey și pentru a închide fabrica. Erau acei ani disperați ai Marii Crize Economice când companiile Courtney supraviețuiseră numai datorită efortului și determinării mamei sale – și a lipsei ei de scrupule.

Își aminti cum Lothar De La Rey, tatăl lui Manfred, o implorase pe mama lui să îi prelungească împrumutul. Își aminti de traulerele ancorate în debarcader, încărcate până la punte cu sardele argintii și de executorul legal care, la ordinele lui Centaine, pusese sigiliu pe ușile fabricii.

Asta fusese ziua când îl întâlnise prima dată pe Manfred De La Rey. Manfred era un băiețandru mătăhălos, desculț și tuns scurt, mai mare și mai puternic decât Shasa, cu pielea bronzată de soare, îmbrăcat într-un jerseu bleumarin de pescar și în niște pantaloni scurți kaki unsuroși de la pește, în timp ce Shasa purta pantaloni gri imaculați, o cămașă albă desfăcută sus și un pulover la baza gâtului, iar în picioare avea pantofi negri bine lustruiți.

Doi băieți aparținând unor lumi diferite, ajunși față în față pe debarcaderul principal și ostilitatea dintre ei fu instantanee, părul li se zburli ca la câini și doar în câteva minute înțepăturile și insultele se transformară în lovituri și se repeziseră unul la altul furioși dându-și pumni și luptându-se de-a lungul debarcaderului, în timp ce pescarii pestriț îmbrăcați îi aţâţau încântați. Chiar și după atâta timp își aducea bine aminte ochii pali și înspăimântători ai lui Manfred De La Rey și privirea disprețuitoare pe care i-o aruncase când căzuseră amândoi de pe debarcader peste mulțimea de sardele moarte alunecoase și împuțite, și se simți din nou îngrozitor de umilit amintindu-și cum Manfred îi împingea capul adânc în grămada de pește mort și rece, aproape făcându-l să se înece în mâzgă.

Își reîndreptă gândurile înspre prezent, moment în care îl auzi pe manager spunând:

– În momentul de față guvernul a emis patru licențe pentru prinderea și procesarea sardelelor în Walvis Bay. Departamentul Piscicol alocă o cotă anuală pentru fiecare dintre aceste licențe care se ridică în prezent la două sute de mii de tone.

Shasa se gândi la uriașul potențial de profit pentru acele cantități de pește. Potrivit registrelor făcute publice, fiecare dintre acele patru fabrici obținuse un profit de două milioane de lire în ultimul an fiscal. Știa că el ar fi putut să îmbunătățească această cifră, probabil chiar să o dubleze, dar se părea că nu i se va oferi această șansă.

– Intervențiile pe lângă Departamentul Piscicol și pe lângă autoritățile superioare – Shasa însuși îl invitase la masă pe administratorul regional – au scos la iveală faptul concret că nu vor mai fi emise alte licențe. Singura modalitate de a pătrunde în industrie ar fi să achiziționăm una dintre licențele existente.

Shasa zâmbi sardonic pentru că tatonase deja două dintre companii. Proprietarul primeia îl sfătuise pe Shasa, într-un limbaj de o elocvență indubitabilă, să purceadă la un act sexual nenatural cu el însuși, iar celălalt îi precizase o cifră de la care ar fi dispus să înceapă negocierile care se termina cu un lanț nesfârșit de zerouri. În ciuda expresiei sumbre, era genul de situații cu care Shasa se delecta, părând imposibile și totuși păstrând promisiunea unor recompense enorme dacă ar fi reușit să ocolească obstacolele.

– Vreau o analiză detaliată a registrelor de balanță a celor patru companii, ordonă el. Îl cunoaște cineva pe directorul Departamentului Piscicol?

– Da, dar e un individ cu coloană vertebrală, îl avertiză Frank, știind felul în care funcționa mintea lui Shasa. Îți ține pumnii strânși și, dacă încercăm să-i strecurăm un mic cadouaș, va face valuri care vor ajunge până la Înalta Curte din Bloemfontein.

– Şi pe lângă asta, chestiunea licenţelor e în afara jurisdicţiei lui, îl secondă secretarul companiei. Sunt emise exclusiv de către ministerul din Pretoria şi astea sunt toate. Patru e limita. Ministrul însuşi a luat această decizie.

Shasa rămase cinci zile în Windhoek, urmărind fiecare fir şi fiecare şansă, dedicându-se total fiecărui detaliu, aceasta fiind una dintre calităţile lui, dar la sfârşitul celor cinci zile nu ajunsese mai aproape de deţinerea unei licenţe pentru fabrică în Walvis Bay decât fusese când observase pentru întâia oară micile traulere albe în apele verzi ale oceanului. Singurul lucru care îi reuşise fusese că uitase timp de zece zile de acel spiriduş perfid pe nume Kitty Godolphin.

Totuşi, când în cele din urmă îşi dădu singur seama că nu mai avea nimic de câştigat din şederea în Windhoek şi când se urcă în scaunul pilotului din Mosquito, imaginea lui Kitty Godolphin îl batjocori din scaunul gol de alături. Instinctiv, în loc de a stabili un curs direct spre Cape Town, se abătu către vest, îndreptându-se spre coastă şi înspre Walvis Bay, hotărât să mai aibă o viziune de ansamblu asupra locului înainte de a abandona ideea cu totul.

Văzu oceanul înaintea sa, învăluit în rotocoale de ceaţă acolo unde curentul rece mătura ţărmul. Dunele înalte se răsuceau unele în altele ca un cuib de vipere negre, având culoarea grâului copt şi a aramei, iar Shasa înclină avionul şi zbură deasupra plajelor nesfârşite unde valurile se spărgeau formând linii regulate şi albe ca zăpada până când văzu deschizătura golfului străpungând oceanul zbuciumat şi farul de la Pelican Point pâlpâind printre norii de ceaţă.

Decelera motoarele Rolls-Royce Merlin şi o porni în jos, până ce prin breşele dintre nori zări flota de traulere în acţiune. Erau aproape de ţărm, la marginea curentului apei. Unele dintre bărci aveau plasele pline şi văzu comoara argintie printre undele apei, cum pescarii o trăgeau încet la suprafaţă, în vreme ce deasupra lor plana o panoplie albă şi strălucitoare de păsări marine, dornice să se înfrupte.

Apoi, întrezări la mai bine de o mie de metri în față un alt vas, care lăsa în urma lui arabescuri înspumate în timp ce urmărea un alt banc de sardele.

Shasa trase eleronul și înclină avionul, întorcându-se deasupra traulerului pentru a vedea cum se desfășoară urmărirea. Observă bancul de pești, o umbră întunecată ca și cum mii de litri de cerneală fuseseră vărsați în apele verzi, și fu uimit de mărimea acestuia, o sută de acri de pește și nici una dintre aceste viețăți nu era mai lungă decât mâna lui, dar în ansamblu păreau un leviatan.

– Milioane de tone într-un singur banc, șopti.

Transformând această cantitate în bani, se entuziasmă din nou. Privi cum traulerul arunca plasa în jurul unei mici mulțimi din bancul uriaș, iar apoi îndreptă avionul și zbură la treizeci de metri, alunecând ușor pe deasupra apei înspre gura golfului. Pe țărm erau așezate cele patru fabrici, fiecare cu propriul chei întâlnind apele puțin adânci și cu fumul negru ridicându-se din hornurile fumalelor.

„Care fusese a bătrânului De La Rey? se întrebă. Pe care dintre aceste construcții șubrede se luptase cu Manfred și sfârșise cu urechile, nasul și gura pline de mâzgă?" Rânji cu tristețe la amintirea incidentului.

„Dar cu siguranță era mai la nord, își spuse nedumerit, încercând să își amintească de acum douăzeci de ani. Nu era aici, atât de aproape de promontoriul golfului." Înclină avionul și zbură înapoi paralel cu plaja și apoi văzu în față, la un kilometru și jumătate, șirul de țăruși, putreziți și negri, intrând în apele golfului într-o linie neregulată și pe plajă ruinele vechii fabrici lipsite acum de acoperiș.

„E încă acolo, realiză Shasa și fu imediat străbătut de un fior de bucurie. E încă acolo, părăsită și uitată de atâția ani." Știa atunci că asta căutase.

Mai zbură de două ori, atât de jos încât rotirea elicelor declanșă o furtună de nisip în miniatură pe culmile dunelor. Pe peretele dinspre mare al fabricii părăginite al cărui strat de fier

de deasupra se strâmbase și se uzase, fiind acoperit de rugină, putea încă să descifreze literele șterse: COMPANIA DE CONSERVE ȘI PESCUIT AFRICA DE SUD-VEST.

Tură motoarele în continuare și ridică botul avionului într-un viraj ușor, după care îi reglă cursul înspre Windhoek. Cape Town și promisiunea pe care le-o făcuse fiilor lui și Isabellei de a se întoarce acasă înainte de sfârșitul săptămânii fuseseră uitate. David Abrahams zburase înapoi la Johannesburg, plecând cu câteva minute înaintea lui Shasa în această dimineață, așa că nu se afla nimeni în Windhoek în care Shasa să aibă încredere. Se duse chiar el să caute în arhiva proprietăților și, cu o oră înainte ca oficiul de cadastru să se închidă pe perioada weekendului, găsi ceea ce căuta.

Licența pentru pescuitul și procesarea sardelelor și a altor pești pelagici data din 20 septembrie 1929 și fusese semnată de administratorul regiunii. Fusese emisă pentru un anume Lothar De La Rey din Windhoek și nu avea termen de expirare. Îi era de folos pentru totdeauna.

Shasa trecu cu mâna peste documentul încrețit și îngălbenit, netezindu-l drăgăstos, admirând timbrele fiscale stacojii și semnătura ștearsă a administratorului. Stătuse în aceste sertare prăfuite mai bine de douăzeci de ani – și încercă să evalueze această bucată de hârtie. Un milion de lire, cu siguranță – poate chiar cinci milioane de lire. Zâmbi triumfător și duse documentul funcționarului de la oficiu pentru a-i face o copie legalizată.

– O să vă coste bani buni, domnule, inspiră funcționarul. Zece șilingi și șase penny pentru copie și două lire pentru autentificare.

– Este un preț mare, consimți Shasa, dar îmi permit.

Lothar De La Rey urca sărind stâncile negre și ude, pășind sigur ca o capră de munte, purtând numai niște pantaloni scurți negri. Într-o mână ținea o undiță ușoară, iar în cealaltă ținea firul la capătul căruia se zbătea un mic pește argintiu.

– Am prins unul, tată, strigă încântat, iar Manfred De La Rey reveni la realitate. Era pierdut în gânduri; chiar şi în aceste vacanţe rare mintea lui era concentrată asupra muncii.

– Bravo, Lothie.

Se ridică şi luă lanseta din lemn de bambus care era aşezată lângă el. Îşi privi fiul cum scoate uşor momeala din cârlig şi i-o dă lui. O luă din mâna fiului său. Peştele era rece, tare şi alunecos şi când apăsă vârful ascuţit al cârligului ca să-i străpungă carnea, aripioara dorsală de-a lungul spatelui i se ridică şi zvârcolirile lui deveniră frenetice.

– La naiba, nici un bătrân culbin african n-ar putea să reziste unei asemenea încercări. Manfred ridică peştele încă viu pentru ca fiul său să-l poată admira. Arată atât de bine că l-aş putea chiar mânca. Luă undiţa.

Urmări pentru o clipă valurile spărgându-se de stânci, iar apoi, la momentul oportun, o luă la fugă pe margine, mişcându-se uşor pentru un bărbat voinic ca el. Spuma îi învăluia gleznele în timp ce aştepta, iar apoi aruncă undiţa de bambus într-o mişcare de bici. Aruncarea fu lungă şi înaltă, momeala străluci în timp ce descria o parabolă în lumina soarelui şi apoi lovi apa verde la nouăzeci de metri de mal, dincolo de locul unde se formau valurile. Manfred fugi înapoi când următorul val, înalt cât un stat de om, se năpusti asupra lui. Cu undiţa pe umăr şi cu firul încă aruncat în apă din mulineta Scarborough învinse valul alb şi furios şi îşi recâştigă locul sus pe stânci.

Înfipse capătul din spate al undiţei într-o crăpătură dintre stânci şi blocă mulineta cu ajutorul pălăriei lui din fetru vechi şi pătate. Apoi se aşeză pe pernuţa lui cu spatele la stâncă având-l pe fiul lui alături.

– Apa e plină de culbini africani, mormăi el.

Marea era decolorată şi tulbure ca berea de ghimbir făcută în casă – condiţiile perfecte pentru prada pe care o urmăreau.

– I-am promis mamei că o să-i ducem un peşte să-l pună la marinat, zise Lothar.

– Nu pune la socoteală peştele până când nu-l vezi în butoiul cu marinată, îl sfătui Manfred şi băiatul începu să râdă.

Manfred nu îl atingea niciodată în public, nici măcar în fața mamei lui sau a fetelor, dar își aminti plăcerea de nedescris pe care o simțea când era de vârsta lui Lothar și tatăl său îl îmbrățișa și, în astfel de momente când erau singuri, își dezvăluia adevăratele sentimente. Își lăsă brațul să alunece de pe stâncă în jurul umerilor fiului său, iar Lothar încremeni de bucurie și pentru o clipă nu îndrăzni nici să respire. Apoi se apropie încet de tatăl său și priviră în tăcere vârful undiței leganându-se ritmic înspre ocean.

– Și, Lothie, te-ai decis ce vrei să faci cu viața ta când pleci de la Paul Roos?

Paul Roos era cel mai bun colegiu din provincia Cape, echivalentul sud-african al școlilor Eton sau Harrow pentru afrikaanderi.

– Tată, m-am tot gândit. Lothar deveni serios. Nu vreau să merg ca tine la drept și cred că la medicină va fi prea dificil.

Manfred dădu din cap resemnat. Se obișnuise cu faptul că Lothar nu era strălucit când venea vorba de învățătură și că era doar un elev mediu. Excela însă în alte domenii. Era deja evident că puterea de a se impune ca lider, determinarea și curajul și abilitățile lui atletice erau toate excepționale.

– Vreau să intru în poliție, zise băiatul ezitant. Când termin la Paul Ross vreau să mă duc la Academia de Poliție din Pretoria.

Manfred rămase tăcut încercând să-și ascundă surprinderea. Era ultimul lucru pe care el l-ar fi ales.

În cele din urmă spuse:

– *Ja*, de ce nu? O să te descurci bine acolo. Dădu din cap. E o viață bună, o viață în slujba țării tale și a poporului tău. Cu cât se gândea mai mult, cu atât își dădea seama că Lothar făcuse o alegere perfectă – și, bineînțeles, faptul că tatăl său era ministru de interne nu putea să dăuneze carierei fiului său. Spera ca Lothar să nu-și schimbe gândul. *Ja*, repetă, îmi place.

– Tată, voiam să te întreb – începu Lothar, dar vârful undiței se smuci, leganându-se drept, iar apoi se arcui puternic. Vechea

pălărie a lui Manfred fu aruncată de mulineta care se învârtea în timp ce firul se desfășura șuierând aproape nevăzut.

Tată și fiu săriră în picioare, iar Manfred apucă bățul greu de bambus și se lăsă pe spate pentru a fixa cârligul.

– E un monstru, strigă el simțind greutatea peștelui, iar desfășurarea firului nu se opri nici când înfipse palma mănușii de piele pe care o purta sub tamburul mulinetei pentru a o bloca. În câteva secunde, din locul în care firul freca mănușa de piele, începu să se ridice un fum albastru.

Când păru că ultimii metri de fir aveau să fie desprinși de pe axul mulinetei, peștele opri și, la două sute de metri sub apele de un cenușiu-fumuriu, scuturâ din cap cu încăpățânare, iar capătul lansetei îl lovi pe Manfred în burtă.

Încurajându-l și oferindu-i sfaturi, Lothar țopăia alături de el în timp ce Manfred trăgea peștele, înălțând și coborând lanseta pentru a recupera mai mult fir deodată, până când mulineta fu aproape plină din nou, iar el se aștepta să vadă prada zbătându-se în apa de lângă pietre. Apoi brusc peștele se desprinse din nou cu viteză, iar el trebui să reînceapă întreg procesul chinuitor.

În cele din urmă îl văzură în străfundurile apei de lângă stânci, cu solzii strălucind precum o oglindă în bătaia soarelui. Cu undița încovoiată asemenea unui arc, Manfred îl forță să se ridice, până când se zbătu greoi în mișcarea continuă a valurilor, strălucind cu minunate nuanțe de trandafiriu și rozaliu, deschizându-și epuizat fălcile uriașe.

– Cangea! strigă Manfred. Acum, Lothie, acum! iar băiatul țâșni înspre malul apei cu prăjina lungă în mâini și înfipse cârligul în spinarea peștelui, chiar în spatele branhiilor. Țâșnirea sângelui colorâ apele în roz, iar Manfred aruncă undița și se avântă în jos pentru a-l ajuta pe Lothar.

Peștele se zbătea și se zvârcolea încă atunci când îl traseră împreună pe pietrele de pe țărm.

– Ăsta are cel puțin patruzeci și cinci de kilograme, se entuziasmă Lothar. Mama și fetele vor sta treze până la miezul nopții ca să-l pună la marinat.

Lothar ducea undițele și trusa de pescuit în timp ce Manfred își puse peștele pe umăr; trecuse printre branhiile lui o bucată scurtă de sfoară și acum își târau picioarele înspre casă de-a lungul plajei albe. Pe stâncile promontoriului următor Manfred lăsă peștele jos pentru câteva minute ca să se odihnească. Odată fusese campion olimpic la categoria grea, dar de atunci începuse să ia în greutate, burta începuse să i se înmoaie și să i se mărească, iar puterile îl lăsau.

„Prea mult timp petrecut la birou", se gândi cu tristețe și se așeză pe un bolovan negru. În timp ce își ștergea fața, privi în jur.

Locul acesta îi umplea mereu inima de plăcere. Îl durea că nu-și găsea decât foarte puțin timp să vină pe aici. În zilele studenției, el și Roelf Stander, cel mai bun prieten al lui, pescuiau și vânau pe acest petic de țărm neumblat și sălbatic. Aparținuse familiei lui Roelf timp de o sută de ani, iar Roelf n-ar fi vândut nimănui nici cea mai mică parte din pământ, cu excepția lui Manfred.

În cele din urmă îi vânduse lui Manfred o sută de acri cu o liră.

– Nu vreau să mă îmbogățesc pe spinarea unui vechi prieten, refuză râzând oferta lui Manfred de o mie de lire. Mai bine să introducem în contractul de vânzare clauza că am dreptul ca la moartea ta sau oricând vei vrea să vinzi să cumpăr înapoi pământul cu același preț.

Acolo, dincolo de promontoriul unde stăteau cei doi, se afla căsuța pe care o construise împreună cu Heidi, cu pereții din stuc alb și stuf, singurul semn de habitat uman. Casa de vacanță a lui Roelf era ascunsă după următorul promontoriu, dar la o distanță mică și ușor de parcurs astfel încât să poată fi împreună când ambele familii se aflau în vacanță în același timp.

Erau atât de multe amintiri aici. Privi înspre mare. Acesta era locul în care submarinul german care îl adusese înapoi în țară în primele zile ale războiului ieșise la suprafață. Roelf îl aștepta pe plajă și venise prin întuneric cu barca pentru a-l

duce, împreună cu echipamentul, la țărm. De ce zile nebune avuseseră parte, unde mai pui pericolul și luptele, în timp ce se străduiau să ridice poporul afrikaander împotriva anglofilului Jan Christiaan Smuts și să declare Africa de Sud o republică sub protecția Germaniei naziste – și cât de aproape fuseseră de succes.

Zâmbi și ochii îi strălucirâ când își aduse aminte. Își dorea să-i poată povesti și fiului despre asta. Lothie ar înțelege. Tânăr cum era, ar înțelege visul afrikaanderilor de a deveni o republică și ar fi mândru. Cu toate acestea, era o poveste ce nu va putea fi spusă niciodată. Încercarea lui Manfred de a-l asasina pe Jan Smuts și de a precipita rebeliunea eșuase. Fusese obligat să părăsească țara și să lâncezească până la sfârșitul războiului într-un ținut îndepărtat, în timp ce Roelf și ceilalți patrioți fuseseră numiți trădători și aruncați în lagărul de prizonieri al lui Jannie Smuts, umiliți și ponegriți până la sfârșitul războiului.

Cum se schimba totul! Acum erau lorzii acestei țări, deși nimeni din afara cercului nu știa rolul pe care îl jucase Manfred De La Rey în toți acești ani periculoși. Erau stăpânii și din nou visul unei republici ardea strălucitor, ca o flacără pe altarul aspirațiilor afrikaanderilor.

Gândurile îi fură întrerupte de zgomotul unui avion care zbura jos, așa că privi în sus. Era un aparat lucios albastru cu argintiu, și întoarse brusc pentru a se așeza în linie ca să aterizeze pe aerodromul aflat chiar după primul lanț de dealuri. Aerodromul fusese construit de Direcția Generală de Lucrări Publice când Manfred primise drepturi depline de ministru. Era esențial să fie oricând în strânsă legătură cu departamentul său și un avion Air Force putea să vină să-l ia în doar câteva ore dacă era nevoie de el pentru vreo urgență.

Manfred recunoscu aparatul și știa cine îl pilotează, dar se încruntă supărat când se ridică și își puse din nou pe umeri uriașul pește. Prețuia liniștea acestui loc și îi displăcea îngrozitor orice deranj nejustificat. El și Lothar porniră să străbată ultima parte a lungului drum până la căsuță.

Heidi şi fetele îi văzură venind şi alergară printre dune pentru a-i întâmpina, iar apoi îl încercuiră pe Manfred, râzând şi felicitându-l gălăgios. Merse greoi printre dune, cu fetele ţopăind alături de el, şi agăţă peştele de bârnele din faţa uşii de la bucătărie. În timp ce Heidi se ducea să aducă aparatul Kodak, Manfred se dezbrăcă de cămaşă care era pătată de sângele peştelui şi se aplecă pentru a deschide robinetul rezervorului de apă de ploaie ca să îşi spele sângele de pe mâini şi sarea de pe faţă.

Când se îndreptă din nou, cu apa picurându-i din păr şi scurgându-i-se pe pieptul gol, fu dintr-odată conştient de prezenţa unui străin.

– Adu-mi un prosop, Ruda, rosti scurt, iar fiica lui cea mare fugi să-i îndeplinească repede cererea. Nu te aşteptam. Manfred îl privi încruntat pe Shasa. Mie şi familiei mele ne place să fim aici singuri.

– Iartă-mă. Ştiu că deranjez. Pantofii lui Shasa erau plini de praf. Trebuise să meargă pe jos mai mult de un kilometru şi jumătate de la aerodrom. Sunt sigur că vei înţelege că afacerea mea este urgentă şi confidenţială când îţi voi explica despre ce este vorba.

Manfred îşi şterse faţa cu prosopul în timp ce încerca să-şi înăbuşe enervarea, iar apoi, când Heidi ieşi cu aparatul de fotografiat în mână, i-o prezentă ţâfnos.

În doar câteva clipe Shasa le fermecă pe Heidi şi pe fete, dar Lothar stătea în spatele tatălui său şi făcu un pas înainte doar ca să dea mâna cu el ezitant. Învăţase de la tatăl său să fie suspicios faţă de englezi.

– Ce culbin minunat, admiră Shasa peştele agăţat de bârne. De mulţi ani n-am mai văzut unul aşa de mare. Nu mai reuşeşti să-i prinzi aşa de mari. Unde l-ai prins?

Shasa insistă să facă poze întregii familii grupate în jurul peştelui. Manfred avea încă pieptul gol, iar Shasa observă într-o parte vechea cicatrice încreţită şi vineţie. Părea ca o rană de glonţ, dar se purtase un război şi mulţi bărbaţi aveau astfel de

cicatrice. Gândindu-se la rănile de război își aranjă cu grijă plasturele după ce îi înapoie aparatul lui Heidi.

– Rămâneți la masă, *Meneer?* întrebă ea cu sfială.

– Nu vreau să vă stau pe cap.

– Sunteți bine-venit.

Era o femeie frumoasă, cu sâni mari, fermi și coapse proeminente și cărnoase. Avea părul blond-auriu și des și îl purta împletit într-o coadă care îi ajungea aproape până la talie, dar Shasa văzu expresia lui Manfred De La Rey și își îndreptă din nou atenția spre el.

– Soția mea are dreptate. Ești bine-venit. Datoria înnăscută ca afrikaander a lui Manfred de a fi ospitalier nu îi lăsa cale de întoarcere. Vino, o să stăm pe veranda din față până când femeile ne cheamă la masă.

Manfred luă două sticle de bere din lada frigorifică și se așezară în șezlonguri, unul lângă altul, privind în depărtare, peste dune, la întinderile albastre ale Oceanului Indian.

– Îți amintești când ne-am întâlnit prima dată? rupse Shasa tăcerea.

– *Ja,* încuviință Manfred. Îmi amintesc foarte bine.

– M-am întors acolo acum două zile.

– La Walvis Bay?

– Da. La fabrica de conserve pe debarcaderul unde ne-am bătut – Shasa ezită – unde m-ai lovit și m-ai vârât cu capul într-o mare de pești morți.

Manfred zâmbi cu satisfacție când își aduse aminte.

– *Ja,* îmi amintesc.

Shasa trebuia să își stăpânească emoțiile. Amintirea îl rodea încă, iar îngâmfarea celuilalt îl înfuria, dar, după cum intenționase, rememorarea victoriei din copilărie îl îmblânzise pe Manfred.

– E bizar cum pe atunci eram dușmani, iar acum suntem aliați, spuse Shasa și îl lăsă să se gândească la asta pentru o vreme înainte de a continua. Am analizat cu cea mai mare grijă oferta pe care mi-ai făcut-o. Deși îi este dificil unui om să își

schimbe poziția și sunt mulți care vor vedea tot ce e mai rău în motivele mele, îmi dau seama acum că este datoria mea față de țară să fac ceea ce mi-ai sugerat și să folosesc orice talent aș avea pentru binele națiunii.

– Deci vei accepta oferta prim-ministrului?

– Da, poți să-l anunți pe prim-ministru că mă voi alătura guvernului, dar la momentul potrivit și după cum cred de cuviință. Nu voi trece din băncile opoziției în cele ale puterii, dar, la dizolvarea parlamentului, odată cu venirea alegerilor, voi demisiona din Partidul Unit și voi candida din partea Partidului Național.

– Prea bine, consimți Manfred. Este modalitatea cea mai onorabilă.

Dar Shasa își dădu seama că nu exista nici o modalitate onorabilă și rămase tăcut pentru o clipă înainte de a continua.

– Îți sunt recunoscător pentru rolul jucat în toate astea, *Meneer*. Faptul că mi s-a oferit această oportunitate ți se datorează în bună măsură ție. În lumina a tot ceea ce s-a întâmplat între familile noastre, gestul pe care l-ai făcut este extraordinar.

– Nu a fost nimic de natură personală în decizia mea. Manfred dădu din cap. S-a rezumat doar la alegerea celui mai bun om pentru această funcție. N-am uitat ce i-a făcut familia ta familiei mele – și n-am să uit niciodată.

– Nici eu n-am să uit, spuse Shasa cu blândețe. Pe drept sau pe nedrept, n-am să știu niciodată sigur, am moștenit o vinovăție. Cu toate acestea, aș vrea să mă revanșez într-un fel față de tatăl tău.

– Și cum vei face asta, *Meneer?* întrebă înțepat Manfred. Cum te vei revanșa față de un om care a pierdut un braț și care a stat atâția ani în pușcărie? Ce vei oferi unui om ca să repari suferința sufletească pe care a cunoscut-o în închisoare?

– N-am să pot niciodată să mă revanșez întru totul, admise Shasa. Totuși, într-un mod neașteptat mi s-a oferit ocazia să îi returnez tatălui tău o bună parte din ceea ce i-a fost luat.

– Continuă, îl încurajă Manfred. Te ascult.

– Tatălui tău i-a fost eliberată o licență pentru pescuit în 1929. Am căutat în arhivă. Licența este încă valabilă.

– Ce să facă bătrânul cu o licență pentru pescuit acum? Nu înțelegi – este distrus și din punct de vedere fizic și moral.

– Industria piscicolă din Walvis Bay a revenit și este în plină dezvoltare. Numărul licențelor a fost drastic limitat. Licența tatălui tău valorează o grămadă de bani.

Văzu o schimbare în privirea lui Manfred, un licăr de interes îi apăru în ochi.

– Crezi că tatăl meu ar trebui să o vândă? întrebă aspru. Și, din întâmplare, te-ar interesa să o cumperi? Zâmbi sarcastic.

Shasa dădu din cap.

– Da, bineînțeles că aș vrea să o cumpăr, dar nu știu dacă este cea mai bună soluție pentru tatăl tău.

Zâmbetul lui Manfred păli, nu se așteptase la asta.

– Ce altceva ar putea face cu ea?

– Am putea să redeschidem fabrica și să lucrăm împreună ca parteneri. Tatăl tău pune la bătaie licența, iar eu vin cu capitalul și cu abilitățile mele manageriale. Într-un an sau doi partea tatălui tău va ajunge să valoreze aproape un milion de lire.

Shasa îl privise atent în timp ce îi făcuse propunerea. Era mai mult, mult mai mult decât o ofertă de afaceri. Era un test. Shasa voia să ajungă sub carapacea lui de granit, acea armură monumentală de virtute puritană. Voia să îi caute slăbiciunile, să găsească orice fisură de care să se poată folosi mai târziu.

– Un milion de lire, repetă. Poate chiar mai mult.

Și din nou, doar pentru o clipă, văzu o licărire în ochii înspăimântători ai celuilalt, mici licăriri gălbui de lăcomie. Doar om era și el. „Pot să fac afaceri cu el acum", se gândi Shasa și, ca să-și mascheze ușurarea, își ridică servieta de jos, de lângă șezlong, și o deschise ținând-o pe genunchi.

– Am redactat un precontract – scoase un teanc de hârtii albastre, bătute la mașină –, poți să i-l arăți tatălui tău, să îl discutați împreună.

Manfred luă hârtiile de la el.

– *Ja*, voi vorbi cu el săptămâna viitoare, când mă întorc acasă.

– Ar mai fi o mică problemă, recunoscu Shasa. Această licență a fost emisă cu mult timp în urmă. S-ar putea ca departamentul guvernamental să vrea să o anuleze. Există o clauză care le permite să accepte numai patru licențe.

Manfred își ridică ochii de pe contract.

– Nu va fi o problemă, spuse Manfred, iar Shasa își ridică sticla de bere pentru a-și ascunde un zâmbet.

Tocmai deveniseră părtașii primului lor secret. Manfred De La Rey avea să își folosească influența în interes personal. Ca și în cazul unei virginități pierdute, data viitoare avea să fie mai ușor.

Shasa își dăduse seama de la început că va fi un străin într-un cabinet de naționaliști afrikaander. Avea nevoie urgentă de un aliat de încredere printre ei, iar dacă acest aliat avea să fie legat de el prin beneficii financiare comune și prin câteva secrete fără coloratură politică, atunci loialitatea era asigurată. Shasa tocmai o obținuse și odată cu ea și promisiunea unor profituri mari pentru el, pentru a-i face târgul cu atât mai plăcut. O zi plină de reușite, se gândi el în timp ce își închidea servieta.

– Prea bine, *Meneer*. Îți sunt recunoscător pentru timpul acordat. Acum te voi lăsa să îți petreci în liniște restul vacanței.

Manfred își ridică privirea.

– *Meneer*, soția mea a pregătit prânzul pentru noi. S-ar supăra dacă ai pleca atât de repede. În cele din urmă zâmbetul său deveni amabil. Iar în această seară câțiva buni prieteni vor veni în vizită pentru un *braaivleis*, un grătar. Avem destule paturi libere. Rămâi peste noapte. Poți pleca mâine-dimineață în zori.

– Ești foarte amabil. Shasa se afundă din nou în șezlong.

Își schimbaseră atitudinea unul față de altul, dar intuiția îi spunea lui Shasa că în relația lor mai erau încă profunzimi ascunse ce trebuiau explorate și, zâmbindu-i lui Manfred De La Rey în timp ce îl privea în ochii lui de culoarea topazului, simți un fior brusc, un vânt rece care se strecură printr-o fantă

a memoriei. Ochii aceia îl bântuiseră. Încerca să își amintească totuși ceva. Totul îi părea înceţoşat, dar în mod bizar amenințător. „Să fi fost de la bătaia lor din copilărie?" se întrebă. Dar nu credea asta. Amintirea era mai apropiată de atât şi mai amenințătoare. Aproape că reuşise să își dea seama, dar apoi Manfred își coborî din nou privirea peste contract, ca şi cum ar fi simțit ce căuta Shasa şi astfel conturul amintirii se îndepărtă şi îi scăpă printre degete.

Heidi De La Rey ieşi pe verandă, cu şorțul pus, dar se schimbase de vechea fustă spălăcită şi își răsucise părul împletit în vârful capului.

– Prânzul este gata – şi sper din tot sufletul că mâncați peşte, *Meneer* Courtney.

Shasa își propusese ca în timpul mesei să câştige simpatia familiei. În cazul lui Heidi şi al fetelor îi fu uşor. Băiatul, Lothar, era diferit, suspicios şi tăcut. Totuşi, Shasa avea şi el trei fii şi îl ademeni cu poveşti despre pilotaj şi vânătoare de animale mari, până când, împotriva voinței lui, ochii băiatului sclipiră de interes şi admirație.

Când se ridicară de la masă, Manfred dădu din cap cu invidie.

– *Ja, Meneer*, trebuie să îmi amintesc să nu te subestimez niciodată.

În seara aceea un mic grup format dintr-un bărbat, o femeie şi patru copii venind dinspre sud mergeau răzleți printre dune, iar copiii lui Manfred alergară în întâmpinarea lor şi îi conduseră până pe veranda căsuței.

Shasa rămase retras în timp ce cele două familii își transmiteau saluturi. Aveau, în mod evident, o relație apropiată de lungă durată.

Bineînțeles că Shasa îl recunoscu pe capul celeilalte familii. Era un bărbat voinic, chiar mai masiv decât Manfred De La Rey. Făcuse ca şi el parte din echipa de box care participase la Jocurile Olimpice de la Berlin din 1936. Fusese conferențiar la drept la Universitatea din Stellenbosch, dar demisionase de curând pentru

a deveni partener la firma Van Schoor, De La Rey & Stander, firma la care Manfred De La Rey devenise partener principal după moartea bătrânului Van Schoor în urmă cu câţiva ani.

Pe lângă munca de avocat, Roelf Stander se ocupa de problemele organizatorice ale partidului şi fusese directorul de campanie al lui Manfred în 1948. Deşi nu făcea parte din parlament, era membru activ al Partidului Naţional şi Shasa ştia că probabil făcea parte şi din *Broederbond*, Frăţia, acea societate clandestină a elitelor afrikaander.

Când Manfred De La Rey le făcu cunoştinţă, Shasa văzu că Roelf Stander îl recunoscuse şi că părea puţin spăşit.

– Sper că n-o să mai aruncaţi cu ouă în mine, *Meneer* Stander, îl provocă Shasa şi Roelf începu să râdă.

– Doar dacă o să ţineţi un alt discurs prost, *Meneer* Courtney.

La alegerile din 1948, când Shasa fusese învins de Manfred De La Rey, acest om organizase banda de agitatori care tulburase întrunirile electorale ale lui Shasa. Deşi Shasa zâmbea acum, resentimentul era aproape la fel de puternic ca în acele vremuri. Tulburarea şedinţelor oponenţilor fusese dintotdeauna o tactică standard a naţionaliştilor. Manfred De La Rey simţi sentimentul de ostilitate dintre ei.

– În curând vom fi de aceeaşi parte, spuse el în timp ce se plasă ca un tampon între cei doi, aşezându-şi câte o mână pe braţul fiecăruia. Staţi să vă aduc câte o bere şi să bem pentru a lăsa trecutul în urmă.

Cei doi se îndepărtară, iar Shasa îi aruncă o privire rapidă soţiei lui Roelf Stander. Era slabă, părând aproape a suferi de inaniţie, cu un aer resemnat şi obosit şi fu nevoie de mai mult de o clipă, chiar şi pentru ochiul format al lui Shasa, pentru a-şi da seama cât de frumoasă fusese cândva şi cât de atrăgătoare mai era încă. Îl privi la rândul ei, dar îşi coborî ochii în momentul în care întâlni privirea lui Shasa.

Heidi De La Rey observă schimbul de priviri şi apucă braţul femeii trăgând-o mai în faţă.

– *Meneer* Courtney, aceasta este draga mea prietenă Sarah Stander.

– *Aangename kennis*, se înclină Shasa uşor. Încântat de cunoştinţă, *Mevrou*[1].

– Ce mai faceţi, domnule şef de escadron? răspunse încet femeia, iar Shasa clipi.

Nu îşi mai folosise gradul de pe vremea războiului. Ar fi fost, bineînţeles, nepotrivit.

– Ne-am mai întâlnit? o întrebă el prins pe picior greşit, iar femeia scuturâ repede din cap şi se întoarse înspre Heidi ca să vorbească despre copii.

Shasa nu avu ocazia să ceară lămuriri deoarece chiar în acel moment Manfred îi întinse o bere şi cei trei bărbaţi coborâră de pe verandă cu halbele în mână pentru a-i privi pe Lothar şi pe fiul cel mare al lui Stander, Jakobus, cum aprindeau focul pentru grătar. Cu toate că discuţia pe care o purtau era cultivată şi aveau puncte de vedere interesante – şi Manfred, şi Roelf Stander erau nişte bărbaţi educaţi şi foarte inteligenţi – gândurile lui Shasa zburară înapoi înspre femeia slabă şi palidă care i se adresase folosindu-i gradul militar. Îşi dorea să aibă ocazia să îi vorbească între patru ochi, dar îşi dădea seama că era puţin probabil şi totodată periculos. Ştia foarte bine cât de protectori şi geloşi erau afrikaanderii când venea vorba despre femeile lor şi cât de uşor ar fi fost să declanşeze un incident urât şi cu efecte nefaste. Aşa că se ţinu la distanţă de Sarah Stander, dar o urmări cu atenţie pe tot parcursul serii şi astfel îşi dădu seama treptat de intimităţile emoţionale din relaţia celor două familii. Cei doi bărbaţi păreau foarte apropiaţi şi era evident că prietenia lor dura de multă vreme, dar relaţia femeilor era diferită. Erau mult prea amabile, atente şi drăguţe una cu cealaltă, semnele clare ale unui antagonism feminin bine înrădăcinat. Shasa reţinu această revelaţie deoarece relaţiile umane şi slăbiciunile erau unelte

[1] Echivalentul feminin pentru *Meneer* (n.tr.)

esențiale în ocupația lui, însă doar mai târziu în acea seară făcu alte două descoperiri importante.

Surprinse o privire necontrolată pe care Sarah Stander i-o aruncă lui Manfred De La Rey în timp ce acesta râdea împreună cu soțul ei, iar Shasa își dădu seama imediat că era o privire plină de ură, dar genul acela de ură pustiitoare care poate crește într-o femeie împotriva bărbatului pe care odată l-a iubit. Această ură îi explica lui Sasha oboseala și resemnarea care aproape că distruseseră frumusețea lui Sarah Stander. Explica totodată și antipatia dintre cele două femei. Heidi De La Rey își dăduse seama că Sarah îl iubise pe soțul ei și că, probabil, în ciuda urii pe care i-o purta, îl iubea încă. Jocul sentimentelor și al emoțiilor îl fascina pe Shasa, învățase atât de multe despre valoare și dobândise atât de multe într-o singură zi încât, până când Roelf Stander își chemă familia, era pe deplin satisfăcut.

– E aproape miezul nopții, haideți cu toții. Avem mult de mers până acasă.

Fiecare își adusese câte o lanternă și își luară rămas-bun în mai multe rânduri, fetele și femeile sărutându-se pe obraji, în timp ce, mai întâi Roelf Stander, iar apoi fiul său, Jakobus, merseră să dea mâna cu Shasa.

– La revedere, spuse Jakobus cu înnăscutele bune maniere și respectul pentru cei în vârstă pe care orice copil afrikaander le învață de la început. Mi-ar plăcea și mie să vânez un leu cu coama neagră într-o bună zi.

Era un băiat înalt și arătos, cu doi sau trei ani mai mare decât Lothar; fusese la fel de fascinat ca și Lothar de poveștile de vânătoare ale lui Shasa, dar era ceva atât de familiar la el, fapt ce îl preocupă pe Shasa întreaga seară. Lothar stătea lângă prietenul lui zâmbind politicos și dintr-odată Shasa înțelese. Băieții aveau aceiași ochi, ochii pali ca de pisică ai familiei De La Rey. Pentru o clipă aproape că nu-și putu explica lucrurile acestea, dar apoi totul începu să se lege. Ura pe care o văzuse în ochii Sarei Stander era explicabilă. Manfred De La Rey era tatăl fiului ei.

Shasa stătea împreună cu Manfred pe treapta de sus a verandei, privind cum familia Stander se îndepărta printre dune, în timp ce razele lanternelor se împrăştiau în toate părţile şi vocile stridente ale copiilor se auzeau din ce în ce mai puţin în noapte; se întrebă dacă va putea vreodată să pună cap la cap indiciile pe care le strânsese în această seară şi dacă va descoperi în totalitate cât de vulnerabil poate fi Manfred De La Rey. Într-o bună zi, o asemenea informaţie i-ar putea fi vitală.

Ar fi destul de simplu şi discret să caute în arhivă data căsătoriei lui Sarah Stander şi să o compare cu data naşterii a fiului ei cel mare, dar cum ar putea să descopere adevăratul motiv pentru care i se adresase folosindu-i gradul militar? Îi spusese „şef de escadron". Îl cunoştea, asta era sigur, dar cum şi de unde? Shasa zâmbi. Îi plăcea misterul, Agatha Christie era unul dintre autorii lui preferaţi. Avea să se ocupe de asta.

Shasa se trezi cu cenuşiul zorilor bătându-i în perdelele de deasupra patului, în timp ce o pereche de sfrâncioci cântau unul dintre coplicatele lor duete dintr-unul din arbuştii de lângă dune. Se dezbrăcă de pijamaua pe care i-o împrumutase Manfred şi îşi trase pe el halatul de baie înainte de a se strecura afară din căsuţa cuprinsă de linişte pentru a se duce pe plajă.

Înotă gol, tăind apa cu mişcări largi din braţe şi scufundându-se sub rândurile succesive de valuri albe ce se spărgeau, până ce îşi limpezi mintea; apoi înotă încet paralel cu plaja, dar la cinci sute de metri în larg. Posibilitatea de a fi atacat de un rechin era mică, dar eventualitatea îl incita. Când veni vremea să se întoarcă se sui pe val şi se lăsă purtat înspre mal, iar apoi înaintă cu greu prin apă până pe plajă, râzând cu veselie şi plin de viaţă.

Urcă în linişte pe veranda casei, nedorind să deranjeze familia, dar o mişcare venită din cealaltă parte îl făcu să se oprească. Manfred era aşezat într-unul dintre şezlonguri, având o carte în mână. Era deja bărbierit şi îmbrăcat.

– Bună dimineața, *Meneer*, îl salută Shasa. Mergi și astăzi la pescuit?

– E duminică, îi reaminti Manfred. Nu pescuiesc duminica.

– Aa, da.

Shasa se întreba de ce se simțea vinovat pentru că înotul îi făcuse atâta plăcere, dar apoi recunoscu cartea veche cu coperte negre de piele pe care Manfred o avea în mână.

– Biblia, remarcă el, iar Manfred confirmă printr-o înclinare a capului.

– *Ja*, citesc câteva pagini la începutul fiecărei zile, dar duminica sau când mă confrunt cu vreo problemă aparte, îmi place să citesc câte un capitol.

„Mă întreb câte capitole ai citit înainte de a i-o trage soției celui mai bun prieten", se gândi Shasa, dar spuse cu voce tare:

– Da, cartea oferă multă alinare, și, intrând pentru a se îmbrăca, încercă să nu se simtă ca un ipocrit.

Heidi pregătise un mic dejun copios, de la friptură până la pești marinați, dar Shasa mâncă un măr și bău o ceașcă de cafea înainte de a se scuza.

– La buletinul meteorologic de la radio au anunțat ploi pentru mai târziu. Aș vrea să mă întorc în Cape Town înainte să se strice vremea.

– Am să te conduc până la aerodrom, spuse Manfred sărind în picioare.

Nici unul din ei nu scoase vreun cuvânt pe drumul care îi purtă spre culme, dar odată ajunși acolo, Manfred întrebă subit:

– Mama ta – ce mai face?

– E bine. Întotdeauna pare a se simți bine și ai zice că nu mai îmbătrânește. În timp ce vorbea Shasa îi privi chipul. Mă întrebi întotdeauna de ea. Când ai văzut-o ultima dată?

– E o femeie remarcabilă, spuse Manfred impasibil, evitând întrebarea.

– Am încercat să mă revanșez într-un fel pentru tot răul pe care l-a făcut familiei voastre, insistă Shasa, dar Manfred păru a nu auzi. Se opri în schimb în mijlocul drumului, părând a admira

privelişte, dar respiraţia îi era neregulată. Ritmul în care Shasa urcase dealul îl obosise.

„N-are o condiţie fizică prea bună", îşi spuse Shasa cu satisfacţie. El respira normal, având trupul puternic şi armonios.

– E frumos, spuse Manfred şi abia când, printr-un gest larg, descrise linia orizontului, înţelese Shasa că se referea la acele tărâmuri.

Privi şi îşi dădu seama că totul, de la ocean şi până la munţii albaştri din Langeberge, era cu adevărat frumos.

– Şi i-a zis Domnul: „Iată pământul pentru care m-am jurat lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov, zicând: Seminţiei tale îl voi da"[1], cită Manfred cu glas domol. Domnul ni l-a dat nouă şi este datoria noastră sacră să îl îngrijim pentru copiii noştri. Nimic altceva nu contează pe lângă această datorie.

Shasa rămase tăcut. Nu avea nimic de reproşat acestui sentiment, dar modul în care fusese exprimat era supărător de teatral.

– Ni s-a dat un paradis. Va trebui să-l păzim cu preţul vieţii noastre împotriva oricăror încercări de jaf sau de schimbare, continuă Manfred. Sunt mulţi cei care vor încerca asta. Deja strâng rândurile împotriva noastră. În zilele ce vor veni vom avea nevoie de oameni tari.

Încă o dată Shasa rămase tăcut, dar de data asta consimţământul său era marcat de scepticism. Manfred se întoarse înspre el.

– Văd că zâmbeşti, spuse el cu seriozitate. Nu întrevezi nici o ameninţare la adresa a tot ce am construit aici pe culmile Africii?

– După cum ai spus, aceste tărâmuri sunt un paradis. Cine şi-ar dori să le schimbe? îl întrebă Shasa.

– Câţi africani se numără printre angajaţii tăi, *Meneer?* păru Manfred a schimba subiectul.

---

[1] Deuteronomul, 34:4 (n.tr.)

– Aproape treizeci de mii cu totul, zise Shasa şi se încruntă nedumerit.

– Atunci vei ajunge în curând să cunoşti amărăciunea avertismentului meu, spuse Manfred printre dinţi. Există o nouă generaţie de scandalagii care s-au ridicat dintre băştinaşi. Ei sunt purtătorii întunericului. Nu au nici urmă de respect pentru vechile rânduieli sociale pe care strămoşii noştri le-au făurit cu atâta grijă şi care ne-au servit vreme atât de îndelungată. Nu, ei vor să prăbuşească totul la pământ. Asemenea monstrului marxist care a destrămat ţesătura socială din Rusia şi ei vor să distrugă tot ceea ce a construit omul alb în Africa.

Shasa îi răspunse pe un ton depreciativ:

– Marea majoritate a populaţiilor negre este fericită şi se supune legii. Sunt disciplinaţi şi obişnuiţi cu autoritatea, propriile legi tribale sunt la fel de stricte şi de restrictive ca legile pe care le impunem noi. Câţi propagandişti se află printre ei şi cât de mare e influenţa lor? Nu mulţi şi nu prea mare aş zice eu.

– Lumea s-a schimbat mai mult în puţinul timp scurs de la sfârşitul războiului decât a făcut-o în cei o sută de ani de dinaintea acestuia. Manfred îşi recăpătase suflul şi vorbea puternic şi elocvent în propria limbă. Legile tribale care guvernează populaţiile negre sunt viciate din moment ce toţi părăsesc zonele rurale şi se îndreaptă ca turmele spre oraşe în căutarea unei vieţi uşoare. Acolo se deprind cu toate viciile omului alb şi sunt pregătiţi pentru ereziile celor ce vor aduce întunericul. Respectul pe care îl au pentru omul alb şi pentru guvern s-ar putea transforma cu uşurinţă în dispreţ, mai ales dacă văd vreo urmă de slăbiciune în noi. Omul negru respectă puterea şi disprețuieşte slăbiciunea, iar planul acestei noi rase de agitatori negri este să ne testeze slăbiciunile şi să le expună.

– De unde ştii asta? îl întrebă Shasa, iar apoi se enervă aproape imediat pe el însuşi.

De obicei nu punea întrebări banale, dar Manfred răspunse serios:

– Avem introdus printre negri un sistem cuprinzător de informatori, este singura cale prin care organele de poliţie îşi pot

face treaba eficient. Ştim că plănuiesc o campanie masivă de nesupunere civică, de sfidare a legii, mai ales a legilor care au fost introduse în ultimii ani – Legea zonelor urbane, Legea cu privire la înregistrarea populaţiei şi Legea permiselor de trecere, legi necesare pentru a proteja societatea noastră complicată de integrarea şi de amestecul rasial.

– Sub ce formă se va desfăşura această campanie?

– Nesupunere deliberată, încălcarea legii, boicotarea afacerilor albilor şi greve ilegale în domeniul minier şi cel industrial.

Shasa se încruntă în timp ce evalua situaţia. Campania îi va ameninţa în mod direct afacerile.

– Sabotaj? întrebă. Distrugerea proprietăţilor – plănuiesc să facă şi asta?

Manfred dădu din cap:

– Se pare că nu. Agitatorii sunt împărţiţi între ei. Printre ei se află şi câţiva albi, câţiva dintre vechii tovarăşi din Partidul Comunist. Sunt câţiva care susţin acţiunile violente şi sabotajul, dar se pare că majoritatea nu vor decât un protest paşnic – pentru moment.

Shasa răsuflă uşurat, dar Manfred scuturâ din cap.

– Nu fi aşa încrezător, *Meneer*. Dacă nu reuşim să îi împiedicăm, dacă ne arătăm slabi, atunci se va întoarce împotriva noastră. Vezi doar ce se întâmplă în Kenya şi Malaysia.

– De ce nu îi adunaţi acum pe liderii acestei campanii, înainte să aibă loc?

– Nu avem această putere, sublinie Manfred.

– Atunci ar fi bine să vi se dea.

– *Ja*, avem nevoie de putere pentru a ne face treaba şi în curând o să o avem. Dar între timp trebuie să lăsăm şarpele să scoată capul afară din vizuină înainte să i-l tăiem.

– Când se va declanşa totul? întrebă Shasa. Trebuie să mă gândesc ce măsuri să iau în caz de greve şi tulburări.

– Este un lucru pe care nu îl ştim cu siguranţă, nu credem că ANC-ul a decis încă.

– ANC-ul, interveni Shasa. Dar nu sunt şi ei implicaţi, nu? Au o experienţă de aproape patruzeci de ani şi sunt partizanii negocierilor paşnice. Liderii sunt nişte oameni cuviincioşi.

– Erau, îl corectă Manfred. Dar bătrânii lideri au fost înlocuiţi cu alţii tineri, mult mai periculoşi. Oameni ca Mandela sau Tambo şi alţii chiar mai răi. După cum am mai spus, vremurile se schimbă – trebuie să ne schimbăm şi noi cu ele.

– Nu îmi dădusem seama că ameninţarea e atât de reală.

– Puţini îşi dau, consimţi Manfred. Dar te asigur, *Meneer*, că în micul nostru paradis se dezvoltă un cuib de şerpi.

Continuară să meargă în tăcere până la aerodrom, unde se afla avionul albastru cu argintiu al lui Shasa. În timp ce Shasa se urca în carlingă pentru a pregăti aparatul de zbor, Manfred stătea lângă aripă şi îl privea. După ce Shasa termină de făcut toate verificările se întoarse la Manfred.

– Există o cale sigură pentru a învinge acest inamic, spuse Shasa. Mă refer la acest nou ANC militant.

– Şi care ar fi aceasta, *Meneer?*

– Trebuie să preîntâmpinăm poziţia lor. Trebuie să îndepărtăm cauza nemulţumirii negrilor, spuse Shasa.

Manfred rămase tăcut, dar îl fixă pe Shasa cu ochii lui gălbui, implacabili. Apoi Manfred îl întrebă alegându-şi cu grijă cuvintele:

– Sugerezi să le oferim drepturi politice nativilor, *Meneer?* Crezi că ar trebui să cedăm în faţa frazei repetată papagaliceşte „Un om, un vot" – asta crezi, *Meneer?*

Planurile lui Manfred atârnau de răspunsul lui Shasa. Se întrebă dacă era posibil să se înşele atât de mult în privinţa alegerii făcute. Nici un om care avea o asemenea credinţă nu putea să facă parte din Partidul Naţional şi, mai mult, să fie membru al cabinetului. Se simţi foarte uşurat când Shasa respinse ideea disprețuitor.

– Dumnezeule, nu! Asta ar însemna sfârşitul nostru şi al civilizaţiei albilor în această ţară. Negrii nu au nevoie de voturi, au nevoie doar de o bucată din plăcintă. Trebuie să încurajăm

apariția unei clase de mijloc a negrilor – ei vor fi protecția noastră împotriva revoluționarilor. Încă n-am văzut niciodată un om cu burta plină și cu buzunarul plin care să vrea să schimbe lucrurile.

Manfred râse satisfăcut.

– E o idee bună, îmi place. Ai dreptate, *Meneer*. Avem nevoie de bogăție pentru a plăti conceptul de apartheid. Va fi scump, suntem de acord. De aceea te-am ales pe tine. Ne bazăm pe tine să găsești banii necesari pentru a putea plăti pentru viitorul nostru.

Shasa întinse mâna, iar Manfred o luă într-a lui.

– Iar pe plan personal, *Meneer*, sunt încântat să aud că soția ta a luat la cunoștință ceea ce i-ai spus. Serviciile Speciale mi-au trimis rapoarte indicând că a renunțat la asociațiile liberale de stânga și că nu mai ia parte la protestele politice.

– Am convins-o de inutilitatea lor, zâmbi Shasa. A hotărât ca, în loc de bolșevic, să devină arheolog.

Râseră amândoi, iar apoi Shasa se urcă înapoi în carlingă. Motorul porni cu un sunet sacadat și un fum albăstrui țâșni din orificiile de eșapament, risipindu-se cu repeziciune. Shasa ridică mâna în semn de salut și închise plafonul glisant.

Manfred privi avionul rulând până la capătul pistei, apoi întorcându-se fulgerător și repezindu-se spre înălțimi, strălucind albastru-argintiu în lumina soarelui. Își puse palma pavăză deasupra ochilor pentru a urmări avionul înălțându-se înspre sud și simți din nou acea stranie, aproape mistică legătură de sânge și de destin dintre el și omul care, de sub carlinga de plexiglas, îi făcea acum semn de bun-rămas. Deși se urâseră și luptaseră unul împotriva celuilalt, popoarele lor erau ținute laolaltă de legături comune și totodată separate prin limbă, religie și convingeri politice.

„Suntem frați noi doi, se gândi. Și mai presus de ură se află dorința de a supraviețui. Dacă ni te alături există posibilitatea ca alți englezi să te urmeze și nici unul dintre noi nu poate supraviețui singur. Afrikaanderi și englezi suntem atât de legați

unii de alții încât dacă vreunul din cele două popoare se duce la fund, ne înecăm împreună în oceanul întunecat."

– Garrick are nevoie de ochelari, zise Tara în timp ce îi turna lui Shasa o ceașcă de cafea proaspătă.

– Ochelari? Shasa își ridică ochii din ziar. Cum adică, ochelari?

– Adică ochelari – ochelari de vedere. L-am dus la oftalmolog cât ai fost plecat. Este miop.

– Dar nimeni din familia noastră n-a purtat vreodată ochelari.

Shasa îl privi pe fiul său peste masa unde luau micul dejun, iar Garrick își plecă vinovat capul. Până în acel moment nu își dăduse seama că făcea de rușine întreaga familie. Credea că umilința de a purta ochelari era numai a lui.

– Ochelari. Disprețul lui Shasa era nedisimulat. Dacă tot îl duci să-i pună ochelarii, ar trebui să-i pună și un dop la cocoșel ca să nu mai ude patul noaptea.

Sean râse zgomotos și îl înghionti pe fratele său, iar Garrick se aruncă în defensivă:

– Păi, tată, nu mi-am mai udat patul de la ultimul Paște, declară el furios, roșu la față de rușine și gata să izbucnească în lacrimi din cauza umilinței.

Sean își uni degetul mare și arătătorul de la fiecare mână formând două cercuri prin care îl privi pe fratele său.

– Va trebui să-ți spunem „Bufniță pișăcioasă", sugeră el și, ca de obicei, Michael sări în apărarea fratelui său.

– Bufnițele sunt înțelepte, remarcă el cu justețe. De aia Garry a fost primul la el în clasă semestrul ăsta. Tu al câtelea ai fost, Sean? iar Sean rămase fără replică.

Michael știa întotdeauna să i-o întoarcă într-un mod cumpătat, dar ironic.

– Gata, domnilor. Shasa reveni asupra ziarului. Fără vărsări de sânge la micul dejun, vă rog.

Trecuse deja prea mult timp de când Isabella nu mai fusese în centrul atenției. Tatăl ei fusese mult prea mult timp preocupat

de frații ei, iar ea nu primise ceea ce i se cuvenea. Tatăl ei ajunsese târziu acasă cu o seară înainte, cu mult după ce ea se culcase, iar ceremonia tradițională a sosirii nu se desfășurase întru totul. Bineînțeles că o sărutase și o giugiulise și îi spusese cât de frumoasă era, dar un aspect vital fusese neglijat și, deși știa că nu se cuvenea să întrebe, se abținuse îndeajuns de mult timp.

– Nu mi-ai adus nici măcal un dal? zise ea cu o voce pițigăiată și Shasa își coborî din nou ziarul.

– Un dal? Ce-i ăla un dal?

– Nu fi prostuț, tăticule – știi ce-i ăla.

– Bella, știi că nu-i frumos să ceri cadouri, o mustră Tara.

– Dacă nu-i spun eu, tăticul ar putea să uite, remarcă Isabella cu justețe și îi oferi lui Shasa chipul ei de îngeraș.

– Ei, fir-ar să fie! Shasa pocni din degete. Mai că era să uit.

Bucuroasă, Isabella începu să își salte pe scaun fundulețul îmbrăcat în dantelă.

– Mi-ai adus! Chiar mi-ai adus ceva!

– Termină-ți budinca mai întâi, insistă Tara, iar lingura Isabellei scoase un clinchet zgomotos, în timp ce devora ultimele rămășițe, lăsând farfuria curată lună.

Plecară cu toții din camera unde luaseră micul dejun în biroul lui Shasa.

– Eu sunt cea mai mică. Eu plimesc plima dalul. Isabella inventa regulile existenței din mers.

– Fie, cea mai mică. Așază-te „plima" în formație, te rog.

Cu o expresie care exprima în mod desăvârșit concentrarea, Isabella sfâșie învelișul cadoului.

– O păpușă! chițăi ea și pogorî un potop de săruturi asupra chipului drăgălaș de porțelan. O cheamă Oleander și deja o iubesc. Isabella era probabil proprietara celei mai mari colecții de păpuși din lume, dar fiecare nouă achiziție era primită cu o imensă încântare.

Când Sean și Garry își primiră pachetele lungi, fură copleșiți. Știau ce conțineau – pledaseră cu convingere vreme

îndelungată tocmai pentru a se ajunge în acest moment, dar acum nu îndrăzneau să-şi atingă cadourile temându-se ca acestea să nu dispară într-un nor de fum. Michael îşi ascunse dezamăgirea; sperase să primească o carte, aşa că se solidariză în secret cu mama lui când aceasta izbucni exasperată:

– Of, Shasa, doar nu le-ai adus arme?

Toate cele trei puşti erau identice. Erau carabine Winchester, calibrul 22, destul de uşoare pentru a fi mânuite de băieţi.

– E cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată.

Sean scoase arma din cutia de carton şi mângâie drăgăstos patul puştii din lemn de alun.

– Şi pentru mine.

Garrick nu putea încă să se convingă să-şi atingă cadoul. Îngenunche deasupra pachetului deschis în mijlocul podelei din birou, privind cu veneraţie arma din interior.

– E super, tată, spuse Michael ţinându-şi puşca stângaci şi cu un zâmbet neconvingător.

– Nu folosi cuvântul ăla, Mickey, izbucni Tara. E atât de americănesc şi de vulgar. Dar era furioasă pe Shasa, nu pe Michael.

– Uitaţi-vă. Garry îşi atinse arma pentru întâia dată. E numele meu – are numele meu gravat. Mângâie gravura de pe ţeavă cu vârful degetelor, privind apoi în sus, miop, cu adoraţie, la tatăl său.

– Mi-aş fi dorit să le aduci orice altceva decât arme, izbucni Tara. Te-am rugat să nu faci asta, Shasa. Le urăsc.

– Ei bine, draga mea, vor avea nevoie de arme dacă vor să mă însoţească într-un safari.

– Un safari! strigă Sean cu încântare. Când?

– E timpul să învăţaţi despre savană şi despre animale. Shasa cuprinse cu o mână umerii lui Sean. Nu poţi să trăieşti în Africa fără să ştii care e diferenţa dintre un pangolin şi un babuin.

Garry îşi înşfăcă puşca cea nouă şi se aşeză cât de aproape putu de tatăl său pentru ca acesta să îl cuprindă şi pe el cu cealaltă mână – dacă îşi dorea asta. Totuşi, Shasa continuă să vorbească cu Sean:

– În vacanța de vară vom merge în sud-est, vom lua câteva camionete de la mina H'ani și vom conduce prin deșert până când vom ajunge în mlaștinile Okavango.

– Shasa, nu știu cum îți poți învăța propriii copii să omoare toate animalele acelea frumoase. Chiar nu înțeleg, spuse Tara cu amărăciune.

– Vânătoarea e pentru bărbați, conchise Shasa. Nu trebuie să înțelegi – nici măcar nu trebuie să privești.

– Pot să vin și eu, tată? întrebă Garry sfios, iar Shasa se uită către el.

– Va trebui să-ți lustruiești ochelarii ca să vezi unde țintești. Apoi se îmblânzi. Bineînțeles că poți veni și tu, Garry, iar apoi se uită la Michael care stătea lângă mama lui. Dar tu, Mickey? Ești interesat?

Michael privi împăciuitor spre mama sa înainte de a răspunde încet:

– Păi, mulțumesc tată. O să fie foarte amuzant.

– Entuziasmul tău este mișcător, mormăi Shasa, iar apoi zise: Prea bine, domnilor, toate puștile vor fi încuiate în camera armelor, vă rog. Nici unul dintre voi nu le va atinge decât cu permisiunea și sub supravegherea mea. O să avem prima lecție de tir în această seară când mă întorc acasă.

Shasa își îndeplini obiectivul de a se întoarce la Weltevreden astfel încât să mai prindă două ore de lumină și îi duse pe băieți la poligonul pe care îl construise pentru a exersa cu propriile arme de vânătoare. Era dincolo de vii, suficient de departe de grajduri pentru a nu deranja caii sau oricare alte animale domestice.

Sean, având coordonarea unui atlet înnăscut, se dovedi a fi un țintaș tot atât de bun. Pușca ușoară păru imediat o extensie a corpului său și, în decurs de câteva minute, stăpânea deja arta de a-și ține respirația și de a descărca arma fără efort. Michael era aproape tot la fel de bun, dar nefiind foarte interesat, își pierdu repede concentrarea.

Garry se străduise într-atât de mult, încât tremura, iar chipul îi era schimonosit de efort. Ochelarii cu rame de baga pe care Tara îi adusese în acea dimineață de la oftalmolog continuau să îi alunece de pe nas și să se aburească atunci când încerca să țintească și fu nevoie de zece încercări pentru ca în cele din urmă să nimerească o țintă.

– Nu trebuie să apeși atât de tare pe trăgaci, Garry, îi spuse Shasa cu resemnare. Glonțul n-o să meargă nici mai departe, nici mai repede, te asigur.

Era aproape întuneric când cei patru se întoarseră acasă și Shasa îi duse în camera armelor unde le arătă cum să își curețe armele înainte de a le pune sub cheie.

– Sean și Mickey sunt pregătiți să își încerce norocul la porumbei, anunță Shasa în timp ce băieții năvăleau pe scări pentru a se schimba pentru cină. Garry, tu va trebui să mai exersezi puțin, un porumbel o să moară mai repede de bătrânețe decât împușcat de tine.

Sean strigă râzând:

– O să-i omori cu bătrânețea, Garry.

Michael nu i se alătură. Își imagină cum unul dintre acei porumbei de stâncă care își făcea cuib pe pervazul de la fereastra camerei sale, atât de drăguț cu penajul lui albastru-rozaliu, avea să moară într-o spulberare de pene, împrăștiind picături rubinii în căderea lui spre pământ. Îi provocă greață, dar știa că tatăl său s-ar fi așteptat la asta de la el.

Ca de obicei, în acea seară copiii veniră pe rând să îi spună noapte bună lui Shasa în timp ce acesta își punea papionul.

– N-o să închid un ochi până ce nu o să te întolci acasă, tăticule, îl avertiză Isabella. O să stau pur și simplu singulă-singulică în întuneric.

Îi urmă Sean.

– Ești cel mai bun tată din lume, îi spuse el în timp ce dădeau mâna. Săruturile erau pentru pampalai.

– Îmi dai asta în scris? îl întrebă Shasa cu solemnitate.

Cel mai greu era însă să îi răspunzi lui Michael.

– Tată, animalele și păsările suferă mult când le împuști?

– Nu și dacă înveți să tragi cum trebuie, îl asigură Shasa. Dar, Mickey, tu ai prea multă imaginație. Nu poți să treci prin viață făcându-ți tot timpul griji pentru animale și pentru ceilalți oameni.

– De ce nu, tată? îl întrebă Michael blajin, iar Shasa se uită la ceas pentru a-și ascunde exasperarea.

– Trebuie să ajungem la Kelvin Grove până la opt. Te superi dacă discutăm despre asta altă dată, Mickey?

Garrick fu ultimul. Rămase sfios în pragul dressingului lui Shasa, dar vocea îi fu plină de hotărâre când anunță:

– O să învăț să fiu un țintaș excelent precum Sean. O să fii mândru de mine într-o zi, tată, îți promit.

Garrick părăsi aripa părinților și trecu în cea a copiilor. Dădaca îl opri în ușa Isabellei.

– A adormit deja, conașule Garry.

În camera lui Michael discutară despre safariul promis, dar atenția lui Mickey se abătea încontinuu înspre cartea pe care o avea în mână și, după câteva minute, Garry îl lăsă în pace.

Privi precaut în camera lui Sean, pregătit să își ia zborul dacă fratele lui mai mare ar fi dat semne că avea chef de joacă. Unul dintre modurile preferate ale lui Sean de a-și arăta afecțiunea frațemă era cunoscut sub numele de castană și consta într-o lovitură dureroasă în coaste. Totuși, în acea seară, Sean stătea de-a-ndoaselea pe pat, cu călcâiele proptite de perete și cu capul atârnând, aproape atingând podeaua, având în mâini o revistă de benzi desenate cu Superman.

– Noapte bună, Sean, zise Garry.

– Dispari, îi spuse Sean fără să își ia ochii de pe revistă.

Garrick se retrase recunoscător în camera sa și încuie ușa. Apoi se așeză în fața oglinzii și privi imaginea noilor săi ochelari cu rame de baga.

– Îi urăsc, șopti el cu amărăciune și, când și-i dădu jos, aceștia îi lăsară două semne roșii la baza nasului. Se lăsă în genunchi, scoase șipca de la baza dulapului încastrat în perete și își

strecură mâna în spaţiul de dedesubt. Nimeni, nici măcar Sean, nu îi descoperise ascunzătoarea.

Scoase cu grijă preţiosul pachet. Trebuise să îşi economisească banii de buzunar timp de opt săptămâni, dar meritase fiecare bănuţ. Îi fusese trimis într-un ambalaj simplu împreună cu o scrisoare semnată chiar de domnul Charles Atlas. Scrisoarea începea cu „Dragă Garrick", şi Garry fusese copleşit de condescendenţa marelui om.

Aşeză cursul pe pat şi se dezbrăcă, rămânând doar în pantalonii de la pijama, în timp ce mai arunca o ultimă privire peste lecţie.

„Tensiune dinamică", şopti el şi luă poziţie de drepţi în faţa oglinzii. Începându-şi seria de exerciţii îşi repetă în gând: „Tot mai mult orice ar fi, devin mai bun în fiecare zi".

Când termină, era leoarcă de transpiraţie, dar îşi încordă un braţ şi îl studie minuţios.

„*Sunt* mai mari", încercă să îşi alunge îndoielile în timp ce îşi atingea mica masă de muşchi care se ivise de sub bicepşii încordaţi, „chiar sunt".

Puse cursul înapoi în ascunzătoare şi aşeză şipca la locul ei. Apoi îşi luă impermeabilul din dulap şi îl întinse jos pe podea.

Garrick citise cu admiraţie cum Fredeick Selous, faimosul vânător african, se călise în copilărie dormind dezvelit pe podea în timpul iernii. Închise lumina şi se aşeză pe impermeabil. Avea să fie o noapte lungă şi incomodă, ştia din proprie experienţă, scândurile erau tari ca fierul, dar impermeabilul îl va împiedica pe Sean să detecteze orice scurgere nocturnă în timpul inspecţiei de dimineaţă, iar Garrick era sigur că astmul lui se ameliorase de când încetase să mai doarmă pe salteaua moale acoperit cu o plapumă de puf.

– Devin mai bun în fiecare zi, şopti, închizând strâns ochii şi impunându-şi să ignore frigul şi duritatea podelei. Iar apoi, într-o bună zi, tata va fi la fel de mândru de mine cum este de Sean.

*

– Cred că discursul tău din această seară a fost foarte bun, chiar şi pentru tine, îi spuse Tara, iar Shasa o privi surprins. Nu îi mai făcuse un compliment de foarte multă vreme.

– Îţi mulţumesc, draga mea.

– Câteodată uit ce om talentat eşti, continuă ea. Faci ca totul să pară atât de uşor şi de natural.

Era atât de mişcat, încât s-ar fi întins să o mângâie, dar ea se îndepărtă de el, iar caroseria Hooper a Rolls-Royce-ului era prea spaţioasă pentru ca el să ajungă la ea.

– Trebuie să recunosc, arăţi absolut încântător în seara asta, făcu el un compromis şi îi întoarse complimentul, dar, după cum se aşteptase, ea îl respinse cu o grimasă.

– Chiar o să-i duci pe băieţi în safari?

– Draga mea, trebuie să îi lăsăm să îşi facă propriile idei despre viaţă. Lui Sean o să-i placă la nebunie, dar nu sunt prea sigur în privinţa lui Mickey, răspunse Shasa, iar ea observă că nu menţionase şi numele lui Garrick.

– Ei bine, atunci dacă eşti hotărât, o să profit de absenţa băieţilor. Am fost invitată să iau parte la săpăturile arheologice de la peşterile Sundi.

– Dar eşti începătoare, rămase Shasa surprins. Este un sit important. De ce te-ar invita pe tine?

– Pentru că m-am oferit să contribui cu două mii de lire la costurile săpăturilor, de aia.

– Înţeleg, asta este şantaj curat. Râse sarcastic când îşi dădu seama care fusese motivul pentru care îl flatase. În regulă, s-a făcut. O să-ţi dau un cec mâine. Cât timp vei fi plecată?

– Nu sunt sigură. Dar se gândi: „Atât cât e posibil să fiu alături de Moses Gama".

Situl de la peşterile Sundi era la o oră de mers cu maşina de la casa din Rivonia. Îşi bagă mâna pe sub haina de blană şi îşi atinse burta. Va începe să se vadă în curând – trebuia să găsească scuze ca să stea departe de ochii familiei. Tatăl ei şi Shasa nu vor observa, era sigură de asta, dar Centaine de Thiry Courtney-Malcomess avea ochi de vultur.

– Bănuiesc că mama a acceptat să aibă grijă de Isabella cât eşti plecată, spunea Shasa şi, în timp ce consimţea, inima ei cânta.

„Moses, mă întorc la tine – amândoi ne întoarcem la tine, dragul meu."

Ori de câte ori Moses Gama venea la Drake's Farm se simţea ca un rege care se întoarce pe tărâmurile lui după o cruciadă încununată de succes. În doar câteva minute de la sosirea lui vestea se răspândi aproape telepatic în marele oraş de negri şi un sentiment de aşteptare se abătu asupra acestuia, la fel de palpabil ca fumul a mii de focuri.

Moses sosea de obicei împreună cu fratele său vitreg, Hendrick Tabaka, în furgoneta de livrare a măcelăriei. Hendrick deţinea un lanţ de douăsprezece măcelării în oraşele negrilor, răsfirate de-a lungul Witwatersrandului, aşa că însemnul inscripţionat într-o parte a furgonetei era autentic. În nuanţe albăstrui şi stacojii declara:

MĂCELĂRIA PHUZA MUHLE
CEA MAI BUNĂ CARNE
LA CELE MAI BUNE PREŢURI

Numele venea de la neaoşul „Phuza Muhle" tradus „Mâncaţi bine" şi furgoneta îi oferea lui Hendrick Tabaka o acoperire perfectă oriunde s-ar fi dus. Fie că transporta într-adevăr leşurile animalelor la măcelării sau marfă proprietarilor de magazine generale, fie că era implicat în afaceri mai puţin ortodoxe – că distribuia băuturi din distilerii ilegale, faimosul *skokiaan* sau drogul oraşului negrilor, că le transporta pe fetele care lucrau pentru el în locurile unde îşi desfăşurau activitatea pe lângă barăcile care adăposteau miile de muncitori negri angajaţi ai minelor aurifere, ajutându-i pe aceştia să-şi mai îndulcească existenţa monastică sau că rezolva afacerile Sindicatului Minerilor Africani, acea frăţie puternică şi strâns unită pe care guvernul

alb refuza să o recunoască – pentru toatea acestea furgoneta vopsită în albastru şi roşu era vehiculul ideal. Când era la volan, Hendrick purta o casketă de şofer şi o tunică kaki cu nasturi ieftini de alamă. Conducea încet şi acorda o atenţie meticuloasă tuturor regulilor de circulaţie, astfel că în douăzeci de ani nu fusese niciodată oprit de poliţie.

Când intră cu furgoneta la Drake's Farm, cu Moses Gama stând pe scaunul pasagerului de lângă el, se îndreptară înspre propriul adăpost. Aici se stabiliseră când, în urmă cu douăzeci de ani, veniseră împreună de prin pustietăţile deşertului Kalahari. Deşi aveau acelaşi tată, erau diferiţi în aproape toate privinţele. Moses era tânăr, înalt şi uimitor de chipeş, în timp ce Hendrick, care era cu câţiva ani mai mare, era o namilă de om cu chelia brăzdată de cicatrice şi cu dinţii stricaţi, cu strungăreaţă.

Moses era inteligent şi agil, autodidact, cu o cultură solidă, charismatic şi lider al oamenilor, în timp ce Hendrick era locotenentul loial care acceptase autoritatea fratelui său mai mic, îndeplinindu-i ordinele prompt şi neîndurător. Deşi Moses Gama concepuse ideea clădirii unui imperiu financiar, Hendrick fusese cel care făcuse ca visul să devină realitate. Odată ce i se arăta ce avea de făcut, Hendrick Tabaka devenea la fel atât de tenace ca un buldog.

Pentru Hendrick, ceea ce construiseră împreună – afacerile, atât cele legale, cât şi cele ilegale, sindicatul şi armata lui violentă care provoca teamă printre minerii care locuiau în barăci şi în oraşul negrilor, cunoscută sub numele de Bivolii – toate acestea constituiau o reuşită în sine. Dar pentru Moses Gama lucrurile erau diferite. Ceea ce dobândiseră până atunci era doar prima etapă a năzuinţelor lui spre ceva mult mai mare şi, deşi îi explicase lui Hendrick de atâtea ori, fratele său nu putea să înţeleagă adevărata dimensiune a viziunii lui Moses Gama.

În cei douăzeci de ani de când sosiseră aici, Drake's Farm se schimbase în totalitate. La început fusese o mică tabără pentru cei care locuiau acolo ilegal, atârnând ca o căpuşă de corpul

imensului complex de mine de aur ce alcătuiau Witwatersrandul. Era o grămadă de adăposturi sărăcăcioase construite din resturi de cherestea, din nuiele împletite şi din bucăţi de tablă veche, din cisterne de parafină turtite şi din carton gudronat, ridicate în mijlocul acelor pământuri sterpe, o întindere de şanţuri şi de haznale, fără apă curentă sau electricitate, fără şcoli, dispensare sau poliţie, nefiind nici măcar recunoscută ca o aşezare umană de către edilii albi din primăria Johannesburgului.

Abia după război Consiliul pentru Împărţire Administrativă din Transvaal a decis să recunoască realitatea şi să exproprieze terenul proprietarilor absenţi. Declaraseră întreaga zonă de trei mii de acri ca spaţiu public rezervat pentru ocupanţii negri prin Legea zonelor urbane. Păstraseră numele iniţial, Drake's Farm, pentru conotaţiile lui pitoreşti la vechiul Johannesburg, spre deosebire de originea mundană a terenului din apropiere, Soweto, care era aproape un acronim pentru South Western Townships[1]. Soweto găzduia deja peste o jumătate de milion de negri, în timp ce la Drake's Farm se aflau mai puţin de jumătate din acest număr.

Autorităţile împrejmuiseră noul oraş cu un gard şi acoperiseră cea mai mare parte cu şiruri monotone de căsuţe cu câte trei camere, identice între ele, cu excepţia numerelor inscripţionate pe zidul de cărămidă din faţă. Casele erau înghesuite unele lângă altele şi separate de alei înguste, neasfaltate, cu acoperişurile din tablă galvanizată strălucind ca mii de oglinzi în lumina puternică a soarelui de savană.

În centrul oraşului se găseau clădirile administrative unde, sub urmărirea atentă a câtorva supraveghetori municipali albi, funcţionarii negri colectau chiriile şi se ocupau cu administrarea unor utilităţi de bază precum apa curentă şi ridicarea gunoiului menajer. Dincolo de această imagine orwelliană a ordinii sumbre şi inumane se afla primul cartier ridicat în Drake's Farm, cu

[1] Oraşele Sud-Vestice

colibele, cârciumile fără autorizație și bordelurile ei – iar Hendrick Tabaka încă locuia aici.

În timp ce conducea furgoneta încet prin zona nouă a orașului, oamenii ieșeau din căsuțele lor pentru a-i privi trecând. Erau în majoritate femei și copii, căci bărbații plecau devreme în fiecare dimineață, făcând naveta până în oraș la locurile lor de muncă și întorcându-se numai după căderea serii. Când îl recunoscură pe Moses, femeile începură să bată din palme și să țipe ascuțit, acesta fiind modul în care îi urau bun venit unui șef de trib, iar copiii alergau pe lângă furgonetă, dansând și râzând fericiți că se aflau atât de aproape de acel om măreț.

Trecură încet pe lângă cimitir unde movilele neîngrijite de pământ arătau ca niște mușuroaie imense. Pe unele dintre movile erau așezate cruci lucrate rudimentar, în timp ce pe altele fluturau în vânt steaguri zdrențuite, iar pentru a împăca spiritele, fuseseră depuse ofrande precum mâncare, ustensile casnice stricate și totemuri straniu cioplite, simboluri creștine așezate laolaltă cu cele ale animiștilor și ale vrăjitoarelor. Se îndreptară înspre vechiul oraș, pe ulicioarele învălmășite unde tarabele vracilor se găseau alături de ale celor care ofereau mâncare, făceau comerț cu haine, sau cu haine uzate, sau cu radiouri furate. Unde puii și porcii scormoneau prin șanțurile pline de noroi de pe marginea drumului și țânci goi care abia învățau să meargă, având în jurul burticilor umflate doar un șir de mătănii, defecau printre tarabe, iar prostituatele tinere își făceau țanțoș rondul, iar putoarea și zgomotul erau nemaipomenite.

Era o lume în care nu intrase nici un om alb și unde chiar și poliția municipală a negrilor venea doar când era chemată, fiind nevoită să asculte ordinele. Era lumea lui Hendrick Tabaka, unde soțiile lui se îngrijeau de cele nouă case ale sale aflate în centrul zonei vechi a orașului. Erau niște case zdravene, bine construite din cărămidă arsă, dar exteriorul le fusese în mod deliberat lăsat să arate sărăcăcios și neîngrijit pentru a fi în ton cu sărăcia generală. Hendrick învățase cu mult timp în urmă să nu atragă atenția asupra lui și a bunurilor sale materiale. Fiecare dintre cele

nouă soții avea propria casă, toate fiind construite în cerc în jurul casei lui Hendrick, ușor mai impunătoare, și nu se limitase la femeile din tribul Ovambo. Soțiile lui făceau parte din triburile Pondo, Xhosa, Fingo și Basuto, dar nu și din tribul Zulu. Hendrick nu s-ar încrede niciodată într-o femeie zulusă.

Ieșiră toate să îl întâmpine pe el și pe fratele său cel faimos în timp ce Hendrick parcă furgoneta în șopronul din spatele casei lui. Plecăciunile femeilor și aplauzele de respect îi conduseră pe cei doi în camera de zi a lui Hendrick, unde două scaune de pluș acoperite cu piei de leopard cafenii erau așezate ca niște tronuri la celălalt capăt al încăperii. Când cei doi frați se așezară, două dintre cele mai tinere soții aduseră urcioare cu bere din mei, proaspăt făcută, groasă ca un sos, acrișoară, efervescentă și rece, de-abia scoasă din frigiderul cu cherosen, iar după ce se răcoriră, fiii lui Hendrick intrară pentru a-și saluta tatăl și pentru a-și arăta respectul față de unchiul lor.

Avea mulți fii deoarece Hendrick era un bărbat senzual și își însămânța soțiile regulat în fiecare an. Totuși, astăzi nu erau de față toți fiii lui cei mari. Pe aceia dintre ei pe care Hendrick îi considerase nedemni, îi trimisese înapoi la țară să se îngrijească de turmele de vite și de capre ale tatălui lor. Băieții mai de nădejde lucrau în măcelării, în magazinele generale sau în cârciumi, în timp ce doi dintre ei, cei dotați cu inteligență, erau studenți la drept la Fort Hare, universitatea pentru negri din micul orășel Alice, din Eastern Cape.

Numai fiii mai mici ai lui Hendrick se aflau aici pentru a îngenunchea respectuos în fața lui și dintre aceștia erau doi pe care Moses Gama îi privea cu o plăcere deosebită. Erau fiii gemeni ai lui Hendrick făcuți cu una dintre nevestele din tribul Xhosa, o femeie cu talente neobișnuite. În afară de faptul că era o soție supusă și fertilă, era și o dansatoare și o cântăreață desăvârșită, o povestitoare amuzantă, o persoană cu o inteligență ascuțită și bun-simț, și o *sangoma* de seamă, tămăduitoare și vraci, posedând uneori puteri supranaturale de previziune și prorocire. Gemenii moșteniseră majoritatea înzestrărilor ei, dar și

fizicul viguros al tatălui lor și câteva dintre trăsăturile frumoase ale unchiului lor Moses.

La nașterea lor, Hendrick îl rugase pe Moses să le pună numele, iar acesta le alesese din exemplarul lui de preț, *Istoria Angliei* a lui Macaulay. Dintre toți nepoții, ei erau favoriții lui și zâmbea acum când cei doi îngenunchează în fața lui. Aveau aproape treisprezece ani, realiză Moses.

– Te salut, Wellington Tabaka, îi răspunse mai întâi unuia, iar apoi celuilalt. Te salut, Raleigh Tabaka.

Nu erau gemeni identici. Wellington era cel înalt, cu pielea mai deschisă, de culoarea caramelului, contrastând cu negrul ca duda al pielii lui Raleigh. Avea aceleași trăsături egiptene ale lui Moses, în timp ce Raleigh era mai negroid, cu nasul turtit și buzele groase, cu corpul mai greoi și mai îndesat.

– Ce cărți ați mai citit de când ne-am văzut ultima dată? Moses vorbi în engleză, silindu-i să-i răspundă în aceeași limbă. Cuvintele sunt sulițe, sunt arme cu care să vă apărați și cu care să vă atacați dușmanii. Cuvintele englezești au cele mai ascuțite lame, fără ele ați fi niște luptători dezarmați, le explică, iar apoi ascultă cu atenție răspunsurile lor poticnite în această limbă.

Observă totuși progrese în stăpânirea limbii și făcu observații în acest sens.

– Nu este încă îndeajuns de bine, dar veți învăța să vorbiți mai bine la Waterford, și ambii băieții părură stânjeniți.

Moses aranjase ca amândoi să se înscrie la această școală multirasială de elită aflată dincolo de graniță, în Swaziland, regatul independent al negrilor, și băieții trecuseră examenul și fuseseră acceptați, iar acum se temeau de acea zi nu prea îndepărtată când aveau să fie rupți de această lume familiară și confortabilă și aruncați în necunoscut. În Africa de Sud sistemul educațional era strict segregat, iar politica declarată a ministrului pentru afaceri Bantu, doctorul Hendrik Verwoerd, era să nu fie instruiți copiii negri pentru a evita nemulțumirile viitoare. Adresându-se parlamentului, acesta afirmase fără ascunzișuri că educarea negrilor n-ar trebui să intre în conflict cu politica

guvernamentală a apartheidului și că nu ar trebui să atingă anumite standarde care vor genera așteptări pentru elevii negri, așteptări care nu vor putea fi niciodată împlinite. Statul cheltuia anual pentru fiecare elev alb o sumă de șaizeci de lire, în timp ce unui elev negru îi erau alocate nouă lire. Părinții negri care își puteau permite, șefii de trib și micii oameni de afaceri, își trimiteau copiii pentru a fi educați în afara țării, iar Waterford era alegerea preferată.

Gemenii se simțiră ușurați când scăpară de prezența intimidantă a tatălui și a unchiului, dar mama îi aștepta în curte lângă furgoneta albastră-stacojie și, cu o mișcare abruptă a capului, le ordonă să intre în încăperea ei.

Odaia era vizuina unei vrăjitoare unde de obicei gemenilor le era interzis să intre, iar acum se strecurară înăuntru fiind și mai agitați decât atunci când intraseră în casa tatălui lor. Pe peretele din față se găseau zeii și zeițele mamei lor, ciopliți în lemn autohton și acoperiți de pene, piei și mătănii, cu ochii de fildeș și sidef și dinți de câine și babuin. Erau un ansamblu terifiant, iar gemenii tremurau și nu îndrăzneau să îi privească direct.

În fața idolilor familiei stăteau aranjate ofrande de mâncare și mici monede, iar pe ceilalți pereți atârna tot înspăimântătorul echipament necesar meșteșugului mamei lor, tigve și urcioare de lut cu unguente și leacuri, mănunchiuri de ierburi uscate, piei de șarpe și iguane mumificate, oase și cranii de babuin, borcane de sticlă pline cu grăsime de hipopotam și de leu, mosc de crocodil și alte substanțe fără nume care putrezeau, clocoteau și miroseau atât de rău încât îi făceau să le clănțăne dinții în gură.

– Ați purtat amuletele pe care vi le-am dat? întrebă Kuzawa, mama lor.

Era nefiresc de frumoasă printre leacurile și obiectele ei păgâne și hidoase, avea fața rotundă cu pielea strălucitoare, dinții foarte albi și ochii alunecoși, ca de gazelă. Brațele îi erau lungi și luceau de la alifiile ei secrete și magice, iar sânii, sub colierele de mătănii din fildeș și sub amulete, erau mari și fermi ca pepenii sălbatici de Kalahari.

Ca răspuns la întrebarea ei gemenii încuviințară vehement din cap, prea copleșiți pentru a vorbi și își descheiară nasturii cămășilor. Amuletele le atârnau la gât, fiecare legată cu o curelușă subțire de piele. Erau cornițele micuților antilope cenușii, capetele deschise fiind sigilate cu gumă arabică, iar Kuzawei îi trebuiseră doisprezece ani să adune poțiunea magică care se găsea în fiecare din ele. Aceasta era făcută din mostre ale tuturor excrețiilor corporale ale lui Hendrick Tabaka, tatăl gemenilor, fecale și urină, salivă și mucus nazal, sudoare și sperma, ceară din urechi și sânge din vene, lacrimi și vomă. Kuzawa amestecase toate acestea cu piele uscată de pe tălpile lui, cu unghii tăiate și cu barbă rasă, cu păr din creștetul capului și din cel pubian, cu gene smulse în somn, cu puroi și crustă de pe rănile lui. Apoi adăugase anumite ierburi și grăsimi, le descântase și, la sfârșit, pentru a face talismanul infailibil, plătise o mare sumă de bani unui profanator de morminte specializat în asemenea treburi ca să îi aducă ficatul unui prunc înecat la naștere de către mama sa.

Toate aceste ingrediente le sigilase Kuzawa în cele două cornițe de antilopă, iar gemenii nu aveau voie să stea în preajma tatălui lor decât dacă purtau cele două talismane. Acum Kuzawa le luase amuletele înapoi. Erau mult prea valoroase pentru a le lăsa în posesia copiilor. Zâmbi în timp ce le cântărea în palmele fine și rozalii ale mâinilor ei delicate. Meritaseră cheltuiala, răbdarea și talentul ei pentru a le crea.

– Tatăl vostru a zâmbit când v-a văzut? întrebă ea.

– A zâmbit ca un răsărit de soare, răspunse Raleigh, iar Kuzawa dădu bucuroasă din cap.

– Și v-a vorbit frumos, v-a pus întrebările cu afecțiune? insistă ea.

– Când ne-a vorbit, torcea ca leul când vede carne, șopti Wellington, încă intimidat de ce se afla în jurul lui. Și ne-a întrebat cum o ducem cu școala și ne-a lăudat după ce i-am povestit.

– Talismanele v-au ajutat să-i intrați în grații, zâmbi Kuzawa mulțumită. Atât timp cât le purtați, o să fiți preferații tatălui vostru dintre toți copiii lui.

Luă cele două comițe de antilopă și se duse să îngenuncheze în fața siluetei sculptate așezate în mijlocul mulțimii de idoli, una cu un chip înspăimântător acoperit cu un fel de broboadă făcută din coama unui leu și care adăpostea spiritul bunicului ei mort.

– Păzește-le bine, o, venerabil strămoș, șopti ea în timp ce așeza amuletele în jurul gâtului acelui chip. Nu lăsa aceste puteri să se risipească până când, încă o dată, va fi nevoie de ele.

Aici erau mai în siguranță decât în cel mai ascuns seif din băncile albilor. Nici o ființă umană, doar cele mai puternice dintre spiritele întunecate ar fi îndrăznit să înfrunte spiritul bunicului ei pentru a pune mâna pe acele amulete, căci el era protectorul suprem.

Apoi se întoarse către gemeni, îi luă de mână și îi scoase din locașul ei în bucătăria familiei, lăsând la o parte veșmântul de vrăjitoare și îmbrăcându-l pe cel de mamă iubitoare în timp ce trecea pragul și închidea ușa în spatele ei.

Îi hrăni pe gemeni, castroane pline cu tocană de porumb, fasole bătută și friptură înotând în grăsime, mâncare demnă de familia unui om bogat și puternic. Și, în timp ce mâncau, îi veghea cu drag, punându-le întrebări și glumind cu ei, îndopându-i, ochii ei negri strălucind de mândrie, iar în cele din urmă, cu părere de rău, lăsându-i să plece.

Se duse de lângă ea, nebuni de bucurie, pe străduțele înguste și fetide ale vechiului cartier. Aici se simțeau în totalitate în largul lor. Bărbații și femeile le zâmbeau, salutându-i și glumind cu ei în timp ce treceau și râdeau fericiți la replicile lor spirituale pentru că erau preferații tuturor, iar tatăl lor era Hendrick Tabaka.

Bătrâna Mama Nginga, grasă și cu părul cărunt, stând în pragul ușii din față a cârciumii pe care o conducea pentru Hendrick, strigă după ei:

– Unde vă duceți, micuții mei?

– Avem treburi secrete despre care nu putem discuta, îi strigă Wellington, iar Raleigh adăugă:

– Dar anul viitor o să facem afaceri secrete şi cu tine, bătrână mamă. O să-ţi bem tot *skokiaan*-ul şi o să-ţi înjunghiem toate fetele.

Mama Nginga era încântată, iar fetele care stăteau la fereastră râseră ascuţit.

– Este un pui de leu, îşi spuneau una alteia.

Alergau pe străduţe şi strigau, iar de prin barăci, din cocioabele din vechiul cartier şi din noile căsuţe de cărămidă construite de guvernul alb, tovarăşii lor ieşeau grăbiţi să li se alăture până când vreo cinsprezece băieţandri de aceeaşi vârstă, sau chiar mai mulţi, se strânseră în jurul lor şi îi urmară. Unii dintre ei aveau nişte boccele înfăşurate şi legate cu grijă cu o cureluşă din piele netăbăcită.

În celălalt capăt al oraşului, gardul înalt fusese tăiat, iar deschizătura fusese ascunsă de ochii cercetători de o grămăjoară de tufe. Băieţii trecură prin deschizătură şi, pe plantaţia de eucalipţi de dincolo, se strânseră într-un grup sporovăind entuziasmaţi şi se dezbrăcară de hainele ponosite vest-europene pe care le purtau. Nu erau circumcişi, iar penisurile lor, deşi începuseră să se dezvolte, erau încă acoperite de micile învelişuri de piele încreţite. În câţiva ani vor trece prin iniţiere şi vor îndura împreună chinurile izolării şi ale privaţiunilor, agonia lamei. Asta îi lega chiar mai mult decât sângele tribal; toată viaţa aveau să fie tovarăşi de circumcizie.

Îşi puseră hainele de-o parte cu atenţie – trebuiau să justifice orice pierdere în faţa părinţilor supăraţi – iar apoi, dezbrăcaţi, se adunară în jurul legăturilor valoroase, privind nerăbdători în timp ce erau desfăcute de căpitanii lor recunoscuţi Wellington şi Raleigh Tabaka şi fiecare primi veşmintele războinicilor Xhosa – nu adevăratele însemne regale, cozile de vacă, echipamentul de luptă şi penele ce le purtau pe cap – acelea erau doar pentru *amadoda*[1]

[1] Bărbat adult (n.tr.)

circumcişi. Erau simple reproduceri copilăreşti, doar nişte piei de câini şi de pisici care rătăceau pe străzi ca nişte paria ai oraşului, dar le purtau mândri, ca şi cum ar fi fost autentice şi îşi înfăşurară braţele, coapsele şi frunţile cu fâşii de blană, iar apoi îşi ridicară armele.

Nici acestea nu erau sulițele *assegai* cu vârful lung şi metalic ale războinicilor, ci doar tradiţionalele bețe de luptă ale băieţilor. Cu toate acestea, chiar şi în mâinile acestor copii, beţele lungi şi flexibile păreau adevărate arme. Cu câte un băţ în fiecare mână, se transformară imediat în demoni gălăgioşi. Fluturau şi învârteau beţele cu o mişcare din încheietură exersată îndelung, care îi făcea să şuiere printre dinţi, să cânte şi să fluiere, le loveau unele de altele, încrucişându-le pentru a forma un scut împotriva loviturilor zgomotoase ale celorlalţi şi săreau, ţopăiau şi dansau, prefăcându-se a se lovi unul pe altul până când Raleigh Tabaka suflă tăios în fluierul lui din corn de antilopă şi la comanda sa se aliniară toţi în spatele lui într-o coloană ordonată.

O porniră înainte cu el în frunte. Cu un mers balansat, cu beţele ridicate, murmurând şi cântând cântecele de bătălie ale tribului lor, părăsiră plantaţia şi se opriră în savana unduioasă. Iarba era maronie şi înaltă până la genunchi şi se puteau întrezări petice aspre de pământ roşu-ciocolatiu. Pământul deveni un firicel subţire şi drumul stâncos fu înconjurat de maluri abrupte, iar apoi urcă din nou pentru a întâlni safirul pal al cerului savanei.

Chiar şi când coborâră panta, mişcarea clară a liniei îndepărtate a orizontului fu întreruptă, un şir lung de pene ce flutura în vânt se ivi deasupra acesteia, iar apoi apăru un alt grup de băieţi, purtând ca şi ei bucăţi de piele în jurul mijlocului, având braţele, picioarele şi pieptul dezgolite. Cu beţele ridicate, se opriră pe creastă şi, de cum se văzură unii pe alţii, amândouă grupurile începură să urle ca nişte ogari care iau urma prăzii.

– Şacali Zulu, urlă Raleigh, iar ura lui era atât de puternică încât o picătură de sudoare i se ivi deasupra sprâncenei.

Oricât de mult şi de adânc ai fi căutat în memoria colectivă a tribului, Zulu era inamicul; purta în sânge o ură profundă şi

atavică. Istoria nu consemnase cât de des se repetase această scenă, de câte mii de ori de-a lungul secolelor războinici înarmați ai triburilor Xhosa și Zulu se confruntaseră; își aminteau doar iureșul bătăliei, sângele și ura.

Raleigh Tabaka sări până la umărul fratelui său care stătea alături de el și strigă sălbatic, vocea lui preschimbându-se la sfârșit într-un țipăt ascuțit de fată.

– Mi-e sete. Dați-mi să beau sânge zulus! iar războinicii lui săreau și strigau.

– Dați-ne sânge zulus.

Amenințările, insultele și provocările le fură întoarse de pe cealaltă culme, purtate de vânt până la ei. Apoi, spontan, ambele grupuri porniră la vale, cântând și dansând înspre vâlcea, până când, ajunși pe malurile abrupte de pământ roșiatic, se priviră față în față peste albia îngustă, iar căpitanii se avântară înainte pentru a-și arunca alte insulte.

Cel care era *induna*[1] grupului zulus era un băiețandru de aceeași vârstă cu gemenii. Le fusese coleg de clasă la gimnaziul de stat din localitate. Se numea Joseph Dinizulu și era tot atât de înalt precum Wellington și la fel de lat în umeri ca Raleigh. Prin nume și prin aroganța ostentativă amintea lumii că era un vlăstar al casei regale zuluse.

– Hei, mâncători de baligă de hienă ce sunteți, strigă el. V-am mirosit de la o poștă în bătaia vântului. Mirosul celor din tribul Xhosa îi face până și pe vulturi să vomite.

Raleigh se avântă în sus, se răsuci în aer și, ridicându-și blana prinsă în jurul coapselor, își dezveli fundul.

– Am să curăț aerul de putoarea zulusă printr-un pârț sănătos, urlă el. Să-l mirosiți pe ăsta, iubitori de șacali, și dădu drumul unui vânt atât de zgomotos și de prelung, încât zulușii care se aflau în fața sa pufniră cu silă și își agitară bețele de luptă.

---

[1] Ofițer aflat pe plan ierarhic sub regele sau șeful de trib, prin extensie lider, persoană învestită cu autoritate. (n.tr.)

– Tații voștri au fost femei, iar mamele voastre maimuțe, strigă Joseph Dinizulu și se scărpină la subsuoară. Bunicii v-au fost babuini, și imită salturile unei maimuțe, iar bunicile au fost...

Raleigh întrerupse această recitare a liniei genealogice suflând în cornul de luptă și sărind de pe mal în albie.

Aterizâ în picioare, ușor ca o pisică, și, printr-un nou salt, traversă albia. Se cățără atât de repede pe celălalt mal încât Joseph Dinzulu, care se aștepta ca schimbul de amabilități să dureze ceva mai mult, fu azvârlit pe spate în urma atacului fulgerător.

Un grup format din ceilalți băieți Xhosa răspunseră la chemarea din corn și îl urmară, iar atacul furibund al lui Raleigh le câștigă o bucată de pământ pe celălalt mal. Se grupară în spatele lui agitându-și bețele și cântând și pătrunseră în mijlocul celuilalt grup. Raleigh Tabaka era stăpânit de febra luptei. Era invincibil, brațele îi erau neobosite, avea atâta îndemânare în palme și în încheieturi încât în mâna sa bățul părea a prinde viață, găsind punctele slabe în rândurile paznicilor zuluși care îl înfruntau, plesnind carnea, lovind osul, tăind pielea, astfel încât, în curând, bețele străluceau scăldate în sânge și mici picuri roșietici zburau în lumina soarelui.

Părea că nimic nu putea să-l atingă, până când în mod neașteptat ceva îl trosni în coaste chiar sub brațul drept pe care îl avea ridicat și, simțind durerea, icni, devenind brusc conștient de propria umanitate. Pentru câteva clipe fusese un zeu războinic, dar subit deveni un băiețel, ajuns aproape la limita puterii, simțind acut durerea și într-atât de obosit, încât n-ar fi putut să mai arunce o nouă provocare către Joseph Dinizulu care dansa în fața lui, părând a se fi înălțat cu zece centimetri în tot atâtea secunde. Bățul acestuia șuieră înspre Raleigh, țintit către capul său și doar printr-o mișcare de apărare disperată reuși să îl respingă. Raleigh fu împins în spate cu un pas și privi împrejurul său.

Ar fi trebuit să se gândească mai bine înainte să îi atace pe zuluși cu atâta îndrăzneală. Erau cei mai prefăcuți și vicleni

dintre toți adversarii, iar încercuirea inamicului era dintotdeauna stratagema la care erau maeștri. Chaka Zulu, câinele turbat care întemeiase acest trib de lupi, numise această manevră „Coarnele Taurului". Coarnele înconjurau inamicul, în timp ce pieptul îl zdrobea până la moarte.

Joseph Dinizulu nu se retrăsese de teamă sau pentru că fusese surprins, ci din șiretenie lui instinctivă, iar Raleigh își condusese cei doisprezece voinici în capcana întinsă de zuluși. Erau singuri, nici unul dintre ceilalți nu îi urmase de partea cealaltă a albiei. Putea să îi vadă peste capetele zulușilor care îi încercuiseră, iar Wellington Tabaka, fratele lui geamăn, stătea în fruntea lor tăcut și nemișcat.

– Wellington! țipă, vocea lui stingându-se într-un sunet istovit și înspăimântat. Ajută-ne! L-am prins pe câinele zulus de testicule. Vino și înjunghie-l în piept.

Doar atât avu timp să spună. Joseph Dinizulu se năpusti din nou asupra lui și fiecare lovitură pe care i-o dădea părea mai puternică decât cea dinainte. Durerea din piept îl chinuia cumplit, iar când o altă lovitură îi străpunse apărarea nimerindu-l în umăr, Raleigh își simți brațul drept paralizând până în vârful degetelor și bățul îi zbură din mână.

– Wellington! strigă din nou. Ajută-ne!

Și peste tot în jurul lui oamenii săi cădeau la pământ, unii dintre ei fiind loviți în genunchi, alții aruncându-și pur și simplu bețele și ghemuindu-se în țărână urlând după îndurare, în timp ce băieții zuluși se înghesuiau în jurul lor ridicând și apoi lăsând bețele să cadă, loviturile biciuindu-le carnea moale, strigăte de război zuluse ridicându-se triumfătoare în cor ca niște câini de vânătoare îmbulzindu-se să sfâșie iepurii de câmp.

– Wellington!

Se uită pentru ultima dată la fratele lui, iar apoi primi o lovitură în frunte, chiar deasupra ochiului și își simți pielea crăpând în timp ce sângele cald i se scurgea pe față. Chiar înainte de a-i intra în ochi îi privi chipul lui Joseph Dinizulu, înnebunit de

plăcerea sângelui, iar apoi picioarele îl lăsară și se prăbuși cu fața în țărână, în timp ce loviturile încă îi cădeau pe spate și pe umeri.

Probabil că pentru o clipă își pierduse cunoștința deoarece când se întoarse într-o parte și își șterse sângele de pe ochi cu dosul palmei, văzu că zulușii trecuseră albia în grup și că rămășițele războinicilor lui alergau cuprinși de o panică sălbatică înspre plantația de eucalipți, urmăriți de oamenii lui Dinizulu.

Încercă să se ridice, dar totul se învârtea în jurul lui și mintea i se întunecă în timp ce se rostogoli încă o dată. Când își reveni era înconjurat de zuluși, luându-l în râs și batjocorindu-l, aruncându-i tot felul de insulte. De data aceasta reuși să se ridice, dar apoi larma din jurul lui încetă și fu înlocuită de o tăcere apăsătoare. Joseph Dinizulu înainta printre rânduri și îl luă în râs.

– Latră, câine Xhosa, îi ordonă. Să te auzim cum latri și cum cerșești îndurare.

Nesigur, dar sfidător, Raleigh scutură din cap, iar mișcarea îi provocă durere înăuntrul craniului.

Joseph Dinizulu își puse piciorul gol pe pieptul lui și apăsă cu putere. Era prea slăbit ca să poată rezista și se răsturnă pe spate. Joseph Dinizulu se așeză peste el și își ridică partea din față a pieii din jurul mijlocului. Cu cealaltă mână îi îndepărtă prepuțul până când i se văzu glandul rozaliu și își direcționă un jet șuierător de urină înspre fața lui Raleigh.

– Bea asta, câine Xhosa ce ești, râse el.

Era fierbinte și amoniacală și îl ardea ca acidul pe rana deschisă de pe scalp – iar sufletul lui Raleigh se umplu de furie, umilință și ură.

– Frate, știi că numai arareori am căutat să-ți schimb părerea în legătură cu ce ți-ai propus. Hendrick Tabaka stătea pe scaunul lui acoperit cu piele de leopard aplecându-se în față cu gravitate și sprijinindu-se cu coatele pe genunchi. Nu e vorba despre căsătorie, știi că întotdeuna te-am îndemnat să îți iei o soție, chiar mai multe soții și să faci copii – nu ideea unei soții o resping, dar această dracoaică zulusă mă face să nu pot dormi noaptea. Sunt alte milioane de tinere femei nubile în această țară – de ce trebuie

să alegi o zulusă? Aș prefera să îți iei o mamba neagră lângă tine în pat.

Moses Gama râse încet.

– Îngrijorarea ta demonstrează că ții la mine. Apoi deveni serios. Zulu este cel mai mare trib din Africa de Sud. Numai faptul că sunt atâția i-ar face importanți, dar la asta se adaugă și spiritul lor agresiv, războinic, și vei vedea că nimic nu se va schimba în această țară fără tribul Zulu. Dacă pot să formez o alianță cu ei, atunci visurile pe care le-am visat n-au fost în zadar.

Hendrick oftă, mormăi ceva și scutură din cap.

– Haide, Hendrick, doar ai vorbit cu ei. Nu-i așa? insistă Moses, iar Hendrick încuviință fără tragere de inimă.

– Am stat patru zile în *kraal*-ul lui Sangane Dinizulu, fiul lui Mbejane, fiul lui Gubi, fiul lui Dingaan, care a fost chiar fratele lui Chaka Zulu. Se consideră prinț al tribului Zulu, neuitând să evidențieze că numele acestora înseamnă „Cerurile" și trăiește pe picior mare pe pământurile pe care vechiul lui stăpân, generalul Sean Courtney, i le-a lăsat pe dealurile de deasupra Ladyburgului, unde are multe soții și trei sute de vaci grase.

– Știu toate aceste lucruri, frate, îl întrerupse Moses. Povestește-mi despre fată.

Hendrick se încruntă. Îi plăcea să înceapă o poveste de la început și să o dezvolte, fără să lase să-i scape vreun detaliu, până când ajungea la sfârșit.

– Fata, repetă. Pungașul acela bătrân pretinde că este luna nopților lui și soarele zilelor sale, nimeni nu și-a iubit vreodată fiica atât de mult cum și-o iubește el – și nu i-ar îngădui niciodată să aibă un alt soț decât un șef de trib Zulu. Hendrick oftă. Zi de zi am fost nevoit să ascult pomenindu-se virtuțile acestei femei-șacal, cât de frumoasă e, cât de talentată, că este asistentă la spitalul de stat și că se trage dintr-un neam de soții fertile – Hendrick se întrerupse și scuipă dezgustat. I-au trebuit trei zile până să menționeze ceea ce a avut în gând din primul minut – *lobola*, prețul miresei, iar Hendrick își ridică mâinile într-un gest de exasperare. Toți zulușii sunt hoți și mâncători de baligă.

– Cât cere? întreba Moses cu un zâmbet. De cât are nevoie ca să se simtă despăgubit pentru o căsătorie în afara tribului?

– Cinci sute de capete de vite dintre cele mai bune, toate cu viţel, nici una să nu aibă mai mult de trei ani, se încruntă mânios Hendrick. Toţi zulușii sunt hoţi, iar el pretinde a fi prinţ, ceea ce-l face prinţul hoţilor.

– Firește, ai acceptat primul preţ? întrebă Moses.

– Firește că am negociat încă două zile.

– Preţul final?

– Două sute de capete, oftă Hendrick. Iartă-mă, frate. Am încercat, dar câinele ăla bătrân era ca de piatră. A fost cel mai mic preţ pe care l-am putut obţine pentru luna nopţilor lui.

Moses Gama se lăsă pe spate în scaunul lui şi se gândi la această chestiune. Era un preţ enorm. O vacă dintre cele mai bune valora cincizeci de lire, dar, spre deosebire de fratele său, Moses Gama nu-şi dorea banii şi nu vedea în ei decât un mijloc care facilita atingerea unui scop.

– Zece mii de lire? întrebă încet. Avem atât de mult?

– O să-mi dăuneze. O să mă doară timp de un an ca şi cum aş fi fost biciuit, murmură Hendrick. Frate, îţi dai seama cât de multe ar putea cumpăra un om cu zece mii de lire? Aş putea să-ţi aduc cel puţin zece fecioare Xhosa, frumuşele ca nişte canari şi grăsuţe ca nişte bibilici, iar cea mai de încredere moaşă va confirma fecioria fiecăreia dintre ele...

– Zece fecioare Xhosa nu mă vor ajuta să mă apropii de tribul Zulu, îl întrerupse Moses. Am nevoie de Victoria Dinizulu.

– *Lobola* nu este singurul preţ cerut, îi spuse Hendrick. Mai este şi altceva.

– Ce anume?

– Fata este creştină. Dacă o iei de soţie, nu vor mai fi şi altele. Va fi singura ta soţie, frate, şi ascultă un bărbat care a plătit pentru înţelepciune cu monedele grele ale experienţei. Un bărbat are nevoie de cel puţin trei soţii ca să fie mulţumit. Trei soţii sunt atât de ocupate să se întreacă între ele pentru a-i face pe plac soţului încât bărbatul se poate relaxa. Două soţii sunt mai

bune decât una. Totuşi, doar o soţie, o singură soţie, poate să-ţi acrească mâncarea pe care o mănânci şi să-ţi îngheţe părul cu argint. Las-o pe ţăranca asta să se ducă la cineva care o merită, un alt zulus.

– Anunţă-l pe tatăl ei că vom plăti preţul cerut şi că suntem de acord cu condiţiile sale. Mai spune-i că, dacă este un prinţ, atunci ne aşteptăm să ne ofere o petrecere demnă de o prinţesă. Ne aşteptăm la o căsătorie despre care să se ducă vorba în tot Zululandul, de la munţii Drakensberg până la ocean. Vreau ca fiecare căpetenie şi bătrân al tribului să participe la nunta mea, fiecare sfetnic şi *induna*, vreau să vină chiar însuşi regele zuluşilor şi, când se vor strânge cu toţii laolaltă, atunci am să le vorbesc.

– Ai putea la fel de bine să le vorbeşti unor babuini. Zuluşii sunt prea mândri şi prea plini de ură ca să-şi plece urechea la o judecată cumpănită.

– Te înşeli, Hendrick Tabaka. Moses îşi puse mâna pe braţul fratelui său. Nu suntem îndeajuns de mândri şi nici nu urâm îndeajuns de mult. Mândria ce-o avem, fărâma de ură ce-o avem sunt risipite şi îndreptate către cine nu trebuie. Le irosim pe noi, pe alţi negri. Dacă toate triburile din acest ţinut şi-ar aduna toată mândria şi ura şi le-ar îndrepta către asupritorii albi – atunci cum ar putea ei să reziste împotriva noastră? Despre asta vreau să le spun când voi vorbi la nunta mea. Asta trebuie să îi învăţ pe oameni. Din acest motiv născocim formule ca *Umkhonto we Sizwe*, Lancea Naţiunii.

Pentru o clipă rămaseră tăcuţi. Profunzimea viziunii fratelui său, puterea teribilă a angajamentului său îl uimea întotdeauna pe Hendrick.

– Va fi aşa cum doreşti, consimţi în cele din urmă. Când vrei să aibă loc nunta?

– În noaptea solstiţiului de iarnă când va fi lună plină. Moses nu avu nici o ezitare. Va fi cu o săptămână înainte să înceapă campania de nesupunere civică.

Rămaseră din nou tăcuţi, până când Moses se ridică.

– Rămâne stabilit, atunci. Mai avem altceva de discutat înainte să luăm cina?

– Nimic. Hendrick se ridică şi era pe punctul de a le striga pe femei să le aducă cina, când îşi aminti. Ah, mai este ceva. Femeia albă, cea cu care ai fost la Rivonia – ştii la cine mă refer?

Moses clătină din cap.

– Da, Courtney.

– Despre ea e vorba. Ţi-a trimis un mesaj. Doreşte să te vadă din nou.

– Unde e?

– În apropiere, într-un loc numit peşterile Sundi. Ţi-a lăsat un număr de telefon. Spune că e important.

Moses Gama era în mod clar iritat.

– I-am spus să nu încerce să ia legătura cu mine, zise. Am prevenit-o că e periculos. Se ridică şi făcu câţiva paşi. Dacă nu învaţă să fie disciplinată şi să se autocontroleze, n-o să ne fie de nici un folos în luptă. Aşa sunt femeile albe, răsfăţate, neascultătoare şi necumpătate. Trebuie să fie învăţată...

Moses se întrerupse şi se duse la fereastră. În curte ceva îi atrăsese atenţia şi strigă tăios.

– Wellington! Raleigh! Veniţi amândoi încoace.

După câteva secunde cei doi băieţi îşi târâră picioarele până în cameră ruşinaţi şi rămaseră chiar lângă uşă, coborându-şi vinovaţi capetele.

– Raleigh, ce ţi s-a întâmplat? îl întrebă Hendrick supărat.

Gemenii îşi dăduseră jos pieile din jurul mijlocului şi blănurile şi se schimbaseră în hainele lor de zi cu zi, dar rana din fruntea lui Raleigh încă supura prin peticele de pânză murdare pe care le pusese peste aceasta. Pe cămaşă avea pete de sânge şi avea un ochi închis din cauza umflăturii.

– *Baba!* începu Wellington să explice. Nu a fost vina noastră. Am fost violent atacaţi de zuluşi.

Raleigh îl străfulgeră cu o privire plină de dispreţ înainte de a-l contrazice pe fratele său geaman.

– Am aranjat să ne luptăm cu ei. A mers bine până când unii dintre noi au fugit şi i-au părăsit pe ceilalţi. Raleigh îşi duse mâna la rana de la cap. Există laşi chiar şi printre cei din tribul Xhosa, zise, iar apoi privi din nou înspre fratele său geamăn.

Wellington rămase tăcut.

– Data viitoare luptaţi cu mai multă îndârjire şi arătaţi mai multă îndemânare, le spuse Hendrick Tabaka şi îi lăsă să plece, iar după ce ieşiră din cameră se întoarse către Moses.

– Vezi, frate? Chiar şi cu copiii, ce speranţe ai să poţi schimba ceva?

– Speranţa stă în copii, îi spuse Moses. Ca şi pe maimuţe, îi poţi dresa să facă orice. Pe cei bătrâni va fi dificil să-i schimbi.

Tara Courtney îşi parcă vechiul Packard părăginit la marginea şoselei alpine şi rămase câteva secunde să privească oraşul Cape Town care se întindea în faţa ochilor ei. Vântul de sud-est biciuia apele golfului Table, purtând fiecare val până când îl transforma în frişcă.

Ieşi din maşină şi începu să se plimbe încet pe margine, prefăcându-se a admira revărsarea de flori sălbatice care pictau panta stâncoasă de deasupra ei. La capătul pantei bastionul gri şi stâncos al muntelui se înălţa abrupt către cer, iar Tara se opri şi îşi lăsă capul pe spate să îl poată privi. Norii zburau pe deasupra, creând impresia că peretele de stânci avea să cadă.

Aruncă încă o dată o privire de-a lungul drumului pe care venise cu maşina. Era încă pustiu. Nu fusese urmărită. Probabil că poliţia îşi pierduse în sfârşit interesul în ceea ce o privea. Trecuseră multe săptămâni de când avusese ultima dată impresia că se afla cineva în spatele ei.

Renunţă să se mai fâţâie de colo-colo şi se întoarse la maşină ca să ia un coş pentru picnic din portbagaj, după care se îndreptă repede spre clădirea de beton care adăpostea staţia pentru telecabină. Fugi în sus pe scări şi plăti pentru un bilet chiar în clipa în care supraveghetorul deschidea uşile de la capătul sălii de

așteptare, iar un mic grup de pasageri se năpusti în cabină și se înghesui înăuntru.

Mașinăria stacojie porni cu o smucitură și se înălțară rapid, leganându-se sub cablul argintiu. Ceilalți pasageri exclamau încântați în timp ce o vastă priveliște a oceanului, a stâncilor și a orașului se deschidea în fața lor, iar Tara îi cercetă pe ascuns. După câteva minute se convinsese că printre ei nu se aflau membri ai Serviciilor Speciale îmbrăcați în civil, așa că se relaxă și își îndreptă atenția spre minunatul peisaj.

Cabina urca abrupt, plasându-se aproape vertical pe suprafața stâncii. Intemperiile șlefuiseră piatra aproape în cuburi geometrice, astfel încât păreau a fi cărămizile antice ale unui castel gigantic. Trecură pe lângă un grup de alpiniști legați între ei cu sfoară, cățărându-se centimetru cu centimetru pe suprafața netedă. Tara se imagină alături de ei cu mâinile încleștate pe pietre, cu vidul abisului vuind la picioarele ei și vertijul o cuprinse făcând-o să se clatie. Trebui să se apuce de bară pentru a-și regăsi echilibrul, iar când telecabina opri în stația din vârf pe buza prăpastiei adâncă de câteva sute de metri, se îndepărtă de ea bucuroasă.

În micul salon pentru ceai, construit în stilul cabanelor elvețiene, Molly o aștepta la una dintre mese și se ridică în grabă când o văzu.

Tara se duse la ea și o îmbrățișă.

– Oh, Molly, draga mea, dragă, Molly, cât de dor mi-a fost de tine.

Se desprinseră din îmbrățișare după câteva clipe, ușor jenate de propriul comportament și de zâmbetele celorlalți clienți ai ceainăriei.

– N-aș putea să stau locului, îi spuse Tara. Pur și simplu simt că plesnesc de entuziasm. Haide, să facem o plimbare. Am adus câteva sendvișuri și un termos.

Părăsiră ceainăria și rătăciră pe potecuța ce împrejmuia prăpastia. La mijlocul săptămânii erau foarte puțini excursioniști pe munte și, după nici o sută de metri, rămaseră singure.

– Povesteşte-mi tot despre vechile mele prietene din Black Sash, îi spuse Tara pe un ton autoritar. Vreau să-mi povesteşti tot ce ai făcut. Ce mai fac Derek şi copiii? Cine conduce clinica acum? Ai fost pe-acolo de curând? Oh, mi-e atât de dor de tot, de voi toţi.

– Uşurel, râse Molly. Să luăm întrebările pe rând – şi începu să îi dea Tarei toate veştile.

Aveau nevoie de timp pentru asta şi, în vreme ce sporovăiau, găsiră un loc pentru picnic unde se aşezară cu picioarele atârnându-le deasupra prăpastiei, bând ceai din termos şi hrănind cu firimituri de pâine iepuraşii de stâncă pufoşi care ieşiseră din vizuinile şi crăpăturile stâncii.

În cele din urmă epuizară toate noutăţile şi bârfele şi se aşternu o tăcere amiabilă, însă Tara o rupse.

– Molly, sunt din nou însărcinată.

– Aha! chicoti Molly. Deci cu asta ai fost tu ocupată în ultima vreme. Privi înspre abdomenul Tarei. Nu se vede încă. Eşti sigură?

– Oh, pentru numele lui Dumnezeu, Molly. Nu prea sunt o virgină sfioasă, ştii? Ai puţină încredere în mine, am mai făcut patru înainte. Bineînţeles că sunt sigură.

– Când trebuie să naşti?

– În ianuarie, anul viitor.

– Shasa va fi încântat. Iubeşte copiii. De fapt, cu excepţia banilor, sunt singurii care reuşesc să-l facă pe Shasa Courtney sentimental. I-ai spus?

Tara scutură din cap.

– Nu. Tu eşti singura căreia i-am spus. Am venit mai întâi la tine.

– Sunt flatată. Vă doresc să fiţi fericiţi. Apoi tăcu, văzând expresia Tarei şi o studie cu mai multă seriozitate.

– Shasa va fi mai puţin fericit, mă tem, zise Tara încet. Nu e copilul lui Shasa.

– Dumnezeule, Tara! Chiar tu dintre toți... Apoi se întrerupse și rămase pe gânduri. O să-ți pun o altă întrebare prostească, Tara dragă, dar de unde unde știi că nu este contribuția lui Shasa?

– Eu și Shasa... n-am mai... ei, știi tu... n-am mai fost soț și soție – oh, de prea multă vreme.

– Înțeleg. În ciuda afecțiunii și prieteniei, ochii lui Molly străluceau de curiozitate. Era nedumerită. Dar, Tara dragă, nu este sfârșitul lumii. Trage o fugă până acasă și dă-i pantalonii jos lui Shasa. Bărbații sunt atât de nătărăi, datele nu au nici o importanță pentru ei, iar dacă ar începe să numere, poți întotdeauna să mituiești un doctor care să spună că s-a născut prematur.

– Nu, Molly, ascultă-mă. Dacă ar vedea vreodată copilul, și-ar da seama.

– Nu înțeleg.

– Molly, port în pântec copilul lui Moses Gama.

– Isuse Hristoase! șopti Molly.

Reacția puternică a lui Molly îi reaminti Tarei gravitatea situației în care se afla.

Molly era o liberală militantă, la fel de indiferentă la culoarea pielii precum era și Tara, și totuși, Molly rămăsese uluită la gândul unei femei albe care purta în pântec copilul unui negru. În această țară metisajul era considerat o încălcare a legii și pedepsit cu închisoarea, dar această pedeapsă era nimic în comparație cu revolta socială pe care ar provoca-o. Ar deveni o proscrisă, o paria.

– Oh, Doamne, zise Molly controlându-și vorbele. Oh, Doamne, oh, Doamne! Biata mea Tara, în ce încurcătură ai intrat. Moses știe?

– Nu încă, dar sper să îl văd curând și atunci o să-i spun.

– Va trebui să scapi de copil, bineînțeles. Am o adresă în Lourenço Marques. Cunosc un doctor portughez acolo. Am trimis-o la el pe una dintre fetele noastre de la orfelinat. Cere mult, dar muncește curat și bine, nu cu andrele în vreo odaie murdară.

– Oh, Molly, cum poți să gândești asta despre mine? Cum poți să crezi că mi-aș omorî propriul copil?

– O să-l păstrezi? o privi Molly cu uimire.

– Bineînțeles.

– Dar, draga mea, va fi...

– Colorat, termină Tara propoziția în locul ei. Da, știu, probabil va fi o culoare *café au lait* și va avea părul cârlionțat, dar îl voi iubi din tot sufletul. La fel cum îl iubesc și pe tată.

– Nu înțeleg cum...

– De asta am venit la tine.

– Voi face orice vrei tu – spune-mi numai ce anume.

– Vreau să-mi găsești un cuplu de culoare. Oameni buni și decenți, de preferat cu copii, care să aibă grijă de pruncul meu până când voi putea aranja să îl iau eu. Bineînțeles că le voi da toți banii de care au nevoie, chiar mai mult... Glasul i se stinse și rămase privind-o pe Molly cu ochi rugători.

Molly rămase o clipă pe gânduri.

– Cred că știu cuplul ideal. Sunt amândoi profesori la școala generală și au patru copii, toate fete. Îmi vor face această favoare – dar, Tara, cum o să ascunzi sarcina? O să înceapă să se vadă în curând, ai fost imensă cu Isabella. S-ar putea ca Shasa să nu observe, e prea ocupat cu cametul de cecuri, dar soacra ta are ochi de vultur. N-ai putea să-i ascunzi nimic.

– Mi-am făcut deja planul cum să mă ascund. L-am convins pe Shasa că am dobândit un puternic interes pentru arheologie în schimbul activităților mele politice și că particip la săpăturile de la peșterile Sundi alături de arheologul american, profesorul Marion Hurst, ai auzit de ea.

– Da, am citit două dintre cărțile ei.

– I-am spus lui Shasa că voi fi plecată doar pentru două luni, dar, odată ce nu mai sunt în vizorul lui, o să-mi tot amân întoarcerea. Centaine va avea grijă de copii, am aranjat și asta, îi place să o facă și, Dumnezeu știe, copiii vor beneficia de pe urma acestui lucru. Se pricepe mai bine decât mine să îi disciplineze.

Vor fi niște îngerași bine-crescuți când iubita mea soacră va termina cu ei.

– Îți va fi dor de ei, îi atrase Molly atenția, iar Tara încuviință.

– Da, bineînțeles, le voi simți lipsa, dar nu mai sunt decât șase luni.

– Unde vei naște copilul? stărui Molly.

– Nu știu. Nu mă pot duce la un spital cunoscut sau la o clinică de nașteri. Oh, Dumnezeule, îți poți imagina ce vâlvă aș pricinui dacă aș face un mic ghemotoc maroniu pe cearșafurile lor curate și albe, în minunata lor maternitate curată și albă. Oricum, mai am destul timp să mă ocup de asta mai târziu. În primul rând să ajung la Sundi, să scap de privirile răuvoitoare ale lui Centaine Courtney-Malcomess.

– De ce Sundi, Tara, ce te-a făcut să alegi acest loc?

– Pentru că voi fi aproape de Moses.

– Este chiar atât de important? o privi Molly neîndurător. Chiar asta simți pentru el? N-a fost doar un mic experiment, o joacă excentrică pentru a afla cum este cu unul dintre ei?

Tara scutură din cap.

– Ești sigură, Tara? Vreau să spun că din când în când am simțit și eu aceeași nevoie. Presupun că este normal să fii curios, dar niciodată nu m-am lăsat dusă de val.

– Molly, îl iubesc. Dacă mi-ar cere-o, i-aș încredința toată viața mea fără cea mai mică părere de rău.

– Biata și draga mea Tara. Pe Molly o năpădiră lacrimile și se întinse către Tara cu ambele brațe deschise. Se îmbrățișară nebunește, iar Molly îi șopti: Nu vei putea să ajungi vreodată la inima lui, draga mea. Niciodată, niciodată nu va fi al tău.

– Dacă pot să am o părticică din el, chiar și pentru încă puțin timp, va fi de-ajuns pentru mine.

Moses Gama parcă într-unul dintre locurile pentru vizitatori și opri motorul furgonetei albastru cu roșu. În fața sa se întindeau peluzele, unde o singură stropitoare se chinuia să compenseze

efectele înghețului și ale secetei din timpul iernii, dar iarba de Kikuyu[1] era veștejită și neînsuflețită. Dincolo de peluză se afla clădirea lungă cu două etaje a clinicii de nașteri Baragwanath.

Un grup restrâns de asistente negrese venea pe aleea care ducea la clădirea principală. Erau îmbrăcate în uniforme albe, apretate, lăsând impresia de curățenie și de eficiență, dar, când dădură cu ochii de furgonetă și îl văzură pe Moses la volan, se pierdură într-un val de chicoteli, ascunzându-și gura cu mâinile într-un gest instictiv de supunere în fața bărbatului.

– Domnișoară, vreau să îți vorbesc. Moses se lăsă în afară pe geamul furgonetei. Da, tu.

Asistenta care fusese indicată fu aproape copleșită de timiditate. Prietenele ei începură să o tachineze în timp ce se apropia de Moses, oprindu-se sfioasă la cinci pași de acesta.

– O cunoști pe asistenta Victoria Dinizulu?

– Îhî, confirmă ea.

– Unde e?

– Vine acum. E cu mine în schimbul de zi. Asistenta privi în jur pentru a găsi o scăpare, dar în schimb o descoperi pe Victoria în mijlocul celui de-al doilea grup înveșmântat în alb care înainta pe alee. Iat-o. Victoria! Vino repede! strigă fata, iar apoi o zbughi, urcând câte două treptele clinicii.

Victoria îl recunoscu și, după un cuvânt spus prietenelor ei, se despărți de ele, îndreptându-se direct către el peste peluza de un maro șters. Moses coborî din furgonetă, iar ea îl privi.

– Îmi pare rău. A avut loc un accident de autobuz îngrozitor și am stat în sala de operații până la ultimul pacient. Te-am făcut să aștepți.

Moses scutură din cap.

– Nu contează. Încă mai avem destul timp.

– Va dura doar câteva minute până mă schimb în hainele de stradă, îi zâmbi ea. Dinții îi erau perfecți, atât de albi, încât păreau aproape translucizi, iar pielea ei strălucea de sănătate și

---

[1] Referitor la zona sudică și centrală a Kenyei (n.tr.)

de tinerețe. Sunt atât de bucuroasă să te revăd – dar trebuie totuși să te fac cu ou și cu oțet. Vorbeau în engleză și, deși ea avea accent, părea sigură de ea, felul în care își alegea cuvintele egalând fluența lui.

– Prea bine, zâmbi el cu gravitate. O să avem ou cu oțet la cină și o să economisesc și banii.

Ea râse cu un chicot ușor gutural.

– Să nu pleci, revin imediat. Se întoarse și intră în clinică, iar el o privi cu plăcere în timp ce urca scările.

Talia îi era într-atât de îngustă, încât accentua proeminența feselor sub uniforma albă. Deși avea pieptul mic, fundul îi era bombat și era lată în șolduri; avea să poarte un copil cu ușurință. Tipul acela de trup era modelul de frumusețe Nguni[1] și lui Moses îi amintea chiar de pozele pe care le văzuse reprezentând statuia lui *Venus din Milo*. Ținuta trupului îi era dreaptă, gâtul lung și neaplecat și, deși coapsele i se unduiau ca și cum ar fi dansat pe ritmurile unei muzici îndepărtate, capul și umerii îi rămâneau nemișcați. Era neîndoielnic că, pe vremea când era copilă, intrase și ea în rândul celorlalte fete și purtase urcioarele pline ochi de la baltă, balansându-le pe cap fără a vărsa o picătură. Astfel dobândeau fetele zuluse acea uimitor de princiară ținută a corpului.

Cu chipul ei rotund de madonă și cu ochii negri imenși, era una dintre cele mai frumoase femei pe care le văzuse vreodată și, în timp ce aștepta, sprijinit de capota furgonetei, se gândi la felul în care fiecare rasă avea propriul ideal de frumusețe și cât de diferite erau acestea. Asta îl făcu să se gândească apoi la Tara Courtney, cu sânii ei imenși și rotunzi, cu coapsele ei băiețești, cu părul ei lung castaniu și cu pielea ei albă și insipidă. Pe chipul lui Moses apăru o grimasă, ușor dezgustat de imagine, și totuși ambele femei erau vitale pentru ambițiile sale, iar reacția senzuală pe care o trezeau în el – fie că era vorba de atracție sau de

---

[1] Referitor la un grup de popoare din sudul și sud-estul Africii, incluzând triburile Swazi, Ndebele, Xhosa și Zulu (n.tr.)

repulsie – era cu totul irelevantă. Nu conta nimic altceva decât utilitatea acestora.

Coborând treptele, Victoria reveni zece minute mai târziu. Purta o rochie de un roşu aprins. Culorile vii i se potriveau, scoţând în evidenţă pielea neagră şi strălucitoare. Se strecură în scaunul pasagerului de lângă şofer şi îşi privi ceasul ieftin, placat cu aur, pe care îl purta la mână:

– Unsprezece minute şi şaisprezece secunde. Nu prea ai de ce să te plângi, îl informă ea, iar el zâmbi şi porni motorul.

– Acum să spargem oul ăla de dinozaur şi să turnăm oţetul, sugeră el.

– De *Tyrannosaurus rex*, îl corectă ea. Cel mai feroce dintre dinozauri. Dar nu, o să-l păstrăm pentru cină, după cum ai sugerat.

Zeflemeaua ei îl amuza. Era neobişnuit ca o fată negresă şi nemăritată să fie atât de sociabilă şi de sigură pe ea. Apoi îşi aminti de pregătirea ei şi de viaţa ei aici, la unul dintre cele mai mari şi mai aglomerate spitale din lume. Nu era doar o ţărăncuţă hlizită şi fără minte şi, ca pentru a-i demonstra asta, Victoria începu o discuţie despre şansele generalului Dwight Eisenhower de a fi ales la Casa Albă şi despre felul în care această eventualitate ar putea afecta lupta pentru drepturile civile din America – şi, în ultimă instanţă, chiar lupta lor din Africa.

În timp ce discutau, soarele începu să apună, iar oraşul, cu frumoasele lui clădiri şi parcuri, se pierdu în urma lor până când, pe nesimţite, pătrunseră în suburbia Soweto, unde locuia jumătate de milion de negri. Amurgul era încărcat de mirosul fumului venit de la focurile de lemne de prin gospodării, iar cerul era de un roşu demonic, culoarea sângelui şi a portocalelor. Trotuarele înguste şi neamenajate erau pline de navetişti de culoare, fiecare purtând cu el câte un pachet sau câte o sacoşă, întorcându-se acasă după o zi lungă care începuse înainte de răsărit cu o călătorie infernală cu autobuzul sau cu trenul înspre locurile unde lucrau, aflate în lumea de afară, zi care se încheia la

crepuscul, repetând la întoarcere călătoria care, din cauza oboselii, părea şi mai lungă şi mai anevoioasă.

Furgoneta încetinea cu cât străzile deveneau mai aglomerate, dar apoi unii dintre ei îl recunoscură pe Moses şi fugiră înaintea lor, făcându-le loc.

– Moses Gama! E Moses Gama, lăsaţi-l să treacă.

În timp ce îşi croiau drum, unii dintre oameni îl strigau salutându-l.

– Te salut, *Nkosi!*

– Te salut, *Baba!*

Îl numeau tată şi stăpân.

Când ajunseră la căminul cultural care era perete în perete cu clădirile administrative, imensa sală era deja supraaglomerată şi trebuiră să coboare din maşină şi să parcurgă pe jos ultima sută de metri.

Cu toate acestea, Bivolii erau acolo ca să îi escorteze. Trupele lui Hendrik Tabaka îi deschideau drum prin masa compactă de oameni, atenuând această demonstraţie de forţă cu zâmbete şi glume astfel încât mulţimea le făcu loc fără resentimente.

– E Moses Gama, lăsaţi-l să treacă, iar Victoria se agăţă de braţul său, râzând cu exaltare.

Când trecură prin uşa principală a sălii, ea îşi ridică privirea şi văzu scris deasupra: CĂMINUL CULTURAL H.F. VERWOERD.

Devenea tot mai mult un obicei al Partidului Naţional ca toate clădirile oficiale, aeroporturile, barajele şi alte construcţii publice să poarte numele unor minţi mai mult sau mai puţin luminate din lumea politicii, dar era de o ironie nefirească să numeşti căminul cultural al celei mai mari suburbii de negri după albul care iniţiase tocmai acele legi împotriva cărora se adunaseră aici pentru a protesta. Hendrik Frensch Verwoerd era ministrul pentru afaceri Bantu şi principalul arhitect al apartheidului.

Zgomotul era asurzitor. Primăria nu le-ar fi permis să organizeze aici o întâlnire politică, aşa că, oficial, închiriaseră sala

pentru concertul rock'n'roll al unei trupe care își câștigase faima sub numele de The Marmalade Mambas.

Erau pe scenă acum, patru în total, îmbrăcați în costume mulate pe corp cu paiete care străluceau în lumina colorată a reflectoarelor. Muzica era transmisă prin intermediul mai multor amplificatoare și se revărsa deasupra mulțimii compacte, ca un bombardament aerian, iar dansatorii țipau înspre ei, legănându-se și arcuindu-se pe ritmurile muzicii asemenea unui monstruos organism unitar.

Bivolii deschiseră drum de-a lungul ringului de dans, iar dansatorii îl recunoscură pe Moses și îi strigară saluturi, încercând să îl atingă. Apoi formația deveni conștientă de prezența lui și se întrerupse în mijlocul ritmului cu cadențe sălbatice pentru a-l întâmpina cu sunete de trompetă și cu bubuit de tobe.

Zeci de brațe binevoitoare îl ajutară pe Moses să urce pe scenă, în timp ce Victoria rămase jos, prinsă în menghina trupurilor care se împingeau înainte pentru a-l vedea și auzi pe Moses Gama. Solistul formației încercă să îi facă o introducere, dar nici măcar puterea amplificatoarelor electronice nu reuși să îi înalțe vocea pentru a acoperi tumultul celor care îl întâmpinau pe Moses. Din patru mii de gâtlejuri se ridică un răget sălbatic care nu părea să se domolească prea curând. Se abătea asupra lui Moses precum o mare dezlănțuită agitată de un vânt iernatic, dar, asemenea unei stânci, el rămase neclintit.

Apoi el își ridică brațele, iar zgomotul se stinse cu repeziciune, până când o tăcere grea și insuportabilă pluti deasupra mulțimii coagulate și, în acea liniște, răsună răgetul lui Moses:

– *Amandla!* Putere!

Asemenea unui singur glas ei îi răspunseră:

– *Amandla!*

Moses strigă din nou, cu acea vocea gravă care îți dădea fiori, iar strigătul se lovi de grinzi și le pătrunse până în străfundurile inimii.

– *Mayibuye!*

Răspunsul se întoarse asemenea unui răcnet:

– *Afrika!* Fie ca Africa să dăinuiască.

Apoi rămaseră din nou tăcuți, în așteptare, cuprinși de înflăcărare și de încordare, iar Moses Gama începu să vorbească.

– Să vorbim despre Africa, spuse el. Să vorbim despre un pământ bogat și rodnic cu mici întinderi sterpe pe care poporul nostru este obligat să trăiască. Să vorbim despre copiii fără școli și despre mamele fără speranță. Să vorbim despre taxe și despre permise de trecere. Să vorbim despre lipsuri și despre boli. Să vorbim despre cei care trudesc în lumina aspră a soarelui și în adâncurile întunecate ale pământului. Să vorbim despre cei care trăiesc în barăci, departe de familiile lor. Să vorbim despre foamete, despre lacrimi și despre legile aspre ale stăpânilor.

Timp de o oră îi avu la degetul mic, iar ei îl ascultară într-o tăcere întreruptă doar de suspinele involuntare exprimând suferința și, din când în când, de câte un bombănit furios, iar la sfârșit Victoria se trezi plângând. Lacrimile curgeau nestăvilite și fără jenă pe chipul ei ca o lună.

Când Moses sfârși, își lăsă brațele să cadă și își coborî bărbia în piept, epuizat și zguduit de propria înflăcărare și o tăcere grea se pogorî în sală. Cu toții erau prea mișcați pentru a mai striga sau pentru a aplauda.

În acea liniște Victoria se urcă subit pe scenă și privi mulțimea.

– *Nkosi Sikelel'i Afrika*, începu ea să cânte.

„Doamne, ocrotește Africa" și imediat formația prinse refrenul, în timp ce din sală vocile lor tunătoare de africani se înălțară într-un cor tulburător. Moses Gama păși alături de ea și îi apucă mâna, iar vocile lor se întrepătrunseră.

În cele din urmă avură nevoie de aproape douăzeci de minute pentru a părăsi sala, calea fiindu-le blocată de miile de oameni care își doreau să prelungească experiența, să îi atingă și să le audă vocea, să ia parte la lupta pe care aceștia o purtau.

În cursul unei scurte seri, frumoasa zulusă în rochia ei stacojie devenise parte din legenda aproape mistică ce îl înconjura pe Moses Gama. Cei care fuseseră îndeajuns de norocoşi să se afle acolo în acea seară aveau să le povestească animaţi celor care nu fuseseră, cum părea o regină stând în faţa lor şi cântându-le, o regină demnă de împăratul negru şi înalt de lângă ea.

– Nu am mai trăit vreodată o asemenea experienţă, îi spuse Vicky când, în cele din urmă, rămaseră din nou singuri, iar micuţa furgonetă albastră cu roşu se îndepărta cu un zgomot uşor pe şoseaua principală către Johannesburg. Dragostea pe care ţi-o poartă e atât de puternică... Se întrerupse. Pur şi simplu n-o pot descrie.

– Câteodată mă sperie şi pe mine, încuviinţă el. E o responsabilitate mult prea mare pe umerii mei.

– Nu cred că ştii ce este teama, zise ea.

– Ştiu. Scutură din cap. O ştiu mai bine decât majoritatea. Apoi schimbă subiectul. Cât este ceasul? Trebuie să mâncăm ceva înainte de ora interdicţiei.

– E numai nouă. Victoria se arătă surprinsă în timp ce întoarse cadranul ceasului în lumina unui felinar de pe marginea străzii. Credeam că este mult mai târziu. Se pare că mi-am trăit toată viaţa într-o singură seară scurtă.

În faţa lor pâlpâia un semn iluminat: CASA PĂPUŞILOR DRIVE-IN. MÂNCĂRURI GUSTOASE. Moses încetini şi opri furgoneta în parcare. O lăsă singură pe Vicky pentru câteva clipe pentru a se duce la tejgheaua localului care reproducea casa unei păpuşi şi se întoarse cu hamburgeri şi cafea în pahare de carton.

– Ah, e bun! murmură ea cu gura plină. Nu ştiam că-mi era aşa foame.

– Acum dă-mi şi oul şi oţetul cu care mă tot ameninţi, îi spuse Moses, vorbind fluent în dialectul zulu.

– Vorbeşti limba zulusă! Era uimită. Nu ştiam. Când ai învăţat-o? îl întrebă în aceeaşi limbă.

– Vorbesc multe limbi, îi spuse. Dacă vreau să mă înțeleg cu toată lumea, nu există altă cale. Și zâmbi. Totuși, tânără femeie, nu te las să shimbi subiectul atât de ușor. Fă-mă cu ou și cu oțet.

– Oh, mă simt prost să vorbesc despre asta după tot ce am trăit împreună în seara asta... Ezită. Voiam să te întreb de ce l-ai trimis pe fratele tău să discute cu tatăl meu înainte să îmi fi spus și mie ceva. Nu sunt o țărăncuță dintr-un *kraal*, să știi. Sunt o femeie modernă și pot să gândesc cu propriul cap.

– Victoria, n-ar trebui să ne lepădăm de vechiile tradiții în lupta noastră pentru eliberare. Am făcut asta din respect pentru tine și pentru tatăl tău. Îmi pare rău dacă te-am jignit.

– Am fost puțin supărată, admise ea.

– Ajută vreun pic dacă te întreb acum? zâmbi el. Încă mai poți refuza. Înainte să mergem mai departe, gândește-te foarte bine. Dacă mă iei de soț, te legi de cauză. Căsătoria noastră va fi parte din lupta poporului nostru, iar calea pe care o pornim va fi grea și periculoasă și nu vom întrezări vreodată un sfârșit.

– Nu trebuie să mă gândesc, spuse ea domol. În seara aceasta, când am stat în fața oamenilor noștri ținându-te de mână, am știut că acesta a fost motivul pentru care m-am născut.

Îi luă amândouă mâinile într-ale lui și o trase ușor înspre el, dar înainte ca buzele să li se atingă, raza albă și supărătoare a unui reflector puternic le lumină fețele. Uimiți, se despărțiră, și își ridicară mâinile ca să-și acopere ochii.

– Hei, ce se întâmplă? exclamă Moses.

– Poliția! răspunse o voce din întuneric, de lângă fereastra laterală care era deschisă. Ieșiți afară, amândoi.

Coborâră din furgonetă, iar Moses ocoli pe lângă capotă ca să stea alături de Victoria. Văzuse că, în timp ce ei erau prinși în discuție, o mașină de poliție intrase în parcare și oprise lângă retaurant. Acum patru ajutori de șerif îmbrăcați în uniforme albastre și cu lanterne îi verificau pe toți cei care se aflau în vehiculele din parcare.

– Arătați-mi amândoi permisele.

Ajutorul din fața lui îi ținea lanterna îndreptată spre ochi, dar cu toate acestea, Moses își putu da seama că era foarte tânăr.

Moses bagă mâna în buzunarul interior în timp ce Victoria căuta în geantă, iar apoi îi arătară ajutorului de șerif permisele. Îndreptă raza asupra acestora și le studie amănunțit.

– Se apropie ora interdicției, le spuse în afrikaans în timp ce le înapoia permisele. Voi cei din neamurile Bantu ar trebui să vă aflați la casele voastre la această oră.

– Mai este o oră și jumătate până când începe interdicția, răspunse Victoria tăios, iar ajutorul de șerif își schimbă expresia.

– Nu folosi tonul acesta cu mine, servitoareo. Era un termen de adresare jignitor și, din nou, îndreptă lanterna înspre fața ei. Doar pentru că ai pantofi în picioare și fard pe față, nu înseamnă că ești o femeie albă. Amintește-ți asta.

Moses o luă pe Victoria de braț și o conduse hotărât înapoi la furgonetă.

– Plecăm imediat, domnule polițist, zise împăciutor și, de îndată ce se urcară amândoi în mașină, îi spuse Victoriei: Nu vei rezolva nimic dacă vom fi amândoi arestați. Nu la modul acesta trebuie să ne ducem lupta. Este doar un băiețandru începător cu mai multă autoritate decât e în stare să suporte.

– Iartă-mă, zise ea. Dar m-a supărat. Totuși, ce căutau?

– Căutau bărbați albi care se găseau în compania negreselor, acea Lege a imoralității pentru a-și menține pur prețiosul lor sânge alb. Jumătate din forțele polițienești își petrec timpul încercând să dea buzna în dormitoarele altora. Porni motorul și se îndreptă către șosea.

Nici unul din ei nu mai scoase o vorbă până când Moses nu parcă în fața sanatoriului Baragwanath.

– Sper că nu vom mai fi întrerupți și a doua oară, zise Moses încet și, punându-și brațul în jurul umerilor ei, o întoarse ușor către el.

Deşi văzuse pe marile ecrane cum se face şi, deşi le auzise pe fetele de la azil discutând neîncetat despre „stilul hollywoodian", Victoria nu sărutase niciodată un bărbat. Nu făcea parte din obiceiurile şi tradiţiile tribului Zulu. Aşa că îşi înălţă chipul către el cu un amestec de tulburare şi aşteptare tensionată şi rămase uimită de căldura şi fineţea buzelor lui. Încordarea îi dispăru numaidecât din gât şi din umeri, şi se lipi de el.

Munca la peşterile Sundi era chiar mai interesantă decât se aşteptase Tara Courtney şi se adaptase repede cu ritmul lejer, cu viaţa şi compania echipei restrânse de specialişti din care făcea acum parte, şi care o stimulau intelectual.

Tara împărţea un cort cu alte două studente de la Universitatea Witwatersrand şi află, nu cu prea multă surprindere, că proximitatea altor femei într-un mediu atât de spartan nu o deranja. Se trezeau cu mult înainte de răsăritul soarelui pentru a scăpa de căldura din mijlocul zilei şi, după un mic dejun frugal, profesorul Hurst îi conducea înspre sit şi le repartiza sarcinile. Se odihneau şi luau masa principală la prânz, iar când se răcorea se întorceau la sit şi lucrau până la căderea întunericului. După toate acestea mai aveau energie doar ca să facă un duş fierbinte, să ia o masă uşoară şi să se trântească în paturile înguste de tabără.

Situl se găsea într-o viroagă adâncă. Marginile stâncoase cădeau abrupt şaptezeci de metri înspre albia văii. Flora din valea protejată şi încălzită de soare era tropicală, destul de diferită faţă de cea care se găsea pe pajiştile descoperite bătute de vânturi şi îngheţuri. Candelabre înalte de aloe crescuseră pe versanţii de sus în timp ce, coborând, deveneau chiar mai dense, iar acolo se mai găseau şi ferigi arborescente, palmieri şi smochini strangulatori cu scoarţa ca pielea de elefant, cenuşie şi încreţită.

Chiar peşterile formau o serie de galerii spaţioase şi deschise ce se întindeau de-a lungul formaţiunilor expuse. Erau ideale pentru a fi locuite de oamenii primitivi, amplasate sus pe coastă

şi protejate de vânturile puternice, având totuşi o vedere largă asupra câmpiei în care dădea viroaga. Erau aproape de apă şi uşor de apărat împotriva jefuitorilor, iar grămezile preistorice de gunoi menajer şi acumulările de roci detritice de pe fundul peşterilor atestau faptul că acestea fuseseră ocupate de-a lungul mai multor ere.

Tavanele peşterilor erau înnegrite de nenumăratele focuri, iar pereţii interiori erau decoraţi cu gravurile şi desenele copilăreşti ale popoarelor indigene şi ale predecesorilor acestora. Toate semnele prezenţei timpurii a hominizilor în aceste locuri erau evidente şi, deşi săpăturile nu se aflau într-un stadiu foarte avansat şi se ocupaseră doar de nivelurile superioare, domnea o stare de spirit bună şi o solidaritate între aceste persoane apropiate de un interes comun şi care cooperau dezinteresat la un proiect de o importanţă majoră.

Tara o plăcea în mod special pe Marion Hurst, profesorul american care conducea această activitate. Era o femeie puţin trecută de cincizeci de ani, cu părul scurt şi grizonant, iar tenul, ars de soarele Arabiei şi al Africii, căpătase culoarea şi consistenţa pieii din care se fac şeile. Deveniseră prietene apropiate chiar şi înainte ca Tara să afle că era căsătorită cu un negru, profesor de antropologie la Universitatea Cornell. Această informaţie făcuse ca relaţia lor să fie sigură şi o eliberă pe Tara de necesitatea oricărui subterfugiu.

Într-o seară rămăsese cu Marion până târziu în baraca pe care o foloseau pe post de laborator şi, dintr-odată, Tara se trezi povestindu-i despre Moses Gama şi dragostea lor imposibilă, chiar şi despre copilul pe care îl purta în pântec. Femeia mai în vârstă dădu imediat dovadă de o compasiune sinceră.

– Ce ordine socială nedreaptă îi poate împiedica pe oameni să se iubească – bineînţeles, ştiam totul despre aceste legi înainte să vin aici. Acesta este motivul pentru care Tom a rămas acasă. În ciuda sentimentelor mele personale, munca de aici era mult prea importantă ca să trec asta cu vederea. Oricum, ai cuvântul meu că voi face tot ce-mi stă în puteri ca să vă ajut.

Şi totuşi, Tara era aici de cinci săptămâni fără să afle vreo veste de la Moses Gama. Îi scrisese vreo douăsprezece scrisori şi telefonase la Rivonia şi la numărul de la Drake's Farm. Moses nu era niciodată acolo şi nu îi răspundea niciodată la mesajele urgente.

În cele din urmă nu mai putu suporta, împrumută furgoneta lui Marion ca să se ducă în oraş, aproape o oră de mers cu maşina, din care prima parte pe un drum de pământ plin de făgaşe şi hârtoape, iar ultima pe şoseaua aglomerată care venea dinspre Witbank, unde se aflau bazinele carbonifere.

Parcă sub eucalipţi în spate la Puck's Hill şi brusc i se făcu frică să îl vadă din nou, îngrozită de gândul că totul s-ar fi putut schimba şi că el o va alunga. Avu nevoie de foarte mult curaj ca să coboare din maşină şi să meargă în jurul casei lăsate în dezordine până la veranda din faţă.

Zări un bărbat stând la birou şi inima i se umplu de bucurie după care, la fel de repede, bucuria îi dispăru, când acesta se întoarse şi, văzând-o, se ridică în picioare. Era Marcus Archer. Veni spre ea zâmbind răutăcios.

– Ce surpriză! zise. Eşti ultima persoană pe care mă aşteptam s-o văd.

– Bună, Marcus. Îl caut pe Moses.

– Ştiu pe cine cauţi, drăguţă.

– Este aici?

Marcus scuturâ din cap.

– Nu l-am mai văzut de aproape două săptămâni.

– I-am scris şi i-am telefonat – nu mi-a răspuns deloc. Eram îngrijorată.

– Poate că nu-ţi răspunde fiindcă nu vrea să te vadă.

– De ce mă disprețuieşti într-atât, Marcus?

– Oh, draga mea, ce te-a făcut să crezi asta? Marcus zâmbi pe sub mustăţi.

– Îmi cer scuze că te-am deranjat. Se întoarse, însă apoi se opri. Poţi să-i transmiţi un mesaj când îl vezi?întrebă ea.

Marcus încuviinţă înclinându-şi capul şi pentru prima dată îi remarcă firele albe din părul roşcat al perciunilor şi ridurile din colţurile ochilor. Era mult mai bătrân decât crezuse Tara.

– Să-i spui lui Moses că l-am căutat şi că nimic nu s-a schimbat. Că am crezut în fiecare vorbă pe care i-am spus-o.

– Prea bine, drăguţă. O să-i transmit.

Tara coborî pe scară, dar când ajunse jos, o strigă.

– Tara. Iar ea privi în sus către el. Se aplecase peste marginea verandei. N-o să fie niciodată al tău. Ştii asta, nu-i aşa? O să te ţină lângă el doar atât timp cât are nevoie de tine. Apoi are să te dea la o parte. Nu-ţi va aparţine niciodată.

– Nici ţie, Marcus Archer, spuse ea calm, iar el făcu un pas în spate. Nu aparţine nici unuia din noi. Aparţine Africii şi poporului african. Şi văzu deznădejdea din ochii lui. Nu-i oferi nici un fel de satisfacţie şi se întoarse încet la maşină şi plecă.

La al şaselea nivel din galeria principală a peşterii Sandi fusese descoperit un depozit bogat în fragmente de obiecte ceramice. Nici unul dintre artefacte nu era intact şi era evident că locul fusese o groapă de gunoi pentru olarii din vechime.

Cu toate acestea, descoperirea era de o importanţă crucială pentru datarea nivelurilor, căci ceramica aparţinea unui model foarte timpuriu.

Marion Hurst era entuziasmată de descoperire şi le transmisese entuziasmul tuturor. Între timp Tara promovase de la munca grea de a scormoni în pământ pe fundul şanţurilor.

Dovedise o înzestrare naturală pentru jocul de puzzle al potrivirii laolată a fragmentelor de ceramică şi de os, iar acum îşi desfăşura munca în baraca prefabricată, sub supravegherea directă a lui Marion Hurst, devenind un membru valoros al echipei.

Tara descoperi că doar atunci când era absorbită de lucrul la fragmente putea să-şi înăbuşe dorul şi chinurile incertitudinii şi ale vinovăţiei. Ştia că faptul că îşi neglija copiii şi familia era de neiertat. O dată pe săptămână telefona la Rhodes Hill şi vorbea

cu tatăl ei, cu Centaine şi cu Isabella. Copilul părea destul de împăcat cu situaţia şi, dintr-un egoism bizar, Tara era iritată de faptul că nu părea să tânjească după mama ei şi că o acceptase bucuroasă pe bunică să-i ţină locul ca pe un surogat îmbucurător. Centaine era amabilă şi nu critică în nici un fel absenţa ei prelungită, dar Blaine Malcomess, tatăl ei iubit, îi vorbi ca de obicei, fără menajamente:

– Nu ştiu de ce anume încerci să fugi Tara, dar crede-mă că nu merge niciodată. Locul tău e aici, alături de soţ şi de copii. Termină odată cu prostiile astea. Ştii care îţi este îndatorirea şi, oricât de neplăcută ţi s-ar părea, rămâne totuşi îndatorirea ta.

Bineînţeles, Shasa şi băieţii aveau să se întoarcă în curând din safari, iar atunci nu ar mai fi putut amâna. Trebuia să ia o decizie şi nici măcar nu era sigură de alternative. În unele nopţi, în acele scurte ore tăcute când energia şi vigoarea omului înregistrează un reflux, se gândea chiar să asculte de sfatul lui Molly şi să lepede copilul din pântec, să îi întoarcă spatele lui Moses şi să revină la viaţa tihnită de la Weltevreden.

„Of, Moses, dacă aş putea să te revăd. Doar câteva ore ca să-ţi vorbesc – atunci aş şti ce trebuie să fac."

Căută să se izoleze de compania celorlalţi oameni de pe şantier. Începu să o irite veselia şi lipsa de griji a celor două studente de la universitate cu care împărţea cortul.

Conversaţia dintre acestea era atât de naivă şi de infantilă, chiar şi muzica pe care o ascultau fără întrerupere la un casetofon portabil era atât de tare şi de zgomotoasă încât ajunsese să o calce pe nervi.

Cu încuviinţarea lui Marion îşi cumpără un cort mic în formă de clopot şi îl înălţă în apropierea laboratorului unde lucra, astfel încât, atunci când ceilalţi îşi făceau siesta de după-amiază, să se poată strecura înapoi la masa ei de lucru şi să uite de toate problemele indisolubile, lăsându-se acaparată cu totul de sarcina de a potrivi laolaltă cioburile de ceramică. Vechimea lor părea să îi ofere consolare şi să facă problemele prezentului să pară minore şi neînsemnate.

Se afla acolo, la masa de lucru, într-o după-amiază toropitoare de savană, când lumina de la ușa deschisă fu subit blocată, iar ea privi în sus, încruntându-se, îndepărtându-și cu dosul palmei de pe frunte cele câteva fire de păr îngreunate de sudoare, iar apoi își simți gura uscată și inima păru să îi înghețe pentru un timp, pentru ca apoi să gonească sălbatică.

Lumina soarelui îi bătea din spate, astfel încât nu era decât o siluetă înaltă, lată în umeri, subțire în talie și impunătoare. Ea suspină și se desprinse fulgerător de la masă, zburând înspre el, cuprinzându-i pieptul cu brațele și lipindu-și fața de inima lui pentru a-i simți bătăile pe obraz. Nu putu să vorbească, iar vocea lui se pogorî asupra ei profundă și blândă.

– Am fost crud cu tine. Ar fi trebuit să vin la tine mai devreme.

– Nu, murmură ea. Nu contează. Acum, că ești aici, nimic nu mai contează.

Rămase doar pentru o noapte, iar Marion Hurst îi feri de ceilalți membri ai expediției, astfel încât fură singuri în micul ei cort, izolați de lume și de zbuciumul acesteia. Tara nu dormi în acea noapte, fiecare clipă era prea prețioasă pentru a fi risipită.

În zori îi spuse:

– În curând voi pleca iarăși. Trebuie să faci ceva pentru mine.

– Orice, șopti ea.

– Campania noastră de nesupunere civică va începe în curând. Vor fi riscuri și sacrificii îngrozitoare pentru mii dintre oamenii noștri, dar pentru ca sacrificiul lor să conteze în timp trebuie să fie adus în atenția întregii lumi.

– Ce pot eu să fac? întrebă ea.

– Printr-o coincidență dintre cele mai fericite, o echipă de televiziune din America se află chiar acum în țară. Realizează o serie de documentare intitulată *Toți ochii pe Africa.*

– Da, știu de ei. I-au luat un interviu lui... se întrerupse. Nu voia să amintească numele lui Shasa, nu acum, nu în aceste clipe prețioase.

– I-au luat un interviu soțului tău, continuă el propoziția. Da, știu. Oricum, aproape că au terminat filmările și am auzit că plănuiesc să se întoarcă în Statele Unite peste câteva zile. Avem nevoie de ei aici. Trebuie să filmeze și să relateze lupta noastră. Trebuie să arate lumii – spiritul poporului nostru, voința neîmblânzită de a ne ridica deasupra opresiunii și a inumanității.

– Cum pot să fiu de ajutor?

– Nu pot să ajung de unul singur la producătorul serialului. Am nevoie de un intermediar. Trebuie să-i împiedicăm să plece. Trebuie să ne asigurăm că vor fi aici pentru a filma mișcarea de nesupunere civică atunci când aceasta va debuta. Trebuie să vorbești cu femeia care se ocupă de filmări. Numele ei este Godolphin, Kitty Godolphin, și va sta pentru următoarele trei zile la hotelul Sunnyside din Johannesburg.

– Mă voi duce la ea chiar azi.

– Să îi spui că data nu este încă stabilită – dar o voi anunța când se va stabili, iar ea va trebui să fie acolo cu camera de filmat.

– Mă voi asigura că va fi, promise Tara, iar el o răsturnă cu blândețe pe spate și făcu din nou dragoste cu ea.

Părea imposibil, dar pentru Tara de fiecare dată era mai bine decât înainte, iar când el se desprinse de ea și se ridică de pe patul de campanie, ea se simți vlăguită, moale și caldă precum ceara topită.

– Moses, spuse ea ușor, iar el se opri din încheiatul nasturilor de la cămașa de un albastru-deschis, cu guler *en coeur*.

– Ce e? întrebă el cu blândețe.

Trebuia să îi spună despre copilul pe care îl purta în pântec. Se ridică, lăsând cearșaful mototolit să îi alunece până pe coapse, iar sânii, grei deja din cauza sarcinii, erau brăzdați de vinișoare albăstrii sub pielea ivorie.

– Moses, repetă ea prostește, încercând să își facă curaj să îi spună, iar el veni la ea.

– Spune-mi, îi ordonă el, iar curajul o părăsi.

Nu putea să îi spună, riscul ca asta să îl îndepărteze era prea mare.

– Voiam doar să îți spun cât îți sunt de recunoscătoare că mi-ai oferit ocazia să fiu de folos luptei.

Fusese cu mult mai ușor decât crezuse să ia legătura cu Kitty Godolphin. Împrumută furgoneta lui Marion și conduse opt kilometri până în cel mai apropiat sat, iar apoi telefonă din cabina micului oficiu poștal. Centralista de la hotelul Sunnyside îi făcu legătura în cameră și o voce fermă cu un accent de Louisiana îi spuse:

– Kitty Godolphin. Cine sunteți?

– Prefer să nu-mi dezvălui numele, domnișoară Godolphin. Dar aș vrea să vă întâlnesc cât mai curând. Am un subiect pentru dumneavoastră, unul important și dramatic.

– Când și unde vreți să ne întâlnim?

– Îmi trebuie două ore până să ajung la hotelul dumneavoastră.

– Am să vă aștept, spuse Kitty Godolphin, și totul fu cât se poate de simplu.

Tara se prezentă la recepție și fata de acolo telefonă la apartamentul domnișoarei Godolphin, iar apoi îi spuse că poate să urce.

Tara sună și o fată tânără, subțirică și drăguță, îmbrăcată într-o cămașă în carouri și în blugi îi deschise ușa.

– Bună, domnișoara Godolphin este? Știe că urma să vin.

Fata o privi cu atenție, oprindu-se asupra fustei kaki lungi și asupra cizmelor cu carâmb înalt, asupra chipului și brațelor bronzate și asupra eșarfei cu care-și prinsese părului castaniu des.

– Eu sunt Kitty Godolphin, spuse fata și Tara nu putu să își ascundă uimirea. OK, să nu-mi spuneți. Vă așteptați să găsiți o babornită. Intrați și spuneți-mi cine sunteți.

În hol, Tara își scoase ochelarii de soare și o privi.

– Numele meu este Tara Courtney. Am înțeles că îl cunoașteți pe soțul meu. Shasa Courtney, președintele Companiei de Mine și Finanțe Courtney.

Observă transformarea de pe chipul femeii și licărul puternic și neașteptat din acea privire pe care o crezuse sinceră și inocentă.

– Slujba mea mă aduce în apropierea multor oameni, doamnă Courtney.

Tara nu se așteptase să întâmpine ostilitate și se grăbi în încercarea de a o împiedica.

– Sunt convinsă de asta...

– Doamnă, ați venit să-mi vorbiți despre soțul dumneavoastră? N-am prea mult timp de pierdut. Kitty își fixă privirea asupra ceasului de la mână. Era un Rolex masculin, iar ea îl purta pe interiorul încheieturii, asemenea soldaților.

– Nu, îmi pare rău. N-am vrut să va las impresia asta. Am venit în numele altcuiva, cineva care nu poate să vină la dumneavoastră personal.

– De ce nu? întrebă Kitty tăios, și Tara își reajustă impresia inițială. În ciuda înfățișării copilărești, era la fel de dură ca un bărbat.

– Pentru că e supravegheat de serviciile speciale ale poliției și pentru că ceea ce plănuiește e periculos și ilegal. Tara observă imediat că rostise cuvintele potrivite și că incitase instinctul de reporter al femeii.

– Luați loc, doamnă Courtney. Doriți o cafea? Ridică receptorul și comandă la serviciul la cameră, iar apoi se întoarse către Tara. Acum să vorbim. Cine este această persoană misterioasă?

– Probabil că nu ați auzit niciodată de el, dar în curând întreaga lume îi va cunoaște numele, spuse Tara. Se numește Moses Gama.

– Fir-ar să fie, Moses Gama! exclamă Kitty Godolphin. Sunt șase săptămâni de când mă dau peste cap să dau de el.

Începusem să cred că nu e decât un zvon şi că nu există cu adevărat. Un fel de Scarlet Pimpernel[1].

– Există, o asigură Tara.

– Poţi să-mi facilitezi în interviu cu el? îi ceru Kitty, într-atât de agitată încât se aplecă şi, impulsiv, cuprinse în mână încheietura Tarei. Omul ăsta e material pentru un premiu Emmy. Singura persoană din Africa de Sud cu care mi-aş dori cu adevărat să vorbesc.

– Am să-ţi ofer cu mult mai mult decât atât, îi promise Tara.

Shasa era hotărât ca fiii lui să nu crească având impresia că Africa se reducea la suburbiile bogate locuite de albi din Cape Town şi din Johannesburg. Scopul acestui safari era să le arate vechea Africă, primordială şi eternă, şi să stabilească pentru ei o legătură solidă cu istoria şi strămoşii lor, să trezească în ei o mândrie pentru ceea care au fost şi pentru cei ce s-au dus înaintea lor.

Îşi luase dinainte şase săptămâni libere pentru această aventură, întreaga perioadă de vacanţă a băieţilor, şi pentru asta avusese nevoie de multe planificări şi de cercetarea propriei conştiinţe. Treburile pe care le avea la companie aveau atât de multe faţete şi erau atât de complexe, încât îi displăcea faptul că trebuie să le lase fie şi pe mâna atât de pricepută a lui David Abrahams. Săpăturile la puţul de la Silver River înaintau cu repeziciune şi ajunseseră deja la o adâncime de trei sute de metri, iar asamblarea instalaţiilor era de asemenea mult avansată. În afară de asta, primele şase traulere de sardine pentru fabrica din Walvis Bay trebuiau să sosească în trei săptămâni, iar linia de

[1] Personaj al unei piese şi al unui roman aparţinând scriitoarei britanice Emma Orczy, a cărui identitate reală rămâne necunoscută până şi soţiei sale şi care reuşeşte, datorită inteligenţei şi a măiestriei în a se deghiza, să se sustragă în repetate rânduri autorităţilor din Franţa Revoluţiona. Personajul pătrunde în cultura populară anglo-americană şi devine un prim prototip al supereroului. (n.tr.)

conserve fusese deja expediată cu vaporul de către furnizorii din Marea Britanie. Se întâmplau atâtea, erau atâtea probleme care ar cere ca el să ia o decizie imediată.

Bineînțeles, Centaine era întotdeauna la dispoziția lui David dacă acesta avea nevoie să o consulte, dar în ultima vreme se retrăsese din ce în ce mai mult din conducerea companiei și se puteau întâmpla multe lucruri care n-ar fi putut fi rezolvate decât de Shasa personal. Shasa puse în balanță șansele apariției unor probleme neașteptate și ceea ce, în opinia lui, era necesar pentru educația fiilor lui, înțelegerea statutului pe care îl aveau în Africa și obligațiile și responsabilitățile pe care le moșteniseră, și decise că trebuia să-și asume acest risc. În ultimă instanță aranjă un itinerar strict pentru safari, iar Centaine și David aveau amândoi o copie a acestuia pentru a ști exact unde se afla în fiecare zi a absenței lui și legătura cu mina H'ani era păstrată prin radio, astfel încât un avion să poată ajunge la tabăra lui din desiș în patru sau cinci ore.

– Dacă vrei să iei legătura cu mine să ai grijă ca motivul să fie bine întemeiat, îl avertiză Shasa pe David cu înverșunare. Probabil că va fi singura dată din viața noastră când eu și băieții vom putea face asta.

Plecară de la mina H'ani în ultima săptămână a lunii mai. Îi luase pe băieți de la școală cu câteva zile mai devreme, ceea ce era de-ajuns pentru a-i aduce pe toți într-o stare de spirit grozavă și pentru a le asigura un început de expediție minunat. Luase patru camioane de la mină și alcătuise o întreagă echipă de băieți care să-l ajute în expediție, inclusiv șoferi, ajutoare de vânători, pielari, oameni care să ia urma vânatului și alții care să le care armele și pe bucătarul de la clubul minei H'ani. Bineînțeles că mașina de vânătoare a lui Shasa se afla ca întotdeauna în garajele de la mină, pusă la punct până la ultimul detaliu și gata oricând de drum. Era un jeep ce aparținuse armatei și fusese modificat de către inginerii minei pentru cerințele individuale ale lui Shasa fără a ține cont de cheltuieli. Era complet echipat

de la rezervorul de mare capacitate şi suport pentru arme până la un radio cu unde scurte, banchetele erau tapiţate cu piele de zebră autentică, iar caroseria exterioară era artistic vopsită în culori de camuflaj. Mândri, băieţii îşi agăţară carabinele Winchester calibrul 22 în suportul pentru arme lângă carabinele Holland calibrul 375 şi Holland magnum ale lui Shasa, şi se îmbrăcară în hainele lor kaki de camuflaj care se găseau pe locurile lor în jeep. Cum era dreptul celui mai mare, Sean stătea în faţă lângă tatăl său, în timp ce Michael şi Garry se aşezaseră în spatele maşinii care nu era acoperit.

– S-a răzgândit vreunul dintre voi şi vrea să rămână acasă? îi întrebă Shasa în timp ce pornea motorul jeepului, iar ei luară întrebarea în serios şi scuturară din cap la unison, cu ochii strălucindu-le şi feţele palide de emoţie, prea copleşiţi pentru a scoate vreun cuvânt. Să mergem, atunci, zise Shasa şi începură să coboare dealul unde se aflau birourile minei cu convoiul de patru camioane care îi urma.

Paznicii de la mină îmbrăcaţi în uniforme deschiseră porţile principale şi îi salutară în treacăt, zâmbind larg la trecerea jeepului şi după ei. Băieţii care stăteau în spatele neacoperit al camioanelor începură să cânte unul dintre cântecele tradiţionale de safari:

> Plângeţi, o, voi, femei, în această seară singure dormiţi
> Drumul lung ne cheamă şi să plecăm suntem nevoiţi.

Glasurile li se înălţau şi coborau purtate de ritmurile eterne ale Africii, pline de făgăduinţele şi de misterul acesteia, un ecou al măreţiei şi al sălbăticiei continentului, pregătind atmosfera pentru aventura magică în care Shasa îşi luase fiii.

Conduseră aproape fără întrerupere în primele două zile pentru a trece dincolo de zonele care fuseseră distruse de intruziunile prea dese ale omului înarmat cu carabine şi purtat de vehicule cu tracţiune integrală, acolo unde savana fusese

aproape văduvită de vânatul mare, iar puținele animale pe care le zăreau totuși erau strânse în turme mici și fugeau de cum auzeau primul sunet al motorului de la jeep, devenind, atunci când apucau să le vadă, doar niște particule minuscule învăluite în praful ridicat în urma lor.

Shasa constată cu tristețe cât de mult se schimbaseră aceste ținuturi de când le văzuse pentru întâia dată. Avea vârsta lui Sean pe atunci, iar turmele de antilope, turme mari și numeroase, se găseau peste tot, încrezătoare și blânde. Erau și girafe, și lei, și mici grupuri de boșimani, acei omuleți galbeni fascinanți ai deșertului. Acum însă, atât oamenii sălbatici, cât și animalele se retrăseseră din fața înaintării inexorabile a civilizației care pătrundea tot mai adânc în sălbăticie. Încă de pe acum, Shasa putea să se gândească în viitor la ziua în care nu vor mai existe zone sălbatice, nici un refugiu pentru ființele sălbăticiei, când șoselele și căile ferate vor traversa și se vor încrucișa peste pământuri, iar un număr nesfârșit de sate și kraaluri se vor ridica pe terenurile devastate. Va fi o vreme când toți copacii vor fi fost tăiați pentru lemne de foc, iar iarba mâncată până la rădăcină de capre, iar atunci pământurile mănoase vor fi transformate în praf spulberat de vânt. Imaginea îl întristă profund și îi provocă un fel de disperare de care trebui să se scuture printr-un efort conștient, pentru a nu strica momentul fiilor săi.

„Le sunt dator cu această fărâmă a trecutului. Trebuie să cunoască măcar puțin din Africa de altădată, înainte de a dispărea cu totul, în așa fel încât să înțeleagă o parte din măreția ei." Apoi zâmbi și le spuse povești, scormonind adânc în memorie pentru a le înfățișa toate experiențele lui, iar apoi mai adânc, evocând poveștile pe care le învățase de la mama și de la bunicul său, încercând să îi facă totuși conștienți de profunzimea și de puterea legăturilor pe care familia lor le avea cu acele meleaguri, și astfel stătură până târziu în jurul focului în

acea primă noapte, până când, împotriva voinței, pleopele li se închiseră și adormiră.

Apoi merseră mai departe, conducând de dimineața până seara, pe drumeaguri înguste, printre arbuștii deșertului, prin savană și apoi prin pădurile de mopani[1], neoprindu-se încă pentru a vâna, mâncând din bucatele pe care le luaseră de la mină, deși în acea noapte ajutoarele începură să bombăne, cerând carne proaspătă.

În cea de-a treia zi părăsiră drumul rudimentar pe care îl urmaseră din zori. Nu era nimic altceva decât o urmă dublă de cauciucuri pe care trecuse ultima oară cineva acum câteva luni, dar Shasa o lăsă să șerpuiască alene către est, în timp ce ei se îndreptară către nord, pătrunzând pe tărâmuri noi, perindându-se prin pădurea rară până când, pe nebănuite, ajunseră pe malurile unui râu, nu unul dintre marile râuri africane precum Kavango, ci unul dintre afluenții acestuia. Era totuși lat de cincisprezece metri, adânc și cu apele verzi, o barieră formidabilă care ar fi determinat orice altă expediție safari să facă drum întors.

Cu două săptămâni înainte Shasa plecase cu avionul în recunoaștere, zburând cu Mosquito-ul pe deasupra vârfurilor copacilor astfel încât să poată număra animalele din fiecare turmă și să aprecieze dimensiunea fildeșilor fiecărui elefant. Marcase acest braț al râului pe harta sa și dirijase convoiul pentru a ajunge exact în acest punct. Îl recunoștea după curbura în formă de U a albiei și după giganticii smochini sălbatici[2] de pe celălalt mal, care adăposteau în coroană cuibul unui vultur pescar.

Două zile rămaseră pe malul sudic al râului, timp în care toți membrii expediției, inclusiv cei trei băieți și bucătarul cel rotofei din tribul Herero, ajutară la construirea podului. Tăiară în pădure

---

[1] Arbore specific continentului african, aparținând familiei Fabaceae, putând să atingă o înălțime de până la 30 de metri, caracterizat prin sămânța rășinoasă și frunzele în formă de fluture. (n.tr.)

[2] În original, *Makuyu*, cunoscut și ca *Mukuyu* sau „Copacul Sclavilor". (n.tr.)

trunchiurile de mopani, groase cât coapsa unei femei grase și lungi de câte doisprezece metri, și le târâră apoi cu jeepul până la mal. Shasa, aflat la înălțime pe mal, cu magnumul calibrul 375 sub braț, veghea pentru a preveni apropierea crocodililor, în timp ce oamenii lui, goi, duceau pilonii către centrul râului și îi fixau în fundul mâlos. Le aruncară apoi traversele cu sfori făcute din scoarța mopanilor din care curgea încă seva lipicioasă, roșie ca sângele.

Când în cele din urmă podul fu terminat, descărcară vehiculele pentru a le ușura, iar Shasa se urcă la volan și le trecu pe rând peste structura șubredă. Podul se legăna și scârțâia sub greutatea mașinilor, dar în cele din urmă reuși să treacă jeepul și cele patru camioane pe celălalt mal al apei.

– Acum începe cu adevărat safariul, le spuse el băieților.

Pătrunseseră într-o regiune a țării protejată prin izolarea ei, cu pădurea și râul constituind bariere naturale care o fereau de supraexploatarea oamenilor, iar din aer Shasa văzuse turme de bivoli bogate precum cele de vite domestice și nori de egrete albe planând deasupra lor.

În acea seară le spuse băieților povești despre bătrânii vânători de elefanți – „Karamojo" Bell, Frederick Selous și Sean Courtney, strămoșul lor, fratele bunicului lui Shasa și cel după care își botezase primul născut.

– Erau toți niște oameni dintr-o bucată, niște țintași incredibili și niște atleți înnăscuți. Trebuiau să fie astfel pentru a supraviețui greutăților și bolilor tropicale. În tinerețile lui, Sean Courtney s-a dus la vânătoare pe jos într-o zonă bântuită de musca țețe din valea Zambezi, acolo unde temperatura atinge 46 de grade la prânz, iar el parcurgea câte șaizeci și cinci de kilometri într-o zi în căutarea elafanților cu fildeși uriași. Avea privirea atât de ageră, încât putea să vadă glonțul în zbor.

Băieții îl ascultau absolut fascinați, implorându-l să continue de câte ori se oprea, până când în cele din urmă le spuse:

– E suficient. Mâine vă treziți devreme. La cinci în zori. Vom merge să vânăm pentru întâia dată.

Plecară pe întuneric, conducând încet de-a lungul malului nordic al râului, bine înfofoliți cu toții ca să se apere de frigul care făcuse să înghețe solul care scârțâia sub roțile mașinii. În lumina pâlpândă a zorilor văzură locul unde o turmă de bivoli se adăpase în timpul nopții și urmele care duceau înapoi spre desiș.

Lăsară jeepul pe marginea râului și se dezbrăcară de hanoracele căptușite. Apoi Shasa îi puse pe cei doi bărbați din tribul Ovambo să ia urma vânatului și plecară în căutarea turmei pe jos. În timp ce treceau fără să facă zgomot prin desișurile de mopani, Shasa le explica totul băieților, vorbind în șoaptă și arătându-le urmele diferite de copite de bivoli adulți, masculi și femele și pui, sau le atrăgea atenția asupra altor animale mai mici, dar la fel de fascinante, sau asupra păsărilor și insectelor din pădurea ce îi înconjura.

Cu puțin înainte de ora prânzului dădură în sfârșit de urma turmei. Erau mai mult de o sută de animale imense asemănătoare unor vite, cu urechi în formă de trompetă și cu coarne impresionante care le dădeau un aer sinistru. Cei mai mulți stăteau tolăniți la umbra mopanilor, rumegând încet, deși unul sau doi masculi din turmă moțăiau din picioare. Singura mișcare era legănatul leneș al cozilor pentru a se apăra de muștele care li se așezau pe spate.

Shasa le arătă băieților cum să procedeze. Folosindu-se de briză și de orice mijloc de camuflaj pe care îl aveau, înghețând de fiecare dată când vreunul dintre minunatele capete se întorcea în direcția lor, îi duse la aproape zece metri de cel mai mare mascul. Puteau să-i simtă mirosul, izul de bovină, și puteau să-i audă răsuflarea, cum pufăia prin botul umed de salivă, să-i audă dinții scrâșnind în timp ce rumega, atât de aproape, încât îi puteau vedea porțiunile rămase pleșuve din cauza bătrâneții de pe umeri și noadă și bulgării de noroi uscat din baltă care atârnau prin părul lui negru și aspru de pe spate și de pe burtă.

În timp ce își țineau respirația cu o spaimă amețitoare și priveau total fascinați, Shasa ridică încet carabina cea grea și

ţinti înspre gâtul gros al masculului, chiar deasupra umerilor săi masivi.

– Bang! strigă şi puternicul mascul plonjă sălbatic în faţă, lovindu-se de coaja trunchiului gros al mopanului, iar Shasa îşi adună fiii şi îi duse să-i adăpostească lângă unul dintre copacii cenuşii, punându-şi braţele în jurul lor în timp ce, din toate părţile, turma cuprinsă de panică alerga, siluetele negre imense scoţând un zgomot asurzitor, puii scâncind, iar bătrânii bivoli mugind.

Sunetul ropotului lor se pierdu în pădure, deşi praful care se ridicase rămăsese ca o ceaţă în aer, iar Shasa râdea cu bucurie, lăsându-şi mâinile să cadă de pe umerii fiilor săi.

– De ce ai făcut asta? îl întrebă Sean furios, ridicându-şi ochii către tatăl său. L-ai fi putut cu uşurinţă împuşca – de ce nu l-ai omorât?

– N-am venit aici să ucidem, le explică Shasa. Am venit să vânăm.

– Dar – furia lui Sean se transformă în consternare – dar care este diferenţa?

– Ah! Asta trebuie să învăţaţi. Masculul acela era unul mare, dar nu îndeajuns de mare şi avem destulă carne, aşa că l-am lăsat să scape. Asta a fost lecţia numărul unu. Acum, pentru lecţia numărul doi – nici unul dintre voi nu va ucide vreun animal până când nu veţi şti totul despre el, până când nu-i veţi înţelege obiceiurile şi ciclul vieţii, până când nu veţi învăţa să-l respectaţi şi să-l cinstiţi îndeajuns. După ce învăţaţi toate astea şi numai atunci.

În seara aceea în tabără le dădu fiecăruia câte două cărţi legate în piele: *Mamiferele din Africa de Sud* şi *Păsările din Africa de Sud* a lui Roberts.

– Am adus aceste cărţi special pentru voi şi vreau să le studiaţi, le ceru el.

Sean se îngrozi, ura cărţile şi studiatul, dar Garry şi Mickey se grăbiră amândoi înspre corturile lor ca să îşi îndeplinească sarcinile.

În zilele care urmară, îi întrebă despre fiecare pasăre şi animal pe care îl vedeau. La început le puse întrebări elementare, dar, progresiv, le sporea gradul de dificultate şi, în curând, ajunseră să ştie denumirile ştiinţifice şi să îi dea detalii multiple despre mărimea şi greutatea masculilor şi a femelelor, sunetele prin care comunicau şi comportamentul lor, clasificarea şi înmulţirea lor, până la cel mai mic detaliu. Luând exemplu de la fraţii lui mai mici, chiar şi Sean învăţase denumirile latine.

Cu toate acestea, trecuseră zece zile înainte să li se permită să tragă şi chiar şi atunci vânaseră doar păsări. Fiind atent supravegheaţi, li se dădu voie să vâneze potârnichi brune şi grase şi bibilici pătate cu neobişnuitele lor creste ca de ceară prin tufişurile de lângă râu. Apoi trebuiră să-şi jumulească prăzile şi să-l ajute pe bucătarul Herero să le pregătească şi să le gătească.

– Este cea mai bună masă pe care am mâncat-o vreodată, declară Sean, iar fraţii lui îi dădură entuziasmaţi dreptate cu gurile pline.

În dimineaţa următoare Shasa le spuse:

– Avem nevoie de carne proaspătă pentru oameni. În tabără erau treizeci de guri de hrănit, toate cu un apetit puternic pentru carnea proaspătă. Ei bine, Sean, care este denumirea ştiinţifică pentru antilopa impala?

– *Aepyceros melampus*, zise Sean nerăbdător. Afrikaanderii o numesc *rooibok* şi cântăreşte între 59 şi 73 de kilograme.

– E de-ajuns, râse Shasa. Du-te să-ţi iei carabina.

În apropierea râului, lângă un arbore de acacia zăriră o antilopă, bătrână şi solitară, lăsată în urmă de către turmă. Era un mascul rănit de un leopard şi şchiopăta rău pe unul din picioarele din faţă, dar avea o pereche de coarne frumoase în formă de liră. Sean păndi minunata antilopă roşcată-maronie, exact cum îl învăţase Shasa, folosindu-se de malul râului şi de vânt pentru a găsi o poziţie din care să poată trage, chiar şi cu o carabină uşoară. Cu toate acestea, când băiatul îngenunche şi îşi puse carabina pe umăr, Shasa trase piedica armei lui grele, gata să dea lovitura de graţie în caz că ar fi fost nevoie.

Antilopa căzu imediat, împuşcată în gât, moartă înainte de a fi auzit împuşcătura, iar Shasa îl însoţi pe fiul său către pradă.

În timp ce îşi strângeau mâna, Shasa descoperi în Sean pasiunea atavică a vânătorului. La unii bărbaţi contemporani, această dorinţă dispăruse sau fusese reprimată – în alţii încă ardea cu putere. Shasa şi fiul său cel mare făceau parte din această tagmă, iar Shasa se opri şi îşi înmuie arătătorul în sângele strălucitor şi călduţ care şiroia din mica rană din gâtul masculului, iar apoi îşi trecu degetul peste fruntea lui Sean şi în jos pe fiecare obraz.

– Acum eşti însemnat, îi spuse şi se întrebă când fusese pentru prima dată săvârşită această ceremonie, când mânjise primul bărbat faţa fiului său cu sângele primei sale prăzi şi ştiu instinctiv că se întâmplase demult, în vremuri imemoriale, când oamenii se îmbrăcau în piei de animale şi se adăposteau în peşteri. Acum eşti un vânător adevărat, îi spuse şi inima i se înmuie când văzu expresia mândră şi solemnă de pe chipul fiului său.

Nu era momentul potrivit pentru a râde sau a sporovăi, era ceva profund şi însemnat, ceva dincolo de simplele cuvinte. Sean simţise lucrul acesta şi Shasa era mândru de el.

În ziua următoare traseră la sorţi şi veni rândul lui Michael să vâneze. Shasa voia să găsească şi de această dată un mascul de antilopă impala solitar ca să nu sperie turma cu pui, dar să fie un animal cu o pereche frumoasă de coarne ca trofeu pentru băiat. Le luă aproape toată ziua ca să găsească un exemplar.

Shasa şi cei doi fraţi îl urmăriră de la distanţă cum stătea la pândă. Era o situaţie mai dificilă decât aceea pe care o întâmpinase Sean, câmp deschis şi câţiva ţepi de acacia cu vârful teşit împrăştiaţi, dar Michael se apropie pe furiş, târându-se pe braţe şi pe genunchi până când ajunse în dreptul unui muşuroi de termite nu prea înalt, de lângă care să poată trage.

Michael se ridică încet şi îşi potrivi carabina uşoară. Masculul nu îi simţise încă prezenţa, stătea cu capul în jos, păscând la o distanţă de câţiva paşi, într-un spaţiu deschis şi oferind o

țintă perfectă ori pentru șira spinării ori pentru inimă. Shasa își pregătise și el carabina Holland and Holland pentru a interveni în caz că antilopa ar fi fost rănită. Michael ținti și secundele se scurgeau. Masculul își înălță capul și privi îngrijorat împrejur, dar Michael rămase absolut nemișcat, cu arma pe umăr, iar privirea masculului trecu peste el fără să îl vadă. Apoi se îndepărtă, oprindu-se încă o dată să mai smulgă câteva fire de iarbă. Dispăru după niște tufe și, fără să tragă, Michael își coborî încet carabina.

Sean sări în picioare, gata să alerge ca să-și provoace fratele, dar Shasa îl opri punându-i o mână pe umăr.

– Tu și Garry duceți-vă și așteptați-ne la jeep, zise.

Shasa se duse la Michael lângă mușuroiul de termite unde acesta stătea cu carabina Winchester nedescărcată pe genunchi. Se așeză lângă fiul său și își aprinse o țigară. Nici unul din ei nu scoase vreun cuvânt timp de aproape zece minute, după care Michael spuse în șoaptă:

– S-a uitat la mine – și avea cei mai frumoși ochi.

Shasa aruncă chiștocul și îl stinse cu călcâiul. Rămaseră din nou tăcuți, după care Michael spuse brusc:

– *Chiar* trebuie să ucid un animal, tată? Te rog, nu mă obliga.

– Nu, Mickey. Shasa îl luă de după umeri. Nu trebuie să ucizi nici un animal. Și, într-un mod diferit, sunt la fel de mândru de tine cum sunt de Sean.

Apoi veni rândul lui Garrick. Din nou găsiră un mascul solitar cu coarnele curbate și larg deschise, iar pânda o făcu printre arbuști împrăștiați și iarbă înaltă până la talie.

Ochelarii îi scânteiau puternic și Garry începu să stea la pândă sub supravegherea răbdătoare a lui Shasa. Totuși, antilopa se afla în afara bătăii puștii, când se auzi un muget și Garry dispăru în pământ. Doar un mic nor de praf indica locul în care stătuse. Masculul fugise în pădure, iar Shasa și cei doi băieți o luară la goană spre locul unde îl văzuseră ultima dată pe Garry.

Se ghidară după sunetele stinse de suferință și după agitația din iarbă. Numai picioarele lui Garry se mai vedeau cum se zbăteau neajutorate în aer. Shasa îl văzu și îl trase pe Garry afară din groapa adâncă în care se înțepenise de la talie.

Era intrarea în vizuina unui furnicar. Concentrat să stea la pândă, Garry se împiedicase în propriul șiret de la ghete și se rostogolise în groapă cu capul înainte. Lentilele ochelarilor îi erau pline de praf, se julise pe obraz și își rupsese haina de camuflaj. Aceste răni erau insignifiante în comparație cu lovitura dată mândriei sale. În următoarele trei zile Garry încercă de nenumărate ori să stea la pândă. Toate încercările lui fură detectate de către victimă cu mult înainte de a ajunge în bătaia puștii. De fiecare dată când privea antilopa dispărând se demoraliza din ce în ce mai mult, iar batjocura lui Sean devenea din ce în ce mai aspră.

– Data viitoare vom face asta împreună, îl consolă Shasa, iar ziua următoare îl dirijă pe Garry în tăcere pe perioada pândei, îi cără carabina, îi arătă obstacolele de care s-ar fi putut împiedica și îl duse de mână ultimii zece metri, până ajunseră într-o poziție bună ca să poată trage. Apoi îi dădu carabina încărcată. În gât, îi șopti. Nu ai cum să ratezi.

Masculul avea cele mai frumoase coarne pe care le văzuseră până atunci și pe care să le ia ca trofeu. Garry ridică arma și se uită prin ochelarii care se aburiseră de emoție, iar mâinile începură să-i tremure necontrolat.

Privind chipul lui Garry schimonosit de încordare și văzând cercurile eratice pe care le descria țeava carabinei, Shasa recunoscu simptomele clasice ale „spaimei novicelui" și se îndreptă spre el ca să-l împiedice să tragă. Ajunse însă prea târziu, iar masculul sări la auzul împușcăturii și apoi se uită contrariat în jur. Nici Shasa, nici animalul, și cu atât mai puțin Garry nu știură unde se dusese glonțul.

– Garry! Shasa încercă să îl prevină, dar Garry trase din nou la fel de sălbatic și un nor de praf se ridică la jumătatea distanței dintre ei și mascul.

Antilopa se ridică în aer cu un salt grațios, o licărire de blană mătăsoasă de culoarea scorțișoarei și o scânteiere a coarnelor în mișcare și apoi o luă la fugă sărind pe picioarele acelea lungi și delicate, atât de ușor încât părea a nu atinge pământul.

Se întoarseră la jeep în tăcere, Garry mergând cu câțiva pași în urma tatălui său, iar acesta și fratele cel mare îl tratară cu hohote de râs răsunătoare.

– Data viitoare aruncă cu ochelarii în el, Garry.

– Cred că mai ai nevoie să exersezi înainte să încerci din nou, îi spuse Shasa plin de tact. Dar nu-ți face griji. Spaima novicelui poate apărea la oricine – chiar și la cei mai bătrâni și mai experimentați.

Își mutară tabăra, afundându-se și mai mult în micul paradis pe care îl descoperiseră. Acum dădeau în fiecare zi peste excremente de elefant, grămezi înalte până la genunchi de bulgări gălbui și fibroși de mărimea unei mingi de tenis, pline de coajă și ramuri de copac mestecate, de sâmburi de fructe de pădure în care babuinii și potârnichile cu capul roșcat căutau încântați după delicatese.

Shasa le arătă băieților cum să își introducă degetul în grămada de baligă ca să afle temperatura corpului și să își dea seama cât de proaspătă era și cum să cunoască uriașele urme rotunde lăsate în praf. Să deosebească femela de mascul, să facă diferența între piciorul din față și cel din spate, să își dea seama de direcția în care se îndreaptă și să estimeze vârsta animalului.

– Urma nu mai este atât de profundă la cei bătrâni – este fină ca aceea lăsată de un cauciuc uzat.

Apoi, în cele din urmă, dădură de urma unui uriaș și bătrân elefant, cu călcătura fină, de mărimea capacului de la un coș de gunoi, după care lăsară jeepul și îl urmăriră pe jos timp de două zile, dormind pe urma lui, mâncând din proviziile grele pe care le cărau. A doua zi, după-amiaza târziu, găsiră elefantul. Se afla într-un desiș aproape impenetrabil prin care ei trecuseră sprijinindu-se pe brațe și genunchi și ajunseseră atât de aproape că

l-ar fi putut atinge, când întrezăriră silueta uriașă printre ramurile întortocheate. Înalt de trei metri și jumătate până la umeri, era cenușiu asemenea unui nor de furtună, iar burta îi chiorăia auzindu-se ca un tunet îndepărtat. Pe rând, Shasa îi duse pe băieți și mai aproape ca să se uite bine la el, iar apoi ieșiră din desiș și îl lăsară pe cel rămas în urmă să cutreiere la nesfârșit.

– De ce nu l-ai împușcat, tată? îngăimă Garry. După ce l-am urmărit atâta drum?

– N-ai văzut? Avea un fildeș rupt la vârf și, în ciuda mărimii, celălalt fildeș era destul de mic.

Se întoarseră pe jos mai mulți kilometri, șchiopătând, cu picioarele pline de bășici, iar băieții avură nevoie de două zile de odihnă în tabără pentru a se recupera după un drum care fusese mult peste puterile lor.

Adesea erau treziți noaptea și stăteau întinși în paturile înguste de tabără, tremurând la auzul țipetelor ascuțite ale hienelor care scormoneau în groapa de gunoi de lângă bucătăria improvizată. Erau acompaniate de lătratul scurt ca de soprană al micilor șacali ce semănau cu niște câini. Băieții învățaseră să recunoască toate aceste sunete și altele care se auzeau în noapte – ale păsărilor precum caprimulgul sau corla de stâncă, ale mamiferelor mai mici, maimuța de noapte, genetele și civetele, ale insectelor și reptilelor care scânceau, murmurau și orăcăiau în stuful iazului.

Se spălau numai ocazional. În materie de igienă Shasa era mai permisiv decât mama lor, iar decât bunica lor de o mie de ori, și mâncau invențiile pe care bucătarul Herero le născocea pentru ei, cu mult zahăr și lapte condensat. Școala era acum departe, iar ei erau fericiți cum nu mai fuseseră până acum, bucurându-se de întreaga atenție a tatălui, de poveștile lui minunate și de instrucția pe care le-o făcea.

– Încă n-am văzut nici o urmă de leu, remarcă Shasa într-o dimineață la micul dejun. Este ceva neobișnuit. Sunt o grămadă de bivoli prin preajmă și de obicei felinele stau pe lângă turmele acestora.

Faptul că leii fuseseră aduși în discuție le dădu băieților minunați fiori reci, iar cuvintele lui Shasa parcă ar fi adus bestia la suprafață.

În după-amiaza aceea, în timp ce jeepul se zdruncina și își croia drum prin iarba înaltă, evitând vizuinele furnicarilor și buștenii căzuți, ajunseră pe marginea unei văi întinse și secate, una dintre acele depresiuni pline de iarbă din savana africană care pe durata anotimpului ploios devine o zonă de lacuri puțin adânci, iar în celelalte perioade sunt acoperite de mlaștini înșelătoare în care un vehicul se poate împotmoli cu ușurință, sau, în lunile cele mai secetoase, devin niște întinderi netede lipsite de copaci, asemănându-se cu niște terenuri de polo bine îngrijite. Shasa opri jeepul printre copaci și cercetă capătul îndepărtat al depresiunii, reglându-și încet binoclul pentru a lua în vizor orice pradă ar fi stat la umbra mopanilor înalți la celălalt capăt.

– Doar vreo două vulpi cu urechi de liliac, remarcă, și dădu binoclul băieților.

Grotescul acestor animale mici și bizare le provocă râsul, cum vânau lăcuste în iarba puțin înaltă din centrul văii.

– Hei, tată! Tonul lui Sean se schimbă. Văd un babuin mare și bătrân în vârful acelui copac. Îi dădu binoclul înapoi tatălui său.

– Nu, zise Shasa fără să coboare binoclul de la ochi. Nu este un babuin. Este o ființă umană.

Vorbi în dialectul celor doi bărbați din tribul Ovambo care luau urma prăzii și care se aflau în spatele jeepului. Discuția fu scurtă, dar aprinsă, fiecare împărtășind o părere diferită.

– Prea bine, să mergem să aruncăm o privire.

Trecură cu jeepul prin depresiune și, până să ajungă la jumătatea acesteia, toate îndoielile dispăruseră. Între ramurile unui mopan înalt stătea ghemuit un copil, o fetiță neagră având mijlocul acoperit doar cu o bucată de material albastru din bumbac ieftin.

– Este singură, exclamă Shasa. Aici departe, la nouăzeci de kilometri de cel mai apropiat sat.

Shasa trecu cu jeepul vâjâind pe ultimele câteva sute de metri, apoi opri într-un nor de praf şi o luă la fugă înspre mopan. Strigă de jos la copilul aproape dezbrăcat.

– Coboară! şi gesticulă pentru a întări cele spuse deoarece ea sigur nu înţelesese. Nici nu se mişcă, nici nu îşi înălţă capul de pe ramura pe care stătea întinsă.

Shasa se uită repede în jurul lui. La baza copacului era un sul de pături; păturile fuseseră roase şi rupte în bucăţi. Un sac de piele fusese şi el rupt, iar boabele de porumb dinăuntru se împrăştiaseră prin praf, lângă aceasta se găsea un vas cu trei picioare, un topor cu lama grosolan forjată dintr-o bucată de oţel moale, iar coada unei suliţe se rupea brusc la capăt şi vârful îi lipsea.

Puţin mai încolo erau împrăştiate câteva zdrenţe pe care se uscaseră pete de sânge negru ca smoala şi alte obiecte acoperite de un înveliş viu de muşte mari, strălucitoare şi iridescente. La apropierea lui Shasa muştele se ridicară într-un nor zgomotos, descoperind rămăşiţele vrednice de milă din care se ospătau. Erau două perechi de mâini şi picioare umane, mâncate la încheieturi şi glezne, iar apoi – groaznic – capetele. Un bărbat şi o femeie cu gâturile roase şi cu şira spinării zdrobită de colţi uriaşi. Amândouă capetele erau intacte, deşi gurile, nările şi găvanele ochilor erau pline de ouăle asemănătoare unei budinci de orez depuse de roiul de muşte. Iarba era culcată pe o porţiune mare, încrustată cu sânge uscat, iar praful călcat era plin de urmele clare ale unui leu ajuns la maturitate.

– Leul lasă întotdeauna capul, mâinile şi picioarele, spuse vânătorul Ovambo cu o voce plată, iar Shasa clătină din cap şi se întoarse pentru a-i avertiza pe băieţi să stea în maşină.

Era prea târziu. Îl urmăriseră şi acum studiau rămăşiţele înfiorătoare, fiecare cu câte o expresie diferită – Sean cu o plăcere morbidă, Michael cu o groază dezgustată şi Garry cu un interes profund din punct de vedere medical.

Repede, Shasa acoperi capetele cumplite cu păturile rupte. Mirosise că se aflau într-o stare avansată de descompunere:

probabil că zăcuseră în acest loc multe zile. Apoi, își îndreptă din nou atenția către copilul aflat printre ramurile de deasupra lor, strigând-o insistent.

– E moartă, spuse unul dintre vânătorii Ovambo. Oamenii aceștia sunt morți de cel puțin patru zile. În tot acest timp, micuța a stat în copac. Cu siguranță e moartă.

Shasa nu voia să accepte acest lucru. Își dădu jos cizmele și haina de camuflaj și se sui în mopan cu precauție, controlând de fiecare dată locul de unde se ținea cu mâna și fiecare ramură înainte de a se lăsa cu toată greutatea corpului. La o înălțime de trei metri deasupra pământului, coaja copacului fusese sfâșiată de gheare. Când copila fu chiar deasupra lui, aproape putând s-o atingă, Shasa îi vorbi blând mai întâi în dialectul Ovambo, apoi în zulusă.

– Hei, micuțo, mă auzi?

Fata nu se mișcă, iar el văzu că membrele îi erau subțiri ca niște bețe, iar pielea cenușie, având acel aspect prăfos care la africani indică moartea. Shasa se mai căță câțiva centimetri și întinse mâna atingându-i piciorul. Pielea era caldă și Shasa se simți incredibil de ușurat. Se așteptase să simtă atingerea fină și rece a morții. Totuși, copila era inconștientă, iar corpul ei deshidratat era ușor precum al unei păsări și Shasa îi desprinse cu blândețe mâna de pe creangă și o ridică la pieptul lui. O coborî încet, ferind-o de orice mișcare bruscă sau supărătoare și, odată ajuns la sol, o purtă până la jeep și o așeză în umbră.

Trusa de prim ajutor conținea o varietate cuprinzătoare de echipamente medicale. Cu mult timp în urmă, Shasa fusese nevoit să îngrijească pe unul dintre ajutoarele sale care fusese schilodit de un bivol rănit și de atunci nu pleca niciodată la vânătoare fără trusă, învățând cum să folosească tot ceea ce conținea aceasta.

Pregăti repede o perfuzie și luă mâna fetei pentru a căuta vena. Nu o găsi, pulsul fiind slab și oscilant, și trebui să încerce din nou la picior. De data asta canula fu introdusă și începu să îi administreze o pungă plină de soluție lactată Ringer, la care,

între timp, mai adăugă zece unități de soluție de glucoză. Doar apoi încercă să o facă să bea puțină apă, iar reflexul înghițirii era încă prezent. Picătură cu picătură reuși să îi toarne un pahar plin pe gât, iar fata dădu primele semne de viață, gemând și agitându-se.

În timp ce se îngrijea de fată le striga ordine oamenilor săi:

– Luați lopata și îngropați-i adânc pe oamenii ăia. E ciudat că hienele nu au dat încă de ei, dar asigurați-vă că nu se va întâmpla mai târziu.

Unul dintre oamenii lui ținu copila în poală în timpul călătoriei înapoi spre tabără, protejând-o de zdruncinături și hurducături. De cum ajunseră, Shasa legă antena de la radioul cu unde scurte în copacul cel mai înalt din pădurice și, după o oră de încercări frustrante, reuși să stabilească în cele din urmă contactul, nu cu mina H'ani, ci cu una dintre echipele de explorare geologică de la Compania Courtney care se găsea mai aproape de ei cu o sută șaizeci de kilometri.

Chiar și așa, legătura era slabă, intermitentă și plină de paraziți, dar după multe repetări reuși să-i facă să transmită un mesaj la mină. Le cerea să trimită cât se poate de repede un avion cu doctorul minei care să aterizeze pe pista de la postul de poliție din Rundu.

În tot acest timp, fata se trezi și începu să vorbească cu hăitașii Ovambo cu o voce slabă și pițigăiată care îi aminti lui Shasa de ciripitul unui pui de vrabie. Vorbea un dialect puțin cunoscut, folosit de unul dintre popoarele de pe râu din nordul Angolei, dar unul dintre hăitași era însurat cu o femeie din tribul copilei și putu să îi traducă lui Shasa. Povestea pe care le-o spuse era cutremurătoare.

Pornise alături de părinți într-o călătorie spre bunicii ei care locuiau într-un sat aflat pe râu, în zona sudică, un drum de câteva sute de kilometri. Purtând cu ei toate bunurile pe care le aveau, hotărâră să scurteze drumul prin această zonă izolată și nepopulată când își dădură seama că un leu le luase urma, urmărindu-i

prin pădure, la început păstrând distanța, iar apoi apropiindu-se tot mai mult.

Tatăl ei, un vânător iscusit, înțelese că era inutil să se oprească și să construiască un adăpost sau să se îndrepte spre copaci unde leul i-ar fi prins în capcană. Încercă în schimb să țină leul la distanță prin strigăte și bătăi din palme în timp ce se grăbea să ajungă la râu și să se adăpostească într-unul dintre satele de pescari.

Copila descrise atacul final, când animalul, grohăind și răgând, cu coama neagră zburlită, se avântase înspre familie. Mama ei apucase doar să o ridice pe cea mai joasă creangă a mopanului, înainte ca leul să se repeadă spre ei. Tatăl rămase curajos să îl întâmpine și azvârli lunga suliță spre pieptul animalului, dar aceasta se rupse și leul căzu deasupra sa și îi sfâșie măruntaiele cu o singură lovitură din ghearele încovoiate și galbene. Apoi țâșni asupra mamei pe când aceasta încerca să se cațere în copac și își înfipse ghearele în spatele ei, trăgând-o la pământ.

Cu vocea ei subțire ca a unei păsări, fetița descrise cum leul mâncase cu totul trupurile părinților, în timp ce ea privea cățărată pe crengile cele mai înalte. Înfiorătorul ospăț dură două zile, animalul oprindu-se din când în când doar pentru a-și linge rana provocată de suliță. În cea de-a treia zi încercă să ajungă la copilă, sfâșiind trunchiul copacului și scoțând răgete îngrozitoare. Într-un târziu renunță și se întoarse în pădure, șchiopătând puternic din cauza rănii. Chiar și așa, fetița fu prea îngrozită ca să-și părăsească adăpostul și rămase acolo, cu mâinile încleștate pe crengi, până când leșină din cauza oboselii și a suferinței, din cauza temperaturii și a fricii.

În timp ce ea povestea toate acestea, ajutoarele lui Shasa făcură plinul jeepului și pregătiră provizii pentru călătoria înspre Rundu. Shasa plecă de îndată ce pregătirile luară sfârșit și luă băieții cu el. N-avea de gând să-i lase în mijlocul pustietății atât timp cât un leu rănit și feroce dădea târcoale prin împrejurimi.

Conduse toată noaptea, trecând peste podul improvizat și întorcându-se pe propriile urme până când, în dimineața următoare, dădură de drumul care ducea la Rundu, ajungând în cele din urmă în acea după-masă la pista de aterizare, acoperiți de praf și frânți de oboseală. Mosquito-ul lui Shasa, pe care îl lăsase la mina H'ani, era acum parcat la umbra copacilor de la marginea pistei, cu doctorul și pilotul companiei așteptând răbdători, ghemuiți sub o aripă.

Shasa lăsă copila în grija doctorului și își aruncă repede privirea peste teancul de documente urgente și de mesaje pe care i le adusese pilotul. Puse în grabă pe hârtie câteva ordine și răspunsuri la mesaje, iar apoi scrise o scrisoare lungă cu instrucțiuni pentru David Abrahams. Când avionul decolă din nou, fetița se afla la bord. Avea să primească în scurt timp cea mai bună îngrijire medicală la spitalul minei, iar Shasa urma să se decidă ce să facă cu micuța orfană când aceasta avea să se însănătoșească.

Drumul de întoarcere la tabără fu mult mai relaxat și mai plăcut, iar în zilele următoare agitația aventurii cu leul fu uitată, înlăturată de celelalte griji acaparante ale unui safari, nu în ultimul rând de problema ca Garry să vâneze și el ceva. Pe lângă ghinion, mai era lipsa lui de coordonare și nepriceperea care îl îndepărtau de acea experiență mult râvnită, și, pe de altă parte, Sean reuși să se întoarcă de fiecare dată cu pradă pentru tabără.

– Va trebui să mai exersăm puțin cu porumbeii, hotărî Shasa după una dintre cele mai nefaste încercări ale lui Garry.

Seara stoluri de porumbei verzi și grași veneau să se ospăteze în smochinii sălbatici din pădurricea de lângă iaz.

De cum se mai domoli văpaia soarelui, Shasa îi duse pe băieți la apă și îi așeză în ascunzătorile pe care și le construiseră din nuiele și din iarbă uscată, fiecare ascunzătoare aflată la suficientă distanță de cealaltă, astfel încât să nu se producă vreun accident din cauza unui foc tras din neglijență. În acea după-amiază, Shasa îl așeză pe Sean la marginea pădurricii, lăsându-l

pe Michael, care refuzase şi de data asta să participe activ la vânătoare, să îi ţină companie şi să îi adune păsările doborâte.

Apoi Shasa şi Garry se aşezară la cealaltă parte a pădurricii. Shasa mergea în faţă, urmat de Garry, străbătând cărăruia care şerpuia printre trunchiurile groase şi galbene ale smochinilor. Coaja era galbenă şi solzoasă precum pielea unor reptile uriaşe, iar mănunchiurile de smochine creşteau direct pe trunchiuri, mai mult decât în vârful crengilor. La baza copacilor vegetaţia era deasă şi încâlcită, iar cărarea atât de întortocheată, încât abia dacă vedeau pe unde merg. Fiind după-amiaza târziu, lumina era slabă, iar deasupra lor crengile se întâlneau şi se împleteau.

Shasa făcu un alt tur, iar leul se afla pe potecă îndreptându-se direct înspre el la doar cincizeci de paşi distanţă. În clipa în care îl văzu, Shasa ştiu că era cel care îi devorase pe acei oameni. Era un animal uriaş, cel mai mare pe care îl văzuse în viaţa lui de vânător. Îi trecea de talie, iar coama îi era neagră asemenea cărbunelui, lungă, ţepoasă şi deasă, îmbinându-se cu nuanţe albastre-cenuşii în jos pe spate şi în părţi.

Era un leu bătrân, cu faţa brăzdată de cicatrice. Gura îi era deschisă, suflând greu de durere în timp ce venea şchiopătând spre el şi văzu că rana de suliţă de la umăr începea să i se necrozeze, carnea stacojie şi jupuită era asemenea unei petale de trandafir, iar blana din jurul rănii era umedă şi netedă acolo unde leul o linsese. Muştele roiau în jurul rănii, iritându-l şi înţepându-l, iar leul nu se afla într-o stare prea bună, doborât de vârstă şi de durere. Îşi înălţă capul negru şi ţepos, iar Shasa îl privi în ochii galben-pal şi văzu în aceştia agonie şi furie oarbă.

– Garry! spuse imediat. Păşeşte uşor înapoi. Nu alerga, dar pleacă de aici, şi, fără să se uite în jur, îşi trase banduliera de pe umăr.

Leul se ghemui ca să sară, coada sa lungă cu smocul de păr negru în vârf se mişca într-o parte şi în alta ca un metronom, în timp ce se pregătea să atace, iar ochii lui galbeni îl fixară pe Shasa, o acumulare a întregii lui furii.

Shasa știa că nu avea timp să tragă decât o singură dată pentru că leul ar străbate distanța dintre ei într-o singură explozie de viteză abia percepută. Lumina era proastă și raza de acțiune prea îndepărtată pentru ca această singură lovitură să fie decisivă, îl va lăsa să se apropie până nu va mai fi nici o îndoială și glonțul de 19,4 grame cu vârf din plumb moale din arma lui Holland and Holland îi va zdrobi țeasta și îi va face creierii terci.

Leul porni la atac, ținându-se aproape de pamânt, unduindu-se și mârâind în timp ce se apropia, scoțând sunete viscerale printre fălcile întredeschise pe care erau rânduiți colții lungi și gălbui. Shasa își adună puterile și ridică arma, dar, înainte de a trage, de lângă el se auzi lovitura ascuțită a micii carabine Winchester, iar leul se prăbuși în mijlocul atacului, căzându-i mai întâi capul, apoi răsturnându-se pe-o parte, prăvălindu-se pe spate și scoțând la iveală blana moale albă-gălbuie de pe burtă, membrele i se întinseră și i se relaxară, ghearele lungi și curbate retrăgându-i-se în pernițele labelor, limba rozalie atârnându-i din gura deschisă, iar furia îi dispăru din ochii lui galbeni-livizi. Din micuța gaură a glonțului dintre ochii lui se scurgea un firicel subțire de sânge, prelingându-i-se printre sprâncene jos, în țărâna pe care era întins.

Mut de uimire, Shasa își coborî carabina și privi în jur. Lângă el stătea Garry, ajungându-i cu capul până în dreptul mijlocului, ținând încă pe umăr mica armă Winchester, cu chipul nemișcat și livid, iar ochelarii îi străluceau în bezna dintre copaci.

– L-ai omorât, spuse Shasa uluit. Ți-ai păstrat cumpătul și l-ai omorât.

Shasa merse înainte și se aplecă deasupra leșului mâncătorului de oameni. Dădu din cap uimit, iar apoi privi înspre fiul său. Garry nu coborâse încă arma, dar abia acum începu să tremure de teamă. Shasa își înmuie degetul în sângele care se scurgea din rana din frunte a mâncătorului de oameni, apoi se întoarse la Garry. Îl mânji cu dungile ritualice pe frunte și pe obraji.

– Acum ai devenit bărbat şi sunt mândru de tine, îi spuse.

Uşor, culoarea îi revenea lui Garry în obraji, buzele încetară să-i mai tremure şi apoi chipul începu să-i strălucească. Era o expresie a unei mândrii neţărmurite şi a unei bucurii de nedescris, încât Shasa simţi un nod în gât şi ochii îi furâ năpădiţi de lacrimi.

Fiecare servitor veni să vadă mâncătorul de oameni şi să-l asculte pe Shasa descriind detaliile vânătorii. Apoi, la lumina felinarului, cărară leşul înapoi în tabără. În timp ce pielarii se puseră pe treabă, ceilalţi bărbaţi cântară cântece de vânătoare în onoarea lui Garry.

În legătură cu fratele său, Sean oscila între admiraţie îndoielnică şi invidie profundă, în timp ce Michael exagera cu laudele. Garry refuzase să îşi spele sângele uscat de leu de pe faţă până când, în cele din urmă, după ce trecuse bine de miezul nopţii, Shasa îi trimise la culcare. La micul dejun încă mai avea încrustate dungile de sânge pe chipul său radios şi murdar, iar Michael citi cu voce tare poemul pe care îl scrisese în onoarea lui Garry. Începea aşa:

> Cu-n răget ce spintecă şi spulberă norii
> Suflarea văpaie ca fierul cel roşu din foc
> Ochi galbeni ca luna când departe sunt zorii
> De carne de om ar vrea să tot aibă noroc.

Shasa zâmbi pe ascuns la auzul rimei laborioase, iar la sfârşit aplaudă la fel de tare ca şi ceilalţi. După ce luară micul dejun, ieşiră cu toţii afară să vadă pielarii cum pregăteau pielea de leu, agăţând-o cu partea jupuită la soare, aruncând grăsimea gălbuie subcutanată şi frecând-o cu sare grunjoasă şi alaun.

– Ei bine, eu tot cred că a murit de atac de cord. Sean nu-şi mai putu stăpâni invidia, iar Garry se întoarse furios spre el.

– Ştim cu toţii câtă inteligenţă zace-n tine. Doar după ce o să împuşti pentru prima dată cu mâna *ta* un leu, poţi să mi te

adresezi, şmechere. Nu eşti bun decât să împuşti câteva antilope impala bătrâne.

Fu un discurs lung spus cu patos, iar Garry nu se poticni şi nu se bâlbâi nici măcar o dată. Era pentru prima dată când Shasa îl vedea că ţine piept grosolăniilor obişnuite ale lui Sean şi acum aştepta ca Sean să-şi impună autoritatea. Preţ de câteva secunde rămase pe gânduri, îl văzu pe Sean cântărind situaţia, încercând să se decidă dacă să-l tragă pe Garry de părul de la tâmplă sau să-i dea un pumn în coaste. Văzu de asemenea că Garry era pregătit pentru asta, cu pumnii încleştaţi şi buzele doar o linie hotărâtă şi palidă. Dintr-odată Sean surâse cu zâmbetul său fermecător.

– Glumeam doar, anunţă senin şi se întoarse pentru a admira gaura lăsată de glonţ din craniu. Uau! Chiar între ochi. Era o ofertă de pace.

Garry părea uluit şi nesigur. Fusese prima dată când îl obligase pe Sean să dea înapoi şi nu-şi dădu seama imediat de asta.

Shasa veni şi îşi puse braţele pe umerii lui Garry.

– Ştii ce voi face, campionule? O să agăţ capul de perete la tine în cameră, cu tot cu ochi şi cu ce mai trebuie, îi spuse.

Pentru prima dată Shasa îşi dădu seama că lui Garry i se dezvoltaseră muşchi mici şi tari pe umeri şi pe braţe. Crezuse întotdeauna că era un pipernicit.

Apoi totul se termină dintr-odată, iar servitorii dărâmau tabăra şi strângeau corturile şi paturile şi le puneau în camioane, iar perspectiva întoarcerii la Weltevreden şi la şcoală li se înfăţişa în mod îngrozitor. La întoarcere către mina H'ani, Shasa încercă să îi distreze cu poveşti şi cântece, dar cu fiecare kilometru parcurs, băieţii deveneau mai trişti.

În ultima zi, când dealurile pe care boşimanii le numeau Leaganul Vieţii li se înfăţişară la orizont, părând rupte de pământ în mirajul valurilor de căldură, Shasa îi întrebă:

– Domnilor, v-aţi decis ce vreţi să faceţi când terminaţi şcoala? Era mai mult o încercare de a-i înveseli decât o întrebare serioasă. Tu ce zici, Sean?

– Vreau să fac ce-am făcut noi. Vreau să fiu vânător, un vânător de elefanţi ca străunchiul Sean.

– Minunat! consimţi Shasa. Singura problemă e că te-ai decis cu cel puţin şaizeci de ani prea târziu.

– Ei bine, zise Sean, atunci o să fiu soldat – îmi place să trag cu arma.

Shasa ezită înainte de a se uita la Michael.

– Dar tu, Mickey?

– Eu vreau să fiu scriitor. Mă voi face ziarist şi în timpul liber voi scrie poezii şi cărţi minunate.

– O să mori de foame, Mickey, râse Shasa, iar apoi se întoarse înspre Garry care se prinse de scaunul şoferului şi se aplecă în faţă.

– Dar tu, campionule?

– Voi face ce faci şi tu, tată.

– Şi ce fac eu? întrebă Shasa cu interes.

– Eşti preşedintele Companiei de Mine şi Finanţe Courtney şi le spui celorlalţi ce să facă. Asta vreau să fiu într-o bună zi, preşedintele Companiei de Mine şi Finanţe Courtney.

Shasa îşi pierdu zâmbetul şi rămase tăcut pentru o clipă, studiind cu atenţie expresia hotărâtă a băiatului, apoi rosti cu blândeţe:

– Ei bine, atunci, cred că depinde de noi doi să-i întreţinem pe poet şi pe vânătorul de elefanţi. Apoi îşi trecu mâna prin părul deja zburlit al lui Garry. Nu mai era un efort pentru el acum să facă un gest de afecţiune pentru această răţuşcă urâtă.

Mergeau cântând peste pajiştile din Zululand şi erau cu totul o sută de voinici. Erau cu toţii membri ai frăţiei Bivolilor şi fuseseră aleşi cu grijă de către Hendrick Tabaka pentru a face parte din această gardă de onoare. Erau cei mai buni şi purtau cu toţii însemnele regale ale tribului, pene şi blănuri, pelerine din

piele de maimuță, kilturi din cozi de vacă. Aveau la ei doar bețele de luptă pentru că tradiția, foarte strictă în această privință, interzicea orice fel de armă de metal în această zi.

În capul coloanei, mărșăluiau Moses Gama și Hendrick Tabaka. Renunțaseră și ei pentru această ocazie la hainele europene și, dintre toți oamenii lor, erau singurii care purtau pelerine din piele de leopard, conform dreptului nobiliar. La mai puțin de un kilometru în urma lor se înălța praful ridicat de cireada de vite. Acestea reprezentau *lobola*, plata pentru căsătorie, două sute de capete de vite dintre cele mai bune, după cum fusese înțelegerea. Băieții care însoțeau cireada erau cu toții fiii celor mai importanți războinici și călătoriseră în vagoanele pentru vite pe parcursul voiajului de aproape cinci sute de kilometri de la Witwatersrand. În fruntea băieților se aflau Wellington și Raleigh Tabaka și ei coordonaseră descărcarea vacilor în gara Ladyburg. Asemenea tatălui lor, renunțaseră și ei la hainele occidentale pentru această ocazie, îmbrăcând piei tradiționale, înarmându-se cu bețele de luptă, iar acum chiuiau și dansau pe lângă vite, ținându-le laolată, entuziasmați și pătrunși de importanța sarcinii care le fusese atribuită.

În fața lor se înălța coasta înaltă de dincolo de orășelul Ladyburg. Pantele erau acoperite cu păduri de salcâmi negri și toate pământurile aparțineau familiei Courtney, începând de la cascada care arunca vapori în lumina soarelui roată de-a lungul arcului de dealuri. Cei zece mii de acri aparțineau lui Lady Anna Courtney, văduva lui Sir Garrick Courtney, și lui Storm Anders, care era fiica generalului Sean Courtney. Totuși, dincolo de cascadă se întindeau o sută de acri de pământ mănos care îi fuseseră lăsați prin testament lui Sangange Dinizulu de către generalul Sean Courtney, pentru că fusese un servitor credincios și iubit al familiei Courtney, asemenea tatălui său, Mbejane Dinizulu, înaintea sa.

Drumul cobora culmea printr-o serie de serpentine, iar când Moses Gama își puse mâna pavăză la ochi și privi în fața sa, văzu un alt grup de războinici care înaintau pentru a le veni în

întâmpinare. Erau mult mai numeroşi, probabil vreo cinci sute de voinici. Asemenea însoţitorilor lui Moses, erau îmbrăcaţi în veşminte de luptă, cu panaşuri de blană şi de pene şi cu podoabe de război prinse în jurul încheieturilor şi a gleznelor. Cele două grupuri se opriră la poalele culmii, la o sută de paşi unul de altul, continuând însă să cânte, să tropăie şi să îşi fluture armele.

Scuturile zuluşilor erau toate deopotrivă, făcute din piei de vaci bălţate, albe cu pete de un maro-ciocolatiu, iar frunţile războinicilor care le purtau erau legate cu fâşii din aceeaşi piele, în timp ce kilturile şi panaşurile era confecţionate din cozi de vacă de un alb pur. Imaginea era a unor războinici intimidanţi, cu toţii bărbaţi masivi, cu trupurile strălucind de sudoare în lumina soarelui, cu ochii injectaţi de la praf, de la agitaţie şi de la cănile de bere de mei pe care le dăduseră pe gât înainte. În faţa lor, Moses îşi simţi nervii încordaţi, străbătuţi de un fior, acel fior pe care acest popor îl trezea în inima celorlalte triburi africane de peste două sute de ani, iar pentru a-l înăbuşi Moses dansă şi cântă tot atât de tare precum Bivolii strânşi în jurul său. În ziua nunţii sale, Moses Gama renunţase la toate obiceiurile şi manierele occidentale şi se întoarse cu uşurinţă la originile sale africane, iar inima îi sălta şi i se înfiora după ritmurile şi pulsul acestui continent aspru.

Din rândurile zuluşilor aflaţi în faţa sa ţâşni un campion, un bărbat cu o siluetă impunătoare, având legată în jurul frunţii o fâşie de piele de leopard ca semn al obârşiei regale. Era unul dintre fraţii mai mari ai Victoriei Dinizulu, iar Moses ştia despre el că e un avocat iscusit cu o clientelă bogată în Eshowe, capitala Zululand, dar în această zi era african din cap până în picioare, fioros şi ameninţător în timp ce se învârtea în *giya*, dansul provocării. Sărea şi se rotea şi, strigând, vorbea despre gloria sa şi a familiei sale, înfruntând lumea, provocându-i pe bărbaţii aflaţi în faţa sa, în timp ce, în spatele lui, însoţitorii săi băteau darabana lovind cu beţele în scuturile de piele, iar sunetul era asemenea tunetului îndepărtat, ultimul sunet pe care îl auziseră un milion de victime, sunetul tânguitor al morţii pentru cei din

triburile Swazi şi Xhosa, pentru olandezi şi pentru britanici, în acele zile în care războinicii aflaţi sub conducerea lui Chaka, lui Dingaan şi a lui Cetewayo străbătuseră continentul curăţând totul în cale, de la Isandhlawana, Dealul Mâinii Mici, unde o sută şaptezeci de mii de infanterişti britanici fuseseră măcelăriţi în cea mai severă înfrângere militară de care englezii avuseseră parte în Africa, până la Locul Plângerii, căruia olandezii îi spuseseră *Weenen* în amintirea suferinţei provocate de moartea tuturor acelor femei şi copii, ucişi în aceluiaşi duduit de tobe când războinicii năvăliseră din valea râului Tugela, şi alte şi alte locuri ale morţii, nenumite şi uitate, unde triburile mai slabe pieriseră de mâna bărbaţilor zuluşi.

În cele din urmă campionul zulus reveni în rânduri, acoperit de sudoare şi de praf, gâfâind şi având spume la gură, iar acum era rândul lui Moses să îndeplinească *giya* şi el dansă în mijlocul Bivolilor săi, sărind până la înălţimea umărului, cu blana de leopard săltând în jurul său. Membrele îi străluceau precum cărbunele proaspăt tăiat, iar ochii şi dinţii îi erau albi ca nişte oglinzi sclipind în lumina soarelui. Vocea lui răsuna lovindu-se de panta culmii, sporită de ecouri şi, deşi bărbaţii din faţa sa nu puteau să înţeleagă cuvintele, forţa şi înţelesul lor era limpede, disprețul şi aroganţa evidente în fiecare gest. Zuluşii mârâiau şi avansau, în timp ce Bivolii, stimulaţi de exemplul lui Moses, cu sângele clocotindu-le în vine, erau gata să se avânte şi să se prindă în luptă cu inamicii lor tradiţionali, gata să ducă mai departe vendeta veche deja de o sută de ani. În chiar ultima clipă, când violenţele şi moartea păreau inevitabile, iar mânia se simţea în aer asemenea electricităţii statice din timpul celei mai crunte furtuni de vară, Moses Gama se opri subit din dans, înţepenind în faţa lor asemenea statuii unui erou – iar forţa personalităţii sale era atât de covârşitoare, atât de impunătoare era înfăţişarea sa, încât duduitul scuturilor şi răgetele mâniei războinice se stinseră.

În acea tăcere răsună vocea lui Moses Gama, vorbind limba tribului Zulu:

– Am adus plata pentru căsătorie! și își ridică bățul, semnalul pentru băieții care mânaseră vacile în urma alaiului de nuntă.

Cu mugete și cu răgete, sporind praful ridicat deja de dansatori, cireada fu mânată înainte, iar dispoziția zulușilor se schimbă de îndată. De o mie de ani, încă de când coborâseră cu cirezile din nordul îndepărtat al continentului, strecurându-se prin zonele unde nu trăia musca țețe, popoarele Nguni, din care, sub conducerea împăratului Chaka, se desprinseseră zulușii, erau crescători de vite. Animalele lor erau bogăția și comoara lor. Își iubeau vitele așa cum alți oameni își iubesc femeile și copiii. Aproape imediat după ce reușeau să meargă în picioare, băieții se îngrijeau de cirezi, trăind alături de ele în savană, din zori și până la apus, zi de zi, născându-se între ei și animale o legătură și o comuniune aproape mistică, protejându-le de prădători chiar cu prețul vieții, vorbindu-le și mânându-le și ajungând să le cunoască întru totul. Se spunea că regele Chaka își cunoștea fiecare vită din cirezile regale și că, dintre o sută de mii de vaci, își dădea de îndată seama dacă una lipsea, întrebând de ea și descriind-o în amănunt, neezitând să își cheme călăii cu măciucile ca să îi zdobească craniul chiar și celui mai tânăr dintre îngrijitori, dacă ar fi existat bănuiala unei neglijențe.

Se constitui un grup format din judecători pricepuți și intransigenți, care lăsară deoparte dansul și fala și se dedicară chestiunii serioase a evaluării prețului plătit pentru mireasă. Fiecare animal era scos din cireadă și, cu un zumzet de comentarii, speculații și argumente, era minuțios examinat. Membrele și trunchiul îi erau palpate simultan de zeci de mâini, botul îi era deschis pentru a fi văzuți dinții și limba, capul răsucit pentru a se arunca o privire în urechi și în nări, ugerul plesnit și cântărit în palmă, coada ridicată pentru a se estima nașterile anterioare și posibilitatea celor viitoare. Apoi, într-un sfârșit, aproape cu părere de rău, fiecare animal era acceptat de însuși bătrânul Sangane Dinizulu, tatăl miresei. Cei din triburile Ovambo și Xhosa își iubesc vitele tot atât de mult ca zulușii și se pricep la fel de bine să le evalueze. Moses și Hendrik își dăduseră toată

silința, căci în joc erau onoarea și mândria lor. Trecură multe ore până ce toate cele două sute de animale fură examinate, timp în care cei din grupul mirelui, ținându-se încă la distanță de zuluși, se ghemuiră în iarba joasă de la marginea drumului, prefăcându-se indiferenți față de ce se întâmpla. Soarele ardea, iar praful agrava setea oamenilor, dar nici o băutură nu le fu oferită cât timp dură evaluarea. În cele din urmă Sangane Dinizulu, cu scăfârlia argintie strălucindu-i în soare, dar cu trupul încă drept și impunător, își chemă îngrijitorii. Joseph Dinizulu veni în față. Fiind mai-marele peste toți văcarii, bătrânul îi încredință cirezile spre îngrijire. Deși predicile pe care i le ținea erau aspre și îl scruta din priviri, bătrânul nu-și putea ascunde afecțiunea pentru fiul său cel mic, la fel cum nu putea ascunde nici cât era de încântat de calitatea mărfii care constituia plata pentru căsătorie. Așa că, atunci când se întoarse și îl salută pentru prima dată pe viitorul său ginere, îi era greu să își stăpânească zâmbetele care continuau să răzbată ca razele soarelui printre nori și care, la fel de repede, erau acoperite.

Îl îmbrățișă pe Moses Gama cu demnitate și, deși era un bărbat înalt, trebui să se ridice pe vârfuri pentru a o face. Apoi se dădu înapoi și bătu din palme, strigând la micul grup de tinere femei care stăteau puțin mai la o parte.

Acestea se ridicară și se ajutară una pe alta să-și pună pe cap vasele de lut pline cu bere. Apoi se așezară în rând și se apropiară cântând și unduindu-și șoldurile, deși capetele le rămaseră nemișcate și nu vărsară nici o picătură. Erau toate fete nemăritate, nici una dintre ele nu purta coafura înaltă sau pelerina de piele a matroanei, iar deasupra fustelor scurte împodobite cu mărgele, trupurile le erau goale și unse cu ulei pentru ca sânii lor tineri și obraznici să se miște și să se legene în ritmul cântecului de bun venit, iar invitații șopteau și zâmbeau respectuoși. Deși în sinea lui bătrânul Sangane Dinizulu nu era de acord cu căsătoria în afara tribului Zulu, *lobola* fusese bună, iar viitorul său ginere era, fără îndoială, un om important și de valoare. Nu li se putea reproșa nimic unor pețitori de asemenea calibru și,

cum se putea să mai fie şi alţii ca el în grupul mirelui, Sangane nu avu nimic împotrivă să li se astâmpere setea.

Fetele îngenuncheară în faţa invitaţilor, înclinându-şi capetele şi ferindu-şi timid ochii. Chicotind ca răspuns la privirile cunoscătoare şi la remarcile mucalite ale bărbaţilor, le ofereau urcioarele pline cu bere, iar apoi se retrăgeau legănându-şi şoldurile pentru ca fustele să li se răsucească în sus pe picioare, iar de sub acestea se iveau provocator fese tinere şi obraznice.

Urcioarele cu bere erau atât de grele încât era nevoie ca invitaţii să-şi folosească ambele mâini pentru a le ridica, iar după ce le coborau, pe buza de sus le rămâneau mustăţi albe şi groase. Şi le lingeau zgomotos, iar râsetele deveniseră mai relaxate şi mai sincere.

După ce goliră urcioarele de bere, Sangane Dinizulu se ridică în faţa lor şi ţinu un scurt discurs de bun venit. Apoi se grupară din nou şi o porniră în sus pe coastă, dar de această dată zuluşii alergau umăr la umăr cu cei din triburile Ovambo şi Xhosa. Moses Gama nu crezuse că se va întâmpla asta vreodată. Era un început, se gândi, un început bun, dar mai rămâneau de făcut o serie de eforturi la fel de mari precum culmile munţilor Drakensberg care se înălţau în faţa lor din depărtarea albastră când ajunseră în vârful coastei.

Sangane Dinizulu grăbise pasul în timp ce urcau panta, deşi avea vârsta de şaptezeci de ani, iar acum conducea grupul de oameni şi de animale înspre kraalul său. Era aşezat pe o pantă plină de iarbă deasupra râului. Colibele numeroaselor sale soţii erau aşezate într-un cerc, nişte stupi din stuf, fiecare cu câte o intrare atât de joasă încât trebuia să te apleci ca să intri. În centrul cercului se găsea coliba bătrânului. Şi acesta era tot un stup perfect, dar mult mai mare decât celelalte, iar stuful fusese împletit în modele complexe. Era casa uneia dintre căpeteniile tribului Zulu, un fiu al cerurilor.

Pe panta plină de iarbă se strânseseră o mulţime de oameni, o mie sau chiar mai mulţi dintre cei mai importanţi bărbaţi ai tribului împreună cu toate soţiile lor venerabile. Mulţi dintre ei

călătoriseră zile întregi pentru a fi aici și stăteau așezați în grupuri pe pantă în jos, fiecare căpetenie fiind înconjurată de suita sa.

Când grupul mirelui ajunse pe creastă, aceștia se ridicară ca un singur om, strigându-le urări de bun venit și bătând în scuturi, iar Sangane Dinizulu îi conduse până la intrarea în kraal unde se opri și își deschise brațele pentru a se face tăcere. Invitații se așezară din nou confortabil în iarbă. Numai căpeteniile luară loc pe taburetele sculptate și, în timp ce tinerele fete împărțeau urcioarele de bere, Sangane Dinizulu își începu oratia.

Mai întâi relată istoria tribului și în special pe aceea a clanului Dinizulu. Enumeră bătăliile glorioase pe care le purtaseră și faptele curajoase ale strămoșilor săi. Acestea erau numeroase și avu nevoie de mult timp, dar oaspeții erau mulțumiți pentru că urcioarele negre de bere erau reumplute la fel de repede cum erau golite și, deși cei bătrâni cunoșteau istoria tribului la fel de îndeaproape ca Sangane Dinizulu, simțeau o mare satisfacție, ca și cum ar fi reprezentat o ancoră în marea neliniștită a vieții. Atât timp cât istoria și obiceiurile persistau, tribul era în siguranță.

În cele din urmă Sangane Dinizulu termină și cu o voce care era răgușită și guturală rosti:

– Printre voi se află și aceia care au pus la îndoială înțelepciunea unei fiice din tribul Zulu care a luat hotărârea de a se mărita cu un bărbat din alt trib. Respect aceste păreri pentru că și eu însumi am fost ros de îndoieli și am meditat serios și îndelung la acest lucru.

Cei mai bătrâni din congregație clătinară din cap, iar înspre grupul mirelui fură aruncate câteva priviri ostile, dar Sangane Dinizulu continuă:

– Am avut aceleași îndoieli când fiica mea mi-a cerut permisiunea să plece din coliba mamei sale și să meargă în *goldi*, locul aurului, ca să lucreze în marele spital din Baragwanath. Acum sunt convins că acțiunile ei au fost potrivite și corecte. Este o fiică de care un tată bătrân poate să fie mândru. Este o femeie a viitorului.

Își privi semenii calm și hotărât, observând îndoielile din ochii lor, dar ignorându-le.

– Bărbatul care îi va fi soț nu face parte din tribul Zulu – dar este de asemenea un om al viitorului. Cei mai mulți dintre voi ați auzit de el. Îl știți ca fiind un om al forței și al puterii. Sunt convins că dându-i-o pe fiica mea de soție fac ceea ce trebuie – pentru fiica mea și pentru trib.

Când bătrânul se așeză în scaunul său, ceilalți rămaseră tăcuți, serioși și retrași, privind stingheriți înspre mire, care ședea în fruntea alaiului său.

Moses Gama se ridică în picioare și urcă panta ca să îi poată privi pe toți. Silueta îi era profilată pe fondul albastru al cerului, înălțimea îi ieșea în evidență, iar blana regală de leopard îi sublinia descendența.

– O, oameni ai tribului Zulu, vă salut! Vocea aceea profundă care-ți dădea fiori ajunse la fiecare dintre ei, răspândindu-se limpede în liniștea înconjurătoare, iar ceilalți începură să se agite și să murmure surprinși când își dădură seama că vorbea fluent limba zulusă. Am venit să iau de soție pe una dintre cele mai frumoase fiice a tribului vostru, dar ca parte din plata pentru nuntă vă aduc un vis și o promisiune, începu el, iar ceilalți îl ascultară atenți, dar nedumeriți.

Atmosfera se schimbă pe măsură ce le descria viziunea sa, o unificare a triburilor și o desprindere de sub dominația albilor sub care se aflau de trei sute de ani. Bătrânii deveneau din ce în ce mai neliniștiți ascultându-l, scuturau din cap și schimbau priviri supărate, unii bodogăneau cu voce tare, o lipsă de politețe neobișnuită față de un oaspete important, dar ceea ce sugera era o distrugere a vechilor tradiții, o negare a obiceiurilor și a rânduielilor societății care ținuseră laolaltă mecanismele vieții lor. În schimb le oferea ceva bizar care nu fusese probat, o lume întoarsă cu susul în jos, un haos în care vechile valori și cutume erau înlăturate fără a avea cu ce să fie înlocuite cu excepția unor cuvinte îndrăznețe – și, ca tuturor bătrânilor, le era frică de schimbare.

Cu cei tineri era altfel. Aceştia ascultară şi cuvintele lui îi încălzirâ precum flăcările unui foc de tabără într-o noapte îngheţată de iarnă. Unul dintre ei ascultă cu mai multă atenţie decât ceilalţi. Joseph Dinizulu nu avea încă paisprezece ani, dar sângele măreţului Chaka îi curgea prin vine şi îi ajungea la inimă. Aceste cuvinte, ciudate la început, îi răsunau în minte precum una dintre vechile incantaţii de luptă, iar respiraţia i se accelerâ văzând că se apropie sfârşitul discursului de nuntă a lui Moses Gama.

– Aşa că, oameni ai tribului Zulu, am venit să vă înapoiez pământurile taţilor voştri. Am venit să vă ofer promisiunea că un om negru va conduce cândva din nou Africa şi la fel de sigur cum sunt că soarele va răsări mâine, vă spun că viitorul ne aparţine.

Dintr-odată Joseph Dinizulu simţi chemarea destinului.

– Un negru va conduce Africa.

Pentru Joseph Dinizulu ca şi pentru mulţi alţii care se aflaseră acolo în acea zi, lumea nu avea să mai fie vreodată la fel.

Victoria Dinizulu aştepta în coliba mamei ei. Era aşezată pe podeaua de pământ, pe o pătură făcută din blana iepurilor de stâncă. Purta veşmântul tradiţional al unei mirese zuluse. Broderiile de mărgele fuseseră făcute de mama şi de surorile ei, elaborate şi frumoase, fiecare model purtând un mesaj ascuns. Avea fâşii de broderie colorată în jurul încheieturilor şi al gleznelor, coliere din mărgele, chiar şi fusta scurtă făcută din fâşii de piele era traversată de broderii, şnururi din mărgele erau împletite în părul ei şi lăsate să cadă până în dreptul taliei. Printr-un singur aspect se diferenţia costumul ei de cel tradiţional al unei mirese zuluse: sânii îi erau acoperiţi, aşa cum fuseseră încă de când ajunsese la pubertate şi fusese botezată de Biserica Anglicană. Purta o bluză de mătase cu dungi în culori vii, întregind astfel costumul ei.

În timp ce stătea în mijlocul colibei, asculta cu încordare vocea mirelui care se auzea de afară. Se auzea limpede, dar trebuia totuşi să le facă să tacă pe celelalte fete atunci când acestea şuşoteau sau chicoteau. Fiecare cuvânt o străpungea cu forţa unei săgeţi şi simţi că dragostea şi sentimentul datoriei faţă de omul care le rostea atât de bine ameninţau să o sufoce. Interiorul colibei era întunecat precum cel al unei catedrale, neexistând ferestre, iar aerul era greu de fumul care se desprindea alene din focul de lemne din mijloc, ridicându-se către gaura mică din tavanul în formă de cupolă. Atmosfera de catedrală accentua starea ei de pioşenie, iar când vocea lui Moses Gama se stinse, tăcerea păru să îi pătrundă în inimă. Nu urmară nici ovaţii, nici strigăte aprobatoare. Bărbaţii tribului Zulu rămaseră tăcuţi şi tulburaţi de cuvintele sale. O tulburare pe care Victoria putea să o simtă pătrunzând chiar până în colibă.

– E timpul, şopti mama ei şi o ridică în picioare. Mergi cu Dumnezeu, şopti ea, căci mama ei era creştină şi o botezase şi pe ea în aceeaşi religie. Să îi fii soţie bună acestui bărbat, o sfătui ea şi o conduse afară din colibă.

Victoria ieşi în lumina orbitoare a soarelui. Acesta era momentul pe care îl aşteptaseră oaspeţii, iar când văzură cât de frumoasă este începură să mugească precum taurii şi să lovească în scuturi. Tatăl ei veni să o întâmpine şi o conduse spre scaunul din abanos sculptat aflat la intrarea kraalului, pentru a putea începe ceremonia *cimeza*.

Cimeza era ceremonia „închiderii ochilor", Victoria stând cu ochii strâns închişi în timp ce reprezentanţii diferitelor clanuri treceau prin faţa ei pe rând pentru a-şi oferi darurile. Abia la sfârşit i se permise Victoriei să deschidă ochii şi să îşi exprime încântarea faţă de generozitatea oaspeţilor. Erau oale, şi pături, şi ornamente, ţesături încântătoare şi plicuri cu bani.

Perspicace, bătrânul Sangane socoti valoarea fiecărui dar în timp ce stătea în spatele scaunului Victoriei, iar în momentul în care îi dădu fiului său semnalul să înceapă ospăţul rânjea cu satisfacţie. Pregătise doisprezece juncani graşi pentru a

fi sacrificați, un gest care îl făcea să fie chiar mai generos decât cei care aduseseră daruri, era însă un om important, capul unui clan nobil. Războinicii aleși să sacrifice juncanii veniră în față, iar mugetele jalnice ale morții și mirosul de sânge fură în curând înlocuite de miresmele care veneau de la focurile care împrăștiau un fum albăstrui peste dealuri. În urma unui gest făcut de bătrânul Sangane, Moses Gama urcă în grabă panta până la intrarea kraalului, iar Victoria se ridică pentru a-l întâmpina. Rămaseră față în față și, încă o dată, se așternu tăcerea. Oaspeții erau copleșiți de imaginea acestui cuplu, mirele atât de înalt și de impunător, mireasa atât de frumoasă și nubilă.

Involuntar se aplecară în față când Victoria își desprinse șiragul de mărgele din jurul taliei. Acesta era simbolul virginității ei, iar ea îngenunche înaintea lui Moses și, ținând mărgelele în căușul palmelor, într-un gest formal și politicos, i le oferi. Când el o acceptă pe ea și darul ei, un strigăt puternic răsună printre oaspeți. Căsătoria se înfăptuise, Moses Gama era în sfârșit soțul și stăpânul ei.

Acum oamenii puteau să înceapă festinul și băutul cu inima ușoară, bucățile de carne roșie fură aruncate pe cărbuni și servite abia rumenite, în timp ce urcioarele cu bere treceau din mână în mână, iar fetele tinere coborau panta unduindu-se cu noi urcioare purtate pe cap.

Deodată se iscă agitație și un grup de războinici cu panașuri urcă fulgerător panta înspre locul unde Victoria era așezată la intrarea în kraal. Erau frații ei buni, frații vitregi și nepoții ei, chiar și Joseph Dinizulu se găsea printre ei, cu toții scoțând strigăte de război în timp ce veneau pentru a-și salva sora din mâinile acestui străin care avea să o ia din mijlocul lor.

Dar Bivolii erau pregătiți și, sub conducerea lui Hendrick, cu bețele vâjâind și șuierând în aer, se grăbiră să împiedice răpirea. Femeile se tânguiră și se jeliră, bețele de luptă plesniră și loviră carnea, iar luptătorii urlau și se încercuiau și se aruncau unii asupra altora ridicând o perdea fină de praf.

Acesta era motivul pentru care orice armă de metal era interzisă la ceremonie, pentru că lupta, la început mai mult în joacă, se încinse în curând şi sângele începu să curgă şi oasele să pocnească până când răpitorii să fie alungaţi. Sângerarea fu oprită cu un pumn de ţărână aruncat pe rană şi, atât învingătorii, cât şi învinşii, fură răzbiţi de sete şi strigară la fete să aducă mai multă bere. Zumzetul se stinse doar pentru câteva minute, pentru a fi reluat aproape deîndată când, din vârful pantei, se auzi torsul motoarelor unor maşini.

Copiii alergară în sus şi începură să bată din palme şi să cânte în timp ce două maşini mari îşi făceau apariţia de după culme, înaintând încet, hurducându-se pe drumul denivelat care ducea la kraal.

În primul vehicul se afla o femeie albă, grasă, cu o faţă roşie la fel de ridată ca aceea a unui buldog, purtând o pălărie demodată cu boruri largi, de dedesubtul cărei ieşeau la iveală şuviţe gri dezordonate.

– Cine e? vru Moses să ştie.

– Anna, Lady Courtney, exclamă Victoria. Ea a fost cea care m-a încurajat să mă rup de casă şi să ies în lume.

Instinctiv, Victoria fugi în întâmpinarea maşinii, iar când Lady Courtney coborî greoi, o îmbrăţişă

– Ei bine, copila mea, deci te-ai întors la noi. Accentul lui Lady Courtney era încă pronunţat, deşi trăise timp de treizeci şi cinci de ani în Africa.

– Nu pentru mult timp. Victoria râse, iar Lady Courtney o privi afectuos. Pe vremuri fata fusese servitoare în conacul ei, până când frumuseţea şi inteligenţa ei o convinseseră pe Lady Courtney că era prea bună pentru o astfel de muncă.

– Şi unde e bărbatul care ni te ia? întrebă ea, iar Victoria o apucă de mână.

– Va trebui mai întâi să îl salutaţi pe tatăl meu şi abia apoi vă voi face cunoştinţă cu soţul meu.

Din cea de-a doua maşină coborî un cuplu între două vârste care fu întâmpinat cu entuziasm de mulţimea care se strânsese

în jurul lor. Bărbatul era înalt și spilcuit, având ținuta unui soldat. Era bronzat și avea privirea atotcuprinzătoare a unui om obișnuit cu traiul în aer liber. Își răsuci mustața și își luă soția de braț. Era aproape la fel de înaltă și chiar mai slabă și, în ciuda șuvițelor de păr grizonant, era încă o femeie neobișnuit de frumoasă.

Sangane Dinizulu veni să-i întâmpine.

– Te salut, Jamela!

Caracterul ceremonios fu întru câtva atenuat de zâmbetul vesel de bun venit, iar colonelul Mark Anders îi răspunse într-o zulusă perfect fluidă.

– Te salut, bătrâne. Cuvântul desemna respectul. Fie ca toate vitele și nevestele tale să fie grase și sănătoase.

Sangane se întoarse către soția acestuia, Storm, care era fiica bătrânului general Sean Courtney.

– Te salut, *Nkosikazi*[1], prezența ta face cinste kraalului meu.

Legătura dintre cele două familii avea tăria oțelului. Își avea rădăcinile în secolul trecut și fusese pusă la încercare de mii de ori.

– O, Sangane, sunt atât de fericită pentru tine și pentru Victoria. Storm se desprinse de soțul său și fugi să o îmbrățișeze pe fată. Îți doresc numai bucurie și mulți fii de nădejde, îi spuse ea, iar Victoria răspunse:

– Vă datorez dumneavoastră și familiei dumneavoastră atât de multe, *Nkosikazi*. Nu voi putea niciodată să mă revanșez.

– Nici să nu încerci, îi spuse Storm cu o severitate prefăcută. Mă simt ca și cum propria fiică s-ar căsători astăzi. Fă-ne cunoștință cu soțul tău, Vicky.

Moses Gama se apropie, iar când Storm îl salută în zulusă, acesta răspunse cu gravitate în engleză.

---

[1] Doamna, în dialectul zulus în original, apelativ adresat femeilor măritate (n.tr.)

– Ce mai faceți, doamnă Anders? Victoria mi-a vorbit adesea despre dumneavoastră și despre familia dumneavoastră. Iar când se întoarse către Mark Anders îi întinse mâna. Ce mai faceți, domnule colonel? întrebă Moses și un zâmbet ușor ironic îi înflori pe buze când văzu că omul din fața sa ezită un moment înainte să îi apuce mâna.

Era neobișnuit pentru bărbații de culori diferite să se salute astfel și, în ciuda fluenței cu care vorbea limba și a pretinsei lui afecțiuni pentru poporul zulus, Moses își dădu seama cu cine avea de-a face.

Colonelul Mark Anders era un om dintr-o altă epocă, un fiu al reginei Victoria, un soldat care luptase în două războaie mondiale, iar acum era administratorul Parcului Național Chaka's Gate pe care îl salvase din mâna braconierilor și a prădătorilor prin devotament și printr-o voință inflexibilă, transformându-l în cel mai apreciat sanctuar al vieții sălbatice din Africa. Iubea animalele sălbatice din Africa cu o dragoste paternă, protejându-le și prețuindu-le, iar atitudinea sa față de triburile negre, în special față de zuluși, era aceeași, paternă și condescendentă, doar că ceva mai puțin intensă. Conform acestei descrieri era dușmanul de moarte al lui Moses Gama, iar când se priviră în ochi, simțiră amândoi același lucru.

– Am auzit răgetul leului din depărtări, spuse Mark Anders în zulusă. Acum întâlnesc fiara față în față.

– Și eu am auzit de dumneavoastră, domnule colonel, răspunse Moses, vorbind apăsat în engleză.

– Victoria este o fire simțitoare, zise Mark Anders insistând să vorbească în zulusă. Sperăm cu toții că nu o vei iniția în practicile tale necruțătoare.

– Va fi o soție supusă, replică Moses în engleză. Va face ce îi voi cere, nu am dubii.

Storm urmărise schimbul de replici, simțind ostilitatea dintre cei doi bărbați, iar acum interveni subtil.

– Dacă ești pregătit, Moses, putem să plecăm cu toții către Theuniskraal pentru ceremonie.

Victoria şi mama ei insistaseră să se oficieze o ceremonie creştină care să dubleze nunta tribală. Sangane şi majoritatea celorlalţi oaspeţi care erau păgâni sau urmau cultul strămoşilor rămaseră la kraal, în timp ce alaiul restrâns se înghesui în cele două maşini.

La Theuniskraal îşi avea casa Lady Anna Courtney şi fusese reşedinţa iniţială a familiei Courtney. Se afla la poalele culmii Ladyburg, înconjurat de pajişti bogate şi de grădini lăsate să se dezvolte liber, cu palmieri, bougainvillea, oţetari galbeni şi alţi arbuşti ornamentali. Era un labirint de clădiri vechi, cu stiluri arhitecturale îmbinate bizar, iar dincolo de grădini se întindeau câmpuri nesfârşite de trestie-de-zahăr, care se înclinau şi se unduiau în bătaia vântului precum valurile oceanului.

Alaiul intră în casă pentru a se schimba în haine mai potrivite pentru cea de-a doua ceremonie decât blănurile, broderiile de mărgele şi penele, în timp ce Lady Anna şi cuplul plecară să-l întâmpine pe preotul anglican în cortul ridicat pe peluza din faţă.

O jumătate de oră mai târziu, când mirele şi însoţitorii săi ieşiră pe peluză, erau îmbrăcaţi în costume de zi negre, iar fratele mai mare al Victoriei, care numai cu câteva ore mai devreme ţopăise şi se învârtise în dansul *giya*, purta acum o cravată de avocat cu un impecabil nod Windsor şi ochelari de soare precum cei purtaţi de aviatori pentru a se proteja de lumina puternică reflectată în pereţii albi de la Theuniskraal, discutând afabil cu familia Courtney în timp ce aşteptau mireasa.

Mama Victoriei purta unul dintre caftanele mai vechi ale lui Lady Courtney, cele două doamne având constituţii apropiate, iar acum degusta mâncărurile întinse pe lunga masă demontabilă care fusese aşezată în cort. Separaţi puţin de restul grupului se aflau colonelul Mark Anders şi preotul anglican; aparţinând aceleiaşi generaţii, ambii percepeau ceremonia ca pe ceva neliniştitor şi nefiresc. Fusese nevoie de toată puterea de convingere a lui Storm pentru a-l convinge pe preot să o oficieze, iar acesta acceptase numai cu condiţia ca nunta să nu se ţină în

biserica din sat, unde enoriaşii săi conservatori, cu toţii albi, ar fi putut să se simtă ofensaţi.

– Să fiu eu al naibii dacă nu ne era cu mult mai bine pe vremuri, când fiecare îşi ştia locul şi nu încerca să-i maimuţărească pe cei superiori, bolborosi Mark Anders, iar preotul încuviinţă din cap. N-are rost să ne căutăm necazuri...

Se întrerupse când Victoria ieşi pe veranda largă. Storm Anders o ajutase să-şi aleagă rochia lungă de satin şi coroniţa de trandafiri care îi susţinea vălul lung. Contrastul dintre albul rochiei, roşul trandafirilor şi pielea ei neagră şi strălucitoare era izbitor, iar bucuria ei era molipsitoare. Chiar şi Mark Anders uită pentru moment de presimţirile sale, în timp ce Lady Courtney începu primele acorduri ale marşului nupţial.

În kraalul tatălui ei, familia Victoriei construise o nouă colibă foarte frumoasă pentru noaptea nunţii. Fraţii ei tăiaseră ramurile tinere şi trunchiurile pentru stâlpul central şi împletiseră nuielele verzi şi fără frunze sub forma unui stup. Apoi mama şi surorile sale îl acoperiseră cu stuf, alegând cu grijă iarba înaltă şi legând mănunchiurile uscate în cadrul nuielelor, înfăşurându-le, aranjându-le şi împletindu-le până când structura finală era fină şi simetrică şi firele de iarbă străluceau ca alama şlefuită.

Tot ce se găsea în colibă era nou, de la vasul cu trei picioare până la lampă şi pături, sau minunata cuvertură din piei de iepure de stâncă şi de maimuţă, care era cadou de la surorile Victoriei, tăbăcite şi cusute cu dragoste, o adevărată operă de artă.

La focul din centrul colibei, Victoria pregătea singură prima masă pentru soţul ei, în timp ce asculta râsetele zgomotoase ale oaspeţilor afară în noapte. Berea de mei era slabă. Totuşi, femeile pregătiseră sute de litri şi invitaţii băuseră încontinuu de dimineaţă.

Auzi alaiul mirelui apropiindu-se de colibă. Căutau şi îi dădeau sfaturi cu voce tare, rosteau strigăte de încurajare şi îndemnuri grosolane despre cum să-şi îndeplinească responsabilităţile,

după care Moses Gama se aplecă și intră. Se îndreptă și rămase lângă ea în picioare, atingând ușor cu capul acoperișul curbat, iar afară vocile tovarășilor săi se auzeau din ce în ce mai puțin pe măsură ce se îndepărtau.

Încă în genunchi, Victoria se sprijinea pe călcâie și se uita în sus la el. Își dăduse jos hainele occidentale și purta pentru ultima dată fusta scurtă de fecioară brodată cu mărgele. În lumina slabă și arămie a focului, trupul ei gol avea aspectul întunecat al chihlimbarului vechi.

– Ești foarte frumoasă, zise, căci ea era întruchiparea adevăratei feminități Nguni. Veni înspre ea, îi luă mâinile într-ale lui și o ridică în picioare.

– Ți-am pregătit de mâncare, șopti emoționată.

– Avem timp mai târziu să mâncăm.

O conduse spre cuvertura întinsă pe jos, iar ea rămase supusă în timp ce îi desfăcea cordonul șorțului, după care o luă în brațe și o așeză pe patul din blană moale.

Fată fiind, se jucase cu băieții printre malurile acoperite cu stuf ale iazului și în savana deschisă și ierboasă unde se ducea cu fetele ca să adune surcele de foc, cât mai aproape de locul unde se aflau turmele de vaci. Aceste jocuri ale atingerilor și cercetărilor, ale frecărilor și mângâierilor, până la actul interzis al intromisiunii, erau tolerate de obiceiurile tribale și privite aprobator de cei bătrâni, dar nici unul dintre acestea nu o pregătiseră în totalitate pentru puterea și iscusința acestui bărbat sau pentru frumusețea lui absolută. Intrase adânc în trupul ei și îi atinsese sufletul astfel că mult mai târziu în noapte se agață de el și îi șopti:

– Acum îți sunt mai mult decât soție, sunt sclava ta până la sfârșitul zilelor mele.

În zori fericirea îi dispăru și, deși chipul rotund ca o lună îi rămase senin, simți că i se rupe sufletul când el îi spuse:

– Nu mai avem decât o noapte de petrecut împreună – în drum spre Johannesburg. Apoi voi fi nevoit să te părăsesc.

– Pentru cât timp? întrebă ea.

– Până când îmi voi termina treaba, îi răspunse, iar apoi expresia i se îmblânzi și îi mângâie fața. Știai că așa va fi. Te-am avertizat că atunci când te vei căsători cu mine, te vei căsători cu lupta.

– M-ai avertizat, încuviință ea șoptind înecându-se de emoție. Dar nu aș fi crezut că voi simți o asemenea agonie la plecarea ta.

În dimineața următoare se treziră devreme. Moses achiziționase un Buick la mâna a doua, îndeajuns de vechi și de neîngrijit încât să nu trezească interesul sau invidia nimănui, dar unul dintre experții mecanici ai lui Hendrick Tabaka îi reparase motorul și îi întărise suspensia, neatingându-se de exterior. Aveau să se întoarcă la Johannesburg în această mașină.

Deși soarele nu răsărise încă, întreg kraalul era în picioare și surorile Victoriei le pregătiseră micul dejun. După ce mâncară urmă partea grea de a-și lua rămas-bun de la familie. Îngenunche în fața tatălui ei.

– Mergi în pace, fata mea, îi spuse blajin. Ne vom gândi adesea la tine. Să-ți aduci fiii să ne viziteze.

Mama Victoriei vărsa lacrimi și bocea ca după o înmormântare, nu o nuntă, iar Victoria nu o putu liniști în ciuda faptului că o îmbrățișase și o încredințase de dragostea și recunoștința ei, până când celelalte fiice nu o luară de acolo.

Apoi urmară toate mamele ei vitrege și frații, și surorile vitrege, și unchii, mătușile și verii care veniseră din cele mai îndepărtate colțuri ale Zululandului. Victoria trebui să își ia rămas-bun de la fiecare dintre ei, deși unele despărțiri erau mai dureroase decât altele. Una dintre aceste situații era aceea de a-și lua la revedere de la Joseph Dinizulu, preferatul ei dintre toate rudele. Deși îi era frate vitreg și cu șapte ani mai mic decât ea, între ei existase mereu o legătură deosebită. Cei doi erau cei mai inteligenți și mai talentați din generația familiei și pentru că Joseph locuise la Drake's Farm cu unul dintre frații cei mari, putuseră să își continue relația de prietenie.

Cu toate acestea, Joseph nu avea să se mai întoarcă la Witwatersrand. Trecuse examenul de intrare și fusese acceptat la Waterford, această școală multirasială de elită, în Swaziland, și Anna, Lady Courtney, îi va plăti taxele școlare. În mod ironic, era aceeași școală la care își trimisese fiii și Hendrick Tabaka, pe Wellington și pe Raleigh. Exista șansa ca rivalitatea dintre ei să crească.

– Promite-mi că o să muncești din greu, Joseph, îi spuse Vicky. Învățatul îl face pe om puternic.

– Voi fi puternic, o asigură Joseph. Exaltarea pe care discursul lui Moses Gama o trezise în el persista încă. Pot să vin să vă vizitez pe tine și pe soțul tău, Vicky? Este un bărbat, felul de bărbat cum aș vrea să fiu și eu într-o bună zi.

Vicky îi povesti lui Moses ce îi spusese băiatul. Erau singuri în Buickul cel vechi, cadourile de nuntă și zestrea lui Vicky umpleau tot portbagajul și erau aruncate grămadă și pe bancheta din spate, părăsind acest minunat amfiteatru litoral al provinciei Natal, urcând pe marginea lanțului muntos Drakensberg până pe veldul înalt din Transvaal.

– Copiii reprezintă viitorul, încuviință Moses, privind atent serpentina albastră ce străbătea panta, pe lângă dealul înverzit Majuba unde burii îi învinseseră pe britanici în prima din multele bătălii dintre ei. Nu ne mai putem pune speranțele în bătrâni. I-ai văzut la nuntă, cum dădeau din copite și se împotriveau asemenea boilor neîmblânziți când am încercat să le arăt calea – dar copiii, ah, copiii! Zâmbi. Sunt ca niște coli de hârtie noi și imaculate. Poți scrie ce dorești pe ele. Bătrânii sunt tari ca piatra și impenetrabili, dar copiii sunt ca lutul, un lut dornic de a încăpea pe mâinile olarului pentru a-i da formă. Ridică o mână. Era lungă și frumoasă, mâna unui chirurg sau a unui artist, iar palma avea o nuanță delicată de rozaliu, era fină și nebătătorită de muncă. Copiilor le lipsește simțul moralității, sunt neînfricați și nu se gândesc la moarte. Toate acestea le dobândesc mai târziu prin învățăturile bătrânilor. Devin niște soldații ideali pentru că nu pun nimic la îndoială și nu au nevoie de putere fizică mare

pentru a apăsa pe trăgaci. Dacă duşmanul îi pune la pământ, devin martirii perfecţi. Cadavrul însângerat al unui copil stârneşte oroarea şi regretul chiar şi în cea mai împietrită inimă. Da, copiii sunt cheia noastră către viitor. Isus al tău ştia asta când a spus: „Lăsaţi copiii să vină la mine".

Victoria se întoarse în scaunul de piele al Buickului şi îl privi cu atenţie.

– Cuvintele tale sunt crude şi blasfemiatoare, şopti ea, prinsă între dragostea pentru el şi respingerea instinctivă a ceea ce tocmai spusese.

– Şi totuşi, reacţia ta demonstrează adevărul spuselor mele, zise el.

– Dar... se opri, neîndrăznind să întrebe şi temându-se să audă răspunsul său. Dar sugerezi să ne folosim copiii... Se întrerupse şi îi veni în minte imaginea secţiei de pediatrie a spitalului. Petrecuse cele mai fericite luni ale pregătirii ei printre cei mici. Sugerezi că vei folosi copiii în primele rânduri ale luptei – ca soldaţi?

– Dacă un copil nu poate creşte ca un om liber, atunci ar putea la fel de bine să moară copil, zise Moses Gama. Victoria, m-ai mai auzit spunând asta şi înainte. A venit timpul să înveţi să şi crezi lucrul acesta. Nu e nimic din ce n-aş face, nici un preţ pe care nu l-aş plăti pentru a obţine victoria. Dacă e să văd o mie de copii mici morţi pentru ca alţii o sută de mii să trăiască şi să ajungă oameni liberi, atunci pentru mine târgul este unul corect.

Atunci, pentru prima dată în viaţa ei, Victoriei Dinizulu îi fu cu adevărat teamă.

În noaptea aceea rămaseră acasă la Hendrick Tabaka din Drake's Farm şi numai cu mult după miezul nopţii se putură retrage în micul dormitor care le fusese pregătit, căci fuseseră mulţi cei care doriseră să se întâlnească acolo cu Moses, bărbaţi din organizaţia Bivolii şi din sindicatul minerilor, un trimis al consiliului ANC-ului şi vreo doisprezece petiţionari şi solicitanţi

care veniseră încet asemenea şacalilor lângă leu când se răspândise vestea că Moses Gama se întorsese.

Victoria fusese prezentă la toate aceste întâlniri, deşi nu vorbise deloc şi stătuse tăcută în colţul camerei. La început bărbaţii fură surprinşi şi uimiţi şi îi aruncau priviri furişe, şovăind să intre pentru a-şi rezolva afacerile până când Moses nu-i împingea de la spate. Nici unul dintre ei nu era obişnuit ca femeile să fie prezente când se discutau probleme serioase. Cu toate acestea nici unul dintre ei nu putu să protesteze, până când trimisul ANC-ului intră în cameră. Învestit cu toată puterea de către consiliul pe care îl reprezenta, fu primul care vorbi despre prezenţa Victoriei.

– În încăpere se află o femeie, zise.

– Da, încuviinţă Moses. Dar nu o femeie oarecare, ci soţia mea.

– Nu se cuvine, spuse curierul. Nu acesta este obiceiul. Asta e treaba bărbaţilor.

– Scopul şi intenţiile noastre sunt acelea de a răsturna şi distruge vechile obiceiuri pentru a clădi altele noi. Pentru a reuşi vom avea nevoie de ajutorul tuturor oamenilor noştri. Nu doar de cel al bărbaţilor, dar şi de cel al femeilor şi copiilor.

Se aşternu un moment lung de tăcere în timp ce curierul se fâstâcea sub privirea neînduplecată şi întunecată a lui Moses.

– Femeia poate să rămână, capitulă în cele din urmă.

– Da, clătină Moses din cap. Soţia mea va rămâne.

Mai târziu, în întunericul dormitorului lor, în patul îngust de o singură persoană, Victoria se cuibări în braţele lui, lipindu-şi rotunjimile trupului ei sculptural de el şi îi spuse:

– Mi-ai făcut o mare onoare lăsându-mă să iau parte la lupta ta. Asemenea copiilor, vreau să fiu un soldat. M-am gândit la asta şi mi-am dat seama ce pot face.

– Spune-mi, o pofti el.

– Femeile. Pot organiza femeile. Pot să încep cu asistentele de la spital, apoi cu celelalte femei – toate femeile. Trebuie să ne aducem contribuţia la această luptă alături de bărbaţi.

O cuprinse în braţe.

– Eşti o leoaică, zise. O frumoasă leoaică zulusă.

– Simt cum îţi bate inima şi inima mea bate în exact acelaşi ritm.

De dimineaţă Moses o conduse până la clinică. Rămase la capătul scărilor şi nu intră în clădire. Îndepărtându-se, se uită după ea în oglinda retrovizoare, iar ea stătea încă acolo când el coti şi intră în trafic, îndreptându-se spre Johannesburg şi suburbia Rivonia.

Fusese printre primii care ajunseseră în acea dimineaţă la Puck's Hill pentru a lua parte la şedinţa de consiliu la care curierul îl convocase cu o seară înainte.

Marcus Archer îl întâmpină pe Moses pe verandă şi surâse caustic.

– Se spune că un bărbat nu este întreg până nu se căsătoreşte – şi doar atunci devine împlinit.

La masa lungă din bucătăria pe care o folosiseră întotdeauna ca sală de şedinţe stăteau deja doi bărbaţi. Erau amândoi albi.

Bram Fischer era urmaşul unei familii eminente de afrikaanderi, iar tatăl său fusese judecător-şef în Statul Liber Orange. Deşi era expert în legea minelor şi avocat în baroul din Johannesburg, fusese de asemenea şi membru al Partidului Comunist, iar acum era membru ANC şi în ultima vreme se specializase în apărarea celor acuzaţi sub prevederile legilor rasiale pe care guvernul naţionalist le adoptase începând cu 1948. Deşi era un om erudit şi fermecător cu o preocupare reală pentru semenii lui de toate rasele, Moses era prudent în prezenţa lui. Credea cu sfinţenie în eventualitatea unui triumf miraculos al binelui asupra răului şi se opunea cu tărie constituirii *Umkhonto we Sizwe*, ramura militară a ANC-ului. Influenţa lui pacifistă asupra restului Congresului stătea în calea aspiraţiilor lui Moses.

Celălalt bărbat alb era Joe Cicero, un imigrant lituanian. Moses putea să ghicească de ce venise în Africa – şi cine îl trimisese. Era un vultur, la fel de feroce ca şi Moses, şi un aliat când

se aducea în discuție nevoia de acțiune directă sau chiar violentă. Moses se duse să se așeze lângă el, la capătul celălalt al mesei, vizavi de Fischer. În această zi va avea nevoie de sprijinul lui Joe Cicero.

Marcus Archer, căruia îi plăcea mult să gătească, îi puse în față o farfurie plină cu rinichi condimentați și *oeufs ranchero*, dar înainte ca Moses să-și termine micul dejun ceilalți începură să sosească. Nelson Mandela și aliatul lui credincios, Tambo, sosiră împreună, urmați de Walter Sisulu, de Mbeki și de ceilalți până când masa se umplu și deveni o debandadă de hârtii și farfurii murdare, de cești de cafea și scrumiere pline de chiștoace strivite.

Aerul era îmbâcsit de la fumul de țigară și de la aromele mâncării lui Marcus, iar discuția fu serioasă, încercând să decidă și să cadă de acord în legătură cu obiectivele exacte ale campaniei de nesupunere civică.

– Trebuie să suscităm conștiința poporului nostru, să-i scoatem din această acceptare tâmpă a opresiunii.

Mandela făcu prima propunere și Moses, din celălalt capăt, se aplecă în față.

– Mai important, trebuie să trezim conștiința restului lumii, pentru că din această direcție va veni salvarea noastră ultimă.

– Poporul nostru... începu Mandela, dar Moses îl întrerupse.

– Poporul nostru este lipsit de putere fără arme și pregătire. Forțele opresiunii îndreptate asupra noastră sunt mult prea puternice. Nu putem triumfa fără arme.

– Respingi calea păcii, atunci? întrebă Mandela. Presupui că libertatea poate fi câștigată doar cu ajutorul armelor?

– Revoluția trebuie plătită cu sângele maselor, afirmă Moses. Întotdeauna asta este calea.

– Domnilor! Domnilor! Bram Fischer ridică mâna pentru a-i opri. Să ne întoarcem la punctul principal al discuției. Am căzut de acord că prin această campanie de nesupunere civică sperăm să ne trezim poporul din letargie și să atragem atenția restului

lumii. Acestea sunt cele două obiective principale. Să decidem acum în legătură cu obiectivele secundare.

– Trebuie să pornim de la ideea că ANC-ul este singurul capabil să organizeze lupta de eliberare, sugeră Moses. În prezent avem mai puțin de șapte mii de membri, dar până la sfârșitul campaniei ar trebui să ne propunem să avem înscriși încă o sută de mii.

Toți fură de acord cu această propunere, chiar și Mandela și Tambo încuviințară, iar când se supuse la vot, acesta fu unanim și putură să discute în continuare detaliile campaniei.

Era o inițiativă de mare anvergură deoarece se voia ca această campanie să aibă loc la nivel național și să fie condusă simultan în fiecare dintre centrele principale ale Uniunii Africa de Sud pentru a provoca la maximum guvernul și pentru a pune la încercare răspunsul forțelor de lege și ordine.

– Trebuie să le umplem închisorile până la refuz. Trebuie să ne lăsăm arestați cu miile până când mecanismul tiraniei cedează sub presiune, le spuse Mandela.

Rămaseră în bucătăria de la Puck's Hill pentru încă trei zile, hotărând și căzând de acord asupra celor mai mici detalii, pregătind listele cu nume și locuri, stabilind orarul pentru fiecare acțiune, logistica transportului și comunicării, determinând liniile de control de la comitetul central până la sediile provinciale ale mișcării și, în sfârșit, până la cadrele regionale ale orașelor și comunităților de negri.

Fu o sarcină covârșitoare, dar în cele din urmă mai rămase un singur detaliu de stabilit – ziua în care va începe. Acum toți priviră înspre Albert Luthuli care stătea în capul mesei și acesta nu ezită.

– Pe 26 iunie, zise și, când auzi murmure de încuviințare, continuă: Așa rămâne, atunci. Știm cu toții ce îndatoriri avem. Și le adresă salutul cu degetele mari ridicate. *Amandla!* Putere! *Ngawethu!*

Când Moses ieşi şi se duse spre Buickul cel vechi care era parcat sub eucalipţi, apusul umplea cerul vestic cu culori cărămizii de un portocaliu aprins şi roşu pal, iar Joe Cicero îl aştepta. Se sprijinise de trunchiul argintiu al unui eucalipt, cu braţele strânse pe pieptul său mare, având înfăţişarea unui urs, scund, îndesat şi puternic.

Se îndreptă când Moses se apropie de el.

– Poţi să mă duci până în Braamfontein, tovarăşe? îl întrebă, iar Moses îi deschise portiera şi merseră în tăcere timp de zece minute până când Joe îi spuse încet: Este bizar cum noi doi n-am vorbit niciodată în particular. Nu avea un accent bine definit, dar trăsăturile feţei sale palide de deasupra smocului de barbă neagră şi scurtă erau insipide şi slave, iar ochii îi erau întunecaţi ca smoala.

– De ce e atât de bizar? întrebă Moses.

– Împărtăşim aceleaşi viziuni, răspunse Joe. Suntem amândoi adevăraţi fii ai revoluţiei.

– Eşti sigur de asta?

– Sunt sigur, clătină Joe din cap. Te-am studiat cu atenţie şi te-am admirat pentru ce ai spus. Cred că eşti unul dintre acei oameni de fier de care revoluţia are nevoie, tovarăşe.

Moses nu îi dădu nici un răspuns. Rămase atent la drum, cu o expresie impasibilă, lăsând tăcerea să se prelungească pentru a-l forţa pe celălalt să continue.

– Care sunt sentimentele tale faţă de Mama Rusie? îl întrebă Joe timid în cele din urmă, iar Moses se gândi la această întrebare.

– Rusia n-a avut niciodată colonii în Africa, răspunse Moses cu grijă. Ştiu că susţine luptele din Malaisya, Algeria şi Kenya. Cred că este un adevărat aliat al popoarelor asuprite din această lume.

Joe zâmbi şi îşi aprinse o altă ţigară Springbok din pachetul turtit alb-maroniu. Fuma ţigară de la ţigară, iar degetele butucănoase căpătaseră o nuanţă de maroniu-închis.

– Drumul spre libertate e plin de gropi și hârtoape, murmură. Iar revoluția nu este niciodată sigură. Proletariatul trebuie protejat de el însuși de către gărzile revoluționare.

– Da, încuviință Moses. Am citit operele lui Marx și Lenin.

– Atunci am avut dreptate, murmură Joe Cicero. Ești un adept al cauzei. Ar trebui să fim prieteni – prieteni buni. Ne așteaptă zile grele și va fi nevoie de oameni de fier. Se întinse spre bancheta din spate și își luă servieta. Mă poți lăsa la gara centrală, tovarășe, zise.

Se întunecase deja de două ore când Moses ajunse în tabăra din defileul de sub peșterile Sundi și parcă Buickul în spatele barăcii metalice unde se afla biroul și laboratorul arheologic și urcă pe cărare până la cortul Tarei Courtney, călcând ușor ca să nu o sperie. Îi văzu silueta prin pânză. Stătea întinsă pe patul pliant și citea la lumina lămpii cu kerosen și o văzu tresărind când hârșâi pânza.

– Nu te speria, spuse blând. Sunt eu.

Iar răspunsul ei fu șoptit, dar fremătând de bucurie:

– Oh, Dumnezeule, nu credeam c-o să mai vii!

Era înnebunită după el. Celelalte sarcini o făcuseră să aibă stări de greață și să se simtă umflată, iar gândul contactului sexual în acea perioadă i se părea respingător. Dar acum, deși era însărcinată în mai mult de trei luni, dorința ei era ca un fel de nebunie. Moses păru să îi simtă această nevoie, dar nu încercă să îi răspundă în același fel. Stătea întins pe spate pe patul pliant, dezbrăcat, arătând ca o stâncă de granit negru. Tara se aruncă peste el pentru a fi penetrată. Suspina și scotea sunete și scâncete înăbușite. Deopotrivă neîndemânatică și abilă, trupul nefiindu-i încă umflat de la copilul pe care-l purta în ea, se răsucea și se zbătea deasupra lui în timp ce el stătea pasiv și nemișcat, iar ea trecu dincolo de suferința fizică, dincolo de limitele cărnii, insațiabilă și disperată după el, până când, în cele din urmă, oboseala o înfrânse și se dădu jos de pe el, întinzându-se gâfâind ușor, părul ei castaniu devenind mai închis de la sudoare

şi lipindu-i-se de frunte şi de gât, iar pe coapse avea o dâră de sânge rozaliu, atât de sălbatică fusese pasiunea ei.

Moses o acoperi cu cearşaful şi o ţinu până când încetă să mai tremure şi până când nu mai suflă aşa greu, iar apoi îi spuse:

– Va începe curând – data a fost stabilită.

Tara era în extaz astfel încât pentru o vreme nu înţelese ce îi spuse şi scutură prosteşte din cap.

– Pe 26 iunie, zise Moses. Dintr-o parte în alta a ţării, în fiecare oraş, totul în acelaşi timp. Mâine mă duc la Port Elisabeth în Eastern Cape ca să conduc campania de acolo.

Asta era la mii de kilometri depărtare de Johannesburg, iar ea venise până aici să fie lângă el. Cum tocmai făcuseră dragoste, Tara se simţi înşelată şi abuzată. Vru să protesteze, dar, cu un efort, se stăpâni.

– Cât o să fii plecat?

– Mai multe săptămâni.

– Oh, Moses! începu ea, dar el se încruntă, iar ea amuţi din nou.

– Americanca – femeia aceea, Godolphin. Ai contactat-o? Fără publicitate, valoarea eforturilor noastre va fi redusă la jumătate.

– Da. Tara se opri.

Fusese pe punctul de a-i spune că totul fusese aranjat, că Kitty Godolphin era dispusă să se întâlnească oricând voia cu el, dar se abţinu. În loc să i-o încredinţeze lui Moses şi să stea la o parte, găsi că aceasta era şansa ei să fie aproape de el.

– Da, am vorbit cu ea. Ne-am întâlnit la hotelul ei, este nerăbdătoare să te întâlnească, dar momentan este plecată din oraş, este în Swaziland.

– Nu-i a bună, bombăni Moses. Sperasem să o pot vedea înainte să plec.

– Aş putea să o aduc eu până la Port Elisabeth, interveni Tara nerăbdătoare. Se va întoarce într-o zi sau două şi o să o aduc la tine.

– Poţi pleca de aici? o întrebă cu suspiciune.

– Da, bineînțeles. O să aduc televiziunea la tine cu mașina mea.

Moses mormăi și rămase tăcut ca să poată reflecta, iar apoi clătină din cap.

– Prea bine. Îți voi explica acum cum poți să mă contactezi când ajungi acolo. O să fiu în suburbia New Brighton, chiar în afara orașului.

– Pot să fiu cu tine, Moses? Pot să stau cu tine?

– Știi că este imposibil. Era enervat de insistența ei. Albii nu au voie să intre în oraș fără permisul de trecere.

– Echipa de televiziune nu va putea să-ți fie de mare ajutor dacă ni se interzice să intrăm în oraș, spuse Tara repede. Ar trebui să fim alături de tine ca să putem fi de vreun folos acestei lupte. Se legase cu viclenie de Kitty Godolphin și își ținu respirația cât el se gândi la asta.

– Poate, dădu din cap, iar ea răsuflă ușurată. Acceptase. Da. S-ar putea să fie o soluție. În oraș se găsește un spital misionar condus de călugărițe germane. Ne sunt prietene. Puteți sta acolo. O să aranjez eu.

Încercă să nu-l lase să o vadă triumfând. Va fi cu el, asta era tot ce conta. Era o nebunie, dar deși trupul îi era tot vânăt și suferind, îl dorea deja din nou. Nu era poftă trupească, era mai mult de atât. Era singurul mod în care îl putea poseda, chiar și pentru câteva clipe trecătoare. Când îl avea închis în trupul ei, era numai al ei.

Tara fu uimită de atitudinea lui Kitty Godolphin. Era obișnuită ca oamenii, atât femeile, cât și bărbații, să reacționeze de îndată în fața personalității ei plăcute și a înfățișării ei. Cu Kitty lucrurile stăteau altfel, încă de la început o întâmpină cu priviri reci, cu o ostilitate instinctivă. Aproape imediat Tara văzu dincolo de imaginea de fetiță angelică la care Kitty ținea atât de mult, dar chiar și după ce recunoscu în ea persoana dură și lipsită de scrupule, nu putu totuși să găsească o explicație logică pentru atitudinea ei. Una peste alta, Tara îi oferea totuși o misiune

importantă, dar Kitty examina cadoul ca și cum ar fi fost un scorpion viu.

– Nu înțeleg, protestă ea, cu voce răstită și clipind din pleoape. Mi-ați spus că vom putea realiza interviul aici, în Johannesburg. Acum vreți să umblu haihui pe nu știu ce coclauri?

– Moses Gama trebuie să fie prezent acolo. Se va petrece ceva important...

– Ce e atât de important? vru Kitty să știe, cu pumnii încleștați pe cracul pantalonului. Înțelegerea noastră era de asemenea importantă.

Majoritatea oamenilor, de la politicienii importanți și vedetele sportive internaționale și până la ultimul amărât, erau gata să se aleagă cu un disc intervertebral deplasat în dorința lor de a ajunge, fie și numai pentru un moment, să fie văzuți pe micul ecran pătrat. Era dreptul lui Kitty Godolphin, drept de natură semidivină, să decidă cui îi va acorda acest privilegiu și cui nu. Comportamentul trufaș a lui Moses Gama o ofensa. Fusese ales și, în loc să afișeze recunoștiința pe care i-o datora lui Kitty, el își impunea propriile condiții.

– Ce e atât de important încât nu poate să se supună regulilor politeții elementare? repetă ea.

– Îmi pare rău, domnișoară Godolphin, nu pot să vă dezvălui asta.

– Ei bine, atunci, și mie îmi pare rău, doamnă Courtney, dar puteți să-i transmiteți din partea mea lui Moses Gama că poate să se ducă direct unde și-a înțărcat mutu' iapa, fără să privească înapoi.

– Nu se poate să vorbiți serios! Tara nu se așteptase la asta.

– Niciodată în viață n-am vorbit mai serios. Kitty se uită la ceas. Acum, dacă nu vă e cu supărare, am lucruri mai importante de făcut.

– Fie, ceda deodată Tara. Voi risca. Vă voi spune ce urmează să se întâmple... Tara se opri în timp ce luă în calcul consecințele, iar apoi întrebă: Nu veți mai spune nimănui ce urmează să aflați?

– Draga mea, dacă e vorba de o ştire bună, n-ar scoate nimeni nimic de la mine nici cu instrumentele de tortură – asta până în momentul în care n-aş dezvălui eu însămi totul la televizor.

Tara îi spuse totul într-o avalanşă de cuvinte, repede pentru a nu se răzgândi.

– Veţi avea ocazia să-l filmaţi în plină activitate, în mijlocul poporului său, să-l vedeţi cum desfide forţele opresiunii şi ale bigotismului. O văzu pe Kitty ezitând şi ştiu că trebuie să se gândească repede la ceva. Trebuie totuşi să vă avertizez că s-ar putea să fie periculos. Înfruntările s-ar putea să devină violente şi chiar să ducă la vărsare de sânge, spuse ea nimerind exact punctul sensibil.

– Hank! Kitty Godolphin strigă până în holul apartamentului unde membrii echipei de filmare erau împrăştiaţi care pe unde apucase, precum supravieţuitorii unei explozii, ascultând cu volumul la maximum noua senzaţie rock'n'roll, un cântec care-i avertiza să se ţină departe de pantofii albaştri din velur[1]. Hank! Kitty îl acoperi cu vocea pe Elvis Presley. Strânge repede camerele. Vom merge într-un loc numit Port Elizabeth. Dacă o să aflăm unde dracu' se află.

Plecară în Packardul Tarei, mergând toată noaptea, cu suspensiile la pământ sub greutatea oamenilor şi a echipamentului. În timpul călătoriilor sale prin ţară Hank descoperise că planta de canabis era răspândită ca o buruiană prin satele din rezervaţiile din Zululand şi din Transkei. Fiind un mediu favorabil plantei, aceasta ajungea la dimensiunile unui arbust. Doar câţiva dintre bătrânii triburilor fumau frunzele uscate şi, deşi era catalogată ca o plantă nocivă şi interzisă ca drog periculos, utilizarea ei era limitată la cei mai primitivi dintre negrii din zonele izolate – căci nici un alb sau vreun negru educat nu s-ar fi coborât până la a o fuma – aşa încât autorităţile făceau prea puţine eforturi pentru a preveni cultivarea şi vânzarea acesteia. Hank

[1] Trimitere la una dintre melodiile lui Elvis Presley, *Blue Suede Shoe* (n.tr.)

dăduse peste o rezervă nesfârşită din ceea ce numea „aur curat" la un preţ de nimic.

– Frate, pe un sac de marfă de asta ai scoate o sută de mii de dolari pe străzile din Los Angeles, bâigui el satisfăcut în timp ce îşi aprindea o ţigară făcută manual şi se aşeza mai comod pe bancheta din spate a Packardului.

Mirosul puternic al frunzelor se răspândi în toată maşina şi, după ce trase de câteva ori, Hank îi trecu ţigara lui Kitty care era aşezată pe scaunul din faţă. Kitty trase cu putere şi reţinu fumul în plămâni atât cât putu, înainte de a-l sufla într-un flux alburiu care se sparse de parbriz. Îi oferi apoi ţigara Tarei.

– Nu fumez tutun, spuse Tara cu politeţe şi atunci izbucniră în râs cu toţii.

– Asta nu-i tutun, drăguţă, îi spuse Hank.

– Dar ce e?

– Pe aici îi spuneţi *dagga*.

– *Dagga*. Tara era şocată.

Îşi aminti că Centaine îl concediase pe unul dintre servitori pentru că fuma aşa ceva. „A scăpat supiera mea Rosenthal, cea care aparţinuse ţarului Nicolae, se plânsese Centaine. De cum se apucă se fumeze chestia aia devin de-a dreptul inutili."

– Nu, mulţumesc, spuse Tara repede şi se gândi cât de furios ar fi fost Shasa numai să ştie că i se oferise aşa ceva. Dar gândul ăsta o făcu să se răzgândească. Ei, fie. Luă ţigara, conducând maşina cu o singură mână. Ce trebuie să fac?

– Doar să tragi şi să ţii fumul, o sfătui Kitty, şi lasă-te purtată de senzaţie.

Fumul o zgârie pe gât şi o făcu s-o usture plămânii, dar gândul la cât de scandalizat ar fi fost Shasa îi dădu curaj. Luptă împotriva dorinţei de a tuşi şi ţinu fumul în plămâni.

Simţi treptat cum se relaxează şi o căldură uşoară, euforică o făcu să îşi simtă corpul ca un fulg şi îi limpezi mintea. Toate problemele deveniră neînsemnate şi fură lăsate în urmă.

– Mă simt bine, spuse ea, iar când ei râseră, râse şi ea şi conduse mai departe în noapte.

În zori, când lumina era slabă, ajunseră pe coastă, mergând de-a lungul golfului Algoa, acolo unde Oceanul Indian pătrundea adânc în continent, iar pe apele verzi, biciuite de vânt, plutea o spumă albă.

– Încotro ne îndreptăm de aici? întrebă Kitty.

– Înspre suburbia negrilor din New Brighton, îi spuse Tara. Există o misiune a unor călugărițe germane, care se ocupă de educație și de îngrijirea bolnavilor, Ordinul Sfânta Magdalena. Ne așteaptă. Nu am avea în mod normal voie să rămânem în suburbie, dar ele au aranjat totul.

Sora Nunziata era o femeie blondă frumoasă, abia trecută de patruzeci de ani. Avea o piele albă, lustruită parcă, era vioaie și plină de energie. Purta roba de pânză cenușie specifică ordinului și un văl alb care îi ajungea până la umeri.

– Vă așteptam, doamnă Courtney. Prietenul nostru comun va sosi puțin mai târziu în dimineața asta. Doriți poate să vă spălați și să vă odihniți.

Îi conduse spre chiliile care le fuseseră pregătite și își ceru scuze pentru condițiile austere. Kitty și Tara împărțeau aceeași chilie. Podeaua era din ciment neacoperit, singura decorațiune fiind un crucifix prins pe peretele văruit în alb, iar arcurile patului cu cadru metalic erau acoperite cu o saltea subțire plină cu câlți de la nuca de cocos.

– E fantastică, se entuziasmă Kitty. Trebuie să o filmez. Călugărițele dau întotdeauna bine pe film.

De cum terminaseră cu spălatul și cu desfăcutul bagajelor, Kitty își luase echipa la filmare. Înregistră un interviu interesant cu sora Nunziata, accentul ei german dând greutate afirmațiilor ei, iar apoi filmară copiii negri din curtea școlii și pacienții care așteptau în fața clinicii.

Tara fu uimită de energia fetei, de mintea sclipitoare și de volubilitatea ei, de ochiul ei format în a surprinde ca regizor cele mai bune unghiuri și cele mai bune subiecte. Se simți în plus, iar propria lipsă de talent și creativitate o irita. Se trezi antipatizând-o pe Kitty. Dar apoi totul deveni irelevant. Un Buick vechi care nu ieșea în evidență prin nimic opri în curtea misiunii,

iar din mașină coborî un bărbat înalt care se îndreptă înspre ele. Moses Gama purta o cămașă bleu, deschisă la guler, mânecile scurte lăsând să se vadă mușchii strălucitori de la brațe și de la gât, iar pantalonii largi, albaștri, erau prinși cu o curea în jurul taliei subțiri. Nu fu nevoie ca Tara să spună ceva, cu toții știură de îndată cine era, iar Kitty Godolphin șopti stins:

– Dumnezeule, e frumos ca o panteră neagră.

Ranchiuna Tarei se transformă într-o ură nemăsurată. Ar fi vrut să fugă la Moses și să-l îmbrățișeze astfel încât Kitty să știe că era al ei, în schimb rămase țeapănă în timp ce Moses se opri în fața lui Kitty și îi întinse mâna.

– Domnișoara Godolphin? În sfârșit, spuse el, iar vocea lui îi făcu Tarei pielea de găină pe brațe.

Restul zilei se scurse cu vizitarea zonei și cu filmarea unor materiale pentru fundal, având-l însă pe Moses ca figură centrală de fiecare dată. Cartierul New Brighton era tipic pentru mediul urban sud-african, rânduri de case ieftine, identice, se înșiruiau prinse în careurile trasate de străzile înguste, unele pavate, altele desfundate și pline de bălțoace în care se jucau în voie preșcolarii și chiar copiii care abia învățau să meargă, mulți dintre ei goi sau îmbrăcați doar în niște pantaloni scurți zdrențuiți.

Kitty îl filmă pe Moses pășind printre bălți, aplecându-se să vorbească puțin cu copiii, luând în brațe și ștergând nasul mucos unui îngeraș negru incredibil de fotogenic.

– E un material grozav, se entuziasmă Kitty. Va arăta grozav pe ecrane!

Copiii îl urmau pe Moses, râzând și țopăind în spatele său de parcă ar fi fost un adevărat Pied Piper[1], iar femeile atrase de agitație ieșeau în ușa căsuțelor sărăcăcioase. Când îl recunoscură pe Moses și văzură camerele de filmat, începură să chiuie și să danseze. Erau niște actrițe înnăscute și complet

---

[1] Personaj de basm care răpea copiii atrăgându-i prin cântecul fluierului său. (n.tr.)

dezinhibate, iar Kitty era peste tot, cerând filmări din tot felul de unghiuri neobișnuite, în mod evident încântată de imaginile pe care le obținea.

După-masa târziu bărbații se întorceau de la lucru cu autobuzul sau cu trenul. Majoritatea lucrau la liniile de asamblare de la uzinele Ford și General Motors sau erau muncitori în fabricile Goodyear și Firestone, Port Elizabeth și orașul său satelit, Uitenhage, fiind nucleul industriei auto din țară.

Moses străbătu străduțele înguste urmat de cameraman, oprindu-se pentru a vorbi cu muncitorii care reveneau acasă, iar camera înregistră problemele și plângerile lor, majoritatea vizând grija de zi cu zi pentru a-și câștiga traiul între limitele trasate de încrengătura de legi rasiale. O bună parte a materialului avea să fie scos la montaj de către Kitty, dar fiecare dintre oamenii întâlniți se refereau la clauza „legitimării la cerere" din legea permiselor de trecere ca la chestiunea pe care o urau cel mai mult. Fiecare dintre imaginile surprinse îl înfățișau pe Moses Gama ca pe o figură eroică.

– După ce o să treacă prin mâna mea cu totul, o să fie mai faimos decât Martin Luther King, se entuziasmă Kitty.

Se alăturară călugărițelor la masa frugală de seară, dar nici după aceea Kitty nu fu satisfăcută. În fața uneia dintre căsuțele din vecinătatea Misiunii o familie făcuse focul și își pregătea masa, iar Kitty și Moses li se alăturară, filmându-l în timp ce vorbea, aplecat deasupra focului, cu chipul luminat de flăcările care accentau astfel caracterul dramatic al unei figuri deja impozante. În fundal o femeie îngâna un cântec de leagăn pentru copilul pe care îl ținea la piept, la care se adăugau sunetele vagi din împrejurimi, plânsul stins al copiilor și câinii vagabonzi lătrând în depărtări.

Cuvintele lui Moses Gama erau bine alese și emoționante, rostite cu acea voce profundă și tulburătoare, descriind suferința pământurilor și a oamenilor, iar Tara, care îl asculta învăluită în întuneric, își simți obrajii scăldați de lacrimi.

De dimineață Kitty își lăsă echipa la misiune și, neînsoțiți de cameră, Kitty, Tara și Moses plecară cu Buickul la gara care deservea suburbia și văzură navetiștii negri roind precum albinele prin intrarea deasupra căreia scria NU ALBI – NIE BLANKES, înghesuindu-se pe peronul alocat negrilor, iar apoi, de îndată ce trenul oprea, urcând în vagoanele ce le erau destinate.

La cealaltă intrare, marcată DOAR ALBII – BLANKES ALLEENLIK, câțiva oficiali albi care avuseseră afaceri în zonă treceau alene și, fără grabă, urcau în vagoanele de la clasa întâi aflate la capătul trenului, așezându-se pe fotoliile îmbrăcate în piele verde și privind cu expresii detașate la agitația negrilor pe peronul de pe cealaltă parte, ca și cum ar fi văzut creaturi aparținând unei alte specii.

– Trebuie să reușesc să surprind asta, murmură Kitty, trebuie să prind reacția lor pe peliculă. Notă ceva în grabă în carnețel, făcând schițe aproximative ale stației și alegând locații și unghiuri pentru cameră.

Înainte de prânz Moses se scuză:

– Trebuie să mă întâlnesc cu organizatorii locali și să fac ultimele planuri pentru mâine, zise el, iar apoi plecă cu Buickul.

Tara îi duse pe Kitty și pe cei din echipa ei pe plaja St. George, unde filmară oamenii întinși la soare sub plăcuțele cu DOAR ALBII – BLANKES ALLEENLIK. Școala se terminase și tinerii bronzați, fete în bikini și băieți cu părul tuns scurt și cu chipuri tinere leneveau pe nisipul alb sau jucau jocuri de plajă și făceau surfing pe valurile verzi și învolburate. Întrebați fiind de Kitty „Cum v-ați simți dacă ar veni și negri să înoate aici?" unii dintre ei râseră nervos în fața unei întrebări la care nu se gândiseră niciodată până atunci.

– N-au voie să vină aici – au plajele lor.

În cele din urmă unul se arătă indignat:

– Nu se poată să vină aici și să se uite la fetele noastre în costume de baie. Era un tânăr vânjos, cu sare uscată în părul decolorat de soare și cu pielea de pe nas decojindu-se.

– Dar nu te-ai uita şi tu la fetele negre în costume de baie? întrebă Kitty cu inocenţă.

– Fir-ar să fie, frate! zise surferul, iar trăsăturile lui frumoase se schimonosiră cu dispreţ în faţa sugestiei.

„E mai tare decât mă aşteptam! se minună Kitty apreciindu-şi norocul. O să leg partea asta de imaginile cu un dansator negru arătos dintr-un club de noapte din Soweto."

Pe drumul înapoi spre misiune, Kitty o rugă pe Tara să mai oprească o dată la gara din New Brighton, pentru a arunca o ultimă privire asupra zonei. Lăsară camerele în Packard şi doi paznici de la căile ferate îmbrăcaţi în uniforme albe îi priviră cu apatie cum se plimbau de-a lungul peronului aproape părăsit, dar care în timpul orelor de vârf era înţesat cu mii de navetişti negri. În linişte, Kitty le indică membrilor echipei locaţiile pe care le alesese mai devreme şi le explică atent ce fel de imagini spera să obţină.

În acea seară Moses li se alătură la masă în refectoriul misiunii şi, deşi discuţia era relaxată şi veselă, se simţea o urmă de tensiune în râsul lor. Când Moses plecă, Tara îl însoţi până la locul unde era parcat Buickul, în întuneric, în spatele clinicii.

– Vreau să fiu cu tine în noaptea asta, îi spuse ea emoţionată. Mă simt atât de singură fără tine.

– Nu se poate.

– E noapte – am putea să mergem cu maşina pe plajă, îl rugă ea.

– Patrulele de poliţie aşteaptă tocmai aşa ceva, replică Moses. Ţi-ai vedea poza în *Sunday Times* săptămâna viitoare.

– Fă dragoste cu mine aici, te rog Moses, dar el se enervă.

– Eşti egoistă ca un copil răsfăţat – te gândeşti numai la tine şi la dorinţele tale, chiar şi acum, când suntem în pragul unor mari evenimente, tu ţi-ai asuma riscuri care ar putea să ne distrugă.

Tara nu putu să adoarmă o bună bucată din noapte şi ascultă respiraţia liniştită a lui Kitty din patul de metal de alături.

Adormi cu puțin înainte de apariția zorilor și se trezi cu o stare de greață și cu dureri de cap, în timp ce Kitty sări bine dispusă din pat, îmbrăcată în pijamaua ei cu dungi roz, dornică să-și înceapă ziua.

– Douăzeci și șase iunie, strigă ea. Ziua cea mare a venit!

Nimeni nu dori altceva decât o ceașcă de cafea la micul dejun. Tara se simțea prea rău, iar ceilalți erau prea agitați. Hank își verificase echipamentul în seara precedentă, dar acum îl inspectă din nou înainte de a-l urca în Packard, iar apoi plecară la gară.

Era înnorat și puținele felinare stradale erau încă aprinse, în timp ce pe străzi gloatele de navetiști negri grăbeau pasul. Totuși, odată ajunși la gară, primele raze de soare scăldau intrarea, iar lumina era perfectă pentru filmare. Tara observă vreo două dubițe ale poliției parcate în fața intrării principale și, în locul celor doi paznici tineri care fuseseră de serviciu cu o seară înainte, acum, grupați sub ceasul din gară, se aflau grupați opt polițiști feroviari. Erau îmbrăcați în uniforme albastre, cu caschete negre și cu tocuri de armă din piele lustruită. Cu toții aveau bastoane din cauciuc.

– Au fost avertizați! exclamă Tara în timp ce parca peste drum de cele două dubițe. Uitați-vă la ei, se așteaptă să se întâmple ceva.

Kitty se întoarse să îi dea ultimele instrucțiuni lui Hank care era pe bancheta din spate, dar când Tara o privi pentru a observa reacția ei față de prezența poliției, ceva din expresia lui Kitty și din felul în care îi evita privirea o făcu să se întrerupă.

– Kitty? insistă ea. Polițiștii ăștia. Nu pari... se opri când își aminti ceva.

În ziua precedentă, în drum spre plajă, Kitty îi ceruse să oprească în fața oficiului poștal din Humewood pentru că voia să trimită o telegramă. Totuși, de peste drum, prin vitrina oficiului, Tara o văzu strecurându-se într-una dintre cabinele telefonice. O mirase la vremea respectivă.

– Tu! spuse ea cu vocea sugrumată. Tu ai anunțat poliția!

– Ascultă-mă, draga mea, se răsti Kitty la ea. Oamenii aştia vor să fie arestaţi. Ăsta-i scopul lor. Iar eu vreau să îi filmez în timp ce sunt arestaţi. Am făcut-o de dragul tuturor... apoi se întrerupse şi ciuli urechile. Ascultă! strigă ea. Vin!

În liniştea zorilor se auzi slab un cântec, sute de voci laolată, iar grupul de poliţişti din gară se întoarse şi privi cu încordare.

– OK, Hank, se precipită Kitty. Să mergem!

Ieşiră în grabă din maşină şi fugiră înspre locurile alese în prealabil, cărând după ei aparatura.

Poliţistul cu un şnur auriu la casketă era căpitan. Tara ştia destule despre însemnele poliţieneşti din proprie experienţă. Căpitanul dădu un ordin inferiorilor săi. Doi începură să treacă strada înspre echipa de filmare. Frumosul refren obsedant de la *Nkosi Sikelel'i Afrika*, cântat de mii de voci africane, îi dădu fiori Tarei.

Cei doi poliţişti erau la jumătatea străzii când primul şir de protestatari trecu de primul rând de magazine şi de case şi, repede, căpitanul îşi chemă oamenii înapoi.

Erau douăzeci de bărbaţi unul lângă altul, braţ la braţ, ocupând strada de pe un trotuar pe altul, cântând în timp ce înaintau, iar în urma lor venea un grup compact de confraţi negri. Unii erau îmbrăcaţi în costume de afaceri, alţi în haine vechi şi zdrenţuite, unii avea deja părul grizonant, alţii erau doar nişte adolescenţi. În mijlocul primului şir, mai înalt decât oamenii de lângă el, cu capul descoperit şi ţinându-se drept ca un soldat, mărşăluia Moses Gama.

Hank fugi în stradă urmat de operatorul de sunet. Mergea cu spatele, cu camera pe umăr, filmându-l pe Moses, în timp ce operatorul îi înregistra vocea care se înălţa în acordurile imnului, puternică şi impresionantă, era chiar vocea Africii, iar trăsăturile îi erau iluminate de o fervoare aproape religioasă.

Cu mişcări pripite căpitanul de poliţie îşi aranjă oamenii în dreptul intrării pentru albi, iar aceştia îşi înălţau bastoanele agitaţi, palizi în lumina timpurie a răsăritului. Conducătorul coloanei coti din stradă şi începu să urce scările, iar căpitanul de

poliție făcu un pas înainte, deschizându-și brațele, încercând să-i oprească. Moses Gama ridică o mână. Coloana se opri poticnindu-se cu oamenii ciocnindu-se unii de alții, iar cântecul se stinse.

Căpitanul de poliție era un bărbat înalt cu trăsături frumoase.

Tara putu să-l vadă peste capetele celorlalți, iar acesta zâmbea. Asta o surprinse pe Tara. În fața a o mie de protestatari negri, el totuși zâmbea.

– Haideți, oameni buni, ridică el vocea, asemenea unui profesor care se adresează unei clase neascultătoare. Știți că nu puteți face asta, e absurd. Vă comportați ca niște huligani, dar eu știu că sunteți oameni cu bun-simț. Zâmbea încă atunci când se adresă câtorva dintre liderii din primul rând. Domnule Dhlouv și domnule Khandela – faceți parte din comitetul de conducere, să vă fie rușine! Îi mustră cu degetul, iar bărbații cu care vorbise își plecară capetele și zâmbiră rușinați. Atmosfera începea să se schimbe. Iată figura tatălui, sever și totuși binevoitor, iar ei erau copiii, puși pe rele, dar în ultimă instanță buni la inimă și supuși. Hai, faceți cale întoarsă cu toții. Mergeți acasă și nu vă mai prostiți, le ceru căpitanul, iar coloana începea să freamăte.

Din rândurile din spate se auziră râsete și câțiva dintre cei care avuseseră rețineri în a se alătura marșului începeau acum să se desprindă de ceilalți. În spatele căpitanului polițiștii zâmbeau ușurați, iar mulțimea începu să se îmbulzească în timp ce rupeau rândurile.

– Isuse! înjură Kitty cu amărăciune. E un nenorocit de anticlimax. Mi-am pierdut timpul degeaba...

Apoi, pe scările gării, un bărbat înalt ieși din rânduri, iar vocea lui răsună deasupra tuturor, reducându-i la tăcere și făcându-i să încremenească pe loc. Râsetele și zâmbetele se stinseră.

– Oamenii mei, strigă Moses Gama, acesta este pământul vostru. Aici aveți de la Dumnezeu dreptul să trăiți în pace și cu demnitate. Această clădire le aparține tuturor celor care locuiesc

aici – este dreptul vostru să intrați, asemenea oricui altcuiva care locuiește aici. Eu intru – cine mă va însoți?

Un strigăt furios, dar totuși ezitant, veni din primele rânduri și Moses se întoarse, ajungând față în față cu căpitanul de poliție.

– Vom intra, domnule căpitan. Arestează-ne sau dă-te la o parte.

În acel moment un tren plin cu navetiști negri opri în gară, iar oamenii scoaseră capetele pe geam începând să ovaționeze și să bată din picioare.

– *Nkosi Sikelel'i Afrika!* începu Moses să cânte și, cu brațul ridicat, trecu pe sub semnul care avertiza DOAR ALBII.

– Încălcați legea, zise căpitanul, ridicând vocea. Arestați-l. Șirul rar de polițiști înaintă pentru a îndeplini ordinul.

Imediat un răcnet se ridică din mulțimea din spatele lui:

– Arestați-mă și pe mine! Năvăliră cu toții în față, ridicându-l pe Moses ca și cum ar fi fost un surfer pe valuri. Arestați-mă! scandau ei. *Malan! Malan!* Vino și arestează-ne!

Mulțimea trecu de intrare, iar polițiștii albi fură purtați de aceasta, zbătându-se în zadar în menghina corpurilor.

– Arestați-mă! Devenise un răget. *Amandla! Amandla!*

Căpitanul se străduia să se țină pe picioare, strigând pentru a-și regrupa oamenii, dar glasul său era absorbit de refrenul „Putere! Putere!" Căpitanului îi fu înfundată cascheta pe ochi și fu împins cu spatele până pe peron. Hank, cameramanul, era în mijlocul mulțimii, înălțând deasupra capetelor camera Arriflex și filmând. În jurul său chipurile albe ale polițiștilor răsăreau ca rămășițele unei epave într-o vâltoare de corpuri umane. Din vagoane, pasagerii negri roiră pentru a se întâlni și a se amesteca în mulțime și un glas strigă deasupra tuturor:

– *Jee!* strigătul de luptă care poate să insufle unui Nguni pasiunea unui războinic berserk[1], „*Jee!*" îi răspunseră o sută de voci, reluând strigătul din nou și din nou. Se auzi sunetul

---

[1] Războinici nordici recunoscuți pentru sălbăticia și cutezanța lor în luptă (n.tr.)

de sticlă spartă, una dintre ferestrele trenului fiind făcută țăndări de cineva cu umărul, iar mulțimea strigă iarăși „*Jee!*"

Unul dintre polițiști își pierdu echilibrul și se prăbuși la pământ. Fu imediat călcat în picioare și începu să urle ca din gură de șarpe.

– *Jee!* cântau bărbații transformați în războinici, renunțând cu totul la spoiala de maniere europene, iar apoi un alt geam fu spart.

Peronul era deja sufocat de masa vibrândă de oameni. Din cabina locomotivei mulțimea îi trase afară pe mecanicul îngrozit și pe fochist. Îi încercuiră, înghiotindu-i și îmbrâncindu-i.

– *Jee!* incantau ei, îndoindu-se din genunchi, lăsându-se treptat cuprinși de febra uciderii. Ochii le sticleau împăienjeniți de sânge, fețele li se transformaseră în măști negre strălucitoare

– *Jee!* scandau ei. *Jee!* cânta și Moses Gama alături de ei. Lasă-i pe alții să facă apel la reținere și la o rezistență pasivă în fața dușmanului, acum toate astea erau uitate, iar sângele lui Moses Gama se înfierbânta de la toată ura înăbușită în el și striga „*Jee!*" și furia atavică îi zbârcea și îi înfiora carnea pe el, iar inima lui de luptător creștea să îi spargă pieptul.

Ținându-se încă pe picioare, căpitanul de poliție fusese împins până lângă peretele biroului șefului de gară. Un epolet îi fusese smuls de pe umăr și își pierduse cascheta. Un fir de sânge se prelingea pe la colțul mustății, acolo unde fusese lovit de un cot, iar acum se chinuia să deschidă clapa de la tocul prins la curea.

– Ucideți! strigă un glas.

– *Bulala!* preluară ceilalți îndemnul.

Brațe negre se aruncară la reverul căpitanului de poliție, acesta scoase din toc revolverul din dotare și încercă să-l ridice, dar mulțimea era adunată strâns în jurul său. Trase de la înălțimea coapsei fără să știe în cine.

Împușcătura provocă un zgomot puternic și cineva urlă de durere, iar grămada strânsă în jurul căpitanului făcu câțiva pași înapoi, descoperind un tânăr negru îmbrăcat într-o manta militară căzut în genunchi, gemând și ținându-se de stomac.

Căpitanul, palid și gâfâind, armă revolverul și mai trase un foc în aer.

– La mine, adunarea! strigă el cu o voce răgușită care se frânse de groază și de oboseală.

Un altul dintre oamenii săi era căzut în genunchi, prins în mulțimea fremătândă, dar reuși să își scoată revolverul din toc și trase de la apropiere, golind butoiașul în grămada din jurul său.

Apoi o luară cu toții la fugă, blocând intrarea, strivindu-se unii pe alții în încercarea de a scăpa de focurile de armă, iar acum toți polițiștii trăgeau, unii din genunchi, cu toții răvășiți și îngroziți, și gloanțele se înfigeau în masa de trupuri cu zgomote puternice, bufnituri, ca și cum o gospodină ar fi bătut covoarele. Aerul era încărcat de miros de la praf de pușcă, de praf, miros de sânge și de sudoare, de trupuri nespălate și de groază.

Cu toții strigau și se împingeau, zbătându-se să iasă în stradă din nou, lăsându-și camarazii căzuți în urmă, zdrobiți într-o baltă de sânge sau târându-se disperați în urma lor, cu membrele sfâșiate de gloanțe.

Acum polițiștii fugeau să se ajute reciproc, ridicându-se, plini de vânătăi și de sânge, cu uniformele sfâșiate. Îi ridicară și pe mecanic și pe fochist și, clătinându-se, susținându-se reciproc, cu revolverele încă în mâini, traversară peronul călcând peste cadavre și prin bălți de sânge, iar apoi coborâră în grabă scările spre cele două dubițe.

Peste drum mulțimea se regrupase, strigând și amenințând cu pumnul și cântând în timp ce polițiștii se înghesuiră în vehicule și plecară în trombă, iar apoi gloata năvăli în stradă, aruncând cu pietre după dubițe, strigând înjurături.

Tara urmărise totul din mașină, iar acum rămase paralizată de groază, ascultând mârâitul animalic al mulțimii amestecat cu țipetele și gemetele răniților.

Moses Gama alergă înspre ea și îi strigă prin fereastra deschisă:

– Du-te și adu-o pe sora Nunziata. Spune-i că avem nevoie de tot ajutorul pe care ni-l poate da.

Tara clătină prosteşte din cap şi porni motorul. Peste drum îi putea vedea pe Kitty şi pe Hank filmând încă. Hank îngenunchease lângă un om rănit, filmându-i chipul chinuit, mutând apoi camera asupra bălţii de sânge în care zăcea.

Tara plecă, iar mulţimea aflată în drum încercă să o oprească. Chipuri negre, pline de mânie, strigau la ea prin geamurile Packardului şi băteau cu pumnii în capotă, dar ea claxonă şi continuă să meargă.

– Trebuie să aduc un doctor, strigă către ei. Lăsaţi-mă să trec, faceţi-mi loc.

Trecu de ei şi când se uită în oglinda retrovizoare, văzu că de frustrare şi de furie începuseră să arunce cu pietre în gară, spărgând pavajul şi azvârlind dalele grele în geamuri. La una dintre ferestre văzu un chip alb şi simţi o suferinţă bruscă pentru şeful gării şi personalul acestuia. Se baricadaseră în oficiul de bilete.

Mulţimea de lângă clădire era numeroasă şi, îndreptându-se către misiune, trecu pe lângă un val de femei şi bărbaţi negri care se grăbeau să se alăture acesteia. Femeile chiuiau sălbatic, un sunet ce îi înnebunea pe bărbaţi. Unii dintre ei fugeau în drum încercând să o oprească pe Tara, dar ea rămase cu palma înţepenită pe claxon, îndepărtându-se de ei. Se uită în oglinda retrovizoare şi unul dintre ei luă o piatră de pe marginea drumului şi o aruncă după maşină. Piatra se izbi de metalul cabinei şi ricoşă.

La spitalul misionar auziseră sunetul focurilor de armă şi răcnetele gloatei. Sora Nunziata, doctorul alb şi ajutoarele ei aşteptau cu nerăbdare pe verandă, iar Tara strigă la ea.

– Trebuie să veniţi repede la gară, soră, poliţia a împuşcat şi a rănit oamenii – cred că unii dintre ei sunt morţi.

Probabil că se aşteptaseră la asta pentru că aveau trusele medicale pregătite pe verandă. În timp ce Tara dădea cu spatele şi întorcea maşina, sora Nunziata şi doctorul alergară în jos pe scări, cu trusele negre în mâini. Se urcară în cabina furgonetei Ford albastre care aparţinea misiunii şi se îndreptară spre poartă,

tăind fața Packardului Tarei. Tara urmă furgoneta, dar până să întoarcă mașina și să iasă pe poartă, micuța furgonetă albastră era la o sută de metri în fața ei. Dădu colțul luând-o pe drumul către gară, și auzi urletele mulțimii care acoperea zgomotul făcut de motor.

Când dispăru după colț, Fordul era oprit la doar cincizeci de pași în fața ei. Era înconjurat în totalitate de mulțime. Drumul era plin de o parte și de alta de femei și bărbați negri care urlau. Tara nu putu să deslușească bine ce spuneau, furia lor era lipsită de sens, era incoerentă și asurzitoare. Erau concentați asupra Fordului și nu o observară pe Tara în Packard.

Cei care se găseau cel mai aproape de Ford băteau în cabină și balansau vehiculul. Ușa dintr-o parte se deschise și sora Nunziata rămase pe treapta furgonetei, fiind cu puțin mai sus decât restul capetelor din mulțimea gălăgioasă care se împingea în jurul ei. Încerca să le vorbească, ridicându-și mâinile și încercând să-i convingă să o lase să treacă pentru a îngriji răniții.

Dintr-odată cineva aruncă o piatră. Se ridică cu boltă din mulțime și o lovi pe călugăriță într-o parte a capului. Se legănă cum stătea în picioare, iar vălul ei alb fu împroșcat de pete de sânge strălucitoare. Uimită, își duse mâna la obraz și se umplu de sânge.

Vederea sângelui îi înfurie și mai rău. O pădure de brațe negre se ridică înspre sora Nunziata și o trasera afară din mașină. Pentru un timp se bătură pe ea, târând-o în drum și chinuind-o cum face o haită de ogari cu vulpea prinsă. Apoi dintr-odată Tara văzu licărirea unui cuțit și, stând în Packard, țipă și își băgă degetele în gură ca să nu țipe.

Bătrâna care purta cuțitul era o *sangoma*, un vraci, iar în jurul gâtului avea un colier din oase, pene și cranii de animale care erau însemnele ei. Cuțitul pe care îl ținea în mâna dreaptă avea mânerul din corn de rinocer, iar lama prelucrată manual era lungă de douăzeci de centimetri și periculos de curbată. Patru bărbați o luară pe călugăriță și o aruncară pe capota Fordului în

timp ce bătrâna sări lângă ea. Bărbaţii o ţintuiseră pe sora Nunziata cu faţa în sus, în timp ce mulţimea începuse să cânte sălbatic, iar *sangoma* se aplecă asupra ei.

Cu o singură lovitură a lamei curbate, tăie veşmintele gri ale călugăriţei şi îi despică abdomenul de la vintre până la cutia toracică. În timp ce sora Nunziata se zbătea sub strânsoarea bărbaţilor care o ţineau, bătrâna îşi îndesă mâna şi braţul gol înăuntrul rănii. Tara privi fără să-şi creadă ochilor cum aceasta scoase ceva umed, scânteietor şi purpuriu, un lucru moale şi amorf. Fusese făcut atât de repede, atât de bine, încât Tara nu îşi dădu seama că bătrâna ţinea în mâinile ei pătate de sânge ficatul sorei Nunziata.

Cu o lovitură a lamei curbate, *sangoma* tăie o bucată din organul încă viu şi sări în picioare. Balansându-se pe capota strâmbată a Fordului, privi mulţimea în faţă.

– Mănânc duşmanul nostru alb, strigă; şi astfel îi iau puterea.

Iar gloata răcni, un sunet îngrozitor, în timp ce bătrâna băgă bucata purpurie în gura ei ştirbă şi începu să o mestece. Tăie o altă bucată din ficat şi, încă mestecând cu gura deschisă, o aruncă mulţimii de jos.

– Mâncaţi-vă duşmanul! strigă cu o voce ascuţită, iar ei se luptară pe resturile însângerate ca nişte câini. Fiţi puternici! Mâncaţi ficatul celor pe care îi urâţi.

Le mai aruncă încă o bucată, iar Tara îşi acoperi ochii tremurând convulsiv. O vomă acidă începuse să îi urce pe gât, iar ea se sforţă să o înghită.

Pe neaşteptate uşa din stânga de lângă ea a Packardului fu smucită şi mâini aspre o cuprinseră pe Tara. Era târâtă afară în drum. Răcnetele însângerate ale mulţimii o asurzeau, dar groaza o înarmă cu puteri supraomeneşti şi se desprinse din strânsoare.

Se afla la marginea mulţimii, iar atenţia celor mai mulţi era îndreptată înspre spectacolul dezgustător din jurul Fordului. Mulţimea dăduse foc maşinii. Trupul mutilat al sorei Nunziata stătea întins pe capotă asemenea unei jertfe pe un altar în flăcări, în timp ce, blocat în cabină, doctorul se zvârcolea şi

lovea flăcările cu mâinile goale, iar mulțimea cânta și dansa în jurul lui precum copiii în jurul focului în aer liber în noaptea lui Guy Fawkes[1].

Pentru moment Tara era liberă, dar se aflau oameni în jurul ei, strigând și întinzându-se după ea, cu chipuri animalice, cu priviri sticloase și brutale. Fără a mai fi umani, erau împinși în această nebunie a uciderii unde nu exista nici judecată, nici îndurare. Rapidă ca o pasăre, Tara se strecură pe sub brațele întinse și fugi. Văzu că scăpase de gloată, iar în fața ei era un petic de pământ pustiu pe care erau împrăștiate caroserii de mașini vechi și ruginite și gunoaie. Se îndreptă într-acolo și în spate îi auzi pe urmăritorii ei lătrând ca o haită de câini de vânătoare.

La capătul peticului de pământ se găsea un gard de sârmă ghimpată lăsat, care îi bloca trecerea, și se uită în spate peste umăr. Un grup de oameni încă o urmărea și doi dintre ei se depărtaseră de ceilalți. Amândoi erau masivi și cu aspect puternic, alergând repede desculți, cu chipurile schimonosite de un rictus crud de exaltare. Se apropiară în tăcere.

Tara se aplecă pentru a intra printre firele de sârmă. Aproape că trecuse când simți ghimpii străpungându-i carnea și durerea o paralizâ. Pentru o clipă se zbătu cu disperare, simțindu-și pielea sfâșiată, luptându-se să se elibereze și sângele i se prelingea pe coaste – iar apoi o prinseră.

Acum râdeau tare și sălbatic în timp ce o trăgeau înapoi prin gard, ghimpii sfâșiindu-i hainele și carnea. Picioarele o lăsară și începu să-i implore.

– Vă rog nu-mi faceți rău. O să am un copil.

O traseră înapoi pe bucata de pământ pustiu, aproape în genunchi, implorând și zbătându-se în strânsoarea lor – iar apoi o văzu pe *sangoma* care venea să-i întâmpine sărind și făcând tumbe ca un babuin, scoțând chiote pe gura ei știrbă, oasele și

---

[1] Revoluționar britanic (n.tr.)

mătăniile zăngănindu-i în jurul gâtului uscăţiv, cu degetele încrustate cu sânge pe cuţitul curbat.

Tara începu să ţipe şi îşi simţi urina ţâşnindu-i incontrolabil în jos pe picioare.

– Te rog! Te rog nu face asta! urlă, iar groaza era un întuneric îngheţat al minţii şi trupului care o strivi de pământ şi închise ochii pentru a se pregăti să întâmpine sărutul ascuţit al lamei.

Apoi, în răcnetul animalic, iraţional al mulţimii, peste râsul ascuţit al bătrânei, se auzi o altă voce, un răcnet puternic de leu plin de mânie şi autoritate care reduse la tăcere orice alt sunet. Tara deschise ochii şi Moses Gama stătea în faţa ei, un colos impozant, iar vocea lui îi opri şi îi făcu să se retragă. O ridică în braţe şi o ţinu ca pe un copil. Mulţimea din faţa Packardului îi făcu loc să treacă pentru a o duce în maşină, după care o aşeză în faţă, iar el se puse la volan.

Pornind motorul şi întorcând în viteză cu 180 de grade, fumul negru de la furgoneta în flăcări se răspândi deasupra lor şi înceţoşă parbrizul, iar Tara simţi mirosul cărnii arse a sorei Nunziata.

De data aceasta nu se mai putu controla şi căzu în faţă, cu capul între genunchi şi vomită pe podeaua Packardului.

Manfred De La Rey se aşezase pe scaunul din capul mesei lungi din sala de consiliu de la subsolul din Marshall Square. Venise din biroul său de la Union Buildings din Pretoria la sediul poliţiei care era centrul operaţiunilor, unde avea posibilitatea, alături de ofiţerii superiori, să ia în consideraţie fiecare nou comunicat de îndată ce sosea de la secţiile de poliţie din provinciile de pe întreaga întindere a ţării.

Întregul perete din faţa lui Manfred înfăţişa o hartă la scară mare a subcontinentului. În faţa acesteia lucrau doi ofiţeri de poliţie inferiori. Puneau semne magnetice pe hartă. Fiecare dintre micile discuri negre avea tipărit pe el un nume reprezentând câte unul dintre cei aproape cinci sute de oficiali ANC şi

organizatori care fuseseră identificaţi până acum de către Serviciul de Informaţii.

Discurile erau mai îngrămădite de-a lungul marelui arc din Witwatersrand în centrul continentului, deşi altele erau împrăştiate de-a lungul întregii hărţi în timp ce locaţia fiecărei persoane era confirmată de către rapoartele poliţiei care soseau la fiecare câteva secunde.

Printre numeroasele semne negre se găseau şi câteva discuri roşii, mai puţin de cincizeci în total. Acestea îi reprezentau pe membrii cunoscuţi ai Comitetului Central al Congresului Naţional African.

Unele nume erau europene; Harris, Marks, Fischer, iar altele precum Naicker şi Nana Sita erau asiatice, dar majoritatea erau africane. Tambo, Sisulu şi Mandela – se găseau toţi acolo. Discul roşu al lui Mandela se găsea în oraşul Johannesburg, în timp ce Moroka era în Eastern Cape şi Albert Luthuli în Zululand.

Chipul lui Manfred De La Rey era împietrit în timp ce studia harta, iar ofiţerii superiori din jurul său evitau cu abilitate să îi întâlnească privirea sau chiar să se uite direct la el. Manfred era cunoscut ca fiind omul puternic al cabinetului. Colegii săi îi spuneau în secret Omul-Macetă, după sabia grea folosită la tăierea trestiei de zahăr şi care era arma favorită a celor din gruparea Mau Mau din Kenya.

Manfred era potrivit pentru acest rol. Era un bărbat masiv. Ţinea mâinile pe masă în faţa lui, nu mişca din degete în semn de nervozitate sau incertitudine şi avea nişte mâini mari şi puternice. Trăsăturile feţei începeau să i se înăsprească, iar maxilarele şi gâtul gros sporeau sentimentul de forţă pe care îl răspândea. Oamenii săi se temeau de el.

– Câţi mai sunt? întrebă deodată, iar colonelul care stătea vizavi de el, un bărbat care avea medaliile de onoare pe piept, tresări ca un şcolar şi consultă repede lista.

– Mai avem de găsit încă patru – Mbeki, Mtolo, Mhlaba şi Gama. Citi cu voce tare numele de pe listă care nu fuseseră bifate, iar Manfred De La Rey căzu din nou pe gânduri.

În ciuda tăcerii meditative și a expresiei severe, Manfred era mulțumit de rezultatele obținute. Nu era încă ora prânzului în această primă zi și identificaseră locațiile celor mai mulți dintre lideri. În general, ANC-ul plănuise campania cu o precizie extraordinară și dăduse dovadă de seriozitate și anticipare în execuție, reflecta Manfred. Nu se așteptase să fie atât de eficienți, africanii erau cunoscuți pentru nepăsarea și degajarea lor – însemna că avuseseră parte de sfatul și asistența tovarășilor albi comuniști. Protestele, demonstrațiile și grevele erau larg răspândite și eficiente. Manfred mormăi tare și ofițerii se uitară la el temători, dar își coborâră în grabă privirile când acesta se încruntă.

Manfred se întoarse la gândurile lui. Nu, nu era rău pentru o grămadă de cafri, chiar și cu câțiva albi care să-i ajute. Cu toate acestea, naivitatea și neprofesionalismul se vedeau în lipsa aproape totală a securității și discreției. Trâncăniseră de parcă ar fi fost la un pahar de bere. Plini de propria importanță se făliseră cu planurile lor și nu depuseseră aproape nici un efort să ascundă identitățile liderilor și să își acopere mișcările. Informatorii poliției nu întâmpinaseră dificultăți majore în culegerea de informații.

Existau, bineînțeles, și excepții, iar Manfred se încruntă gândindu-se la lista de lideri despre care nu se știa încă nimic. Un nume îi stătea ca un ghimpe în coaste – Moses Gama. Studiase dosarul acestuia. După Mandela, era probabil cel mai periculos dintre toți.

„Trebuie să-l prindem, își spunea în gând. Trebuie să punem mâna pe cei doi, Mandela și Gama." Iar apoi vorbi cu voce tare, răcnind întrebarea:

– Unde este Mandela?

– În acest moment se adresează unei mulțimi la căminul cultural din Drake's Farm, răspunse prompt colonelul, privind în sus la semnul roșu de pe hartă. Va fi urmărit când pleacă, până suntem gata să îl arestăm.

– Nici o veste despre Gama încă? întrebă Manfred impacientat, iar ofițerul clătină din cap.

– Nu încă, domnule ministru, ultima dată a fost văzut în Witwatersrand acum nouă zile. S-ar putea să se ascundă. S-ar putea să fim nevoiți să continuăm fără el.

– Nu, se răsti Manfred. Îl vreau. Îl vreau pe Moses Gama.

Manfred redeveni tăcut, meditativ și retras. Știa că fusese prins în vâltoarea istoriei. Putea să simtă vântul favorabil bătându-i în spate, pregătit să îl ducă pe drumul lui. Știa de asemenea că acest vânt s-ar putea să se oprească și lucrurile să stagneze. Era periculos – mortal de periculos, dar totuși aștepta. Tatăl său și toții strămoșii lui fuseseră vânători. Vânaseră elefanți și lei și îi auzise vorbind despre răbdarea și așteptarea care făceau parte din vânătoare. Acum Manfred era un vânător la fel cum fuseseră și ei, dar prada sa, deși la fel de periculoasă, era infinit mai atrăgătoare.

Își pregătise capcanele cu toată dibăcia de care dispunea. Ordinele de interdicție, cinci sute dintre ele, fuseseră deja întocmite. Bărbații și femeile cărora le fuseseră adresate aveau să fie izgoniți în afara societății în sălbăticie. Li se va interzice să se alăture unei adunări de mai mult de trei persoane, vor fi limitați la un singur district administrativ, le era de asemenea interzis să publice un singur cuvânt scris și nu va fi permis ca altcineva să publice în numele lor, vocile lor lipsite de loialitate și trădătoare vor fi readuse la tăcere. Acesta era modul în care se va ocupa de dușmanul mai mic, vânatul mai puțin important din această vânătoare.

Pentru ceilalți cincizeci, prada cea mare, cea puternică, pregătise alte arme. Mandatele de arestare fuseseră emise și acuzațiile întocmite. Printre acestea se numărau înalta trădare și promovarea comunismului internațional, conspirație cu scopul de a răsturna guvernul prin intermediul unei revoluții violente, instigare la violență publică – și toate acestea, dacă vor fi dovedite, îi vor duce direct la spânzurătoare. Succesul era

numai al lui, aproape că îl dobândise, dar ar fi putut să dispară în orice clipă.

În acel moment în camera de consiliu se auzi o voce atât de tare venind de dincolo de fereastra îngustă, încât toți își ridicară ochii. Chiar și Manfred își întoarse capul înspre locul de unde se auzise și își micșoră ochii palizi. Ofițerul care vorbise stătea cu spatele la fereastră ținând receptorul la ureche și mâzgălind ceva pe carnețelul de pe birou din fața lui. Apoi trânti receptorul în furcă, rupse pagina de sus din carnet și alergă în sala de consiliu.

– Ce s-a întâmplat? întrebă directorul.

– L-am prins, domnule. Vocea bărbatului tremura de încântare. L-am prins pe Moses Gama. Se află în Port Elisabeth. Cu mai puțin de două ore în urmă era în fruntea unei revolte la gara din New Brighton. Polițiștii au fost atacați și s-au văzut nevoiți să deschidă focurile de armă în semn de autoapărare. Cel puțin șapte oameni au fost uciși, printre care și o călugăriță. A fost mutilată îngrozitor – există chiar și un raport încă neconfirmat că ar fi fost mâncată de vie – iar trupul i-a fost ars.

– Sunt siguri că e vorba de el? întrebă Manfred.

– Fără îndoială, domnule ministru. A fost identificat de un informator care îl cunoaște personal, iar căpitanul poliției l-a recunoscut după fotografia de la dosar.

– În regulă, spuse Manfred De La Rey. Acum putem trece la acțiune. Se uită înspre comisarul de poliție de la capătul celălalt al mesei lungi. Începeți, domnule comisar, și își luă pălăria neagră de pe masă. Anunțați-mă în momentul în care toți sunt închiși.

Urcă până la parter cu liftul și șoferul îl aștepta în limuzină ca să-l ducă înapoi la biroul său de la Union Buildings. Lăsându-se relaxat pe bancheta din spate îmbrăcată în piele și în timp ce limuzina porni, el zâmbi pentru prima dată în acea dimineață.

„O călugăriță, zise cu voce tare. Și au mâncat-o! Clătină din cap satisfăcut. Fie ca inimile simțitoare ale lumii să citească despre asta și să știe cu ce fel de sălbatici avem de-a face."

Simți din nou vântul prielnic al norocului purtându-l înspre acele locuri la care doar cu puțin timp în urmă își permisese să viseze.

Odată reîntorși la misiune, Moses o ajută pe Tara să coboare din Packard. Era încă palidă și tremura ca și cum ar fi suferit de malarie. Hainele îi erau rupte, pătate de sânge și noroi și abia dacă se ținea pe picioare.

Kitty Godolphin și echipa ei scăpaseră de furia mulțimii fugind peste calea ferată și ascunzându-se într-o canalizare, iar apoi, cu ocoluri largi, se întorseseră la misiune.

– Trebuie să plecăm de aici, îi strigă Kitty Tarei când ieși pe verandă și o văzu purtată pe scări de către Moses. Am obținut cele mai incredibile imagini din viața mea. N-aș putea să încredințez filmul nimănui. Vreau să ajung mâine în Johannesburg și să plec cu zborul Pan Am spre New York ca să duc rolele personal. Era foarte agitată, vocea îi tremura, iar hainele, ca și ale Tarei, erau zdrențuite și murdare. Cu toate acestea, își strânsese deja lucrurile și era gata de plecare, având pe umăr doar o geantă de pânză drept bagaj.

– Ați filmat călugărița? vru Moses să știe. I-ați filmat când o ucideau pe sora Nunziata?

– Ba bine că nu, amice! rânji Hank. Era în spatele lui Kitty. Am filmat tot.

– Câte role de film aveți? insistă Moses.

– Patru. Hank era atât de entuziasmat încât nu putea să stea locului. Se legăna pe picioare și pocnea neîntrerupt din degete.

– I-ați filmat și pe polițiști trăgând?

– Totul, amice, totul.

– Unde e filmul uciderii călugăriței? întrebă Moses.

– E încă în aparat. Hank lovi cu palma camera Arriflex pe care o purta pe umăr. Totul e aici, prietene. Tocmai schimbasem filmul când au prins-o pe călugăriță și au făcut-o bucăți.

Moses o lăsă pe Tara sprijinită de stâlpul verandei şi merse spre Hank. Păşea atât de natural încât nimeni nu-şi dădu seama ce urmează să facă. Kitty continua să vorbească:

– Dacă plecăm chiar acum putem să ajungem în Johannesburg până mâine-dimineaţă. Zborul Pan Am pleacă la 11.30...

Moses ajunse în dreptul lui Hank. Apucă aparatul greu, răsuci breteaua astfel încât Hank fu smucit pe vârfuri fără să poată să facă nimic şi desfăcu rola de film prinsă deasupra camerei. Se întorse apoi şi o zdrobi de stâlpul de cărămidă al verandei.

Kitty îşi dădu seama de ce face asta şi se repezi asupra lui precum o pisică furioasă, ţintind cu unghiile înspre ochii lui.

– Filmul meu! strigă ea. Du-te dracului, e filmul meu!

Moses o împinse cu atâta violenţă încât se lovi de Hank, făcându-l şi pe acesta să-şi piardă echilibrul, căzând amândoi unul peste altul pe podeaua verandei.

Moses lovi rola din nou şi de data asta carcasa metalică se deschise. Eşarfa de celuloid lucitor ţâşni afară şi se reversă în cascadă de-a lungul zidului.

– L-ai distrus, ţipă Kitty, ridicându-se şi aruncându-se asupra lui.

Moses azvârli carcasa goală şi o apucă pe Kitty de încheieturi, ridicând-o în aer şi susţinând-o fără efort, deşi aceasta se zbătea şi lovea cu picioarele.

– Ai filmul cu brutalitatea poliţiei, cu uciderea negrilor nevinovaţi, spuse el. La ceea ce a urmat nu trebuia să fiţi martori. Nu vă voi lăsa să arătaţi asta lumii. Îi dădu drumul. Puteţi să luaţi Packardul.

Kitty îl privi, frecându-şi încheieturile roşii de la strânsoarea lui şi se răsti ca o pisică:

– N-am să uit asta – într-o zi vei plăti, Moses Gama. Răutatea cu care vorbise îţi dădea fiori.

– Pleacă, îi porunci Moses. Trebuie să prinzi avionul.

Ea ezită pentru o clipă, iar apoi se răsuci pe călcâie şi îşi luă geanta.

– Vino, Hank, spuse ea şi coborî scările în fugă către Packard, urcându-se repede la volan.

– Javră împuţită, scrâşni Hank trecând pe lângă Moses. Alea au fost cele mai bune imagini pe care le-am prins vreodată.

– Mai ai încă trei role, zise Moses liniştit. Fii recunoscător pentru ele. Moses îi privi cum se îndepărtează cu Packardul, iar apoi se întoarse spre Tara. Trebuie să ne mişcăm foarte repede – poliţia va acţiona imediat. Trebuie să părăsim zona înainte să o închidă. Sunt un om căutat – trebuie să scăpăm.

– Ce vrei să fac? îl întrebă Tara.

– Vino, îţi explic mai târziu, spuse Moses şi o conduse la Buick. Mai întâi trebuie să scăpăm.

Tara îi dădu vânzătorului un cec şi aşteptă în spaţiul îngust al biroului, mirosind a fum de trabuc ieftin până când acesta sună la banca din Cape Town.

Pe tejgheaua dezordonată se găsea un ziar mototolit, iar Tara îl ridică şi citi nerăbdătoare:

ŞAPTE MORŢI ÎN REVOLTELE
DIN PORT ELIZABETH
TULBURĂRI ÎN TOATĂ ŢARA
500 DE ACTIVIŞTI SURGHIUNIŢI
MANDELA ARESTAT

Aproape întreg ziarul era dedicat campaniei de nesupunere civică şi consecinţelor acesteia. În josul paginii, după descrierea lugubră a uciderii şi canibalizării sorei Nunziata, erau relatări privind acţiunile ANC, în alte zone ale ţării. Mii de oameni fuseseră arestaţi, articolul fiind însoţit de fotografii cu protestatari încărcaţi în dubele poliţiei, rânjind veseli şi cu degetul mare ridicat, salutul protestatarilor.

În ziar se găsea o listă cu aproape cinci sute de persoane scoase în afara legii, unde erau explicate şi consecinţele ordinelor

de restricție – felul în care realmente puneau capăt existenței publice a victimei.

Mai era și o listă cu persoane care fuseseră arestate pentru înaltă trădare și pentru propagandă comunistă, iar Tara își mușcă buza când văzu numele lui Moses Gama. Purtătorul de cuvânt al poliției anticipase probabil arestarea lui Moses, dar era o dovadă că măsurile pe care le luase erau înțelepte. Înalta trădare era o infracțiune care se pedepsea cu moartea, iar Tarei îi veni în minte imaginea lui Moses, cu o glugă trasă pe cap, zbătându-se și smucindu-se în ștreang. Fu cuprinsă de fiori și alungă imaginea, mutându-și atenția asupra celorlalte articole din ziar.

Apăreau fotografii, majoritatea întunecate și neclare, cu liderii ANC și zâmbi cu amărăciune când își dădu seama că astea erau primele roade ale campaniei. Până acum nici măcar un alb din o sută nu auzise de Moses Gama, Nelson Mandela sau de oricare dintre lideri, dar acum pătrunseseră furtunos în conștiințele tuturor. Lumea ajunsese deodată să îi cunoască.

Paginile centrale conțineau în majoritate reacții publice față de campanie și de măsurile contraofensive luate de guvern. Era încă prea devreme pentru reacții din exterior, dar viziunea locală părea aproape unanimă: condamnare uciderii inumane a sorei Nunziata și proslăvirea curajului poliției și a reacției rapide a Ministerului de interne pentru a zădărnici complotul dirijat de comuniști.

Editorul scria:

> Nu ni s-a oferit întotdeauna posibilitatea să vorbim elogios despre acțiunile și afirmațiile ministrului de interne. Cu toate acestea, există un om potrivit pentru fiecare situație și suntem recunoscători că între noi și forțele anarhiei s-au interpus curajul și tăria de caracter ale acestui om...

Lectura Tarei fu întreruptă de vânzătorul de mașini vechi. Intră în micul birou și începu să se gudure pe lângă Tara.

– Dragă doamnă Courtney, trebuie să mă iertați. Nu aveam nici cea mai mică idee cine sunteți, altfel nu v-aș fi supus umilinței de a verifica cecul la banca dumneavoastră. Îi ținu ușa când ieșiră în curte, făcând plecăciuni și zâmbind afabil, iar apoi îi deschise portiera de la Cadillacul negru, modelul din 1951, pe care Tara tocmai îl achitase cu un cec în valoare de aproape o mie de lire.

Tara coborî dealul și parcă pe Donkin Street. Magazinele de îmbrăcăminte ale marinei și ale armatei se aflau puțin mai jos pe strada principală și de aici cumpără Tara o casketă de șofer cu cozoroc din piele neagră, strălucitoare, și o tunică gri cu nasturi de alamă pe care vânzătoarea le împachetă într-o pungă de hârtie maro.

Întoarsă la Cadillac conduse încet până la gara centrală și opri peste drum de intrare. Lăsă cheia în contact și se strecură pe bancheta din spate. Peste cinci minute apăru Moses. Era îmbrăcat într-o uniformă soioasă, iar agentul de poliție de la intrare nici măcar nu îl băgă în seamă. Merse la pas pe trotuar și, odată ajuns în dreptul Cadillacului, Tara dădu punga de hârtie prin geamul deschis.

Peste zece minute, după ce scăpă de salopetă, Moses se întoarse, purtând cascheta de șofer, și tunica nouă și elegantă de sub care se vedeau doar pantalonii și pantofii negri. Se urcă la volan și porni motorul.

– Ai avut dreptate. S-a emis un mandat de arestare pe numele tău, spuse ea stins.

– De unde ai aflat?

– E un ziar pe scaun.

Îl împăturise lăsând să se vadă anunțul despre arestarea lui. El îl citi în grabă, iar apoi intră ușor în trafic.

– Ce ai de gând să faci, Moses? Ai să te predai ca să fii judecat?

– Sala de judecată ar fi un podium de pe care aș putea să mă adresez lumii, cugetă el.

– Şi dacă vei fi condamnat, spânzurătoarea ar fi un amvon excelent, sublinie ea cu ironie, iar el îi zâmbi în oglinda retrovizoare.

– Avem nevoie de martiri – fiecare cauză are nevoie de martirii ei.

– Dumnezeule, Moses, cum poţi să vorbeşti aşa? Orice cauză are nevoie de un conducător. Sunt mulţi care ar putea să fie nişte martiri grozavi, dar puţini sunt cei care pot să conducă oamenii.

Moses şofă tăcut o vreme, iar apoi spuse hotărât:

– Mergem în Johannesburg. Trebuie să discut cu ceilalţi înainte de a lua o decizie.

– Majoritatea au fost deja arestaţi, îi atrase Tara atenţia.

– Nu toţi. Moses scutură din cap. Trebuie să vorbesc cu cei care au scăpat. Câţi bani mai ai?

Tara deschise poşeta şi numără bacnotele pe care le mai avea în poşetă.

– Peste o sută de lire.

– Mai mult decât suficient, zise el. Pregăteşte-te să faci pe marea doamnă când ne va opri poliţia.

Întâlniră primul control la periferia oraşului, lângă podul peste Swartkops. Era o coloană de maşini şi de camioane care înainta încet, oprind şi pornind, până când doi agenţi de poliţie le făcură semn şi un ofiţer tânăr veni la geamul din spate.

– Bună ziua, *Mevrou*. Îşi duse mâna la casketă. Ne permiteţi să vă verificăm portbagajul?

– Pentru ce toate astea, domnule ofiţer?

– Răzmeriţele, doamnă. Îi căutăm pe nenorociţii care au ucis-o şi au mâncat-o pe călugăriţă.

Tara se aplecă şi i se adresă aspru lui Moses:

– Deschide portbagajul pentru domnul poliţist, Stephen.

Moses coborî şi ţinu portbagajul deschis în timp ce agenţii făcură o percheziţie sumară. Nici măcar unul nu îl privi, uniforma de şofer făcându-l în mod miraculos invizibil.

– Vă mulţumim, doamnă.

Ofițerul le făcu semn să treacă, iar Moses murmură:

– A fost cât se poate de jignitor. Credeam că sunt o celebritate deja.

Drumul dinspre coastă fu lung și obositor, dar Moses conduse liniștit, atent să nu ofere nimănui un motiv ca să-i oprească și să îi interogheze mai atent.

În timp ce conducea, porni radioul pentru buletinul de știri periodic de la South African Broadcasting Corporation. Semnalul era intermitent în funcție de relief, dar prinseră măcar un subiect interesant.

Uniunea Sovietică, susținută de aliații ei, cerea o dezbatare urgentă la Consiliul General al Națiunilor Unite în legătură cu situația din țară. Era pentru întâia dată când ONU își manifestase interesul în legătură cu Africa de Sud. Și numai din acest motiv și sacrificiul lor meritase. Totuși, celelalte știri erau neliniștitoare. Peste opt mii de protestatari fuseseră arestați și toți liderii puși sub interdicție sau arestați, iar purtătorul de cuvânt al Ministerului de Interne asigura populația că situația era sub control.

Conduseră până după lăsarea întunericului, apoi opriră la unul dintre hotelurile din Statul Liber Orange, folosit în special de cei care călătoreau în scopuri comerciale. Când Tara ceru cazare pentru șoferul ei, chestiunea păru firească pentru că toți călătorii angajau șoferi de culoare, iar Moses fu trimis în spate, în spațiile pentru servitori din curte.

După masa simplă și fadă luată în restaurantul hotelului, Tara telefonă la Weltevreden, iar Sean răspunse aproape imediat. Se întorseseră cu Shasa din safari cu o zi în urmă și erau volubili și entuziasmați. Vorbi pe rând cu fiecare dintre băieți, așa că primi trei relatări ale modului în care Garrick ucisese un leu mâncător de oameni. Apoi veni rândul Isabellei, iar felul ei peltic de a vorbi o atinse pe Tara la inimă, făcând-o să se simtă îngrozitor de vinovată că nu își îndeplinise îndatoririle de mamă. Totuși, nici unul dintre copii, nici măcar Isabella, nu părea să îi fi dus prea mult dorul. Isabella era tot atât de locvace ca și frații ei când veni vorba de a povesti ceea ce făcuse împreună cu

bunica ei, ce fel de rochie nouă primise de la aceasta sau despre păpuşa pe care bunicul Blaine o adusese din Anglia special pentru ea. Nimeni nu o întrebă ce face sau când are să se întoarcă la Weltevreden.

Ultimul cu care vorbi fu Shasa, iar acesta se arătă distant, dar prietenos.

– Ne simţim cu toţii minunat – Garry a împuşcat un leu...

– O, Dumnezeule, Shasa, nu-mi mai povesti şi tu despre asta, am aflat deja de trei ori despre moartea bietului animal. După doar câteva minute nu mai aveau ce să îşi spună.

– Ei bine, atunci, băbuţo, ai grijă de tine. Toate nenorocirile astea ne creează mari neplăceri, dar De La Rey are situaţia sub control, sfârşi Shasa. Să nu intri în cine ştie ce necazuri.

– O să am grijă, promise ea. Am să te las acum să iei cina.

Lui Shasa îi plăcea să cineze la ora opt fix şi trecuseră deja patru minute peste. Ştia că era deja îmbrăcat şi că acum se uita la ceas. După ce închise îşi dădu seama că nu o întrebase unde era, ce făcea sau când urma să se întoarcă.

„M-a scăpat de minciună", se consolă ea.

Din camera ei putea să vadă în curte, iar luminile erau aprinse în clădirea servitorilor. Se simţi deodată copleşită de singurătate. Sentimentul era atât de acut, încât se gândi în mod serios să se strecoare prin curte până la ei. Fu nevoie de un efort de voinţă ca să îndepărteze gândul nebunesc şi în schimb ridică receptorul şi îi ceru telefonistei numărul de la Puck's Hill.

Îi răspunse un servitor cu un puternic accent african şi inima Tarei se făcu mică. Era vital să afle dacă ferma Rivonia era încă sigură. Ar fi putut să intre direct într-o capcană a poliţiei.

– Pot să vorbesc cu *Nkosi* Marcus? ceru ea.

– *Nkosi* Marcus nu aici, el plecat, domniţă, îi spuse servitorul. Este domniţa Tara?

– Da! Da! Deşi nu îşi amintea de vreun servitor, trebuie că acesta îi recunoscuse vocea şi tocmai voia să continue când Marcus Archer vorbi cu vocea lui obişnuită.

– Iartă-mă, draga mea, pentru improvizația asta teatrală ieftină, dar aici cerul s-a prăbușit peste noi. Toată lumea e panicată – porcii ăștia s-au mișcat mult mai repede decât ne-am fi așteptat. Din câte știu, doar eu și Joe am scăpat. Ce face bunul nostru prieten, l-au prins?

– E în siguranță. Putem să venim la Puck's Hill?

– Până acum s-ar părea că ne-au scăpat din vedere, dar fiți totuși atenți, bine? Sunt puncte de control pe toate drumurile.

Tara dormi puțin și se trezi înainte de răsăritul soarelui pentru a porni în ultima parte a călătoriei. Bucătarul de la hotel îi pregătise un pachet cu sendvișuri cu carne de vacă și un termos cu ceai, așa că își luară micul dejun din mers. Orice oprire ar fi sporit șansele de a fi descoperiți și arestați, așa că, în afară de opririle pentru benzină, merseră neîntrerupt și traversară râul Vaal înainte de prânz.

Încă de când se întorsese la Transvaal pentru a fi alături de el, Tara căutase momentul potrivit ca să îi spună lui Moses, dar acum își dădu seama că nu va exista niciodată un moment potrivit și că peste câteva ore vor ajunge la Puck's Hill. După aceea nimic nu avea să mai fie sigur, decât confuzia și pericolul care îi păștea.

– Moses, spuse ea din spate cu o voce hotărâtă, nu pot să-ți mai ascund asta. Trebuie să-ți spun acum. Port în pântec copilul tău.

Văzu cum capul lui tresări ușor, iar apoi, în oglinda retrovizoare, sclipirile din acei ochi hipnotizanți care o priveau.

– Ce ai de gând să faci? întrebă el. Nu o întrebă dacă era sigură și nici nu pusese la îndoială paternitatea copilului. Era tipic pentru el – dar totodată nici nu-și asumase vreo responsabilitate. Ce ai de gând să faci?

– Nu sunt sigură încă. Voi căuta o cale ca să îl nasc.

– Trebuie să scapi de copil.

– Nu! strigă ea vehement. Niciodată. E al meu. Eu mă voi îngriji de el.

Moses nu observă felul în care utilizase forma masculină a pronumelui.

– Va fi un metis, îi spuse el. Eşti conştientă de asta?

– Voi găsi eu o modalitate, insistă ea.

– N-am să pot să te ajut – deloc, continuă el fără remuşcări. Cred că înţelegi asta.

– Ba da, poţi, răspunse ea. Ai putea să-mi spui că eşti fericit că îl port în pântec pe fiul tău – şi că îl vei iubi, aşa cum îl iubesc eu pe tatăl lui.

– Iubire? spuse el. Ásta nu e un cuvânt african. Nu există nici un cuvânt pentru iubire în vocabularul meu.

– Of, Moses, nu e adevărat. Tu îţi iubeşti poporul.

– Îl iubesc ca pe un popor, nu ca pe indivizi. I-aş sacrifica pe oricare dintre ei pentru binele celorlalţi.

– Totuşi, fiul nostru, Moses. Ceva nepreţuit apărut din relaţia noastră – nu simţi chiar nimic pentru el? Îi văzu ochii în oglindă şi percepu durerea pe care o ascundeau.

– Ba da, recunoscu el. Bineînţeles că da. Şi totuşi, nu îndrăznesc să conştientizez asta. Trebuie să îngrop cât mai adânc astfel de sentimente, altfel îmi vor slăbi voinţa şi vor duce la distrugerea noastră, a tuturor.

– Atunci am să-l iubesc eu pentru amândoi, spuse ea stins.

După cum îi avertizase Marcus Archer, erau mai multe puncte de control pe şosele. În timp ce se apropiau de marele complex industrial şi minier de la Witwatersrand, fură opriţi de trei ori, ultima oară la Halfway House, dar de fiecare dată uniforma de şofer şi faţa albă a Tarei, alături de comportamentul ei trufaş se dovediră o protecţie suficientă.

Tara se aşteptase ca Johannesburgul să fie asemenea unui oraş sub asediu, dar punctele de control şi afişele lipite la fiecare colţ erau singurele semne că se întâmpla ceva neobişnuit. Scripeţii de la minele pe lângă care treceau se învârteau neobosiţi şi, dincolo de zonele îngrădite, văzură minerii negri, în cizme de cauciuc şi purtând cască de protecţie, îngrămădindu-se la intrarea în puţuri.

Când trecură prin centrul Johannesburgului, străzile erau, ca de obicei, pline de cumpărători de toate rasele, chipurile

acestora fiind relaxate şi vesele. Tara era dezamăgită. Nu ştia sigur la ce se aşteptase, dar sperase cel puţin să găsească unele semne vizibile că oamenii progresaseră.

– Nu poţi să te aştepţi la prea multe, îi spuse Moses când ea se plânse că nimic nu se schimbase. Forţele potrivnice nouă sunt mai tari decât granitul, iar resursele pe care le au la dispoziţie sunt interminabile. Dar e totuşi un început – este primul nostru pas firav pe drumul eliberării.

Trecură încet pe lângă Puck's Hill. Părea părăsită, dar măcar nu erau semne care să indice activitatea poliţiei. Moses parcă maşina în plantaţia de acacia din spatele Country Clubului şi plecă singur pe jos pentru a fi absolut sigur că nu intrau direct într-o capcană a poliţiei.

Se întoarse peste jumătate de oră.

– Suntem în siguranţă. Marcus e aici, îi spuse în timp ce porni motorul Cadillacului.

Marcus îi aştepta pe verandă. Părea obosit şi sleit de puteri şi îmbătrânise dramatic în scurta perioadă de timp de când Tara nu îl mai văzuse.

Îi conduse în bucătăria mare şi se duse la sobă, ca să le pregătească rapid ceva de mâncare şi, în timp ce trebăluia, le povesti tot ce se petrecuse în absenţa lor.

– Reacţia poliţiei a fost mult prea puternică şi promptă ca să nu fi fost pregătită în prealabil. Ne aşteptam la o reacţie întârziată până când aveau să estimeze situaţia şi să strângă rândurile. Ne aşteptam să avem posibilitatea să exploatăm această întârziere şi să putem face un apel către mase să ni se alăture în campania de nesupunere civică, până când aceasta ar fi prins un avânt care să o facă de neoprit, dar ei ne pândeau deja. Nu sunt mai mult de doisprezece lideri în libertate în momentul de faţă, Moses fiind unul dintre cei norocoşi, iar fără lideri campania îşi întrevede deja sfârşitul.

Privi înspre Tara cu o sclipire răzbunătoare în ochi înainte de a continua:

– Cu toate acestea, mai sunt încă niște focare de rezistență – draga noastră Victoria face o treabă excelentă. A organizat asistentele de la Baragwanath și le-a alăturat campaniei. Dar n-are să mai poată face asta pentru multă vreme – pun pariu că va fi arestată sau pusă sub interdicție cât de curând.

– Vicky e o femeie curajoasă, consimți Moses. E conștientă de riscuri și le-a acceptat.

În timp ce spunea asta privi direct în ochii Tarei, ca și cum ar fi provocat-o să dea glas geloziei. Bineînțeles că știa de căsătoria lui, dar nu vorbiseră niciodată despre asta. Știa care ar fi fost consecințele, iar acum își coborî privirea, incapabilă să răspundă provocării lui.

– L-am subestimat pe acest De La Rey, spuse Moses. E un adversar formidabil. Am reușit să îndeplinim prea puțin din ceea ce am sperat.

– Totuși, Națiunile Unite discută situația noastră, rosti Tara încet, fără a-și mai ridica privirea.

– Discută, consimți cu dispreț Moses. Dar nu e nevoie decât de un vot de veto din partea Americii, a Marii Britanii sau a Franței pentru ca orice acțiune să fie abandonată. Vor dezbate și iar vor dezbate, în timp ce poporul meu suferă.

– Poporul nostru, îl atenționă Marcus. Poporul nostru, Moses.

– Poporul meu, îl contrazise Moses cu asprime. Toți ceilalți sunt închiși. Sunt singurul lider rămas. E poporul meu.

În bucătărie se așternu tăcerea, auzindu-se doar zgomotul tacâmurilor lovind farfuriile în timp ce mâncau, dar Marcus se încruntă și în cele din urmă el rupse tăcerea.

– Și acum ce se va întâmpla? întrebă el. Unde te vei duce? Nu poți să rămâi aici, poliția ar putea da buzna în orice moment. Unde vei merge?

– La Drake's Farm? zise Moses meditativ.

– Nu. Marcus scutură din cap. Ești mult prea cunoscut acolo. De cum ai ajunge ar afla toată lumea, iar poliția are informatori

peste tot. Ar fi ca și cum te-ai preda la cel mai apropiat post de poliție.

Rămaseră din nou tăcuți, până când Moses întrebă:

– Unde e Joe Cicero? L-au prins și pe el?

– Nu, răspunse Marcus. Se ascunde.

– Poți să iei legătura cu el?

– Avem o înțelegere. Va suna el aici – dacă nu în seara asta, atunci mâine.

Moses privi peste masă la Tara.

– Pot să vin cu tine la șantierul arheologic de la peșterile Sundi? E singurul loc la care mă pot gândi acum unde aș fi în siguranță. Moralul Tarei crescu vertiginos. Avea să fie alături de ea pentru încă o vreme.

Tara îi explică totul lui Marion Hurst, fără a încerca să îi ascundă identitatea lui Moses și nici faptul că era un fugar, iar la sfârșit nu fu mirată de reacția americancei:

– E ca și cum Martin Luther King ar veni să-mi ceară să-l adăpostesc, spuse ea. Voi face, bineînțeles, tot ce pot ca să ajut.

Ca acoperire, Moses își luă numele de Stephen Khama, iar Marion îl angajă pentru refacera artefactelor și fu imediat absorbit în existența taberei. Fără să pună întrebări, ceilalți membri, atât negri, cât și albi, făcură corp comun în jurul său.

În ciuda asigurărilor pe care le dăduse Marcus Archer, dură aproape o săptămână până când reuși să ia legătura cu Joe Cicero și încă o zi până să se poată întâlni. Învățaseră pe pielea lor să nu subestimeze vigilența poliției, iar Joe Cicero fusese dintotdeauna un individ secretos, dar profesionist. Nimeni nu știa cu siguranță unde locuia sau cum își câștiga traiul, venirile și plecările lui erau neanunțate și imprevizibile.

– Am considerat dintotdeauna că e puțin teatral și prea precaut, dar acum mi se pare înțelept, îi spuse Moses Tarei în timp ce se îndreptau cu mașina spre oraș. Încă o dată, Moses îmbrăcase uniforma de șofer. De acum încolo va trebui să învățăm de la profesioniști, pentru că cei care s-au aliniat împotriva noastră sunt absolut profesioniști.

Joe Cicero ieşi pe uşa gării din Johannesburg în timp ce Moses aştepta la semafor şi se strecură neobservat pe bancheta din spate, lângă Tara. Moses porni, îndreptându-se înspre Doornfontein.

– Te felicit că eşti încă în libertate, îi spuse Joe puţin zeflemitor, în timp ce îşi aprindea o ţigară de la chiştocul celei fumate anterior, privind cu coada ochiului înspre Tara. Tu eşti Tara Courtney, zise şi zâmbi văzând-o surprinsă. Care e rolul tău în povestea asta?

– E o prietenă, răspunse Moses în locului ei. E dedicată cauzei noastre. Poţi să vorbeşti fără reţineri în faţa ei.

– Eu nu vorbesc niciodată fără reţineri, murmură Joe. Doar un prost ar face asta. Rămaseră cu toţii tăcuţi până când Joe întrebă brusc: Deci, prietene, încă mai crezi că revoluţia poate fi câştigată fără vărsare de sânge? Mai eşti unul dintre acei pacifişti care crede că putem să jucăm după regulile pe care asupritorii le fac şi le schimbă după bunul lor plac?

– N-am fost niciodată un pacifist, tună glasul lui Moses. Dintotdeauna am fost un războinic.

– Mă bucură să aud asta, pentru că vine să confirme ceea ce şi eu am crezut dintotdeauna. Ascuns de barba neagră, pe chipul lui Joe se ivi un zâmbet hâtru şi enigmatic. Apoi schimbă tonul. Întoarce la 180 de grade aici şi mergi pe strada Krugersdorp! porunci el.

Erau cu toţii tăcuţi, iar Joe se întoarse pentru a vedea maşinile care veneau în urma lor. După un minut păru satisfăcut şi se destinse pe bancheta din spate. Moses părăsi între timp zona construită, ieşind în câmp deschis. Traficul din jurul lor se diminuă şi deodată Joe Cicero se aplecă în faţă şi indică o parcare goală de la marginea drumului.

– Opreşte acolo, porunci el şi, în timp ce Moses parca maşina, el deschise uşa din dreptul său. Ieşind îşi răsuci gâtul, făcându-l să pocnească. Vino!

Când Tara deschise uşa pentru a li se alătura, Joe izbucni:

– Nu, tu nu! Stai aici!

Trecu împreună cu Moses prin pâlcul de arbuşti încâlciţi de acacia şi ajunseră apoi în câmp, nevăzuţi din drum.

– Ţi-am spus că femeia e de încredere, spuse Moses, iar Joe ridică din umeri.

– Se poate. Dar nu-mi asum riscuri decât dacă e absolut necesar. Apoi schimbă subiectul. Te-am întrebat odată ce crezi despre Mama Rusie.

– Iar eu ţi-am răspuns că văd în ea o prietenă a tuturor oamenilor asupriţi din lume.

– Şi-ar dori să-ţi fie şi ţie prietenă, spuse Joe sec.

– Te referi la mine personal – Moses Gama?

– Da, la tine personal – Moses Gama.

– De unde ştii asta?

– Sunt oameni la Moscova care ţi-au urmărit cu atenţie activitatea ani de-a rândul. Le-a plăcut ce au văzut. Şi acum îţi întind o mână prietenoasă.

– Am să te întreb încă o dată. De unde ştii toate astea?

– Sunt colonel în KGB. Mi s-a ordonat să îţi vorbesc.

Moses se holbă la el. Totul se întâmpla prea repede şi avea nevoie de un scurt răgaz ca să reflecteze.

– Ce presupune această ofertă prietenoasă? întrebă el precaut, încercând să câştige timp pentru a se gândi, iar Joe Cicero dădu din cap în semn de încuviinţare.

– E bine că întrebi care sunt condiţiile acestei prietenii. Se confirmă astfel imaginea noastră despre tine. Că eşti un individ prevăzător. Ţi se va răspunde la întrebare la timpul potrivit. Între timp, mulţumeşte-te cu faptul că te-am ales doar pe tine dintre toţi ceilalţi.

– Prea bine, acceptă Moses. Dar spune-mi de ce am fost ales. Mai sunt şi alţii – Mandela, de exemplu.

– Mandela a fost luat în calcul, dar nu credem că are tăria necesară. Am simţit o slăbiciune în el. Psihologii noştri cred că se va eschiva de la munca dificilă şi sângeroasă a unei revoluţii.

Ştim de asemenea că nu are aceeaşi părere bună despre Mama Rusie ca şi tine. A numit-o chiar noul asupritor, puterea colonialistă a secolului XX.

– Dar alţii? întrebă Moses.

– Nu mai sunt alţii, răspunse Joe sec. Tu sau Mandela. Tu ai fost ales. Asta a fost decizia.

– Vor să le răspund acum?

Moses privi în ochii lui negri ca smoala, dar nu putu citi nimic în ei. Joe Cicero scuturâ din cap.

– Vor să se întâlnească înainte cu tine, să te cunoască, să fie siguri că pricepi care e înţelegerea. Apoi vei fi antrenat şi pregătit pentru misiunea care te aşteaptă.

– Unde va avea loc această întâlnire?

Joe zâmbi şi ridică din umeri.

– La Moscova – unde altundeva?

Moses nu lăsă să i se vadă pe chip surprinderea, dar simţi cum i se încleştară pumnii.

– Moscova! Cum voi ajunge acolo?

– Aranjamentele au fost făcute, îl asigură Joe, iar Moses îşi ridică privirea înspre norii de furtună care se înghesuiau, cu splendide nuanţe de albastru şi argintiu, la orizont.

Rămase dus pe gânduri mai multe minute. Simţi cum spiritul lui devine tot mai uşor, cum se înalţă înspre acei nori plutitori. Sosise – era momentul pentru care muncise şi pe care îl aşteptase de o viaţă. Destinul îi îndepărtase toţi rivalii, iar el fusese ales.

În loc de laurii unui învingător, i se oferea o ţară şi o coroană.

– Voi merge să îi întâlnesc, acceptă el cu vocea stinsă.

– Vei pleca peste două zile. Mai am nevoie de acest răstimp pentru ultimele aranjamente. Între timp rămâi ascuns, nu încerca să iei legătura cu nici un prieten, să nu spui nimănui că pleci – nici măcar femeii aşteia, Courtney, sau proaspetei tale soţii. Am să-ţi transmit un mesaj prin Marcus Archer, iar dacă el e arestat până atunci, am să iau legătura cu tine la şantierul de la peşterile Sundi. Doamna Hurst simpatizează cu noi. Joe aruncă chiştocul

țigării și, în timp ce îl strivea sub călcâi, își aprinse o alta. Acum o să ne întoarcem la mașină.

Victoria Gama stătea la capătul peluzei îmbibate cu apă de la clinica Baragwanath. Era încă îmbrăcată în uniformă, purtând insignele de asistentă medicală ce îi scânteiau pe tunică, dar părea foarte tânără și sfioasă când se întâlni cu cele aproximativ o sută de asistente care nu erau de serviciu și care se strânseseră pe peluză înaintea ei. Intendenta albă nu le dăduse permisiunea să se întâlnească în sala de mese, așa că se adunaseră sub un cer plin de nori falnici ce prevesteau o furtună.

– Surorile mele! Își ridică mâinile înspre ele. Avem o datorie față de pacienții noștri – față de cei care au dureri, față de cei care se chinuie și sunt pe moarte, față de cei care vin la noi și se lasă pe mâinile noastre. Și mai mult, cred că avem o datorie mai mare și un angajament cu atât mai sacru față de poporul nostru care timp de trei sute de ani îndură o asuprire cruntă...

Victoria părea să devină încrezătoare pe parcurs ce vorbea, iar vocea ei dulce și tânără avea o muzicalitate și un ritm care le captase atenția. Fusese întotdeauna simpatizată de colege și se făcuse remarcată datorită personalității ei puternice, capacității de a duce la îndeplinire sarcini dificile și atitudinii ei lipsite de egoism, nu doar ca una dintre cele mai bune angajate ale spitalului, dar și ca un exemplu și un model de urmat de către asistentele mai tinere. Erau femei cu zece sau cincisprezece ani mai în vârstă decât ea care o ascultaseră cu atenție și care o aplaudaseră când se oprise să-și tragă răsuflarea. Aplauzele și încuviințarea lor o încurajară pe Victoria, iar vocea ei căpătă o tonalitate mai fermă.

– În toată țara liderii noștri, mai degrabă prin intermediul acțiunii decât a cuvintelor goale, le arată asupritorilor că nu vom mai rămâne pasivi și docili. Strigă lumii după dreptate și umanitate. Ce fel de femei am fi dacă am sta la o parte și am refuza să ne alăturăm lor? Cum putem ignora faptul că liderii noștri sunt arestați și hărțuiți de legile infernale...

În mijlocul mulțimii de asistente îmbrăcate în uniforme se produse agitație și chipurile care priviseră spre Victoria se întoarseră și expresiile li se schimbară din atenție concentrată în consternare. Din mulțime se desprinseră una sau două femei și fugiră pe scările clinicii.

Trei furgonete de poliție trecură pe lângă poartă, iar intendenta și două dintre asistentele-șefe dădură fuga să stea de vorbă cu căpitanul poliției care se ocupa de contingent în timp ce acesta cobora din vehiculul care se afla în față. Tunica albă și fusta albă ale intendentei contrastau cu albastrul uniformelor de poliție și arăta cu degetul spre Victoria purtând o discuție animată cu căpitanul.

Vocea Victoriei începu să tremure și, în ciuda determinării ei, fu copleșită de teamă. Era o teamă instinctivă și corozivă. Din amintirile ei cele mai timpurii de când era copil, uniforma albastră de poliție simboliza puterea și autoritatea incontestabile. Pentru a-i înfrunta acum procedă împotriva tuturor instinctelor sale și a învățăturilor tatălui ei și ale bătrânilor.

„Nu-l provoca pe omul alb, o învățaseră ei. Pentru că mânia lui este mai aprigă decât focurile de vară care pustiesc savana. Nimeni nu i se poate opune."

Apoi își aminti de Moses Gama și vocea ei deveni hotărâtă; își învinse teama și strigă cu putere:

– Uitați-vă la voi, surorile mele. Uitați-vă cum tremurați și vă coborâți privirile la vederea asupritorului. Încă nu v-a vorbit și nici n-a ridicat mâna asupra voastră, dar v-au transformat în niște copilași.

Căpitanul poliției lăsă grupul la poartă și veni până la capătul peluzei. Se opri acolo și ridică o portavoce lângă buze:

– Aceasta este o adunare ilegală pe proprietatea statului. Vocea îi era amplificată și distorsionată. Aveți cinci minute să vă împrăștiați și să vă îndreptați înspre locuințele voastre. Își ridică brațul și se uită ostentativ la ceas. Dacă nu ați procedat astfel în timpul ăsta...

Asistentele începuseră deja să se împrăștie, îndepărtându-se grăbite, fără a aștepta ca ofițerul să își ducă la capăt amenințarea și Victoria se trezi singură pe peluza întinsă. Voia și ea să fugă și să se ascundă, dar se gândi la Moses Gama și mândria nu îi permise să se umească.

Ofițerul coborî portavocea și se întoarse înspre intendentă. Stătură din nou de vorbă și ofițerul îi arătă un teanc de hârtii pe care le scoase din geantă. Intendenta încuviință din cap și se uitară amândoi la Victoria. Singură acum, stătea încă la capătul peluzei. Mândria și spaima o pironiseră. Stătea nemișcată, fără a fi în stare să se miște în timp ce căpitanul venea spre ea.

– Victoria Dinizulu? o întrebă pe un ton normal de conversație, atât de diferit de cel din portavoce care era aspru și puternic.

Victoria clătină din cap, dar apoi își aminti.

– Nu, negă ea. Sunt Victoria Gama. Ofițerul părea confuz. Avea un ten foarte deschis la culoare și o mustață blondă.

– Mi s-a spus că sunteți Victoria Dinizulu – s-a produs o încurcătură, bolborosi el, iar apoi se înroși de rușine și Victoriei îi păru imediat rău de el.

– M-am măritat, explică ea. Numele meu de fată era Victoria Dinizulu, dar acum sunt Victoria Gama.

– Oh, înțeleg. Căpitanul păru ușurat și se uită la documentul din mâna lui. E pe numele de Victoria Dinizulu. Cred că este în regulă, totuși. Era iarăși nesigur.

– Nu este vina dumneavoastră, îl consolă Victoria. Mă refer la numele care nu se potrivește. Nu vă pot învinui pe dumneavoastră. N-aveați de unde să știți.

– Nu, aveți dreptate. Căpitanul își recăpătă buna dispoziție. Nu este vina mea. O să vă aduc la cunoștință conținutul documentului, oricum. Se va lămuri la centru.

– Ce este? întrebă Victoria curioasă.

– Este un ordin de restricție, îi explică ofițerul. I-l arătă. Este semnat de ministrul de interne. Trebuie să vi-l citesc, iar apoi va

trebui să-l semnați, îi explică și păru cuprins de remușcări. Îmi pare rău, asta mi-e datoria.

– Este în regulă. Vicky îi zâmbi. Trebuie să vă faceți datoria.

Se uită din nou la document și începu să citească cu voce tare:

PENTRU VICTORIA THANDELA DINIZULU

Avertisment în conformitate cu paragraful 9(i) al Legii de securitate internă 1950 (Legea 44 din 1950). Având în vedere că eu, Manfred De La Rey, ministru de interne, am certitudinea că sunteți implicată în activități ce pun în pericol sau sunt prevăzute să pună în pericol menținerea ordinii publice...

Căpitanul se poticnea la terminologia legală mai complicată și pronunța greșit unele cuvinte englezești. Vicky îl corecta binevoitoare. Documentul avea patru pagini bătute la mașină, iar polițistul păru vădit ușurat când îl termină de citit.

– Trebuie să semnați aici. Îi întinse documentul.

– Nu am stilou.

– Uitați, luați-l pe al meu.

– Mulțumesc, zise Victoria. Sunteți foarte amabil.

Își semnă numele în căsuță și în timp ce îi înapoia stiloul, simți că ceva se rupsese în ea. Ordinul de restricție îi interzicea să se afle în compania a mai mult de două persoane în același timp, mai puțin în timpul serviciului, să se adreseze vreunei adunări sau să scrie vreun articol pentru a fi publicat. Era restricționată la zona administrativă a Johannesburgului, i se cerea să rămână arestată la domiciliu pentru douăsprezece ore pe zi și, de asemenea, să raporteze zilnic la secția de poliție locală.

– Îmi pare rău, repetă căpitanul în timp ce punea capacul stiloului. Păreți o fată cumsecade.

– Asta vă este datoria, îi zâmbi Victoria. Să nu vă simțiți rău pentru asta.

În următoarele zile Victoria se retrase în bizara lume a izolării. În timpul serviciului văzu că superiorii și colegele ei o evitau de parcă ar fi fost purtătoare de ciumă. Intendenta o mută din camera pe care o împărțea cu alte două asistente și i se dădu o cămăruță de o singură persoană într-o zonă nu prea plăcută în partea de sud a căminului unde soarele nu bătea în timpul iernii. Mesele îi erau servite în cameră pe o tavă de vreme ce îi era interzis să folosească sala de mese când erau prezente mai mult de două persoane. În fiecare seară după ce ieșea din tură mergea trei kilometri până la secția de poliție ca să semneze registrul, dar asta deveni mai curând o plimbare plăcută decât ispășirea unei pedepse. Putea să îi salute și să le zâmbească oamenilor pe lângă care trecea pe stradă pentru că ei nu știau că era o paria, iar ea se bucura chiar și de acest contact uman trecător.

Singură în camera ei, asculta la radioul portabil sau citea cărțile pe care i le dăduse Moses și se gândea la el. Auzise de mai multe ori numele lui la radio. Se pare că pe canalul NABS din Statele Unite fusese difuzat un film controversat care făcuse furori pe întreg continentul. Se pare că Africa de Sud, care pentru majoritatea americanilor era un teritoriu la fel de îndepărtat ca și luna și de o mie de ori mai puțin important, devenise dintr-odată subiect politic. Lui Moses îi fusese dedicată o parte considerabilă din film, iar prezența și postura sa fură de așa natură încât peste hotare fusese acceptat ca figura centrală a luptei africane. În dezbaterea Națiunilor Unite care urmase după film aproape fiecare dintre cei care luase cuvântul făcuse referire la Moses Gama. Deși moțiunea Adunării Generale solicitând condamnarea discriminării rasiale în Africa de Sud primise vot de veto în Consiliul de Securitate din partea Marii Britanii, dezbaterea făcuse valuri în toată lumea și trimisese un fior rece pe șira spinării guvernului alb din țară.

Africa de Sud nu avea rețea de televiziune, dar Victoria ascultase la radioul ei portabil o ediție usturătoare a emisiunii *Chestiuni actuale* transmisă de South African Broadcasting Corporation unde campania de nesupunere civică fusese descrisă ca o acțiune a unei minorități radicale, iar Moses Gama fusese denigrat ca un revoluționar criminal influențat de comunism, care era încă în libertate, deși pe numele lui fusese emis un mandat de arestare pentru înaltă trădare.

Izolată de toți prietenii, Victoria se perpelea de dorul lui și în fiecare noapte adormea plângând în camera ei solitară.

În a zecea zi de la emiterea odinului de restricție se întorcea de la secția de poliție unde semnase raportul zilnic, ținând aproape de marginea trotuarului și având mersul acela legănat și senzual pe care o femeie Nguni îl exersează din copilărie când cară greutăți, de la snopi de lemne de foc până la urcioare de pământ de optsprezece litri pline cu apă, balansându-se pe cap. O furgonetă de livrări încetini în timp ce se apropia de ea din spate și începu să alunece în același ritm cu ea.

Victoria era obișnuită cu atenția excesivă a bărbaților pentru că reprezenta chiar esența frumuseții unei femei Nguni, iar când șoferul fluieră încet nu se uită înspre el, ci își ridică bărbia și luă o mină mândră.

Șoferul fluieră din nou, de data asta mai stăruitor, iar cu colțul ochiului Victoria văzu că mașina era albastră și că într-o parte avea scris CURĂȚĂTORIE CHIMICĂ RAPIDĂ – CURĂȚĂM ÎN ȘASE ORE. Șoferul era un bărbat masiv și, deși avea cascheta trasă mult pe față, ea își dădu seama că era chipeș și impozant. Fără să vrea șoldurile începură să i se unduiască, dar își continua drumul, în timp ce fesele ei mari, perfect rotunde, se legănau asemenea obrajilor unei veverițe fălcoase care roade o alună.

– Victoria!

Numele îi fu șuierat, iar vocea era inconfundabilă. Se opri imediat și se întoarse cu fața către el.

– Tu! șopti ea, iar apoi privi frenetic în jur.

Pentru moment trotuarul era gol şi pe şoseaua străjuită de eucalipţi înalţi treceau puţine maşini. Ochii îi scânteiară aproape cu aviditate şi şopti:

– Oh, Moses, nu credeam că o să vii.

El se aplecă peste scaunul din faţă al furgonetei şi îi deschise uşa, iar ea fugi şi se aruncă în furgoneta în mişcare.

– Lasă-te în jos, îi ordonă el, iar Victoria se ghemui sub bord în timp ce el închidea uşa şi apăsă pe acceleraţie.

– Nu mi-a venit să cred că eşti tu. Încă nu pot să cred – de unde ai furgoneta asta? Oh, Moses, n-o să ştii niciodată cât de mult... ţi-am auzit numele la radio, de multe ori... atât de multe s-au întâmplat...

Îşi dădu seama că bolborosea aproape isteric. Trecuse atât de multă vreme de când nu mai putuse să vorbească liber şi era ca şi cum rana dureroasă a singurătăţii şi dorul izbucniseră şi toată otrava se scurgea în potopul de cuvinte.

Începu să îi spună despre greva asistentelor şi despre interdicţii, cum o contactase Albertina Sisulu pentru marşul care se va desfăşura la clădirea guvernului din Pretoria şi la care vor participa o sută de mii de femei şi cum ea avea de gând să încalce ordinul de restricţie şi să li se alăture.

– Vreau să fii mândru de mine. Vreau să particip la luptă pentru că asta e singura cale prin care pot fi alături de tine.

Moses Gama conducea în tăcere, surâzând în timp ce asculta pălăvrăgeala ei. Purta salopetă albastră pe spatele căreia era brodată inscripţia „Curăţătorie Chimică Rapidă", iar spatele furgonetei era plin de haine puse pe umeraş care miroseau puternic a soluţie de curăţat. Victoria ştia că împrumutase furgoneta de la Hendrick Tabaka.

După câteva minute Moses încetini furgoneta, iar apoi întoarse brusc pe un drum de ţară care deveni repede un făgaş şi în cele din urmă dispăru cu totul. Pe ultimii câţiva metri se izbi de smocuri de iarbă, iar apoi parcă după o clădire părăginită şi fără acoperiş ale cărei ferestre cu ramele smulse arătau ca ochii unui craniu. Victoria ieşi de sub bord şi se îndreptă.

– Am auzit de greva asistentelor şi de ordinul tău de restricţie, îi spuse domol în timp ce oprea motorul. Şi da, sunt mândru de tine. Foarte mândru. Eşti o soţie pe măsura unui conducător.

Îşi lăsă capul în jos timidă, iar plăcerea pe care o simţi la auzul cuvintelor lui fu aproape de nesuportat. Cât timp fuseseră despărţiţi, nu îşi dăduse seama cu adevărat cât de mult îl iubea, iar acum întreaga putere a acestui sentiment năvălea asupra ei.

– Şi tu eşti un conducător, zise ea. Nu, mai mult de atât – eşti un rege.

– Victoria, nu am prea mult timp la dispoziţie, zise. N-ar fi trebuit să vin deloc...

– M-aş fi ofilit dacă n-ai fi venit – sufletul mi-a secat... izbucni în plâns, dar el îşi puse mâna pe braţul ei pentru a o linişti.

– Ascultă-mă, Victoria. Am venit să-ţi spun că trebuie să plec. Am venit să te rog să fii puternică atât timp cât voi fi plecat.

– Oh, soţul meu! De agitată ce era, începu să vorbească în zulusă. Unde te duci?

– Nu-ţi pot spune decât că este departe.

– Nu pot călători alături de tine? îl implora ea.

– Nu.

– Atunci îmi voi trimite inima să-ţi fie tovarăş de drum, în timp ce umbra mea va rămâne aici până la întoarcerea ta. Când te vei întoarce, soţul meu?

– Nu ştiu, dar voi lipsi multă vreme.

– Pentru mine, fiecare clipă în care eşti departe va deveni o zi obositoare, îi spuse încet, iar el îşi ridică mâna şi îi mângâie chipul cu blândeţe.

– Dacă ai nevoie de ceva să te duci la Hendrick Tabaka. Este fratele meu şi te-am dat în grija lui.

Fata clătină din cap, fără să fie în stare să scoată vreun cuvânt.

– Nu pot să-ţi spun decât un singur lucru. Când mă voi întoarce voi lua lumea pe care o ştim acum şi o voi întoarce cu capul în jos. Nimic nu va mai fi vreodată la fel.

– Te cred, spuse ea simplu.

– Trebuie să plec acum, îi spuse. Timpul nostru împreună s-a sfârşit.

– Soţul meu, murmură ea, coborându-şi din nou privirea. Lasă-mă să-ţi fiu soţie pentru ultima dată pentru că nopţile sunt atât de lungi şi de reci când nu eşti lângă mine.

Moses luă un sul de pânză din spatele furgonetei şi îl întinse pe iarbă lângă furgoneta parcată. Trupul ei gol contrasta cu albul pânzei asemenea unei sculpturi în bronz căzute în zăpadă.

La sfârşit, după ce se epuizase şi stătea întins peste ea, slăbit ca un copil, îi strânse capul la pieptul ei, plină de afecţiune, şi îi şopti:

– Oricât de departe şi oricât de mult ai călători, dragostea mea va mistui timpul şi distanţa, iar eu voi fi lângă tine, soţul meu.

Când Moses se întoarse în tabără, Tara îl aştepta, trează, întinsă în cort, cu lampa aprinsă. Se ridică atunci când acesta desfăcu fermoarul şi intră. Pătura îi alunecă până la coapse, dezvelindu-i goliciunea. Avea sânii mari, albi şi brăzdaţi de vinişoare albăstrui în jurul sfârcurilor umflate – atât de diferiţi de sânii femeii pe care tocmai o părăsise.

– Unde ai fost? vru ea să ştie.

El ignoră întrebarea, începând să se dezbrace.

– Ai fost să o vezi, nu-i aşa? Joe ţi-a ordonat să nu faci asta.

El o privi batjocoritor şi apoi îşi încheie nasturii de la salopetă, pregătindu-se să părăsească din nou cortul.

– Îmi pare rău, Moses, strigă ea, îngrozită de gândul plecării lui. N-am vrut, te rog să rămâi. N-am să-ţi mai vorbesc astfel. Îţi jur, dragul meu. Te rog să mă ierţi. Eram supărată, am avut un coşmar îngrozitor... zise şi aruncă pătura de pe ea şi se ghemui

la picioarele lui, cu mâinile întinse spre el. Te rog! îl imploră ea. Te rog să vii la mine.

Câteva clipe lungi el o privi fix, iar apoi începu încă o dată să-şi descheie nasturii de la salopetă. Ea se agăţă cu disperare de el când se aşeză în pat lângă ea.

– Oh, Moses – am avut un vis. Am visat-o iarăşi pe sora Nunziata. Dumnezeule, ce priviri aveau în timp ce îi mâncau trupul. Erau precum lupii, cu gurile înroşite de sânge. A fost cel mai îngrozitor lucru, n-aş fi putut să-mi închipui aşa ceva. M-a făcut să-mi pierd nădejdea în lumea asta.

– Nu, spuse el. Glasul îi era scăzut, dar vibra în trupul ei ca şi cum acesta ar fi fost cutia unei viori rezonând la sunetul puternic al corzilor. Nu, spuse el. A fost ceva frumos – de o frumuseţe desăvârşită, dezgolită de orice altceva în afară de adevăr. Ai fost martoră la furia oamenilor care e sfântă. Înainte să văd asta îndrăzneam doar să sper, dar mai apoi am început să cred cu adevărat. A fost consacrarea victoriei noastre. Au mâncat trup şi au băut sânge, aşa cum faceţi voi creştinii pentru a pecetlui pactul făcut cu istoria. Odată ce ai văzut această furie sacră nu poţi să nu crezi într-o victorie finală.

Oftă, iar pieptul lui musculos se înălţă în cercul făcut de braţele ei, iar apoi adormi. Îi venea greu să se obişnuiască totuşi cu asta, cu felul în care el putea adormi, ca şi cum s-ar fi închis o uşă în mintea lui. Rămase dezolată şi speriată, ştiind ce o aştepta.

Joe Cicero veni să-l ia pe Moses în acea noapte. Moses se îmbrăcase asemenea miilor de muncitori de la minele de aur, cu o manta militară şi cu o cagulă de lână care îi acoperea faţa aproape în întregime. Joe îl instruise să nu îşi ia bagaj, iar când Fordul rablagit opri peste drum de ei şi semnalizâ o dată din faruri, Moses se strecură afară din Cadillac şi traversă strada în grabă. Nu îşi luă la revedere de la Tara, o făcuseră cu mult înainte, şi nu privi în urmă spre Cadillac, unde Tara stătea dezolată la volan.

Fordul demară de îndată ce Moses se urcă pe bancheta din spate. Lumina stopurilor se diminuă și apoi se pierdu după prima curbă, iar Tara se simți sufocată de o disperare căreia nu credea că poate să-i reziste.

François Afrika era directorul școlii pentru negri Mannenberg din Cape Flats. Era cu puțin trecut de patruzeci de ani, un om serios, dolofan, cu pielea de culoarea cafelei cu lapte, cu părul des și foarte creț, pieptănat cu cărare pe mijloc și uns cu vaselină.

Soția sa, Miriam, era de asemenea dolofană, dar cu mult mai scundă și mai tânără decât el. Predase istoria și engleza la școala Mannenberg, asta până când directorul se căsătorise cu ea, iar ea îi dăruise patru copii, toate fete. Miriam conducea filiala locală a Institutului pentru Femei de care se folosea ca acoperire pentru activitățile ei politice. Fusese arestată în timpul campaniei de nesupunere civică, dar când lucrurile se liniștiseră nu fusese pusă sub acuzare și o eliberaseră cu un ordin de interdicție. Trei luni mai târziu, când agitația se stinse cu totul, ordinul de interdicție nu fu reînnoit.

Molly Broadhurst o cunoștea dinainte de a se mărita cu François, iar cei doi erau musafiri frecvenți în casa lui Molly. Dincolo de ochelarii cu lentile groase, Miriam afișa un perpetuu zâmbet pe chipul durduliu. Casa ei, aflată în curtea școlii, era curată ca o farmacie, cu fotolii grele, maro, acoperite cu huse croșetate, cu o podea care strălucea ca o oglindă. Fetele ei erau întotdeauna frumos îmbrăcate, cu fundițe colorate prinse în codițe și, asemenea lui Miriam, erau vesele și rotofeie, mai mult o consecință a mâncării gătite de Miriam, decât una genetică.

Tara o cunoscuse pe Miriam pentru întâia dată în casa lui Molly. Tara venise cu trenul de la șantierul de la peșterile Sundi cu două săptămâni înainte de data la care trebuia să nască. Rezervase un compartiment privat și ținuse ușa încuiată pe tot

parcursul călătoriei, evitând să fie recunoscută. Aranjase cu Molly să o întâmpine în gara Paarl, pentru că nu dorise să riște să fie văzută în gara centrală din Cape Town. Shasa și familia credeau că lucrează încă alături de profesorul Hurst.

Miriam era exact așa cum sperase Tara, exact așa cum îi promisese Molly, dar fu surprinsă să o vadă în rochie de gravidă.

– Și tu ești însărcinată? întrebă ea în timp ce dădură mâna, iar Miriam își mângâie sfioasă burta.

– E o pernă, doamnă Tara, nu puteam să apar cu un copil așa din senin, nu? Am început cu o pernă mică de cum mi-a spus Molly și am schimbat-o cu unele din ce în ce mai mari.

Tara își dădu seama câte neplăceri îi cauzase, iar acum o îmbrățișă instinctiv.

– Oh, nu pot să-ți spun cât îți sunt de recunoscătoare. Te rog să nu-mi mai spui doamnă Tara. Îți sunt prietenă, iar Tara e mult mai potrivit.

– Am să mă îngrijesc de copilul tău ca și cum ar fi al meu, îți promit, îi spuse Miriam, dar apoi, văzând expresia de pe chipul Tarei, nuanță imediat. Dar va fi pentru totdeauna copilul tău, Tara. Poți să vii să-l vezi oricând și, dacă într-o zi vei putea să îl iei... ei bine, nici eu, nici François nu o să-ți stăm în cale.

– Ești chiar mai drăguță decât mi-a spus Molly! Tara o îmbrățișă. Vino să îți arăt hainele pe care le-am cumpărat pentru copilul nostru.

– Oh, dar sunt toate albastre, exclamă Miriam. Ești așa sigură ca va fi băiat?

– Nu încape îndoială – sunt convinsă.

– Și eu am fost, râse Miriam. Și uită-te la mine – numai fete! Dar nu-i prea rău, sunt fete cuminți și toate se așteaptă ca asta să fie băiat, spuse și își mângâie abdomenul, și sunt convinsă că o să-l răsfețe îngrozitor.

Copilul Tarei fu născut în camera de oaspeți din casa lui Molly Broadhurst. Doctorul Chetty Abrahamji, care o asistase la naștere, era un vechi prieten de-al Tarei și fusese

membru secret al Partidului Comunist, unul dintre puținii membri hinduși.

De îndată ce Tara intră în travaliu, Molly o sună pe Miriam Afrika, iar aceasta veni cu bagajul și cu burta până la gură și intră direct la Tara.

– Mă bucur că am început în sfârșit, zise ea. Trebuie să recunosc că deși a fost o sarcină dificilă, va fi cea mai ușoară și mai rapidă naștere. Își bagă mâna sub fustă și cu un gest teatral scoase perna. Tara râse și ea, dar se întrerupse când fu cuprinsă de o nouă contracție.

– Auu! șopti ea. Mi-aș dori ca și a mea să fie la fel de ușoară. Simt că nasc un uriaș.

Molly și Miriam stătură cu rândul alături de ea și o strânseră de mână când avea contracții, în timp ce doctorul ședea la căpătâiul patului îndemnând-o să împingă. Până a doua zi la prânz Tara era deja epuizată, chinuită de dureri și gâfâind, cu părul îmbibat de sudoare de parcă s-ar fi aruncat în mare.

– Nu e bine, spuse doctorul cu vocea stinsă. Va trebui să te ducem la spital și să-ți facem o cezariană.

– Nu! Nu! Tara se ridică într-un cot, însuflețită de la hotărâre. Mai dați-mi o șansă.

La următoarea contracție forță cu atâta putere încât fiecare mușchi din trup i se întări și se gândi că tendoanele șalelor trebuie să se fi rupt ca niște benzi de cauciuc. Dar nu se întâmplase nimic, totul se blocase și se simțea ca și cum un buștean imens ar fi rămas înțepenit în ea.

– Mai mult! îi șopti Molly la ureche. Mai tare – încă o dată pentru copil.

Tara împinse din nou cu forța insuflată de disperare și apoi urlă simțindu-și carnea sfâșiată precum hârtia. Ceva îi alunecă dintre coapse, iar sentimentul de ușurare fu atât de mare încât țipătul i se preschimbă într-un icnet prelungit de bucurie care se uni cu țipetele nou-născutului.

– E băiat? întrebă ea trăgându-și răsuflarea și încercând să se ridice. Spuneți-mi – spuneți-mi o dată.

– Da, o asigură Molly. E băiat – uită-te la cocoşelul lui. E lung cât degetul meu. Nu încape îndoială – sigur e băiat, iar Tara izbucni în râs.

Cântărea patru kilograme trei sute, iar capul îi era acoperit cu un păr negru ca smoala, cârlionţat ca astrahanul. Pielea era de culoarea caramelului şi avea frumoasele trăsăturile nilotice ale lui Moses Gama. Nicicând în viaţa ei Tara nu mai văzuse ceva atât de frumos, nici unul dintre bebeluşii ei de până atunci nu i se asemănase.

– Lăsaţi-mă să-l ţin, murmură ea cu vocea răguşită de la chinurile naşterii şi îi dădură în braţe copilul care era încă ud şi alunecos. Vreau să-l hrănesc, şopti ea. Trebuie să sugă mai întâi de la mine – astfel va fi al meu pentru totdeauna. Scoase un sfârc şi i-l strecură între buze, iar copilul îl apucă, fornăind şi lovind din picioare de plăcere.

– Cum îl cheamă, Tara? întrebă Miriam Afrika.

– Îl vom numi Benjamin, spuse Tara. Benjamin Afrika. Îmi place – e într-adevăr un fiu al Africii.

Tara rămase alături de copil cinci zile. Când în cele din urmă trebui să renunţe la el, iar Miriam plecă cu el în micuţul ei Morris Minor, Tara simţi ca şi cum cineva i-ar fi îndepărtat o parte din suflet printr-o operaţie fără anestezie. Ştia că dacă Molly n-ar fi fost alături de ea, n-ar fi rezistat. Dar Molly avea ceva pentru ea.

– L-am păstrat până acum, îi spuse ea Tarei. Bănuiam cum te vei simţi când va trebui să renunţi la copil. Asta te va întăreşte puţin. Îi dădu Tarei un plic, iar aceasta examină adresa scrisă de mână.

– Nu recunosc scrisul. Părea nedumerită cu desăvârşire.

– L-am primit printr-un curier special – deschide-l. Hai! îi ceru Molly nerăbdătoare, iar Tara se supuse. Erau patru foi de hârtie ieftină pentru scrisori. Tara se duse la ultima foaie, iar când recunoscu semnătura se schimbă la faţă.

– Moses! strigă ea. Nu-mi vine să cred – după atâtea luni. Renunţasem să mai sper. Nici măcar nu i-am recunoscut scrisul. Tara strânse scrisoarea la piept.

– Nu i s-a permis să scrie, draga mea. A fost într-o tabără de antrenament cu un regim foarte strict. Nu s-a supus ordinelor şi şi-a asumat un risc enorm pentru a-ţi trimite aceste rânduri. Molly se îndreptă spre uşă. Am să te las să o citeşti în linişte. Ştiu că va compensa întru câtva pierderea de acum.

Chiar şi după plecarea lui Molly, Tara avea reţineri în a citi scrisoarea. Voia să savureze plăcerea de a anticipa, dar în cele din urmă nu mai putu să se abţină.

Draga mea Tara,

Mă gândesc la tine zi de zi în acest loc unde munca este foarte grea şi solicitantă şi mă întreb ce faceţi tu şi copilul nostru. Poate că s-a născut deja, n-am cum să ştiu şi mă întreb adeseori dacă e băiat sau fată.

Deşi ceea ce fac aici are o mare importanţă pentru noi toţi, pentru oamenii Africii, dar şi pentru noi doi – totuşi simt adesea că îţi duc dorul. Ajung să mă gândesc în mod neaşteptat la tine şi noaptea şi ziua, şi gândul mi se înfige ca un pumnal în inimă.

Tara nu putu să citească mai departe, ochii i se umplură cu lacrimi.

„Oh, Moses, îşi muşcă buza ca să nu izbucnească într-un plâns cu suspine, n-am bănuit niciodată că ai putea să simţi asta pentru mine." Îşi şterse ochii cu mâna.

Când am plecat de lângă tine nu ştiam încotro mă îndrept şi nici ce am de făcut. Acum totul îmi e clar şi ştiu care sunt sarcinile dificile care ne aşteaptă. Ştiu totodată că voi avea nevoie de ajutorul tău. Nu mă vei refuza, soţia mea? Pot să te

numesc „soție" pentru că așa te percep acum când porți în pântec copilul nostru.

Tarei îi venea greu să se obișnuiască însă cu toate astea. Nu se așteptase niciodată ca el să o recunoască în acest fel, iar acum se simțea umilă.

„N-aș putea să-ți refuz ceva vreodată", șopti ea și își coborî în grabă ochii pe foaia de hârtie. Întoarse pagina și citi:

A mai fost un moment când ți-am spus cât de neprețuit va fi ajutorul tău dacă te vei folosi de familia ta pentru a ne informa în legătură cu afacerile de stat. De atunci acest aspect a devenit cu atât mai imperativ. Soțul tău, Shasa Courtney, va trece de partea asupritorilor neofasciști. Deși asta te face să simți doar ură și dispreț pentru el, este un avantaj nesperat nici măcar în rugăciunile noastre. Avem informații că i s-a oferit un loc în cabinetul acestui regim barbar. Dacă ar avea încredere în tine, am avea astfel acces direct la informațiile privind planurile și intențiile lor. Ar fi atât de valoroase, încât n-ar putea fi cumpărate cu toți banii din lume.

„Nu", șopti ea, scuturând din cap, simțind ce avea să urmeze și făcându-și curaj să continue lectura.

Îți cer, de dragul țării și a iubirii noastre, ca, atunci când copilul se va fi născut, iar tu îți vei fi revenit după naștere, să te întorci la casa soțului tău, la Weltevreden, să îi ceri să îți ierte absența, să îi spui că nu mai poți să trăiești fără el și fără copiii lui și să faci tot ce îți stă în putere să îi intri în grații și să îi recâștigi încrederea.

„Nu pot să fac asta, șopti Tara, iar apoi se gândi la copii și mai ales la Michael și se simți cuprinsă de un tremur. Oh, Moses, tu nu știi ce îmi ceri. Își acoperi ochii cu mâna. Te rog

nu mă obliga să fac asta. Abia ce mi-am câştigat libertatea – nu mă forţa să mi-o pierd din nou." Dar scrisoarea continua fără milă:

Fiecăruia dintre noi i se va cere să facă sacrificii în lupta care ne aşteaptă. Unora dintre noi li se va cere să-şi dea chiar viaţa, iar eu aş putea fi unul dintre aceştia.

„Nu, nu tu, dragul meu, te rog nu tu!"

Totuşi, pentru acei tovarăşi loiali şi dedicaţi, vor exista recompense, recompense imediate pe lângă marea victorie a luptei şi eliberarea finală. Dacă vei reuşi să faci ceea ce ţi-am cerut, atunci prietenii mei de aici vor avea grijă să fim împreună – nu acolo unde trebuie să ne ascundem iubirea, ci într-un ţinut îndepărtat şi liber, unde pentru o vreme să ne bucurăm de iubire în toată plenitudinea ei. Îţi poţi imagina asta, draga mea? Să avem posibilitatea să ne petrecem zilele şi nopţile împreună, să ne plimbăm de mână pe stradă, să luăm masa împreună în public şi să râdem liber împreună, să ne susţinem cauza fără teamă şi să spunem ce gândim cu voce tare, să ne sărutăm şi să facem toate acele lucruri prosteşti, dar încântătoare pe care le fac îndrăgostiţii şi să-l avem alături de noi pe copilul născut din iubirea noastră...

Era mult prea dureros, nu mai putea continua. Când Molly o găsi plângând cu amărăciune, se aşeză lângă ea pe pat şi o îmbrăţişă.

– Ce s-a întâmplat, draga mea Tara, spune-mi, spune-i bătrânei Molly.

– Trebuie să mă întorc la Weltevreden, spuse ea printre suspine. O, Doamne, Molly, credeam că am scăpat de locul ăla pentru totdeauna, iar acum trebuie să mă întorc.

*

Cererea Tarei de a aranja o întâlnire oficială pentru a discuta situaţia lor matrimonială îl consternă profund pe Shasa. Fusese destul de mulţumit de înţelegerea neoficială dintre ei, prin care i se oferea libertate de acţiune totală şi controlul asupra copiilor şi totodată caracterul respectabil şi protecţia unei căsnicii. Fusese mulţumit să plătească fără să comenteze facturile Tarei şi să aibă grijă ca o sumă generoasă să îi fie livrată în cont la începutul fiecărei luni. Când se iviseră, rezolvase chiar şi acele situaţii în care directorul băncii îl sunase să îl anunţe că Tara retrăsese o sumă care depăşea conţinutul contului. O dată fu vorba de un cec emis către un vânzător de maşini vechi în valoare de aproape o mie de lire. Nu se interesase de achiziţie. Despre orice ar fi fost vorba, pentru el era un chilipir.

Dar acum se părea că toate astea se apropiau de sfârşit, iar Shasa convocă imediat o întâlnire cu principalii lui sfătuitori în sala de consiliu din Casa Centaine. Însăşi Centaine prezida, iar Abraham Abrahams venise cu avionul de la Johannesburg, aducându-l cu el pe partenerul principal al unei renumite, dar foarte costisitoare firme de avocaţi specializate în divorţuri.

Centaine se impusese dintru început:

– Să luăm în calcul cel mai rău caz cu putinţă, spuse ea prompt. Tara va dori custodia copiiilor şi o înţelegere financiară, plus o pensie pentru ea şi pentru fiecare dintre aceştia.

Îi aruncă o privire lui Abe care dădu din cap, ceea ce îi făcu pe ceilalţi membri ai consiliului juridic să-şi mişte capul ca nişte marionete, arătându-se gravi şi înţelepţi şi, după cum gândi Shasa maliţios, calculându-şi în secret onorariul.

– La naiba, femeia asta m-a lăsat baltă! Mai bine mă duc dracului, decât să-i dau copiii.

– Va pretinde că tu ai făcut-o să-i fie imposibil să mai rămână în căminul conjugal, spuse Abe, iar când văzu privirea fulgerătoare a lui Shasa, încercă să-l mai liniştească. Shasa, trebuie să ţii cont de faptul că şi ea îşi va căuta cei mai buni avocaţi.

– La dracu' cu avocaţii ăştia fără scrupule! rosti Shasa cu amărăciune, iar consilierii se arătară ofensaţi, dar el nu-şi ceru

scuze și nici nu nuanță. Am avertizat-o deja că n-am să-i acord divorțul. Cariera mea politică e într-un punct foarte delicat. Nu-mi permit un scandal. În scurt timp am să candidez în alegerile generale.

– S-ar putea să nu poți să refuzi, murmură Abe. Dacă va avea o motivație serioasă nu vei putea.

– Nu are, spuse Shasa făcând-o pe virtuosul. Am fost dintotdeauna un soț atent și generos.

– Generozitatea ta e faimoasă, spuse Abe sec. S-ar găsi oricând nu doar o singură tânără domnișoară care să depună mărturie în această privință.

– Te rog, Abe, interveni Centaine. Shasa s-a ținut dintotdeauna departe de problemele cu femeile...

– Draga mea Centaine. Aici discutăm faptele – nu iluziile materne. Nu sunt detectiv particular, iar viața privată a lui Shasa nu mă privește. Cu toate acestea, întru totul dezinteresat, pot totuși să-ți dau cel puțin șase exemple din ultimii ani, în care Shasa i-a oferit Tarei o motivație solidă...

Shasa făcea semne disperate înspre Abe ca să-l facă să tacă, dar Centaine se aplecă mai mult înspre acesta, cu o expresie interesată.

– Continuă, Abe, îl îndemnă ea. Dă-ne niște exemple.

– În urmă cu doi ani, în ianuarie, solista musicalului *Oklahoma*, aflat în turneu, începu Abe, iar Shasa se afundă în scaun, acoperindu-și ochii cu mâna ca și cum s-ar fi rugat. Câteva săptămâni mai târziu extrema stângă – ce ironie! – a echipei feminine de hochei a Marii Britanii. Până acum Abe evitase să amintească nume, dar de data asta merse până la capăt. Apoi a fost femeia aia producător TV de la North American Broadcasting Studios, vulpița aia obraznică dar cu nume de pește... nu, de delfin, asta era, Kitty Godolphin. Vrei să continui? Mai sunt câteva, dar, după cum spuneam, nu sunt detectiv particular. Poți însă să fii sigură că Tara își va angaja unul bun, iar Shasa face prea puțin pentru a-și ascunde urmele.

– E suficient, Abe, îl opri Centaine și își privi fiul cu dezaprobare, dar și cu o anumită invidie admirativă.

„E sângele Thiry, gândi ea. Blestemul familiei. Bietul Shasa." Dar spuse cu severitate:

– S-ar părea că la urma urmei avem totuşi o problemă, iar apoi se întoarse către avocatul specializat în divorţuri. Să spunem că Tara ar putea să motiveze divorţul prin infidelitate. Care e cel mai prost verdict care ar putea să fie dat împotriva noastră?

– E foarte dificil, doamnă Courtney...

– N-am să-ţi port pică, îi spuse Centaine tăios. Nu trebuie să ne menajezi. Spune-mi care e cel mai rău caz cu putinţă.

– Ar putea să obţină custodia, mai ales a celor doi copii mai mici şi o sumă mare.

– Cât? întrebă Shasa.

– Ţinând cont de circumstanţe, ar putea să fie – avocatul ezită cu delicateţe – un milion de lire, plus bunurile, o casă şi o pensie şi alte câteva lucruri mai puţin importante.

Shasa se îndreptă în scaun. Fluieră încetişor, iar apoi murmură:

– Asta chiar înseamnă să iei în serios ceea ce începuse ca o glumă, spuse el, dar nimeni nu râse.

Astfel Shasa aşteptă cu emoţii întâlnirea cu Tara. Studiase sfaturile juridice pe care Abe şi ceilalţi avocaţi le schiţaseră pentru el, având totodată o strategie bine definită. Ştia ce trebuia să spună şi ce să evite. Nu avea să facă nici un compromis, nici o promisiune, mai ales când venea vorba de copii.

Ca loc al întâlnirii alesese iazul de la poalele muntelui Constantia Berg, sperând că Tara va asocia acest loc cu momentele fericite pe care le petrecuseră aici împreună. Îi ceru bucătarului să pregătească un coş pentru picnic plin cu delicatesele preferate ale Tarei şi alesese şase sticle din vinul cel mai bun pe care îl avea în beci.

Se îngriji în special de propria înfăţişare. Îşi aranjă părul şi alese, din sertarul în care avea o mulţime, un petic pentru ochi din mătase neagră. Folosi aftershave-ul pe care îl primise de la ea şi alese costumul crem pe care ea îl remarcase odată, la care

asortase eşarfa de aviator lăsată la vedere de gulerul desfăcut al cămăşii albastre.

Expedie toţi copiii la Rhodes Hill, lăsându-i în grija lui Centaine pentru weekend şi trimise şoferul cu Rolls Royce-ul să o aducă pe Tara de la casa lui Molly Broadhurst, care o găzduise. Şoferul o aduse direct la iaz, iar Shasa îi deschise uşa şi fu surprins când ea îi întinse obrazul ca să o sărute.

– Arăţi foarte bine, draga mea, îi spuse el şi nu era întru totul neadevărat. Pierduse mult în greutate, avea iarăşi o talie de viespe, iar sânii îi erau minunaţi. În ciuda gravităţii situaţiei, Shasa simţi cum se aprinde când îşi coborî privirea asupra decolteului.

„Jos băiete!" se mustră singur în gând şi îşi îndepărtă privirea, fixând-o pe chipul ei. Pielea îi era mai strălucitoare, ridurile de sub ochi erau abia vizibile, iar părul era spălat şi aranjat. În mod evident se preocupase tot atât de mult de înfăţişarea ei ca şi el.

– Unde sunt copiii? întrebă ea dintru început.

– Sunt la mama – ca să putem vorbi nestingheriţi.

– Ce mai fac, Shasa?

– Sunt bine cu toţii. Cât se poate de bine. Nu voia să existe nici un dubiu în această privinţă.

– Îmi e îngrozitor de dor de ei, spuse ea.

Afirmaţia era tendenţioasă, iar el nu răspunse. O conduse în schimb la casa de vară şi o aşeză pe canapeaua de pe care se vedea cascada.

– E atât de frumos aici. Privi în jurul ei. E locul meu preferat de la Weltevreden. Luă paharul cu vin pe care i-l oferi Shasa.

– Pentru zile mai bune! ridică paharul. Ciocniră şi băură.

Apoi ea aşeză paharul pe tăblia de marmură a mesei, iar Shasa se întări pentru a primi prima lovitură a propunerii.

– Vreau să mă întorc acasă, spuse ea, iar el îşi vărsă vin alb pe costumul de mătase, iar apoi tamponă pata cu batista din buzunarul de la piept pentru a mai câştiga timp ca să-şi revină.

Într-un mod pervers aşteptase cu interes târguiala. Era un om de afaceri, întru totul încrezător în capacitatea lui de a

încheia târgul cel mai avantajos. Mai mult, se obișnuise cu ideea de a fi burlac din nou și începuse să aștepte cu interes deliciile acestui statut, chiar dacă l-ar fi costat un milion de lire. Simți ghimpele dezamăgirii.

– Nu înțeleg, spuse el prudent.

– Îmi e dor de copii. Vreau să fiu cu ei – și nu vreau să îi iau de lângă tine. Au nevoie de un tată tot atât de mult ca și de o mamă.

Era prea simplu. Trebuia să mai fie ceva, instinctul de afacerist a lui Shasa îl făcea să fie sigur de asta.

– Am încercat să trăiesc singură, continuă ea. Și nu-mi place. Vreau să mă întorc.

– Așa că reluăm pur și simplu lucrurile din punctul în care le-am lăsat? întrebă el cu prudență, dar ea scuturâ din cap.

– Ar fi imposibil, știm amândoi asta. Ridică mâna, preîntâmpinând alte întrebări. Lasă-mă să-ți spun ce vreau. Vreau să am parte de toate beneficiile vieții de dinainte, să fiu cu copiii, prestigiul asociat numelui Courtney și să nu fie nevoie să mă gândesc la bani...

– Dar până acum ai privit întotdeauna cu dispreț prestigiul și banii. Nu putu să se abțină să nu o atace, dar ea nu se simți jignită.

– N-am fost nevoită să trăiesc fără ele până acum, spuse ea simplu. Totuși, îmi doresc să pot să plec pentru o vreme, atunci când am să mă simt copleșită aici – dar n-am să te fac de râs pe plan politic sau altfel. Se opri. Asta e tot.

– Și ce primesc eu în schimb? întrebă el.

– O mamă pentru copiii tăi și o soție pentru viața publică. Am să fiu matroană la petreceri, am să fiu o companie plăcută pentru asociații tăi, am să te ajut chiar în alegeri, în politică, e un domeniu în care eram destul de pricepută.

– Credeam că opțiunile mele politice îți creează repulsie.

– Așa e – dar n-am să las să se vadă.

– Și ce se va întâmpla cu drepturile mele conjugale, așa cum sunt numite în mod delicat de avocați?

– Nu. Scutură din cap. Asta n-ar face decât să ne complice situaţia. Se gândi la Moses. N-ar fi putut să îi fie necredincioasă, chiar dacă el îi ordonase asta. Nu, dar n-am să mă opun escapadelor tale. Ai fost dintotdeauna suficient de discret. Ştiu că vei fi la fel şi în continuare.

Privi înspre sânii ei şi simţi un uşor regret, dar târgul pe care i-l oferea era incredibil. Avea tot ce îşi dorea şi mai economisise şi un milion de lire din toată afacerea.

– Asta e tot? întrebă el. Eşti sigură?

– Dacă nu ai altceva în minte, ceva ce ar trebui discutat.

El scutură din cap.

– Atunci să dăm mâna – şi să deschidem o sticlă de vin Widow.

Ea îi zâmbi peste rama ochelarilor pentru a ascunde ceea ce simţea cu adevărat faţă de el şi faţă de lumea lui, dar în timp ce sorbea din vinul gălbui şi pişcăcios făcu un jurământ. „Vei plăti, Shasa Courtney, vei plăti pentru târgul ăsta mai mult decât ai visat vreodată."

Pentru mai bine de un deceniu Tara fusese stăpână la Weltevreden, aşa că nu îi era dificil şi nu i se părea bizar să îşi reia rolul, doar că acum mai mult decât oricând simţea că juca într-o piesă anostă şi neconvingătoare.

Totuşi, se petrecuseră câteva schimbări. Lista de invitaţi se modificase subtil şi acum includea majoritatea politicienilor naţionalişti importanţi şi oameni de campanie, iar discuţiile de la cină se purtau mai mult în afrikaans decât în engleză. Cunoştinţele Tarei de limbă afrikaans erau suficiente, în definitiv era o limbă foarte simplă cu o gramatică necomplicată unde verbele nu erau nici măcar conjugate şi majoritatea vocabularului era luat direct din engleză. Cu toate acestea avea dificultăţi în rostirea sunetelor guturale, iar de cele mai multe ori zâmbea plăcut şi rămânea tăcută. Descoperi că procedând în felul ăsta prezenţa ei fu în curând trecută cu vederea şi auzea mult mai multe decât ar fi auzit dacă ar fi luat parte la discuţie.

Un invitat frecvent la Weltevreden acum era ministrul de interne, Manfred De La Rey, iar Tarei i se părea ironic să-l hrănească și să-l întrețină pe singurul om care pentru ea întruchipa tot ce era rău și crud în regimul opresiv pe care îl ura cu toată ființa ei. Era ca și cum ai fi stat la masă cu un leopard care mănâncă oameni, chiar și ochii îi erau palizi și cruzi ca aceia ai unei minunate feline prădătoare.

În mod bizar descoperi că, în ciuda aversiunii ei, acest bărbat o fascina. Fu surprinsă să afle, odată ce trecu peste șocul inițial al prezenței lui, că avea o minte ascuțită. Bineînțeles că se știa că fusese un student eminent al Facultății de Drept de la Universitatea Stellenbosch și că înainte de a intra în parlament își construise un cabinet de avocatură prin forțe proprii. Știa, de asemenea, că nici un bărbat care nu era esențialmente genial nu era inclus în cabinet, dar cu toate acestea inteligența lui era sinistră și amenințătoare. Se trezi ascultând cele mai îngrozitoare idei exprimate cu atâta logică și elocvență, încât trebui să se zgâlțâie pentru a scăpa de sub influența lui hipnotică, asemenea unei păsări care încearcă să rupă vraja dansului unduios al cobrei.

Relația lui Manfred De La Rey cu familia Courtney reprezenta o altă enigmă pentru ea. Era bine știut în familie cum tatăl său furase de la mina H'ani un milion de lire în diamante și cum Blaine, tatăl ei, și Centaine îl urmăriseră prin deșert și după o luptă aprigă îl capturaseră. Tatăl lui Manfred ispășise cincisprezece ani dintr-o sentință pe viață înainte de a fi eliberat, când naționaliștii amnistiaseră mulți prizonieri afrikaanderi după ce veniseră la putere în 1948.

Cele două familii ar fi trebuit să fie la cuțite și, într-adevăr, Tara observase urme clare ale acestei uri în tonul vreunei remarci sau în privirile necontrolate pe care și le aruncau Manfred De La Rey și Shasa, iar fațada prietenoasă și deschisă pe care o afișau era fragilă și oarecum artificială, ca și cum ar fi putut fi demascată în orice clipă și ei ar sări unul la gâtul altuia ca niște câini de lupte.

Pe de altă parte, Tara știa că Manfred fusese cel care îl ademenise pe Shasa să părăsească suferindul Partid Unit și să se alăture naționaliștilor, promițându-i funcția de ministru, și că Shasa îi făcuse pe cei din familia De La Rey, tată și fiu, acționari majoritari și directori în noua companie de conserve de pește din Walvis Bay, o companie care era prevăzută să aducă un profit de o jumătate de milion de lire încă din primul an de activitate.

Centaine făcu misterul relației lor și mai intrigant. Când Shasa îi invită pentru a doua oară pe Manfred De La Rey și pe soția sa la cină la Weltevreden, Centaine îi telefonă cu câteva zile înainte și o întrebă direct dacă ea și Blaine puteau să ia parte la petrecere.

Deși Tara se hotărâse să o vadă pe Centaine cât mai puțin posibil și să facă tot ce-i stătea în putință ca să atenueze influența lui Centaine asupra copiilor și asupra mersului general al proprietății, Tara fu luată prin surprindere de această rugăminte directă, încât nu putuse să se gândească la o scuză.

– Bineînțeles, mamă, încuviință ea cu un fals entuziasm. V-aș fi invitat oricum, dar m-am gândit că ați găsi seara plictisitoare și știu că tata nu-i poate suporta pe cei din familia De La Rey.

– Ce te-a făcut să crezi asta, Tara? o întrebă Centaine aspru. Fac parte din partide diferite, dar Blaine are un respect considerabil față de De La Rey și recunoaște că De La Rey rezolvă problemele cu destulă hotărâre. Ministerul lui a făcut o treabă minunată prinzându-i pe liderii campaniei, prevenind serioase dezordini publice și pierderi viitoare de vieți.

Cuvinte pline de furie îi stăteau Tarei pe limbă și voia să i le urle soacrei ei, dar strânse din dinți și luă o gură de aer, înainte de a spune cu blândețe:

– Ei bine, atunci, mamă, și eu și Shasa așteptăm cu nerăbdare să ne vedem vineri seară. Între șapte și jumătate și opt și, bineînțeles, bărbații vor purta cravată neagră.

– Bineînțeles, zise Centaine.

Ţinând cont de elementele explozive care se adunaseră împreună la masă, fusese o seară surprinzător de plăcută, dar era o regulă strictă impusă de Shasa ca nimeni să nu discute chestiuni legate de politica partidului în sufrageria somptuoasă de la Weltevreden. Conversaţia bărbaţilor varie de la viitorul turneu al echipei de rugby All Blacks până la tonul roşu de două sute şaptezeci de kilograme, primul de acest fel, pescuit recent în golful False. Manfred De La Rey şi Blaine erau amândoi pescari pricepuţi şi se entuziasmară la perspectiva unui premiu atât de măreţ.

Centaine fu neobişnuit de tăcută în timpul mesei. Tara o pusese lângă Manfred, dar ascultase cu atenţie tot ce spusese şi când, la sfârşitul mesei trecură în salonul albastru, rămase aproape de Manfred, iar cei doi uitară în curând de toţi ceilalţi şi se pierdură într-o discuţie animată, dar purtată cu glas scăzut.

Soţia germană a lui Manfred, Heidi, blondă şi statuară, nu reuşise să o prindă pe Tara într-o conversaţie plictisitoare despre lenea şi necinstea servitorilor ei negri, iar Tara plecă de cum putu şi îi duse tatălui ei un alt pahar de coniac, după care se aşeză lângă el pe canapeaua lungă de catifea albastră.

– Centaine spune că îl admiri pe De La Rey, zise încet şi amândoi priviră înspre cuplul de la celălalt capăt al încăperii.

– Este o persoană remarcabilă, mormăi Blaine. Tare ca piatra şi ascuţit ca o secure. Ştiai că până şi colegii lui îi spun Omul-Macetă?

– De ce o fascinează pe Centaine atât de mult? M-a sunat şi mi-a cerut să o invit când ştia că el va fi aici. Pare să fi făcut o obsesie faţă de el. De ce, tată, ştii cumva?

Blaine îşi coborî privirea şi şi-o îndreptă înspre scrumul compact şi gri al trabucului. „Ce-aş putea să-i spun?" se întrebă. Probabil că era unul dintre cei doar patru oameni din lume care ştia că Manfred De La Rey era fiul nelegitim al lui Centaine. Îşi aminti cât de şocat şi îngrozit fusese el însuşi când aflase. Nici măcar Shasa nu ştia că el şi Manfred erau fraţi vitregi, deşi, bineînţeles, Manfred ştia. Centaine îi mărturisise în 1948 ca

să-l şantajeze şi să-l împiedice pe Manfred să distrugă cariera politică a lui Shasa.

Totul era prea complicat şi, încă o dată, ca în multe alte dăţi de-a lungul anilor, Blaine se văzu tulburat de ecoul imprudenţelor şi al faptelor necugetate săvârşite de Centaine înainte ca el să o cunoască. Apoi zâmbi cu tristeţe. Era încă o femeie pătimaşă şi impetuoasă, dar erau tocmai motivele pentru care o iubea.

– Cred că o interesează tot ce ţine de cariera lui Shasa. Este normal să fie aşa. De La Rey este sponsorul lui Shasa. Este foarte simplu, draga mea.

– Da, De La Rey este sponsorul lui, încuviinţă Tara. Dar, tată, ce crezi despre faptul că Shasa şi-a schimbat culoarea politică?

În ciuda hotărârii ei de a rămâne calmă, ridică vocea, agitată, iar Shasa, care era antrenat într-o discuţie intimă cu cea de-a doua soţie a ambasadorului francez, tânără, elegantă şi cu privirea pătrunzătoare, îşi auzi numele pronunţat din celălalt capăt al încăperii şi se uită în direcţia ei. Tara îşi coborî glasul repede.

– Ce crezi despre asta, tată? N-ai fost pur şi simplu scandalizat?

– La început am fost, recunoscu Blaine. Dar apoi am discutat despre asta cu Centaine şi Shasa a venit să mă vadă. Am dezbătut problema şi mi-am spus părerea – dar în cele din urmă am înţeles punctul lui de vedere. Nu sunt de acord, dar i-l respect. Crede că poate face mai mult bine...

Tara îl ascultă pe tatăl ei repetând toate justificările banale şi superficiale ale lui Shasa şi fu din nou copleşită de revoltă. Începu să tremure cu o patimă stăpânită şi ar fi vrut să ţipe la ei, la Shasa, la Centaine şi chiar la tatăl ei, dar apoi se gândi la Moses şi la luptă, şi cu un efort reuşi să-şi păstreze stăpânirea de sine.

„Trebuie să-mi amintesc tot, îşi spuse. Tot ce spun sau fac ei. Chiar şi cel mai mic detaliu ar putea avea o importanţă deosebită pentru luptă."

Astfel, cu încredere, îi spuse totul lui Molly Broadhurst. Cel puțin o dată pe săptămână reușea să plece de la Weltevreden sub pretextul că merge la croitor și la coafor. Tara se întâlnea cu Molly numai după ce își lua măsuri de precauție ca să fie sigură că nu era urmărită. Primise instrucțiuni să abandoneze toate legăturile de stânga și să se abțină de la comentarii politice sau socialiste în prezența altora. Molly era singurul ei contact cu adevărata lume a luptei și prețuia fiecare minut pe care îl petreceau împreună.

Miriam Afrika putea să aducă întotdeauna copilul să stea cu ea în acest răstimp, iar Tara îl ținea în brațe și îi dădea să sugă din biberon în timp ce îi dădea raportul lui Molly. Totul o fascina la micul Benjamin, de la buclele frumoase ale părului negru și creț care îi acopereau capul sau finețea și nuanța pielii – miere și fildeș – până la tălpile piciorușelor care erau de cel mai pal și limpede roz-corai.

Apoi, la una dintre întâlniri, Molly îi aduse o altă scrisoare de la Moses și chiar și bucuria de a-l ține în brațe pe micuțul Benjamin păli în fața acelor cuvinte scrise.

Scrisoarea fusese scrisă în Addis Abeba, capitala Etiopiei. Moses se afla acolo la invitația expresă a împăratului Haile Selassie, pentru a se adresa conducătorilor statelor africane, și îi descrise primirea călduroasă de care avusese parte, vorbindu-i despre suportul moral, financiar și militar care îi fusese promis pentru lupta din Anzania – acesta fiind noul nume pentru Africa de Sud. Era prima dată când auzea asta și când repetă numele cu voce tare, sunetul acestuia trezi în ea o forță patriotică adâncă pe care nu o mai simțise niciodată. Citi restul scrisorii lui Moses:

> De aici îmi voi continua călătoria în Algeria unde mă voi întâlni cu colonelul Boumédienne care, în acest moment, luptă împotriva imperialismului francez, iar curajul lui nemărginit va aduce cu siguranță libertatea și fericirea poporului său asuprit.

După asta voi lua avionul spre New York şi este posibil să mi se permită să prezint cazul nostru în faţa Consiliului General al Naţiunilor Unite. Toate astea sunt impresionante, dar am veşti şi mai bune care te privesc pe tine şi pe fiul nostru, Benjamin.

Dacă vei continua activitatea importantă pe care o faci pentru cauză, prietenii noştri influenţi sunt hotărâţi să îţi ofere un premiu special. Într-o bună zi noi trei – tu, cu mine şi cu Benjamin – vom fi împreună în Londra. Nu-ţi pot spune cât de mult aştept să-mi ţin fiul în braţe şi să te întâmpin din nou.

O să-ţi scriu de îndată ce aflu ceva mai sigur. Între timp, te rog să continui munca valoroasă pentru cauză, îndeosebi trebuie să faci toate eforturile necesare pentru ca soţul tău să fie ales în guvern la alegerile de luna viitoare. Asta va conferi unicitate poziţiei şi valorii tale pentru luptă.

Multe zile după primirea scrisorii Tara fu într-o dispoziţie atât de bună şi veselă, încât şi Shasa şi Centaine observară, luând-o drept un semn că îşi acceptase până la urmă responsabilităţile de stăpână a domeniului Weltevreden şi că era pregătită să respecte înţelegerea pe care o făcuse cu Shasa.

Când prim-ministrul anunţă data alegerilor generale, ţara fu imediat cuprinsă de obişnuita frenezie şi exaltare care însoţea toate activităţile politice majore din Africa de Sud, iar ziarele îşi începură aprecierile tranşante şi partinitoare.

Demisia lui Shasa din Partidul Unit şi nominalizarea lui drept candidatul naţionalist pentru circumscripţia South Boland era unul dintre evenimentele principale ale campaniei. Presa de limbă engleză îl critica aspru, numindu-l laş şi trădător, în timp ce *Burger* şi *Transvaler*, partizanii cauzei naţionaliste, îl descriau ca pe un bărbat providenţial, un om de viitor, şi aşteptau cu nerăbdare ziua când toţi sud-africanii albi, chiar dacă sub conducerea Partidului Naţional, vor mărşălui umăr la umăr spre

republica de aur care era visul oricărui patriot adevărat sud-african.

Kitty Godolphin venise de la New York cu avionul pentru a se ocupa de subiectul alegerilor și pentru a adăuga detaliile de ultimă oră faimosului ei documentar *Toți ochii pe Africa*, serie care îi adusese un alt Emmy și o făcuse una dintre cele mai bine plătite comentatoare de televiziune din tânăra generație.

Schimbarea orientării politice a lui Shasa constituia titlul principal când ea aterizâ pe aeroportul Jan Smuts de unde îi telefonă pe linia privată și îl prinse la birou chiar după terminarea ședinței de consiliu pe care o prezidase și era pe punctul de a părăsi Casa Centaine pentru a se duce la mina H'ani pentru inspecția lunară.

– Bună! spuse ea veselă. Sunt eu.

– Nenorocito! Îi recunoscu imediat vocea. După tot ce mi-ai făcut ar trebui să-ți trag un șut în fund, încălțat cu cizme cu tinte și, pe lângă asta, să-mi iau și avânt.

– Oh, l-ai văzut? Nu a fost bun? Credeam că te-am prins perfect.

– Da, l-am văzut luna trecută pe BBC când eram în Londra. M-ai făcut să arăt ca o încrucișare între căpitanul Bligh și Simon Legree, deși mult mai pompos decât oricare dintre ei și cu mult mai neplăcut.

– Asta am și spus – te-am redat perfect.

– Nici nu știu de ce mai vorbesc cu tine, chicoti fără să vrea.

– Pentru că tânjești după trupul meu uimitor de frumos, sugeră ea.

– Ar fi mai înțelept să fac avansuri unui cuib de viespi.

– Aici nu e vorba de înțelepciune, amice, ci de dorință. Cele două nu sunt compatibile.

Iar Shasa avu o viziune vie a trupului ei subțire și a sânilor ei mici și perfecți și aproape că i se tăie respirația.

– Unde ești? o întrebă.

– La aeroportul din Johannesburg.

– Ce faci în seara asta? Făcu un calcul rapid. Putea să amâne inspecția de la mina H'ani și i-ar fi luat patru ore să ajungă cu Mosquito-ul până în Johannesburg.

– Aștept sugestii, îi spuse, atâta timp cât sugestiile includ un interviu exclusiv pentru NABS despre schimbarea culorii politice și viziunea ta asupra alegerilor ce urmează și ce înseamnă asta pentru oamenii de rând din această țară.

– Cred că am destulă experiență, zise. Dar o să ajung acolo în cinci ore. Nu pleca.

Shasa puse receptorul înapoi în furcă și pentru o clipă rămase surprins de el însuși. Schimbarea de planuri avea să uimească întreaga companie, fiindcă el avea un program fix, planificat pe o perioadă de mai multe săptămâni, inclusiv deschiderea campaniei sale electorale, dar femeia țesuse un fel de vrajă în jurul său. În toate aceste luni, amintirea ei dansase pe muchia minții sale ca un spiriduș neastâmpărat, iar acum gândul de a fi cu ea îl umplea de acel sentiment al așteptării tremurătoare pe care nu-l mai cunoscuse de pe vremea când era un băiețandru pornit în primele sale explorări sexuale.

Avionul avea rezervoarele pline și era tras pe pistă, gata să-și ia zborul spre mina H'ani. Avu nevoie de zece minute pentru a calcula noul plan de zbor și pentru a-l prezenta controlului de trafic aerian, iar apoi se urcă în carlingă și, rânjind ca un școlar care chiulește, porni motoarele Rolls-Royce Merlin.

Aterizâ la crepuscul, fu așteptat de o mașină a companiei și dus direct la hotelul Carlton din centrul Johannesburgului. Când intră pe ușa rotativă, o văzu pe Kitty în hol. Avea chipul proaspăt ca al unei adolescente, purta blugi, care-i puneau în valoare picioarele lungi cu șolduri înguste, și îl întâmpină cu un entuziasm copilăresc, luându-l pe după gât cu amândouă mâinile și sărutându-l. Probabil că străinii din hol își imaginau că Shasa era un tată care își întâmpina fiica școlăriță și zâmbiră cu indulgență.

– Ne-au lăsat să intrăm în apartament, îi spuse în timp ce îl conducea la lift, sărind pentru a putea ține pasul cu el și

strângându-i brațul cu gesturi de adorație. Hank a pregătit deja camera și luminile.

– Nu-mi dai răgaz nici să trec pe la șefi? protestă Shasa, iar ea se strâmbă.

– Să terminăm odată cu asta. Apoi vom avea mai mult timp pentru ce vrei tu să facem mai târziu. Îi zâmbi diabolic, iar el clătină din cap consimțind fără tragere de inimă.

Totul era deliberat, fără îndoială. Kitty era un profesionist prea bun ca să îi ofere timp să își revină și să-și adune gândurile. Era o parte a tehnicii ei de a-și lua interlocutorul prin surprindere, în timp ce, pe de altă parte, ea își pregătise cu grijă notițele și întrebările în cele cinci ore trecute de când vorbiseră la telefon.

Rearanjase mobila din apartamentul lui, transformând un colț într-un ungher tihnit de a cărui iluminare se ocupă Hank, care aștepta acum cu camera lui Arriflex pregătită. Shasa îi strânse mâna și îl salută prietenos în timp ce Kitty îi turna un pahar mare de whisky de la bar.

– Dă-ți jos haina, îl instrui ea întinzându-i paharul. Vreau să fii relaxat și destins.

Îl conduse spre cele două scaune aflate față în față și, în timp ce el sorbea din paharul cu whisky, îl calmă cu relatarea amuzantă a zborului care fusese întârziat cu opt ore din cauza vremii nefavorabile din Londra. Apoi Hank îi dădu semnalul, iar ea spuse cu voce mieroasă:

– Shasa Courtney, de la începutul secolului familia dumneavoastră a fost un aliat tradițional al generalului Smuts. A fost un prieten apropiat al bunicului dumneavoastră și al mamei dumneavoastră. A fost un oaspete frecvent în casa dumneavoastră și v-a facilitat intrarea pe scena politică. Acum ați întors spatele Partidului Unit pe care l-a condus și ați întors spatele principiilor fundamentale ale bunei-cuviințe și ale corectitudinii față de cetățenii de culoare din această țară care făceau atât de mult parte din filozofia generalului Smuts. Ați fost numit

dezertor şi cameleon – şi chiar mai rău. Credeţi că este o descriere corectă şi dacă nu, de ce nu?

Atacul fu atât de rapid şi de sălbatic, încât pentru o clipă îl blocă, dar ştiuse la ce să se aştepte şi zâmbi. Ştia că avea să se bucure de asta.

– Generalul Smuts a fost un om minunat, dar nu chiar aşa de sfânt cu nativii cum presupuneţi dumneavoastră. Tot timpul cât a fost la putere statutul lor politic a rămas neschimbat şi când au luat atitudine, nu a avut nici o ezitare în a trimite trupele şi a-i pune cu botul pe labe. Aţi auzit vreodată despre rebeliunea tribului Bondelswart şi despre masacrul de la Bulhoek?

– Sugeraţi că şi Smuts i-a asuprit pe nativii acestei ţări?

– Nu mai mult decât un cap de familie strict care îşi asupreşte copiii. În principiu, nu s-a dedicat niciodată în mod serios problemei negrilor. A lăsat asta pe mâna unei generaţii viitoare. Noi suntem acea viitoare generaţie.

– Foarte bine, şi ce aveţi de gând să faceţi în legătură cu negrii din această ţară, care sunt de patru ori mai mulţi decât albii, şi nu au nici un fel de drepturi pe pământul unde s-au născut?

– Mai întâi de toate vom încerca să nu cădem în capcana unei gândiri simpliste.

– Puteţi explica asta? se încruntă Kitty. Nu voia ca el să scape folosind o terminologie vagă. Daţi-ne un exemplu concret de gândire simplistă.

Clătină din cap.

– Nu ezitaţi să folosiţi termenii de „negri" şi „albi", împărţind această populaţie în două părţi separate, dacă nu inegale. Este periculos. Poate că asta funcţionează în America. Dacă tuturor americanilor negri li s-ar da feţe albe, ar fi pur şi simplu americani şi s-ar gândi astfel la ei înşişi...

– Sugeraţi că nu asta se întâmplă şi în Africa?

– Într-adevăr, încuviinţă Shasa. Dacă toţi negrii din această ţară ar primi feţe albe, tot s-ar gândi la ei înşişi ca făcând parte din tribul Zulu, sau Xhosa, sau Vendas şi încă am fi englezi şi afrikaanderi – foarte puţine s-ar schimba.

Lui Kitty nu-i plăcea, nu asta voia să spună publicului ei.

– Astfel, bineînțeles, respingeți ideea democrației în această țară. Nu veți accepta niciodată principiul „un om, un vot", dar veți aspira întotdeauna la dominația albă...

Shasa o întrerupse repede.

– „Un om, un vot" n-ar duce la un guvern negru cum păreți să vă imaginați, ci la un guvern Zulu, pentru că zulușii depășesc numeric orice alt grup. Am avea un dictator zulus precum bunul și bătrânul rege Chaka, iar asta ar fi o experiență încântătoare.

– Și care este soluția dumneavoastră? întrebă, ascunzându-și iritarea în spatele zâmbetului de fetiță. Acest *baasskap* alb, dominația albă și asuprirea sălbatică, sunt acestea susținute de o armată albă și de poliție...?

– Nu știu soluția, o întrerupse. Este ceva la care trebuie să lucrăm, dar presupun că va fi un sistem în care fiecare trib, negru, maro sau alb, își poate păstra identitatea și integritatea teritorială.

– Ce concept nobil, încuviință ea. Dar spuneți-mi și mie când, în istoria omenirii, orice grup care s-a bucurat de putere politică deplină a renunțat vreodată la această putere fără luptă armată. Chiar credeți că sud-africanii albi vor fi primii?

– Va trebui să ne facem propria istorie, zâmbi Shasa la fel de mieros ca și ea. Dar, între timp, existența materială a negrilor din această țară este de cinci sau șase ori mai bună decât a oricărui alt negru de pe continentul african. Se cheltuie mai mult pentru educația negrilor, pentru spitalele negrilor și pentru adăposturile negrilor, pe persoană, decât în orice altă țară africană.

– Cum se poate compara cheltuiala pe persoană pentru educația negrilor cu cheltuiala pentru educația albilor? îl întrebă Kitty repede. Am aflat că pentru educația unui copil alb se cheltuie de cinci ori mai mult decât pentru cea a unuia negru.

– Ne vom strădui să reglăm acest dezechilibru pe parcurs ce vom clădi bogăția acestei națiuni, pe parcurs ce țăranul negru devine mai productiv și contribuie mai mult la taxele care plătesc

această educație. În acest moment populația albă plătește nouăzeci și cinci la sută din taxe...

Nu așa ar fi trebuit să decurgă interviul, iar Kitty interveni subtil.

– Și cum și când vor fi negrii consultați în legătură cu aceste schimbări? Este corect să spunem că aproape toți negrii și, cu siguranță toți negrii educați și competenți care sunt lideri naturali, resping în totalitate sistemul politic actual care permite unei șesimi din populație să decidă soarta celorlalți?

Încă se înfruntau reciproc când Hank își îndepărtă capul de lentila camerei de filmat și își dădu ochii peste cap.

– Am rămas fără film în rolă, Kitty, mi-ai spus că cel mult douăzeci de minute. Am filmat patruzeci și cinci de minute.

– OK, Hank. Greșeala mea. Nu mi-am dat seama că avem un bigot atât de vorbăreț în emisiune. Îi zâmbi acru lui Shasa. Poți să strângi, Hank, și ne vedem mâine-dimineață. La nouă la studio. Se întoarse spre Shasa și nici măcar nu se uită după Hank când ieși din apartament. Deci, la ce concluzie am ajuns? îl întrebă pe Shasa.

– Că problema e mai complexă decât ar crede lumea, poate că nici noi, cei din guvern, nu ne dăm seama.

– Fără soluție? întrebă Kitty.

– Bineînțeles – fără indulgența și bunăvoința tuturor celor din țară și a prietenilor noștri din străinătate.

– Rusia? îl tachină ea, iar el se cutremură.

– Marea Britanie, spuse el.

– Dar America?

– Nu. Marea Britanie înțelege. America este prea prinsă de propriile probleme rasiale. Nu sunt interesați de destrămarea Imperiului Britanic. Oricum, întotdeauna am fost alături de Marea Britanie – și acum Marea Britanie va fi alături de noi.

– Încrederea ta în recunoștința marilor națiuni este reconfortantă. Cu toate acestea cred că în următorul deceniu vei descoperi că un val uriaș de îngrijorare stârnit de încălcarea drepturilor omului va porni dinspre Statele Unite. Cel puțin așa

sper – iar North American Broadcasting Studios va face tot ce-i stă în putere ca să-l transforme într-un tsunami.

– Treaba ta este să raportezi realitatea, nu să încerci să o restructurezi, îi spuse Shasa. Eşti reporter, nu Dumnezeul Dreptăţii.

– Dacă într-adevăr crezi asta, eşti naiv. Noi ridicăm şi distrugem regi.

Shasa rămase cu privirea aţintită asupra ei, ca şi cum ar fi văzut-o pentru prima dată.

– Dumnezeule, eşti prinsă în jocul puterii, ca toţi ceilalţi.

– E singurul joc pe care-l cunosc, amice.

– Eşti amorală.

– Nu mai mult decât tine.

– Ba da. Noi suntem pregătiţi să luăm o decizie şi să trăim cu consecinţele acesteia. Tu te răzbuni pe ce ai distrus, iar apoi, asemenea unui copil cu jucăria ruptă, o arunci la o parte şi continui, fără măcar o armă de regret, spre o nouă cauză care îţi va face mai multă publicitate.

O enervase. Se uită strâmb la el şi îşi mijì ochii până ajunseră ca două capete de săgeată strălucitoare, iar pistruii de pe nas şi de pe obraji îi scânteiau ca nişte bucăţi de poleială. Îl stârnea s-o vadă dându-şi arama pe faţă, la fel de puternică şi formidabilă ca orice alt adversar pe care îl înfruntase vreodată. Voia să o întărâte şi mai mult, să o facă să-şi dea drumul complet.

– Te-ai transformat în gurul Africii de Sud la televiziunea americană pentru un singur motiv. Nu de grija maselor negre, ci pur şi simplu pentru că simţi în aer mirosul sângelui şi al violenţei. Ai simţit că aici urmează să se întâmple ceva şi vrei să fii singura care filmează asta...

– Nenorocitule, îi strigă printre dinţi. Vreau pace şi dreptate.

– Pacea şi dreptatea nu reprezintă un material bun, Kitty, dragostea mea. Tu te afli aici pentru a înregistra crimele şi ţipetele – şi dacă nu vor avea loc cât de curând, ei bine, se poate rezolva uşor – le vei ajuta tu puţin.

Se ridicase de pe scaun şi stătea în faţa lui, cu buzele albe de furie.

– În ultima oră ai împrăştiat cea mai rea otravă rasială, iar acum mă acuzi de nedreptate. Mă numeşti *agent provocateur* pentru violenţele care urmează.

Ridică din sprânceană şi îi zâmbi batjocoritor şi disprețuitor, acel zâmbet care îi înfuria pe oponenţii săi din alte partide, iar asta fu prea mult pentru ea. Se năpusti asupra lui, cu buzele strânse şi tremurând de furie, şi îşi îndreptă amândouă mâinile spre singurul lui ochi teafăr.

Shasa o apucă de încheieturi şi o ridică până nu mai atingea podeaua cu picioarele. Rămase uimită de forţa lui, dar îşi ridică puternic genunchiul, îndreptându-l înspre vintrele lui. El se întoarse uşor şi primi lovitura în muşchiul tare al coapsei.

– Unde a învăţat o fată aşa simpatică o şmecherie ca asta? o întrebă el şi îi răsuci mâinile la spate, o prinse de amândouă încheieturile cu mâna stângă şi apoi se aplecă asupra ei.

Îşi strânse buzele şi încercă să îşi ferească faţa, dar el îi găsi gura şi, în timp ce o săruta îi descheia bluza, iar cu mâna liberă îi scoase sânii mici. Sfârcurile îi erau asemenea unor dude coapte, era la fel de excitată ca şi el, dar lovea şi scuipa de furie.

O întoarse şi o aruncă cu faţa în jos pe braţul gros al fotoliului tapisat cu piele, ţintuind-o cu mâna între omoplaţi şi cu fundul în aer. Aşa stăteau copiii când li se administra bătaia cu bâtul la şcoală şi, în timp ce ea ţipa şi se zbătea, Shasa îi smulse cureaua de piele de la blugi şi îi trase pantalonii şi chiloţii, lăsându-i să cadă până la glezne, iar apoi se aşeză aproape în spatele ei. Fesele îi erau albe şi rotunde şi îl înnebuneau.

Deşi se zbătea şi se agita fără încetare, în acelaşi timp îşi ridica şoldurile şi îşi arcuia spatele pentru a-i uşura lui intrarea şi numai în momentul când se întâmplă asta încetă să se mai zbată şi se împinse în el, gâfâind de la efortul de a ţine pasul cu el.

Se termină foarte repede pentru amândoi, iar ea se întoarse trăgându-l şi pe el pe fotoliu şi îi şopti cu răsuflarea întretăiată:

– Ei bine, trebuie să recunosc, așta da mod de a pune capăt unei dispute.

Shasa comandă cina în cameră, rac la grătar cu sos Mornay, urmat de Chateaubriand[1], cartofi noi copți și sparanghel proaspăt. Îl expedie pe chelner și servi chiar el masa, deoarece Kitty era îmbrăcată doar cu halatul lung de la hotel.

În timp ce răsucea tirbușonul în sticla de Chambertin, îi spuse:

– Mi-am amânat treburile cu patru zile pentru noi. În ultimele câteva săptămâni am avut noroc să achiziționez cincizeci de mii de acri de pământ de-a lungul râului Sabi dincolo de Parcul Național Kruger. Am pus ochii pe el în urmă cu cincisprezece ani. Aparținea văduvei unuia dintre bătrânii antreprenori și a trebuit să aștept până când hoașca a plecat pe lumea cealaltă ca să iasă pe piață. Este o regiune minunată și sălbatică, abundând în vânat, locul ideal pentru un weekend în care să te pierzi. O să ne ducem acolo cu avionul mâine după micul dejun – nimeni nu va ști unde suntem.

Ea începu să râdă.

– Ți-ai pierdut și fărâma de minte, dragul meu amant. Eu sunt o fată muncitoare. Mâine la ora unsprezece am un interviu cu liderul opoziției, De Villiers Graaff, și cu siguranță nu voi fugi cu tine în sălbăticie ca să mă holbez la lei și la tigri.

– Nu sunt tigri în Africa – tu ești experta în problemele Africii, ar trebui să știi asta. Se enervase din nou. Avem de-a face cu un caz de înșelăciune. M-ai adus până aici degeaba, o acuză.

– Degeaba? chicoti ea. Asta numești tu *degeaba?*

– Mă așteptam să fie patru zile.

– Supraestimezi prețul unui interviu. Tot ce mai primești este ce-a mai rămas din această noapte și mâine înapoi la muncă – amândoi.

---

[1] File de vită (n.tr.)

Îl dezarma prea des, își dădu Shasa seama. Ultima dată îi propusese să se căsătorească cu el și ideea încă îi surâdea. Îl tulburase cum nici o altă femeie n-o făcuse de când o întâlnise pentru prima oară pe Tara. O dorea atât de mult și pentru că era inaccesibilă. Shasa era obișnuit să primească tot ce voia, chiar dacă era o vulpiță puternică și fără inimă cu chip și trup de copil.

O privi mâncând friptura cu aceeași pasiune senzuală cu care făcea dragoste. Stătea cu picioarele încrucișate pe marginea fotoliului și tivul halatului i se ridicase în sus pe coapse. Ea văzu direcția privirii lui, dar nu făcu nici un efort să se acopere.

– Mănâncă, rânji ea. Să luăm lucrurile pe rând, dragul meu amant.

Shasa fu precaut în legătură cu oferta Tarei de a-l ajuta în campania electorală și, la primele două întâlniri, plecă singur cu mașina, traversând munții prin trecătoarea Sir Lowry.

South Boland, noua lui circumscripție, era o zonă cu pământuri bogate, prinsă între munți și mare, pe litoralul estic al regiunii Cape. Votanții erau aproape în majoritate afrikaanderi, iar familiile lor dețineau acele pământuri de trei sute de ani. Erau fermieri bogați, cultivatori de grâu sau crescători de oi, calviniști și conservatori, dar nu erau la fel de porniți împotriva englezilor și nici niște republicani atât de înrăiți precum verii lor din interiorul țării, din Statul Liber sau din Transval.

Întâmpinară primul discurs al lui Shasa cu prudență și îl aplaudară politicos la sfârșit. Contracandidatul lui din Partidul Unit era un descendent de-ai lui Smuts și, asemenea lui Blaine, în funcție până în 1948, când pierduse în fața naționaliștilor. Avea totuși susținere în district printre oamenii care îl cunoscuseră pe Smuts și care avansaseră „spre nord" pentru a lupta împotriva Axei.

După ce-a de-a doua întâlnire dintre Shasa și alegători, organizatorii locali din Partidul Național se arătară îngrijorați și speriați.

– Pierdem teren, îi spuse unul dintre ei lui Shasa. Soţiile sunt suspicioase faţă de un om care îşi face campanie fără să aibă soţia alături. Vor să o vadă.

– Vedeţi, *Meener Courtney*, sunteţi puţin prea arătos. E un avantaj în faţa femeilor tinere care cred că semănaţi cu Errol Flynn, dar le displace femeilor în vârstă, iar bărbaţilor nu le place felul în care vă privesc femeile tinere. Trebuie să arătăm că sunteţi un familist.

– O voi aduce pe soţia mea, promise Shasa, dar îşi pierdu buna dispoziţie. Ce fel de impresie ar fi făcut Tara în această comunitate severă, cu frica lui Dumnezeu, unde multe dintre femei mai purtau încă bonetă *voortrekker*, iar bărbaţii considerau că locul unei femei era fie în pat, fie la bucătărie.

– Ar mai fi ceva, continuă cu tact şeful de campanie. Avem nevoie de unul dintre oamenii de la vârf, unul dintre miniştrii care să arate alături de dumneavoastră la tribună. Vedeţi, *Meener* Courtney, oamenilor le vine greu să creadă că sunteţi un naţionalist *verita*, având în vedere numele englezesc şi istoria familiei dumneavoastră.

– Avem nevoie de cineva care să mă facă să par respectabil, asta vreţi să spuneţi? Shasa îşi ascunse zâmbetul şi toţi se arătară uşuraţi.

– *Ja*, domnule. Âsta-i adevărul!

– Şi ce-aţi zice dacă l-aş aduce pe ministrul De La Rey pentru întâlnirea de vineri – şi pe soţia mea, bineînţeles?

– Ei drăcie, se entuziasmară ei. Ministrul De La Rey e perfect. Oamenilor le-a plăcut modul în care a rezolvat tulburările. E un bărbat abil şi puternic. Dacă îl veţi aduce să le vorbească oamenilor, vom fi scăpat de probleme.

Tara acceptă invitaţia fără nici un comentariu şi printr-un exerciţiu de voinţă Shasa se abţinu să o sfătuiască în legătură cu felul în care trebuia să se îmbrace sau să se comporte, dar fu încântat şi recunoscător când o văzu pe scena din primăria oraşelului Caledon îmbrăcată într-o rochie sobră bleumarin, cu părul roşcat şi des strâns cuminte într-un coc la ceafă.

Deşi era frumoasă şi zâmbitoare, era imaginea ideală a unei bune soţii. Isabella se afla alături de ea, cu şosete albe trei sferturi şi cu fundiţe în păr. Actriţă înnăscută, Isabella se ridică la înălţimea momentului, comportându-se ca o viitoare călugăriţă. Shasa văzu cum membrii echipei de campanie încuviinţau din cap şi schimbau zâmbete de uşurare.

Ministrul De la Rey, susţinut de soţia sa blondă şi de familia numeroasă, îl prezentă pe Shasa cu un discurs înflăcărat prin care afirma răspicat că guvernul naţionalist nu avea să permită să fie manipulat de guvernele străine sau de agitatorii comunişti, cu atât mai mult dacă agitatorii erau şi negri, şi comunişti.

Stilul oratoric al lui Manfred era bine articulat, cu maxilarul împins în faţă, cu fulgere ieşind din ochii de culoarea topazului, cu un deget ridicat ameninţător, cu mâinile în şold la sfârşit, când ascultătorii se ridicară pentru a-l aplauda.

Stilul lui Shasa era diferit, relaxat şi amical, iar când încercă pentru prima dată să glumească, publicul se arătă cu adevărat amuzat. Continuă prin a oferi asigurări că guvernul va spori subvenţiile şi aşa generoase acordate fermierilor, în special pentru lână şi grâu, că vor proteja industria locală şi că vor căuta noi pieţe de desfacere în străinătate pentru materiile brute, în particular pentru lână şi grâu. Sfârşi prin a le spune că mulţi vorbitori de limbă engleză ajunseseră să conştientizeze că salvarea ţării ţinea de constituirea unui guvern puternic care nu face compromisuri şi prezicea o creştere a majorităţii naţionaliste.

De data asta nimeni nu se abţinu de la aplauzele furtunoase care urmară discursului, iar votul de încredere fu acordat în unanimitate atât guvernului, cât şi Partidului Naţional şi candidatului din partea acestuia pentru South Boland. Întregul district, inclusiv simpatizanţii Partidului Unit, veniră la invitaţia lui Shasa la grătarul gratuit de pe stadionul de rugbi. Doi viţei fură pregătiţi la protap, iar pentru a aluneca mai bine pe gât se consumară râuri de bere Castle şi de *mampoer*, coniacul de piersici de producţie locală.

Tara stătu cu femeile, arătându-se umilă și sfioasă, vorbind puțin, permițându-le femeilor mai în vârstă să dezvolte sentimente materne față de ea, în timp ce Shasa se învârtea printre soții acestora vorbind cu pertinență despre subiecte importante, precum dăunătorii grâului și râia la oi. Întreaga atmosferă era plăcută și menită să reîntărească încrederea și, pentru prima oară, Shasa putu să aprecieze adevăratele dimensiuni ale planificării realizate de oamenii de campanie, devotamentul și angajamentul lor față de cauza naționalistă, care se reflectau și în nivelul de mobilizare a tuturor resurselor, așa cum se întâmplase în acest caz. Partidul Unit n-ar fi putut să facă vreodată ceva similar, pentru că vorbitorii de limbă engleză se complăceau și se dovedeau apatici când venea vorba de politică. Era vechea meteahnă englezească de a dori să nu pari niciodată că te străduiești prea mult. Politica era un fel de sport și fiecare gentilom știa că sportul trebuie să fie practicat numai de amatori.

„Nu-i de mirare că am pierdut controlul, se gândi Shasa. Băieții ăștia sunt niște profesioniști, iar noi pur și simplu nu ne ridicam la nivelul lor", dar apoi întrerupse firul gândurilor. Acum aceștia erau oamenii lui de campanie, nu mai reprezentau inamicul. Devenise o rotiță în această mașinărie politică bine unsă și perfect acordată, iar conștiința acestui fapt era puțin intimidantă.

La sfârșit, având-o pe Tara alături, Shasa făcu un tur pentru a ura noapte bună celor mai importanți demnitari locali, fiind condus cu tact de unul dintre oamenii de campanie care avea grijă ca nici unul să nu fie neglijat și cu toții căzură de acord că familia era cu adevărat fermecătoare.

Rămaseră peste noapte la cel mai prosper fermier local, iar în dimineața următoare, fiind duminică, merseră la slujba de la Biserica Reformată Olandeză din sat. Shasa nu mai călcase într-o biserică de la botezul Isabellei. Nici nu era nerăbdător să o facă. Era un alt mare spectacol pentru că Manfred De la Rey îl convinsese pe unchiul său, Sfinția Sa reverendul Tromp

Bierman, mai-marele bisericii, să țină predica. Predicile unchiului Tromp erau faimoase în toată regiunea Cape și familiile nu se dădeau înapoi de la a parcurge sute de kilometri pentru a-l asculta.

– N-am crezut niciodată că o să ajung să vorbesc în favoarea unui blestemat de *rooinek*, îi spuse el lui Manfred. Ceea ce fac acum e fie un semn al unei senilități în stare avansată, fie al iubirii nemăsurate ce ți-o port. Apoi urcă în amvon și, cu barba deasă și argintie strălucind asemenea valurilor unei mări pe vreme de furtună, se pogorî asupra enoriașilor cu o asemenea forță și furie, încât ajunseră să tremure și să se înfioare, cuprinși de o încântătoare teamă pentru sufletele lor.

La sfârșitul predicii, unchiul Tromp se mai temperă pentru a le aminti că urmau alegerile și că un vot acordat Partidului Unit era un vot dat diavolului însuși. Indiferent de ceea ce unii dintre ei ar fi simțit pentru englezi, acum nu votau un om, ci un partid asupra căruia Atotputernicul își pogorâse binecuvântarea și în mâinile căruia încredințase destinul *volk*-ului. Numai că nu le închisese ușile raiului în nas celor care nu i-ar fi acordat votul lui Courtney, dar când îi privi amenințător puțini fură cei care se simțeau tentați să îi pună la încercare răbdarea.

– Ei bine, draga mea, n-aș putea să-ți mulțumesc îndeajuns pentru ajutorul oferit, îi spuse Shasa Tarei în timp ce se întorceau acasă, trecând cu mașina prin trecătoarea Hottentots Holland. De aici încolo totul pare floare la ureche.

– A fost interesant să văd cum funcționează sistemul politic, murmură Tara. Toți ceilalți jochei au coborât din șa și ți-au făcut loc.

Ziua alegerilor în South Boland nu fu decât pecetluirea unei victorii sigure, iar la numărarea voturilor se dovedi că Shasa reușise să atragă cel puțin cinci sute dintre foștii votanți ai Partidului Unit, rotunjind frumos majoritatea, asta spre încântarea liderilor naționaliști. Iar cu cât se strângeau rezultatele, și din restul țării devenea tot mai clar că tendința era universală. Pentru prima dată, un număr substanțial de anglofili părăseau

partidul lui Smuts. Naționaliștii câștigaseră 103 locuri față de 53 câștigate de Partidul Unit. Promisiunea unui guvern care nu făcea compromisuri dădea roade.

La Rhodes Hill, Centaine dădu o petrecere la care invită o sută cincizeci de oaspeți importanți reuniți pentru a sărbători numirea lui Shasa în noul cabinet.

În timp ce se învârteau împreună de-a lungul ringului de dans pe acordurile *Dunării albastre*, Centaine îi spuse lui Shasa:

– Încă o dată am făcut mișcarea potrivită la momentul potrivit, *chéri*. Se poate încă adeveri – totul! Și fredonă încet cântecul de naștere pe care bătrânul aborigen îl compusese la nașterea lui Shasa:

Săgețile lui vor zbura către stele
Și când oamenii îi vor rosti numele
Se va auzi până departe
Oriunde va merge, va găsi apă bună!

Sunetele ciudate ale limbii boșimanilor, precum niște crenguțe rupte sau niște pași prin noroi, treziră amintiri nostalgice din vremuri demult trecute pe când se aflau împreună în Kalahari.

Lui Shasa îi plăcea în parlament. Era asemenea unui club exclusivist pentru domni. Îi plăceau măreția coloanelor albe și sălile impunătoare, plăcile exotice care acopereau podelele, lambriurile și băncile îmbrăcate în piele verde. Se oprea adeseori pe coridoare pentru a admira tablourile și busturile oamenilor faimoși, Merriman și Louis Botha, Cecil Rhodes și Leander Starr Jameson, eroi și pungași, diplomați și aventurieri. Ei făcuseră istoria acestei țări – iar apoi își aminti: „Istoria este un râu nesfârșit. Ziua de azi este istorie, iar eu mă aflu aici, la izvoare", și își imagină propriul portret atârnând alături de celelalte cândva, în viitor. „Am să angajez pe cineva să mi-l facă de îndată, gândi el. Acum cât sunt încă în floarea vârstei.

Deocamdată am să-l pun la Weltevreden, dar am să las o clauză în testament."

Fiind ministru, avea acum propriul birou în clădirea parlamentului, aceleaşi camere care fuseseră folosite de către Cecil Rhodes pe când era prim-ministru în vechiul parlament din Cape, înainte de extinderea clădirii. Shasa redecoră şi mobilă biroul pe propria cheltuială. Lambriurile fură instalate de Thesens, firma de prelucrare a lemnului din Knysna. Era lemn indigen de măslin sălbatic, cu o fibră minunată şi cu un lustru mătăsos. Atârnă pe pereţi patru dintre cele mai frumoase peisaje semnate de Pierneef, iar pe masa de sub acestea aşeză sculptura în bronz a unui vânător băştinaş realizată de Van Wouw. Deşi hotărâse ca toate obiectele de artă să fie africane, covorul verde era un Wilton, iar biroul un Ludovic al XIV-lea.

Se simţi straniu când intră pentru prima dată în camera parlamentului şi se aşeză la tribuna guvernului, situându-se în oglindă faţă de vechiul său loc. Ignoră privirile ostile care veneau de la foştii lui colegi şi îi zâmbi doar lui Blaine care clipi inexpresiv şi, în timp ce preşedintele parlamentului citea rugăciunea, îi măsură din priviri pe oamenii cărora le acordase loialitatea sa.

Gândurile îi fură întrerupte când preşedintele sfârşi rugăciunea şi, din rândurile opoziţiei, De Villiers Graaff, liderul chipeş al acesteia, se ridică pentru a propune tradiţionalul vot de neîncredere, în timp ce membrii guvernului, îngâmfaţi şi trufaşi, savurându-şi încă triumful electoral, îl ironizară zgomotos, strigând „*Skande!* Scandal!" şi „*Siestog, man!* Ar trebui să-ţi fie ruşine, domnule!"

Două zile mai târziu Shasa urcă la prezidiu pentru a ţine primul discurs şi iadul se declanşă în parlament. Foştii tovarăşi îşi urlară dispreţul şi fluturară foile cu ordinea de zi, bătând din picioare şi fluierând scandalizaţi, în timp ce membrii din partidul adoptiv strigau cuvinte de susţinere şi încurajare.

Înalt şi elegant, zâmbind zeflemitor, trecând cu uşurinţă de la engleză la afrikaans, Shasa reuşi treptat să reimpună tăcerea

opoziției prin stilul său oratoric, vorbind într-o tonalitate joasă, dar captând auditoriul și, odată ce deveniră atenți, îi făcu să se simtă jenați în timp ce le diseca partidul având măiestria unui om din interior, iar apoi le expuse slăbiciunile și hibele, lăsându-i să se gândească la ele.

Când se reașeză îi lăsă cu un sentiment puternic de disconfort, iar prim-ministrul se aplecă în fotoliul său pentru a încuviința din cap, o răsplată publică fără precedent, în timp ce ceilalți miniștri, chiar și cei din nord, ostili numirii sale, îi trimiseră biletele de felicitare. Biletul primit de la De La Rey îl invita să se alăture la prânz unui grup de miniștri marcanți, în sala de mese a parlamentului. Era un început promițător.

Blaine Malcomess și Centaine veniră în weekend la Weltevreden. Ca de obicei familia își petrecu întreaga după-amiază de sâmbătă pe terenul de polo. Blaine demisionase de curând din poziția de căpitan al echipei sud-africane.

– E indecent ca un om trecut de șaizeci de ani să mai joace, își explică el decizia în fața lui Shasa.

– Ești mai bun decât noi, tinereii de patruzeci, Blaine, știi asta prea bine.

– N-ar fi frumos ca postul de căpitan să rămână în familie? sugeră Blaine.

– Dar eu n-am decât un singur ochi.

– Las-o moartă, amice. Lovești mingea la fel de bine ca oricând. E doar o chestiune de antrenament și de și mai mult antrenament.

– N-am timp pentru asta, protestă Shasa.

– În viață îți găsești timp pentru lucrurile pe care ți le dorești cu adevărat.

Așa că Blaine îl obligă să exerseze, dar în sinea lui știa că Shasa îți pierduse interesul pentru jocurile cu mingea și că nu avea să ajungă niciodată căpitanul echipei naționale. Călărea încă asemenea unui centaur, nu încăpea îndoială, brațul îi era puternic și precis și avea curajul unui leu atunci când se

ambiționa, dar acum era nevoie de un stimul mai puternic ca să îi pună sângele în mișcare.

„E un paradox bizar cum un om înzestrat cu prea multe talente ajunge să le irosească pe toate fără a-l dezvolata pe nici unul până la capăt." Gândind astfel, Blaine își mută privirea de la Shasa la fiii acestuia.

Ca de obicei Sean și Garrick se alăturaseră antrenamentului fără a fi chemați și, deși nu puteau să țină pasul sau să egaleze iscusința celor mai în vârstă, erau buni prinzători și pasatori în jocul acestora.

Sean călărea la fel ca tatăl său la acea vârstă și îl făcea pe Blaine să simtă o durere nostalgică privindu-l. Părea una cu calul, coordonarea dintre călăreț și animal era totală, mânuia crosa natural și fără efort, dar își pierdu repede interesul și făcu mici greșeli din neglijență, arătându-se mai dornic să-și necăjească fratele, să se dea mare, să le arunce priviri fetișcanelor din tribune, decât să-și perfecționeze stilul.

Garrick era exact opusul fratelui său. Între el și șa pătrundea destulă lumină cât să fie văzută și de un orb. Totuși, era întru totul concentrat și privea amenințător mingea prin ochelari, folosindu-se de crosă cu grația unui muncitor care săpa un șanț, dar era surprinzător cât de des îi reușea o lovitură puternică și cât de departe zbura mingea din rădăcină de bambus. Apoi Blaine fu surprins de schimbarea neașteptată din constituția sa. Din băiețelul sfrijit care fusese nu cu mult timp în urmă, era aproape grotesc de supradezvoltat la umeri, la piept și la brațe pentru un copil de vârsta lui. Totuși, când descălecară pentru a servi ceaiul, picioarele slăbănoage îi dădeau înfățișarea neplăcută a unui antropoid. Când își dădu jos casca de călărie părul i se ridică în țepi dezordonați și, în timp ce Sean se îndreptă înspre fete pentru a le face să chicotească și să roșească, Garrick rămase lângă tatăl său. Blaine fu încă o dată surprins de cât de des îi vorbea Shasa copilului, arătându-i chiar cum să țină mai bine crosa în mână și, după ce deprinse mișcarea, Shasa îl lovi ușor peste braț și îi spuse:

– Bravo, campionule. O să ajungi într-o zi să porți un tricou verde cu auriu[1].

Era înduioșător să vezi privirea recunoscătoare din ochii lui Garrick, iar Blaine schimbă ocheade cu Centaine. Nu cu multă vreme în urmă discutaseră despre dezinteresul total pe care Shasa i-l arăta fiului său și de efectele nefaste pe care le putea avea comportamentul său. Temerile lor pentru Garrick păreau a fi fost neîntemeiate, recunoscu Blaine, ar fi trebuit să fie îngrijorați pentru ceilalți doi băieți.

Michael nu călărea azi. Se lovise la încheietură, o rană misterioasă care, deși părea să provoace chinuri sfâșietoare, nu se manifesta nici prin vânătăi, nici printr-o umflătură. Era uimitor cât de des încheietura, sau glezna, sau genunchiul, îi făceau probleme de câte ori se prefigurau exerciții fizice dificile. Blaine se încruntă privindu-l acum, așezat lângă Tara la masa de sub stejari, amândoi cu capetele aplecate asupra unui volum de poezii. Nici unul din ei nu își ridicase nici măcar o dată privirea cu toate urletele și galopurile, în ciuda strigătelor triviale de pe teren. Blaine era un susținător înverșunat al vechiului dicton conform căruia un tânăr trebuie să aibă o minte sănătoasă într-un corp sănătos, un trup robust ca să se ia la trântă cu viața. Vorbise cu Tara despre Michael, dar, deși aceasta promisese că îl va încuraja să participe la jocuri și să facă sport, Blaine nu observă nici o dovadă în acest sens.

În spatele său se auzi un cor de hohote de râs și de chicote și Blaine privi peste umăr. Oriunde apărea Sean în ultimul timp părea întotdeauna să se strângă în jurul său o turmă de fete. Le atrăgea tot așa cum un copac plin de fructe atrage un stol de păsărele zgomotoase. Blaine n-avea nici cea mai mică idee cine erau părinții acestor fete, unele erau fiicele administratorilor moșiei și ale viticultorului lui Shasa, care era de origine germană, fetița blondă drăguță era a consulului american, iar cele brunete erau fiicele ambasadorului francez, dar celelalte erau

[1] Culorile echipei naționale de polo (n.tr.)

complet necunoscute – probabil copiii politicienilor şi ai altor membri ai corpului diplomatic care se aflau pe lista de oaspeţi la ceaiul de sâmbăta de la Weltevreden.

„N-ar trebui să mă bag, îşi spuse Blaine în sinea sa. Dar cred că am să vorbesc cu Shasa. N-are sens să vorbesc cu Tara. Ea e mult prea moale." Blaine privi în jur şi văzu că Shasa părăsise grupul de la masa de sub stejari şi că înaintase spre padoc. Stătea pe vine cu unul dintre grăjdari şi examina copita din faţă a poneiului său preferat, un armăsar puternic pe care îl numise Kenyatta pentru că era negru şi periculos.

„E o ocazie bună", mormăi Blaine şi merse să i se alăture lui Shasa. Discutau dacă să potcovească piciorul poneiului, singurul său punct slab, iar apoi se ridicară.

– Cum se descurcă Sean la Bishops? întrebă Baine simplu, iar Shasa se arătă surprins.

– A vorbit Tara cu tine? întrebă el.

Sean intrase la liceu la începutul anului, după ce terminase gimnaziul ca monitor şi căpitan sportiv.

– Are probleme? întrebă Blaine.

– Trece printr-o fază, ridică Shasa din umeri. O să se descurce. E mult prea înzestrat ca să nu reuşească în cele din urmă.

– Ce s-a întâmplat?

– Nimic îngrijorător. A devenit puţin rebel şi notele au luat-o razna. L-am lăsat să guste puţin din cravaşă. Este singura limbă pe care o mai înţelege. O să fie bine, Blaine, nu-ţi face griji.

– Pentru unii oameni totul vine prea uşor, remarcă Blaine. Ajung să se obişnuiască să treacă prin viaţă ca gâsca prin apă. Îl văzu pe Shasa încordându-se şi îşi dădu seama că lua remarca personal. „Nu-i rău, gândi el, lasă-l să o ia", şi continuă: Tu trebuie să ştii cum e, Shasa. Ai aceeaşi slăbiciune.

– Cred că tu ai dreptul să-mi vorbeşti aşa. Eşti singurul om care are dreptul ăsta, zise Shasa gânditor. Dar să nu te aştepţi să îmi şi placă, Blaine.

– Mă aştept ca nici tânărului Sean să nu-i placă să fie criticat, spuse Blaine. Despre el am vrut să-ţi vorbesc, nu despre tine. Cum am ajuns să discutăm despre tine? Dar dacă tot am ajuns, permite-i unui om bătrân să vă dea câteva sfaturi amândurora. În primul rând, nu-i trece prea uşor cu vederea comportamentul lui Sean, s-ar putea ca într-o zi să te trezeşti pe cap cu o problemă serioasă dacă nu intervii acum. Unii oameni trebuie să fie stimulaţi în permanenţă, altfel se plictisesc. Cred că s-ar putea ca Sean să fie unul dintre acei oameni. Devin dependenţi de agitaţie şi de pericol. Ai grijă cu el, Shasa.

– Îţi mulţumesc, Blaine, încuviinţă Shasa, dar nu era deloc recunoscător.

– Cât despre tine, Shasa. Tu ţi-ai trăit viaţa ca pe un joc.

– Asta şi e, sunt convins, consimţi Shasa.

– Dacă tu crezi asta cu adevărat, atunci nu ai nici un drept să-ţi asumi responsabilitatea unei poziţii ministeriale, spuse Blaine blajin. Nu, Shasa. Ai devenit responsabil de bunăstarea a şaisprezece milioane de suflete. Nu mai e doar un joc, ci o datorie sacră. Se opriră din mers şi se priviră. Gândeşte-te la asta, Shasa, spuse Blaine. Cred că te vor aştepta sarcini sumbre şi dificile şi că nu va mai fi vorba de un joc pentru creşterea dividendelor unei companii – vei juca pentru supravieţuirea unei naţiuni şi, dacă vei eşua, lumea, aşa cum o ştim noi, se va sfârşi. Nu vei fi singurul care va suferi. Blaine se întoarse spre Isabella care venea în fugă la el.

– Bunicule, bunicule! strigă ea. Vreau să-ţi arăt poneiul nou pe care mi l-a dat tata, şi cei doi bărbaţi o priviră pe fetiţa cea frumoasă.

– Nu, Shasa, nu vei singurul care va suferi consecinţele, repetă Blaine şi apucă mâna copilei. Bine, Bella, zise el. Să mergem la grajduri.

Shasa descoperise că vorbele lui Blaine erau ca seminţele de iarba şarpelui. Te zgâriau când ţi se prindeau la început de haine pentru ca apoi treptat să îşi sape drum, penetrând pielea şi

provocând dureri mari. Purta încă în minte acele cuvinte când intră în sala de întruniri a guvernului luni dimineața și se așeză la capătul îndepărtat al mesei, după cum era potrivit pentru cel mai proaspăt membru al cabinetului.

Înainte ca Blaine să îi vorbească, Shasa nu considerase aceste întâlniri mai importante ca, bunăoară, o întâlnire a consiliului de la Compania de Mine și Finanțe Courtney. În mod firesc, se pregătise tot atât de atent, având nu doar notițe complete și concludente, dar își alcătuise și câte un portofoliu exhaustiv pentru fiecare membru al cabinetului. Blaine îl ajutase să strângă datele, iar rezultatele fuseseră introduse în computerul companiei, fiind reactualizate periodic. După o viață în politică, Blaine devenise un analist abil și fusese capabil să identifice firele subțiri și ascunse ale loialității și încrederii care țineau acest grup de oameni importanți laolaltă.

La primul nivel, fiecare dintre ei, în afară de Shasa, era membru al *Broederbond*-lui – Frăția – acea odioasă societate secretă alcătuită din cei mai remarcabili afrikaanderi, al cărei singur obiectiv era să vegheze la dezvoltarea intereselor afrikaanderilor mai presus de ale celorlalți, cu fiecare ocazie care se ivea, la fiecare nivel, începând cu politica națională și până la domeniul afacerilor și al economiei sau la niveluri inferioare precum educația sau administrația civilă. Era de neimaginat să poată cineva din exterior să ajungă să îi cunoască ramificațiile, pentru că era protejată de o cortină de tăcere pe care nici un afrikaander n-ar fi îndrăznit să o rupă. Îi unea pe toți, fie că făceau parte din Biserica Reformată Calvinistă Olandeză sau chiar din mai extremista Biserică Dapper, Biserica Hervormde care prin Articolul numărul 3 al statutului decretase că raiul era rezervat exclusiv albilor. *Broederbond*-ul îi unea chiar și pe sudiști, pe naționaliștii din Cape și pe oamenii aceia duri din nord.

În timp ce Shasa își rearanja teancul gros de notițe, de care nu avea nevoie din moment ce i se întipăriseră deja în memorie, privi de-a lungul mesei și văzu cum două forțe opozante se

aranjaserã precum rândurile unei armate. Shasa era destul de evident asociat cu sudiştii conduşi de doctorul Theophilus Dönges, unul dintre cei mai vârstnici membri, care fãcuse parte din guvern încã de când doctorul Malan adusese partidul la putere în 1948. Era liderul partidului din Cape, iar Manfred De La Rey era unul dintre oamenii sãi. Totuşi, ei reprezentau grupul mai mic şi mai puţin influent din cele douã. Nordicii îi reuneau atât pe cei din Transval, cât şi pe cei din Statul Liber Orange, iar în rândurile lor se gãseau cei mai buni politicieni ai ţinutului.

În mod bizar, dintre toţi aceşti oameni impresionanţi, atenţia lui Shasa fu atrasã de un bãrbat care fusese membru al senatului în tot timpul în care Shasa fãcuse parte din camera inferioarã. Înainte de intrarea în Senat în 1948, Verwoerd editase *Die Transval*, iar înainte de asta fusese profesor la Universitatea Stellenbosch. Shasa ştia cã îi fusese profesor lui Manfred De La Rey în vremea studenţiei acestuia şi cã avusese o mare influenţã asupra lui. Totuşi, acum erau în tabere diferite, Verwoerd fiind în tabãra nordicilor. Începând cu 1950 fusese ministru al afacerilor Bantu, având puteri depline asupra populaţiei de culoare, iar numele lui devenise sinonim cu idealul segregãrii rasiale pentru oamenii de la toate nivelurile societãţii.

Pentru un om recunoscut pentru intoleranţa rasialã, arhitectul mãreţului edificiu al apartheidului care era înãlţat prin încâlcite legi care controlau fiecare aspect al vieţii milioanelor de negri, înfãţişarea şi comportamentul sãu reprezentau o surprizã plãcutã. Zâmbetul îi era binevoitor, aproape benign, şi vorbise calm, dar convingãtor atunci când se ridicase pentru a se adresa cabinetului şi pentru a explica, folosindu-se de hãrţi ale Africii de Sud, planurile sale de redistribuire a populaţiei de culoare.

Înalt şi puţin adus de spate, cu pãrul ondulat uşor încãrunţit, nu puteai sã te îndoieşti de sinceritatea lui deplinã şi de credinţa în dreptatea absolutã a concluziilor sale. Shasa descoperi cã el însuşi se lãsã purtat de expunerea plauzibilã a acestei logici. Deşi vocea îi era cam prea piţigãitã şi felul în

care-şi punctă monologul său zgâria puţin urechea, le captă tuturor atenţia nu doar cu forţa convingerilor, dar şi a personalităţii sale. Chiar şi adversarii săi erau copleşiţi de abilitatea sa de a dezbate problema.

Un singur detaliu minor îl îngrijora pe Shasa, ochii albaştri ai lui Verwoerd erau mijiţi, ca şi cum ar fi privit întotdeauna direct în soare şi, deşi erau întotdeauna înconjuraţi de pânza încurcată a unor riduri provocate de râs, erau reci –, ochii unui mitralior care priveşte prin cătarea armei.

Cuvintele lui Blaine îi revenirâ lui Shasa în minte în timp ce stătea la masa de lemn. „Nu, Shasa, nu e un joc. Ai devenit responsabil de bunăstarea a şaisprezece milioane de suflete. Nu mai este un joc, ci o datorie sfântă." Dar rămase uimit ascultând sfârşitul prezentării lui Verwoerd:

– Nimeni dintre cei prezenţi aici nu se îndoieşte de faptul că Africa de Sud este o ţară a albilor. Prin propunerile mele se va urmări ca, în rezervaţii, nativii să aibă o anumită autonomie. Dar pe toată întinderea ţării şi în special în zonele europene noi, albii, suntem şi vom rămâne stăpâni.

Camera se umplu cu murmurul aprobator al celorlaţi, dintre care doi participanţi cerură clarificarea unor aspecte minore. Nu era o chestiune supusă la vot sau deciziei comune, prezentarea lui Verwoerd avea mai degrabă forma unui raport al departamentului său.

– Cred că doctorul Henk a epuizat chestiunea – dacă nu mai sunt întrebări, putem să trecem la următoarea problemă din program. Prim-ministrul privi înspre Shasa. În agendă figura:

> PUNCTUL DOI: Estimarea capitalului necesar sectorului industriei private pentru următorii zece ani realizată de Domnia Sa ministrul Minelor şi al Industriei şi propunerea acestuia privind mijloacele prin care poate să fie obţinut acest capital.

În această dimineaţă Shasa urma să se adreseze pentru întâia dată întregului cabinet reunit şi spera că va da dovadă

măcar de o parte din aplombul și puterea de convingere arătate de Verwoerd.

Emoțiile i se risipiră din momentul în care se ridică să vorbească, pentru că se pregătise temeinic și în detaliu. Începu printr-o estimare a capitalului străin necesar industriei pentru următoarea decadă, „pentru a ne susține până la sfârșitul anilor șaizeci", iar apoi aproximă resursele disponibile de pe piețele tradiționale reunite în Commonwealth.

– După cum se poate vedea rămânem cu un deficit considerabil, în special în minerit, în exploatarea petrolului și în industria de armament. Acestea sunt propunerile mele privind felul în care trebuie să contracarăm acest deficit: în primă instanță va trebui să privim înspre Statele Unite ale Americii. Această țară este o potențială sursă de capital care a fost prea puțin exploatată...

Îi acordară atenție deplină în timp ce le prezentă planurile ministerului său de a le înfățișa principalilor oameni de afaceri americani țara ca pe o piață prosperă și de a-i atrage pe cât mai mulți dintre ei să viziteze Africa de Sud pe cheltuiala ministerului său. Intenționa de asemenea să stabilească legături în Marea Britanie și în Statele Unite cu politicieni și oameni de afaceri influenți și favorabili lor, care să promoveze imaginea țării, iar în aceste scopuri îl contactase deja pe lordul Littleton, președintele Băncii Comerciale Littleton, care acceptase conducerea consiliului Clubului Britano-Sud-African. O instituție similară, Clubul Americano-Sud-African, avea să fie înființată în Statele Unite.

Shasa se simți suficiént de încurajat de modul evident favorabil în care era primită prezentarea sa pentru a continua cu o chestiune pe care nu își propusese să o ridice.

– Tocmai am ascultat propunerea doctorului Verwoerd de a constitui state de negri autoguvernabile în interiorul țării. Nu vreau să abordez aspectele politice ale acestui proiect, dar ca om de afaceri simt că am competența necesară pentru a vă supune

atenției costul final, mai degrabă în termeni financiari, decât umani, a punerii în practică a acestui proiect.

Shasa continuă prin a expune rapid obstacolele masive în logistică și pierderile din producție care ar rezulta de aici.

– Va fi nevoie să duplicăm de mai multe ori structurile de bază ale statului în diferite regiuni ale țării și trebuie să ne așteptăm ca asta să ducă la costuri de mai multe miliarde de lire. Acești bani s-ar dovedi mai profitabili dacă ar fi investiți în proiecte care să susțină producția...

Văzu cum, de cealaltă parte a mesei, aerul șarmant al lui Verwoerd fu înlocuit de ostilitate. Shasa știa că acesta era un autocrat, nefiind deschis criticilor, și simți că își asumă un risc opunându-se unui om care ar putea într-o zi să obțină puterea totală, dar continuă cu îndrăzneală.

– Propunerea mai are un neajuns. Decentralizând industria, aceasta va deveni mai puțin eficientă și competitivă. Într-o vreme în care toate statele sunt prinse într-o competiție economică, ne vom crea un handicap.

Când se așeză observă că, deși se putea să nu fi convins pe nimeni, le oferise motive serioase și lucide de reflecție, iar, la sfârșitul întâlnirii, câțiva dintre ceilalți miniștri, majoritatea sudiști, rămaseră să schimbe câteva cuvinte cu el. Shasa simți că își sporise reputația și că își consolidase poziția în cabinet prin demersurile din acea după-amiază și se întoarse la Weltevreden mulțumit de sine.

Își lăsă servieta pe masa din birou și, auzind voci pe terasă, ieși în lumina târzie a soarelui. Musafirul cu care se înțelegea Tara era directorul de la Bishops. De obicei acest bărbat de ispravă îi chema pe părinții copiilor recalcitranți cam tot atât de rar pe cât o făcea cu progeniturile acestora. Dar nu era valabil și în cazul familiei Courtney. Centaine Courtney-Malcomess fusese președinta consiliului de administrație a școlii timp de aproape treizeci de ani, fiind singura femeie din consiliu. Fiul ei fusese elev monitor înainte de război, iar acum făcea parte din consiliu alături de mama sa, cu contribuții majore în dotarea

colegiului – printre darurile oferite se numărau orga, vitraliile din noua capelă şi noile bucătării de la principala sală de mese. Directorul era cel care apela la Shasa şi nu invers. Totuşi, Tara părea stânjenită şi la apariţia soţului ei se ridică şi îl întâmpină uşurată.

– Bună ziua, domnule director. Shasa îi strânse mâna, dar se simţi descurajat de privirea sumbră a directorului.

– Domnul director vrea să-ţi vorbească despre Sean, îi explică Tara. Cred că se impune o discuţie ca între bărbaţi, aşa că am să vă las singuri până când aduc un alt ceainic.

Tara se strecură repede, iar Shasa întrebă cordial:

– Soarele se pregăteşte să apună. Pot să vă ofer un whisky, domnule director?

– Nu, mulţumesc, domnule Courtney. Faptul că i se adresa pe numele de familie era de rău augur, iar Shasa îşi luă o mină pe măsura solemnităţii situaţiei şi se aşeză alături de el.

– Despre Sean deci? Ce a mai făcut huliganul ăsta mic?

Tara deschise încetişor uşa de la sufragerie şi intră, rămânând ascunsă în spatele draperiilor. Aşteptă până în momentul în care tonul vocilor deveni îndeajuns de puternic şi de serios pentru a fi sigură că Shasa avea să fie prins în discuţie pentru cel puţin o oră. Se întoarse cu repeziciune şi părăsi sufrageria, închise uşa după ea şi păşi în grabă peste dalele mari de marmură ale holului, trecând de bibliotecă şi de camera armelor. Uşa de la biroul lui Shasa era descuiată, singurele uşi care erau încuiate la Welteverden erau cele de la pivniţa de vinuri.

Servieta lui Shasa era pe birou. O deschise şi văzu dosarul albastru gravat cu stema statului şi care conţinea stenograma de la întâlnirea cabinetului din acea zi. Ştia că fiecărui ministru îi erau înmânate copii numerotate la sfârşitul şedinţelor săptămânale, aşa că se aşteptase să le găsească în servietă.

Scoase dosarul cu grijă pentru a nu deranja celelalte lucruri din servieta din piele de crocodil şi îl puse pe masa de lângă uşa dublă. Lumina era mai bună aici, plus că aşa putea să privească

printre draperii înspre terasă unde, sub viţa-de-vie, Shasa şi directorul erau încă prinşi în discuţii aprinse.

Aranjă în grabă foile albastre pe masă şi apoi îndreptă asupra lor micuţa cameră foto pe care o scosese din buzunarul fustei. Avea mărimea unei brichete. Era încă neobişnuită cu mecanismul şi mâinile îi tremurau puternic. Era prima dată când făcea asta.

Camera foto îi fusese dată de Molly ultima dată când se întâlniseră, explicându-i că prietenii lor erau într-atât de mulţumiţi de calitatea informaţiilor oferite de ea, încât voiau să îi facă munca mai uşoară. Îşi simţea degetele ca nişte cârnaţi în timp ce regla micul obiectiv şi fotografia fiecare pagină de două ori pentru a preveni orice greşeală de focalizare sau de încadrare. Strecură camera foto la loc în buzunar, înainte de a vrăfui foile în dosarul pe care îl aşeză apoi cu grijă în servieta lui Shasa, exact în locul de unde îl luase.

Era atât de tensionată, încât îşi simţi vezica gata să explodeze şi trebui să meargă în fugă până la toaleta de la parter. Ajunse în ultima fracţiune de secundă. Cinci minute mai târziu ieşea pe terasă cu ceainicul de argint Regina Anna. De obicei asta îl irita pe Shasa, căruia nu îi plăcea ca ea să facă treaba servitorilor, mai ales în faţa musafirilor. Era totuşi prea prins în discuţia cu directorul ca să observe.

– Îmi vine greu să cred că e ceva mai mult decât manifestarea unui teribilism adolescentin, domnule director.

Era încruntat şi stătea cu mâinile pe genunchi, puţin aplecat înspre director.

– Am încercat şi eu să privesc lucrurile în felul ăsta. Directorul scutură din cap cu regret. Ţinând cont de relaţiile speciale pe care le întreţin cu familia dumneavoastră am încercat să fiu cât se poate de indulgent. Totuşi, şi se întrerupse semnificativ, nu avem de-a face doar cu un caz izolat. Nu doar una sau două farse băieţeşti, ci o stare de spirit, un întreg comportament cât se poate de îngrijorător. Directorul se întrerupse, primind ceaşca de ceai pe care Tara i-o întinse peste masă. Iertaţi-mă,

doamnă Courtney, e tot atât de neplăcut şi pentru mine ca şi pentru dumneavoastră.

Tara spuse încet:

– Vă cred. Ştiu că vă preocupaţi de fiecare dintre băieţi ca şi cum ar fi fiii dumneavoastră. Apoi privi înspre Shasa. Soţul meu a avut reţineri când a venit vorba de a face ceva în legătură cu această problemă.

Îşi ascunse triumful sub un zâmbet trist, dar curajos. Ea nu înţelesese şi nu tolerase niciodată acea latură care trăda cruzimea băiatului. Îşi amintea că fusese egoist şi nerecunoscător încă dinainte de a putea vorbi. Prunc fiind, când îl hrănea la sân, o anunţa că se săturase muşcând-o de sfârc până o învineţea. Îl iubise fără îndoială, dar îi venea greu să îl placă. De cum învăţase să meargă se îndreptase direct spre tatăl său, ţinându-se după el ca un căţeluş, iar primul cuvânt rostit fusese „tata". Asta o făcuse să sufere, după ce îl purtase cu greu în pântec, îl născuse şi îi dăduse să sugă, el spusese „tata". Ei bine, acum era copilul lui Shasa, iar ea făcu un pas înapoi şi îl privi cum încerca să descurce situaţia, simţind o plăcere răutăcioasă văzându-l în încurcătură.

– E sportiv de la natură, spunea Shasa, şi un lider înnăscut. Are o minte bună – sunt convins că îşi va reveni. L-am scuturat bine după ce am văzut foaia matricolă la sfârşitul ultimului semestru şi am să-l iau iarăşi la mână în seara asta ca să-i bag minţile în cap.

– Cu unii băieţi bătul n-are nici un efect sau, mai degrabă, are exact efectul opus celui scontat. Sean îşi percepe pedepsele corporale asemenea unui soldat care îşi priveşte rănile din luptă, ca nişte semne ale curajului şi ale rezistenţei.

– M-am împotrivit dintotdeauna ca soţul meu să bată copiii, spuse Tara, iar Shasa îi aruncă o privire de avertizare, dar directorul continuă:

– Şi eu am încercat cu bătul la Sean, domnule Courtney. Pare să întâmpine pedeapsa ca pe un fel de distincţie specială.

– Dar e un bun atlet, repetă Shasa destul de stins.

– Văd că ați ales, după cum aș fi făcut-o și eu, termenul de „atlet" în locul celui de „sportiv", zise directorul cu o înclinare a capului. Sean e precoce și matur pentru vârsta lui. E mai puternic decât ceilalți băieți din grupul său și n-are scrupule în a-și folosi puterea pentru a câștiga, nejucând întotdeauna după reguli. Directorul îl fixă pe Shasa. Are într-adevăr o minte bună, dar notele lui ne arată că nu e pregătit să și-o folosească în clasă. Și-o folosește în schimb pentru fapte mai puțin lăudabile. Directorul se opri, simțind că nu era momentul să îi ofere exemple unui tată bulversat. Apoi continuă: Este, după cum ați spus, un lider înnăscut. Din nefericire însă, adună în jurul său indivizi dintre cei mai puțin dezirabili pe care i-a organizat într-o bandă cu care îi terorizează pe ceilalți copii – chiar și cei mai mari decât el au ajuns să se teamă.

– Îmi vine greu să accept asta. Shasa era negru la față.

– Ca să spunem lucrurilor pe nume, domnule Courtney, Sean pare să aibă o dispoziție pentru violență și e pus pe rele. Aștept bineînțeles o îmbunătățire în comportamentul său. Totuși, dacă asta nu se va întâmpla în curând, va trebui să iau o decizie serioasă în legătură cu viitorul lui la Bishops.

– Eu îmi propusesem să devină elev monitor ca și mine, recunoscu Shasa, dar directorul scutură din cap.

– Departe de asta, domnule Courtney, dacă Sean nu își revine până la sfârșitul anului, va trebui, cu mari rețineri, să vă cer să îl retrageți cu totul de la Bishops.

– Dumnezeule! zise Shasa cu respirația tăiată. Nu se poate să vorbiți serios.

– Îmi pare rău, dar e cât se poate de serios.

Era destul de ciudat că Clare East fusese de la bun început angajată de directorul de la Bishops. Explicația era că aranjamentul era unul temporar, un contract pe șase luni, pentru a suplini postul de profesor de desen după demisia neașteptată din motive de sănătate a predecesorului. Salariul era de așa natură încât atrăsese doar doi aplicanți, ambii în mod evident nepotriviți.

Clare se prezentase la interviul cu directorul în haine pe care nu le mai purtase de şase ani, de la vârsta de douăzeci de ani. Le scosese pentru această ocazie dintr-un cufăr uitat – o rochie încheiată până în gât, de un verde şters, care se potrivea bine cu ideea directorului despre o ţinută potrivită pentru o profesoară. Îşi împletise părul negru şi lung într-o coadă pe care o răsucise într-un coc sever la spate, iar portofoliul de picturi pe care le alesese ca să i le arate era alcătuit din peisaje, privelişti marine şi naturi moarte, subiecte care o interesaseră cam în aceeaşi perioadă în care îşi cumpărase rochia castă de lână. La Bishops desenul nu era una dintre materiile principale, ci mai degrabă o variantă de rezervă pentru elevii care nu dovedeau aptitudini pentru ştiinţe.

De cum se văzu stăpână pe atelierul de desen, situat suficient de departe de clădirile principale pentru a se simţi liberă să se comporte după bunul plac, Clare reveni la felul ei obişnuit de a se îmbrăca: fuste largi, bogat colorate şi cu modele flamboiante, la care asorta bluze în stil mexican precum cele purtate de Jane Russell în *The Outlaw*. Văzuse filmul de cinci ori pe când studia la Institutul de Artă din Londra şi preluase imaginea lui Jane Russell, deşi, bineînţeles, Clare ştia că sânii ei erau mai frumoşi decât ai lui Russell, la fel de mari, dar mai înălţaţi şi mai obraznici.

Părul lung era aranjat diferit în fiecare zi, iar când preda renunţa întotdeauna la sandale şi parcurgea clasa desculţă, fumând ţigări subţiri din Portugalia pe care i le adusese unul dintre iubiţii ei în pachete a câte o mie.

Sean era total dezinteresat de desen. Ajunsese să opteze pentru această materie de nevoie. Fizica şi chimia cereau prea mult efort, iar geografia, cealaltă alternativă, era chiar mai plictisitoare decât să dai cu pensula.

Sean se îndrăgosti de Clare East încă din clipa în care aceasta pusese piciorul în atelierul de desen. Prima dată când se opri la şevaletul lui pentru a vedea mâzgăleala de culori amestecate de pe foaia lui, îşi dădu seama că era cu vreo doi centimentri mai

scundă decât el, iar când se întinse pentru a retuşa unul dintre contururile lui nesigure, văzu că nu era epilată sub braţ. Tufa de păr gros şi negru care strălucea de la sudoare îi provocă subit cea mai puternică şi mai dureroasă erecţie din viaţa lui.

Încercă să o impresioneze printr-un comportament de bărbat arogant, iar când asta dădu greş, scăpă în prezenţa ei o înjurătură pe care de obicei o adresa poneilor pe terenul de polo. Clare East îl trimise cu un bilet la director, iar acesta îi aplică patru lovituri cu bâtul lui greu, însoţind bătaia cu sfaturi.

– Va trebui să înveţi tinere – JAP – că n-am să-ţi permit să-ţi dezvolţi un comportament abject – JAP – , să vorbeşti spurcat, JAP, mai ales în prezenţa unei doamne – JAP.

– Vă mulţumesc mult, domnule director.

Era o tradiţie să te arăţi recunoscător pentru asemenea tratament şi să te abţii să freci zona lovită atât timp cât erai în prezenţa marelui om. Când Sean se întoarse în atelier, pasiunea lui, departe de a fi fost potolită de bâtul directorului, fu mai degrabă atâţată, atingând proporţii insuportabile, dar îşi dădu seama că trebuia să schimbe tactica.

Discută problema cu acolitul lui, Snotty Arbuthnot, şi fu doar parţial descurajat de sfatul acestuia.

– Las-o moartă, amice. Fiecare puşti din şcoală şi-o freacă cu gândul la Marsh Mallows – porecla era o referire la sânii lui Clare East[1] – dar Tug a văzut-o la film cu un tip de cel puţin treizeci de ani, cu mustaţă şi care avea maşină. Se giugiuleau ca nişte câini în călduri în rândurile din spate. De ce nu îi faci mai bine o vizită lui Poodle?

Poodle era o fată de şaisprezece ani de la Şcoala de fete Rustenberg, despărţită de Bishops doar de calea ferată. Era o tânără cu un scop în viaţă, să ajute cât mai mulţi băieţi, pe cât de mulţi putea în după-amiezile ei încărcate, să facă pasul decisiv înspre bărbăţie. Deşi Sean nu îi vorbise niciodată, ea asistase la toate meciurile lui de crichet din ultima perioadă şi îi trimise un

---

[1] *Marsh mallow* – nalbă mare sau bezea (în limba engleză) (n.tr.)

mesaj printr-un prieten comun sugerând o întâlnire în pădurea de pini de la Rondebosh Common.

– Arată ca un pudel[1], respinse dispreţuitor Sean oferta şi se resemnă să o adore de la distanţă pe Clare East, până în ziua în care îi răscoli prin birou în căutarea acelor ţigări negre din Portugalia care începuseră să-i placă. Dacă era îndrăgostit nu însemna că nu putea să fure de la ea. Dintr-un sertar încuiat pe care îl descuie cu o agrafă scoase un dosar gros de carton legat cu o eşarfă verde. Conţinea peste douăzeci de desene în creion reprezentând nuduri masculine, toate semnate şi datate de Clare East şi, după un prim acces de gelozie, Sean îşi dădu seama că în fiecare desen apărea un model diferit, având o singură trăsătură comună. În timp ce chipurile erau abia schiţate, organele genitale erau reprezentate cu o precizie care trăda grijă şi dăruire, şi toate erau în plină erecţie.

Ceea ce Sean descoperise era colecţia de scalpuri a lui Clare sau un echivalent al acesteia. Clare East avea gusturi exotice, dar pe lângă ustoroi şi vin roşu avea nevoie de o dietă din care nu puteau lipsi bărbaţii. Acest lucru răzbătea atât de evident din dosarul secret, încât toate speranţele dezumflate ale lui Sean revenirâ la viaţă, iar în acea noapte îl plăti pe Michael cu cinci şilingi să deseneze un portret de-al lui Clare East în blocul de desen al lui Sean.

Micheal studia desenul în gimnaziu şi putea să facă portretul fără să cunoască modelul, iar opera finală depăşi chiar şi aşteptările lui Sean. Predă desenul la şcoală şi la sfârşitul următoarei ore Clare îi lăsă pe elevi să plece, cu o excepţie.

– O, Sean, poţi să mai rămâi, puţin te rog?

Când atelierul se goli, ea deschise mapa lui la portretul care o reprezenta.

– Tu l-ai făcut, Sean? întrebă ea. E foarte reuşit.

Întrebarea era suficient de nevinovată, dar diferenţa dintre portret şi compoziţiile mediocre făcute de Sean era atât de

---

[1] *Poodle* (engl.) – pudel

evidentă, încât chiar şi el îşi dădu seama de riscul de a se pretinde autorul.

– Voiam să vă spun că eu l-am făcut, recunoscu el, dar nu pot să vă mint, domnişoară East. L-am plătit pe fratele meu să mi-l facă.

– Dar de ce, Sean?

– Cred că pentru că vă plac atât de mult, murmură el şi, spre surprinderea ei, roşi cu adevărat.

Clare era mişcată. Până în acel moment acest băiat îi displăcuse cu totul. Era obraznic şi îngâmfat şi îi deranja clasa. Era sigură că el era cel care îi fura din ţigări.

Această sensibilitate nebănuită o surprinse şi conştientiză subit că tot acest comportament arogant era menit să îi atragă atenţia. Deveni mai îngăduitoare cu el, iar în zilele şi săptămânile care urmară îi arătă lui Sean că îl iertase prin mici gesturi generoase – de la un zâmbet aparte până la câteva minute în plus pentru retuşarea eforturilor lui creative.

În schimb, Sean începu să îi lase cadouri în birou, confirmându-i astfel că nu era prima dată când îl deschisese. Totuşi, furtul ţigărilor încetă, iar ea acceptă darurile sub forma unor fructe sau flori fără să zică nimic, doar printr-un zâmbet şi un semn din cap când trecea pe lângă şevaletul lui.

Apoi, într-o vineri după-amiaza, deschise sertarul şi găsi o cutiuţă de email albastru cu inscripţia aurie *Garrards* pe capac. O deschise cu spatele spre clasă şi tresări necontrolat, aproape scăpând cutia, când realiză că înăuntru era o broşă de aur alb. În mijloc avea o stea de safir şi chiar şi Clare, care nu era expertă în pietre preţioase, îşi dădu seama că era deosebită. Era înconjurată de mici diamante dispuse de asemenea în formă de stea. Clare se simţi cuprinsă de ameţeala lăcomiei. Broşa valora cu siguranţă sute de lire, mai mulţi bani decât ţinuse ea vreodată în mâini, mai mult decât salariul pe un an la modul parcimonios în care era plătită.

Sean luase broşa din comoda mamei sale şi o ascunsese în acoperişul de paie de la camera unde erau ţinute şeile, în spatele

grajdurilor, până când se stinsese agitația. Toți servitorii din casă fură interogați, mai întâi de Shasa care era scandalizat de felul în care îi fusese trădată încrederea. Nimic, în afară de băutură, nu fusese furat de servitori până atunci. Când propriile investigații se împotmoliră, Shasa apelă la poliție. Spre norocul lui Sean se află că una dintre noile cameriste fusese închisă șase luni pentru că furase din casa unde lucrase. Vinovăția ei era dincolo de orice îndoială, iar judecătorul din Wynberg o condamnă la optsprezece luni de închisoare, fapta fiind agravată de faptul că refuza cu încăpățânare să returneze bunul furat. Fiind acum trecută de douăzeci de ani, fu trimisă la Penitenciarul pentru Femei Pollsmoor.

Sean așteptase încă zece zile pentru ca incidentul să fie uitat înainte să ofere cadoul celei care era obiectul pasiunii sale. Clare East se simți puternic ispitită. Își dădu seama că broșa trebuie să fi fost furată, dar, pe de altă parte, avea, ca de obicei, dificultăți financiare serioase. Fusese singurul motiv pentru care acceptase această slujbă. Se gândi cu nostalgie la zilele fără griji când mânca, bea, picta și făcea dragoste, dar care o aduseseră în această situație jenantă. Broșa ar putea să rezolve toate problemele. Nu își făcea scrupule, dar se temea să nu fie acuzată de furt. Știa că spiritul ei liber și creativ s-ar fi ofilit după gratii, într-o închisoare pentru femei.

Băgă pe furiș broșa înapoi în sertar și, pe toată durata orei, fu distrasă și închisă în sine. Fumă țigară după țigară și se ținu departe de partea din spate a atelierului, unde Sean părea întruchiparea inocenței, aplecându-se cu o neobișnuită sârguință asupra șevaletului. Nu fu nevoie să i se spună să rămână când clopoțelul sună.

Veni la Clare care era șezută la birou.

– Vă place? întrebă el cu glas stins, iar ea deschise sertarul și așeză cutia de email în mijlocul biroului, între ei.

– Nu pot să o accept, Sean, spuse ea. Știi prea bine că nu pot.

Nu voia să-l întrebe de unde făcuse rost de ea. Nu voia să știe și involuntar se întinse pentru a atinge cutia pentru ultima

dată. Suprafața emailată dădea senzația unui ou abia clocit, fină și caldă la atingere.

– E în regulă, spuse Sean în șoaptă. Nu știe nimeni. Ei cred că a luat-o altcineva. Nu sunt riscuri.

O citise copilul acesta atât de ușor? Îl privi insistent. Era un suflet amoral care recunoștea un altul? O enerva că fusese descoperită, că lăcomia ei fusese scoasă la iveală. Luă mâna de pe cutie și și-o așeză în poală.

Inspiră adânc și se întări pentru a-și repeta refuzul, dar Sean o opri deschizându-și blocul de desen și scoțând trei foi. Le așeză alături de cutia de email, iar ea mai inspiră o dată. Erau propriile ei desene, din portofoliul ei secret, purtau semnătura ei.

– E un fel de schimb – eu le-am luat pe astea, spuse Sean, iar ea îl privi și îl văzu cu adevărat pentru întâia dată.

Era tânăr numai ca vârstă. În Muzeul de la Atena fusese vrăjită de statuia de marmură a zeului Pan înfățișat ca un băiețel. Era un copil frumos, dar ceva trăda prezența unui rău străvechi care îl făcea la fel de ispititor ca și păcatul. Clare East nu avea vocație de dascăl, nu simți nici o revoltă în fața acestui tânăr corupt. Doar că pur și simplu nu se gândise la asta până atunci. Apetitul ei sexual sănătos o făcuse să experimenteze aproape orice altceva, inclusiv parteneri de același sex, deși acestea fuseseră niște experimente nereușite, lăsate demult în urmă. Cunoscuse însă bărbații, în sensul biblic al cuvântului, bărbați de toate dimensiunile, formele și culorile. Îi găsea și apoi îi abandona cu un fel de fervoare vicioasă, căutând de fiecare dată un fel de împlinire care îi scăpa printre degete, arătându-se întotdeauna la un orizont de neatins. Adeseori se temea, era cu adevărat îngrozită că atinsese un punct al sațietății, când plăcerea ei avea să fie împuținată și istovită.

Acum i se oferea o nouă și incitantă perversiune, suficient de puternică încât să retrezească reacția lubrică pe care o crezuse pierdută pentru totdeauna. Drăgălășenia acestui copil ascundea o răutate care, odată descoperită, îi tăie răsuflarea.

Nu mai fusese plătită până atunci, iar acest omuleț îi oferea un tarif care era suficient de mare pentru o curtezană regală. Nu mai fusese șantajată până atunci, iar el o amenința cu acele schițe nesăbuite. Știa ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi ajuns în mâinile membrilor consiliului școlii și nu se îndoia că el ar fi dus până la capăt amenințarea tacită. Sugerase deja că aruncase vina pentru furt pe o persoană nevinovată. Dar cel mai excitant era faptul că nu mai fusese cu un copil până atunci. Îl măsură cu o privire curioasă. Pielea îi era netedă și fermă, având strălucirea dulce a tinereții. Părul de pe antebrațe era mătăsos, dar obrajii erau fără urmă de păr. Folosea deja lama și era mai înalt decât ea, iar umerii și coapsele trădau un bărbat în formare. Brațele îi erau lungi și bine conturate, era ciudat că nu îi observase mușchii până atunci. Avea ochii verzi ca niște smaralde sau precum niște pahare de cristal cu *crème de menthe*, iar pupilele erau înconjurate de mici cercuri maro-aurii. Văzu cum acele pupile se dilată ușor când ea se aplecă încet, lăsând în mod intenționat ca decolteul bluzei să se lărgească pentru a i se vedea sânii. Ridică precaută cutia de email.

– Îți mulțumesc, Sean, spuse ea cu o voce răgușită. E un dar formidabil și am să-l prețuiesc cum se cuvine.

Sean luă schițele indecente și le strecură în blocul său de desen, încheind pactul nerostit dintre ei.

– Vă mulțumesc, domnișoară East. Vocea lui era la fel de aspră ca și a ei. Sunt foarte bucuros că vă place.

Era atât de excitant să-l vadă nerăbdător, încât se umezi toată și simți acea tensiune familiară acumulându-se în corpul ei. Se ridică cu o cruzime calculată, lăsându-l pradă torturii neasemuite a anticipării. Știu instinctiv că el plănuise totul. Nu se mai cerea nici un efort din partea ei, geniul băiatului avea să asigure mijloacele și momentul, iar ei nu-i rămânea decât să aștepte să vadă următoarea lui mutare.

Nu trebui să aștepte pentru mult timp și, deși se gândise că avea să fie ceva neobișnuit, fu surprinsă de biletul pe care el îl lăsase pe biroul ei.

Draga domnişoară East,

Fiul meu, Sean, mi-a vorbit despre dificultăţile pe care le întâmpinaţi în găsirea unei locuinţe potrivite. Înţeleg cât de dificil poate să fie, mai ales vara când întreaga lume pare a se refugia în mica noastră peninsulă.

Întâmplarea face să avem o căsuţă mobilată pe proprietatea noastră care în momentul de faţă e nelocuită. Dacă va răspunde cerinţelor dumneavoastră sunteţi bine-venită. Chiria va fi neînsemnată. Să zicem o guinee pe săptămână care i-ar fi îndeajuns contabilului nostru, iar căsuţa este izolată şi liniştită, oferind o privelişte superbă asupra masivului Constantia Berg şi a golfului False, numai potrivită pentru un artist.

Sean vorbeşte în termeni elogioşi despre lucrările dumneavoastră şi aştept cu nerăbdare să văd câteva asemenea tablouri.

Cu sinceritate,

Tara Courtney

Clare East plătea cinci guinee pe săptămână pentru o singură cameră sordidă aflată lângă calea ferată, în spatele gării Rondebosch. După ce vânduse broşa cu safir pentru trei sute de lire, având bănuiala că suma primită era doar o părticică din valoarea ei reală, Clare fusese hotărâtă să îşi achite toate datoriile pe care le acumulase. Totuşi, aşa cum se întâmplase cu multe dintre bunele ei intenţii, se răzgândise şi cheltuise banii pe un Morris Minor cumpărat la mâna a doua.

Plecă înspre Weltevreden în dimineaţa sâmbetei următoare. Instinctul o făcuse să nu-şi ascundă înclinaţiile boeme, iar ea şi Tara îşi dădură seama că erau spirite afine încă de la prima întâlnire. Tara trimise un şofer cu unul dintre camioanele de la moşie ca să aducă puţinele ei piese de mobilier şi grămada de pânze terminate şi o ajută personal să se instaleze în căsuţă.

Lucrând împreună, Clare îi arătă Tarei câteva dintre pânzele ei, începând cu peisajele şi cu priveliştile marine. Reacţia Tarei fu evazivă, aşa că încă o dată, lăsându-se purtată de instinct,

Clare îndepărtă învelitoarea de pe una dintre picturile ei abstracte, un aranjament cubist de albastru și roșu aprins și îl ridică pentru a-l arăta Tarei.

– O, Dumnezeule, e superb! murmură Tara. Atât de feroce și de neconvențional. Îmi place la nebunie.

Câteva zile mai târziu, într-o seară, Tara veni pe cărarea dintre pini, aducând un mic coș. Clare stătea pe verandă, desculță și așezată turcește pe o pernită de piele cu o planșetă în poală.

Își ridică privirea și zâmbi.

– Speram să vii, iar Tara se aruncă lângă ea și scoase din coș o sticlă din vinul cel mai bun al lui Shasa, vechi de cincisprezece ani.

Conversația fu plăcută în timp ce Clare desena, bând din vin și privind apusul dincolo de munți.

– E plăcut să îți găsești o prietenă, spuse Tara instinctiv. Nici nu poți să îți imaginezi cât de singură ajungi să te simți aici uneori.

– Cu toți musafirii și invitații! zise Clare chicotind.

– Aștia nu sunt oameni reali, spuse Tara. Doar marionete vorbitoare, împăiate cu bani și pline de sine, iar apoi scoase din buzunar o tabacheră subțire de argint și o deschise. Conținea foițe de hârtie de orez și frunze galbene mărunțite. Vrei? întrebă ea timidă.

– Draga mea, cred că mi-ai salvat viața, exclamă Clare. Rulează una imediat. Abia aștept.

Își trecură jointul de la una la alta și în timpul conversației liniștite Clare spuse:

– Am explorat zona. E foarte frumos aici. Un mic paradis pe pământ.

– Paradisul poate să fie îngrozitor de plictisitor, zâmbi Tara.

– Am găsit o cascadă cu o casă mică de vară.

– Ăla e locul pentru picnicuri. Servitorii nu au voie acolo, așa că, dacă vrei, poți să înoți fără griji în pielea goală. Nu o să dea nimeni peste tine.

Clare nu îl văzuse pe Sean de când se mutase acolo. Se aşteptase ca acesta să apară la uşa ei încă din prima zi şi se simţea puţin lezată în amorul propriu că nu o făcuse. Apoi, peste câteva zile fu amuzată de felul în care se abţinea, avea un instinct cu mult peste vârsta lui, ceva dintr-un adevărat crai, şi aştepta cu un interes crescut ca el să o abordeze. Apoi întârzierea începu să o înciudeze. Nu era obişnuită cu perioadele prelungite de celibat, iar somnul ei începu să fie agitat şi deranjat de vise erotice.

Serile de primăvară se lungeau şi deveneau înmiresmate şi Clare urmă sugestia Tarei şi merse la iazul de sub cascadă. În fiecare după-amiază se grăbea să ajungă la Weltevreden după şcoală, trăgea pe ea o pereche de pantaloni scurţi şi o bluză fără mâneci peste costumul de baie şi apoi mergea la poalele dealului, scurtând prin vie. Asigurările pe care i le dăduse Tara erau întemeiate. Iazul era întotdeauna pustiu, cu excepţia păsărelelor care veneau la arbuştii de protee de pe maluri, şi în curând renunţă la costumul de baie.

A treia oară când merse, în timp ce stătea sub cascadă lăsându-şi părul lung şi negru să alunece de-a lungul trupului, realiză brusc că era privită. Se scufundă repede, lăsându-şi doar capul afară şi privi încordată în jur.

Sean era aşezat pe una dintre pietrele negre de pe malul iazului, foarte aproape de ea. Mugetul cascadei înăbuşise zgomotul apropierii lui. O privea solemn, iar asemănarea cu tânărul zeu Pan era accentuată de frumuseţea şi sălbăticia locului. Era descult şi purta numai o perche de pantaloni scurţi şi o cămaşă de bumbac. Gura îi era uşor întredeschisă, dinţii îi erau albi şi perfecţi, o buclă de păr negru îi căzuse peste ochi şi ridică o mână ca să o îndepărteze.

Ea se ridică încet până când apa îi ajunse la coapse, spuma se învârtea în jurul ei, iar trupul ei ud strălucea. Văzu cum ochii lui coboară asupra sânilor, iar limba îşi făcu loc printre dinţi şi gemu ca şi cum l-ar fi durut ceva. Cu o expresie la fel de

solemnă ca şi a lui, îşi îndoi degetul şi îi făcu semn. Zgomotul cascadei îi împiedica să vorbească.

El se ridică şi începu să se descheie la cămaşă, dar apoi se opri. Văzu că era în sfârşit nesigur, iar încurcătura lui o amuză şi o excită. Îl încurajă din cap şi îi făcu semn din nou. Expresia lui deveni mai fermă şi se dezbrăcă de cămaşa pe care o aruncă lângă el, iar apoi îşi desfăcu cureaua, lăsând pantalonii scurţi să îi alunece până la glezne.

Clare inspiră profund şi îşi simţi muşchii din zona coapselor încordându-se. Nu ştia exact la ce se aşteptase, dar, înălţându-se din fumul cetos al părului pubian, bărbăţia lui era lungă, albă şi tare. Aici, ca şi în multe alte feluri, aproape că atinsese maturitatea, iar semnele care aminteau încă de copilărie erau cu atât mai atâţătoare.

Rămase gol doar pentru o clipă, iar apoi se aruncă cu capul înainte în iaz, ieşind la suprafaţă lângă ea, apa curgându-i şiroaie pe chip, cu un rânjet de drăcuşor. Ea se lăsă de îndată să alunece pe apă, iar el porni în urmărirea ei. Era un înotător mai bun decât ea, înaintând prin apă ca o vidră tânără, şi o prinse în mijlocul iazului.

Se zbătură jucându-se, chicotind şi gâfâind, tăind apa, scufundându-se şi ieşind din nou la suprafaţă. Era surprinsă de tăria şi de puterea trupului său şi, deşi se forţa, el o întrecea. Începea să obosească şi îşi încetini mişcările, lăsându-l să se frece de ea. Apa rece şi efortul îi diminuaseră vigoarea, dar îl simţea cum se întărea din nou, apropiindu-se instinctiv de ea. Se agăţă cu un braţ de gâtul lui şi îi lipi faţa de sânii ei. Tot corpul lui se arcui şi vibră şi pentru o clipă crezu că mersese prea departe şi îşi coborî mâna strângându-l tare şi dureros pentru a-l opri.

Apoi, în timp ce el se desprindea de ea, uimit de asaltul ei, ea se întoarse şi înotă repede până pe mal, ieşi din iaz şi fugi goală şi udă spre casa de vară. Înşfăcă prosopul, îşi şterse faţa şi, acoperindu-se cu prosopul, se întoarse spre el chiar în momentul

în care el ajunse la uşa casei de vară. El rămase ud şi furios în prag şi se priviră, amândoi puternic ataţaţi.

Apoi ea lăsă prosopul să alunece uşor şi îl aruncă pe canapea. Unduindu-şi intenţionat coapsele se îndreptă înspre el.

– Prea bine, conaşule Sean. Ştim amândoi că eşti mai mult decât neîndemânatic cu pensula. Hai să vedem dacă nu putem totuşi să te învăţăm altceva.

El era asemenea unei pânze goale pe care ea putea să întipărească propria schiţă, oricât de bizară ar fi fost.

Existau lucruri de la care ceilalţi amanţi pe care îi avusese dăduseră înapoi şi alte lucruri pe care şi le imaginase doar, dar nu avusese niciodată curajul să le propună partenerului. În sfârşit se simţea eliberată de orice constrângeri. Iar el părea să îi citească gândurile. Nu era nevoie decât ca ea să pornească un experiment, să îl ghideze doar la început, iar apoi el prelua iniţiativa cu o poftă nesăţioasă care o surprindea şi ajungea la o finalitate pe care nici măcar ea nu o anticipase întru totul şi care uneori o năucea.

Vigoarea şi încrederea lui sporiră cu fiecare nouă întâlnire. Pentru prima dată ea găsise ceva care nu pălise fulgerător. Treptat, existenţa ei părea să se centreze în jurul casei de vară de lângă iaz şi aştepta cu nerăbdare să ajungă acolo în fiecare seară. Era nevoie de toată stăpânirea ei de sine ca să se ţină departe de el în atelierul de desen. Nu mai putea să aibă încredere în sine ca să stea în preajma lui sau să-l privească direct în timpul orelor.

Apoi el scorni o serie nouă de jocuri periculoase. Rămânea la sfârşitul orelor, doar pentru câteva minute. Trebuia să se întâmple foarte repede, dar riscul de a fi descoperiţi sporea senzaţia pentru amândoi.

O dată omul de serviciu intră în timp ce ei erau în plină activitate şi totul fu la limită, atât de palpitant, încât ea crezu că suferise un atac de cord în momentul juisării. Sean stătea cu membrul erect lângă la biroul ei, iar ea era îngenuncheată în faţa

sa. El îşi înfipse mâna în părul ei şi îl răsucea, ţinând-o cu chipul lipit de coapsa lui.

– O caut pe domnişoara East, spuse omul de serviciu din prag. Era pensionar, aproape de şaptezeci de ani, dar, vanitos, refuza să poarte ochelari. E aici? întrebă el, privind miop înspre Sean.

– Bună ziua, domnule Brownlee. Domnişoara East a plecat deja în cancelarie, îi spuse Sean calm, cu mâna în părul lui Clare, nelăsând-o să se dezlipească de el.

Omul de serviciu mormăi ceva neinteligibil şi dădu să plece când, spre groaza lui Clare, Sean îl chemă înapoi.

– Oh, domnule Brownle, pot să-i transmit un mesaj din partea dumneavoastră? întrebă el, iar omul de serviciu vorbi preţ de aproape un minut care păru să dureze secole, în timp ce ea, ascunsă de birou, era obligată să continue.

Îşi dădu seama atunci, când avu timp să reflecteze, că situaţia o depăşea. Intuise în el de-a lungul lunilor sclipiri de cruzime şi de violenţă, iar puterea lui fizică spori asemenea ierbii care înmugureşte în deşert după ploaie. Ultimele cercuri de grăsime infantilă din jurul taliei fură înlocuite de muşchi puternici şi părea că, chiar sub ochii ei, pieptul i se mărise şi se acoperise de fire negre, creţe.

Deşi uneori mai reuşea să îl provoace şi să i se împotrivească, de fiecare dată el o supunea cu o uşurinţă crescută, iar apoi o obligă să repete una dintre mişcările pe care o învăţase iniţial de la ea, dar pe care el o îmbogăţise cu vreo scorneală sadică inventată de el.

Ajunsese să îi placă să fie umilită şi începu să îl provoace intenţionat, până când, în cele din urmă, îi reuşi dincolo de aşteptările ei. Se întâmplase în căsuţa ei – era prima dată când se întâlneau acolo pentru că exista oricând pericolul ca Tara să apară pe neaşteptate, dar deja amândoi deveniseră neglijenţi.

Clare aşteptă până când el fu întru totul aţâţat, cu ochii sclipind, cu buzele încordate într-un rictus de plăcere, apoi se

răsuci şi îi rezistă, îl azvârli de pe ea şi îngenunche în faţa lui, râzând batjocoritor.

El se înfurie, dar ea îl domoli. Apoi, câteva minute mai târziu, repetă figura şi de data asta îl strânse dureros, aşa cum făcuse prima dată la iaz.

Câteva clipe mai târziu zăcea pe pat pe jumătate inconştientă, cu ochii vineţi şi umflaţi, cu buzele sparte şi cu sângele şiroind din nas. Sean stătea deasupra ei. Chipul îi era alb ca varul, cu încheieturile degetelor zdrelite, tremurând încă de furie. O apucă de plete şi îngenunche deasupra ei, forţând-o să îl primească printre buzele zdrobite şi sângerânde. După asta nu mai încăpea îndoială că el era stăpânul.

Clare lipsi trei zile de la şcoală, timp în care cele mai grave umflături se retraseseră, iar vânătăile dispărură, iar când se întoarse purta ochelari de soare în clasă. Când trecu pe lângă Sean se frecă de el precum o pisică, iar el rămase din nou cu ea după oră.

Sean rezistase destul de mult fără să se laude cu cucerirea făcută, dar Snotty Arbuthnot refuză să îl creadă.

– Îţi lipseşte o doagă dacă te aştepţi să o înghit pe asta, îl luă el peste picior. Tu crezi că eu m-am născut chiar ieri, amice? Tu şi Marsh Mallows – poate că în visele tale!

Sean putea să facă un singur lucru în afară de a-l zvânta în bătaie.

– Bine atunci, am să ţi-o dovedesc.

– Asta chiar trebuie să fie bună.

– O să fie, îl asigură Sean sumbru.

În sâmbăta următoare îl ascunse pe Snotty în tufişurile de protee de lângă cascadă şi, ca să fie sigur, îi împrumută binoclul pe care îl primise de la bunica lui când împlinise paisprezece ani.

– Hai să luăm pernele de pe canapea, îi sugeră el lui Clare când aceasta veni în casa de vară. O să le punem pe iarbă, acolo pe mal. O să fie mai cald la soare.

Ea acceptă imediat.

Snotty Arbuthnot era încă aproape incapabil să spună ceva când se întâlniră la şcoală a doua zi.

– La naiba, amice, nu mi-am închipuit niciodată că oamenii fac asta. Adică e *incredibil*, amice! Când e... ştii tu când a fost pe bune... ei bine, am crezut că mă trăsneşte acolo.

– Ţi-am spus adevărul? îl întrebă Sean. Sau te-am mințit?

– Amice, a fost supertare. Ce să zic, Sean, cred că am desenat harta Africii pe cearşaf toată noaptea, nu glumesc. O să mă laşi să privesc iarăşi – te rog, Sean, te rog?

– Data viitoare o să te coste, spuse Sean.

Deşi să o facă în faţa unui public răspundea unei nevoi exhibiţioniste, Sean îi răspunse astfel ca să-l refuze, dar privi uimit când Snotty întrebă fără să ezite:

– Cât, Sean? Spune care e preţul!

Era politica strictă a lui Shasa să le dea băieţilor foarte puţini bani de buzunar, o politică pe care o moştenise de la mama sa. „Trebuie să înveţe care e valoarea banului", era mottoul familiei.

Chiar şi Snotty care era fiu de chirurg primea de patru ori mai mulţi bani decât alocaţia lui Sean. Taxa de protecţie cerută picilor, o idee culeasă dintr-un film cu George Raft văzut la Odeon, îi dubla suma şi încă puţin pe deasupra.

Cu toate acestea, ducea întotdeauna lipsă de lichidităţi, iar Snotty îşi permitea să plătească.

– Două lire, sugeră Sean. Ştia că asta era exact suma pe care o primea săptămânal, dar Snotty zâmbi larg.

– Ne-am înţeles, amice!

Totuşi, abia când, în sâmbăta următoare, Snotty îi puse în mână cele două bacnote mototilte, Sean întrevăzu potenţialul finaciar al afacerii.

Erau puţine şanse ca Clare să îşi dea seama că era în faţa unui public. Tufele de protee erau dese, zgomotul cascadei acoperea sunetul unor icnituri şi a unor chicote involuntare şi, oricum, de cum începeau, Clare devenea surdă şi oarbă la orice altceva. Sean îl numi pe Snotty organizator şi vânzător de bilete. Comisionul primit îi asigura vizionarea pe gratis a reprezentaţiei din fiecare sâmbătă. Având reţineri, hotărâseră să restricţioneze

numărul spectatorilor la zece, dar chiar şi aşa se asigura un venit de optsprezece lire săptămânal. Povestea se întinse pe durata a aproape trei luni, un miracol în sine, pentru că după primul matineu cu casa închisă, tot liceul ardea de nerăbdare.

Vorba dusă din gură în gură asigura suficient de multă publicitate pentru ca Snotty să-şi permită să pretindă plata în avans pentru rezervări şi chiar şi aşa lista era plină până la începutul vacanţei, iar unii dintre băieţi făceau economii atât de drastice pentru a strânge cele două lire, încât vânzările de la patiseria de lângă şcoală scăzură dramatic. Când primul zvon despre ce se întâmpla ajunse în cancelarie, Snotty se străduia încă să-l convingă pe Sean să accepte o reprezentaţie în timpul săptămânii sau măcar să crească numărul de spectatori de sâmbăta.

Pe când trecea pe lângă ferestrele de la unul dintre vestiare, profesorul de istorie auzise frânturi din conversaţia a doi clienţi mulţumiţi de reprezentaţia de sâmbătă. Directorului îi veni greu să ia sesizarea în serios. Toată treaba era mai mult decât absurdă. Ştia totuşi că era de datoria lui să poarte o discuţie discretă cu domnişoara East şi numai ca să o avertizeze în legătură cu palavrele scandaloase care circulau.

Merse în atelierul de desen după ore, târziu într-o după-masă de vineri, un moment din cele mai inoportune. Clare renunţase la orice urmă de discreţie, pentru ea devenise aproape o nebunie autodistructivă. Ea şi Sean se aflau în depozitul de vopsele din spatele atelierului şi trecură câteva secunde înainte ca vreunul din ei să îşi dea seama că directorul se afla în încăpere cu ei.

Pentru Shasa toate păreau să se întâmple deodată. Exmatricularea lui Sean de la Bishops căzu ca o bombă asupra familiei. La momentul respectiv Shasa era în Johannesburg şi trebui să fie scos dintr-o şedinţă cu reprezentanţii Camerei Minelor pentru a-i răspunde directorului la telefon. Acesta nu dori să ofere detalii prin telefon şi Shasa plecă de îndată cu avionul înapoi în Cape Town, iar de la aerodrom merse direct la şcoală.

Uluit şi fierbând de furie în urma detaliilor pe care directorul i le oferise fără menajamente, Shasa conduse Jaguarul în viteză pe lângă versanţii inferiori ai muntelui Table, înspre Weltevreden.

Nu îi plăcuse de la bun început femeia aceea pe care Tara o instalase în căsuţă. Reprezenta tot ceea ce dispreţuia el, cu sânii ei mari şi apoşi şi cu pretenţiile ei prosteşti, având impresia că astfel devine artist avangardist. Picturile ei erau îngrozitoare, culori primare împroşcate pe pânză şi perspective infantile, încercând să-şi ascundă lipsa de talent şi de gust în spatele ţigărilor portugheze, a sandalelor şi a fustelor cu modele ţipătoare. Shasa hotărâse să se ocupe mai întâi de ea.

Dar aceasta îşi luase tălpăşiţa, lăsând căsuţa într-o dezordine inimaginabilă. Indignat, Shasa ajunsese acasă cu furia nedomolită şi începu să urle la Tara încă din hol.

– Unde e puşlamaua aia mică – o să-i jupoi spinarea.

Ceilalţi copii, toţi trei, trăgeau cu ochiul peste balustrada de la etajul doi, cuprinşi de groază pentru fratele lor. Ochii Isabellei erau la fel de mari ca ai căprioarei din filmele Walt Disney.

Shasa îi văzu şi urlă în casa scărilor:

– Întoarceţi-vă în camerele voastre, în clipa asta. E valabil şi pentru tine, domnişoară. Copiii se făcură mici şi se risipiră. Gândindu-se mai bine, Shasa strigă după ei cu o voce tunătoare: Şi să-i spuneţi fratelui vostru că îl aştept imediat în camera armelor. Cei trei se luară la întrecere pe coridoarele din aripa copiiilor, fiecare dorindu-şi să fie cel care transmitea înfricoşătoarea convocare. Camera armelor era echivalentul familiei pentru Tower Green, locul unde aveau loc execuţiile.

Garrick fu primul care ajunse şi bătu în uşa lui Sean care se încuiase în cameră.

– Tata te cheamă urgent, strigă el.

– În camera armelor... adăugă Michael, iar Isabella care rămase în urmă încă de la pornire, strigă cu răsuflarea tăiată:

– O să-ţi jupoaie spinalea.

Era îmbujorată, tremura de nerăbdare şi spera cu disperare că Sean îi va arăta şi ei spatele după ce tăticul îi va fi aplicat tratamentul. Nu-şi putea imagina cum va arăta şi se întreba dacă tăticul avea să facă un covoraş din pielea lui, precum cele din camera armelor, făcute din piei de zebre şi de lei. Era probabil lucrul cel mai incitant care se întâmplase în viaţa ei de până atunci.

În holul de la intrare Tara încerca să-l calmeze pe Shasa. Îl mai văzuse la fel de furios doar o dată sau de două ori de-a lungul căsniciei lor, de fiecare dată când îşi închipuise că onoarea sau reputaţia familiei fuseseră compromise. Eforturile ei erau zadarnice, pentru că el se descărcă pe ea, furia scăpărând în singurul său ochi.

– La naiba cu tine, femeie. E în bună măsură vina ta. Tu ai insistat să o aduci pe curva aia la Weltevreden.

În timp ce Shasa intră valvârtej în camera armelor, vocea sa urca limpede până la etaj, unde Sean îşi făcea curaj să coboare şi să-şi primească pedeapsa. Până în acea clipă Sean fusese atât de zăpăcit de succesiunea rapidă a evenimentelor, încât nu gândise limpede. Acum, în timp ce cobora scările, mintea îi vâjâia în pregătirea unei apărări. Trecu pe lângă mama sa care rămase încă pe tabla de şah alcătuită din plăcile negre şi albe care pavau holul, iar ea îi zâmbi forţat pentru a-l încuraja.

– Am încercat să te ajut, dragul meu, şopti ea.

Nu fuseseră niciodată apropiaţi, dar acum furia lui Shasa îi transformă în aliaţi.

– Îţi mulţumesc, mamă.

Ciocăni la uşa de la camera armelor şi o deschise precaut auzind răgetul tatălui său. O închise încet în urma sa şi merse până în mijlocul pieii de leu, unde se opri şi rămase concentrat.

Bătaia la Weltevreden se desfăşura după un ritual prestabilit. Cravaşele erau aranjate pe masa acoperită cu dimie, cinci, de lungimi şi greutăţi diferite, cu variate posibilităţi de a ustura. Ştia că tatăl său va transforma într-un spectacol alegerea celei potrivite pentru situaţie, iar astăzi avea să o folosească aproape sigur

pe cea lungă și elastică din os de balenă. Privi involuntar spre scaunul acoperit cu piele de lângă șemineu, scaun peste care se va apleca după ce se va fi dezbrăcat, cu mâinile prinse de picioarele din spate. Tatăl său era un jucător internațional de polo, cu încheieturi ca arcurile de oțel, loviturile lui făcându-le chiar și pe cele ale directorului să pară mângâieri.

Apoi intenționat Sean își bloca orice frică și ridică privirea calm spre tatăl său. Shasa stătea în fața șemineului, cu mâinile împreunate la spate, legânându-se pe călcâie.

– Ai fost exmatriculat de la Bishops, spuse el.

Deși directorul nu specificase precis acest lucru în timpul lungii diatribe, vestea nu îl surprinse întru totul.

– Da, domnule, spuse el.

– Îmi vine greu să cred ceea ce mi s-a spus despre tine. E adevărat că ai făcut un spectacol din povestea cu... cu femeia asta?

– Da, domnule.

– Că îi lăsai pe prietenii tăi să privească?

– Da, domnule.

– Și că le cereai bani pentru acest privilegiu?

– Da, domnule.

– O liră de fiecare.

– Nu, domnule.

– Cum adică nu?

– Două lire de fiecare, domnule.

– Faci parte din familia Courtney – tot ceea ce faci are consecințe asupra întregii familii. Ești conștient de asta?

– Da, domnule.

– Nu mai tot spune asta. În numele a tot ceea ce e sfânt pe lume, cum ai putut să faci asta?

– Ea a început, domnule. Nici nu mi-ar fi trecut prin minte fără ea.

Shasa se holbă la el și subit furia i se risipi. Își aminti cum fusese el la aproape exact aceeași vârstă, stând umil în fața lui Centaine. Ea nu îl bătuse, dar îl trimisese să facă băi cu lizol și

să se supună unei examinări medicale umilitoare. Își aminti de fată, o micuță prostituată dolofană mai mare decât el doar cu un an sau doi, cu o claie de păr decolorat de soare și un zâmbet viclean – și aproape că îi veni și lui să zâmbească. Ea îl atâtase și îl provocase, făcându-l să-și piardă mințile, și totuși avea un sentiment de nostalgie. Prima lui femeie adevărată – ar fi putut să uite de o mie altele, dar nu pe ea.

Sean văzu cum furia se stinge în ochiul tatălui său și simți că era momentul să profite de această schimbare în starea lui.

– Sunt conștient că am atras scandalul asupra familiei și știu că trebuie să primesc ce mi se cuvine... Tatălui său îi va plăcea asta, era una dintre vorbele sale: „Acceptă ce ți se cuvine ca un bărbat". Văzu cum privirea lui se înmuie și mai tare. Știu cât de prost am fost și, înainte de a fi pedepsit, vreau să spun cât de rău îmi pare că te-am făcut să-ți fie rușine cu mine. Sean știa instinctiv că lucrurile nu stăteau chiar așa. Tatăl său era furios că fusese prins, dar în sinea lui era mai degrabă mândru de virilitatea de acum dovedită a fiului cel mare. Singura scuză pe care o am e că nu m-am putut abține. Pur și simplu m-a făcut să-mi pierd mințile, domnule. Nu puteam să mă gândesc la nimic altceva decât... ei bine, la ceea ce voia să fac cu ea.

Shasa înțelegea întru totul. Se confrunta încă cu aceeași problemă acum, la patruzeci de ani – ce îi spuse Centaine? „E sângele Thiry, toți va trebui să trăim cu asta." Tuși ușor, mișcat de sinceritatea și francheța fiului său. Era un băiat atât de chipeș, drept, înalt și puternic, atât de arătos și de curajos, nu era de mirare că femeia se legase de el. Nu putea să fie cu adevărat rău, se gândi Shasa, era, poate, un drăcușor, un pic prea arogant, un pic prea domic să-și trăiască viața – dar nu rău cu adevărat. „Păi dacă să te tăvălești cu o fată frumoasă e un păcat de moarte, atunci suntem cu toții damnați", gândi el.

– Va trebui să te bat, spuse el cu voce tare.

– Da, domnule, știu asta. O spuse fără nici o umbră de teamă, fără să se vaicărească.

„Nu, fir-ar să fie, era un băiat bun. Un fiu cu care să te mândreşti."

Shasa se îndreptă spre masă şi luă cravaşa lungă din os de balenă, arma cea mai temută din arsenalul său şi, fără a i se fi cerut, Sean se îndreptă spre scaun şi se aşeză în poziţia cunoscută. Prima lovitură tăie aerul şi plesni carnea, apoi subit Shasa mârâi dezgustat şi aruncă cravaşa pe masă.

– Bâtul e pentru copii – iar tu nu mai eşti un copil, spuse Shasa. Ridică-te, eşti bărbat.

Lui Sean nu-i venea să creadă cât de norocos era. Deşi singura lovitură primită îl usturase precum atacul unui cuib de scorpioni, chipul îi rămase impasibil şi nu căută să-şi frece zona atinsă.

– Ce o să ne facem cu tine? întrebă tatăl său, iar Sean avu intuiţia să nu spună nimic. Va trebui să termini liceul, spuse Shasa sec. Va trebui doar să-ţi găsim un alt loc.

Nu era aşa de uşor precum crezuse Shasa. Încercă la SACS, la Rondebosh Boys şi la Wynberg Boys. Directorii auziseră cu toţii de Sean Courtney. Fusese, pentru o scurtă perioadă, cel mai cunoscut elev din zona Capului Bunei Speranţe.

Fu acceptat în cele din urmă la Academia Costello, o şcoală cam de mântuială care activa într-un fost conac victorian peste drum de şcoala Rondebosh şi care nu era foarte selectivă la admitere. Încă din prima zi de şcoală Sean avu mulţumirea să afle că era deja o celebritate. Spre deosebire de şcolile exclusiviste pentru băieţi unde învăţase înainte, aici se găseau şi fete, iar excelenţa academică şi integritatea morală nu erau criterii de admitere la Academia Costello.

Sean se simţi ca acasă şi începu prin a-i alege pe cei mai promiţători dintre colegii săi pentru a-i organiza într-o bandă care, în mai puţin de un an, conducea practic şcoala. Ultima selecţie le viză pe cele mai graţioase şi mai prietenoase dintre tinerele domnişoare înscrise la acea şcoală. Aşa cum observaseră atât tatăl său, cât şi fostul director, Sean era un lider înnăscut.

*

Manfred De La Rey luă poziție de drepți lângă estradă. Purta un costum foarte închis la culoare cu dungi subțiri și o pălărie neagră, iar la butonieră avea un buchețel de garoafe cu ferigă verde. Aceasta era uniforma unui ministru al cabinetului naționalist.

Orchestra poliției cânta o melodie country tradițională, *Die Kaapse Nooi – Fata din Cape Town*, într-un ritm vioi de marș, și rândurile de cadeți mergeau energic, trecând pe lângă estradă cu carabinele lor FN sprijinite în poziție verticală pe umăr. Când fiecare pluton ajungea în dreptul estradei se întorcea înspre Manfred, iar acesta îi saluta la rândul lui.

Făcură un spectacol frumos cu uniformele lor albastre și elegante și cu instrumentele lor de alamă strălucitoare în care se oglindea lumina albă a soarelui savanei. Acești tineri atletici, mândri și nerăbdători, formațiile lor perfect aliniate, dedicarea și patriotismul lor evidente îl umpleau pe Manfred De La Rey de un imens sentiment de mândrie.

Manfred luă poziție de drepți în timp ce rândurile se întoarseră pe lângă el și apoi se așezară în ordine pe terenul de defilare cu fața înspre estradă. Orchestra bătu pentru ultima dată în tobe, după care se făcu liniște. Grandios în uniforma sa și purtând toate decorațiile, generalul de poliție trecu la microfon și, în câteva propoziții concise, îl prezentă pe ministru, retrăgându-se apoi și lăsând microfonul liber pentru Manfred.

Manfred își pregătise discursul cu o grijă deosebită, dar înainte de a începe nu se putu abține să nu privească într-o parte înspre Heidi care stătea în primul rând al oaspeților de onoare. Aceasta era și ziua ei și arăta ca o walkirie blondă, iar frumoasele ei trăsături teutone erau scoase în evidență de pălăria cu boruri largi și de ornamentul înalt din trandafiri artificiali. Puține femei ar avea ținuta și înfățișarea de a purta această pălărie fără să arate ridicol, dar lui Heidi îi stătea minunat. Îi prinse privirea și îi zâmbi lui Manfred. „Ce femeie, se gândi. Merită să fie prima doamnă a țării – într-o bună zi – și mă voi ocupa de asta. Poate mai repede decât crede."

Se întoarse la microfon și își adună gândurile. Știa că era un orator convingător și îi plăcea faptul că mii de ochi erau ațintiți asupra lui. Se simțea în largul lui aici sus la pupitru, relaxat și având control total asupra lui însuși și asupra celor din fața lui.

– Ați ales să vă dedicați viața *Volk*-ului și țării voastre, începu el.

Vorbea în afrikaans, iar referirea la *Volk* era normală. Recruții erau strânși din rândurile afrikaanderilor din comunitatea albă. Manfred De La Rey nu ar fi acceptat altfel. Era de dorit plasarea solidă a controlului forțelor securității în cadrul elementelor mai responsabile ale națiunii, aceia care înțelegeau mai bine pericolele și amenințările pe care trebuiau să le înfrunte în următorii ani. Acum începu să îi prevină pe acești oameni dedicați în legătură cu aceste pericole.

– Avem nevoie de tot curajul și puterea de care dispunem pentru a rezista forțelor întunecate care s-au aliat împotriva noastră. Trebuie să mulțumim Creatorului nostru, Dumnezeului tații noștri care, prin legământul pe care l-a făcut cu strămoșii noștri pe câmpul de luptă de la râul Blood, ne-a promis protecția și călăuzirea lui. Nu trebuie decât să fim constanți și onești, să avem încredere în el, să îl venerăm și astfel pașii noștri vor urma o cale fără obstacole.

Își termină cuvântarea cu actul credinței care îi salvase pe afrikaanderi de sărăcie și asuprire și le oferise locul pe care îl meritau în această țară.

Crede în Dumnezeul tău.
Crede în *Volk*-ul tău.
Crede în tine.

Vocea sa, amplificată de o sută de ori, bubui de-a lungul terenului de defilare, iar el simți cu adevărat prezența divină și binevoitoare foarte aproape de el privindu-le chipurile strălucitoare.

Acum urma prezentarea. Pe teren erau strigate ordine și rândurile albastre luară poziție de drepți. Doi ofițeri pășiră în față

pentru a-l flanca pe Manfred, iar unul din ei ducea o tavă acoperită cu catifea pe care erau aşezate medalii şi premii.

Citind din lista pe care o ţinea în mână, al doilea ofiţer îi chema pe laureaţi în faţă. Câte unul pe rând părăseau rândurile, mărşăluind energic, după care se opreau în faţa figurii impozante a lui Manfred De La Rey. Dădea mâna cu fiecare dintre ei şi le prindea medaliile în piept.

Apoi sosi clipa, iar Manfred De La Rey simţi că se sufocă de mândrie. Ultimul dintre câştigători mărşăluia înspre el de-a lungul terenului de defilare, iar acesta era cel mai înalt, cel mai deştept şi cel mai sigur dintre toţi. În primul rând al invitaţilor Heidi plângea încet de bucurie şi îşi şterse lacrimile fără să se ruşineze cu o batistă de dantelă.

Lothar De La Rey se opri în faţa tatălui său şi rămase în poziţie de drepţi. Nici unul nu zâmbi, rămaseră amândoi sobri; se priviră unul pe altul în ochi cu o asemenea intensitate, încât cuvintele sau zâmbetele ar fi fost de prisos.

Cu un efort, Manfred întrerupse acea relaţie tăcută şi se întoarse înspre colonelul de poliţie de lângă el. Acesta îi dădu sabia lui Manfred, iar teaca gravată din aur şi argint străluci când acesta o luă şi se întoarse din nou către fiul său.

– Sabia de onoare, zise. Fie să o porţi cu distincţie, după care păşi înspre Lothar şi prinse minunata armă de centura albă de la mijlocul fiului său.

Îşi strânseră mâinile, amândoi solemni, dar emoţia pe care o simţiseră exprima o viaţă întreagă de dragoste, mândrie şi datorie filială.

Luară poziţie de drepţi şi se salutară, în timp ce orchestra intona imnul naţional:

Din albastrul cerurilor noastre
Din adâncul mărilor noastre...

Iar apoi parada începu să se împrăştie şi tinerii se înghesuiră să îşi găsească familiile în mulţime şi se auzeau strigătele de

bucurie ale femeilor şi râsete, iar când se întâlneau se îmbrăţişau îndelung şi cu dragoste.

Lothar De La Rey stătea între părinţii săi, cu sabia atârnându-i într-o parte şi, în timp ce dădea mâna cu un şir nesfârşit de colegi care îl felicitau, răspunzându-le modest la interminabilele urări, nici Manfred, nici Heidi nu îşi mai putură reţine mândria şi zâmbetele de bucurie.

– Bravo, Lothie! Unul dintre colegii lui Lothar ajunsese în cele din urmă până la el şi cei doi băieţi îşi zâmbiră larg în timp ce-şi strângeau mâinile. Nu e nici o îndoială în legătură cu cine a fost cel mai bun.

– Am avut noroc, râse Lothar cu modestie şi schimbă subiectul. Ţi s-a spus unde ai fost detaşat, Hannes?

– *Ja*, omule. M-au trimis în Natal, undeva pe coastă. Dar pe tine, poate că vom fi împreună?

– Nu sunt atât de norocos, clătină Lothar din cap. M-au trimis la o secţie mică în suburbiile negre de lângă Vereeniging – un loc numit Sharpeville.

– Sharpeville? Ghinion, omule. Hannes scutură din cap cu o compătimire batjocoritoare. N-am auzit niciodată de acest loc.

– Nici eu. Nimeni n-a auzit vreodată de el, spuse Lothar cu resemnare. Şi nimeni nu va auzi vreodată.

Pe 24 august 1958, prim-ministrul, Johannes Gerhardus Strijdom, Leul din Waterberg, muri din cauza unei boli de inimă. Fusese la conducerea guvernului numai patru ani, dar moartea sa lăsă un mare gol în stâncile de granit ale Afrikaanderdomului şi, asemenea unor termite al căror cuib fusese distrus, se grăbiră să îl repare.

În câteva ore de la anunţul morţii prim-ministrului, Manfred De La Rey fu în biroul lui Shasa, însoţit de doi dintre legislatorii importanţi ai Partidului Naţional.

– Trebuie să-i ţinem pe nordici la distanţă, îl anunţă direct. Trebuie să-l introducem pe unul de-al nostru.

Shasa încuviinţă precaut. Încă era privit de majoritatea ca nefăcând parte din cabinet. Influenţa sa în alegerea unui nou lider nu avea să fie decisivă, dar era pregătit să privească şi să înveţe în timp ce Manfred îi prezenta strategia.

– Deja l-au ales pe Verwoerd să candideze din partea lor, zise. Bine, aproape pe parcursul întregii sale cariere a făcut parte din Senat şi are puţină experienţă ca membru al parlamentului, dar are reputaţia unui om inteligent şi puternic. Le place felul în care s-a descurcat cu negrii. El a făcut ca numele de Verwoerd şi cuvântul apartheid să însemne acelaşi lucru. Oamenii ştiu că sub conducerea lui nu va avea loc împreunarea raselor, că Africa de Sud va aparţine întotdeauna albilor.

– *Ja*, încuviinţă unul dintre ei. Dar este atât de brutal. Există moduri de a face lucrurile, moduri de a spune lucrurile astfel încât să nu jignească oamenii. Omul nostru este de asemenea puternic. Döngers a instituit Legea zonelor urbane şi Legea de reprezentare separată a votanţilor – nimeni nu-l poate acuza că ar fi un *kafferboetie*, un iubitor de negri. Dar are mai mult stil, mai mult tact.

– Nordicii nu vor tact. Nu vor un prim-ministru politicos cu vorbă dulce, vor un om puternic, iar Verwoerd este un orator; la naiba, omul ăla ştie să vorbească şi nu se teme de muncă – şi, după cum ştim cu toţii, nimeni care este atât de urât de presa engleză nu este chiar aşa de rău. Râseră privindu-l pe Shasa, aşteptând să vadă cum va reacţiona. Era încă un străin, un *rooinek* îmblânzit de ei, şi nu le va da satisfacţia de a lua în consideraţie ironia lor. Zâmbi uşor.

– Verwoerd este şiret ca un babuin bătrân şi rapid ca un mamba. Trebuie să ne străduim din greu dacă vrem să îl ţinem la distanţă, încuviinţă Shasa.

Muncirăm din greu cu toţii. Shasa era convins că, în ciuda faimei lui de a fi introdus în parlament o legislaţie de natură rasială, Dönges era cel mai moderat şi altruist dintre cei trei bărbaţi care se lăsaseră convinşi să candideze pentru cea mai înaltă funcţie din ţară.

După cum spusese chiar doctorul Hendrik Verwoerd acceptând candidatura, „Când cineva primește un strigăt de disperare de la poporul său, nu are dreptul să refuze".

Pe 2 septembrie 1958, comitetul local al Partidului Național se întruni să îl aleagă pe noul lider. Comitetul era format din 178 de membri naționaliști din parlament și senatori naționaliști votând împreună, iar perioada scurtă pe care o petrecuse Verwoerd în parlament și care fusese privită la început ca o slăbiciune se dovedi a fi un avantaj. Mulți ani Hendrik Verwoerd fusese liderul Senatului și controlase Camera Superioară a parlamentului prin forța personalității sale și prin talentul său de orator. Senatorii, docili și supuși, bărbați ale căror prerogative fuseseră extinse astfel încât să permită partidului de la guvernare să constrângă printr-o legislație neplăcută, votaseră toți cu Verwoerd.

Dönges supraviețuise primului tur de scrutin în care „Blackie" Swart, candidatul din Statul Liber Orange, fusese eliminat, dar la al doilea tur de scrutin, o înfruntare directă dintre Verwoerd și Dönges, nordicii se solidarizară și îl aduseră pe Verwoerd în funcția de prim-ministru cu nouăzeci și opt de voturi față de șaptezeci și cinci.

În seara aceea când, ca prim-ministru, Hendrik Frensch Verwoerd se adresase națiunii, nu încercase să ascundă faptul că alegerea sa fusese dorința Dumnezeului Atotputernic.

Blaine și Centaine veniră cu mașina de la Rhodes Hill. Era o tradiție de familie să se strângă în această încăpere și să asculte la radio transmisiunile importante. Aici auziseră discursuri și anunțuri care mișcaseră lumea pe care o știau de pe axa sa: declarații de război și de pace, veștile despre norii sub formă de ciupercă aruncați deasupra orașelor japoneze, moartea regilor și a conducătorilor iubiți, ascensiunea unei regine, toate acestea și multe altele le ascultaseră împreună în salonul albastru de la Weltevreden.

Acum stăteau în liniște în timp ce ascultau vocea înaltă, încordată de emoție dar articulată a noului prim-ministru, iritându-i când repeta banalități sau clișee.

– „Nu trebuie să vă îndoiți nici măcar o clipă că scopul meu este să susțin instituțiile democratice ale țării noastre, căci acestea sunt bunurile cele mai valoroase ale civilizației occidentale, le spunea Verwoerd, iar dreptul oamenilor cu alte convingeri de a-și exprima părerile va fi menținut."

– Atât timp cât aceste păreri sunt aprobate de comisia de cenzori a guvernului, de sinodul Bisericii Reformate Olandeze și de comitetul Partidului Național, murmură Blaine, o afirmație sarcastică pentru el, iar Centaine îl înghionti.

– Taci din gură, Blaine, vreau să ascult.

Verwoerd trecu la un alt subiect cunoscut, despre cum dușmanii țării răstălmăciseră deliberat politica sa rasială. Nu el era cel care crease cuvântul apartheid, ci alte minți sclipitoare și dedicate prevăzuseră necesitatea de a permite tuturor raselor unei societăți complicate și fragmentate să se dezvolte după propriul potențial.

– „Ca ministru pentru afaceri Bantu, încă din 1950 a fost de datoria mea să ofer coeziune și substanță acestei politici, singura politică prin care fiecare grup are posibilități nenumărate în cadrul propriei comunități rasiale. În anii ce vor urma, nu ne vom abate nici cu un centimetru de la acest drum."

În timp ce asculta, Tara bătea neliniștită din picior, dar acum sări în picioare.

– Îmi pare rău, mormăi ea. Îmi este puțin greață. Trebuie să iau o gură de aer proaspăt pe terasă... și ieși grăbită din cameră.

Centaine se uită urât la Shasa, dar el zâmbi și ridică din umeri, fiind pe punctul de a face un comentariu din politețe, când vocea de la radio le atrase tuturor atenția încă o dată.

– „Ajung acum la unul dintre cele mai sacre, dacă nu cel mai sacru ideal al poporului nostru, vocea înaltă umplu camera, și acesta este formarea republicii. Știu că mulți dintre sud-africanii anglofili care mă ascultă în această seară sunt plini de

sentimentul loialității față de Coroana Britanică. Știu, de asemenea, că această loialitate împărțită i-a împiedicat întotdeauna să se confrunte cu adevăratele probleme. Idealul monarhiei a fost întotdeauna un factor discordant printre noi, separând afrikaanderii de anglofili, când ar fi trebuit să fim uniți. Într-o lume în curs de decolonizare, negrii și noile lor națiuni încep să apară ca o amenințare pentru Africa de Sud pe care o știm și o iubim. Afrikaanderii și anglofilii nu-și mai pot permite să rămână separați, ci trebuie să-și dea mâinile ca aliați, pentru a împlini idealul unei noi republici albe."

– Dumnezeule, oftă Blaine, asta e o replică nouă. Întotdeauna era vorba exclusiv de Republica Afrikaander și nimeni nu lua asta în serios, cu atât mai puțin afrikaanderii. Dar de data asta vorbește serios și a adus în discuție un lucru care va trezi reacții puternice. Îmi amintesc foarte bine controversa asupra steagului din anii 1920. Pe lângă ideea republicii, asta pare un festin al dragostei... Se întrerupse ca să asculte sfârșitul discursului lui Verwoerd:

– „Astfel vă asigur că de acum înainte idealul republicii va fi urmărit cu înflăcărare."

Când prim-ministrul termină de vorbit, Shasa se duse să închidă radioul; apoi se întoarse și rămase cu mâinile în buzunare, cu umerii lăsați în timp ce le privea cu atenție chipurile. Erau cu toții tăcuți și zdruncinați. Timp de o sută cincizeci de ani țara fusese britanică și în acest stat existase mândrie și un sentiment profund de siguranță. Acum asta avea să se schimbe și le era teamă. Chiar și Shasa se simțea trădat și nesigur.

– Nu vorbește serios. Este doar un alt spectacol pentru oamenii lui. Vorbește mereu despre republică, spuse Centaine plină de speranță, dar Blaine clătină din cap.

– Nu îl cunoaștem încă foarte bine pe acest om. Știm numai ce a scris când era redactor-șef la *Transvaler* și știm cu câtă vehemență și determinare a început segregarea societății noastre. Mai există un lucru pe care l-am aflat despre el. Este un om care

vorbeşte foarte serios şi care nu va permite să-i stea în cale nimic. Se întinse şi îi luă mâna lui Centaine. Nu, draga mea. Te înşeli. Vorbeşte serios.

Priviră amândoi înspre Shasa, iar Centaine îl întrebă în numele amândurora:

– Ce vei face, *chéri?*

– Nu ştiu sigur dacă pot face ceva. Se spune că nu acceptă nici un fel de opoziţie, iar eu m-am opus. Am fost de partea lui Dönges. S-ar putea să nu fiu pe listă când va anunţa luni membrii cabinetului.

– Va fi greu să redevii un simplu membru, remarcă Blaine.

– Prea greu, încuviinţă Shasa. Şi nu voi permite asta.

– Oh, *chéri*, strigă Centaine. Doar nu vei renunţa la locul pe care îl ai – după toate sacrificiile, după toată munca grea şi toate speranţele.

– Vom şti luni, ridică Shasa din umeri, încercând să nu-i lase să observe cât de dezamăgit era.

Deţinuse adevărata putere pentru prea puţin timp, suficient de mult pentru a învăţa să se bucure de gustul acesteia. Mai mult, ştia că avea atâtea de oferit ţării sale, multe dintre eforturile lui erau pe punctul de a da roade. Ar fi greu să le privească pălind şi murind împreună cu ambiţiile sale, înainte de a fi simţit măcar primele miresme, dar Verwoerd îl va da afară din cabinet. Nu se îndoia de asta nici o clipă.

– „De-ntâmpini şi Triumful şi Dezastrul",[1] cită Centaine, iar apoi râse vesel, cu un tremur abia perceptibil. Acum, *chéri*, să deschidem o sticlă de şampanie. Este singura cale prin care îi putem trata pe cei doi impostori ai lui Kipling.

Shasa intră în biroul său din parlament şi privi în jur cu regret. Fusese al lui timp de cinci ani, iar acum trebuia să îşi strângă cărţile şi tablourile şi mobila; lambriurile şi covoarele le va lăsa în dar naţiunii. Sperase să le lase o moştenire mai mare şi se strâmbă, iar apoi se duse să se aşeze în spatele biroului

---

[1] *Dacă*, de Rudyard Kipling (n.tr.)

pentru ultima dată, încercând să înțeleagă unde greșise și ce ar fi putut face dacă i s-ar fi permis. Telefonul de pe biroul său începu să sune și ridică receptorul înainte să răspundă secretara din biroul ei.

– Sunt secretara prim-ministrului, îi spuse vocea, iar pentru un moment se gândi la cel mort și nu la succesorul lui. Prim-ministrul ar dori să vă vadă cât mai repede cu putință.

– Voi veni imediat, bineînțeles, răspunse Shasa și în timp ce punea receptorul în furcă, se gândi: „Deci vrea să aibă plăcerea să mă facă bucăți personal".

Verwoerd nu îl lăsă să aștepte decât zece minute, iar când Shasa intră în biroul lui se ridică din spatele mesei de lucru pentru a se scuza.

– Îmi cer scuze. Am avut o zi plină, iar Shasa zâmbi auzind această afirmație.

Zâmbetul lui nu era forțat pentru că Verwoerd împrăștia nesfârșitul lui șarm, vocea îi era blajină și calmă spre deosebire de tonul înalt și aspru pe care îl avea la cuvântările publice și chiar ieși de după birou și îl apucă pe Shasa de braț cu un gest prietenesc.

– Dar, bineînțele, trebuia să îți vorbesc și ție, cum am vorbit cu toți membrii noului meu cabinet.

Shasa tresări și astfel își trase brațul din strânsoarea celuilalt, iar apoi se întoarseră și stătură față în față.

– Voi păstra deschis Ministerul Mineritului și al Industriei și, bineînțeles, nimeni nu este mai calificat decât tine pentru această funcție. Mi-a plăcut prezentarea ta la ședința vechiului cabinet. Știi despre ce vorbești.

– Nu pot să neg că nu sunt surprins, domnule prim-ministru, îi spuse Shasa încet, iar Verwoerd chicoti.

– Este bine să fii și imprevizibil câteodată.

– De ce? întrebă Shasa. De ce eu? Verwoerd își lăsă capul să-i cadă într-o parte, părând nedumerit, dar Shasa insistă: Știu că puneți preț pe sinceritate, domnule prim-ministru, așa că o voi

spune. Nu aveți nici un motiv să mă placeți sau să mă considerați un aliat.

– Este adevărat, încuviință Verwoerd. Dar nu am nevoie de linguşitori. Am destui din ăştia deja. M-am gândit că munca pe care o faci este vitală pentru eventuala bunăstare a țării noastre şi că nimeni nu ar putea-o face mai bine. Sunt sigur că vom învăța să lucrăm împreună.

– Asta este tot, domnule prim-ministru?

– Ai precizat faptul că îmi place să spun direct ce am de spus. Ei bine, asta nu este tot. Probabil că m-ai auzit după ce am fost învestit ca premier făcând un apel la unificarea celor două secțiuni ale populației albe, un apel către buri şi englezi pentru a uita vechea animozotate şi a pune împreună bazele republicii. Cum ar arăta asta, dacă într-o clipită l-aş concedia pe singurul englez din guvern?

Râseră amândoi, iar apoi Shasa scuturâ din cap.

– Mă voi opune în chestiunea cu republica, îl avertiză şi, pentru o clipă, întrezări egoul rece al unui om care nu s-ar înclina niciodată în fața unei opinii contrare, dar apoi impresia dispăru şi Verwoerd începu să râdă.

– Atunci va trebui să te conving că te înşeli. Între timp vei fi conştiința mea – care este numele personajului din povestea aceea a lui Disney?

– Care dintre ele?

– Povestea păpuşii – Pinocchio, parcă. Care era numele greierelui?

– Jiminy Cricket, îi spuse Shasa.

– Da, între timp vei fi Jiminy Cricket al meu. Acceptați această sarcină?

– Ştim amândoi că este datoria mea, domnule prim-ministru. Spunând asta, Shasa se gândea cinic: „Nu este remarcabil că odată ce ambiția a dictat, datoria apare imediat?"

În seara aceea luau cina în oraş, dar Shasa se duse în camera Tarei pentru a-i spune noutățile de îndată ce se îmbracă.

Îl privea în oglindă în timp ce el îi explica motivele pentru care acceptase să meargă la întâlnire. Avea o expresie serioasă, dar vocea ei ascundea o urmă de dispreț când îi spuse:

– Sunt încântată pentru tine. Știu că asta vrei și mai știu că vei fi atât de ocupat, încât nici nu vei observa că sunt plecată.

– Plecată? întrebă.

– Târgul nostru, Shasa. Am convenit că pot pleca pentru o vreme când simt nevoia. Bineînțeles, mă voi întoarce – și asta a fost parte din târgul nostru.

Se arătă ușurat.

– Unde te vei duce și pentru cât timp?

– La Londra, îi răspunse ea. Și o să fiu plecată câteva luni. Vreau să particip la un curs de arheologie la Universitatea din Londra.

Încercă să nu arate, dar era teribil, delirant de încântată. De-abia aflase de la Molly în acea după-amiază, exact după ce fuseseră anunțați membrii noului cabinet. Molly avea un mesaj. Moses voia în sfârșit să se întâlnească și rezervase deja locuri pe *Pendennis Castle* pentru ea, Benjamin și Miriam până la Southampton. Își va duce fiul să își cunoască tatăl.

Plecarea pachebotului era un eveniment important la care participau cu bucurie toți cetățenii orașului, indiferent de vârstă. Pe punte era aglomerație și gălăgie. Nava înaltă era legată de chei prin parâme împodobite cu fanioane de hârtie creponată care formau o pânză de culori ce flutura în bătaia vântului de sud-est. De pe docuri o fanfară de negri concura cu fanfara navei aflată pe puntea de promenadă, iar cântecului *Alabama*, atât de mult iubit în regiunea Cape, i se răspundea cu *God Be With You Till We Meet Again*[1].

Shasa nu era acolo. Plecase cu avionul la Walvis Bay pentru a rezolva o problemă apărută subit la fabrica de conserve. Nici Sean nu era, avea examen scris la Academia Costello, dar

---

[1] *Domnul să te însoțească până ne vom reîntâlni*, vechi imn britanic. (n.tr.)

Blaine şi Centaine îi aduseseră pe ceilalţi trei copii la docuri pentru a o vedea pe Tara plecând în călătorie.

Formau un mic grup, ca o familie, fiind înconjuraţi de mulţime, fiecare ţinând în mână câte un fanion de hârtie cu care îşi luau rămas-bun de la Tara care se afla pe puntea A, la clasa întâi. În timp ce între debarcader şi marginea vaporului se deschidea un gol, cornurile de ceaţă bubuiră, iar parâmele cu fanioanele de hârtie se îndepărtară şi plutiră pentru a se aşeza în apele întunecate ale portului interior. Remorcherele răsuciră prora uriaşă până când o aliniară cu intrarea portului, iar sub pupă elicele gigantice băturâ apa transformând-o în spumă, împingând nava înspre golful Table.

Tara alergă uşor pe scara de tambuchi spre cabina ei. Nu protestase decât puţin când Shasa insistase să-şi anuleze rezervările iniţiale de la clasa turist şi să călătorească la clasa întâi.

– Draga mea, se poate ca la bord să fie oameni pe care îi cunoaştem. Ce o să creadă despre faptul că soţia mea călătoreşte la ultima clasă în comun?

– Nu în comun, Shasa – la turist.

– Tot ce este sub puntea A este în comun, răspunse el, iar acum se bucura de snobismul lui deoarece cabina era un loc retras unde putea să-şi petreacă în voie timpul împreună cu Ben.

Ar fi trezit curiozitatea oamenilor dacă ar fi fost văzută cu un copil de culoare pe puntea publică. După cum subliniase Shasa, la bord se aflau ochi care stăteau la pândă şi veştile ar fi zburat către Shasa asemenea unor porumbei călători. Oricum, Miriam Afrika acceptase, în mod firesc, să poarte uniformă de servitoare şi să pretindă că era slujnica Tarei pe perioada călătoriei. Soţul ei o lăsase să plece cu Tara în Anglia fără tragere de inimă, în ciuda neajunsurilor pe care le provoca la el în gospodărie. Tara îl compensase cu generozitate, iar Miriam urcase la bord înregistrând copilul drept al ei.

Tara nu ieşi aproape deloc din cabină pe toată durata călătoriei, refuzând invitaţia căpitanului de a se aşeza la masa lui şi

evitând petrecerile sau balurile mascate. Nu se sătura niciodată să stea cu fiul lui Moses, dragostea ei era o foame ce nu putea fi potolită și chiar și când Benjamin, epuizat de atâta grijă maternă, adormea în pătuțul său, Tara îl veghea.

– Te iubesc, îi șoptea, cel mai mult din lume după tatăl tău și nu se gândea la ceilalți copii, nici măcar la Michael.

Ceruse ca toate mesele să îi fie aduse în cameră și mânca împreună cu Benjamin, preluând, aproape cu gelozie, însărcinarea lui Miriam de a avea grijă de el. Numai noaptea târziu, fără tragere de inimă, o lăsa să ducă totuși copilul în cabina ei, pe puntea de dedesubt.

Zilele treceau repede și, în cele din urmă, ținându-l de mână pe Benjamin, coborî pasarela și se urcă în trenul de la Southampton Docks pentru a ajunge la Londra.

La insistențele lui Shasa, închiriase apartamentul de la Dorchester cu vedere la parc pe care familia îl folosea mereu, cu o singură cameră în spate pentru Miriam și copil, pentru care ceruse chitanță separată și plătise cu banii jos din propriul buzunar, astfel încât soțul ei să nu afle despre asta de pe extrasul de cont.

La intrare, când se înregistră, o aștepta un mesaj de la Moses. Recunoscu scrisul. Deschise plicul în clipa în care intră în apartament și îngheță. Îi scrisese foarte formal:

> Dragă Tara,
>
> Îmi pare rău că nu putem să ne întâlnim. Totuși, trebuie să particip la niște prelegeri importante în Amsterdam împreună cu prietenii noștri. Te voi contacta de îndată ce mă voi întoarce.
>
> Cu drag,
>
> Moses Gama

Fu cuprinsă de o deznădejde adâncă din cauza tonului scrisorii și a frustrării. Fără Miriam și fără copil ar fi căzut pradă

disperării. Cu toate acestea își petrecură zilele de așteptare prin parcuri și la grădina zoologică sau plimbându-se pe malul râului și pe minunatele alei sau străzi întortocheate ale Londrei. Făcuse cumpărături pentru Benjamin de la Marks & Spencer și C&A, evitând să meargă la Harrods sau la Selfridges fiind magazine frecventate de Shasa.

Tara se înscrise la cursul de arheologie africană de la universitate, pentru cazul în care Shasa ar fi verificat-o. Pentru a se conforma așteptărilor lui Shasa se îmbrăcă în cel mai modest compleu pe care îl avea, își puse colierul de perle și luă taxiul până în Trafalgar Square și îi făcu o vizită de curtoazie Înaltului Comisar la Consulatul Africii de Sud. Nu putu să refuze invitația la prânz și fu nevoită să afișeze o față veselă în timpul mesei al cărei meniu, listă de vinuri și invitați semănau întru totul cu cele de la Weltevreden. Îl asculta pe redactorul de la *Daily Telegraph* care stătea lângă ea, dar se tot uita afară pe fereastră la statuia înaltă a lui Nelson și tânjea să fie liberă asemenea stolului de porumbei din jurul acesteia. Scăpă în cele din urmă după ce își făcu datoria, exact la timp pentru a ajunge înapoi la Dorchester și să-i facă baia lui Ben.

Îi cumpărase un remorcher de plastic de la magazinul de jucării Hamley care avu mare succes, iar Ben stătea în cadă și chicotea în timp ce barca se rotea în jurul lui.

Tara râdea și se ștergea pe mâini când Miriam intră de pe hol în baie.

– Cineva vrea să te vadă, Tara.

– Cine este? întrebă Tara, fără să se ridice din genunchi de lângă cadă.

– Nu vrea să spună cum îl cheamă. Miriam rămase serioasă. O să îl termin eu de îmbăiat pe Ben.

Tara ezită, nu voia să petreacă nici o clipă departe de fiul ei.

– Of, bine, încuviință ea și trecu prin hol, cu prosopul în mână, oprindu-se brusc în pragul ușii.

Şocul fu atât de puternic, încât păli şi se clătină zăpăcită, fiind nevoită să se sprijine de tocul uşii pentru a-şi recăpăta echilibrul.

– Moses, şopti ea, cu ochii aţintiţi asupra lui.

Purta un trenci lung de culoare cafenie, iar umerii pe care purta epoleţi îi erau stropiţi de picături de ploaie. Trenciul părea să îi accentueze înălţimea şi lăţimea umerilor. Uitase cât de impozant era. El nu zâmbi, dar se uită la ea cu acea privire pătrunzătoare a lui.

– Moses, zise ea din nou şi se îndreptă şovăielnic înspre el. Of, Dumnezeule, nici nu ştii cât de încet au trecut anii de când te-am văzut ultima dată.

– Tara. Vocea lui făcea să tresară fiecare fibră a fiinţei ei. Soţia mea, şi îşi deschise braţele către ea.

Ea alergă înspre el, iar Moses o cuprinse în braţe şi o ţinu strâns. Îşi apăsă faţa pe pieptul lui şi se agăţă de el, inhalând mirosul bogat masculin al trupului său, la fel de cald şi puternic ca mirosul de iarbă al unei după-amiezi africane. Câteva clipe la rând nici unul nu se mişcă şi nu scoase vreun cuvânt cu excepţia tremurului involuntar care străbătea trupul Tarei şi a geamătului uşor pe care îl scotea din gât.

Apoi o desprinse uşor de la piept, îi luă chipul în mâini şi îl ridică pentru a o privi în ochi.

– M-am gândit la tine în fiecare zi, îi spuse şi, dintr-odată, ea începu să plângă. Lacrimile îi curgeau pe obraji până în colţurile gurii astfel încât, atunci când o sărută, gustul lor sărat şi metalic se amestecă uşor cu acela al salivei lui.

Miriam îl aduse pe Benjamin, curat şi uscat, îmbrăcat în noua pijama albastră. Îl privi solemn pe tatăl său.

– Te salut, fiul meu, şopti Moses. Să creşti la fel de puternic şi frumos ca pământul unde te-ai născut, iar Tara crezu că inima i s-ar putea opri de mândrie şi de bucuria de a-i vedea împreună pentru prima dată.

Deşi culoarea pielii lor era diferită – a lui Benjamin era de culoarea caramelului şi a ciocolatei, pe când a lui Moses, de a

chihlimbarului şi a bronzului african – Tara remarcă asemănarea în forma capului, a maxilarului şi a sprâncenelor. Aveau aceiaşi ochi depărtaţi, acelaşi nas şi aceleaşi buze, iar pentru ea erau cele mai frumoase fiinţe din întreaga ei existenţă.

Tara păstră apartamentul de la Dorchester pentru că ştia că Shasa va lua legătura cu ea acolo şi că orice invitaţii de la Consulatul Africii de Sud sau corespondenţa de la universitate aveau să îi fie trimise la hotel. Dar se mută în apartamentul lui Moses de pe Bayswarer Road.

Apartamentul îi aparţinea împăratului Etiopiei şi era folosit de către corpul diplomatic. Totuşi, Haile Selassie i-l puse lui Moses la dispoziţie pentru oricât timp ar fi avut nevoie. Era un apartament mare şi labirintic, cu camere întunecate şi amestecuri bizare de mobilier, canapele occidentale cu tapiţeria roasă şi fotolii, covoare şi scoarţe etiopiene ţesute manual. Ornamentele erau artefacte africane, statuete sculptate în fildeş, săbii încrucişate, scuturi de bronz somaleze, cruci şi icoane copte, turnate în argint şi bătute cu pietre semipreţioase.

Dormiră pe podea, după obiceiul african, pe saltele subţiri şi tari, umplute cu câlţi de cocos. Moses folosi chiar şi un scăunel de lemn pe post de pernă, Tara nu reuşi să se obişnuiască însă cu el. Benjamin dormi cu Miriam în dormitorul de la capătul holului.

Pentru Moses Gama a face dragoste era o parte a vieţii lui la fel de naturală precum mâncatul, băutul sau dormitul, dar totuşi priceperea lui şi grija pentru nevoile ei erau o sursă nesfârşită de uimire şi de bucurie pentru Tara. Îşi dorea mai mult decât orice altceva să îi mai ofere un alt copil. Încercă să îşi deschidă în mod conştient porţile pântecului ei, dorind să înflorească precum un mugure care să primească sămânţa lui şi, mult timp după ce el adormea, rămânea cu coapsele strâns încrucişate şi cu genunchii ridicaţi căutând parcă să nu lase să se piardă nici o picătură preţioasă, imaginându-se asemenea unui burete pentru el sau a unui tub capilar care să absoarbă substanţa lui în adâncurile ei.

Totuși, momentele în care rămâneau singuri erau mult prea scurte pentru Tara și o enerva că apartamentul părea tot timpul plin de străini. Ura să îl împartă pe Moses cu ei, dorindu-l numai pentru ea. El înțelese asta și, când ea era urâcioasă sau îmbufnată în prezența străinilor, îi reamintea cu severitate:

– Eu sunt lupta, Tara. Nimic, nimeni nu e mai presus de asta. Nici măcar nevoile mele, nici măcar viața mea nu pot să fie mai presus de cauză. Dacă mă alegi pe mine, atunci accepți același sacrificiu.

Pentru a atenua asprimea cuvintelor o ridică în brațe, o duse până la saltea și făcură dragoste până când ea suspină, răsucindu-și capul dintr-o parte în alta, ca într-un delir provocat de intensitatea miraculoasă a ceea ce se întâmpla, iar apoi îi spuse:

– Sunt al tău în aceeași măsură în care voi fi al oricui altcuiva. Acceptă asta fără să te plângi și fii recunoscătoare, pentru că nu știm niciodată când unuia din noi i se va cere să sacrifice totul. Trăiește ziua de azi, Tara, bucură-te de dragostea de care ai parte acum, pentru că s-ar putea să nu existe o zi de mâine.

– Iartă-mă, Moses, șopti ea. Am gândit atât de meschin. Nu te voi mai dezamăgi.

Așa că ea renunță la gelozia ei și i se alătură în munca lui și nu îi mai privi pe oamenii care veneau în Bayswater Road ca pe niște străini sau interlopi, ci ca pe niște tovarăși – parte din viața și din lupta lor. Apoi începu să-și dea seama că reprezentau un eșantion fascinant de umanitate. Majoritatea erau africani, Kikuyus cel înalt din Kenya, tinerii lui Jomo Kenyatta, războinicii Mau Mau, iar odată chiar și omulețul mărunt, dar cu o inimă mare și o minte pe măsură, Hastings Banda, petrecu o seară cu ei. Erau oameni din triburile Shona și Sgangaan din Rhodesia, Xhosa și Zulu din Africa de Sud și chiar câțiva bărbați din tribul lui Moses din Ovamboland. Puseseră de curând bazele unei asociații pe care o numiseră Organizația Popoarelor Sud și Vest-Africane și îi cerură lui Moses să preia conducerea, iar el acceptă cu plăcere. Tarei îi venea greu să și-l închipuie pe Moses

ca făcând parte dintr-un singur trib; întreaga Africă era ţara lui, vorbea majoritatea limbilor acestor popoare şi înţelegea temerile şi aspiraţiile fiecăruia. Dacă termenul de „african" i se potrivea cu adevărat unui om, atunci acesta era Moses Gama.

Dar erau şi alţii care veneau în apartamentul din Bayswater Road; hinduşi şi musulmani şi oameni din ţinuturile din nord, din Etiopia, din Sudan, din Africa mediteraneană, unii dintre ei aflându-se încă sub tirania colonială, alţii de abia eliberaţi, dornici să-i ajute pe fraţii lor africani aflaţi în suferinţă.

Erau şi albi, bărbaţi şi femei, vorbind cu accentul celor din Liverpool şi din nordul ţării, accentul minerilor sau al celor care lucrau în fabrici; alţi albi a căror engleză era poticnită şi chinuită, dar ale căror inimi erau neînfricate, patrioţi din Polonia, din Germania de Est, din blocul sovietic, unii chiar din Mama Rusie. Cu toţii erau animaţi de dragostea de libertate şi de ura faţă de asupritori.

Având scrisoarea de credit nelimitat pe care i-o dăduse Shasa pentru banca londoneză, Tara aprovizionă apartamentul cu mâncăruri şi băuturi fine, simţind plăcerea unei răzbunări când plătea, cu banii lui Shasa, fileurile cele mai bune şi carnea de miel, calcanul, limba de mare şi homarii.

Pentru prima dată în viaţă simţi plăcere în timp ce comanda vinuri de Burgundia sau de Bordeaux, din cele mai bune podgorii, soiurile cele mai nobile, vinuri despre care îl auzise pe Shasa vorbind pompos în faţa invitaţilor la cină. Râdea încântată când îi vedea pe duşmanii a tot ceea ce reprezenta Shasa, cei pe care îi numea „agenţii întunericului", dând pe gât vinurile lui ca şi cum ar fi fost Coca-Cola.

Nu mai gătise de multă vreme – bucătarul de la Weltevreden ar fi fost îngrozit dacă ar fi îndrăznit – dar acum îi făcea plăcere să lucreze la bucătărie alături de celelalte femei. Soţiile hinduse îi arătau cum să prepare curry-uri minunate, iar femeile arabe preparau mielul în zeci de moduri nemaivăzute, astfel încât fiecare masă devenea un festin şi o aventură. De la studenţii săraci şi până la conducătorii guvernelor revoluţionare şi liderii

exilați ai națiunilor înrobite, cu toții veneau să discute și să facă planuri, să mănânce, să bea și să schimbe idei chiar mai amețitoare decât vinurile pe care Tara li le turna în pahare.

Moses Gama se afla întotdeauna în centrul atenției. Prezența lui părea să îi inspire pe toți și să le ghideze energiile și Tara își dădu seama că el stabilea legături, genera loialități și prietenii care să ducă lupta la următorul nivel. Era nespus de mândră de el și simțea totodată o mândrie smerită pentru micul rol pe care îl juca și ea în marele angrenaj. Pentru întâia dată în viață se simți utilă și importantă. Până atunci își ocupase viața cu activități neînsemnate și lipsite de sens. Incluzând-o în lupta sa, Moses o făcuse să se simtă în sfârșit un om întregit. Pe cât părea de imposibil, de-a lungul acelor luni încântătoare dragostea ei pentru el spori de mii de ori.

Uneori călătoreau împreună, când Moses era chemat să vorbească în fața vreunui grup important sau să se întâlnească și cu reprezentanții unor puteri străine. Călătoriseră la Sheffield și Oxford pentru a se adresa unor formațiuni aflate la cei doi poli opuși ai sferei politice, Partidul Comunist Britanic și Asociația Studenților Conservatori. Într-un weekend zburară cu avionul până la Paris pentru a se întâlni cu oficiali din Directoratul francez al Afacerilor Externe, iar o lună mai târziu merseră împreună la Moscova. Tara călători cu pașaportul ei britanic și își petrecu zilele vizitând locurile alături de un ghid rus, în timp ce Moses era prins în discuții secrete în birourile celui de-al patrulea directorat, cu ferestrele înspre Gorki Prospekt.

Odată întorși la Londra, Moses și câțiva dintre camarazii săi sud-africani organizară un marș de protest în Trafalgar Square, chiar în fața edificiului impozant al Consiliului Sud-African, cu frizele sale cu sculpturi din capete de animale și colonade de la intrare. Tara nu putu să se alăture demonstrației pentru că Moses o avertiză că aveau să fie fotografiați cu lentile telescopice din clădire și îi interzise să se expună în fața agenților rasiști. Era mult prea valoroasă pentru cauză. În schimb speculă o întorsătură ironică și îi telefonă consulului principal. Acesta

o invită din nou la prânz. Privi de la fereastra acestuia, aşezată într-unul dintre fotoliile din încăperea superb lambrisată, în timp ce, în piaţă, Moses se afla sub un banner pe care scria „APARTHEIDUL ESTE O CRIMĂ ÎMPOTRIVA UMANITĂŢII" şi ţinea un discurs în faţa a cinci sute de demonstranţi. Regreta doar că vântul şi traficul nu îi permiteau să audă cuvintele. El i le repetă în acea seară în timp ce stăteau întinşi împreună pe saltelele tari de pe podeaua dormitorului, iar ea se înfiora la auzul fiecărui cuvânt.

Într-o frumoasă dimineaţă de primăvară plecară braţ la braţ prin Hyde Park, iar Benjamin aruncă firimituri de pâine raţelor din Sepentine.

Priviră călăreţii de la Rotten Row şi admirară spectacolul florilor abia îmbobocite din grădinile pe lângă care trecură în drum spre Speakers' Corner.

Pe pajişti oamenii profitau de timpul liber şi de soarele neaşteptat pentru acea vreme a anului şi mulţi dintre bărbaţi erau la bustul gol, în timp ce femeile îşi ridicau fustele cât mai sus în timp ce stăteau întinse pe iarbă. Cuplurile se îmbrăţişau fără ruşine, iar Moses se încruntă. Astfel de manifestări publice jigneau moralitatea africană.

Ajunşi la Speakers'Corner, trecură pe lângă homosexualii militanţi şi pe lângă republicanii irlandezi căţăraţi pe lăzile de lapte puse cu fundul în sus şi merseră înspre grupul de vorbitori negri. Moses fu numaidecât recunoscut, devenise o figură binecunoscută în aceste cercuri, şi câţiva bărbaţi şi femei se grăbiră să-l întâmpine, cu toţii expatriaţi de culoare din Africa de Sud, cu toţii dornici să-i împărtăşească veştile.

– I-au achitat...

– I-au eliberat...

– Nokwe, Makgatho, Nelson Mandela – sunt liberi cu toţii!

– Judecătorul Rumpff i-a considerat pe toţi nevinovaţi la acuzaţia de trădare...

Moses Gama încremeni pe loc şi îi privi încruntat în timp ce oamenii îl înconjurau, dansând bucuroşi şi râzând în lumina palidă a soarelui englezesc, aceste fiiice şi fii ai Africii.

– Nu-mi vine să cred, bombăni Moses furios şi cineva îi întinse un exemplar boţit din *The Observer.*

– Uite! Citeşte! E adevărat.

Moses înşfăcă ziarul din mâna acestuia. Citi repede, spicuind articolul de pe prima pagină. Chipul îi era inexpresiv şi palid, iar apoi brusc înfundă ziarul în buzunar şi îşi făcu loc prin mulţime. Goni pe cărarea asfaltată, un bărbat înalt şi impunător, iar Tara trebui să fugă cu Benjamin pentru a-l prinde din urmă.

– Moses, aşteaptă-ne.

El nici măcar nu privi înspre ea, dar din felul cum păşea şi din bombănitul mecanic al buzelor era limpede că era furios.

– Ce s-a întâmplat, Moses, ce te-a înfuriat atât de tare? Ar trebui să ne bucurăm că prietenii noştri sunt liberi. Te rog, vorbeşte cu mine, Moses,

– Tu nu înţelegi? întrebă el. Eşti chiar aşa de lipsită de minte, încât nu-ţi dai seama ce s-a întâmplat?

– Nu... Îmi pare rău...

– Vor câştiga din asta o faimă nemăsurată, în special Mandela. Am crezut că îşi va petrece restul vieţii în închisoare sau, chiar mai bine, că îl vor atârna în ştreang.

– Moses! Tara era şocată. Cum poţi să spui asta? Nelson Mandela e tovarăşul tău.

– Nelson Mandela e duşmanul meu de moarte, îi spuse el sec. Poate să existe un singur lider al Africii de Sud, fie el, fie eu.

– Nu mi-am dat seama.

– Tu îţi dai seama de prea puţine, femeie. Nici nu e nevoie să o faci. Nu trebuie decât să înveţi să mi te supui.

Îl enervase şi îl iritase cu toate stările şi geloziile ei. Cu fiecare zi care trecea îi devenea din ce în ce mai greu să accepte adoraţia ei dezgustătoare. Pielea ei moale şi palidă începea să-i repugne şi era nevoie de fiecare dată de tot mai mult efort

pentru a mima pasiunea. Tânjea la ziua în care se va putea descotorosi de ea – dar acea zi nu venise încă.

– Îmi pare rău, Moses, că am fost proastă şi te-am înfuriat.

Păşiră tăcuţi, dar când ajunseră iarăşi lângă Serpentine, Tara întrebă sfioasă:

– Ce vei face acum?

– Va trebui să-mi revendic rolul de lider care mi se cuvine de drept. Nu pot să-i las calea liberă lui Mandela.

– Ce vei face? repetă ea.

– Va trebui să mă întorc – să mă întorc în Africa de Sud.

– Oh, nu! oftă ea. Nu poţi să faci asta, e prea periculos, Moses. Te vor aresta de cum vei pune piciorul pe pământ sud-african.

– Nu, scutură el din cap. Nu şi dacă mă ajuţi tu. Voi rămâne ascuns, dar voi avea nevoie de tine.

– Bineînţeles. Orice vei dori – dar, dragul meu, ce vrei să obţii asumându-ţi un asemenea risc?

Făcând un efort, el îşi ascunse mânia şi o privi în ochi.

– Îţi mai aminteşti de locul unde ne-am cunoscut, unde am vorbit pentru întâia dată?

– Pe coridoarele parlamentului, răspunse ea prompt. N-am să uit niciodată.

El încuviinţă din cap.

– M-ai întrebat ce făceam acolo şi ţi-am răspuns că îţi voi spune într-o zi. Acea zi a venit.

Continuă să îi vorbească timp de o oră, calm, convingător şi, în timp ce asculta, emoţiile ei variau, după cum era cuprinsă fie de o bucurie sălbatică, fie de o groază teribilă.

– Mă vei ajuta? întrebă el la sfârşit.

– Oh, mă tem atât de mult pentru tine.

– O vei face?

– N-aş putea să-ţi refuz nimic, şopti ea. Nimic.

O săptămână mai târziu Tara îi telefonă lui Centaine la Rhodes Hill şi fu surprinsă de cât de bună era conexiunea. Vorbi

cu fiecare dintre copii pe rând. Sean îi răspunse monosilabic și păru ușurat să îi paseze receptorul lui Garry care era solemn și pedant în primul lui an la școala de management. Era ca și cum ar fi vorbit cu un bătrânel și singurul subiect al lui Garry era faptul că tatăl său îi permisese în cele din urmă să înceapă să lucreze cu jumătate de normă și să fie comisionar la Compania de Mine și Finanțe Courtney.

– Tata mă plătește cu două lire și zece șilingi pe zi, o anunță mândru. Și în curând o să am propriul birou cu numele meu pe ușă.

Când îi veni rândul, Michael îi citi un poem scris de el despre mare și pescăruși. Era într-adevăr foarte bun, iar entuziasmul ei fu autentic.

– Te iubesc atât de mult, îi șopti el. Te rog să te întorci repede acasă.

Isabella era bosumflată.

– Ce cadou o să-mi aduci? întrebă ea. Tati mi-a adus un medalion de aur cu un diamant adevărat...

Tara se simți ușurată, dar în același timp vinovată când fiica ei îi dădu receptorul lui Centaine.

– Nu-ți face griji în legătură cu Bella, o liniști Centaine. Am avut o mică altercație și domnișoarei i s-au zburlit penele puțin.

– Vreau să-i aduc lui Shasa un cadou când vin acasă, îi spuse Tara. Am găsit cea mai minunată masă de altar medievală care a fost transformată într-un scrin. M-am gândit că ar fi perfect pentru biroul lui de la parlament. Ai putea să măsori lungimea peretelui din dreapta biroului său, de sub picturile lui Pierneef? Vreau să fiu sigură că încape acolo.

Centaine era oarecum intrigată. Tarei nu îi stătea în fire să fie interesată de mobila antică.

– Bineînțeles că îl voi măsura, încuviință ea cu suspiciune. Dar ține minte că Shasa are gusturi conservatoare – nu aș alege ceva prea – ăă... Ezită, nevrând să jignească gusturile nurorii ei. Ceva care să sară în ochi sau să fie prea împodobit.

– Te voi suna mâine-seară – Tara nu luă în considerație sfatul. Îmi poți citi măsurătorile atunci.

Două zile mai târziu, Moses o însoți când se întoarse la magazinul de antichități de pe Kensington High Street. Împreună făcură măsurători meticuloase ale exteriorului și interiorului altarului. Era într-adevăr o piesă minunată. Capacul era îmbrăcat într-un mozaic de pietre semiprețioase în timp ce efigiile apostolilor păzeau cele patru colțuri. Erau sculptate în fildeș și lemn rar, fiind decorate cu frunze de aur. Panourile laterale descriau scene ale patimilor lui Hristos, de la biciuiri până la răstignire. Numai după ce îl examină cu atenție, Moses încuviință satisfăcut.

– Da, este perfect. Tara îi dădu comerciantului un bilet de ordin de plată în valoare de șase mii de lire.

– Prețul este etalonul lui Shasa pentru valoarea artistică, îi explică lui Moses în timp ce îi așteptau pe prietenii acestuia să vină să ia piesa. La șase mii de lire nu va putea să refuze să aibă această piesă în birou.

Comerciantul avea rețineri să înmâneze scrinul celor trei negri tineri care sosiseră într-o furgonetă veche, răspunzând chemării lui Moses.

– Este o piesă de artă foarte fragilă, protestă el. M-aș simți mai împăcat dacă ați încredința pachetul și transportul unei firme de experți. Vă pot recomanda...

– Vă rog, nu vă faceți griji, îl asigură Tara. De acum încolo este în totalitate responsabilitatea mea.

– Este un obiect atât de frumos, spuse comerciantul. Pur și simplu aș muri dacă s-ar zgâria numai.

Își frânse disperat mâinile, în timp ce îl duceau să îl urce în spatele furgonetei. O săptămână mai târziu, Tara se întoarse cu avionul la Cape Town.

A doua zi după ce pachetul intrase în vamă la docurile din Cape Town, Tara dădu o petrecere surpriză, mică dar selectă, în biroul lui Shasa, pentru a-i oferi cadoul. Prim-ministrul nu putuse să ajungă, dar veniseră alți trei miniștri și, împreună cu Blaine

şi Centaine, alţi încă doisprezece se înghesuiseră în biroul lui Shasa să bea şampanie Bollinger şi să admire cadoul.

Tara mutase măsuţa din lemn de trandafir în stil georgian care înainte se găsea lângă peretele cu lambriuri şi o înlocui cu scrinul. Shasa avea o vagă idee despre ce avea să se întâmple. Centaine îi dăduse un indiciu discret şi, desigur, costul îi apăruse pe ultimul extras de cont de la banca Lloyds.

„Şase mii de lire! Shasa fusese uluit. Ásta este preţul unui Rolls Royce nou. La ce naiba s-a gândit femeia asta?" Era ridicol să-i cumpere cadouri extravagante pentru care plătea el însuşi; ştiind ce gusturi avea Tara, se temea să-l vadă.

Era acoperit de o bucată de dantelă veneţiană când Shasa intră în birou şi îşi aruncă ochii înspre el neliniştit, în timp ce Tara spunea câteva cuvinte frumoase despre cât de mult îi datora, că era un soţ delicat şi generos, şi un tată bun pentru copiii ei.

Tara ridică ceremonios bucata de dantelă de pe scrin şi în cameră se auzi din partea un murmur involuntar de admiraţie. Figurinele de fildeş deveniseră gălbui, de culoarea untului, şi frunzele de aur aveau patina regală dată de trecerea anilor. Se îmbulziră ca să îl examineze de aproape, iar Shasa simţi cum îi dispare antipatia absurdă faţă de cadou. N-ar fi crezut niciodată că Tara putea avea asemenea gusturi. În locul unei monstruozităţi de prost-gust la care se aşteptase, aceasta era o adevărată şi minunată operă de artă şi, dacă nu se înşela, ceea ce aproape că nu se întâmpla niciodată, era, de asemenea, o investiţie de primă clasă.

– Sper sincer că îţi place, îi spuse Tara cu o timiditate neobişnuită.

– Este minunat, îi răspunse din toată inima.

– Crezi că ar trebui să-l punem sub fereastră?

– Îmi place exact acolo unde l-ai pus, îi răspunse, iar apoi îşi coborî vocea ca nimeni altcineva să nu poată auzi. Uneori mă surprinzi, draga mea. Sunt într-adevăr mişcat de grija ta.

– Şi tu ai fost bun şi îngăduitor, lăsându-mă să plec la Londra, îi răspunse.

– Aş putea să nu mă duc la şedinţă în această după-amiază şi să ajung mai devreme acasă diseară, sugeră el privindu-i sânii.

– Oh, n-aş vrea să faci asta, îi răspunse repede, surprinsă de repulsia fizică pe care o simţi în legătură cu această idee. Cu siguranţă, o să fiu epuizată până după-amiază. Este foarte solicitant...

– Deci târgul nostru încă stă în picioare – neschimbat? întrebă.

– Cred că este mai înţelept aşa, îi spuse ea. Tu nu?

Moses zbură cu avionul de la Londra direct la Delhi, unde avu o serie de întâlniri amicale cu Indira Gandhi, preşedinta Partidului Congresului Indian. Îi oferi lui Moses încurajări călduroase şi promisiuni de ajutor şi de recunoaştere.

La Bombay se îmbarcă pe un cargou cu aburi sub pavilion liberian, având un căpitan polonez. Moses se angajă ca ajutor pe punte pentru a călători până la Loureno Marques în Mozambicul Portughez. Cargoul ancoră în Portul Victoria din insulele Seychelles pentru a lăsa o încărcătură de orez, iar apoi navigă fără oprire spre Africa.

În portul Lourengo Marques Moses îşi luă rămas-bun de la jovialul căpitan polonez şi merse la ţărm în compania a cinci dintre membrii echipajului care se îndreptau spre cunoscuta zonă cu felinare roşii a portului. Omul lui de legătură îl aştepta într-un bar plin de fum. Omul era un vechi membru al organizaţiei de eliberare care funcţiona ilegal şi care tocmai îşi începea lupta armată împotriva conducerii portugheze.

Mâncară uriaşii creveţi suculenţi pentru care era faimos clubul şi băură din vinul portughez acru şi verzui în timp ce discutau despre evoluţia luptei şi îşi promiseră unul altuia susţinere şi ajutor.

După ce mâncară, agentul îi făcu semn cu capul uneia dintre fetele din bar, iar aceasta veni la masa lor şi, după câteva

minute, îl apucă pe Moses de mână şi îl conduse pe uşa din spate înspre camera ei aflată în fundul curţii.

Agentul li se alătură după câteva minute şi, în timp ce fata stătea de veghe la uşă pentru a-i avertiza în cazul unui raid al poliţiei coloniale, omul îi înmână lui Moses documentele de călătorie pe care i le pregătise, o legătură mică cu haine vechi şi suficienţi bani pentru a trece graniţa şi a ajunge la minele de aur Witwatersrand.

În după-amiaza celei de-a doua zile Moses se alătură la gară unui grup de vreo sută de muncitori. Mozambicul era o sursă importantă de muncitori pentru minele de aur, iar salariile câştigate de aceştia reprezentau o contribuţie semnificativă la economia ţării. Îmbrăcat corespunzător şi având acte autentice, Moses nu se remarca printre ceilalţi muncitori din şirul care înainta cu greu, iar apoi se sui în vagonul de clasa a treia fără ca autorităţile portugheze să-i fi aruncat măcar o privire.

Se îndepărtară de coastă în după-amiaza târzie, lăsând în urmă căldura tropicală şi înaintând printre dealurile împădurite ale savanei pentru a ajunge la postul vamal Komatipoort a doua zi de dimineaţă. În timp ce vagonul huruia trecând peste podul de metal, Moses avea impresia că traversează nu un râu, ci un ocean. Era stăpânit de sentimente contradictorii, disperare şi bucurie, groază şi nerăbdare. Se întorcea acasă – şi totuşi acasă însemna o închisoare pentru el şi pentru poporul său.

Era bizar să audă vorbindu-se din nou limba afrikaans, guturală şi dură, dar cu atât mai neplăcută pentru urechea lui Moses pentru că era limba asupritorilor. Oficiallii de aici nu erau precum portughezii insolenţi şi neglijenţi. Descurajant de energici şi de eficienţi, îi examinară documentele cu un ochi ager şi îl interogară cu bruscheţe folosind acea limbă atât de disprețuită. Totuşi, Moses se învăluise deja în înfăţişarea protectoare a africanului. Chipul îi era lipsit de expresie şi ochii goi, doar o faţă neagră printre milioane de alte feţe negre, iar vameşii îl lăsară să treacă.

Swart Hendrick nu îl recunoscu când intră gârbovit în magazinul universal din Drake's Farm. Era îmbrăcat în haine ponosite care nu îi veneau bine și purta o șapcă veche de golf trasă pe ochi. Abia atunci când se îndreptă de spate, revenind la înălțimea normală, și când își ridică șapca începu Swart Hendrick să se arate uluit, agățându-se de brațul lui și aruncând priviri agitate peste umăr, trăgându-l repede în cămăruța mică din spatele magazinului pe care o folosea pe post de birou.

– Locul e supravegheat, șopti el agitat. Nu ești întreg la cap de ai intrat aici în plină zi? Abia când se aflară în siguranță în spatele ușii încuiate a biroului și când își reveni din șoc, se aruncă să-l îmbrățișeze pe Moses. O parte din mine lipsea, dar acum sunt din nou întreg. Apoi strigă prin panoul care despărțea biroul: Raleigh, băiete, vino aici imediat!

Iar fiul său veni să-l privească uimit pe faimosul lui unchi și să îngenuncheze în fața sa, ridicând unul din picioarele lui Moses și așezându-și-l pe cap, gestul de supunere în fața unui mare conducător. Zâmbind, Moses îl ridică în picioare și îl îmbrățișă, întrebându-l cum se descurcă acum cu școala și cu studiile și lăsându-l apoi să dea curs ordinului lui Swart Hendrick.

– Mergi la mama. Spune-i să pregătească de mâncare. Un pui întreg și mult terci de porumb și trei litri de ceai bine îndulcit. Unchiul tău e flămând.

Rămaseră încuiați în biroul lui Swart Hendrick până târziu în noapte pentru că aveau multe de discutat. Swart Hendrick îi făcu o descriere amănunțită a afacerilor, a felului în care se prezenta sindicatul secret al minerilor, organizarea Bivolilor, iar apoi îi spuse toate veștile despre membrii familiei și despre prietenii apropiați.

Când în cele din urmă părăsiră biroul și intrară în casa lui Swart Hendrick, acesta îl apucă pe Moses de braț și îl conduse în micul dormitor care era întotdeauna pregătit pentru vizitele lui și, când deschise ușa, Victoria se ridică de pe patul jos unde

aşteptase răbdătoare. Veni la el şi, asemenea copilului înaintea ei, se prosternă în faţa lui şi îşi aşeză pe cap piciorul lui.

– Tu eşti soarele meu, şopti ea. De când ai plecat am trăit în întuneric.

– L-am trimis pe unul dintre Bivoli să o aducă de la spital, explică Swart Hendrick.

– E bine că ai făcut asta. Moses se aplecă şi o ridică pe fata zulusă, iar ea îşi coborî capul timidă.

– O să mai vorbim mâine-dimineaţă.

Swart Hendrick închise uşor uşa, iar Moses îşi duse arătătorul sub bărbia lui Vicky şi o ridică pentru a-i privi chipul.

Era chiar mai frumoasă decât şi-o amintea, o madonă africană cu o faţă ca o lună întunecată. Se gândi pentru o clipă la femeia pe care o lăsase la Londra, şi se simţi scârbit când compară carnea ei albă şi umedă, moale precum chitul, cu pielea strălucitoare a acestei fete, tare şi rece precum onixul. Nările i se aprinseră absorbind moscul ei african, atât de diferit de mirosul celeilalte, atât de neplăcut, pe care încerca să-l mascheze cu parfumuri florale. Când Vicky îl privi şi îi zâmbi, dinţii ei perfecţi erau strălucitori şi ivorii pe fondul chipului ei închis la culoare.

După ce consumară prima izbucnire a pasiunii, rămaseră întinşi sub pieile groase de iepure de stâncă şi îşi petrecură restul nopţii discutând. O ascultă lăudându-se cu isprăvile ei în absenţa lui. Mărşăluise până la Pretoria alături de celelalte femei pentru a-i adresa o petiţie noului ministru pentru afaceri Bantu, cel care îl înlocuise pe doctorul Verwoerd când acesta devenise prim-ministru.

Marşul nu reuşise să ajungă până la Union Buildings. Poliţia îl interceptase şi le arestase pe organizatoare. Petrecuse trei zile şi trei nopţi în închisoare şi îşi relata umilirile cu atâta umor, chicotind în timp ce reproducea schimbul de cuvinte dintre ea şi magistrat desprins parcă din *Alice în Ţara Minunilor*, încât Moses râse şi el. În cele din urmă acuzaţiile pentru participarea

la o adunare ilegală şi pentru incitare la violenţă publică fuseseră retrase, iar Vicky şi celelalte femei fuseseră eliberate.

– Dar acum sunt un războinic călit în focul luptei, râse ea. Mi-am înmuiat sulița în sânge, la fel ca zulușii bătrânului rege Chaka.

– Sunt mândru de tine, îi spuse el. Dar adevărata bătălie e de-abia la început... şi îi povesti o parte din ceea ce îi aştepta şi, în lumina galbenă şi plăpândă a lămpii, ea îi privi chipul cu nesaţ şi ochii îi străluciră.

Înainte de a adormi în sfârşit, zorii băteau în mica fereastră, iar Vicky murmură cu buzele lipite de pieptul lui dezgolit:

– Cât timp vei rămâne de data asta, stăpânul meu?

– Nu atât de mult pe cât mi-aş dori.

Mai rămase trei zile în Drake's Farm, iar Vicky îşi petrecu fiecare noapte împreună cu el.

Aflând că Moses Gama se întorsese, veniră mulţi vizitatori, majoritatea fiind neînfricaţii tineri din *Umkhonto we Sizwe*, Sulița Naţiunii, războinicii dornici de acţiune.

Câţiva dintre bătrânii congresului care veniră să discute cu el plecară tulburaţi de ceea ce auziseră şi chiar şi Swart Hendrick era îngrijorat. Fratele său se schimbase. Nu îşi dădea seama exact în ce fel se schimbase, dar diferenţa se făcea simţită. Moses era mai nerăbdător şi mai neliniştit. Detaliile mundane ale afacerilor, organizarea de zi cu zi a Bivolilor sau a comitetelor sindicale păreau să nu îl mai preocupe.

– E ca şi cum şi-ar fi fixat privirea pe un vârf îndepărtat şi nu mai vede nimic de pe drumul până în acel punct. Vorbeşte doar de bărbaţi străini de pe meleaguri îndepărtate, dar ce anume din ceea ce spun sau gândesc ei are importanţă pentru noi? bombăni el în faţa mamei gemenilor, singura lui confidentă. Disprețuieşte banii pe care i-am făcut şi i-am economisit şi spune că după revoluţie banii nu vor mai avea nici o valoare. Că totul va parţine poporului...

Swart Hendrick se întrerupse pentru o clipă pentru a se gândi la magazinele şi la cârciumele lui, la brutăriile şi la turmele

de vite din rezervații, la banii de pe carnetul de economii de la poștă sau cei din băncile omului alb și la cei pe care îi ținea ascunși prin diferite locuri secrete – câțiva îngropați chiar sub podeaua de sub masa la care își bea acum berea făcută de soția sa preferată.

– Nu sunt convins că îmi doresc ca toate lucrurile să le aparțină tuturor, bâigui el gânditor. Oamenii sunt niște vite, leneși și proști, ce au făcut ei să merite lucrurile pentru care eu am muncit din greu și îndelung?

– Poate că e o febră. Poate că fratele tău are un vierme în mațe, sugeră soția lui preferată. O să-i fac o poțiune care să-i curețe pântecul și capul.

Swart Hendrick scutură din cap întristat. Nu era deloc convins că vreunul dintre laxativele puternice ale soției lui ar fi putut să alunge planurile întunecate din mintea fratelui său.

E adevărat, cu mult timp în urmă discutase și visase lucruri neobișnuit de curajoase împreună cu fratele său. Moses era tânăr și e în firea tinerilor să facă asta, dar acum bruma înțelepciunii se așezase pe capul lui Hendrick, iar pântecul i se împlinise și se rotunjise, și avea mulți fii și multe vite. Nu se gândise înainte la asta, dar era un om mulțumit. E adevărat că nu era liber – dar, pe de altă parte, nu era sigur că știa ce presupunea libertatea. Își iubea mult fratele și se temea de el, dar nu era sigur că își dorea să riște totul pentru un cuvânt cu înțelesuri nelămurite.

„Trebuie să-i dăm foc și să distrugem întregul sistem monstruos", spusese fratele său, dar Swart Hendrick își dădu seama că focul s-ar putea extinde și la magazinele și brutăriile lui.

„Trebuie să stârnim aceste pământuri, să le facem sălbatice și de nestrunit asemenea unui mare armăsar, astfel încât asupritorii să fie aruncați din șa", spusese fratele său, dar pe Hendrick îl speria ideea ca și existența lui liniștită să fie la fel de violent zguduită.

„Furia oamenilor e un lucru minunat și sacru, trebuie să îi scoatem zăbala", spusese Moses, iar Hendrick se gândi la oamenii care ar fi alergat de capul lor prin magazinele lui frumos

aranjate. Fusese şi el martor la furia oamenilor în Durban în timpul revoltelor zuluse şi cea dintâi preocupare a fiecăruia fusese să se aleagă cu un costum şi cu un radio din magazinele indiene pe care le prădaseră.

„Poliţiştii sunt duşmanii oamenilor, şi ei vor pieri în pârjol", spusese Moses şi Hendrick îşi aminti că în luna noiembrie a anului trecut, atunci când luptele între bandele Zulu şi Xhosa făcuseră ravagii în Drake's Farm, poliţiştii fuseseră cei care-i despărţiseră, împiedicând astfel moartea altor oameni în afară de cei patruzeci căzuţi deja în acele confruntări. Tot poliţiştii îi salvaseră şi magazinele de jafurile din timpul revoltei. Acum Hendrick se întreba cine i-ar fi împiedicat să se ucidă între ei după ce poliţiştii ar fi fost pârjoliţi şi cum ar fi arătat mai exact viaţa de zi cu zi într-un oraş în care fiecare om şi-ar face singur legea.

Totuşi, Swart Hendrick se ruşină de gândurile lui trădătoare când Moses părăsi Drake's Farm şi se mută în casa din Rivonia. Într-adevăr, Swart Hendrick fusese cel care îl atenţionase sfios pe fratele său că era periculos să mai rămână când aproape toată lumea din oraş ştia că se întorsese şi când, cât era ziua de lungă, strada era plină de o mulţime de pierde-vară care sperau să-l vadă pe Moses Gama, conducătorul iubit. Era doar o chestiune de timp până când poliţiştii ar fi aflat prin informatorii lor.

În săptămânile următoare, tinerii luptători din *Umkhonto we Sizwe* îndepliniră de bunăvoie funcţia de cercetaşi ai lui Moses. Aranjară întâlnirile, micile adunări clandestine ale celor mai neînfricaţi şi mai cruzi din rândurile lor. După ce Moses le vorbise, resentimentele înăbuşite pe care le aveau faţă de conducerea conservatoare şi pacifistă a congresului erau gata să izbucnească într-o adevărată rebeliune.

Moses se duse să vorbească şi cu unii dintre membrii mai bătrâni ai congresului care, în ciuda vârstei lor, erau radicali şi nerăbdători. Se întâlni în secret cu şefii de celulă ai Bivolilor fără

ştirea lui Hendrick Tabaka, deoarece simţise schimbarea în fratele său, domolirea pasiunilor sale politice care nu fuseseră niciodată la fel de intense ca ale lui. Pentru prima dată în atâţia ani nu mai avea încredere deplină în el. Ca un topor folosit de prea multe ori, Hendrick îşi pierduse partea ascuţită şi strălucitoare, iar Moses ştia că trebuie să găsească o altă armă mai ascuţită care să-l înlocuiască.

– Tinerii trebuie să ducă lupta mai departe, îi spuse lui Vicky Dinizulu. Raleigh, da, şi tu, Vicky. Lupta va trece în mâinile tale.

La fiecare şedinţă asculta la fel de mult pe cât vorbea, percepând mişcările subtile în balanţa puterii care avuseseră loc în anii în care fusese plecat în ţări străine. Numai atunci îşi dădu seama cât de mult teren pierduse, cât decăzuse comparativ cu Mandela la consiliile Congresului Naţional African, precum şi în ochii poporului.

– A fost o mare greşeală din partea mea să acţionez clandestin şi să părăsesc ţara, medită el. Mai bine aş fi rămas să-mi ocup locul în boxa acuzaţilor lângă Mandela şi ceilalţi...

– Riscul era prea mare, îi căută Vicky o scuză. Dacă ar fi avut loc o altă judecată – dacă i-ar fi judecat oricare dintre judecătorii buri, în afară de Rumpff, poate că ar fi fost trimişi la spânzurătoare şi dacă te-ai fi dus cu ei, cauza ar fi murit pe frânghie împreună cu voi toţi. Tu nu poţi muri, soţul meu, pentru că fără tine am fi nişte copii fără tată.

Moses bombăni furios:

– Şi totuşi, Mandela a stat în boxa acuzaţilor şi a transformat-o într-o tribună pentru el însuşi. Milioane de oameni care nu auziseră niciodată numele lui înainte i-au văzut chipul zilnic în ziare şi cuvintele lui au devenit parte din limbă. Moses clătină din cap. Cuvinte simple zise – *Amandla* şi *Ngawethu* – şi toată lumea din ţinut ascultă.

– Cunosc şi numele tău şi vorbele tale, stăpânul meu.

Moses se uită la ea.

– Nu vreau să încerci să-mi faci pe plac, femeie. Ştim amândoi că atât timp cât au stat în închisoare pe perioada procesului – iar eu am fost în exil – i-au încredinţat oficial conducerea lui Mandela. Până şi bătrânul Luthuli a încuviinţat şi, de când a fost achitat, Mandela s-a angajat într-o nouă iniţiativă. Ştiu că a călătorit prin ţară, deghizat în diferite feluri, consolidându-şi această putere. Trebuie să îl înfrunt şi să-i smulg înapoi conducerea cât mai curând, până nu va fi prea târziu şi eu o să fiu uitat şi lăsat în urmă.

– Ce vei face, stăpânul meu? Cum îl vei da jos din şa? El călăreşte cu mult înaintea noastră acum – ce putem face?

– Mandela are o slăbiciune – este prea moale, prea pacifist faţă de buri. Trebuie să îi exploatez această slăbiciune.

Rosti aceste cuvinte încet, dar în ochi avea o lumină atât de înspăimântătoare, încât Victoria se cutremură involuntar, iar apoi, făcând un efort, îşi închise mintea împotriva imaginilor întunecate pe care i le treziseră vorbele lui.

„Este soţul meu, îşi spuse cu fervoare. Este stăpânul meu şi orice zice sau face este adevărat şi corect."

Înfruntarea avu loc în bucătăria de la Puck's Hill. Afară cerul era acoperit cu nori plumburii de furtună, întunecaţi ca nişte vânători, aruncând o strălucire artificială în cameră, iar Marcus Archer aprinse becurile din candelabrul de alamă care atârna deasupra mesei lungi.

Duduitul tunetului se auzi ca un foc de artilerie şi se perindă greoi în înălţimi. Afară fulgerul scânteie cu o lumină albă şi strălucitoare, iar ploaia începu să se scurgă prin jgheaburi într-o perdea argintie care clipocea pe geamul ferestrelor. Ridicară vocile concurând cu natura tumultoasă şi ajunseră să strige unii la alţii. Erau conducătorii grupării *Umkhonto we Sizwe*, în total doisprezece bărbaţi, toţi negri, cu excepţia lui Joe Cicero şi a lui Marcus Archer – dar doar doi dintre ei erau importanţi, Moses Gama şi Nelson Mandela. Toţi ceilalţi erau tăcuţi, reduşi la rolul de observatori, pe când cei doi, asemenea

unor lei dominanți cu coame negre, se luptau pentru onoarea de a conduce.

– Dacă accept ceea ce propui tu – Nelson Mandela stătea în picioare, aplecându-se în față cu pumnii încleștați pe masă – nu ne vom mai bucura de simpatia lumii.

– Deja ai acceptat principiul revoltei armate la care te-am îndemnat în toți acești ani. Moses se lăsă pe spate în scaunul de bucătărie din lemn, balansându-se pe picioarele din spate cu brațele încrucișate pe piept. Te-ai opus chemării mele la luptă și, în schimb, ai risipit puterea noastră cu demonstrații neînsemnate de nesupunere civică pe care burii le zdrobesc cu dispreț.

– Campaniile noastre au unit oamenii, strigă Mandela.

Își lăsase să-i crească o barbă scurtă și neagră de când Moses îl văzuse ultima dată. Îl făcea să arate ca un adevărat revoluționar, iar Moses admise că Mandela era un bărbat chipeș, înalt, puternic și plin de încredere în sine, un adversar formidabil.

– Iar pe lângă asta, ți-au oferit și posibilitatea să faci o vizită pe la închisoare, îi spuse Moses disprețuitor. A trecut timpul acestor jocuri copilărești. Este vremea să lovim fără milă în inima dușmanului.

– Știi ce am fost de acord. Mandela era încă în picioare. Știi că am încuviințat cu reținere folosirea forței...

Moses sări în picioare atât de violent, încât scaunul pe care stătea se izbi de peretele din spatele său.

– Cu reținere! Se aplecă peste masă până când ochii lui fură la câțiva centimetri distanță de ochii negri ai lui Mandela. Da, ești la fel de reținut ca o femeie bătrână și timid ca o fecioară. Ce fel de violență este cea pe care o propui tu – dinamitarea câtorva stâlpi de telegraf, aruncarea în aer a unei centrale telefonice? Tonul lui Moses era plin de dispreț. Apoi vei arunca în aer o toaletă publică și te aștepți ca burii să se ploconească în fața ta pentru a face pace? Ești naiv, prietene, ochii îți sunt plini de stele și capul plin de vise însorite. Oamenii aștia cu care te pui sunt tari și există o singură cale să le atragi atenția. Fă-i să sângereze și să se târască prin propriul sânge.

– Vom ataca doar ţinte neînsufleţite, zise Mandela. Nu vom lua viaţa oamenilor. Nu suntem criminali.

– Suntem războinici. Moses îşi coborî vocea, dar asta nu atenuă forţa cuvintelor sale care păreau a străluci în camera întunecată. Luptăm pentru libertatea poporului nostru. Nu ne putem permite scrupulele cu care cauţi să ne pui piedici.

Bărbaţii mai tineri din colţul mesei deveniră agitaţi şi nerăbdători, iar Joe Cicero zâmbi vag, dar ochii îi erau de nepătruns şi zâmbetul subtil şi crud.

– Actele noastre de violenţă ar trebui să fie simbolice, încercă Mandela să explice, dar Moses îl întrerupse:

– Simboluri! Nu avem timp de pierdut cu actele simbolice. În Kenya, războinicii din Mau Mau au luat copiii mici ai coloniştilor albi, i-au ridicat de tălpi şi i-au despicat printre picioare cu macete ascuţite, aruncând bucăţile în toalete, şi asta e ceea ce îi aduce pe albi la masa de conferinţe. Acesta este simbolul pe care îl înţeleg oamenii.

– Nu ne vom deda niciodată la un asemenea barbarism, spuse Nelson Mandela hotărât, iar Moses se dădu şi mai aproape de el şi privirile li se întâlniră.

În timp ce se uitau unul la altul, mintea lui Moses gândea cu repeziciune. Îl forţase pe adversarul său să-şi dea arama pe faţă, să se compromită în mod irevocabil în faţa conducătorilor militanţi. Refuzul lui de a se implica într-un război fără margini va ajunge repede la cei din Liga Tinerilor şi la tinerii vulturi, la Bivoli şi la ceilalţi care formaseră cândva baza grupului personal de susţinere al lui Moses.

Deocamdată va înceta să-l mai provoace pe Mandela, căci asta nu l-ar face decât să iasă în pierdere. N-o să-i ofere lui Mandela ocazia de a explica faptul că, pe viitor, ar fi dispus să ia măsuri mai drastice. Îl făcuse pe Mandela să pară un pacifist în ochii militanţilor, arătându-le în schimb inima lui sălbatică.

Se retrase dispreţuitor de lângă Nelson Mandela şi râse încet şi batjocoritor privindu-i pe tinerii bărbaţi de la celălalt capăt al

mesei și scuturând din cap ca și cum ar fi renunțat la discuția cu un copil prostuț și încăpățânat.

Apoi se așeză, își încrucișă brațele și își lăsă bărbia să îi cadă în piept. Nu mai participă la conferință, rămânând impozant și contemplativ, batjocorind prin tăcerea sa propunerile lui Mandela de a se deda la acțiuni limitate de sabotaj asupra proprietăților guvernului.

Le vorbise frumos, dar Moses Gama știa că aveau nevoie de fapte înainte de a-l accepta ca lider absolut.

„Le voi oferi fapte – asemenea fapte că nu vor mai avea nici cea mai mică îndoială", se gândi și expresia sa era fioroasă și hotărâtă.

Motocicleta era un cadou de la tatăl său. Era un Harley Davidson imens, cu șaua precum cea a unui cowboy și cu schimbătorul de viteze pe laterala rezervorului argintiu. Sean nu știa sigur de ce Shasa îi făcuse acest cadou. Rezultatele sale finale de la Academia Costello nu meritau o asemenea generozitate din partea tatălui său. Poate că Shasa se simțea ușurat că reușise să o scoată totuși la capăt și, pe de altă parte, poate că simțea că Sean avea acum nevoie de o încurajare sau, poate că era doar expresia vinovăției pe care o simțea față de fiul său cel mai mare. Sean nu își bătu însă prea mult capul cu asta. Era o mașinărie magnifică, cromată și emailată, cu stopuri din sticlă roșie, suficient de flamboaiantă ca să atragă privirea oricărei fetișcane, iar Sean îi forțase motorul cu mult peste o sută șaizeci de kilometri pe porțiunea de drum drept de dincolo de aeroport.

Totuși, acum motorul torcea liniștit între genunchii săi și, odată ajunși în vârful dealului, stinse farul, și apoi opri motorul. Lăsă motocicleta în voia gravitației, alunecând în tăcerea întunecată, căci în această suburbie elegantă nu exista iluminare stradală. Întinderile de pământ din jurul fiecăreia dintre marile case erau de dimensiunea unei mici ferme.

Aproape de poalele pantei Sean scoase Harley Davidsonul de pe şosea. Trecură printr-un şanţ puţin adânc înspre pâlcul de copaci. Coborâră, iar Sean sprijini motocicleta pe cric.

– E OK? îl întrebă el pe amicul său.

Rufus nu era unul dintre prietenii pe care Sean ar fi putut să-l ducă la Weltevreden să-l prezinte părinţilor. Ajunseră să se cunoască datorită dragostei lor comune pentru motociclete. Era mai scund decât Sean cu cel puţin zece centimetri şi la prima vedere părea un băiat pipernicit cu pielea cenuşie ca şi cum funinginea şi uleiul de motor de pe drum i se îmbibaseră în piele. Gesturile îi erau timide şi nervoase, îşi ţinea capul plecat şi evita să te privească în ochi. Durase ceva timp până când Sean să îşi dea seama că trupul plăpând al lui Rufus era foarte viguros, că era iute şi agil ca un ogar şi că vocea lui plângăreaţă şi privirea lui evazivă ascundeau o minte ascuţită formată pe stradă şi o inteligenţă caustică şi ireverenţioasă. Nu mai fu nevoie de mult timp după aceea ca Rufus să fie promovat la gradul de locotenent principal în banda lui Sean.

După ce promovase la Academia Costello fără rezultate deosebite, tatăl său insistase să se angajeze ucenic cu scopul ca într-o zi să devină membru al Asociaţiei Experţilor Contabili. Firma de revizori contabili Messrs Rifkin & Markovitch, angajată de Compania de Mine şi Finanţe Courtney, fusese convinsă, nu fără a avea oarecare îndoieli, să-l accepte pe Sean ca ucenic. Angajarea se dovedi a fi mai puţin plictisitoare decât îşi imaginase Sean la început. Nu îşi făcu scrupule în a se folosi de numele familiei şi de farmecul personal pentru a obţine cele mai de dorit contracte, în special la firmele cu un personal majoritar feminin, şi nici unul dintre angajatorii săi nu avu curajul să îl înştiinţeze pe Shasa că fiul său preferat făcea totul de capul lui. Contractul cu firma Courtney le aducea aproape un sfert de milion de lire anual.

Sean nu întârzia niciodată la slujbă mai mult de o oră în fiecare dimineaţă, lipsa de somn sau mahmureala fiind ascunse de ochelarii de aviator cu rame de aur sau de zâmbetul lui

fermecător. Puțină odihnă bine meritată, urmată de ceva flirturi cu secretarele și cu angajatele, făcea timpul să treacă până la ora prânzului pe care îl lua la Mount Nelson sau la Kelvin Grove, sfârșind la timp doar ca să se poată întoarce repede la birou și să îi înmâneze unuia dintre șefi un raport fantezist, după care era liber pentru un joc de squash sau pentru o oră de antrenament la polo la Weltevreden.

Cina de obicei acasă – era mai ieftin decât să ia masa în oraș – și, deși Shasa sporise considerabil salariul de nimic pe care îl primea de la Messrs Rifkin & Markovitch, Sean era tot timpul în criză financiară. După cină putea în sfârșit să scape de sacou și de cravată și să îmbrace geaca de piele, să încalțe cizmele cu vârfuri de oțel, iar apoi începea cealaltă viață a lui, viața atât de diferită de existența lui diurnă, o viață a agitației și a pericolului, populată de ființe fascinante pline de culoare, de femei disponibile și de însoțitori gata să-i facă pe plac, de riscuri deliberate și de aventuri sălbatice – precum cea din această seară.

Rufus desfăcu fermoarul de la geaca de piele și zâmbi larg:

– Pregătit, dornic și capabil, după cum i-a spus actrița călugărului. Pe sub geacă purta un pulover negru cu gât, avea pantaloni negri și pe cap o căciulă neagră.

Nu era nevoie să mai discute despre ceea ce urmau să facă. Mai acționaseră împreună în același mod de patru ori în situații similare, iar planul fusese parcurs în detaliu. Totuși, în lumina stelelor care pătrundea până sub copaci, rânjetul lui Rufus era palid și încordat. Era cel mai ambițios dintre proiectele lor de până atunci. Sean simți deliciosul amestec de teamă și de emoție curgându-i prin vene asemenea alcoolului pur, furnicându-l și dându-i putere.

Acesta era motivul pentru care o făcea, această senzație, această euforie indescriptibilă care îl cuprindea în fața pericolului. Acum simțea abia primii fiori, dar avea să se intensifice, mai acaparatoare cu cât pericolul sporea. Se întreba adeseori cât de mult putea să mai crească, trebuia să existe un zenit dincolo de care urcarea era imposibilă, dar, spre deosebire de climaxul

sexual care era atât de efemer, Sean știa că nu ajunsese nici măcar în proximitatea acelui fior suprem conferit de pericol. Se întreba cum ar fi fost să ucidă un bărbat cu mâinile goale. Sau o femeie în același fel – dar să o facă în chiar momentul în care aceasta ar fi ajuns ea însăși la acel zenit al plăcerii în brațele sale. Doar gândul la asta îi provoca de fiecare dată o erecție dureroasă, dar, până când aceste ocazii aveau să devină posibile, se mulțumea să savureze momentele mai puțin intense, precum acesta.

– Un cui? întrebă Rufus, întinzându-i tabachera, dar Sean scuturâ din cap.

Nu dorea ca nimic să-i răpească din plăcere, nici nicotina, nici alcoolul, voia să experimenteze plăcerea deplină a fiecărei clipe.

– Fumează-o pe jumătate și dup-aia vino după mine, ordonă el și se strecură printre copaci.

Urmă cărarea care mergea de-a lungul malului jos al râului, iar apoi traversă într-un loc unde apa era puțin adâncă, pășind ușor peste pietrele mai înalte. Gardul înalt de sârmă era pe malul celălalt, iar el se ghemui în dreptul acestuia. Nu fu nevoie să aștepte mult. În câteva secunde din întunericul de dincolo de gard se desprinse o formă asemănătoare unui lup, iar în clipa în care îl văzu ciobănescul german fugi înspre el, împingându-se în gardul de sârmă.

– Salut, Prince, spuse Sean în șoaptă, aplecându-se înspre animal fără să dea nici un semn de teamă. Hai, băiete, doar mă cunoști.

În cele din urmă câinele îl recunoscu. Lătrase o singură dată, neprovocând suficient de multă agitație pentru a alerta pe cineva din casă, iar acum Sean își strecură ușor degetele prin ochiurile în formă de romb, vorbind blând și liniștitor. Sean știa să se descurce cu toate ființele vii, nu doar cu oamenii. Câinele îi linse degetele.

Sean fluieră ușor, iar Rufus se târî în spatele său. Instantaneu ciobănescul german se încordă, iar părul de pe spinare i se zburli. Începu să mârâie din gât, dar Sean șopti:

– Nu fi prost, Prince. Rufus ne e prieten.

Mai trecură alte cinci minute pentru ca Sean să îi facă să se cunoască, dar în cele din urmă, după ce Sean insistă, Rufus își strecură prudent degetele prin plasă, iar câinele le mirosi atent și începu să dea din coadă.

– Trec eu primul, spuse Sean și începu să se cațere pe gardul înalt.

În vârf erau rânduri de sârmă ghimpată, dar Sean își smuci corpul peste ele, cu picioarele înainte, arcuindu-și spinarea ca un gimnast. Aterizâ ușor, iar câinele se ridică pe labele din spate, sprijinindu-se cu cele din față de pieptul său. Sean îl mângâie pe cap, ținându-l în timp ce Rufus trecu de sârma ghimpată cu o agilitate chiar mai mare decât a lui.

– Să mergem, șopti Sean și, cu câinele pășind ușor alături de ei, se îndreptară spre casă chircindu-se în alergare, rămânând în umbra tufișurilor ornamentale, până când se lipiră de zid, lăsându-se acoperiți de iederea bogată care învăluia cărămizile.

Casa era un conac cu două etaje, aproape la fel de impozantă ca Weltevreden. Aparținea unei alte familii bogate din Cape, prieteni apropiați cu familia Courtney. Mark Weston fusese la școală cu Shasa și urmase aceleași cursuri de inginerie la universitate. Soția sa, Marjorie, era de aceeași vârstă cu Tara Courtney. Aveau două fiice adolescente, iar pe cea mai mare Sean o dezvirginase cu un an în urmă, iar apoi o părăsise fără să îi mai dea un telefon.

Copila, în vârstă de șaptesprezece ani, suferise o cădere nervoasă, refuzând să mănânce, amenințând cu sinuciderea și plângând neîntrerupt, până când fu nevoie să fie retrasă de la școală. Marjorie Weston îl chemase pe Sean pentru a-l mustra și pentru a-l convinge să fie mai atent cu fiica ei. Aranjase întâlnirea fără știrea fiicei și într-un moment în care soțul ei era plecat la Johannesburg în călătorie de afaceri.

Îl duse pe Sean în camera de cusut de la parter și încuie ușa. Era într-o după-amiază de joi, ziua liberă a servitorilor, fiica mai mică era la școală, în timp ce cea mare, Veronica, era în camera ei la etaj, suferind intens.

Marjorie lovi cu palma în canapea.

– Vino și așază-te lângă mine, te rog, Sean. Era hotărâtă ca discuția să decurgă amiabil.

Abia în momentul în care se așeză lângă ea își dădu Marjorie seama cât de incredibil de chipeș era. Era chiar mai chipeș decât tatăl său, iar Marjorie simțise dintotdeauna o atracție puternică față de Shasa Courtney.

Își dădu seama că respira tot mai greu în timp ce vorbea cu Sean, dar abia în momentul în care îi atinse brațul gol și îi simți mușchii elastici sub pielea tânără și fină conștientiză ce se întâmpla cu adevărat.

Sean avea siguranța de sine a unui crai și un anumit instinct pe care îl moștenise poate de la tatăl său. Nu se gândise niciodată în felul acesta la mama Veronicăi. Dumnezeule. Era de vârsta mamei lui. Totuși, de la Clare East căpătase o afinitate pentru femeile mai în vârstă, iar Marjorie Weston era subțire și atletică, practicând înotul și tenisul, era atent bronzată pentru a ascunde ridurile de la colțurile ochilor și primele inele de pe gât. Iar dacă Veronica era slabă la minte și zâmbea prostește, mama ei era sigură pe sine și matură, dar având aceiași ochi mov-albăstrui care îl atrăseseră dintru început la fiică, și o coamă de păr roșcat și era mai atent îngrijită.

Cu cât Sean deveni mai conștient de excitarea ei, de sângele care îi inundă pielea, de respirația agitată care îi făcea pieptul să se înalțe și să coboare sub jerseul de angora asemenea unui burduf, de schimbarea subită a mirosului trupului ei pe care un bărbat obișnuit nu ar fi sesizat-o, dar care acționa pentru Sean ca o invitație scrisă negru pe alb, descoperind toate acestea își dădu seama că el însuși era incitat de perversiunea situației.

„O dublă, gândi el. Mamă și fiică – asta chiar e ceva deosebit." Nu fu nevoie să plănuiască mai departe, se lăsă doar purtat de instinctul său infailibil.

– Sunteți cu mult mai atrăgătoare decât vor fi vreodată fiicele dumneavoastră – m-am despărțit în primul rând de Ronny pentru că nu mai puteam să suport să fiu în preajma

dumneavoastră fără să pot să fac asta... și se întinse înspre ea și o sărută cu gura deschisă.

Marjorie se crezuse stăpână pe situație până în momentul în care simțise gustul buzelor lui. Nici unul din ei nu mai spuse nimic până în momentul în care el era îngenuncheat în fața ei, ținându-i genunchii despărțiți, iar ea stătea răsturnată pe canapea cu fusta plisată adunată în jurul taliei. Apoi gâfâind, ea spuse:

– Oh, Isuse, nu pot să cred că se întâmplă asta – cred că am înnebunit.

Acum stătea la baza scărilor având pe ea doar halatul de baie de satin. Neavând nimic altceva pe dedesubt tremura ușor la fiecare câteva secunde. Noaptea era caldă, iar casa era cufundată în întuneric. Fetele dormeau la etaj, iar Mark era plecat într-una dintre călătoriile sale de faceri. Era prima ocazie de a se întâlni care se ivise în ultimele două săptămâni și fremăta de nerăbdare.

Oprise alarma la ora nouă după cum se înțeleseseră, dar Sean întârziase deja o jumătate de oră. Poate că se întâmplase ceva și nu avea să mai ajungă deloc. Își strânse mai tare brațele în jurul corpului și se cutremură deznădăjduită la acest gând, dar apoi auzi bătaia ușoară în geamul ferestrei care dădea în curtea cu piscina și se ridică repede, traversând camera întunecată. Își dădu seama că gâfâie în timp ce se chinuia să deschidă zăvorul.

Sean păși în cameră și o cuprinse în brațe. Era atât de înalt și de puternic încât ea se înmuie în strânsoarea lui. Nici un bărbat nu o mai sărutase așa, atât de masculin și totuși atât de priceput. Se întreba uneori cine îl învățase, iar apoi era cuprinsă de gelozie gândindu-se la asta. Simțea atât de acut nevoia de a fi cu el, încât o lua cu amețeală și, dacă el nu ar fi fost acolo să o susțină, s-ar fi prăbușit la podea. Apoi el trase de nodul de la cordonul care îi ținea halatul strâns. Se desfăcu, iar el își strecură mâinile prin deschizătură. Ea își schimbă poziția, depărtându-și picioarele pentru ca el să o poate cuprinde mai bine și lăsă să îi scape un icnet înăbușit, apăsându-se pe mâna lui când degetul arătător pătrunse în ea.

– Minunat, îi şopti Sean în ureche, râzând. E ca şi cum râul Zambezi s-ar fi revărsat.

– Şşş, şopti ea. O să le trezeşti pe fete.

Lui Marjorie îi plăcea să se creadă o femeie fină şi rafinată, dar totuşi cuvintele lui grosolane o excitară şi mai tare. Încuie uşa, îi porunci ea, cu vocea subţire şi tremurândă. Să mergem sus. El se desprinse de ea şi se întoarse spre uşă. O împinse până când se închise, iar apoi răsuci cheia încuind-o, dar instantaneu şi în sens invers, lăsând-o de fapt descuiată.

– Gata. Se întoarse din nou spre Marjorie. Am rezolvat.

Se sărutară din nou, iar ea îşi purtă frenetic mâinile pe trupul lui, simţind protuberanţa tare prin materialul subţire. Ea fu cea care răbufni în cele din urmă.

– Of, Dumnezeule, nu mai rezist.

Îi apucă de mână şi îl târî în sus pe scările de marmură. Dormitoarele fetelor erau în aripa de est, iar Marjorie încuie uşile grele de mahon de la apartamentul principal. Aici puteau să fie siguri că nu îi va descoperi nimeni, iar ea putu în sfârşit să se dezlănţuie.

Marjorie Weston era căsătorită de douăzeci de ani şi avusese cam tot atâţia amanţi în tot acest timp. Câţiva fuseseră doar o distracţie pentru o noapte nebună, cu alţii avusese legături mai lungi şi mai serioase. O relaţie se întinsese pe parcursul celor douăzeci de ani, o legătură neregulată, cu perioade pasionale întrerupte de lungi momente de negare. Totuşi, nici unul dintre amanţii ei de până atunci nu se ridica la nivelul acestui adolescent nici ca frumuseţe, nici ca performanţă, nici ca rezistenţă fizică sau ca inventivitate, nici măcar Shasa Courtney care fusese celălalt amant de lungă durată. Fiul dovedea aceeaşi înţelegere intuitivă a nevoilor ei. Ştia când să fie dur şi crud şi când să se arate iubitor şi tandru, dar la alte aspecte îşi depăşea tatăl. Nu reuşise niciodată să-l epuizeze sau măcar să-l obosească şi avea un filon de brutalitate şi perfidie înnăscută care reuşeau să o îngrozească uneori. La asta se adăuga plăcerea aproape incestuoasă de a fi cu fiul, după îl avusese pe tată.

În seara aceea Sean nu o dezamăgi. În timp ce ea se apropia cu repeziciune de primul orgasm al serii, el se întinse brusc înspre marginea patului și ridică receptorul telefonului.

– Sună-l pe soțul tău, îi porunci el și îi aruncă receptorul în mână.

– Dumnezeule, ești nebun! oftă ea. Ce aș putea să îi spun?

– Fă-o! spuse el, iar ea își dădu seama că dacă ar fi refuzat, el ar fi plesnit-o peste față. Mai făcuse asta și altădată.

Având încă picioarele încolăcite în jurul lui, se răsuci greoi și formă numărul de la hotelul Carlton din Johannesburg. Când centralista hotelului răspunse, ea zise:

– Vreau să vorbesc cu domnul Mark Weston de la apartamentul 1750.

– Vă fac legătura, zise centralista, iar Mark răspunse la al treilea sunet al telefonului.

– Bună, dragul meu, spuse Marjorie, iar deasupra ei Sean începu să se miște din nou. N-am putut să dorm, așa că m-am gândit să te sun. Îmi pare rău dacă te-am trezit.

Totul deveni o întrecere între voințe, Sean încercând să o facă să icnească sau să strige, în timp ce ea se străduia să întrețină o conversație normală cu Mark. Când Sean reuși, iar ea lăsă să îi scape un mic chițăit involuntar, Mark întrebă tăios:

– Ce a fost asta?

– Mi-am făcut o ceașcă de ceai Milo și e prea fierbinte. Mi-am ars buza.

Putea să vadă cum asta îl excita și pe Sean. Chipul său nu mai era frumos, ci tumefiat și roșu, astfel încât trăsăturile îi erau grosolane, și îl simți în ea tare și umflat, făcând-o să se simtă neîncăpătoare, până când nu mai putu să se controloze și încheie conversația abrubt.

– Noapte bună, Mark, somn ușor, și trânti telefonul în furcă chiar în momentul în care primul țipăt îi scăpă din gâtlej.

Rămaseră apoi nemișcați, amândoi încercând să-și recapete suflul, dar când el încercă să se desprindă de ea, își strânse

picioarele mai tare şi îl reţinu. Ştia că, dacă reuşea să-l împiedice să iasă din ea, în câteva minute avea să fie din nou tare.

Afară, pe peluza din faţă, câinele lătră o dată.

– E cineva acolo? întrebă ea.

– Nu, Prince e pur şi simplu neastâmpărat, murmură Sean, dar ascultă cu atenţie, deşi ştia că Rufus era prea priceput ca să fie auzit şi că plănuiseră totul în detaliu. Şi el şi Rufus ştiau cu precizie ce urmăreau.

Pentru a sărbători prima lună a aventurii lor, Marjorie îi cumpărase lui Sean un set de butoni de platină, încrustaţi cu diamante şi cu pietre de onix. Îl chemase la ea într-o după-amiază de joi şi îl condusese în biroul lambrisat a lui Mark Weston, aflat la parter. În timp ce Sean privea, ea citi cifrul seifului încastrat în perete, combinaţie inscripţionată discret pe colţul fotografiei cu ramă de argint de pe biroul lui Mark în care apăreau ea şi fetele, iar apoi îndepărtă secţiunea falsă a bibliotecii în spatele căreia era ascuns seiful şi îl deschise folosind cifrul. Când îi aduse cadoul, lăsase uşa deschisă. Sean îşi manifestase recunoştinţa trăgându-i fusta în sus şi îi dădu jos chiloţeii de satin, de culoarea piersicii, iar apoi o pusese pe marginea biroului soţului ei, îi ridicase genunchii şi îi aşezase picioarele pe colţurile îmbrăcate în piele ale suprafeţei de lucru. Apoi, în timp ce stătea în faţa ei şi făceau dragoste, studiase conţinutul seifului, privind peste umărul ei.

Sean îl auzise pe tatăl său vorbind despre colecţia lui Mark Weston de monede de aur britanice şi sud-africane. Se pare că era una dintre cele mai importante zece colecţii din lume deţinute de particulari. Pe lângă cele douăsprezece albume îmbrăcate în piele care conţineau colecţia, raftul din mijloc al seifului adăpostea registrele cu cheltuielile casei şi ale domeniului şi o micuţă cutie de bijuterii pentru bărbaţi, în timp ce raftul de sus era plin cu teancuri de bancnote noi aflate încă în învelitorile de la bancă şi un sac de pânză cu inscripţia „Standard Bank Ltd." în care se găsea în mod evident argint. Erau cel puţin 5 000 de lire, în bancnote şi în monede, în acel seif.

Sean îi explicase lui Rufus exact unde să caute cifrul seifului, cum să deschidă raftul fals al bibliotecii şi la ce să se aştepte după ce îl deschide.

Conştiinţa faptului că Rufus opera la parter şi a pericolului că ar putea să fie descoperit îl stimulară pe Sean, astfel încât la un moment dat Marjorie bâigui:

– Tu nu eşti om – eşti o maşinărie.

O lăsă în cele din urmă zăcând pe patul cel mare ca o păpuşă de ceară care se topise la soare, cu picioarele moi şi ţepene, cu părul des îmbibat de sudoare, cu gura deformată de la patima istovitoare. Somnul îi fu catatonic.

Sean era încă stăpânit de dorinţă şi agitat. La ieşire privi în biroul lui Mark Weston. Biblioteca era dată la o parte, uşa seifului larg deschisă, registrele aruncate grămadă pe podea şi acest lucru îl făcu să se excite din nou.

Era periculos să mai rămână şi numai pentru o clipă în casă, dar conştientizarea acestui fapt îi făcu erecţia să fie de nesuportat. Privi în susul scării de marmură şi atunci îi veni ideea. Uşa de la camera Veronicăi era a doua de pe coridorul din aripa de est. Exista riscul ca ea să ţipe dacă el ar fi trezit-o brusc, se putea ca ea să-l urască şi să ţipe când l-ar fi recunoscut, dar, pe de altă parte, se putea să nu o facă. Riscul era nebunesc, iar Sean rânji în întuneric şi începu să urce din nou scara de marmură.

O rază de lună se strecura printre draperii şi cădea pe părul spălăcit, răsfirat pe pernă, al fetei. Sean se aplecă deasupra ei şi îi acoperi gura cu mâna. Ea se trezi zbătându-se îngrozită.

– Eu sunt, şopti el. Nu te speria, Ronny. Sunt eu.

Ea încetă să se mai smucească, teama se stinse din ochii ei mari şi movulii şi îşi întinse braţele către el. El îşi ridică mâna de pe gura ei, iar ea spuse:

– Oh, Sean, am ştiut-o în sufletul meu. Am ştiut că încă mă iubeşti.

Rufus era furios.

– Am crezut că te-au prins, se văicări el. Ce s-a întâmplat cu tine, amice?

– Eu am dus greul.

Sean porni motorul de la Harley Davidson şi motocicleta prinse viaţă. Când reveni pe şosea simţi cum greutatea de la genţile laterale dezechilibrau motocicleta, dar contabalansă rapid şi reuşi să o redreseze.

– Încetineşte, amice, zise Rufus aplecându-se mai în faţă pentru a-l atenţiona. O să-i trezeşti pe toţi.

Sean râse în goana nebună a vântului, îmbătat de euforie, şi urcară coasta cu peste o sută şaizeci de kilometri pe oră.

Sean parcă Harley Davidsonul pe strada Kraaifontein şi coborâră în şanţ, aşezându-se pe dalele uscate de la marginea drumului. La lumina unui felinar electric împărţiră prada.

– Ai spus că vor fi cinci mii, se plânse Rufus acuzator. Amice, aici nu-s mai mult de o sută.

– Înseamnă că bătrânul Weston şi-a plătit sclavii. Sean râse nepăsător în timp ce împărţea micul teanc de bancnote şi îi dădu lui Rufus teancul mai mare. Tu ai mai multă nevoie de ei decât mine, puştiule.

Cutia de bijuterii conţinea butoni, un ac de cravată cu diamante pe care Sean îl aprecie la o greutate de cinci carate, medalioane masonice, decoraţiile lui Mark Weston prinse laolaltă – îi fuseseră decernate Crucea Militară la El Alamein şi mai multe medalii de campanie –, un ceas Pathek Philippe suflat în aur şi alte câteva articole personale. Rufus le evaluă cu ochiul unui cunoscător.

– Ceasul e gravat, toate celelalte obiecte sunt prea fierbinţi ca să le scoatem pe piaţă, e prea periculos, amice. Va trebui să scăpăm de ele.

Deschiseră albumul cu monede. Cinci dintre ele erau gravate cu chipuri de suverani.

– OK, se încruntă Rufus. Poate că aş putea să scot pe piaţă celelalte obiecte mai mici, dar nu pe astea. Astea sunt fierbinţi de te ard la degete.

Disprețuitor aruncă albumul cu monedele grele, cele de cinci lire şi de cinci guinee emise de regina Victoria şi Elisabeta, de regii Carol şi George.

După ce îl lăsă pe Rufus la cârciuma ilegală a negrilor din Districtul Şase, locul unde acesta îşi parcase propria motocicletă, Sean merse de-a lungul şoselei largi care înconjura masivul Chapman's Peak. Parcă Harley-ul la marginea drumului, deasupra oceanului. Apele verzi ale Atlanticului se loveau de stâncile de dedesubt, aflate la o sută cincizeci de metri sub el. Una câte una, Sean aruncă monedele grele de aur în apă. Le făcea să se răsucească în aer, astfel încât reflectau lumina incertă a zorilor, iar apoi se pierdeau în umbrele stâncilor, astfel încât nu le putea vedea lovind suprafaţa apei. După ce scăpă şi de ultima monedă, azvârli şi albumele, iar acestea planară duse de vânt. Se descotorosi şi de ceasul de aur şi de acul cu dimante care ajunseră tot în abis. Ultimele fură medaliile. Simţea o plăcere răutăcioasă că îi regulase şi nevasta şi fiica lui Mark Weston, iar că acum îi arunca medaliile în ocean.

Când se urcă din nou pe Harley Davidson şi se întoarse pe şoseaua şerpuitoare, îşi ridică ochelarii pe frunte şi lăsă vântul să îl lovească în faţă, să i se spulbere în ochi până când lacrimile îi curseră şuvoaie pe obraji. Conduse cu viteză, aplecând maşinăria strălucitoare astfel încât, atunci când lua curba, suportul pentru picioare împrăştia o ploaie de scântei pe suprafaţa şoselei.

„Nu a fost o noapte prea profitabilă, îşi spuse el, iar vântul îi zbură cuvintele de pe buze. Dar ce fiori, ah, ce fiori!"

Când toate eforturile lui de a le stârni interesul lui Sean şi Michael pentru companiile Courtney avură ca rezultat ori un entuziasm simulat, lipsit de însufleţire şi prefăcut, ori un dezinteres total, Shasa trecu printr-o serie de emoţii, începând cu confuzia.

Încercă din răsputeri să înţeleagă cum cineva, în special un tânăr de o inteligenţă deosebită şi, mai mult, cineva sânge din sângele său, ar putea găsi complexul interdependent al bogăţiei şi al oportunităţii, al provocării şi al recompensei, altfel decât fascinant. La început crezu că el era singurul vinovat, că nu le

explicase îndeajuns, că, într-un fel, i se păruse ceva de la sine înțeles și că, din neglijență, nu izbutise să le stimuleze atenția.

Pentru Shasa era chiar esența vieții. Primul lui gând când se trezea în fiecare dimineață și ultimul înainte de culcare în fiecare seară era în legătură cu bunăstarea și întreținerea companiei. Așa că încercă din nou, cu mai multă răbdare, vrând să fie cât mai explicit. Era ca și cum ar fi încercat să descrie culorile unui orb, și de la confuzie Shasa trecu la enervare.

– La naiba, mamă, răbufni când era singur cu Centaine în locul ei favorit de pe deal, deasupra Atlanticului. Nu pare să le pese deloc.

– Dar Garry? întrebă Centaine încet.

– Oh, Garry! Shasa râse disprețuitor. De fiecare dată când mă întorc mă împiedic de el. E ca un câine.

– Am văzut că i-ai dat un birou la etajul trei, observă Centaine cu îngăduință.

– Vechea debara, zise Shasa. A fost o glumă, dar omulețul a luat-o în serios. Nu m-a lăsat inima...

– Tânărul Garrick ia mai toate lucrurile în serios, nu-i așa? observă Centaine. Este singurul care face asta. Este desul de profund.

– Oh, haide, mamă! Garry?

– Am avut o discuție cu el zilele trecute. Ar trebui să faci și tu asta, ar putea să te surprindă. Știai că este între primii trei din anul lui?

– Da, bineînțeles că știam – dar e doar în primul an la Management. Nimeni nu ia asta prea în serios.

– Nu? întrebă Centaine inocent, iar Shasa fu neobișnuit de tăcut pentru următoarele câteva minute.

În vinerea următoare Shasa cercetă cotlonul de la capătul holului care îi servea lui Garry drept birou pe perioada vacanței cât era angajat temporar la Compania de Mine Courtney. Garry sări în picioare respectuos când își recunoscu tatăl și își ridică ochelarii pe nas.

– Salut, campionule, ce pui la cale? îl întrebă Shasa privind formularele care erau împrăştiate pe masă.

– E un control. Garry fu prins la mijloc – copleşit de interesul subit al tatălui său pentru ce făcea şi disperat să-i atragă atenţia şi să-i obţină aprobarea. Ştiai că luna trecută am cheltuit mai mult de o sută de lire doar pe papetărie?

Era atât de nerăbdător să-şi impresioneze tatăl, încât începu să se bâlbâie din nou, lucru care i se întâmpla doar când era prea entuziasmat.

– Inspiră adânc, campionule, zise Shasa strecurându-se în cămăruţă. Era loc doar pentru ei doi. Vorbeşte rar şi spune-mi despre ce e vorba.

Una dintre sarcinile oficiale ale lui Garry era să comande şi să împartă articolele de papetărie. Rafturile din spatele biroului său erau pline cu pachete de hârtie de scris şi de cutii cu plicuri.

– După estimările mele am putea să reducem costurile sub optzeci de lire. Am putea să economisim douăzeci de lire pe lună.

– Arată-mi.

Shasa se aşează pe colţul biroului şi se concentră asupra subiectului. Îl tratä cu la fel de mult respect ca şi cum ar fi discutat dezvoltarea unei noi mine de aur.

– Ai perfectă dreptate, îi aprobă Shasa calculele. Ai autoritatea să pui în funcţiune noul tău sistem de control. Shasa se ridică. Bine lucrat, zise, iar Garry nu-şi mai putu încape în piele de bucurie. Shasa se întoarse înspre uşă ca băiatul să nu vadă că era amuzat, iar apoi se opri şi se uită la el. Oh, apropo, mâine plec cu avionul până la Walvis Bay. Mă întâlnesc cu arhitecţii şi cu inginerii la faţa locului pentru a discuta despre extinderea fabricii de conserve. Vrei să mă însoţeşti?

Nesigur pe glasul său, temându-se că se va bâlbâi din nou, Garry încuviinţă din cap cu mişcări largi.

Shasa îi permise lui Garry să piloteze. Cu două luni înainte, Garry obţinuse permisul de pilot, dar mai avea nevoie de câteva

ore de zbor ca să primească autorizația pentru un avion cu două motoare. Cu un an mai mare decât Garry, Sean primise autorizația de îndată ce fusese eligibil. Sean pilota în același fel în care călărea sau trăgea cu arma, natural, cu grație, dar nepăsător. Era unul dintre acei piloți care zbura prin grija lui Dumnezeu și după instinct. Spre deosebire de el, Garry era conștiincios și meticulos și astfel, admise Shasa cu ciudă, un pilot mai bun. Garry întocmi un plan de zbor ca și cum ar fi trebuit să-și susțină teza de doctorat, iar verificările aparatelor durară atât de mult, încât Shasa începuse să se agite pe scaunul din dreapta și de-abia se abținea să nu strige: „Pentru numele lui Dumnezeu, Garry, să terminăm odată cu asta!"

Era totuși un semn al încrederii lui să-l lase pe Garry să preia controlul asupra avionului. Shasa era pregătit să acționeze la primul semn că ceva nu ar fi fost în ordine, dar fu din plin răsplătit pentru stăpânirea de sine când văzu scânteierea de plăcere nemărginită din spatele ochelarilor lui Garry în timp ce manevra minunatul aparat, ridicându-l printre rotocoalele de nori argintii înspre cerul albastru african, unde cei doi puteau să împărtășească un sentiment de armonie absolută.

Odată ajunși la Walvis Bay, Shasa avea tendința să uite că Garry era cu el. Se obișnuise cu prezența fiului său mijlociu și, deși nu se gândea cu adevărat la asta, devenise un lucru familiar să-l aibă prin preajmă și asta îl liniștea. Garry părea să îi anticipeze și cea mai mică nevoie, fie că era vorba de o brichetă ca să-și aprindă țigara, fie de o bucată de hârtie și un creion ca să clarifice o idee pentru arhitect. Totuși, Garry era tăcut și nu îl încurca, nu punea întrebări prostești și nu făcea remarci infatuate sau glumețe.

Fabrica de conserve devenea repede una dintre marile învingătoare ale lanțului de companii Courtney. Trei ani la rând capturaseră întreaga cantitate de sardele prevăzută de licență, iar apoi avu loc o dezvoltare neobișnuită. În urma unei întâlniri private, Manfred De La Rey îi sugerase lui Shasa că, dacă ar fi fost emis un număr suplimentar de zece mii de acțiuni pe numele

unui garant din Pretoria, consecințele s-ar fi dovedit favorabile pentru toți cei implicați. Bazându-se pe cuvântul lui Manfred, Shasa emise numărul de acțiuni sugerat și, peste două luni, cota alocată de către Departamentul Agricol și Piscicol fusese revizuită, mai precis aproape dublată, ajungând la două sute de mii de tone de sardele, cantitate pe care aveau acum dreptul să o pescuiască anual.

– Timp de trei sute de ani, afrikaanderii au fost excluși din afacere, zâmbi Shasa cinic primind veștile îmbucurătoare. Dar recuperează repede. Acum au intrat în cursă și nu prea le pasă prin ce mijloace o să câștige. Evreii și englezii ar trebui să se uite bine la ce au realizat până acum, pentru că naționaliștii îi prind din urmă. Apoi reveni la planurile pentru extinderea fabricii de conserve.

Shasa termină cu arhitecții după-amiaza târziu, dar în acest anotimp mai erau încă vreo câteva ore de lumină.

– Ce-ai zice să mergem să înotăm la Pelican Point? îi sugeră Shasa lui Garry, apoi luară unul dintre Land Roverurile de la fabrică și merseră pe nisipul tare și ud de la marginea golfului.

Apele golfului miroseau a sulf și a rămășițe de pește, dar în spatele lor se ridicau dune înalte și aurii, și munți arizi de o măreție dezolantă, în timp ce în depărtare, pe deasupra apelor protejate, zburau stoluri de păsări flamingo de un roz atât de strălucitor, încât păreau pictate. Shasa conduse cu viteză în jurul curbei golfului, iar vântul le ciufuli părul.

– Deci ce ai învățat astăzi, în caz că ai învățat ceva?

– Am învățat că dacă vrei ca oamenii să-ți vorbească liber, trebuie să rămâi tăcut și să pari sceptic, răspunse Garry, iar Shasa îl privi pe fiul său cu gura căscată. Asta fusese întotdeauna o tehnică pe care o folosea în mod deliberat, dar Shasa nu se așteptase niciodată ca un om atât de tânăr și lipsit de experiență să intuiască acest lucru. Fără să spui nimic, l-ai făcut pe arhitect să admită că nu a găsit încă o soluție pentru amplasarea camerei cazanului, continuă Garry. Și chiar și eu mi-am dat seama că propunerea lui era un compromis scump.

– Chiar așa? Avusese nevoie de o întreagă zi de discuții ca să ajungă la aceeași concluzie, dar nu avea să o recunoască față de el cu voce tare. Atunci tu ce ai face?

– Nu știu, tata, nu sunt sigur, zise Garry. Avea un fel pedant de a-și expune părerea, care la început îl iritase pe Shasa, dar acum îl amuza, mai ales că, în general, părerile lui meritau ascultate. Dar decât să introducem un alt cazan, mai bine am explora posibilitățile de introducere al noului sistem de încălzire Patterson...

– Ce știi despre sistemul Patterson? îl întrebă Shasa aspru. Numai ce auzise și el de curând despre asta.

Dintr-odată Shasa se găsi în poziția de a discuta cu el ca de la egal la egal. Garry citise toate broșurile de vânzare și memorase toate caracteristicile și descrierile sistemului, întocmindu-și o listă cu avantaje și dezavantaje în comparație cu metoda convențională de pregătire și conservare.

Încă discutau pe această temă în timp ce înconjurau malul jos al golfului, iar dincolo de far se întindea plaja curată și albă, îngustându-se spre orizont. Aici apele Atlanticului erau sălbatice și verzi, reci și curate, spumoase și agitate.

Își dădură hainele jos și, dezbrăcați, înotară în marea tumultoasă, scufundându-se sub fiecare val unduitor care venea șuierând peste ei. În cele din urmă ieșiră din apă, cu trupurile înroșite de frig, dar râzând cu poftă.

În timp ce stăteau lângă Land Rover și se ștergeau, Shasa îl studie cu atenție pe fiul său. Deși îmbibat cu apă sărată, părul lui Garry stătea tot zburlit și fără ochelari avea o privire mioapă amuzantă. Trupul îi era bine dezvoltat, iar pieptul era asemenea unei tobe, și pe corp îi crescuse un păr negru care aproape că îi ascundea rândurile de mușchi ca niște zale de pe abdomen.

„Privindu-l, nu ți-ai da niciodată seama că este un Courtney. Dacă n-aș ști mai bine, aș zice că Tara a călcat strâmb." Shasa era sigur că Tara era capabilă de multe lucruri, dar niciodată de infidelitate sau promiscuitate. „Nu are nimic moștenit de la strămoși", se gândi, apoi, privindu-l mai bine, rânji dintr-odată.

– Ei bine, Garry, cel puțin ai moștenit una dintre înzestrările familiei Courtney. Ai un cocoșel care l-ar face pe bătrânul general Courtney să se răsucească în mormânt de invidie.

Garry se acoperi repede cu prosopul și se întinse după chiloți în Land Rover, dar în secret era mulțumit. Până acum privise cu suspiciune această parte a anatomiei lui. Îi păruse o creatură extraterestră cu voință și existență proprii, hotărâtă să-l stânjenească și să-l umilească în cele mai neașteptate sau nepotrivite clipe, ca în momentul acela de neuitat când se afla în fața clasei la școala de management pentru a prezenta o lucrare, și fetele din primul rând începuseră să chicotească, sau când fusese nevoit să se retragă confuz din biroul dactilografelor de la Casa Centaine din cauza interesului subit, dar evident, al extraterestrului pentru împrejurimi. Cu toate acestea, dacă tatăl său vorbise respectuos despre el și umbra legendarului general încuviințase, atunci Garry era pregătit să reconsidere relația lor și să facă pace.

În dimineața următoare zburară cu avionul la mina H'ani. Toți cei trei băieți își făcuseră stagiul aici. După cum făcuse și Shasa cu mulți ani înainte, li se ceruse să treacă prin toate activitățile minei, de la forarea și exploziile în amfiteatrul adânc al puțului deschis, până la galeriile separate unde în cele din urmă cristalele prețioase erau recuperate din pământul zdrobit.

Această muncă grea fusese suficientă pentru Sean și Michael și nici unul nu se arătase dornic să se mai întoarcă vreodată la mina H'ani. Garry făcea excepție, părând să fi dezvoltat aceeași dragoste pentru aceste dealuri îndepărtate pe care o simțeau Shasa și Centaine. Îl rugase pe tatăl lui să îl lase să îl însoțească de fiecare dată când avea programate inspecțiile regulate. În doar câțiva ani dobândise o mulțime de cunoștințe despre activitățile minei și efectuase personal într-un moment sau altul toate sarcinile necesare procesului de producție. Astfel, în ultima lor seară petrecută la mină, cei doi, Shasa și Garry, stăteau pe marginea puțului și, în timp ce soarele asfințea în deșertul ce se

întindea în spatele lor, ei priveau în adâncurile întunecoase ale acestuia.

– Este ciudat când te gândeşti că totul a început de acolo, spuse Garry blând. Tot ceea ce tu şi bunica aţi clădit. Te face să te simţi într-un fel umil, ca atunci când te afli în biserică. Rămase tăcut timp îndelungat după care continuă: Iubesc locul acesta. Aş vrea să putem rămâne mai mult aici.

Ascultându-şi ecoul propriilor sentimente, Shasa fu profund emoţionat. Dintre cei trei fii ai săi, acesta era singurul care înţelegea, care părea capabil să împărtăşească împreună cu el freamătul aproape religios pe care îl trezeau în el aceste săpături masive şi bogăţia pe care o produceau. Acesta era izvorul primar şi numai Garry îşi dăduse seama de asta.

Îl luă pe Garry de după umeri şi încercă să găsească firesc cuvintele potrivite, dar după o clipă spuse doar atât:

– Ştiu ce simţi, campionule. Dar trebuie să ne întoarcem. Trebuie să prezint bugetul în parlament luni.

Nu asta dorise să spună, dar simţise că Garry ştia acest lucru şi, în timp ce coborau pe cărarea accidentată în amurg, erau mai apropiaţi sufleteşte decât fuseseră vreodată.

Bugetul pentru Ministerul Minelor şi al Industriei al lui Shasa aproape că se dublase în acel an şi ştia că opoziţia îi va face probleme când va trebui să-l aprobe. Nu îl iertaseră niciodată că plecase în alt partid. Prin urmare, ardea de nerăbdare când se ridică în picioare şi căută privirea preşedintelui Camerei, dar apoi, instinctiv, şi-o îndreptă înspre balcon.

Centaine stătea pe primul rând în mijloc în galeria vizitatorilor. Era întotdeauna acolo când ştia că Shasa sau Blaine aveau să vorbească. Purta o pălărioară plată trasă pe ochi, cu o singură pană galbenă de pasărea-paradisului înclinată elegant în spate, zâmbind şi încurajându-l din cap când privirile li se întâlniră.

Lângă Centaine stătea Tara. Era un lucru neobişnuit. Nu îşi amintea când venise ultima dată să-l asculte.

– Târgul nostru nu include și tortura prin plictiseală, îi spusese, dar era acolo, surprinzător de elegantă, purtând o pălărie de paie grațioasă cu o eșarfă roz care cădea în jos și o pereche de mănuși albe lungi până la cot.

Își duse ironic mâna la bor în semn de salut, iar Shasa își ridică o sprânceană înspre ea, iar apoi se întoarse către galeria presei de deasupra fotoliului președintelui Camerei. Corespondenții politici din presa anglofonă erau toți acolo așteptând nerăbdători cu creioanele în mână. Shasa era una dintre prăzile lor preferate, dar toate atacurile lor nu păreau decât să-i consolideze poziția în Partidul Național, iar prin meschinăria și subiectivismul lor nu făceau decât să atragă atenția asupra eficienței cu care își conducea ministerul.

Îi plăcea felul grosolan și dezordonat în care se desfășurau dezbaterile parlamentare și ochiul lui scăpără de plăcere când își luă poziția obișnuită, aplecat în față cu mâinile în buzunare, și își începu prezentarea.

Opoziția se repezi asupra lui, vociferând și fluierând pentru a-și exprima neîncrederea și revolta, strigându-i: „Rușine, domnule!" și „Scandal!", iar rânjetul lui Shasa îi înfuria, împingându-i la excese pe care le ignora batjocoritor, stăpânindu-se cu ușurință și apoi înfrângându-i treptat, întorcându-le propria zeflemea, în timp ce în jurul lui colegii săi rânjeau admirativ și îi încurajau atacurile devastatoare cu strigăte de: „*Hoor, hoor!* – Luați aminte, luați aminte!"

Când bugetul fu supus la vot, partidul său îl susținu puternic și îi fu aprobat de majoritate. Era o performanță care îi sporea statutul și poziția. Nu mai era un membru marginal al cabinetului și doctorul Verwoerd îi trimise un bilet: „Am avut dreptate să te păstrez în echipă. Bine lucrat".

În fața galeriei vizitatorilor, Centaine îi prinse privirea și își împreună mâinile, fluturându-le ca un boxer victorios, făcând gestul să pară deopotrivă regal și feminin. Zâmbetul lui Shasa păli când își dădu seama că lângă ea scaunul Tarei era

gol, plecase în timpul dezbaterii, iar el fu surprins de dezamăgirea pe care o simțea. I-ar fi plăcut să-l vadă triumfând.

Parlamentul continuă cu dezbaterea unor probleme care nu-l interesau pe Shasa și, din impuls, se ridică și părăsi sala. Urcă scara lată și apoi merse pe holul lambrisat până la biroul lui. Apropiindu-se de ușa de la intrare se opri brusc și, tot din impuls, se întoarse la colțul holului și merse până la ușa ascunsă și nemarcată de la capăt.

Era ușa din spate de la biroul lui, o modalitate convenabilă de a scăpa de vizitatorii nedoriți care fusese comandată de însuși bătrânul Cecil John Rhodes pentru a ocoli sala de așteptare din față, un mijloc prin care oaspeții importanți să ajungă la el și să plece neobservați. Shasa o găsi la fel de utilă. Prim-ministrul o folosea ocazional, la fel și Manfred De La Rey, dar majoritatea celorlalți utilizatori erau femei și afacerile lor cu Shasa erau arareori politice.

Shasa strecură încet cheia în broască și o întoarse ușor, iar apoi deschise ușa brusc. Pe interior ușa era îmbinată cu îndemânare în lambriurile biroului și puțini oameni știau de existența ei.

Tara stătea cu spatele la el, aplecată deasupra scrinului. Nu știa că acolo se găsea o ușă. Cu excepția scrinului, nu se prea interesase de felul cum era decorat și mobilat biroul. Trecură câteva clipe până să-și dea seama că nu era singură și avu o reacție bizară. Sări înapoi de lângă scrin și se întoarse să vadă cine era, dar, recunoscându-l pe Shasa, în loc să fie ușurată, păli și se agită, începând să-i dea repede explicații:

– Mă uitam numai la ea – este o piesă minunată. Foarte frumoasă, uitasem cât de frumoasă...

Shasa își dădu seama imediat că se purta de parcă ar fi fost prinsă cu mâinile pline de sânge la locul unei crime odioase, dar nu putea să își imagineze ce o făcuse să reacționeze în acest fel. Avea dreptul să se afle în biroul lui, avea propria cheie de la ușa din față și îi făcuse cadou cufărul – putea să îl admire oricând voia.

Rămase tăcut și își ațintì asupra ei o privire acuzatoare, sperând să o facă să îi dea mai multe explicații, dar ea plecă de lângă scrin și se așeză lângă fereastra din spatele biroului.

– Te-ai descurcat foarte bine, zise ea. Mai era încă puțin agitată, dar își recăpătase culoarea în obraji și începea să se liniștească. Întotdeauna ții niște discursuri spectaculoase.

– De asta ai plecat? întrebă el închizând ușa și îndreptându-se direct spre scrin.

– Oh, știi cât de nepricepută sunt cu cifrele, m-ai cam pierdut către sfârșit.

Shasa studie cu atenție scrinul. „Ce pune la cale?" se întrebă gânditor, dar nu văzu nimic schimbat. Sculptura de bronz a lui Van Wouw înfățișând un băștinaș era încă la locul ei, așa că nu se putea să fi deschis capacul.

– Este o piesă minunată, zise și mângâie chipul apostolului Luca din colț.

– Nu știam că este o ușă încastrată în lambriu. În mod cert Tara încerca să îi distragă atenția de la scrin, dar eforturile ei nu făceau decât să-i sporească și mai mult curiozitatea. M-ai cam speriat.

Shasa refuză să se lase dus și își trecu degetele peste capacul incrustat.

– Ar trebui să-l chem pe doctorul Findlay de la Galeria Națională să se uite la ea, medită Shasa. Este expert în arta religioasă medievală și renascentistă.

– Oh, i-am promis Triciei că o voi anunța când sosești. Tara părea aproape deznădăjduită. Are un mesaj important pentru tine. Se duse repede la ușă și o deschise. Tricia, domnul Courtney este aici.

Secretara lui Shasa își băgă capul în birou.

– Îl știți pe colonelul Louis Nel? întrebă ea. A încercat să dea de dumneavoastră toată dimineața.

– Nel? Shasa încă mai studia scrinul. Nel? Nu, nu cred.

– Spune că vă cunoaște, domnule. Spune că ați fost împreună în război.

– Oh, Dumnezeule, da! Acum Shasa îşi îndreptă toată atenţia asupra ei. A fost acum foarte multă vreme – dar, da, îl ştiu bine. Nu era colonel pe atunci.

– Acum este şeful CID[1] din Capul Bunei Speranţe, îi spuse Tricia. Şi vrea să îl sunaţi cât de repede puteţi. Spune că este urgent, de fapt chiar a spus „pe viaţă şi pe moarte".

– Pe viaţă şi pe moarte, aha, rânji Shasa. Asta probabil că înseamnă că vrea să împrumute bani. Fă-mi legătura cu el, te rog, Trish.

Se duse la birou, se aşeză şi trase telefonul lângă el. Îi făcu semn Tarei să se aşeze pe canapea, dar ea clătină din cap.

– Iau prânzul cu Sally şi Jenny, şi se îndreptă uşurată spre uşă.

Dar el nu se uita la ea, privea afară pe fereastră peste stejari, la versanţii de la Signal Hill, şi nici măcar nu îşi întoarse capul când ea se strecură afară din cameră, închizând încet uşa în urma ei.

Telefonul lui Louis Nel îl duse pe Shasa cu aproape douăzeci de ani în urmă. „S-a întâmplat chiar cu atât de mult timp în urmă? se minună. Da, aşa e. Dumnezeule, cât de repede au trecut anii."

Shasa fusese un tânăr comandant de divizie, revenind ca invalid din campania din Abisinia unde îşi pierduse ochiul luptând împotriva armatelor ducelui de Aosta în asediul de la Addis Abeba. Deznădăjduit, convins că viaţa sa era distrusă, că era mutilat şi o povară pentru familie şi prieteni, Shasa se izolase de ceilalţi şi începuse să bea mult, căzând într-o stare de nepăsare şi deprimare. Blaine Malcomess fusese cel care îl scosese din această stare, mustrându-l aspru şi cu dispreţ, iar apoi îi oferise o slujbă, să-l ajute să găsească şi să pună capăt organizaţiei Ossewa Brandwag, „Paza de noapte a trenului de marfă", o societate secretă de naţionalişti afrikaanderi militanţi

---

[1] Departamentul de Anchete Criminalistice (n.tr.)

care se opuneau agresiv eforturilor de război probritanice ale mareşalului Jan Christiaan Smuts.

Shasa acţionase alături de Louis Nel, stabilind identitatea liderilor conspiraţiei pronaziste, pregătind mandatele de arestare şi deportarea lor. Cercetările asupra activităţilor organizaţiei Ossewa Brandwag îl puseseră în legătură cu un informator misterios, o femeie care îl contactase numai prin intermediul telefonului şi care îşi luase toate măsurile necesare pentru a-şi ascunde identitatea. Nici până în ziua de azi Shasa nu aflase cine era sau măcar dacă mai trăia.

Informatoarea îi spusese despre furtul de la fabrica de arme şi muniţie din Pretoria şi le dăduse posibilitatea unei lovituri puternice împotriva acestei organizaţii subversive. Apoi aceeaşi informatoare îl avertizase pe Shasa în legătură cu conspiraţia Sabiei Albe. Acesta era un complot îndrăzneţ de a-l asasina pe mareşalul Smuts şi, în confuzia care ar fi urmat, să preia controlul asupra forţelor armate, să declare Africa de Sud o republică şi să se alăture lui Adolf Hitler şi puterilor Axei.

Shasa reuşise să împiedice complotul în ultima clipă, dar numai prin nişte eforturi disperate şi cu preţul vieţii propriului bunic. Sir Garrick Courtney fusese împuşcat de către asasinul care îl confundase cu mareşalul Smuts, între cei doi prieteni vechi şi dragi existând o asemănare fizică.

Shasa nu se mai gândise de mulţi ani la acele zile periculoase. Acum fiecare detaliu îi revenea în minte ca şi cum ar fi fost aievea. Retrăi totul în timp ce aştepta ca telefonul de pe birou să sune; îşi aminti de felul nechibzuit în care se căţărase pe stâncile netede ale muntelui Table în încercarea de a-i ajunge din urmă pe bunicul său şi pe mareşal înainte ca aceştia să sosească la locul unde erau aşteptaţi de ucigaş. Îşi aminti cât de îngrozitor de neajutorat se simţise când auzise sunetul împuşcăturii şi ecoul purtat de pereţii stâncilor, dându-şi seama că ajunsese prea târziu, îşi aminti de groaza cu care descoperise pe cărare trupul însângerat al bunicului său, cu pieptul sfâşiat de

glonț, și pe bătrânul mareșal îngenuncheat alături și zdruncinat de durere.

Cunoscând îndeaproape versantul, Shasa îl urmărise pe asasin și îi tăiase calea înspre vârf. Se luptaseră corp la corp, se luptaseră pe viață și pe moarte. Sabia Albă se folosise de puterea lui mai mare ca să scape din strânsoarea lui Shasa și să fugă, dar nu înainte ca acesta să îi tragă un glonț în piept cu pistolul său Beretta calibrul 6,5 mm. Sabia Albă dispăruse și încercarea de a răsturna guvernul Smuts dăduse greș, dar asasinul nu fusese niciodată adus în fața justiției, iar Shasa resimți suferința morții bunicului său. Îl iubise pe bătrân și își botezase al doilea fiu după el.

Telefonul sună în sfârșit și Shasa se repezi să răspundă.

– Louis? întrebă.

– Shasa!

Shasa îi recunoscu imediat vocea.

– A trecut atât de mult timp.

– Mă bucur să te aud.

– Da, dar mi-aș dori să-ți dau vești mai bune. Îmi pare rău.

– Ce s-a întâmplat? Shasa deveni imediat serios.

– Nu la telefon – vino în Caledon Square cât de repede poți.

– Ajung în zece minute, zise Shasa și închise.

Sediul CID era la scurtă distanță de mers pe jos față de Camera Inferioară, așa că plecă repede. Episodul cu Tara și scrinul îi ieșise complet din minte, încercând să-și imagineze ce vești rele avea să-i dea Louis Nel.

Sergentul de la biroul din față fusese anunțat și îl recunoscu imediat pe Shasa.

– Colonelul vă așteaptă, domnule ministru. Voi trimite pe cineva să vă conducă în biroul său, și îi făcu semn unuia dintre agenții îmbrăcați în uniformă.

Louis Nel era îmbrăcat numai în cămașă și veni până la ușă să îl întâmpine pe Shasa, conducându-l apoi spre unul dintre fotolii.

– Vrei ceva de băut?

– Prea devreme pentru mine. Shasa clătină din cap, dar acceptă ţigara pe care i-o oferi Louis.

Poliţistul era mai uscăţiv ca niciodată, dar îşi pierduse aproape tot părul şi ce-i rămăsese era alb ca zăpada. Avea pungi întunecate sub ochi şi după zâmbetul de întâmpinare, gura îi redeveni o linie subţire şi nervoasă. Arăta ca un om plin de griji care muncea din greu şi care nu dormea bine noaptea. Cel mai probabil că trecuse de vârsta de pensionare, se gândi Shasa.

– Ce-ţi face familia – nevasta? îl întrebă Shasa. Nu o întâlnise decât o dată sau de două ori şi nu îşi amintea cum o chema sau cum arăta.

– Am divorţat acum cinci ani.

– Îmi pare rău, zise Shasa, iar Louis ridică din umeri.

– Răul a trecut. Apoi se aplecă în faţă. Familia ta – ai trei băieţi şi o fată. Nu-i aşa?

– Ah! Ai făcut investigaţii despre mine, zâmbi Shasa, dar Louis nu-i răspunse.

Rămase serios pe măsură ce continua:

– Fiul tău cel mare – numele lui este Sean. Am dreptate, nu-i aşa?

Shasa clătină din cap, încetase şi el să mai zâmbească, fiind cuprins de o presimţire rea.

– Vrei să-mi vorbeşti despre Sean? întrebă încet.

Louis se ridică dintr-odată şi se duse la fereastră. Se uita afară pe stradă în timp ce îi răspundea.

– Este neoficial ce-ţi voi spune, Shasa. Nu aşa procedăm de obicei, dar sunt mai mulţi factori excepţionali ce trebuie luaţi în consideraţie. Asocierea noastră din trecut, gradul tău actual... Se întoarse de la fereastră. În circumstanţele obişnuite probabil că acest lucru nici nu mi-ar fi fost adus la cunoştinţă, cel puţin nu în acest stadiu al investigaţiei.

Cuvântul „investigaţie" îl făcu pe Shasa să tresară şi dori ca Louis să îi dea numaidecât veştile proaste ca să termine odată cu asta, dar îşi stăpâni nerăbdarea şi aşteptă în linişte.

– De ceva timp încoace ne-am confruntat cu o serie de spargeri de locuințe din suburbiile celor din clasa superioară – cu siguranță ai citit despre asta. Presa îl numește „Jucătorul din Cape".

– Bineînțeles, încuviință Shasa. Câțiva dintre prietenii mei, prieteni apropiați, au fost victime – familia Simpson, familia Weston. Mark Weston și-a pierdut colecția de monede de aur.

– Și doamna Simpson și-a pierdut smaraldele, încuviință Louis Nel. Câteva dintre aceste smaralde, cerceii, au fost recuperate în urma unui raid la locul de tranzacție din Districtul Șase. Ni s-a vândut un pont și am recuperat o cantitate imensă din obiectele furate. Plasatorul a fost arestat – este un băiat de culoare, proprietarul unui magazin de electronice folosit ca fațadă, care primea bunuri furate pe ușa din spate. L-am ținut închis timp de două săptămâni și începe să coopereze. Ne-a dat o listă cu nume printre care se afla și un mic pungaș adorabil pe nume Rufus Constantine, ai auzit vreodată de el?

Shasa încuviință din cap.

– Ce legătură are asta cu fiul meu?

– Ajung și la asta. Se pare că acest Constantine este cel care a plasat smaraldele și o parte din celelalte bunuri. L-am ridicat și l-am adus la secție pentru interogatoriu. Este un mic maimuțoi dur, dar am găsit o cale să-l facem să se deschidă și să ciripească. Din păcate, melodia nu a fost prea plăcută.

– Sean? întrebă Shasa, iar Louis încuviință.

– Mă tem că da. Se pare că e liderul unei bande organizate.

– Nu are nici un sens. Nu Sean.

– Fiul tău și-a construit o reputație printre ei.

– O luase razna la un moment dat, recunoscu Shasa, dar s-a mai liniștit. Acum se ocupă de contabilitate și muncește din greu. Și de ce ar vrea să se implice în așa ceva? Doar nu are nevoie de bani.

– Ucenicii contabili nu sunt plătiți foarte bine.

– Îi dau alocație. Shasa clătină iarăși din cap. Nu, nu cred așa ceva. Ce să știe el despre spargerea de locuințe?

– Oh, nu – nu el săvârşeşte actul în sine. El pune la cale totul, iar Rufus şi acolitul său se ocupă de treaba murdară.

– Pune la cale – ce vrei să spui?

– Fiind fiul tău, este bine-venit în orice casă din oraş, am dreptate, nu-i aşa?

– Presupun. Shasa era precaut.

– Conform spuselor micuţului Rufus, fiul tău studiază fiecare casă a viitoarei victime, decide care sunt lucrurile de valoare şi află unde sunt ţinute – case de valori, sertare ascunse, seifuri sau altele de felul acesta. Apoi începe o aventură cu cineva din familie, mama sau fiica, şi se foloseşte de această ocazie pentru a-i da drumul complicelui în casă, în timp ce el se ocupă de femeia aleasă la etaj.

Shasa se holbă la el mut de uimire.

– Conform informaţiilor, se pare că funcţionează foarte bine – şi de cele mai multe ori jaful nu a fost nici măcar raportat – femeile implicate fiind mai preocupate de propriile reputaţii sau de mânia soţilor decât de pierderea bijuteriilor.

– Marge Weston? întrebă Shasa. A fost una dintre aceste femei?

– Conform informaţiilor noastre – da, a fost.

Shasa şopti:

– Nenorocit mic. Era înspăimântat şi absolut convins că aşa stăteau lucrurile. Se potrivea totul prea bine ca să nu fie adevărat. Marge şi Sean, fiul său şi una dintre amantele lui – nu putea tolera asta. De data asta a mers prea departe!

– Da, încuviinţă Louis. Mult prea departe. Chiar dacă e la prima infracţiune, tot va primi cinci sau şase ani.

Shasa îşi reîndreptă atenţia spre el. Fusese atât de rănit în orgoliu şi în sentimentul onoarei, încât nici nu începuse să ia în consideraţie implicaţiile legale, dar acum furia lui îndreptăţită dispăruse la ideea că fiul său cel mare ar putea să stea în boxa acuzaţilor şi să fie condamnat la închisoare.

– Ai pregătit deja o listă a acuzaţiilor? întrebă. A fost emis mandatul de arestare?

– Nu încă. Louis vorbea cu grijă. N-am primit informația decât cu vreo câteva ore în urmă. Se îndreptă spre birou și ridică dosarul albastru care conținea transcrierea interogatoriilor.

– Ce pot să fac? întrebă Shasa cu vocea stinsă. Ne-a mai rămas ceva de făcut?

– Eu am făcut tot ce mi-a stat în putință, răspunse Louis. Deja am făcut prea multe. N-aș putea niciodată să justific întârzierea raportării acestor informații și nici faptul că te-am informat pe tine în legătură cu o investigație în desfășurare. Mi-am pus deja gâtul la bătaie, Shasa. Ne cunoaștem de multă vreme și n-am să uit niciodată rolul tău în operațiunea Sabia Albă – e singurul motiv pentru care mi-am asumat riscul. Se opri și inspiră adânc, iar Shasa, simțind că mai urmează ceva, rămase tăcut. Chiar nu mai pot face nimic. Nu se mai poate face nimic *la acest nivel.* Accentuă într-un mod aparte ultimele trei cuvinte, iar apoi adăugă, aparent fără legătură: Ies la pensie luna viitoare, altcineva se va ocupa apoi de acest departament.

– Cât timp mai am? întrebă Shasa și nu fu nevoie să spună mai mult. Se înțelegeau reciproc.

– Pot să mai rătăcesc dosarul pentru câteva ore, până la ora cinci, dar apoi investigația va trebui să continue.

Shasa se ridică.

– Ești un prieten adevărat.

– Te conduc, spuse Louis și abia când fură singuri în lift vorbiră din nou.

Fu nevoie de acest interval pentru ca Shasa să treacă de șocul inițial.

– Nu m-am mai gândit de ani de zile la Sabia Albă, schimbă el subiectul cu ușurință. Nu până azi. Totul pare atât de îndepărtat în timp, chiar dacă a fost vorba de bunicul meu.

– Eu n-am uitat niciodată, spuse cu glas stins Louis Nel. Individul era un ucigaș. Dacă ar fi reușit, dacă nu l-ai fi împiedicat, noi toți am fi fost într-o situație mult mai rea decât suntem.

– Mă întreb ce s-a întâmplat cu Sabia Albă – cine era și pe unde o fi acum? Poate că e mort de mult, poate...

– N-aș crede – ceva mă face să mă îndoiesc de asta. Acum câțiva ani am vrut să redeschid dosarul Sabia Albă...

Liftul se opri la parter și Louis se întrerupse. Rămase tăcut în timp ce traversau holul, ieșind în lumina soarelui. Se opriră pe scările de la intrarea în sediu și se priviră în ochi.

– Deci? întrebă Shasa. Dosarul, dosarul Sabia Albă?

– Nu există nici un dosar, spuse Louis încet.

– Nu înțeleg.

– Nici un dosar, repetă Louis. Nici în arhivele poliției, nici în cele ale Departamentului de Justiție, nici în Arhivele Naționale. În mod oficial, Sabia Albă n-a existat niciodată.

Shasa căscă ochii larg.

– Trebuie să existe un dosar – adică, noi am lucrat la el, noi doi. Era cam atât de gros... Shasa își depărtă degetul mare de arătător. Nu putea să dispară!

– Va trebui să mă crezi pe cuvânt. A dispărut. Louis îi întinse mâna. Ora cinci, spuse el cu blândețe. Nu mai târziu, dar eu voi rămâne până atunci în biroul meu în cazul în care cineva va dori să mă sune.

Shasa îi strânse mâna.

– Nu voi uita niciodată.

Aruncă o privire la ceas și se îndepărtă. Mai erau cinci minute până la prânz și, printr-o întâmplare fericită, urma să ia masa cu Manfred De La Rey. Se întoarse pe Parliament Lane, iar focul de tun care marca ora prânzului se auzi chiar când intră pe ușa din față. Toți cei aflați în holul principal, inclusiv ușierii, își verificară instinctiv ceasurile când auziră pocnetul îndepărtat al tunului.

Shasa se îndreptă înspre sala de mese a parlamentului, dar ajunsese mult prea devreme. În afara chelnerilor în uniforme albe, locul era pustiu. Merse la bar și ceru un gin roz, așteptând nerăbdător, uitându-se la ceas la fiecare câteva secunde, dar întâlnirea cu Manfred era fixată pentru douăsprezece și jumătate și n-avea nici un sens să pornească în căutarea lui. Putea să fie oriunde în clădirea uriașă și întortocheată, așa că Shasa își petrecu timpul cultivându-și și întreținându-și furia.

„Nenorocitul! se gândea. I-am permis să mă ducă de nas în toți acești ani. Aveam toate semnele, dar am refuzat să le accept. Este putred până la miez..., dar indignarea lui luă o altă întorsătură. Marge Weston este îndeajuns de bătrână ca să-i fie mamă, oare pe câte dintre femeile cu care am fost le-a regulat? Diavolul ăsta nu are nimic sfânt în el?"

Manfred De La Rey ajunse cu câteva minute mai devreme. Veni spre bar zâmbind, clătinând din cap și dând mâna cu cei pe care-i întâlnea, făcând pe politicianul amabil, astfel încât fu nevoie de câteva minute ca să traverseze încăperea. Shasa abia reușea să-și controleze nerăbdarea, dar nu voia să-i bănuiască cineva starea de agitație în care se afla.

Manfred comandă o bere. Shasa nu-l văzuse niciodată să bea băuturi spirtoase și după ce luă prima înghițitură, Shasa îi spuse încet:

– Am probleme – probleme serioase.

Lui Manfred nu îi dispărea niciodată zâmbetul senin de pe chip, era prea șiret ca să-și trădeze emoțiile în fața unei încăperi pline de adversari și de potențiali rivali, dar ochii îi înghețară și îi deveniră pali asemenea unui bazilisc.

– Nu aici, zise și îl conduse pe Shasa în toaleta bărbaților.

Se așezară unul lângă altul la pisoar, iar Shasa îi vorbi încet, dar apăsat și, când termină, Manfred rămase cu ochii ațintiți asupra obiectului din ceramică albă pentru câteva clipe, după care se deșteptă.

– Care este numărul?

Shasa îi strecură o hârtie cu numărul de telefon al lui Louis Nel de la sediul CID.

– Va trebui să folosesc telefonul roșu de la mine din birou. Lasă-mă un sfert de oră. Ne întâlnim la bar. Manfred își închise fermoarul și ieși din toaletă.

Se întoarse la bar în zece minute, timp în care Shasa se întreținuse cu ceilalți patru bărbați care luau prânzul, cu toții parlamentari influenți. Când își terminară băuturile, Shasa sugeră:

– Ne ridicăm?

În timp ce se îndreptau spre sala de mese, Manfred îl apucă ferm de braţ şi se aplecă aproape de el, zâmbind ca şi cum i-ar fi spus o glumă:

– Am rezolvat, dar trebuie să plece din ţară în douăzeci şi patru de ore şi nu-l vreau înapoi. Ne-am înţeles?

– Îţi sunt recunoscător, încuviinţă Shasa din cap, iar furia faţă de fiul său se contopi cu această obligaţie la care fusese constrâns. Era o datorie pe care trebuia să şi-o plătească, şi cu dobândă.

Harley-ul lui Sean era parcat lângă sala de sport pe care Shasa le-o făcuse cadou de Crăciun celor trei băieţi cu doi ani înainte. Era alcătuită dintr-o sală de forţă, un teren de squash, o piscină interioară având jumătate din dimensiunile olimpice şi vestiar. Apropiindu-se, Shasa auzi de pe teren ecoul mingii de cauciuc şi se duse în tribună.

Sean juca squash cu unul dintre prietenii lui. Purta pantaloni scurţi albi din mătase, dar avea bustul gol. În jurul frunţii avea o bentiţă împotriva transpiraţiei, iar în picioare purta tenişi albi. Trupul îi strălucea de sudoare şi era bronzat într-o nuanţă de cafeniu-auriu. Era neasemuit de frumos, ca şi cum ar fi fost propriul portret reprezentat de un pictor romantic, mişcându-se natural şi graţios asemenea unui leopard aflat la vânătoare, aruncând mingea mică şi neagră în peretele înalt şi alb cu atâta putere, încât, ricoşând, răsuna ca o mulţime de focuri de armă trase simultan. Îl văzu pe Shasa în tribună şi, zâmbindu-i, îi luă vederea cu strălucirea dinţilor albi şi perfecţi şi a ochilor verzi, astfel că, în ciuda furiei, Shasa simţi o durere bruscă la gândul că trebuia să se despartă de el.

În vestiar Shasa scăpă de partenerul lui scurt:

– Vreau să vorbesc cu Sean – între patru ochi – şi, de îndată ce plecă, se întoarse către fiul său. Poliţia e pe urmele tale, zise. Au aflat tot. Aşteptă o reacţie, dar fu dezamăgit.

Sean se şterse pe faţă şi pe gât.

– Îmi pare rău, tată, m-ai pierdut aici. Ce au aflat? Era relaxat şi binedispus, iar Shasa răbufni.

– Nu te juca acum cu mine, tinere! Ce știu despre tine te poate arunca în spatele gratiilor pentru zece ani.

Sean lăsă prosopul în jos și se ridică de pe bancă. Era în sfârșit serios.

– Cum au aflat?

– Rufus Constantine.

– Nenorocitul ăla mic! O să-i rup gâtul.

Nu avea să nege, și ultima speranță a lui Shasa că ar fi fost nevinovat dispăru.

– O să rup toate gâturile care trebuie rupte, se răsti Shasa.

– Deci ce facem? întrebă Sean, iar Shasa rămase uimit de atitudinea lui nepăsătoare.

– Noi? întrebă. Ce te face să crezi că îți voi salva pielea de tâlhar?

– Onoarea familiei, îi răspunse Sean ca și cum ar fi fost de la sine înțeles. Nu mă vei lăsa să ajung la proces. Scandalul se va abate și asupra familiei – nu vei permite asta niciodată.

– Te-ai bazat pe asta în planurile tale? întrebă Shasa, iar când Sean ridică din umeri, adăugă: Nu înțelegi cuvintele onoare sau bună-cuviință?

– Cuvinte, răspunse Sean. Doar cuvinte. Prefer faptele.

– Dumnezeule, cât mi-aș dori să-ți pot demonstra că te înșeli, șopti Shasa. Era atât de furios acum încât își dorea satisfacția violenței fizice. Aș vrea să te pot lăsa să putrezești într-o celulă jegoasă.

Pumnii îi erau încleștați și, chiar înainte de a-și da seama, corpul se pregăti pentru a da prima lovitură, iar Sean luă instantaneu poziția de apărare, cu mâinile întărite ca niște lame și încrucișate în fața pieptului, având o privire înspăimântătoare. Shasa plătise sute de lire pentru a fi pregătit de cei mai buni instructori din Africa și toți ajunseseră în cele din urmă la concluzia că Sean era un luptător înnăscut, recunoscând că elevul își întrecuse maestrul. Încântat că Sean găsise în sfârșit ceva față de care să manifeste interes și înainte de a deveni ucenic

contabil, Shasa îl trimisese în Japonia timp de trei luni pentru a se pregăti cu un maestru în artele marțiale.

Acum, înfruntându-l pe fiul său, Shasa deveni dintr-odată conștient de cei patruzeci și unu de ani ai săi și de faptul că Sean era un bărbat în plină putere, un luptător antrenat și un atlet în perfectă formă. Își dădu seama că Sean n-ar fi făcut decât să se amuze pe seama lui și să-l umilească, putea chiar să citească pe chipul lui că era nerăbdător să o facă. Shasa se retrase și își descleștă pumnii.

– Fă-ți bagajele, zise încet. Pleci și nu te mai întorci.

Zburară cu avionul înspre nord, oprindu-se numai ca să-l alimenteze cu combustibil în Johannesburg, iar apoi continuându-și drumul până la Messina la granița cu Rhodesia. Shasa avea o cotă în acțiuni de treizeci la sută la mina de cupru din Messina, așa că atunci când luă legătura cu ei prin radio, le fu trimisă o camionetă Ford să-i aștepte la aerodrom.

Sean își aruncă valiza în spatele camionetei, iar Shasa trecu la volan. Shasa ar fi putut să treacă granița cu avionul până la Salisbury sau Lourenço Marques, dar voia ca despărțirea să fie curată și definitivă. Sean trecând granița pe jos ar putea fi un fapt simbolic și salutar. Conducând ultimii câțiva kilometri prin savana uscată și caniculară până la podul de peste râul Limpopo, Sean se lăsă pe spate în scaun lângă el, cu mâinile în buzunare și cu un picior pe bord.

– M-am tot gândit, spuse el pe un ton plăcut de conversație. M-am gândit ce-ar trebui să fac acum și am decis să mă alătur unui club care organizează safariuri în Rhodesia, Kenya sau Mozambic. După ce voi termina stagiul de pregătire, voi face demersuri pentru a obține licența de a organiza la rândul meu safariuri. Se câștigă o avere din asta și probabil că duci o viață minunată. Imaginează-ți cum e să vânezi toată ziua!

Shasa se hotărâse să rămână rezervat și până acum nu schimbase decât doar câteva cuvinte cu Sean de la plecarea din Cape Town, dar în cele din urmă lipsa lui totală de remușcări și

viziunea lui veselă şi egoistă despre viitor îl făcură pe Shasa să renunţe la bunele intenţii.

– Din câte am auzit, nu vei rezista nici măcar o săptămână fără femei, se răsti Shasa, iar Sean zâmbi.

– Nu-ţi face griji pentru mine, tată. Vor fi o mulţime de negrese, face parte din câştig – clienţii sunt bătrâni şi bogaţi şi îşi aduc cu ei fiicele sau tinerele soţii...

– Dumnezeule, Sean, eşti complet amoral.

– Pot să iau asta drept un compliment, domnule?

– În ce priveşte planurile tale de a obţine licenţa pentru o companie care organizează safariuri – cum intenţionezi să faci rost de bani?

Sean păru intrigat.

– Eşti unul dintre cei mai bogaţi oameni din Africa. Gândeşte-te numai – vânezi pe gratis oricând îţi doreşti. Asta va face parte din învoiala noastră.

Fără să vrea, Shasa se simţi oarecum tentat. De fapt, chiar se gândise să înceapă o astfel de afacere şi, după părerea lui, Sean avea dreptate. Se putea face avere din scoaterea pe piaţă a naturii şi a animalelor sălbatice din Africa. Singurul lucru care-l împiedicase să facă asta până acum fusese că nu reuşise să găsească un om de încredere care să înţeleagă cerinţele speciale ale unei companii organizatoare de safariuri şi care să poată să o conducă în locul lui.

„La naiba... îşi întrerupse gândurile, am zămislit un pui de diavol. Ar putea să vândă o maşină la mâna a doua chiar şi unui judecător, în chiar clipa în care acesta l-ar condamna la moarte." În locul furiei, simţi o uşoară admiraţie, dar vorbi cu asprime:

– Se pare că nu înţelegi, Sean. Noi doi am ajuns la capăt de drum.

Spunând asta, ajunseră în vârful pantei. În faţa lor se întindea râul Limpopo, dar, în ciuda celor spuse de domnul Rudyard Kipling, apa nu era nici gri-verzuie, nici unsuroasă, şi nu se afla nici un arbore de acacia pe nici unul din maluri. Era sezonul secetos şi, deşi râul era larg de mai bine de jumătate de

kilometru, cursul apei era redus la un şiroi subţire înspre centrul albiei. Podul lung şi jos din beton se întindea înspre nord, trecând peste nisipul portocaliu şi peste mănunchiurile de trestie încâlcite.

Trecură peste pod în tăcere şi Shasa opri camioneta la barieră. Postul de control vamal era o clădire mică şi pătrată cu acoperişul din tablă ondulată. Shasa lăsă motorul Fordului pornit. Sean coborî şi îşi luă valiza din spatele camionetei, apoi trecu pe lângă capotă şi veni la ferestra deschisă din partea lui Shasa.

– Nu, tată. Se aplecă pe fereastră. Noi doi nu vom ajunge niciodată la capătul drumului. Sunt parte din tine şi te iubesc prea mult ca asta să se întâmple vreodată. Eşti singura persoană sau singurul lucru pe care l-am iubit vreodată.

Shasa îi privi chipul pentru a întrezări vreo urmă de nesinceritate şi, negăsind-o, se întinse impulsiv şi îl îmbrăţişă. Nu voise să se întâmple asta, fusese hotărât să nu o facă, dar acum se pomeni ducând mâna la buzunarul interior al hainei şi scoţând teancul gros de bancnote şi scrisori pe care le adusese cu el, în ciuda intenţiilor lui de a-l lăsa pe Sean să plece fără nici un ban.

– Uite nişte bani până te pui pe picioare, zise, iar vocea lui era aspră. Şi ai şi trei scrisori de recomandare pentru oamenii din Salisbury care te-ar putea ajuta.

Sean le înghesui neglijent în buzunar şi îşi ridică valiza.

– Mulţumesc, tată. Nu le merit.

– Nu, încuviinţă Shasa. Nu le meriţi – dar nu-ţi face prea multe griji. Nu vor mai fi şi altele. Asta este, Sean, am terminat-o. Prima şi singura rată din moştenirea ta.

Ca întotdeauna, zâmbetul lui Sean era un mic miracol. Îl făcea pe Shasa să se îndoiască, în ciuda tuturor evidenţelor, că fiul său era cu adevărat rău.

– O să-ţi scriu, tată. O să vezi, într-o bună zi vom râde de toate astea – când vom fi din nou împreună.

Cu valiza în mână trecu bariera, iar după ce dispăru în ghereta de la vamă, Shasa rămase copleşit de un sentiment

insuportabil de zădărnicie. Așa se termina totul după toată grija și dragostea de-a lungul anilor?

Shasa fu amuzat de ușurința cu care Isabella reuși să scape de pelticia ei. La doar două săptămâni după înscrierea ei la liceul de fete Rustenberg, vorbea și arăta ca o tânără domnișoară. Se pare că nici profesorii, nici ceilalți elevi nu fuseseră impresionați de gângăveala ei.

Doar atunci când încerca să se dea bine pe lângă tatăl ei mai apela la vorbitul peltic și la fețișoarele îmbufnate. Acum stătea pe brațele scaunului său și se juca neatentă cu smocurile de păr grizonant de deasupra urechilor lui Shasa.

– Am cel mai frumos tătic din lume, ciripi ea și într-adevăr porțiunile argintii contrastau cu negrul intens de pe restul capului și cu pielea bronzată și aproape lipsită de riduri a feței, sporind frumusețea lui Shasa. Am cel mai bun și mai iubitor tătic din lume.

– Iar eu am ca fiică pe cea mai șireată vulpiță din lume, spuse el, iar ea râse cu încântare, un sunet care îi făcu inima să tresalte, iar răsuflarea ei pe chipul său avea un miros dulceag de lapte ca al unui pisoi abia născut, dar el își încropi o apărare firavă. Am o fiică de doar paisprezece ani...

– Cincisprezece, îl corectă ea.

– Paisprezece și jumătate, contracară el.

– Aproape cincisprezece, insistă ea.

– O fiică sub cincisprezece ani, mult prea dragă mie ca să o las afară din casă după ora zece.

– Oh, ursulețul meu drăgălaș și morocănos, îi șopti ea la ureche și îl îmbrățișă strâns și, în timp ce obrazul ei fin îl atingea pe al lui, sânii ei apăsau pe brațul său.

Sânii Tarei fuseseră dintotdeauna mari și plini, iar lui încă i se păreau foarte atrăgători. Isabella o moștenea în această privință. De-a lungul ultimelor luni, Shasa le urmărise incredibila creștere cu mândrie și cu interes, iar acum îi simțea tari și calzi, apăsând pe brațul său.

– Vor veni și băieți? întrebă el, iar ea simți apariția primei breșe în apărarea lui.

– Oh, dar nu mă interesează băieții, tati, și își închise strâns ochii în cazul în care un fulger ar fi lovit-o pentru asemenea minciună gogonată.

În ultimul timp, Isabella nu se prea gândea la nimic altceva decât la băieți, îi populau chiar și visele, iar interesul ei privind anatomia masculină devenise atât de intens, încât atât Michael, cât și Garry îi interziseră să mai intre în camerele lor în timp ce se schimbau. Felul nevinovat și fascinat în care îi examina era prea deconcentrant.

– Cum vei ajunge acolo și cum te vei întoarce? Doar nu te aștepți ca mama ta să aștepte după tine până la miezul nopții, nu? Iar eu voi fi în Johannesburg în noaptea aia, zise Shasa, iar ea deschise ochii.

– Poate să mă ducă și să mă aducă Stephen.

– Stephen? întrebă Shasa aspru.

– Noul șofer al mamei. E atât de drăguț și întru totul de încredere – mami așa spune.

Shasa nu știa că Tara își angajase un șofer. Conducea de obicei singură, dar nenorocitul ăla de Packard își dăduse în sfârșit ultima suflare când fusese plecată la Sundi, iar el o convinsese să-și cumpere un Chevrolet break. Probabil că șoferul apăruse ca o consecință firească. Ar fi trebuit totuși să îl consulte – dar se îndepărtaseră tot mai mult în ultimii ani și arareori mai discutau despre rutina domestică.

– Nu, spuse el hotărât. N-am să te las de una singură cu mașina noaptea.

– Dar am să fiu cu Stephen, imploră ea, dar el ignoră protestul ei. Nu știa nimic despre Stephen, în afară de faptul că era un bărbat negru.

– Hai să-ți spun cum facem. Dacă poți să îmi aduci o garanție scrisă de la părinții vreunei fete – cineva cunoscut – că te vor duce și te vor aduce înainte de miezul nopții – ei bine, atunci fie, poți să mergi.

– Oh, tăticule! Tăticule! Îi acoperi chipul cu sărutări calde şi moi, iar apoi se ridică şi făcu o mică piruetă în jurul biroului lui în semn de victorie.

Fusta evazată lăsa să se vadă un fundulet ferm acoperit de dantela lenjeriei şi picioare lungi şi mlădioase.

„Probabil că e, gândi el, dar apoi se corectă, e cu siguranţă cel mai frumos copil din toată lumea."

Isabella se opri brusc şi pe figură i se aşternu o expresie jalnică.

– Oh, tăticule! strigă neliniştită.

– Acum ce mai e? Shasa se aplecă în faţă în scaun şi îşi ascunse zâmbetul.

– Şi Patty şi Lenora vor avea rochii noi, iar eu o să arăt ca o babă demodată.

– O babă demodată, fără îndoială! Dar nu putem să permitem asta, nu-i aşa?

Fata fugi la el.

– Asta înseamnă că pot să îmi cumpăr o rochie nouă, tăticule? Îşi aruncă din nou braţele în jurul gâtului său.

Sunetul unui motor de maşină pe aleea care ducea la casă le întrerupse idila.

– Vine şi mămica! Isabella sări din poala lui şi îl apucă de mână trăgându-l înspre fereastră. Putem să-i spunem şi ei despre petrecere şi despre rochie acum, nu, tăticule?

Chevroletul cel nou, având aripile de la stopuri înalte şi grila din faţă cromată, trase în dreptul scărilor de la intrare, iar şoferul cel nou ieşi. Era un bărbat impozant, înalt şi lat în umeri, îmbrăcat într-o tunică gri şi o casketă cu cozoroc de piele neagră. Deschise uşa din spate şi Tara se strecură afară. Trecând pe lângă el îl bătu pe şofer pe umăr, un gest mult prea prietenos, atât de caracteristic pentru comportamentul Tarei faţă de servitori încât, ca de obicei, îl irită pe Shasa.

Tara urcă pe scările de la intrare şi Shasa o pierdu din vedere, în timp ce şoferul se sui din nou în maşină şi porni spre garaj. Trecând pe lângă ferestrele biroului îşi ridică privirea. Chipul îi era pe jumătate ascuns de cozorocul caschetei, dar

ceva din linia maxilarului și din felul în care capul îi era susținut de acel gât vânos și de umerii puternici trăda un aer vag de familiaritate.

Shasa se încruntă încercând să-l recupereze din memorie, dar amintirea era mult prea veche sau pur și simplu greșită, iar apoi, din spatele său, se auzi vocea mieroasă a Isabellei.

– Oh, mămico, eu și tati trebuie să îți spunem ceva, iar Shasa se întoarse de la fereastră, pregătindu-se să înfrunte acuzațiile bine-cunoscute ale Tarei, de favoritism și de indulgență.

Ușa secretă care ducea la birourile lui Shasa din clădirea parlamentului oferea soluția pentru problema care îi măcinase în ultimele săptămâni, de când Moses Gama venise în Cape Town.

Era destul de simplu pentru Moses să pătrundă în clădirea parlamentului îmbrăcat în tunica de șofer și cu brațele pline de cumpărături – cutii de pantofi și de pălării de la cele mai scumpe magazine. Pășea pur și simplu în urma Tarei când aceasta trecea pe lângă portarul de la intrarea principală. Propriu-zis nu existau măsuri de securitate, nici un registru în care să semneze la intrare, nu era nevoie nici de ecusoane prinse la rever. Unui necunoscut i s-ar fi putut cere să arate un permis de vizitator, dar, ca soție de ministru, Tara era întâmpinată cu un salut respectuos, iar ea căutase în mod intenționat să ajungă să îl cunoască pe portar. Se oprea uneori să întrebe de starea vreunui copil bolnav sau de artrita administratorului și, cu personalitatea ei plăcută și prin grija ei condescendentă, deveni în curând preferata personalului care păzea intrarea.

Nu îl lua pe Moses cu ea de fiecare dată, doar atunci când era sigură că nu exista nici un risc să îl întâlnească pe Shasa. Îl aducea totuși destul de des pentru a impune prezența și dreptul lui de a fi acolo. Când ajungea în birourile lui Shasa, Tara îi ordona să ducă pachetele în camera de lucru a acestuia, în timp ce ea se oprea pentru a schimba câteva vorbe cu secretara. Apoi, după ce Moses ieșea fără pachete, îi spunea în treacăt că nu mai avea nevoie de el.

– Mulțumesc, Stephen. Poți să pleci acum. Voi avea nevoie de mașină la unsprezece. Te rog să vii în față și să mă aștepți.

Apoi Moses cobora pe scara principală, trăgându-se respectuos la o parte pentru a face loc curierilor, parlamentarilor sau miniștrilor; se întâmplă o dată să se întâlnească chiar și cu prim-ministrul și fu nevoie să își plece privirea pentru ca Verwoerd să nu observe ura din ochii săi. Avu un sentiment bizar că ceea ce se întâmplă e ireal când trecu la mai puțin de un metru de omul care era responsabil de nefericirea poporului său, care, mai mult decât oricine altcineva, reprezenta toate forțele nedreptății și ale opresiunii. Era omul care ridicase discriminarea rasială la rangul de filozofie cvasireligioasă.

Moses simți că tremură în timp ce cobora scările, dar trecu pe lângă portar fără ca acesta să îi arunce măcar o privire, iar administratorul, aflat în cabina sa, abia dacă își ridică ochii de pe ziar. Era esențial pentru planul lui Moses să poată să părăsească clădirea neînsoțit, iar repetarea constantă a situației făcuse ca asta să fie posibil. Pentru portar el era ca și invizibil.

Totuși, nu rezolvaseră problema accesului în camera de lucru a lui Shasa. Moses putea să intre acolo cât să lase teancul de pachete, dar nu putea să riște să rămână mai mult timp și, mai mult, nu putea să rămână acolo cu ușa închisă sau doar în prezența Tarei. Tricia, secretara lui Shasa, era atentă și perspicace, extrem de loială lui Shasa; asemenea tuturor femeilor care lucrau pentru el, era cu adevărat îndrăgostită de el.

Descoperirea ușii ascunse care ducea în birou veni ca o binecuvântare în momentul în care, ca măsură disperată, aproape că luau în calcul posibilitatea de a o lăsa pe Tara să se ocupe singură de pregătirile finale.

„Dumnezeule, a fost atât de simplu, după ce ne-am făcut atâtea griji!" râse Tara ușurată, iar cu ocazia următoarei inspecții pe care Shasa o făcu la mina H'ani, plecând ca de obicei împreună cu Garry, ea și Moses făcură una dintre vizitele lor la parlament pentru a testa planul.

După ce Moses lăsă pachetele în birou sub privirile Triciei, Tara îl lăsă să plece.

– Nu voi avea nevoie de maşină decât mult mai târziu, Stephen, iau prânzul aici cu tatăl meu. Apoi, când el plecă, închizând uşa după el, Tara se întoarse spre Tricia. Trebuie să scriu nişte scrisori. Voi folosi biroul soţului meu. Asigură-te te rog că nu voi fi deranjată.

Tricia o privi cu suspiciune, ştiind că Shasa era foarte grijuliu când venea vorba de biroul său şi de conţinutul sertarelor, dar nu îi veni în minte nici un mod de a o împiedica pe Tara să îl folosească şi, în timp ce ea ezita, Tara intră în birou, închise uşa şi o încuie hotărâtă. Un alt precedent fusese stabilit.

Din afară se auzi o bătaie uşoară şi, după ce se chinui o clipă să descopere zăvorul camuflat sub forma unui întrerupător, întredeschise uşa secretă şi Moses se strecură în birou. Îşi ţinu respiraţia când zăvorul ţăcăni la închidere, iar apoi se întoarse nerăbdătoare spre Moses.

– Amândouă uşile sunt închise, şopti ea, iar apoi îl îmbrăţişă. Oh, Moses – cât timp a trecut.

Deşi petreceau atât de multă vreme împreună, momentele de intimitate reală erau rare şi cu atât mai preţioase, aşa că ea îl ţinu strâns.

– Nu acum, şopti el. Avem treabă de făcut.

Fără tragere de inimă ea se desprinse de el şi îi dădu drumul. El merse mai întâi la fereastră, rămânând ascuns într-o parte în timp ce trase draperiile, iar apoi aprinse lampa de pe birou şi, înainte de a se îndrepta spre masa de altar, îşi scoase tunica, aşezând-o pe spătarul scaunului lui Shasa. Se opri în faţa mesei de altar, evocându-i Tarei imaginea unui om care se închină pentru că avea capul plecat şi mâinile împreunate în faţă reverenţios. Apoi se îndreptă de spate şi ridică sculpura din bronz greu de pe capac. O duse şi o aşeză tocmai pe birou. Se întoarse şi ridică cu grijă capacul, temător la auzul scârţâitului balamalelor vechi.

Sub capac, scrinul era plin pe jumătate cu cărţi care nu mai încăpuseră în biblioteca lui Shasa. Mai erau teancuri de numere

vechi din *Hansard*, publicații guvernamentale ieșite din uz și vechi rapoarte parlamentare. Moses fu enervat de acest obstacol neașteptat.

– Trebuie să mă ajuți, îi șopti el Tarei și începură împreună să golească scrinul. Să așezi totul în aceeași ordine, o avertiză el. Va trebui să lăsăm totul exact cum era. Scrinul era atât de adânc încât, către sfârșit, lui Moses îi fu mai ușor să se bage înăuntru și să îi dea Tarei obiectele rămase. Acum covorul era acoperit cu teancuri de hârtie, dar scrinul era gol.

– Dă-mi sculele, îi ordonă Moses.

Se aflau într-unul dintre pachetele pe care Moses le adusese de la mașină, iar ea i le dădu.

– Să nu faci nici un zgomot, îl imploră ea.

Scrinul era suficient de mare pentru a-l ascunde cu totul. Ea se duse la ușă și ascultă pentru o clipă. Zgomotul mașinii de scris avu darul să o liniștească. Apoi se întoarse la scrin și privi înăuntru.

Moses era în genunchi și lucra pe fundul scrinului cu o șurubelniță. Șuruburile erau într-adevăr străvechi, luate de la altă mobilă, astfel încât să nu pară un adaos recent, la fel cum fundul scrinului era făcut din panouri vechi de stejar și doar un expert, la o examinare atentă, și-ar fi dat seama că nu erau originale. Odată ce șuruburile fură desfăcute, Moses ridică un panou descoperind compartimentul de dedesubt. Era plin cu călți și Moses îi îndepărtă treptat, așezându-i pe rând în cutia în care fuseseră sculele.

Tara privi fascinată și totodată îngrozită conținutul primului compartiment secret. Erau calupuri mici și dreptunghiulare făcute dintr-un material amorf, precum caramelele sau chitul, fiecare fiind învelit în celofan și având o etichetă scrisă în rusă, cu caractere chirilice. Primul strat era alcătuit din zece calupuri, dar Tara știa că trebuiau să mai fie două straturi. Treizeci de bucăți cu totul, fiecare cântărind câte un kilogram, adunându-se cu totul treizeci de kilograme de explozibil. Părea ceva obișnuit și inofensiv, asemenea unor obiecte dintr-o bucătărie, dar Moses o avertizase în legătură cu puterea lor letală.

– O bucată de un kilogram e suficientă pentru a distruge arcada unui pod de oțel, cinci ar face bucăți o casă normală, iar treizeci... și ridică din umeri. Sunt mai mult decât suficiente ca să-și îndeplinească scopul.

După ce îndepărtase ambalajul și le măsură încă o dată din ochi, Moses prinse la loc panoul de pe fund și strânse bine șuruburile. Deschise apoi panoul central. Și acesta era plin cu cârlți. În timp ce îi scotea, explică șoptind:

– Sunt patru tipuri diferite de detonatori pentru toate situațiile posibile. Acestea, zise el ridicând grijuliu dintre cârlți o cutie de metal mică și plată, de dimensiunile unui pachet de țigări, acestea sunt detonatoarele electrice care pot să fie legate la baterii sau la rețeaua electrică. Acestea, zise așezând cutia la locul ei și îndepărtând cârlții, scoțând la iveală o altă cutie mai mare, aceste sunt detonatoarele radio de frecvență înaltă care sunt activate de acest transmițător miniatural. Tarei îi semănă cu unul dintre aparatele radio portabile. Moses îl ridică. Are nevoie doar de șase baterii de lanternă pentru a funcționa. Astea sunt detonatoare simple cu fuziune acidă, primitive, întârzierea declanșării fiind imprevizibilă, dar acesta este un detonator cu întrerupător automat. Odată amorsat, cea mai ușoară mișcare sau vibrație îl va activa. Doar un expert ar putea să mai dezamorseze încărcătura din momentul în care a fost plasată.

Până în aceste clipe Tara zăbovise doar asupra dialecticii abstracte a acțiunilor lor, dar acum se confrunta cu starea de fapt. Aici, sub ochii ei, erau chiar uneltele morții violente și ale distrugerii, a căror înfățișare inofensivă nu era cu nimic mai puțin amenințătoare decât răsucirile unui mamba adormit și simți că începea să aibă îndoieli.

– Moses, șopti ea. Nimeni nu va fi rănit. Nici un om, așa ai spus – nu-i așa?

– Am mai discutat asta deja. Expresia îi era rece și disprețuitoare, iar ea se simți rușinată.

– Iartă-mă, te rog.

Moses nu o bagă în seamă și scoase șuruburile de la ultimul panou. Acest compartiment conținea un pistol automat și patru încărcătoare. Ocupa puțin spațiu iar restul compartimentului era plin de câlți pe care Moses îi îndepărtă.

– Dă-mi celălalt pachet, ordonă el, iar când ea i-l întinse începu să așeze conținutul în locul rămas liber.

Așeză mai întâi o trusă de scule compactă, care conținea un fierăstrău pentru zăvoare și un burghiu manual, cu capete conice și spiralate, o cutie cu baterii tip pastilă pentru detonatoare și una cu baterii de lanternă pentru transmițător, o lanternă tip stilou, o rolă de o sută cincizeci de metri cu fir electric subțire, un diamant pentru tăierea sticlei, chit, o scoabă și tuburi mici de câte treizeci de grame cu vopsea de retuș. În cele din urmă așeză un pachet cu o rație militară, biscuiți uscați și conserve de carne și de legume.

– Mi-aș fi dorit să mă lași să îți dau ceva mai apetisant.

– Vor fi doar două zile, spuse Moses, iar ea observă încă o dată de cât de puțin avea el nevoie când venea vorba de cele necesare supraviețuirii.

Moses puse panoul la loc, dar nu înfiletă șuruburile până la capăt pentru a le putea desface cu mâna.

– Bun, acum dă-mi cărțile.

Reumplu cufărul reașezând pachetele în aceeași ordine în care le găsise, astfel încât la o primă privire nimeni nu ar fi observat că cineva umblase acolo. Moses închise cu grijă capacul și reașeză statuia. Apoi se opri în dreptul biroului și scrută camera cu atenție.

– Voi avea nevoie de o ascunzătoare.

– Draperiile, sugeră Tara, iar el încuviință din cap.

– Nu e foarte original, dar e eficient. Draperiile erau din brocart brodat, tăiate dintr-o bucată, ajungând până la podea. Voi avea nevoie și de o cheie de la ușă. Arătă cu degetul ușa ascunsă din lambriu.

– O să încerc... începu Tara să vorbească, dar apoi se întrerupse când auzi o bătaie în ușă.

Pentru o clipă el crezu că ea se va pierde cu firea şi îi strânse braţul.

– Cine e? întrebă Tara cu o tonalitate neutră.

– Eu sunt, doamnă Courtney, strigă Tricia cu respect. E ora una şi merg la prânz.

– Bine, Tricia. Eu mai stau puţin, dar încui eu când plec.

Auziră uşa dinspre hol închizându-se, iar apoi Moses îi dădu drumul la braţ.

– Ieşi şi scotoceşte prin biroul ei. Vezi dacă are cheia de la uşa ascunsă.

Tara se întoarse în câteva minute cu o legătură mică de chei. Le încercă în zăvor şi a treia funcţiona.

– Are seria inscripţionată. Notă repede numerele în carneţelul lui Shasa şi apoi rupse prima foaie. Duc cheile înapoi în biroul Triciei.

Când se întoarse, Moses îşi încheia nasturii de la tunică, dar ea încuie uşa în urma ei.

– Acum mai am nevoie de planurile clădirii. Probabil că se găsesc la Departamentul de Lucrări Publice, iar tu va trebui să-mi faci rost de o copie. Pune-o pe Tricia să ţi le aducă.

– Cum? întrebă ea. Ce explicaţie să îi dau?

– Spune-i că vrei să schimbi corpurile de iluminat de aici, şi arătă înspre candelabrul prins de tavan. Spune-i că ai nevoie de planurile reţelei electrice pentru această aripă, care să indice circuitele şi punctele de joncţiune.

– Da, aş putea face asta, fu ea de acord.

– Prea bine. Am terminat pentru azi. Putem să plecăm acum.

– Nu-i nici o grabă, Moses. Va mai trece o oră până să se întoarcă Tricia.

El îşi plecă privirea înspre ea şi pentru o clipă Tarei i se păru că vede o sclipire de dispreţ, chiar de dezgust în acei ochi adânci şi întunecaţi, dar nu putu să creadă aşa ceva şi se lipi de el, îngropându-şi obrazul la pieptul lui. Peste doar câteva secunde simţi prin pantaloni cum penisul lui se umflă şi se întăreşte, iar dubiile ei se risipiră. Era convinsă că o iubea totuşi

în felul lui propriu, straniu, african, şi îşi întinse mâna ca să-i desfacă prohabul.

Era atât de gros încât abia dacă putea să-l cuprindă în cercul alcătuit de arătător şi degetul mare, şi era fierbinte şi tare ca o un filon de granit care stătuse în bătaia soarelui la amiază.

Tara se întinse pe covorul de mătase, trăgându-l deasupra ei.

În fiecare zi creştea pericolul de a fi descoperiţi şi amândoi erau conştienţi de asta.

– Oare Shasa te va recunoaşte? îl întreba Tara pe Moses de mai multe ori. Este din ce în ce mai dificil să evităm să-l întâlneşti faţă în faţă. A întrebat de noul meu şofer acum câteva zile.

Se pare că Isabella îi atrăsese atenţia lui Shasa asupra noului angajat pentru propriile motive egoiste şi Tara ar fi putut să-i dea bucuroasă o mamă de bătaie pentru asta. Dar ar fi existat pericolul ca în mintea îmbârligată a copilului să se stabilească şi mai clar importanţa pe care o avea noul şofer, aşa că lăsă totul să treacă fără vreun comentariu.

– Te va recunoaşte? insistă ea, iar Moses rămase pe gânduri.

– A fost acum multă vreme, înainte de război. Era un copil. Moses clătină din cap. Împrejurările erau atât de diferite, locul atât de îndepărtat – şi, cu toate acestea, pentru scurt timp, am fost apropiaţi. Cred că ne-am impresionat profund unul pe altul – chiar şi numai din cauză că era o relaţie neverosimilă, un bărbat negru şi un băiat alb să devină apropiaţi, ajungând să fie prieteni intimi. Oftă. Cu siguranţă că în timpul procesului trebuie să fi citit raportul serviciilor de informaţii şi să fi aflat despre mandatul de arestare care, apropo, este încă în vigoare. Dacă a făcut legătura între revoluţionarul criminal căutat şi prietenul lui din copilărie, asta nu ştiu, dar nu ne putem asuma acest risc. Trebuie să facem ce avem de făcut cât mai curând posibil.

– Se pare că Shasa a fost plecat din oraş în fiecare weekend în ultimii cinci ani. Tara îşi muşcă buza frustrată. Dar acum, când aş vrea să plece, n-ar părăsi Weltevredenul nici măcar

pentru o zi. Mai întâi este din cauza acestei afaceri nenorocite în care este implicat cu jocul de polo. Echipa argentiniană de polo era în turneu în țară, iar Shasa le era gazdă pe perioada șederii lor în Cape Town, în timp ce terenurile de polo de la Weltevreden aveau să fie locul de întâlnire pentru primul meci amical din cadrul vizitei lor. Apoi, imediat după asta, urmează vizita prim-ministrului britanic, Harold Macmillan. Shasa n-o să plece din Cape Town până la sfârșitul lunii, asta cel mai devreme. Îi privi chipul în oglinda retrovizoare în timp ce el punea lucrurile în balanță.

– Există riscuri în orice caz, zise el blajin. Să amâni este la fel de periculos cu a acționa în grabă. Trebuie să alegem momentul potrivit.

Nici unul din ei nu mai scoase nici un cuvânt până când nu ajunseră lângă stația de autobuz, iar Moses parcă Chevroletul pe partea cealaltă a drumului. Apoi opri motorul și întrebă:

– Meciul ăsta de polo. Când va avea loc?

– Meciul va fi vineri după-amiază.

– Va juca și soțul tău?

– Echipa sud-africană va fi anunțată la mijlocul săptămânii, dar Shasa este aproape sigur că va face parte din echipă. S-ar putea chiar să fie ales căpitan.

– Chiar dacă nu va fi ales, va fi gazda. Trebuie să fie acolo.

– Da, încuviință Tara.

– Vineri – asta îmi dă tot weekendul. Se hotărî. O vom face atunci.

Pentru câteva momente Tara simți deznădejdea sufocantă a celui prins în nisipurile mișcătoare, scufundându-se încet, și totuși caracterul inevitabil al situației făcea teama să pară zadarnică. Nu exista nici o scăpare și fu cuprinsă în schimb de un sentiment de acceptare care o lăsă fără vlagă.

– Vine autobuzul, zise Moses, iar ea auzi un tremur slab de entuziasm în vocea lui. Era una dintre puținele dăți când îl văzuse trădându-și sentimentele.

Când autobuzul opri, ea văzu femeia și copilul stând pe platforma din spate. Priveau amândoi cu nerăbdare Chevroletul parcat, iar când Tara îi făcu semn cu mâna, copilul sări jos și începu să traverseze drumul. Autobuzul plecă, iar Miriam Afrika rămase pe platforma din spate privindu-i, până când acesta întoarse după colț.

Benjamin veni să îi întâmpine, pe chip putându-i-se citi nerăbdarea. Creștea și devenea un băiat plăcut, iar Miriam îl îmbrăca întotdeauna atât de frumos – cămașă albă, pantaloni scurți gri și pantofi negri lustruiți. Pielea lui de culoarea caramelei avea un aspect curat, iar buclele lui negre și cârlionțate erau aranjate într-o tunsoare frumoasă.

– Nu e minunat? zise Tara. Fiul nostru, Moses, frumosul nostru fiu.

Băiatul deschise ușa și sări lângă Moses. Îl privi cu un zâmbet strălucitor și Moses îl îmbrățișă scurt. Apoi Tara se aplecă în față peste banchetă, îl sărută și îl îmbrățișă scurt, dar cu putere. În public trebuia să-și limiteze orice semn de afecțiune și, pe măsură ce creștea, relația lor devenea mai dificilă și mai neclară.

Copilul încă mai credea că Miriam Afrika este mama lui, dar acum avea aproape șase ani și era un băiat deștept, inteligent și sensibil. Tara știa că el bănuia că între ei trei exista o relație specială. Aceste întâlniri clandestine erau prea regulate și încărcate emoțional pentru ca el să nu își dea seama că rămâsese ceva ce trebuia să îi fie în totalitate explicat.

Lui Benjamin i se spusese că cei doi erau buni prieteni de familie, dar chiar și la această vârstă fragedă devenea conștient de tabuurile sociale pe care ei nu le respectau pentru că trebuia să își ducă existența conform ideii că albii și negrii erau cumva diferiți și deosebiți de propriul lui maroniu-deschis, iar uneori rămânea cu privirea ațintită asupra Tarei cu un fel de mirare, ca și cum aceasta ar fi fost o ființă fabuloasă dintr-un basm.

Tara nu se putea gândi la nimic care ar fi împlinit-o mai mult decât să-l ia în brațe și să-i spună: „Ești copilul meu, adevăratul meu copil, și te iubesc la fel de mult cum îl iubesc pe tatăl tău".

Dar nu putea să-l lase nici măcar să stea lângă ea pe banchetă în caz că ar putea fi văzuți împreună.

Merseră cu mașina prin Cape Flats înspre Somerset West, dar înainte de a ajunge în sat, Moses coti pe un drum lăturalnic, printre pâlcurile de mimoze africane, până când ajunseră la porțiunea de plajă arcuită și pustie, în fața lor întinzându-se apele golfului False, iar de o parte și de alta se aflau fâșii de pământ uriașe care formau limba marelui golf.

Moses parcă Chevroletul și luă coșul pentru picnic din portbagaj, iar apoi cei trei urmară poteca de-a lungul plajei până ce ajunseră la locul lor preferat. De aici, oricine s-ar fi apropiat de plajă era vizibil de la mai bine de o jumătate de kilometru, în timp ce spre interior crescuseră plante exotice care formau o junglă aproape impenetrabilă. Singurii oameni care s-ar fi putut aventura atât de departe erau pescarii care se aruncau în valurile agitate după culbini africani sau pageli dungați, sau cupluri de îndrăgostiți care doreau să fie singuri. Aici se simțeau în siguranță.

Tara îl ajută pe Benjamin să se schimbe în slip, iar apoi toți trei se luară de mână și se duseră la mica lagună împrejmuită de pietre unde copilul stropea în toate părțile și se juca asemenea unui cățeluș. Când în sfârșit i se făcu frig și obosi, Tara îi înveli în prosop trupul tremurând și îl îmbrăcă din nou. Apoi îl ajută pe Moses să facă focul printre dune și să frigă deasupra cărbunilor cârnații cruzi și cotletele.

După ce mâncară, Benjamin vru să înoate din nou, dar Tara îi interzise blând:

– Nu cu stomacul plin, dragul meu.

Așa că se duse să caute scoici de-a lungul plajei după urma lăsată de val, iar Tara și Moses stătură în vârful dunei și îl priviră. Tara nu-și amintea să fi fost așa de fericită și mulțumită, până când Moses rupse tăcerea.

– Pentru asta muncim, zise. Demnitate și șansa la fericire pentru toți din această țară.

– Da, Moses, șopti ea.

– Merită orice preț.

– O, da, încuviință ea cu fervoare. O, da!

– O parte din preț o constituie execuția creatorului nefericirii noastre, zise el aspru. Ți-am ascuns asta până acum, dar Verwoerd trebuie să moară și deopotrivă cu el toți acoliții lui. Destinul m-a ales pe mine să-i fiu călău – și succesor.

Tara păli la auzul vorbelor lui, dar o șocară într-atât încât nu putu vorbi. Moses îi luă mâna cu o tandrețe atât de bizară și neobișnuită.

– Pentru tine, pentru mine și pentru copil – ca să poată trăi cu noi în lumina libertății.

Încercă să spună ceva, dar glasul îi fu șovăitor, iar el așteptă răbdător până când ea reuși să vorbească.

– Moses, ai promis!

– Nu. Clătină din cap. Tu te-ai convins singură de asta și nu era momentul să te deziluzionez.

– Oh, Dumnezeule, Moses! Monstruozitatea faptului o izbi. Credeam că vrei să arunci în aer clădirea goală ca un gest simbolic, dar în tot timpul ăsta tu plănuiai... Se întrerupse fără a fi în stare să ducă la capăt propoziția, iar el nu negă nimic.

– Moses – soțul meu, Shasa, va fi la tribună alături de Verwoerd.

– Este el soțul tău? o întrebă Moses. Nu este unul dintre ei, unul dintre dușmani?

Își coborî privirea pentru a se gândi la asta, iar apoi deveni brusc agitată.

– Tatăl meu – va fi și el în parlament.

– Tatăl tău și soțul tău fac parte din vechea ta viață. Tu ai lăsat în urmă această viață. Acum, Tara, eu îți sunt și tată, și soț, iar lupta este noua ta viață.

– Moses, nu există vreo posibilitate să fie cruțați? îl imploră ea.

Nu zise nimic, dar ea văzu răspunsul în ochii lui, după care își acoperi fața cu mâinile și începu să plângă. Plânse în tăcere, dar spasmele de durere îi zguduiau întreg trupul. De jos de pe

plajă țipetele de fericire ale copilului veneau înspre ea surde prin vânt, iar lângă ea Moses stătea nemișcat și cu chipul lipsit de expresie. După o vreme își înălță capul și își șterse lacrimile de pe față cu palmele.

– Îmi pare rău, Moses, șopti ea. Am fost slabă, te rog să mă ierți. L-am jelit pe tatăl meu, dar acum sunt din nou puternică și pregătită să fac orice mi-ai cere.

Meciul amical împotriva echipei argentiniene de polo era cel mai interesant eveniment care se desfășurase la Weltevreden de un deceniu sau mai bine. Ca stăpână a proprietății, planificarea și organizarea evenimentului ar fi trebuit să fie responsabilitatea Tarei, dar lipsa ei de interes pentru sport și abilitățile ei organizatorice nesatisfăcătoare fuseseră prea mult pentru ca Centaine Courtney-Malcomess să mai poată suporta. Începu prin a-i da sfaturi discrete și sfârși exasperată prin a lua orice responsabilitate din mâinile nurorii ei. Drept rezultat, această ocazie fu din toate punctele de vedere un succes fenomenal. După ce Centaine îl instruise pe îngrijitorul de culoare al terenului, apelând și la sfaturile avizate date de Blaine, gazonul deveni verde și catifelat, iar suprafața de dedesubt nici prea tare pentru a răni picioarele poneilor, nici prea moale pentru a-i încetini. Porțile erau pictate în culorile echipelor, albastru-deschis și alb pentru Argentina, și portocaliu, albastru și alb pentru Africa de Sud, și două sute de steaguri în aceleași culori erau fluturate în tribună.

Și tribuna era proaspăt vopsită, la fel cum erau și țărușii și grajdurile. Fusese înălțat un gard pentru a ține publicul la distanță de casă și de împrejurimile acesteia, dar noile facilități proiectate de Centaine special pentru această ocazie includeau o prelungire a tribunei, cu toalete publice dedesubt și un restaurant în aer liber unde încăpeau două sute de oaspeți. Prelungirile făcute grajdurilor erau suficiente pentru cincizeci de ponei, iar pentru grăjdari fuseseră construite noi locuri de cazare. Argentinienii își aduseseră grăjdarii lor, care purtau veșmintele

tradiționale de gaucho cu pălării largi și jambiere decorate cu monede de argint.

Garry se desprinse din noul său birou de la Casa Centaine care se găsea la ultimul etaj, la doar trei uși distanță de cel al lui Shasa, și petrecu două zile la grajduri privind și învățând de la acești maeștri ai călăritului și ai jocului de polo.

Michael reușise în sfârșit să obțină o însărcinare oficială. Credea cu sfințenie că publicația *Golden City Mail* din Johannesburg îl numise corespondentul ei local datorită meritelor proprii ca tânăr reporter. Centaine, care dăduse un telefon discret președintelui Asociației Jurnaliștilor din Africa de Sud, proprietarul publicației, nu făcu nimic ca să-l deziluzioneze. Michael urma să fie plătit cu cinci guinee pentru această zi, plus câte un șiling pentru fiecare cuvânt din ceea ce avea să fie cu adevărat publicat în ziar. Luă interviuri tuturor membrilor ambelor echipe, inclusiv rezervelor, tuturor grăjdarilor și arbitrilor. Întocmi o întreagă istorie și o tabelă de scor a tuturor meciurilor trecute dintre cele două țări începând cu Jocurile Olimpice din 1936 și stabili pedigriul tuturor poneilor – dar aici se arătă mai cumpătat, limitând lista la numai două generații. Chiar și înainte de ziua meciului scrisese îndeajuns încât să facă *Pe aripile vântului* să pară o broșură. Apoi insistă să transmită prin telefon această copie importantă unui subaltern răbdător de la redacție, iar costul convorbirii depăși cu mult salariul lui de cinci guinee.

– Oricum, Mickey, îl consolă Shasa, dacă publică tot ce ai scris și îți dau un șiling pe cuvânt, vei fi milionar.

Marea dezamăgire pentru familie veni în miercurea când fu anunțată echipa sud-africană. Shasa fusese ales să joace pe poziția lui obișnuită la numărul doi, dar nu i se oferi gradul de căpitan. Acesta îi fu dat lui Max Theunissen, un fermier milionar flamboiant și un călăreț înnăscut din regiunea Natal, care era de multă vreme rivalul lui Shasa, chiar de la prima lor întâlnire ca juniori pe același teren cu mulți ani în urmă.

Shasa își ascunse dezamăgirea sub un zâmbet jalnic.

– Înseamnă mai mult pentru Max decât înseamnă pentru mine, îi spuse lui Blaine care fusese unul dintre selecționeri, iar acesta dădu din cap.

– Da, încuviință el. De asta i-am oferit lui gradul de căpitan, Shasa. Pentru Max are valoare.

Isabella se îndrăgosti la nebunie de argentinianul cu numărul patru, un model de frumusețe masculină, cu pielea măslinie, ochii negri și scânteietori, părul des și ondulat și dinții albi, strălucitori.

Își schimba rochia de trei sau patru ori pe zi, încercând cele mai sofisticate ținute cu care Shasa îi umpluse garderoba. Își aplicase discret pe față fard și ruj, nu îndeajuns pentru a-i atrage atenția lui Shasa, dar exact cât trebuia, spera ea, pentru a-i trezi interesul lui José Jesús Gonçalves De Santos. Se folosise de toată iscusința ei pentru a-i atrage atenția, petrecându-și necontenit timpul pe lângă grajduri și luând cele mai languroase atitudini de fiecare dată când îl vedea.

Obiectul adorației ei era un bărbat puțin trecut de treizeci de ani care era convins că bărbații argentinieni sunt cei mai mari amanți din lume și că el, José Jesús Gonçalves De Santos, era campionul național. Erau cel puțin douăsprezece femei mature și doritoare care concurau pentru atenția lui în același timp. Nici măcar nu observase poznele acestui copil de paisprezece ani, însă Centaine o făcuse.

– Te dai în spectacol, Bella, îi spuse. De acum încolo îți interzic să te mai apropii de grajduri și, dacă mai văd vreo urmă de machiaj pe fața ta, poți să fii sigură că tatăl tău va afla despre asta.

Nimeni nu nesocotea ordinele bunicii, nici măcar cel mai încăpățânat și îndrăgostit, așa că Isabella fu nevoită să renunțe la fantezia ei de a-l lua prin surprindere pe José în podul unde se usca fânul de deasupra grajdurilor și de a-i oferi virginitatea ei. Isabella nu era sigură în totalitate ce presupunea asta. Lenora îi împrumutase o carte interzisă unde era denumită „o perlă

nepreţuită". Orice ar fi fost, José Jesús putea să aibă perla ei şi orice altceva ar mai fi vrut.

Totuşi, rigorile bunicii o limitară să-l urmărească de la o distanţă discretă şi să-i arunce priviri arzătoare de fiecare dată când el se uita înspre ea.

Garry interceptă una dintre aceste priviri pasionale şi fu atât de alarmat, încât o întrebă cu voce tare şi aproape putând fi auzit de obiectul adoraţiei ei:

– Ţi-e rău, Bella? Te uiţi de parcă ţi-ar veni să vomiţi.

Era pentru prima dată în viaţa ei când îl ura cu adevărat pe fratele ei mijlociu.

Centaine se aşteptase la două mii de spectatori. Polo era un sport de elită cu puţini aderenţi şi, la două lire fiecare, biletele erau scumpe, dar în ziua evenimentului spectatorii depăşiră cinci mii. Asta îi garanta clubului un profit substanţial, dar solicită considerabil logistica lui Centaine. Toate rezervele ei, inclusiv Tara, se aflau în mijlocul mulţimii de oameni pentru a se ocupa de ei, având grijă să fie suficientă mâncare şi băutură şi numai când echipele veniră călare pe teren putu Tara să scape de privirea atotcuprinzătoare a soacrei ei şi să urce în tribună.

În prima repriză Shasa călări un murg castrat a cărui piele fusese ţesălată până începuse să strălucească asemenea unei oglinzi în lumina soarelui.

Tara trebui să admită că, în jerseul său verde cu dungi aurii, pantalonii albi ca zăpada şi cizmele negre strălucitoare, Shasa arăta minunat. În timp ce mergea în galop mic în faţa tribunei, se uită în sus şi zâmbi, peticul negru de la ochi oferind zâmbetului său, altfel copilăresc şi fermecător, un aer sinistru care intriga şi, în ciuda voinţei ei, Tara îi răspunse, făcându-i cu mâna, până când îşi dădu seama că nu îi zâmbea ei, ci altcuiva care se găsea mai jos în tribună. Simţindu-se oarecum prost, se ridică pe vârfuri şi se uită în jos, încercând să vadă cine era. Femeia era înaltă, cu talia subţire, dar faţa îi era acoperită de borurile unei pălării de vară din paie împodobite cu trandafiri. Totuşi, braţul cu care îi făcuse semn lui Shasa era slab şi bronzat,

purtând un inel de logodnă cu diamant și o verighetă de aur pe degetul mijlociu al mâinii ei delicate.

Tara se întoarse și își dădu jos pălăria ca Centaine să nu o poată distinge cu ușurință în mulțime și își făcu loc repede, dar discret până la ieșirea laterală a tribunei. Trecând prin parcare și îndreptându-se spre spatele grajdurilor, din tribună se auziră înălțându-se primele urale. Nimeni nu avea să o caute în următoarele două ore, așa că începu să fugă. Moses parcase Chevroletul în plantația de pini de lângă căsuțele invitaților, iar ea deschise ușa din spate și sări în mașină.

– Nu m-a văzut nimeni plecând, își trase ea sufletul, iar Moses porni motorul și conduse calm pe aleea lungă până ieșiră pe poarta Anreith.

Tara se uită la ceas; era trecut de trei cu câteva minute, dar era nevoie de patruzeci de minute pentru a înconjura muntele și a ajunge în oraș. Vor ajunge în clădirea parlamentului la ora patru când portarii se gândeau la pauza de ceai. Era într-o vineri după-amiaza, iar membrii parlamentului aveau o ședință de buget, genul de activitate plictisitoare de rutină care îi făcea doar să încuviințeze din cap în fotoliile lor. De fapt, Blaine și Shasa aranjaseră discret împreună cu organizatorii acest program, astfel încât ei și câțiva dintre ceilalți membri să se poată furișa la meciul de polo fără a pierde dezbaterile sau distribuirile importante. Probabil că mulți dintre ceilalți parlamentari planuiseră să plece devreme în weekend, căci în clădire era liniște, iar holul era aproape pustiu.

Moses opri în parcarea demnitarilor și se duse să scoată pachetele din portbagaj. Apoi o urmă pe Tara păstrând o distanță acceptabilă când ea urcă scările din față. Nimeni nu îi întrebă nimic, fu totul atât de simplu, aproape un anticlimax, iar apoi urcară la etajul doi, trecând pe lângă intrarea galeriei de presă unde Tara văzu trei reporteri tineri prăbușiți în fotoliile lor în timp ce îl ascultau pe ministrul Poștelor și Telegrafului lăudându-se în legătură cu modul exemplar în care își condusese ministerul în anul fiscal precedent.

Tricia stătea în spatele mesei de lucru din biroul ei, dându-şi unghiile cu oja şi simţindu-se agitată şi vinovată când Tara intră.

– Oh, Tricia, ce culoare drăguţă, zise Tara pe un ton plăcut, iar Tricia încercă să dea impresia că degetele ei nu îi aparţineau, dar oja nu se uscase şi nu prea ştia ce să facă acum cu ele.

– Am terminat toate scrisorile pe care domnul Courtney mi le-a lăsat de redactat, încercă să se scuze, iar azi a fost atât de liniştе şi în seara asta am o întâlnire – m-am gândit... Justificarea ei se stinse neconvingător.

– Am adus câteva mostre de material pentru perdele, îi spuse Tara. M-am gândit să le schimbăm când instalăm noile corpuri de iluminat. Aş vrea să-i fac o surpriză lui Shasa, aşa că nu aduce vorba despre asta dacă poţi evita.

– Bineînţeles, doamnă Courtney.

– Voi încerca să stabilesc noua combinaţie de culori pentru perdele şi probabil că voi sta mult după ora cinci. Dacă ai terminat ce aveai de făcut, de ce nu pleci mai devreme? Voi răspunde eu la telefon.

– Oh, m-aş simţi prost, protestă Tricia cu jumătate de gură.

– Hai, du-te! îi porunci Tara hotărât. Rămân eu pe poziţie. Tu bucură-te de întâlnire – sper să petreci o seară minunată.

– Sunteţi foarte amabilă, doamnă Courtney. Chiar sunteţi.

– Stephen, ia mostrele astea şi pune-le pe canapea, te rog, ordonă Tara fără să-l privească pe Moses, după care mai zăbovi până când Tricia îşi făcu repede ordine pe birou şi se îndreptă spre uşă.

– Să aveţi un weekend minunat, doamnă Courtney – şi vă mulţumesc mult.

Tara încuie uşa după ea şi se întoarse în grabă în biroul lui Shasa.

– Am avut noroc, şopti ea.

– Ar trebui să o lăsăm să se îndepărteze, îi spuse Moses şi rămaseră unul lângă altul pe canapea.

Tara părea nervoasă și nefericită, dar păstră tăcerea multe momente înainte de a răbufni:

– Moses, în legătură cu tatăl meu – și cu Shasa.

– Da? întrebă el, dar vocea îi era tăioasă, iar ea ezită, frământându-și degetele cu nervozitate. Da? insistă el.

– Nu – ai dreptate, oftă ea. Trebuie să o facem. Trebuie să fiu puternică.

– Da, trebuie să fii puternică, încuviință el. Dar acum trebuie să pleci și să mă lași să-mi fac treaba.

Se ridică.

– Sărută-mă, te rog, Moses, șopti ea, iar după o clipă se desprinse din îmbrățișarea lui. Succes, îi spuse ea blând.

Încuie ușa exterioară a biroului și coborî pe scări în holul principal, dar în timp ce cobora fu copleșită de un sentiment de vinovăție. Fu atât de puternic, încât își simți sângele scurgându-i-se din cap și o sudoare rece îi acoperi fruntea și buza de sus. Pentru o clipă simți că amețește și fu nevoită să se agațe de balustradă pentru a se putea ține pe picioare. Apoi se forță singură să coboare și să traverseze holul.

Administratorul o privea ciudat. Ea continuă să meargă. El își părăsi cabina și veni să o prindă din urmă. Tara se simți cuprinsă de panică și vru să se întoarcă și să fugă înapoi pe scări pentru a-l avertiza pe Moses că fuseseră descoperiți.

– Doamnă Courtney. Bărbatul se opri în fața ei, blocându-i calea.

– Ce este? îngăimă ea, încercând să elaboreze un răspuns plauzibil pentru întrebările lui.

– Am făcut un mic pariu la meciul de polo în această după-amiază, știți cum merg lucrurile?

Se holbă la el și pentru o clipă nu înțelese. Aproape că-i scăpă: „Meci de polo, ce meci de polo?" dar își dădu seama și, cu un imens efort de voință și concentrare, vorbi cu el aproape un minut înainte de a putea pleca. Când ajunse în parcare nu-și mai putu controla panica și alergă înspre

Chevrolet, azvârlindu-se în spatele volanului şi trăgându-şi răsuflarea printre suspine.

Când auzi cheia întorcându-se în broasca de la uşa exterioară, Moses se întoarse în biroul lui Shasa şi trase draperiile peste ferestre.

Apoi se duse la bibliotecă şi se uită peste titluri. N-avea să golească cufărul până în ultima clipă. Tricia se putea întoarce în caz că uitase ceva sau să se facă o verificare de rutină a birourilor. Exista şi posibilitatea ca Shasa să vină la birou sâmbătă dimineaţa. Deşi Tara îl asigurase că Shasa va fi ocupat la Weltevreden cu invitaţii pe toată perioada weekendului, Moses nu voia să rişte. Nu va mişca nimic din birou până nu va fi absolut nevoie.

Zâmbi când văzu pe raft *Istoria Angliei* a lui Macaulay. Era o ediţie scumpă cu coperte de piele şi îi reaminti de vremea când el şi bărbatul pe care era pe cale să-l omoare erau prieteni – de acele vremuri de demult când încă mai exista speranţă.

Trecu pe lângă rafturi până când ajunse la o secţiune unde era clar că Shasa ţinea acele volume cu ale căror concepţii nu era de acord, începând cu *Mein Kampf* până la Karl Marx, iar printre ele şi scrieri socialiste. Moses scoase un volum cu operele alese ale lui Lenin şi îl luă cu el la birou. Se aşeză să citească, încrezător că în cazul oaspeţilor nepoftiţi ar avea destul timp să ajungă la ascunzătoarea din spatele draperiilor.

Citi până când căzu amurgul şi nu mai fu lumină în cameră, apoi luă pătura de sub pachetul pe care îl adusese din Chevrolet şi se instală pe canapea.

Se trezi devreme sâmbătă dimineaţa, când porumbeii de stâncă începură să gângurească pe pervazul ferestrei, şi se strecură pe uşa secretă. Folosi toaleta de la capătul holului ştiind că va fi o zi lungă şi simţi o plăcere cinică nerespectând semnul DOAR ALBII de pe uşă.

Deşi membrii parlamentului nu se întruneau sâmbăta, uşile din faţă erau deschise şi în interiorul clădirii se desfăşurau

activități – persoanele responsabile cu curățenia și personalul, poate miniștri care aveau nevoie să-și folosească birourile. Nu putea face nimic până duminică, atunci când principiile calviniste interziceau orice muncă sau activitate de prisos în afara bisericii. Petrecu ziua citind, iar la căderea serii mâncă din proviziile pe care și le adusese, după care aruncă toate cutiile goale și ambalajele la coșul de gunoi de la toaletă.

Dormi agitat și fu pe deplin treaz înainte de ivirea zorilor duminică dimineața. Luă un mic dejun frugal și se schimbă în salopeta de muncitor și tenișii pe care și le adusese în pachet, după care plecă precaut în recunoaștere. Clădirea era cufundată în liniște și complet pustie. Uitându-se în jos din capul scărilor, văzu că ușa din față era încuiată și luminile stinse. Începu să umble cu mai multă încredere și încercă ușa de la galeria presei. Era descuiată, iar el stătu lângă balustradă și privi încăperea unde fuseseră adoptate toate legile care îi înlănțuiseră și subjugaseră poporul și își simți furia ca un animal captiv înlăuntrul pieptului său, zbătându-se să fie eliberat.

Părăsi galeria și coborî scările în holul de la intrare, după care se apropie de ușile principale înalte ale Camerei. Se auzea ecoul pașilor săi. După cum se așteptase, ușile erau încuiate, dar zăvorul era masiv și vechi. Se lăsă în genunchi și scoase din buzunar trusa cu unelte de lăcătușerie. Pregătirea din Rusia fusese obositor de minuțioasă și zăvorul îi rezistă mai puțin de un minut. Deschise una din uși cu un scârțâit, apoi intră, închizând-o în urma lui.

Acum se găsea în chiar catedrala apartheidului și i se părea că răul produs de acesta era un lucru palpabil care îl apăsa cu o asemenea forță că îl lăsa fără respirație. Se îndreptă încet pe culoar înspre prezidiul cu marele blazon aflat deasupra, iar apoi coti la stânga, ocolind masa pe care se aflau microfoanele, până când ajunse la capătul fotoliilor guvernamentale, la locul prim-ministrului, doctorul Hendrik Frensch Verwoerd, iar nările largi ale lui Moses se umflară ca și cum ar fi simțit mirosul măreței bestii.

Făcu un efort şi se stăpâni, lăsându-şi la o parte sentimentele şi pasiunile, văzându-şi de treabă. Examină fotoliul cu atenţie, aşezându-se pe burtă ca să se uite sub el. Bineînţeles, studiase fiecare fotografie a încăperii pe care reuşise să o obţină, dar acestea fuseseră necorespunzătoare. Acum îşi trecu mâinile peste pielea verde; căptuşeala se lăsase sub greutatea oamenilor şi de la apropiere se vedea că era roasă şi crăpată din cauza uzurii de-a lungul anilor. Rama fotoliului era din lemn masiv de mahon, iar când pipăi dedesubt descoperi structura greoaie care îl susţinea. Totul era după cum se aşteptase şi murmură satisfăcut.

Se întoarse în biroul lui Shasa, intrând pe uşa secretă, şi se apucă imediat să golească scrinul. Încă o dată scoase conţinutul cu grijă pentru a-l putea reumple în exact aceeaşi ordine. Apoi se băgă înăuntru şi ridică panourile de pe fund. Îşi puse deoparte mâncarea pentru masa de seară şi aranjă cărămizile de explozibil plastic în pătură. Unul dintre avantajele acestui explozibil era starea lui de inerţie şi că putea rezista la cea mai brutală manipulare. Fără detonator era cu totul sigur.

Luă cele patru colţuri ale păturii şi şi-o aruncă pe umăr ca pe o desagă, iar apoi se întoarse în grabă în sala de şedinţe. Aranjă pătura şi conţinutul ei sub un fotoliu pentru a nu fi descoperite din greşeală şi se întoarse în birou ca să aducă trusa de scule. A treia oară când coborî închise uşa principală în urma lui pentru a putea lucra în deplină siguranţă.

Nu putea să riște să folosească bormaşina şi să facă zgomot. Se aşeză pe spate sub fotoliul prim-ministrului şi începu să fixeze laborios cârligele în lemnul de mahon din faţa sa, făcând găurile cu ajutorul burghiului de mână şi apoi înşurubând cârligele cu filet. Lucră cu meticulozitate, oprindu-se să măsoare şi să marcheze fiecare gaură, aşa că trecu aproape o oră până când fu gata să aşeze cărămizile de explozibil. Le aranjă în blocuri de câte cinci, punând câte cinci kilograme de explozibil în fiecare bloc, după care le legă laolaltă cu sârmă. Apoi se târî din nou sub fotoliu şi fixă fiecare bloc de câte cinci calupuri la locul lui.

Trecu fiecare capăt de sârmă printr-un cârlig şi le răsuci, strângând puternic, apoi se întinse după următorul bloc şi îl fixă cu precizie lângă celălalt, până când toată partea de dedesubt a fotoliului fu acoperită de explozibil.

Apoi ieşi de sub fotoliu şi verifică atent ce făcuse. Marginea de lemn de mahon care se afla în continuarea pernei de piele ascundea în totalitate stratul de calupuri. Chiar şi când se lăsă pe vine cum ar fi putut face-o cineva ca să-şi recupereze stiloul sau hârtia cu ordinea de zi care căzuseră sub fotoliu, nu văzu nici o urmă a lucrării sale.

„Este de ajuns", murmură el şi începu să cureţe. Curăţă cu meticulozitate orice urmă de rumeguş lăsată de burghiu şi firele tăiate, iar apoi îşi strânse sculele.

„Acum pot testa transmiţătorul", îşi spuse şi urcă în grabă în biroul lui Shasa.

Introduse noile baterii de lanternă în transmiţător şi îl verifică. Beculeţul de semnalizare se aprinse strălucitor. Îl opri. Apoi luă detonatorul radio din cutia de carton şi introduse bateria tip pastilă în compartimentul ei. Detonatorul era de dimensiunea unei cutii de chibrituri, era făcut din bachelită neagră şi avea un mic întrerupător la un capăt. Întrerupătorul avea trei poziţii: închis, test şi deschis. Un mic fir de sârmă împiedica mutarea accidentală a întrerupătorului pe poziţia pornit. Moses comută în dreptul indicatorului test şi îl lăsă pe canapea, apoi merse la transmiţător şi îl porni. Micul beculeţ de la unul din capetele detonatorului se lumină de îndată, iar în interiorul carcasei se auzi un bâzâit puternic, ca şi cum o albină ar fi fost captivă înăuntru. Primise semnalul de la transmiţător. Moses închise transmiţătorul, bâzâitul încetă şi beculeţul se stinse.

„Trebuie acum să verific dacă va transmite de aici până la sala de şedinţe."

Lăsă transmiţătorul pornit şi coborî încă o dată în sală. Ţinu detonatorul în palmă, îngenuncheat lângă fotoliul prim-ministrului şi îşi ţinu răsuflarea când îl comută pe „test".

Nu se întâmplă nimic. Mai încercă de trei ori, dar nu primea semnalul din biroul de la etaj. Între cele două dispozitive se aflau în mod evident prea multe cărămizi şi prea mult beton.

„Totul mergea prea uşor, îşi spuse el mâhnit. Trebuia să apară ceva", şi oftă în timp ce luă rola de sârmă din trusa de scule. Şi-ar fi dorit să evite să întindă firul din sală până în biroul de la etajul doi. Chiar dacă firul era subţire ca borangicul, iar stratul izolator era maroniu, creştea nemăsurat de mult riscul de a fi descoperit.

„N-am altă opţiune", se consolă el.

Studiase deja planul reţelei de electricitate ale clădirii, pe care Tara i le procurase de la Departamentul de Lucrări Publice, dar îl desfăcu şi îl întinse pe masa de lângă el pentru a-şi reîmprospăta memoria în timpul lucrului.

În lambriul din spatele fotoliilor secţiunii guvernamentale se găsea o priză. Văzu în plan că tuburile electrice urcă de-a lungul peretelui pe sub lambriuri, înspre acoperiş. Planurile arătau de asemenea că principalul panou electric se afla în biroul administratorului, vizavi de uşa de la intrare. Biroul era încuiat, dar reuşi să forţeze zăvorul fără dificultate şi întrerupse curentul.

Se întoarse apoi în sală, găsi priza şi o scoase, lăsând la vedere firele, şi se simţi uşurat observând că acestea sunt codate prin culori. Asta făcea ca munca să-i fie mult mai uşoară.

Părăsi sala şi urcă la etajul al doilea. În toaleta bărbaţilor era un dulap în care găsi o scară de zugrav. Trapa care ducea la acoperiş era de asemenea în toaleta bărbaţilor. O găsi şi îşi poziţionă scara sub aceasta. Ajuns în vârful scării împinse trapa şi se căţără prin deschizătura pătrată.

În spaţiul dintre tavan şi acoperiş era întuneric şi mirosea a şobolani. Îşi aprinse lanterna şi începu să îşi croiască drum prin pădurea de grinzi şi de stâlpi care susţineau acoperişul. Praful se aşezase în straturi de-a lungul anilor şi se ridica în jurul picioarelor sale într-un nor molatic. Strănută şi îşi acoperi gura şi nasul cu o batistă în timp ce înainta precaut,

trecând de pe o grindă pe alta, numărând fiecare pas pentru a nu-şi pierde orientarea.

Deasupra unei porţiuni netencuite de zid, care era cu siguranţă porţiunea superioară a peretelui din spate al sălii de şedinţe, găsi tuburile electrice. Erau cincisprezece, aşezate unul lângă altul. Unele erau foarte vechi, în timp ce altele erau în mod evident instalate mai recent.

Dură un timp până când identifică tubul care ducea în sala de dedesubt, dar când deşurubă racordul recunoscu firele codate pe care le găsise şi în priză. Se simţi foarte uşurat. Anticipase o serie de probleme cu care ar fi putut să se confrunte în acest punct, dar acum avea să fie simplu să aducă firul său până pe acoperiş.

Desfăşură arcul lung şi flexibil de electrician pe care îl adusese cu el din cutia de scule şi îi dădu drumul prin tubul cu fire până când întâmpină rezistenţă. Începu din nou obositoarea călătorie de-a lungul acoperişului, coborî scara, trecu pe coridor, coborî scările şi intră în sală.

Găsi capătul arcului ieşit din priză şi îl prinse de capătul firului subţire pentru detonator pe care îl desfăşură apoi astfel încât să ruleze uşor prin tub când avea să tragă arcul de la celălalt capăt.

Ajuns din nou sub acoperiş recuperă arcul care adusese firul după el. Îl trase cu grijă, mânuindu-l de sus în jos asemenea unui pescar care scoate năvodul din apă, până când îl simţi cum se întinde, fiind prins la celălalt capăt printr-un nod de fotoliul din sală. Înfăşură apoi cu grijă firul şi îl lăsă acolo, întorcându-se în sala de şedinţe. Salopeta îi era deja plină de praf şi de pânze de păianjen.

Dezlegă capătul firului prins de fotoliu şi îl întinse pe podea, ducându-l înspre blocurile de explozibil plastic de sub fotoliul prim-ministrului, asigurându-se că nu era foarte întins. Se preocupă apoi cu multă grijă să îl ascundă de cineva care ar fi putut să-l descopere întâmplător. Îl îndesă sub carpeta verde care se întindea dintr-un perete în altul şi îl fixă de partea de dedesubt

a fotoliilor guvernamentale. Făcu o gaură în priza din metal emailat prin care trecu firul, iar apoi înşurubă priza la loc.

Cercetă apoi cu atenţie podeaua şi covorul pentru a fi sigur că nu lăsase nici o urmă. În afara celor câţiva centimetri de fir abia observabil care ieşeau din priză, nimic altceva nu trăda pregătirile lui, şi se aşeză pe scaunul doctorului Verwoerd pentru a se odihni preţ de câteva minute înainte de a trece la ultima fază. Apoi reveni la etaj.

Cea mai dificilă şi mai problematică parte ce trebuia îndeplinită era să se poziţioneze în pod exact deasupra biroului lui Shasa. Fu nevoit să coboare de trei ori scara din toaletă şi să măsoare cu pasul cotloanele coridorului pentru a intui locaţia exactă a biroului, până când se urcă din nou sub acoperiş pentru a încerca să refacă aceeaşi rută prin praf, printre bârne şi stâlpi.

În cele din urmă fu sigur că se află în poziţia corectă şi sfredeli cu grijă o mică gaură în tavanul de sub picioarele sale. Lumina tâşni prin gaură, dar chiar şi atunci când îngenunche şi îşi lipi ochiul de deschizătură, aceasta era prea mică ca să poată vedea ce se afla dedesubt. O lărgi uşor, dar tot nu putu să vadă nimic şi încă o dată fu nevoit să coboare prin trapă şi să străbată coridorul până la biroul lui Shasa.

De cum intră în birou îşi dădu seama că apreciase greşit. Gaura dată în tavan era exact deasupra mesei de lucru şi când o lărgise crăpase tencuiala şi câteva bucăţi căzuseră pe aceasta. Îşi dădu seama că se putea dovedi o greşeală gravă. Gaura nu era largă, dar micile crăpături care porneau de la ea ar fi fost observate de oricine ar fi privit înspre tavan.

Se gândi să încerce să acopere sau să repare stricăciunea, dar ştiu că n-ar face decât s-o agraveze. Mătură firimiturile albe de tencuială de pe birou, dar asta era tot ce putea face. Trebuia să se împace cu gândul că era puţin probabil să privească cineva înspre tavan şi că, chiar dacă ar fi făcut-o, nu s-ar fi gândit la nimic altceva decât la o mică imperfecţiune. Conştientizându-şi furios greşeala, făcu ceea ce ar fi trebuit să facă de la început şi dădu gaura de jos, cătărat pe unul dintre rafturi pentru a ajunge

la tavan. Aflată între draperii și bibliotecă, gaura era aproape invizibilă pentru oricine n-ar fi purces la o inspecție amănunțită. Urcă în pod și trecu capătul firului prin cea de-a doua gaură. Odată întors în birou găsi firul atârnând de-a lungul peretelui, cu capătul încolăcit în colț pe covor.

Strânse și înfășură firul, dosindu-l cu grijă în spatele șirului de *Encyclopaedia Britannica* de pe raftul de sus, iar apoi aranjă draperiile în așa fel încât să acopere cei câțiva centimetri rămași la vedere la ieșirea din gaura din tavan. Curăță încă o dată totul, căutând cu atenție orice bucățică de tencuială de pe bibliotecă și de pe podea, iar apoi, încă nemulțumit, se întoarse la birou. O altă firimitură de tencuială albă căzuse și își udă degetul cu salivă pentru a o ridica. Lustrui apoi tăblia biroului cu mâneca.

Părăsi biroul prin ușa ascunsă și inspectă din nou tot ceea ce făcuse. Închise trapa din tavanul toaletei și curăță praful din jur. Puse la loc scara în dulap și apoi se întoarse pentru ultima oară în sala de ședințe.

Putea în sfârșit să lege detonatorul. Îndepărtă dispozitivul de siguranță și porni detonatorul. Dădu o gaură în centrul moale al blocului de explozibil, unde introduse detonatorul. Îl îndesă bine la locul lui, iar apoi îndepărtă ultimii doi centimetri de izolație de pe firul de cupru pe care îl introduse în conectorul din capătul detonatorului cilindric, iar apoi ieși de sub fotoliu.

Își strânse sculele, mai verifică pentru ultima dată dacă nu lăsase nici un semn care să-l trădeze, iar apoi, mulțumit în cele din urmă, părăsi sala, încuind ușile și ștergând amprentele de sudoare de pe alama strălucitoare. Pătrunse apoi în biroul administratorului și dădu drumul la curent.

Urcă pentru ultima dată scările și se încuie în biroul lui Shasa, iar apoi se uită la ceas. Era aproape patru și jumătate. Fusese nevoie de o zi întreagă, dar lucrase cu atenție sporită și era întru totul mulțumit, iar acum se prăbuși pe canapea. Încordarea nervoasă și concentrarea maximă fuseseră mai obositoare decât orice muncă fizică.

Se odihni pentru un timp înainte de a pune lucrurile înapoi în masa de altar. Îndesă salopeta murdară în compartimentul în care fusese explozibilul şi aşeză transmiţătorul deasupra acesteia, acolo unde ar fi putut să-l găsească rapid. Ar fi durat doar câteva minute să îl ia, să-l conecteze la firele ascunse în spatele şirului de enciclopedii, să realizeze circuitul şi să declanşeze detonatorul din sala de dedesubt. Calculase că biroul lui Shasa era suficient de departe de centrul exploziei, despărţit de suficient de mulţi pereţi şi plăci de beton pentru a amortiza efectele exploziei, asigurându-se că va supravieţui, în timp ce sala ar fi fost cu totul distrusă. Fusese într-adevăr o zi fructuoasă şi, în timp ce lumina din cameră pălea, se întinse pe canapea şi se acoperi cu pătura.

Se trezi în zori şi verifică pentru ultima oară biroul, privind cu mâhnire la reţeaua minusculă de crăpături din tavan. Îşi strânse pachetele, ieşi apoi prin uşa secretă şi merse în toaleta bărbaţilor.

Se spălă şi se bărbieri la una dintre chiuvete. Tara îi pusese o lamă şi un prosop în pachetul cu mâncare. Se îmbrăcă apoi cu tunica de şofer, îşi puse cascheta şi se încuie într-una dintre toalete. Nu putea să aştepte în biroul lui Shasa pentru că Tricia venea la ora nouă, şi nici nu putea să plece până când parlamentul nu era în plină activitate pentru a putea trece neobservat de uşile de la intrare.

Se aşeză pe vasul de toaletă şi aşteptă. La ora nouă auzi paşi pe coridor. Apoi cineva intră şi folosi cabina de alături, scremându-se şi eliberând vânturi zgomotoase. De-a lungul următoarei ore bărbaţi intrară periodic, singuri sau în grupuri pentru a folosi chiuvetele sau pisoarele. Totuşi, pe la mijlocul dimineţii, fu un moment de linişte. Moses se ridică, îşi strânse pachetele, îşi făcu curaj şi ieşi din cabină, îndreptându-se grăbit spre uşa care dădea în coridor.

Coridorul era gol şi porni înspre capul scărilor, dar la mijlocul drumului fu cuprins de groază şi împietri.

Doi bărbați urcau scările înspre coridor, îndreptându-se direct spre Moses. Mergeau umăr la umăr, prinși într-o conversație însuflețită, iar cel mai scund și mai în vârstă își însoțea explicațiile înfocate cu gesturi și grimase. Bărbatul mai tânăr și mai înalt de lângă el asculta atent, iar singurul lui ochi strălucea trădând un amuzament reținut.

Moses își făcu curaj pentru a păși înspre ei, iar expresia de pe chipul său deveni acea plămădeală răbdătoare și prostească prin care africanii își ascundeau orice emoție în prezența stăpânilor albi. În timp ce se apropiau unii de alții, Moses se trase respectuos la o parte pentru a le face loc celor doi. Nu-l privi direct în față pe Shasa Courtney, ci își lăsă privirea să alunece fără a se opri asupra acestuia.

Ajuns în dreptul său, Shasa izbucni în râs la auzul spuselor însoțitorului său.

– Măgarul ăla prost și bătrân! exclamă el, iar privirea îi alunecă înspre Moses.

Se întrerupse din râs, iar fruntea i se încruntă a nedumerire. Moses crezu că avea să se oprească, dar însoțitorul său îl apucă de mânecă.

– Stai să auzi și ultima parte – tipa nu voia să-i dea pantalonii până când nu... Îl trase pe Shasa înspre biroul său și, fără să privească înapoi sau să grăbească pasul, Moses coborî scările ieșind pe ușa principală.

Chevroletul era parcat la capătul aleii, acolo unde se aștepta să-l găsească. Moses puse pachetele în spate, iar apoi ocoli ajungând în dreptul ușii șoferului. Pe când se strecura la volan, Tara se aplecă în față de pe bancheta din spate și șopti:

– Oh, mulțumesc lui Dumnezeu, mi-am făcut atâtea griji pentru tine.

Sosirea lui Harold Macmillan și a anturajului său în Cape Town generă un adevărat val de entuziasm și speranță, nu numai în oraș, ci în întreaga țară.

Prim-ministrul britanic era spre finalul unui turneu lung prin Africa, unde vizitase toate coloniile britanice, țările de pe continent membre ale Commonwealth-ului, dintre care Africa de Sud era cea mai mare, cea mai bogată și cea mai prosperă.

Sosirea sa avu un impact diferit asupra variatelor sectoare de populație albă. Pentru comunitatea anglofilă era o afirmare a legăturilor strânse și a angajamentului profund pe care îl simțeau față de vechea țară. Întărea sentimentul siguranței de a face parte din marea organizație a Commonwealth-ului și conștiința că, între cele două țări care stătuseră alături cu dârzenie pentru un secol și chiar mai mult, înfruntând războaie și crize economice, exista încă o legătură de sânge și de suferință care nu va putea fi ruptă vreodată. Le dădea ocazia să își reafirme devotamentul sincer față de regină.

Pentru afrikaanderii naționaliști avu un impact cu totul diferit. Duseseră două războaie împotriva Coroanei Britanice și, deși mulți afrikaanderi luptaseră ca voluntari alături de Marea Britanie în alte două războaie – Delville Wood și El Alamein erau doar o parte din izbânzile lor în luptă – mulți alții, inclusiv majoritatea membrilor cabinetului național, se împotriviseră cu vehemență declarațiilor de război îndreptate către Kaiser Wilhelm și Adolf Hitler. Cabinetul național includea membri care luptaseră susținut împotriva eforturilor de război ale Uniunii Africii de Sud sub conducerea lui Jan Smuts, mulți dintre ei deținând acum funcții înalte în guvern, oameni asemenea lui Manfred De La Rey care fuseseră membri ai organizației Ossewa Brandwag. Pentru aceștia vizita prim-ministrului britanic era o confirmare a drepturilor lor suverane și a importanței lor ca guvernanți ai celei mai avansate și prospere națiuni de pe continentul african.

Pe timpul șederii lui, Harold Macmillan fu oaspete la Groote Schuur, reședința oficială a prim-ministrului sud-african, iar punctul cel mai important al vizitei lui avea să fie o cuvântare în fața ambelor camere ale legislativului Uniunii Africii de Sud, Senatul și Camera Inferioară, reunite. În seara sosirii lui în Cape

Town, prim-ministrul britanic era invitatul de onoare la o petrecere privată pentru a-i întâlni pe miniştrii cabinetului doctorului Verwoerd, pe liderii opoziţiei din Partidul Unit şi alţi demnitari.

Tara ura din adâncul sufletului aceste activităţi oficiale, dar Shasa insistă.

– Face parte din târgul nostru, draga mea. Invitaţia e adresată domnului şi doamnei şi ai promis că n-o să mă faci de râs în public.

În cele din urmă purtă chiar şi diamantele, lucru pe care nu-l mai făcuse de ani buni, iar Shasa fu recunoscător şi măgulitor.

– Chiar arăţi minunat când îţi dai silinţa să te aranjezi, îi spuse, dar ea rămase tăcută şi abătută pe drumul ce încercuia versantul sudic al muntelui Table înspre Groote Schuur. Te îngrijorează ceva, zise Shasa în timp ce ţinea volanul Rolls-Royce-ului cu o mână şi cu cealaltă îşi aprinse o ţigară cu bricheta lui Ronson din aur.

– Nu, negă ea repede. Doar perspectiva de a spune lucrurile potrivite într-o încăpere plină de oameni străini.

Adevăratul motiv al îngrijorării sale era departe de a fi acesta. Mai înainte cu trei ore, în timp ce Moses o aducea de la o întâlnire a consiliului de administraţie a Institutului pentru Femei, îi spusese încet:

– Data şi ora au fost hotărâte.

Nu fu nevoie să îi dea amănunte. De când venise după el lunea trecută, puţin după zece, şi îl aşteptase în faţa parlamentului, Tara fusese bântuită zi şi noapte de informaţia îngrozitoare pe care o poseda.

– Când? şopti ea.

– În timpul discursului englezului, rosti el simplu, iar Tara se cutremură. Era un raţionament diabolic. Amândouă camerele reunite, continuă Moses. Toţi, toţi stăpânitorii de sclavi şi englezul care le este complice şi protector. Vor muri împreună. Va avea loc o explozie care va fi auzită în toate colţurile lumii.

Lângă ea Shasa închise capacul brichetei şi înăbuşi flacăra.

– Nu va fi chiar atât de neplăcut. Am aranjat cu cei care se ocupă de protocol să fii partenera lordului Littleton la cină – te înţelegi bine cu el, nu-i aşa?

– Nu ştiam că este aici, zise Tara vag. Această conversaţie părea atât de neimportantă şi lipsită de sens în faţa holocaustului despre care ea ştia că avea să vină.

– Consilier special al guvernului britanic pe probleme de comerţ şi economie.

Shasa încetini Rolls-Royce-ul şi coborî fereastra laterală în timp ce cotea pe porţile principale de la Groote Schuur şi se alătură şirului de limuzine care înaintau încet pe alee. Îi arătă invitaţia căpitanului gărzii şi fu întâmpinat cu un salut respectuos.

– Bună seara, domnule ministru. Poftiţi, intraţi pe uşa din faţă şi luaţi-o drept înainte.

Groote Schuur însemna în olandeză „Marele Hambar". Casa aparţinuse cândva lui Cecil John Rhodes, arhitect al imperiului şi aventurier, fiind reşedinţa lui în timp ce era prim-ministru al vechii colonii Cape, înainte ca Legea Uniunii din 1910 să fi unit provinciile separate în actuala Uniune a Africii de Sud. Rhodes cedase uriaşa casă, restaurată după ce fusese distrusă de un incendiu, naţiunii. Era o clădire masivă şi lipsită de graţie, reflectând gustul recunoscut al lui Rhodes pentru barbar, o împletire de diferite stiluri arhitecturale, toate acestea fiind o ofensă în opinia Tarei.

Cu toate acestea, văzută de pe versanţii de jos ai muntelui Table peste Cape Flats, panorama era spectaculoasă, un câmp de lumini împrăştiindu-se până la conturul întunecat al muntelui proiectat pe cerul luminat de lună. În această seară, agitaţia şi bucuria păreau să reîntinerească acest edificiu masiv.

Fiecare fereastră era luminată, iar valeţii în uniforme întâmpinau oaspeţii când coborau din limuzinele lor şi îi conduceau până la scările mari din faţă, unde trebuiau să se aşeze la rând pentru primire în holul de la intrare. Prim-ministrul Verwoerd şi

soția sa Betsie se aflau în capul rândului, dar pe Tara o interesa mai mult oaspetele lor.

Fu surprinsă de înălțimea lui Macmillan, era aproape la fel de înalt ca Verwoerd, și de asemănarea care exista între el și toate caricaturile pe care le văzuse: smocurile de păr de pe urechi, dinții ca de cal și mustața ca un tufiș. Strângerea de mână îi era hotărâtă și rece și o întâmpină cu o voce blândă și groasă, iar apoi ea și Shasa trecură în salonul principal unde se strânseseră și ceilalți invitați.

Lordul Littleton venea înspre ea, purtând același sacou stilat, dar ponosit, mătasea marmorată a reverelor purta petele trecerii anilor, însă zâmbetul îi era luminat de o plăcere sinceră.

– Ei bine, draga mea, prezența ta face ca această seară să fie o ocazie pentru mine! O sărută pe Tara pe obraz, apoi se întoarse către Shasa. Trebuie să-ți povestesc despre călătoriile recente prin Africa – fascinant, iar cei trei porniră o discuție însuflețită.

Presimțirile Tarei fură pentru moment uitate, exclamând:

– Totuși, milord, nu puteți să vedeți în Congo o țară tipică pentru dezvoltarea continentului african. Dacă i s-ar da mână liberă, Patrice Lumumba ar fi un exemplu de conducător negru...

– Lumumba este un pungaș și un criminal. Dar Tshombe... o întrerupse Shasa, iar Tara se întoarse înspre el:

– Tshombe este un lingău și un trădător, o marionetă a colonialismului belgian.

– Cel puțin nu distruge opoziția cum fac băieții lui Lumumba, interveni Littleton blând, iar Tara se întoarse către el cu flacăra luptei în priviri.

– Asta nu este demn de cineva... Făcu un efort și se întrerupse. I se spusese să evite discuțiile radicale și să-și joace rolul de soție și de matroană supusă. Oh, este atât de plictisitor, zise. Să vorbim despre teatrul londonez. Ce se joacă zilele astea?

– Ei bine, chiar înainte să plec am văzut *Îngrijitorul*, noua piesă a lui Pinter, acceptă Littleton diversiunea, iar Shasa se uită prin încăpere.

Manfred De La Rey îl privea cu ochii aceia intenși și palizi și, de cum îi prinse privirea lui Shasa, înclină din cap hotărât.

– Mă scuzați o clipă, murmură Shasa, dar Littleton și Tara erau atât de prinși în discuție, încât abia dacă sesizară că se îndepărtează și se alătură lui Manfred și soției sale statuare de origine germană.

Manfred arăta mereu stânjenit în frac, iar gulerul rândunică rigid al cămășii lui îl înțepa în gâtul gros, lăsându-i o dungă roșie și vizibilă pe piele.

– Așadar, prietene, îl tachină el pe Shasa, țăranoii din America de Sud v-au învins la jocul cu cai, ha?

Zâmbetul lui Shasa păli pentru o clipă.

– Opt la șase cu greu poate fi numit masacru, protestă el, dar Manfred nu era interesat de ce avea de spus în apărarea sa.

Îl luă pe Shasa de braț și se aplecă înspre el, zâmbind încă jovial în timp ce îi vorbea:

– Se întâmplă ceva necurat.

– Ah! Shasa zâmbi ușor și clătină din cap încurajator.

– Macmillan a refuzat să-i arate doctorului Henk copia discursului pe care-l va ține mâine.

– Ah! De data asta Shasa întâmpină dificultăți să-și păstreze zâmbetul. În acest caz, prim-ministrul britanic se face vinovat de o încălcare flagrantă a normelor de etichetă. Ar fi fost politicos din partea lui să îi permită lui Verwoerd să se uite peste textul lui ca acesta să poată să pregătească un răspuns. Va fi un discurs important, continuă Manfred.

– Da, încuviință Shasa. Maud s-a întors la Londra să se consulte cu el și să-l ajute să-l scrie, probabil că de atunci l-au tot șlefuit.

Sir John Maud era Înaltul Comisar al Marii Britanii pentru Africa de Sud. Pentru el a fi convocat la Londra sublinia gravitatea situației.

– Te înțelegi bine cu Littleton, îi spuse Manfred încet. Vezi dacă poți scoate ceva de la el, chiar și numai un indiciu despre ce are de gând să facă Macmillan.

– Mă îndoiesc că ştie prea multe – Shasa încă zâmbea pentru oricine îi privea. Dar te anunţ în caz că aflu ceva.

Cina fu servită în superbul serviciu de masă al companiei Indiilor de Est, dar mâncarea fu ca de obicei, lipsită de gust şi călduţă, preparată de bucătarii aflaţi în serviciul civil despre care Shasa era convins că îşi făcuseră ucenicia în vagoanele-restaurant. Vinurile albe erau dulci şi insipide, dar cel roşu era un Cabernet Sauvignon Weltevreden din 1951. Shasa influenţase alegerea oferind pentru banchet vin din propria producţie, pe care îl considera egalul oricărui alt vin, mai puţin al celor mai bune sortimente de Bordeaux. Era regretabil că vinul alb era îngrozitor de rău. N-aveau nici o scuză, existau atât climatul, cât şi solul favorabil. Weltevreden se axase întotdeauna pe vinuri roşii, dar îşi propusese să îşi îmbunătăţească producţia de vinuri albe, chiar dacă asta însemna aducerea unui alt viticultor din Germania sau din Franţa şi cumpărarea unei alte podgorii în regiunea Stellenbosch din peninsulă.

Discursurile fură rezonabil de scurte şi de inconsistente, câteva cuvinte de întâmpinare din partea lui Verwoerd, câteva exprimând preţuirea ale lui Macmillan, iar conversaţia la masa lui Shasa nu depăşi nici o clipă subiecte cutremurătoare precum recenta înfrângere suferită în faţa argentinienilor pe terenul de polo, despre cât de în formă era Denis Compton şi despre ultima victorie a lui Stirling Moss în cursa Mille Miglia. Dar de cum se sfârşi banchetul, Shasa îl căută pe Littleton, care era încă alături de Tara, profitând până la capăt de plăcerea resimţită în compania ei.

– Aştept cu nerăbdare ziua de mâine, îi spuse el lui Littleton în treacăt. Am auzit că Supermac[1]-ul vostru o să ne ofere nişte focuri de artificii.

---

[1] Personaj al unor caricaturi britanice, al cărui nume a devenit poreclă pentru prim-ministrul Harold Macmillan, utilizată la început cu valenţe ironice, dar foarte curând reutilizată în avantajul premierului, ajungând o componentă a imaginii acestuia. (n.tr.)

– De unde ai auzit așa ceva? întrebă Littleton, dar Shasa observă schimbarea subită din privirea sa și expresia precaută care îngheță odată cu zâmbetul.

– Putem să schimbăm câteva cuvinte? întrebă Shasa încet, scuzându-se în fața Tarei. Să ne ierți, draga mea.

Îl apucă pe Littleton de braț și, conversând amical, ieșiră pe ușile de sticlă pe veranda acoperită de viță-de-vie.

– Ce se întâmplă, Peter? Își coborî glasul. N-ai nimic să îmi spui?

Erau apropiați, iar relația lor era veche; o adresare atât de directă nu putea să fie ignorată.

– Am să fiu sincer cu tine, Shasa, spuse Littleton. Mac pune ceva la cale. Nu știu despre ce e vorba, dar vrea să facă senzație. Presa de acasă a fost alertată. Va fi o mișcare politică majoră, mai mult nu pot să ghicesc.

– Va afecta raporturile dintre noi – relațiile comerciale preferențiale, de exemplu? întrebă Shasa.

– Comerțul? râse Littleton. Cu siguranță, nu, nimic nu afectează comerțul. Altceva nu pot să îți spun. Va trebui să așteptăm cu toții până mâine.

Nici Tara, nici Shasa nu scoaseră un cuvânt pe drumul de întoarcere la Weltevreden, până când mașina nu trecu de poarta construită de Anreith, iar apoi Tara întrebă, cu glasul tremurând și gâtuit:

– La ce oră își va ține Macmillan discursul mâine?

– Sesiunea specială va începe la ora unsprezece, îi răspunse Shasa, dar gândul lui era încă la cele spuse de Littleton.

– Vreau să fiu în galeria vizitatorilor. I-am cerut Triciei să-mi facă rost de un bilet.

– Oh, sesiunea nu se va ține în sala de ședințe – nu sunt destule locuri. Va avea loc în sufrageria parlamentului și nu cred că va fi permis accesul vizitatorilor... Se întrerupse, privind-o insistent pe Tara. În lumina farurilor chipul ei căpătase o paloare cadaverică. Ce s-a întâmplat, Tara?

– Sala de mese, zise ea cu răsuflarea tăiată. Ești sigur?

– Evident că sunt. S-a întâmplat ceva, draga mea?

– Da... nu! Nu s-a întâmplat nimic. Mă arde puțin stomacul, cina...

– Destul de proastă, consimți el și se concentră din nou asupra drumului.

„Sufrageria, gândi ea, cuprinsă aproape de panică. Trebuie să-l avertizez pe Moses. Trebuie să-l avertizez că nu se va putea întâmpla mâine – toate planurile lui de scăpare vor fi fost deja făcute. Trebuie să-l înștiințez."

Shasa o lăsă lângă ușa din față a conacului și duse mașina în garaj. Când se întoarse Tara era în salonul albastru, iar servitorii, care îi așteptaseră ca de obicei să se întoarcă, îi serveau cu ciocolată caldă și cu biscuiți. Valetul îl ajută pe Shasa să se schimbe într-un sacou de catifea maro, iar menajerele zăboviră nerăbdătoare până când Shasa le lăsă să plece.

Tara nu fusese niciodată de acord cu acest obicei.

– Aș putea să încălzesc și eu laptele cu ușurință și tu ai putea să te schimbi fără ajutorul unui adult, se plânse ea după ce servitorii ieșiră din cameră. Este un obicei medieval și crud să-i ții treji la orice oră.

– Prostii, draga mea. Shasa își turnă un pahar de coniac ca să meargă cu ciocolata. Este o tradiție pe care ei o prețuiesc la fel de mult ca și noi – îi face să se simtă indispensabili și parte din familie. În plus, bucătarul ar face crize dacă ți-ai băga nasul în bucătăria lui.

Apoi se prăbuși în fotoliul său preferat și deveni neobișnuit de serios. Începu să-i vorbească așa cum făcea la începutul căsătoriei lor când încă mai cădeau de acord.

– Se întâmplă ceva ce nu-mi place. Iată-ne la începutul unui nou deceniu, anii 1960. Au fost aproape doisprezece ani de guvernare naționalistă și nici una dintre cele mai urâte prevestiri ale mele nu s-a adeverit, dar am un sentiment de neliniște. Simt că valul nostru a fost într-un flux continuu, dar urmează retragerea. Cred că mâine ar putea fi ziua când începe refluxul... Se întrerupse și zâmbi rușinat. Iartă-mă. Știi că de

obicei nu mă las în voia imaginației, zise și își sorbi ciocolata și coniacul în liniște.

Tara nu avu față de el nici cel mai mic sentiment de compasiune. Erau atâtea pe care voia să le spună, atâtea învinuiri pe care voia să i le aducă, dar nu se încredea în ea însăși să înceapă să vorbească. Odată ce ar fi început, ar fi putut să piardă controlul și să divulge prea multe. Poate că nu s-ar fi putut abține să nu se bucure de răzbunarea îngrozitoare care îi aștepta, pe el și pe toți cei asemenea lui, iar ea nu mai voia să prelungească acest moment *tête-à-tête*, voia să fie liberă să se ducă la Moses, să-l prevină că nu aceea avea să fie ziua în care să se întâmple ceea ce plănuise. Așa că se ridică.

– Știi ce simt, nu trebuie să mai discutăm despre asta. Mă duc la culcare. Mă scuzi.

– Da, bineînțeles. Se ridică în picioare curtenitor. O să am de lucru pentru următoarele câteva ore. Trebuie să revăd însemnările pentru întâlnirea de mâine după-amiază cu Littleton și echipa lui, așa că nu-ți face griji pentru mine.

Tara verifică dacă Isabella se afla în camera ei și dacă dormea, după care se duse în apartamentul ei și încuie ușa. Se schimbă de rochia lungă și își dădu jos bijuteriile, punându-și blugii și un pulover negru, apoi își făcu o țigară cu canabis și, în timp ce o fuma, așteptă cincisprezece minute după ceasul ei ca Shasa să se instaleze la birou. Apoi stinse lumina. Aruncă chiștocul în toaletă și trase apa înainte de a ieși din nou pe hol, după care încuie ușa apartamentului în cazul puțin probabil în care Shasa ar fi venit să o caute. Apoi coborî pe scările din spate.

În timp ce traversa veranda largă, stând aproape de perete, rămânând în umbră și înaintând în liniște, auzi telefonul sunând în bibliotecă și îngheță involuntar, inima tresăltându-i cu putere. Apoi își dădu seama că trebuia să fie linia privată a lui Shasa și, când fu pe punctul de a-și continua drumul, îi auzi vocea. Deși draperiile erau trase, ferestrele de la birou erau deschise, iar ea

putea să vadă umbra capului său conturându-se pe suprafața draperiilor.

– Kitty! zise. Kitty Godolphin, vrăjitoare mică. Trebuia să-mi dau seama că vei fi aici.

Numele o făcu pe Tara să tresară și îi readuse în minte amintiri chinuitoare, dar nu rezistă tentației de a se apropia și mai mult de fereastră.

– Mereu te ghidezi după mirosul sângelui, nu-i așa? zise Shasa și chicoti la răspunsul ei. Unde ești? La Nellie. Mount Nelson era pur și simplu cel mai bun hotel din Cape Town. Și ce faci acum – mă refer chiar în acest moment? Da, știu că este două dimineața, dar oricând este un moment potrivit – tu mi-ai spus asta acum ceva vreme. Îmi ia o jumătate de oră să ajung acolo. Orice faci, nu începe fără mine. Închise, iar Tara îi văzu umbra prin perdea ridicându-se de la birou.

Alergă până la capătul verandei lungi și sări în stratul de hortensii, ghemuindu-se în tufiș. În câteva minute Shasa ieși pe ușa laterală. Își pusese un pardesiu negru peste sacou. Se duse la garaj și plecă în Jaguar. Chiar grăbit fiind, conducea încet pe lângă podgorie ca să nu arunce praf pe strugurii lui prețioși și, privind cum farurile se pierdeau în depărtare, Tara îl ura la fel de mult ca întotdeauna. Se gândea că ar fi trebuit să se obișnuiască până acum cu aventurile lui, dar era ca o pisică în călduri – nici o femeie nu era în siguranță cu el, iar revolta lui morală față de Sean, propriul său fiu, pentru același fel de comportament, fusese ridicolă.

Kitty Godolphin – se gândi la prima lor întâlnire și la reacția reporterei de televiziune când menționase numele lui Shasa, iar acum motivul deveni evident.

„Oh, Dumnezeule, îl urăsc atât de mult. N-are pic de conștiință sau de compasiune. Merită să moară! Spusese asta cu voce tare, iar apoi își puse mâna la gură. N-ar fi trebuit să spun asta, dar este adevărat! Merită să moară, iar eu merit să mă eliberez de el – să fiu liberă să mă duc la Moses și la copilul meu."

Se ridică din tufișul de hortensii, își șterse pământul de pe blugi și traversă repede pajiștea. Luna era în prima fază a pătrarului, dar îndeajuns de strălucitoare ca să-i arunce propria umbră în față, apoi intră în vie ușurată și merse grăbită printre rândurile de viță care atârnau sub greutatea frunzelor și a strugurilor.

Îl pusese pe Moses în camera care se afla la capătul celui de-al doilea rând de căsuțe și fereastra lui dădea înspre podgorie. Îi bătu în fereastră, iar răspunsul lui se auzi aproape imediat; știa că dormea la fel de ușor ca o pisică sălbatică.

– Sunt eu, șopti ea.

– Așteaptă, zise Moses. O să-ți deschid ușa.

Apăru în pragul ușii, gol, cu excepția unei perechi de pantaloni scurți albi, iar corpul îi strălucea în lumina lunii ca smoala lichidă.

– E o prostie din partea ta să vii aici, zise și, apucând-o de braț, o trase în cameră. Pui totul în pericol.

– Moses, te rog, ascultă-mă. Trebuie să-ți spun ceva. Nu poate avea loc mâine.

O privi cu dispreț.

– Nu ai fost nicicând o adevărată fiică a revoluției.

– Nu, nu, sunt cu adevărat și te iubesc îndeajuns încât să fac orice, dar și-au schimbat planurile. Nu vor folosi sala în care ai pus explozibilul. Se vor întruni în sufrageria parlamentului.

Rămase cu ochii ațintiți asupra ei încă o clipă, apoi se întoarse și se duse la dulapul mic, încastrat în perete, de la capul patului, după care începu să se îmbrace în uniformă.

– Ce ai de gând să faci? întrebă ea.

– Trebuie să îi avertizez pe ceilalți – sunt și ei în pericol.

– Care ceilalți? îl întrebă. Nu știam că mai sunt și alții.

– Știi numai ce trebuie să știi, îi spuse el scurt. Am nevoie de Chevrolet – este în regulă?

– Da, Shasa nu este aici. A ieșit. Pot să vin cu tine?

– Ești nebună? întrebă el. Dacă poliția găsește un bărbat negru împreună cu o femeie albă noaptea la ora asta... Nu

termină propoziția. Trebuie să te întorci în casă și să dai un telefon. Uite numărul. Va răspunde o femeie și tu nu va trebui decât să spui: „Vine Cheetah – va ajunge în treizeci de minute". Asta e tot ce va trebui să spui și apoi închizi.

Moses conduse Chevroletul prin labirintul de străzi strâmte din Districtul Șase, vechiul cartier malaysian. În timpul zilei forma o comunitate colorată și prosperă de mici dughene și prăvălii. Tot felul de magazine, croitorii, tinichigerii și măcelării musulmane ocupau spațiile de la parterul clădirilor decrepite în stil victorian, în timp ce de traforajele turnate în fontă ale balcoanelor deschise de deasupra atârnau o sumedenie de rufe întinse la uscat, iar străzile întortocheate răsunau de strigătele vânzătorilor ambulanți, de cornii ce scoteau sunete de jale ale negustorilor de pește itineranți și de râsetele copiilor.

La căderea nopții negustorii trăgeau obloanele și, părăsind străzile, se alăturau bandelor, proxeneților sau prostituatelor. Unii dintre petrecăreții albi mai îndrăzneți veneau aici noaptea târziu pentru a-i asculta pe cântăreții de jazz în cârciumile înghesuite sau pentru a căuta o fată frumoasă de culoare – mai mult pentru senzația de pericol și inedit decât pentru plăceri fizice.

Moses parcă Chevroletul pe o stradă laterală întunecată. Pe perete erau graffiti care făceau cunoscut faptul că acest teritoriu aparținea lui Rude Boys, una dintre cele mai notorii bande de stradă, și nu trecură decât vreo câteva clipe până când primul membru al bandei se materializă din umbră, un golan având corpul unui copil și chipul unui bătrân depravat.

– Ai grijă de mașină, spuse Moses și îi aruncă un șiling de argint. Dacă are cauciucurile tăiate când mă întorc, la fel voi face și eu cu spatele tău.

Copilul rânji la el cu răutate.

Urcă scările strâmte și întunecate ale clubului Vortex. Pe palier un cuplu se împerechea pe ascuns, dar îndârjit, sprijinindu-se de perete, în timp ce Moses trecu pe lângă ei. Bărbatul alb își întoarse fața, dar nu se opri nici un moment.

La ușa clubului cineva îl cercetă scurt din priviri prin vizor, apoi îl lăsă să intre. Încăperea lungă și înghesuită era cețoasă din

cauza fumului de tutun şi a mirosului dulce de canabis. Clientela includea întreaga gamă, de la membrii bandelor în costume *zoot*[1] şi cu cravate late, până la bărbaţi albi în sacouri. Numai femeile erau toate de culoare.

Dollar Brand şi cvartetul său cântau o melodie încântătoare şi emoţionantă şi toată lumea stătea nemişcată şi atentă. Nimeni nu se uită când Moses se strecură pe lângă peretele lateral până la uşa din celălalt capăt, dar omul care stătea de pază îl recunoscu pe Moses şi se dădu la o parte ca să-l lase să intre.

În camera din spate se găsea un singur bărbat care stătea la o masă rotundă pentru pariuri, sub o lumină verde şi slabă. Avea o ţigară aprinsă între degete, iar chipul îi era palid asemenea masticului şi ochii îi erau nişte gâvane întunecate şi implacabile.

– Este un gest nesăbuit să ceri o întrunire acum fără un motiv întemeiat, spuse Joe Cicero. Toate pregătirile au fost făcute. Nu mai este nimic de discutat...

– Am un motiv important, zise Moses şi se aşează pe scaunul liber, stând cu faţa la el la masa acoperită cu dimie.

Joe Cicero ascultă fără să afişeze vreo expresie pe chip, dar când Moses termină îşi dădu la o parte părul lins de pe frunte cu dosul mâinii. Moses învăţase să îi interpreteze acest gest ca trădând neliniştea.

– Nu putem pur şi simplu să renunţăm la planurile de scăpare pentru ca mai târziu să le punem iarăşi în aplicare. Sunt chestiuni care necesită timp. Avionul este deja pregătit.

Era un avion Aztec închiriat de la o companie din Johannesburg, iar pilotul era lector de filozofie politică la Universitatea Witwatersrand, deţinătorul unui permis de pilot şi membru secret al Partidului Comunist Sud-African.

– Cât poate să aştepte la locul de întâlnire? întrebă Moses, iar Cicero se gândi la asta pentru o clipă.

---

[1] Costum cu haină lungă, cu umeri laţi şi talie îngustă, cu pantaloni bufanţi, având manşete înguste, popularizat de minorităţile nord-americane în anii 1930–1940. (n.tr.).

– Cel mult o săptămână, răspunse el.

Locul de întâlnire era pe un aerodrom neînregistrat de la o fermă mare lovită de secetă din Namaqualand, care fusese părăsită, lăsată la voia întâmplării de către proprietarul descurajat. De la aerodrom se făceau patru ore cu avionul până la Bechuanaland, teritoriu aflat sub protectorat britanic, care se întindea dincolo de granița nord-vestică a Uniunii Africii de Sud. Acolo fusese aranjat un adăpost pentru Moses, începutul unui canal prin care majoritatea refugiaților politici erau transportați înspre nord.

– O săptămână este de-ajuns, zise Moses. Cu fiecare oră pericolul crește. Cu prima ocazie când putem fi siguri că Verwoerd își va relua locul, o voi face.

Era patru dimineața când Moses plecă de la clubul Vortex și se îndreptă înspre locul unde parcase Chevroletul.

Kitty Godolphin stătea în mijlocul patului, dezbrăcată și cu picioarele încrucișate, cu toată candoarea lipsită de pudoare a unui copil.

În toții anii de când o știa Shasa, se schimbase foarte puțin din punct de vedere fizic. Trupul i se maturizase întru câtva, sânii i se mai împliniseră puțin, având sfârcurile mai întunecate. Nu îi mai putea distinge coastele sub pielea palidă și fină, dar fesele îi erau încă slabe ca ale unui băiat, iar picioarele lungi și subțiri ca ale unui mânz. Nu își pierduse nici aerul de inocență sinceră, aura aceea de tinerețe nesfârșită care contrasta cu asprimea cinică a privirii ei. Îi povestea despre Congo. În ultimele cinci luni fusese acolo, iar materialul filmat cu siguranță avea să îi aducă un al treilea premiu Emmy și să îi confirme poziția de cel mai de succes jurnalist de televiziune din rețelele americane. Vorbea cu vocea tremurândă a unei *ingénue*.

– I-au prins pe acești trei agenți Simba și i-au judecat sub arborii de mango, în fața spitalului incendiat, dar până să îi condamne la moarte, lumina nu mai era bună pentru filmat. I-am dat comandantului ceasul meu Rolex și, în schimb, a amânat

execuţiile până a doua zi de dimineaţă la răsăritul soarelui, pentru ca Hank să poată filma. A fost un material incredibil. În dimineaţa următoare i-au adus pe condamnaţi să defileze goi prin târg şi localnicele se tocmeau pentru diferite părţi din corpul lor. Cei din tribul Baluba au fost dintotdeauna canibali. După ce i-au vândut pe toţi trei i-au dus lângă râu şi i-au împuşcat, în cap, bineînţeles, ca să nu le strice carnea, şi i-au măcelărit chiar acolo pe malul râului, iar femeile s-au aşezat la coadă pentru a-şi primi partea. Încerca să-l şocheze, iar Shasa se simţea iritat pentru că reuşise.

– De partea cui eşti, draga mea? o întrebă cu amărăciune. Într-o zi îi iei interviu lui Martin Luther King şi eşti solidară cu el, iar a doua zi prezinţi cele mai oribile sălbăticii ale Africii.

Începu să râdă cu râsul acela gutural care îl atâţa întotdeauna.

– Şi în ziua care urmează filmez un imperialist britanic tocmindu-se cu gaşca ta de băieţi răi, în timp ce tu le pui sclavilor tăi piciorul în gât.

– La naiba, Kitty. Ce... ce încerci să faci?

– Să redau realitatea, îi răspunse ea simplu.

– Şi când realitatea nu se conformează viziunii tale, mituieşti pe cineva cu un ceas Rolex ca să o denatureze.

– Te-am supărat. Râse încântată, iar el se dădu jos din pat şi se îndreptă spre locul unde îşi aruncase hainele, în spatele scaunului. Arăţi ca un băieţel când eşti îmbufnat, strigă după el.

– Se va lumina într-o oră. Trebuie să mă întorc acasă şi să mă schimb, zise. Am o întâlnire la unsprezece cu ceilalţi imperialişti stăpânitori de sclavi.

– Bineînţeles, trebuie să fii acolo ca să-l auzi pe Supermac spunându-ţi cât de mult vrea să-ţi cumpere aurul şi diamantele – şi nu îl interesează dacă sunt scăldate în sudoare şi în sânge...

– Bine, dulceaţă, o întrerupse el. E de-ajuns pentru o noapte. Îşi trăsese pantalonii pe el şi, în timp ce îşi punea

cămașa, îi zâmbi. De ce mă atrag întotdeauna femeile gălăgios de radicaliste?

– Îți place să fii stimulat, sugeră ea, dar Shasa clătină din cap și se întinse după sacoul de catifea.

– Prefer sexul – apropo de asta, când ne mai vedem?

– Cum, la unsprezece la parlament, bineînțeles. Voi încerca să te prind în cadru, ești atât de fotogenic, dragul meu.

Se duse lângă pat și se aplecă să-i sărute acel zâmbet angelic de pe buze.

– N-o să înțeleg niciodată ce văd la tine, zise.

Se gândea încă la ea după ce coborîse în parcarea hotelului și ștergea roua de pe parbrizul Jaguarului. Era uimitor cum reușise fără nici cel mai mic efort să îl facă să rămână interesat de ea în toți acești ani. Nici o altă femeie, cu excepția Tarei, nu mai făcuse asta. Era prostesc cât de bine se simțea când era cu ea. Reușea încă să se facă dorită și să îl înnebunească, trucurile ei încă aveau efect asupra lui, iar după asta se simțea binedispus și nemaipomenit de viu – și, da, îi plăcea să discute în contradictoriu cu ea.

„Dumnezeule, n-am închis un ochi toată noaptea și, cu toate acestea, mă simt ca un câștigător al derbiului. Mă întreb dacă mai sunt încă îndrăgostit de nenorocita asta mică."

Conduse Jaguarul pe aleea lungă și mărginită de palmieri din fața hotelului Mount Nelson. Gândindu-se la afirmația pe care o făcuse și amintindu-și de cererea în căsătorie și de refuzul ei categoric, ieși pe porțile hotelului și o luă pe drumul principal care ocolea vechiul cartier malaysian al Districtului Șase. Rezistă tentației de a trece pe roșu la capătul lui Roeland Street. Era puțin probabil să fie trafic la această oră a dimineții, dar frână supus și fu uimit să vadă o altă mașină țâșnind de pe străduța laterală îngustă și întorcând în fața capotei Jaguarului.

Era un Chevrolet break verde și nu fu nevoie să se uite la plăcuța de înmatriculare ca să își dea seama că era al Tarei. Farurile Jaguarului pătrunseră strălucitoare în cabina Chevroletului și pentru o clipă Shasa avu imaginea șoferului în

întregime. Era noul şofer al Tarei. Îl văzuse de două ori înainte, o dată la Weltevreden şi o dată în Camera Inferioară, dar de data asta şoferul nu avea casceta şi Shasa putu să-i vadă bine forma capului.

După cum se întâmplase şi în celelalte două momente, Shasa fu străbătut un profund sentiment de familiaritate. Cu siguranţă că îl întâlnise sau îl cunoscuse cândva pe acest bărbat, dar nu-şi putea aminti unde şi când. Şoferului nu îi era permis să folosească Chevroletul în scopuri personale şi totuşi se plimba în el la primele ore ale dimineţii ca şi cum maşina ar fi fost a lui.

Chevroletul se îndepărtă repede. Şoferul îl recunoscuse cu siguranţă pe Shasa, iar viteza îi dovedea vinovăţia. Primul instinct al lui Shasa fu să îl urmărească şi să îl înfrunte, dar semaforul era încă pe roşu şi, în timp ce aştepta ca acesta să-şi schimbe culoarea, avu timp să se gândească. Era într-o dispoziţie prea bună ca să şi-o strice cu lucruri neplăcute, mai mult, orice confruntare la patru dimineaţa ar fi nedemnă şi în mod inevitabil ar atrage după sine întrebări despre motivul prezenţei lui la aceeaşi oră la marginea cartierului rău-famat al oraşului. Va veni un alt moment mai potrivit pentru a încheia socotelile cu şoferul şi Shasa îl lăsă să plece, dar fără să ierte sau să uite.

Shasa parcă Jaguarul în garaj la Weltevreden, iar Chevroletul verde era la locul lui la capătul şirului de maşini, între MG-ul lui Garry şi Land Roverul modificat al lui Shasa. Când trecu pe lângă el, puse mâna pe capota Chevroletului şi era încă fierbinte, metalul zvâcnind uşor în timp ce se răcea. Clătină din cap cu satisfacţie şi intră în casă, amuzat de faptul că trebuia să se strecoare în propriul apartament asemenea unui hoţ.

Se simţea încă binedispus şi fericit la micul dejun, fredonând în timp ce îşi umplea farfuria cu ouă şi şuncă din vasul electric argintiu de pe bufet. Fusese primul care coborâse, dar Garry ajunse şi el după un minut.

„Şeful trebuie să ajungă primul la lucru şi să fie ultimul care pleacă", îl învăţase el pe Garry, iar băiatul luase acest lucru în

serios. „Nu, nu mai e doar un băiat." Shasa se corectă în timp ce îl privea pe Garry cu atenție. Fiul său era doar cu trei centimetri mai scund decât el, dar mai lat în umeri și cu pieptul mai bine făcut. De la celălalt capăt al coridorului, Shasa îl auzise de multe ori gâfâind în timp ce lucra cu halterele. Deși numai ce se bărbierise, maxilarul lui Garry era vinețiu din cauza bărbii pe care trebuia să o radă din nou până seara și, în ciuda faptului că folosise briantină, părul i se ridicase deja în țepi dezordonați.

Se așeză lângă Shasa, luă o gură din omletă și începu imediat să pălăvrăgească.

– Pur și simplu nu mai poate face față muncii, tată. Avem nevoie de un bărbat mai tânăr pentru acest post, în special cu toate problemele de la mina Silver River care devin tot mai stringente.

– A lucrat la noi douăzeci de ani, Garry, spuse Shasa blând.

– Nu propun să-l executăm, tată. Doar să îl lăsăm să iasă la pensie. *Are* aproape șaptezeci de ani.

– Pensionarea îl va ucide.

– Dacă rămâne ne va ucide pe noi.

– Bine, oftă Shasa. Garry avea dreptate, bineînțeles, omul începuse să se dovedească inutil. Dar voi vorbi cu el personal.

– Mulțumesc, tată. Ochelarii lui Garry străluciră victorioși.

– Apropo de mina Silver River, am aranjat să începi să lucrezi acolo de îndată ce îți vei termina de scris lucrarea pentru examinarea suplimentară.

Garry petrecea mai mult timp la Casa Centaine decât în sălile de curs de la școala de management. Drept consecință picase la una dintre materiile de licență în comerț. Avea să scrie lucrarea pentru examinarea suplimentară săptămâna următoare, iar Shasa îl trimitea să lucreze pentru un an sau doi la mina Silver River.

– La urma urmei, a luat locul vechii mine H'ani, devenind nava-amiral a companiei. Vreau să înaintezi din ce în ce mai mult în miezul lucrurilor.

Dincolo de ochelari ochii lui Garry sclipeau de nerăbdare.

– Oh, Doamne, abia aştept să încep munca adevărată, după toţi aceşti ani posomorâţi de toceală.

Michael veni cu răsuflarea tăiată în sufragerie.

– Mulţumesc lui Dumnezeu, tată, credeam că nu te mai prind.

– Linişteşte-te, Mickey, îl preveni Shasa. O să ţi se spargă un vas de sânge. Mănâncă ceva.

– Nu mi-e foame în dimineaţa asta. Michael se aşeză vizavi de tatăl său. Voiam să-ţi vorbesc.

– Atunci dă-i drumul, îl pofti Shasa.

– Nu aici, se împotrivi Michael. Speram mai degrabă că am putea vorbi în camera armelor, şi toţi trei rămaseră serioşi.

Camera armelor era folosită numai în cele mai neobişnuite momente, iar cererea de întâlnire în camera armelor nu era primită cu uşurinţă.

Shasa se uită la ceas.

– Mickey, Harold Macmillan se va adresa camerelor reunite...

– Ştiu, tată, dar nu va dura mult. Vă rog, sir. Faptul că Michael îi spunea „sir" sublinia importanţa rugăminţii, dar pe Shasa îl deranjă alegerea momentului.

De fiecare dată când Michael voia să ridice o problemă litigioasă, proceda astfel atunci când şansele lui Shasa de a riposta erau în mod serios reduse. Băiatul era la fel de prefăcut ca şi mama lui, al cărei copil era fără dubiu, din punct de vedere atât spiritual, cât şi fizic.

– Ai zece minute, atunci, încuviinţă Shasa fără tragere de inimă. Scuză-ne, te rog, Garry. Shasa merse înainte pe hol şi încuie camera armelor în urma lor. Prea bine. Se aşeză la locul lui obişnuit, în faţa şemineului. Despre ce este vorba, băiete?

– Am o slujbă, tată. I se tăie din nou răsuflarea.

– O slujbă. Da. Ştiu că lucrezi cu jumătate de normă, că eşti corespondent local pentru ziarul *Mail*. Mi-a plăcut articolul tău despre meciul de polo – de fapt, tu mi l-ai citit. A fost foarte bun, rânji Shasa, toate cele cinci rânduri.

– Nu, sir, am o slujbă cu normă întreagă. Am vorbit cu redactorul-şef al ziarului *Mail* şi mi s-a oferit o slujbă ca reporter debutant. Încep pe întâi luna viitoare.

Rânjetul lui Shasa se pierdu devenind o privire încruntată.

– La naiba, Mickey. Nu poţi vorbi serios – cum rămâne cu educaţia ta? Mai ai doi ani de mers la facultate.

– Vorbesc serios, sir. Voi învăţa ce am de învăţat la ziar.

– Nu, ridică Shasa vocea. Nu, îţi interzic. Nu îţi voi permite să părăseşti facultatea până când nu vei fi absolvit.

– Îmi pare rău, sir. M-am hotărât.

Michael era palid şi tremura, cu toate acestea însă avea expresia aceea încăpăţânată şi rigidă pe chip care îl înfuria pe Shasa chiar mai mult decât vorbele – dar se controlă.

– Ştii regulile, zise Shasa. Vi le-am spus tuturor cât se poate de clar. Dacă alegeţi să faceţi lucrurile cum vreau eu, ajutorul pe care vi-l ofer este nelimitat. Dacă faceţi cum vreţi voi, sunteţi pe cont propriu – luă o gură de aer şi apoi o spuse, surprins de cât era de dureros – ca Sean. Dumnezeule, cât de dor îi era încă de fiul cel mare.

– Da, sir, clătină Michael din cap. Ştiu regulile.

– Ei bine?

– Trebuie să fac asta, sir. Nu aş vrea să fac nimic altceva cu viaţa mea. Vreau să învăţ să scriu. Nu vreau să fac lucrurile împotriva ta, tată, dar pur şi simplu trebuie să fac asta.

– Aici e mâna mamei tale, zise Shasa cu răceală. Ea te-a împins să faci asta, spuse acuzator, iar Michael rămase tâmp.

– Mama ştie despre asta, consimţi el, dar decizia îmi aparţine în totalitate, sir.

– Înţelegi că nu te vei mai bucura de nici un ajutor din partea mea? Nu vei mai primi nici un ban de la mine odată ce ai plecat din această casă. Va trebui să trăieşti din salariul unui reporter începător.

– Înţeleg, sir, clătină Michael din cap.

– Prea bine, atunci, Michael. Du-te, zise, iar Michael rămase uluit.

– Asta este tot, sir?

– Doar dacă nu mai ai şi alte veşti de dat.

– Nu, sir. Michael îşi lăsă umerii să cadă. Doar că te iubesc foarte mult, tată, şi apreciez tot ce ai făcut pentru mine.

– Ai un mod foarte ciudat de a-ţi arăta aprecierea, dacă nu te superi că-ţi spun, zise Shasa. Se duse înspre uşă.

Ajunsese la jumătatea drumului, gonind Jaguarul pe noua şosea dintre universitate şi Groote Schuur, înainte să-şi revină din jignirea pe care i-o adusese Michael prin lipsa lui de loialitate, pentru că astfel privea Shasa decizia fiului său. Acum începu dintr-odată să se gândească la ziare din nou. Public, discreditase întotdeauna impulsul straniu şi distrugător care atrăgea atâţia oameni de succes ajunşi la vârsta mijlocie să deţină propriul ziar. Era bine-cunoscut faptul că era dificil să scoţi un profit rezonabil dintr-un ziar, dar Shasa simţea în secret tentaţia perfidă de a se alătura nebuniei oamenilor bogaţi.

„Nu ai mult profit, gândi cu voce tare, dar puterea! Să poţi să influenţezi mintile oamenilor."

În Africa de Sud presa engleză era violent antiguvernamentală, în timp ce presa de limbă afrikaans era în mod linguşitor şi abject sclava Partidului Naţional. Un om cu cap n-ar putea să aibă încredere în nici una.

„Dar un ziar englezesc care să fie interesat de treburile comunităţii şi să nu fie subordonat politic? se întrebă, cum o făcuse de multe ori şi înainte. Ce-ar fi dacă aş cumpăra unul dintre ziarele mici şi slabe şi l-aş face cunoscut? După ce următorul dividend al minei Silver River va fi declarat, vom sta pe o grămadă de bani. Apoi zâmbi. Probabil că mă senilizez, dar cel puţin voi putea să-i asigur un loc de muncă fiului meu jurnalist plecat de-acasă!" Şi, cu cât se gândea la asta, ideea ca Michael să ajungă redactorul-şef al unui mare ziar cu influenţă devenea din ce în ce mai atrăgătoare. „Totuşi, mi-aş dori ca băiatul să dobândească o educaţie decentă mai întâi", bombăni el, dar aproape că îl iertase pentru că îl trădase când îşi parcă Jaguarul

în lotul rezervat miniștrilor cabinetului. „Bineînțeles că îi voi da un salariu decent, se hotărî. Amenințarea era doar o cacealma."

Parlamentul era cuprins de un sentiment de nerăbdare și de așteptare în timp ce Shasa urca scările de la intrarea din față. Pe hol erau înghesuiți senatori și membri al Camerei Inferioare a parlamentului. Se formau grupuri de bărbați îmbrăcați în costume negre, după care se dizolvau și se formau din nou, în jocul complex al vâltorii politice care îl fascina pe Shasa. Ca membru din interior, putea să își dea seama de semnificația discuției dintre două persoane și a motivelor din spatele acesteia.

Avu nevoie de aproape douăzeci de minute să ajungă la capătul scărilor, pentru că, fiind unul dintre actorii principali, fu inevitabil atras în teatrul subtil al puterii și al favorurilor. În cele din urmă reuși să scape și, fără a avea prea multe minute de pierdut, merse grăbit pe scări, apoi pe hol până în biroul lui.

Tricia aștepta nerăbdătoare.

– Oh, domnule Courtney, toată lumea vă caută. V-a telefonat lordul Littleton, iar secretara prim-ministrului v-a lăsat un mesaj. Îi citea din carnețel în timp ce îl urma în birou.

– Încearcă să iei legătura cu secretara prim-ministrului mai întâi și apoi cu lordul Littleton.

Shasa se așeză la birou, încruntându-se când văzu niște bucăți mici de var pe suprafața de lucru. Le strânse iritat și i-ar fi spus Triciei să vorbească imediat cu cei de la curățenie, dar ea îi citea încă din carnețel și avea mai puțin de o oră să se ocupe de principalele probleme de pe listă înainte de a începe ședința.

Se ocupă de chestiunile cu care îl însărcinase secretara lui Verwoerd. Avea răspunsurile în cap și nu trebuia să apeleze la nimeni din ministerul său – iar apoi urmă Littleton. Voia să mai discute ceva în plus față de ordinea de zi a întrunirii din această după-amiază și, odată ce căzură de acord, Shasa îl întrebă cu diplomație:

– Ai aflat ceva despre discursurile din această dimineață?

– Mă tem că nu, bătrâne. Sunt la fel de în ceață ca și tine.

În timp ce Shasa se aplecă peste birou să pună receptorul în furcă, văzu o altă bucăţică albă de var pe suprafaţa de lucru, care nu fusese acolo cu o clipă înainte; tocmai se pregătea să o strângă şi pe asta, când se opri şi se uită în sus să vadă de unde căzuseră. De data aceasta se încruntă când văzu mica gaură din tavan şi crăpăturile ca nişte vinişoare din jurul acesteia. Apăsă butonul de la interfon.

– Tricia, te rog să vii o clipă.

Când veni în pragul uşii, el îşi îndreptă privirea spre tavan.

– Ce înţelegi din asta?

Tricia fu la fel de surprinsă şi veni lângă scaunul lui. Se uitară amândoi la stricăciuni.

– Oh, ştiu, zise Tricia uşurată, dar n-ar trebui să vă spun.

– Vorbeşte, femeie! îi ordonă Shasa.

– Soţia dumneavoastră, doamna Courtney, mi-a spus că plănuieşte să vă facă o surpriză, nişte renovări în biroul dumneavoastră. Presupun că i-a chemat pe cei de la întreţinere să se ocupe de asta.

– La naiba!

Lui Shasa nu-i plăceau surprizele care interveneau în cursul liniştit al existenţei sale. Îi plăcea biroul lui în felul în care era şi nu voia ca nimeni, mai ales Tara cu gusturile ei avangardiste, să-şi bage nasul undeva unde totul funcţiona foarte bine aşa cum era.

– Cred că plănuieşte să schimbe şi perdelele, adăugă Tricia inocentă.

N-o plăcea pe Tara Courtney. O considera superficială, nesinceră şi intrigantă. Nu era de acord cu atitudinea ei lipsită de respect faţă de Shasa şi n-ar fi ezitat să semene puţină vrajbă. Dacă Shasa ar fi fost liber, ar fi existat măcar o şansă, mică şi îndepărtată, ca el să o vadă limpede şi să îşi dea seama cât de mult ţinea ea, Tricia, la el.

– Spunea şi ceva de modificarea corpurilor de iluminat, adăugă ea.

Shasa sări de pe scaun şi merse să atingă draperiile. El şi Centaine analizaseră cel puţin o sută de mostre de material

înainte de a-l alege pe acesta. Aranjă draperiile protector, iar apoi observă a doua gaură din tavan și firul subțire izolat care ieșea din ea. Cu greu își controlă furia în fața secretarei.

– Du-te la întreținere, o instrui el. Vorbește numai cu Odendaal, nu cu unul dintre muncitorii lui, și spune-i că vreau să știu exact ce se întâmplă. Orice ar fi, să-i spui că-i o treabă de mântuială și biroul meu e plin de tencuială.

– O voi face chiar în dimineața asta, îi promise Tricia, iar apoi îi spuse pe un ton împăciuitor: Mai sunt doar zece minute, domnule Courtney – n-ați vrea să întârziați.

Manfred De La Rey numai ce ieșea din biroul său când Shasa trecea pe coridor și merseră unul lângă altul.

– Ai aflat ceva?

– Nu – dar tu?

Manfred scutură din cap.

– E prea târziu oricum – nu mai putem face nimic acum.

Shasa îl văzu pe Blaine Malcomess lângă ușa sufrageriei și se duse să îl salute. Intrară împreună în sufrageria lambrisată.

– Ce face mama?

– Centaine este bine – de-abia așteaptă să te vadă mâine seară la cină. Centaine dădea o petrecere în cinstea lui Littleton la Rhodes Hill. Când am plecat îi provoca bucătarului o cădere nervoasă.

Râseră, iar apoi își găsiră locurile în primul rând de scaune. Ca ministru și lider al opoziției aveau amândoi locurile rezervate.

Shasa se întoarse în scaun și se uită în spatele sălii mari unde presa își instalase camerele. O zări pe micuța Kitty Godolphin, asemenea unei fetițe alături de echipa ei de filmare, iar ea îi făcu răutăcioasă cu ochiul. Apoi cei doi prim-miniștri se așezară la locurile lor la masa din față, iar Shasa se aplecă înspre Manfred De La Rey și murmură:

– Sper că nu e doar vorbărie goală – și că Supermac chiar are ceva interesant să ne spună.

Manfred ridică din umeri.

– Să sperăm că nu e nici ceva prea incitant, zise. Uneori e mai sigur să fii plictisit..., dar se întrerupse când președintele Camerei ceru să se facă liniște și se ridică pentru a-l prezenta pe prim-ministrul Marii Britanii, iar peste încăperea înțesată de cei mai puternici oameni din țară se așternu tăcerea.

Chiar și când Macmillan se ridică în picioare, înalt, rafinat și cu o expresie blândă pe chip, Shasa nu avu nici o bănuială că se afla lângă nicovala pe care urma să fie fasonată istoria și își încrucișă brațele pe piept, coborându-și bărbia, ascultând concentrat, cu acea atitudine cu care urmărea orice dezbatere sau discuție.

Glasul lui Macmillan nu trăda nici o emoție, fiind echilibrat și lucid, iar discursul său lăsa să se vadă că fusese atent pregătit, cizelat cu meticulozitate și repetat de mai multe ori.

– Imaginea care mi s-a întipărit cel mai puternic în minte pe parcursul acestei ultime luni de când am părăsit Londra, începu el, e cea a conștiinței naționale africane. În diferite locuri se poate manifesta diferit, dar o regăsim pretutindeni. Vântul schimbării traversează continentul. Fie că ne place sau nu, această acutizare a conștiinței naționale reprezintă un fapt politic. Că e un fapt, asta trebuie să acceptăm noi toți. Iar politicile noastre naționale trebuie să țină seama de el.

Shasa se îndreptă de spate și își desfăcu brațele, iar agitația din jurul său trăda aceeași uimire. Abia acum își dădu Shasa seama, printr-o străfulgerare de clarviziune, că lumea, așa cum o cunoștea el, își schimbase forma, că în țesătura vieții care ținuse laolaltă această națiune eterogenă timp de aproape trei sute de ani apăruse prima ruptură produsă de acele câteva cuvinte simple, o ruptură ce nu mai putea fi reparată. În timp ce încerca să aproximeze dimensiunile reale ale prejudiciului, Macmillan continua cu același glas monoton și măsurat.

– Fără îndoială că înțelegeți acest lucru la fel de bine ca oricine altcineva. Sunteți vlăstarele Europei, vatra naționalismului. Cu șiretenie Macmillan îi includea în această nouă viziune care străbătea Africa. Cu siguranță că în istoria modernă,

ceea ce se întâmplă aici va rămâne ca prima formă de naționalism african.

Shasa privi înspre Verwoerd, aflat alături de prim-ministrul britanic, și putu să vadă că era agitat și îngrijorat. Fusese prins pe picior greșit de stratagema lui Macmillan de a nu-i fi dezvăluit conținutul discursului.

– Ca parte din Commonwealth, este dorința noastră sinceră de a încuraja și de a oferi sprijinul nostru Africii de Sud, dar sper că nu vă va deranja dacă vă spun deschis că există anumite aspecte ale politicii dumneavoastră care ne împiedică în acest demers, care ne-ar obliga să trădăm convingerile noastre cele mai profunde privind destinul politic al oamenilor liberi.

Ceea ce anunța Macmillan nu era nimic altceva decât separarea drumurilor, iar această idee era dezastruoasă pentru Shasa. Ar fi vrut să se ridice în picioare și să strige: „Dar și eu sunt britanic – nu puteți să ne faceți asta". Se uită în jurul său cu o privire care implora aproape și văzu că aceeași suferință profundă se regăsea și pe chipul lui Blaine și pe al majorității membrilor englezi ai parlamentului.

Cuvintele lui Macmillan fură sfâșietoare pentru ei.

Starea lui Shasa se prelungi pentru tot restul zilei și pe parcursul celei de-a doua zile. Atmosfera la întrunirile cu Littleton și consilierii lui era una de doliu și, deși Littleton era împăciuitor, știau cu toții că prejudiciul era real și ireparabil. Faptul nu putea fi negat. Marea Britanie îi abandona. Poate că va continua schimburile cu ei, dar de la distanță. Marea Britanie alesese de partea cui să fie.

Vineri târziu fu anunțată o sesiune specială pentru lunea următoare, când Verwoerd avea să prezinte raportul despre activitatea sa în fața parlamentului și a poporului. Aveau weekendul la dispoziție să mediteze asupra soartei lor. Discursul lui Macmillan aruncă o umbră chiar și asupra petrecerii lui Centaine de vineri seara, iar Centaine o luă ca pe o jignire personală.

– Sincronizarea omului este cumplită. Chiar ziua dinaintea petrecerii mele. Perfidă Englitera!

– Voi, francezii, n-aţi avut niciodată încredere în britanici, o tachină Shasa, prima lui încercare de glumă în patruzeci şi opt de ore.

– Acum ştiu de ce, replică Centaine. Uită-te la omul ăsta – tipic englez. Îşi ascunde politichia sub mantia indignării morale. Urmăreşte interesele Angliei şi îşi face şi o aură de sfânt totodată.

Sarcina de a face o scurtă recapitulare îi reveni lui Blaine Malcomess, după ce femeile se retraseră şi îi lăsară pe bărbaţi cu vinul de Porto şi cu trabucurile lor în minunata sufragerie de la Rhodes Hill.

– De ce ni se pare atât de incredibil? întrebă el. De ce să credem că este imposibil ca Marea Britanie să ne întoarcă spatele doar pentru că am luptat în două războaie alături de ea? Clătină din cap. Nu, caravana merge mai departe şi asta trebuie să facem şi noi. Trebuie să ignorăm satisfacţia presei londoneze, trebuie să le ignorăm încântarea pentru această ocară şi respingere fără precedent faţă de noi toţi, faţă de naţionalişti şi faţă de aceia care li se opun cu înverşunare. De acum încolo vom fi din ce în ce mai mult pe cont propriu şi trebuie să învăţăm să stăm singuri pe picioare.

Shasa clătină din cap.

– Discursul lui Macmillan a fost o imensă victorie politică pentru Verwoerd. Există o singură cale pentru noi pe care să o urmăm acum. Podul a fost dărâmat în urma noastră. Ne este imposibil să ne retragem. Trebuie să fim alături de Verwoerd. Africa de Sud va deveni republică înainte de sfârşitul anului, ascultaţi ce vă spun, iar după aceea – Shasa îşi apropie trabucul de gură în timp ce medita – după aceea numai Dumnezeu şi diavolul ştiu sigur ce se va întâmpla.

– Se pare că uneori Dumnezeu şi soarta se implică direct în treburile noastre neînsemnate, zise Tara încet. Dacă n-ar fi fost acest mic detaliu, alegerea sufrageriei în locul sălii de şedinţe,

s-ar fi ajuns la uciderea bărbatului care ne-a adus un mesaj de speranță.

– Se pare că pentru prima dată Dumnezeul tău creștin ține cu noi. Moses o privi în oglinda retrovizoare, în timp ce conducea Chevroletul prin traficul de la ora de vârf a zilei de luni. Ne-am sincronizat perfect. În momentul în care guvernul britanic, sprijinit de presa britanică și de națiune, ne-a recunoscut drepturile, destinele politice ca oameni liberi, după cum s-a exprimat Macmillan, vom da prima lovitură zdrobitoare care ne va aduce mai aproape de libertatea promisă.

– Îmi este teamă, Moses, teamă pentru tine și pentru noi toți.

– Vremea când îți era teamă a trecut, îi spuse el. Acum e timpul pentru curaj și dârzenie pentru că nu asuprirea și sclavia dau naștere la revoluție. Învățătura este clară. Revoluția apare din promisiunea pentru lucruri mai bune. Timp de trei sute de ani am suportat asuprirea cu o resemnare obosită, dar acum acest englez ne-a arătat o fărâmă din viitor, și acesta este plin de promisiuni. A oferit poporului nostru speranță și, după ziua de azi, după ce-l vom fi doborât pe cel mai rău om din istoria întunecată și violentă a Africii, când Verwoerd va fi mort, viitorul ne va aparține în sfârșit nouă.

Vorbise blând, dar cu acea înflăcărare stranie care Tarei îi făcea sângele să se înfierbânte în vene și să îi zvâcnească în timpane. Simțea exaltarea, dar totodată și durerea și teama.

– Mulți oameni vor muri alături de el, șopti ea. Tatăl meu. Nu există nici o cale de a fi salvat, Moses?

Nu îi răspunse, dar văzu reflecția privirii lui în oglindă și nu putu să suporte disprețul. Își lăsă ochii în jos și murmură:

– Îmi pare rău – voi fi puternică. Nu voi mai aduce niciodată vorba despre asta.

Dar gândurile îi goneau în toate direcțiile. Trebuia să existe o cale să-l scoată pe tatăl ei din sala de ședințe la momentul fatal, dar trebuia să fie ceva convingător. Ca lider al opoziției trebuia să ia parte la asemenea activități solemne ca discursul lui Verwoerd. Moses îi întrerupse gândurile.

– Vreau să îmi repeți care sunt îndatoririle tale, zise.

– Am făcut asta atât de des, protestă ea șovăitor.

– Nu trebuie să existe neînțelegeri. Tonul lui era vehement. Fă cum îți spun.

– Odată ce parlamentul intră în ședință – astfel încât să fim siguri că Shasa nu ne va surprinde – urcăm în biroul lui la fel cum facem de obicei, începu ea, iar Moses încuviință din cap pe măsură ce Tara îi expunea aranjamentele făcute, corectând-o când omitea vreun detaliu. Voi pleca din birou exact la zece și jumătate și mă voi duce în galeria vizitatorilor. Trebuie să ne asigurăm că Verwoerd este acolo.

– Ai permisul la tine?

– Da. Tara își deschise geanta și i-l arătă. De îndată ce Verwoerd se ridică pentru a-și începe cuvântarea, mă voi întoarce în birou pe ușa secretă. Până atunci tu vei fi... Vocea îi păli.

– Continuă, îi ordonă aspru.

– Vei fi conectat detonatorul. Îți voi confirma că Verwoerd se află la locul lui, iar tu... Vocea i se uscă din nou.

– Voi face ce trebuie făcut, termină propoziția în locul ei, iar apoi continuă: După explozie va urma o perioadă de confuzie și de panică totală – cu stricăciuni severe ale parterului. Nu va exista nici un fel de control, fără poliție organizată sau eforturi de a se organiza vreo pază. Această perioadă va dura suficient ca noi să putem coborî și să ieșim din clădire nevătămați, la fel cum vor face mulți alți supraviețuitori.

– Moses, când pleci din țară pot să vin cu tine? îl imploră.

– Nu. Clătină din cap hotărât. Trebuie să călătoresc repede, iar tu ne-ai întârzia și ne-ai pune în pericol. Vei fi mai în siguranță aici. Nu va fi decât pentru scurt timp. După asasinarea stăpânitorilor de sclavi, poporul nostru se va ridica. Tinerii camarazi din *Umkhonto we Sizwe* sunt pe poziție și pregătiți să instige națiunea la revoluție. Străzile se vor umple imediat cu milioane din oamenii noștri. Când vor fi pus mâna pe putere, mă voi întoarce. Apoi tu vei avea un loc de onoare alături de mine.

Era uimitor cu câtă naivitate acceptase încredințările lui, se gândi cu cruzime. Numai o femeie proastă s-ar îndoi că va fi luată de poliție după cele întâmplate și că interogatoriul ei va fi brutal. Nu conta. Nu conta dacă încercau să o spânzure. Soțul ei și Verwoerd vor fi morți, iar utilitatea Tarei Courtney se va fi sfârșit. Într-o bună zi, când un guvern democrat popular al Congresului Național African va conduce țara, vor numi o stradă sau o piață după ea, martira albă, dar acum se puteau dispensa de ea.

– Dă-mi cuvântul tău, Moses, îl imploră ea.

Vocea lui fu un murmur profund de siguranță.

– Te-ai descurcat bine, ai făcut tot ce ți-am cerut. Tu și fiul tău veți fi alături de mine de îndată ce va fi posibil. Îți promit.

– Oh, Moses, te iubesc, șopti. Te voi iubi mereu.

Apoi se lăsă pe spate pe banchetă și își însuși rolul de doamnă albă și detașată, în timp ce Moses îndrepta Chevroletul de pe aleea parlamentului în parcarea demnitarilor, iar sergentul de la poartă văzu hârtia lipită pe parbriz și salută respectuos. Moses parcă în spațiul rezervat și opri motorul. Mai aveau de așteptat cincisprezece minute înainte de a începe ședința.

– Mai aveți zece minute, domnule Courtney, îl anunță Tricia pe Shasa prin interfon. Mai bine v-ați pregăti să coborâți, dacă nu vreți să pierdeți începutul discursului prim-ministrului.

– Îți mulțumesc, Tricia.

Shasa fusese total absorbit în munca lui. Verwoerd îl rugase să întocmească un raport complet despre posibilitatea țării de a răspunde unui embargo pentru vânzările de echipament militar către Africa de Sud dinspre aliații ei vestici de altădată. Se pare că Macmillan îi sugerase această posibilitate lui Verwoerd, o amenințare voalată într-o conversație particulară chiar înainte de a pleca. Verwoerd voia raportul înainte de sfârșitul lunii, ceea ce era tipic pentru el, iar lui Shasa îi va fi greu să respecte acest termen limită.

– Oh, apropo, domnule Courtney, îl opri Tricia, întrerupând conexiunea. Am vorbit cu Odendaal.

– Odendaal? Lui Shasa îi luă o clipă până să își amintească.

– Da, despre treaba cu tavanul.

– Oh, sper că l-ai săpunit bine. Ce-a zis?

– Spune că nu a făcut nimic în biroul dumneavoastră și că nu a primit nici o cerere de a înlocui firele, nici de la soția dumneavoastră, nici de la altcineva.

– Categoric e ceva ciudat, spuse Shasa privind stricăciunile, pentru că cineva și-a băgat nasul aici. Dacă nu a fost Odendaal, atunci ai idee cine ar putea fi, Tricia?

– Nu, domnule Courtney.

– N-a intrat nimeni aici cu știrea ta? insistă Shasa.

– Nimeni, sir, bineînțeles cu excepția soției dumneavostră și a șoferului ei.

– În regulă, mulțumesc Tricia.

Shasa se ridică și își luă haina de la valetul surd care stătea în colț. În timp ce se îmbrăca, studie gaura de deasupra biroului său, lungimea firului care fusese scos din colț lângă bibliotecă și capătul acestuia ascuns în spatele rândului de enciclopedii. Până să aducă Tricia vorba, uitase de iritarea lui față de unele considerente mai neplăcute, dar acum îi acordă întreaga lui atenție acestui mic mister.

Se duse la oglindă și, în timp ce își refăcea nodul de la cravată și își aranja peticul negru, luă în considerație și enigma noului șofer al Tarei. Observația Triciei îi aduse aminte de el. Încă nu îl sancționase pentru că folosise Chevroletul în scopuri personale fără să i se dea voie. „La naiba – unde l-am mai văzut înainte?" se întrebă și, aruncând o ultimă privire către tavan, ieși din birou. Se gândea încă la șofer în timp ce străbătea coridorul. Manfred De La Rey îl aștepta la capătul scărilor. Zâmbea și stătea triumfător fără să atragă atenția, iar Shasa își dădu seama că nu vorbise cu el în particular de la șocul discursului lui Macmillan.

– Deci, îl întâmpină Manfred, Marea Britanie v-a tăiat craca de sub picioare, prietene.

– Îți amintești cum odată îmi spuneai *Soutpiel?* îl întrebă Shasa.

– *Ja*, chicoti Manfred. Puță Sărată – cu un picior în Cape Town, celălalt în Londra și tot ce-i mai bun din tine scăldându-se în Oceanului Atlantic. *Ja*, îmi amintesc.

– Ei bine, de acum încolo voi avea amândouă picioarele în Cape Town, îi spuse Shasa.

Numai în acest moment, când pricepu pe deplin faptul că fuseseră respinși de Marea Britanie, își dădu seama Shasa pentru prima dată că mai presus de orice altceva era sud-african.

– Bine, clătină Manfred din cap. Deci în sfârșit înțelegi că, deși nu ne simpatizăm întotdeauna sau nu cădem de acord, împrejurările ne-au făcut frați în această țară. Nu putem supraviețui unul fără altul și în cele din urmă nu ne putem baza decât unul pe altul.

Coborâră în sala de ședințe și se așezară pe fotoliile de piele verde, unul lângă altul.

Când toată lumea se ridică pentru a se ruga, pentru a cere binecuvântarea lui Dumnezeu pentru dezbaterile care urmau, Shasa își îndreptă privirea către Blaine Malcomess și se simți năpădit de o afecțiune familiară pentru el. Cu părul grizonant, dar bronzat și chipeș, cu urechile proeminente și nasul mare și puternic, Blaine îi fusese un sprijin în viață de când îl știa. În noua sa stare de patriotism – și da, de sfidare a respingerii Marii Britanii – era bucuros să știe că asta îi va apropia încă și mai mult. Va micșora diferențele politice dintre ei, la fel cum îi apropiase pe afrikaanderi de englezi.

După ce terminară de spus rugăciunea, se așeză și își îndreptă atenția către doctorul Hendrik Frensch Verwoerd când acesta se ridică pentru a-și începe cuvântarea. Verwoerd era un orator puternic care vorbea articulat și era strălucit în dezbateri. Cuvântarea lui era cu siguranță lungă și atent gândită. Shasa știa că se aflau aici pentru o reprezentație de calitate și își încrucișă brațele, după care se lăsă pe spătarul moale cu nerăbdare și închise ochii.

Apoi, înainte ca Verwoerd să rostească primul cuvânt, Shasa deschise ochii şi se îndreptă în fotoliu. În acel moment, când îşi golise mintea de toate grijile recente, în timp ce era relaxat şi receptiv, amintirile vechi îi revenirâ – în întregime. Îşi aminti unde şi când îl văzuse prima dată pe noul şofer al Tarei.

– Moses Gama, zise cu voce tare, dar cuvintele i se pierdură printre aplauzele care îl întâmpinau pe prim-ministrul.

Tara îi zâmbi vesel portarului de la intrarea principală a clădirii parlamentului şi fu surprinsă de ea însăşi. Se simţea învăluită într-un strat de irealitate, ca şi cum ar fi privit o actriţă jucându-şi rolul. Auzi sunetul înăbuşit al aplauzelor venind din sală în timp ce urca scările, iar Moses o urma păstrând o distanţă corespunzătoare, îmbrăcat în uniforma de şofer şi încărcat cu un braţ de pachete. Făcuseră asta atât de des, iar Tara zâmbi din nou când trecură pe lângă una dintre secretarele de pe coridor. Bătu la uşa apartamentului lui Shasa şi fără să aştepte vreun răspuns, intră repede în biroul secretarei. Tricia se ridică de la masa de lucru.

– Oh, bună dimineaţa, doamnă Courtney. Veţi întârzia la cuvântarea prim-ministrului. Mai bine v-aţi grăbi.

– Stephen, poţi să laşi pachetele. Tara se opri în faţa Triciei în timp ce Moses închidea uşa.

– Oh, apropo. Cineva a lucrat la tavanul din biroul soţului dumneavoastră, ocoli Tricia masa de lucru ca să îi conducă în biroul lui Shasa. Ne întrebam dacă ştiţi ceva...

Moses aşeză pachetele pe un scaun şi, cu mâinile libere, se întoarse către Tricia când aceasta venea lângă el. Îi puse o mână în jurul gâtului şi cu cealaltă îi acoperi gura. Tricia era lipsită de putere în strânsoarea lui, dar ochii îi erau larg deschişi din cauza şocului.

– În pachetul de deasupra sunt sfori şi un căluş, îi spuse Moses calm Tarei. Adu-le.

Tara rămase împietrită.

– N-ai spus nimic despre asta, bâigui ea.

– Adu-le. Vocea îi era încă joasă, dar plină de iritare și Tara se grăbi să asculte.

– Leagă-i mâinile la spate, îi ordonă Moses și, în timp ce Tara bâjbâia pe la noduri, el îndesă în gura feței înspăimântate o cârpă albă, împăturită și legă peste ea o sfoară. Stai aici, îi ordonă Tarei, în caz că intră cineva, și o transportă pe Tricia în biroul lui Shasa, obligând-o să se așeze pe burtă în spatele mesei de lucru.

Verifică repede nodurile făcute de Tara. Erau slabe și ușor de dezlegat. Le legă din nou și strânse gleznele Triciei cât mai sigur.

– Vino aici, o strigă, iar Tara era agitată și se clătina pe picioare în timp ce venea în grabă.

– Moses, doar nu i-ai făcut rău.

– Oprește-te! îi spuse. Ai lucruri importante de făcut și te porți ca un copil isteric.

Închise ochii, își încleștă pumnii și luă o gură de aer.

– Îmi pare rău. Deschise ochii. Îmi dau seama că trebuia să faci asta. Nu m-am gândit. Sunt bine acum.

Moses deja se dusese în colțul bibliotecii și luase rola de sârmă din spatele rândului de enciclopedii. Întinse firul pe covor în timp ce se întorcea către masa de lucru.

– Bine, zise. Acum du-te la locul tău în galerie. Așteaptă cinci minute după ce Verwoerd începe să vorbească, iar apoi întoarce-te aici. Nu alerga, nici măcar nu te grăbi. Fă totul cu calm și încet.

– Am înțeles. Tara se duse la oglindă și se pieptănă, după care se dădu cu ruj.

Moses se dusese la scrin și îndepărtă statueta grea din bronz a bâstinașului. O puse pe covor și deschise capacul. Tara ezită, privindu-l neliniștită.

– Ce mai aștepți? întrebă. Du-te și fă-ți datoria, femeie!

– Da, Moses. Se îndreptă grăbită înspre ușa de la biroul secretarei.

– Încuie amândouă uşile în urma ta, îi ordonă.

– Da, Moses, şopti ea.

Trecând pe coridor, Tara caută din nou în geantă şi îşi găsi carneţelul îmbrăcat în piele, cu stiloul miniatural placat cu aur aflat în spirala acestuia. La capătul scărilor se opri şi sprijini carneţelul de balustradă, în timp ce mâzgăli în grabă pe o foaie albă de hârtie.

Tăticule,

Centaine a fost grav rănită într-un accident de maşină. Vrea să te vadă. Te rog, vino repede.

Tara

Rupse pagina din carneţel şi o împături. Era singurul apel la care ştia că tatăl ei va răspunde şi scrise numele lui pe biletul împăturit.

În loc să se ducă direct la galeria vizitatorilor coborî în grabă pe scara largă până în hol şi alergă până la unul dintre curierii parlamentari îmbrăcaţi în uniformă, care stătea lângă uşile principale ale sălii.

– Trebuie să-i duci acest mesaj colonelului Malcomess, îi spuse ea.

– N-aş vrea să intru acum, vorbeşte doctorul Verwoerd, obiectă curierul, dar ea îi puse biletul în mână.

– Este foarte urgent, îl imploră, iar suferinţa ei era evidentă. Soţia lui e pe moarte. Te rog, te rog.

– Voi face ce pot.

Curierul luă biletul, iar Tara alergă înapoi pe scări. Îi arătă permisul portarului de la intrarea în galeria vizitatorilor şi se strecură pe lângă el.

Galeria era aglomerată. Cineva ocupase locul Tarei, dar ea se aplecă peste margine şi îşi întinse gâtul ca să se uite jos în sală. Doctorul Verwoerd era în picioare şi vorbea în afrikaans. Buclele lui argintii erau tunse cu grijă, iar ochii îi scăpărau de

concentrare, folosindu-şi în acelaşi timp ambele mâini pentru a sublinia cuvintele rostite.

– Întrebarea pe care ne-a adresat-o această persoană din Marea Britanie nu era doar pentru monarhiştii sud-africani sau doar pentru republicanii sud-africani. Ne-a fost adresată nouă tuturor. Verwoerd făcu o pauză. Întrebarea pe care ne-a pus-o era aceasta: Va supraviețui omul alb în Africa sau va pieri?

Audiența era electrizată. Nimeni nu se mişcă şi nu îşi luă ochii de la el – până când curierul parlamentar îmbrăcat în uniformă se strecură discret până la primul rând unde se aflau fotoliile opoziției şi se opri lângă Blaine.

Chiar şi atunci fu nevoit să-l atingă pe Blaine pe umăr pentru a-i atrage atenția, iar Blaine luă biletul fără să pară a-şi da seama de ce face. Dădu din cap către curier şi, cu bucata de hârtie împăturită şi necitită între degete, îşi îndreptă din nou toată atenția spre Verwoerd care stătea lângă fotoliul preşedintelui camerei.

„Citeşte-l, tată! murmură Tara. Te rog, citeşte-l."

Din toată mulțimea aceea Shasa era singurul care nu fusese fermecat de discursul lui Verwoerd. Gândurile îi erau ca un şuvoi încurcat, trecându-i unele după altele, depăşindu-se şi amestecându-se în timp ce îi veneau fără să aibă vreo ordine logică.

„Moses Gama!" Era aproape incredibil cât de mult îi luase amintirii să revină în ciuda anilor trecuți şi a schimbărilor pe care timpul le produsese asupra amândurora. Odată fuseseră buni prieteni, iar bărbatul îi lăsase lui Shasa o impresie profundă într-o perioadă de formare din viața lui.

Apoi iarăşi, Shasa auzise numele mai recent; fusese pe lista revoluționarilor căutați în timpul revoltelor din 1952. Pe când ceilalți, Mandela, şi Sobukwe şi restul, trecuseră prin procese, Moses Gama dispăruse, iar mandatul de arestare pe numele lui era în vigoare. Moses Gama era încă un infractor în libertate şi un revoluționar periculos.

„*Tara!*" Gândurile i se îndreptară în altă parte. Îl alesese pe Gama să-i fie şofer şi, având în vedere înclinaţiile ei politice, era imposibil să nu ştie cine era. Brusc, Shasa ştiu că părăsirea blândă a tovarăşilor ei de stânga şi noul ei comportament împăciuitor fuseseră nişte prefăcătorii. Nu se schimbase deloc. Acest Moses Gama era mai periculos decât toţi şi decât oricare dintre foştii ei tovarăşi ineficienţi. Shasa fusese tras pe sfoară. De fapt, Tara trecuse chiar mai departe spre stânga, trecând bariera delicată dintre opoziţia politică legitimă şi activităţile ilicite. Shasa aproape că se ridică în picioare, dar apoi îşi aminti unde se afla. Verwoerd începuse deja să vorbească.

– Nevoia de a face tuturor dreptate nu înseamnă numai că negrii trebuie hrăniţi şi protejaţi. Înseamnă totodată dreptate şi protecţie pentru albii din Africa...

Shasa se uită în sus înspre galeria vizitatorilor şi pe locul Tarei se afla un străin. Unde era Tara? Trebuia să fie în biroul lui, iar asocierea de idei îl conduse mai departe.

Moses Gama fusese în biroul său. Shasa îl văzuse pe coridor, iar Tricia îi spusese: „Numai doamna Courtney şi şoferul ei". Moses Gama fusese în biroul lui, iar cineva dăduse găuri în tavan şi trăsese fire electrice. Nu fusese Odendaal sau cineva de la întreţinere. Nu fusese cineva care să aibă autorizaţia să facă asta.

– Nu suntem nou-veniţi în Africa. Strămoşii noştri au fost aici înaintea primului negru, spunea Verwoerd. Acum trei sute de ani, când strămoşii noştri s-au stabilit pe aceste pământuri, era o sălbăticie pustie. Triburile negre erau încă departe spre nord, îndreptându-se încet către sud. Aceste pământuri erau pustii, iar strămoşii noştri şi le-au revendicat şi le-au lucrat. Mai târziu au construit oraşele, au făcut căile ferate şi au introdus puţurile în interiorul minelor. Singur, omul negru era incapabil să facă aşa ceva. Chiar mai mult decât triburile negre, suntem oameni ai Africii, iar dreptul nostru de a fi aici ne este dat de Dumnezeu şi este la fel de inalienabil ca al lor.

Shasa auzi cuvintele, dar nu le prinse înțelesul – probabil că Moses Gama, cu ajutorul și complicitatea Tarei, trăsese firele electrice în biroul său – și dintr-odată icni cu voce tare. Scrinul! Tara pusese masa de altar transformată în scrin la el în birou asemenea unui cal troian.

Cuprins de neliniște acum, se întoarse cu tot trupul către galeria vizitatorilor și de data aceasta o văzu pe Tara. Stătea sprijinită de un perete și chiar și de la această distanță Shasa putea să vadă că era palidă și agitată. Se uita înspre cineva sau ceva de pe băncile opoziției din sală și Shasa îi urmări privirea.

Blaine Malcomess uitase de orice altceva ascultând discursul prim-ministrului. Shasa văzu curierul ducându-se la el și înmânându-i biletul.

Shasa se uită înapoi către galerie, iar atenția Tarei era îndreptată asupra tatălui ei. După atâția ani, Shasa putea încă să-i citească expresia de pe chip și niciodată nu o mai văzuse atât de îngrijorată și de preocupată, nici chiar atunci când vreunul dintre copii era grav bolnav.

Apoi fața i se lumină de o ușurare evidentă și Shasa se uită înapoi la Blaine. Desfăcuse biletul și îl citea. Brusc, Blaine sări în picioare și se îndreptă înspre ușa principală.

Tara își chemase tatăl – era evident. Shasa o privi cu atenție, încercând să anticipeze ce urmărea. Aproape ca și cum i-ar fi simțit privirea, Tara se uită direct la el și ușurarea ei se transformă în groază și vinovăție cumplită. Se întoarse și fugi din galeria vizitatorilor, împingându-i pe cei care îi stăteau în cale.

Shasa se uită după ea încă o clipă. Tara îl ademenise pe tatăl ei afară din sală, iar grija ei nu putea fi atât de profundă decât dacă ar fi crezut că el se afla într-un mare pericol. După care urmase vinovăția și groaza când își dăduse seama că Shasa o privea. Atunci îi fu clar lui Shasa că avea să se întâmple ceva înfiorător. Moses Gama și Tara – era pericol, un pericol de moarte – și Tara încerca să-și salveze tatăl. Pericolul era apăsător și iminent – firele din biroul său, scrinul, Blaine, Tara și Moses

Gama. Ştia că există o legătură între ei şi că avea puţin timp să acţioneze.

Shasa sări în picioare şi o luă pe culoar. Verwoerd se încruntă şi îşi verifică discursul, privindu-l, în timp ce în sală capetele se întorceau către el. Shasa grăbi pasul. Manfred De La Rey se întinse să-l prindă de mână când trecu pe lângă fotoliul său, dar fără să se uite la el, Shasa îşi continuă drumul.

Grăbindu-se să ajungă pe hol, Shasa îl văzu pe Blaine Malcomess lângă uşa din faţă vorbind agitat cu administratorul. De îndată ce îl văzu pe Shasa zise: „Mulţumesc lui Dumnezeu!" şi veni înspre el traversând pardoseala de marmură ca o tablă de şah.

Shasa îi întoarse spatele şi se uită înspre scară. Din capul scării Tara îl privea, albă ca varul şi înspăimântată, stăpânită de o pasiune nefirească.

– Tara! strigă Shasa şi se îndreptă către capătul de jos al scării, dar ea se răsuci şi dispăru după colţul coridorului.

Shasa zbură pe scări, urcând câte trei trepte deodată.

– Ce se întâmplă, Shasa? strigă Blaine după el, dar Shasa nu îi răspunse.

După ce urcă scările în fugă, dădu colţul şi o văzu pe Tara la jumătatea coridorului în faţa lui. Nu pierdu timpul să strige după ea, în schimb se aruncă în faţă şi ţâşni după ea.

Alergând, Tara se uită peste umăr şi îl văzu prinzând-o repede din urmă.

– Moses! ţipă ea. Ai grijă, Moses!

Era inutil – pereţii cu lambriuri ai biroului lui Shasa erau prea groşi şi izolaţi fonic pentru ca Moses să audă avertismentul ei, iar strigătul ei îi confirmase lui Shasa cele mai sumbre suspiciuni.

În loc să fugă către uşa din faţa a biroului după cum se aşteptase Shasa, Tara coti dintr-odată pe holul lateral, strecurându-se pe sub braţele întinse ale lui Shasa, iar când el încercă să se întoarcă odată cu ea, îşi pierdu echilibrul şi ea scăpă privirii lui.

Shasa se izbi de colțul peretelui, intrând în el cu capul, lovindu-se la sprânceană, deasupra ochiului cu care nu vedea. Peticul de mătase amortiză ușor impactul, dar totuși pielea îi crăpă și sângele începu să îi curgă pe obraz. Deși era amețit, Shasa reuși să se țină pe picioare. Se clătină în cerc, încă buimăcit. Blaine îl urmărise, chipul îi era aprins din cauza efortului și a preocupării în timp ce alerga pe coridor.

– Ce naiba se întâmplă, Shasa? țipă el.

Shasa se întoarse și o văzu pe Tara la intrarea din spate a biroului său. Avea cheie, dar era într-o asemenea stare încât mâinile îi tremurau prea puternic ca să o poată băga în broască.

Shasa își veni în fire, risipind negura din capul său și văzu că picăturile de sânge stropiseră peretele de lângă el. Apoi alergă după Tara. Ea îl observă venind și aruncă cheia, aceasta zăngăni la picioarele ei, iar apoi își încleștă pumnii și începu să bată în ușa închisă.

– Moses! țipă ea. Moses!

Când Shasa ajunse lângă ea, ușa fu deschisă cu o smucitură din interior și Moses Gama stătea în prag. Cei doi bărbați se priviră față în față peste capul Tarei, până când Tara fugi înainte.

– Moses, am încercat să te avertizez, țipă ea și îl cuprinse cu brațele.

În clipa aceea Shasa se uită dincolo de cei doi și văzu cum scrinul stătea deschis, iar conținutul acestuia era așezat în grămezi pe covor. Firul pe care îl găsise înfășurat în spatele rândului de enciclopedii era acum întins pe podea până la birou și conectat la un fel de dispozitiv electric compact. Shasa nu mai văzuse așa ceva, dar știa instinctiv că era un dispozitiv de detonare și că era gata să se declanșeze. Lângă el, pe birou, se afla un pistol automat.

Ca pasionat și colecționar de arme de foc, identifică pistolul ca fiind un Tokarev de calibrul 7,62 mm, dotarea standard a soldaților ruși. Pe podea în spatele biroului, Tricia era întinsă într-o parte. Avea călușul pus și era legată la încheieturi și la glezne, dar se zbătea neîncetat și scotea mici țipete înăbușite.

Shasa se năpusti să-l prindă pe Moses Gama, dar negrul o luă pe Tara în braţe şi o împinse în pieptul lui Shasa. Cei doi se clătinară şi se loviră de cadrul uşii. Moses se întoarse şi sări pe birou, în timp ce Shasa încerca să scape de Tara. Se agăţase de el şi gemea.

– Nu! Nu! Trebuie s-o facă.

Se desprinse din strânsoarea ei şi o aruncă într-o parte, dar în celălalt capăt al camerei, Moses ajunsese la transmiţătorul electric. Apăsă un buton şi un bec de pe suprafaţa carcasei străluci roşiatic.

Shasa ştia că nu poate ajunge la Moses înainte ca acesta să declanşeze dispozitivul, dar mintea i-o luase înaintea membrelor şi a trupului. Văzu firul întins pe covor, aproape la picioarele lui, apoi se aplecă şi îşi înfăşură o parte din acesta în jurul mâinii drepte, după care îl trase cu toată puterea.

Capătul firului era bine prins de transmiţător şi, în timp ce Shasa trăgea de el, dispozitivul fu smuls din mâinile lui Moses şi zbură pe deasupra biroului, căzând cu un pocnet pe podea, la jumătatea distanţei dintre cei doi.

Amândoi se năpustiră către el în aceeaşi clipă, dar Moses fu cu o fracţiune de secundă mai rapid şi apucă transmiţătorul. Shasa era în plină mişcare şi nu se opri. Se aplecă în faţă şi îşi transferă toată greutatea şi puterea corpului în coapse, legănându-şi piciorul drept şi îndreptându-şi lovitura către capul lui Moses.

Moses primi lovitura în tâmplă şi se dezechilibră. Transmiţătorul îi căzu din mâini şi se prăbuşi pe spate, rostogolindu-se până se lovi de birou.

Shasa îl urmări şi îşi îndreptă o altă lovitură către capul lui Moses, dar acesta îi opri lovitura ridicându-şi antebraţul, şi îl apucă de gleznă. Îl trase violent, ridicându-i glezna, iar Shasa fu prins pe un singur picior cu greutatea pe spate şi căzu puternic.

Moses se ridică de la marginea biroului şi se întinse după pistolul Tokarev, iar Shasa se târî după el în patru labe. În timp ce Moses învârtea pistolul, Shasa se aruncă din nou asupra lui şi

îl apucă de încheieturi cu amândouă mâinile. Se luptară pe podea, rostogolindu-se, lovindu-se și mârâind, încercând să pună mâna pe pistol.

Tara își revenise și, alergând în cameră, ridică transmițătorul. Stătea neajutorată cu el în mână.

– Moses, ce trebuie să fac? strigă ea.

Moses mormăi cu mare efort, în timp ce se rostogolea deasupra lui Shasa.

– Butonul galben! Apasă butonul galben!

În clipa aceea Blaine Malcomess intră alergând pe ușa deschisă.

– Oprește-o, Blaine, țipă Shasa. Vor să arunce în aer... Cotul lui Moses îl lovi în gură și îi întrerupse vorbele.

În timp ce Moses și Shasa încă se luptau pe podea, Blaine își întinse brațele către fiica sa.

– Haide, dă-mi aia, Tara.

– Nu mă atinge, tăticule. Se îndepărta de el, dar încerca să găsească butonul galben, căutându-l în timp ce se holba la tatăl ei. Nu încerca să mă oprești, tată.

– Blaine, gâfâi Shasa, dar se întrerupse când Moses încercă încă o dată să îi smulgă pistolul din mână.

Mușchii negri și încordați ai brațelor lui Moses se umflară și se contorsionară din cauza efortului, iar Shasa scoase un sunet înfundat din gât, încercând să îl țină.

Explozia de pe țeava pistolului lumină camera asemenea unui bliț și imediat se simți mirosul înțepător al prafului de pușcă ars.

Blaine Malcomess, cu brațele întinse înspre Tara, se învârti după ce glonțul îl nimeri și se clătină până se lovi de bibliotecă. Rămase acolo pentru o clipă și sângele începu să i se împrăștie într-un șuvoi negru pe cămașa lui albă, iar apoi căzu încet în genunchi.

– Tată! Tara aruncă transmițătorul și alergă la el. Se aruncă în genunchi lângă el.

Şocul îi slăbi strânsoarea lui Shasa pentru o clipă, iar Moses se eliberă şi sări în picioare, dar în timp ce se repezi către transmiţător, Shasa fu după el. Îl prinse pe Moses din spate când se aplecă deasupra transmiţătorului şi, ţinându-l cu o mână de după gât, îl trase, îndepărtându-l de acesta. În eforturile sale de a scăpa de strânsoarea din jurul gâtului, Moses aruncă pistolul şi se înfipse în braţul lui Shasa cu amândouă mâinile. Se luptară sălbatic, răsucindu-se şi mormăind, în timp ce transmiţătorul zăcea aruncat la picioarele lor.

Shasa îşi mută greutatea pe un picior şi, ridicându-l pe celălalt, îşi înfipse călcâiul în carcasa transmiţătorului; aceasta trosni strivindu-se, dar beculeţul roşu era încă aprins.

Stricăciunile aduse transmiţătorului îi insuflară lui Moses puterea unui nou efort şi aproape că scăpă din strânsoarea lui Shasa, răsucindu-se pentru a ajunge cu faţa înspre el, dar Shasa îşi adună toată puterea şi rămaseră piept în piept, gemând şi gâfâind, cu feţele scăldate de sudoare şi de salivă, mânjite de sângele care se scurgea din rana de la cap a lui Shasa.

Shasa reuşi să îl dezechilibreze din nou pentru o clipă şi ţinti din nou transmiţătorul. Piciorul căzu apăsat, iar transmiţătorul zbură alunecând de-a lungul podelei, lovindu-se de peretele din spatele biroului. La impact carcasa se desfăcu, firul se desprinse din mufă, iar becul roşu pâlpâi şi apoi se stinse.

Moses scăpă un strigăt sălbatic de disperare şi îl aruncă pe Shasa cu spatele peste birou. În timp ce acesta zăcea pe birou, Moses apucă pistolul de pe covor şi se clătină până în cadrul uşii deschise. Acolo se întoarse şi ridică Tokarevul, ţintind înspre Shasa.

– Tu! zise el gâfâind. Tu! dar mâinile îi tremurau, nereuşind să stabilizeze pistolul. Trase şi glonţul străpunse suprafaţa biroului deasupra capului lui Shasa, împrăştiind un val de aşchii.

Înainte ca Moses să apuce să tragă din nou, Manfred De La Rey se ivi în pragul uşii în spatele său. Observase neliniştea lui Shasa şi plecase din sală după acesta.

Aproximă situația dintr-o privire și reacționă instantaneu. Își ridică pumnul greu care îi adusese o medalie de aur la olimpiadă și îl izbi pe Moses Gama în gât, sub ureche.

Moses scăpă pistolul din mână și se prăbuși deasupra acestuia, pierzându-și cunoștința. Shasa se ridică de pe birou și alergă la Blaine.

– Sunt aici, șopti el, lăsându-se în genunchi lângă acesta. Lasă-mă să mă uit.

Tara murmura incoerent:

– Tăticule, îmi pare rău. N-am vrut să se întâmple asta. Am făcut ceea ce am crezut că e drept să fac.

Shasa încercă să o tragă la o parte, dar ea se agăță de Blaine, având sânge pe mâini și pe rochie.

– Lasă-l în pace, zise Shasa, dar acum devenise isterică, smucindu-l pe tatăl ei astfel încât capul i se clătina dintr-o parte în alta.

– Tăticule, vorbește-mi, tăticule.

Shasa se aplecă și o plesni cu putere, iar capul i se smuci într-o parte.

– Lasă-l, târfă criminală, rosti printre dinți, iar ea se târî de lângă el, fața începând să i se înroșească și să i se umfle de la lovitură. Shasa o ignoră și, cu blândețe, descheie haina costumului negru al lui Blaine.

Shasa era vânător și recunoscu culoarea strălucitoare și limpede a sângelui arterial clocotind cu mici balonașe din plămânii sfâșiați.

– Nu, șopti el. Te rog, nu!

Numai atunci își dădu seama că Blaine se uita la el, citindu-și moartea pe chipul lui.

– Mama ta... zise și aerul din plămâni pufni prin gaura de glonț din pieptul lui. Spune-i lui Centaine... Nu mai putu continua.

– Nu vorbi, zise Shasa. Vom chema un doctor. Strigă la Manfred uitându-se peste umăr, dar acesta era deja la telefon:

– Grăbește-te. Grăbește-te.

Dar Blaine îl apucă de mânecă, scuturându-l insistent.

– Iubesc... Se înecă în propriul sânge. Spune-i... iubesc... spune-i că o iubesc.

Reuşise să o spună în sfârşit şi suflă greu în timp ce sângele îi gâlgâia în piept – iar apoi îşi adună puterile pentru un ultim şi greu efort:

– Shasa, zise. Shasa, fiul meu – singurul meu fiu.

Capul lui nobil cu păr argintiu căzu în faţă, iar Shasa îl ţinu la piept, îmbrăţişându-l, cum înainte nu putuse să o facă.

Apoi, ţinându-l încă, Shasa plânse pentru omul care îi fusese prieten şi tată. Lacrimile îi ieşiră din orbita goală şi i se scurseră pe faţă de sub peticul de mătase, îmbinându-se cu propriul sânge şi picurându-i de pe bărbie.

Când Tara se târî în faţă pe genunchi şi se întinse să atingă cadavrul tatălui ei, Shasa îşi înălţă capul şi o privi.

– Nu-l atinge, zise calm. Să nu îndrăzneşti să-l mânjeşti cu atingerea ta.

Era o asemenea privire în singurul lui ochi, atâta dispreţ şi ură pe chipul său, încât se retrase de lângă el şi îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile. Încă în genunchi, începu să suspine isteric. Sunetul acesta îl făcu pe Shasa să-şi vină în fire. Îl întinse încet pe Blaine pe spate şi îi închise ochii cu vârfurile degetelor.

În pragul uşii Moses gemea şi tremura, iar Manfred trânti receptorul în furcă şi se duse la el. Rămase în picioare lângă el cu pumnii aceia uriaşi şi întrebă:

– Cine este?

– Moses Gama.

Shasa se ridică, iar Manfred bolborosi:

– Aşa, îl căutam de ani de zile. Ce făcea?

– Nu sunt sigur. Shasa se îndreptă către locul unde era întinsă Tricia şi se aplecă deasupra ei. Dar cred că a pus explozibil undeva prin parlament. Ăsta este transmiţătorul. Mai bine am evacua locul şi am aduce geniştii armatei... Nu trebui să termine propoziţia pentru că în acel moment din coridor se auzi

zgomotul oamenilor care alergau și trei agenți de pază dădură buzna în birou.

Manfred luă comanda imediat, strigându-le ordine:

– Puneți-i cătușele ticălosului ăstuia negru. Arătă înspre Moses. Iar apoi vreau să evacuați clădirea.

Shasa o eliberă pe Tricia, scoțându-i călușul la urmă, dar în clipa în care nu mai avu nimic în gură, Tricia arătă înspre Tara care stătea încă îngenuncheată și suspina lângă cadavrul lui Blaine.

– Ea...

Shasa nu o lăsă să termine. O apucă de încheietură și o ridică pe Tricia în picioare.

– Liniște! se răsti la ea, iar furia lui o reduse pe fată la tăcere pentru o clipă. O trase după el până în biroul ei și închise ușa. Ascultă-mă, Tricia. O privea în față, ținând-o încă de încheieturi.

– Dar a fost cu el. Tricia tremura. Ea a fost...

– Ascultă-mă. Shasa o zgâlțâi ca să o facă să tacă. Știu. Știu totul despre asta. Dar vreau să faci ceva pentru mine. Ceva pentru care îți voi rămâne veșnic recunoscător. O vei face?

Tricia își veni în fire și îl privi cu atenție. Îi văzu sângele și lacrimile pe față și simți că i se rupe inima pentru el. Shasa își luă batista din buzunarul din dreptul pieptului și își șterse fața.

– Pentru mine, Tricia. Te rog, repetă el, iar ea își înghiți saliva cu zgomot și clătină din cap.

– Dacă pot, încuviință ea.

– Nu spune nimic despre rolul jucat de soția mea în toată povestea asta până când poliția nu îți ia o declarație. Asta nu se va întâmpla prea târziu. Atunci le poți spune tot.

– De ce? întrebă ea.

– Pentru mine și pentru copiii mei. Te rog, Tricia.

Ea dădu din nou din cap și Shasa o sărută pe frunte.

– Ești o fată bună și curajoasă, îi spuse și apoi plecă.

Se întoarse în biroul lui. Agenții erau grupați în jurul lui Moses Gama. Avea cătușele puse, dar își înălță capul și se uită

atent la Shasa pentru o clipă. Era o privire mocnită, întunecată şi plină de furie. Apoi îl luară de acolo.

În birou era aglomeraţie şi gălăgie. Asistenţii de pe ambulanţă îmbrăcaţi în uniforme albe intrară pe uşă, aducând o targă. Un doctor, membru al parlamentului, care fusese chemat din sala de şedinţe, îl consulta pe Blaine care era întins pe spate, dar acum se ridică, scutură din cap şi le făcu semn celor care aduseseră targa să ia trupul lui Blaine. Agenţii îmbrăcaţi în uniforme, supravegheaţi de Manfred De La Rey, strângeau deja bucăţile transmiţătorului sfărâmat şi începuseră să urmărească firul până la sursă.

Tara stătea pe scaunul din spatele biroului, plângând încet cu faţa în mâini. Shasa trecu pe lângă ea şi se îndreptă către seiful din perete, ascuns în spatele unuia dintre tablouri.

Formă combinaţia şi deschise uşa de oţel, acoperind-o cu trupul său. Shasa ţinea întotdeauna două sau trei mii de lire în bancnote pentru urgenţe. Îndesă teancurile în buzunare, iar apoi căută repede printre paşapoartele familiei până îl găsi pe cel al Tarei. Încuie seiful, se duse la ea şi o trase în picioare.

– Shasa, n-am...

– Taci din gură, îi şuieră printre dinţi, iar Manfred De La Rey se uită la el din celălalt capăt al biroului. Este în stare de şoc, zise Shasa. O duc acasă.

– Întoarce-te cât de repede poţi, clătină Manfred din cap. Vom avea nevoie de o declaraţie.

Încă strângându-i braţul, Shasa o trase după el afară din birou şi pe coridor. Alarma de incendiu răsuna în toată clădirea, iar parlamentarii, vizitatorii şi personalul ieşeau în valuri pe uşa din faţă. Shasa se alătură lor şi de îndată ce ieşiră afară în lumina soarelui o conduse pe Tara către Jaguar.

– Unde mergem? întrebă Tara în timp ce maşina se îndepărta. Se făcu mică şi se ghemui în colţul banchetei arcuite.

– Dacă îmi mai vorbeşti o dată, s-ar putea să îmi pierd controlul, o avertiză el cu asprime. S-ar putea să nu mă pot abţine să te strâng de gât.

Tara nu mai vorbi până nu ajunseră la aeroportul Youngsfield, iar Shasa o împinse în carlinga Mosquito-ului albastru-argintiu.

– Unde mergem? repetă ea, dar Shasa o ignoră în timp ce făcea toate pregătirile pentru decolare, iar apoi rulă până la capătul pistei.

Nu spuse nimic până în momentul în care ajunseră la altitudinea de zbor, îndreptând și echilibrând avionul.

– Zborul de seară către Londra pleacă din Johannesburg la șapte. De îndată ce putem să luăm legătura prin radio o să-ți rezerv un loc, îi spuse. Vom ajunge cu aproximativ o oră înainte de decolare.

– Nu înțeleg, șopti ea în masca de oxigen. Mă ajuți să scap? Nu înțeleg de ce.

– În primul rând pentru mama. Nu vreau să știe că i-ai ucis soțul – asta ar distruge-o.

– Shasa, n-am... Plângea din nou, dar el nu simți nici o urmă de compasiune pentru ea.

– Taci din gură, zise. Nu vreau să-ți ascult bolboroselile. Nu vei cunoaște profunzimea sentimentelor mele pentru tine. Ură și dispreț sunt cuvinte blânde care nu le pot descrie. Își trase răsuflarea. Apoi continuă: După mama, o fac pentru copiii mei. Nu vreau ca ei să își trăiască viețile cu conștiința a ceea ce a fost mama lor cu adevărat. Este o povară prea mare pentru un tânăr.

Apoi rămaseră amândoi tăcuți, iar Shasa, care până atunci își înăbușise durerea teribilă a morții lui Blaine, o lăsă să iasă la suprafață și să pună stăpânire pe el. Pe scaunul de lângă el Tara își jelea și ea tatăl, umerii îi erau scuturați de un plâns spasmodic. Fruntea îi era albă ca varul, iar ochii îi erau ca niște răni.

La fel de puternică cum îi era durerea, era și ura lui Shasa. După ce zburară timp de o oră, îi vorbi din nou.

– Dacă te mai întorci vreodată în această țară, voi avea grijă să fii spânzurată. Asta este promisiunea mea solemnă. Voi divorța de tine pentru părăsirea domiciliului cât mai curând posibil.

Nu se pune problema de pensie alimentară, întreţinere sau custodia copiilor. Nu vei avea drepturi sau privilegii de nici un fel. În ceea ce ne priveşte, va fi ca şi cum nu ai fi existat niciodată. Mă aştept că vei putea să ceri azil politic undeva, chiar dacă va fi în Mama Rusie.

Rămase din nou tăcut, venindu-şi în fire şi recăpătându-şi pe deplin stăpânirea de sine.

– Nici măcar nu vei lua parte la înmormântarea tatălui tău, dar în fiecare clipă a fiecărei zile amintirea lui te va urmări. Este singura pedeapsă pe care pot să o abat asupra ta – doar Dumnezeu ştie că e îndeajuns. Dacă este drept, vina te va aduce încet în pragul nebuniei. Mă rog pentru asta.

Ea nu îi răspunse, dar îşi întoarse capul. Mai târziu, când se apropiau de Johannesburg, coborând de la trei mii de metri, cu zgârie-norii şi haldele de steril strălucind în lumina soarelui târziu întinzându-se în faţa lor, Shasa o întrebă:

– Te-ai culcat cu el, nu-i aşa?

Instinctiv ştiu că era ultima şansă pe care o avea să-i provoace durere şi se întoarse către el ca să-i vadă faţa când îi răspunse:

– Da, îl iubesc – şi suntem amanţi. Îl văzu cutremurându-se, dar voia să îl rănească şi mai mult şi continuă. În afară de moartea tatălui meu, nu regret nimic. Nu am făcut nimic de care să-mi fie ruşine. Dimpotrivă, sunt mândră că am cunoscut şi că am iubit un om ca Moses Gama – mândră de ce am făcut pentru el şi pentru ţara mea.

– Gândeşte-te la el cum se zbate şi cum se sufocă în ştreang şi fii mândră şi de asta, zise Shasa încet şi aterizâ.

Rulă avionul până la terminale, după care coborâră pe pistă şi se uitară unul la altul. Avea o vânătaie pe faţă în locul unde o lovise, iar vântul rece al savanei le umfla hainele şi le zbârlea părul. Îi înmână micul teanc de bancnote şi paşaportul.

– Ţi-am rezervat loc pentru zborul spre Londra. Ai aici destul cât să-ţi plăteşti biletul şi să te duci oriunde vrei. Vocea i se stinse în timp ce furia şi durerea puneau din nou stăpânire pe

el. În iad sau la spânzurătoare, dacă mi se îndeplinește dorința. Sper să nu mai aud de tine și să nu te mai văd niciodată.

Se întoarse să plece, dar ea strigă după el.

– Întotdeauna am fost dușmani, Shasa Courtney, chiar și în cele mai bune momente. Și vom fi dușmani până la sfârșit. În ciuda dorinței tale, vei mai auzi de mine. Îți promit.

Se urcă în Mosquito și îi trebuiră câteva minute ca să se simtă suficient de stăpân pe sine ca să pornească motoarele. Când privi din nou pe geam, ea dispăruse.

Centaine nu voia să-i lase să-l îngroape pe Blaine. Imaginea lui, întins sub pământ, umflat și intrat în putrefacție, era insuportabilă.

Mathilda Janine, fiica mai mică a lui Blaine, veni de la Johannesburg cu avionul companiei împreună cu soțul ei, David Abrahams, și amândoi stătură alături de restul familiei în primul rând al capelei memoriale de la crematoriu. Peste o mie de persoane participară la slujbă și atât doctorul Verwoerd, cât și Sir De Villiers Graaff, liderul opoziției, se aflau printre ei.

Centaine ținu mica urnă cu cenușa lui Blaine pe noptieră aproape o lună înainte de a-și face curaj. Îl chemă apoi pe Shasa și urcară amândoi pe deal până la stânca ei preferată.

– Obișnuiam adeseori să vin aici cu Blaine, șopti ea. Acesta va fi locul în care voi veni când voi simți nevoia să îl știu aproape de mine.

Avea aproape șaizeci de ani, iar când Shasa o privi cu compasiune văzu că pentru întâia oară părea cu adevărat bătrână. Firele argintii sclipeau în părul ei des și Shasa își dădu seama că în curând cele negre aveau să fie din ce în ce mai puține. Durerea îi îmblânzise privirea și îi arcuise în jos colțurile gurii, iar pielea ei fină și tinerească de care se îngrijea cu atâta atenție devenise parcă peste noapte ridată.

– Fă tu asta, te rog, Shasa, spuse ea și îi întinse urna.

Shasa o deschise şi păşi pe buza stâncii, fiind lovit din plin de vântul de sud-est. Cămaşa îi flutura în vânt asemenea unei păsări captive, iar el se întoarse şi privi spre ea.

Centaine îl încurajă cu o mişcare a capului, iar el ridică urna şi o răsturnă. Cenuşa se împrăştie precum praful în vânt, iar când urna fu goală, Shasa se întoarse încă o dată spre ea.

– Sparge-o! îi porunci ea, iar el izbi vasul de suprafaţa stâncii. Se făcu cioburi, iar ea oftă şi se clătină pe picioare.

Shasa fugi înspre ea şi o cuprinse în braţe.

– Moartea e singurul adversar pe care ştiu că n-am să-l învinge niciodată. Poate că de asta o urăsc atât de mult.

El o conduse spre piatra pe care stătea de obicei şi rămaseră tăcuţi vreme îndelungată, cu privirea pierdută peste Atlanticul bătut de vânt, apoi Centaine spuse:

– Ştiu că m-ai menajat. Acum povesteşte-mi despre Tara. Care a fost rolul ei în toate astea?

El îi povesti, iar când termină Centaine remarcă:

– Ai devenit complice la crimă. A meritat?

– Da. Aşa cred, răspunse el fără ezitare. Oare ce s-ar fi întâmplat cu noi, dacă aş fi permis să fie arestată şi pusă sub acuzare?

– Vor exista consecinţe?

Shasa scutură din cap.

– Manfred – încă o dată el ne va proteja. La fel cum a făcut cu Sean.

Shasa sesiză suferinţa de pe chipul ei când fusese rostit numele lui Sean. Asemenea lui, nici ea nu trecuse peste asta.

– Cu Sean a fost altceva, rosti ea calm, dar acum e vorba de crimă, trădare, încercarea de a asasina un şef de stat. E vorba de pregătirea unei revoluţii sângeroase şi de tentativa de a răsturna prin forţă un guvern. Poate Manfred să ne protejeze de asta? Şi dacă poate, de ce ar face-o?

– N-am cum să-ţi răspund la asta, mamă. Shasa o privi întrebător. Mă gândeam că poate îmi vei răspunde tu.

– Ce vrei să spui? întrebă ea, iar el se gândi că o prinsese nepregătită, pentru că, preț de o clipă, citi frică și confuzie în ochii ei. Moartea lui Blaine o făcuse mai înceată și mai vulnerabilă. Înainte nu s-ar fi trădat niciodată atât de repede.

– Protejându-ne pe noi, pe mine în special, Manfred se protejează pe el însuși și ambițiile lui politice, raționă Shasa precaut. Pentru că dacă eu sunt distrus, atunci – fiind protejatul lui – cariera lui ar fi pătată. Dar e ceva mai mult de atât. Mai mult decât pot eu să îmi închipui.

Centaine nu răspunse, dar își întoarse capul și privi spre ocean.

– E ca și cum Manfred De La Rey ar simți un fel de loialitate stranie față de noi sau o datorie pe care trebuie să o plătească – sau chiar un fel de vinovăție profundă față de familia noastră. E posibil, mamă? E ceva ce eu nu știu care l-ar putea face să se simtă obligat față de noi? E ceva ce mi-ai ascuns în toți acești ani?

O văzu zbuciumându-se și, la un moment dat, păru că avea să izbucnească rostind un adevăr îndelung ascuns, sau un secret îngrozitor pe care îl ținuse în ea prea multă vreme. Apoi chipul ei se înăspri și aproape că puteai să urmărești cum se acumulează forța și puterea de care fusese secătuită odată cu moartea lui Blaine.

Era un mic miracol. Părea să se scuture de povara vârstei. Ochii i se aprinseră, iar capul și umerii i se îndreptară încă o dată vădind cutezanță. Chiar și ridurile și cutele din jurul gurii și ochilor păreau să se fi netezit.

– De unde ți-a mai venit și ideea asta? întrebă ea tranșant, ridicându-se. Tristețea și jalea au durat prea mult. Blaine n-ar fi acceptat niciodată asta. Îl apucă pe Shasa de braț. Să mergem. Mai am încă o viață de trăit și muncă de făcut. Pe când se aflau la jumătatea coborâșului, întrebă subit: Când începe procesul lui Moses Gama?

– Pe zece, luna viitoare.

– Ştiai că mai de mult a lucrat pentru noi, acest Moses Gama?

– Da, mamă. Mi-am adus aminte de el. De asta am reuşit să îl opresc.

– Chiar şi pe atunci isca numai probleme. Trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă ca să ne asigurăm că va primi pedeapsa maximă. Măcar atât putem să facem pentru Blaine.

– Nu înţeleg de ce mi-l arunci mie în spate pe pigmeul ăsta, protestă Desmond Blake cu asprime.

Era la ziar de douăzeci de ani şi, înainte ca sticla de gin să preia controlul asupra lui, fusese cel mai bun jurnalist judiciar şi politic de la *Golden City Mail*. Cantităţile uriaşe de gin pe care le ingurgitase nu doar că îi plafonaseră cariera, dar îl făcuseră să albească, îi ridasera prematur chipul, îi distruseseră ficatul şi îl acriseră, fără să îi umbrească totuşi abilitatea de a pătrunde în mintea criminalilor şi perspicacitatea de a înţelege subtilităţile politice.

– Ei bine, este un băiat inteligent, îi explică redactorul rezonabil.

– Acesta este cel mai mare, cel mai senzaţional proces al secolului, zise Desmond Blake, iar tu vrei să mă car după mine cu un reporter începător, un bebeluş de ţâţă care n-ar fi în stare să scrie nici măcar un articol despre o expoziţie de flori sau despre o petrecere dată de primar.

– Cred că are potenţial – nu vreau decât să îl iei cu tine şi să îi arăţi cine trage sforile.

– Prostii! zise Desmond Blake. Acum spune-mi adevăratul motiv.

– Bine. Redactorul îşi arătă exasperarea. Adevăratul motiv este că bunica lui este Centaine Courtney şi tatăl lui este Shasa Courtney, iar în ultimele câteva luni Compania de Mine şi Finanţe Courtney a achiziţionat treizeci şi cinci la sută din acţiunile trustului nostru şi, chiar dacă nu mai ştii nimic altceva, ar trebui să mai ştii că nimeni nu o refuză pe Centaine Courtney,

cel puțin nu dacă vrei să mai rămâi în afaceri. Acum ia-l pe pușți cu tine și încetează să te mai plângi. Nu am timp să ne certăm – am un ziar de scos.

Desmond Blake își ridică amândouă mâinile deznădăjduit și, în timp ce se ridica să părăsească biroul, redactorul mai adăugă o ultimă amenințare explicită.

– Privește lucrurile astfel, Des. Va fi o garanție bună pentru slujba ta, mai ales pentru un reporter bătrân care are nevoie de bani pentru o sticlă de gin pe zi. Gândește-te la pușți ca la fiul șefului.

Desmond se întoarse mormăind în redacție. Îl știa pe băiat din vedere. Cineva i-l arătase odată spunându-i că era vlăstarul imperiului Courtney și întrebându-se cu voce tare ce naiba căuta aici, în loc să fie pe terenul de polo.

Desmond se opri lângă colțul biroului pe care Michael îl împărțea cu alți doi începători.

– Te numești Michael Courtney? întrebă, iar băiatul sări în picioare.

– Da, domnule. Michael era copleșit de faptul că cineva care își semna propria rubrică i se adresa direct.

– Rahat! zise Desmond cu amărăciune. Nimic nu este mai deprimant decât chipul luminos al tinereții și entuziasmului. Vino, băiete.

– Unde mergem? întrebă Michael și își luă haina nerăbdător.

– La George, băiete. Am nevoie de două pahare ca să-mi dea putere să trec și de această mică aventură.

La bar îl studie cu atenție pe Michael peste buza paharului.

– Prima lecție, băiete... Luă o înghițitură de gin tonic. Niciodată nimic nu este ceea ce pare a fi. Nimeni nu este vreodată ceea ce pretinde a fi. Asta să ți se întipărească bine în inimă. A doua lecție. Rămâi la sucul de portocale. Ce beau eu nu se cheamă degeaba năpasta mamelor. A treia lecție. Plătește întotdeauna pentru băuturi cu un zâmbet. Luă o altă înghițitură. Deci,

eşti din Cape Town, nu-i aşa? Ei, foarte bine, pentru că noi doi vom pleca acolo. Vom vedea un om condamnat la moarte.

Vicky Gama luă autobuzul până la Drake's Farm. Acesta nu ducea decât până la clădirea administrativă şi la noua şcoală de stat. Fu nevoită să parcurgă ultimul kilometru şi jumătate pe jos pe aleile înguste şi prăfuite dintre rândurile de case din cărămidă nearsă. Merse încet pentru că, deşi nu era însărcinată decât în luna a patra, începea să obosească repede.

Hendrick Tabaka era la el în magazin, urmărind încasările, dar veni numaidecât să o întâmpine pe Vicky şi ea îl salută cu respectul care i se cuvenea fratelui mai mare al soţului ei. O conduse la el în birou şi îl strigă pe unul dintre fii să îi aducă un scaun confortabil.

Vicky îl recunoscu pe Raleigh Tabaka şi îi zâmbi în timp ce acesta îi aşeza scăunul.

– Ai crescut şi ai devenit un tânăr frumos, Raleigh. Ai terminat şcoala?

– *Yebo, sissie.* Raleigh îi întoarse salutul politicos, dar reţinut pentru că, deşi era soţia unchiului său, era zulusă. Tatăl său îl învăţase să nu se încreadă în nici un zulus. Acum îl ajut pe tatăl meu, *sissie.* Învăţ meseria de la el şi în curând voi conduce singur unul dintre magazine.

Hendrick Tabaka îi zâmbi mândru fiului său preferat.

– Învaţă repede şi am mare încredere în băiat. Confirmă spusele lui Raleigh. În curând îl voi trimite la magazinul nostru din Sharpeville, lângă Vereeniging să înveţe meseria de brutar.

– Unde este fratele tău geaman, Wellington? întrebă Vicky, iar Hendrick Tabaka se încruntă imediat şi îi făcu semn lui Raleigh să plece din birou. De îndată ce rămaseră singuri, îi răspunse la întrebare supărat.

– Preoţii albi i-au înlănţuit sufletul lui Wellington. L-au ademenit de lângă zeii tribului său şi de lângă strămoşii săi şi l-au pus să-l servească pe Dumnezeul omului alb. Acest Isus,

Dumnezeu bizar cu trei capete. Mă îndurerează profund pentru că sperasem că Wellington, la fel ca Raleigh, să fie stâlp pentru bătrâneţile mele. Acum studiază să devină preot şi l-am pierdut.

Se aşează la mica masă dezordonată care îi servea drept birou şi îşi studie mâinile preţ de o clipă. Apoi îşi înalţă capul chel ca o ghiulea, scalpul fiindu-i brăzdat de cicatrice cutate din lupte vechi.

– Deci, soţie a fratelui meu, trăim nişte momente de mare durere. Moses Gama a fost prins de poliţia albilor şi nu ne putem îndoi de ce îi vor face. Deşi sunt copleşit de durere, nu pot să nu-mi amintesc că l-am avertizat că asta se va întâmpla. Un om înţelept nu aruncă însă cu pietre în leul care doarme.

– Moses Gama a făcut ce a ştiut că reprezintă datoria lui. Şi-a dus la capăt fapta pentru care a fost născut, zise Vicky încet. A dat o lovitură pentru noi toţi – pentru tine, pentru mine şi pentru copiii noştri. Îşi atinse burta unde sub uniforma albă de asistentă se vedeau primele semne ale sarcinii. Iar acum are nevoie de ajutorul nostru.

– Spune-mi cum pot fi de ajutor. Hendrick Tabaka îşi înclină capul. Pentru că nu mi-a fost numai frate, ci şi căpetenie.

– Avem nevoie de bani să angajăm un avocat care să-l apere la tribunalul albilor. Am fost să-l văd pe Marcus Archer şi pe ceilalţi membri ANC la casa de la Rivonia. Nu ne vor ajuta. Spun că Moses a acţionat fără încuviinţarea sau aprobarea lor. Spun că au căzut de acord să nu pună în pericol viaţa oamenilor. Spun că, dacă ne dau bani pentru apărarea lui, poliţia va urmări firul până la ei. Spun multe alte lucruri – orice, dar nu adevărul.

– Care este adevărul, sora mea? întrebă Hendrick.

Şi subit vocea lui Vicky fremătă de furie.

– Adevărul e că îl urăsc. Adevărul e că se tem de el. Adevărul e că îl invidiază. Moses a făcut ceea ce nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit. A aruncat o suliţă spre inima tiranului alb

și, deși nu și-a atins ținta, acum întreaga lume știe că a fost aruncată. Nu doar cei de pe aceste pământuri, dar și cei de dincolo de ocean, întreaga lume știe acum cine este conducătorul poporului nostru.

– Asta e adevărat, încuviință Hendrick. Numele lui e pe buzele tuturor.

– Trebuie să îl salvăm, Hendrick, fratele meu. Trebuie să facem tot ce ne stă în putință ca să îl salvăm.

Hendrick se ridică și merse la dulăpiorul din colț. Îl trase la o parte, scoțând la vedere ușa unui seif Chatwood vechi încastrat în perete.

Când deschise ușa de oțel verzui se văzu că seiful era plin cu teancuri de bancnote.

– Ăștia îi aparțin lui Moses. E partea lui. Ia cât ai nevoie, spuse Hendrick Tabaka.

Curtea Supremă a provinciei Cape din Africa de Sud se află lângă grădinile pe care Jan van Riebeeck, primul guvernator din Cape, le amenajase pentru a aproviziona corăbiile Companiei Olandeze a Indiilor de Est. De cealaltă parte a frumoaselor grădini se afla clădirea parlamentului pe care Moses Gama intenționase să o distrugă. Avea deci să fie judecat la mai puțin de cinci sute de metri de locul crimei pentru care era arestat.

Cazul trezi un puternic interes internațional, iar echipele de filmare și jurnaliștii începură să sosească în Cape Town cu o săptămână înainte de data la care era programat să înceapă procesul.

Vicky Gama ajunsese cu trenul după o călătorie de o mie șase sute de kilometri de-a lungul continentului de la Witwatersrand. Venise împreună cu avocatul alb care avea să-l apere pe Moses și cu mai mult de cincizeci dintre cei mai radicali membri ai Congresului Național African, majoritatea fiind, asemenea ei, sub treizeci de ani și mulți dintre ei făcând parte în secret din aripa militară a partidului condusă de Moses, *Umkhonto we*

Sizwe. Printre ei se afla și fratele ei vitreg, Joseph Dinizulu, acum un tânăr de aproape douăzeci și unu de ani, care studia la universitatea pentru negri Fort Hare pentru a deveni avocat. Călătoria tuturor fu plătită din banii pe care Vicky îi primise de la Hendrick Tabaka.

Molly Broadhurst îi întâmpină la gara din Cape Town. Vicky, Joseph și avocatul aveau să stea în casa ei din Pinelands pe durata procesului, iar celorlalți le aranjase cazarea în suburbiile pentru negri Langa și Guguletu.

Desmond Blake și Michael Courtney veniră împreună cu avionul de la Johannesburg, iar pe durata zborului Desmond profită din plin de oferta barului, în timp ce Michael își revărsă toată energia asupra carnețelului în care schiță un plan al cercetărilor pe care le considera necesare în legătură cu istoria ANC-ului și cu trecutul lui Moses Gama și al tribului său.

Centaine Courtney-Malcomess veni să-l aștepte la aeroport. Sosi însoțită de doi servitori care, făcându-l pe Michael să se simtă stânjenit, îi cărară singura valiză la Daimlerul galben pe care, ca de obicei, Centaine îl conducea ea însăși. De la plecarea Tarei, Centaine ajunsese din nou să se ocupe de Weltevreden.

– Ziarul ne-a rezervat camere la hotelul Atlantic, bunico, protestă Michael după ce își îmbrățișase bunica supus. E aproape de tribunal și de Biblioteca Națională.

– Prostii, spuse Centaine tranșant. Hotelul Atlantic colcăie de gândaci, iar Weltevreden este casa ta.

– Tata mi-a spus că nu voi mai fi bine-venit.

– Tatăl tău ți-a dus dorul chiar mai mult decât mine.

Shasa îl așeză pe Michael alături de el la masă și chiar și Isabella fu aproape cu totul exclusă din conversația lor. Shasa era atât de impresionat de maturitatea de curând dobândită a mezinului său, încât, a doua zi de dimineață, își instruise brokerul să mai cumpere alte o sută de mii de acțiuni în trustul care deținea *Golden City Mail*.

Manfred şi Heidi luară cina la Weltevreden cu o seară înainte de proces şi, în timp ce serveau cocktailurile de dinainte de masă, Manfred dădu glas îngrijorării pe care o împărtăşeau şi Shasa cu Centaine.

– Ceea ce trebuie să evite instanţa şi procurorii e să permită ca procesul să degenereze din judecarea unui ucigaş şi a unui terorist în punerea sub acuzare a sistemului nostru social şi a modului nostru de viaţă. Vulturii din presa internaţională s-au strâns deja avizi să ne înfăţişeze în cea mai nefavorabilă lumină şi, ca de obicei, să dea o imagine falsă şi distorsionată politicii de apartheid. Mi-aş dori doar să fi avut posibilitatea să controlăm instanţa şi presa.

– Ştii că nu pot să fiu de acord cu tine în chestiunea asta. Shasa se fâţâi în scaun. Independenţa totală a presei şi imparţialitatea sistemului juridic ne oferă credibilitate în ochii celorlalţi.

– Nu-mi da tu mie lecţii. Sunt avocat, îi reaminti înţepat Manfred.

Era ciudat cum, în ciuda unei relaţii consolidate şi profitabile pentru amândoi, nu deveniseră niciodată cu adevărat prieteni, iar animozităţile puteau oricând să reizbucnească între ei. Acum dură un timp până când tensiunea se risipi şi ei reafişară o cordialitate ostentativă. Abia atunci putu Manfred să-i spună lui Shasa:

– Am reuşit în sfârşit să convenim cu procuratura să nu înfăţişeze instanţei aspectul privind implicarea soţiei tale. Dincolo de dificultatea declanşării procedurilor de extrădare din Marea Britanie – ar cere cu siguranţă azil politic – mai este şi problema relaţiei ei cu Gama. Un bărbat negru şi o femeie albă... Expresia de pe chipul lui Manfred trăda un dezgust profund. E o chestiune care repugnă tuturor principiilor de bun-simţ. Aducerea în discuţie a subiectului n-ar oferi nici un avantaj procuraturii, ar oferi doar un subiect după care să alerge toată presa de scandal. Nu, n-ar face nimănui bine.

Manfred accentuă în mod deosebit această ultimă propoziție. Nu era nevoie să zică mai mult, dar Shasa ținu să clarifice lucrurile.

– Îți sunt profund îndatorat – pentru fiul meu, Sean, și acum pentru soția mea.

– *Ja*, îmi ești profund îndatorat, încuviință Manfred. Poate că într-o zi am să-ți cer ceva în schimb.

– Sper, zise Shasa. Nu-mi place să am datorii neplătite.

În fața Curții Supreme, amândouă trotuarele erau pline de oameni. Stăteau umăr lângă umăr și se răspândeau până în stradă, complicând eforturile agenților de circulație și îngreunând traficul.

Un afiș pe care scria „PROCESUL UCIGAȘULUI GUY FAWKES ÎNCEPE ASTĂZI" atârna clătinându-se de unul dintre stâlpii de iluminare stradală până când fu doborât de deplasarea mulțimii și călcat în picioare.

Cea mai aglomerată era intrarea cu coloane a Curții Supreme și, de fiecare dată când sosea unul dintre actorii principali ai dramei, jurnaliștii și fotografii înaintau. Procurorul le zâmbi și le făcu semn cu mâna asemenea unui star de cinema, dar majoritatea celorlalți, intimidați de mulțime, de lumina puternică a blițurilor și de întrebările urlate, fugiră spre intrare pentru a fi protejați de agenții de pază.

Cu doar câteva minute înainte de începerea sesiunii, un autobuz închiriat coti din mijlocul curgerii lente a traficului și înaintă către intrare. Rumoarea cântecelor crescu la apropierea acestuia, un refren obsesiv și încântător de voci africane care creșteau și coborau, vălurind țesătura complexă de sunete care înfiorau urechile ascultătorilor și le făceau pielea de găină.

Când autobuzul opri în cele din urmă în fața Curții Supreme, din el coborî în stradă o tânără zulusă. Purta un caftan larg în care se îmbinau verdele, galbenul și negrul, culorile Congresului

Național African, iar capul îi era înfășurat într-un turban în aceleași culori.

Sarcina îi împlinise trupul lui Vicky, sporindu-i frumusețea. Nu mai rămăsese nimic din fetița timidă de la țară. Își purta capul drept și înainta încrezătoare în sine ca o Evita africană.

Cameramanii își dădură seama instantaneu că li se oferea o ocazie neobișnuită și se avântară cu echipamentul după ei pentru a surprinde frumusețea ei întunecată și sunetul vocii ei în timp ce cânta cutremurătorul imn al libertății.

– *Nkosi Sikelel'i Afrika* – Doamne, ocrotește Africa.

În spatele ei, ținându-se de mâini și cântând, veneau toți ceilalți, unii albi, precum Molly Broadhurst, indieni sau de culoare, precum Miriam sau Ben Afrika, dar majoritatea africani adevărați. Se îmbulziră pe scările de la tribunal să intre în partea galeriei din sala de judecată rezervată celor care nu erau albi și să se răspândească pe coridoarele de afară.

În restul sălii se înghesuiseră presa și curioșii, în timp ce o secțiune separată fusese rezervată observatorilor din corpul diplomatic. Fiecare ambasadă își trimisese reprezentanți.

La fiecare intrare din tribunal se aflau agenți de pază cu arme pe umăr și patru polițiști cu gradul de ofițer fuseseră plasați în jurul boxei acuzaților. Prizonierul era un ucigaș și un revoluționar periculos. Nu voiau să riște.

Cu toate acestea, când intră în boxa acuzaților, Moses Gama nu părea să întruchipeze nici unul din aceste lucruri. Cât statuse în închisoare slăbise, dar asta nu făcea decât să-i scoată în evidență statura înaltă și umerii lați. Obrajii îi erau supți, iar oasele feței și ale frunții erau mai proeminente, dar stătu mai mândru ca niciodată, cu bărbia ridicată și cu strălucirea aceea întunecată și mesianică în privire.

Prezența lui era atât de copleșitoare, încât părea că pusese stăpânire pe sală; rumoarea și murmurele de curiozitate având-l în față erau însoțite de un sentiment aproape tangibil de respect. În spatele galeriei, Vicky Dinizulu se ridică în picioare

şi începu să cânte, iar ceilalţi din jurul ei o acompaniară la refren. Ascultându-i vocea frumoasă şi răsunătoare, Moses Gama îşi înclină capul uşor, dar nu zâmbi şi nu dădu alte semne de apreciere.

Cântecul libertăţii al lui Vicky fu întrerupt de un strigăt:

– *Stilte in die hof! Opstaan!* Linişte în sală! Ridicaţi-vă!

Era preşedintele tribunalului din Cape, purtând roba stacojie care arăta că era vorba de un proces penal, aşezându-se pe fotoliul de sub baldachinul din lemn sculptat.

Judecătorul André Villiers era un bărbat solid cu un stil flamboaiant de a prezida. Avea reputaţia de a fi un mare amator de mâncare, de vinuri bune şi de fete frumoase. Era, de asemenea, cunoscut pentru sentinţele neîndurătoare pe care le dădea în cazul infracţiunilor violente.

Acum se aruncă greoi în fotoliu şi se uită încruntat prin sala de judecată, în timp ce era citită lista de acuzaţii, dar privirea lui se oprea preţ de câteva clipe asupra fiecărei femei, durata examinării fiind proporţională cu frumuseţea acesteia. Asupra lui Kitty Godolphin se opri cel puţin două secunde, iar când ea îi surâse cu zâmbetul acela angelic de fetiţă, clipi uşor înainte de a trece mai departe.

Pe listă erau trecute patru acuzaţii principale împotriva lui Moses Gama, două de tentativă de crimă, una de înaltă trădare şi ultima de crimă. Fiecare dintre acestea era considerată o infracţiune gravă, dar Moses Gama nu trădă nici o emoţie în timp ce erau citite cu voce tare.

Judecătorul Villiers rupse tăcerea care urmă după ce lista fu citită:

– Cum pledaţi în faţa acestor acuzaţii?

Moses se aplecă în faţă, cu pumnii încleştaţi de marginea boxei acuzaţilor, iar vocea îi era scăzută şi plină de dispreţ, dar ajunse în fiecare colţ al sălii pline.

– Verwoerd şi guvernul lui violent ar trebui să se afle în această boxă a acuzaţilor. Pledez nevinovat.

Moses se așeză și nu își ridică privirea când judecătorul întrebă cine va reprezenta Coroana, și nici când procurorul se prezentă curții, dar, când Villiers întrebă cine îl reprezintă pe acuzat, înainte ca avocatul adus de Vicky și de Hendrick Tabaka să poată răspunde, Moses sări din nou în picioare.

– Eu! strigă el. Mă aflu la acest proces pentru aspirațiile poporului african. Nimeni altcineva nu poate vorbi în numele meu. Sunt liderul poporului meu, voi răspunde pentru mine și pentru acesta.

Sala fu cuprinsă de consternare, și se produse atâta rumoare, încât, preț de câteva momente, judecătorul bătu în van cu ciocănelul, cerând să se facă liniște și, când în cele din urmă obținu ce voia, îi amenință.

– Dacă mai văd o dată o asemenea manifestare de sfidare a curții, nu voi ezita să vă evacuez.

Se întoarse către Moses Gama să discute cu el și să încerce să îl convingă să accepte să fie reprezentat legal, dar Moses îl întrerupse.

– Cer să se consemneze de îndată că dumneavoastră, judecătorul Villiers, vă autorecuzați, îl provocă, iar judecătorul în roba lui stacojie clipi și rămase pentru o clipă uluit și tăcut.

Apoi zâmbi furios de impertinența prizonierului și îl întrebă:

– Pe ce temeiuri înaintați această cerere?

– Pe temeiul că dumneavoastră, ca judecător alb, sunteți incapabil să fiți imparțial și drept față de mine, un negru, obligat să mă supun legilor imorale ale unui parlament în care nu sunt reprezentat.

Judecătorul scutură din cap, jumătate exasperat, jumătate admirativ.

– O să vă resping cererea de autorecuzare, zise. Și am să vă solicit să acceptați serviciile cât se poate de calificate ale avocatului care a fost desemnat să vă reprezinte.

– Nu accept nici serviciile lui, nici competența acestei curți de a mă condamna. Pentru că toată lumea știe că asta propuneți.

Nu accept decât verdictul bietului meu popor subjugat şi al naţiunilor libere. Lăsaţi în seama lor şi a istoriei să decidă dacă sunt vinovat sau nevinovat.

Presa fu electrizată, unii dintre ei erau atât de fermecaţi, încât nu făcură nici un efort să-şi noteze cuvintele lui. Nici unul dintre ei nu avea să le uite vreodată. Pentru Michael Courtney, care stătea pe rândul din spate în secţiunea rezervată presei, fu o revelaţie. Trăise alături de africani toată viaţa, familia sa îi angaja cu miile, dar până în acel moment nu întâlnise niciodată un negru atât de demn şi cu o prezenţă atât de copleşitoare.

Judecătorul Villiers se încovoie în fotoliu. Stătea întotdeauna drept şi autoritar în locul său sub privirile tuturor celor prezenţi din sală, dominându-i cu aplombul unui actor înnăscut. Acum simţise că întâlnise un egal. Atenţia tuturor era atrasă de Moses Gama.

– Prea bine, spuse în cele din urmă judecătorul Villiers. Domnule procuror, acuzarea poate începe expunerea cazului.

Procurorul era un profesionist desăvârşit, iar cazul era infailibil. Îl pregătise cu o atenţie meticuloasă pentru fiecare detaliu, vădind logică şi abilitate.

Îşi prezentă rând pe rând probele în faţa curţii. Cablurile şi detonatorul electric, pistolul Tokarev şi încărcătoarele de rezervă. Deşi se considerase că era prea periculos să fie aduse în sala de judecată calupurile de explozibil plastic şi detonatorii, fotografii ale acestora fură puse la dispoziţia curţii şi acceptate. Masa de altar folosită drept scrin era prea mare pentru a fi adusă în sală, dar şi de această dată fotografiile fură acceptate de către judecătorul Villiers. Veniră apoi la rând fotografiile îngrozitoare cu biroul lui Shasa, cu trupul lui Blaine acoperit lângă bibliotecă, cu sângele îmbibat în covor, cu mobilele sfărâmate şi hârtiile împrăştiate peste tot. Centaine întoarse capul când fură prezentate, iar Shasa o strânse de braţ şi încercă să o ascundă de privirile curioase.

După ce toate probele fură înregistrate, procurorul chemă primul martor.

– Îl chem pe Domnia Sa ministrul Minelor și al Industriei, domnul Shasa Courtney.

Shasa urma să stea în boxa martorilor pentru întreaga zi și a doua zi de dimineață, descriind în detaliu cum descoperise și împiedicase atentatul.

Procurorul se întoarse în copilăria lui, când îl cunoscuse pe Moses Gama, și, în timp ce Shasa descria relația lor, Moses ridică pentru întâia dată capul și îl privi direct pe Shasa. În ciuda încercării lui Shasa de a descoperi cea mai mică urmă a simpatiei pe care o împărtășiseră odinioară, nimic nu indica asta. Privirea lui Moses Gama era cruntă și neclintită.

Când procurorul termină în cele din urmă cu Shasa, se întoarse spre acuzat.

– Martorul vă aparține, spuse el, iar judecătorul Villiers se îndreptă în scaun.

– Doriți să interogați martorul?

Moses scutură din cap și privi în altă parte, dar judecătorul insistă.

– Va fi ultima șansă care vi se oferă de a interoga sau de a recuza dovezile martorului. Insist să profitați de ea.

Moses își încrucișă brațele peste piept și își închise ochii ca și cum ar fi dormit, iar din secțiunea non-albilor se auziră hohote de râs și lovituri de picioare.

Judecătorul Villiers ridică glasul:

– E ultimul avertisment, iar sub efectul furiei lui se așternu tăcerea.

În următoarele patru zile procurorul își interogă martorii.

Tricia, secretara lui Shasa, explică firesc cum Moses reușise să intre în birou deghizat în șofer și cum, în ziua când avusese loc crima, Moses o prinsese și o legase. Cum îl privise trăgând lovitura fatală care îl omorâse pe colonelul Malcomess.

– Doriți să interogați martorul? întrebă judecătorul Villiers și din nou Moses clătină din cap.

Manfred De La Rey își prezentă mărturia și descrise cum îl găsise pe Moses Gama cu pistolul în mână și pe Blaine Malcomess întins pe podea, stingându-se din viață. Cum îl auzise strigând: „Tu! Tu!" și cum îl văzuse trăgând în mod deliberat către Shasa Courtney.

– Doriți să interogați martorul? întrebă judecătorul, iar de data aceasta Moses nici măcar nu-și mai ridică privirea.

Un inginer electrician descrise echipamentul recuperat și identifică transmițătorul ca fiind de origine rusă. Un expert în explozibili vorbi curții despre puterea distructivă a explozibilului plastic plasat sub fotoliile membrilor guvernului.

– După părerea mea ar fi fost de ajuns să distrugă în totalitate sala de întruniri și încăperile vecine. În mod cert, ar fi omorât toate persoanele din sală și pe majoritatea celor din hol și din birourile care se aflau în apropiere.

După ce fiecare dintre martori își termină de prezentat mărturia, Moses refuză din nou să îi interogheze. Acuzarea își terminase de prezentat cazul la sfârșitul celei de-a patra zile, iar judecătorul Villiers suspendă ședința, adresându-i-se pentru ultima dată prizonierului.

– Când curtea se va reuni luni, vi se va cere să răspundeți acuzațiilor care vi se aduc. Trebuie să vă readuc la cunoștință natura gravă a acestor acuzații și să vă atrag atenția că propria dumneavoastră viață se află în joc. Vă solicit din nou să acceptați serviciile unui avocat legal.

Moses Gama îi zâmbi cu dispreț.

În seara aceea cina la Weltevreden fu un eveniment sumbru. Singurul care nu era afectat de întâmplările de peste zi era Garry, care venise cu Mosquito-ul de la mina Silver River pe perioada weekendului.

În timp ce restul familiei stătea tăcută, fiecare dintre ei gândindu-se la evenimentele din acele ultime zile şi la implicaţiile acestora, Garry le prezenta entuziasmat lui Centaine şi lui Shasa ultimul lui plan de reducere a costurilor la mină.

– Accidentele ne costă prin pierderea producţiei. Recunosc că în ultimii doi ani rata noastră de siguranţă este aproximativ medie raportată la întreaga industrie minieră, dar, dacă am putea diminua accidentele mortale la unul într-o sută de mii de schimburi sau chiar mai bine de atât, atunci am putea reduce costurile totale de producţie cu peste douăsprezece procente. Asta înseamnă douăzeci de milioane de lire pe an. La asta se va adăuga şi satisfacţia şi colaborarea muncitorilor. Am introdus toate aceste cifre în computer.

În spatele ochelarilor, ochii lui Garry sclipiră când menţiona această tehnologie. Shasa aflase atât de la Dave Abrahams, cât şi de la managerul general de la Silver River că Garry stătea uneori întreaga noapte în faţa unuia dintre terminalele noului computer IBM pe care compania îl achiziţionase în cele din urmă.

– Băiatul se pricepe la maşinăria asta cel puţin la fel de bine, dacă nu mai bine, decât oricare dintre operatorii angajaţi. Aproape că poate să îl facă să stea în două labe şi să fredoneze *God Save the Queen*[1].

David Abrahams nu căutase să îşi ascundă admiraţia, dar Shasa remarcă dezaprobator, pentru a-şi ascunde mândria paternă:

– Anul viitor, când vom deveni republică, se va dovedi o realizare redundantă.

– Oh, Garry, eşti groaznic de plictisitor, îl întrerupse în sfârşit Isabella. Toată discuţia asta despre taxe şi calcule – şi, mai mult, la cină. Nu e de mirare că nu-ţi poţi găsi o prietenă.

– Pentru prima dată cred că Bella are dreptate, zise Centaine încet de la celălalt capăt al mesei. E de-ajuns pentru o singură

---

[1] Imnul Marii Britanii (n.tr.)

seară, Garry. Pur şi simplu nu mă pot concentra pentru moment. Cred că a fost una dintre cele mai groaznice săptămâni din toată viaţa mea, să fiu nevoită să-l privesc pe monstrul ăla cu mâinile pătate de sângele lui Blaïne, stând acolo, sfidându-ne pe toţi şi bătându-şi joc de sistemul nostru judiciar. Ameninţă că va distruge întreaga structură guvernamentală, să producă haos şi să ne afunde în aceeaşi sălbăticie a Africii care exista în ţară înainte să sosim noi, albii. Apoi ne zâmbeşte superior din boxa acuzaţilor. Îl urăsc. N-am urât niciodată pe nimeni sau nimic la fel de mult cum îl urăsc pe el. Mă rog în fiecare seară să fie spânzurat.

În mod neaşteptat, Michael fu cel care răspunse.

– Da, îl urâm, bunico. Îl urâm pentru că ne e teamă de el şi ne e teamă de el pentru că nu îl înţelegem nici pe el, şi nici poporul căruia îi aparţine.

Îl priviră toţi uluiţi.

– Sigur că îl înţelegem, zise Centaine. Am trăit în Africa întreaga noastră viaţă. Îi înţelegem mai bine ca oricine altcineva.

– Nu cred, bunico. Cred că, dacă l-am fi înţeles cu adevărat şi dacă am fi ascultat ce are omul ăsta de spus, Blaine ar fi acum în viaţă. Cred că ar fi putut să ne fie aliat, şi nu duşman de moarte. Cred că Moses Gama ar fi putut să fie un cetăţean valoros şi foarte respectat, şi nu un prizonier ameninţat cu moartea.

– Ce idei bizare ai cules de pe la ziarul ăla al tău! Ţi-a ucis bunicul, zise Centaine şi îi aruncă o privire lui Shasa peste masă.

– Avem alte probleme la care să ne gândim, spuse tatăl său, dar Michael continuă fără să-l ia în seamă.

– Moses Gama va muri spânzurat – cred că toţi ştim asta. Dar cuvintele şi ideile lui vor dăinui. Ştiu acum de ce a trebuit să fiu jurnalist. Ştiu ce trebuie să fac. Trebuie să explic aceste idei oamenilor din această ţară, să le arăt că sunt întemeiate şi corecte şi nicidecum periculoase. Speranţele pentru supravieţuirea noastră ca naţiune sălăşluiesc în aceste idei.

– Am făcut bine că le-am spus servitorilor să plece, îl întrerupse Centaine. N-am crezut niciodată că voi auzi asemenea cuvinte rostite în sufrageria de la Weltevreden.

Vicky Gama aşteptă mai bine de o oră în sala de vizite a închisorii de pe Roeland Street, în timp ce gardienii examinau conţinutul pachetului pe care i-l adusese lui Moses şi încercau să se hotărască dacă să îi permită sau nu să i-l înmâneze prizonierului.

– Sunt doar haine, sublinie Vicky rezonabil.

– Astea nu sunt haine obişnuite, protestă gardianul-şef.

– Sunt robele tradiţionale ale tribului soţului meu. Are dreptul să le poarte.

Până la urmă fu chemat directorul închisorii ca să judece situaţia şi, când în cele din urmă îşi dădu aprobarea, Vicky i se plânse:

– Oamenii dumneavoastră au fost nepoliticoşi şi răuvoitori faţă de mine.

Îi zâmbi sarcastic.

– Mă întreb cum ne veţi trata dumneavoastră, doamnă, dacă, alături de fraţii dumneavoastră din ANC, aţi pune mâna pe putere. Mă întreb dacă ne veţi permite măcar un proces din politeţe sau dacă ne veţi măcelări pe străzi cum a încercat soţul dumneavoastră să facă.

Când lui Vicky i se permise în cele din urmă să îi înmâneze pachetul lui Moses sub supravegherea atentă a patru gardieni, acesta o întrebă:

– A cui a fost ideea?

– A fost a mea, dar Hendrick e cel care a plătit pentru piei şi soţiile lui le-au cusut.

– Eşti o femeie inteligentă, o laudă Moses, şi o soţie supusă.

– Tu, stăpânul meu, eşti o mare căpetenie şi se cuvine să porţi robele potrivit rangului tău.

Moses ridică mantia din piei de leopard, grea, de culoare auriu strălucitor, decorată cu rozete negre.

– Ai înțeles, încuviință el din cap. Ai văzut necesitatea de a folosi sala de judecată a omului alb ca pe o scenă de unde să strigăm lumii că tânjim după libertate.

Vicky își coborî privirea și vorbi cu glas scăzut:

– Tu nu trebuie să mori, stăpânul meu. Dacă mori, atunci o mare parte din visul nostru pentru libertate va muri odată cu tine. Nu te vei apăra, de dragul meu și de dragul poporului nostru?

– Nu, nu voi muri, o asigură el. Marile națiuni ale lumii nu vor permite să se întâmple asta. Marea Britanie și-a precizat deja poziția și America nu-și poate permite să-i lase să mă execute. Chiar această națiune este răvășită de lupta americanilor de culoare – nu își permite să îngăduie moartea mea.

– Nu mă încred în altruismul marilor națiuni, spuse Vicky încet.

– Atunci încrede-te că își urmăresc propriul interes, îi spuse Moses Gama. Și încrede-te în mine.

Când Moses Gama se ridică în fața instanței, purtând roba neagră-aurie din piei de leopard, păru o reîncarnare a unuia dintre străvechii regi negri. Toate privirile erau ațintite asupra lui.

– Nu chem nici un martor, le spuse Gama cu gravitate. Tot ce voi face e să comunic o declarație din boxa acuzaților. Doar cu atât sunt dispus să cooperez în această mascaradă de justiție.

– Onorată instanță, procurorul sări imediat în picioare. Trebuie să atrag atenția curții...

– Vă mulțumesc! îl întrerupse judecătorul Villiers pe un ton glacial. Nu am nevoie să mi se spună cum să conduc acest proces, iar procurorul se afundă înapoi în scaun, scoțând încă sunete nearticulate de protest.

Greoi, judecătorul în robă stacojie își îndreptă din nou atenția către Moses Gama.

– Ceea ce domnul procuror încearcă să îmi spună este că trebuie să vă fac să înțelegeți că, dacă nu intrați în boxa martorilor și nu depuneți jurământul, și că, dacă nu vă supuneți unui interogatoriu, atunci ceea ce aveți de spus va avea prea puțină importanță în desfășurarea procesului.

– Un jurământ față de Dumnezeul omului alb, în această sală de judecată cu un judecător alb și cu un procuror alb, cu martori ai acuzării albi și cu polițiști albi la uși. Nu binevoiesc să mă supun unei asemenea justiții.

Judecătorul Villiers scuturâ din cap cu o expresie tristă pe chip și își întoarse mâinile cu palmele în sus.

– Prea bine, ați fost avertizat de consecințe. Puteți să începeți declarația.

Moses Gama rămase tăcut vreme îndelungată, iar apoi începu încet.

– A fost odată un băiețel care cutreiera fericit de-a lungul unor tărâmuri frumoase, care bea apă din râurile dulci și limpezi, care asculta cu plăcere ciripitul păsărilor și studia jocurile antilopelor și ale pangolinilor, și toate minunatele ființe sălbatice, un băiețel care avea grijă de turmele tatălui său și care seara stătea lângă foc și asculta poveștile despre marii eroi ai poporului său, despre Bambata, Sekhukhuni și despre atotputernicul Chaka. Acest băiat se credea parte dintr-un popor pașnic, stăpân peste ținuturile unde-și ducea traiul și liber să înainteze încrezător și fericit oriunde ar fi vrut. Apoi, într-o zi, pe când băiatul avea nouă ani, o ființă bizară veni la kraalul în care locuia, o creatură cu chip roșu și purtări de stăpân, iar băiatul văzu că oamenilor le era frică, chiar și tatăl și bunicul său, care erau căpetenii ale tribului, se temeau așa cum nu-i mai văzuse niciodată temându-se.

Nu se auzi nici un sunet și nici o mișcare în sala de judecată plină, în timp ce Moses Gama le descria cum își pierduse inocența și cum descoperise adevărurile dureroase ale existenței sale. Le descrise consternarea aflând că universul așa cum îl știa

el se dovedise a fi o iluzie. Le spuse despre prima lui călătorie în lumea de afară unde aflase că, fiind un bărbat cu pielea neagră, existau locuri unde existența sa era restrânsă și limitată.

Când se dusese în orașele albilor, descoperise că nu putea să se plimbe pe stradă după ora interdicției fără să aibă permis, că nu putea să trăiască în afara zonelor care fuseseră ridicate pentru poporul său la periferia orașului, dar lucrul cel mai important pe care îl aflase era că nu putea merge la școlile albilor. Văzuse că aproape fiecare clădire publică avea o intrare separată pentru el, că existau calificări pe care nu avea voie să le dobândească și că aproape în toate privințele era considerat ca fiind diferit și inferior, condamnat prin culoarea pielii sale să rămână întotdeauna pe treapta de jos a existenței.

Totuși, știa că era un om ca oricare altul, împărtășind aceleași speranțe și dorințe. Știa că inima lui bătea la fel de tare și că trupul îi era la fel de puternic, că era la fel de inteligent și de pătrunzător ca oricine altcineva. Se hotărâse că, pentru a-și depăși condiția care îi fusese impusă, era nevoie să-și folosească mai degrabă mintea, și nu corpul asemenea unui animal de povară, așa cum majoritatea semenilor săi erau forțați să o facă.

Se întorsese către cărțile albilor și fusese uimit să descopere că eroii poporului său erau descriși drept sălbatici, hoți de vite și rebeli trădători. Că până și cel mai înțelegător și binevoitor dintre autorii pe care îi citise vorbea despre semenii săi ca despre niște copii, nefiind capabili să raționeze și să gândească singuri, copii care trebuiau serios protejați, însă fără să li se îngăduie să ia parte la deciziile care le guvernau viețile.

Le spuse cum, în cele din urmă, își dăduse seama că totul era o minciună monstruoasă. Că el nu era diferit, că dacă pielea sa era neagră nu însemna că nu era curat, sau că era contaminat, sau că era un copil. Știuse atunci care era scopul lui pe acest pământ.

– Am ajuns să îmi dau seama că lupta împotriva nedreptății este viața mea, spuse simplu. Știam că trebuie să îi fac pe

oamenii albi care ne conduc pe mine şi pe poporul meu să înţeleagă.

Le explică apoi cum fiecare dintre încercările lui de a-i face pe oamenii albi să asculte eşuaseră. Cum toate eforturile poporului său nu conduseseră decât la mai multe sălbăticii şi legi draconice, la asupriri mai crunte.

– În cele din urmă a trebuit să accept că nu-mi rămăsese decât o singură cale de urmat. Aceasta era să ridic armele şi să lovesc capul şarpelui al cărui venin îmi otrăvea şi distrugea poporul.

Rămase tăcut, iar oamenii, care îl ascultaseră întreaga dimineaţă într-o tăcere totală şi rigidă, oftau şi se foiau, dar, de îndată ce Moses Gama îşi deschise braţele, redeveniră complet atenţi.

– Fiecare om are dreptul şi datoria sacră de a-şi apăra familia şi naţiunea contra tiranului, de a lupta împotriva nedreptăţii şi a sclaviei. Când face acest lucru, devine un războinic şi nu un criminal. Îi provoc pe acest judecător şi această Curte a omului alb să mă trateze ca pe un soldat şi un prizonier de război. Pentru că asta sunt.

Moses Gama îşi ridică pieile de leopard şi se aşeză, lăsându-i pe toţi tulburaţi şi tăcuţi.

Judecătorul Villiers stătuse pe toată perioada cuvântării cu bărbia sprijinită în palmă, clipind concentrat din ochi, dar acum îşi coborî mâna şi se aplecă în faţă pentru a-l scruta pe prizonier.

– Susţineţi că sunteţi liderul poporului din care faceţi parte.

– Da, răspunse Moses.

– Un lider este ales sau votat. Dumneavoastră cum aţi fost ales?

– Când un popor asuprit nu are glas, atunci liderul său iese în faţă din proprie iniţiativă şi vorbeşte în numele acestuia, îi răspunse Moses.

– Deci v-ați autoproclamat lider, îi spuse judecătorul încet. Și decizia dumneavoastră de a declara război societății noastre a fost individuală. Așa este?

– Suntem implicați într-un război colonial de eliberare, răspunse Moses Gama. La fel ca frații noștri din Algeria și Kenya.

– Atunci sunteți de acord cu metodele folosite de gruparea Mau Mau?

– Cauza lor este una dreaptă – metodele lor, oricare ar fi fost acestea, sunt, așadar, unele drepte.

– Scopul scuză mijloacele – orice mijloace?

– Lupta pentru eliberare înseamnă totul, în numele libertății orice faptă devine sacră.

– Măcelărirea și mutilarea nevinovaților, a femeilor și a copiilor. Sunt și acestea fapte justificabile?

– Dacă un nevinovat trebuie să moară pentru ca alții o mie să fie liberi, atunci este justificabil.

– Spuneți-mi, Moses Gama, credeți în democrație – în conceptul de „Un om, un vot"?

– Cred că fiecare are dreptul să voteze pentru a-și alege liderii națiunii.

– Și după ce liderii sunt aleși, ce ar trebui să se întâmple?

– Cred că oamenii ar trebui să se supună înțelepciunii liderilor aleși de ei.

– Un stat cu un singur partid – cu un președinte pe viață?

– Asta este tradiția africanilor, încuviință Moses Gama.

– Este totodată și metoda marxiștilor, observă judecătorul Villiers sec. Spuneți-mi, Moses Gama, ce face un guvern totalitar negru să fie superior unui guvern totalitar alb?

– Dorințele majorității poporului.

– Și consimțământul poporului dumneavoastră, de care numai dumneavoastră sunteți conștient, vă fac să fiți un cruciat sfânt – mai presus de legile oamenilor civilizați?

– În această țară nu există asemenea legi, pentru că oamenii care fac legile sunt niște barbari, spuse Moses Gama încet, iar judecătorul Villiers nu mai avu alte întrebări să-i pună.

Douăzeci și patru de ore mai târziu, domnul judecător André Villiers își prezentă sentința în fața unei audiențe tăcute și nerăbdătoare.

– Temeiurile cazului pe care procuratura l-a instrumentat împotriva acuzatului aduc în discuție problema modului în care un individ reacționează în fața a ceea ce percepe ca fiind o nedreptate. Se ridică problema privind drepturile sau datoria individului de a se opune acelor legi pe care le consideră nedrepte sau rău intenționate. A trebuit să reflectez asupra loialității pe care o persoană o datorează unui guvern care a fost ales printr-un proces de la care aceasta a fost exclusă cu desăvârșire, cu atât mai mult un guvern care s-a angajat într-un program legislativ care îi va sustrage în mod deliberat acestei persoane majoritatea drepturilor fundamentale, a privilegiilor și a avantajelor acelei societăți din care face parte... Timp de aproape o oră judecătorul Villiers dezvoltă și examină aceste afirmații, iar apoi rezumă. Am ajuns în consecință la concluzia că unui stat în care individului îi sunt refuzate drepturile democratice de bază ale reprezentării, unui astfel de stat nu i se datorează loialitate. Drept urmare îl găsesc pe acuzat nevinovat la acuzația de înaltă trădare.

Din sală se auzi un răcnet gutural, iar în secțiunea non-albă a galeriei se cânta și se dansa. Judecătorul Villiers îi privi pentru aproape un minut, iar acei membri ai curții care îl cunoșteau bine fură uimiți de îngăduința lui. Dar trăsăturile judecătorului fură schimonosite de o compasiune neobișnuită și de o tristețe teribilă când luă ciocănelul ca să îi liniștească.

Când se făcu liniște, vorbi din nou.

– Trec acum la celelalte acuzații aduse prizonierului. Acelea de crimă și de tentativă de crimă. Cu ajutorul celor mai

remarcabili și de încredere martori, acuzarea a prezentat un caz pe care acuzatul n-a încercat să îl combată. Admit că acuzatul a plasat o mare cantitate de explozibil în sala de întruniri a parlamentului sud-african cu intenția de a detona încărcătura în timpul discursului prim-ministrului, producând astfel cele mai mari distrugeri posibile și provocând moarte. Admit de asemenea că, atunci când complotul său a fost descoperit, l-a împușcat pe colonelul Blaine Malcomess și apoi imediat a încercat să-l omoare pe domnul ministru Courtney. Judecătorul se opri pentru o clipă și își întoarse capul către Moses Gama care stătea impasibil în boxa acuzaților, purtând încă robele de căpetenie din piei de leopard. Acuzatul a afirmat în apărarea sa că este un soldat într-un război de eliberare și, drept urmare, nu poate fi judecat într-un tribunal civil. De vreme ce mi-am exprimat deja îngăduința față de acuzat și înțelegerea aspirațiilor acuzatului și ale poporului său pe care pretinde că îl reprezintă, nu pot să respect cererea lui de a fi tratat ca prizonier de război. Este un individ care, pe deplin conștient de consecințele acțiunilor sale, a pornit-o pe calea întunecată a violenței, hotărât să producă pagube cât de mari posibile în modul cel mai nediferențiat cu putință. Astfel, fără nici un fel de ezitare, îl găsesc pe acuzat vinovat de crimă și de tentativă de crimă pentru două capete de acuzare.

Nu se auzi nici un sunet în sală în timp ce judecătorul Villiers continua încet:

– Prizonierul este rugat să se ridice pentru citirea sentinței.

Moses Gama se ridică ușor și se uită la judecătorul Villiers cu o privire maiestuoasă.

– Doriți să mai spuneți ceva înainte de a fi citită sentința? întrebă judecătorul.

– Asta nu este dreptate. Amândoi o știm – iar istoria o va înregistra ca atare.

– Mai doriți să adăugați și altceva?

Când Moses Gama clătină din cap, judecătorul Villiers rosti:

– Găsindu-vă vinovat la trei capete de acuzare, am reflectat îndelung dacă există circumstanțe atenuante în cazul dumneavoastră – și, hotărând în cele din urmă că nu există, nu am altă opțiune decât să vă dau pedeapsa maximă prevăzută de lege. Pentru toate capetele de acuzare, luate împreună și individual, vă condamn, Moses Gama, la moarte prin spânzurare.

Tăcerea persistă cu o clipă mai mult, iar apoi din spatele sălii se ridică o voce de femeie într-un vaiet ascuțit, hohotul dureros de doliu al Africii. Toate celelalte negrese din sală i se alăturară numaidecât, iar judecătorul Villiers nu făcu nici o încercare de a le opri.

În boxa acuzaților, Moses Gama ridică un pumn încleștat deasupra capului.

– *Amandla!* răcni el, iar oamenii lui îi răspunseră într-o singură voce:

– *Ngawethu! Mayibuye! Afrika!*

Manfred De la Rey stătea semeț în tribună, într-una din lojele speciale rezervate spectatorilor mai importanți. Fiecare loc din tribună fusese vândut cu săptămâni înainte, iar zonele fără loc din jurul stadionului erau ticsite la maximum. Această mare de oameni se adunase aici pentru a urmări unul dintre cele mai importante evenimente sportive, confruntarea celor două echipe de rugby Western Province și Northern Transvaal. Miza era Cupa Currie, un trofeu pentru care fiecare provincie din Africa de Sud concura în fiecare an într-un turneu extraordinar. Fanatismul stârnit de acest concurs ajunsese să depășească însă cu mult spiritul unei simple competiții sportive.

Manfred zâmbea sardonic uitându-se în jur. Macmillan, englezul, spusese că naționalismul lor era primul dintre cele africane. Dacă era într-adevăr așa, atunci acest ritual tribal al lor era unul de-o mare importanță, ce îi unifica și atesta pe afrikaanderi ca entitate unită. Nici un străin nu putea înțelege importanța jocului de rugby din cultura lor. Într-adevăr, fusese inventat la o

şcoală particulară britanică în urmă cu aproape 150 de ani, dar ulterior, se gândi Manfred cu ironie, devenise prea bun pentru *rooinekke* şi doar un afrikaander mai putea înţelege jocul şi era în stare să îl joace la potenţial maxim.

Şi, pe deasupra, dacă l-am numi joc, ar fi ca şi cum am numi politica sau războiul un joc. Însă însemna mult mai mult, de o mie de ori mai mult. Stând printre ai lui, luând parte la acest uriaş spirit al poporului afrikaander, îi oferea aceeaşi evlavie religioasă pe care o simţise atunci când se afla în rândul congregaţiei Bisericii Reformate Olandeze sau când făcea parte din mulţimea adunată în faţa impunătorului monument Voortrekker de pe colina ce domina oraşul Pretoria. În Ziua Legământului cu Dumnezeu, oamenii săi se adunau în fiecare an pentru a sărbători victoria pe care le-o dăruise Atotputernicul împotriva regelui Zulu, Dingaan, în bătălia de la Blood River.

După cum se cuvenea unei astfel de ocazii, Manfred purta sacoul său verde cu tiv auriu şi emblema Antilopelor Zburătoare pe buzunar, iar dedesubt, „Box 1936", legendara competiţie. Chiar dacă nasturii nu se mai închideau peste talia proeminentă, el îl purta cu mândrie.

Mândria sa se amplifică atunci când privi spre teren. Gazonul fusese distrus de îngheţul iernii, însă soarele de savană îi conferea o lumină aparte, încât Manfred putea desluşi fiecare detaliu din trăsăturile dragi ale fiului său, care stătea lângă centrul terenului.

Bustul grandios al lui Lothar De La Rey nu se ascundea în spatele jerseului albastru de lână pe care îl purta, ci era mai degrabă reliefat de ţesătura subţire, pentru ca muşchiul puţin încordat al abdomenului şi al pieptului să iasă mândru în evidenţă. Picioarele sale goale erau robuste, dar totodată lungi şi bine proporţionate, iar părul tuns scurt, blond aramiu, strălucea ca focul în soarele savanei.

Lothar îşi înclină uşor capul, ca în rugăciune, iar tribuna fu cuprinsă de linişte. Parcă nici unul dintre cele patruzeci de mii

de suflete nu răsufla, iar Lothar își încruntă sprâncenele închise la culoare.

Își ridică încet brațele, deschizându-le asemenea unor aripi de șoim pregătindu-se de zbor, până când ajunseră la nivelul umerilor, un gest grațios de straniu, și se ridică pe vârfuri, încordându-și mușchii coapselor – și apoi o luă la fugă.

Alerga asemenea unei feline la vânătoare, un ghepard, ridicându-și genunchii sus, propulsându-și întreg corpul înainte. În spatele său, gazonul era distrus de forța ghetelor sale cu crampoane, iar în liniștea apăsătoare a arenei, răsuflarea lui sacadată, în tandem cu pașii mari și mlădioși, ajungea până la locul unde stătea Manfred.

Mingea ovală de piele, de un maro lucitor, stătea în echilibru într-un punct, iar când Lothar se aplecă spre acel loc de pe gazonul verde, pasul i se iuți, însă corpul îi rămase într-un echilibru perfect. Lovitura fu o prelungire a acelui pas furtunos, piciorul drept întinzându-se chiar în momentul în care vârful lovi mingea, iar greutatea sa se lăsă atât de mult în față, încât piciorul i se balansă într-un arc de parabolă, până ce laba piciorului, cu vârful întins asemenea unei balerine, ajunse deasupra capului, în timp ce brațele, aruncate înainte, mențineau acest grațios echilibru. Mingea fu deformată îngrozitor la impactul brutal cu lovitura, dar își recuperă forma în aer, înălțându-se într-o traiectorie întinsă și fermă spre cele două porți albe înalte din capătul terenului. Nu se poticni și nici nu șovăi, ci se deplasă constant, la fel de sigură în zbor ca o săgeată.

Spectatorii scoaseră totuși un suspin răgușit și tensionat, când își dădură seama că lovitura fusese direcționată prea spre dreapta. Chiar dacă piciorul drept lovi cu forță și o înălță cu mult peste nivelul barei, mingea urma să rateze poarta din dreapta, iar Manfred se ridică în picioare împreună cu alți patruzeci de mii de oameni, mormăind într-o agonie neputincioasă.

O ratare ar fi însemnat o înfrângere umilitoare, dar dacă mingea trecea printre stâlpii albi, ar fi însemnat victoria, dulce și minunată, la un singur punct diferență.

Mingea se ridică tot mai sus, dincolo de arena acoperită, și fu prinsă în bătaia vântului. Lothar cercetase steagurile de pe acoperișul tribunei înainte să își înceapă alergarea, iar acum vântul legăna ușor mingea, dar nu suficient, o, Dumnezeule mare, nu suficient de mult. Treptat, mingea își pierdu din elan și forță în timp ce atingea apogeul traiectoriei sale și, când încetini, vântul preluă controlul, deviind-o pe neașteptate spre stânga, iar mormăitul lui Manfred se transformă într-un răcnet de bucurie când aceasta căzu chiar pe centrul porții, zgâriind stâlpul alb, iar fluierul ascuțit și prelung al arbitrului anunță sfârșitul meciului.

Lângă Manfred, Roelf Stander, prietenul său din copilărie, îl bătea pe spate cu palma, felicitându-l.

– Omule, îți spun, cu siguranță o să ajungă la Antilope, la fel ca taică-său.

Pe teren, Lothar era înconjurat de coechipierii săi care se înghesuiau să îl îmbrățișeze, în timp ce din tribune, un val de spectatori invadaseră terenul pentru a-l sărbători cum se cuvine.

– Vino, să mergem la vestiare.

Manfred îl luă de braț pe tovarășul său, dar nu fu chiar așa de ușor. La fiecare doi pași erau opriți de binevoitori, iar Manfred zâmbea și le strângea mâinile, acceptându-le felicitările. Deși făcea parte din viața lui, iar sufletul său se hrănea cu adulație și respect enorm din partea oricăruia dintre aceștia, chiar și de la cei mai bogați sau renumiți, astăzi însă îl enervau pe Manfred, împiedicându-l să ajungă la fiul său.

Când ajunseră în sfârșit la vestiare, mulțimea care umplea coridorul de afară le făcu prin minune loc și, în timp ce alții erau întorși din drum, ei fură conduși respectuos în încăperea plină de abur și de zgomot ce emana un miros îngrozitor de haine transpirate, urină și trupuri bărbătești.

Lothar se afla în mijlocul mulțimii de bărbați în pielea goală, cântând și luându-se la trântă tovărășește, dar când îl văzu pe tatăl său se desprinse imediat și veni spre el. Îmbrăcat doar într-un șort pătat de iarbă, trupul său magnific lucea de sudoare, iar într-o mână ținea strâns o sticlă de bere brună. Fața plină de entuziasm emana o mândrie și un simț al reușitei personale.

– Fiul meu... Manfred întinse mâna dreaptă, iar Lothar o strânse bucuros. Fiul meu... repetă Manfred, și vocea i se stinse, iar ochii îi sclipiră de mândrie.

Trase mâna fiului înspre piept și îl strânse cu putere, îmbrățișându-l fără sfială, chiar dacă sudoarea lui Lothar îi păta cămașa, iar coechipierii săi huiduiau amuzați.

Toți trei, Manfred, Roelf Stander și Lothar plecară spre casă în noul Cadillac ministerial. Erau veseli ca niște școlari, zâmbeau și se tachinau unul pe altul și cântau cântece vechi vulgare de rugby. Când se opriră la semafor înainte să intre pe Jan Smuts Drive, care îi ducea o sută de kilometri de-a lungul savanei cu iarbă unduioasă până în Pretoria, doi negri golănei săreau și se strecurau primejdios printre mașini, iar unul din ei îl examină pe Manfred prin geamul din lateral al Cadillacului, rânjind plin de el, ținând în mână un număr din *Mail*, ales din teancul de ziare pe care le căra sub braț.

Manfred tocmai se pregătea să-l alunge cu un gest de iritare, *Mail* fiind o fițuică englezească. Văzu însă titlul: „Recursul la apel un eșec: ucigașul Guy Fawkes Killer condamnat la spânzurătoare" și roti în jos manivela geamului, aruncându-i o monedă puștiului.

Îi pasă ziarul lui Roelf Stander.

– Citește-mi, îi ceru acestuia răspicat, și își continuă drumul.

În această dimineață, apelul lui Moses Gama la sentința condamnării pentru crimă și tentativă de crimă, emisă de tribunalul teritorial Cape de pe lângă Curtea Supremă, a fost

respins în unanimitate de Curtea de Apel din Bloemfontein, iar data stabilită pentru executarea sentinței a fost confirmată.

– *Ja, goed.*

Deși Manfred se încrunta ascultând cu mare atenție, simțea o ușurare puternică. Abia după luni de zile, media și publicul acceptaseră existența unei strânse legături a cazului Gama cu Manfred De La Rey. Faptul că el însuși efectuase arestul și că fusese ministru de interne se amestecaseră, iar punerea sub acuzare a cazului devenise în ochii opiniei publice o dovadă a tăriei și eficienței poliției și a *kragdadigheid*-ului[1] lui Manfred, puterea sa personală.

Mai mult decât oricare altă calitate, *Volk*-ul afrikaander cerea de la conducătorii săi putere și determinare. Acest caz, cu un mesaj terifiant privind pericolul la care erau expuși negrii și o revoluție sângeroasă, invocase cele mai intense sentimente de nesiguranță în întregul ținut. Oamenii voiau să fie din nou încredințați că siguranța și securitatea statului se aflau pe mâini capabile. Manfred, cu instinctele sale politice certe, își dăduse seama că zarurile privind viitorul său fuseseră aruncate.

Din păcate, lucrurile se complicară în ceea ce ar fi trebuit să fie o chestiune deschisă de justiție și o hotărâre judecătorească rapidă. Faptul că judecătorul Curții Supreme respinsese acuzația de înaltă trădare și iscase unele remarci controversate și rău-intenționate privind datoria unui individ de a fi loial statului în care îi fusese refuzată reprezentarea directă fusese preluat de presa străină, iar cazul atrăsese atenția liberalilor de stânga și a bolșevicilor din întregul Occident. În America, hipioții bărboși și studenții simpatizanți ai comunismului înființaseră comitete de susținere „Salvați-l pe Moses Gama" și pichetaseră Casa Albă și Ambasada Africii de Sud din Washington, în timp ce în Anglia avusese loc, în Trafalgar Square, în fața Casei Africii de Sud, demonstrații ale unor bande de expatriați de culoare, după modelul

[1] În afrikaans: forță, putere, manifestare de forță (n.tr.)

comunist şi finanţaţi de aceştia şi de câţiva albi de condiţie îndoielnică. Prim-ministrul britanic îl convocase la o discuţie pe înaltul comisar al Africii de Sud, iar preşedintele Eisenhower îl însărcinase pe ambasadorul său din Pretoria să îi ceară ajutorul lui Hendrik Verwoerd şi să solicite clemenţă pentru condamnat.

Guvernul sud-african rămăsese ferm pe poziţie, refuzând toate aceste apeluri. Ei considerau această chestiune una de natură juridică şi că nu puteau interveni în desfăşurarea actului de judecată. Totuşi, Excelenţele Lor de la Curtea de Apel erau cunoscute că îşi permiteau ocazional demonstraţii nechibzuite de compasiune sau dialectică legală obscură, în conformitate cu gândirea independentă, ce era în dezacord cu sarcina grea a poliţiei şi cu aspiraţiile *Volk*-ului afrikaander.

De această dată, cu indulgenţă, fuseseră scutiţi de una dintre deciziile capricioase ale Excelenţelor Lor, iar în acea cămăruţă verde din Închisoarea Centrală din Pretoria, ştreangul îl aştepta pe Moses Gama, şi avea să se prăbuşească pentru eternitate prin trapa în care acesta plănuise să-i trimită pe liderii naţiunii.

– *Ja, goed.* Acum citeşte editorialul! îi ordonă Manfred lui Roelf Stander.

Golden City Mail era unul dintre ziarele editate în limba engleză, şi chiar şi pentru acea parte a presei, perspectivele abordate erau cam liberale. Manfred nu l-ar fi cumpărat niciodată din plăcere, dar de vreme ce făcuse asta, era pregătit acum să îşi modereze rânjetul de satisfacţie privind verdictul curţii pentru recurs, cu iritarea de a asculta învăţăturile de stânga ale personalului redacţional de la *Mail*.

Roelf Stander foşni gazeta şi îşi drese gâtul.

– „S-A NĂSCUT UN MARTIR", citi el, iar Manfred mârâi enervat.

Când Moses Gama îşi va găsi sfârşitul la capătul funiei, va deveni cel mai important martir din istoria luptei pentru eliberare a africanilor de culoare.

Importanța lui Moses Gama nu va fi datorată nici elocvenței sale emoționante, nici forței copleșitoare a prezenței sale. Mai degrabă va fi din simplul motiv că a ridicat o problemă atât de periculoasă și de importantă încât, prin însăși natura sa, răspunsul la aceasta nu ar putea fi dat vreodată de o singură curte de judecată. În schimb, răspunsul se află chiar în conștiința omenirii. Pentru că această problemă se referă direct la începuturile existenței omului pe pământ. Ar putea fi formulată pur și simplu astfel: Este îndreptățit un om care este privat de orice mijloc pașnic și legal de a avea pretenții la drepturile sale de bază să recurgă în schimb, în ultimă instanță, la violență?

– Destul, pufni Manfred. Nu trebuia să-mi bat capul și să te pun să-mi citești. Este așa de previzibil. Dacă niște negri sălbatici ar tăia gâtul copiilor noștri și le-ar mânca ficatul, ar mai exista încă acei *rooinekke* care ne-ar pedepsi aspru că nu am adus sare la ospăț! Nu mai vreau să aud așa ceva. Dă la pagina de știri sportive. Să auzim ce au de spus despre Lothie și despre *manne*[1], deși mă îndoiesc că *souties*[2] ăștia cunosc diferența dintre un baton de *biltong*[3] și o minge de rugby.

Când Cadillacul se opri pe aleea lungă din fața reședinței oficiale a lui Manfred din suburbia selectă Waterkloof; la piscina din capătul gazonului cuprinzător erau adunați membri ai familiei și mulți prieteni, iar cei mai tineri alergară în întâmpinare, ca să îl îmbrățișeze pe Lothar de cum coborî din Cadillac.

– Am ascultat la radio, strigară aceștia, în timp ce se îmbulzeau să îl îmbrățișeze și să îl sărute.

---

[1] Cuvânt de origine sud africană, folosit adesea ca plural pentru cuvântul *man* (bărbat); aici, se traduce prin „coechipieri", „jucători" (n.tr.)

[2] Termen peiorativ referitor la sud-africanii albi vorbitori de engleză (n.tr.)

[3] Fâșii de carne uscată la soare (n.tr.)

– O, Lothie, ai fost grozav.

Surorile lui îl apucară de câte un braţ, în timp ce prietenii lor şi fetele Stander se îngrămădeau cât puteau de aproape de el, conducându-l spre piscină, unde femeile mai în vârstă aşteptau să îl felicite.

Lothar se duse mai întâi la mama sa şi o îmbrăţişă, în timp ce Manfred îi privea cu un zâmbet îngăduitor, plin de mândrie. Ce familie frumoasă avea! Heidi încă era o femeie splendidă, şi nici un bărbat nu putea cere o femeie mai respectuoasă. Nici măcar o dată în toţi aceşti ani nu regretase alegerea făcută.

– Prieteni, rude, dragii mei, ridică Manfred glasul, iar aceştia se întoarseră spre el aşteptând în linişte. Manfred era un orator convingător, iar ca naţiune aceştia erau sensibili la oratorie şi vorbe frumoase, fiind în permanenţă expuşi la acestea, de la amvon şi platforme politice, din faşă până în mormânt. Când mă uit la acest tânăr, fiul meu, la acest tânăr sud-african grozav, şi la alţi tineri de-ai noştri aşa ca el, ştiu atunci că nu trebuie să îmi fac griji pentru viitorul *Volk*-ului nostru, proclamă Manfred pe un ton răsunător, la care audienţa îi răspunse prompt, aplaudând şi strigând: „*Hoor, hoor*", la fiecare pauză a acestuia.

Printre cei de faţă era cel puţin o persoană care să nu fie în întregime captivată de măiestria vorbelor sale. Deşi zâmbea şi aproba, Sarah Stander simţea un nod în stomac, iar sufletul îi era otrăvit de veninul unei iubiri refuzate.

Stătea în această grădină minunată şi îl privea pe bărbatul pe care îl iubise mai mult decât viaţa însăşi, bărbatul căruia i-ar fi dat fiecare moment al existenţei ei; bărbatul căruia îi oferise trupul ei de copilă şi floarea delicată a virginităţii ei, bărbatul a cărui sămânţă o primise bucuroasă în pântecul ei, dar acea pasiune de demult, putrezită acum, se preschimbase în ură puternică şi amară. Îl asculta pe Manfred cum îşi preamărea soţia, ştiind că ea ar fi trebuit să fie aceea, acele laude ar fi trebuit să fie numai ale ei. Ea ar fi trebuit să-i stea alături şi să-i împărtăşească victoriile şi realizările.

Îl privea pe Manfred cum îl îmbrățișa pe Lothar, iar cu brațul pe umerii acestuia, îl elogia pe primul său născut în fața tuturor, și zâmbea cu mândrie lăudându-i calitățile, iar Sarah Stander îi ura pe amândoi, tată și fiu, întrucât Lothar De La Rey nu era primul lui născut.

Întoarse capul și îl văzu pe Jakobus pe margine, timid și fără să atragă atenția, însă fiecare trăsătură era la fel de frumoasă ca a marelui atlet cu părul auriu. Jakobus, fiul ei, avea sprâncenele negre și ochii de un topaz pal specifici neamului De La Rey. Dacă Manfred nu ar fi orb, ar observa asta. Jakobus era la fel de înalt ca Lothar, dar nu avea aceeași osatură proeminentă sau musculatura definită a fratelui său vitreg. Avea o fragilitate atrăgătoare a trupului, iar trăsăturile nu erau izbitor de masculine. În schimb, avea figură de poet, sensibil și blajin.

Sarah își aminti cum fusese conceput, pe vremea când era visătoare și liniștită. Era aproape o copilă, dar dragostea ei era a unei femei mature, când se furișa din casa veche și tihnită spre camera unde dormea Manfred. Îl iubise toată viața, dar în dimineața în care el plecase pe mare, către o țară îndepărtată, spre Germania, ca membru al echipei olimpice, ea se simțea neliniștită de câteva săptămâni, și cu un presentiment intens că îl va pierde pentru totdeauna. Voise cumva să se asigure împotriva acelei pierderi insuportabile, să încerce să se convingă de întoarcerea lui, așa că îi dăduse tot ce avea, inima și sufletul și trupul ei crud, încrezându-se în el că i le va înapoia.

În schimb, el întâlnise o nemțoiacă și se căsătorise cu ea. Sarah își amintea perfect cablograma din Germania care anunța trădarea lui îngrozitoare, și cum o devastase citirea acelor cuvinte fatale. O parte din ea se ofilise și murise în ziua aceea, iar o parte din sufletul ei încă mai suferea de atunci.

Manfred De La Rey vorbea și îi întreținea cu glume banale, dar se uită spre ea și o văzu serioasă. Probabil că îi citi în ochi gândurile, căci privirea lui se îndreptă spre locul unde stătea

Jakobus şi apoi iar spre ea, şi, pentru o secundă, Sarah simţi un sentiment neobişnuit de regret sau vinovăţie înăuntrul lui.

Se întrebă, nu pentru prima oară, dacă nu ştia cumva de Jakobus. Cu siguranţă, bănuia cel puţin. Căsătoria ei cu Roelf fusese aşa de pripită, neanunţată, iar naşterea lui Kobus urmase foarte curând. În plus, asemănarea fizică a fiului cu tatăl era aşa de puternică, încât Manfred cu siguranţă ştia asta.

O ştia şi Roelf, bineînţeles. O iubise fără vreo speranţă până când Manfred o respinsese, şi se folosise de sarcina ei pentru a-i obţine consimţământul. De atunci, fusese un soţ bun şi respectuos, iar dragostea şi grija lui pentru ea rămâseseră de neclintit, dar nu era Manfred De La Rey. Nu era şi nici nu ar putea fi vreodată; un bărbat precum Manfred De La Rey era într-adevăr bărbat. Roelf nu avusese niciodată forţa şi puterea lui Manfred, determinarea şi personalitatea şi asprimea acestuia, iar ea nu îl putuse niciodată iubi la fel cum îl iubise pe Manfred.

„Da, l-am iubit întotdeauna pe Manfred şi îl voi iubi până la sfârşitul vieţii, îşi mărturisi sieşi. Însă ura mea pentru el este la fel de puternică ca dragostea ce i-o port, iar cu timpul va creşte şi mai puternică. Este tot ce mă întăreşte."

Manfred îşi încheia acum discursul, vorbind despre promovarea lui Lothar. Bineînţeles, se gândi Sarah cu amărăciune, promovarea nu ar fi fost aşa de rapidă dacă tatăl lui nu ar fi fost ministru de interne şi nu ar fi fost atât de talentat la rugby. Kobus al ei nu s-ar putea aştepta la o astfel de promovare. Tot ceea ce va realiza va fi prin talentul şi propriile eforturi. Ea şi Roelf puteau prea puţin să îl ajute. Influenţa lui Roelf era minimă, şi chiar taxele universitare pentru educaţia lui Jakobus constituiau o povară semnificativă pentru bugetul familiei. Ea fusese nevoită să accepte faptul că Roelf nu va avansa mai mult decât era acum. Intrarea lui în avocatură fusese o greşeală şi un eşec. Până când acceptase acest fapt şi se întorsese la viaţa academică ca lector universitar de drept, pierduse atât de mult din vechime, încât ar fi trecut probabil mulţi ani până să i se ofere Catedra de drept.

Însă nu prea aveau cu ce să îl ajute pe Kobus – dar, bineînțeles, nimeni din familie, nici măcar Kobus însuși, nu știa ce dorea el de la viață. Fusese un student eminent, dar îi lipseau cu desăvârșire simțul de orientare și scopul, și întotdeauna fusese un tip rezervat. Foarte greu îl făceai să scoată un cuvânt. Sarah reușise o dată sau de două ori să facă asta, dar se înspăimântase de ideile sale radicale și ciudate.

Poate că era mai bine să nu cerceteze prea adânc mintea fiului ei, se gândi ea, zâmbindu-i acestuia în timp ce, în cele din urmă, Manfred termină imnul de laudă adus fiului lui.

Jakobus veni acum lângă ea.

– Să-ți mai aduc un suc de portocale, mama? Paharul tău este gol.

– Nu, mulțumesc, Kobus. Mai stai puțin cu mine. Te văd așa de rar în ultimul timp.

Bărbații își umplură din nou cănile cu bere și, conduși de Manfred, porniră spre grătarul aprins în partea opusă a piscinei. Glumind și tachinându-se, Manfred și Lothar își legară în jurul taliei șorțurile în dungi și se înarmară cu ustensilele de bucătărie.

Pe o masă alăturată erau așezate o mulțime de platouri ticsite cu carne crudă, cotlete de miel și *sosaties*[1] pe frigărui lungi, cârnați nemțești și fripturi groase și uriașe, suficient de multe încât să hrănească o armată de uriași înfometați, iar Sarah se gândi cu amărăciune că toate acestea valorau aproximativ cât salariul pe o lună al soțului ei.

De când Manfred împreună cu tatăl său nebun, fără unul din brațe, intraseră misterios în posesia acțiunilor unei companii de pescuit din Africa de Sud-Vest, acesta ajunsese cunoscut și puternic, dar și extraordinar de bogat. Heidi avea acum o haină de nurcă, iar Manfred achiziționase o fermă destul de mare în Statul Liber Orange, unde cultiva porumb. Era visul fiecărui

---

[1] Fel de mâncare principal, constând din carne de oaie marinată, trasă pe frigăruie și friptă la grătar (n.tr.)

afrikaander să deţină o fermă, iar Sarah fu cuprinsă de invidie gândindu-se la asta. Toate astea ar fi trebuit să fie ale ei.

Din cauza acelei târfe nemţoaice, ea fusese privată de ceea ce îi aparţinea de drept. Cuvântul o şocă, dar îl repetă în şoaptă – „târfă!"

„El era al meu, târfă, şi tu mi l-ai furat."

Jakobus vorbea cu ea, însă ei îi era greu să îl urmărească. Privirea îi fugea mereu spre Manfred De La Rey. De fiecare dată când acesta izbucnea într-un râs sonor, simţea cum inima i se strânge şi îl privea cu coada ochiului.

Manfred le atrase atenţia; chiar şi aşa, îmbrăcat cu şorţul acela caraghios şi cu furculiţa de grătar în mână, el încă era în centrul atenţiei şi era respectat. Unii după alţii oaspeţii continuau să sosească şi se alăturau celorlalţi, majoritatea persoane importante şi influente, însă toţi se adunau servili în jurul lui Manfred şi îl ascultau.

– Ar trebui să înţelegem de ce a făcut-o, spuse Jakobus, iar Sarah se forţă să se concentreze asupra fiului ei.

– Cine a făcut-o, dragule? întrebă ea nelămurită.

– Mamă, nu ai ascultat nici un cuvânt, zâmbi blând Jakobus. Uneori eşti tare împrăştiată.

Sarah se simţea mereu oarecum stânjenită când el îi vorbea aşa de familiar; nici unul dintre copiii prietenelor ei nu ar fi arătat atâta dispreţ, nici măcar în glumă.

– Vorbeam despre Moses Gama, continuă Jakobus, iar la menţionarea numelui, toţi cei care îl auziseră întoarseră privirea către cei doi.

– Îl vor spânzura în sfârşit pe negrul ăla periculos, spuse cineva, iar ceilalţi încuviinţară numaidecât.

– *Ja*, era şi timpul. Trebuie să le dăm o lecţie – arăţi milă unui *kaffir*[1], şi o consideră drept slăbiciune. Ei înţeleg doar un singur lucru.

---

[1] Apelativ jignitor la adresa oricărui african de culoare (n.tr.)

– Cred că greşim dacă îl spânzurăm, spuse Jakobus răspicat. Se făcu o liniştе mormântală.

– Kobie! Kobie! Sarah îl apucă de braţ pe fiul ei. Nu acum, dragule. Oamenilor nu le place genul ăsta de discuţie.

– Asta pentru că nu o aud niciodată şi nu o înţeleg, îi explică Jakobus cumpătat.

Unii dintre ei se întoarseră intenţionat, în timp ce un văr de-al lui Manfred zise foarte agresiv:

– Haide, Sarie, nu poţi să-ţi opreşti odrasla, vorbeşte ca un comunist!

– Te rog, Kobie, de dragul meu. Ea folosea acest diminutiv ca pe un apelativ special.

Manfred De La Rey sesiză agitaţia şi atmosfera ostilă dintre oaspeţii săi, privi focul pe care fripturile sfârâiau şi se încruntă.

– Nu vezi, mamă, trebuie să vorbim despre asta. Dacă nu o facem, oamenii nu vor auzi şi alte puncte de vedere. Nici unul dintre ei nu a citit măcar ziarele englezeşti.

– Kobie, îl vei supăra pe unchiul Manfred, îl rugă Sarah. Opreşte-te acum, te rog.

– Noi, afrikaanderii, suntem izolaţi în lumea asta a noastră imaginară. Credem că dacă facem legi suficiente, cei de culoare vor înceta să mai existe în afară de ipostaza de servitori ai noştri.

Manfred venea acum dinspre foc, cu faţa neagră de mânie.

– Jakobus Stander, tună acesta uşor. Tatăl tău şi mama ta sunt prietenii mei cei mai dragi de foarte mult timp, dar nu abuza de ospitalitatea acestei case. Nu accept ca în faţa familiei mele şi a prietenilor să fie aruncate tot felul de idei nesăbuite şi trădătoare. Revizuieşte-ţi comportamentul sau pleacă imediat.

Pentru un moment părea că băiatul l-ar sfida.

– Îmi cer iertare, *Oom* Manie, mormăi apoi acesta, lăsându-şi în jos privirea. Dar când Manfred se întoarse şi o porni înapoi spre grătar, vorbi suficient de tare încât să-l poată auzi Sarah. Nu vor să asculte, înţelegi? Nu vor să audă. Le este teamă de adevăr. Cum să faci un orb să vadă?

Manfred De La Rey încă mai fierbea în sinea lui, plin de mânia cauzată de proastele maniere ale tânărului, dar se comporta normal şi degajat în timp ce se ocupa de grătar, şi dădea tonul glumelor invitaţilor. Treptat, enervarea sa se domoli, şi aproape că uită de Moses Gama şi de umbra adâncă pe care acesta o aruncase peste ei, când fiica sa cea mică veni în fugă dinspre casă, un fel de fermă lungă şi joasă.

– Papa, papa, te caută cineva la telefon.

– Nu pot să vin acum, *skatjie*[1], strigă Manfred. Nu vreau să moară oaspeţii de foame. Preia tu mesajul.

– Este *Oom* Danie, insistă ea. Spune că trebuie să vorbească imediat cu tine. Este foarte important.

Manfred suspină şi bombăni cu blândeţe în timp ce îşi desfăcu şorţul şi îi înmână furculiţa lui Roelf Stander.

– Să nu îi laşi să se ardă! zise şi porni spre casă. *Ja!* urlă el în telefon.

– Nu îmi place că te deranjez, Manie.

– Atunci, de ce o faci? întrebă Manfred.

Danie Leroux era inspector general de poliţie cu vechime şi unul dintre cei mai capabili ofiţeri ai săi.

– E vorba despre Gama.

– Să îl spânzure pe nenorocitul ăla de negru. Asta vrea.

– Nu, vrea să cădem la o înţelegere.

– Trimite pe altcineva să vorbească atunci cu el, nu vreau să îmi pierd timpul.

– Vrea să vorbească doar cu tine şi credem că are ceva important să îţi spună.

Manfred se gândi o clipă. Instinctul lui era să refuze pe loc cererea, dar se lăsă condus de raţiune.

---

[1] Cuvânt de origine sud-africană, folosit ca apelativ, cu sensul de „drag, dragă". (n.tr.)

– Bine, acceptă el cu greu. O să mă întâlnesc cu el. Va fi o plăcere perversă confruntarea cu un dușman înfrânt. Dar va atârna în ștreang – nimic nu va opri asta, avertiză el încet.

Gardienii închisorii confiscaseră veșmintele de căpetenie din piele de leopard, iar Moses Gama purta acum hainele din stambă aspră și nealbită ale închisorii.

Stresul continuu și îndelungat de așteptare a rezultatului apelului său își pusese amprenta asupra lui. Pentru prima dată, Vicky observă albeața din părul ciufulit și negru, iar trăsăturile îi erau ofilite, și ochii adânciți în orbitele parcă julite. Părea că Vicky se va lăsa pradă compasiunii pentru soțul ei, și și-ar fi dorit să poată să ajungă la el și să îl atingă, dar îi despărțea ecranul protector din plasă de oțel.

– Este ultima oară când mai am voie să te vizitez, îi șopti ea. Mă lasă să stau doar cincisprezece minute.

– E suficient timp. Nu e mult de zis, acum că s-a confirmat sentința.

– O, Moses, am greșit când am crezut că britanicii și americanii te vor salva.

– S-au străduit, spuse el încet.

– Dar nu s-au străduit foarte tare, și acum ce mă voi face eu fără tine? Ce se va face copilul pe care îl port fără un tată?

– Tu ești o zulusă, vei fi puternică.

– Voi încerca, Moses, soțul meu, șopti ea. Dar poporul tău? Sunt tot niște copii fără un tată. Ce se va alege de ei?

Ea văzu în ochii lui arzând o veche flacără. Se temuse că dispăruse pentru totdeauna, și simți pentru o clipă o bucurie amară știind că era încă aprinsă.

– Alții vor încerca să îți ia locul acum. Cei din Congres, care te urăsc și te invidiază. Când vei muri se vor folosi de sacrificiul tău pentru a-și satisface propriile ambiții.

Observă că îl atinsese din nou, și era nervos. Încercă să îi alimenteze mânia și să îi dea motive și putere să trăiască.

– Dacă mori, dușmanii tăi se vor folosi de trupul mort pentru a se cocoța în locul pe care l-ai lăsat liber.

– De ce mă chinuiești, femeie? întrebă el.

– Pentru că nu vreau să mori, pentru că vreau să trăiești – pentru mine, pentru copilul nostru și pentru poporul tău.

– Asta nu se poate, spuse el. Burii puternici nu îngenunchează, nici măcar la cererea marilor puteri. Dacă nu îmi găsești niște aripi ca să zbor peste aceste ziduri, atunci trebuie să îmi urmez soarta. Nu există altă cale.

– Există o cale, îi spuse Vicky. Există o cale să poți trăi – și să dobori dușmanul care încearcă să uzurpe locul tău de conducător al națiunilor de culoare.

El o fixă cu privirea în timp ce ea continuă:

– Când va sosi ziua în care îi vom azvârli pe buri în mare și vom deschide porțile închisorii, tu vei ieși la lumină să iei locul de drept în fruntea revoluției.

– Care este această cale, femeie? Care este această speranță pe care mi-o oferi?

El ascultă fără să schițeze vreun gest în timp ce ea îi făcea propunerea.

– Este adevărat că leoaica este mai fioroasă decât leul, spuse el solemn, când ea termină.

– Vrei să o faci, domnul meu – nu pentru tine, ci pentru noi toți cei slabi care au atâta nevoie de tine?

– Am să mă gândesc la asta, ceda el.

– Timp este puțin, îl avertiză ea.

Cadillacul negru al ministerului fu întârziat puțin la porțile închisorii întrucât era așteptat Manfred De La Rey. După ce porțile de oțel se deschiseră, șoferul acceleră prin curtea principală și întoarse spre locul de parcare păstrat liber. Comisarul închisorii și doi dintre ofițerii mai vechi în grad așteptau, și se grăbiră să-i iasă în întâmpinare de îndată ce Manfred deschise portiera din spate.

Manfred strânse în grabă mâna comisarului.

– Vreau să văd imediat prizonierul, spuse el.

– Bineînțeles, domnule ministru, s-a aranjat. Vă așteaptă.

– Condu-mă!

Zgomotul pașilor lui Manfred răsuna de-a lungul coridoarelor întunecoase, vopsite în verde, în timp ce gardienii se grăbeau înainte să descuie ușile de legătură dintre secțiuni și le încuiau după ce treceau Manfred și comisarul închisorii. Avură mult de mers, dar ajunseră în sfârșit la blocul condamnatului.

– Câte execuții în așteptare? vru Manfred să afle.

– Unsprezece, îi răspunse comisarul.

Cifra nu era neobișnuit de mare, se gândi Manfred. Africa este o țară violentă, iar spânzurătoarea juca un rol important în administrarea justiției.

– Nu vreau să se audă nimic, nici chiar de către cei în așteptarea sentinței la moarte.

– S-a aranjat, îl asigură comisarul. Gama e ținut separat de ceilalți.

Gardienii deschiseră ultima ușă de metal, iar în capătul unui pasaj scurt se afla o celulă cu gratii. Manfred înaintă, dar când comisarul vru să îl urmeze, Manfred îl opri.

– Așteaptă aici! ordonă el. Încuie ușa după ce intru eu și deschide-o doar când voi suna.

După ce ușa se închise cu zgomot, Manfred merse spre capătul pasajului.

Celula era mică, de doi pe doi, și aproape goală. Pe un perete era fixat un vas de toaletă și un pat de campanie de fier pe peretele opus. Moses Gama stătea pe marginea patului și se uită la Manfred. Se ridică apoi ușor și traversă celula, ajungând în fața gratiilor verzi, față în față cu acesta.

Nici unul din bărbați nu vorbi. Se uitară unul la altul. Deși numai gratiile se aflau între ei, îi despărțea un univers și o eternitate. Chiar dacă privirile lor erau ațintite, nu exista contact între mințile lor, iar ostilitatea crea o barieră între ei mult mai nemiloasă și mai ireconciliabilă decât gratiile de oțel.

– Da, spuse Manfred în cele din urmă. Tentația de a se bucura de un adversar înfrânt era puternică, dar îi rezistă. Ai vrut să mă vezi?

– Am să îți fac o propunere, spuse Moses Gama.

– Vrei să te tocmești pentru viața ta? îl corectă Manfred, și zâmbi după ce Moses nu mai zise nimic. Se pare că nu ești cu nimic mai diferit decât alții, Moses Gama. Nu ești nici sfânt, nici vreun martir nobil, așa cum se spune. Nu ești mai bun decât alții, decât nici unul dintre noi. La final, loialitatea ta îți aparține. Ești slab la fel cum sunt și alții, și asemenea lor, îți este frică.

– Vrei să asculți propunerea mea? îl întrebă Moses, neauzind parcă ironiile acestuia.

– Am să ascult ce ai de spus, acceptă Manfred. De asta am venit aici.

– Ți-i predau, spuse Moses. Manfred înțelese imediat.

– Când spui „ei", te referi la cei care pretind a fi liderii poporului tău? Cei care concurează cu tine pentru a ocupa aceeași poziție?

Moses dădu aprobator din cap, iar Manfred chicoti și își înclină capul în semn de admirație.

– Îți voi da numele și dovada. Îți voi da ore și locuri. Moses nu schița încă nici o mișcare. Ai subestimat cât de mult constituie ei pentru tine o amenințare, ai subestimat cât de mult sprijin pot ei să obțină, de aici și de peste hotare. Am să îți spun toate astea.

– Și în schimb? întrebă Manfred.

– Libertatea mea, spuse simplu Moses.

– *Magtig*[1]*!* Blasfemia era măsura mirării lui Manfred. Ai nerușinarea unui alb. Se întoarse cu spatele ca Moses să nu-i vadă fața în timp ce se gândea la însemnătatea ofertei.

Moses Gama se înșela. Manfred era foarte conștient de amenințare, și știa foarte multe despre amploarea și ramificațiile

---

[1] Las (n.tr.)

conspirației. Înțelesese că lumea pe care el o cunoștea se afla sub un asediu îngrozitor. Englezul vorbea despre vântul schimbării – ce bătea nu numai de-a lungul continentului african, ci pe tot cuprinsul lumii. Tot ceea ce avea drag, începând cu familia și până la *Volk*-ul și siguranța locului dăruit lor de Dumnezeu, era atacat de forțele întunericului.

Și iată, acum i se oferea ocazia de a contracara aceste forțe cu o lovitură aprigă. Știu atunci ce avea de făcut.

– Nu-ți pot da libertatea, spuse el încet. Este prea mult – dar știai deja asta când ai cerut-o, nu-i așa?

Moses nu-i răspunse.

– Acesta este târgul pe care ți-l ofer, continuă Manfred. Am să te las în viață. O suspendare a pedepsei, însă nu vei mai ieși din închisoare. Asta este tot ce pot face.

Se așternu o liniște atât de prelungă, încât Manfred crezu că refuză și dădu să plece, când Moses vorbi din nou.

– Accept.

Manfred se întoarse spre el, ascunzându-și triumful.

– O să vreau toate numele, toate dovezile, insistă el.

– Le vei avea pe toate, îl asigură Moses. Când o să primesc suspendarea.

– Nu, spuse Manfred încet. Eu stabilesc termenii. O să primești suspendarea când o vei merita. Până atunci o să pășuim doar execuția. Chiar și pentru asta am nevoie de un nume pentru a-i convinge pe compatrioții mei de înțelepciunea înțelegerii noastre.

Moses era tăcut și îl privea încruntat printre bare.

– Dă-mi un nume, insistă Manfred. Dă-mi ceva să-i pot transmite prim-ministrului.

– O să fac mai mult decât atât, acceptă Moses. O să îți dau două nume. Ține bine seama de ele. Acestea sunt – Mandela și Rivonia.

*

Michael Courtney se afla în redacția de la *Mail* când sosi zgomotos pe bandă știrea de la Curtea de Apel despre respingerea apelului lui Moses Gama și confirmarea datei execuției acestuia. Lăsă fâșia de hârtie să îi cadă printre degete, citind foarte concentrat, iar la finalul mesajului se duse spre biroul său și se așeză în fața mașinii de scris.

Își aprinse o țigară și stătu în liniște, cu privirea ațintită pe fereastră peste vârfurile copacilor crescuți la întâmplare din parcul Joubert. Avea în suport o stivă de dosare, iar pe birou o duzină de cărți de referință. Desmond Blake se furișase din birou să meargă la George ca să mai bea un gin și îl lăsase pe Michael să termine articolul despre alegerile americane. Eisenhower se apropia de finalul mandatului, iar redactorul voia o scurtă prezentare a candidaților la președinție. Michael lucra la notițele biografice despre John Kennedy, însă întâmpina dificultăți în alegerea datelor importante din vastitatea de materiale strânse despre candidatul democrat, în afară de cele știute deja de toată lumea – faptul că era catolic și membru în Noua Orientare și că se născuse în 1917.

America părea foarte departe în acea dimineață, iar alegerea unui președinte american, neimportantă în comparație cu ceea ce citise pe bandă.

Fiind un autodidact și un om pregătit, Michael se obișnuise să aleagă zilnic o știre importantă și să îi dedice un articol de două mii de cuvinte. Aceste exerciții erau doar pentru el, iar rezultatele erau personale și păzite cu multă grijă. Nu le arăta nimănui, mai ales lui Desmond Blake, de ale cărui sarcasm usturător și plăcere să îl plagieze pe Michael învățase să se ferească. Păstra aceste articole sub cheie, într-un dosar, în sertarul de jos al biroului său.

De obicei, Michael se ocupa de aceste exerciții în timpul său liber, când stătea peste program o oră sau mai mult seara sau noaptea târziu în garsoniera sa micuță, pe care o închiriase în

Hilbrow, redactându-le la vechea sa mașină de scris Remington, șubredă și cumpărată la mâna a doua.

Cu toate acestea, în acea dimineață fu așa de afectat de respingerea apelului lui Gama, încât nu putea să se concentreze asupra biografiei lui Kennedy. Îi tot revenea în fața ochilor imaginea maiestuoasă a bărbatului de culoare în veșmintele din piele de leopard, iar cuvintele acestuia reveneau ca un ecou în urechile lui Michael.

Dintr-odată, se întinse și smulse din mașină pagina pe jumătate scrisă. Puse apoi o nouă foaie de hârtie. Nu era nevoie să gândească, degetele zburau pe taste, iar cuvintele țâșneau înaintea ochilor săi: „S-a născut un martir".

Își mută țigara în colțul gurii și aruncă o privire prin fumul albăstrui, iar cuvintele ieșeau în rafale sacadate. Nu era nevoie să caute fapte, date sau persoane. Erau toate acolo, în mintea sa, proaspete și clare. Nici nu făcea pauză. Nici nu cântărea un cuvânt în favoarea altuia. Cuvântul potrivit se găsea acolo, pe pagină, aproape dintr-o voință proprie.

Când termină, o jumătate de oră mai târziu, știu că era cel mai bun articol al său. Îl mai citi încă o dată, cutremurat de puterea cuvintelor sale, și apoi se ridică. Se simțea neliniștit și nervos. Efortul creației reușise să îl incite mai mult decât să îl liniștească sau să îl epuizeze. Trebuia să iasă.

Lăsă foaia de hârtie în mașina de scris și își luă jacheta de pe spătarul scaunului. Asistentul îl privi întrebător.

– Plec să-l caut pe Des, anunță el.

În redacție avea loc o conspirație pentru protejarea lui Desmond Blake de el însuși și de sticla de gin, iar asistentul încuviință din cap și își continuă treaba.

Odată ieșit din clădire, Michael merse repede, făcându-și loc prin mulțimea de pe trotuare, călcând apăsat, cu amândouă mâinile îndesate în buzunare. Nu se uita încotro mergea, dar nu fu surprins când se trezi în sala principală a gării Johannesburg.

Își luă o cafea de la chioșcul de lângă ghișeul de bilete și se duse la locul său obișnuit pe una dintre bănci. Își aprinse o țigară și își ridică privirea spre cupola de sticlă. Frescele de Pierneef erau plasate atât de sus, încât foarte puțini dintre miile de navetiști care treceau în fiecare zi prin această sală le observaseră vreodată.

Pentru Michael, acestea reprezentau esența acestui continent, o rafinare a frumuseții africane, vastă și infinită. Asemenea unui cor ceresc, cântau cu voce tare tot ceea ce el încerca să exprime în propoziții stângace și șovăitoare. Se simțea împăcat când în sfârșit părăsi clădirea masivă de piatră.

Pe Des Blake îl găsi la George, pe locul său obișnuit de la bar.

– Ești paznicul fratelui tău? întrebă țanțoș Des Blake, însă cuvintele nu se deslușeau. Era nevoie de ceva gin să-l facă pe Des Blake să nu mai articuleze cuvintele.

– Întreabă asistentul de tine, îl minți Michael.

Se întreba de ce îi purtau de grijă acestui om sau de ce se oboseau să îl protejeze – însă unul dintre ziariștii mai în vârstă îi spusese cândva: „A fost odată un ziarist extraordinar, și trebuie să avem grijă de cei ca noi".

Des nu reușea să potrivească țigara în țigaretul de fildeș. Michael făcu asta pentru el.

– Haideți, domnule Blake. Sunteți așteptat, zise Michael cu un chibrit în mână.

– Courtney, cred că ar trebui să te avertizez acum. Mi-e teamă că nu ai calitățile necesare. N-o să reușești niciodată, băiete. Ești doar odrasla amărâtă a unui bogătan. N-o să ajungi nici anusul unui gazetar.

– Să mergem, domnule Blake, spuse Michael plictisit, și îl luă de braț să îl ajute să se ridice de pe scaun.

Primul lucru pe care îl observă Michael când se întoarse la birou fu absența foii de hârtie din mașina de scris. Abia în ultimele luni de când lucra cu Des Blake primise pupitrul său și

o mașină de scris proprie, și era extrem de grijuliu și protector cu ele.

Îl înfuria numai ideea că cineva îi putuse umbla la mașina de scris, ca să nu mai vorbim de sustragerea unui material din ea. Se uită furios în jurul lui în căutarea unei ținte pe care să-și reverse furia, dar absolut toți din încăperea lungă, aglomerată și zgomotoasă erau mai vechi decât el. Tremura din cauza efortului depus pentru a-și stăpâni furia. Își aprinse încă o țigară, ultima din pachet, și își dădu seama, cu toată agitația asta, că fumase un pachet întreg de la micul dejun până acum.

– Courtney! îl strigă de alături asistentul, ridicând vocea și acoperind zgomotul mașinilor de scris. Ai stat destul. Domnul Herbstein te așteaptă imediat în biroul lui.

Furia lui Michael se domoli miraculos. Nu mai fusese până atunci în biroul redactorului, domnul Herbstein îl salutase o dată în lift și asta era tot.

Drumul spre redacție păru cel mai lung din viața lui, și, deși nimeni nu îi aruncă vreo privire în timp ce trecea, Michael era sigur că râdeau pe înfundate și se bucurau în secret de neadumerirea lui.

Bătu la ușa cu panou din sticlă a redactorului, iar dinăuntru se auzi un urlet.

Michael deschise timid ușa și se uită atent prin încăpere. Leon Herbstein vorbea la telefon – un bărbat solid într-o haină neîngrijită tricotată, cu ochelari cu ramă groasă de baga, și păr ondulat grizonant. Enervat, îi făcu semn lui Michael să intre, ignorându-l până când termină convorbirea telefonică.

Trânti în cele din urmă receptorul și se întoarse cu scaunul să îl privească pe tânărul care stătea stânjenit în fața biroului.

Cu zece zile în urmă, Leon Herbstein primise o invitație neașteptată la un prânz oficial în sala directorială a noului sediu al Companiei de Mine și Finanțe Courtney. Mai erau și alți zece oaspeți prezenți, toți lideri în comerț și industrie, însă Herbstein observă că el stătea chiar în dreapta gazdei sale.

Leon Herbstein nu-l admirase niciodată pe Shasa Courtney. Era suspicios în ceea ce privea averile grandioase, iar cei doi Courtney – mamă şi fiu – aveau o reputaţie formidabilă pentru metodele lor viclene şi nemiloase de a face afaceri. În plus, Shasa Courtney părăsise Partidul Unit, al cărui adept înfocat era Herbstein, şi trecuse la naţionalişti. Leon Herbstein nu uitase niciodată antisemitismul violent prezent la naşterea Partidului Naţional, şi considera politica apartheidului doar o simplă manifestare a aceluiaşi bigotism rasial grotesc.

În ceea ce îl privea pe Herbstein, Shasa Courtney era unul dintre duşmani. Cu toate acestea, stătuse la masă destul de nepregătit pentru şarmul lejer şi studiat şi pentru mintea sa ageră şi subtilă. Shasa îşi dedicase aproape întreaga atenţie lui Leon Herbstein, iar până la sfârşit, redactorul îşi domolise considerabil sentimentele faţă de familia Courtney. Cel puţin se convinsese că Shasa Courtney ţinea într-adevăr în adâncul sufletului la toate interesele poporului, că era preocupat îndeosebi de progresul celor de culoare şi al claselor defavorizate, şi că exercita o influenţă importantă moderată în consiliile înalte ale Partidului Naţional.

Pe deasupra, părăsi clădirea companiei cu un mare respect faţă de subtilitatea lui Shasa Courtney. Nu o dată amintise Shasa de faptul că el şi companiile sale deţineau 42 de procente din acţiunile Associated Newspapers din Africa de Sud sau că fiul său era ziarist junior la *Mail*. Nu era necesar, ambii erau foarte conştienţi de aceste lucruri în timp ce vorbeau.

Până atunci, Leon Herbstein simţise o duşmănie naturală faţă de Michael Courtney. Singurul privilegiu arătat băiatului fusese să îl plaseze în grija lui Des Blake. Cu toate astea, după acel prânz de afaceri, începuse să îl studieze cu mai multă atenţie. Nu-i luă mult vulpoiului bătrân să-i atribuie lui Michael Courtney îmbunătăţirea multor materiale pe care le preda Des Blake în ultima vreme. De atunci, ori de câte ori trecea pe lângă biroul lui Michael, Herbstein îşi făcuse un obicei de a verifica în

fugă, pe ascuns, ce material se găsea în maşina de scris sau în suportul de documente.

Herbstein era unul dintre acei jurnalişti care puteau asimila dintr-o singură privire o pagină redactată integral, şi se amuza îngrozitor când observa că articolul lui Des Blake se baza pe schiţa tânărului său asistent, şi cum, adesea, originalul era mai bun decât copia finală.

Acum îl studia pe Michael de aproape, în timp ce acesta stătea stânjenit în faţa biroului său. În ciuda faptului că avea o tunsoare îngrozitoare stil periuţă, aşa cum purtau tinerii, şi un papion cu model foarte colorat, era un tip plăcut la vedere, cu un maxilar pronunţat şi ochi pătrunzători şi inteligenţi. Poate că era prea slab pentru statura lui, şi un pic cam stângaci, dar se maturizase vizibil şi devenise mai încrezător în el însuşi pe parcursul scurtei perioade de când se afla la *Mail*.

Dintr-odată, Leon îşi dădu seama că era nemilos, iar privirea sa cercetătoare îl supunea pe băiat la o agonie inutilă. Ridică foaia de hârtie redactată de dinaintea sa şi o întinse peste biroul răvăşit.

– Tu ai scris asta? îl întrebă tăfnos.

Michael înşfăcă foaia cu un gest protector.

– Nu voiam să o citească nimeni, şopti el. Îşi aminti apoi cu cine stătea de vorbă şi adăugă cu jumătate de gură un „domnule".

– Ciudat. Leon Herbstein clătină din cap. Am crezut întotdeauna că noi scriem pentru ca toţi ceilalţi să citească.

– Doar exersam. Michael ţinea foaia de hârtie la spate.

– Am făcut câteva corecturi, îi spuse Herbstein.

Michael luă cu repeziciune foaia şi o examină nerăbdător.

– Al treilea paragraf este de prisos, iar cuvântul „semn" este mai potrivit decât „cicatrice" – altminteri, îl tipărim exact aşa cum l-ai scris.

– Nu înţeleg, domnule, interveni Michael.

– M-ai scutit pe mine să mai scriu editorialul de mâine. Herbstein se întinse şi luă foaia dintre degetele fără vlagă ale lui Michael, o aruncă în tăviţa pentru corespondenţă şi documente pentru tipar.

Michael rămăsese cu gura căscată, cu privirea aţintită în creştetul acestuia. După zece secunde îşi dădu seama că discuţia se încheiase şi se întoarse spre uşă, închizând-o cu grijă în urma lui. Picioarele îl mai ajutară să ajungă la birou şi se prăbuşiră sub el. Se aşeză cu greu pe scaunul rotativ şi se întinse după pachetul de ţigări. Era gol, aşa că îl mototoli şi îl aruncă la coşul de gunoi.

Abia atunci îşi dădu seama de importanţa celor întâmplate şi simţi frisoane şi o uşoară greaţă.

– Editorialul, şopti el, iar mâinile începură să îi tremure.

De partea cealaltă a biroului, Desmond Blake râgâia încet.

– Unde sunt notiţele despre tipul ăla, americanul „cum îl cheamă"? întrebă el.

– Nu le-am terminat încă, domnule Blake.

– Ascultă, puştiule. Te-am avertizat. Trebuie să culegi datele din sursă oficială, dacă vrei să reuşeşti aici.

Michael îşi fixă alarma de la ceas pentru ora cinci dimineaţa în ziua următoare şi coborî, îmbrăcat peste pijamale cu impermeabilul. Aşteptă la colţul străzii împreună cu băieţii cu ziarele, când pachetele de ziare fură aruncate pe trotuar din spatele unei dube *Mail*.

Urcă scările în fugă, ţinând strâns în mână un exemplar, şi încuie uşa garsonierei. Îşi adună tot curajul pentru a deschide la pagina cu editorialul. De fapt, tremura îngrozit la gândul că domnul Herbstein s-ar fi răzgândit sau că fusese totul o glumă oribilă.

Chiar acolo, sub simbolul *Mail*, în capul paginii de editorial, se afla titlul său: „S-A NĂSCUT UN MARTIR".

Îl citi repede, şi apoi îl reciti cu voce tare, articulând fiecare cuvânt, rostogolindu-l cu limba ca pe un vin nobil, preţios. Sprijini ziarul lângă oglindă, deschis la pagina de editorial, în timp

ce se bărbierea, apoi îl luă cu el la cafeneaua cu specific grecesc unde servea micul dejun în fiecare dimineață și i-l arătă domnului Costa, care își strigă nevasta din bucătărie.

– Hei, Michael, tu mare și tare acum.

Doamna Costa, mirosind a șuncă prăjită și usturoi, îl îmbrățișă.

– Tu ziarist mare și tare acum.

Îl lăsă să folosească telefonul din camera din spate, iar el îi dădu operatoarei numărul de la Weltevreden. Centaine răspunse la al doilea apel.

– Mickey, strigă ea încântată. Unde ești? Ești în Cape Town?

El o calmă și apoi îi citi. Urmă o tăcere lungă.

– Editorialul, Mickey. Nu inventezi, nu? N-am să te iert niciodată dacă faci asta. Sunt ani de zile de când nu am mai fost așa de încântată de ceva, spuse Centaine, după ce o asigurase că era adevărat ceea ce îi spusese. Îl chem pe tatăl tău, trebuie să îi spui personal.

Shasa veni la telefon, iar Michael îi citi și lui.

– Tu ai scris asta? întrebă Shasa. Incendiare cuvinte, Mickey. Nu sunt de acord, bineînțeles, cu concluzia ta – Gama trebuie executat prin spânzurătoare. Cu toate astea, aproape că m-ai convins de contrariu, dar putem discuta despre asta când ne vedem. Între timp, felicitări, băiatul meu. Poate că ai făcut alegerea cea bună, până la urmă.

Michael descoperi că devenise o mică vedetă în redacție, chiar și asistentul se opri lângă biroul său să îl felicite și să discute câteva momente despre articol, iar blonda micuță și frumușică de la recepție, care până atunci nici nu știa de existența lui, îi zâmbi și îl salută, spunându-i pe nume.

– Ascultă, puștiule, zise Desmond Blake. Cu o floare nu se face primăvară. Pe viitor, nu vreau să mai dai materiale fără știința mea. Orice rahat scrii, ajunge întâi pe la mine, ai înțeles?

– Îmi pare rău, domnule Blake. Eu nu am...

– Da! Da! Ştiu, n-ai vrut. Să nu ţi-o iei acum în cap. Nu uita al cui asistent eşti.

Vestea suspendării pedepsei lui Gama transformă redacţia într-un pandemoniu ce nu se domoli aproape o săptămână. Michael fu şi el angrenat, iar unele zile se încheiau la miezul nopţii când intrau presele în funcţiune, şi începeau când primele ziare ajungeau dis-de-dimineaţă la stand.

Cu toate acestea, descoperi că toată agitaţia asta îi elibera resursele nelimitate de energie adunate în el şi nu se simţea obosit. Învăţă să lucreze rapid şi cu precizie, dobândind treptat o îndemânare şi o eleganţă în manipularea cuvintelor, pe care o observă chiar şi el însuşi.

După două săptămâni de la suspendarea sentinţei, redactorul îl chemă în biroul său. Învăţase să nu mai bată la uşă, orice pierdere de timp îl irita pe Leon Herbstein şi îl făcea să urle pe un ton agresiv. Michael intră direct, dar nu stăpânea pe deplin atitudinea de cinic dezgustat de viaţă, despre care ştia că era marca distinctivă a oricărui ziarist veteran.

– Da, domnule Herbstein, zise el, arzând de nerăbdare.

– OK, Mickey, am ceva pentru tine.

Ori de câte ori domnul Herbstein îi spunea pe numele de botez, pe Michael încă îl mai treceau fiori de încântare.

– Primim foarte multe cereri de la cititori şi corespondenţă de peste ocean. Cu tot interesul manifestat faţă de cazul Gama, lumea vrea să ştie mai multe despre mişcarea politică a celor de culoare. Vor să afle despre diferenţa dintre Congresul Pan-African şi Congresul Naţional African, vor să afle cine e cine – cine naiba sunt Tambo şi Sisulu, Mandela şi Moses Gama, şi care este crezul lor. Şi toate chestiile astea. Tu pari interesat de politica negrilor şi îţi place să cauţi în arhive – în plus, nu îmi permit să mă lipsesc de vreunul dintre oamenii mei de elită pentru astfel de lucruri de fond. Aşa că, treci la treabă. Herbstein îşi îndreptă atenţia spre

materialele de pe biroul său, însă între timp Michael își găsise curajul să ia atitudine.

– Mai lucrez pentru domnul Blake? întrebă el. Învățase până acum că apelativul „domnule" doar îl enerva pe Leon Herbstein.

Herbstein clătină din cap, dar nu ridică privirea.

– Ești pe cont propriu. Îmi trimiți mie totul. Nici o grabă, dacă se poate în următoarele cinci minute ar fi grozav.

Michael descoperi în curând că arhivele de la *Mail* erau insuficiente și abia îl puteau iniția în complexitatea și mărimea descurajatoare a proiectului la care se înhămase. Totuși, cu ajutorul acestora reuși să schițeze o listă a grupurilor politice de culoare și a asociațiilor afiliate, precum sindicatele nerecunoscute ale negrilor, și urma apoi să întocmească o listă a conducătorilor și oficialilor acestora.

Eliberă un perete din garsoniera sa și puse acolo un panou pe care așeză toate informațiile, folosind cartonașe colorate pentru fiecare grupare și fotografii de presă cu fiecare conducător important de culoare. Tot ceea ce făcuse până atunci îl convinsese cât de puține știau despre mișcarea negrilor chiar și albii bine informați ai acestui stat.

Mai află încă puțin și de la biblioteca publică. Majoritatea cărților pe acest subiect fuseseră scrise în urmă cu zece ani sau mai mult și urmăreau pur și simplu Congresul Național African din acea perioadă până la înființarea sa în 1912, iar cei menționați erau ori decedați ori senili.

Avu apoi primul său moment de inspirație. *Assegai*, una dintre publicațiile surori a lui *Mail*, aflată sub egida Asociației de Presă din Africa de Sud, era o revistă săptămânală denumită după o suliță de război cu lama lată, purtată de luptătorii lui Chaka, cuceritorul zulus. Revista era dedicată comunității de culoare mai educate și mai bogate. Politica editorială a revistei era dictată de directorii albi ai Asociației de Presă, dar printre articolele și fotografiile jucătorilor africani de culoare și cântăreți,

atleți și actori, se mai strecura ocazional și un material cu un ton mai radical și violent.

Michael împrumută o mașină de la companie și plecă să se întâlnească chiar cu redactorul de la *Assegai*, în comunitatea neagră de la Drake's Farm. Redactorul, un xhosa pe nume Solomon Nduli, absolvise Universitatea Fort Hare. Era politicos, dar neprietenos, și stătură de vorbă o jumătate de oră până când o remarcă usturătoare îl avertiză pe Michael că fusese identificat drept spion al securității, și că nu va afla nimic important.

O săptămână mai târziu, *Mail* publica primul articol al lui Michael în ediția de sâmbăta a revistei. Era vorba despre o comparație între cele două organizații politice africane importante: Congresul Pan-African, o organizație extrem de exclusivistă unde erau admiși doar africanii pursânge de culoare cu viziuni extrem de radicale, și Congresul Național African, mult mai extins, care, deși era majoritar de culoare, includea și albi, și asiatici, și membri de sânge amestecat precum negri din Cape, ale căror obiective erau în primul rând de conciliere.

Articolul era precis, evident documentat cu mare atenție, dar, cel mai important, tonul era compătimitor, sub semnătura „Michael Courtney".

În următoarea zi, Solomon Nduli îl sună pe Michael la redacția *Mail*, sugerându-i o altă întâlnire.

– Îmi cer scuze, fură primele cuvinte ale acestuia în timp ce îi strângea mâna. Cred că te-am judecat greșit. Ce vrei să știi?

Solomon îl duse pe Michael într-o lume despre care nici nu știa că există – lumea districtelor de negri. Îi aranjă o întâlnire cu Robert Sobukwe, iar Michael fu îngrozit de resentimentul profund al conducătorului african de culoare al Congresului Pan-African exprimat, mai ales față de aprobarea legilor de trecere, de enorma nerăbdare de a transforma întreaga societate și de violența deloc ascunsă a acestuia.

– Am să încerc să aranjez o întâlnire cu Mandela, promise Solomon, deşi, după cum ştii, se ascunde acum în subteran, fiind căutat de poliţie. Dar sunt şi alţii cu care trebuie să vorbeşti.

Îl duse pe Michael la spitalul Baragwanath şi îl prezentă soţiei lui Moses Gama, tânăra zulusă pe care o văzuse la proces în Cape Town. Sarcina Victoriei era foarte avansată, dar ea deborda o demnitate plină de calm care îl impresionă profund pe Michael până când sesiză la ea acelaşi teribil resentiment şi violenţă latentă descoperite şi la Robert Sobukwe.

A doua zi, Solomon îl duse iarăşi la Drake's Farm ca să se întâlnească şi cu Hendrick Tabaka, un bărbat care deţinea, se pare, majoritatea afacerilor mici din zonă şi arăta asemenea unui luptător la categoria grea, cu capul ca o ghiulea, brăzdat de cicatrice.

Lui Michael i se păru că acesta reprezenta opusul conştiinţei opoziţiei de culoare.

– Am familia mea şi afacerea mea, îi spuse el lui Michael, şi le voi proteja de oricine, negru sau alb.

Lui Michael îi aminti de un punct de vedere exprimat adesea de tatăl său, dar pe care el nu îl luase în seamă până atunci. „Trebuie să le dăm şi negrilor o mică părticică, spunea Shasa Courtney. Să le dăm ceva al lor. Omul care este cu adevărat periculos este acela care nu are nimic de pierdut."

Michael îşi intitulă al doilea articol din serie *„FURIA"*, unde încercă să descrie profunzimea şi amărăciunea resentimentului pe care îl întâlnise în călătoria sa în jumătatea de lume a districtelor. Încheie articolul cu următoarele cuvinte:

> În ciuda acestui simţ profund de izbucnire violentă, nu am găsit nici cel mai mic semn de ură faţă de un alb ca individ din partea conducătorilor negri cu care am reuşit să vorbesc. Resentimentul acestora părea îndreptat doar către politica de apartheid a guvernului naţionalist, în timp ce bogata comoară a bunăvoinţei reciproce clădită de-a lungul a

trei sute de ani între rase pare a fi în întregime nediminuată de aceasta.

Îi predă joi articolul lui Leon Herbstein şi se trezi imediat implicat într-o recenzie editorială a acestuia ce dură până aproape de opt seara. Leon Herbstein îi chemă în birou pe asistentul său şi pe redactorul adjunct, iar părerile acestora erau împărţite între publicarea cu mici modificări şi nepublicarea materialului, ca nu cumva să atragă mânia Departamentului de Control al Publicaţiilor de Presă, cenzorii guvernamentali care aveau puterea de a interzice ziarul *Mail* şi de a-l falimenta.

– Dar totul este adevărat, protestă Michael. Am verificat fiecare fapt pe care l-am citat. Este adevărat şi este important – asta e tot ce contează.

Cei trei ziarişti mai în vârstă îl priveau compătimitor.

– În regulă, Michael. Leon Herbstein îl lăsă în sfârşit să plece. Poţi să mergi acasă. O să afli decizia finală în timp util.

În timp ce se îndrepta abătut spre uşă, redactorul adjunct îi făcu un semn din cap.

– Mickey, fie că se publică sau nu, este un material al naibii de bun. Poţi să fii mândru de asta.

Când Michael se întoarse acasă, găsi pe cineva la uşă, aşezat pe un sac de voiaj din pânză. Abia când se ridică recunoscu persoana cu umeri masivi, cu ochelari strălucitori cu ramă de metal şi părul ţepos.

– Garry, strigă el bucuros, şi se grăbi să îşi îmbrăţişeze fratele mai mare.

Stătură de vorbă emoţionaţi, aşezaţi pe marginea patului, întrerupându-se unul pe altul, râzând şi exclamând la aflarea noutăţilor fiecăruia.

– Ce faci în Jo'burg? vru Michael să ştie în cele din urmă.

– Am venit de la Silver River doar pentru weekend. Vreau să ajung la computerul principal de la sediu, şi sunt câteva

lucruri pe care aș vrea să le verific la biroul inginerului de cadastru. Și mi-am zis, ce naiba – de ce să cheltui banii pe hotel când Mickey are un apartament? Așa că mi-am adus sacul de dormit. Pot să dorm pe podea?

– Patul se face dublu, îi spuse Mickey bucuros. Nu e nevoie să dormi pe podea.

Se duseră la restaurantul lui Costa, iar Garry cumpără pui cu curry la pachet și un bax de Cola. Mâncară direct din pachet, împărțind aceeași lingură, ca să spele mai puține vase, și stătură de vorbă până mult după miezul nopții. Fuseseră întotdeauna apropiați. Chiar dacă era mai tânăr, Michael îi fusese un aliat de nădejde lui Garry în acei ani îngrozitori din copilăria sa când mai făcea în pat și se bâlbâia și primea ocazional bătăi crunte din partea lui Sean. În plus, Michael nu își dăduse încă seama cu adevărat cât de singur fusese în acest oraș străin până în acel moment, și acum erau atât de multe amintiri nostalgice, atât de multă nevoie neîmpărtășită de afecțiune de domolit și atât de multe subiecte de o importanță cutremurătoare de povestit. Discutară până în zori despre bani și serviciu, și sex, și altele.

Garry fu șocat să afle că Michael câștiga 37 de lire și 10 șilingi pe lună.

– Cât te costă pe lună cotețul ăsta? îl întrebă Garry.

– 20 de lire, răspunse Michael.

– Îți rămân atunci 17 lire pe lună pentru a mânca și a trăi. Ar trebui arestați pentru muncă prost plătită.

– Nu e așa de rău – Peter îmi dă o indemnizație ca să mă descurc. Tu cât câștigi, Garry? îl întrebă Michael, iar acesta îl privi vinovat.

– Primesc salariul, cazare și masă la mină, locuința pentru o persoană, și mă plătesc cu 100 pe lună ca director începător.

– Ce bandit ești! exclamă Michael extrem de impresionat. Ce vrei să faci cu toți banii ăștia?

Fu rândul lui Garry să se mire.

– Îi economisesc, bineînțeles. Am deja peste două mii în bancă.

– Dar ce vrei să faci cu ei? insistă Michael. Pe ce vrei să îi cheltuiești?

– Banii nu sunt pentru cheltuit, îi explică Garry. Banii sunt pentru economisit – adică, dacă vrei să fii bogat.

– Și vrei să fii bogat? întrebă Michael.

– Păi, altceva ce-ar mai fi? răspunse Garry, nedumerit de întrebare.

– De exemplu să îți faci meseria cum poți mai bine. Nu este acesta un lucru spre care să tinzi, mai degrabă decât să te îmbogățești?

– O, sigur! spuse Garry foarte ușurat. Dar n-o să te îmbogățești dacă faci numai asta, bineînțeles.

Era aproape două dimineața, când Michael stinse în sfârșit veioza și se așezară unul la un capăt și celălalt la altul, iar în întuneric, Garry puse întrebarea pe care până atunci nu putuse.

– Michael, nu știi nimic despre mama?

Michael tăcu mult timp, încât acesta continuă impetuos.

– Am încercat să vorbesc cu tata despre ea, dar el se abține de la orice discuție și nu zice nimic. La fel și cu Nana, numai că ea a mers un pic mai departe. Mi-a zis: „Să nu mai pronunți vreodată numele acelei femei în Weltevreden. E responsabilă de moartea lui Blaine". Credeam că poate știi unde e.

– E în Londra, spuse Michael încet. Îmi scrie în fiecare săptămână.

– Când se întoarce, Mickey?

– Niciodată, spuse Michael. Ea și tata divorțează.

– De ce, Mickey? Ce s-a întâmplat de a trebuit să plece așa, fără să își ia rămas-bun?

– Nu știu. Nu vrea să spună. I-am scris și am întrebat-o, dar nu vrea să îmi zică.

– Mi-e dor de ea, Garry. O, Dumnezeule, cât de dor îmi e de ea, rosti Michael încet, după o tăcere lungă.

Garry abia reuşi să înţeleagă ce zice, crezând că Michael adormise.

– Şi mie, zise Garry, însă pentru el, fiecare săptămână ce trecea era plină de emoţie şi noi experienţe, încât amintirea ei era deja ştearsă şi neclară.

A doua zi de dimineaţă, Leon Herbstein îl chemă pe Mickey în biroul său.

– OK, Mickey, spuse el. O să tipărim articolul „FURIA" aşa cum l-ai scris tu.

Abia atunci îşi dădu Mickey seama ce importantă fusese pentru el acea decizie. Restul zilei bucuria fu domolită de acest gând. De ce era acest sentiment de uşurare aşa de puternic? Să fie oare realizarea sa personală, gândul de a-şi vedea numele tipărit din nou? Era doar o parte, era sincer cu el însuşi, dar mai era şi altceva mai profund şi mai însemnat. Adevărul. Scrisese adevărul şi adevărul triumfase. El fusese dezvinovăţit.

Michael coborî devreme a doua zi de dimineaţă şi luă un exemplar din *Mail* cu el în garsonieră. Îl trezi pe Garry şi îi citi articolul „FURIA". Garry sosise cu câteva ore înaintea zorilor. Petrecuse aproape toată noaptea în biroul din noua clădire a Companiei de Mine Courtney de pe strada Diagonal. David Abrahams, la sugestia discretă a lui Shasa, îi aranjase să poată folosi la discreţie echipamentul când nu era folosit la treburile companiei. De dimineaţă, Garry avea ochii roşii de epuizare, iar maxilarul era deja acoperit cu o barbă deasă şi închisă la culoare. Cu toate acestea, stătea în picioare, în pijamale, şi asculta cu atenţie ceea ce îi citea Michael. Când termină, Garry îşi puse ochelarii şi se aşeză solemn citind pentru sine, în timp ce Michael fierbea cafeaua pe un ochi de la aragazul din colţ.

– E cumva ciudat, spuse într-un final Garry, cum i-am crezut pe cuvânt. Ei sunt acolo, lucrează în schimburi la Silver River sau culeg struguri la Weltevreden, sau servesc la mese. Însă nu

te gândești că ei chiar au sentimente și dorințe și gânduri la fel ca și noi – nu până nu citești ceva de genul ăsta.

– Mulțumesc, Garry, spuse Michael ușor.

– Pentru ce?

– E cel mai frumos compliment pe care mi l-a făcut cineva, zise Michael.

Îl văzu destul de puțin pe Garry în weekend. Garry petrecu dimineața de sâmbătă la registratură, până când oficiul închise la prânz și se duse apoi la clădirea Courtney pentru a prelua computerul de îndată ce programatorii companiei plecau în weekend.

La trei dimineața, în următoarea zi, intră singur în apartament și se puse la celălalt capăt al patului lui Michael. Se treziră amândoi, duminică dimineața târziu.

– Să mergem pe Zoo Lake, sugeră Michael. E o zi călduroasă și fetele vor fi în rochițe de plajă. Aruncă momeala intenționat, disperat după compania lui Garry, singur și suferind de un fel de prăbușire după toată grija și nesiguranța de dinaintea tipăririi „FURIEI" și aparenta lipsă de reacție ulterioară.

– Hei, Mickey, mi-ar plăcea să vin cu tine, dar vreau să lucrez ceva la computer. Este duminică, îl am doar pentru mine toată ziua. Garry avea un aer misterios și mulțumit de sine. Vezi tu, Mickey, lucrez la ceva. Ceva incredibil și nu mă pot opri acum.

Michael luă singur autobuzul spre Zoo Lake. Petrecu ziua stând pe iarbă, citind și privind fetele. Asta îl făcu să se simtă și mai singur și neimportant. Când se întoarse în apartamentul său mic și mohorât, geanta lui Garry dispăruse, iar pe oglinda sa era un mesaj scris cu săpun. „Mă întorc la Silver River. Poate ne vedem în weekend. G."

Când ajunse la sediul *Mail* luni dimineața, Michael îi găsi pe angajații ziarului care sosiseră înaintea lui adunați la un loc, tăcuți și nervoși în mijlocul redacției, în timp ce câțiva necunoscuți umblau prin fișiere și scotoceau prin hârtiile și

cărțile de pe birouri. Adunaseră deja o duzină de cutii de carton cu fel de fel de hârtii, iar acestea erau stivuite pe culoarul dintre birouri.

– Ce se întâmplă? întrebă Michael inocent.

Asistentul îl avertiză din priviri.

– Sunt ofițeri de poliție din serviciul de securitate, îi explică acesta.

– Cine ești tu? Ofițerul îmbrăcat civil însărcinat cu asta se apropie de Michael, și verifică lista după ce îi spuse acestuia numele. A, da. Pe tine te căutăm. Vino cu mine.

Îl conduse pe Michael spre biroul lui Leon Herbstein și intră fără să bată la ușă.

Cu Herbstein era un alt necunoscut.

– Da, ce este? se răsti acesta.

– El este, căpitane, răspunse ofițerul rezervat.

Străinul privi încruntat la Michael, dar înainte să zică ceva, Leon Herbstein îl întrerupse rapid.

– E în regulă, Michael. Poliția a venit să îndeplinească un ordin de interdicție asupra ediției de sâmbătă, cea în care a apărut articolul „FURIA", și au mandat de percheziție pentru birouri. Vor să vorbească de asemenea cu tine, dar nu te îngrijora.

– Nu fii sigur de asta, spuse grav căpitanul de poliție. Tu ești cel care a scris propaganda aceea comunistă?

– Eu am scris articolul „FURIA", rosti Michael răspicat.

– Însă, ca redactor al *Golden City Mail* eu am decis să îl tipăresc și îmi asum toată responsabilitatea pentru articol, interveni Leon Herbstein.

Căpitanul îl ignoră și îl studie pe Michael o clipă înainte să continue.

– Ești doar un copil, omule. Ce știi tu de fapt?

– Obiectez, căpitane, spuse Herbstein mânios. Domnul Courtney este un jurnalist acreditat.

– *Ja*, aprobă căpitanul. Bănuiesc că este. Şi tu? se adresă acesta acum lui Michael. Ai avea vreo obiecţie dacă ai veni la sediul Poliţiei din Marshall Square să ne ajuţi cu investigaţiile?

Michael îi aruncă o privire lui Herbstein.

– Nu eşti nevoit să mergi, Michael, spuse acesta imediat. Nu au mandat de arestare pe numele tău.

– Ce vreţi de la mine, căpitane? întrebă Michael nesigur.

– Vrem să ştim cine ţi-a spus toate acele lucruri perfide despre care ai scris.

– Nu pot să îmi dezvălui sursele, spuse Michael încet.

– Pot oricând să obţin un mandat, dacă refuzi să cooperezi, îl avertiză ameninţător căpitanul.

– O să vin cu dumneavoastră, acceptă Michael. Dar nu îmi voi dezvălui sursele. Nu este etic.

– Voi veni şi eu numaidecât cu un avocat, Michael, îi promise Herbstein. Să nu îţi faci griji, *Mail* te va susţine până la capăt.

– În regulă, să mergem, spuse căpitanul de poliţie.

Leon Herbstein îl însoţi pe Michael până în redacţie.

– Omule, aveţi o stivă de materiale interzise aici, până şi Karl Marx şi Trotki – astea-s porcării periculoase, observă răutăcios căpitanul, când trecură pe lângă cutiile pline de documente confiscate.

– Sunt materiale pentru investigaţii, spuse Leon Herbstein.

– *Ja*, spune-i asta judecătorului, chicoti căpitanul.

De îndată ce se închiseră uşile liftului în urma căpitanului şi a lui Michael, Herbstein o porni în goană greoi spre biroul său şi înşfăcă telefonul.

– Vreau să vorbesc urgent cu domnul Shasa Courtney în Cape Town. Încearcă la el acasă în Weltevreden, la biroul din Centaine House şi la biroul ministerial de la parlament.

Îl găsi pe Shasa în biroul său de la parlament, iar Shasa ascultă în linişte în timp ce Herbstein îi explică iute ce se întâmplase.

– În regulă, spuse ferm Shasa la final. Trimite imediat avocaţii Asociaţiei de Presă în Marshall Square, apoi sună-l pe David Abrahams la Compania de Mine Courtney şi spune-i ce s-a întâmplat. Spune-i că vreau o reacţie de proporţii, cu toate resursele. Mai spune-i că sosesc imediat cu avionul companiei. Vreau o limuzină să mă întâmpine la aeroport, şi voi merge să mă întâlnesc cu ministrul de interne la Union Building în Pretoria de cum sosesc.

Chiar şi Leon Herbstein, care le văzuse pe toate până atunci, fu impresionat de mobilizarea vastelor resurse ale imperiului Courtney.

La ora zece în acea seară, Michael Courtney fu eliberat de la interogatoriu din ordinul direct al ministrului de interne, iar când ieşi pe uşa din faţă a sediului din Marshall Square, fu înconjurat de o duzină de avocaţi cu o extraordinară reputaţie, angajaţi de Compania de Mine Courtney şi de Asociaţia de Presă.

Shasa Cortney aştepta pe bancheta din spate a limuzinei negre Cadillac. Michael se urcă lângă el.

– Este posibil, Mickey, să fii un pic mai abil pentru binele tău, ce naiba, zise el cu îndârjire. Ce naiba încerci să faci? Să distrugi tot ceea ce am clădit o viaţă întreagă?

– Ceea ce am scris era adevărul. Credeam că măcar tu, dintre toţi, o să înţelegi, tată.

– Ceea ce ai scris tu, băiete, se numeşte instigare. Luate de către cine nu trebuie şi servite negrilor ignoranţi şi simpli, cuvintele tale ar putea deschide o cutie a Pandorei plină de orori. Nu mai vreau aşa ceva din partea ta, ai auzit, Michael?

– Am auzit, tată, spuse încet Michael. Dar nu promit că te voi asculta. Iartă-mă, dar eu voi trăi cu conştiinţa mea.

– Eşti la fel de rău ca şi afurisita de maică-ta, spuse Shasa.

Înjurase de două ori în tot atâtea minute, prima oară în viaţa lui când Michael îşi auzi tatăl folosind astfel de limbaj. Şi pe lângă asta, o menţionase şi pe mama sa. Era pentru prima dată de când ea plecase, ceea ce îl făcu pe Michael să tacă de tot.

Drumul spre hotelul Carlton decurse în liniște. Shasa mai vorbi abia când ajunseră în apartament:

– Bine, Mickey, spuse el cu resemnare. Retrag ce am spus. Nu-ți pot cere să îți trăiești viața după regulile mele. Urmează-ți conștiința, dacă așa vrei, dar nu te aștepta să dau năvală și să te salvez de fiecare dată de consecințele faptelor tale.

– Nu am așteptat asta niciodată, domnule, spuse Michael cu grijă. Și nici pe viitor. Făcu o pauză și înghiți cu greu. Cu toate astea, vreau să îți mulțumesc pentru ce ai făcut. Ai fost întotdeauna bun cu mine.

– O, Mickey, Mickey, exclamă Shasa, clătinând din cap cu tristețe. De-aș putea să îți dau experiența pe care am câștigat-o cu atâta suferință. De n-ai face exact aceleași greșeli pe care le-am făcut când eram de vârsta ta.

– Îți sunt întotdeauna recunoscător pentru sfaturi, tată, încercă Michael să îl împace.

– Bine, atunci, uite unul pentru nimic, îi spuse Shasa. Când întâlnești un inamic invincibil nu te repezi spre el cu capul înainte, agitându-ți pumnii. În felul ăsta, te alegi pur și simplu cu capul spart. Ce trebuie să faci e să te furișezi în spatele lui și să îl lovești, apoi fugi cât te țin picioarele.

– O să țin minte asta, domnule, zâmbi Michael forțat, iar Shasa îi cuprinse umerii cu brațul.

– Știu că fumezi ca un turc, dar pot să îți ofer ceva de băut, băiete?

– O bere, domnule.

A doua zi, Michael se duse cu mașina să îl viziteze pe Solomon Nduli la Drake's Farm. Voia să afle părerea acestuia despre articolul „FURIA", și să îi spună despre consecințele pe care le suferise la Marshall Square.

Nu fu necesar. Solomon Nduli știa fiecare detaliu al reținerii și interogării sale, iar Michael descoperi că era un fel de vedetă la sediul revistei *Assegai*. Aproape fiecare dintre ziariștii de

culoare şi personalul revistei voia să îi strângă mâna şi să îl felicite pentru articol.

– Nelson Mandela ţi-a citit articolul şi vrea să te întâlnească, îi spuse entuziasmat Solomon, de îndată ce rămaseră singuri în birou.

– Dar este căutat de poliţie – este fugar.

– Ţinând cont de ceea ce ai scris, are încredere în tine, spuse Solomon. La fel şi Robert Sobukwe. Şi el vrea să te revadă. Observă apoi expresia lui Michael. Asta dacă nu crezi că este prea periculos pentru tine, îi zise încet, plin de entuziasm.

Michael ezită un moment.

– Bineînţeles că nu. Vreau să îi întâlnesc pe amândoi. Foarte mult.

Solomon Nduli nu spuse nimic. Se întinse pur şi simplu peste birou şi îl strânse pe Michael de umăr. Într-un mod straniu, acea atingere îi dădu lui Michael o senzaţie de plăcere, primul gest camaraderesc pe care îl primise vreodată de la un om de culoare.

Shasa înclină avionul bimotor HS125 ca să poată vedea mai bine mina Silver River, aflată la 300 de metri mai jos.

Turnul de extracţie avea un design modern, nu acea schelă tradiţională din grinzi de oţel cu roţile mari de oţel pentru transportare la vedere. În schimb, era un turn graţios de beton compact, înalt cât o clădire de zece etaje, iar în jurul său celelalte clădiri ale complexului minier, fabricile masive, uzina de extracţie a uraniului şi rafinăria de aur, fuseseră amplasate cu o egală apreciere estetică. Clădirea administraţiei era înconjurată de peluze verzi şi grădini de flori, iar pe lângă acestea şi un teren de golf cu 18 găuri, un teren de crichet şi unul de rugby pentru minerii albi. Lângă clubul minei se afla o piscină de dimensiuni olimpice şi locuinţe individuale. Pe partea opusă a proprietăţii se afla complexul pentru minerii negri. Shasa ordonase şi aici ca barăcile tradiţionale înşiruite să fie înlocuite cu reşedinţe îngrijite

pentru personalul senior de culoare, iar locuințele celibatarilor erau spațioase și plăcute, părând mai degrabă niște camere de motel decât instituții pentru adăpostirea și alimentarea celor cinci mii de membri de triburi recrutați din locuri foarte îndepărtate precum Nyasaland din nord, și Mozambicul portughez din est. Mai erau de asemenea și terenuri de fotbal și cinematografe, și un complex comercial pentru angajații de culoare, iar între clădiri erau peluze verzi și copaci.

Silver River era o mină umedă, iar în fiecare zi, milioane de litri de apă erau pompați din subteran și folosiți pentru înfrumusețarea proprietății. Shasa avea motive să fie mândru.

Cu toate că puțul minei se intersectase la mare adâncime cu filonul de cuarț aurifer – peste un kilometru sub suprafață – minereul era așa de bogat, încât putea fi adus la suprafață pentru obținerea unui profit uriaș. Pe deasupra, prețul nu putea rămâne bătut în cuie pentru prea mult timp la 35 dolari uncia. Shasa era convins că se va dubla, tripla chiar.

„Îngerul nostru păzitor", zâmbi Shasa în timp ce îndrepta aripile avionului HS125 și începea pregătirile pentru aterizare.

„Dintre toate binecuvântările aruncate asupra acestui ținut, aurul este cea mai minunată. Ne-a fost pilon în vremurile grele și a transformat în glorie vremurile bune. Este comoara noastră și chiar mai mult, pentru că atunci când toate celelalte eșuează, când dușmanii noștri și sorții conspiră să ne dărâme, aurul, cu strălucirea sa aparte, ne protejează. Un înger păzitor, într-adevăr."

Cu toate că pilotul companiei privea critic de pe scaunul din dreapta, întrucât Shasa trecuse la avioane cu reacție doar în ultimul an, Shasa aduse la sol rapida mașinărie pe pista albastră și lungă de decolare cu o ușurință degajată. HS125 era argintiu cu albastru, cu un logo în formă de diamant stilizat pe fuzelaj, la fel cum fusese vechiul Mosquito. Era un aparat de zbor magnific. Cu locuri pentru opt pasageri și cu viteza sa, era de infinit ori mai practic decât Mosquito, însă Shasa încă regreta câteodată

pierderea acestuia. Zburase pese cinci sute de ore cu vechiul Mosquito, până când, în cele din urmă, îl donase Muzeului de Aviație, unde, restaurat cu armament și camuflaj de luptă, devenise unul dintre exponatele de bază.

Shasa îndreptă noul avion strălucitor spre hangarul din capătul celălalt al pistei, iar comitetul de primire era afară să îl întâmpine, în frunte cu directorul general al Silver River, toți acoperindu-și cu mâinile urechile ca să se ferească de zgomotul asurzitor al motoarelor.

Directorul general îi strânse mâna lui Shasa.

– Fiul dumneavoastră m-a rugat să vă cer scuze în numele lui că nu a putut să vă întâmpine, domnule Courtney, începu acesta imediat. Este în subteran momentan, și m-a rugat să vă spun că va veni la reședința pentru oaspeți de îndată ce termină tura. Probabil e o trăsătură de familie, e greu să îl oprești din muncă pe păcătosul ăsta, aproape că trebuie să îl legăm, riscă o remarcă glumeață directorul general, încurajat de zâmbetul aprobator și patern al lui Shasa.

Erau două reședințe pentru oaspeți, una pentru alți vizitatori importanți la mină, și aceasta rezervată exclusiv pentru Shasa și Centaine. Era atât de rafinată și costase așa de mult, încât Shasa primise numai întrebări stânjenitoare din partea unui grup de acționari disidenți la întâlnirea generală anuală a companiei. Shasa fusese total lipsit de remușcări. „Cum să lucrez cum trebuie, dacă nu am dreptul nici măcar la un minimum de confort? Un acoperiș deasupra capului – cer oare prea mult?"

Reședința de oaspeți avea propriul teren de squash și piscină interioară încălzită, cinematograf, sală de conferințe, bucătării și o pivniță de vinuri. Designul i se datora unuia dintre cei mai inteligenți elevi ai lui Frank Lloyd Wright, iar Hicks venise din Londra ca să facă interiorul. Adăpostea vasta colecție de artă a lui Shasa și covoarele persane de la Weltevreden, iar copacii din grădina aranjată fuseseră selectați din toată țara și replantați aici. Shasa se simțea aproape ca acasă în acest mic *pied-à-terre*.

Inginerul de mină şi inginerul electrician-şef aşteptau deja în sala de conferinţe, iar Shasa se duse direct înăuntru şi începu lucrul la numai zece minute de la aterizarea avionului. La ora opt în aceeaşi seară îi epuizase pe ingineri şi îi lăsă să plece.

Garry aştepta alături, în biroul lui Shasa, ocupându-şi timpul jucându-se pe calculator, dar sări imediat în picioare când intră Shasa.

– Tată, ce mă bucur că te-am găsit. Încerc să dau de tine de câteva zile – nu mai am timp. Se bâlbâia din nou. Mai făcea asta doar când era extraordinar de entuziasmat.

– Ia-o uşor, Garry. Trage-ţi răsuflarea, îl sfătui Shasa, însă cuvintele continuau să iasă unele peste altele, iar Garry îl luă pe tatăl său de mână şi îl duse în faţa calculatorului ca să îi arate ceea ce încerca să redea.

– Ştii ce spunea mereu Nana, şi ce îmi spui tu mereu că pământul este singurul bun de durată, ei bine...

Degetele puternice, în formă de spatulă ale lui Garry se ondulau pe tastatură. Shasa privi curios în timp ce Garry îşi prezentă cazul, însă când realiză unde voia să ajungă băiatul, îşi pierdu repede interesul şi concentrarea.

Cu toate acestea, ascultă totul până la capăt.

– Aşadar, ai plătit împuternicirea cu banii tăi? îl întrebă încet.

– Îl am aici semnat! Garry flutură documentul. M-a costat toate economiile, peste două mii de lire doar pentru o împuternicire de o săptămână.

– Să recapitulez, atunci, sugeră Shasa. Ai cheltuit două mii de lire pentru a obţine o împuternicire de o săptămână pentru o bucată dintr-un teren agricol de la periferia de nord a Johannesburgului pe care intenţionezi să îl dezvolţi într-un oraş rezidenţial, cu un complex comercial, teatre, cinematografe şi tot ce trebuie...

– Sunt cel puţin douăzeci de milioane de lire profit din acest proiect – cel puţin. Garry manevra tastatura calculatorului şi

arăta spre cifrele jucăuşe de culoare verde de pe ecran. Priveşte asta, tată!

– Garry, Garry, suspină Shasa. Cred că tocmai ţi-ai pierdut cele două mii de lire, însă experienţa va merita pe termen lung. Bineînţeles, sunt douăzeci de milioane profit în asta. Toată lumea ştie, şi toată lumea vrea o părticică din acţiune. Doar pentru acel motiv există un control aşa de strict asupra dezvoltării oraşului. Durează cel puţin cinci ani să obţii aprobare de la guvern pentru un nou oraş, şi sunt sute de capcane pe drum. Este un domeniu de investiţie foarte complex şi specializat, iar cheltuielile sunt enorme – rişti milioane de lire. Nu vezi, Garry? Bucata ta poate nici nu e cel mai bun teren disponibil, vor fi zeci de alte proiecte înaintea proiectului tău, iar dezvoltarea de oraşe nu este chiar domeniul de care ne ocupăm noi... Shasa se opri din vorbit şi îl privi fix pe fiul său.

Garry dădea din mâini şi se bâlbâia tare rău.

– Răsuflă adânc, îl avertiză el din nou.

Garry îşi trase sufletul, iar pieptul său bombat se umflă până când forţă nasturii de la cămaşă. Replică destul de limpede.

– Am deja aprobare, spuse el.

– Asta durează ani de zile – ţi-am explicat. Shasa se răstise. Dădu să se ridice. Ar trebui să ne pregătim pentru cină. Haide.

– Tată, nu înţelegi, insistă Garry. Deja mi-a fost acordată aprobarea.

Shasa se aşeză încet.

– Ce ai spus? întrebă el încet.

– Aprobarea pentru oraş a fost acordată în 1891 de către *Volksraad*-ul vechiului Stat Liber Transvaal. A fost semnată de preşedintele Krueger însuşi, dar este încă perfect legală şi validă. A fost pur şi simplu uitată.

– Nu pot să cred, zise Shasa clătinând din cap. Cum Dumnezeu ai dat de asta, Garry?

– Citeam nişte cărţi vechi despre începuturile Witwatersrandului şi a minelor de aur. Mă gândeam că, dacă aveam să învăţ

mineritul, măcar să învăţ despre istoria acestei industrii, explică Garry. Şi într-una din cărţi era menţionat unul dintre marii lorzi ai Randului şi ideea sa grandioasă de a construi un oraş-paradis pentru cei bogaţi, departe de centrul vulgar şi zgomotos al Johannesburgului. Autorul menţiona că acesta chiar cumpărase o fermă de şase mii de acri pe care o măsurase şi primise aprobare de la *Volksraad*, însă apoi ideea fusese abandonată.

– Şi ce ai făcut atunci?

– Am mers la arhivă şi am căutat tranzacţiile *Volksraad*-ului între anii 1889–1891 şi acolo era – aprobarea. Am căutat apoi titlurile de proprietate ale terenului de la registratură şi am mers la ferma respectivă. Se numeşte Baviaansfontein şi este proprietatea a doi fraţi, ambii în jur de 70 de ani. Nişte bătrânei simpatici, ne-am înţeles bine şi mi-au arătat caii şi vitele, şi m-au invitat să iau prânzul. Credeau că împuternicirea e o glumă nesărată, dar când le-am arătat cele două mii de lire, nu mai văzuseră în viaţa lor atâţia bani la un loc, rânji Garry. Aici sunt copiile după actele de proprietate şi aprobarea originală pentru oraş. Garry i le înmână tatălui său, iar Shasa le citi încet, mişcându-şi până şi buzele ca un semianalfabet, doar ca să savureze fiecare cuvânt al anticelor documente.

– Când expiră împuternicirea ta? îl întrebă el în cele din urmă, fără să ridice privirea.

– Joi la prânz. Va trebui să acţionăm repede.

– Ai luat împuternicirea pe numele Companiei de Mine Courtney? întrebă Shasa.

– Nu. Pe numele meu, dar, bineînţeles, am făcut-o pentru tine şi pentru companie.

– Te-ai gândit singur la asta, spuse Shasa prudent. Ai făcut singur cercetări, ai scos la iveală aprobarea originală, ai negociat împuternicirea cu proprietarii, ai plătit pentru ea două mii de lire din banii câştigaţi cu greu de tine. Ai făcut toată treaba şi ţi-ai asumat toate riscurile şi acum vrei să o înmânezi altcuiva. Nu este o mişcare prea inteligentă, nu-i aşa?

– Nu vreau s-o înmânez pur și simplu oricui, ci ție, tată. Tot ceea ce fac este pentru tine, știi asta.

– Ei bine, asta se schimbă de acum, spuse Shasa vioi. O să îți împrumut personal cele două mii de lire, prețul de achiziție, și mâine-dimineață la prima oră zburăm la Johannesburg să încheiem tranzacția. De îndată ce deții terenul, Compania de Mine Courtney va începe cu tine negocierea termenilor unui parteneriat pentru dezvoltarea acestuia.

Negocierile au început dure, însă mai apoi Garry prinse gustul, și se înteți.

– Dumnezeule, am creat un monstru, se plânse Shasa, doar ca să își ascundă mândria față de talentul de negociator al odraslei sale. Haide, fiule, lasă ceva și pentru noi.

Pentru a-și liniști puțin tatăl, Garry anunță o schimbare la numele proprietății. Pe viitor, va fi cunoscută drept Shasaville. Când semnară în sfârșit ultimul contract, Shasa deschise o sticlă de șampanie.

– Felicitări, băiatul meu, spuse el.

Această aprobare valora pentru Garry mai mult decât toate orașele și tot aurul din Witwatersrand.

Lothar De La Rey era unul dintre cei mai tineri căpitani din poliție, și asta nu se datora în totalitate poziției sau influenței tatălui său. De când i se acordase sabia de onoare la Academia de Poliție, se evidențiase în fiecare domeniu considerat important de către marele comandant. Studiase și trecuse toate examenele de promovare cu excelență. Se pusese mult accent pe rezultatele sportive, iar rugby-ul era sportul principal în programa Academiei. Acum era aproape sigur că Lothar va fi ales în echipa națională de către All Blacks din Noua Zeelandă în timpul turneului viitor. Era plăcut atât de ofițerii seniori, cât și de colegi, iar dosarul lui conținea o succesiune neîntreruptă de aprecieri excelente. Pe deasupra, dădea dovadă de o aptitudine neobișnuită pentru munca de poliție. Nu-l oboseau nici

monotonia grea a investigației și nici rutina patrulării, iar în acele izbucniri neașteptate de acțiune violentă și periculoasă, Lothar manifestase ingeniozitate și curaj.

Avea la dosar patru mențiuni, toate pentru confruntare reușită cu criminali periculoși. Deținea de asemenea Medalia Poliției pentru Bravură, care i se acordase după ce împușcase și omorâse doi traficanți notorii de droguri în timpul unei urmăriri prin orașul negrilor noaptea, angajat singur într-un schimb de focuri din care scăpase nevătămat.

Pe deasupra, câștigase aprecierea superiorilor săi pentru disciplina de care dădea dovadă, dar și pentru calitățile sale de comandă și conducere. Ambele erau trăsături tipice pentru un afrikaander. În timpul campaniei nord-africane împotriva lui Rommel, generalul Montgomery, când aflase că exista un deficit de ofițeri, replicase: „Prostii, avem mii de sud-africani. Fiecare dintre ei este un lider înnăscut – din copilărie sunt obișnuiți să le dea ordine băștinașilor".

Lothar se instalase la secția de poliție din Sharpeville de când absolvise Academia de Poliție și ajunsese să cunoască zona îndeaproape. Treptat, își formase propria rețea de informatori, baza întregii activități a poliției, și prin aceste prostituate și proprietari de cârciumi și criminali mărunți, reușise să anticipeze multe infracțiuni grave și să-i identifice pe organizatori și pe făptași chiar înainte să fie comis atacul.

Comandantul cel mare al poliției era conștient de faptul că tânărul căpitan, cu bine-cunoscutele sale legături din partea familiei, era în mare măsură responsabil de faptul că sediul poliției din Sharpeville își crease în ultimii ani reputația de a fi una dintre cele mai viguroase și active unități din triunghiul industrial aglomerat situat între Johannesburg, Pretoria și Vereeniging.

În comparație cu marele Soweto, Alexandra sau chiar Drake's Farm, Sharpeville era un mic oraș de negri. Aici locuiau doar vreo patruzeci de mii de suflete de toate vârstele și, cu toate

astea, raziile poliției după băuturi ilegale și infractori erau aproape o rutină zilnică, iar listele de arestări și condamnări, după care este judecată eficiența fiecărei secții, erau cu mult disproporționate în raport cu mărimea sa. O mare parte din această industrie și dăruire față de slujbă era în mod corect atribuită energiei tânărului adjunct.

Sharpeville este legat de orașul Vereeniging, unde în 1902 comandantul britanic lordul Kitchener și conducătorii trupelor de comando Boer negociaseră tratatul de pace care dusese la încheierea tragicului război prelungit sud-african. Vereeniging este situat pe râul Vaal, la 80 km sud de Johannesburg, și motivele pentru care acesta exista erau depozitele de cărbune și fier, exploatate de ISCOR, Societatea de Fier și Oțel, o corporație gigant, proprietate a statului.

La începutul secolului, muncitorii negri din industria oțelului erau inițial adăpostiți în Top Location, dar întrucât condițiile de acolo deveniseră total inadecvate și depășite, se crease pentru ei o locație la începutul anilor 1940, numită după John Sharpe, primarul de atunci al orașului Vereeniging. De îndată ce locuințele din Sharpeville deveniră disponibile, populația se mutase din Top Location, și chiar dacă chiriile erau de 2 lire și 75 de cenți pe lună, strămutarea se făcuse treptat și pașnic.

Sharpeville era de fapt un oraș model, și chiar dacă locuințele aveau forma obișnuită de cabană, erau dotate cu canalizare și electricitate, precum și cu toate celelalte utilități, printre care un cinematograf, zone comerciale și săli de sport, alături de propria secție de poliție.

În mijlocul unuia dintre cele mai cuprinzătoare exemple de inginerie socială a secolului XX – implementarea politicii de apartheid – Sharpeville era o zonă remarcabil de liniștită. Peste tot în jur, sute de mii de oameni erau mutați, înregimentați și reclasificați în conformitate cu acele documente monumentale de legislație, Legea zonelor urbane și Legea cu privire la înregistrarea populației. Peste tot în jur, liderii conștiinței și eliberării

negrilor propovăduiau, îndemnau și organizau, însă Sharpeville părea neatins de toate acestea. Întemeietorii albi ai orașului Vereeniging atrăseseră atenția cu o satisfacție destul de justificată asupra faptului că agitatorii comuniști aveau viață scurtă în Sharpeville, iar oamenii de culoare de aici erau supuși legii și pașnici. Numărul de infracțiuni grave era printre cele mai scăzute din zona industrializată a Transvaalului, iar infractorii erau prinși cu o promptitudine lăudabilă. Până și chiriașii datornici erau evacuați rapid din case, iar poliția locală era mereu cooperantă și cinstită.

Când legea ceru ca și femeile de culoare să poarte obligatoriu permise asemenea bărbaților, iar când în toată țara această inovație întâmpină o aprigă rezistență, doamnele din Sharpeville se prezentară la sediul poliției în număr atât de mare și așa de cooperante, încât multe dintre ele fură întoarse din drum, cu dispoziția de „a reveni mai târziu".

La începutul lui martie 1960, Lothar De La Rey străbătu cu Land Roverul său oficial această comunitate stabilă și supusă legilor, pe drumul larg, aflat în spațiul deschis din fața secției de poliție. Grupul de clădiri ale poliției, în același stil auster și utilitarist ca și celelalte din locație, erau înconjurate de un gard din plasă de aproximativ doi metri și jumătate înălțime, însă porțile principale erau deschise și nepăzite.

Lothar trecu printre ele și parcă Land Roverul sub steagul național portocaliu, albastru și alb arborat, fluturând în adierea vântului ce răspândea un miros vag de chimicale de la fumalele uzinei ISCOR. În birou fu imediat în centrul atenției când oamenii săi veniră să îl felicite pentru lovitura cu care câștigase Cupa Currie.

– Urmează verde și auriu, dădu pronosticul sergentul de serviciu, în timp ce îi strângea mâna lui Lothar, referindu-se la culorile echipamentului echipei naționale de rugby.

Lothar le acceptă admirația cu modestie, și apoi încheie această întrerupere a disciplinei și a rutinei.

– În regulă, toată lumea înapoi la muncă, ordonă el, şi plecă să verifice caietul de infracţiuni.

În timp ce un birou de infracţiuni din Soweto s-ar aştepta la trei sau patru crime şi o duzină de cazuri de viol, în Sharpeville nu se comisese nici măcar o singură infracţiune „programată" în ultimele 24 de ore, iar Lothar dădu din cap satisfăcut şi se duse să raporteze comandantului secţiei.

În uşă, luă poziţie de drepţi şi salută, iar bărbatul mai în vârstă aprobă din cap şi arătă spre scaunul din faţa lui.

– Intră, Lothie. Stai jos!

Lăsă scaunul pe spate, sprijinit pe două picioare, şi îl privi pe Lothar în timp ce îşi scotea chipiul şi mănuşile.

– Un joc *bakgat*[1] vineri, îl felicită el. Mulţumesc pentru bilete. La naiba, omule, ultima lovitură executată!

Simţi un junghi de invidie în timp ce îşi examina adjunctul. *Liewe land!* Pământ iubit, însă arăta precum un soldat, aşa de înalt şi de drept! Comandantul aruncă o privire în jos la abdomenul său moale şi apoi iar la felul cum tânărul îşi purta uniforma pe umerii aceia laţi. Doar te uitai la el şi vedeai ce clasă avea. Doar la vârsta de patruzeci de ani comandantul obţinuse gradul de căpitan şi se resemnase cu faptul că o să iasă la pensie cu acelaşi grad, dar băiatul ăsta? De ce nu? Probabil că va ajunge general înainte de patruzeci de ani.

– Ei bine, Lothie, spuse el greoi. O să îmi fie dor de tine. Zâmbi văzând licărirea veselă în ochii aceia gălbui. *Ja*, tânărul meu prieten, dădu el din cap, transferul tău – o să ne părăseşti la sfârşitul lui mai.

Lothar se lăsă pe spate în scaun şi zâmbi. Îl suspecta pe tatăl său că fusese implicat în şederea lui prelungită la această secţie, dar cu toate că era din ce în ce mai obositor să piardă timp în această răstoacă, tatăl său ştia cel mai bine, iar Lothar îi era

---

[1] Cuvânt argotic de origine sud-africană, se traduce prin „grozav", „bun", „bine". (n.tr.)

recunoscător pentru experiența câștigată aici. Știa că un polițist își învață bine meseria doar în mijlocul acțiunii și așa își petrecuse timpul. Știa că era un polițist bun și le demonstrase asta tuturor. Oricine ar fi fost tentat să îi atribuie tatălui său viitoarele promovări nu avea decât să se uite peste dosarul său. Era totul acolo. Își plătise din plin datoriile, dar acum era timpul să meargă mai departe.

– Unde sunt trimis, domnule?

– Vulpoi norocos. Căpitanul dădu din cap cu o invidie prefăcută. Mergi la sediul CID din Marshall Square.

Aceasta era crema. Cea mai căutată, cel mai prestigios transfer în interes de serviciu la care putea spera orice tânăr ofițer. Sediul CID se afla chiar în centrul și în inima întregii poliții. Lothar știa că de acolo va avansa repede și sigur. Își va primi gradele de general cât va fi încă tânăr, iar odată cu acestea, va dobândi maturitatea și reputația care să îi pregătească intrarea în politică, lin și sigur. Putea să se retragă din poliție cu pensia de general și să își dedice restul vieții țării sale și *Volk*-ului său. Își planificase totul. Fiecare pas era clar pentru Lothar. Când va pleca Verwoerd, el știa că tatăl său va fi un rival puternic pentru preluarea postului de premier. Poate că într-o zi va exista un al doilea ministru de interne cu numele de De La Rey, iar după aceea tot un De La Rey va fi în fruntea națiunii. Știa ce voia, ce drum avea de urmat, și de asemenea că picioarele sale erau ferm înfipte pe acel drum.

– Ți se dă o șansă, Lothie, răsunară vorbele comandantului. Dacă profiți de ea, vei ajunge departe – foarte departe.

– Oricât de departe ar fi, domnule, îmi voi aminti întotdeauna de ajutorul și de încurajările pe care mi le-ați dat aici, la Sharpeville.

– Destul cu chestiile astea. Mai ai câteva luni înainte de plecare. Comandantul se simți dintr-odată stânjenit. Nici unul din cei doi bărbați nu era genul care să își etaleze cu ușurință

sentimentele. Să ne apucăm de lucru. Cum rămâne cu razia din noaptea asta? Câți oameni o să folosești?

Lothar stinse farurile de la Land Rover și conduse încet, căci motorul cu patru cilindri, pe benzină, avea o bătaie distinctivă, încât cei urmăriți o detectau de la distanță dacă mașina mergea repede.

Lângă el era un sergent, iar în spatele Land Roverului erau cinci polițiști înarmați cu bastoane de cauciuc. Pe lângă acestea, sergentul avea un Greener automat de calibrul 12 și Lothar purta arma la cureaua sa Sam Browne. Nu erau bine înarmați, fiind vorba doar de o razie după alcool.

Vânzarea de alcool negrilor era controlată foarte sever și era restricționată la fabricarea unei beri tradiționale pe bază de cereale de către berăriile controlate de stat. Consumul de spirtoase și de vin de către negri era interzis, însă această interdicție dusese la dezvoltarea cârciumilor clandestine neautorizate. Profiturile erau prea mari ca să fie neglijate. Alcoolul era ori furat, ori achiziționat la sticlă din magazinele albilor, ori produs chiar de proprietarii acestor cârciumi clandestine. Aceste băuturi de casă erau niște amestecuri puternice cunoscute în general sub numele de *skokiaan*, și puteau conține orice, de la alcool metilic până la leșuri de șerpi veninoși și avortoni. Nu era ceva neobișnuit pentru clienții cârciumilor să sfârșească orbi sau demenți sau, uneori, morți.

În noaptea aceea, echipa lui Lothar se pregătea să facă o razie la o cârciumă nouă, deschisă doar de câteva săptămâni. Din informațiile lui Lothar era controlată de o bandă de negri, Bivolii.

Bineînțeles, Lothar era conștient de amploarea și de scopul operațiunilor grupării Bivolii. Aceștia erau, fără îndoială, cea mai mare și mai puternică asociație interlopă din Witwatersrand. Nu se știa cine era capul bandei, dar existau indicii referitoare la legătura acestuia cu Sindicatul Minerilor Africani și cu una dintre organizațiile politice ale negrilor. Cu siguranță, era foarte activă

pe proprietățile cu mine de aur mai apropiate de Johannesburg și în orașele mari de negri, precum Soweto și Drake's Farm.

Până acum nu fuseseră deranjați de Bivoli, aici în Sharpeville, și din acest motiv era periculoasă înființarea unei cârciumi controlate. Putea prevesti o infiltrare determinată în zonă, care mai mult ca sigur ar fi urmată de o campanie de politizare a localnicilor de culoare, cu mitingurile de protest de rigoare și boicoturile liniei de autobuz și a afacerilor deținute de albi și toate celelalte probleme stârnite de agitatorii Congresului Național African și a nou-formatului Congres Pan-African.

Lothar era hotărât să o înăbușe înainte să se întindă în întreaga zonă ca o tufă cuprinsă de flăcări. Dincolo de sunetele produse de motor, undeva în întuneric, auzi un fluierat ascuțit și aproape imediat se repetă la distanță, la capătul șoselei mărginite de căsuțele tăcute.

– *Magtig!* înjură Lothar încet, dar cu amărăciune. Ne-au identificat.

Fluierăturile erau semnele de avertizare ale celor care supravegheau cârciuma.

Aprinse farurile și tură Land Roverul. Porniră în goană pe strada îngustă.

Cârciuma se afla la capătul străzii, la ultima căsuță, înghesuită în gardul marginal, iar în spate se întindea savana. De îndată ce farurile luminară partea din față a casei, Lothar văzu câteva siluete întunecate ieșind în grabă de acolo, iar altele cum se băteau să iasă pe ușa din față sau săreau pe fereastră.

Lothar întoarse Land Roverul pe trotuar prin grădina micuță și îl opri lateral, blocând ușa de la intrare.

– Să mergem, strigă el, iar oamenii săi smuciră ușile și se năpustiră înăuntru.

Aceștia îi înșfăcară pe clienții derutați ai cârciumii care erau blocați între Land Rover și zidul casei. Pentru că unul dintre ei începu să opună rezistență, recurse la o lovitură de baston bine aplicată, iar trupul neputincios fu zorit să intre în spatele automobilului.

Lothar fugi într-o parte a casei și prinse în brațe o femeie care tocmai sărea pe geam. O întoarse invers în aer și o ținu de o gleznă în timp ce prinse prin geam brațul bărbatului din spatele ei. Cu o singură mișcare rapidă îi legă unul de altul cu cătușele, gleznă de încheietură, și îi lăsă să se zbată și să cadă unul peste altul ca două găini legate fedeleș.

Lothar ajunse la ușa din spate a casei și făcu prima greșeală. Puse mâna pe mâner și deschise ușa cu o smucitură. Bărbatul aștepta înăuntru, pe poziție și pregătit, iar când ușa începu să se deschidă, se repezi cu toată greutatea asupra ei și muchia acesteia se izbi de pieptul lui Lothar. Din plămâni, aerul ieși șuierând pe gât, în timp ce polițistul căzu pe spate pe trepte, prăbușindu-se pe pământul tare, ars de soare, iar bărbatul sări exact peste el.

Lothar îl zări în lumină, și observă că era tânăr și bine făcut, sprinten și iute ca o pisică neagră. Apoi o luă la fugă în întuneric, îndreptându-se către gardul aflat în spatele casei.

Lothar se întoarse, sprijinindu-se pe genunchi, și apoi se ridică. Chiar și cu avansul de care beneficiase fugarul, nu exista nimeni care să îl întreacă pe Lothar într-un joc corect. Era la apogeul condiției sale fizice, după luni de antrenament riguros pentru meciul din Cupa Currie și pentru preselecțiile pentru națională, însă de îndată ce porni, agonia plămânilor săi secătuiți îl făcu să se încovoaie și să răsufle din greu.

În fața sa, fugarul se vârî printr-o gaură din gardul de sârmă, iar Lothar se lăsă în genunchi și trase de tocul pistolului ca să îl deschidă. Cu trei luni înainte fusese al doilea la campionatele poliției de tras cu pistolul din Bloemfontein, dar acum ținta îi era instabilă, iar silueta întunecată se contopea cu noaptea, depărtându-se de el. Lothar trase două focuri de armă, dar după fiecare scânteie lungă și luminoasă nu se auzi nici un impact înăbușit al glonțului cu carnea, iar fugarul fu înghițit de întuneric. Lothar băgă arma la loc în toc și se chinui să își umple plămânii cu

aer – umilința era mult mai dureroasă decât rana sa. Lothar nu era obișnuit să piardă.

Se forță să se ridice în picioare. Nici unul dintre oamenii săi nu trebuia să îl vadă îngenuncheat, iar după doar un minut, chiar dacă plămânii încă îl ardeau, se întoarse și îi târî după el pe cei doi capturați cu o violență inutilă. Femeia era complet dezbrăcată. Cu siguranță aceasta se distrase cu un client în dormitorul din spate, iar acum se jelea tragic.

– Tacă-ți gura, vacă neagră, îi spuse el și o împrânci pe ușa din spate a casei.

Bucătăria era folosită drept bar. Lăzi de alcool erau stivuite până la tavan, iar pe masă era un morman de pahare goale.

În camera din față, podeaua era acoperită de cioburi și de alcool vărsat, dovada grabei cu care fusese evacuată, iar Lothar se întrebă cum puteau intra atât de mulți clienți într-o cameră de mărimea aceea. Văzuse cel puțin douăzeci care scăpaseră în noapte.

O împrânci pe prostituata dezbrăcată înspre unul din oamenii săi de culoare.

– Ai grijă de ea, ordonă el, iar bărbatul rânji lasciv și o ciupi de sânul rotund și roșiatic.

– Fără așa ceva, îl avertiză Lothar.

Era încă nervos pe cel care scăpase. Văzându-i chipul, polițistul se potoli. O conduse pe femeie în dormitor ca să își găsească hainele.

Ceilalți polițiști tocmai intrau, fiecare dintre ei cu doi sau trei captivi amărâți.

– Verifică-le permisele, ordonă Lothar. În regulă, Cronje, să scăpăm de marfă, zise el întorcându-se către sergent.

Lothar privi în timp ce lăzile cu alcool erau transportate afară și aranjate în fața casei. Doi dintre polițiști le deschiseră și sparseră sticlele de bordură. Mirosul dulce de fructe al coniacului ieftin se răspândi în noapte, iar șanțul se umplu de lichidul galben-brun.

După ce fusese distrusă și ultima sticlă, Lothar îi făcu semn cu capul sergentului.

– Bine, Cronje, du-i la secție.

Și în timp ce prizonierii erau urcați în cele două camioane de poliție care îi urmaseră Land Roverului, Lothar se întoarse în casă să verifice dacă oamenii săi nu trecuseră cu vederea ceva important.

În camera din spate, cu un pat în dezordine și cearșafuri pătate, deschise singurul dulap și îl scotoci în silă cu vârful bastonului de cauciuc.

Sub grămada de haine de pe fundul dulapului era o cutie mică de carton. Lothar o scoase afară și îi rupse capacul. Descoperi un teanc de hârtii și privi nepăsător la cea de deasupra, când brusc fu impresionat de conținutul acestuia. Înșfăcă foaia de hârtie și o întoarse spre lumina becului chior din tavan.

Acesta este *Poqo*, despre care se spune „Ia sulița în mâna dreaptă, poporul meu, căci străinii îți jefuiesc pământul".

Poqo era o ramură militară a Congresului Pan-African. Cuvântul *Poqo* însemna pur și neîntinat, pentru că numai africanii Bantu pursânge puteau deveni membri, iar Lothar știa asta, întrucât o organizație de tineri fanatici era responsabilă de un număr de crime abominabile. În orășelul Paarl din Cape, *Poqo* mărșăluiseră în forță cu sutele către secția de poliție și când fuseseră întorși din drum își revărsaseră furia asupra populației civile, masacrând două femei albe, dintre care o fată de șaptesprezece ani. În Transkei atacaseră o tabără de pe marginea drumului și îl uciseseră pe supraveghetorul alb și pe familia acestuia în cel mai atroce mod. Lothar văzuse fotografiile făcute de poliție și îl trecură fiorii când își aminti. *Poqo* era un nume de care să te temi, iar Lothar citi cu mare atenție și restul manifestului.

Luni vom înfrunta poliția. Toți oamenii din Sharpeville vor fi unul în acea zi. Nici un bărbat și nici o femeie nu se va duce la locul său de muncă. Nici un bărbat și nici o femeie nu va pleca din oraș cu autobuzul, cu trenul sau cu taxiul. Toți oamenii se vor aduna într-un tot unitar și vor mărșălui către secția de poliție. Vom protesta împotriva legii permiselor care este o povară îngrozitoare, prea grea de dus pentru noi. Îi vom face pe polițiștii albi să se teamă de noi.

Orice bărbat sau femeie care nu va mărșălui cu noi luni va fi prins. În acea zi, toți oamenii vor fi ca unul.

Poqo a spus asta. Ascultă și supune-te.

Lothar citi din nou manifestul tipărit grosolan. „Deci a sosit în sfârșit", spuse el în șoaptă. Alese propoziția care îl jigni cel mai tare și o citi cu voce tare.

– Îi vom face pe polițiștii albi să se teamă de noi.

„Așa deci! Mai vedem noi!" Strigă apoi la sergent să ia cutia și să ducă fițuicile subversive în camion.

În viața lui Raleigh Tabaka se petrecea ceva inevitabil. Marea existenței sale îl purta cu sine încât era lipsit de putere să poată scăpa de ea sau chiar să înoate împotriva curentului.

Mama lui, o *sangomas* Xhosa, îi insuflase de la început o adâncă conștientizare a sinelui său african. Îi arătase misterele și secretele și îi citise viitorul în oase.

„Într-o zi vei fi conducătorul poporului tău, Raleigh Tabaka, prezise ea. Vei deveni una dintre cele mai mari căpetenii Xhosa, iar numele tău va fi rostit împreună cu Makana și Ndlame – toate acestea eu le văd în oase."

Când tatăl său, Hendrick Tabaka, îi trimise pe el și pe fratele său geamăn Wellington peste graniță la școală multirasială din Swaziland, africanismul său fusese confirmat și evidențiat, deoarece colegii săi erau fii de căpetenii și de conducători de culoare din țări precum Basutoland și Bechuanaland. Acestea

erau țări unde triburile de culoare aveau propriii conducători, scutiți de vorba grea și paternă a omului alb, și asculta copleșit cum aceștia vorbeau despre familiile lor care trăiau pe picior de egalitate cu albii din jurul lor.

Acest lucru constitui pentru Raleigh o adevărată revelație. Toată viața lui, albii fuseseră o rasă aparte, de care trebuia să te temi și să te ferești întrucât exercitau o putere de necombătut asupra lui și a poporului său.

La Waterford învățase că aceasta nu era legea universului. Acolo erau și elevi albi și, deși la început fusese ciudat, mânca la aceeași masă cu ei, din aceleași farfurii și cu aceleași tacâmuri, și dormea într-un pat alături de ei în internatul școlii și stătea pe colacul de toaletă încălzit înainte de fundul unui alb și îl elibera unui alt alb care aștepta nerăbdător la ușă ca el să termine. În țara sa, toate aceste lucruri nu erau permise, iar când se duse acasă în vacanță, citi cu ochii largi deschiși avertismentele care spuneau ACCESUL PERMIS DOAR ALBILOR – BLANKES ALLEENLIK. Prin geamurile trenului văzu frumoasele ferme și vitele grase ale albilor și pământul pustiu și degradat al rezervațiilor tribale, iar când ajunse acasă în Drake's Farm și văzu casa tatălui său, pe care și-o amintea ca un palat, aceasta era în realitate o cocioabă – amărăciunea începu să îi chinuie sufletul și rănile pe care le lăsase deschise.

Înainte ca Raleigh să plece la școală, unchiul Moses Gama obișnuia să îl viziteze pe tatăl său. Din copilărie avusese respect față de unchiul său, pentru puterea care îl mistuia asemenea incendiilor din savană care consumau pământul și se înălțau până la ceruri într-o coloană densă de fum, cenușă și scântei.

Cu toate că Moses Gama lipsea de foarte mulți ani din Drake's Farm, nu se permisese ca amintirea lui să dispară, iar Hendrick citea cu voce tare familiei scrisorile pe care le primise de la el din țări îndepărtate.

Când într-un final termină școala și plecă din Waterford revenind la Drake's Farm ca să lucreze pentru tatăl său, Raleigh anunță că vrea să îi ia locul în rândurile tinerilor luptători.

„După ce vei merge în tabăra de inițiere, îi promise tatăl său. Am să îți fac cunoștință cu *Umkhonto we Sizwe!*"

Inițierea lui pusese amprenta finală asupra conștiinței sale de african. Împreună cu fratele său Wellington și alți șase tineri dintre inițiații promoției sale plecaseră din Drake's Farm cu trenul, în vagonul gol de clasa a treia, spre orășelul Queenstown, centrul teritoriilor tribale Xhosa.

Totul fusese aranjat de mama sa, iar bătrânii tribului îl așteptară la gara din Queenstown. Fură conduși cu un camion vechi și șubred către un kraal de pe malurile mărețului râu Fish și lăsați apoi în grija custodelui tribal, un bătrân a cărui datorie era să păstreze și să protejeze istoria și obiceiurile tribului.

Ndlame, bătrânul, le ordonă să se dezbrace de haine și să predea tot ce aveau asupra lor. Toate obiectele fură aruncate în foc, pe malul râului, ca simbol al copilăriei lăsate în urma lor. Îi duse goi în râu ca să se îmbăieze, și apoi, cu apa șiroind pe ei, îi duse departe pe malul râului spre coliba unde aveau loc circumciziile, în care așteptau vracii tribului.

În timp ce tinerii șoviăiau tematori, Raleigh se duse cu îndrăzneală spre capătul coloanei și fu primul care se aplecă să intre în colibă. Înăuntru era un fum gros de la baliga arsă, iar vracii, cu piei, pene și podoabe fantastice pe cap, erau niște inși ciudați și înspăimântători.

Raleigh fu cuprins de groază, datorită durerii de care se temuse toată copilăria și a tuturor forțelor supranaturale care pândeau în toate ungherele întunecate ale colibei, totuși înaintă rapid și sări peste focul mocnit.

Aterizând destul de departe, vracii săriră pe el și îl forțară să îngenuncheze, ținându-i capul astfel încât să poată privi cum unul dintre ei îl apucă de penis și trage în afară, la maximum,

pliul elastic al prepuțului. În antichitate, cel care efectua circumcizia ar fi folosit un tăiș confecționat manual, dar acum se folosea o lamă de ras Gillette.

În timp ce intonau invocația către zeii tribului, prepuțul lui Raleigh era tăiat, lăsându-i glandul moale, rozaliu și vulnerabil. Sângele său împroșcă podeaua acoperită de bălegar dintre genunchii săi, dar el nu scoase nici un sunet.

Ndlame îl ajută să se ridice și se îndreptă clătinându-se în lumina soarelui, căzând apoi pe malul râului, cuprins de durerea îngrozitoare și fierbinte, dar țipetele celorlalți băieți și ecourile sălbatice ale rezistenței lor ajungeau foarte limpede acolo unde zăcea el întins. Recunoscu strigătele de durere ale fratelui său Wellington, fiind cele mai ascuțite și mai răsunătoare dintre toate.

Raleigh știa că prepuțurile lor vor fi adunate de către vraci, sărate și uscate și adăugate totemului tribal. O parte din ei va rămâne pentru totdeauna în grija custozilor și, indiferent cât de departe s-ar aventura, vracii îi puteau chema înapoi cu ajutorul blestemului acestor piei.

După ce toți ceilalți novici răbdaseră cuțitul celui care îi circumcise, Ndlame îi conduse pe marginea apei și le arătă cum să își spele rănile și cum să le lege cu plante medicinale și ierburi, și cum să își lege penisul de stomac. „Dacă Mamba privește în jos, va sângera iar" îi avertiză el.

Ei își unseră trupurile cu o mixtură din lut și cenușă. Până și părul din cap le era acoperit de vopseaua ritualică de un alb cadaveric, de arătau asemenea unor fantome albinoase. Se acoperiră doar cu niște fuste din iarbă și își ridicară colibe în cele mai tainice locuri ale pădurii, ca nici o femeie să nu îi poată vedea. Își făceau singuri de mâncare, niște turte simple din porumb fără vreun condiment, iar carnea le era interzisă timp de trei luni pline de inițiere. Singurul obiect pe care îl dețineau era vasul din lut pentru mâncare.

Unul dintre băieți se infectă la rana provocată de circumcizie, și puroiul verzui și urât mirositor se scurgea ca laptele din țâța vacii, iar febra îl consuma așa de tare, încât pielea sa era dureros de fierbinte la atingere. Ierburile și fierturile pe care le aplica Ndlame nu avură nici un efect. Acesta muri după patru zile și fu îngropat în pădure, iar Ndlame îi luă vasul de mâncare. Urma să fie aruncat pe ușa colibei mamei sale de către unul dintre vraci, fără să fie rostit măcar un cuvânt, iar ea va ști că fiul ei nu fusese acceptat de zeii tribului.

În fiecare zi, dinainte de ivirea zorilor și până după apusul soarelui, Ndlame le dădea instrucțiuni și îi învăța îndatoririle lor ca membri ai tribului, ca soți și ca părinți. Învățară să îndure durerea și greutățile cu stoicism. Învățară disciplina și datoria față de tribul lor, despre animale sălbatice și plante, cum să supraviețuiască în sălbăticie, cum să își mulțumească soțiile și cum să își crească pruncii.

Când rănile circumciziei se vindecară, Ndlame le legă membrele în fiecare noapte cu un nod special numit Câinele Roșu, ca să nu își poată risipi sămânța în colibele sacre de inițiere. În fiecare dimineață Ndlame verifica nodurile cu atenție ca să se asigure că nu fuseseră slăbite pentru a putea savura plăcerea interzisă a masturbării.

Când trecură cele trei luni, Ndlame îi conduse pe aceștia din nou la râu, unde se spălară de lutul alb al inițierii și își unseră trupurile cu o mixtură roșiatică și grasă de limonit, iar Ndlame le dădu fiecăruia o pătură roșie, simbol al virilității, cu care să se acopere. În procesiune, intonând cântecele despre virilitate pe care le exersaseră, ajunseră acolo unde tribul îi aștepta la marginea pădurii.

Părinții lor aveau daruri pentru ei, haine, încălțăminte nouă și bani, iar fetele chicoteau și le făceau ochi dulci cu îndrăzneală, căci acum erau bărbați și în sfârșit capabili să își ia o nevastă, sau câte neveste își puteau permite, pentru că *lobola*, plata pentru o mireasă, atârna greu.

Cei doi frați însoțiți de mama lor călătoriră înapoi spre Drake's Farm, Wellington pentru a-și lua rămas-bun de la tatăl lor urmând să plece și să preia îndatoriri bisericești, iar Raleigh pentru a rămâne alături de tatăl lui ca să învețe despre diversele aspecte ale afacerilor și în cele din urmă să preia conducerea și să devină sprijinul și mângâierea lui Hendrick la bătrânețe.

Pentru Raleigh, lunile și anii ce urmară fură fascinanți, dar și îngrijorători. Până atunci nu bănuise niciodată cât de înstărit și de puternic era tatăl său, dar treptat, aceste lucruri i se dezvăluiră. Paginile se întorceau pentru el una după alta. Află despre magazinele comerciale ale tatălui său, despre măcelăriile și brutăriile din toate orașele de negri răspândite pe întregul triunghi industrial al Transvaalului, bazat pe mine de aur, sedimente de fier și bazine de huilă. Apoi află despre turmele de vite și magazinele comerciale rurale din rezervațiile tribale ale tatălui său, de care aveau grijă numeroșii săi frați, despre cârciumile clandestine și prostituatele care acționau în spatele afacerilor legale, și în ultimul rând despre Bivoli, acea organizație omniprezentă și obscură formată din mulți bărbați din diferite triburi, a căror căpetenie era chiar tatăl său.

Își dădu seama în sfârșit cât de bogat și de puternic era tatăl lui, și cum, pentru că era negru, nu putea să își etaleze importanța și nu își putea exercita puterea decât pe ascuns și în clandestinitate. Raleigh simți cum se umplea de furie ori de câte ori vedea acele semne cu ACCESUL PERMIS DOAR ALBILOR – BLANKES ALLEENLIK și vedea cum albii treceau în mașinile lor strălucitoare, sau când stătea în fața universităților și a spitalelor care pentru el erau închise.

Vorbi cu tatăl său despre aceste lucruri care îl frământau, iar Hendrick Tabaka râse pe înfundate și dădu din cap.

– Furia îmbolnăvește omul, fiule. Îi strică pofta de viață și nu îl lasă să doarmă noaptea. Nu putem schimba lumea, așa că trebuie să căutăm lucrurile bune din viață și se ne bucurăm din

plin de ele. Omul alb este puternic, nu îți poți imagina cât de puternic, nu ai văzut nici măcar forța degetului său mic. Dacă ridici sulița împotriva sa, te va distruge pe tine și toate lucrurile bune pe care le avem – iar dacă zeii și fulgerele intervin și din întâmplare îl distrugi pe omul alb, gândește-te ce ar veni după el. Ar veni întunericul și vremuri fără de lege și protecție, ceea ce ar fi de sute de mii de ori mai rău decât persecuțiile omului alb. Am fi mistuiți de furia propriului nostru popor, și nu am avea nici măcar consolarea acestor câtorva lucruri iubite. Dacă îți vei deschide ochii și urechile, fiul meu, vei auzi cum tinerii ne numesc colaboratori și cum vorbesc despre reîmpărțirea averii, și vei vedea invidia în ochii lor. Visul tău, fiule, este un vis periculos.

– Și cu toate astea trebuie să visez, tată, spuse Raleigh.

Iar mai apoi, într-o zi memorabilă, unchiul său Moses Gama se întoarse din țări străine și îl luă cu el să cunoască alți tineri care îi împărtășeau visul.

Astfel, în timpul zilei, Raleigh se ocupa de afacerea tatălui său, iar seara se întâlnea cu tinerii săi camarazi din *Umkhonto we Sizwe*. La început doar vorbeau, dar cuvintele erau mai dulci și mai amețitoare decât fumul de *dagga* degajat de pipele bătrânilor.

Raleigh se alătură apoi camarazilor care aplicau hotărârile Congresului Național African, boicoturile, grevele și întreruperile de muncă. Se duse la locația din Evaton cu o unitate de asalt pentru a boicota autobuzele și atacară muncitorii negri din stațiile de autobuz, care așteptau la coadă să ajungă la locul de muncă sau care mergeau după cumpărături pentru familiile lor, și îi bătură cu *sjamboks*, cravașe lungi de piele, și cu bastoanele.

În primele zile de atac, Raleigh fu determinat să le demonstreze camarazilor zelul său și folosi bastonul cu toată măiestria învățată în copilărie, când se luptase cu băieții din alte triburi.

La coadă la autobuz era o femeie care sfidă ordinele lui Raleigh de a merge acasă, şi se răsti la el şi la camarazii lui numindu-i *tsotsies* şi *skelms*, bandiţi şi pungaşi. Era o femeie trecută de prima tinereţe, masivă şi cu un aer de matroană, cu obrajii aşa de umflaţi şi de lucioşi că păreau frecaţi cu cremă de ghete, şi cu o ţinută aşa de maiestuoasă, încât tinerii camarazi din *Umkhonto we Sizwe* fură ruşinaţi la început de dispreţul acesteia şi fură cât pe ce să se retragă.

Raleigh văzu în asta o ocazie de a-şi dovedi înflăcărarea şi sări în faţă confruntând-o pe femeie.

– Du-te acasă, mamaie, o avertiză el. Nu mai suntem nişte căţei care mănâncă rahatul omului alb.

– Eşti un băieţel necircumcis care spune numai mizerii, începu ea, însă Raleigh nu o lăsă să continue.

Roti bastonul lung şi elastic şi crestă obrazul negru şi lucios al femeii cu precizia unei tăieturi de topor, iar pentru un moment Raleigh întrezări osul în profunzimea rănii înainte ca sângele năvalnic de un roşu aprins să o ascundă. Femeia ţipă şi căzu în genunchi, iar Raleigh avu o senzaţie stranie de putere şi fermitate, o euforie de datorie patriotică. Pe moment, femeia îngenuncheată în faţa lui deveni ţinta frustrării şi furiei sale.

Femeia văzu asta în ochii lui şi ridică braţele deasupra capului pentru a se feri de următoarea lovitură. Raleigh lovi din nou, cu toată puterea şi cu toată iscusinţa, şi folosindu-şi încheietura, bastonul şuieră prin aer şi căzu peste cotul femeii. Braţele i se răsuciră în straturi groase de grăsime. Aceasta îi atârna ca nişte salbe de antebraţe şi ca nişte brăţări în jurul încheieturilor, dar nu putu amortiza forţa bastonului şuierător. Articulaţia cotului se sfărâmă, iar antebraţul căzu şi se răsuci într-un unghi imposibil, atârnând neputincios într-o parte.

Femeia ţipă din nou, iar de această dată sunetul fu aşa de violent şi de agonic, încât îi atâţă pe ceilalţi tineri războinici să se năpustească asupra celorlalţi pasageri cu o furie aprigă, încât

la final cei care se jeleau și suspinau erau grav răniți, iar trotuarul de ciment era lipicios și înroșit.

Când sosiră ambulanțele cu sirenele pornite pentru a ridica răniții, camarazii din *Umkhonto we Sizwe* aruncară cu pietre și cărămizi în aceștia, iar Raleigh conduse un mic grup dintre cei mai îndrăzneți în stradă și răsturnară într-o parte una dintre ambulanțele abandonate, iar când combustibilul începu să curgă din rezervor, Raleigh aprinse un chibrit și îl aruncă în lichidul împrăștiat.

Explozia îi pârli genele și îi arse părul de pe frunte, dar în acea seară când se întoarseră la Drake's Farm, Raleigh fu eroul bandei de luptători, și în semn de glorificare primi numele de *Cheza*, adică Incendiatorul.

Raleigh fu acceptat în categoria de mijloc a Ligii de Tineret a ANC și *Umkhonto we Sizwe*, și astfel înțelese treptat puterea conflictuală din interiorul acestora și politica internă a grupărilor rivale de moderați și radicali – cei care credeau că libertatea putea fi negociată și cei care credeau că aceasta trebuia câștigată cu tăișul suliței, cei care considerau că toate comorile ridicate cu răbdare de-a lungul anilor – minele, fabricile și căile ferate – ar trebui ocrotite și cei care credeau că acestea ar trebui distruse și reconstruite în numele libertății de către cei puri.

Raleigh se simți din ce în ce mai atras de puriști, luptătorii rezistenți, elita exclusivistă Bantu, iar când auzi pentru prima dată numele *Poqo*, se cutremură la auzul și la semnificația sa. Acesta descria exact sentimentele și dorințele sale – cele pure și unice.

Era acolo, în casa din Drake's Farm, când Moses Gama le vorbi și le promise că lunga așteptare se apropia de final.

„Am să iau acest pământ de călcâie și am să îl așez în cap, spusese Mose Gama grupului de tineri luptători, extrem de loiali. Am să fac ceva, un semn pe fiecare bărbat și femeie care îl va înțelege imediat. Va aduce în stradă triburile cu milioane, iar

furia lor va fi ceva frumos, aşa de pur şi de puternic, încât nimeni nu-i va putea rezista, nici măcar puternicii buri."

Curând, Raleigh ajunse să simtă în Moses Gama o divinitate care îl aşeza deasupra celorlalţi oameni, şi se umplu de o dragoste religioasă şi un angajament absolut faţă de acesta. Când află că Moses Gama fusese prins de poliţia albilor pe când încerca să arunce în aer clădirea parlamentului şi să distrugă tot răul din acea instituţie ticăloasă, Raleigh fu dărâmat de durerea acestuia, şi totuşi stârnit de curajul şi exemplul dat de Moses Gama.

În săptămânile şi lunile ce urmară, Raliegh fu exasperat şi enervat de cererile pentru temperare din partea consiliilor superioare ANC şi de acceptarea demoralizatoare şi umilă a întemniţării şi judecării lui Moses Gama. Vru să dea frâu mâniei sale asupra lumii, iar când Congresul Pan-African se desprinse de ANC, Raleigh îşi urmă chemarea inimii.

Robert Sobukwe, conducătorul Congresului Pan-African, trimise după el.

– Am auzit lucruri bune despre tine, îi spuse el lui Raleigh. Şi îl ştiu pe omul care îţi este unchi, părintele nostru, al celor care ne chinuim în închisoarea omului alb. Este de datoria noastră – căci noi suntem cei puri care duc mesajul fiecărui negru din ţară. Sunt multe de făcut, iar aceasta este misiunea pe care o am numai pentru tine, Raleigh Tabaka.

Îl conduse pe Raleigh spre o hartă la scară mare a zonei Transvaal.

– Această regiune nu a fost atinsă de ANC. Îşi aşează mâna peste întinderea de oraşe, bazine carbonifere şi zona industrială din jurul oraşului Vereeniging. De aici vreau să începi.

Într-o săptămână, Raleigh îi insuflă tatălui său ideea ca el să se mute în zona Vereeniging pentru a prelua afacerile de acolo ale familiei, trei magazine în Evaton şi măcăleria şi brutăria din Sharpeville. Tatălui său îi plăcu ideea cu cât se gândi mai mult la ea şi fu de acord.

– Am să îți dau numele celor care îi conduc pe Bivolii de acolo. Putem începe mutarea cârciumilor în zona Sharpeville. Până acum nu am lăsat vitele pe pășunile de acolo, iar iarba este înaltă și verde.

La început, Raleigh se mișcă încet. Era străin în Sharpeville și trebuia să își consolideze poziția. Totuși, era un tânăr puternic și atrăgător, și vorbea fluent toate limbile principale ale comunităților. Această realizare nu era neobișnuită, întrucât erau mulți care vorbeau toate cele patru limbi înrudite ale popoarelor Nguni, Zulu, Xhosa, Swazi și Ndebele, care alcătuiau aproximativ patruzeci de procente din triburile de culoare din Africa de Sud, al căror grai era caracterizat prin sunete elaborate ca niște pocnituri și cloncănituri.

Mulți alții, precum Raleigh, erau familiarizați de asemenea și cu celelalte două limbi vorbite de aproape întreaga populație de culoare rămasă, sotho și tswana.

Limba nu prezenta o barieră, iar Raleigh avea în plus avantajul de a se ocupa de afacerile tatălui său în zonă, și astfel i se acordă aproape numaidecât recunoaștere și respect. Mai devreme sau mai târziu fiecare locuitor din Sharpeville va veni la brutăria sau la măcelăria lui Tabaka și va fi impresionat de tânărul compătimitor care vorbea frumos și care le asculta îngrijorările și problemele și le mărea creditul ca să poată cumpăra pâine albă, băuturi carbogazoase și tutun; acestea erau hrana de bază a orașelor unde mult din vechiul stil de viață fusese abandonat și uitat, unde laptele acru și făina de porumb erau greu de procurat și unde rahitismul îi făcea pe copii apatici, le încovoia oasele și le făcea părul plăpând și subțire, colorându-l într-o nuanță stranie de bronz.

Îi povestiră lui Raleigh despre micile lor probleme, precum costul chiriei caselor din oraș și dificultatea navetei lungi până la locul de muncă, care trebuia neapărat începută înainte de ivirea zorilor. Îi mai povestiră apoi lui Raleigh despre

problemele lor mai mari, cum erau evacuați din casele lor și despre hărțuirea din partea poliției care făcea mereu razii după alcool, infracțiuni și prostituție și care impunea valul de legi de control. Dar întodeauna ajungeau la permise, acele mici legitimații care le conduceau viața. Poliția mereu îi întreba: „Unde este permisul tău? Arată-mi legitimația de trecere". *Dompas*, cum le numeau, „permisele blestemate", în care erau trecute data nașterii, adresa și dreptul de ședere; nici o persoană de culoare, bărbat sau femeie, nu putea obține o slujbă fără să prezinte permisul blestemat.

Dintre toți oamenii care veneau la magazine, Raleigh îi alese pe cei tineri și plini de viață, pe cei curajoși cu inima plină de furie, iar la început se întâlneau discret în magazia din spatele brutăriei, așezați pe coșurile de pâine și pe grămada de saci de făină, și vorbeau toată noaptea.

Apoi se mutară într-un loc mai la vedere și le vorbeau celor în vârstă și copiilor la școli, umblând din loc în loc ca niște apostoli, instruind și explicând. Raleigh folosi fondurile de la măcelărie pentru a cumpăra un aparat de multiplicat la mâna a doua, și tipări manifeste pe hârtie cerată roz și le copie cu ajutorul mașinăriei.

Acestea erau mici manifeste nefinisate, cu erori de tipar modificate grosolan și evidente corecturi, iar fiecare începea cu o formă de adresare „Acesta este *Poqo* despre care se spune..." și se încheia cu un ordin sever „*Poqo* a spus asta. Ascultă și supune-te." Tinerii pe care Raleigh îi recrutase le distribuiră și le citiră celor care nu știau citi ei înșiși.

La început, Raleigh le permise numai bărbaților să vină la întrunirile din camera din spate a brutăriei, întrucât erau puriști și era rolul tradițional al bărbatului să mâne vitele, să doboare vânatul și să apere tribul, în timp ce femeile acopereau cu paie colibele și lucrau pământul ca să producă porumb și sorg și își purtau pruncii în spate.

Mai apoi, se transmise din partea conducerii supreme *Poqo* şi PAC că şi femeile făceau parte din luptă. Astfel, Raleigh vorbi cu tinerii şi astfel se făcu că într-o seară o fată veni la întrunirea de vineri din magazia brutăriei.

Era o Xhosa, înaltă şi frumoasă, cu fese proeminente şi faţa rotundă şi drăguţă ca o floare sălbatică de savană. În timp ce Raleigh vorbi, ea ascultă în linişte. Nu se mişcă, nu se foi şi nu întrerupse, iar ochii ei mari şi negri nu se dezlipiră de chipul lui Raleigh.

Raleigh se simţi inspirat în acea noapte, şi cu toate că nu se uită direct la fată şi păru că se adresează sieşi şi tinerilor luptători, ei îi vorbea şi vocea lui era gravă şi sigură, iar cuvintele îi răsunau în craniu, ascultându-le cu aceeaşi uimire ca şi ceilalţi.

Când termină de vorbit, nimeni nu scoase o vorbă mult timp, până când unul dintre tineri se întoarse şi i se adresă fetei.

– Amelia, ne cânţi?

Pentru prima dată Raleigh auzi numele fetei.

Fata nu zâmbi afectată şi nici nu înclină capul protestând modest. Deschise pur şi simplu gura şi sunetul curgea, un sunet glorios care îi produse lui Raleigh furnicături pe antebraţe şi pe ceafă.

Îi privi gura în timp ce cânta. Buzele ei erau moi şi late, în formă de frunze de piersic sălbatic, cu o irizaţie ce se schimba în roz pal în interiorul gurii, iar când atingea o notă imposibil de înaltă, el îi vedea dinţii perfect albi ca osul uscat de vreme în savană, şlefuit de vânt şi decolorat de soarele african.

Cuvintele cântecului îi erau străine, dar, asemenea vocii care le rostea, îi dădeau fiori lui Raleigh.

Când se va striga lista de eroi,
Va fi numele meu acolo?
Visez la ziua când
Voi sta cu Moses Gama
Şi vom vorbi de efemerii buri.

Plecă însoțită de tinerii care o aduseseră, iar în acea noapte Raleigh o visă. Ea stătea lângă bazinul din marele râu Fish în care el se spălase de lutul alb al copilăriei sale, purta o fustanelă cu mărgele, iar sânii și picioarele îi erau descoperite. Avea picioare lungi și sânii rotunzi și tari ca marmura neagră, și îi zâmbea până și cu dinții aceia albi, iar când Raleigh se trezi, sămânța sa era împrăștiată peste pătura care îl acoperea.

Trei zile mai târziu ea veni la brutărie să cumpere pâine, iar Raleigh o văzu printr-o gaură de deasupra biroului său prin care putea urmări tot ceea ce se întâmpla în fața magazinului și se duse la tejghea.

– Te salut, Amelia, rosti el solemn.

– Și eu te salut, Raleigh Tabaka, îi răspunse ea zâmbind. Parcă îi cânta numele, dându-i o muzicalitate pe care el nu o mai auzise până atunci.

Cumpără două pâini, însă Raleigh tărăgănă cu vânzarea, înfășurând fiecare pâine cu atenție și numărând monedele pe care i le dădu rest ca și cum ar fi fost de aur.

– Care este numele tău întreg? întrebă el.

– Mă cheamă Amelia Sigela.

– Unde este kraalul tatălui tău, Amelia Sigela?

– Tatăl meu a murit, iar eu locuiesc cu sora tatălui meu.

Era învățătoare la școala primară din Sharpeville și avea douăzeci de ani. După ce plecă alene cu pâinea înfășurată în ziar și cu fesele leganându-se și lovindu-se una de alta sub fusta galbenă în stil european, Raleigh se întoarse la biroul său în camera mică și stătu o bucată bună de vreme holbându-se la perete.

Vineri, Amelia Sigela veni din nou la întrunirea din camera din spate a brutăriei și la final le cântă încă o dată. De data aceasta, Raleigh știu cuvintele și cântă cu ea. El avea o voce frumoasă și profundă de bariton, însă ea o îndulci și o împleti cu glasul ei uluitor de soprană. Când se termină întrunirea, Raleigh o conduse pe străzile întunecate la casa mătușii ei, pe aleea din spatele școlii.

Zăboviră în fața ușii și el îi atinse brațul. Îl simți cald și mătăsos sub degete. În duminica în care se întoarse cu trenul la Drake's Farm ca să îi dea raportul săptămânal tatălui său, îi spuse mamei sale despre Amelia Sigela și merseră apoi amândoi în camera sacră, unde mama sa ținea zeii familiei.

Mama lui sacrifică o găină neagră și le vorbi idolilor sculptați, în mod special totemului străbunicului lui Raleigh, iar acesta răspunse cu o voce pe care numai mama lui Raleigh o putea auzi. Ea ascultă solemn, încuviințând din cap.

– Am să vorbesc cu tatăl tău în numele tău, îi promise mama sa în timp ce mâncau din găina sacrificată, gătită cu orez și ierburi.

În următoarea vineri după întrunire, Raleigh o conduse din nou acasă pe Amelia, dar de data aceasta, când trecură pe lângă școala unde preda ea, el o trase în umbra clădirii și stătură lipiți de zid, unul lângă celălalt. Ea nu încercă să se ferească atunci când el îi atinse obrazul.

– Tatăl meu va trimite un petitor la mătușa ta pentru a cădea de acord asupra prețului pentru căsătorie, îi spuse el.

Amelia tăcu.

– Totuși, eu am să îl rog să nu facă asta, dacă tu nu vrei, continuă el.

– Îmi doresc foarte mult, șopti ea și se frecă de el cu voluptate ca o pisică.

Lobola, prețul pentru o mireasă, era de douăzeci de vite, care valorau o mulțime de bani.

– Trebuie să muncești pentru ei, așa cum sunt obligați și alți tineri să facă, îi spuse Hendrick Tanaka fiului său.

Lui Raleigh i-ar fi luat trei ani să strângă suficienți bani ca să cumpere vitele, iar când îi spuse Ameliei, ea zâmbi.

– Cu fiecare zi o să te vreau mai mult, îi spuse ea. Gândește-te cât de mare va fi dorința mea după trei ani și cât de dulce va fi momentul când dorința va fi ostoită.

În fiecare după-amiază după ore, Amelia venea la brutărie și în mod firesc se apuca de lucru în spatele tejghelei, vânzând pâine și chifle negre. Apoi, când Raleigh închidea magazinul, ea îi gătea masa de seară și după ce termina de mâncat, se întorceau împreună spre casa mătușii ei.

Amelia dormea într-o cămăruță puțin mai mare decât un dulap, de cealaltă parte a coridorului. Lăsară ușile de la coridor deschise, iar Raleigh se așeză în patul Ameliei, iar sub pătură se jucară jocuri dulci pe care legile tribului și tradiția le aprobau cuplurilor logodite. Raleigh avea voie să exploreze delicat și să caute cu degetele bobocul mic și roz de carne ascuns între buzele îmblânite și moi despre care îi vorbise bătrânul Ndlame în tabăra de inițiere. Fetele Xhosa nu erau circumcise ca femeile din alte triburi, dar erau învățate cum să ofere plăcere bărbaților, iar când el nu mai rezistă, ea îl luă și îl ținu strâns între coapse, evitând doar penetrarea finală care era păstrată conform tradiției tribului pentru noaptea nunții, și cu dibăcie îi stoarse sămânța. În mod ciudat, de fiecare dată când făcea asta, în loc să o epuizeze, ea umplea din nou fântâna lui de dragoste pentru ea până când se revărsa.

Sosi apoi vremea când Raleigh consideră că venise vremea să înceapă infiltrarea organizației Bivolii în oraș. Cu binecuvântarea lui Hendrick Tabaka și sub supravegherea lui Raleigh, aceștia deschiseră prima cârciumă într-o casă în capătul orașului, chiar lângă gardul de hotar.

Cârciuma era condusă de doi membri ai Bivolilor din Drake's Farm care se mai ocupaseră de așa ceva pentru Hendrick Tabaka. Cunoșteau toate escrocheriile, cum să contrafacă alcoolul pentru a-l lungi și să aibă una sau două fete în camera din spate pentru bărbații pe care alcoolul îi făcea iubăreți.

Raleigh îi avertizase însă privitor la poliția locală care avea o reputație urâtă, și în mod special în legătură cu un ofițer alb, un om cu ochii spălăciți și prădalnici pe care îl porecliseră *Ngwi*, leopardul. Era un om dur și crud care împușcase patru bărbați de

când se afla în Sharpevile, doi dintre ei membri ai Bivolilor care aprovizionau oraşul cu *dagga.*

La început fură precauţi şi atenţi, îşi verificau cu atenţie clienţii şi puneau oamenii la pândă pe toate căile de acces spre cârciumă, dar cu trecerea săptămânilor şi cu afacerea care înflorea în fiecare noapte, o lăsară mai moale. Aveau puţină competiţie. Alte cârciumi fuseseră închise repede, iar clienţii erau aşa de însetaţi, încât Bivolii puteau cere de trei sau patru ori preţul normal.

Raleigh aducea cu autocamioneta Ford albastră proviziile de alcool în oraş, lăzile fiind ascunse în spatele sacilor de făină şi a carcaselor de oaie. Petrecea cât mai puţin timp posibil la cârciumă, căci fiecare minut însemna pericol. Lăsa marfa, lua sticlele goale şi încasările şi pleca într-o jumătate de oră. Nu ducea niciodată camioneta până la uşa din faţă a casei, ci parca în savana întunecată din spatele gardului, iar doi Bivoli veneau prin gaura din gardul de plasă şi îl ajutau să care lăzile de coniac ieftin.

După un timp, Raleigh realiză că bodega îi oferea un alt punct de distribuţie destul de bun pentru manifestele *Poqo* tipărite cu aparatul de multiplicat. De obicei, ţinea o rezervă din acestea în casă, iar cei doi Bivoli care administrau cârciuma şi fetele care lucrau în camera din spate aveau ordine să dea câte un exemplar fiecărui client.

La începutul lui martie, la puţin timp după veştile fericite despre amânarea pedepsei lui Moses Gama şi schimbarea sentinţei la moarte în închisoare pe viaţă, Sobukwe trimise după Raleigh. Întâlnirea avu loc într-o casă din marele oraş de negri Soweto. Nu era una dintre casele pătrate cu acoperişul plat, ci mai degrabă un bungalow mare şi modern situat în zona rezidenţială a oraşului numită Beverly Hills. Casa avea un acoperiş din ţiglă, piscină proprie, garaj pentru două maşini şi două ferestre din sticlă de oglinzi cu vedere la piscină.

Când Raleigh sosi cu autocamioneta albastră, descoperi că nu era singurul invitat, alte zeci de mașini fiind parcate lângă bordură. Sobukwe îi invitase pe toți ofițerii de teren de rang mediu la această ședință și peste patruzeci dintre ei se înghesuiau în camera de zi a bungalow-ului.

– Camarazi, li se adresă Sobukwe, suntem gata să ne încordăm mușchii. Am muncit din greu și este timpul să strângem o parte din roadele muncii noastre. Acolo unde Congresul Pan-African este puternic – nu numai aici în Witwatersrand, ci în toată țara – vom face ca poliția albilor să se teamă de puterea noastră. Vom manifesta în masă împotriva legii permiselor...

Ascultându-l pe Sobukwe vorbind, lui Raleigh i se aminti de puterea și personalitatea unchiului său prizonier, Moses Gama, și fu mândru că făcea parte din această companie nemaipomenită. În timp ce Sobukwe își dezvăluia planurile, Raleigh avu o intervenție scurtă însă înflăcărată, promițând că în Sharpeville, zona unde el era responsabil, demonstrația va fi impresionantă și eficientă.

El îi relată Ameliei fiecare detaliu al întâlnirii și fiecare cuvânt rostit de Sobukwe. Chipul ei rotund și drăgălaș părea că radiază de emoție în timp ce asculta, și îl ajută să tipărească anunțurile pentru demonstrație și să le aranjeze în cutiile vechi de carton de la sticlele de alcool, în teancuri de câte cinci sute.

În vinerea premergătoare demonstrației planificate, Raleigh aduse un transport de alcool la cârciuma celor doi Bivoli, și luă cu el cutiile cu manifeste. Cei doi Bivoli îl așteptară în întuneric lângă camion, iar unul din ei lumină cu o torță drumul camionetei spre peticul de pământ îngrădit cu nuiele, și descărcară alcoolul, deplasându-se agale spre gardul orașului.

În casă, Raleigh numără sticlele goale și pe cele pline și verifică numărul acestora în încasările din săculețul de pânză de la bancă. Suma corespundea și îi lăudă grăbit pe cei doi Bivoli, apoi se uită în camera din față plină ochi de clienți gălăgioși.

Când se deschise uşa de la cel mai apropiat dormitor, de unde ieşi un oţelar Basuto masiv, rânjind şi încheindu-şi nasurii de la salopeta albastră, Raleigh îşi făcu loc pe lângă el spre camera din spate. Fata aranja cearşaful de pe pat. Era aplecată, cu spatele la Raleigh şi era dezbrăcată, dar se uită peste umăr şi îi zâmbi când îl recunoscu. Raleigh era simpatizat de toate fetele. Avea banii pregătiţi pentru el, iar Raleigh îi numără în faţa ei. Nu existau metode prin care să o verifice, însă, de-a lungul anilor, Hendrick Tabaka îşi dezvoltase un instinct pentru fetele care înşelau, iar când Raleigh îi preda banii, ştia dacă fetele îşi făceau datoria.

Raleigh îi dădu o cutie cu manifeste, iar tânăra se aşeză lângă el pe pat cât timp el îi citi unul dintre ele.

– Voi fi acolo luni, promise ea. Şi le voi spune şi tuturor clienţilor mei aceste lucruri şi le voi da câte un exemplar.

Aşeză cutia în fundul dulapului, se întoarse spre Raleigh şi îl luă de mână.

– Mai stai puţin, îl invită ea. Am să îţi îndrept spatele.

Era o fiinţă micuţă şi durdulie, iar Raleigh fu tentat. Amelia era o fecioară Nguni tradiţională, şi nu suferea de blestemul geloziei occidentale. De fapt, ea chiar îl îndemnase să accepte ofertele altor fete. „Dacă eu nu am voie să îţi ascut suliţa, lasă-le pe fetele de la bordel să o întreţină strălucitoare până când voi avea în sfârşit permisiunea să îi simt sărutul."

– Haide, îl îndemnă fata pe Raleigh, şi îl mângâie pe pantaloni. Vino să vezi cum se trezeşte cobra, râse ea. Lasă-mă să îi strâng gâtul!

Raleigh făcu un pas înapoi spre pat, râzând împreună cu ea, când deodată îngheţă şi râsul fu întrerupt pe neaşteptate. Afară, în întuneric, auzise fluieratul pândarilor.

– Poliţia, tresări el. Leopardul...

Se auzi dintr-odată huruitul distinct al unui Land Rover foarte turat, iar farurile se revărsară prin perdelele ieftine de la fereastră.

Raleigh țâșni pe ușă. În camera din față, clienții se băteau să fugă pe ușă și pe ferestre, iar masa, acoperită cu pahare și sticle goale, era răsturnată și acoperită de sticlă sfărâmată. Raleigh își făcu loc cu umărul printre oamenii panicați și ajunse la ușa bucătăriei. Era încuiată, dar o deschise cu cheia lui și se strecură înăuntru, încuind-o din nou în urma lui.

Stinse lumina, se furișă până la ușa din spate și apăsă pe mâner. Nu ar fi făcut greșeala să fugă în curte. Leopardul era cunoscut pentru iuțeala cu care folosea pistolul. Raleigh aștepta în întuneric și auzi țipetele și încăierările, loviturile de bastoane și protestele bărbaților care le primeau, și împietri.

Chiar în spatele ușii auzi pe cineva alergând încet, iar mânerul ușii fu dintr-odată înșfăcat din afară și răsucit violent. Când bărbatul de afară încercă să deschidă ușa, Raleigh ținu de ea, iar celălalt se opinti în ea și înjură, împingându-se cu toată puterea.

Raleigh dădu drumul la mâner și inversă rezistența repezindu-se spre ușa ieftină din lemn de pin, ca aceasta să se deschidă. Simți cum ușa se izbește de cineva și îl zări pentru o clipă pe bărbatul îmbrăcat în uniformă maronie prăbușindu-se pe scări. Sări cu elan în afară, îndepărtându-se de ofițerul de poliție ca un cal de curse, și se îndreptă spre gaura din gardul de plasă.

În timp ce se aplecă prin gard, aruncă o privire înapoi și îl văzu pe polițist în genunchi. Cu toate că trăsăturile sale erau încruntate și umflate de durere și mânie, Raleigh îl recunoscu. Era *Ngwi*, ucigașul de oameni, iar revolverul albastru din dotare străluci în mâinile lui când îl scoase din tocul de la șold.

Frica îi iuți picioarele lui Raleigh în timp ce fugea în întuneric, dar se răsuci și se uită în urmă. Ceva trecu foarte aproape de capul lui cu o pocnitură care îl asurzi și îl făcu să tresară cu putere și să o ia în altă direcție. În spatele lui auzi un alt zgomot înăbușit, dar nu era șuierul unui al doilea glonț. Văzu conturul întunecat al Fordului din fața sa.

Se rostogoli pe scaunul din față și porni motorul. Fără să aprindă farurile orbecăi până la drum și acceleră, pierzându-se în întuneric.

Observă că încă mai avea săculețul de pânză cu bani încleștat în mână, și se simți mult mai ușurat. Tatăl său va fi înfuriat de pierderea proviziilor de alcool, însă furia sa ar fi crescut de mai multe ori dacă Raleigh ar fi pierdut și banii.

Solomon Nduli îi telefonă lui Michael Courtney la redacție.

– Am ceva pentru tine, îi spuse el lui Michael. Poți să vii numaidecât la sediul *Assegai*?

– E trecut deja de cinci, și e vineri seara, protestă Michael. Nu o să mai pot face rost de permis ca să intru în oraș.

– Vino, insistă Solomon. Am să te aștept la poarta principală.

Arăta la fel de bine ca și promisunea sa, un tip înalt și greoi cu ochelari cu rame metalice, așteptând sub stâlpul de iluminat de lângă porțile principale, și de îndată ce se strecură pe scaunul din față al mașinii companiei, Michael îi întinse pachetul de țigări.

– Aprinde una și pentru mine, îi spuse Solomon. Am adus sandviciuri cu sardine și ceapă și câteva sticle de bere.

Nu exista un loc public în Johannesburg sau în întregul ținut de fapt, unde doi oameni de culori diferite să poată sta la o masă, să mănânce sau să bea împreună. Michael conduse încet și fără o țintă anume pe străzi, în timp ce mâncau și vorbeau.

– PAC plănuiește prima mare acțiune de când s-au despărțit de ANC, îi spuse Solomon lui Michael cu gura plină de sardine și ceapă. În unele zone și-au creat un sprijin puternic. În Cape și în zonele tribale rurale, chiar și în unele părți în Transvaal. I-au atras pe toți tinerii militanți care sunt nemulțumiți de pacifismul bătrânilor. Vor să urmeze exemplul lui Moses Gama și să lupte deschis împotriva naționaliștilor.

– Asta e o nebunie, spuse Michael. Nu poți înfrunta pistoale și mașini blindate Saracen cu cărămizi.

– Da, este o nebunie, însă o parte din tineri ar prefera să moară în picioare decât să trăiască în genunchi.

Au stat împreună o oră, vorbind întruna, și după aceea Michael îl conduse înapoi la porțile principale ale Drake's Farm.

– Așadar, asta e, prietene. Solomon deschise portiera. Dacă vrei cel mai bun material pentru luni, ți-aș sugera să mergi în zona Vereeniging. PAC și *Poqo* s-au adăpostit în Witwatersrand.

– În Evaton? întrebă Michael.

– Da, Evaton ar fi unul dintre locurile de supravegheat, încuviință Solomon. PAC însă au un om nou în Sharpeville.

– Sharpeville? se miră Michael. Unde este asta? Nu am auzit niciodată de el.

– La doar douăzeci de kilometri de Evaton.

– O să îl găsesc pe harta rutieră.

– Vei vedea că merită să te deranjezi până acolo, îl încurajă Solomon. Organizatorul PAC din Sharpeville este unul dintre leii tineri ai partidului. Va face spectacol, fii sigur de asta.

– Așadar, de câte ajutoare ne putem lipsi pentru secțiile din zona Vaal? întrebă liniștit Manfred De La Rey.

Generalul Danie Leroux dădu din cap și își netezi cu ambele mâini șuvițele argintii de la tâmple.

– Avem doar trei zile ca să aducem ajutoare din zonele îndepărtate și majoritatea vor fi necesare în Cape. Asta va însemna să golim secțiile periferice, lăsându-le foarte vulnerabile.

– Câte? insistă Manfred.

– Cinci sau șase sute de oameni pentru Vaal, spuse Danie Leroux cu o evidentă șovăială.

– Nu va fi suficient, bombăni Manfred. Vom aduce încet întăriri în toate secțiile, dar vom avea majoritatea oamenilor în stare de alertă ca să reacționeze rapid la primul semn de dezordine. Își îndreptă întreaga atenție către harta care acoperea masa

operațională din camera de control din sediul de poliție din Marshall Square. Care sunt principale centre de mare pericol din Vaal?

– Evaton, răspunse Danie Leroux fără ezitare. Este întotdeauna un loc cu probleme, și apoi Van Der Bijl Park.

– Dar Sharpeville? întrebă Manfred, și arătă manifestul tipărit grosolan pe care îl ținuse strâns în mâna dreaptă. Ce e cu asta?

Generalul nu răspunse imediat, ci se prefăcu că studiază harta operațională în timp ce se gândea la un răspuns. Știa bine că manifestele subversive fuseseră descoperite de căpitanul Lothar De La Rey, și știa ce simțea ministrul față de fiul său. Într-adevăr, Danie Leroux împărtășea părerea generală remarcabilă despre Lothar, și nu voia să îl deprecieze în vreun fel sau să îl ofenseze pe ministru.

– Se poate să fie agitație și în Sharpeville, recunoscu el. Este însă un oraș mic și a fost mereu foarte liniștit. Ne putem aștepta ca oamenii noștri de acolo să se comporte cum trebuie și nu văd vreun pericol iminent. Eu sugerez să trimitem douăzeci sau treizeci de oameni ca întăriri în Sharpeville, și să ne concentrăm toate eforturile spre orașele mai mari cu antecedente violente privind boicoturile și grevele.

– Foarte bine, acceptă în sfârșit Manfred. Dar vreau să păstrezi cel puțin patruzeci la sută din întăriri ca rezervă, să poată fi mutați rapid în orice zonă în care răbufnește ceva neașteptat.

– Cum rămâne cu armamentul? întrebă Danie Leroux. Tocmai voi autoriza distribuirea de arme automate tuturor unităților. Transformă afirmația în întrebare, iar Manfred încuviință aprobator.

– *Ja*, trebuie să ne pregătim pentru ce e mai rău. Umblă zvonul printre dușmanii noștri că suntem pe punctul de a capitula. Până și oamenii noștri au devenit înspăimântați și confuzi. Vocea îi coborî, însă tonul îi era mai îndârjit și mai hotărât. Trebuie să schimbăm asta. Trebuie să îi strivim pe acești oameni

care doresc să dărâme și să distrugă tot ceea ce reprezentăm noi și să lase pradă acest pământ vărsării de sânge și anarhiei.

Centrele de sprijin pentru PAC erau foarte răspândite în întregul ținut, din zona triburilor de est Ciskei și Transkei, până în partea de sud a marelui triunghi industrial de-a lungul râului Vaal, și la mii de kilometri sud față de cel din orașele negrilor Langa și Nyanga ce adăposteau o mare parte din muncitorii navetiști care întreținеau orașul-mamă, Cape Town.

În toate aceste zone, duminică, 20 martie 1960, fu o zi de efort agitat, planificări și de așteptare neobișnuită. Era ca și cum toată lumea credea în sfârșit că acest nou deceniu va aduce o schimbare uriașă.

Radicalii erau cuprinși de un sentiment de speranță infinită, irațională totuși, și cu siguranța că guvernul naționalist era pe punctul de se prăbușì. Simțeau că lumea le era alături, că epoca aceea a colonialismului își luase zborul pe aripile schimbării, iar după acest deceniu de mobilizare politică masivă a conducătorilor de culoare, eliberearea se afla în sfârșit aproape. Acum mai era nevoie doar de un ultim impuls, iar zidurile apartheidului se vor prăbuși la pământ, zdrobind sub ele pe ticălosul arhitect Verwoerd și pe constructorii săi care le ridicaseră.

Raleigh Tabaka simți acea euforie extraordinară în timp ce se deplasa prin oraș cu oamenii săi, transmițând același mesaj.

– Mâine vom fi un singur popor. Nimeni nu va merge la muncă. Nu vor circula autobuzele, iar cei care vor încerca să ajungă pe jos în oraș vor fi întâmpinați de *Poqo* pe drum. Numele acelora care vor sfida *Poqo* vor fi reținute și ei vor fi pedepsiți. Mâine îi vom face pe polițiștii albi să se teamă de noi.

Muncirăm toți în ziua aceea, iar spre seară, fiecare om din oraș, femeie sau bărbat, fură avertizați să stea departe de locul de muncă și să se adune în piața de lângă noua secție de poliție, luni dimineața devreme.

– Îi vom face pe polițiștii albi să se teamă de noi. Vrem ca toată lumea să fie acolo. Dacă nu veniți, vă vom găsi noi.

Amelia muncise la fel de mult și fără întrerupere ca și Raleigh, dar, asemenea lui, era încă vioaie, neobosită și emoționată în timp ce luau o masă frugală în camera din spate a brutăriei.

– Mâine vom vedea cum răsare soarele libertății, îi spuse Raleigh, ștergând cu o coajă de pâine castronul. Dar nu ne putem permite să dormim. Mai sunt încă multe de făcut în noaptea asta. O luă apoi de mână. Copiii noștri se vor naște liberi, iar noi vom trăi împreună ca oamenii, nu ca animalele. O conduse apoi afară în întunericul orașului, pentru a continua pregătirile pentru măreața zi ce urma să vină.

Se întâlniră în grupuri la colțuri de stradă, toți cei tineri și nerăbdători, iar Raleigh și Amelia se mișcau printre ei împărțind îndatoririle pentru a doua zi, alegându-i pe cei care vor picheta drumul din Sharpeville spre Vereeniging.

– Nu veți lăsa pe nimeni să treacă. Nimeni nu trebuie să părăsească orașul, ordonă Raleigh. Toți oamenii trebuie să fie un tot când vom mărșălui mâine-dimineață spre secția de poliție. Trebuie să le spuneți oamenilor să nu se teamă, insistă Raleigh. Spuneți-le că poliția albilor nu îi poate atinge și că se va ține un discurs foarte important din partea guvernului lor privind desființarea permiselor de trecere. Spuneți-le oamenilor să fie veseli și netemători, să cânte despre libertate, așa cum i-a învățat PAC.

După miezul nopții, Raleigh își grupă oamenii cei mai loiali și mai de nădejde, printre care și cei doi Bivoli de la cârciumă, și se duseră acasă la toți șoferii de autobuz și taximetriști de culoare din oraș și îi scoaseră afară din pat.

– Nimeni nu va pleca din Sharpeville mâine, le spuseră ei acestora. Însă nu avem încredere în voi că nu vă veți supune șefilor voștri albi. Vă vom păzi până când va începe marșul. În loc să conduceți autobuzele și taxiurile mâine și să ne duceți

oamenii de aici, veți mărșălui alături de ei spre secția de poliție. Veniți cu noi acum.

Când zorii amăgitori invadară cerul la est, Raleigh însuși se cățără pe stâlpul de telegraf de lângă gardul de hotar și tăie firele.

– Prietenul nostru Leopardul nu va mai putea acum să cheme așa de ușor alți polițiști în ajutor.

Căpitanul Lothar De La Rey parcă Land Roverul pe o alee curată sub un petic întunecos, ferit de luminile stradale, se deplasă rapid spre colț și rămase pe loc singur.

Asculta sunetele nopții. În anii petrecuți în Sharpeville învățase să recunoască pulsul și starea orașului. Își lăsă sentimentele și instinctele să treacă peste judecată, și aproape imediat își dădu sema de frământarea funebră și starea de așteptare care cuprinsese orașul. Era liniște până când ascultai, iar acum Lothar asculta. Auzi câinii. Erau neliniștiți, unii în apropiere, alții în depărtare, chelălăind și lătrând, erau grăbiți. Vedeau și simțeau grupuri sau câte o persoană în umbră. Bărbați care se grăbeau să îndeplinească misiuni secrete.

Apoi auzi celelalte sunete, slabe ca sunetele unei insecte în noapte. Fluieratul celor care stăteau la pândă după patrulele lui și semnalele de recunoaștere ale bandelor. Într-una din casele întunecate din apropiere, un bărbat tușea nervos, neputând să doarmă, iar într-o alta, un copil scâncea agitat, liniștit imediat de vocea blândă a unei femei.

Lothar se mișcă încet printre umbre, ascultând și privind. Chiar fără avertismentul manifestelor, el ar fi știut că în această noapte orașul era treaz și încordat.

Lothar nu era un tânăr plin de imaginație sau romantic, dar cercetând străzile întunecate îi veni în minte imaginea clară a strămoșilor săi efectuând aceiași sarcină înfricoșătoare. Le vedea chipurile bărboase, îmbrăcați în haine cenușii țesute în casă, înarmați cu puștile lor lungi, ieșind din camioanele de campanie care îi aparau, plecând singuri în noaptea africană în căutarea

inamicului, *swartgevaar*, pericolul negru. Spionau bivuacul unde impi[1] stăteau pe scuturile de război, și așteptau zorii ca să se grăbească în camioane. Se înfioră la aceste amintiri atavice, și parcă auzea cântecul de luptă al triburilor în noapte, bătaia ritmică a sulițelor assegai pe scutul din piele netăbăcită, tropăitul picioarelor goale și zgomotul inelelor de război din jurul încheieturii și a gleznei, în timp ce coborau din camioane pentru atacul din zori.

În imaginația sa, plânsul copilului neliniștit din casa din apropiere se transforma în țipetele de moarte ale copiilor burilor din Weenen, unde impi negri năvăliseră din spatele dealurilor ca să masacreze tabăra bură.

Tremură în noapte când realiză că, deși multe se schimbaseră, la fel de multe rămăseseră la fel. Pericolul negru încă se afla acolo, devenind tot mai puternic și mai amenințător cu fiecare zi. Văzuse privirea încrezătoare a tinerilor negri în timp ce se plimbau țanțoși pe străzi și auzise ce nume de războinici adoptaseră, Lancea Națiunii și Cei Puri. În seara asta era conștient de pericol și știa care era datoria lui.

Se întoarse la Land Rover și conduse încet pe străzi. Din când în când zărea mici grupuri de silute întunecate, dar când se întorcea cu farurile spre ele, acestea dispăreau în beznă. Oriunde mergea auzea fluierăturile de avertizare în noapte, iar nervii îi erau încordați la maximum. Când se întâlni cu oamenii săi care patrulau pe jos, și aceștia erau nervoși și deloc în largul lor.

În zori, când cerul deveni galben-albăstrui înspre răsărit, iar luminile de pe stradă păliră, ieși din nou cu mașina pe străzi. La această oră matinală, acestea ar fi trebuit să fie pline de navetiști grăbiți, dar acum erau goale și liniștite.

Lothar ajunse la depoul de autobuze, care era de asemenea aproape părăsit. Doar câțiva tineri în grupuri mici leneveau pe lângă gard. Nu erau autobuze, iar pichetatorii priviră

---

[1] Un grup de războinici zuluși (n.tr.)

fățiș și impertinent Land Roverul poliției, când Lothar trecu pe lângă ei.

Când trecu pe lângă gardul de hotar, aproape de porțile principale, strigă dintr-odată și frână. De pe unul din stâlpii de telegraf cablurile atârnau până la pământ. Ridicând capătul desprins al firului de cupru și examinând stricăciunea observă că fusese tăiat curat. Îl lăsă jos și se îndreptă încet spre Land Rover.

Înainte să se urce în mașină își aruncă ochii pe ceas. Era ora cinci și zece minute. Oficial, termina servicul la ora șase, dar astăzi nu voia să își părăsească postul. Știa că va fi o zi lungă și periculoasă și se pregăti să îi facă față.

În acea dimineață de luni, pe 21 martie 1960, la mii de kilometri depărtare, în Langa și Nyanga, orășelele din Cape, lumea începea să se adune. Ploua. Vântul puternic și umed de nord-vest bătea în Cape dinspre mare, domolind înflăcărarea majorității, dar până la ora șase, aproape zece mii de oameni erau adunați în fața locuințelor pentru celibatari din Langa, pregătiți să mărșăluiască spre secția de poliție.

Poliția anticipase asta. În timpul weekendului primiseră destule întăriri, și toți ofițerii și subofițerii seniori ieșiră cu arme Sten. O mașină Saracen blindată, vopsită în culori de camuflaj, intră acum pe drumul cel mare unde era adunată mulțimea, iar un ofițer de poliție li se adresă printr-un megafon. Le spuse că toate adunările publice fuseseră interzise, iar un marș spre secția de poliție va fi considerat drept atac.

Căpeteniile ieșiră în față și negociară cu poliția, acceptând să împrăștie mulțimea, dar avertizară că nimeni nu se va duce la lucru în acea zi și că va urma o altă adunare în masă la ora șase în acea seară. Când începură să se adune, poliția sosi cu mașini Saracen blindate și ordonă mulțimii să se împrăștie. Când aceștia nu se clintiră, poliția îi lovi cu bastoanele. Mulțimea răspunse cu aceeași monedă, aruncând cu pietre în

oamenii legii şi îmbulzindu-se în masă la atac. Comandantul poliţiei dădu ordin să se tragă, iar armele Sten răbufniră în foc automat. Oamenii o luară la fugă, lăsând în urma lor doi dintre ai lor morţi pe teren.

Din acel moment, urmară săptămâni pline de răscoale, aruncări de pietre şi marşuri ce istoviră peninsula Cape, culminând cu un marş în masă a zeci de mii de negri. De această dată ajunseră la sediul poliţiei din Caledon Square, dar se împrăştiară în linişte după ce conducătorilor li se promisese o întrevedere cu ministrul de justiţie. Când veniră la această întâlnire, căpeteniile fură arestate din ordinul lui Manfred De La Rey, ministrul de interne, şi pentru că oamenii de rezervă ai poliţiei fuseseră până acum suprasolicitaţi la maximum, sosiră în grabă soldaţi şi marinari din armata de apărare ca să suplimenteze secţiile locale de poliţie, iar în trei zile, oraşele de negri fură izolate în siguranţă.

În Cape, conflictul luă sfârşit.

În Van Der Bijl Park, la şaisprezece kilometri de Vereeniging, şi în Evaton, ambele centre cunoscute pentru rezistenţa politică, radicală şi violentă a negrilor, mulţimea începu să se adune la primele raze de soare, luni 21 martie.

Până la ora nouă, participanţii la marş, mii dintre ei puternici, porniră în procesiune către secţiile locale de poliţie. Însă nu ajunseră prea departe. Aici, la fel ca şi în Cape, poliţia primise întăriri, iar maşinile Saracen blindate îi întâmpinară pe drum, şi megafoanele puternice anunţară ordine de împrăştiere. Coloanele ordonate de protestanţi se împotmoliră în mlaştina nesiguranţei şi a conducerii ineficiente, iar maşinile poliţiei înaintau spre ei greoi, obligându-i să se retragă, destrămându-le în cele din urmă formaţiile cu lovituri de baston.

Pe neaşteptate, cerul se umplu de un sunet îngrozitor şi agresiv, iar privirile tuturor negrilor se îndreptară în sus. Un şir de avioane cu reacţie Sabre ale Forţelor Aeriene Sud-Africane trecu

iute la doar patruzeci de metri deasupra mulțimii. Nu văzuseră niciodată avioane cu reacție moderne zburând atât de jos, iar imaginea și zgomotul motoarelor puternice erau înfricoșătoare. Mulțimea începu să se destrame, iar căpeteniile își pierdură curajul. Manifestațiile se terminară chiar înainte să înceapă.

Robert Sobukwe însuși mărșălui spre secția de poliție Orlando, în marele Soweto. Se afla la opt kilometri de casa lui din Mofolo, și cu toate că i se alăturară pe drum și alte grupuri mici de oameni, erau mai puțin de o sută de viguroși când ajunseră la secția de poliție, unde se lăsară arestați pentru legea permiselor.

În majoritatea celorlalte centre nu avură loc marșuri și nici arestări. La secția de poliție Hercules din Pretoria, șase bărbați veniră fără permise și cerură să fie arestați. Un ofițer de poliție glumeț le luă amabil numele și apoi îi trimise acasă.

În mare parte din Transvaal lipsiră dramatismul și momentele culminante – dar, la urma urmei, mai era și Sharpeville.

Raleigh Tabaka nu dormise toată noaptea, nici măcar nu se întinsese puțin ca să se odihnească, în schimb fusese foarte activ, îndemnând și încurajând oamenii și organizând protestul.

Acum, la ora șase dimineața se afla la depou. Porțile erau încă închise, iar în curte, automobilele dizgrațios de lungi erau dispuse tăcut în rânduri, în timp ce un grup de trei supraveghetori care păreau nervoși așteptau în spatele porților să sosească șoferii. Autobuzele ar fi trebuit să pornească în prima tură la 4.30, dar până acum nu se întrezărea nici o posibilitate ca ele să-și respecte programul.

Dinspre oraș, o singură persoană înainta încet pe strada pustie, iar în spatele porții depoului, supraveghetorii companiei se luminară la față și se duseră să-i deschidă poarta. Omul care se grăbea să ajungă la ei purta o șapcă de șofer cu cozorocul maro cu sigla companiei în partea din față.

– Ha, rosti cu înverşunare Raleigh. L-am pierdut pe unul dintre ei, şi acesta făcu semn oamenilor lui să-l prindă pe şoferul spărgător de grevă.

Şoferul îi văzu pe tineri înaintea lui şi se opri brusc.

Raleigh merse agale spre el, zâmbind.

– Unde te duci, moşule? întrebă el.

Omul nu răspunse, dar privi nervos în jur.

– Doar nu aveai de gând să te urci în autobuz, nu-i aşa? insistă Raleigh. Cred că ai auzit vorbele celor din PAC, de care toţi oamenii au luat aminte, nu-i aşa?

– Am copii acasă, mormăi îmbufnat omul. Şi am lucrat douăzeci şi cinci de ani fără să lipsesc o zi.

Raleigh dădu din cap în semn de regret.

– Eşti nebun, bătrâne. Te iert pentru asta – nu poţi fi învinovăţit pentru viermele din capul tău care ţi-a mâncat creierul. Dar eşti în acelaşi timp un trădător pentru semenii tăi. Pentru asta, nu te pot ierta! Şi dădu din cap în semn de încuviinţare către camarazii săi mai tineri.

Aceştia îl înşfăcară pe şofer şi îl duseră în spatele tufişurilor care se aflau pe marginea drumului.

Şoferul ripostă, dar aceştia erau tineri, puternici şi numeroşi, şi acesta căzu ţipând sub ploaia de lovituri, iar după un timp, când acesta fusese adus la tăcere, îl lăsară în iarba uscată şi prăfuită. Raleigh nu simţea nici o urmă de milă sau remuşcare în timp ce se îndepărta. Omul era un trădător şi ar fi trebuit să se considere norocos dacă ar supravieţui pedepsei să spună copiilor săi despre această trădare.

La cap de linie, greviştii lui Raleigh îl asigurară că doar câţiva navetişti încercaseră să sfideze boicotul, dar aceştia o luaseră la goană imediat ce văzuseră grupul de oameni aşteptându-i.

– În afară de asta, nici un autobuz nu a sosit, îi spuse unul dintre ei lui Raleigh.

– Aţi început bine ziua. Acum haideţi să întâmpinăm soarele libertăţii noastre la răsărit.

Se adunară în alte grupuri în timp ce acestea mărşăluiau, iar Amelia aştepta împreună cu copiii ei şi cu alte cadre didactice într-un colţ aflat în curtea şcolii. Îl văzu pe Raleigh şi alergă râzând în întâmpinare. Copiii chicotiră şi ţipară veseli, încântaţi de această neaşteptată eliberare de corvoada orelor, trecând prin spatele lui Raleigh şi a grupului său în timp ce aceştia înaintau.

Oamenii mişunau în dreptul fiecărei căsuţe pe lângă care treceau şi, atunci când văzură copiii care râdeau, se contaminară şi ei cu bună dispoziţie şi veselie. Printre ei se aflau şi bătrâni, dar şi tinere mame cu copiii prinşi cu chingi de spatele lor, femei mai în vârstă cu şorţuri de bucătărie care ţineau câte un copil cu fiecare mână, precum şi bărbaţi în salopetele de la oţelărie sau funcţionari, comis-voiajori, şi vânzători îmbrăcaţi cu ţinute mai formale, dar şi funcţionari de stat mărunţi, de culoare, care asistaseră la instaurarea legilor apartheidului. În curând, strada din spatele lui Raleigh şi a camarazilor săi era o mare de oameni.

Pe măsură ce se apropiară de piaţă, aceştia văzură că se adunase deja o mulţime de oameni, iar de pe fiecare stradă ce dădea în piaţa centrală veneau din ce în ce mai mulţi oameni în fiecare clipă.

– Cinci mii? o întrebă Raleigh pe Amelia, iar ea îi strânse mâna, dansând cu bucurie.

– Mai mulţi, spuse ea. Trebuie să fie mai mulţi, zece mii, poate chiar cincisprezece mii de oameni. O, Raleigh, sunt atât de mândră şi de fericită. Uită-te la oamenii noştri – nu este o privelişte minunată să-i vezi aici pe toţi? Se întoarse şi se uită la el cu adoraţie. Şi sunt atât de mândră de tine, Raleigh. Fără tine, aceşti sărmani oameni nu ar fi realizat niciodată cât sunt de nefericiţi, nu ar fi avut niciodată voinţa să facă măcar ceva să-şi schimbe soarta, dar uită-te la ei acum.

În timp ce Raleigh înainta, oamenii îl recunoşteau şi îi făceau loc, strigându-i numele şi spunându-i „frate" sau „camarade".

La capătul pieţei era o grămadă de cărămizi vechi şi moloz lăsate de constructori iar Raleigh îşi făcu drum către această

zonă, şi când ajunse aici, se urcă în vârf, ridicându-şi braţele pentru a face linişte.

– Oameni buni, vă aduc mesajul lui Robert Sobukwe, care este părintele PAC, iar el vă cere astfel: Amintiţi-vă de Moses Gama! Amintiţi-vă de toată durerea şi suferinţa din vieţile voastre deşarte! Amintiţi-vă de sărăcie şi oprimare!

Urlete veniră din mulţime iar oamenii ridicară pumnii strânşi sau degetul mare în sus, strigând „*Amandla*" şi „Gama". Raleigh nu spuse nimic o perioadă.

– Ne vom arde legitimaţiile, zise el. Îşi flutură în aer propria legitimaţie în timp ce continuă: Vom face focuri şi vom arde *dompas*. Apoi, vom mărşălui în grup compact până la secţia de poliţie şi le vom cere să ne aresteze. Atunci Robert Sobukwe va veni să vorbească pentru noi – acesta fu un moment de inspiraţie al lui Raleigh –, atunci poliţia va vedea că suntem cu adevărat bărbaţi şi se vor teme de noi, continuă cu entuziasm. Nu ne vor mai putea obliga niciodată să le arătăm *dompas* şi vom deveni oameni liberi la fel cum erau strămoşii noştri înainte să vină oamenii albi pe acest pământ. Aproape credea în aceste lucruri pe măsură ce le rostea. Totul părea logic şi simplu.

Astfel aprinseră zeci de focuri de-a lungul pieţei, folosindu-se întâi de iarba uscată şi de bucăţile rupte de ziar, iar apoi se adunară în jurul lor, aruncându-şi în flăcări legitimaţiile. Femeile începură să-şi legene şoldurile şi să-şi târşâie picioarele, iar bărbaţii dansau cu ele în timp ce copiii alergau de jur împrejurul lor cântând cu toţii cântece de libertate.

Trecuse de ora opt înainte ca organizatorii să îi poată urni din loc, iar masa de oameni începu să se unduie ca un şarpe imens şi să se îndrepte către secţia de poliţie.

Michael Courtney urmărise demonstraţia de la Evaton până ce aceasta se micşoră ruşinos, apoi telefonă dintr-o cabină telefonică la secţia de poliţie Van Der Bijl Park şi află că după o intervenţie în forţă asupra manifestanţilor, totul era acum liniştit

acolo. Atunci când încercă să sune la poliția din Sharpeville, nu putu să obțină legătura, cu toate că pierduse aproape zece șilingi pe care îi băgase în telefon și petrecuse patruzeci de minute frustrante în cabina telefonică. Într-un final, se dădu bătut dezgustat și se întoarse la micul său automobil Morris pe care Nana i-l făcuse cadou la ultima sa zi de naștere.

Se îndreptă spre Johannesburg, împrumutând din sarcasmul lui Leon Herbstein: „Așadar, ai o poveste frumoasă despre revolta care nu a avut loc. Felicitări Mickey, știam că pot conta pe tine".

Michael făcu o grimasă și își mai aprinse încă o țigară ca să se consoleze, dar atunci când ajunse la intersecția cu șoseaua principală văzu indicatorul „Vereeniging 16 km" și un indicator mai mic dedesubt „Orașul Sharpeville", și în loc să întoarcă spre Johannesburg, viră spre sud, iar Morrisul său hurui voios pe șoseaua ciudat de liberă și largă.

Lothar De La Rey ținea în sertarul biroului o trusă de toaletă, în care avea un aparat de ras și periuță de dinți. Când se întoarse la secție, se spălă și se bărbieri în chiuveta de la toaletă și se simți reînvigorat, cu toate că încă mai simțea neliniștea amenințătoare care îl încercase în timpul rondului de noapte și care nu îl părăsise.

Sergentul de la biroul de caziere îl salută când intră.

– Bună dimineața, domnule, semnați de ieșire din tură?

Lothar scutură din cap.

– A venit comandantul la serviciu?

– A venit acum zece minute.

– Ai primit vreun apel telefonic de la miezul nopții încoace, sergent?

– Dacă ați adus vorba, domnule, nu am primit. Straniu, nu-i așa?

– Nu chiar aşa de straniu – liniile telefonice au fost tăiate. Ar fi trebuit să vezi asta în desfăşurătorul secţiei, se răsti la el Lothar şi îşi continuă drumul către biroul comandantului.

Acesta ascultă solemn raportul lui Lothar.

– *Ja*, Lothie. Te-ai descurcat bine. Nu sunt încântat de treaba asta. Am un sentiment neplăcut de când ai găsit manifestele alea blestemate. Ar fi trebuit să ne trimită mai mulţi oameni aici, nu doar douăzeci de recruţi începători. Ar fi trebuit să ne dea oameni cu experienţă, în loc să îi trimită în Evaton şi la celelalte secţii.

– Am chemat patrula pedestră, îi spuse Lothar rece. Nu voia să asculte plângerile superiorilor săi privind deciziile. Ştia că existau motivaţii plauzibile pentru toate. Propun să ne ţinem toţi oamenii aici la secţie. Să ne concentrăm toate forţele.

– *Ja*, sunt de acord, spuse comandantul.

– Cum facem cu armele? Să deschid depozitul de armament?

– *Ja*, Lothie. Cred că poţi să-i dai bătaie.

– Aş mai vrea să vorbesc cu oamenii înainte să ies din nou în patrulare.

– Bine, Lothie. Spune-le că avem totul sub control. Ei trebuie doar să respecte ordinele şi totul va fi bine.

Lothar salută şi se grăbi spre biroul de caziere.

– Sergent, vreau să eliberezi arme poliţiştilor albi.

– Arme Sten? Bărbatul păru surprins.

– Şi patru încărcătoare de rezervă fiecăruia, încuviinţă Lothar. Am să semnez ordinul în desfăşurătorul secţiei.

Sergentul îi înmână cheile şi se duseră împreună în depozit, descuiară şi deschiseră uşa grea din metal. Armele Sten erau aşezate în rastele pe perete. Armele ieftine din fier presat arătau ca nişte jucării, însă cartuşele Parabellum de 9 mm cu care trăgeau omorau un om la fel de eficient precum cel mai fin şi meşteşugit Purdey sau Mauser.

Întăririle erau aproape în totalitate de la Academia de Poliție, bărbieriți și frezați, tineri domici care-l priveau cu admirație pe căpitanul plin de decorații în timp ce le vorbea.

– Ne așteptăm la conflicte. De aceea sunteți aici. Ați primit arme Sten – acest lucru este în sine o responsabilitate pe care fiecare dintre voi trebuie să o ia în serios. Așteptați ordine, nu acționați fără a le primi. Dar în momentul în care le-ați primit, acționați rapid.

Îl luă cu el pe unul dintre ofițeri și se duse la porțile de intrare în oraș cu arma Sten pe scaunul din dreapta. Era trecut de ora șase, însă străzile erau încă liniștite. Trecu pe lângă mai puțin de cincizeci de oameni, toți grăbindu-se în aceeași direcție. Camionul de reparații al Oficiului Poștal aștepta la poartă, iar Lothar îl escortă spre locul unde fuseseră tăiate firele. Așteptă ca muncitorul să se urce pe stâlp și să lipească firele, și apoi escortă camionul înapoi la intrare. Înainte să ajungă la șoseaua lată care ducea spre porțile secției, Lothar trase pe dreapta și opri motorul.

Ofițerul de pe bancheta din spate se foi și începu să spună ceva, însă Lothar se răsti la el să tacă și omul îngheță. Rămaseseră tăcuți preț de câteva secunde, apoi Lothar se încruntă.

Se auzea un sunet precum marea în depărtare, un freamăt blând. Lothar deschise portiera Land Roverului și coborî. Era un murmur ca vântul prin iarba înaltă, și o vibrație vagă pe care o simțea în tălpile picioarelor.

Lothar se urcă în grabă în Land Rover și plecă iute spre intersecția cea mai apropiată, apoi întoarse mașina spre pășunea comunală și spre școală. Sunetul se amplifică până când acoperi zgomotul motorului. Vira pe strada următoare și apăsă așa de tare pe frână, încât Land Roverul se opri cu o zdruncinătură.

În fața sa, drumul era blocat dintr-o parte în alta cu oameni. Stăteau umăr lângă umăr, rânduri și rânduri, mii și mii, iar când văzură mașina de poliție în fața lor, un strigăt intens de „*Amandla*" se ridică din piepturile lor, și se năpustiră înainte.

Pentru un moment, Lothar fu paralizat de şoc. Nu era una dintre creaturile acelea ciudate care nu ştia ce e frica. Cunoscuse frica îndeaproape, pe terenul de sport în aşteptarea atacului trupurilor musculoase ale echipei adverse, la fel ca şi pe străzile liniştite ale oraşului în timp ce urmărea în noapte indivizi periculoşi, lipsiţi de scrupule. Îşi învinsese aceste temeri şi găsise o bucurie neobişnuită în acel moment. Dar acum era ceva nou.

Ceea ce se afla în faţa lui acum nu era ceva uman, ci un monstru. O creatură cu zece mii de gâtlejuri şi douăzeci de mii de picioare, un monstru care răcnea un cuvânt fără noimă şi nu avea urechi să audă sau minte să raţioneze. Aceasta era gloata, iar Lothar se temea. Instinctul fu să întoarcă Land Roverul şi să gonească înapoi spre secţia sigură. De fapt, pornise deja motorul, până să apuce să se stăpânească.

Lăsă motorul pornit şi deschise portiera.

– La dracu', să plecăm de aici, urlă ofiţerul care îl însoţea cu vocea impregnată de teroare.

Remarca îl împietri pe Lothar, şi simţi dispreţ faţă de propria-i slăbiciune. Aşa cum făcuse de multe ori înainte, îşi înăbuşi teama şi se urcă pe capota maşinii.

Îşi lăsase intenţionat arma pe scaunul din faţă, şi nici măcar nu desfăcuse tocul de la curea. Un singur foc de armă ar fi fost inutil împotriva acestui monstru imens.

Ridică braţele şi strigă la ei.

– Opriţi-vă! Oameni buni, trebuie să vă întoarceţi. Acesta este un ordin al poliţiei.

Însă cuvintele îi fură acoperite de vocea monstrului care continua să avanseze. Oamenii din primul rând începură să alerge spre el, iar cei din spate strigau şi se împingeau în faţă.

– Înapoi, răcni Lothar, dar nimeni nu părea să-i dea ascultare.

Putea să vadă expresia pe chipurile cu rânjete răutăcioase ale celor din faţă, dar el ştia bine ce repede îşi schimbă dispoziţia un african, cât de repede putea trece o inimă africană de la zâmbete la violenţă. Îşi dădu seama că nu îi putea opri, erau prea aproape,

prea atâtați, și fu conștient de faptul că prezența sa îi inflamase, simpla vedere a uniformei sale fusese suficientă.

Coborî și sări în mașină, o întoarse și acceleră, reușind să se îndepărteze chiar când conducătorii grupului erau la un pas de el.

Apăsă la maximum pedala de accelerație. Până la secție erau aproape trei kilometri. Calculă rapid cât i-ar lua mulțimii să ajungă acolo, își repetă ordinele pe care le va da și elaboră măsurile suplimentare de precauție pentru apărarea secției.

Pe neașteptate, un alt automobil apăru pe drum în fața lui. Nu se așteptase la asta, și când îl ocoli, observă că era un Morris cu bare lăcuite din lemn care susțineau caroseria camionetei. Șoferul era un tânăr alb.

Lothar încetini și deschise geamul de la portieră.

– Unde naiba crezi că te duci? strigă el.

Șoferul scoase capul pe geam și zâmbi politicos.

– Bună dimineața, domnule căpitan.

– Ai permis să fii aici?

– Da. Să vi-l arăt?

– Pe naiba, îi spuse Lothar. Permisul se anulează. Trebuie să pleci imediat din oraș, auzi ce zic?

– Da, domnule căpitan, vă aud.

– S-ar putea să avem niște probleme, insistă Lothar. Ești în pericol. Îți ordon să pleci numaidecât pentru siguranța ta.

– Imediat, încuviință Michael Courtney, iar Lothar accelera și se îndepărtă în grabă.

Michael îl privi în oglinda retrovizoare până când acesta dispăru din vedere, își aprinse apoi o țigară și porni liniștit în direcția din care venise în mare trombă mașina de poliție. Agitația căpitanului de poliție îi confirmase că se îndrepta spre direcția potrivită, iar Michael zâmbi satisfăcut când auzi în depărtare zarva a mii de voci.

În capătul șoselei întoarse mașina spre sursa sunetelor, apoi trase pe dreapta și opri motorul. Rămase la volan și privi masa

de oameni care se revărsa pe stradă înspre el. Nu se temea, era chiar detaşat – observator şi nu participant – studiind cu nesaţ mulţimea în timp ce aceasta se apropia, căutând să nu piardă nici măcar un detaliu, formulându-şi deja propoziţiile care să o descrie şi schiţându-le în carneţel.

„Tineri în avangardă, mulţi copii printre ei, toţi zâmbind, râzând şi cântând..."

Îl văzură pe Michael în Morrisul parcat şi strigară la el, făcând spre el gesturi de aprobare.

„Bunăvoinţa acestor oameni mă uimeşte întodeauna, scrise el. Veselia lor şi lipsa de antipatie personală faţă de noi, albii de la conducere..."

În avangarda marşului se afla un tânăr arătos, care mergea cu câţiva paşi în faţa celorlalţi. Înainta încrezător, iar fata de lângă el trebuia să facă paşi mari ca să ţină ritmul cu el. Îl ţinea de mână, iar dinţii ei erau drepţi şi foarte albi pe chipul ei închis la culoare, rotund şi drăgălaş. Îi zâmbi lui Michael şi îi făcu semn cu mâna când trecu pe lângă el.

Mulţimea trecu mai departe ocolind de-o parte şi de alta Morrisul parcat. Câţiva dintre copii se opriră şi îşi lipiră feţele de geamuri, uitându-se atenţi la Michael, iar când acesta râînji la ei şi se strâmbă, copiii râseră în hohote şi o luară la fugă. Vreo doi dintre participanţii la marş loviră cu palmele capota Morrisului lui Michael, dar fu mai degrabă un gest de salut decât o manifestare ostilă, aşa că îşi continuară marşul în urma tinerilor conducători.

Două minute în şir până ce mărşăluiră cu toţii, urmaţi la oarecare distanţă de rătăciţii, întârziaţii, invalizii şi bătrânii cu pasul poticnit. Michael porni motorul şi întoarse maşina în stradă.

Urmă mulţimea cu viteză mică, în ritmul în care se deplasau aceştia, conducând cu o singură mână, iar cu cealaltă scriind în grabă în carneţelul din poală.

„Până în acest moment estimez un număr de şase sau şapte mii, dar li se alătură în permanenţă şi alţii. Un bătrân în cârje,

sprijinit de soție, un țânc doar în maiou și cu fundul gol. O femeie cu un radio portabil care i se balansează pe creștet și care cântă rock'n'roll, în timp ce ea dansează. Mulți țărani, probabil imigranți ilegali, cu pături pe ei și desculți. Cântecele se armonizează frumos. Sunt și mulți îmbrăcați bine, evident niște persoane educate, unii poartă uniforme de stat, poștași și șoferi de autobuz, muncitori în salopetă de la oțelării și de la minele de cărbune. Chemarea a ajuns la toți, nu doar la minoritatea politizată. Un fel de speranță emoționantă și naivă este aproape palpabilă. Cântecul se schimbă acum – începe în fruntea marșului, dar ceilalți îl prind repede. Cântă cu toții, melancolic și tragic, nu e neapărat nevoie să înțelegi versurile. Este o tânguire..."

În fruntea marșului, Amelia cânta cu atâta înflăcărare încât din ochii ei mari și negri izbucniră dintr-odată lacrimi ce-i sclipiră pe obraji.

Drumul e lung
Povara noastră este grea
Cât să mai continuăm așa...

Buna dispoziție se schimbă, iar muzica miilor de voci se înalță într-un strigăt chinuit.

Cât să mai suferim?
Cât timp? Cât timp?

Amelia îl ținea strâns de mână pe Raleigh și cânta cu toată lumea, cu toată ființa și sufletul ei. Dădură ultimul colț de stradă. În fața lor, la capătul șoselei lungi, se afla gardul din sârmă ghimpată al secției de poliție.

Apoi, pe cerul albastru al savanei, deasupra acoperișului din tablă ondulată al secției de poliție, apăru un pâlc de pete mici și întunecate. La început, păreau a fi un stol de păsări, însă pe măsură ce se apropiau cu o viteză uimitoare deveneau tot

mai mari, strălucind în razele soarelui de dimineață ca o amenințare mută.

Conducătorul marșului se opri, iar cei din urma lui se opriră și ei. Toate privirile se îndreptară către aparatele de zbor amenințătoare care coborau periculos către ei, așa de iute, cu fălci de rechin larg deschise și aripile întinse, încât își depășeau zgomotul propriului motor.

Avionul de luptă Sabre aflat în frunte coborî foarte aproape de acoperișul secției de poliție și fu urmat de restul escadrilei. Cântecul mulțimii se stinse și fu urmat de primele valuri de teroare și nesiguranță. Una după alta, uriașele mașinării zburătoare se năpustiră deasupra capetelor lor. Păreau așa de aproape, încât aveai impresia că puteai întinde mâna să le atingi, iar zgomotul asurzitor al motoarelor fu ca un atac fizic care îi îngenunche. Unii dintre ei se ghemuiră în praful drumului, alții se aruncară la pământ și își acoperiră capetele, în timp ce alții se întoarseră și încercară să fugă, dar fură blocați de mulțimea din spatele lor, iar marșul se dezintegră într-o masă confuză și agitată. Bărbații strigau, femeile se jeleau, iar copiii țipau și plângeau înfricoșați.

Avioanele arginitii se înălțară și se înclinară la maximum, dispuse în formație pentru următorul asalt; motoarele hurui ră, iar undele de șoc din urma lor zguduiră cerul.

Raleigh și Amelia fură printre puținii care nu se clintiră din loc.

– Nu vă temeți, prieteni, urlă Raleigh. Nu vă vor face rău.

Amelia luă inițiativa și își strigă elevii.

– Nu vă vor face rău, micuții mei. Sunt drăguțe ca niște păsări. Priviți cum strălucesc în soare!

Copiii își înăbușiră teama, iar câțiva chicotiră nesiguri.

– Vin din nou! strigă Raleigh. Faceți-le semn cu mâna așa. Și începu să sară și să râdă, iar ceilalți tineri îl imitară numaidecât și oamenii începură să râdă odată cu ei.

De această dată, mașinile vuiră asurzitor deasupra lor, și doar câteva bătrâne se mai aruncară la pământ și se ghemuiră în drum, dar majoritatea abia se mai ferira sau clintiră și râseră apoi zgomotos cu ușurare când acestea trecură pe lângă ei.

La îndemnul lui Raleigh și a apropiaților lui, marșul începu ușor să se regrupeze și să înainteze din nou, iar când avioanele de luptă inițiară al treilea asalt, își ridicară privirea și le făcură cu mâna siluetelor cu cască din spatele boltei transparente. De această dată, avionul nu se mai înclină pentru a reveni. În schimb, își luară zborul pe întinsul albastru al cerului, zgomotul îngrozitor al motoarelor se diminuă, iar oamenii începură din nou să cânte și să se îmbrățișeze unul pe altul în timp ce mărșăluiau, sărbătorindu-și curajul și victoria.

– Astăzi vom fi liberi, strigă Raleigh, iar cei care se aflau destul de aproape să îl audă îl crezură. Se întoarse apoi către cei din spate. Astăzi vom fi cu toții liberi!

În fața lor, porțile secției de poliție erau închise sau încuiate, dar văzură rândurile de polițiști albi aliniați în spatele gardului. Uniformele erau kaki-închis, iar soarele dimineții scânteia pe insignele lor și pe armele albastre, urâte și butucănoase pe care aceștia le purtau.

Lothar De La Rey stătea pe treptele de la intrare care duceau în biroul de caziere, sub firma luminoasă din sticlă albastră pe care scria POLIȚIA – *POLISIE*, și rămase neclintit atunci când escadrila survolă aproape pe deasupra secției de poliție.

Privi ritmul mulțimii îndepărtate care se strângea asemenea unei amibe gigantice atunci când avioanele îi atacau, și cum își reveneau cu fermitate la forma inițială. Auzi cântecele ridicându-se în cor și putu distinge trăsăturile celor din primele rânduri.

– Dumnezeule, ia te uită la nemernicii ăștia negri, cred că sunt mii, înjură încet sergentul din spatele lui.

Lothar recunoscu în tonul bărbatului propria groază și neliniște.

Ceea ce li se înfățișa acum era coșmarul poporului afrikaans care se repetase timp de aproape două secole, de când strămoșii lor, în strămutarea dinspre sud prin acest ținut minunat populat doar de animale sălbatice, întâlniseră pe neașteptate cohortele de oameni tuciurii pe malurile marelui râu Fish.

Simți cum îl furnică pielea în timp ce îl năpădeau amintirile tribale ale poporului său. Și iată, erau din nou aici, o mână de albi pe baricade, și înaintea lor se afla gazda neagră și barbară. Era așa cum fusese dintotdeauna, însă această situație îngrozitoare nu era deloc atenuată de cunoașterea faptului că totul se mai întâmplase și înainte. În schimb, era mult mai acută, iar reacția naturală de apărare mult mai convingătoare.

Cu toate astea, teama și dezgustul din vocea sergentului îi spori lui Lothar propria slăbiciune și, dezlipindu-și privirea de la hoarda care se apropia, o îndreptă către oamenii săi. Observă cât erau de palizi, cum stăteau nemișcați și cât de tineri erau mulți dintre ei – însă aceasta era tradiția afrikaanerilor, ca tinerii să își ocupe locul în spatele baricadelor lagărului de timpuriu, când nici nu depășeau în înălțime armele lungi cu piedică pe care le purtau.

Lothar se sili să o ia din loc și merse încet în fața oamenilor săi, străduindu-se să nu-și trădeze propria frică.

– Nu vor să facă rău, spuse el, sunt cu femeile și copiii. Bantu își ascund femeile atunci când vor să lupte. Vocea sa era calmă și lipsită de emoție. Întăririle sunt pe drum. Ne sosesc trei sute de oameni în trei ore. Stați calmi și ascultați ordinele.

Zâmbi încurajator unui cadet cu ochii prea mari pentru paloarea feței sale, ale cărui urechi ieșeau de sub chipiu și care își mușca nervos buza de jos în timp ce se uita fix prin gardul de sârmă.

– Nu ți s-a ordonat să încarci arma, *Jong*. Dă încărcătorul ăla jos de pe armă, ordonă el iute, iar băiatul desprinse încărcătorul lung de pe marginea armei Sten, fără să își ia privirea de la hoarda care cânta și dansa în fața lor.

Lothar se întoarse, păşind apăsat, fără să privească măcar o dată la mulţimea care se apropia, încurajându-i cu un gest din cap pe fiecare dintre oamenii săi când trecea pe lângă ei sau distrăgându-le atenţia cu un cuvânt şoptit. Dar de îndată ce ajunse din nou la locul său pe treptele secţiei, nu se mai putu abţine şi se întoarse cu faţa spre poartă, stăpânindu-şi cu greu uimirea.

Aceştia umpluseră strada dintr-o parte în cealaltă şi de la un capăt la altul, şi încă mai veneau, revărsându-se din ce în ce mai mulţi de pe drumul lateral, precum o inundaţie bruscă a unui râu din Karoo.

– Staţi la posturi, bărbaţi, strigă el. Nu faceţi nimic fără ordin!

Iar ei rămaseră nepăsători în lumina soarelui dimineţii, în timp ce conducătorii marşului ajunseră la porţile încuiate şi se lipiră de ele, apucară de plasă şi priviră încordaţi prin aceasta, cântând şi rânjind, iar în spatele lor, coloana uriaşă se întinse şi ocupă întreg perimetrul. Asemenea apei înfrânate de peretele unui baraj, constrânşi de propria masă, aceştia se aliniară rând după rând până când încercuiră curtea secţiei, încolţind micul grup de bărbaţi în uniformă. Şi încă mai veneau, iar cei din spate se alăturau gloatei compacte la porţile principale până când secţia deveni o insulă dreptunghiulară şi minusculă într-o mare neagră, zgomotoasă şi neliniştită.

Apoi, bărbaţii de la poartă le cerură să facă linişte, şi treptat, cântecele, râsetele şi vacarmul se calmară.

– Vrem să vorbim cu ofiţerii voştri, strigă un tânăr negru din primul rând spre porţile închise. Avea mâinile agăţate de plasă, iar mulţimea din spatele lui îl împingea atât de tare în gard, încât întreaga poartă se zgâlţâi şi vibră.

Comandantul secţiei ieşi din birou şi, în timp ce cobora treptele, Lothar îl urmă. Traversară împreună curtea şi se opriră în faţa porţii.

– Această adunare este ilegală, se adresă în afrikaans căpitanul tânărului care strigase la ei. Trebuie să vă împrăştiaţi imediat.

– Este mai grav decât atât, domnule ofiţer, zâmbi vesel tânărul. Îi răspunse în engleză, o provocare calculată. Vedeţi, nici unul dintre noi nu are la el legitimaţiile de trecere. Le-am ars.

– Cum te cheamă pe tine? întebă comandantul în afrikaans.

– Mă numesc Raleigh Tabaka, sunt secretar de filială al Congresului Pan-African şi cer să fiu arestat împreună cu toţi ceilalţi, îi răspunse Raleigh într-o engleză fluentă. Deschide porţile, domnule poliţist, şi du-ne în celule.

– Aveţi cinci minute la dispoziţie să plecaţi de aici, îl ameninţă comandantul.

– Sau ce? întrebă Raleigh Tabaka. Ce ne faceţi dacă nu ne supunem?

În spatele lui, mulţimea începu să cânte.

– Arestaţi-ne! Am ars *dompas*. Arestaţi-ne!

Făcu o pauză, iar din spatele mulţimii izbucniră aclamaţii ironice, râsete şi huiduieli, şi Lothar sări pe capota unui Land Rover de lângă el să poată vedea peste capetele acestora.

Un escadron restrâns de trei camioane pline de poliţişti în uniformă venise de pe un drum lateral şi încerca acum să îşi facă loc uşor prin mulţime. Rândurile compacte se dădeau cu greu în lături din faţa camioanelor înalte cu prelată, însă Lothar simţi un fior de uşurare.

Sări jos de pe Land Rover şi trimise un echipaj la poartă. În timp ce înaintau, camioanele erau lovite în lateral cu pumnii, batjocorite şi huiduite şi salutate în maniera ANC. Se ridică un nor subţire de praf în jurul camioanele şi a miilor de picioare care tropăiau şi se agitau.

Oamenii lui Lothar forţară porţile contra presiunii trupurilor oamenilor de culoare, iar când camioanele intrară, le închiseră şi le încuiară la loc în grabă, în timp ce mulţimea se împingea cu putere în ele.

Lothar îl lăsă pe căpitan să se certe şi să se tocmească vehement cu conducătorii mulţimii, şi plecă să dispună în formaţie de luptă întăririle, de-a lungul curţii. Oamenii cei noi erau toţi înarmaţi, iar Lothar îi aşeză pe cei mai vârstnici şi mai bine făcuţi pe camioane, de unde dispuneau de un câmp de tragere rapid peste cele patru laturi ale gardului.

– Staţi calmi, le repeta el. Totul este sub control. Doar respectaţi ordinele.

Se întoarse grăbit la poartă de îndată ce poziţionă întăririle, iar comandantul încă se mai certa prin gard cu liderii negri.

– Nu plecăm până nu ne arestaţi sau până nu se desfiinţează legea permiselor.

– Nu fi nesăbuit, omule, îl repezi comandantul. Ştii că nici unul din aceste lucruri nu este posibil.

– Atunci rămânem, zise Raleigh.

– Arestaţi-ne! Arestaţi-ne! Acum! strigă mulţimea din spatele lui Raleigh.

– I-am aşezat în post pe cei noi, raportă încet Lothar. Sunt în jur de două sute acum.

– Să dea Domnul să fie destui dacă iese urât, mormăi comandantul şi aruncă agitat o privire spre rândul format de bărbaţi în uniformă. Acesta părea plăpând şi nesemnificativ pe lângă mulţimea de dincolo de gardul de plasă.

– M-am certat destul cu voi.

Se întoarse spre oamenii din spatele gardului.

– Trebuie să îi duci pe oamenii aştia de aici. Este un ordin.

– Rămânem, îi răspunse amabil Raleigh Tabaka.

Orele dimineţii se scurseră şi căldura se înteţi, iar Lothar simţi cum tensiunea şi teama oamenilor săi creştea odată cu căldura, setea, praful şi cântecele mulţimii. La câteva minute, mulţimea se agita tulburată asemenea unei vâltori dintr-un râu, şi de fiecare dată gardul se scutura şi se balansa, iar ofiţerii albi apucau armele şi le îndreptau către soarele arzător. Încă de două ori în timpul dimineţii mai sosiră întăriri, iar mulţimea le făcu

loc, până când numărul polițiștilor înarmați ajunse la aproape trei sute în perimetru. Dar în loc să se răspândească, mulțimea continua să prindă proporții, până când și ultimul suflet care se ascunsese în casele suburbiei, așteptând izbucnirea conflictului, ceda curiozității și ieși din ascunzătoare să se alăture celorlalți.

După fiecare nouă sosire a camioanelor, avea loc o nouă rundă de discuții și de ordine inutile, iar în căldura și nerăbdarea așteptării, starea mulțimii se schimba treptat. Zâmbetele dispărură, cântecele își schimbară tonalitatea când se începu fredonarea versurilor teribile de luptă. În mulțime se vehiculau zvonuri – Robert Sobukwe venea să le vorbească, Verwoerd ordonase desființarea permiselor, iar Moses Gama urma să fie eliberat din închisoare, iar aceștia ovaționară și cântară și apoi protestară agitându-se înainte și înapoi la fiecare zvon infirmat.

Soarele ajunse la amiază, arzând ca o văpaie deasupra lor, iar mulțimea mirosea a mosc african, un iz straniu, însă teribil de familiar.

Soldații care stătură înarmați întreaga dimineață aproape ajunseră la o epuizare nervoasă și de fiecare dată când mulțimea se lovea de gardul de plasă, tresăreau un moment, iar unul sau doi își încărcau armele Sten fără a primi ordin și le îndreptau în sus. Lothar observă acest lucru și se îndreptă spre aceștia, ordonându-le să descarce și să lase jos piedica armelor.

– Trebuie să facem ceva cât de curând, domnule, îi spuse el comandantului. Nu mai putem continua așa – cineva o să clacheze și o să se întâmple ceva.

Plutea în aer, puternic ca mirosul trupurilor africane încinse, iar Lothar simțea asta chiar în el. Nu dormise în noaptea aceea, era tras la față, tăios și dur ca suprafața unei roci de obsidian.

– Ce sugerezi, De La Rey? urlă iritat căpitanul, la fel de țâfnos și tensionat. Zici că trebuie să facem ceva. *Ja*, de acord, dar ce?

– Ar trebui să îi scoatem pe conducătorii lor din mulțime. Lothar arătă spre Raleigh Tabaka care încă se afla la poartă.

Trecuseră deja cinci ore de când îi luase cu asalt secția. Porcul ăla negru de acolo îi ține la un loc. Dacă îl ridicăm pe el și pe ceilalți lideri, restul își vor pierde curând interesul.

– Cât este ceasul? întrebă comandantul.

Cu toate că păru irelevant, Lothar își aruncă ochii pe ceas.

– Aproape ora unu.

– Sigur mai sunt întăriri pe drum, spuse comandantul. Mai așteptăm încă cincisprezece minute și apoi facem cum ai sugerat tu.

– Priviți acolo, tresări Lothar și arătă spre partea stângă.

Câțiva dintre tinerii din mulțime se înarmaseră cu pietre și cărămizi, iar din spate se pasau pe deasupra capetelor celor din mulțime bucăți de pavaj și bolovani către cei din primele rânduri.

– *Ja*, trebuie să rupem rândurile acum, încuviință căpitanul sau ceva îngrozitor va avea loc.

Lothar se întoarse și dădu un ordin tăios polițiștilor de lângă el.

– Încărcați armele și haideți cu mine la poartă.

Văzu că o parte dintre ceilalți polițiști din capătul rândului luaseră ordinul de încărcare ca atare și se auzi un scrâșnet de metal peste metal în timp ce încărcătoarele se fixau de arme, iar piedicile erau trase. Lothar se întrebă pentru o clipă dacă ar trebui să contramandeze, dar timpul era prețios. Știa că trebuia să-i scoată din mulțime pe liderii acesteia, căci iminența violenței era doar la un pas. Câțiva dintre tinerii de culoare din rândul din față zguduiau deja gardul de plasă și se aplecau peste el.

Urmat de oamenii săi, Lothar înaintă spre poartă și arătă spre Raleigh Tabaka.

– Tu, strigă el. Vreau să vorbesc cu tine. Întinse mâna prin deschizătura de lângă lacătul porții și îl prinse pe Raleigh de cămașă. Vreau să ieși de aici, se răsti el, iar Raleigh se smuci din strânsoarea lui, lovindu-i pe oamenii din spatele său.

Amelia țipă și îl apucă pe Lothar de încheietură.

– Lasă-l! Nu trebuie să îl rănești.

Tinerii din jurul lor văzură ce se întâmpla și se izbiră de gard.

– *Jee!* strigară aceștia, strigătul acela grav și prelung de război la care nu poate rezista nici un luptător Nguni.

Le făcu sângele să fiarbă și fu preluat și de ceilalți într-un ecou.

– *Jee!*

Mulțimea din locul unde Raleigh îi ținea piept lui Lothar De La Rey se repezea în față, aruncându-se înspre gard, murmurând strigătul de război, iar gardul se îndoi și începu să se răstoarne.

– Înapoi! strigă Lothar la oamenii săi, dar rândurile din spate ale mulțimii se aruncară înainte să vadă ce se întâmpla în față, iar gardul ceda.

Căzu cu zgomot, și cu toate că Lothar se retrase în spate, unul dintre stâlpii de metal îl lovi cu putere și căzu în genunchi. Mulțimea nu mai putu fi stăpânită, iar cei din spate îi împinseră pe cei din față și dădura buzna în curte, trecând peste Lothar care se chinuia să se ridice.

Dintr-o parte, dinspre mulțime, o cărămidă străpunse aerul într-o parabolă înaltă. Lovi parbrizul unuia dintre camioanele parcate și îl sfărâmă într-o ploaie de cioburi strălucitoare ca diamantul.

Femeile țipau și cădeau sub picioarele celor care erau purtați înainte de presiunea din spate, iar bărbații se luptau să ajungă la gard, în timp ce alții îi împingeau în față, scoțând acel sângeros strigăt de război „*Jee!*" care iscase nebunia.

Lothar era căzut sub șuvoiul năvalnic, zbătându-se să se ridice, în timp ce o ploaie de pietre și cărămizi venea peste gard. Lothar se răsuci și se ridică în picioare, și doar pentru că era un atlet desăvârșit își ținu echilibrul în fața atacului de trupuri frenetice care îl împingeau înapoi.

Nu departe de el se auzi un sunet puternic și aspru, pe care Lothar nu-l recunoscu la început. Ca și cum o tijă de metal ar fi fost târâtă cu repeziciune peste tabla ondulată. Apoi alte sunete

îngrozitoare, impactul repetat al gloanțelor în carnea vie, ca niște pepeni copți care se crapă cu o lovitură puternică, și strigă: „Nu! O, Dumnezeule, nu!" Însă armele Sten răpăiră și sfâșiară aerul, înăbușindu-i protestul disperat, și dădu să strige „Opriți focul!", însă nu putu să deschidă gura și simți că se sufocă de groază și teroare.

Făcu încă un efort intens de a da ordinul, iar gâtul se forță să articuleze cuvintele, dar nu ieși nici un sunet și mâinile i se mișcară fără să vrea și ridicară arma de la brâu, trase piedica și puse un încărcător. În fața lui, mulțimea se destrăma și se învârtea, presiunea trupurilor omenești asupra sa fu ușurată, și reuși astfel să fixeze pistolul la nivelul taliei.

Încercă să se oprească, dar totul era un coșmar asupra căruia nu avea control, arma trepidă în mâinile sale și uruia ca o drujbă. În câteva secunde încărcătorul de treizeci de cartușe era gol, însă Lothar își folosise arma Sten precum un cosaș, și acum recolta însângerată se întindea înaintea lui în praf, în convulsii, zbătându-se și gemând.

Abia atunci își dădu pe deplin seama ce făcuse, și vocea îi reveni.

– Opriți focul! strigă el și se îndreptă spre oamenii din jurul său pentru a întări ordinul. Opriți focul! Opriți-vă! Opriți-vă!

Câțiva dintre noii recruți își reîncărcau puștile pentru a trage din nou, și alergă în mijlocul lor îndreptând spre ei arma goală ca să îi împiedice. Un polițist de pe capota unui camion își ridică arma și o descărcă în rafală. Lothar sări pe cabină și lovi țeava, iar ultimele gloanțe se descărcară în aerul prăfuit.

Din poziția dominantă de pe cabina camionului, Lothar privi câmpul deschis peste gardul distrus unde stăteau întinși morți și răniți, și se cutremură.

– O, Doamne, iartă-mă. Ce am făcut? Vorbele îl înecară. Ce am făcut?

*

În mijlocul dimineții Michael Courtney își încercă norocul, întrucât în jurul secției de poliție părea că lucrurile se calmaseră. Era, desigur, greu să-ți dai seama ce se întâmpla. Vedea doar spatele celor din rândurile ultime ale mulțimii, iar peste capetele acestora, marginea gardului de plasă și acoperișul de metal al secției. Totuși, situația părea liniștită pentru moment și în afară de cele câteva cântece sporadice, mulțimea era pasivă și răbdătoare.

Se urcă în grabă în Morris și se întoarse pe șosea spre școala primară. Clădirile erau părăsite, și fără teamă încercă ușa pe care scria „Director". Era descuiată. Pe biroul la mâna a doua se afla un telefon. Reuși din prima încercare să prindă legătura la sediul *Mail*, iar Leon Herbstein era la birou.

– Am un material, spuse Michael și îi citi ce scrisese. Dacă aș fi în locul tău, aș trimite aici un fotograf, îi spuse el lui Leon după ce termină. Sunt șanse pentru niște poze dramatice.

– Spune-mi cum să te găsesc, fu imediat de acord Leon.

Michael se întoarse la secția de poliție tocmai când un alt convoi de întăriri își făcea loc prin mulțime și intra pe porțile secției.

Dimineața se scurse încet, iar Michael rămase fără țigări, o tragedie minoră. Îi era foarte cald și foarte sete și se întreba cum era să stai în picioare, în mulțimea de acolo, oră după oră.

Se schimba starea de spirit a gloatei. Oamenii nu mai erau veseli și răbdători. Erau frustrați, simțeau că fuseseră amăgiți, chiar înșelați, când li se spusese că Sobukwe urma să vină acolo sau când li se promisese că poliția avea să desființeze permisele de trecere.

Începură din nou să cânte, însă pe un ton aspru și agresiv. În mulțime se iscară încăierări și era agitație, iar peste capetele lor, Michael văzu cum polițiștii înarmați își ocupau pozițiile pe cabinele camioanelor parcate în spatele gardului de plasă.

Sosi și fotograful de la *Mail*, un tânăr jurnalist de culoare care reușise să intre în oraș fără permis. Își parcă micul Humber

maroniu lângă Morris, iar Michael îi ceru o ţigară şi îl puse pe scurt la curent cu ceea ce se întâmpla, apoi îl trimise să se amestece în mulţime şi să treacă la treabă.

Puţin după prânz, câţiva tineri se desprinseră din mulţime şi începură să scotocească prin împrejurimi după muniţie. Smulseră cărămizile care înconjurau straturile de flori şi bucăţi de ciment din pavaj, şi apoi se întoarseră în grabă aducând cu ei aceste arme rudimentare. Era o întorsătură îngrijorătoare, iar Michael se căţără pe capota Morrisului său iubit, pe care o curăţa şi o lustruia în fiecare dimineaţă.

Cu toate că se afla la o sută cincizeci de metri de poarta secţiei, vedea bine peste capetele mulţimii şi observă cum agitaţia şi neliniştea se intensificau, până când poliţiştii de pe cabinele autovehiculelor, singurii dintre aceştia pe care îi vedea, se ridicară şi începură să îşi încarce armele. Cu siguranţă reacţionau la un ordin, iar Michael simţi un fior pe şira spinării.

Dintr-odată, în mulţime se iscă un scandal violent, chiar în faţa porţilor principale. Masa de oameni se agita ca valurile mării strigând şi protestând. Cei din spatele mulţimii, aflaţi cel mai aproape de Michael, se împingeau în faţă ca să vadă ce se întâmpla, şi brusc se auzi un sunet metalic sfâşietor.

Michael văzu cum vârfurile porţilor încep să se mişte, răsturnându-se şi îndoindu-se sub presiune, şi în timp ce se îndreptau spre acel loc, o salvă dispersată de pietre şi cărămizi aruncate, şi apoi mulţimea se repezi înainte ca apa dintr-un baraj care a cedat.

Michael nu mai auzise până atunci sunetul puştilor-mitralieră automate. Aşa că nu îl recunoscu, dar auzise în copilăria sa un glonţ sfâşâind carnea, în acel safari în care tatăl său îl dusese împreună cu fraţii lui.

Sunetul fu inconfundabil, ca de carne lovită, ca şi cum o gospodină ar bate un covor prăfuit. Totuşi, nu îi venea să creadă, nu până când nu văzu poliţiştii pe cabinele maşinilor. Îngrozit observă cum armele pe care le ţineau zvâcniră şi împroşcară

mici petale de foc cu o secundă înainte ca sunetul să-i ajungă la urechi.

Mulțimea se destrămă și o luă la fugă la primele rafale de foc. Se răspândiră ca undele unui iaz, scurgându-se pe lângă Michael, iar unii dintre ei chiar râdeau ca și cum nu și-ar fi dat seama ce se întâmpla, ca și cum totul ar fi fost un joc prostesc.

Cele mai multe trupuri prăbușite se aflau în fața porților sfărâmate, și erau peste tot împrăștiate, aproape toți cu fața în jos și cu capetele într-o parte, spre direcția în care fugeau când fuseseră loviți, dar alții erau și mai departe. Însă armele încă hurluiau și oamenii tot mai cădeau chiar unde stătea Michael, astfel încât în jurul secției de poliție zona se eliberase, iar el putea să vadă prin praful ridicat siluetele polițiștilor în uniformă în spatele gardului de plasă încovoiat. Unii dintre ei își încărcau armele, iar alții încă mai trăgeau.

Michael auzi sunetul șuierător al gloanțelor care treceau aproape de capul său, dar era mult prea șocat să se ferească sau să clintească.

La douăzeci de pași, un cuplu tânăr trecu în fugă pe lângă el. Îi recunoscu ca fiind cei doi care conduceau procesiunea mai devreme, tânărul înalt și arătos și fata drăgălașă cu chipul rotunjor. Încă se mai țineau de mână, iar băiatul o trăgea pe fată după el și, când trecură pe lângă Michael, fata se eliberă din strânsoare și se întoarse spre locul unde un copil stătea derutat și pierdut în mijlocul carnagiului.

Când fata se aplecă să ridice copilul, gloanțele o loviră. Fu aruncată cu brutalitate pe spate ca și cum ajunsese la capătul unei lese invizibile, însă rămase stabilă pe picioare câteva secunde bune, iar Michael văzu cum gloanțele îi intrară prin spate la nivelul coastelor. Doar pentru o clipă, acestea ridicară mici umflături în pânza bluzei sale, și apoi țâșniră în nori rozalii și fumurii de sânge și stofă.

Fata se răsuci și începu să se încovoaie. Atunci Michael văzu cele două găuri de glonț din pieptul ei, ca niște nituri

întunecate pe pânza albă, şi ea se prăbuşi în genunchi. Însoţitorul fugi în spatele ei şi încercă să o susţină, însă ea i se prelinse printre braţe şi se prăbuşi înainte cu faţa în jos. Bărbatul se lăsă lângă ea şi o ridică în braţe, iar Michael îi surprinse expresia feţei. Nu mai văzuse până atunci atâta îndurerare şi suferinţă la un om.

Raleigh o ţinea pe Amanda în braţe. Capul ei atârna pe umărul lui ca un copil adormit şi îi simţea sângele îmbibându-se în haine. Era fierbinte precum cafeaua şi mirosea respingător de dulce în aerul încins.

Raleigh se scotoci în buzunar şi găsi batista. Şterse cu grijă praful de pe obrajii ei şi de la colţurile gurii, deoarece căzuse cu faţa în ţărână.

– Trezeşte-te, raza mea de lună, îi cânta el uşor. Lasă-mă să îţi aud glasul suav.

Ochii fetei erau deschişi, iar el îi întoarse uşor capul ca să îi poată privi.

– Amelia, sunt eu, Raleigh, nu mă vezi?

O privi stăruitor în pupilele mari şi dilatate, şi o sclipire albicioasă le acoperi, înceţoşând frumuseţea lor de abanos.

O îmbrăţişă mai tare, îi lipi capul inert de pieptul său şi începu să o legene, îngânându-i uşor ca unui prunc, uitându-se de-a lungul câmpului.

Trupurile neînsufleţite erau presărate ca nişte fructe răscoapte căzute de pe ram. Unii dintre ei se mişcau, întindeau un braţ sau descleştau o mână, un bătrân începu să se târască spre locul unde Raleigh îngenunchease, trăgându-şi după el piciorul zdrobit.

Apoi, pe porţi ieşiră poliţiştii. Se mişcară pe câmp dezorientaţi şi năuciţi, având cu ei armele descărcate care le atârnau din mâinile fără vlagă, se aplecau o clipă lângă un cadavru, se ridicau şi treceau mai departe.

Unul dintre ei se apropie. Atunci Raleigh îl recunoscu ca fiind căpitanul blond care îl înșfăcase la poartă. Își pierduse chipiul și îi lipsea nasturele de sus de la tunică. Părul scurt îi era negru de transpirație, iar pe fruntea sa palidă precum ceara erau picături de sudoare. Se opri la câțiva pași și se uită la Raleigh. Cu toate că părul lui era blond, sprâncenele erau închise la culoare și groase, iar ochii galbeni ca ai unui leopard. Raleigh știu atunci de unde își căpătase porecla. Acei ochi palizi erau scoși în evidență de cearcăne negre de oboseală, aproape ca niște vânătăi, iar buzele îi erau uscate și crăpate.

Se uitară fix unul la altul – tânărul negru îngenuncheat în praf cu tânăra femeie în brațe, și bărbatul alb în uniformă cu arma descărcată în mâini.

– Nu am vrut să se întâmple una ca asta, spuse Lothar De La Rey cu vocea răgușită. Îmi pare rău.

Raleigh nu răspunse, nu dădu vreun semn că ar fi auzit sau ar fi înțeles, iar Lothar se întoarse și plecă, făcându-și loc printre cadavre și mutilați, spre curtea cu gard de plasă.

Sângele de pe hainele lui Raleigh începu să se răcească, iar când atinse din nou obrazul Ameliei, simți cum căldura lui pălea. Îi închise ușor pleoapele și îi deschise câțiva nasturi de la bluză. Cele două răni sângeraseră puțin. Erau chiar sub sânii ei virgini și proeminenți, ca niște guri mici pe pielea ei catifelată de chihlimbar, la mică distanță una de cealaltă. Raleigh trecu două degete de la mâna dreaptă peste aceste guri sângeroase, și mai găsi un strop de căldură în carnea sfâșiată.

– Cu degetele mele în trupul tău mort, șopti el. Cu degetele mâinii mele drepte în rănile tale, fac un jurământ, dragostea mea. Te voi răzbuna. Jur pe dragostea noastră, pe viața mea și pe moartea ta. Te voi răzbuna.

În zilele pline de neliniște și tumult ce urmaseră masacrului din Sharpeville, Verwoerd și Ministerul de Interne acționară cu tărie și forță.

Se declarase stare de urgență în aproape jumătate din districtele juridice ale Africii de Sud. Fuseseră interzise atât PAC, cât și ANC, iar susținătorii acestora suspectați de incitare și intimidare fuseseră arestați și reținuți prin ordonanță de urgență. Potrivit estimărilor, aproximativ opt mii de persoane au fost reținute.

La începutul lui aprilie, la întâlnirea întregului cabinet pentru discutarea acestui caz de urgență, Shasa Courtney își riscă viitoarea carieră în politică propunându-i doctorului Verwoerd desființarea sistemului permiselor de trecere. Își pregătise discursul cu grijă, iar importanța subiectului îl făcu chiar mai elocvent decât de obicei. În timp ce vorbea deveni tot mai conștient de faptul că putea câștiga sprijinul unora dintre membrii seniori ai cabinetului.

– Cu o singură lovitură vom înlătura principala cauză a nemulțumirilor negrilor și vom priva agitatorii revoluționari de cea mai valoroasă armă a lor, sublinie acesta.

Alți trei miniștri seniori luară cuvântul după Shasa, fiecare exprimându-și sprijinul pentru desființarea *dompas*, însă, din capătul mesei lungi, Verwoerd se încrunta la ei, devenind tot mai nervos cu fiecare minut, până când, într-un final, sări în picioare.

– Această idee iese total din discuție. Legitimațiile de referință există cu un scop esențial: pentru a controla afluența de negri din zonele urbane.

În doar câteva minute, el impuse cu brutalitate pedeapsa cu moartea, și sublinie faptul că încercarea de a readuce acest subiect în discuție va însemna sinucidere politică pentru oricare membru al cabinetului, indiferent despre cine ar fi vorba.

În decurs de câteva zile, Verwoerd însuși se află pe marginea prăpastiei. Vizită Johannesburgul pentru a inaugura Marele Târg de Paști. Ținu un discurs de reasigurare în fața unui public foarte numeros care umplu arena celui mai mare târg agricol și industrial din țară, iar când se așeză, în aplauzele furtunoase, un bărbat alb, cu o înfățișare comună, își făcu loc printre rândurile de

scaune şi în văzul tuturor scoase un pistol, îl puse la tâmpla lui Verwoerd şi trase de două ori.

Cu sângele şiroindu-i pe faţă, doctorul Verwoerd se prăbuşi, iar agenţii de securitate îl imobilizară pe atacator. Ambele gloanţe, trase cu precizie, pătrunseră în craniul prim-ministrului, însă tenacitatea sa remarcabilă şi voinţa de a trăi, combinate cu îngrijirile medicale de excepţie de care avu parte, îl salvară.

În mai puţin de o lună ieşi din spital şi îşi reluă îndatoririle de şef al statului. Tentativa de asasinat nu păru să aibă un mobil anume, iar atacatorul fu declarat nebun şi internat într-un sanatoriu. Până când Verwoerd se însănătoşi pe deplin după atentat, în întreaga ţară se reinstaurase calmul, iar poliţiştii lui Manfred De La Rey controlau din nou situaţia.

Bineînţeles, reacţia comunităţii internaţionale cu privire la măcel şi la măsurile luate pentru recâştigarea controlului fuseseră extrem de critice. America merse mai departe cu condamnarea, şi în decurs de câteva luni instituí embargo pe vânzarea de arme către Africa de Sud. Mai devastatoare decât reacţia guvernelor străine fu căderea Bursei de Valori din Johannesburg, prăbuşirea pieţei imobiliare şi tentativa de migrare a capitalului în afara ţării. Pentru împiedicarea acestui lucru s-au impus rapid reguli stricte de controlare a bursei.

Prestigiul lui Manfred De La Rey spori. Se purtase aşa cum se aşteptase de la el, cu forţă şi determinare. Nu mai era acum nici un dubiu că era unul dintre membrii seniori ai cabinetului şi succesorul direct al lui Hendrik Verwoerd. Distrusese Congresul Pan-African şi ANC. Liderii acestora erau total dezorganizaţi şi se ascundeau cu toţii sau fugiseră din ţară.

Cu siguranţa statului rezolvată, doctorul Verwoerd îşi putu în sfârşit îndrepta atenţia către chestiunea de mare importanţă, realizarea visului de aur numit Afrikaanderdom – Republica.

Referendumul s-a ţinut în octombrie 1960, iar reacţiile pătimaşe generate de perspectiva desprinderii de coroana britanică, atât pro, cât şi contra, duseseră la o prezenţă la vot de

nouăzeci la sută. Precaut, Verwoerd stabilise că o majoritate simplă, şi nu de două treimi, ar fi de ajuns, iar în acea zi şi-a primit majoritatea de 850 000 la 775 000. Răspunsul afrikaanderilor fu o isterie de bucurie, discursuri şi veselie frenetică.

În martie anul următor, Verwoerd şi anturajul său plecară la Londra pentru a lua parte la conferinţa prim-miniştrilor din ţările Commonwealth-ului. Ieşise de la conferinţă declarând: „În lumina opiniilor exprimate de ceilalţi miniştri ai statelor Commonwealth-ului cu privire la politicile rasiale ale Africii de Sud, le-am comunicat celorlalţi prim-miniştri că ţara mea renunţă la calitatea de membră a Commonwealth-ului, după obţinerea statutului de republică".

Din Pretoria, Manfred De La Rey îi telegrafie lui Verwoerd: „Aţi păstrat demnitatea şi mândria ţării dumneavoastră, iar naţiunea vă este recunoscătoare pe vecie".

Verwoerd se reîntoarse acasă adulat şi considerat erou de către poporul său. În euforia ameţitoare, foarte puţini, chiar şi dintre membrii vorbitori de engleză din opoziţie, îşi dădură seama câte uşi încuiase şi zăvorâse Verwoerd în urma lui şi cât de reci şi mohorâte va fi vântul despre care Macmillan prevestise că se va abate peste Africa de Sud, în anii ce vor urma.

Odată cu declararea republicii, Verwoerd putea în sfârşit să îşi aleagă garda pretoriană pentru protejarea şi struninea acesteia. Erasmus, fostul ministru al justiţiei, care nu acţionase suficient de ferm în timpul stării de urgenţă, a fost numit ambasador al noii republici la Roma, iar Verwoerd prezentă doi miniştri noi cabinetului său.

Noul ministru al apărării P.W. Botha făcuse parte din circumscripţia electorală George din Cape, iar în locul lui Erasmus fu numit ministru al justiţiei Balthazar Johannes Vorster. Shasa Courtney îl ştia bine pe Vorster şi în timp ce îl asculta ţinând primul său discurs în faţa cabinetului, se gândi cât de bine se asemăna cu Manfred De La Rey.

Aveau aproape aceeaşi vârstă, şi, asemenea lui Manfred, în timpul războiului, Vorster fusese membru al aripii pronaziste de extremă dreapta anti-Smuts Ossewa Brandwag. Dacă lumea acceptase ideea că Manfred rămăsese în Germania în anii de război – deşi el era foarte secretos în ce priveşte această perioadă din viaţa lui – John Vorster fusese în tabăra de concentrare Smuts din Koffiefontein, pe toată această perioadă.

Atât Vorster, cât şi De La Rey îşi făcuseră studiile la Universitatea Stellenbosch, citadela Afrikaanderdomului, iar carierele lor politice urmaseră cam acelaşi curs. Cu toate că Manfred îşi câştigase locul în parlament la alegerile istorice din 1948, John Vorster, la aceleaşi alegeri, se remarcase prin faptul că fusese singurul candidat din istoria Africii de Sud care pierduse doar cu două voturi. Ulterior, în 1953, se reabilitase prin câştigarea aceluiaşi loc din Brakpan, cu o majoritate de şapte sute.

Acum, că cei doi se aflau la aceeaşi masă lungă din sala de şedinţe, asemănarea fizică dintre ei era izbitoare. Doi bărbaţi masivi, cu trăsături ca de buldog, amândoi insensibili, fermi şi tenace, caracteristicile unui bur dur.

Vorster îi confirmă lui Shasa acest lucru când începu să vorbească, aplecându-se agresiv înainte, încrezător şi rostind răspicat.

– Cred că ne aflăm într-o luptă crâncenă cu forţele comunismului, şi nu vom putea face faţă acţiunilor subversive sau împiedica revoluţia respectând îndeaproape regulile marchizului de Queensberry. Trebuie să lăsăm deoparte vechile principii *habeas corpus* şi să ne înarmăm cu o nouă legislaţie care ne va permite să reţinem inamicul, să îi identificăm liderii şi să îi închidem undeva unde nu vor putea face rău. Acesta nu este un nou concept, domnilor.

Vorster zâmbi, iar Shasa fu frapat de modul în care trăsăturile sale se luminară cu acel zâmbet diabolic.

– Ştiţi cu toţii unde mi-am petrecut anii de război, fără avantajul unui proces. Permiteţi-mi să vă spun acum – a funcţionat.

M-a ţinut departe de necazuri şi asta intenţionez să fac cu cei care vor să distrugă această ţară – să îi ţin departe de necazuri. Vreau puterea de a reţine orice persoană despre care ştiu că este un inamic al statului, fără proces, pentru o perioadă de până la nouăzeci de zile.

Susţinu un spectacol meşteşugit, iar Shasa se simţi agitat ştiind că urmează să ia cuvântul, mai ales că viziunea sa asupra viitorului nu era la fel de optimistă.

– În acest moment am două preocupări majore, le spuse el cu seriozitate colegilor. Prima este embargoul impus asupra importului de arme de către americani. Cred că şi alte ţări se vor înclina în curând în faţa presiunii americane şi vor extinde embargoul. Într-o zi, s-ar putea chiar să ne aflăm în situaţia ridicolă în care Marea Britanie va refuza să ne vândă armele de care avem nevoie să ne apărăm.

Câţiva dintre cei de la masă se foiră şi priviră sceptic.

– Nu ne putem permite să subestimăm această isterie a Americii pe care ei o numesc drepturile civile, îi asigură Shasa. Amintiţi-vă că au trimis trupe ca să ajute la forţarea intrării negrilor în şcolile albilor.

Amintirea acestui lucru îi înspăimântă pe toţi şi nu mai existară alte semne de neîncredere, în timp ce Shasa continuă:

– Un popor care poate face asta va face orice. Ţelul meu este să fac această ţară autonomă în ceea ce priveşte forţa armată convenţională, în decurs de cinci ani.

– Este posibil? întrebă tăios Verwoerd.

– Cred că da, încuviinţă Shasa. Din fericire, această eventualitate a fost anticipată. Chiar dumneavoastră m-aţi avertizat de posibilitatea embargoului asupra importului de arme, când m-aţi numit în funcţie, domnule prim-ministru.

Verwoerd dădu din cap aprobator.

– Acesta este ţelul meu, repetă Shasa. Autonomie în ceea ce priveşte armamentul convenţional în decurs de cinci ani – Shasa

se opri melodramatic. Şi obţinerea de energie nucleară, în decurs de zece ani.

Acest lucru le spori neîncrederea, ceea ce duse la exclamaţii şi întrebări tăioase, astfel încât Shasa ridică mâinile şi vorbi ferm.

– Sunt extrem de serios, domnilor. Putem face asta! În funcţie de anumite circumstanţe.

– Banii, spuse Hendrik Verwoerd, iar Shasa aprobă.

– Da, domnule prim-minstru, banii. Şi astfel, ajung la cea de-a doua problemă importantă.

Shasa îşi trase răsuflarea şi se pregăti sufleteşte să abordeze un adevăr de nesuportat.

– De când cu tragerile din Sharpeville, ne confruntăm cu migrarea capitalului din ţară. Cecil Rhodes obişnuia să spună că evreii erau păsările sale de bun augur. Când vin evreii, aduc prosperitatea unei întreprinderi sau a unei ţări, iar când aceştia pleacă, te poţi aştepta la ce era mai rău. Tristul adevăr, domnilor, este că evreii noştri pleacă. Trebuie să îi ademenim să rămână şi să-i aducă înapoi pe cei care deja au plecat.

La masa de discuţii se iscă din nou agitaţie. Partidul Naţional se constituise pe acel val de antisemitism dintre cele două războaie mondiale, şi cu toate că se desfiinţase de atunci, încă mai existau reminiscenţe ale acestuia.

– Acestea sunt faptele, domnilor. Shasa le ignoră stinghereala. De la evenimentele din Sharpeville, piaţa imobiliară a scăzut la jumătate, iar bursa se află la cel mai mic nivel, ca în vremurile întunecate ale lui Dunkirk. Oamenii de afaceri şi investitorii importanţi sunt convinşi că acest guvern se clatină şi e pe punctul de a capitula în faţa forţelor comunismului şi ale întunericului. Ei ne văd cufundaţi în disperare şi anarhie, cu gloate de negri care pârjolesc şi jefuiesc, în vreme ce civilizaţia albilor e pe punctul de a sfârşi în flăcări.

Aceştia râseră ironic.

– Tocmai am explicat ce paşi vom urma, exclamă aspru John Vorster.

– Da, îl întrerupse imediat Shasa. Ştim că imaginea externă este denaturată. Ştim că avem încă un guvern puternic şi stabil, că ţara este prosperă şi productivă şi că marea majoritate a populaţiei, şi albi şi negri, respectă legea şi este mulţumită. Ştim că avem îngerul nostru păzitor – aurul – care ne protejează. Dar trebuie să convingem şi restul lumii.

– Crezi că e posibil acest lucru, omule? întrebă repede Manfred.

– Da, cu o campanie la scară largă şi stabilită de comun acord, de a spune adevărul despre această situaţie oamenilor de afaceri din lume, preciză Shasa. I-am recrutat pe majoritatea liderilor noştri din industrie şi comerţ să ne sprijine în acest demers. Vom ieşi în faţă pe socoteala noastră ca să explicăm adevărul. Îi vom invita aici – jurnalişti, afacerişti şi prieteni – să vadă cu ochii lor cât de liniştită şi sub control este ţara, şi cât de profitabile sunt împrejurările.

Shasa mai vorbi, pătimaş şi fără dedesubturi, încă treizeci de minute şi, când termină, se simţi epuizat; văzu apoi că îşi convinsese în sfârşit colegii şi ştiu că rezultatele îşi meritau efortul. Era convins că de la evenimentele îngrozitoare din Sharpeville putea să mobilizeze un nou efort care îi va duce spre piscuri mai înalte de prosperitate şi putere.

Shasa fusese întotdeauna optimist, cu puteri extraordinare de recuperare. Chiar şi în perioada în care se afla în forţele aeriene, când se întorcea cu escadrila dintr-o misiune deasupra liniilor italiene, iar ceilalţi se aşezau la popotă, uluiţi şi zdruncinaţi de acea experienţă, el îşi revenea primul şi începea să glumească. Shasa plecă din sală slăbit şi epuizat, dar până când ajunse să conducă Jaguarul SS de epocă pe munte şi dincolo de poarta Anreith de la Weltevreden, stătea deja drept la volan, simţindu-se din nou încrezător şi voios.

Trecuse de mult strânsul recoltei, iar lucrătorii erau în vii şi tundeau viţa-de-vie. Shasa parcă Jaguarul şi merse printre rândurile de viţă, goale şi fără frunze, ca să le vorbească şi să îi încurajeze. Mulţi dintre aceşti bărbaţi şi femei erau la

Weltevreden de când Shasa era copil, iar cei mai tineri se născuseră acolo. Shasa îi considera ca o prelungire a familiei sale, iar în schimb ei îl priveau ca pe un patriarh al lor. Își petrecu o jumătate de oră cu ei și le ascultă micile probleme și griji, și îi liniști cu câteva vorbe încurajatoare, apoi se opri și se îndepărtă dintr-odată, când o siluetă călare coborî în galop din partea cealaltă a podgoriei.

Dinspre colțul zidului de piatră Shasa o privea pe Isabella cum strângea hățurile, și rămase nemișcat când își dădu seama ce urma ea să facă. Iapa nu era pe deplin strunită, iar Shasa nu avea încredere în temperamentul ei. Zidul era din piatră gălbuie de pe muntele Table, și avea un metru și jumătate înălțime.

– Nu, Bella, șopti el. Nu, draga mea!

Însă ea întoarse iapa și o îndrumă spre zid, iar animalul reacționă vitejește. Picioarele i se strânseră și mușchii masivi pulsară sub pielea lucioasă. Isabella o ridică și sări zidul.

Shasa își ținu respirația, dar chiar și în acest suspans putea să aprecieze prezența magnifică, cal și călăreț, amândouă de viță bună – iapa, cu picioarele din față pliate sub piept și urechile ciulite înainte, plutind deasupra solului, iar Isabella, aplecată în șa, cu spatele arcuit și trupul ei minunat, tânăr și suplu, picioarele lungi și sânii delicați și fermi, gura rumenă cu râsul ei și cu părul fluturând în vânt, strălucind în raze rubinii în apusul de soare.

Se termină apoi, și Shasa răsufla dintr-odată. Isabella călări agale spre locul unde stătea el.

– Mi-ai promis că o să călărești cu mine, *Pater*, îl dojeni ea.

Instinctul lui Shasa fu să o certe pentru săritura aceea, dar se abținu. Știa că îi va răspunde probabil trăgând de hățurile iepei și repetând saltul din partea asta. Se întrebă când pierduse controlul asupra ei, și zâmbi apoi cu tristețe, răspunzându-și singur: „La zece minute după ce s-a născut".

Iapa dansa într-un cerc, iar Isabella își dădu părul pe spate cu o mișcare a capului.

– Te-am așteptat aproape o oră, spuse ea.

– Afaceri de stat... începu Shasa să zică.

– Asta nu e o scuză, tată. O promisiune e o promisiune.

– Nu este târziu, zise el.

– Tu și rabla ta ne întrecem până la grajduri, râse ea, lansând provocarea.

Dădu din pinteni și porni pe iapă la galop.

– Nu e drept, strigă el în urma ei. Ai un avans prea mare.

Ea se întoarse în șa și îi scoase limba. Shasa fugi spre Jaguar, însă ea o luase pe terenul dinspre nord și descălecase deja până când intră el cu mașina în curtea grajdului.

Aruncă hățurile unui rândaș și alergă să îl îmbrățișeze. Isabella avea multe feluri de sărutări, dar acesta, prelung și iubitor, și atingându-i puțin urechea la final, era rezervat pentru ocaziile când dorea cu ardoare ceva de la el, ceva ce știa că el nu îi va refuza.

În timp ce își trăgea cizmele de călărie, ea se așeză aproape de el pe bancă și îi spuse o povestioară nostimă despre profesorul ei de sociologie de la universitate.

– Un Saint Bernard imens și lățos a intrat în sala de curs, iar profesorul Jacobs a fost iute ca fulgerul. „Mai bine să vină câinii la învățătură, a spus el, decât să se ducă învățătura la câini."

Avea un talent actoricesc înnăscut. Când plecară din încăperea cu șei, îl cuprinse de braț.

– O, tati, doar de aș găsi un băiat ca tine, dar sunt toți îngrozitor de plictisitori.

„Și așa să rămână mult timp", se gândi el cu zel.

Își strânse mâinile căuș care să o ajute să încalece, dar ea râse și sări cu ușurință în șa, cu picioarele ei lungi, minunate.

– Haide, adormitule. Se întunecă în curând.

Lui Shasa îi făcea plăcere compania ei. Îl încânta cu schimbările ei de dispoziție și de subiect. Era iute la minte și cu un straniu simț al umorului, care se potriveau cu chipul și trupul ei extraordinare, dar îl neliniștea când începea să respingă cu vehemență să se concentreze mult timp pe un anume subiect de discuție. Așa fusese Sean, având în permanență nevoie de

stimulare pentru a-şi menţine interesul, plictisindu-se cu uşurinţă de orice nu reuşea să ţină pasul cu el. Shasa era uimit că Isabella rezistase un an la universitate, dar se resemnase cu faptul că nu va absolvi. De fiecare dată când discutau despre asta, ea vorbea numai de rău despre viaţa academică. O numea o prefăcătorie. Lucruri copilăreşti.

– Ei bine, Bella, tu eşti încă un copil, îi spunea el.

– Tati, nu înţelegi, i-o reteza ea imediat.

– Nu înţeleg? Nu crezi că am avut şi eu vârsta ta?

– Presupun că da – dar asta a fost acum o mie de ani, ce naiba!

– Doamnele nu înjură, o dojenea el automat.

Avea cârduri de admiratori pasionali, pe care îi trata cu o indiferenţă nemiloasă un timp, iar apoi îi părăsea cu o cruzime aproape felină, şi în tot acest timp, neliniştea ei era tot mai evidentă.

„Ar fi trebuit să fiu mai sever cu ea chiar de la început, îşi spuse el cu îndârjire, şi apoi zâmbi. Ce naiba, ea e singurul meu răsfăţ – şi va pleca cât de curând."

– Ştii că atunci când zâmbeşti aşa eşti cel mai sexy bărbat din lume? îl întrerupse ea din gânduri.

– Ce ştii tu ce înseamnă să fii sexy, domnişoară? o întrebă el supărat ca să îşi ascundă mulţumirea, iar ea îi făcu semn din cap.

– N-ai vrea să ştii?

– Nu, mulţumesc, refuză el în grabă. Probabil că aş face hernie pe loc.

– Sărăcuţul meu tătic.

Îndemnă iapa să se apropie de calul lui până când îşi atinseră genunchii şi se aplecă să îl îmbrăţişeze.

– Bine, Bella, zâmbi el. Ar fi bine să îmi spui ce vrei. Artileria ta grea mi-a demolat zidul de apărare în întregime.

– O, tati, mă faci să par aşa o ticăloasă. Hai să ne întrecem până la terenul de polo.

O lăsă în faţă, urmând-o cu armăsarul aproape până coborâră dealul. Cu toate astea, arăta triumfătoare când întoarse iapa şi se apropie de el.

– Am primit o scrisoare de la mama, spuse ea.

Pentru o clipă, Shasa nu realiză ce spusese, apoi zâmbetul îi îngheță și își aruncă o privire la Rolexul de aur de la mână.

– Ar fi bine să ne întoarcem.

– Vreau să vorbim despre mama mea. Nu am mai vorbit despre ea de la divorț.

– Nu e nimic de discutat. Nu mai face parte din viețile noastre.

– Nu, clătină Isabella dezaprobator din cap. Vrea să ne vadă – pe mine și pe Mickey. Vrea să mergem la Londra să o vizităm.

– Nu, spuse el vehement.

– E mama mea.

– A renunțat la acest statut.

– Vreau să o văd – ea vrea să mă vadă.

– Vorbim despre asta altă dată.

– Vreau să vorbim acum. De ce nu mă lași să merg?

– Mama ta a făcut anumite lucruri și a depășit limita. Va avea o influență negativă asupra ta.

– Nimeni nu mă influențează pe mine – decât dacă vreau eu să o facă, spuse ea. Și până la urmă, ce a făcut mama? Nimeni nu mi-a explicat vreodată.

– A comis un act de trădare premeditată. Ne-a trădat pe toți – pe soțul ei, pe tatăl ei, familia ei, copiii ei și țara.

– Nu cred asta. Isabella scutură din cap. Mama a fost mereu preocupată de toți.

– Nu pot și nu vreau să îți dau toate detaliile, Bella. Crede-mă când îți spun că, dacă nu aș fi scos-o din țară, ar fi fost judecată pentru complicitate la uciderea propriului tată și pentru infracțiunea de înaltă trădare.

Călăriră spre grajduri în liniște, intrară în curte și descălecară.

– Ar trebui să aibă șansa să îmi explice ea însăși asta, rosti Isabella în șoaptă.

– Îți pot interzice să pleci, Bella, ești încă minoră. Dar știi că nu voi face asta. O să te rog pur și simplu să nu te duci la Londra să o vezi pe femeia aceea.

– Îmi pare rău, tati. Mickey merge, și eu mă duc cu el.

Îi observă expresia feței și se duse la el repede.

– Te rog, încearcă să înțelegi. Te iubesc, dar o iubesc și pe ea. Trebuie să plec.

Se îndreptară spre casă în Jaguar, fără să mai schimbe o vorbă.

– Când? o întrebă Shasa în timp ce parcă mașina și opri motorul.

– Nu ne-am hotărât încă.

– Uite ce zic eu. O să mergem împreună într-o zi și poate mergem și în Elveția o săptămână la schi, sau să vizităm Italia. Ne putem opri și prin Paris și îți iau o haină nouă. Dumnezeu știe, ai puține haine.

– Dragul meu tată, ești un copoi bătrân și viclean, nu-i așa?

Încă mai râdeau când urcară la braț treptele din față ale conacului Weltevreden. Centaine ieși din biroul ei din partea cealaltă a holului. Când îi văzu, își smulse de pe nas ochelarii de citit, cu ramă aurie – nu suporta ca nici măcar familia să o vadă purtându-i.

– De ce sunteți voi doi așa de veseli? îi întrebă ea. Bella zâmbește triumfătoare. Cu ce te-a mai convins acum?

Centaine nu așteptă un răspuns, ci arătă spre pachetul uriaș în formă de banană de aproximativ trei metri lungime, ambalat în straturi groase de pânză maronie, așezat pe mijlocul pardoselei de marmură, în două culori.

– Shasa, a sosit chestia asta pentru tine de dimineață și a ocupat casa toată ziua. Te rog, scapă de el, orice ar fi.

Centaine locuise singură la Rhodes Hill aproape un an de zile după moartea lui Blair, până când Shasa reușise să o convingă să închidă casa și să se reîntoarcă la Weltevreden. Acum își ducea viața după o rutină strictă la care toți trebuiau să se conformeze.

– Ce Dumnezeu este asta?

Shasa încercă să ridice de un capăt al lungului pachet.

– E făcut din plumb, orice ar fi, mormăi el.

– Așteaptă, tată, strigă Garry din capătul scărilor. Îți rupi ceva.

Coborî în grabă scările, câte trei deodată.

– Te ajut eu – unde vrei să îl pun?

– În camera armelor e bine. Mulțumesc, Garry.

Lui Garry îi plăcea să își etaleze forța și ridică pachetul greoi cu ușurință, manevrându-l pe coridor și apoi pe ușa camerei armelor, unde îl așeză pe blana de leu în fața șemineului.

– Vrei să îl deschid? întrebă el și, fără să aștepte un răspuns, se și apucă.

Isabella se așeză pe birou, hotărâtă să nu piardă nimic, și nici unul nu scoase o vorbă până când Garry desprinse ultima fâșie de pânză și se retrase în spate.

– Este minunat, șopti Shasa. Nu am mai văzut așa ceva în viața mea.

Era un singur colț curbat de fildeș de aproape trei metri lungime, gros cât talia unei domnișoare la unul din capete, și bont la celălalt capăt.

– Cred că are aproape 70 de kilograme, spuse Garry. Numai uită-te la lucrătură.

Shasa știa că muncitorii din Zanzibar care prelucrau fildeșul erau singurii care puteau face așa ceva. Întregul colț fusese sculptat cu scene de vânătoare de un detaliu extraordinar și o lucrătură fină.

– Este minunat.

Până și Isabella fu impresionată.

– Cine ți l-a trimis?

– Uite un plic – Shasa arătă spre ambalajul care fusese îndepărtat, iar Garry îl ridică și i-l înmână.

Plicul conținea o singură foaie.

În tabără pe râul Tana
Kenya

Dragă tată,

La mulți ani! Mă voi gândi la tine de ziua ta. Acesta este cel mai mare de până acum – 66 kg înainte de a fi sculptat.

De ce nu vii la vânătoare cu mine?
Cu dragoste,
Sean

Cu bileţelul într-o mână, Shasa se aşează lângă colţ şi mângâie suprafaţa netedă şi catifelată. Scenele sculptate înfăţişau o turmă de elefanţi, sute dintre ei, într-o singură turmă. De la tauri bătrâni la vaci de rasă şi viţei micuţi, aceştia dispăreau într-o friză lungă şi spiralată în jurul coloanei de fildeş, şi se pierdeau într-o perspectivă elegantă spre capăt. Turma era hăituită şi atacată de vânători de-a lungul obiectului de fildeş, la început cu oameni în piei de leu înarmaţi cu arcuri şi săgeţi otrăvite sau suliţe late din os de elefant; spre capătul acestei cavalcade paleozoice, vânătorii erau călare mânuind arme de foc moderne. Cărarea străbătută de turmă era presărată cu carcase căzute, uriaşe, şi totul era frumos, real şi tragic.

– Lăsaţi-mă singur, vă rog, spuse el, însă nici frumuseţea şi nici tragedia nu fură cele care îngroşară vocea lui Shasa atunci când rosti asta. Nu se întoarse să îi privească, căci nu voia ca ei să îi vadă chipul.

Pentru prima dată, Isabella nu comentă, ci îl luă pe Garry de mână şi îl conduse afară din cameră.

– Nu a uitat de ziua mea, murmură Shasa, în timp ce mângâia fildeşul. Nici măcar o dată de când a plecat. Tuşi şi se îndreptă brusc, smulse batista din buzunarul de la piept şi îşi suflă zgomotos nasul şi apoi se şterse la ochi. Şi nici măcar nu i-am scris, nu i-am răspuns la nici o scrisoare. Îndesă batista în buzunar şi merse la fereastră, cu privirea aţintită dincolo de pajiştile unde păunii păşeau ţanţoş.

„Ceea ce e crud şi stupid este că el a fost întotdeauna preferatul meu dintre ei trei. O, Doamne, aş da orice să-l văd din nou."

Ploaia era mohorâtă şi rece ca gheaţa, depărtându-se ca fumul deasupra pădurilor dese de bambus care acopereau crestele munţilor Aberdare.

Cei patru se deplasau în şir indian cu vânătorul Ndorobo în frunte, ţinând urma în pământul pădurii care, sub pătura de frunze de bambus căzute, avea culoarea şi consistenţa ciocolatei topite.

Sean Courtney era al doilea, în urma vânătorului, ezitând să ia vreo decizie pripită. Era cel mai tânăr dintre cei trei albi, însă rolul de conducător îi revenise în mod natural. Nimeni nu contestase acest lucru.

Al treilea din şir, Alistair Sparks, era fiul cel mic al unei familii kenyene coloniste. Cu toate că era extraordinar de rezistent, un trăgător de elită şi un bun cunoscător al savanei, era leneş şi nehotărât şi trebuia să fie împins de la spate pentru a-şi folosi la maximum toate abilităţile.

Raymond Harris abia ţinea pasul pe ultimul loc. Avea aproape 50 de ani, era îmbuibat de gin şi măcinat de malarie, dar în tinereţea lui fusese unul dintre vânătorii albi legendari ai Africii de Est. Îl învăţase pe Sean tot ce ştia, până când elevul îşi întrecuse maestrul. Acum, Raymond era mulţumit să stea în spate şi să-i lase pe Sean şi pe Matatu, băştinaşul care lua urma, în poziţia de a prinde prada.

Matatu era dezbrăcat, cu excepţia pieii murdare şi tăbăcite din jurul mijlocului, iar ploaia lăsase şiroaie micuţe pe spatele său negru şi lucios. Ţinea urma cu acelaşi instinct şi simţ supraomenesc al văzului, mirosului şi auzului, ca un animal sălbatic din pădure. Umblau pe aceste poteci de două zile deja, oprindu-se doar când nu mai era deloc lumină, la lăsarea nopţii, şi reluând căutarea la ivirea zorilor.

Urma era proaspătă şi fierbinte. Sean era un căutător de urme pe cât de bun putea fi un alb, şi socoti că erau în urmă cu patru sau cinci ore şi câştigau rapid teren. Prada se îndreptase spre versantul abrupt al acestui pisc fără nume, care ducea până pe creastă, sub coama principală. Sean zărise vârful prin bolta densă de bambus de deasupra capetelor lor şi prin fâşiile umflate de ploaie ceţoasă.

Dintr-odată, Matatu se opri, iar Sean scoase limba ca să îi avertizeze pe ceilalți și îngheță cu degetul pe piedica puștii Gibbs cu două țevi.

După o clipă, Matatu se întoarse brusc într-o parte, lăsă deoparte cărarea urmărită și porni furișându-se rapid și silențios ca un șarpe negru în josul versantului, departe de grup și în direcția vânatului.

Acum cinci ani, când Sean îl angajase pe Matatu, ar fi protestat și ar fi încercat să îl forțeze să țină urma, dar de data asta merse după el fără să comenteze și, cu toate că se deplasa cât de repede putea, abia reuși să nu-l piardă din ochi.

Sean purta o pelerină din piei de maimuță colobus, în picioare avea sandale somaleze din piele de elefant și o pălărie țepoasă din piele de maimuță pe cap, care îi acoperea părul de om alb. Brațele, picioarele și fața erau colorate cu o mixtură de grăsime râncedă de hipopotam și calamină, și nu se mai spălase de două săptămâni. Arăta și mirosea precum cei pe care îi vâna.

În grupul pe care îl urmăreau se aflau cinci Mau Mau, toți membri ai bandei notorii conduse de autoproclamatul general Kimathi. Cu cinci zile înainte atacaseră una dintre plantațiile de cafea de lângă Nyeri de la poalele lanțului muntos. Aceștia îl evisceraseră pe supraveghetorul alb și îi îndesaseră în gură organele genitale tăiate, și apoi îi ciopârțiseră membrele soției acestuia cu macete solide, începând de la încheieturi și glezne și înaintând treptat spre omoplați și vintre.

Sean și grupul său de cercetași ajunseseră la plantație la douăsprezece ore după ce banda fugise. Lăsaseră în urmă Land Roverul și le luaseră urma pe jos.

Matatu îi duse direct în josul pantei. Râul îngust de la poale era un torent argintiu tumultos. Sean își dădu jos blănurile și sandalele și intră în râu gol. Apa rece îi îngheță oasele până când începură să-l doară, și se învolbură peste capul său, însă el traversă pe malul celălalt și îi aduse și pe ceilalți acolo în siguranță.

Matatu traversă ultimul, ducând cu el hainele şi puşca lui Sean, şi o luă din loc iar, ca o fantomă din pădure. Sean îl urmă cu agonia fiorilor de gheaţă ce îi străbăteau trupul, iar blănurile îmbibate constituiau încă o povară grea pe lângă puşcă şi rană.

O turmă de bivoli făcuse ravagii prin pădure înaintea lor, iar mirosul de bovine încă mai persistă în nările lor mult timp după ce acestea plecaseră. O dată, Sean zărise o antilopă enormă, brună-roşcată cu dungi albe verticale pe corpul masiv şi pe cap cu o pereche magnifică de coarne spiralate. Era un bongo. I-ar fi cerut o mie de dolari unuia dintre bogaţii lui clienţi americani pentru un glonţ asupra celei mai rare şi mai greu de prins antilope, dar aceasta dispăru în pădurea deasă de bambus şi Matatu îi conducea aparent fără o ţintă sau direcţie, lăsând în spatele lor urma veche de trei ore.

Matatu ocoli apoi un luminiş, ceva rar întâlnit în pădure, şi se opri din nou. Aruncă o privire peste umărul gol şi rânji la Sean cu adoraţia unui câine de vânătoare care recunoaşte cea mai importantă fiinţă din universul său.

Sean se apropie de el şi priviri urma. Nu va şti niciodată cum reuşise Matatu. Încercase să îl facă să îi explice, însă gnomul sfrijit doar râsese stânjenit şi lăsase capul în jos. Era un fel de magie care depăşea simpla artă a observaţiei şi a deducţiei. Ceea ce făcuse Matatu fusese să abandoneze urma cât era încă proaspătă şi să pornească către o tangentă prea puţin probabilă, alergând orbeşte prin bambusul neexplorat şi peste piscuri sălbatice, ca să dea din nou de urmă cu instinctul infailibil al unei rândunici migratoare, luând-o pe scurtătură şi câştigând cele trei ore în spatele prăzii.

Sean îşi făcu loc cu umărul şi Ndorobo se răsuci de plăcere cu tot corpul. Aveau mai puţin de o oră în urma bandei acum, însă ploaia şi ceaţa grăbeau sosirea întunericului. Sean îi făcu semn lui Matatu. Nici unul din ei nu scosese un cuvânt întreaga zi.

Cei pe care îi urmăreau deveneau neglijenți. La început, își deviaseră și acoperiseră urma, merseseră pe cărări ocolite ca să se piardă cu o asemenea viclenie încât Matatu însuși se chinuise să descifreze semnele și să meargă în direcția bună – însă acum se simțeau încrezători și în siguranță. Rupseseră din vlăstarii suculenți de bambus ca să-i mestece în timp ce mărșăluiau, lăsând plantele vizibil distruse, și călcaseră apăsat, doborâți de oboseală, lăsându-i lui Matatu un semn pe care îl putea urmări ca pe un drum asfaltat. Unul dintre fugari își făcuse chiar nevoile pe cărare, neobosindu-se măcar să le acopere, iar acestea mai păstrau căldura corpului său. Matatu rânji la Sean peste umăr și îi făcu semn din mână, însemnând „Foarte aproape".

Sean deschise ușor pușca Gibbs, fără să lase piedica să facă zgomot. Scoase cartușele de bronz din încărcător și le înlocui cu alte două din cartușiera de sub pelerina din piele de maimuță. Cartușele 577 erau mai groase decât degetul mare, iar gloanțele grosolane și boante la capăt erau îmbrăcate în cupru și cu vârful acoperit de o foiță de plumb albastru ca să poată găuri suficient carnea, într-o crestătură mare, cauzând răni îngrozitoare. Acest mic ritual de schimbare a cartușelor era una dintre superstițiile lui Sean – mereu făcea asta înainte să se apropie de un vânat periculos. Închise pușca la fel de ușor și de silențios cum o deschise și privi la cei doi bărbați din spatele lui.

Ochii lui Alistair străluciră pe fața sa înnegrită. Avea o pușcă Bren. Sean nu reușise să îl dezvețe de ea. În ciuda țevii lungi și masive și a greutății, lui Alistair îi plăcea la nebunie arma automată. „Când urmăresc prada îmi place să pot albăstri aerul cu plumb, explica el cu un rânjet apatic. Nimeni nu va avea ocazia să îmi îndese testiculele pe gât, prietene!"

În spate, Ray Harris îi făcu semn lui Sean că totul era în regulă, însă sudoarea și ploaia formaseră șiroaie decolorate prin funinginea și grăsimea de pe fața sa, iar Sean putu observa chiar și prin camuflaj cât era de tras la față, înspăimântat și ostenit. „Bătrânul începe să nu mai facă față, se gândi Sean calm. Va trebui să îl pun pe liber în curând."

Ray avea o armă semiautomată Stirling – Sean bănuia că din cauză că nu se mai descurca cu greutatea unei arme mai solide.

– E linie dreaptă printre tulpinile de bambus, își scuză Ray alegerea.

Sean nu se obosise să îl contrazică sau să îi atragă atenția că gloanțele foarte mici, de 9 mm, vor fi deviate de cea mai firavă nuielușă, și se vor pierde în vegetația deasă din Aberdares – pe când glonțul său de 40 de grame din pușca sa Gibbs ar reteza direct creanga și tulpina și tot i-ar împrăștia mațele șobolanului de pe partea cealaltă, în timp ce țevile butucănoase de 50 de centimetri erau perfecte pentru o abordare strânsă printre bambuși, și putea să le balanseze fără să riște agățarea acestora în desiș.

Sean plescăi ușor cu limba, iar Matatu luă urma cu salturi lipsite de grație, mers pe care îl putea menține zi și noapte fără să obosească. Traversară o altă creastă acoperită din abundență de bambuși, iar în valea de dincolo de ea, Matatu se opri din nou. Se făcuse atât de întuneric, încât Sean trebui să meargă lângă el și să se lase într-un genunchi ca să examineze urma. Îi luă aproape un minut să o deslușească, chiar și după ce Matatu îi arătase un alt set de urme ce duceau în partea dreaptă.

Sean îi făcu un semn lui Ray să înainteze.

– S-au alăturat unui alt grup de șobolani, probabil din tabăra de bază, îi șopti Sean la ureche. Sunt opt, trei femei, așa că avem treisprezece la un loc acum. Un număr norocos.

În timp ce vorbea, lumina se estompă și începu din nou ploaia, curgând ușor din cerul negru-violet. La aproape cinci sute de metri, Matatu se opri pentru ultima dată, iar Sean îi putu distinge conturul șters al palmei drepte în timp ce semnala oprirea. Noaptea învăluise urma.

Bărbații albi își găsiră fiecare un trunchi de copac de care să se sprijine, răsfirându-se într-un cerc defensiv cu fața spre exterior. Sean îl luă cu el pe Matatu sub pelerina din piele de maimuță, ca pe un câine de vânătoare obosit. Trupul costeliv al omulețului era ud și rece ca un păstrăv dintr-un izvor de munte și mirosea a plante și frunze mucegăite și a sălbăticie. Mâncară

carne uscată de bivol, tare și sărată, și porumb rece din tolbele de la brâu și dormiră cu rândul în culcușul încălzit în timp ce picăturile de ploaie cădeau pe blana de deasupra capetelor lor.

Matatu îi atinse obrazul lui Sean și acesta se trezi numaidecât în bezna totală, glisând piedica puștii din poala sa. Stătu nemișcat, ascultând, în alertă.

Lângă el, Matatu adulmeca aerul, iar după o clipă, Sean făcu la fel.

– Fum de lemn ars? întrebă el în șoaptă.

Se ridicară amândoi în picioare. În întuneric, Sean se deplasă spre locul unde stăteau Alistair și Ray și îi trezi. Înaintară în noapte, ținându-se de cureaua celui din față ca să mențină contactul. Mirosul de fum se simțea cu întreruperi, dar mai puternic.

Îi luă aproape două ore lui Matatu să localizeze tabăra grupului Mau Mau cu precizie, folosindu-și mirosul și auzul, iar la final, lumina pâlpândă a unor resturi de cărbuni de foc de campanie. Cu toate că bambușii îi înconjurau din toate părțile, îi putură auzi – o tuse firavă, un sforăit înăbușit, murmurul unei femei care avea un coșmar – iar Sean și Matatu își ocupară pozițiile.

Mai dură o oră; și în bezna de dinaintea zorilor Alistair stătea întins pe pantă, la doisprezece metri de focul mocnit. Raymond se afla printre stâncile de pe malul râului, în depărtare, iar Sean și Matatu stăteau culcați în tufărișul des de lângă cărarea ce ducea în tabără.

Sean ținea țeava puștii sale Gibbs pe antebrațul stâng și mâna dreaptă pe pat, cu degetul pe piedică. Întinsese pelerina peste el și Matatu, dar nici unul din ei nu fu cuprins de somnolență. Erau pregătiți pe poziție. Acolo unde corpurile li se atingeau, Sean simțea cum micuțul Ndorobo tremura de nerăbdare. Era ca un câine de vânătoare cu mirosul potârnichii în nări.

Zorile sosiră pe furiș. Sean își dădu primul seama că își putea vedea mâna pe pușca dinaintea sa, și apoi cele două țevi

se ivirã în faţa ochilor. Privi în spate şi desluşi o dârã de fum ce se ridica din pãdurea infernalã spre locul mai luminos din întuneric, şi cerul, de deasupra boltei de bambus.

Lumina se apropie cu repeziciune, iar el observã douã adãposturi improvizate, de-o parte şi de alta a focului, nişte şoproane joase, ce nu depãşeau nivelul taliei, şi i se pãru cã vede o mişcare într-unul din ele, probabil cineva care se întorsese pe partea cealaltã şi îşi trãsese peste cap pãtura din blanã.

Cineva tuşi din nou, un sunet gros, de flegmã. Cei din tabãrã se trezeau. Sean privi în susul pantei şi apoi spre albia râului. Vãzu luciul delicat al pietrelor şlefuite de apã – dar pe nici unul din ceilalţi doi vânãtori.

Lumina spori. Sean închise ochii pentru o clipã şi îi deschise iar. Putu sã deslueascã clar acoperişul celui mai apropiat adãpost, şi o siluetã vagã în spatele acestuia, înfãşuratã într-o pãturã de blanã.

„Soarele rãsare în douã minute", se gândi el. Şi ceilalţi ştiau asta. Toţi trei aşteptaserã ca şi acum în zori, de nenumãrate ori, lângã carcasa în putrefacţie a unui porc sau a unei antilope, ca leopardul sã vinã dupã momealã. Puteau sã aprecieze acel moment magic când privirile erau suficient de precise pentru glonţul decisiv. În dimineaţa asta, ei aveau sã-l aştepte pe Sean înainte sã intervinã cu puştile Bren şi Stirling.

Sean îşi închise din nou ochii şi când îi deschise, silueta din adãpostul cel mai apropiat stãtea şi se uita spre el. Preţ de o fracţiune de secundã avu impresia cã fusese reperat şi fu cât pe ce sã tragã. Se opri când silueta întoarse capul din direcţia lui.

Brusc, silueta aruncã deoparte pãtura de blanã şi se ridicã, ghemuindu-se sub acoperişul adãpostului.

Sean vãzu cã era o femeie, adeptã a grupului Mau Mau din tabãrã, însã pentru Sean era la fel de crudã şi de imoralã ca oricare dintre aceştia. Ieşi afarã lângã focul stins îmbrãcatã doar cu o fustanelã de culoare deschisã. Avea sânii ridicaţi şi ascuţiţi, şi în lumina slabã a zorilor pielea îi era netedã şi lucioasã ca antracitul abia scos la suprafaţã.

Veni direct spre locul unde stătea Sean, şi cu toate că mersul îi era încă stângaci şi nesigur de somn, el văzu că era tânără şi atrăgătoare. Doar câşiva paşi şi s-ar fi împiedicat de el, dar se opri iar şi căscă somnoros, cu dinţii foarte albi strălucind în lumina palidă.

Îşi ridică fustanela în jurul taliei şi se lăsă pe vine cu faţa spre Sean, depărtându-şi genunchii şi aplecându-şi uşor capul ca să se privească în timp ce urinează. Jetul stropi zgomotos, iar mirosul puternic de amoniac îi invadă nările lui Sean.

Fata era atât de aproape, încât Sean nici nu trebuia să ridice arma la umăr. O împuşcă în stomac. Puşca greoaie ricoşă în strânsoarea sa, iar glonţul o ridică pe fată cât era încă în aer şi o rupse în două, făcând o gaură în coloană, prin care i-ar fi încăput şi capul, şi se plie, desprinsă şi moale ca un costum, o haină aruncată, în timp ce căzu pe spate în mocirla din pădure.

Sean trase iar, întrucât unul dintre ceilalţi Mau Mau o luase la goană din adăpostul din apropiere. Puşca Gibbs scoase un sunet ca de uşă trântită, o uşă masivă de oţel, iar bărbatul fu azvârlit înapoi în adăpost cu jumătate de piept sfâşiat.

Sean mai avea două cartuşe pe care le ţinea între degetele de la mâna stângă, iar când deschise încărcătorul, cartuşele folosite săriră cu un şuierat peste umărul său, apoi introduse cartuşele noi în încărcătorul gol şi închise puşca din aceeaşi mişcare.

Începură să tragă acum Brenul şi Stirlingul. Din ţevile lor săreau scântei asemenea unor lumini încântătoare şi feerice în întuneric, licărind şi strălucind, iar gloanţele vuiau printre frunze şi ţiuiau ascuţit când ajungeau în pădure.

Sean trase iar, iar Gibbsul nimeri o altă siluetă dezbrăcată, doborând-o pe pământul moale ca şi cum fusese lovită de o locomotivă. Şi iar trase, însă de data asta lovitura fu pe neaşteptate, iar Mau Mau se feri chiar când puşca bubui. Glonţul îl lovi în încheietura umărului şi îi smulse braţul drept, lăsându-l să atârne de o fâşie de carne, într-o parte, când acesta se răsuci, Stirlingul lui Raymond urui şi îl doborî.

Sean reîncărcă și trase în stânga și în dreapta, făcând victime cu fiecare țeavă, și până să reîncarce din nou, tabăra era tăcută, iar puștile Bren și Stirling opriseră focul.

Nimic nu mișca. Cei trei bărbați erau țintași experimentați, iar raza de acțiune, în linie dreaptă. Sean aștepta cinci minute. Doar un prost ar merge direct spre prada periculoasă, chiar dacă ar părea moartă. Se ridică apoi precaut în genunchi cu pușca în poziție de tragere la piept.

Ultimul Mau Mau țâșni. Se prefăcuse mort în adăpostul mărginaș, și își calculase momentul exact, așteptând ca atacatorii să se relaxeze și să se miște. O zbughi ca un iepure în desișul de bambus, în cealaltă parte a luminișului. Brenul lui Alistair era blocat de un perete al adăpostului din apropiere, totuși trase, dar gloanțele distruseră coliba. De pe malul râului, Ray avea mai multă vizibilitate, dar fu cu o fracțiune de secundă mai încet, căci frigul îi stârnise malaria din sânge și mâna îi tremura. Bambusul înghiți gloanțele ușoare de 9 mm ca și cum le trăsese într-o căpiță de fân.

La primii zece pași fugarul Mau Mau fu urmărit cu privirea de Sean până la peretele colibei din apropiere, iar apoi Sean îl mai zări doar o clipă înainte să se afunde în pădurea de bambus, însă deja era pe urmele lui, legănându-și pușca butucănoasă ca și cum ar fi pregătit o lovitură din mers pe partea dreaptă spre o potârniche hăituită. Cu toate că nu își mai vedea prada în desiș, el continuă să meargă pe urma bărbatului, călăuzit instinctiv de aceasta. Pușca Gibbs tuna furios, iar din țeava sa țâșnea o flamă roșiatică.

Glonțul uriaș izbi zidul de bambus.

– *Piga!* Lovit! strigă bucuros Matatu de lângă Sean, când auzi glonțul lovind în mod clar carnea.

– Ia urma nenorocitului! ordonă Sean, iar micuțul Ndorobo sări dincolo de luminiș.

Dar nu fu necesar: Mau Mau zăcea întins acolo unde căzuse. Glonțul secerase bambusul, prin frunze și tulpini, fără să se abată vreun centimetru de la traiectorie.

Ray şi Alistair sosiră în tabără, cu armele pregătite, şi ridicară câteva cadavre. Una dintre celelalte femei Mau Mau mai respira încă, deşi pe buze clocoteau balonaşe de sânge, iar Ray o împuşcă în tâmplă cu Stirlingul.

– Asigură-te că nici unul nu a scăpat, îi ordonă Sean lui Matatu în swahili.

Micuţul Ndorobo dădu un mic ocol taberei ca să verifice vreo eventuală urmă, şi se întoarse zâmbind.

– Sunt toţi aici, privi el lacom. Toţi morţi.

Sean aruncă spre el puşca şi scoase din teaca de la curea un cuţit de vânătoare cu mânerul de fildeş.

– La naiba, băiete, protestă Ray Harris când Sean se îndreptă spre locul unde zăcea prima fată. Eşti dat dracului, omule.

Îl mai văzuse pe Sean făcând asta înainte, şi chiar dacă Ray Harris era un bărbat dur şi crud care timp de treizeci de ani îşi câştigase existenţa din sânge şi glonţ, încă i se mai făcu greaţă când Sean se ghemui deasupra cadavrului şi îşi ascuţi lama pe dosul palmei.

– Devii moale, bătrâne, rânji Sean la el. Ştii bine că vor fi nişte săculeţe de tutun minunate, spuse el, şi luând sânul fetei moarte în mână, trase de pielea întinsă ca să o poată tăia cu lama cuţitului.

Shasa îl găsi pe Garry în camera de consiliu. Era mereu acolo cu douăzeci de minute înainte să sosească toţi ceilalţi directori, aranjându-şi teancul de foi imprimate şi alte notiţe din jurul lui şi recitind încă o dată datele şi cifrele înainte de începerea şedinţei. Shasa şi Centaine se certaseră înainte să îl numească pe Garry în consiliul director de la Compania de Mine Courtney.

– Poţi să distrugi un cal dacă îl zoreşti prea tare.

– Nu vorbim de un cal de polo, răspunsese Centaine cu asprime. Şi nu e vorba de nici o insistenţă. Are zabala între dinţi, ca să continui metafora pe care ai ales-o, Shasa, iar dacă

încercăm să îl tragem înapoi ori îl descurajăm, ori îl împingem pe cont propriu. Acum e momentul să îi lărgim un pic hățurile.

– Dar pe mine m-ai făcut să aștept mult mai mult.

– Tu ai fost un trandafir tomnatic, iar războiul și toate celelalte afaceri te-au întârziat. La vârsta lui Garry tu încă mai zburai pe avioane Hurricane prin Abisinia.

Astfel Garry devenise membru în consiliu, și ca orice altceva în viața sa, luase și acest lucru foarte în serios. Acum privi în sus la tatăl său cum îl confruntă de partea cealaltă a sălii de consiliu.

– Am auzit că împrumuți bani de capul tău, îl acuză Shasa.

Garry își dădu ochelarii jos, îi lustrui sârguincios, îi ridică în lumină și apoi îi așeză din nou pe nasul său mare de Courtney, doar ca să câștige timp în care să își pregătească răspunsul.

– Doar o singură persoană știe despre asta. Directorul de filială de la Standard Bank de pe Adderly Street. Ar putea să își piardă slujba dacă a trâncănit despre afacerile mele personale.

– Uiți că atât eu, cât și Nana suntem în consiliul director de la Standard Bank. Toate împrumuturile de peste un milion de lire ajung la noi pentru aprobare.

– Ranzi[1], își corectă Garry pedant tatăl. Două milioane de ranzi – lira e istorie.

– Mulțumesc, rânji Shasa. O să încerc să țin pasul cu vremurile. Acum, cum e cu aceste două milioane de ranzi pe care le-ai împrumutat?

– O simplă tranzacție, tată. Am garantat cu acțiunile de la Shasaville, iar banca mi-a dat un împrumut de două milioane de ranzi.

– Ce ai de gând să faci cu ei? E o mică avere.

Shasa era printre puținii oameni din țară care ar denumi acea sumă cu acel adjectiv aparte, iar Garry păru oarecum ușurat.

– De fapt, am folosit jumătate de milion ca să cumpăr cincizeci și unu de procente din acțiunile emise de Alpha Centauri

[1] Rand, ranzi – unitatea monetară în Republica Africa de Sud (n.tr.)

Estates, şi am împrumutat companiei o altă jumătate de milion ca să iasă din necazuri.

– Alpha Centauri? Shasa păru că nu înţelege.

– Compania deţine o parte din proprietăţile de la Witwatersrand şi de aici din Peninsula Cape. Valora aproape 26 de milioane înainte de criza de la Sharpeville.

– Şi acum valorează zero, sugeră Shasa. Ce ai făcut cu celălalt milion? i-o reteză Shasa înainte ca Garry să poată protesta.

– Acţiuni în aur – Anglos şi Vaal Reefs. La preţurile de vânzare mici pe care le-am plătit pentru ele, vor aduce dobândă de aproape 26 la sută. Dividendele vor plăti dobânda pentru întregul împrumut bancar.

Shasa se aşează pe scaunul său din capătul mesei directoriale şi îşi studie cu atenţie fiul. Ar fi trebuit să se fi obişnuit până acum, însă Garry încă reuşea să îl surprindă. Era o lovitură de neimaginat, însă perfect logică, şi, dacă nu ar fi fost vorba de propriul fiu, Shasa ar fi fost impresionat. Însă, se simţi dator să-i găsească defecte.

– Cum rămâne cu acţiunile tale la Shasaville? Rişti teribil.

Garry păru nedumerit.

– Nu trebuie să îţi explic, *Pater*. Tu m-ai învăţat. Shasaville este legat de anumite condiţii. Nu putem vinde sau să ne dezvoltăm masiv până când nu îşi revine piaţa imobiliară, aşa că mi-am folosit acţiunile pentru a profita total de criză.

– Şi dacă piaţa nu îşi mai revine? întrebă necruţător Shasa.

– Dacă nu îşi revine înseamnă că ţara e oricum terminată. Îmi voi pierde partea din nimic care este nimic. Dacă îşi revine, voi avea profit de douăzeci sau de treizeci de milioane.

Shasa chibzui o vreme şi apoi îşi schimbă tactica de atac.

– De ce nu ai venit la mine să împrumuţi banii, în loc s-o faci pe la spatele meu?

Garry rânji la el şi încercă să-şi netezească atent coama de păr negru şi aspru care i se zburlise pe creştet.

– Pentru că mi-ai fi dat o listă de cinci sute de motive pentru care să n-o fac, așa cum faci acum. În plus, am vrut să realizez asta pe cont propriu, să îți demonstrez că nu mai sunt un copil.

Shasa bătea cu stiloul de aur pe suportul din fața sa.

– Nu vrei s-o faci pe deșteptul pentru binele tău, bombăni el, nemaigăsind nici o altă critică. E o limită între un bun-simț de afacerist și jocuri de noroc pe față.

– Cum îți dai seama de diferență? întrebă Garry.

Pentru o clipă, Shasa crezu că glumește, și apoi își dădu seama că Garry, ca de obicei, era serios. Se aplecă în față nerăbdător, așteptând o explicație din partea tatălui său, și chiar voia să știe.

Shasa fu salvat de apariția celorlalți directori seniori: Centaine la brațul doctorului Twentyman-Jones și David Abrahams discutând în contradictoriu, amabil dar respectuos, cu tatăl său, și, din fericire, abandonă subiectul. O dată sau de două ori pe parcursul ședinței își aruncă privirea spre Garry care urmărea concentrat întreaga discuție, iar lumina de la fereastră reflecta o imagine miniaturală a crestei muntelui Table în lentilele ochelarilor săi. După ce rezolvară toate punctele de pe ordinea de zi și Centaine începuse să se ridice pentru a-i conduce în sufrageria directorială, Shasa îi opri.

– Doamnă Courtney și domnilor, încă un punct pe ordinea de zi. Eu și domnul Garry Courtney discutam despre starea generală a pieței imobiliare. Suntem amândoi de acord că terenurile și dividendele sunt foarte depreciate în momentul de față și compania ar trebui să profite de acest lucru, dar aș vrea să vă spună el cu propriile cuvinte și să vă prezinte anumite propuneri. Ne faceți plăcerea, vă rog, domnule Courtney?

Era felul lui Shasa de a-l scutura puțin și de a-i mai tăia din avânt. În cele șase luni de la promovare, Garry nu fusese niciodată chemat să vorbească în fața întregului consiliu, și acum, Shasa i-o făcuse fără să-l avertizeze, apoi se așeză mulțumit în jilțul său directorial din piele și își încrucișă brațele.

În capătul mesei, Garry se înroși de furie, și se uită cu nerăbdare spre ușă, singura lui scăpare, înainte să își salute în mod tradițional colegii din consiliu.

– D-d-doamnă Courtney şi d-d-domnilor.

Se opri şi îi aruncă tatălui său o privire rugătoare, dar când acesta îi răspunse cu o încruntătură severă şi fermă, respiră adânc şi începu să vorbească. Se poticni o dată sau de vreo două ori, dar când Abe Abrahams şi apoi Centaine începură să îi pună întrebări, uită de bâlbâială şi vorbi timp de patruzeci şi cinci de minute.

La sfârşit, toţi tăcură câteva momente, apoi David Abrahams rosti:

– Aş dori să sugerez ca domnul Garrick Courtney să pregătească o listă de propuneri clare pentru finalizarea prezentării făcute la această şedinţă, şi să ni le aduceţi la cunoştinţă ulterior la o şedinţă extraordinară la începutul săptămânii viitoare, la o oră convenabilă tuturor membrilor consiliului.

Centaine încuviinţă, şi propunerea fu adoptată în unanimitate.

– Aş dori ca în procesul verbal să se consemneze recunoştinţa consiliului faţă de domnul Courtney pentru cuvântarea clară şi să-i mulţumească pentru că a adus în atenţia consiliului aceste probleme, încheie David Abrahams.

Entuziasmul datorat reuşitei şi recunoaşterii meritelor sale nu-l părăsi pe Garry cât coborî cu liftul până la parcarea subterană unde MG-ul era parcat în locul rezervat, lângă Jaguarul lui Shasa. Nu-l părăsi tot drumul pe Adderley Street spre blocul zgârie-nori solitar al clădirii Sanlam aflat pe ţărmul mării. Se simţi înalt, important şi hotărât chiar şi în timp ce urca rapid cu liftul spre etajul douăzeci al clădirii Sanlam. Abia când păşi în zona recepţiei de la Gantry, Carmichael şi Asociaţii, se mai linişti şi-şi deschise puţin gulerul apretat al cămăşii Van Heusen care îi zgâria muşchii încordaţi ai gâtului său gros.

Cele două fete drăguţe de la birou îl tratau cu tot respectul cuvenit unuia dintre clienţii importanţi ai firmei, dar până acum Garry era prea nervos ca să profite de scaunul oferit şi se plimba dintr-o parte în alta a holului, prefăcându-se că admiră vazele înalte pictate cu protea, în timp ce îşi cerceta pe furiş

imaginea în oglinzile înalte până în tavan din spatele aranjamentului floral.

Plătise patruzeci de lire sterline pentru un costum la două rânduri în carouri, modelul lui preferat, Prințul de Wales, însă mușchii umflați ai pieptului făceau reverele să stea inegal, iar materialul se cuta în jurul bicepșilor. Smuci manșetele în încercarea de a netezi mânecile, însă abandonă acest efort și-și netezi părul cu palma. Tresări vinovat când zări în oglindă ușa biroului privat al partenerilor deschizându-se, și pe Holly Charmichael venind în holul de la recepție.

Când Garry întoarse fața spre ea, toată această fanfaronadă și încredere se prăbușiră în jurul lui, și rămase cu gura căscată la ea. Era imposibil, dar ea era mult mai sigură și mai șic decât acea imagine pe care el o avusese în minte de la ultima lor întâlnire.

Azi purta un costum Chanel în dungi albe și albastre, cu o fustă plisată care i se învolbura în jurul pulpelor, lăsând la vedere doar o părticică din genunchii ei perfect rotunzi în timp ce se apropia de el. Picioarele ei ușor bronzate în dresul transparent de nailon aveau patina fildeșului șlefuit, gleznele și încheieturile mâinii în manșetele costumului Chanel erau fine, iar picioarele și palmele înguste perfect proporționate cu membrele lungi și mlădioase.

Zâmbea, și Garry fu copleșit de aceeași amețeală senzuală pe care o simțea uneori după ce ridica de cinci ori greutatea lui în fier. Dinții ei erau opalescenți, iar când gura ei îi rosti numele și zâmbi, el o privi fascinat, cu respirația tăiată.

Era cât el de înaltă, dar știa că o putea ridica cu o singură mână și tremură la gândul profanator de a lua în brațe această creatură divină.

– Domnule Courtney, sper că nu v-am făcut să așteptați.

Îl luă de braț și îl conduse spre biroul ei. Se simți ca un urs de circ în lanț pe lângă făptura ei suplă și delicată. Atingerea ușoară a degetelor ei pe braț îl ardea precum un fier încins.

Părul ei era vopsit în șuvițe de toate nuanțele de blond, de la platinat la culoarea mierii brune, și cădea într-o cascadă lucitoare

chiar deasupra umerilor costumului Chanel, iar de fiecare dată când își mișca puțin capul, Garry simțea parfumul acelor plete strălucitoare și mușchii stomacului i se contractau.

Își ținea degetele pe bicepșii lui și îi vorbea, zâmbind. Respirația ei mirosea ca o floare, iar gura era așa de frumoasă, moale și roșie, încât se simți vinovat uitându-se la ea, ca și cum ar fi spionat vreo parte secretă și intimă a corpului ei. Își desprinse privirea de pe gura ei și o ridică spre ochi. Inima îi lovi coastele cu putere. Un ochi era albastru ca cerul și celălalt violet cu irizații aurii. Îi conferea feței o asimetrie izbitoare, nu neapărat crucișă, ci un dezechilibru miop tulburător, iar Garry își simți picioarele moi de parcă ar fi alergat douăzeci de kilometri.

– Am în sfârșit ceva pentru tine, spuse Holly Carmichael și îl conduse în biroul ei.

Încăperea lungă reflecta stilul extraordinar care îl atrăsese pe Garry spre lucrările ei, cu mult înainte să o cunoască. Văzuse o primă mostră în *Anuarul Institutului Arhitecților.* Holly Carmichael câștigase în 1961 premiul Institutului pentru o casă pe plajă, pe dunele din golful Plettenburg, pe care o proiectase ca pe o casă de vacanță pentru unul dintre magnații în asigurări din Witwatersrand. Folosise o combinație de lemn, piatră și alte materiale, în același timp modernă și clasică, care îmbina spațiul și forma într-o armonie naturală ce încânta ochiul și oferea alinare sufletului.

Biroul ei era decorat în culoarea dudei și albastru diafan, funcțional, dar totuși liniștitor și inconfundabil feminin. Desenele în pastel delicat de pe cei patru pereți erau lucrări proprii.

În centru, pe o măsuță joasă, se afla o reproducere la scară mică a proprietății Sharpeville, așa cum avea să arate în viziunea ei după terminarea lucrărilor de extindere. Holly îl conduse pe Garry spre masă și stătu deoparte în timp ce acesta o înconjură, studiind-o din toate unghiurile.

Ea îl văzu cum se schimbă.

Toată stângăcia dispăruse. Chiar şi forma corpului păru că i se modifică. Avea ceva din graţia greoaie a unui taur în arenă, încordându-se înainte de luptă.

Holly făcea cercetări cu privire la mediul de proveninenţă al fiecăruia dintre clienţii săi pentru a anticipa mai bine pretenţiile acestora. De acesta, ea avusese grijă în mod special. Umbla vorba că, în ciuda aparenţelor, Garrick Courtney era o prezenţă formidabilă şi îşi demonstrase deja perspicacitatea şi curajul obţinând actul de proprietate în Sharpeville şi o cotă-parte majoritară în cadrul Alpha Centauri Estates.

Contabilul ei alcătuise o listă aproximativă a bunurilor acestuia, care includeau pe lângă proprietăţi, dividende în companii prospere de exploatare a aurului şi acţiuni la Compania de Mine Courtney care fuseseră obţinute de la familia sa când fusese numit în consiliul director al acelei companii.

Mult mai semnificativ părea a fi faptul că atât Centaine, cât şi Shasa Courtney renunţaseră să-şi mai facă iluzii cu privire la cei doi fraţi ai lui şi deciseseră că Garry Courtney era speranţa lor pentru viitor. El era moştenitorul milioanelor familiei Courtney şi nimeni nu ştia suma exactă a acestora – două sute de milioane, cinci sute de milioane – şi nu chiar greu de crezut, un miliard de ranzi. Holly Carmichael se înfiora gândindu-se la asta.

În timp ce îl privea acum, văzu nu un tânăr masiv plin de ifose cu ochelari cu ramă metalică, dar care făcea un costum din lână fină să arate ca un sac de lenjerie şi al cărui păr stătea zburlit pe creştet. Văzu putere.

Puterea o fascina pe Holly Carmichael, puterea în toate formele ei – avuţie, reputaţie, influenţă şi putere fizică. Tremură când îşi reaminti atingerea muşchilor lui de sub mânecă.

Holly avea 32 de ani, cu aproape zece ani mai mult decât el, iar divorţul ei o defavoriza. Atât Centaine, cât şi Shasa Courtney erau conservatori şi de modă veche.

„Trebuie să fie buni ca să mă poată opri, îşi spuse ea. Obţin ce vreau – şi eu asta vreau, dar nu va fi simplu."

Apoi se gândi la efectul pe care îl avea asupra lui Garry Courtney. Ştia că era înnebunit după ea. Prima parte va fi uşoară. Fără nici un efort îl prinsese deja în mreje, putea să-l subjuge la fel de repede. După aceea, urma partea dificilă. Se gândi la Centaine Courtney şi la tot ceea ce auzise despre ea, şi se cutremură din nou, de data asta nu de plăcere, şi nici de încântare.

Garry se opri în faţa ei. Cu toate că ochii le erau la acelaşi nivel, de astă dată el părea să o privească de sus încruntat. Cu puţin înainte ea se simţise perfect stăpână pe sine, acum era dintr-odată nesigură.

– Am văzut ce poţi face dacă încerci cu adevărat, spuse el. Vreau să încerci şi pentru mine. Nu vreau o lucrare de categoria a doua. Nu vreau asta.

Holly îl privi mirată. Nici nu se aşteptase la refuzul lui, nu în această manieră brutală. Şocul mai persistă puţin şi apoi fu înlocuit de furie.

– Dacă astfel îmi estimaţi munca, domnule Courtney, vă sugerez să vă găsiţi un alt arhitect, îi spuse ea cu o furie rece la care el nici nu clinti.

– Veniţi aici, îi ceru el. Priviţi din unghiul acesta. Aţi pus acoperişul pe centrul comercial fără să ţineţi cont de priveliştea dinspre casele de pe această pantă a dealului. Şi priviţi aici. Aţi fi putut folosi pajiştile de la terenul de golf pentru a spori aspectul acestor proprietăţi importante, în loc să le excludeţi aşa cum aţi procedat.

O prinsese de braţ, şi chiar dacă ea ştia că nu îşi folosea nici măcar o mică parte din forţă, potenţialul pe care îl simţea în degetele lui o sperie puţin. Nu se mai simţea încrezătoare şi atotştiutoare în timp ce el evidenţia defectele proiectului ei. În timp ce vorbea, ştia că el avea dreptate. Fusese conştientă de neajunsurile pe care i le expunea acum, dar nu se obosise să găsească soluţii la acestea. Nu se aşteptase ca un om aşa de tânăr şi de neexperimentat să fie atât de judicios – îl tratase ca

pe un băiețel amorezat care ar fi acceptat orice i-ar fi oferit ea. Furia ei era îndreptată atât spre ea însăși, cât și spre el.

El termină în sfârșit cu criticile.

– Vă voi returna avansul și vom rupe contractul, spuse ea blând.

– Ați semnat contractul și ați acceptat avansul, doamnă Carmichael. Acum vreau rezultatul. Vreau ceva frumos, senzațional și corect. Vreau ceva ce numai dumneavoastră îmi puteți oferi.

Ea nu avu replică, iar atitudinea lui se schimbă, deveni prietenos și preocupat.

– Nu am vrut să vă insult. Cred că sunteți cea mai bună și vreau să îmi demonstrați că așa e, vă rog.

Ea se întoarse cu spatele și se îndreptă spre planșa de desen din cealaltă parte a încăperii, își dădu jos sacoul și îl aruncă pe birou, și puse mâna pe un creion.

– Cred că am mult spațiu gol de umplut, spuse ea, cu creionul în echilibru deasupra colii albe. Începem – și trasă prima linie îngroșată și fermă pe foaie. Cel puțin, acum știm ce nu vrem. Să începem cu centrul comercial.

El veni în spatele ei și privi în liniște aproape douăzeci de minute înainte ca ea să îi arunce o ocheadă cu ochiul violet ce scânteia sub vălul de păr blond strălucitor. Nu trebuia să mai întrebe.

– Da, încuviință el.

– Nu plecați, spuse ea. Când sunteți aproape, vă simt starea și vă pot evalua reacția.

Își dădu jos sacoul și îl aruncă peste al ei, apoi stătu lângă ea, în cămașă, cu mâinile îndesate în buzunarele pantalonilor și cu umerii aduși în față. Rămase absolut nemișcat, cu o concentrare monumentală, totuși prezența sa părea să o inspire, să scoată la iveală izvorul mistic al talentului ei. În sfârșit, ea văzu cu ochii minții cum ar fi trebuit să fie și începu să schițeze, creionul zburând pe foaia de hârtie.

Când se înseră, el se duse să tragă draperiile şi aprinse luminile. Era trecut de ora opt când ea lăsă deoparte creionul şi se întoarse spre el.

– Acesta este sentimentul pe care vreau să vi-l ofer. Aţi avut dreptate – prima încercare nu merita.

– Da, am avut dreptate şi într-o altă privinţă. Eşti într-adevăr cea mai bună.

El îşi luă sacoul şi îl puse pe umerii săi masivi, iar ea fu cuprinsă de disperare. Nu voia ca el să plece încă, ştia că atunci se va simţi epuizată şi istovită. Efortul creator îi secase toate resursele.

– Nu mă puteţi trimite acasă să gătesc la ora asta, spuse ea. Ar fi cea mai sadică faptă a unui adevărat tiran.

Dintr-odată, toată încrederea lui se risipi, roşi şi mormăi ceva abia auzit. Ea ştiu că de aici trebuia să preia controlul.

– Aţi putea cel puţin să-i daţi de mâncare sclavului. Ce-ar fi să mă invitaţi la cină, domnule Courtney?

Stârni, în modul ei obişnuit, interesul bărbaţilor când intră înaintea lui Garry în restaurant, şi se bucură că el observase. Fu surprinsă de aplombul cu care el discută lista de vinuri cu şeful de sală, până când îşi aminti că Weltevreden era una dintre podgoriile de elită din Capul Bunei Speranţe.

În timpul cinei, purtară o conversaţie serioasă, iar ea se simţi uşurată că nu era nevoită să îndure banalităţile obişnuite ale unei prime întâlniri. Discutară despre criza din Sharpeville şi despre implicaţiile acesteia, sociale şi economice, şi se minună de profunzimea intuiţiei lui politice, până când îşi aminti că tatăl lui era ministru în cabinetul lui Verwoerd. Avea acces direct.

„De n-ar fi costumul în carouri şi ochelarii aceia dezgustători cu ramă de metal, se gândi ea, şi smocul ăla de păr care îl face să arate ca Ciocănitoarea Woody..."

Când o invită la dans, ezită. Erau singurul cuplu de pe micul ring de dans circular, iar în încăpere erau vreo douăsprezece persoane pe care ea le cunoştea. Cu toate astea, când el îi cuprinse talia cu braţul, se relaxă. În ciuda staturii masive, era agil şi se

mişca lin, cu un excelent simţ al ritmului, şi ea începu să se simtă bine, până când, dintr-odată, stilul lui de dans se schimbă. Pentru o clipă fu nedumerită. Încercă să-şi menţină şoldul aproape, ceea ce îi permisese să îi anticipeze mişcările, şi doar atunci îşi dădu seama că se excitase. La început fu amuzată, şi apoi, fără să vrea, intrigată. Ca şi restul corpului său, era masivă şi tare. Se jucă un pic, atingându-se de el şi depărtându-se, timp în care mai schimbau o vorbă sau se prefăcea că ignoră total situaţia penibilă. Când plecară, o conduse cu MG-ul spre locul unde îşi parcase ea maşina. Nu mai călătorise cu o maşină sport decapotabilă de când fusese la universitate, iar vântul fluturându-i prin păr îi dădu un fior nostalgic.

El insistă să meargă în urma Mercedesului până la Bantry Bay, să o vadă în siguranţă acasă şi îşi spuseră noapte bună pe trotuarul din faţa blocului. Ea se gândi să îl invite sus la o cafea, însă instinctul o avertiză să îşi protejeze imaginea luminoasă pe care, evident, el şi-o formase.

– O să îţi mai pregătesc nişte schiţe până la sfârşitul săptămânii viitoare, să te uiţi peste ele, îi spuse ea.

De data asta, îşi folosise tot talentul pentru schiţele preliminarii, şi ştia că erau bune. El veni din nou la ea la birou şi lucrară până târziu, apoi luară cina împreună. Era joi seara şi restaurantul era pe jumătate gol. Avură ringul de dans doar pentru ei, iar de data asta ea îşi atinse uşor, cu viclenie, şoldul de el în timp ce se mişcau.

– Presupun că vei fi la Met sâmbăta asta, spuse ea când îşi luară rămas-bun în faţa blocului ei.

Metropolitan Handicap era cursa principală din calendarul curselor din Cape.

– Nu particip la curse, răspunse Garry într-o doară. Noi jucăm polo, iar Nana, bunica mea, nu e de acord ca eu – se opri când îşi dădu seama cât de pueril sunase – ei bine, nu am ajuns până acum la curse, încheie el.

– Ar fi momentul s-o faci, rosti ea ferm. Şi eu am nevoie de un partener pentru sâmbătă – asta dacă nu mă refuzi.

Garry cântă tot drumul spre casă, spre Weltevreden, strigând bucuros în aerul nopții, la volanul MG-ului pe curbele și pantele drumului de munte.

Îi luă ceva timp lui Garry să își dea seama că nu cursa în sine era atracția principală a întâlnirii. Era pe locul doi după parada de modă și interacțiunea socială complicată a participanților la curse.

Printre creațiile bizare și excentrice pe care le purtau unele dintre femei, rochia din mătase vaporoasă de culoare albastră a lui Holly și pălăria cu boruri largi, cu un singur trandafir natural roz prins pe bor, erau elegante și simple și stârneau priviri invidioase din partea celorlalte femei. Garry descoperi că îi cunoștea aproape pe toți cei din grupul membrilor; mulți dintre ei erau prieteni ai familiei lui, iar Holly îl prezentă celor pe care nu-i cunoștea. Toți reacționară la numele Courtney, iar Holly fu deosebit de atentă, antrenându-l în discuții cu acești străini până când el se simți relaxat.

Făceau un cuplu remarcabil, „Frumoasa și Bestia", după cum sugerase cu ironie cineva, replică urmată de un val de bârfe în jurul arenei, cum ar fi „Lui Holly îi plac tinereii" sau „Centaine o să o ardă pe rug".

Garry nici nu băgă de seamă agitația pe care o creau, iar când caii fură aduși în arenă pentru prima cursă, se simți în elementul său. Caii făceau parte din viața sa la Weltevreden. Shasa îl plimbase pe șa înainte să învețe să meargă, și avea ochiul format în ceea ce privea caii.

Prima cursă era de calificare, iar pariurile erau deschise, întrucât nici unul dintre acești cai în vârstă de doi ani nu mai participase la vreo cursă. Garry puse ochii pe un mânz negru.

– Îmi plac pieptul lui și picioarele, îi spuse el lui Holly, iar ea îi căută numărul pe program.

– Rhapsody, spuse ea. Nu există un cal bun cu un nume urât – și e antrenat de Miller, iar jocheu e Tiger Wright.

– Nu știu ce să zic despre asta, dar știu că e în formă maximă și e nerăbdător, îi spuse Garry. Uită-te la el cum asudă deja.

– Hai să pariem pe el, sugeră Holly, iar Garry privi cu scepticism.

Regulile stricte ale familiei în privința pariurilor îi răsunară în urechi, dar nu voia să o ofenseze pe Holly sau să pară copilăros în fața ei.

– Cum fac? întrebă el.

– Îi vezi pe gangsterii aceia de acolo? arătă ea spre agenții de pariuri aliniați. Îl alegi pe oricare dintre ei, îi dai banii și spui „Rhapsody câștigător". Îi dădu lui Garry o bancnotă de zece ranzi. Să pariem zece fiecare.

Garry fu îngrozit. Zece ranzi era o sumă mare de bani. Una era să iei împrumut două milioane cu acte în regulă, însă alta era să dai zece ranzi unui străin îmbrăcat într-un costum strident și cu trabuc. Își scoase portofelul fără tragere de inimă.

Rhapsody era în pluton la curbă, însă când scăpă de cotitură, Tiger Wright îl struni și apoi îl îmboldi să alerge. Mânzul țâșni și îi ajunse pe cei din față în dreptul tribunei unde Holly sărea în sus cu pălăria într-o mână. Era la cincizeci de metri de sosire când Holly se aruncă de gâtul lui Garry cu ambele brațe și îl sărută în fața celor zece mii de ochi ca mărgelele.

– Ar fi mai distractiv dacă ai avea propriul cal de curse, spuse ea în timp ce Garry îi înmâna partea ei din câștig.

O sună acasă la ora șase în dimineața următoare.

– Garry? mormăi ea. Este duminică. Nu-mi poți face asta – nu la ora șase.

– De data asta eu am ceva să îți arăt, spuse el.

Entuziasmul lui fu atât de molipsitor încât ea acceptă șovăitoare.

– Lasă-mă o oră să mă trezesc ca lumea.

Merseră cu mașina spre plaja din False Bay, dincolo de Muizenberg, și parcă în vârful dunelor. Patruzeci de cai cu jochei ucenici și grăjdari galopau la pas de-a lungul marginii de nisip alb și fin, sau se avântau fără șei în valurile verzui ondulate. Garry o conduse spre un grup de patru bărbați care supravegheau antrenamentul și o prezentă.

– Acesta este domnul Miller.

Instructorul şi asistenţii săi priviră aprobator la Holly. Purta o eşarfă roz pe frunte, părul des şi blond îi cădea liber pe gât, şi pardesiul scurt bleumarin îi accentua lungimea şi forma picioarelor, îmbrăcate în pantaloni şi ghete strânse pe gambă.

Instructorul fluieră spre unul dintre ucenici şi, doar atunci când acesta întoarse mânzul din cercul de cai, îl recunoscu Holly.

– Rhapsody! strigă ea.

– Felicitări, doamnă Carmichael, spuse instructorul. Ne va face pe toţi mândri.

– Nu înţeleg, recunoscu ea derutată.

– Ei bine, explică Garry, ai spus că ar fi distractiv să ai propriul cal de curse, şi e ziua ta pe 12 luna viitoare. La mulţi ani.

Îl privi confuză, întrebându-se cum de ştia data şi cum îi va spune că nu se putea cu nici un chip să accepte un dar atât de extravagant. Însă Garry era aşa de îmbujorat şi mulţumit de sine aşteptând să i se mulţumească şi să fie aplaudat, încât ea se gândi: „De ce nu – de data asta! La naiba cu convenţiile!"

Îl sărută a doua oară, iar ceilalţi stăteau în jur şi rânjeau cu subînţeles.

– Garry, nu-l pot accepta cu nici un chip pe Rhapsody, îi spuse ea în MG la întoarcere. Eşti prea generos.

Dezamăgirea lui fu evidentă.

– Dar, continuă ea, aş putea accepta jumătate din el. Tu păstrezi cealaltă jumătate şi ne vom întrece împreună, ca parteneri. Am putea să ne înregistrăm propriile noastre culori de cursă.

Se minună de ingeniozitatea ei. O făptură vie ce ar aparţine amândurora ar întări legătura dintre ei. „Să tune şi să fulgere toţi din familia Courtney. Acesta e al meu", îşi promise ea.

– Parchează aici lângă Mercedes, îi spuse ea când ajunseră la apartament. Apoi îl luă de braţ şi îl conduse la lift.

La fel ca şi biroul, apartamentul ei era o expresie a măiestriei şi simţului formei şi culorii. Balconul era deasupra crestelor, iar valurile se spărgeau şi se retrăgeau dedesubtul lui, încât parcă stăteau la prora unui vas transatlantic.

Holly aduse o sticlă de şampanie şi două pahare cu picior din bucătărie.

– Deschide-o! îi ceru ea şi ţinu paharele până când el turnă în ele vinul gălbui.

– Pentru Rhapsody, toastă ea.

În timp ce pregătea un castron de salată pentru gustare, îl iniţie în arta preparării sosului pentru aceasta.

Băură restul de şampanie la salată, apoi se tolăniră pe covorul gros din sufragerie, înconjuraţi de cărţi lucioase, şi discutară despre culorile de cursă, hotărându-se în final asupra culorii roz aprins.

– Va sta bine pe pielea neagră şi lucioasă a lui Rhapsody.

Se uită la el. El îngenunche lângă ea, iar instinctul îi spuse că acela era momentul potrivit.

Se lăsă uşor pe spate şi îşi acoperi ispititor ochii aceia în două culori, însă el încă ezită, iar ea trebui să se ridice într-o mână şi să îi apropie capul de al ei, şi atunci forţa lui o uimi.

Se simţi neajutorată ca un copil în îmbrăţişarea lui, dar, după o vreme, când fu sigură că nu o va răni, începu să se bucure de senzaţia neputinţei fizice sub ploaia lui de săruturi şi îl lăsă să preia controlul un timp, până când simţi că el avea nevoie din nou de îndrumare.

Îl muşcă de obraz, iar când el se opri şi se retrase surprins, ea se desprinse din braţele lui şi se repezi spre uşa dormitorului. Când se uită în urma ei, el încă mai stătea îngenuncheat în mijlocul camerei, uitându-se după ea confuz, iar ea râse şi lăsă uşa deschisă.

El intră ca un taur gonind spre capă, însă ea îl opri cu un sărut, şi cu buzele lipite de ale lui îi descheie cămaşa şi îşi strecură mâna înăuntru. Nu era pregătită pentru părul gros şi negru care îi acoperea corpul, şi nici pentru reacţia ei. Toţi ceilalţi bărbaţi cu care fusese aveau pielea netedă şi moale. Crezuse că asta prefera, dar acum excitarea sexuală fu instantanee, şi se simţi copleşită de dorinţă.

Îl domină cu buzele şi cu degetele, şi nu îl lăsă să se mişte cât îl dezbrăcă.

– Dumnezeule! exclamă ea cu voce tare când ultima haină îi căzu în jurul gleznelor, şi îl prinse de mână ca să nu se poată acoperi.

Nici unul dintre ceilalţi iubiţi ai ei nu fusese aşa, iar pentru o clipă se simţi nesigură de capacitatea ei de a-i face faţă. Apoi, dorinţa ei alungă orice nesiguranţă şi îl conduse spre pat. Îl puse să stea întins în timp ce ea se dezbrăcă în faţa lui.

– Nu! Îmi place să mă uit la tine, îi spuse ea când el încercă să se acopere.

El era atât de diferit, musculos şi păros: abdomenul concav era ondulat de muşchi asemenea nisipului pe o plajă bătută de vânt, iar braţele şi picioarele erau îmbrăcate în muşchi. Ea vru să înceapă, dar şi mai mult voia să se asigure că va fi ceva ce el nu va uita, ceva ce îl va face să fie al ei pentru toată viaţa.

– Nu te mişca, şopti ea, şi se aplecă goală deasupra lui.

Îşi leagănă sânii înainte şi cu sfârcurile atinse uşor buclele de pe pieptul său, îl atinse cu vârful limbii în colţul ochiului şi coborî uşor spre gură.

– Nu am mai făcut asta până acum, şopti el răguşit. Nu ştiu cum.

– Şst, dragul meu, nu vorbi, îi şopti ea în ureche, însă ideea virginităţii lui o înveseli.

„Al meu este, îşi spuse ea triumfătoare. După ziua de azi va fi al meu pentru totdeauna!" Coborî cu limba pe bărbia lui, apoi pe gât, până când îl simţi împingând-o tare şi gros între sâni, şi se lăsă în jos şi îl cuprinse cu amândouă mâinile.

Se întuneca în cameră când în sfârşit ei stăteau întinşi pe pat epuizaţi. Afară, soarele se scufundase în Atlantic şi lăsase cerul serii mâniat de plecarea sa. Garry stătea cu obrazul pe sânii ei. Asemenea unui copil neînţărcat nu se mai putea sătura de ei. Holly era mândră de pieptul ei, iar fascinaţia lui o amuza şi o flata. Zâmbi mulţumită în timp ce el se cuibărea între ei.

Ochelarii lui erau pe noptieră, iar ea îi studie chipul în lumina slabă. Îi plăcea nasul lui mare și viril și linia fermă a maxilarului, însă ochelarii cu ramă metalică trebuiau să dispară, hotărî ea, ochelarii și costumul în carouri care-i accentua masivitatea. Luni, prima ei preocupare va fi să afle de la Ian Gantry, partenerul ei, numele croitorului său personal. Alesese deja materialul – gri sau un albastru deosebit, cu dungi verticale albe care îl vor face să pară mai înalt și mai slab. Transformarea lui va fi unul dintre cele mai provocatoare și recompensatoare proiecte și abia aștepta.

– Ești minunată, murmură Garry. Nu am mai întâlnit pe cineva ca tine până acum.

Holly zâmbi iar și îl mângâie pe părul negru și des, ce răsărea sub degetele ei.

– Ai două vârtejuri, îi spuse ea ușor. Asta denotă noroc și curaj.

– Nu știam asta, spuse el, ceea ce nu era surprinzător, deoarece Holly tocmai inventase lucrul acesta.

– O, da, îl asigură ea. Dar mai înseamnă că trebuie să lăsăm părul să crească mai mult peste creștet, altfel se va ridica într-un smoc ca ăsta.

– Nici asta nu știam.

Garry puse mâna și atinse smocul.

– O să încerc asta, dar trebuie să îmi spui cât de lung trebuie să îl las – nu vreau să arăt ca un hippie.

– Bineînțeles.

– Ești minunată, repetă el. Adică, extraordinar de minunată.

– Femeia este evident o profitoare, rosti cu hotărâre Centaine.

– Nu putem fi siguri de asta, mamă, obiectă Shasa. Am auzit că e un arhitect al naibii de bun.

– Asta nu are nici o legătură. E destul de bătrână să îi fie mamă. Urmărește un lucru, și un singur lucru anume. Trebuie să punem capăt imediat. Altfel ar putea să ne scape din mână. Toată

lumea vorbește, prietenii mei jubilează. Au fost la Kelvin Grove sâmbătă, s-au giugiulit cât ținea ringul de dans.

– Cred că se va termina, sugeră Shasa. Atâta timp cât nu vom băga în seamă.

– Garry nu a mai dormit la Weltevreden de o săptămână. Femeia aia e vulgară și nerușinată, se opri Centaine și dădu din cap. Trebuie să vorbești cu ea.

– Eu? Shasa ridică o sprânceană.

– Știi cum să vorbești cu femeile. Eu cu siguranță mi-aș pierde cumpătul cu târâtura.

Shasa oftă, deși în secret se bucură de această justificare pentru a o cunoaște pe Holly Carmichael. Nu își putea imagina ce gusturi avea Garry la femei. Până atunci, flăcăul nu pomenise nimic despre asta. Shasa își imaginâ pantofi cuminți și ochelari, grasă și pe la patruzeci de ani, serioasă și studioasă – și se cutremură.

– Bine, mamă, o să o avertizez, și, dacă nu merge asta, putem oricând să îl trimitem pe Garry la veterinar să îl aranjeze.

– Aș vrea să nu mai glumești cu ceva atât de îngrijorător, spuse Centaine cu severitate.

Cu toate că Holly se așteptase la asta de o lună, când primi în sfârșit telefonul, șocul fu pe deplin. Shasa ținuse un discurs Clubului Femeilor de Afaceri cu un an înainte, așa că ea îi recunoscu imediat vocea, și fu bucuroasă că va discuta cu el, și nu cu Centaine Courtney.

– Doamnă Carmichael, fiul meu Garry mi-a arătat schițele dumneavoastră preliminarii pentru districtul Shasaville. După cum știți, Compania de Mine și Finanțe Courtney este acționar majoritar în acest proiect. Cu toate că Garry este responsabil pentru proiect, speram să ne putem întâlni să facem un mic schimb de idei.

Holly îi sugerase biroul ei, însă Shasa se opuse clar încercării ei de a alege terenul de luptă și trimise un șofer să o aducă la Weltevreden cu Rollsul. Ea își dădu seama atunci că era intenționat adusă într-un mediu unde să se simtă copleșită, să i se

prezinte splendoarea unei lumi în care nu era loc pentru ea. Aşa că se străduí enorm cu rochia şi cu ţinuta, iar când fu condusă în biroul lui Shasa Courtney, îl văzu cum tresare şi ştiu că ea va lovi prima. Merse prin camera plină de comori, iar zâmbetul lui rece şi disprețuitor păli când se apropie să o ia de mână.

– Ce Turner minunat, spuse ea. Întotdeauna am crezut că trebuie să fi fost o persoană care se trezea devreme. Soarele are această strălucire aurie doar dimineaţa devreme.

Expresia lui se schimbă din nou când îşi dădu seama de profunzimea din spatele exteriorului ei frapant.

Făcură un înconjur al camerei admirând de complezenţă celelalte tablouri înrămate elegant, testându-şi unul altuia slăbiciunile şi negăsind nici una, până când Shasa rupse tiparul cu un compliment direct şi personal ca să o neliniştească.

– Aveţi nişte ochi uluitori, spuse el, şi o privi insistent să vadă cum reacţionează.

Ea contraatacă imediat:

– Garry îi numeşte ametist şi safir.

Îl surprinse cu dibăcie. El se aşteptase ca ea să evite numele până când îl va menţiona el.

– Da, am înţeles că voi doi aţi lucrat foarte îndeaproape. Se duse spre masa de fildeş încrustat, pe care fuseseră aşezate pahare şi o carafă. Pot să vă ofer un pahar din unul dintre vinurile noastre? Suntem foarte mândri de ele.

Îi aduse un pahar şi o privi în ochii ei extraordinari. „Diavol mic, se gândi el trist. A făcut-o din nou. Cine s-ar fi aşteptat ca Garry să vină cu aşa ceva!"

Ea sorbi vinul.

– Îmi place. Este foarte sec, dar fără astringenţă.

El înclină uşor capul pentru a aproba acurateţea celor spuse.

– Văd că va fi inutil să încerc o diversiune. Nu v-am chemat aici ca să discutăm de proiectul Shasaville.

– E bine, spuse ea. Pentru că nici nu m-am obosit să aduc ultimele schiţe.

El râse încântat.

– Să luăm loc și să ne facem confortabili.

Ea alese un scaun Ludovic al XIV-lea cu tapiserie brodată de Aubusson pentru că îi văzuse geamănul la Victoria and Albert Museum, încrucișă gleznele și îl privi cum făcea eforturi să își ridice din nou ochii.

– Intenționam cu desăvârșire să vă mituiesc, spuse el. Mi-am dat seama, după ce v-am cunoscut, că ar fi fost o greșeală.

Ea nu spuse nimic, doar îl privi peste rama ochelarilor, legănându-și piciorul ca un metronom, cu același ritm amenințător.

– Mă întrebam ce preț să stabilesc, continuă el. Și mi-a venit în minte suma de o sută de mii.

Piciorul continuă să i se balanseze, iar Shasa nu rezistă să nu se uite la gamba ei și la glezna splendid desenată.

– Bineînțeles, asta era absurd, continuă el, privindu-i în continuare piciorul în pantoful italienesc din piele. Îmi dau seama acum că ar fi trebuit să mă gândesc la cel puțin o jumătate de milion.

El încerca să îi găsească prețul și se uită la fața ei căutând primul licăr de avariție, dar îi era greu să se concentreze. Safir și ametist, într-adevăr, hormonii lui Garry sigur îi ies pe urechi – și Shasa simți un fior de invidie.

– Evident, în lire sterline. Încă nu m-am obișnuit cu randul.

– Ce noroc, domnule Courtney, spuse ea, că ați decis să nu ne insultați pe amândoi. Astfel vom putea fi prieteni. Aș prefera asta.

Ei bine, nu mergea așa cum își planificase el. Așeză paharul de vin.

– Garry e încă un copil, schimbă el tactica.

– E bărbat, dădu ea din cap. Avea doar nevoie de cineva care să îl convingă de asta. Nu a fost dificil.

– Nici nu știe de capul lui.

– Este unul dintre cei mai meticuloși și hotărâți bărbați pe care i-am întâlnit. Știe exact ce vrea și va face orice ca să obțină asta. Ea așteptă o clipă ca provocarea din acele cuvinte să devină mai clară. Orice, repetă ea.

– Da, încuviință el încet. E o trăsătură a familiei Courtney. Noi facem orice e nevoie pentru a obține ce dorim – sau să distrugem orice ne va sta în drum. Făcu o pauză, așa cum făcuse și ea. Orice, repetă el încet.

– Ați avut trei fii, Shasa Courtney. Mai aveți unul. Sunteți dispus să vă asumați acest risc?

El se întoarse în scaun și o privi fix. Nu era pregătită pentru agonia pe care o văzu în expresia lui și pentru o clipă crezu că sărise calul. Apoi el se potoli încet.

– Luptați sălbatic și murdar, recunoscu el trist.

– Atunci când merită. Ea știa că era periculos cu un adversar de un așa calibru, dar îi fu milă de el. Și pentru mine merită.

– Pentru dumneavoastră, da, văd asta – dar pentru Garry?

– Mă simt obligată să fiu foarte sinceră. La început a fost un pic de îndrăzneală. Am fost intrigată de tinerețea lui – care în sine poate fi extrem de atrăgătoare. Și de celelalte atuuri ale sale pe care le-ați sugerat.

– Imperiul Courtney și locul lui acolo.

– Da. Aș fi fost o ființă umană mai josnică dacă nu m-ar fi interesat. Așa a început, dar aproape imediat a început să se schimbe.

– În ce sens?

– Am început să-i înțeleg potențialul uriaș și propria mea influență în dezvoltarea lui maximă. Nu ați observat nimic schimbat la el în cele trei luni de când suntem împreună? Puteți să îmi spuneți că influența mea asupra lui a fost dăunătoare?

Fără să vrea, Shasa zâmbi.

– Costumele în dungi și ochelarii cu ramă de baga. O modificare colosală, recunosc.

– Acestea sunt doar semne exterioare irelevante ale schimbărilor interioare importante. În trei luni, Garry a devenit un bărbat matur și sigur de el, a descoperit multe dintre puterile, talentele și virtuțile sale, și nu în ultimul rând, un caracter cald și iubitor. Cu ajutorul meu, le va descoperi pe toate celelalte.

– Deci vă aflați tot în rolul de arhitect, construind un palat de marmură din cărămizi de lut.

– Nu vă bateți joc de el. Era nervoasă, protectoare și defensivă ca o leoaică. El e probabil cel mai bun dintre toți din familia Courtney și eu sunt probabil cel mai bun lucru care i s-a întâmplat vreodată în viața lui.

El o privi stăruitor.

– Îl iubiți – chiar îl iubiți, exclamă el uimit, începând să înțeleagă.

– Deci înțelegeți în sfârșit.

Ea se ridică și se întoarse spre ușă.

– Holly, spuse el.

Faptul că o strigase pe numele mic o opri. Tremura, încă palidă de mânie.

– Nu am înțeles, iartă-mă, spuse el ușor. Cred că Garry e un tânăr norocos că te-a găsit. Îi întinse mâna. Ai spus că am putea fi prieteni – se mai poate?

Golful Table era larg deschis către vânturile de nord-vest care bat peste Atlanticul rece și cenușiu. Prora feribotului întretăia marea adâncă și se înclina de-a lungul crestelor, aruncând apa până la vârful catargului.

Era prima dată când Vicky mergea cu vaporul și mișcarea o înspăimânta ca nimic altceva pe lume. Ținea copilul strâns și privea fix în față, însă îi era greu să își păstreze echilibrul pe banca tare din lemn, iar picături mari de apă se izbeau de hublou și se prelingeau pe geam într-un miraj tremurător care îi deformau privelișteа. Insula arăta ca o creatură înspăimântătoare care venea înotând să-i întâlnească și își aminti toate legendele despre monștri ale tribului ei, monștri care ieșeau din ape și devorau orice ființă umană care se găsea pe țărm.

Se bucura că Joseph era cu ea. Fratele ei vitreg devenise un tânăr frumos. Îi amintea de fotografia ștearsă a bunicului ei, Mbejane Dinizulu, pe care mama sa o ținea pe peretele casei.

Joseph avea aceeași frunte lată și ochii depărtați și, deși nasul nu îi era turtit, ci ascuțit, bărbia proaspăt rasă era rotundă și plină.

Tocmai absolvise Dreptul la Universitatea pentru negri Fort Hare, dar înainte de a trece prin ceremonia de consacrare pentru rolul ereditar al căpeteniei de trib zuluse, Vicky îl convinsese s-o însoțească în lunga sa călătorie de-a lungul subcontinentului. De îndată ce se va întoarce în cartierul Ladyburg din Zululand va începe pregătirea pentru funcția de căpetenie. Tinerii din tribul Xhosa și din alte triburi erau obligați să se supună unei astfel de inițieri. Joseph nu va suferi mutilarea brutală a ritualului de circumcizie. Regele Chaka abolise acest obicei. Nu suporta ca tinerii săi războinici să piardă timpul cu recuperarea, timp care putea fi mai bine folosit pentru pregătirea militară.

Joseph stătea lângă Vicky, legânându-se ușor când feribotul plonja cu putere, și își puse mâna pe umărul ei pentru a o liniști.

– Nu mai avem mult, murmură el. Vom ajunge în curând.

Vicky scutură din cap cu vehemență și îl strânse mai tare pe fiul ei la piept. Sudoarea rece îi apăru pe frunte și fu asaltată de valuri de greață, dar luptă împotriva lor.

– Sunt fiica unei căpetenii, își spuse. Și soția unui rege. Nu voi ceda în fața slăbiciunilor femeiești.

Feribotul se îndepărtă de vânturile puternice și ajunse în apele calde la adăpostul insulei, iar Vicky răsuflă prelung și se ridică. Nu se putea ține bine pe picioare și Joseph o ajută să se sprijine de el.

Stăturâ unul lângă altul și priviră silueta sumbră și urâtă a insulei Robben. Numele acesteia se trăgea din cuvântul olandez pentru focă și coloniile acestor animale pe care le descoperiseră primii exploratori printre stâncile sterpe.

Când industria pescuitului și a focilor eșuă pe insulă, aceasta fu folosită pentru coloniile de leproși și ca loc de exil al prizonierilor politici, majoritatea dintre aceștia fiind negri. Chiar și Makana, profetul și războinicul care condusese primele atacuri ale tribului Xhosa împotriva cuceritorilor albi de-a lungul marelui râu Fish fusese trimis acolo după capturare și tot aici murise

în 1820, înecat în marea învolburată care se lovea de insulă, în timp ce încerca să evadeze. Timp de cincizeci de ani poporul său refuzase să creadă că era mort şi până în ziua de azi numele său fusese un strigăt de încurajare pentru trib.

O sută patruzeci şi trei de ani mai târziu pe insulă fusese închis un alt profet, iar Vicky privea fix peste fâşia îngustă de apă la structura neprimitoare pătrată şi joasă, noua închisoare de înaltă securitate pentru prizonierii politici periculoşi, unde Moses Gama era acum închis. După amânarea execuţiei, Moses rămăsese doi ani la Închisoarea Centrală Pretoria împreună cu alţi condamnaţi la moarte până când, în cele din urmă, preşedintele statului îi comutase oficial pedeapsa cu moartea în muncă silnică pe viaţă şi fusese transferat pe insulă. Lui Moses i se permitea să primească o vizită la fiecare şase luni, iar Vicky îi aducea fiul să-l vadă.

Călătoria nu fusese uşoară pentru că şi Vicky avea un ordin de restricţie. Se dovedise a fi un duşman al statului prin apariţiile ei la procesul lui Moses îmbrăcată în culorile Congresului Naţional African şi prin discursurile ei provocatoare care fuseseră deseori transmise de mass-media.

Şi pentru a părăsi Drake's Farm unde era limitată prin ordinul de restricţie fusese nevoită să obţină un permis de călătorie de la judecătorul local. Acest document preciza termenii în care i se permitea să călătorească, ora exactă la care i se cerea să-şi părăsească adăpostul, drumul pe care trebuia să-l urmeze şi mijloacele de transport pe care trebuia să le ia, durata vizitei la soţul ei şi drumul pe care trebuia să-l facă la întoarcere.

Feribotul se îndreptă înspre debarcader, iar acolo se aflau gardieni în uniformă care să prindă parâmele când erau aruncate. Joseph îl luă pe băiat de mână şi cu cealaltă o ajută pe Vicky să treacă peste spaţiul gol şi strâmt. Stătură împreună pe scândurile de lemn ale debarcaderului şi priviră nedumeriţi în jur. Gardienii îi ignorară şi îşi văzură în continuare de treburile pe care le aveau cu acostarea şi descărcarea feribotului.

Trecură zece minute până când unul dintre ei strigă către ei:

– Bine, veniți pe aici, și îl urmară pe drumul pietruit către închisoare.

Prima dată când Vicky îl văzuse pe soțul ei după șase luni se îngrozi.

– Ești așa slab, strigă ea.

– N-am mâncat prea bine. Stătea pe scaun uitându-se la ea prin grilajul geamului.

Stabiliseră un cod secret în cele patru vizite care îi fuseseră permise la Pretoria și că nu mâncase bine însemna că se afla din nou în greva foamei.

Îi zâmbi, iar fața îi arăta ca un craniu de mort, căci buzele i se retrăseseră și dinții îi erau prea mari în comparație cu fața. Când își puse mâinile pe etajera din fața lui, încheieturile îi ieșeau în evidență de sub manșetele salopetei sale de închisoare kaki și erau oase acoperite cu un strat subțire de piele.

– Lasă-mă să-mi văd fiul, iar ea îl trase pe Matthew înspre ea.

– Salută-ți tatăl, îi spuse băiatului și el se uită grav la Moses prin grilaj. Străinul sfrijit de la celălalt capăt al firului nu îl luase niciodată în brațe și nu îl ținuse în poală, nu îl sărutase niciodată și nu îl mângâiase, nici măcar nu îl atinsese vreodată. Grilajul era întotdeauna între ei.

Un gardian stătea lângă Moses să vadă dacă regulile de vizitare sunt respectate cu strictețe. Timpul alocat era de o oră, exact șaizeci de minute, și nu puteau discuta decât chestiuni legate de familie – nici o știre actuală, nici o discuție despre condițiile din închisoare și, în special, nimic cu tentă politică.

O oră de chestiuni legate de familie, dar folosiră codul.

– Sunt sigur că odată ce voi avea vești despre familie pe hârtie îmi va reveni apetitul.

Așa că ea știa că era în greva foamei pentru a i se permite să citească ziarele. Așadar, nu auzise veștile despre Nelson Mandela.

– Bătrânii i-au cerut lui *Gundwane* să-i viziteze, îi spuse. *Gundwane* era numele lor de cod pentru Mandela.

Însemna „șobolan" și bătrânii erau autoritățile. Dădu din cap pentru a-i arăta că înțelesese că Mandela fusese în cele din urmă arestat și râse batjocoritor. Informația pe care i-o dăduse lui Manfred De La Rey fusese folosită în mod eficient.

– Ce fac membrii familiei de la fermă? întrebă el.

– Totul e bine și își plantează recoltele, îi spuse Vicky, iar el înțelese că echipele *Umkhonto we Sizwe* care activau în afara Puck's Hill își începuseră campania de bombardamente înspăimântătoare. Poate că vă veți aduna toți la un loc mai repede decât am crede, sugeră ea.

– Să sperăm, încuviință Moses. O reuniune însemna că echipa de la Puck's Hill i se va alătura pe insulă sau va urma drumul cel mai scurt spre spânzurătoare.

Timpul trecu prea repede și gardianul se ridică.

– Timpul a expirat. Luați-vă la revedere.

– Îmi las inima la tine, soțul meu, îi spuse Vicky și îl privi pe gardian cum îl ducea înăuntru. Nu se uită înapoi la ea, iar mersul său era târșâit ca acela al unui bătrân istovit.

– E din cauza înfometării, îi spuse lui Joseph în timp ce se întorceau la feribot. E tot curajos ca un leu, dar slăbit din cauza lipsei de mâncare.

– E terminat, o contrazise Joseph încet. Burii l-au învins. Nu va mai simți vreodată libertatea. Nu va mai vedea nimic decât pereții închisorii sale.

– Pentru noi toți cei care ne-am născut negri întreaga țară este o închisoare, spuse Vicky violent, iar Joseph nu îi răspunse până ce nu se aflară din nou la bordul feribotului, întorcându-se împotriva vântului înspre muntele cu vârful plat ale cărui pante erau acoperite cu pereți albi și sticlă strălucitoare.

– Moses Gama a ales un drum greșit, zise Joseph. A încercat să asalteze zidurile fortăreței albe. A încercat să îi dea foc fără să își dea seama că tot ce ar fi obținut ar fi fost doar cenușă, chiar dacă ar fi reușit să facă asta.

– Și tu, Joseph Dinizulu, îl privi Vicky cu mânie, tu ești mai înțelept?

– Poate că nu, dar cel puțin eu voi învăța din greșelile lui Nelson Mandela și ale lui Moses Gama. Nu-mi voi petrece viața putrezind într-o închisoare a albilor.

– Cum vei asalta fortăreața albilor, frățiorul meu cel înțelept?

– Voi trece peste podul basculant când este lăsat, zise el. Voi intra pe porțile deschise și într-o zi castelul și toate comorile de acolo vor fi ale mele, chiar dacă va trebui să dau o parte din ele și albilor. Nu, surioara mea cea furioasă, nu voi distruge acele comori cu bombe și flăcări. Le voi moșteni.

– Ești nebun, Joseph Dinizulu. Ea îl privi fix, iar el îi zâmbi satisfăcut.

– Vom vedea cine e nebun și cine e sănătos, zise el. Dar să nu uiți un lucru, surioară, că fără albi, am trăi încă în colibe din iarbă. Uite-te înspre nord și vezi sărăcia acelor țări care i-au alungat pe albi. Nu, surioară, eu îi voi ține pe albi aici – dar, într-o zi, vor munci ei pentru mine, nu eu pentru ei.

– Lasă la o parte mânia, fiule! Hendrick Tabaka se aplecă în față și își puse mâna dreaptă pe umărul lui Raleigh. Mânia te va distruge. Dușmanul e prea puternic. Vezi ce i s-a întâmplat lui Moses Gama, propriul meu frate. Vezi care e soarta lui Nelson Mandela. S-au dus să înfrunte leul cu mâinile goale.

– Alții încă se luptă, protestă Raleigh. Războinicii din *Umkhonto we Sizwe* încă luptă. Auzim în fiecare zi despre faptele lor mărețe. Bombele lor explodează în fiecare zi.

– Aruncă și ei cu pietricele într-un munte, spuse Hendrick cu tristețe. De fiecare dată când explodează o bombă de-a lor lângă un stâlp de electricitate, Vorster și De La Rey înarmează alți o mie de polițiști și scriu alte o sută de ordine de restricție. Hendrick scutură din cap. Lasă mânia la o parte, fiule, poți duce o viață frumoasă lângă mine. Dacă îi urmezi pe Moses Gama și pe Mandela, vei sfârși în același fel ca ei – dar eu îți pot oferi bogăție și putere. Ia-ți o soție, Raleigh, o soție grasă și bună, și fă-i mulți copii, lasă nebunia la o parte și ocupă-ți locul alături de mine.

– Am avut o soție, tată, și am lăsat-o la Sharpeville, zise Raleigh. Dar înainte să o părăsesc, am făcut un jurământ. Cu degetele vârâte adânc în rănile ei sângerânde, am făcut un jurământ.

– Jurămintele sunt ușor de făcut, șopti Hendrick, iar Raleigh văzu ravagiile pe care vârsta le produse asupra trăsăturilor lui, uscând, ofilind și topind liniile îndrăznețe ale maxilarului și ale fălcii. Dar e greu să trăiești cu jurămintele. Fratele tău, Wellington, a făcut și el un jurământ în fața Dumnezeului omului alb. Va trăi ca un eunuc pentru tot restul vieții sale, fără să cunoască plăcerea trupului de femeie. Mă tem pentru tine, Raleigh, sânge din sângele meu. Mă tem că jurământul tău va fi o povară grea pentru toată viața. Oftă din nou. Dar, de vreme ce nu te pot convinge, ce pot face ca să-ți ușurez drumul pe care ai apucat?

– Știi că mulți tineri părăsesc țara? îl întrebă Raleigh.

– Nu numai cei tineri, dădu Hendrick din cap. Au plecat chiar și unii dintre înalții comandanți. Oliver Tambo a fugit, la fel și Mbeki și Joe Modise, alături de mulți alții.

– Au plecat să pregătească prima fază a revoluției. Ochii lui Raleigh începură să strălucească de încântare. Chiar Lenin ne-a învățat că nu putem să trecem imediat la revoluția comunistă. Trebuie ca mai întâi să dobândim eliberarea națională. Trebuie să formăm o opoziție puternică de liberali, clerici, studenți și muncitori sub conducerea unui partid avangardist. Oliver Tambo a plecat să formeze acest partid avangardist – mișcarea anti-aparheid în exil – și vreau să fiu parte din acest vârf al revoluției.

– Vrei să-ți părăsești țara natală? îl privi Hendrick uimit. Vrei să mă părăsești pe mine și să-ți părăsești familia?

– E datoria mea, tată. Dacă e posibil ca acest sistem josnic să fie vreodată distrus, vom avea nevoie de ajutorul lumii de afară, al tuturor națiunilor unite ale lumii.

– Visezi, fiule, îi spuse Hendrick: Lumea aceea, în care tu îți pui toată încrederea și speranța, a uitat deja de Sharperville. Încă o dată banii care vin de la națiunile străine, din America, Marea

Britanie şi Franţa, se revarsă în această ţară. Ţara prosperă în fiecare zi.

– America a refuzat să ne dea arme.

– Da, râse Hendrick cu tristeţe. Şi burii îşi fac propriile arme. Nu poţi câştiga, fiule, aşa că rămâi cu mine.

– Trebuie să plec, tată. Iartă-mă, dar nu am altă soluţie. Trebuie să plec şi am nevoie de ajutorul tău.

– Ce vrei să fac?

– Există un bărbat, un bărbat alb, care îi ajută pe tineri să fugă.

Hendrick încuviinţă din cap.

– Joe Cicero.

– Vreau să-l întâlnesc, tată.

– Va mai dura puţin pentru că Joe Cicero stă retras.

A fost nevoie de aproape două săptămâni. Se întâlniră într-un autobuz municipal în care Raleigh se urcase la gara centrală din Vereeniging. Purta o beretă albastră după cum fusese instruit şi se aşezase pe al doilea rând din spate.

Omul care se aşeză pe locul din spatele lui îşi aprinse o ţigară şi, de îndată ce autobuzul porni, spuse încet:

– Raleigh Tabaka.

Raleigh se întoarse şi întâlni o pereche de ochi ca nişte băltoace cu ulei de motor vărsat.

– Nu te uita la mine, spuse Joe Cicero. Dar ascultă cu atenţie ceea ce îţi spun.

Trei săptămâni mai târziu, Raleigh Tabaka, având un sac de marinar şi acte autentice de marinar, urca pasarela unui cargobot olandez care transporta o încărcătură de lână în portul Liverpool. Nu văzu continentul pierzându-se în spatele orizontului marin pentru că era deja sub punte, muncind în camera motoarelor.

Sean încheie afacerea la micul dejun în ultima zi de safari. Clientul deţinea şaptesprezece tăbăcării mari în tot atâtea state şi jumătate din proprietăţile imobiliare din Tucson, Arizona. Numele lui era Ed Liner şi avea şaptezeci şi doi de ani.

– Fiule, nici nu știu de ce vreau să achiziționez o companie care organizează safariuri. Mi-a cam trecut vremea, vânatul mare nu prea mai e de mine, zise el mormăind.

– Vorbești prostii, Ed, îi răspunse Sean. Mai că mi-am dat sufletul cât m-ai alergat după elefantul ăla, iar urmăritorii îți spun *Bwana*[1] „ucide dintr-un foc".

Ed Liner părea mulțumit de el. Era un bărbat scund și subțire, cu un guler de păr grizonant în jurul creștetului capului plin de pistrui.

– Spune-mi din nou datele, îl rugă. Pentru ultima dată.

Sean încerca să-l convingă de trei săptămâni, din prima zi de safari, și era sigur că Ed știa cifrele pe dinafară, dar i le repetă și acum.

– Concesiunea are 1 300 de kilometri pătrați cu o deschidere de 65 de kilometri pe malul de sud al lacului Kariba.

În timp ce asculta, Ed Liner își mângâia soția ca și cum ar fi mângâiat o pisicuță.

Era cea de-a treia sa soție și era doar cu doi ani mai tânără decât Sean, dar cu cincizeci de ani mai tânără decât soțul ei. Fusese dansatoare la Golden Egg în Vegas și avea picioarele și alura unei dansatoare, cu ochi albaștri mari și inocenți și păr blond și creț.

Sean încercase din greu s-o convingă și pe ea, la fel cum încercase cu soțul ei, până acum fără izbândă.

– Pădurile sunt pline de din ăștia. Tăticu' Eddie are cincizeci de milioane de dolari. Nici nu se pune problema, băiete.

Masa era pusă sub un minunat smochin sălbatic pe malurile râului Mara. Era o dimineață africană luminoasă. Câmpia de dincolo de râu era aurie de la iarba de sudan și din loc în loc se găseau arbori de acacia cu vârful plat. Turmele de antilope gnu erau niște umbre întunecate pe întinderea aurie, și o girafă mânca din ramurile de sus ale celui mai apropiat arbore de acacia, cu gâtul ei lung și grațios leganându-se pe fundalul albastru al

---

[1] Formă de adresare respectuoasă în zona Africii (n.tr.)

cerului şi cu pielea acoperită de dreptunghiuri maronii. Din susul râului se auzea mugetul sardonic al unui hipopotam, în timp ce printre ramurile smochinului sălbatic de deasupra lor păsările-ţesător aurii stăteau atârnate de cuiburile lor împletite ca nişte coşuri, fâlfâind din aripi şi scoţând sunete ascuţite ca să le ademenească pe femelele de culoare maro-gălbuie să vină înăuntru şi să se stabilească acolo. Legenda spune că şi Hemingway şi Ruark îşi ridicaseră tabăra în acest loc şi luaseră micul dejun sub acelaşi smochin sălbatic.

– Ce crezi despre asta, scumpo?

Ed Liner îşi plimbă degetele osoase înspre coapsele soţiei sale. Purta fustă-pantalon kaki largă şi, de unde stătea, Sean putea vedea un mic fir de păr pubian roşiatic ieşindu-i prin elasticul de la chiloţi.

– Crezi că ar trebui să-i dăm bătrânului Sean o jumătate de milion de dolari să ne furnizeze propriul nostru echipament de safari în valea Zambezi din Rhodesia?

– Tu ştii mai bine, tăticule Eddie, rosti cu o voce de fetiţă cuminte, apoi bătu din genele ei lungi.

– Gândiţi-vă la asta, le spuse Sean. Propria voastră concesiune de vânătoare, să faceţi ce vreţi cu ea. O privi atent în timp ce vorbea mai departe. Aţi putea încasa întreaga cotă dacă vreţi, cât de multe animale vreţi.

În ciuda cârlionţilor şi a buzelor ţuguiate, Lana Liner era la fel de sadică şi imorală ca oricare dintre bărbaţii cu care vânase vreodată Sean. În timp ce Ed alesese să ia numai leul şi elefantul pentru care plătise, Lana omorâse toate animalele pe care avusese dreptul să le omoare şi apoi le omorâse şi pe cele pe care le refuzase soţul ei.

Ţintea destul de bine şi găsea la fel de multă plăcere în uciderea unei gazele grăţioase cu puşca ei Weatherby magnum calibrul 300 ca atunci când dobora un leu cu coama neagră cu o lovitură în inimă. Sasha observase cum după fiecare animal ucis emana sexualitate în jurul ei, îi auzea respiraţia accelerată şi îi vedea pulsul bătând în gât de exaltare, iar instinctul lui de crai îl

asigurase că Lana Liner nu era vulnerabilă decât în cele câteva clipe după ce văzuse glonțul lovind și sângele țâșnind.

– Poți să vânezi cât vrei de mult, oricând vrei, o tentă Sean și văzu exaltarea din ochii ei albaștri de copil.

Își trecu vârful limbii peste buzele stacojii și spuse pe nerăsuflate cu vocea ei de fetiță:

– De ce nu mi-o cumperi de ziua mea, tăticule Eddie?

– La naiba! râse Ed. De ce nu? Bine, fiule, ne-am înțeles. O vom numi Lana Safaris. Îmi voi contacta avocații să semnăm actele de îndată ce ajungem acasă în Tucson.

Sean bătu din palme și strigă înspre cortul unde se prepara mâncarea:

– Maramba! Adu șampania, *hapa*[1]*!* Repede! Repede!

Și chelnerul din tabără, în roba lui lungă și albă și cu toca roșie pe cap aduse sticla verde și aburită de rece ce era pe tava de argint.

Băură vinul și râseră în lumina soarelui de dimineață, își strânseseră mâna și discutară despre noua afacere, până când omul cu armele aduse mașina de vânătoare cu puștile în suporturile lor, iar Matatu, cel care lua urma animalelor, se ridică și rânji ca o maimuță.

– Am stat destul, zise Ed. Cred că o să-mi strâng lucrurile ca să pot să prind avionul care vine în această după-amiază. Apoi văzu cum buzele roșii ale Lanei se îmbufnează și dezamăgirea de pe chipul ei. Du-te cu Sean, scumpo, îi spuse. Vânătoare plăcută și să nu te întorci târziu. Avionul sosește la trei și trebuie să ne întoarcem la Nairobi înainte să se însereze.

Sean conducea, iar Lana stătea pe bancheta din dreapta lângă el. Își tăiase mânecile cămășii ca să-și lase brațele descoperite, iar acestea erau netede și pline de mușchi. Părul negru și de pe piept îi ieșea de sub gulerul în V al bluzei, iar părul drept și lucios îi ajungea aproape până la umeri, dar în jurul frunții îl strânsese cu o bandană colorată ca să nu-i intre în ochi.

---

[1] În parte alb – folosit pentru a descrie un amestec rasial sau etnic. (n.tr.)

Când îi zâmbea era imposibil de atrăgător, dar în zâmbetul lui era ceva răzbunător când îi spuse:

– Eşti pregătită pentru distracţie, partenero?

– Da, atâta vreme cât ajungem să tragem, băiete, îi răspunse ea.

Se luară după urma de pe marginea malului râului, îndreptându-se înapoi înspre dealuri. Land Roverul era gol şi îi scoseseră parbrizul, iar de pe locurile lor din spate, Matatu şi omul care cără armele examinau marginile tufişurilor de pe malul râului şi cercetau urmele să vadă dacă trecuseră animale în timpul nopţii.

Speriată de sunetul motorului, o familie de antilope de pădure se îndepărta în salturi de malul râului, îndreptându-se spre adăpostul oferit de desiş, în faţă aflându-se tinerele antilope, un mascul şi o femelă, urmate de bătrânul mascul, vărgat şi cu pete crem pe pielea lui de culoarea ciocolatei negre şi cu coarnele drepte.

– Îl vreau, strigă Lana şi se întoarse să-şi ia puşca.

– Lasă-l, se răsti Sean. Nici n-o să meargă o jumătate de metru şi vei găsi un alt trofeu.

Se schimonosi îmbufnată, dar el o ignoră, iar între timp antilopa porni în galop printre tufe. Sean trecu pe tranchiune integrală şi îndreptă maşina spre malul unuia dintre afluenţii râului Mara, coborî despicând apa care ajungea până la butucul roţilor, iar apoi urcă împroşcând pe malul opus.

O mică turmă de zebre alerga înaintea lor, cu coamele negre ridicate, cu dungile vii contopindu-se într-un gri indistinct de la distanţă, emiţând strigăte ascuţite şi subite. Lana le privi cu jind, dar împuşcase deja cele douăzeci de zebre permise atât de licenţa ei, cât şi de cea a lui Ed.

Drumul cotea din nou înspre râu, iar printre copaci puteau să vadă câmpiile întinse. Masai Mara, care înseamnă marele loc pătat al poporului Masai, şi savana erau punctate de turme de animale şi de pâlcuri de copaci.

– *Bwana*, strigă Matatu şi în aceeaşi clipă văzu şi Sean semnul.

Frână şi, împreună cu Matatu, merse să analizeze grămezile de băligar kaki-verzui şi urmele uriaşe de copite imprimate în pământul moale al drumului. Baliga era împrăştiată şi umedă, iar Matatu îşi afundă degetul într-o grămăjoară pentru a verifica temperatura.

– S-au adăpat la râu cu o oră înainte de răsărit, spuse el.

Sean se întoarse la Land Rover şi se apropie de Lana, aproape atingând-o în momentul în care îi spuse:

– Trei bivoli bătrâni. Au trecut râul acum trei ore, dar se vor hrăni şi putem să-i ajungem din urmă cam într-o oră. Cred că sunt aceiaşi pe care i-am văzut acum două zile. Văzuseră cele trei contururi întunecate în lumina apusului, de pe malul opus al râului Mara, dar s-ar fi întunecat până ar fi reuşit să ajungă la vad şi să pornească în urmărire. Dacă sunt aceeaşi bivoli, unul dintre ei are coarnele lungi de mai bine de un metru şi nu au mai rămas mulţi ca el prin zona asta. Ai vrea să-ţi încerci norocul?

Lana sări din Land Rover şi apucă puşca Weatherby din compartimentul pentru arme.

– Nu jucărioara aia, bombonico, o avertiză Sean. Ăia sunt bivoli bătrâni şi fioroşi. Ia Winchesterul lui Ed.

Arma trăgea cu un glonţ mai mult decât dublu în greutate decât cel din Weatherby, fabricat de Nosler.

– Trag mai bine cu arma mea decât cu tunul lui Ed, spuse Lana. Şi numai Ed are voie să-mi spună bombonico.

– Ed mă plăteşte cu o mie de dolari pe zi pentru sfaturile mele. Ia Winchesterul şi, spune-mi, dacă îţi zic acadea e mai bine?

– Poţi să ţi-o bagi undeva, băieţaş, spuse Lana, iar vocea ei copilăroasă îi dădu obscenităţii o tumură bizar senzuală.

– Exact la asta mă gândeam şi eu, acadea, dar mai întâi hai să omorâm nişte bivoli.

Lana aruncă Weatherby-ul purtătorului de arme şi se îndepărtă de el, iar în mers, fesele ei se legănau în fusta-pantalon

de culoare kaki. „Asemenea obrajilor unei veverițe care roade o alună", se gândi Sean voios și scoase Gibbsul cu două țevi din rastel.

Urma era adâncă, trei bivoli masivi cântărind fiecare peste o tonă, zdrelind pământul cu copite de bronz, jupuindu-l în mersul lor. Matatu își dorea să purceadă cât mai grabnic, dar Sean îl opri. Nu voia ca Lana să înceapă urmărirea tremurând și gâfâind, așa că porniră pășind larg, într-un ritm accelerat, dar ținând cont de forțele fetei.

În pădurea răzleață de acacia, ajunseră la locul în care bivolii încetaseră să se mai hrănească și se adunaseră laolaltă, pentru a goni apoi într-un ritm nebun înspre siluetele albastre ale dealurilor din depărtare, iar Sean îi explică Lanei în șoaptă:

– Ăsta e locul în care se găseau la răsărit. De cum s-a luminat, s-au îndreptat înspre zonele cu desiș. Știu unde se vor opri, o să-i ajungem din urmă peste o jumătate de oră.

În jurul lor pădurea se închidea, iar arborii de acacia erau covârșiți de tufele spinioase claustrofobice și de lianele verzi. Vizibilitatea scăzu la treizeci de metri și apoi la cincisprezece, iar ei erau nevoiți să se aplece pe sub crengile întortocheate. Căldura era tot mai puternică, iar lumina vărgată era înșelătoare, acoperind pădurea cu forme stranii și cu umbre amenințătoare. Duhoarea bivolilor părea să plutească în jurul lor în valurile de căldură, un miros respingător și leșios. Găsiră iarba strivită și mânjită cu baligă gălbuie în locul în care bivoli se așezaseră prima dată și de unde se ridicaseră pentru a porni mai departe.

În fața lor, Matatu făcu semnul cu palma deschisă care îi avertiza că sunt foarte aproape, iar Sean desfăcu magazia Gibbsului și înlocui cartușele mari de alamă cu altele două din cartușieră. Le păstră pe primele între degetele de la mâna stângă, pregătit fiind să reîncarce. Putea să lanseze cele patru cartușe de două ori mai repede decât ar fi reușit chiar și cel mai abil trăgător folosind o armă cu încărcător. În jur totul era atât de liniștit și de nemișcat, încât puteau să își audă respirația unul altuia și sângele vâjâind în urechi.

Subit se auzi un bocănit și cu toții încremeniră. Sean recunoscu sunetul. Undeva foarte aproape de ei un bivol își scuturase capul său măreț și negru pentru a alunga muștele supărătoare, iar unul din coarnele sale arcuite lovise o creangă. Sean se lăsă în genunchi și îi făcu semn Lanei să se așeze lângă ei, iar apoi începură să se târască împreună înainte.

Pe neașteptate ieșiră într-un mic luminiș larg de vreo douăzeci de pași, unde pământul era bătătorit ca într-un kraal și acoperit pe alocuri cu turte de baligă uscată.

Rămaseră întinși la marginea luminișului cu ochii ațintiți înspre vegetația încâlcită de pe partea opusă. Lumina îi orbea, iar umbra din cealaltă parte era nedefinită și întunecată.

Apoi bivolul își scutură din nou capul și Sean îl văzu. Stăteau adunați grămadă, o masă compactă de întuneric printre umbre, cu capetele așezate laolaltă, astfel încât arcele și spiralele coarnelor alcătuiau un puzzle inextricabil. Deși erau la mai puțin de treizeci de pași distanță, era imposibil să distingi un animal de celălalt, sau o pereche de coarne din încrengătură.

Sean își întoarse capul încet și își apropie buzele de urechea Lanei:

– Am să îi fac să se ridice, șopti el. Să fii pregătită să tragi la semnalul meu.

Ea tremura și asuda. Sean putea să îi miroasă frica și nerăbdarea și asta îl atâța și pe el. Își simți mădularul mărindu-se și întărindu-se și, preț de o clipă, savură senzația, apăsându-și coapsele de pământ ca și cum sub el s-ar fi aflat corpul ei. Apoi lovi cele două gloanțe de alamă din mâna stângă de țeava de oțel a armei. Sunetul metalic și ascuțit tulbură neașteptat tăcerea.

De cealaltă parte a luminișului cei trei bivoli săriră în picioare aruncându-și privirea înspre sursa zgomotului. Aveau capetele înălțate, cu boturile umede și îmbălate, cu protuberanțele coarnelor negre ca abanosul împletite deasupra ochilor mici și perfizi ca ai porcilor, cu vârfurile arcuite în jos și apoi din nou în sus, cu urechile încordate ca niște trompete.

– Cel din mijloc, rosti Sean încet. Străpunge-l în piept. Se încordă aşteptând ca ea să tragă, iar apoi privi într-o parte.

În timp ce Lana încerca să ţintească, ţeava Weatherby-ului descria mici cercuri neregulate, iar lui Sean îi fulgeră prin minte că uitase să îşi modifice bătaia de la luneta telescopică. Se uită la un bivol aflat la treizeci de paşi printr-o lentilă care mărea de zece ori. Era ca şi cum ai fi privit un cuirasat printr-un microscop: nu vedea nimic altceva decât o masă neagră amorfă.

– Să nu tragi! şopti el grabnic, dar arma explodă într-un fulger prelung care străluminâ poiana, iar bivolul greoi se smuci şi îşi răsuci capul, mugind de durerea loviturii.

Sean văzu cum jos, la articulaţia umărului drept, noroiul uscat care îi acoperea ca o crustă pielea se pulverizâ, iar în timp ce bivolul se rotea înspre desiş, Sean îndreptă arma spre el pentru a trage un foc de siguranţă. Dar un alt bivol se întoarse înspre animalul rănit, acoperindu-l pentru o clipă, suficient ca să îi permită să ţâşnească în desiş, iar Sean ridică arma, renunţând să mai tragă.

Rămaseră întinşi unul lângă altul, ascultând goana clocotitoare a corpurilor care se pierdeau în desiş.

– N-am putut să văd clar, spuse Lana cu glasul ei copilăros şi piţigăiat.

– Luneta era dată la maximum, târfă ce eşti.

– Dar l-am nimerit!

– Da, fundulet de acadea, l-ai nimerit – cu atât mai rău. I-ai rupt piciorul drept din faţă.

Sean se ridică şi fluieră după Matatu. Prin câteva cuvinte rostite repede în swahili îi explică neplăcerea, iar micuţul Ndorobo o privi cu reproş.

– Rămâi aici alături de cel care îţi cară armele, îi ordonă Sean. Noi mergem să terminăm ce ai început.

– Merg cu voi, scuturâ Lana din cap.

– Pentru asta sunt plătit, îi spuse Sean. Să curăţ după alţii. Rămâi aici şi lasă-mă să-mi fac treaba.

– Nu, spuse ea. E bivoul meu, eu vreau să-i dau lovitura finală.

– N-am timp să mă cert cu tine, spuse Sean mâhnit. Vino, dar fă ce ți se spune. Îi făcu semn lui Matatu să o ia înainte ca să găsească urma de sânge.

Pe locul unde fusese bivolul erau așchii de os și păr.

– I-ai făcut femurul bucăți, îi zise Sean. E tot mai sigur că glonțul s-a rupt. De la distanța asta avea încă o viteză de un kilometru pe secundă la impact – nici măcar un glonț Nosler nu rezistă în condițiile astea.

Bivolul sângera abundent. Vegetația era stropită cu sânge roșu în urma sa, iar în locul în care se oprise pentru prima dată pentru a asculta dacă era urmărit se formase o baltă întunecată și gelatinoasă.

Ceilalți doi bivoli îl părăsiseră, iar Sean mârâi cu satisfacție. Astfel va fi evitată confuzia, posibilitatea de a trage în animalul greșit. Lana se ținea aproape de el. Scosese luneta de la Weatherby, lăsându-i-o celui care îi purta armele, și acum își ducea pușca la înălțime în dreptul pieptului.

Pătrunseseră la fel de neașteptat în alt luminiș, iar Matatu se făcu mic și se strecură în spatele lui Sean și al fetei în timp ce bivolul țâșni din cealaltă parte a poienii, venind înspre ei cu un umblet bizar precum al unui crab. Botul îi era ridicat, iar aplecarea sumbră a coarnelor îi conferea o alură amenințătoare. Piciorul rupt atârna liber, îngreunându-i înaintarea, astfel încât se sălta și se smucea, iar mișcarea făcea ca din rană să țâșnească un jet de sânge deschis la culoare.

– Trage! spuse Sean. Țintește-i nasul! Dar, fără să se uite măcar la ea, îi simți groaza și prima mișcare a impulsului de a fugi. Hai, târfă lașă. Stai pe loc și împușcă-l, mârâi el. Asta ți-ai dorit – acum fă-o!

Weatherby-ul zvâcni și flăcări și bubuituri sfâșiară poiana. Bivolul se cutremură de la lovitură și așchii scăpărară din proteburanțele coarnelor.

– Prea sus! strigă Sean. Împușcă-l în nas.

Ea trase din nou și lovi cornul pentru a doua oară, iar bivolul continuă să înainteze.

– Trage! strigă Sean, primind maiestuosul cap împlătoşat prin cătarea Gibbs uşui. Haide, târfă, omoară-l!

– Nu pot, ţipă ea. E prea aproape!

Bivolul le covârşea întreaga existenţă, un munte din piele neagră, din muşchi şi din coarne letale, atât de aproape, încât, în cele din urmă, îşi coborî capul pentru a-i împunge şi pentru a-i sfârteca, pentru a-i sfâşia şi pentru a-i zdrobi sub nicovala crenelată a coarnelor sale.

În clipa în care coarnele sale masive se aplecau, Sean îl împuşcă în frunte, iar bivolul se rostogoli peste cap. Sean o trase pe Lana de sub copitele aflate în aer, în timp ce bivolul zbura pe deasupra lor. Aruncase puşca şi acum se ţinea de el neajutorată, tremurând, cu gura roşie vlăguită şi sluţită de groază.

– Matatu! îl chemă Sean încet, ţinând-o pe Lana la pieptul lui, iar micuţul Ndorobo reapăru lângă el asemenea unui duh ieşit din lampă. Ia-l pe cel care cară armele cu tine, îi porunci Sean. Întoarce-te la Land Rover şi adu-l aici, dar nu te grăbi.

Matatu rânji obscen, plecându-şi capul. Respecta enorm virilitatea *Bwana*-ului său şi ştia ce avea să urmeze. Se întreba doar de ce îi luase atât de mult până să-i îndrepte spinarea acestei creaturi palide şi albinoase. Dispăru în desiş asemenea unei umbre negre, iar Sean îi ridică fetei chipul înspre al său şi îşi vârî limba adânc în rana roşiatică şi umedă a gurii ei.

Ea gemu şi se lipi de el, iar el, cu cealaltă mână, îi desfăcu cureaua şi îi trase în jos fusta-pantalon. I se strânse colac în jurul gleznelor, iar ea o azvârli cu o mişcare din picior. El îşi agăţă degetele mari în elasticul de la chiloţii ei şi îi smulse de pe ea, iar apoi o împinse peste cadavrul fierbinte şi sângerând al bivolului. Ea se prăbuşi cu picioarele desfăcute, iar muşchii animalului mort zvâcneau şi se contractau încă din cauza glonţului care îi pătrunsese în creier, iar mirosul dulce şi metalic al sângelui se amestecă delirant cu duhoarea neîmblânzită de vânat şi de pământ.

Sean se aşează deasupra ei şi îşi desfăcu prohabul, iar ea îl privi având încă ochii înnouraţi de groază.

– Nenorocitule, oftă ea. Nenorocit împuţit şi jegos.

Sean se lăsă în genunchi între picioarele ei lungi și desfăcute și îi cuprinse fesele mici în cupa palmelor. În timp ce îi ridica partea inferioară a corpului văzu că vulva ei blondă și pufoasă era deja udă precum blana unui pisoi înecat.

Se întorseseră la tabără cu trupul bivolului ucis înghesuit în spatele Land Roverului, cu capul lui mare pendulând în afară, iar Matatu și cel care căra armele erau cățărați pe el, cântând cântecul vânătorului.

Lana nu scosese nici un cuvânt pe drumul de întoarcere. Ed Liner îi aștepta sub cortul pentru luat masa, dar zâmbetul lui de bun venit se stinse când Lana își azvârli chiloții sfâșiați pe masa din fața sa și îi spuse cu vocea ei de fetiță:

– Tăticuțule Eddie, știi ce a făcut neobrăzatul de Sean? Ți-a violat fetița, asta a făcut – a ținut-o la pământ și și-a vârât chestia lui mare și murdară în ea.

Sean văzu furia și ura din ochii stinși ai bătrânului și mârâi în sinea sa. „Curva, gândi el. Curvișteină perfidă! Ți-a plăcut la nebunie. Chiar ai vrut mai mult."

Peste o jumătate de oră, Lana și Ed erau în Beechcraft Baronul argintiu, pornind pe pista îngustă dintre tufe. În timp ce mașina pleca înspre Nairobi, Sean își coborî privirea înspre prohabul de la pantaloni:

– Ei bine, King Kong, murmură el. Sper că ești mulțumit, tocmai am pierdut cinci sute de mii de dolari.

Se întoarse la Land Rover, scuturând încă întristat din cap în timp ce lua teancul de scrisori pe care i le adusese pilotul de pe Beechcraft de la biroul din Nairobi. Primul din grămadă era un plic galben cu un mesaj telegrafiat și îl deschise mai întâi pe acesta.

„Mă căsătoresc cu Holly Carmichael pe 5 august. Te rog să fii cavalerul meu de onoare. Cu dragoste, Garry." Sean o reciti de două ori, iar Lana și Ed fură dați uitării. „Aș da orice să văd cu ce fel de muiere s-ar mărita cu Garry, chicoti el. Păcat că nu pot să mă întorc acasă... se întrerupse el, continuând apoi să se

gândească. Dar de ce nu! La naiba, de ce nu! Jumătate de distracție vine din pericol."

Shasa Courtney stătea la biroul său de la Weltevreden, privind tabloul de Turner de pe peretele opus în timp ce își gândea următorul paragraf.

Își pregătea raportul președintelui pentru comitetul de selecție pentru Armscor. Compania de armament fusese înființată printr-o ordonanță specială a parlamentului, iar caracterul strict secret al operațiunii era asigurat prin acea ordonanță.

Când președintele Eisenhower inițiase embargoul pentru armament împotriva Africii de Sud ca reacție punitivă pentru masacrul de la Sharpeville și a politicii rasiale a guvernului Verwoerd, cheltuielile statului pentru industria de armament se ridicau abia la suma de 300 000. Patru ani mai târziu aveau un buget anual de jumătate de milion.

„Bătrânul Ike ne-a făcut o mare favoare. Shasa zâmbi. Legea consecințelor neprevăzute își face simțite efectele, sancțiunile au întotdeauna rezultate nedorite. Acum grija cea mai mare e aceea de a găsi un loc pentru a testa propria noastră bombă atomică."

Își cercetă încă o dată gândurile în legătură cu acea secțiune a raportului și scrise:

> Având în vedere cele menționate anterior, sunt de părere că trebuie să adoptăm cea de-a treia opțiune, și anume demararea testelor. În acest perspectivă, campania a demarat deja investigații pentru a identifica cele mai potrivite zone geologice. (Veți găsi atașate rapoartele de expertiză geologică.) Puțurile pentru detonare vor fi forate de o companie minieră din industria diamantelor la o adâncime de 1 200 de kilometri pentru a evita contaminarea resurselor subterane de apă.

Se auzi o bătaie în ușă și Shasa își ridică privirea cu neîncredere iritată. Întreg personalul știa că nu trebuia să fie deranjat și nu exista nici un motiv și nici o scuză pentru această intruziune.

– Cine este? strigă el, iar uşa se deschise fără permisiune.

Pentru o clipă nu recunoscu persoana care intră în birou. Părul lung şi tenul puternic bronzat, costumul flamboiant – vesta din piele de antilopă, eşarfa din mătase deschisă la culoare şi înnodată la gât, cizmele înalte şi cartuşiera, toate îi erau nefamiliare. Shasa se ridică nesigur.

– Sean? întrebă el. Nu, nu pot să cred că e posibil. Voia să fie furios şi revoltat. La naiba, Sean, te-am avertizat ca niciodată... dar nu putu să continue, bucuria era prea intensă, iar glasul i se frânse.

– Bună, tată. Sean se apropie cu paşi mari şi era mai înalt, mai chipeş şi mai sigur pe sine decât şi-l amintea Shasa.

Shasa disprețuia orice formă de teatralitate şi orice afectare a vestimentației, dar Sean îşi purta costumația cu atâta aplomb, încât părea firească şi potrivită.

– Ce naiba cauți aici? îşi găsi Shasa glasul în cele din urmă, dar nu era nici urmă de ranchiună în întrebarea sa.

– Am venit de cum am primit telegrama lui Garry.

– Garry ți-a trimis o telegramă?

– Cavaler de onoare – şi-a dorit să îi fiu cavaler de onoare şi n-am mai avut nici măcar timp să mă schimb. Se opri în fața lui Shasa şi pentru o clipă se cercetară reciproc. Arăți bine, tată, zâmbi Sean, iar dinții săi erau albi ca fildeşul, contrastând cu pielea puternic bronzată.

– Sean, băiatul meu.

Shasa îşi ridică mâinile, iar Sean îl cuprinse într-o îmbrățişare puternică.

– M-am gândit la tine în fiecare zi... glasul lui Sean era gâtuit, iar obrazul său era lipit de obrazul lui Shasa. Doamne, cât de dor mi-a fost de tine, tată.

Instinctul îi spunea lui Shasa că era o minciună, dar era încântat că Sean se obosise să spună o minciună.

– Şi mie mi-a fost dor de tine, băiete, şopti el. Nu zi de zi, dar suficient de des încât să sufăr al naibii de tare. Bine ai revenit la Weltevreden.

Sean îl sărută. Nu se mai sărutaseră de pe vremea când Sean era un băiețel, acest tip de efuziune sentimentală nu îl caracteriza pe Shasa, dar acum plăcerea de a face asta era aproape insuportabilă.

Sean se așezase la dreapta lui Centaine în acea seară la cină. Sacoul pentru cină îi era puțin strâmt la piept și mirosea a naftalină, dar servitorii, fericiți că revenise acasă, îi călcaseră pantalonii la dungă, ascuțită ca o lamă, și îi apretaseră reverele de mătase. Își spălase părul cu șampon și, în mod bizar, înfățișarea strălucitoare păru a accentua și mai mult masculinitatea sa debordantă.

Isabella, luată pe nepregătite, asemenea tuturor celorlalți, coborî scările aproape plutind, îmbrăcată într-o rochie de seară care îi lăsa umerii și spatele dezgolite, dar atitudinea ei calmă și distantă se evaporaseră la vederea lui Sean. Scoase un strigăt ascuțit și se aruncă în brațele lui.

– Totul a fost atât de plictisitor de când ai plecat!

Nu se desprinse de brațul lui până intrară în sufragerie, și chiar și aici se apleca pentru a-i citi pe buze ceea ce spunea, lăsând supa să se răcească, avidă după fiecare cuvânt. Când, de la capătul mesei, Shasa făcu o remarcă despre barbarii kenyeni și despre părul lui Sean, ea se grăbi să sară în apărarea fratelui cel mare:

– Îmi place la nebunie cum îi stă părul. Ești atât de antediluvian uneori, tăticule. E chipeș. Jur că dacă Sean își va tunde măcar o șuviță, voi depune imediat jurământul de tăcere și de castitate.

– O promisiune pentru care merită să ne rugăm cu ardoare, murmură tatăl ei.

Centaine, deși mai reținută, era la fel de încântată ca toți ceilalți de revenirea lui Sean. Bineînțeles că știa în amănunt totul despre circumstanțele în care plecase. Era, alături de Shasa, singura din familie care știa, dar asta se întâmplase cu aproape șase ani în urmă și lucrurile s-ar fi putut schimba în acest răstimp. Era greu de crezut că cineva cu o asemenea înfățișare, chiar mai

chipeş decât iubitul ei fiu, Shasa, şi care dovedea atât de mult şarm şi graţie înnăscută, putea să fie cu desăvârşire viciat. Se consola cu gândul că, deşi făcuse câteva greşeli în vremea copilăriei, acum era bărbat. Rar mai văzuse Centaine un bărbat mai adevărat decât el şi îi asculta poveştile la fel de atentă ca toţi ceilalţi şi râdea la fel de veselă la glumele lui.

Garry repeta neîncetat:

– Nu credeam că ai să vii cu adevărat. Ţi-am trimis telegrama dintr-un impuls. Nici măcar nu eram sigur că aia era adresa ta. Iar apoi i se adresa lui Holly care şedea lângă Sean la masă: Nu-i aşa că e nemaipomenit, Holly – nu e exact cum ţi l-am descris?

Holly zâmbea şi aproba mumurând şi se răsucea uşor în scaun pentru a evita ca, prin gesturile cu care îşi însoţea povestea, Sean să o mai atingă pe coapsă. Îşi roti privirea de-a lungul mesei şi o întâlni pe a lui Michael. Era singurul care nu era întru totul prins de povestea lui Sean. Holly îl întâlnise pe Michael pentru prima dată cu o zi înainte, când sosise de la Johannesburg pentru nuntă, dar între ei se stabilise o relaţie aproape imediat, relaţie care se aprofundase când Holly descoperise grija şi afecţiunea pe care Michael i le purta lui Garry.

Acum Michael ridică o sprânceană când o privi pe Holly şi zâmbi ca pentru a-şi cere scuze faţă de ea. Văzuse cum o privise fratele cel mare, dibuise tehnicile sale de a-i atrage atenţia şi observase chiar cum tresărise şi se făcuse palidă la atingerile acestuia pe sub masă. Avea să vorbească după masă cu Sean şi să îl avertizeze în mod discret, pentru că Garry nu ar fi putut să îşi dea seama de ce se întâmpla. Era mult prea încântat de reîntoarcerea fratelui mai mare. Totul cădea în sarcina sa – fusese dintotdeauna de datoria lui să îl protejeze pe Garry de Sean. Între timp îi zâmbi încurajator lui Holly, iar Sean interceptă privirea şi o interpretă corespunzător. Dar nu reacţiona nicicum. Expresia de pe chip îi rămase onestă, prefăcându-se inocent, iar

glasul, efervescent şi plin de umor, în timp ce îşi termina povestea şi toţi ceilalţi râseră, mai puţin Michael şi Holly.

– Eşti atât de amuzant, ciripi Isabella. Te urăsc că îmi eşti frate. De-aş putea numai să găsesc un alt băiat care să arate ca tine.

– Nu există nici măcar unul care să fie îndeajuns de bun pentru tine, Bella, spuse Sean, dar privirea îi era aţintită spre Michael, iar în timp ce râsetele se stingeau, el întrebă relaxat: Michael, cum mai e viaţa pe la ziarul ăla comunist? E adevărat că vrei să îi schimbi numele în *ANC Times*, sau în *Corespondentul Mandela*, sau *Gazeta Moses Gama?*

Michael lăsă din mână cuţitul şi furculiţa şi îi înfruntă privirea lui Sean.

– Politica de la *Golden City Mail* e de a-i apăra pe cei neajutoraţi, de a încerca să se asigure că toţi duc o existenţă demnă şi de a spune adevărul aşa cum se prezintă – indiferent de consecinţe.

– Nu ştiu ce să zic, Mickey, rânji Sean. Dar nu o dată, fiind în savană, mi-am dorit să am la mine un exemplar din *Golden City Mail* – îţi spun sincer, de fiecare dată când rămâneam fără hârtie igienică, mi-aş fi dorit să am la mine câteva articole scrise de tine.

– Sean! spuse Shasa tăios, iar expresia indulgentă de pe chipul său se risipi pentru prima dată de la sosirea lui Sean. Sunt şi doamne de faţă.

– Bunico. Sean se întoarse spre Centaine. Tu ai citit articolele lui Mickey, nu-i aşa? Nu poţi să-mi spui că rezonezi cu acele dulcegării sentimentale?

– Încetează, spuse Shasa cu severitate. Suntem la o reuniune şi sărbătorim.

– Îmi pare rău, tată, zise Sean cu prefăcută pocăinţă. Ai dreptate. Să vorbim despre lucruri vesele. Mai bine îi povestesc lui Mickey despre gruparea Mau Mau din Kenya şi despre ce le făceau copiilor albi. Apoi poate să-mi povestească despre amicii

lui comuniști din ANC și despre ce își doresc aceștia să facă apoi cu copiii noștri.

– Sean, nu e drept, spuse Michael calm. Nu sunt comunist și nu am sprijinit niciodată comunismul sau utilizarea forței...

– Nu tot asta ai scris și în ediția de ieri. Am avut nețărmuitul privilegiu de a citi rubrica ta în avionul cu care am venit din Johannesburg.

– Ceea ce am scris de fapt e că Vorster și De La Rey fac amândoi greșeala de a eticheta drept comunist tot ceea ce constituie aspirațiile populației de culoare – drepturi civile, francize universale, tratate comerciale și organizații politice ale negrilor precum ANC-ul. Văzând în toate acestea o influență comunistă fac ca ideea de comunism să devină deosebit de atrăgătoare pentru negri.

– În Kenya tocmai s-a instaurat un guvern de negri, având ca șef de stat un terorist și un criminal condamnat. Tocmai asta e motivul pentru care mă mut în Rhodesia. Și iată-l pe iubitul meu frate cum, chiar aici în republica noastră, pavează calea unui alt guvern marxist alcătuit din negri care incită la rebeliuni și care aruncă bombe. Spune-mi, Mickey, pe care dintre teroriștii ăștia îl preferi ca președinte, pe Mandela sau pe Moses Gama?

– N-am să vă mai avertizez încă o dată pe nici unul, spuse Shasa amenințător. N-am să accept să se discute politică la masă.

– Tăticul are dreptate, i se alătură Isabella. Amândoi sunteți îngrozitor de plictisitori – tocmai când începeam și eu să mă simt bine.

– Ajunge și cu criticile, se luă Centaine de Isabella. Te rog să mănânci ce ai în farfurie, ești numai piele și os.

Dar gândul îi era la Sean. „S-a întors de numai șase ore și deja ne-am sărit unii altora în cap, își spuse ea. Are încă talentul de a naște controverse. Trebuie să fim atenți în ceea ce îl privește – mă întreb care e adevăratul motiv pentru care s-a întors acasă." Avea să afle foarte curând, când, după cină, Sean îi ceru ei și lui Shasa să le vorbească în sala de arme.

După ce Shasa îi turnă un mic păhărel de Chartreuse şi câte un pahar de coniac cu Hennesey pentru el şi pentru Sean, se aşezară cu toţii în scaunele de piele. Bărbaţii îşi începură ritualul de pregătire a trabucului, tăindu-i vârful, încălzindu-l şi aprinzându-l în cele din urmă cu beţe de cedru.

– Prea bine, Sean, spuse Shasa. Despre ce voiai să ne vorbeşti?

– Ştii că am discutat despre o afacere cu safari înainte de plecarea mea? Shasa observă că nu dăduse nici un semn de remuşcare când pomenise despre plecarea lui forţată. Ei bine, am deja şase ani de experienţă şi n-am să te jignesc afişând falsă modestie. Sunt unul dintre cei mai buni vânători din branşă. Am o listă cu peste cincizeci de clienţi care îşi doresc să vâneze din nou alături de mine. Am numerele lor de telefon, poţi să îi suni şi să îi întrebi.

– Aşa voi face, spuse Shasa. Dar acum continuă.

– Guvernul lui Ian Smith din Rhodesia îşi dezvoltă o afacere cu safari acolo. Una dintre concesiunile pe care le scoate la licitaţie e o adevărată comoară.

Shasa şi Centaine ascultau tăcuţi şi atenţi, iar când, aproape o oră mai târziu, Sean termină în sfârşit, schimbară o privire plină de înţeles. După aproape treizeci de ani în care lucraseră laolaltă, se înţelegeau perfect şi nu era nevoie să îşi spună nimic ca să fie de acord că Sean oferise o reprezentaţie de adevărat virtuoz. Era un bun orator, iar cifrele prezentate promiteau un profit semnificativ, dar Shasa văzu mica umbră din colţurile ochilor lui Centaine.

– Un singur lucru mă îngrijorează puţin, Sean. După ce au trecut atâţia ani te întorci ca o vijelie şi primul lucru pe care îl faci e să ceri o jumătate de milion de dolari.

Sean se ridică şi făcu câţiva paşi de-a lungul camerei. Fildeşul sculptat atârnat deasupra şemineului ocupa poziţia centrală printre trofeele de vânătoare ale lui Shasa. Sean îl privi pentru o clipă, iar apoi se întoarse pentru a-i înfrunta.

– Nu mi-ai scris nici măcar o dată în toți acești ani, tată. Dar e în regulă, înțeleg de ce. Dar nu mă acuza că mie nu mi-a păsat. M-am gândit la tine și la bunica în fiecare zi de când am fost plecat.

Era o mișcare inteligentă. Nu pomenise nimic de fildeșul de pe perete și Centaine ar fi putut să jure că în ochii lui fermecători de verzi apăruseră lacrimi adevărate. Simți cum dubiile i se risipeau și cum începea să se înmoaie.

„Dumnezeule, cum ar putea să îi reziste o femeie, gândi ea. Nici măcar propria lui bunică!" Privi înspre Shasa și fu surprinsă să vadă că Sean îl făcuse să se rușineze. Treptat și cu dibăcie introdusese vinovăția, iar Shasa fu nevoit să tușească și să își dreagă glasul înainte de a putea vorbi.

– Trebuie să recunosc că sună interesant, spuse el puțin repezit. Dar va trebui să vorbești cu Garry.

– Cu Garry? întrebă Sean surprins.

– Garry este managerul responsabil cu noile proiecte și investiții, îi spuse Shada, iar Sean zâmbi. Tocmai învinsese două dintre cele mai puternice și mai încăpățânate minți din branșă. Cu Garry avea să fie floare la ureche.

Tatăl lui Holly Carmichael era pastor prezbiterian într-o mică parorhie din Scoția și venise în Africa împreună cu soția sa hotărât să-și vadă fiica decent căsătorită și să plătească pentru acest privilegiu.

Centaine îl însoți la plimbare de-a lungul proprietății și îi explică politicos că doar fiind extrem de selectivă ar putea să restrângă numărul invitaților la mai puțin de o mie.

– Toți aceștia sunt prieteni de familie și cei mai importanți dintre asociații noștri politici și de afaceri. Bineînțeles că nu sunt luați în calcul angajații de aici, de la Weltevreden, sau de la compania minieră, care vor avea parte o petrecere separată.

Reverendul Carmichael păru lovit de fulger.

– Doamnă, îmi iubesc fiica, dar veniturile unei fețe bisericești...

– Nu vreau să aduc asta în discuție, continuă Centaine cu finețe, dar Holly este la al doilea mariaj, iar dumneavoastră v-ați făcut deja datoria față de ea. Aș fi încântată dacă veți accepta să oficiați slujba și să îmi permiteți mie să mă ocup de celelalte detalii.

Cu o lovitură bine plasată, Centaine reușise să găsească un preot să-l cunune pe nepotul ei pentru că, în ciuda ofertelor de a pune vitralii noi și de a reface acoperișurile, atât Biserica Anglicană din zonă, cât și preoți anglicani refuzaseră să oficieze căsătoria. Obținuse totodată mână liberă pentru a se ocupa de pregătirile pentru nuntă.

„Va fi – își făcu sieși o promisiune – nunta deceniului."

Vechea biserică a sclavilor aflată pe proprietatea lor fusese renovată și reamenajată pentru această ocazie, iar flori de bougainvillaea de aceeași culoare cu rochia lui Holly fuseseră aduse cu avionul companiei din Transvaalul de est pentru decorațiuni. Tot ceea ce presupunea ceremonia și petrecerile care îi urmau fuseseră pregătite la aceeași scară și cu aceeași atenție pentru fiecare detaliu, fiind puse în joc toate resursele de la Weltevreden și cele ale companiei.

În biserică puteau să intre doar o sută cincizeci de persoane, dintre care douăzeci erau angajații de culoare care îl cunoscuseră și se îngrijiseră de Garry încă de când se născuse. Ceilalți o mie de invitați așteptau în cortul de pe terenul de polo, putând să asculte ceremonia prin radio.

Pe drumul de la biserică până la terenul de polo erau înșiruiți ceilalți angajați de pe domeniu al căror rang sau longevitate în slujbă fusese insuficient pentru a le asigura un loc în biserică. Culeseseră toate florile din grădina lui Centaine, iar Garry și mireasa sa fură acoperiți cu petale de trandafiri în drumul lor, aflați fiind într-o trăsură deschisă în fruntea procesiunii, în timp ce femeile dansau și cântau, încercând să o atingă pe Holly pentru a le purta noroc.

Purtând un joben gri, Garry părea mai înalt decât Holly, iar umerii săi lați și musculatura sa proeminentă o făceau să pară

ușoară ca un nor roz în comparație cu el, atât de adorabilă, încât oaspeți priveau și șușoteau admirativ în momentul în care intrară braț la braț în cortul pentru nuntă.

Discursul cavalerului de onoare fusese unul dintre momentele cele mai interesante ale zilei. Sean îi făcu să aplaude și să se prăpădească de râs la glumele sale, deși Holly se încruntase și îi căută mâna lui Garry pe sub masă când Sean făcu aluzie la bâlbâiala lui și la cartea de exerciții fizice.

Sean fu cel dintâi care dansă cu Holly, după ce ea și Garry deschiseseră seara cu valsul nupțial. O ținu strâns și îi șopti:

– Prostuțo, ai fi putut să îl alegi pe cel mai bun, dar fii fără teamă, încă nu e prea târziu.

– Chiar l-am ales și este prea târziu, răspunse ea cu un zâmbet rece și tăios. Mai bine îți îndrepți acum șarmul către domnișoarele de onoare. Bietele de ele scâncesc precum niște cățeluși.

Sean primi respingerea cu un surâs dezinvolt și îl lăsă pe Michael să îi fie partener până la sfârșitul acelui dans. În timp ce îi făcu semn unuia dintre chelneri pentru a-i aduce un alt pahar de șampanie, sondă mulțimea de la înălțimea podiumului, alegând femeile interesante, bazându-și selecția nu doar în funcție de înfățișarea lor, dar și conform presupusei disponibilități. Cele care îi simțiseră privirea și roșiseră, zâmbiseră afectat sau i-o înfruntaseră cu curaj treceau automat în fruntea listei.

În timp ce își plimba privirea observă că Isabella ajunsese în sfârșit lângă bunica lor, purtând una dintre acele fuste mini care provocau un adevărat scandal. Tivul abia dacă trecea cu puțin dincolo de fesele ei obraznice și, cu ochiul imparțial al cunoscătorului, își dădu seama că picioarele erau cu adevărat extraordinare și că orice bărbat, indiferent de vârstă, le cerceta cu privirea în timp ce Isabella trecea dintr-o parte în alta a ringului de dans.

Gândindu-se la bunica sa, Sean o căută repede din priviri. Locul ei de la masă era gol. Dar apoi o găsi. Era aproape de capătul celălalt al cortului, așezată la o masă alături de un bărbat

solid pe care Sean putea să-l vadă doar din spate. Erau prinși într-o discuție aprinsă, iar implicarea bunicii sale îi trezi curiozitatea. Trebuie că acel bărbat era important. În timp ce gândea asta, bărbatul se întoarse ușor și Sean îl recunoscu. Inima îi tresări cu vinovăție. Era ministrul poliției, Manfred De La Rey. Era cel care îngropase acuzațiile împotriva lui Sean, în schimbul promisiunii că acesta avea să părăsească țara fără să mai revină vreodată.

Primul instinct fu să se facă pierdut înainte de a-i atrage atenția lui De La Rey, dar apoi zâmbi de propria prostie. Tocmai ținuse un discurs în fața tuturor. „Mai mult de atât nici n-ai cum să atragi atenția!" își zise el, iar apoi zâmbi din nou la gândul propriei îndrăzneli. „Jumătate de distracție vine din pericol", își reaminti pentru sine și sări de pe podium fără a vărsa măcar o picătură de șampanie și se îndreptă cu pas ușor, dar hotărât, spre bunica lui și însoțitorul acesteia.

Centaine îl văzu că vine într-acolo și atinse mâneca lui Manfred:

– Atenție acum, vine încoace.

Fusese nevoie de toată influența ei, recitalul tuturor datoriilor și secretelor dintre ei, pentru a-l proteja pe Sean, iar acum iată-l pe dracușorul ăsta cum vine să se afișeze în fața lui Manfred.

Se încruntă, încercând să îl facă să se răzgândească, dar Sean se opri și o sărută pe obraz.

– Ești genială, bunico. N-a mai fost nicicând o petrecere ca asta. Organizarea, atenția pentru fiecare detaliu – suntem cu toții mândri de tine!

O îmbrățișă și, deși Centaine îl respinse cu vorbele „Nu fi prostuț", privirea încruntată fu înlocuită cu zâmbet vag. „Fir-ar să fie, e la fel de impertinent ca orice Courtney", gândi ea cu mândrie și se întoarse spre Manfred.

– Nu cred că l-ai cunoscut pe nepotul meu. Sean, acesta este domnul ministru De La Rey.

– Am auzit de tine, bombăni Manfred, fără să întindă mâna. Am auzit destul de multe despre tine.

Uşurată, Centaine se întoarse înspre cuplul care revenea la masă de pe ringul de dans:

– Iar aceasta este doamna De La Rey şi fiul ei Lothar – cu toţii vechi prieteni ai familiei. Heidi, permite-mi să ţi-l prezint pe nepotul meu Sean.

Sean îi prinse mâna şi se înclină, iar ea îl măsură cu atenţie şi rosti cu accentul ei german sâsâitor:

– E singurul pe care nu l-am cunoscut dintre nepoţii tăi, Centaine. E un băiat straşnic.

Sean se întoarse către Lothar şi întinse mâna.

– Salut. Eu sunt Sean şi, dacă nu aş şti cine eşti, probabil că aş fi singurul din ţară. Jocul tău împotriva celor de la echipa Lions din ultimul tur a fost grozav, piciorul ăla al tău e de milioane.

Cei doi tineri luară loc pe nişte scaune goale şi se lăsară imediat prinşi într-o discuţie despre rugby, fotbal şi vizita pe care o făcuse de curând echipa britanică. Deşi reluă discuţia cu Manfred, Centaine continua să îşi privească pe ascuns ambii nepoţi. Dincolo de tinereţea lor şi de încrederea de sine, erau atât de diferiţi în înfăţişare, unul blond şi germanic, celălalt brunet şi romantic, dar simţi totuşi că se asemănau în alte privinţe. Erau bărbaţi puternici care nu-şi făceau scrupule inutile, bărbaţi care ştiau ce îşi doreau şi ce trebuiau să facă pentru a ajunge acolo. Poate că moşteniseră aceste trăsături de la ea, se autogratulă ea, şi, asemenea ei probabil, erau adversari puternici şi neclintiţi, dispuşi să distrugă orice le-ar fi stat în cale.

Centaine putea să urmărească două conversaţii în paralel şi îl auzi pe Lothar De La Rey spunând:

– Să nu crezi că eu n-am auzit despre tine şi despre ce ai făcut în Kenya. N-ai fost propus pentru a fi decorat cu Crucea Regelui George pentru că ai eliminat ultimele rămăşiţe ale bandelor Mau Mau?

Sean râse.

– Lucrurile nu s-au potrivit prea bine pentru mine. Britanicii n-au mai putut să mă decoreze pentru că i-am împuşcat pe şoriceii ăia chiar în momentul în care lăsau ţara pe mâna lui Kenyatta. Nu a fost vorba tocmai de un meci de crichet, dacă înţelegi ce vreau să spun. Dar cum ai aflat despre toate astea?

– E de datoria mea să ştiu toate astea, îi spuse Lothar, iar Sean încuviinţă din cap.

– Da, ai dreptate, faci parte din poliţie. Parcă eşti maior sau ceva de genul ăsta, nu?

– Începând cu săptămâna trecută sunt colonel în Departamentul Securităţii de Stat.

– Felicitări!

– Ştii, ar putea să ne fie de folos orice informaţie despre Mau Mau. Mă refer la chestiuni legate de activitatea antiteroristă. Mă tem că s-ar putea să ne confruntăm cu probleme similare şi aici cât de curând.

– Ei bine, ce fusese mai rău trecuse deja în momentul în care am ajuns eu acolo – dar am să fac tot ce pot. Peste câteva săptămâni am să mă întorc în nord, în Rhodesia. Dar dacă pot să ajut cu ceva...

– Rhodesia. Lothar îşi coborî glasul astfel încât Centaine nu mai putu să audă. Interesant. Ne interesează să ştim ce se întâmplă şi pe acolo. Da, cred că e vital să avem o întâlnire înainte de plecarea ta. Un om ca tine la locul potrivit s-ar putea dovedi un ajutor crucial pentru noi... Lothar se întrerupse. Expresia de pe chipul său se schimbă şi se ridică grăbit, privind peste umerii lui Sean.

Urmărindu-i privirea, Sean văzu că Isabella se afla foarte aproape de el. Îşi lăsă languros o mână pe umărul său şi se sprijini cu coapsa de el, dar privirea îi era aţintită asupra lui Lothar.

– Ea este Bella, surioara mea mai mică, îi spuse Sean lui Lothar, iar Isabella murmură:

– Nu mai sunt chiar aşa de mică, frăţioare. Nu îşi mută nici o clipă privirea de pe chipul lui Lothar.

Îl văzuse pentru prima dată în biserică în timpul ceremoniei şi îl recunoscu de îndată. Era unul dintre cei mai cunoscuţi sportivi ai ţării, un bărbat care fermecase femeile din toată ţara. Conversaţia dintre el şi Sean îi oferise ocazia pe care o aşteptase. În ciuda faptului că vocea îi rămăsese rece şi comportamentul reţinut şi distant, Sean o simţi cuprinsă de fiori şi zâmbi în sinea sa: „Ovarele tale explodează ca nişte artificii, surioară". Dar spuse:

– De ce nu iei loc alături de noi ca să aduci o rază de soare în existenţa noastră mohorâtă, Bella? spuse el.

Ea nu îl luă în seamă şi i se adresă direct lui Lothar:

– Stai tot timpul îmbrăcat în tricoul de rugby, faci grămezi şi loveşti mingiuţe? Sau ai învăţat cumva, într-o pauză, să şi dansezi, Lothar De La Rey?

– Au! murmură Sean. Chiar şi pentru un Courtney, abordarea era destul de directă.

Lothar înclină din cap şi întrebă cu gravitate:

– Îmi acordaţi plăcerea de a dansa cu mine, Isabella Courtney? Se rotiră o dată de-a lungul ringului fără să îşi spună nimic, apoi Lothar zise: Dacă ai fi femeia mea, nu ţi-aş permite să porţi o fustă ca asta.

– De ce? Nu îţi plac picioarele mele? se miră ea.

– Ba chiar foarte mult, răspunse el. Dar, dacă ai fi femeia mea, nu mi-ar plăcea ca restul bărbaţilor să se uite la ele aşa cum o fac acum.

– Eşti un puritan, Lothar De La Rey.

– Se prea poate, Isabella Courtney, dar cred că există o vreme şi un loc pentru toate.

Ea se lipi mai strâns de el şi gândi fericită: „Hai să vedem care sunt vremea şi locul, musculos superb ce eşti". Îmbufnat, Manfred îşi privea fiul pe ringul de dans, iar soţia sa se aplecă înspre el şi dădu glas gândurilor sale.

– Uşuratica aia se dă la Lothie. Uită-te şi tu la ea, cum expune tot ce are de arătat. Mi-aş dori să pot să merg şi să o smulg de lângă el...

– N-aș face asta, o avertiză Manfred lucid. Nimic nu ar face-o mai atrăgătoare pentru el decât opoziția noastră. Dar nu te îngrijora, Heidi. L-am crescut așa cum trebuie. Poate că se joacă puțin cu ea precum toți bărbații, dar nu e genul de fată cu care să vină acasă. Se ridică cu greutate. Ai încredere în fiul nostru, Heidi. Dar acum ai să mă scuzi. Trebuie să vorbesc cu Shasa Courtney – e foarte important.

Shasa, îmbrăcat într-un costum elegant de zi, cu o garoafă la butonieră, cu ochiul acoperit și cu o țigară de foi între dinți, era prins într-o discuție cu mirele, dar, când îl văzu pe Manfred apropiindu-se și când văzu expresia gravă de pe chipul său, îl lovi ușor pe umăr pe Garry și spuse:

– Cred că e o afacere bună, dar trebuie să auzi și ce are Sean de spus. Ia singur o hotărâre și vino după aceea să o discuți cu mine, apoi se desprinse de Garry pentru a-l întâmpina pe Manfred.

– Trebuie să discutăm – în particular, zise Manfred în loc de salut.

– Acum? Shasa păru sceptic, dar Manfred insistă.

– Nu va dura mult.

– Să mergem în casă.

Shasa îl luă la braț și, sporovăind politicos, îl conduse înspre ieșire, ca și cum ar fi mers împreună la toaletă. De cum ieșiră din cort, se îndreptară înspre parcarea din spatele platformei principale.

Manfred se învârtea prin camera armelor, privind fără astâmpăr la fotografiile din safariuri, la capetele animalelor și la rastelele cu arme de vânătoare și cu carabine aflate în dulapurile cu vitrină, în timp ce Shasa se tolăni într-unul dintre fotolii și îl privea răbdător, lăsându-l să se adune, pufăind din țigara lui neagră.

– Camera e sigură? Nu există riscul să fim auziți? întrebă Manfred, iar Shasa îl liniști înclinând din cap.

– Întru totul sigură. Multe dintre afacerile mele private au loc aici – pe lângă asta, oricum casa e pustie. Toți servitorii sunt pe terenul de polo.

– *Ja*, prea bine! Manfred veni să se aşeze în fotoliul din faţa lui Shasa. Nu poţi să pleci în Anglia, aşa cum ai plănuit, spuse el, iar Shasa râse.

– Ce naiba, de ce nu?

– Îţi spun eu de ce, promise Manfred, dar nu părea că are intenţia să facă asta. În schimb, îl întrebă: Ai văzut filmul *Candidatul manciurian?* Pronunţă titlul cu accent sud-african.

Pentru o clipă Shasa fu luat prin surprindere de irelevanţa întrebării. Apoi răspunse:

– Nu, n-am apucat să văd filmul, dar am citit cartea lui Richard Condon. Ca să fiu sincer, mi-a plăcut destul de mult.

– Îţi mai aminteşti despre ce era vorba?

– Da. Despre un complot pentru asasinarea unui candidat la preşedinţia Americii.

– Aşa este, încuviinţă Manfred. Asasinul fusese hipnotizat şi programat să reacţioneze când vedea o carte de joc, un as, dacă nu mă înşel.

– Asul de pică, confirmă Shasa. Cartea morţii. Reacţiona ca un robot la orice comandă pe care ar fi primit-o după vederea asului. Fiind într-o transă hipnotică, i s-a ordonat să devină asasin.

– Crezi că ideea e credibilă? Crezi că un om ar putea să fie cu totul supus prin sugestie hipnotică?

– Nu ştiu, recunoscu Shasa. Se presupune că ruşii şi coreenii au perfecţionat tehnicile de spălare a creierului. Poate că este posibil, în anumite circumstanţe, dacă subiectul este deosebit de susceptibil – nu ştiu.

Manfred rămase tăcut, până când Shasa începu să îşi piardă răbdarea. Apoi rosti tranşant:

– Slujbele noastre sunt în pericol, spuse el, iar Shasa rămase înlemnit. *Ja*, continuă Manfred încredinţându-l prin mişcarea capului. Verwoerd intenţionează să restructureze guvernul. Noi doi o să zburăm.

– Ai îndeplinit o misiune dificilă, spuse Shasa cu glas scăzut. Ai îndeplinit-o pe cât s-a putut de bine. Furtuna a trecut, țara este liniștită și stabilă.

Manfred oftă.

– *Ja*, și tu ai făcut la fel. În puținii anii care au trecut de la Sharpeville, ai ajutat la întremarea economiei. Investițiile străine curg cu găleata, datorită eforturilor tale. Proprietățile au crescut în valoare cu mult față de momentul de dinainte de criză. Te-ai descurcat de minune în constituirea unei industrii a armamentului. În curând vom avea bomba atomică – dar tot o să zburăm. Informațiile mele sunt întotdeauna sigure.

– De ce? întrebă Shasa, iar Manfred ridică din umeri.

– Verwoerd a încasat două gloanțe în cap. Cine știe care sunt efectele.

– Dar nu dă nici un semn că ar fi fost afectat. După operație, e la fel de logic, de rațional și de hotărât.

– Crezi? întrebă Manfred. Crezi că obsesia lui pentru problemele rasiale e logică și rațională?

– Dar Verwoerd a fost dintotdeauna obsedat de chestiunile rasiale.

– Nu, prietene, asta nu e adevărat, îl contrazise Manfred. A refuzat Ministerul pentru Afacerile Bantu, atunci când Malan i l-a oferit. Rasa nu avea nici o importanță pentru el. Era preocupat doar de creșterea și supraviețuirea naționalismului afrikaander.

– Ce-i drept, s-a dedicat chestiunii cu trup și suflet odată ce a acceptat slujba, zâmbi Shasa.

– *Ja*, așa e, dar apoi a început să vadă apartheidul ca pe o mișcare de ridicare a negrilor, ca pe posibilitatea ca ei să se ocupe singuri de problemele lor, să își facă singuri destinul. L-a văzut întru totul similar mișcării de diviziune dintre India și Pakistan. Era preocupat de diferențele rasiale, dar nu era rasist. Nu dintru început.

– Se poate. Shasa era sceptic.

– De când a încasat gloanțele alea în cap, s-a schimbat, spuse Manfred. Înainte de asta avea o voință puternică, dar de atunci

încoace nu tolerează nici cea mai vagă critică sau sugestie că ceea ce spune sau face ar putea să fie greşit. Rasa a devenit o obsesie care frizează nebunia – toată treaba asta cu jucătorul de crichet englez de culoare, cum îl chema?

– Basil D'Oliveira – dar e sud-african. Joacă pentru Anglia pentru că nu poate să o facă pentru Africa de Sud.

– *Ja*, este o nebunie. Acum Verwoerd refuză chiar şi să aibă un servitor negru. Nu a vrut să vadă filmul *Othello* pentru că Laurence Oliver şi-a vopsit faţa în negru. Şi-a pierdut orice măsură a lucrurilor. Va distruge toate eforturile depuse de noi pentru a reinstaura liniştea şi prosperitatea. Va distruge această ţară – şi ne va distruge şi pe noi pentru că am protestat în guvern în faţa unora dintre excesele sale. Tu ai sugerat chiar să renunţe cu totul la permisele de trecere şi nu te-a iertat niciodată pentru asta. Spune că eşti liberal.

– Prea bine, dar nu pot să cred că te-ar îndepărta şi pe tine de la Ministerul de Interne.

– Asta intenţionează. Vrea să i-l treacă lui John Vorster, să aducă laolaltă justiţia şi poliţia sub un singur portofoliu căruia să îi zică „Lege şi Ordine" sau ceva în genul ăsta.

Shasa se ridică şi se duse la dulapul din capătul camerei. Turnă două pahare mari de coniac, iar Manfred nu protestă când îi aşeză unul din ele pe masă, lângă cotul său.

– Ştii, Shasa, de mulţi ani am şi eu un vis. N-am pomenit nimănui despre asta, nici măcar lui Heidi, dar am să ţi-l spun ţie. Am visat că într-o zi am să ajung prim-ministru, iar tu, Shasa Courtney, preşedintele acestei ţări. Noi doi, un englez şi un afrikaander, unul lângă altul ca sud-africani.

Rămaseră tăcuţi, gândindu-se la asta şi Shasa începu să fie tot mai furios că i se furase această onoare. Apoi Manfred continuă, atingând o altă problemă.

– Ştii că, deşi americanii refuză să ne vândă arme, colaborăm totuşi îndeaproape cu CIA în toate chestiunile legate de serviciile de informaţii în ceea ce priveşte interesele noastre

reciproce din Africa? întrebă Manfred şi, cu toate că Shasa nu putea să întrevadă încotro se îndreaptă, încuviinţă din cap.

– Da, bineînţeles, ştiu asta.

– Americanii tocmai au interogat un trădător rus în Berlinul de Vest. Ne-au oferit şi nouă câteva dintre informaţiile obţinute. Există un „candidat manciurian", iar ţinta lui este Verwoerd.

Shasa făcu ochii mari.

– Cine este asasinul?

– Nu. Manfred îşi ridică mâinile. Nu se ştie. Chiar dacă rusul era bine poziţionat ierarhic, nu ştia nici el. N-a putut să le spună americanilor decât că asasinul are acces la prim-ministru şi că va acţiona în curând, foarte curând. Ridică paharul de coniac şi agită lichidul maroniu în bolul de cristal. A mai existat doar un mic indiciu. Asasinul a avut probleme de sănătate mintală şi este străin, nu e născut în această ţară.

– Având aceste informaţii l-am putea totuşi identifica, spuse Shasa gânditor. Ai putea să verifici toate persoanele care au acces la prim-ministru.

– S-ar putea, încuviinţă Manfred. Dar ceea ce trebuie să hotărâm – aici, în secret, doar noi doi – e dacă vrem cu adevărat să găsim „candidatul manciurian" şi să îl oprim. Ar fi în interesul ţării noastre să împiedicăm asasinatul?

Shasa vărsă coniacul pe reverul costumului, dar nu păru să observe. Îl privea înmărmurit pe Manfred.

După o lungă pauză, lăsă paharul jos, scoase o batistă de mătase din buzunarul interior şi începu să cureţe băutura vărsată.

– Cine mai ştie despre asta? întrebă el, concentrându-se asupra costumului, fără să îşi ridice privirea.

– Unul dintre ofiţerii mei superiori. Este omul de legătură cu ataşatul militar al Ambasadei americane, care este omul CIA-ului aici.

– Nimeni altcineva?

– Doar eu – şi acum şi tu.

– Ofiţerul tău e un om de încredere?

– Întru totul.

Shasa își ridică în sfârșit privirea.

– Da, acum înțeleg de ce trebuie să îmi anulez plecarea la Londra. Dacă se va întâmpla într-adevăr ceva cu Verwoerd, e esențial să fiu aici la alegerea succesorului.

Își ridică paharul pentru a închina și, după o clipă, Manfred repetă gestul. Băură după toastul tacit, privindu-se unul pe altul în ochi peste buza paharului de cristal.

Pe ringul de dans mai rămăseseră doar două perechi și, cu excepția formației și a servitorilor care făceau curățenie și strângeau scaunele, cortul era gol.

În cele din urmă dirijorul de culoare coborî de pe estradă și se apropie șovăind de Sean.

– Stăpâne, e deja trecut de ora două. Sean îl privi peste capul fetei cu care dansa și omul se făcu mic. Stăpâne, te rog, cântăm de la prânz, aproape paisprezece ore.

Figura amenințătoare a lui Sean se preschimbă dramatic în zâmbetul său copilăros.

– Atunci plecați! Ați fost grozavi, iar asta e pentru voi, băieți. Vârî un fișic mototolit de bacnote în buzunarul de la piept al dirijorului și strigă către celălalt cuplu: Hai, gașcă. Plecăm la Navvies.

Isabella stătea cu chipul lipit de pieptul cămășii lui Lothar, dar ridică veselă privirea.

– Ce bine! exclamă ea. N-am fost niciodată acolo. Bunica spune că e sordid și de o reputație îndoielnică. Să mergem!

Sean împrumutase MG-ul lui Garry, iar Isabella se lună la întrecere cu el în noul ei Alfa Romeo, reușind să se țină după el pe curbele drumului montan. Mergeau bară la bară când intrară pe Buitenkant Street care ducea la faimosul Navigator's Den din zona Bo-kaap din apropierea docurilor. Sean sustrăsese două sticle de whisky de la barul din cort, iar partenera sa îi atârna de gât.

– Să chefuim, sugeră el și își croi drum calea prin mulțimea de marinari și prostituate strânsă la intrarea în clubul de noapte.

Înăuntru era atât de întuneric, încât abia dacă se distingea formația, iar muzica era atât de tare, încât trebuiau să stea unul lângă altul și să strige.

– Ești un frate de milioane, strigă Isabella și se aplecă pentru a-l săruta pe obraz. Tu nu-mi ții predici.

– E viața ta, Bella draga mea, bucură-te de ea – și cheamă-mă pe mine dacă încearcă cineva să te oprească.

Fata se urcă pe genunchii lui Lothar și își vârî nasul în gâtul lui. Partenera lui Sean clacase și se întinsese cât era de lungă pe bancă, cu capul în poala lui Sean, în timp ce acesta, stând alături de Lothar, discuta cu seriozitate. Muzica le acoperea vocile, astfel încât doar cineva care s-ar fi aflat la câțiva pași ar mai fi putut să îi audă.

– Știi că ai încă un dosar destul de voluminos la poliție? întrebă Lothar.

– Nu mă prea mir㠍 recunoscu Sean.

– Îți place să-ți asumi riscuri, nu-i așa? zâmbi Lothar. Ai tupeu și îmi place asta.

– Din câte mai știu și din ce am văzut, nici tu nu duci lipsă de tupeu, zise Sean, zâmbind la rândul său.

– Aș putea să rezolv ca dosarul tău să dispară, se oferi Lothar.

– În schimbul a ceva, fără îndoială.

– Bineînțeles, încuviință Lothar. Nu ți se dă nimic pentru nimic.

– Iar în schimbul unei baligi n-ai să obții decât un stol de muște, râse Sean și umplu din nou paharele cu whisky. Ce vrei de la mine?

– Dacă vei accepta să lucrezi ca agent informativ pentru Departamentul Securității de Stat – omul nostru în Rhodesia – s-ar putea să uităm de micile tale indiscreții.

– De ce nu? acceptă Sean pe loc. Fac totul pentru a râde puțin, iar pericolul e jumătate din distracție.

– Vă rog să nu mai fiți atât de plictisitori, strigă Isabella, lovindu-l pe Lothar peste obraz. Vino și dansează cu mine.

Partenera lui Sean se ridică tremurând și apucă să rostească:

– Mi se face rău.

– Urgență, spuse Sean și o ridică pe picioare, apoi o târî până la toaleta femeilor.

Acolo găsiră alte două femei care își făceau de lucru deasupra singurei chiuvete și care chițăiră la intrarea lor. Nu ne băgați în seamă, doamnelor. Sean își duse partenera în cabină și îi îndreptă capul spre toaletă. Scăpă zgomotos de ceea ce îi crea neplăceri, apoi se ridică și îi zâmbi lui Sean. Grijuliu, el o șterse la gură cu un șervețel de hârtie.

– Cum te simți?

– Acum mă simt mai bine.

– Perfect, atunci hai să mergem undeva ca să petrecem.

– Bine, zise ea, revenindu-și în mod miraculos. Asta am așteptat întreaga seară.

Sean se opri lângă Isabella și Lothar, aflați în aglomerația de pe ringul de dans.

– Noi ne cam cărăm de aici – a intervenit ceva, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

– O să te sun acasă mâine, spuse Lothar. Ca să stabilim detaliile.

– Să nu suni prea devreme, îl sfătui Sean și îi zâmbi surorii lui. Ne vedem mai târziu, Bella, iepurașule.

– Pentru numele lui Dumnezeu, să nu-mi spui să fiu cuminte! îl imploră ea.

– Departe de mine gândul. Sean își luă de braț partenera și coborî scările.

Isabella mai făcu o tură pe ringul de dans, doar cât să îi dea timp lui Sean să dispară, apoi murmură:

– Am dansat destul în noaptea asta, să mergem.

Lothar nu mai văzuse nici o femeie care să ia lucrurile în mâini cu atâta pricepere și fler. Se așeză relaxat în scaunul pasagerului și o privi. Deși fusese o zi lungă, plină de excese, ea era încă proaspătă ca o petală de trandafir acoperită de rouă, iar ochii îi erau limpezi și strălucitori. Era prima englezoaică însă cu care se combinase, iar comportamentul ei dezinvolt și direct îl atrăgea și îl intriga totodată. Datorită educației foarte stricte de

tip calvinist, fetele afrikaander nu s-ar fi oferit niciodată atât de ușor. Totuși, deși îl șoca destul de mult, era, fără îndoială, cea mai drăguță fată pe care o cunoscuse vreodată.

Isabella merse tot înainte în intersecția dintre Paradise Road și Rhodes Drive.

– Trebuia să virezi înspre Weltevreden, îi atrase el atenția, iar ea zâmbi scurt ca un dracușor.

– Dar nu mergem la Weltevreden. De acum încolo ai încăput pe mâinile mele, Lothar De La Rey.

Continuară să meargă de-a lungul coastei, de la Muizenberg înspre port, pe străzile pustii din Simontown, baza navală britanică, și înspre vârful continetului. Acolo unde drumul ocolea o stâncă înaltă de deasupra mării, Isabella ieși de pe drum și opri motorul.

– Vino, îi porunci ea și îi luă mâna trăgându-l înspre faleză. Răsăritul făcea ca cerul să se preschimbe în galben și portocaliu, iar sub ei stâncile se îngrămădeau, formând un golf adăpostit. E frumos aici, șopti Isabella. Unul dintre locurile mele preferate.

– Unde suntem? întrebă Lothar.

– I se spune golful Smitswinkel, îi spuse ea și, ținându-l de mână, îl duse înspre locul unde începea o cărare abruptă care mergea în josul stâncii.

La bază, golful era înconjurat de o potcoavă de nisip argintiu, iar înainte de plajă erau înghesuite la baza stâncii câteva căsuțe încuiate și cu storurile trase. Lumina răsăritului ajungea la ei mătăsoasă și perlată, iar apele golfului străluceau cu sclipirile fumurii ale pietrelor lunii.

Isabella își azvârli pantofii din picioare și coborî spre mal, apoi, fără a-l privi, își trase rochia de pe umeri și o lăsă să cadă pe nisip. Pe dedesubt purta doar o pereche de chiloți de mătase cu dantelă. Rămase pentru câteva clipe cu privirea ațintită de-a lungul golfului, spatele ei era lung având forma gâtului unei superbe vaze, cu mărgelele șirei spinării abia vizibile pe sub pielea ei albă și strălucitoare ca o perlă. Se aplecă apoi pentru a-și da jos chiloții pe care îi coborî până la glezne, lăsându-i apoi pe nisip.

Era dezbrăcată, iar lui Lothar i se tăie respirația în timp ce o privea pășind ușor spre apă, cu coapsele unduindu-se în ritmul lenes al oceanului. Înainta până când apa îi ajunse la talie, apoi se lăsă să alunece, rămânând doar cu capul la suprafață. Atunci se întoarse și îl privi. Provocarea și invitația erau tot atât de clare ca și cum ar fi fost rostite cu glas tare.

Lothar se dezbrăcă la fel de lent. Gol, pătrunse în golf, iar ea se ridică ca să îl întâmpine, cu apa curgându-i în șuvoaie pe pielea goală a umerilor înspre sâni, iar când ajunseră unul lângă celălalt ea își puse brațele în jurul gâtului său.

Se jucă expert cu limba, lăsându-l să simtă cât de caldă și de mătăsoasă îi era gura, iar când văzu cât de mult o dorește scoase un chicot cristalin.

Sunetul îl atâta și o ridică în brațe și o duse în larg, acolo unde apa era prea adâncă pentru ea. Fu obligată să se agațe de el, iar trupul ei părea lipsit de greutate. Părea o marionetă în mâinile lui, neopunând nici un pic de rezistență. Puterea lui părea nelimitată – o făcea să se simtă neajutorată și vulnerabilă, dar îi era recunoscătoare pentru răbdarea lui. Dacă s-ar fi grăbit, ar fi stricat totul. Voia ca tot ceea ce se întâmpla acum să fie cu mult diferit de pipăielile frenetice și de penetrările adesea dureroase de care avusese parte până atunci de la cei trei patru studenți cărora le permisese asta.

Își dădu repede seama că și el știa să o întărâte, lăsând-o să plutească în jurul său, ușoară precum algele în mișcarea blândă a oceanului, în timp ce el rămânea neclintit, refuzând să dea atacul final. În cele din urmă, ea fu cea care nu mai rezistă tensiunii.

Spre deosebire de apa rece care forma vârtejuri în jurul ei, el era asemenea unui tăciune aprins îngropat adânc în corpul ei. Tăria și căldura îi păreau incredibile și țipă cu o plăcere nemaipomenită. Cu nici unul dintre ceilalți băieți nu fusese la fel. De acum înainte asta era tot ce conta, asta căutase în tot acest timp.

Încă lipiți unul de altul se bălăcirâ până la mal, iar în jurul lor dimineața se instaurase cu drepturi depline. Își strânseră hainele grămadă și, goi încă, se îndreptară spre ultima colibă din șir. În timp ce ea își căuta cheia în poșetă, el întrebă:

– Cui îi aparține?

– E una dintre ascunzătorile tatii. Am descoperit-o din întâmplare și el nu știe că am cheia. Reuși să deschidă ușa și îl lăsă să intre în singura încăpere. Prosoape, spuse ea și deschise un dulap. Se șterseră reciproc și făcură din asta un joc, dar atmosfera degajată se preschimbă repede în intenții serioase, iar ea îl trase înspre patul de lângă perete.

– În locurile de unde vin eu bărbatul e cel care are inițiativa, chicoti el.

– Ești un puritan șovinist de modă veche, îi spuse ea.

În timp ce ea se cățăra în pat el văzu că fundul îi era încă de un roz aprins de la apele reci ale golfului; i se păru ceva foarte drăguț și se simți copleșit subit de un val de tandrețe.

– Ești atât de blând, îi șopti ea. Atât de puternic și totuși atât de blând.

Se apropia deja prânzul când li se făcu foame și, purtând doar un vechi tricou de pescuit de-al tatălui ei, Isabella răscoli printre provizii pentru a găsi ceva pentru micul dejun.

– Ce zici de stridii afumate și sparanghel?

– Nu crezi că tatăl tău îți va simți lipsa? întrebă el, în timp ce deschidea conservele.

– Tăticul e ușor de dus de nas. Va crede orice îi voi spune eu. De bunica trebuie să ne ferim, dar am vorbit cu una dintre prietenele mele ca să ne ofere un alibi.

– Aha, deci știai unde se va ajunge? întrebă el.

– Bineînțeles. Își roti ochii înspre el. Tu nu?

Se așezară turcește pe pat cu farfuriile în poală, iar Isabella gustă amestecul.

– E îngrozitor, zise ea, dacă nu aș fi moartă de foame, nici nu m-aș atinge de asta.

– Cât timp vei fi la Londra o vei vedea și pe mama ta, nu? întrebă el, iar mâna Isabellei se opri înainte de a ajunge la gură cu lingura plină.

– De unde știai că voi merge la Londra – și de unde știai că mama mea e acolo?

– Probabil că știu mai multe lucruri despre mama ta decât tine, îi spuse Lothar, iar ea lăsă lingura în farfurie și îl privi cu atenție.

– Ca de exemplu? îl provocă ea.

– Ei bine, de exemplu, mama ta e un dușman înverșunat al acestei țări. Face parte din ANC și din gruparea antiapartheid. Se întâlnește adeseori cu membri ai Partidului Comunist Sud-African. În Londra are un adăpost pentru refugiații politic și pentru teroriștii fugiți.

– Mama mea? Isabella scutură din cap.

– Mama ta a fost profund implicată în complotul pentru distrugerea clădirii parlamentului și a asasinării majorității membrilor acestuia, inclusiv a prim-ministrului, a tatălui tău și a tatălui meu. Isabella scutura încă din cap, dar el continuă fără să i se vadă nimic pe chip, privind-o cu ochii lui aurii, ca de leopard. A fost în mod direct responsabilă de moartea propriului tată, bunicul tău, colonelul Blaine Malcomess. I-a fost complice lui Moses Gama care este acum închis pe viață pentru terorism și crimă, și, dacă nu ar fi scăpat, probabil că acum ar fi în închisoare alături de el.

– Nu, spuse Isabella cu glas stins. Nu pot să cred.

Era stupefiată și tulburată de schimbarea care avusese loc în ceea ce îl privea. Cu doar câteva minute înainte fusese atât de tandru, iar acum era dur și crud, rănind-o cu cuvintele sale.

– De exemplu, știai că mama ta a fost amanta lui Moses Gama și că i-a născut acestuia un fiu? Fratele tău vitreg e un metis oacheș.

– Nu! zise Isabella trăgându-se în spate și scuturând neîncrezătoare din cap. De unde știi toate astea?

– Din mărturia lui Moses Gama. Pot să aranjez să vezi o copie, dar nu cred că e necesar. Îți vei cunoaște mai mult ca sigur fratele bastard în Anglia. Locuiește acolo cu mama ta. Se numește Benjamin Afrika.

Isabella se ridică și își duse farfuria în chicinetă. Aruncă mâncarea în coșul de gunoi și, fără să privească în jur, întrebă:

– De ce îmi spui toate astea?

– Ca să îți înțelegi datoria.

– Dar nu înțeleg. Nu voia nici acum să îl privească.

– Credem că mama ta și cei cu care colaborează plănuiesc o acțiune violentă îndreptată împotriva acestei țări. Nu știm sigur despre ce e vorba. Orice informație despre activitățile lor se va dovedi valoroasă.

Isabella se întoarse ușor și acum îl fixa cu privirea. Chipul îi era palid și îndurerat.

– Vrei să îmi spionez propria mamă?

– Pur și simplu am vrea să aflăm numele celor pe care îi vei întâlni în preajma ei cât timp vei sta în Londra.

Ea nu îl mai asculta. Îl întrerupse:

– Tu ai pus asta la cale. M-ai ales, dar nu pentru că ai fi crezut că sunt atrăgătoare, sau drăguță, sau seducătoare. Ți-ai propus în mod deliberat să mă seduci, a fost singurul motiv.

– Ești frumoasă, nu atrăgătoare. Ești minunată, nu drăguță, spuse el.

– Iar tu ești un nenorocit, un nenorocit fără scrupule și fără inimă.

El se ridicâ și se îndreptă înspre locul unde își atârnase hainele, în spatele ușii.

– Ce vei face? îl întrebă ea.

– Mă voi îmbrăca și voi pleca, îi spuse el.

– De ce?

– Mi-ai spus că sunt un nenorocit.

– Chiar ești. Ochii îi erau inundați de lacrimi. Un nenorocit irezistibil. Lothar, nu pleca, te rog, nu pleca!

*

Isabella se simți ușurată când tatăl ei îi spuse că nu mai putea veni la Londra cu ea și Michael. După ceea ce aflase de la Lothar, întâlnirea după atâția ani cu mama sa ar fi fost îndeajuns de grea fără prezența tatălui ei acolo ca să complice lucrurile și să îi zăpăcească sentimentele. De fapt, încercase să scape chiar ea de voiajul la Londra. Voia să fie aproape de Lothar, dar el fusese cel care insistase ca ea să plece în această călătorie.

– Eu mă voi întoarce la Johannesburg și oricum nu prea o să ne mai vedem, îi spuse el. În afara de asta, este datoria ta și mi-ai dat cuvântul tău.

– Știu că tata mi-ar da un post de PR în compania din Jo'burg. Mi-aș putea lua un apartament și ne-am putea vedea foarte des, adică foarte, foarte des!

– Când te întorci de la Londra, promise el.

Pe Heathrow, pe Isabella și pe Michael îi așteptau trimiși de la Ambasada Africii de Sud și de la biroul din Londra al Companiei de Mine Courtney și o limuzină pentru a-i duce la Dorchester.

– Tata mereu exagerează, remarcă Michael, stânjenit de o astfel de primire. Am fi putut lua un taxi.

– Ce folos să fii un Courney dacă nu te și bucuri de asta, îl contrazise Isabella.

În apartamentul cu vedere spre Hyde Park unde fusese condusă Isabella, o aștepta un buchet imens de flori, cu un bilet:

> Îmi pare rău că nu pot fi cu tine, draga mea. Data viitoare vom colora împreună tot orașul în roșu aprins.
>
> Bătrânul tău tată

Până să-i aducă hamalul bagajele, Isabella deja formase numărul pe care i-l dăduse Tara și i se răspunse la al treilea țârâit.

– Lord Kitchener Hotel, cu ce vă pot ajuta?

Vocea cu accent african într-un oraș nou îi trezi o stranie nostalgie.

– Pot vorbi cu doamna Malcomes, vă rog?

În scrisoare, Tara o atenționase că după divorț revenise la numele de fată.

– Bună, *Mater*. Isabella se străduí să pară cât mai naturală când Tara răspunse la telefon, însă aceasta nu-și stăpâni bucuria.

– Ah, draga mea Bella, unde ești? Este și Mickey cu tine? Cât de repede puteți ajunge aici? Ai adresa, nu? E foarte ușor de găsit.

Isabella se străduia să arate același entuziasm și exaltare ca Michael în timp ce treceau pe străzile Londrei, cu șoferul de taxi care le arăta câteva dintre reperele importante ale orașului, dar simțea o frică nebună la gândul revederii cu mama ei.

Era unul dintre acele hoteluri mici și destul de jerpelite de pe o străduță lăturalnică pornind din Cromwell Road. Doar o parte din firma de neon era aprinsă. THE ORD KITCH strălucea într-un albastru electric, iar pe sticla de pe ușa de la intrare erau lipite emblemele AA și *Routiers* și o grămadă de abțibilduri cu cărți de credit.

Tara năvăli afară pe ușile de sticlă când ei tocmai plăteau taxiul. Întâi îl îmbrățișă pe Michael, dându-i Isabellei câteva clipe să își studieze mama.

Se mai îngrășase, posteriorul ei arăta uriaș în jeanșii spălăciți, iar pieptul îi atârna inform într-un pulover bărbătesc larg.

„E o babă", gândi Isabella îngrozită. Deși Tara nu depusese niciodată mari eforturi pentru înfățișarea ei, avusese totuși mereu un aer proaspăt și îngrijit. Dar acum avea părul cărunt și era evident că avusese o tentativă nesigură de a-l vopsi cu henna pentru a reveni la culoarea originală, dar renunțase. Părul cărunt avea nuanțe de brun-roșcat și roșu aprins, și era răsucit într-un coc neglijent la ceafă, din care ieșiseră smocuri pestrițe.

Trăsăturile ei se lăsaseră într-atât, încât aproape ascundeau structura osoasă care fusese una dintre cele mai de preț calități

ale ei, iar ochii, deşi încă mari şi luminoşi, aveau pielea din jur ridată şi umflată.

În sfârşit îi dădu drumul lui Michael şi se întoarse spre Isabella.

– Fetiţa mea dragă, aproape să nu te recunosc. Ce domnişoară frumoasă te-ai făcut!

Se îmbrăţişară. Isabella îşi aminti cum mirosea mama ei, era una dintre cele mai plăcute amintiri din copilăria ei. Dar femeia aceasta mirosea a parfum floral ieftin, a fum de ţigară şi a varză fiartă şi – Isabellei nu-i veni să creadă – a lenjerie intimă ce nu mai fusese schimbată demult.

Se retrase din îmbrăţişare, dar Tara continuă să o ţină de braţ, şi cu Michael de cealaltă parte îi conduse în hotelul Lord Kitchener. Recepţionerul era un băiat de culoare, şi Isabella îi recunoscu după voce drept cel care îi răspunsese la telefon.

– Phineas e şi el din Cape Town, îl prezentă Tara. Este unul dintre ceilalţi fugari ai noştri. A plecat după tulburările din 1961 şi, ca toţi ceilalţi, nu are de gând să se întoarcă încă acasă. Acum să vă plimb un pic prin Lordy. Râse. Aşa îi zic oaspeţii mei permanenţi – Lordy. M-am gândit să îi schimb numele, este atât de colonial şi de Empire...

Tara sporovăia bucuroasă în timp ce le arăta hotelul. Covoarele de pe holuri erau roase şi uzate, iar camerele aveau lavoare, dar toaletele şi băile erau la comun, situate la capătul fiecărui coridor.

Tara îi prezenta fiecăruia dintre oaspeţii pe care îi întâlneau pe coridoare sau în sălile comune.

– Aceştia sunt fiul şi fiica mea din Cape Town, şi dădeau mâna cu turişti germani şi francezi care nu vorbeau deloc engleză, cu pakistanezi şi chinezi, kenyeni negri şi sud-africani de culoare.

– Unde staţi? vru Tara să afle.

– La Dorchester.

– Desigur, își dădu Tara ochii peste cap. Cu cincizeci de guinee pe zi, plătite din sudoarea muncitorilor din minele Courtney. Asta ar fi ales tatăl vostru. De ce nu v-ați muta tu și Mickey aici? Am două camere drăguțe la ultimul etaj care sunt libere acum. Ați întâlni așa de mulți oameni interesanți și ne-am putea vedea mult mai des.

Isabella se cutremură la gândul de a împărți toaleta de la capătul holului și răspunse înainte ca Michael să accepte.

– Tati s-ar mânia, a plătit deja în avans. În plus, acum știm cum să ajungem, e la o aruncătură de băț cu taxiul.

– Taxiurile, pufni Tara. De ce nu luați autobuzul sau metroul ca oamenii obișnuiți?

Isabella se holbă la ea. Chiar nu înțelegea că ei nu erau oameni obișnuiți? Ei făceau parte din familia Courtney. Era cât pe ce să spună asta, când Michael îi ghici intenția.

– Bineînțeles că ai dreptate, interveni el amabil. Va trebui să ne spui ce autobuz trebuie să luăm și unde să ne dăm jos, *Mater*.

– Mickey, dragul meu, te rog să nu-mi mai spui *Mater*. Este atât de burghez. Spune-mi mami sau Tara, dar nu așa.

– Bine. Va fi un pic ciudat la început, dar OK. O să-ți spun Tara.

– E aproape ora prânzului, anunță Tara veselă. L-am rugat pe bucătar să facă budincă de pâine și unt. Știu că e unul dintre felurile tale preferate, Mickey.

– Nu mi-e așa de foame, *Mater*... Tara, spuse Isabella. E probabil din cauza decalajului de fus orar sau așa ceva, dar...

Michael o ciupi tare.

– Ce drăguț, Tara, ne-ar face mare plăcere să stăm la masă.

– Trebuie doar să arunc o privire în bucătărie, să mă asigur că totul e sub control. Haideți cu mine.

Când intrară în bucătărie, un copil alergă spre Tara. Cu siguranță îl ajutase pe bucătarul irlandez, pentru că mâinile îi erau albe de făină până la coate. Tara îl îmbrățișă bucuroasă, nepăsătoare la făina care se lua pe puloverul ei.

O claie de păr creț încurcat îi acoperea creștetul, iar pielea era de culoarea caramelului. Avea ochii foarte mari și negri și trăsături de golănaș pline de farmec. Îi aminti Isabellei de unul dintre zecile de copii ai muncitorilor de pe moșia din Weltevreden. Îi zâmbi, iar el îi răspunse cu un rânjet obraznic, dar prietenos.

– El e Benjamin, zise Tara. Iar ei, Benjamin, sunt fratele și sora ta – Mickey și Isabella.

Isabella se uită fix la băiat. Încercase să nu țină seama și să uite tot ce îi spusese Lothar, și, într-o oarecare măsură, chiar reușise. Dar acum, totul revenea cu iuțeală, și cuvintele îi vuiau în urechi ca apele unui potop.

„Fratele tău vitreg e un metis oacheș", îi spusese Lothar și ei îi venea să țipe. „Cum ai putut, *Mater*, cum ai putut să ne faci așa ceva?" Dar Michael își revenise din evidența sa surpriză și acum îi întinsese mâna copilului.

– Bună, Ben, zise el. E foarte bine că suntem frați, dar ce-ai zice ca noi doi să fim și prieteni?

– Hei, mi-ar plăcea, acceptă Benjamin pe loc, vorbind cu un accent clar din sudul Londrei, ceea ce spori panica și confuzia Isabellei.

Isabella de-abia dacă rosti câteva cuvinte în timpul prânzului. Supa de mazăre era îngroșată cu făină nefiartă care se lipea de cerul gurii. Friptura arăta oribil în sosul gros, iar varza fusese gătită până devenise roz.

Stătură la masă cu Phineas, recepționerul, și alți cinci oaspeți ai Tarei, toți expatriați sud-africani de culoare, iar conversația zgomotoasă avu loc aproape în întregime în argou de stânga. Guvernul în care era ministru preaiubitul tată al Isabellei era mereu numit „regimul rasist", iar Michael li se alătură bucuros în discuția despre redistribuirea averii și retrocedarea pământurilor celor care-l lucraseră după câștigarea revoluției și instaurarea Republicii Democrate Populare Azania. Isabellei îi venea să țipe la el. „La naiba, Mickey, ei vorbesc despre Weltevreden

și despre mina Silver River. Aceștia sunt teroriști și revoluționari, iar singurul lor țel este să ne distrugă pe noi și lumea noastră."

Când se servi budinca, nu se mai putu abține.

– Îmi pare rău, Tara, șopti ea, am o durere cumplită de cap, și trebuie neapărat să mă întorc la Dorchester și să mă întind puțin.

Era atât de palidă și tulburată, încât Tara se împotrivi doar de formă și scoase câteva sunete de îngrijorare. Isabella refuză să o conducă Michael.

– Nu vreau să vă stric distracția. Nu ai-văzut-o pe *Mater* – Tara – de o groază de vreme. O să iau un taxi.

Poate chiar se simțea slăbită din cauza extenuării, dar în taxi se pomeni plângând de supărare, rușine și furie.

– La naiba cu ea! Să se ducă dracului! șopti ea. Ne-a făcut de rușine și ne-a dezonorat pe toți, pe tata, pe Nana și pe mine și pe toată familia.

De cum ajunse în camera ei, încuie ușa și se aruncă în pat întinzând mâna spre telefon.

– Centrala, vreau o convorbire la Johannesburg, în Africa de Sud. Citi numărul din agendă.

Întârzierea fu de mai puțin de o jumătate de ceas.

– Sediul poliției, Departamentul Securității de Stat, se auzi un minunat și familiar accent afrikaans.

– Aș vrea să vorbesc cu colonelul Lothar De La Rey.

– De La Rey.

În ciuda miilor de kilometri care îi despărțeau, vocea lui era vioaie și clară, iar în mintea ei îl revăzu gol pe plajă, în zori, ca o statuie a unui atlet grec, dar cu ochi aurii strălucitori.

– Doamne, Lothie, ce dor îmi e de tine, șopti ea. Vreau să mă întorc acasă, nu-mi place deloc aici.

El vorbi încet, liniștind-o și consolând-o.

– Povestește-mi, îi porunci el, după ce ea se calmă.

– Ai avut dreptate. Tot ce mi-ai zis este adevărat, chiar şi bastardul ăla cafeniu, iar oamenii sunt toţi revoluţionari şi terorişti. Ce vrei să fac, Lothie? Fac orice îmi spui.

– Vreau să rămâi acolo şi să rezişti următoarele două săptămâni. Poţi să mă suni în fiecare zi, dar trebuie să rămâi acolo. Promite-mi, Bella.

– Bine, dar, Doamne, ce dor îmi e de tine şi de casă.

– Ascultă, Bella, vreau să mergi la Ambasada Africii de Sud cu prima ocazie. Să nu ştie nimeni, nici măcar fratele tău Michael. Întreabă de colonelul Van Vuuren, ataşatul militar. El îţi va arăta fotografii şi îţi va cere să îi identifici pe oamenii pe care îi întâlneşti.

– Bine, Lothie, dar eu ţi-am zis deja de două ori ce dor îmi e de tine, iar tu, porcule, nu spui nimic.

– M-am gândit la tine în fiecare zi de când ai plecat, spuse Lothar. Eşti frumoasă, amuzantă şi mă faci să râd.

– Nu te opri, îl rugă Isabella. Continuă aşa.

Adrian Van Vuuren era un unchiaş solid care arăta mai mult ca un fermier prietenos decât ca un angajat al Serviciilor Secrete. O duse în biroul ambasadorului şi o prezentă Excelenţei Sale, care îl cunoştea bine pe Shasa, şi vorbiră câteva minute. Excelenţa Sa o invită pe Isabella la curse la Ascot sâmbăta următoare.

– Domnişoara Courtney ne ajută cu ceva acum, Excelenţa Voastră, interveni colonelul Van Vuuren. Ar fi probabil înţelept să nu afişaţi în public legăturile ei cu ambasada.

– Foarte bine, acceptă amabasadorul cu părere de rău. Dar trebuie să veniţi cu noi la prânz, domnişoară Courtney. Nu se întâmplă deseori să avem o fată atât de drăguţă cu noi.

Van Vuuren îi arătă pe scurt ambasada şi lucrările nepreţuite de artă, în final oprindu-se în biroul său de la etajul trei.

– Acum, draga mea, avem ceva de lucru pentru tine.

O grămadă de albume erau puse unul peste altul pe birou, fiecare dintre ele plin cu poze de bărbaţi şi femei. Se aşezară

unul lângă altul și Van Vuuren dădea paginile, arătându-i fețele unor oameni pe care ea îi întâlnise la hotelul Lord Kitchner.

– Ne ușurezi munca dacă le știi numele, remarcă Van Vuuren, și se opri la fotografia lui Phineas, recepționerul de la hotel.

– Da, el e, confirmă Isabella, și Van Vuuren se uită la datele lui într-un registru separat.

– Phineas Mophoso. Născut în 1941. Membru PAC. Condamnat pentru violență publică la 16 mai 1961. A încălcat condițiile de eliberare pe cauțiune. Emigrat ilegal la sfârșitul lui 1961. În prezent se crede că se află în Marea Britanie. Un pește mic, mormăi Van Vuuren, dar peștii mici se însoțesc adesea cu cei mari.

Se oferi să o trimită la Dorchester cu o mașină a ambasadei.

– Mulțumesc, dar o să merg pe jos.

Luă ceaiul singură la Fortnum & Masons, iar când se întoarse la hotel, Michael era nebun de îngrijorare.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Mickey, nu mai sunt un copil. Pot să am grijă de mine. Pur și simplu am avut chef să explorez orașul de una singură.

– *Mater* dă o petrecere pentru noi la Lord Kitchener în seara asta. Vrea să ajungem acolo înainte de șase.

– Vrei să zici Tara, nu *Mater*, și Lordy, nu Lord Kitchener. Nu mai fi atât de burghez și colonial, Mickey dragă.

Cel puțin cincizeci de oameni se înghesuiau în salonul de la Lordy la petrecerea dată de Tara, care le puse la dispoziție cantități nelimitate de bitter la draft și vin roșu de Spania ca să poată înghiți gustările de neuitat ale bucătarului irlandez. Michael intră în spiritul petrecerii. Era tot timpul în centrul vreunui grup zgomotos. Isabella se retrase într-un colț al sălii și afișă o aroganță distantă și glacială pentru a descuraja orice abordare familiară din partea celorlalți oaspeți, dar în același timp reținând numele și fețele lor când Tara îi prezenta.

După prima oră, atmosfera claustrofobică și plină de fum și zgomotul conversațiilor alimentate de poșirca spaniolă a Tarei deveniră insuportabile, iar Isabella își simți ochii nisipoși, și tâmplele începură să-i pulseze dureros. Tara dispăruse, dar Michael încă se distra.

– Mi-am făcut datoria patriotică în seara asta, se hotărî, și se retrase spre ușă având grijă ca Michael să nu observe plecarea ei.

Când trecu pe lângă recepția părăsită, auzi voci din spatele ușii de sticlă de la biroul Tarei, și avu mustrări de conștiință.

„Nu pot să plec fără să îi mulțumesc lui *Mater*, se hotărî. A fost o petrecere îngrozitoare, dar a depus multe eforturi și eu sunt unul din oaspeții de onoare."

Se strecură în spatele recepției și era pe punctul de a ciocăni la ușă când auzi vocea mamei ei.

– Dar, tovarășe, nu mă așteptam să sosiți în noaptea aceasta.

Cuvintele erau obișnuite, dar tonul cu care le rostise Tara, nu. Era mai mult decât agitată, îi era frică, cumplit de frică.

Vocea unui bărbat răspunse, dar era atât de joasă și răgușită, încât Isabella nu înțelese nimic.

– Dar sunt copiii mei, spuse apoi Tara. Totul e în siguranță.

De data aceasta, răspunsul bărbatului fu mai clar.

– Nimic nu e vreodată în siguranță, spuse el. Ei sunt și copiii soțului tău, iar soțul tău este membru al regimului rasist fascist. Vom pleca acum și ne vom întoarce după ce pleacă ei.

Isabella reacționă instinctiv. Țâșni înapoi în hol și ieși pe ușa de sticlă a hotelului. Pe strada îngustă erau înșiruite mașini parcate, una dintre ele fiind o camionetă închisă la culoare îndeajuns de înaltă ca să îi ofere paravan. Se ascunse în spatele ei.

După câteva minute, doi bărbați ieșiră în urma ei. Amândoi purtau impermeabile închise la culoare, dar aveau capul descoperit. Porniră în pas alert, mergând unul lângă altul spre Cromwell Road, iar când ajunseră în dreptul camionetei de care se sprijinea ea, lumina felinarelor le dezvălui chipurile.

Bărbatul dinspre ea era negru, cu o figură puternică şi hotărâtă, nas lat şi buze groase africane. Însoţitorul său era alb şi mult mai în vârstă. Era palid ca varul şi avea aceeaşi înfăţişare amorfă. Avea părul lins, negru şi fără viaţă care îi atârna pe frunte, iar ochii îi erau negri şi insondabili ca smoala, şi Isabella înţelese de ce îi era frică mamei ei. Acesta era un bărbat care inspira frică.

Colonelul Van Vuuren stătea lângă ea la biroul lui cu grămada de albume în faţa lor.

– E alb. Ceea ce ne uşurează nouă munca, spuse el în timp ce alegea un album. Aceştia sunt toţi albi, explică el. Îi avem pe toţi aici. Chiar şi pe cei aflaţi în închisoare, precum Bram Fischer.

Îi găsi fotografia pe a treia pagină.

– El este.

– Esti sigură? întrebă Van Vuuren. Nu e o fotografie foarte clară.

Fusese făcută cu siguranţă în timp ce acesta se urca într-o maşină, pentru că în fundal era o stradă. Se uita înapoi, şi aproape tot corpul îi era ascuns de portiera deschisă a maşinii, iar mişcarea îi făcuse trăsăturile puţin neclare.

– Da. Sigur e el, repetă Isabella. Nu aş putea să confund vreodată ochii aceştia.

Van Vuuren citi din registrul separat.

– Fotografia a fost făcută în Berlinul de Est de către CIA, acum doi ani. Este o pasăre şireată, aceasta e singura fotografie pe care o avem. Se numeşte Joe Cicero. Este secretarul general al Partidului Comunist Sud-African şi colonel în KGB. Este şeful de stat-major al aripei militare interzise a ANC, *Umkhonto we Sizwe*. Van Vuuren zâmbi. Aşadar, draga mea, peştele cel mare a sosit. Acum trebuie să încercăm să îl identificăm pe însoţitorul său. Asta nu va fi aşa uşor.

Le luă aproape două ore. Isabella răsfoia încet albumele. Când termină un teanc, asistenta lui Van Vuuren îi mai aduse un

braţ plin şi o luă de la început. Van Vuuren stătea răbdător lângă ea, trimiţând după cafea şi încurajând-o cu câte un zâmbet sau câte un cuvânt, când ea îi făcu un semn.

– Gata. Isabella îşi îndreptă în sfârşit spatele. El este.

– Ai fost minunată. Mulţumesc.

Van Vuuren luă registrul şi se uită la *curriculum vitae* al omului din fotografie.

– Raleigh Tabaka, citi el cu voce tare. Secretarul organizaţiei din Vaal a PAC şi membru *Poqo*. Organizatorul atacului de la secţia de poliţie din Sharpeville. A dispărut cu trei ani în urmă înainte să poată fi reţinut. De atunci au circulat zvonuri că fusese văzut în tabere de antrenament din Maroc şi Germania de Est. Este considerat un terorist antrenat şi periculos. Doi peşti mari dintr-un foc. Acum, dacă am putea afla ce pun la cale!

Tara Courtney mai rămase mult timp după terminarea petrecerii. Ultimii oaspeţi ieşiseră clătinându-se pe uşile din sticlă, iar Michael o sărutase de noapte bună şi plecase să găsească un taxi pe Cromwell Road.

De prima dată de când îl întâlnise, îl asociase pe Joe Cicero cu pericolul, suferinţa şi pierderea. Era mereu învăluit într-o aură de mister şi răutate imperturbabilă. O îngrozea. Pe bărbatul care îl însoţea îl întâlnise prima dată în noaptea aceea. Joe Cicero i-l prezentase drept Raleigh, dar Tara simţi imediat o empatie deosebită pentru el. Deşi era mult mai tânăr, îi amintea foarte mult de Moses al ei. Avea aceeaşi intensitate mocnită şi prezenţă irezistibilă, acelaşi aer maiestuos întunecat şi autoritar.

Se întoarseră puţin după două noaptea, iar Tara le dădu drumul şi îi conduse în camera ei din spatele hotelului.

– Raleigh va sta cu tine în următoarele două sau trei săptămâni, după care se va întoarce în Africa de Sud. Îi vei da tot ce îţi cere, mai ales informaţii.

– Da, tovarășe, șopti Tara. Deși ea era proprietarul înregistrat și cu acte al hotelului, banii pentru achiziție proveniseră de la Joe Cicero, iar ea primea ordine direct de la el.

– Raleigh este nepotul lui Moses Gama, spuse Joe, privind-o cu atenție cu acei ochi negri lipsiți de expresie când ea se întoarse spre bărbatul mai tânăr.

– O, Raleigh, nu mi-am dat seama. E aproape ca și cum am fi aceeași familie. Moses este tatăl fiului meu, Benjamin.

– Da, răspunse Raleigh, știu asta. Tocmai de aceea pot să îți spun obiectivul misiunii mele în Africa de Sud. Devotamentul tău este demonstrat și de necontestat. Mă întorc în Africa pentru a-l elibera pe soțul tău și unchiul meu, Moses Gama, din închisoarea regimului rasist fascist Verwoerd, pentru a conduce revoluția democratică a poporului nostru.

Bucuria ei creștea pe măsură ce începea să înțeleagă. Se apropie de Raleigh Tabaka și îl îmbrățișă, plângând de fericire.

– Îți voi da orice ai nevoie ca să reușești, șopti ea printre lacrimi. Chiar și viața mea.

Jakobus Stander avea doar două cursuri vineri dimineață, iar ultimul se termina la 11.30. Plecă din campusul Universității Witwatersrand imediat după curs și luă autobuzul până în Hillbrow. Era un drum de doar cincisprezece minute, așa că ajunse la apartamentul său puțin după ora douăsprezece.

Valiza se afla în continuare pe măsuța joasă de cafea unde o lăsase în seara anterioară, după ce terminase lucrul la ea. Era o valiză maro obișnuită din imitație de piele cu un lacăt din metal.

Rămase uitându-se fix la ea cu ochii spălăciți de culoarea topazului. În afara ochilor, era un tânăr întru nimic remarcabil. Deși înalt, era prea slab, iar pantalonii gri din flanel atârnau pe el. Avea părul lung, plin de mătreață, atârnându-i peste guler, iar coatele jachetei largi și maro din catifea reiată erau peticite cu piele. În loc de cravată purta un pulover pe gât. Aceasta era uniforma neîngrijită a intelectualului de stânga adoptată chiar și de

profesorul de la Catedra de sociologie, unde Jakobus era lector senior.

Fără să își scoată jacheta, se așeză pe patul îngust și privi fix valiza.

„Sunt unul dintre ultimii rămași, se gândi el. Totul a rămas în seama mea acum. I-au luat pe Baruch și pe Randy, și pe Berny – sunt complet singur."

Chiar și în vremurile bune fuseseră mai puțin de cincizeci. Un grup mic de patrioți adevărați, campioni ai proletariatului, aproape toți albi și tineri, angajați ai liberalilor tineri sau studenți și membri ai facultății implicați în politică studențească radicală la universitățile vorbitoare de engleză din Cape Town sau Witwatersrand. Kobus fusese singurul afrikaander din rândurile lor.

La început, se numiseră Comitetul Național de Eliberare, iar metodele lor erau mai sofisticate decât *Umkhonto we Sizwe* și grupul Rivonia. Folosiseră dinamită și dispozitive cu sincronizare electrică, și avuseseră multe succese încurajatoare. Distruseseră substații energetice și sisteme de schimbare a macazurilor feroviare, chiar și un baraj, iar după triumful din acele vremuri s-au redenumit Mișcarea Africană de Rezistență.

În cele din urmă fuseseră distruși exact ca și Mandela și grupul Rivonia, din cauza ineficienței propriului sistem de protecție și a incapacității membrilor capturați de securitate de a rezista interogatoriilor.

El era unul dintre ultimii rămași, dar știa că orele de libertate îi erau numărate. Securitatea îl luase pe Berny cu două zile în urmă și până acum trebuie să fi vorbit. Berny nu avea nimic eroic, era o creatură mică, palidă și nervoasă, prea moale pentru cauză. Jakobus se opusese recrutării lui, dar acum era prea târziu. Departamentul Securității de Stat îl avea pe Berny și Berny îi știa numele. Mai era foarte puțin timp, dar el încă amâna. Se uită la ceas. Era aproape ora unu. Mama lui ar trebui să fie deja acasă, pregătind prânzul pentru tatăl lui. Ridică receptorul.

Sarah Stander era aplecată deasupra aragazului. Se simțea istovită și descurajată, dar zilele acestea mereu părea obosită. Telefonul sună și ea dădu focul mai încet, își șterse mâinile pe șort și se îndreptă spre biroul soțului ei.

Camera era căptușită cu rafturi cu cărți de drept prăfuite care odinioară reprezentaseră pentru ea o promisiune de speranță, un simbol al succesului și progresului, dar acum păreau a fi piedicile care îi lega pe Roelf și pe ea de sărăcie și mediocritate.

Ridică receptorul.

– Alo. Aici *Mevrou* Stander.

– Mamă, răspunse Jakobus, și ea suspină de bucurie.

– Băiatul meu, unde ești? dar răspunsul lui o descurajă din nou.

– În apartamentul din Johannesburg, mamă.

Adică la mii de kilometri depărtare, iar ea se topea de dorul lui.

– Speram să fii...

– Mamă, o întrerupse el. Trebuia să vorbesc cu tine. Trebuia să îți explic. Ceva îngrozitor e pe cale să se întâmple. Voiam să îți spun... nu vreau să fii supărată pe mine, nu vreau să mă urăști.

– Niciodată, strigă ea. Te iubesc prea mult, băiatul meu...

– Nu vreau ca tu și Papa să suferiți. Ce fac eu nu este vina voastră. Vă rog să înțelegeți și să mă iertați.

– Kobus, fiule, ce s-a întâmplat? Nu înțeleg ce spui.

– Mamă, nu pot să-ți spun. Vei înțelege în curând. Vă iubesc pe tine și pe tata, vă rog să țineți minte asta.

– Kobus, strigă ea. Kobus!

Dar el pusese receptorul în furcă și se auzi apoi doar tonul legăturii întrerupte.

Înnebunită, sună la centrală și ceru să i se facă legătura înapoi. De-abia după cincisprezece minute operatorul o sună.

– Nu răspunde nimeni la numărul din Johannesburg.

Sarah era deznădăjduită. Se fâțâi de colo până colo în bucătărie, uită de tot de masa de prânz, răsuci șorțul cu degetele,

încercând cu disperare să găsească o cale de a vorbi cu fiul ei. Când soțul ei intră pe ușă, se năpusti pe hol și îl luă în brațe, spunându-și temerile.

– Manie! zise Roelf, o să-l sun pe el. Poate trimite pe unul dintre oamenii lui la apartamentul lui Kobus.

– Cum de nu m-am gândit la asta? suspină Sarah.

Secretara lui Manfred de la minister le zise că acesta nu era disponibil până luni dimineață.

– Ce ne facem acum? Roelf era la fel de îngrijorat ca și ea.

– Lothie, se lumină Sarah la față. Lucrează la poliția din Johannesburg. Sună-l pe Lothie, el va ști ce să facă.

Jakobus Stander puse receptorul în furcă și sări în picioare. Știa că acum trebuia să acționeze rapid și cu hotărâre. Deja irosise prea mult timp, în curând aveau să vină după el.

Ridică valiza și plecă din apartament, încuind ușa. Coborî cu liftul, ținând în continuare valiza grea, deși mânerul îi tăia degetele. Mai erau două fete în lift. Îl ignorară, vorbind una cu alta până ajunseră jos. Le privea pe ascuns. „Ați putea fi voi, gândi el. Ar putea fi oricine."

Fetele ieșiră din lift înaintea lui și el le urmă încet, mergând aplecat într-o parte din cauza greutății valizei maro.

Luă autobuzul de la colț și se așeză pe locul cel mai apropiat de ușă, punând valiza pe locul de lângă el, dar rămase cu mâna strânsă pe mânerul ei tot drumul.

Autobuzul se opri în fața intrării laterale a gării din Johannesburg și Jakobus fu primul care coborî. Trăgând după el valiza, se îndreptă spre intrarea în gară, dar picioarele începură să i se înmoaie și gura i se uscă de spaimă. La intrare se afla un polițist și, cum Jakobus ezită, acesta se uită direct la el. Jakobus vru să lase jos valiza și să alerge înapoi la autobuzul care se punea în mișcare în spatele lui, dar ceilalți pasageri îl împinseră înainte ca pe o frunză moartă într-un șuvoi.

Nu vru să surprindă privirea poliţistului. Înaintă târşâindu-şi picioarele, cu capul plecat, concentrându-se asupra călcâielor grăsanei cu pantofi albi din faţa lui. Ridică privirea când ajunse la acelaşi nivel cu porţile gării, iar poliţistul se îndepărta de el, cu mâinile strânse uşor la spate. Lui Jakobus i se înmuiaseră picioarele şi se simţi atât de uşurat, încât crezu că o să i se facă rău. Îşi reţinu greaţa şi continuă să meargă alături de ceilalţi navetişti.

În mijlocul sălii, sub luminatorul de sticlă înalt şi boltit se afla un iaz cu peştişori aurii înconjurat de bănci din lemn. Deşi majoritatea băncilor erau ocupate de călătorii care se odihneau câteva minute între trenuri sau aşteptându-şi prietenii, la capătul uneia era un loc şi pentru Jakobus.

Se aşeză şi puse valiza între picioare. Transpira din greu şi de-abia putea să respire. Era asaltat de valuri de greaţă şi simţea un gust amar în gât.

Îşi şterse faţa cu batista şi continuă să înghită cu greu până când îşi redobândi stăpânirea de sine. Apoi se uită în jur. Celelalte bănci erau încă aglomerate. Pe mijlocul băncii din faţa lui era o mamă cu două fete. Cea mai mică era încă în scutece, şi stătea în poala femeii cu o suzetă în gură. Fata mai mare avea picioare şi braţe subţiri bronzate şi o jupă cu volane se vedea de sub fustiţa scurtă. Se sprijini de mama ei, sugând o acadea care îi colorase gura în roşu aprins.

Peste tot în jurul lui era o mulţime de oameni, care veneau şi coborau pe treptele largi ce duceau în stradă. Ca nişte coloane de furnici, se împrăştiau ca să ajungă pe peroane separate, megafoanele îi bombardau cu informaţii despre sosirea şi plecarea trenurilor, iar pufăitul locomotivelor cu aburi răsuna în bolţile înalte din sticlă sub care stătea Jakobus.

Se uită în jos la valiză dintre picioarele lui. Făcuse o gaură ca de ac prin imitaţia de piele. O bucată dintr-o coardă de pian ieşea prin deschizătură, iar la capătul ei fixase un inel de alamă pentru perdele, pe care îl lipise cu bandă adezivă lângă mâner.

Acum dezlipi banda adezivă cu unghiile. Își bagă degetul prin inelul de alamă și trase încet de fir. Se auzi un clic înăbușit din interiorul valizei. El tresări vinovat și se uită iar în jurul lui. Fetița cu acadeaua în gură îl urmărise cu privirea. Ea îi zâmbi și se cuibări rușinoasă mai aproape de mama ei.

Jakobus împinse încet cu călcâiele valiza sub banca pe care stătea. Apoi se ridică și iuți pasul spre toaleta bărbaților din capătul îndepărtat al sălii. Stătu în fața unuia dintre pisoarele de porțelan uitându-se la ceas. Era două și zece minute. Își încheie fermoarul și ieși din toaletă.

Mama cu cele două fete stăteau încă acolo, iar valiza maro se afla sub banca de vizavi. Când trecu, fata îl recunoscu și îi zâmbi din nou. Nu îi răspunse la zâmbet și urcă pe scări, înspre stradă. Merse spre Langham Hotel și intră în bar. Acolo ceru o bere rece Castle pe care o bău încet la bar, uitându-se la ceas la fiecare câteva minute. Se întrebă dacă mama cu cele două fete plecaseră sau stăteau încă pe bancă.

Sălbăticia exploziei îl șocă. Se afla aproape la un cvartal distanță, dar explozia îi dărâmă paharul și restul de bere se vărsă pe bar. Toți oamenii din local fură cuprinși de spaimă. Bărbații înjurau de mirare și uimire și dădură buzna afară.

Jakobus îi urmă în stradă. Traficul fusese oprit, iar oamenii se înghesuiau afară din clădiri bolcând trotuarele. Din intrarea în gară se ridica un nor de praf și fum, iar prin el se împleticeau siluete vagi acoperite cu praf, cu hainele zdrențuite. Undeva o femeie începu să țipe, și în jurul ei lumea se agita cu întrebări.

– Ce e? Ce s-a întâmplat?

Jakobus se întoarse și se îndepărtă. Auzi sirenele mașinilor de poliție și de pompieri care se apropiau, dar nu se uită în urmă.

– Nu, *Tannie* Sarie, nu l-am văzut pe Kobus de când ne-am întâlnit ultima dată la Waterkloof.

Lothar De La Rey încerca să fie răbdător. Familia Stander erau prieteni vechi cu părinții lui și el petrecuse în copilărie

multe vacanțe fericite la casa de la ferma Stander de la mare. Asta înainte ca *Oom* Roelf să fie forțat să își vândă ferma.

– Da, da, *Tannie*. Știu, dar Kobus și cu mine trăim în lumi diferite acum. Știu cât de îngrijorată trebuie să fii. Da, desigur.

Lothar vorbea la telefon în biroul său din complexul din Marshall Square, și se uita la ceas ascultând vocea plângătoare a lui Sarah Stander. Era puțin înainte de ora două.

– La ce oră te-a sunat? întrebă Lothar, și îi ascultă răspunsul. Deci acum o oră. De unde a zis că vorbește? Bine, *Tannie*, care e adresa din Hillbrow?

O scrise în grabă pe un carnețel din fața lui.

– Acum spune-mi, Tannie, ce ți-a spus exact. Că era ceva îngrozitor și că trebuie să îl iertați? De acord, nu prea sună bine. Sinucidere? Nu, *Tannie* Sarie, sunt sigură că nu asta a vrut să spună, dar voi trimite pe unul dintre oamenii mei la apartament să verifice. De ce nu suni la universitate între timp?

Alt telefon de pe birou sună, dar el îl ignoră.

– Și ce-au zis cei de la universitate? întrebă. Bine, *Tannie*, vă sun pe tine și pe *Oom* Roelf de îndată ce am veşti.

Acum sunau toate cele trei telefoane, iar căpitanul Lourens, asistentul lui, îi făcea disperat semne din ușa biroului.

– Da, înțeleg, *Tannie* Sarie. Da, promit să vă sun. Dar trebuie să închid acum.

Lothar puse receptorul în furcă și se uită la Lourens.

– *Ja*, ce-i omule?

– O explozie la gara centrală. Se pare că a fost o bombă.

Lothar sări în picioare și își înșfăcă jacheta.

– Victime? întrebă el.

– Sunt cadavre și sânge peste tot.

– Nenorociții, zise Lothar cu amărăciune.

Pe stradă se interzisese accesul. Lăsară mașina de poliție la barieră, iar Lothar, care era îmbrăcat în civil, își arătă legitimația și sergentul îl salută. Erau cinci ambulanțe parcate în fața gării, cu luminile de avertizare pornite.

Lothar se opri în capul scărilor ce duceau în sala principală. Dezastrul era îngrozitor. Sticla luminatorului boltit se spărsese şi acoperise podeaua de marmură care strălucea ca un câmp de cristale de gheaţă.

Restaurantul fusese transformat într-un punct de prim-ajutor, iar medicii în halate albe şi echipajele de ambulanţă aveau mult de lucru. Brancardierii cărau pe scări încărcăturile sinistre până la maşinile în aşteptare.

Ofiţerul însărcinat cu investigaţia era un maior din Marshall Square. Oamenii lui deja căutau printre ruine, lucrând metodic, aşezaţi într-o linie de-a lungul sălii. Îl recunoscu pe Lothar şi îi făcu semn cu capul. Când Lothar se duse spre el, sticla scârţâi sub picioarele lui.

– Câţi morţi? întrebă el direct.

– Am fost incredibil de norocoşi, colonele. Aproape patruzeci de răniţi, mai ales de la bucăţile de sticlă spartă, dar un singur mort.

Se aplecă şi trase folia de plastic de la picioarele lui.

Sub ea zăcea o fetiţă într-o rochie scurtă cu o jupă din dantelă cu volane. Ambele picioare şi o mână îi fuseseră distruse în explozie, iar rochia era plină de sânge.

– Mama ei şi-a pierdut amândoi ochii, iar surioara ei va pierde un braţ, spuse maiorul, iar Lothar văzu că faţa copilului rămăsese intactă, în mod miraculos. Părea că doarme. Gura era de un roşu aprins de la zahărul lipicios iar mâna ce-i rămăsese încă mai ţine băţul de la acadeaua pe jumătate mâncată.

– Lourens, zise Lothar încet asistentului său. Sună la arhivă. Foloseşte telefonul din restaurant. Spune-le că vreau o listă completă pe birou când mă întorc. Vreau numele fiecărui radical alb cunoscut. Sigur a fost un alb în partea asta a gării.

Îl privi pe Lourens traversând sala, apoi se uită jos la corpul mititel de sub folia de plastic.

– Îl voi prinde pe nenorocitul care a făcut asta, şopti el. Ăsta nu va scăpa.

Oamenii săi îl aşteptau când se întoarse la birou, patruzeci de minute mai târziu. Deja cercetaseră lista computerizată şi verificaseră numele celor aflaţi în detenţie, în exil sau pe al celor care se presupunea că se aflau în afara zonei Witwatersrand.

Rămâneau 396 de suspecţi. Erau în ordine alfabetică şi se făcuse aproape ora patru până ajunseseră la litera S. Când Lothar dădu ultima pagină tipărită, un nume îi sări în ochi:

STANDER, JAKOBUS PETRUS

În acelaşi moment, vocea plângătoare a lui Sarah Stander îi răsună în urechi.

– Stander, zise el rece. E adăugat recent.

Ultima dată verificase lista cu douăzeci şi patru de ore înainte. Era unul dintre cele mai importante instrumente din meseria lui, numele de pe listă îi erau atât de cunoscute încât putea vedea clar în minte faţa fiecăruia. Numele lui Kobus nu fusese pe listă ultima dată.

Căpitanul Lourens sună la arhivă şi vorbi cu funcţionarul de acolo, întorcându-se la Lothar după ce puse receptorul în furcă.

– Numele lui Stander a fost obţinut dintr-un interogatoriu al unui membru din Mişcarea Africană de Rezistenţă, Bernard Fisher, arestat pe 5, acum două zile. Stander este lector la Wits University.

– Ştiu cine e. Lothar ieşi din biroul operaţional, intră în biroul personal şi rupse prima pagina a blocului de foi. Şi ştiu şi unde e. Scoase pistolul de calibru 38 din tocul de la umăr şi-i verifică încărcătura în timp ce dădea ordine. Vreau patru unităţi din Brigada Zburătoare şi o echipă specială cu veste antiglonţ şi puşti. Şi vreau şi fotografii cu victimele exploziei, cu faţa...

Apartamentul era la etajul cinci, la capătul unei galerii lungi deschise. Lothar îşi dispuse oamenii la fiecare scară şi la cele două ieşiri de urgenţă, la lift şi în holul principal. El şi Lourens

urcară împreună cu echipa specială, şi toţi se aşezară tiptil pe poziţie.

Cu pistolul pregătit în mâna dreaptă, cu spatele la perete, la distanţă de uşă, se întinse şi apăsă soneria.

Nu răspunse nimeni. Sună din nou, toţi aşteptând încordaţi. Tăcerea se prelungi. Lothar se întinse să sune a treia oară, când se auziră paşi uşori şi şovăielnici în spatele uşii.

– Cine e? întrebă cineva gâfâind.

– Kobus, sunt eu, Lothie.

– *Liewe Here!* Dumnezeule! şi sunetul paşilor grăbiţi se afundă înapoi în apartament.

– Acum! spuse Lothar, iar un membru al echipei speciale făcu un pas spre uşă cu ciocanul de cinci kilograme. Încuietoarea se sparse de la prima lovitură, iar uşa se prăbuşi din balamale.

Lothar intră primul. Sufrageria era goală şi alergă direct în dormitor.

– *Pasop!* Fii atent! Poate fi înarmat! strigă Lourens în spatele lui.

Dar Lothar voia să îl împiedice să ajungă la o fereastră şi să sară.

Uşa de la baie era încuiată şi se auzea apa curgând. Izbi uşa cu umărul, crăpând-o. Avântul îl împinse până în interiorul băii.

Jakobus stătea aplecat deasupra chiuvetei, scuturând în palmă pastile dintr-o sticlă şi înghesuindu-le în gură. Avea obrajii umflaţi, se îneca şi înghiţea.

Lothar lovi cu mânerul revolverului încheietura care ţinea sticluţa, şi aceasta se sparse în chiuvetă. Îl prinse pe Jakobus de părul lung şi îl forţă să îngenuncheze. Cu degetul mare şi cel arătător îi deschise fălcile, iar cu cealaltă mână îi scoase pastilele strivite din gură.

– Vreau o ambulanţă cu o sondă stomacală, strigă el la Lourens. Şi faceţi o analiză la sticluţă – etichetă şi conţinut.

Jakobus se zbătea și Lothar îl lovi puternic cu mâna peste față. Jakobus scânci și cedă, iar Lothar îi băgă degetul arătător adânc pe gât.

Gâfâind, înecându-se și icnind, Jakobus începu din nou să se zbată, dar Lothar îl imobiliză cu ușurință. Își ținu degetul în gâtul lui chiar și când voma fierbinte îi împroșcă mâna. Mulțumit în sfârșit, îl lăsă pe Jakobus în băltoaca de vomă și se spălă pe mâini în chiuvetă.

Își uscă mâinile și îl apucă pe Jakobus de spatele cămășii. Îl ridică în picioare și îl târî până în sufragerie unde îl aruncă într-unul din fotolii.

Laurens și echipa de criminaliști lucrau deja în apartament.

– Ai fotografiile? întrebă Lothar, și Lourens îi dădu un plic galben, închis.

Jakobus stătea ghemuit în fotoliu. Cămașa îi era murdară de vomă, iar ochii îi erau roșii și apoși. Colțul gurii era spart acolo unde Lothar îl forțase să o deschidă, și tremura puternic.

Lothar căută printre fotografiile din plic și puse una lucioasă în alb și negru pe măsuța de cafea din fața lui Jakobus.

Jakobus se holbă la ea. Era fotografia trupului mutilat al copilului, zăcând într-o baltă de sânge și cu acadeaua în mână. Începu să plângă. Plângea în hohote și se înecă. Întoarse capul. Lothar se duse în spatele fotoliului și îl apucă de ceafă, forțându-i capul înapoi.

– Uită-te! porunci el.

– Nu asta am vrut! șopti Jakobus întrerupt. Nu am vrut să se întâmple asta.

Furia oarbă îl părăsi pe Lothar. Îl eliberă pe Jakobus și se dădu înapoi, nesigur. Acestea erau cuvintele pe care le folosise. „Nu am vrut să se întâmple asta." Exact aceleași cuvinte pe care le rostise el când stătuse aplecat deasupra tânărului negru care ținea în poală capul fetei ucise, iar rănile sângerânde colorau praful din Sharperville.

Deodată Lothar se simți epuizat și dezgustat. Vru să plece de unul singur. Lourens putea să se descurce singur mai departe, dar își adună toate puterile ca să alunge disperarea.

Puse mâna pe umărul lui Jakobus, iar atingerea era în mod ciudat blândă și plină de compasiune.

– *Ja,* Kobus, niciodată nu vrem să se întâmple asta – dar totuși ei mor. Acum e rândul tău, Kobus, e rândul tău să mori. Hai, să mergem.

Arestarea avusese loc la șase ore după explozia bombei și până și presa de limbă engleză nu mai contenea cu laudele la adresa eficienței investigației poliției. Fiecare primă pagină din țară avea pozele colonelului Lothar De La Rey.

Șase săptămâni mai târziu, la Curtea Supremă din Johannesburg, Jakobus Stander pledă vinovat la acuzația de crimă și fu condamnat la moarte. Peste încă două săptămâni, Curtea de Apel din Bloemfontein îi respinse apelul și sentința la moarte fu confirmată. Promovarea la comandant de brigadă a lui Lothar De La Rey fu anunțată la câteva zile de la decizia Curții de Apel.

Raleigh Tabaka sosi în Cape Town când procesul lui Stander se afla în plină desfășurare. Se întoarse la fel cum plecase, ca membru al echipajului de pe un cargobot liberian.

Documentele lui, deși emise pe numele Goodwill Mhlazini, erau autentice și trecu repede prin vamă și de Biroul de Imigrări, și cu geanta pe umăr merse până la țărm, spre gara centrală din Cape Town.

Când ajunse la Witwatersrand în seara următoare, luă autobuzul către Drake's Farm și se îndreptă spre căsuța în care locuia Victoria Gama. Vicky deschise ușa ținând copilul de mână. Din chicineta din spate venea miros de mâncare gătită.

Tresări violent când îl văzu.

– Raleigh, intră repede. Îl trase în casă și zăvorî ușa. Nu ar fi trebuit să vii aici. Știi că sunt exilată. Ei supraveghează locul ăsta, spuse ea în timp ce se duse repede la fereastră și trase perdelele. Apoi veni lângă el în mijlocul încăperii și îl studie atent. Te-ai schimbat, spuse ea încet. Ești bărbat acum.

Antrenamentele și disciplina din tabere îșI puseseră amprenta asupra lui. Stătea drept și vigilent, părând să emane o intensitate și o forță care îi aminteau de Moses Gama. „A devenit unul dintre lei", gândi ea.

– De ce ai venit aici, Raleigh, și cu ce te pot ajuta? întrebă ea.

– Am venit să îl eliberez pe Moses Gama din închisoarea burilor – și îți voi spune cu ce poți să mă ajuți.

Victoria scoase un mic țipăt de bucurie și strânse copilul mai aproape de ea.

– Spune-mi ce să fac, îl rugă ea.

Nu vru să rămână la cină cu Victoria, nici măcar nu se așeză pe vreunul dintre scaunele ieftine, cumpărate de ocazie.

– Când e următoarea ta vizită la Moses? o întrebă încet, dar cu voce puternică.

– Peste opt zile, spuse Victoria, iar el dădu din cap.

– Da, știam că e în curând. Făcea parte din planul nostru. Acum, uite ce trebuie să faci...

Când șalupa închisorii plecă din portul Cape Town, cu Victoria și copilul la bord pentru a-și exercita drepturile de vizitare o dată la șase luni, Raleigh Tabaka se afla pe puntea unuia din traulerele acostate lângă debarcaderul de reparații de la marginea portului. Raleigh era îmbrăcat ca unul din echipaj, cu un jerseu albastru, salopetă galbenă din plastic și cizme de cauciuc. Se prefăcea ocupat cu gălețile cu raci de pe puntea din față, dar de fapt studia feribotul care trecea în apropiere, înainte să întoarcă spre intrarea în dig. Ea purta caftanul cu galben, verde și negru, culorile ANC care îi înfuriau întotdeauna pe gardieni.

După ce feribotul plecă din port și își stabili cursul spre golful insulei Robben, cu țărmul în forma unui spate de balenă, Raleigh parcurse puntea de peste douăzeci și patru de metri a traulerului până la timonerie.

Căpitanul traulerului era un bărbat de culoare solid, îmbrăcat ca și Raleigh în jerseu și haine impermeabile. Raleigh îl cunoscuse pe fiul lui la hotelul Lord Kitchener în Londra, un activist care participase la revolta din Langa și fugise din țară imediat după aceea.

– Mulțumesc, tovarășe, zise Raleigh, iar căpitanul veni la ușa timoneriei și își luă pipa dintre dinții albi și drepți.

– Ai găsit ce ai vrut?

– Da, tovarășe.

– Când vei avea nevoie de mine pentru partea următoare?

– În zece zile, răspunse Raleigh.

– Trebuie să mă anunți cu cel puțin douăzeci și patru de ore înainte. Trebuie să obțin un permis de la Departamentul de Pescuit pentru a putea lucra în golf.

Raleigh aprobă din cap.

– Intră în planul meu. Întoarse capul ca să se uite la prora traulerului. Este ambarcațiunea ta îndeajuns de puternică? întrebă el.

– Lasă-mă pe mine să îmi bat capul cu asta, chicoti căpitanul. O ambarcațiune care poate supraviețui furtunilor de iarnă din Atlanticul de Sud este îndeajuns de puternică pentru orice. Îi dădu lui Raleigh sacul de pânză cu însemnele unei companii aeriane în care se aflau hainele lui de stradă. Ne vedem în curând atunci, nu-i așa, prietene?

– Poți să fii sigur de asta, tovarășe, spuse Raleigh încet și urcă spre debarcader.

Raleigh se schimbă de hainele de pescar într-o toaletă publică de lângă porțile portului, și ieși spre parcarea din spatele vămii. Toyota veche a lui Ramsami era parcată lângă gard, și Raleigh se urcă în spate.

Sammy Ramsami își desprinse ochii din exemplarul din *The Cape Times* pe care îl citea. Era un avocat hindus tânăr și chipeș, specializat în cazuri cu implicații politice. În ultimii patru ani o reprezentase pe Vicky Gama în lupta ei fără sfârșit împotriva autorităților, și tot el o însoțise din Transvaal ca să își viziteze acum soțul.

– Ai obținut ce ai vrut? întrebă el, iar Raleigh mormăi echivoc. Nu vreau să știu despre ce e vorba, spuse Sammy Ramsami, iar Raleigh zâmbi rece.

– Nu-ți face griji, tovarășe, nu vei fi împovărat cu acest lucru.

În următoarele patru ore, în timp ce o așteptară pe Vicky să se întoarcă de pe insulă, nu mai vorbiră. În sfârșit, sosi, înaltă și mândră în caftanul și turbanul ei strălucitor, cu copilul lângă ea, iar hamalii de culoare din doc o recunoscură și o aclamară când trecu pe lângă ei.

Veni la mașină și se urcă pe scaunul din față cu copilul în brațe.

– Iar face greva foamei, spuse. A slăbit într-atât, încât arată ca un schelet.

– Asta ne va ușura și mai mult munca, spuse Sammy Ramsami și porni mașina.

La ora nouă în dimineața următoare, Ramsami înaintă o solicitare urgentă la Curtea Supremă pentru a fi permis accesul unui medic privat la prizonierul Moses Gama, iar ca temei pentru cererea sa prezentă depoziția sub jurământ a Victoriei Dinizulu Gama și a unui reprezentant local al Crucii Roșii privind deteriorarea condiției fizice și psihice a prizonierului.

Judecătorul emise un ordin prin care cerea ministrului justiției să prezinte în douăzeci și patru de ore motive pentru care nu ar fi permis accesul. Procurorul general se opuse cu înverșunare solicitării, dar după ce ascultă prezentarea lui Samuel Ramsami, judecătorul permise accesul.

Medicul desemnat prin hotărâre era Chetty Abrahamji, cel care o asistase şi pe Tara Courtney la naşterea fiului ei. Era medic consultant la spitalul Groote Schuur. Împreună cu medicul districtual, doctorul Abrahamji luă feribotul până în insula Robben unde îl examină pe prizonier timp de trei ore în clinica închisorii.

La sfârşitul examinării, acesta discută cu medicul districtual.

– Nu-mi place deloc, spuse el. Pacientul este subponderal, suferă de indigestie şi constipaţie cronică. Nu e nevoie să spun ce înseamnă asta.

– Simptomele se pot datora faptului că prizonierul face greva foamei. Chiar mă gândeam să încercăm hrănirea forţată.

– Nu, doctore, îl întrerupse Abrajamji. Eu cred că simptomele au cauze mult mai grave. Voi cere efectuarea unei tomografii.

– Dar pe insulă nu se poate efectua nicăieri o tomografie.

– Atunci va trebui mutat la Groote Schuur pentru examinare.

Din nou, procurorul general se opuse propunerii ca prizonierul să fie transferat de pe insula Robben la spitalul Groote Schuur, dar judecătorul fu influenţat de raportul scris al doctorului Abrahamji şi impresionat de mărturia lui verbală, şi aprobă ordinul.

Moses Gama fu adus pe continent în cele mai stricte condiţii de discreţie şi securitate. Nimeni în afara celor direct implicaţi nu fu avertizat dinainte, pentru a preveni organizarea oricărei forme de demonstraţie de către grupările politice liberale şi pentru a zădărnici dorinţa intensă a presei de a obţine o fotografie cu patriarhul aspiraţiilor negrilor.

Totuşi, era necesar să îl anunţe pe doctorul Abrahamji cu douăzeci şi patru de ore înainte, pentru ca acesta să poată rezerva la spital echipamentul de testare ce urma a fi folosit, iar poliţia se deplasă în zona spitalului cu o seară înainte de transfer. Eliberară coridoarele şi camerele pe unde urma să se deplaseze prizonierul, lăsând în spital doar personalul esenţial,

şi efectuară căutări pentru explozibili sau orice alt indiciu de pregătiri ilegale.

De la telefonul public din corpul administrativ principal al spitalului, doctorul Abrahamji îl sună pe Raleigh Tabaka acasă la Molly Broadhurst, în Pinelands.

– Aştept pe cineva mâine la ora două după-amiaza, spuse el simplu.

– Oaspetele tău nu trebuie să plece până la miezul nopţii, răspunse Raleigh.

– Asta se poate aranja, aprobă Abrahamji, apoi închise telefonul.

Feribotul închisorii intră în port la ora unu după-amiaza. Hublourile cabinei aveau obloanele închise, iar pe punte, la prora şi la pupă, se aflau gardieni înarmaţi, a căror vigilenţă se putea observa chiar şi de pe puntea traulerului unde lucra Raleigh.

Feribotul traversă portul spre dana A, locul său obişnuit de acostare. În doc îi aştepta o camionetă blindată, cu gratii, patru poliţişti în uniformă pe motociclete şi un Land Rover gri de poliţie. Prin scuturile de protecţie de pe cabina Land Roverului, Raleigh putu să distingă forma căştilor şi ţevile scurte şi groase ale puştilor automate.

Când feribotul ajunse la debarcader, camioneta cu gratii dădu înapoi şi uşile din spate se deschiseră. Gardienii înarmaţi care stăteau pe banchetele dinăuntru săriră afară ca să-l întâmpine pe prizonier. Raleigh putu doar întrezări silueta înaltă şi slabă în uniforma kaki a închisorii în timp ce era împinsă pe pasarelă înspre camioneta care aştepta, dar chiar şi de la capătul celălalt al portului văzu că părul lui Moses Gama era acum cu totul alb-argintiu şi că avea cătuşe la mâini, iar lanţuri grele îi împiedicau mersul.

Uşile camionetei se închiseră. Escorta de motociclete se deplasă în formaţie strânsă în jurul camionetei, iar Land Roverul o urmă îndeaproape, în timp ce camioneta se îndepărta cu viteză spre porţile docului principal.

Raleigh părăsi traulerul, iar Molly Broadhurst îl aştepta dincolo de porţile principale. Conduseră până la versantul inferior al muntelui Table, unde se afla spitalul, un complex masiv de ziduri albe şi ţigle roşii din ceramică, mai jos de pinii şi de pajiştile din Rhodes Estate şi de contrafortul din rocă gri al muntelui însuşi. Raleigh îşi notă atent timpul necesar pentru a ajunge de la docuri la spital.

Continuară drumul încet pe şoseaua aglomerată până la intrarea principală a spitalului. Land Roverul poliţiei, motocicletele şi camioneta blindată erau aliniate în parcarea publică dincolo de intrarea în serviciul ambulatoriu. Gardienii îşi dăduseră jos căştile de protecţie şi stăteau relaxaţi în jurul maşinilor.

– Cum îl va ţine Abrahamji acolo până se întunecă? vru să ştie Molly.

– N-am întrebat, răspunse Raleigh. Presupun că va cere şi alte teste sau că va sabota intenţionat echipamentul. Nu ştiu.

Raleigh întoarse maşina în faţa intrării principale şi coborî înapoi spre vale.

– Eşti sigură că nu se mai poate ieşi prin altă parte din spital? întrebă Raleigh.

– Foarte sigură, răspunse Molly. Camioneta trebuie să treacă pe aici. Lasă-mă la staţia de autobuz. E mult de aşteptat, măcar să pot sta pe o bancă.

Raleigh opri lângă bordură.

– Ai numărul telefonului din doc şi fise?

Ea încuviinţă din cap.

– Unde este cel mai apropiat telefon de aici? insistă el.

– Am cercetat totul foarte atent. Este o cabină telefonică chiar la colţ. Îi arătă cu degetul. Ajung acolo în două minute, iar dacă este defect sau ocupat, mai este un telefon în cafeneaua de peste drum. Deja m-am împrietenit cu proprietarul.

Raleigh o lăsă în staţia de autobuz şi o luă spre centrul oraşului. Parcă maşina lui Molly pe străduţa lăturalnică unde

conveniseră, ca să nu fie găsită la docuri sau undeva în apropiere, și merse pe jos pe Heerengracht și prezentă documentele de marinar la poartă.

Căpitanul traulerului se afla în timonerie și îi dădu lui Raleigh o cană cu cafea foarte dulce pe care o sorbi în timp ce recapitulară ultimele aranjamente.

– Oamenii mei sunt gata? întrebă Raleigh și se ridică.

– Asta e treaba ta, nu a mea, ridică din umeri căpitanul.

Ei se aflau în cala traulerului, unde căldura din spațiul fără ventilație era înăbușitoare. Robert și Changi erau doar în maiou și șort. Săriră în picioare când Raleigh coborî pe scară.

– Deocamdată totul decurge bine, îi asigură Raleigh.

Erau camarazi vechi din vremurile PAC și *Poqo*, iar Changi fusese în Sharperville în ziua îngrozitoare în care murise Amelia.

– Sunteți gata? îl întrebă Raleigh.

– Putem verifica, propuse Changi. Nu strică să o mai facem o dată.

Barca gonflabilă Zodiac de pe podeaua calei avea cinci metri și jumătate, și în ea încăpeau cu ușurință zece adulți. Motorul exterior Evinrude de 50 CP putea ajunge la o viteză de 60 km/oră. Capacul motorului fusese vopsit în negru mat.

Robert și Changi furaseră echipamentul cu două zile în urmă din dana unui dealer de bărci și nici unul din ei nu putea fi bănuit.

– Motorul? întrebă Raleigh.

– Robert l-a verificat și i-a făcut revizia.

– Am schimbat chiar și uleiul de la cutia de viteze, adăugă Robert. Merge ca uns.

– Rezervoarele?

– Ambele pline, spuse Robert. Putem parcurge 160 de kilometri sau chiar mai mult.

– Costumele de scufundare?

– Sunt aici, zise Changi. Împreună cu păturile termice pentru șeful.

– Uneltele? întrebă Raleigh, şi Changi deschise sacul plutitor căptuşit şi înşiră uneltele pe jos, verificându-le pe fiecare în timp ce Raleigh le citea cu voce tare de pe lista sa. Bine, încuviinţă Raleigh în sfârşit. Puteţi să vă odihniţi acum. Nu mai e nimic de făcut.

Raleigh ieşi din cală. Era încă prea devreme. Se uită la ceas. Nu era nici măcar ora patru, dar plecă de pe trauler şi se îndreptă spre cabina telefonică din capătul docului.

Sună la informaţii şi ceru un număr fictiv din Johannesburg, pentru a se asigura că linia funcţiona. Apoi se aşeză pe marginea debarcaderului cu picioarele atârnând şi privi pescăruşii agitându-se gălăgioşi pentru resturile şi gunoaiele care pluteau în apele portuare.

La 19.40 se întunecase de tot, dar telefonul din cabină sună de-abia după douăzeci de minute şi Raleigh sări în picioare.

– Sunt pe drum. Vocea lui Molly era slabă şi înăbuşită.

– Mulţumesc, tovarăşă, zise Raleigh. Du-te acasă acum.

Se întoarse în grabă de pe debarcader şi căpitanul traulerului îl văzu venind. Când Raleigh sări pe punte, ajutoarele aruncară parâmele. Imensul motor cu şenile mugi, traulerul se aruncă pe valuri şi ieşi din doc.

Raleigh coborî în cală, unde Robert şi Changi erau deja îmbrăcaţi în costumele de scafandru. Îi pregătiseră costumul lui Raleigh şi îl ajutară să-l îmbrace.

– Gata? strigă unul dintre ajutoarele de pe punte.

– Dă-i drumul jos, strigă Raleigh în spate, şi priviră cum braţul bigei se roti deasupra calei, conturându-se în lumina stelelor, şi parâma se coborî din bigă.

Toţi trei se puseră rapid pe treabă, prinseră Zodiacul în cârlig, dar, până să termine, zgomotul motorului traulerului se opri, iar mişcarea ambarcaţiunii în apă se schimbă pe măsură ce aceasta se domoli şi începu să plutească în derivă.

Raleigh îi conduse pe scară până pe punte. Era o noapte fără lună, dar stelele străluceau cu putere. Adia o briză uşoară dinspre

sud-est, deci era puțin probabil ca vremea să se schimbe. Toate luminile de navigație ale traulerului și luminile din timonerie fură stinse.

Cape Town era iluminat puternic. Muntele era inundat de lumină, ca un spectru uriaș argintiu sub stele, în timp ce în spatele lor luminile de pe insula Robben clipeau slab în apa neagră a mării. Raleigh aprecie că se aflau cam la jumătatea distanței dintre oraș și insulă.

Căpitanul îl aștepta pe punte.

– Trebuie să ne mișcăm repede acum, spuse el.

Robert și Changi se urcară în barca Zodiac. Costumele de scafandru erau negre, marginile de cauciuc ale bărcii erau negre, iar capacul motorului Evinrude era tot negru. Erau aproape invizibili în apele întunecate.

– Mulțumesc, tovarășe, zise Raleigh și îi întinse mâna căpitanului.

– *Amandla!* spuse căpitanul când îi strânse mâna. Putere!

Raleigh își ocupă locul în barcă.

Biga hurui și barca se ridică balansându-se, apoi căzu cu viteză pe suprafața apei.

– Porniți motorul, ordonă Raleigh, iar Robert trase coarda de pornire, și motorul se puse numaidecât în mișcare.

– Să ne desprindem, ordonă Raleigh, iar Changi desprinse parâma de bigă, în timp ce Robert manevra barca pe lângă trauler și o legă de balustrada traulerului. Lăsă motorul să meargă preț de cinci minute ca să se încalzească bine, apoi îl opri.

Cele două ambarcațiuni stăteau în liniște, legate una de alta, și minutele treceau dureros de încet.

– Îi văd, strigă deodată căpitanul.

– Ești sigur? răspunse Raleigh făcând mâinile căuș la gură.

– Văd feribotul ăsta în fiecare zi de când mă știu.

Căpitanul se aplecă peste balustradă.

– Porniți motorul și îndepărtați-vă.

Motorul Evinrude se trezi din nou la viață și barca Zodiac se retrase spre pupa traulerului. Acum Raleigh putea distinge feribotul. Venea aproape direct spre ei; avea aprinse ambele lumini de navigație, verde și roșie.

Traulerul înainta, un șuvoi de apă albă ieșind de sub pupă. Se afla complet în întuneric, și prinse rapid viteză. Căpitanul îl asigurase pe Raleigh că traulerul putea ajunge la 14 noduri. Întoarse într-o curbă largă pe suprafața neagră și se îndreptă direct spre feribotul care se apropia în viteză.

Robert conduse barca într-o parte, rămânând puțin în urmă, la șaizeci de metri de trauler.

Feribotul își menținu direcția. Evident, nu observase ambarcațiunea întunecată care străbătea apele în noapte. Raleigh se ridică la prova Zodiacului, își înfășură de două ori barbeta în jurul încheieturii ca să-și mențină echilibrul și privi cum cele două vase se apropiau unul de altul. Feribotul avea jumătate din lungimea traulerului cu carcasă de oțel și se adâncea mai mult în apă.

Chiar în ultimul moment, cineva de la bordul feribotului strigă și apoi prova traulerului se izbi în el, până spre traversa mobilă. Raleigh îl avertizase pe căpitan să nu avarieze cabina, ca să nu-i rănească pe cei din ea.

Traulerul frână și prova se ridică mult în timp ce trecea peste nava mai mică, apoi feribotul se prăvăli într-o ploaie de spumă. Traulerul înainta peste feribot, scăpă de carcasa lui inundată și continuă să spargă valurile în întuneric. Dispăru din vedere după mai puțin de o sută de metri.

– Lanțurile îl vor trage la fund, strigă Raleigh. Să ne grăbim!

Își puse masca peste gură și nas.

Robert conduse Zodiacul vuind lângă feribotul care se scufunda. Se întorsese cu susul în jos și avea fundul vopsit portocaliu ca să nu putrezească. Farurile erau încă aprinse sub apă, și trei sau patru gardieni înotau, încercând să se prindă de una din părțile laterale.

Raleigh și Changi, fiecare având la el câte un speraclu mic, alunecară pe o parte și plonjară sub cadrul scufundat al pupei.

Raleigh prinse vârful speraclului în încuietoarea ușii cabinei, pe care o sparse dintr-o singură mișcare. Ușa se dădu înapoi și aerul din cabină explodă în bule argintii în jurul capului său.

Cabina se inundă, dar luminile erau încă aprinse, iluminând interiorul ca un acvariu, și o încurcătură de corpuri îmbrăcate în uniforma serviciului închisorii se zbăteau, dădeau din picioare și se roteau prin cabină. Printre ele, Raleigh distinse tunica de dril kaki a unui prizonier. Îl apucă iute cu mâna și îl scoase afară pe Moses Gama.

Changi luă celălalt braț al lui Moses Gama și înotară cu el între ei la suprafață de sub cadrul pupei. Nu trecuseră nici șaizeci de secunde de când traulerul răsturnase feribotul, și Robert țâșni cu Zodiacul spre ei în momentul în care ieșiră la suprafață. Întinse mâna în apă și prinse brațul lui Moses Gama, cei doi bărbați din apă îl ridicară de dedesubt și el se rostogoli în barcă pe podeaua din scânduri.

Raleigh și Changi apucară nodurile de frânghie de pe partea laterală a Zodiacului ca să se salte din apă și, în momentul în care ajunseră la bord, Robert porni motorul Evinrude și se îndepărtară în viteză de vasul naufragiat. Strigătele de ajutor și zgomotele de apă împroșcată se pierdură treptat în urma lor, pe măsură ce Robert conducea Zodiacul spre mal. Porțiunea lungă și părăsită a plajei Woodstock arăta ca o fâșie palidă de nisip în lumina stelelor.

Raleigh își dădu jos masca de pe față și se aplecă plin de îngrijorare peste omul de la bord. Îl ridică în șezut și Moses Gama tuși dureros.

– Te văd, unchiule, zise Raleigh încet.

– Raleigh? vocea lui Moses era aspră din cauza apei sărate pe care o înghițise. Tu ești, Raleigh?

– Ajungem la țărm în zece minute, unchiule.

Raleigh îi înfășură pe umeri una dintre păturile termice.

– Planul evadării tale a fost stabilit în detaliu. Totul este pregătit pentru tine, unchiule. În curând vom ajunge unde nimeni nu-ţi mai poate face rău.

Robert conduse barca gonflabilă din cauciuc la viteză maximă printre valurile care se spărgeau pe plajă, şi urcară pe nisip, la distanţă de apă. Când se opriră, îl ridicară pe Moses Gama din Zodiac şi alergară cu el pe plajă, purtându-l între ei, astfel că picioarele lui încătuşate de-abia atingeau nisipul.

Printre dune era parcată o camioneta mică închisă, iar Raleigh deschise cu putere uşile din spate şi îl ridicară pe Moses, întinzându-l pe salteaua care acoperea podeaua. Changi sări lângă el şi Raleigh trânti uşile. Robert urma să ducă Zodiacul în larg şi să-l scufunde.

Raleigh îşi scoase jacheta de la costumul de scafandru. Cheia camionetei se afla pe un lanţ de nailon de la gâtul său. Deschise portiera şi se strecură în spatele volanului. Camioneta o luă pe drumul de la periferia zonei industriale Paarden Eiland, şi Raleigh conduse netulburat, în direcţia oraşului Langa.

Reşedinţa oficială din Cape Town a ministrului de interne se afla în apropiere de cea a premierului de la Groote Schuur. Împărţirea puterii legislative şi executive a guvernului între Cape Town şi Pretoria dubla cheltuielile. În timpul sesiunii anuale a parlamentului din Cape Town toţi miniştrii şi întreg corpul diplomatic erau siliţi să se mute din Pretoria la o mie şase sute de kilometri spre sud, iar reşedinţele oficiale trebuiau să fie întreţinute cu costuri enorme în amândouă oraşele.

Reşedinţa ministrului de interne Manfred De La Rey era un conac elegant în stil Edward, înconjurat de acri întregi de pajişti şi grădini. Când Roelf Stader îşi parcă Morrisul lui hodorogit, cumpărat la mâna a doua, în faţa impozantei clădiri, acesta părea ciudat de nelalocul lui.

De când fiul ei fusese judecat şi condamnat la moarte, Sarah Stader încercase cu disperare să obţină o întrevedere particulară

cu Manfred. Dar Manfred era plecat la Pretoria, sau la ferma sa din Statul Liber, sau la inaugaurarea unui monument în cinstea femeilor care își pierdusera viața în timpul Războiului Burilor, sau participa la o întrunire a Partidului Național și, prin urmare, nu se putea întâlni cu ea.

Sarah insistase, telefonând la biroul lui de la minister, telefonându-i lui Heidi și stăruind, până când, în sfârșit, Manfred acceptase să o primească în dimineața aceea la ora șapte, înainte să meargă la minister.

Așa că, Sarah și Roelf plecaseră de la Stellenbosch cu Morrisul înainte de ivirea zorilor ca să nu întârzie la întâlnire. Când majordomul de culoare îi conduse în sufragerie, Manfred și Heidi tocmai luau micul dejun.

Heidi se ridică numaidecât și se duse s-o sărute pe Sarah pe obraz.

– Îmi pare rău că nu te-am văzut de mult, Sarie!

– Da, spuse cu amărăciune Sarah, și mie îmi pare rău, dar, după cum mi-ai explicat, Mannie a fost prea ocupat pentru noi.

Mandred se ridică din capul mesei. Era îmbrăcat în cămașă fără haină, cu șervetul de olandă vârât în betelia pantalonilor negri de la costum.

– Roelf! exclamă el zâmbind și își strânseră mâinile ca doi vechi prieteni.

– Îți mulțumesc că ai fost de acord să ne vedem, Mannie, rosti umil Roelf. Știu cât de ocupat ești acum.

Timpul fusese necruțător cu Roelf Stader, albise și se zbârcise, și, în timp ce îl studia, Manfred simți o satisfacție ascunsă.

– Ia loc, Roelf, spuse și îl conduse la masă. Heidi a comandant micul dejun și pentru voi – vrei să începi cu porridge?

Îl ajută să se așeze, apoi se întoarse fără tragere de inimă spre Sarah, care stătea în picioare lângă Heidi.

– Bună, Sarie, zise el.

Ce drăgălașă fusese cândva! Copilăriseră împreună. În ochii și forma feței mai exista ceva din fetița frumoasă care obișnuise

să fie. Amintirea dragostei pe care o împărtășiseră odată îl năpădi și se trezi tânjind melancolic după anii tinereții lui. Avea vie imaginea trupului ei gol întins pe un pat de ace de pin, undeva pe o pantă a munților Hottentots Holland în ziua în care se iubiseră pentru prima dată.

Își cercetă inima să găsească vreo reminiscență a sentimentelor pe care le avusese pentru ea, dar nu găsi nici una. Orice urmă de afecțiune dispăruse după ce aflase de trădarea ei. De mai bine de douăzeci de ani amânase să se răzbune, mulțumindu-se să-i zădărnicească visele și să o aducă pe femeie în situația în care se afla acum, așteptând momentul cel mai potrivit pentru a-i da lovitura de grație. Acest moment venise – iar el îl savura din plin.

– Bună, Mannie, șopti ea și se gândi: „A fost un om atât de crud. Mi-a făcut viața un calvar de neîndurat. Acum nu-i cer decât să salveze viața fiului meu – cu siguranță, nu va putea să-mi refuze și acest lucru".

– Deci, de ce ai vrut să mă vezi? o întrebă Mannie, în timp ce soția lui o conduse să se așeze pe un scaun de la masă.

Heidi luă ceainicul de argint din mâna servitorului negru.

– Mulțumesc, Gamat, poți să pleci acum. Și, te rog, închide ușa după tine.

Turnă cafea aburindă în ceașca lui Sarah.

– Da, Sarie, spuse. Spune-ne de ce ai vrut să ne vezi.

– Știți de ce am venit la voi. Pentru Kobus.

Preț de câteva secunde se lăsă o tăcere mormântală; apoi Manfred oftă.

– *Ja*, zise el, Kobus. De ce ai venit la mine pentru Kobus?

– Vreau să-l ajuți, Mannie.

– Kobus a fost judecat și condamnat pentru o faptă mârșavă și de o brutalitate lipsită de noimă, rosti încet Manfred. Înalta Curte a considerat că trebuie să moară prin spânzurare. Cum aș putea să-l mai ajut eu pe Kobus?

– În același fel cum l-ai ajutat pe teroristul ăla negru, Moses Gama. Sarah era palidă și tremura, iar ceașca de cafea zăngăni când vru să o așeze pe farfurioară. I-ai salvat viața – acum, salvează și viața fiului meu.

– În cazul Gama, președintele statului și-a exercitat dreptul de indulgență...

– Nu, Mannie, îl întrerupse Sarah. Tu ai schimbat sentința. Știu – îți stă în putere să-l salvezi pe Kobus.

– Nu, zise el și scutură din cap. Nu am genul acela de putere. Kobus este un criminal. Cel mai rău gen de ucigaș – unul care nu are nici compasiune, nici regrete. Nu pot să-l ajut.

– Poți. Știu că poți, Mannie. Te rog, te implor, salvează-mi fiul de la moarte.

– Nu pot. Expresia de pe chipul lui Manfred se înăspri. Buzele îi deveniră doar o linie fermă. Nu o voi face.

– Trebuie, Mannie. Nu ai de ales – trebuie să-l salvezi!

– De ce spui asta? Începea să se înfurie de-a binelea. Nu *trebuie* să fac nimic.

– Trebuie să-l salvezi, pentru că este și fiul tău! Este rodul iubirii noastre, Mannie. Nu ai de ales. Trebuie să-l salvezi.

Manfred se ridică imediat în picioare și-și puse protector o mână pe umărul lui Heidi.

– Vii în casa mea și ne insulți pe mine și pe soția mea! Vocea îi tremura de atâta mânie. Vii aici cu minciuni sfruntate și acuzații.

În tot acest timp Roelf Stader rămăsese tăcut, dar acum își înălță capul.

– E adevărat, spuse el încet. Fiecare cuvânt pe care ți l-a spus e adevărat. Când m-am însurat cu ea, știam că era însărcinată cu copilul tău. Mi-a mărturisit chiar ea. Tu o părăsiseși – tu te căsătoriseși cu Heidi, iar eu o iubeam.

– Știi că e adevărat, șopti Sarah. Întotdeauna ai știut. Nu se poate să te fi uitat în ochii lui Kobus și să nu-ți fi dat seama. Cei

doi fii ai tăi au moştenit ochii tăi galbeni – amândoi. Ştii bine că e fiul tău.

Manfred se prăbuşi pe scaunul său. Heidi se întinse şi îl luă de mână. Gestul păru să-l facă să-şi revină.

– Chiar dacă e adevărat, nu există nimic ce aş putea să fac. Indiferent al cui fiu este, justiţia trebuie să-şi urmeze cursul. O viaţă pentru o viaţă. Trebuie să plătească pentru faptele sale.

– Mannie, te rog, trebuie să ne ajuţi...

Sarah plângea. Lacrimile îi şiroiau pe obrajii palizi. Dădu să se arunce la picioarele lui Manfred, însă Roelf o prinse şi o opri. Ea se zbătu neajutorată în braţele lui, dar el nu-i dădu drumul. Se uită la Manfred.

– În numele prieteniei noastre, Mannie, a tot ce-am împărtăşit împreună – nu poţi să ne ajuţi? îl rugă el.

– Îmi pare rău pentru tine, Roelf, spuse el şi se ridică în picioare. Ia-o pe soţia ta şi du-o acasă.

Roelf o trase cu blândeţe pe Sarah spre ieşire, dar, înainte de a ajunge la uşă, Sarah se desprinse din braţele lui şi se întoarse spre Manfred.

– De ce? urlă ea copleşită de suferinţă. Ştiu că poţi – dar de ce nu vrei să ne ajuţi?

– Din cauza ta a eşuat operaţiunea Sabia Albă, spuse el încet. Acesta este motivul pentru care nu te ajút.

Sarah rămase stupefiată, auzindu-i răspunsul.

– Ia-o de aici, îi porunci el lui Roelf. În sfârşit, am terminat cu ea.

Pe drumul lung de întoarcere la Stellenbosch, Sarah stătu ghemuită în scaunul pasagerului şi plânse în hohote. Doar când Roelf parcă Morrisul în faţa căsuţei lor, se ridică în capul oaselor şi cu chipul răvăşit de suferinţă:

– Îl urăsc, repetă ea. Doamne cât de mult îl urăsc!

– În dimineaţa asta am vorbit cu David Abrahams, spuse Isabella aplecându-se în şa, astfel încât tatăl ei nu-i putea vedea

fața, și mângâie gâtul iepei. Mi-a oferit o slujbă la biroul din Johannesburg.

– Rectificare, zise Shasa. Tu l-ai sunat pe David și i-ai spus că Johannesburgul are nevoie de cineva la Departamentul de relații cu publicul, cu un salariu de două mii pe lună, plus bani pentru haine, plus program de cinci zile lucrătoare și mașină de serviciu – și cred că ai precizat chiar și marca, Porsche 911, nu-i așa? David m-a sunat în clipa în care ai pus receptorul în furcă.

– Of, tati, nu fi așa chițibușar! dădu ea din cap cu insolență. Doar n-ai vrea să mă îmbrac în zdrențe sau să fac foamea pe acolo, nu?

– Ceea ce aș vrea e să rămâi aici unde pot să fiu cu ochii pe tine.

Shasa își simți inima de plumb gândindu-se la plecarea ei iminentă. Era lumina ochilor lui; unde mai pui că de-abia se întorsese de vreo o lună de la Londra. Acum voia s-o iar din loc. Instinctul îi spunea să lupte să o rețină, dar Centaine îl sfătuise: „Lasă-i să plece cu binișorul, și atunci va există o șansă să se întoarcă la tine".

– Doar nu e Siberia sau vreo planetă îndepărtată, tati. Fii realist. E doar la o aruncătură de băț!

– O aruncătură de o mie șase sute de kilometri! precizâ Shasa. Și mult mai aproape de stadionul de rugby Loftus Versveld.

– Nu știu la ce te referi.

Rareori se întâmpla ca Shasa s-o prindă pe picior greșit, așa că insistă profitând de faptul că începuse să fie agitată.

– Rugby, explică el. Niște namile transpirate care-și bat capetele la grămadă.

Ea reacționă prompt.

– Dacă asta are ceva de-a face cu Lothar De La Rey, aș dori doar să subliniez că este unul dintre cei mai mari sportivi din zilele noastre și cel mai tânăr comandant de brigadă din istoria poliției noastre – și că el nu înseamnă absolut nimic pentru mine.

– Indiferența ta este impresionantă! Mă simt foarte ușurat.

– Asta înseamnă că pot accepta slujba pe care mi-a oferit-o David?

Shasa oftă adânc și simți cum singurătatea se pogoară asupra sa ca o seară de iarnă.

– Cum aș putea să te opresc eu, Bella?

Scoase un țipăt de triumf și se întinse în șa să-și arunce brațele bronzate în jurul gâtului lui, iar armăsarul lui Shasa se mișcă sub el cu un aer aristocratic jignit.

Isabella sporovăi veselă pe tot drumul de întoarcere.

– Ceea ce am uitat să menționez când am vorbit cu David este alocația pentru casă. Apartamentele sunt înfiorător de scumpe în Johannesburg. Cu salariul ăla de mizerie pe care mi-l plătește n-am putut să găsesc nimic potrivit.

Shasa scutură din cap cu admirație.

Rândașii îi așteptau în curtea din spate ca să le ia caii, iar ei se duseră direct în salon pentru micul dejun, fără să se mai schimbe de pantalonii de călărie și de cizme – Isabella ținându-l drăgăstos pe Shasa de braț.

Centaine era lângă bufet, servindu-se cu omletă. Era îmbrăcată tot în hainele ei de grădinărit și se ocupase încă din zori de trandafirii ei. Acum îi aruncă o privire iscoditoare Isabellei, iar ea îi făcu fericită cu ochiul.

Shasa interceptă schimbul de priviri.

– La naiba! Am fost tras pe sfoară. E o conspirație!

– Bineînțeles că prima dată i-am spus bunicii. Isabella îl strânse de braț. Totdeauna încep de sus.

– Când era mică o amenințam mereu că, dacă nu e cuminte, o s-o dau pe mâna unui polițist, rosti Centaine mulțumită în timp ce venea spre masă cu farfuria în mână. Sper ca acest polițist să-i poată face față.

– Nu e polițist, protestă Isabella. E comandant de brigadă!

Shasa își umplu farfuria cu ouă și roșii prăjite și se duse la locul său din capul mesei. Ziarul de dimineață era frumos împăturit, iar el îl deschise la prima pagină. Principala știre era

stabilirea unei întrevederi între prim-ministrul britanic Harold Wilson și Ian Smith pentru a discuta chestiunea rhodesiană. Descoperi că acum se sugera ca loc de întâlnire o navă de război britanică. Israelul și Iordania continuau să-și dispute Valea Hebronului și, mai aproape de casă, feribotul închisorii Roben Island se răsturnase în timpul nopții, două persoane își pierduseră viața, iar alte opt erau date dispărute.

Telefonul de pe bufet începu să sune, iar Centaine își ridică ochii de la felia de pâine prăjită pe care tocmai o ungea cu unt.

– Trebuie să fie Garry, spuse ea. A sunat de două ori în timp ce călăreați.

– Este doar ora opt dimineața, protestă Shasa, dar se îndreptă spre telefon. Bună, Garry, unde ești?

Garry păru surprins de întrebare.

– La birou, desigur.

– Care-i problema?

– Piscinele, răspunse Garry. Am ocazia să obțin franciza pentru o tehnologie nouă la fabricarea piscinelor. Se numește Gunite. Eu și Holly am văzut cu ochii noștri când am fost în luna de miere în Statele Unite.

– Doamne Dumnezeule, doar oamenii foarte bogați își permite piscine particulare, obiectă Shasa.

– Toată lumea va cumpăra piscinele mele – și, până va fi să-mi dau eu duhul, fiecare casă din țară va avea una.

Entuziasmul lui Garry era molipsitor.

– O să meargă, tată. Am văzut despre ce e vorba și totul se potrivește de minune. Singura problemă este că trebuie să dau răspunsul înainte de prânz. Mai e și altcineva interesat.

– Cât? întrebă Shasa.

– La început patru milioane – asta pentru franciză și fabrică. Alte patru milioane peste doi ani pentru cheltuieli curente, iar apoi va fi pe profit.

– În regulă, spuse Shasa. Dă-i înainte!

– Mulțumesc, tată, mulțumesc că ai încredere în mine.

– Păi, nu m-ai dezamăgit până acum. Ce face Holly?

– E bine. E chiar lângă mine.

– La birou la ora opt dimineața? râse Shasa.

– Bineînțeles. Din nou Garry păru surprins. Ideea cu piscinele îi aparține.

– Transmite-i dragostea mea, spuse Shasa și închise.

– În după-amiaza asta se votează bugetul propus de prim-ministru. Mă gândeam să trec și eu pe acolo, spuse Centaine, pe când se întorcea la locul său.

– Ar fi interesant, încuviință Shasa. Cred că Verwoerd va ține un discurs politic important despre situația internațională a țării. În dimineața aceasta am o ședință de comitet, dar hai să luăm prânzul împreună și apoi poți asculta discursul doctorului Henk de la galeria publică. O voi ruga pe Tricia să îți ia un bilet.

Tricia îl aștepta nerăbdătoare când Shasa intră, o oră mai târziu, în apartamentul parlamentar.

– Ministrul de interne vrea să vă vadă urgent, domnule Courtney. M-a rugat să îl anunț de îndată ce ajungeți. A zis ca va veni în biroul dumneavoastră.

– Foarte bine.

Shasa aruncă o privire peste agenda lui de pe birou.

– Spune-i că am venit și apoi ia un bilet pentru mama la galeria publică în după-amiaza aceasta. Altceva?

– Nimic important.

Tricia ridică receptorul telefonului ca să îl sune pe ministrul de interne, apoi se opri.

– O femeie ciudată v-a sunat de dimineață. A sunat de trei ori. Nu a vrut să își lase numele și a cerut cu comandantul de escadrilă Courtney. Ciudat, nu?

– Bine, să-mi spui dacă mai sună.

Shasa se îndreptă încruntat spre biroul său. Folosirea vechiului său rang din forțele aeriene îl neliniștea. Se așeză la birou și începu să lucreze la scrisorile și notele pe care Tricia i le pusese pe masă, dar aproape imediat se auzi soneria interfonului.

– Ministrul De La Rey a sosit.

– Invită-l înăuntru, Tricia.

Shasa se ridică și ieși în întâmpinarea lui Manfred, dar, când dădură mâna, văzu că Manfred era foarte îngrijorat.

– Ai citit raportul despre scufundarea feribotului? începu Manfred direct, fără să îi răspundă la salut.

– L-am văzut, dar nu l-am citit pe tot.

– Moses Gama se afla pe feribot când s-a scufundat, spuse Manfred.

– Dumnezeule!

Shasa privi fără să vrea spre scrinul care încă se mai afla lângă peretele biroului.

– El e teafăr?

– Nu l-am mai găsit, spuse Manfred. E posibil să se fi înecat sau să fie încă în viață. Oricum, ne aflăm într-o situație foarte neplăcută.

– A evadat? întrebă Shasa.

– Unul dintre supraviețuitori, un gardian de la închisoare, a spus că erau două vase la locul accidentului – unul mai mare, neluminat, care s-a ciocnit cu feribotul și unul mai mic care a apărut la câteva secunde după ce feribotul s-a răsturnat. În întuneric nu s-a putut distinge mai nimic. Este foarte posibil ca cineva să-l fi scos pe Gama.

– Dacă s-a înecat, vom fi acuzați că l-am ucis, spuse Shasa încet. Și asta va avea repercusiuni internaționale dezastruoase.

– Iar dacă e în libertate, e posibil să ne confruntăm cu o revoltă populară a negrilor ca cele din Lange și Sharpeville.

– Ce veți face în privința asta? întrebă Shasa.

– Toată poliția este în alertă. Unul dintre cei mai buni oameni ai noștri, fiul meu Lothar, zboară cu un avion al forțelor aeriene din Witwatersrand ca să preia investigația. Va ateriza în câteva minute. Scafandrii marini au început deja operațiunea de recuperare a epavei feribotului.

În următoarele zece minute discutară toată implicațiile accidentului, iar apoi Manfred se îndreptă spre ușă.

– Te voi ține la curent pe măsură ce mai aflăm ceva.

Shasa îl urmă afară din birou, iar Tricia se ridică atunci când ei trecură pe lângă biroul ei.

– Domnule Courtney, femeia aceea a sunat din nou când erați cu ministrul De La Rey.

Manfred și Shasa se opriră.

– A cerut din nou cu comandantul de escadrilă Courtney, domnule, continuă Tricia, iar când i-am spus că sunteți într-o ședință, a spus că are vești pentru dumneavoastră despre Sabia Albă. A spus că veți înțelege.

– Sabia Albă! Shasa îngheță și se uită țintă la ea. A lăsat un număr?

– Nu, domnule, dar a spus că trebuie să vă întâlniți azi după-amiază, la cinci și jumătate, în gara din Cape Town, peronul patru.

– Cum o voi recunoaște?

– A spus că vă știe din vedere. Nu trebuie decât să așteptați pe peron și va veni ea la dumneavoastră.

Shasa era atât de preocupat de mesaj, încât nu observă reacția lui Manfred De La Rey la numele de cod Sabia Albă. Fața cu trăsături aspre a lui Manfred devenise albă, iar buza superioară și falca de jos luceau de transpirație. Fără să zică nici un cuvânt, se întoarse și ieși cu pași mari pe coridor.

Numele Sabia Albă nu-i dădu pace lui Shasa pe tot cursul întâlnirii Armscor. Se discuta despre noile rachete aer-sol pentru forțele aeriene, dar Shasa nu se putea concentra. Îl chinuia amintirea bunicului său, omul acela bun și blând pe care îl iubise, dar fusese ucis de Sabia Albă. Moartea bunicului fusese una dintre cele mai crunte tragedii din viața lui de până atunci, și simți din nou furia de atunci provocată de brutala crimă.

„Sabia Albă, se gândi el. Dacă voi putea să aflu cine sunteți voi, chiar și după atâția ani, veți plăti, și dobânda va fi și mai apăsătoare pentru tot timpul în care datoria a rămas neplătită."

După ce plecă de la Shasa, Manfred De La Rey se duse direct în biroul său de la capătul coridorului. Când trecu pe lângă secretară, aceasta îi spuse ceva, dar el nu păru să o audă.

Încuie ușa, dar nu se așeză la biroul din lemn masiv de mahon. Se plimba întruna prin cameră, cu ochii fixați în gol și fălcile fremătând ca ale unui buldog care mestecă un os. Scoase batista din buzunarul jachetei, își șterse bărbia și apoi se opri să își cerceteze fața în oglinda de pe peretele din spatele biroului. Era atât de palid, încât obrajii aveau un luciu albăstriu, iar ochii erau sălbatici ca ai unui leopard rănit prins în capcană.

– Sabia Albă, șopti el cu voce tare.

Trecuseră douăzeci și cinci de ani de când folosise acel nume de cod, dar își aminti cum stătea pe puntea submarinului german, înaintând în întuneric spre uscat, cu părul și barba mari, dese și negre ca tăciunele, privind fix la semnalele de foc de pe plaja pe care îl aștepta Roelf Stander.

Roelf Stander îi fusese alături în toate acele zile pline de pericol și de eforturi nebunești. Multe dintre operațiunile lor fuseseră plănuite în bucătăria din căsuța lui Stander din sătucul Stellenbosch. Acolo, în acea bucătărie le dăduse el toate detaliile acțiunii care avea să fie semnalul pentru revolta victorioasă a patrioților afrikaanderi. Sarah Stander asistase la toate acele întâlniri, o prezență tăcută și umilă, servind cafea și mâncare, fără să vorbească niciodată – doar asculta. De-abia mulți ani mai târziu își dăduse Manfred seama cât de atent ascultase ea.

În 1948, când afrikaanderii câștigară în sfârșit prin vot puterea pe care nu o putuseră dobândi cu vârful sabiei, Manfred fu recompensat pentru munca și loialitatea sa cu un post de viceministru în Ministerul de Justiție.

Unul dintre primele lucruri pe care le făcuse fusese să ceară dosarele despre cazurile nerezolvate de tentativă de asasinat asupra lui Jan Smuts şi uciderea lui Sir Garrick Courtney. Înainte să le distrugă, le citise atent, aflând că fuseseră trădaţi. Avuseseră un trădător în sânul bravei lor grupări de patrioţi – o femeie care telefonase poliţiştilor lui Smuts pentru a-i preveni în legătură cu asasinatul.

Ghicise identitatea femeii, dar nu apucase să se răzbune, aşteptând momentul potrivit, savurând gândul răzbunării zeci de ani, privind nenorocirea trădătorului, care îmbătrânea plină de amărăciune, zădărnicind în acelaşi timp eforturile soţului ei de a se afirma în drept şi politică, jucând rolul de mentor şi consilier, dar de fapt îndrumându-l spre nebunie şi dezastru, până când Roelf Stander îşi pierduse averea, orice mijloc de subzistenţă şi voinţa de a continua. În tot acest timp, Manfred aşteptase momentul perfect pentru a-şi pune în aplicare răzbunarea finală – şi momentul acesta sosise în sfârşit. Sarah Stander venise la el să pledeze pentru viaţa bastardului pe care el i-l semănase în pântec – iar el o refuzase. Simţise o plăcere sublimă, cu atât mai intensă datorită anilor de aşteptare.

Acum femeia voia să se răzbune. El nu anticipase asta. Se aşteptase ca lovitura să o dărâme şi să o distrugă. Doar printr-un imens noroc fusese prevenit de noua trădare pe care o plănuia ea.

Plecă din faţa oglinzii şi se aşeză la birou. Apucă hotărât receptorul.

– Vreau cu colonelul Bester din Departamentul Securităţii de Stat, îi spuse el secretarei.

Bester era unul dintre cei mai de încredere ofiţeri ai săi.

– Bester, se răsti el. Am nevoie urgent de un ordin de detenţie. Îl voi semna eu însumi şi vreau să fie executat imediat.

– Da, domnule ministru. Îmi puteţi spune numele persoanei?

– Sarah Stander, spuse Manfred. Adresa ei este Eike Laan nr. 16, Stellenbosch. Dacă ofiţerii care operează arestarea nu o

vor găsi acolo, atunci azi, la 17.30, ar trebui să fie pe peronul patru din gara Cape Town. Femeia nu trebuie să vorbească însă cu nimeni înainte de a fi arestată – oamenii tăi trebuie să aibă grijă de asta.

Manfred puse receptorul în furcă zâmbind sinistru. Conform legii, el avea puterea să aresteze şi să reţină, fără nici un preaviz, orice persoană pentru nouăzeci de zile. Multe se puteau întâmpla în nouăzeci de zile. Lucrurile se puteau schimba, persoana respectivă putea chiar muri. Totul era aranjat. Femeia nu mai putea pricinui nici o neplăcere.

Telefonul de pe biroul său sună, iar Manfred înşfăcă receptorul, aşteptându-se să fie tot Bester.

– Da, ce este?

– Tată, sunt eu, Lothie.

– Da, Lothie. Unde eşti?

– În Piaţa Caledon. Am aterizat acum câteva minute şi am preluat conducerea investigaţiei. Am veşti, tată. Scafandrii au găsit feribotul. Nu s-a descoperit cadavrul prizonierului, dar uşa cabinei a fost forţată. Trebuie să presupunem că a evadat. Mai grav chiar, cineva i-a pus la cale evadarea.

– Găseşte-l, spuse Manfred încet. Trebuie să îl găseşti pe Moses Gama. Dacă nu îl găsim, consecinţele pot fi dezastruoase.

– Ştiu, spuse Lothar. Îl vom găsi. Trebuie să îl găsim.

Centaine refuză să guste din mâncarea servită în sufrageria parlamentului.

– *Chéri*, nu fac mofturi, în deşert am mâncat lăcuste şi carne care stătuse patru zile în soare, dar...

Ea şi Shasa se plimbară prin grădini, de-a lungul limitei superioare a oraşului până la Café Royal din Greenmarket Square, unde primele stridii de sezon sosiseră din laguna Knysna.

Centaine le stropi cu suc de lămâie şi tabasco, scobi îmbucătura tremurătoare din jumătatea de stridie şi oftă de plăcere.

– Şi acum, *chéri*, rosti ea ştergându-se la gură, spune-mi de ce eşti cu gândurile atât de departe şi nu râzi deloc în ciuda eforturilor mele.

– Iartă-mă, *Mater*.

Shasa făcu semn chelnerului să îi umple paharul de şampanie.

– Am primit un telefon ciudat azi-dimineaţă. Şi nu m-am mai putut concentra şi la altceva. Îţi aduci aminte de Sabia Albă?

– Ce întrebare e asta? zise Centaine punând jos furculiţa. L-am iubit pe Sir Garry ca pe propriul meu tată. Povesteşte-mi.

Tot restul prânzului nu mai vorbiră despre altceva, rememorând amândoi acea teribilă zi în care un om nobil şi generos murise, un om iubit de amândoi.

În sfârşit, Shasa ceru nota.

– E deja unu şi jumătate. Va trebui să ne grăbim ca să ajungem la parlament până să înceapă. Nu vreau să ratez nimic din discursul lui Verwoerd.

La 66 de ani, Centaine era încă activă şi agilă, iar Shasa nu trebui să îşi potrivească pasul cu al ei. Când trecură pe lângă catedrala St. George şi se îndreptară spre grădini, încă discutau însufleţit.

În faţa lor, doi bărbaţi stăteau pe una din băncile din parc, dar era ceva la ei care îi atrase atenţia lui Shasa chiar şi de la o sută de metri. Cel mai înalt era un bărbat cu pielea închisă, îmbrăcat în uniforma unui curier parlamentar. Stătea foarte drept şi se uita fix în faţa sa.

Bărbatul de lângă el era de asemenea brunet, dar alb ca varul la faţă, cu părul negru inert căzându-i peste frunte. Era aplecat aproape de curier, vorbindu-i la ureche ca şi cum îi împărtăşea un secret, dar faţa curierului era inexpresivă, nereacţionând deloc la cuvintele celuilalt.

Când ajunseră în dreptul băncii, Shasa se aplecă în faţă ca să vadă pe lângă Centaine, şi la nici cinci paşi de ei, se uită direct la faţa palidă a bărbatului mai scund. Avea ochii negri şi

impenetrabili ca smoala, dar când Shasa îl studia, el își întoarse intenționat fața. Buzele însă i se mișcau în continuare, vorbind atât de încet către cel în uniformă, încât Shasa nu putu să audă nici măcar un murmur.

Centaine îl trase de mânecă.

– *Cheri*, nu mă asculți.

– Iartă-mă, *Mater*, se scuză Shasa neatent.

– Mă întreb de ce femeia aceasta a ales gara, repetă Centaine.

– Presupun că se simte mai în siguranță într-un loc public, riscă el, și privi înapoi peste umăr.

Cei doi bărbați erau tot pe bancă, dar chiar și preocupat de alte lucruri, răutatea imperturbabilă din ochii aceia negri ca smoala îl făcu să tremure ca și cum un vânt înghețat îi bătuse în ceafă.

Pe aleea ce ducea spre clădirea masivă a parlamentului, Shasa se simți deodată confuz și nesigur. În jurul lui se întâmplau prea multe lucruri pe care nu le putea controla. Era o senzație cu care nu era obișnuit.

Joe Cicero șopti încet formula.

– Simți viermele în burtă.

– Da, răspunse cel de lângă el, privind fix înainte. Doar buzele i se mișcară. Simt viermele.

– Viermele te întreabă dacă ai cuțitul.

– Da, am cuțitul, spuse bărbatul.

Tatălui lui era grec și el se născuse ilegitim în Mozambicul portughez dintr-o femeie mulatră. Sângele lui metis nu era evident. Părea doar că ar avea origini mediteraneene. Doar europenii erau angajați curieri în parlamentul Africii de Sud.

– Simți viermele în burtă, întări Joe Cicero condiționarea.

– Da, simt viermele.

În ultimii ani fusese internat de opt ori în instituții psihiatrice. La ultima internare fusese selectat și condiționat.

– Viermele te întreabă dacă știi unde să îl găsești pe diavol, îi spuse Joe Cicero.

Îl chema Demetrio Tsafendas și ajunsese în Africa de Sud cu un an înainte, după ce încheiaseră condiționarea lui.

– Da, spuse Tsafendas. Știu unde să îl găsesc pe diavol.

– Viermele din burtă îți ordonă să mergi acolo unde este diavolul, spuse Joe Cicero încet. Viermele din burtă îți ordonă să îl ucizi pe diavol.

Tsafendas se ridică. Se mișca precum un robot.

– Viermele îți ordonă să pleci acum!

Tsafendas porni tacticos, cu pas egal, spre clădirea parlamentului.

Joe Cicero îl privi cum se îndepărtează. Se isprăvise. Toate piesele fuseseră așezate cu mare grijă. În sfârșit, primul bolovan începuse să se rostogolească la vale. Va aduna alții pe măsură ce va câștiga în avânt și viteză. În curând va fi o avalanșă puternică, iar fața muntelui se va schimba pentru totdeauna.

Joe Cicero se ridică și se îndepărtă.

Prima persoană pe care Shasa o văzu când el și Centaine urcau scările din fața intrării parlamentului fu Kitty Godolphin, iar inima îi tresări de emoție și plăcere neașteptată. Nu o mai văzuse de la interludiul clandestin din sudul Franței cu optsprezece luni în urmă. Shasa închiriase un iaht luxos și călătoriseră până în Capri. La despărțire, ea îi făgăduise să-i scrie, dar nu-și ținuse promisiunea, și iată că apăruse aici fără nici o avertizare, cu zâmbetul sfios pe buze și ochii poznași, venind să îl salute nevinovat și natural de parcă doar câteva ore trecuseră de la ultimul sărut.

– Ce faci aici? întrebă el direct.

– Bună ziua, doamnă Courtney, se adresă Kitty lui Centaine. Cum de o doamnă atât de educată s-a căpătuit cu un fiu fără maniere?

Centaine râse. Îi plăcea de Kitty. Shasa se gândi că aveau personalități asemănătoare.

– Am fost în Rhodesia să obțin un profil al lui Ian Smith înainte să se întâlnească și cu Harold Wilson, și m-am abătut puțin din drum pentru discursul de azi al lui Verwoerd, și, desigur, ca să vă vizitez, explică Kitty.

Mai discutară apoi câteva minute.

– Trebuie să prind un loc bun în galerie, se scuză Centaine.

– Când pot să te văd? o întrebă Shasa încet pe Kitty, când Centaine se îndepărtă.

– Diseară? sugeră Kitty.

– Da... of, nu, fir-ar să fie.

Își aminti de întâlnirea cu informatorul în legătură cu Sabia Albă.

– Unde stai?

– La Nellie, ca de obicei.

– Pot să te sun mai târziu?

– Sigur, zâmbi ea. Doar dacă nu primesc oferte mai bune.

– Ticăloasă mică! De ce nu vrei să te măriți cu mine?

– Sunt prea bună pentru tine, amice.

Devenise una dintre glumele lor.

– Dar nu mi-ar displăcea o bere și o porție de cartofi prăjiți. Pe curând!

Shasa o urmări cu privirea în timp ce urca scările către galeria presei. În toți anii de când o cunoscuse, nu părea să fi îmbătrânit deloc. Avea încă un trup de fată și ușurința tinereții în mers. Îndepărtă întunericul brusc și rece al singurătății care amenința să îl înghită și intră în sala de ședințe.

Băncile se umpleau. Shasa văzu că prim-ministrul se afla la locul lui din capul băncilor guvernului. Stătea de vorbă cu Frank Waring, ministrul sportului, al doilea englez din cabinet.

Verwoerd arăta în formă și plin de energie. Părea de necrezut că primise două gloanțe în cap și revenise cu atâta putere încât domina propriul partid și întreaga sală. Părea să aibă o capacitate

nesfârşită de supravieţuire şi, desigur, gândi Shasa rânjind cinic, norocul diavolului însuşi.

Shasa se îndreptă spre locul său, iar Manfred De La Rey se ridică şi îi veni în întâmpinare.

Îl apucă pe Shasa de braţ şi se apropie de el.

– Scafandrii au scos feribotul. Cadavrul lui Gama nu era înăuntru, iar uşa cabinei a fost forţată. Se pare că nenorocitul a scăpat. Dar păzim toate ieşirile din ţară şi oamenii mei îl vor prinde. Nu poate să scape. Cred că prim-ministrul va anunţa dispariţia lui după discursul din după-amiaza aceasta.

Shasa şi Manfred se îndreptau spre locurile lor din banca din faţă, când cineva se ciocni atât de dur de Shasa, încât acesta strigă şi se uită în jur. Era curierul în uniformă pe care Shasa îl observase pe banca din parc.

– Ai grijă, omule, se răsti Shasa la el când îşi recăpătă echilibrul, dar bărbatul nu păru să îl audă.

Deşi faţa îi era inexpresivă, iar ochii priveau fix în gol, curierul păşea repede şi hotărât, trecând în viteză pe lângă Manfred şi îndreptându-se spre băncile opoziţiei din stânga scaunului vorbitorului.

– Al naibii de nerușinat, spuse Shasa, oprindu-se să îl urmărească.

Deodată curierul păru că se răzgândeşte, îşi schimbă direcţia spre partea cealaltă a camerei şi se grăbi spre locul în care stătea Verwoerd. Prim-ministrul îl văzu venind şi se uită în sus, crezând că are un mesaj pentru el. Nimeni altcineva din sală nu părea să fie atent la comportamentul straniu al curierului, însă Shasa îl privea nedumerit.

Când se aplecă deasupra doctorului Verwoerd, îşi deschise jacheta neagră a uniformei şi Shasa văzu strălucirea argintie a oţelului.

– Dumnezeule! strigă el. Are un cuţit!

Curierul ridică arma şi lovi o dată, şi în mod ciudat, prim-ministrul zâmbea, de parcă nu înţelegea ce se întâmpla. Cuţitul ieşi roşu de sânge.

Shasa porni într-acolo, dar Manfred îl ţinea în continuare de braţ.

– Candidatul manciurian, şuieră el şi Shasa îngheţă.

Stând deasupra prim-ministrului, asasinul lovea iar şi iar. La fiecare lovitură sângele îi sărea pe cămaşă, iar doctorul Verwoerd îşi ridică mâinile într-un gest patetic de rugăminte.

În sfârşit, oamenii de lângă el îşi dădură seama ce se întâmpla şi săriră asupra atacatorului. O mulţime de oameni mişunau în jurul lui, dar bărbatul ripostă cu un fel de putere demonică.

– Unde este diavolul? strigă el sălbatic. Îi voi veni de hac diavolului.

Îl duseră până la covorul verde şi îl ţintuiră acolo.

Doctorul Verwoerd stătea încă pe scaun uitându-se la pieptul din care şiroia sângele. Apoi îşi trase reverul jachetei ca şi cum ar fi ascuns imaginea îngrozitoare a propriului sânge, suspină şi alunecă înainte, prăvălindu-se pe mocheta camerei.

Shasa şi Manfred De La Rey se aflau în biroul parlamentar al lui Shasa când Tricia le aduse veştile.

– Domnilor, tocmai a sunat purtătorul de cuvânt. Doctorul Verwoerd a fost declarat mort la sosirea la spitalul Volks.

Shasa se duse la dulapul cu băuturi din spatele biroului şi turnă două pahare de coniac.

Se priviră în ochi şi băură în tăcere.

– Trebuie să începem numaidecât să întocmim o listă cu cei pe sprijinul cărora te poţi baza, spuse el, coborând paharul. Cred că John Vorster este cel pe care va trebui să îl învingi pentru a deveni prim-ministru, iar oamenii lui cred că au început deja să se pregătească.

Lucrară împreună toată după-amiaza făcând liste, bifând, tăind şi punând semne de întrebare în dreptul numelor.

Telefoane, linguşeli şi şantaje, întâlniri stabilite, promisiuni şi angajamente, schimburi şi compromisuri şi un şir de vizitatori importanţi, aliaţi şi potenţiali aliaţi, care trecură prin biroul lui Shasa întreaga după-amiază.

În timp ce lucrau, Shasa îl privea pe Manfred şi se întreba cum de soarta alesese tovarăşi de drum atât de ciudaţi cum erau ei. Părea că nu aveau în comun nimic altceva decât o trăsătură vitală – ambiţie arzătoare şi sete de putere.

Ei bine, acum era ceva ce puteau atinge şi înşfăca, iar Manfred era un om posedat. Era evident efectul pe care enorma sa forţă de caracter îl avea asupra celor care veneau în biroul lui Shasa. Unul câte unul era cucerit, şi unul câte unul îi jurau credinţă.

Încet Shasa îşi dădu seama că nu mai era doar o posibilitate sau era o probabilitate. Ei vor câştiga. Instinctul şi inima îi spuneau asta. Erau ale lor – funcţia de premier şi cea de preşedinte. Vor câştiga.

După-amiaza trecu repede, într-o exaltare ameţitoare. Ceasul cu pendulă din colţul biroului lui Shasa anunţa orele încet, cu un sunet atât de familiar, încât aproape nu îl percepea, până când bătu ora cinci. Atunci tresări şi se ridică, verificându-şi şi ceasul de mână.

– E ora cinci.

Porni spre uşă.

– Unde te duci? Am nevoie de tine aici, îl strigă Manfred. Întoarce-te, Shasa.

– Mă întorc, răspunse el şi ieşi grăbit în anticameră.

Acolo erau mai mulţi oameni importanţi care aşteptau. Se ridicară să îl salute.

– Domnule Courtney... îl strigă Tricia.

– Nu acum.

Shasa trecu pe lângă ei în grabă.

– Mă întorc repede.

„Ajung mai repede pe jos decât cu Jaguarul la oră de vârf", își spuse și începu să alerge.

Își dădu seama că informatoarea era atât de agitată și speriată încât probabil nu va zăbovi mult la punctul de întâlnire. Trebuia să ajungă acolo înainte de ora stabilită. În timp ce fugea își reproșa că uitase de o întâlnire atât de importantă, dar totul era confuz și nesigur.

Alerga pe trotuarul plin de funcționari care își încheiaseră rutina zilnică și se revărsau din clădiri. Shasa împingea și îmbrâncea, își făcea loc și se ferea. Unii dintre cei de care se ciocnea strigau furioși după el.

Sprintă printre coloanele de mașini care se mișcau încet, și alergă spre intrarea gării din Addreley Street. Ceasul de deasupra sălii principale arăta 17.37. Deja întârziase, iar peronul patru era la capătul îndepărtat al gării.

Alergă nebunește traversând sala de așteptare și se năpusti într-acolo. Încetini într-un mers rapid, îndreptându-se spre peron, cercetând fețele navetiștilor care așteptau. Ei îl priveau înapoi indiferenți. Se uită la ceasul de pe peron: 17.40. Întârziase zece minute. Ea venise și plecase. O ratase.

Rămase în mijlocul peronului uitându-se deznădăjduit în jurul lui, neștiind ce să facă în continuare.

„Trenul din Stellenbosch și Cape Flats sosește la peronul patru", se auzi în megafoane.

Sigur, asta era. Shasa se simți ușurat. Trenul întârziase. Cu siguranță era în tren, de aceea alesese acel loc și acea oră.

Shasa își întinse gâtul nerăbdător pe măsură ce vagoanele veneau huruind la peron. Trenul se opri cu un țipăt ascuțit și șuierat de frâne. Ușile se deschiseră și pasagerii se revărsară afară, mișcându-se într-o coloană compactă spre ieșirea de pe peron.

Shasa sări pe banca cea mai apropiată ca să o vadă mai bine și să fie văzut.

– Domnule Courtney.

Era o voce de femeie. Vocea ei – o recunoscuse chiar şi după atâta timp.

– Domnule Courtney.

Se ridică pe vârfuri, încercând să vadă peste capetele călătorilor.

– Domnule Courtney!

Era acolo, prinsă în mulţime, încercând să-şi facă loc înspre el, dând din mâini înnebunită ca să îi atragă atenţia.

O recunoscu imediat. Şocul îl paraliză timp de câteva secunde în timp ce se uita fix la ea. Era doamna Stander, pe care o întâlnise pentru scurt timp la căsuţa de vacanţă a lui Manfred când luase avionul ca să încheie cu el afacerea cu fabrica de conserve. Se întâmplase cu ani în urmă, dar îşi aminti că ea îl numise comandant de escadrilă. Ar fi trebuit să fi pus lucrurile cap la cap. Cât de prost şi nereceptiv fusese. Shasa stătea încă în picioare pe bancă fixând-o cu privirea, când, deodată, altceva îi atrase atenţia.

Doi bărbaţi îşi făceau loc cu brutalitate prin mulţimea de călători. Doi bărbaţi masivi în costume negre nepotrivite pentru statura lor şi cu pălării din fetru care reprezentau cumva însemnul poliţiei secrete în civil. În mod clar, se îndreptau spre doamna Stander.

În acelaşi timp cu Shasa, ea îi văzu pe cei doi detectivi şi se făcu albă de spaimă la faţă.

– Domnule Courtney! strigă ea. Repede – mă urmăresc. Ţâşni din mulţime şi începu să alerge către Shasa. Grăbiţi-vă, vă rog grăbiţi-vă.

Shasa sări de pe bancă şi alergă în întâmpinarea ei, dar o bătrână cu braţele pline de pachete îi bloca drumul. Aproape o dărâmă, dar în secundele de care avu nevoie ca să îşi facă loc, cei doi detectivi ajunseră la Sarah Stander şi o prinseră din ambele părţi.

– Vă rog! ţipă ea disperată, apoi cu o putere sălbatică, nebănuită, se eliberă din strânsoare şi fugi către Shasa.

– Aici! Şi îi vârî lui Shasa un plic în mână. Aici este.

Cei doi ofiţeri de securitate îşi reveniseră rapid şi alergară în salturi după ea. Unul din ei îi prinse ambele mâini la spate şi o trase de acolo. Celălalt veni să se confrunte cu Shasa.

– Suntem ofiţeri de poliţie. Avem un mandat de arestare pentru femeia aceasta.

Bărbatul gâfâia de la efort.

– V-a dat ceva. Am văzut. Trebuie să mi daţi obiectul.

– Prietene! Shasa se îndreptă şi îl ţintui pe detectiv cu o privire semeaţă. Ai idee cu cine vorbeşti?

– Domnul ministru Courtney!

Bărbatul îl recunoscu atunci şi nedumerirea de pe chipul lui i se păru amuzantă lui Sasha.

– Iertaţi-mă, domnule. Nu am ştiut...

– Numele, rangul şi numărul de identificare, ordonă Shasa.

– Locotenent Van Ourshoorn nr. 138643, şi luă instinctiv poziţia de drepţi.

– Poţi fi sigur că lucrurile nu se opresc aici, locotenente, îl avertiză Shasa rece. Acum continuă-ţi îndatoririle.

Shasa se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă cu paşi mari pe peron, ascunzând plicul în buzunarul interior şi lăsându-l pe detectiv în urmă, uitându-se la el îngrozit.

Nu deschise plicul până nu ajunse iar la birou. Tricia îl aştepta încă.

– Am fost atât de îngrijorată când aţi ieşit în fugă în felul acela, strigă ea.

Tricia cea bună şi devotată.

– E în ordine, o asigură el. Totul s-a rezolvat. Unde este ministrul De La Rey?

– A plecat la puţin timp după dumneavoastră. A spus că va fi acasă la Groote Schuur. Îl puteţi găsi acolo dacă aveţi nevoie.

– Mulţumesc, Tricia. Poţi să pleci acasă acum.

Shasa intră în birou şi încuie uşa. Se aşeză pe scaunul lui din piele cu ţinte. Scoase plicul din buzunarul interior şi îl puse pe masă, înaintea lui, studiindu-l.

Era din hârtie ieftină şi aspră, iar numele lui era scris rotund, ca de o fată. Cerneala se întinsese.

„*Meneer* Courtney."

Deodată, Shasa avu reţineri să îl mai atingă. Presimţea revelaţia unui lucru teribil care va schimba cursul liniştit al existenţei sale în luptă şi zbucium.

Luă stiletul georgian din setul de birou şi îi încercă vârful cu degetul mare. Întoarse plicul şi vârî cuţitul sub clapă. În plic era o foaie dintr-un caiet liniat pe care era scris, de aceeaşi mână de fată, un singur rând.

Shasa se uită fix la el. Nu simţi nici un şoc. Adânc în subconştient probabil că ştiuse adevărul tot timpul. Erau desigur ochii aceia de topaz galben ai Sabiei Albe care se uitaseră în ai săi în ziua în care murise bunicul.

Nu se îndoi nici măcar o clipă, nu avu nici o tresărire de neîncredere. Văzuse chiar şi cicatricea, vechea rană de pistol pe corpul lui Manfred, urma glonţului pe care el îl trăsese asupra Sabiei Albe şi toate celelalte detalii se potriveau perfect.

Manfred De La Rey este Sabia Albă.

Din momentul în care se întâlniseră prima dată în acea zi din copilăria lui pe un dig de pescuit din Walvis Bay, destinul îi urmărise, conducându-i inexorabil spre destinele lor.

– Ne-am născut ca să ne distrugem unul pe altul, rosti Shasa încet şi întinse mâna spre receptor.

Telefonul sună de trei ori până când îi răspunse.

– De La Rey.

– Eu sunt, spuse Shasa.

– *Ja.* Te aşteptam.

Vocea lui Manfred era obosită şi resemnată, în contrast cu tonul puternic cu care îşi îndemnase şi grupase suporterii doar cu puţin timp înainte.

– Femeia a ajuns la tine. Oamenii mei m-au informat.

– Femeia trebuie eliberată, îi zise Shasa.

– E deja liberă. La ordinul meu.

– Trebuie să ne întâlnim.

– *Ja.* E necesar.

– Unde? întrebă Shasa. Când?

– Voi veni eu la Weltevreden, spuse Manfred, iar Shasa fu prea surprins ca să răspundă. Dar cu o condiție.

– Ce condiție? întrebă Shasa precaut.

– Mama ta trebuie să fie acolo când ne întâlnim.

– Mama mea?

De data aceasta Shasa nu își putu reține uimirea.

– Da, mama ta – Centaine Courney.

– Nu înțeleg, ce legătură are mama mea cu treaba asta?

– Totul, spuse Manfred apăsat. Are legătură cu totul.

Când Kitty Godolphin se întoarse în apartamentul ei în acea seară, era cât se poate de veselă. La indicațiile ei, camera lui Hank surprinsese momentele dramatice în care corpul plin de sânge al doctorului Verwoerd fu purtat din sala de ședințe spre ambulanță și înregistrase panica și confuzia, cuvintele și frazele spontane și neprefăcute ale prietenilor și dușmanilor lui.

Când intră în apartament, ceru legătura cu redactorul NABS din New York pentru a-l informa despre materialul neprețuit pe care îl obținuse. Apoi își turnă un pahar de gin tonic, și așteptă nerăbdătoare lângă telefon.

Ridică receptorul când sună.

– Kitty Godolphin, spuse ea.

– Domnișoară Godolphin, o întâmpină o voce ciudată, cu puternic accent african. Moses Gama vă transmite salutări.

– Moses Gama este închis pe viață într-o închisoare de maximă securitate, replică Kitty brusc. Vă rog să nu-mi irosiți timpul.

– Ieri-noapte, Moses Gama a fost salvat de pe feribotul închisorii de pe insula Robben de către războinicii *Umkhonto we Sizwe*, spuse vocea, iar Kitty își simți obrajii și buzele amorțite de șoc. Citise despre scufundarea feribotului. Moses

Gama se află într-un loc sigur. Dorește să vorbească lumii prin dumneavoastră. Dacă sunteți de acord să îl întâlniți, veți putea folosi camera pentru a-i înregistra mesajul.

Timp de trei secunde nu putu răspunde. Vocea o părăsise, dar mintea ei gonea. „Acesta e potul cel mare, gândi ea. Așa ceva apare o singură dată într-o viață de eforturi și muncă."

– Voi veni, spuse ea după ce își drese vocea.

– O camionetă albastru-închis va sosi în zece minute la intrarea în sala de recepții a hotelului. Șoferul va aprinde farurile de două ori. Trebuie să intrați imediat pe ușa din spate a camionetei, fără să vorbiți cu nimeni.

Mașina era o camionetă Toyota mică pentru livrări, iar Kitty și Hank se înghesuiră înăuntru cu camera de luat vederi și echipamentul de sunet, fiindu-le foarte greu să se miște, dar Kitty își făcu loc în față până când putu să vorbească repede cu șoferul.

– Unde mergem?

Șoferul o privi în oglinda retrovizoare. Era un tânăr negru cu o înfățișare frapantă, nu era frumos, dar avea o față expresivă, cu puternice trăsături africane.

– Mergem în suburbii. Vor fi patrule de poliție și blocaje pe străzi. Poliția e peste tot căutându-l pe Moses Gama. Va fi periculos, deci trebuie să faceți exact ce vă spun.

Stătură în camionetă aproape o oră, străbătând străzi lăturalnice întunecate, oprind din când în când și așteptând în tăcere până când o siluetă ieși din noapte și șopti câteva cuvinte șoferului, continuându-și apoi drumul până când în sfârșit parcară pentru ultima dată.

– De aici mergem pe jos, le spuse ghidul lor, conducându-i pe străduțe și alei lăturalnice, lunecând pe lângă șirurile de căsuțe. De două ori se ascunseră când câte un Land Rover al poliției trecu pe lângă ei, dar în sfârșit intrară pe ușa din spate a uneia dintre miile de căsuțe identice, greu de diferențiat.

Moses Gama stătea la masa din minuscula bucătărie din spate. Kitty îl recunoscu imediat, deși era slab ca un schelet.

Purta o cămaşă albă deschisă la gât şi o salopetă bleumarin, şi când se ridică să o salute, ea observă că, deşi îmbătrânise şi trupul i se deteriorase, prezenţa lui dominatoare şi privirea mesianiacă pătrunzătoare erau la fel de puternice ca şi prima dată când îl întâlnise.

– Vă sunt recunoscător că aţi venit, spuse el grav. Dar avem foarte puţin timp la dispoziţie. Poliţia fascistă ne urmăreşte îndeaproape ca o haită de lupi. Trebuie să plec în scurt timp.

Hank deja se apucase de lucru, pregătind camera şi luminile şi dădu aprobator din cap înspre Kitty. Ea îşi dădu seama că realitatea tristă a camerei, pereţii goi şi mobila simplă din lemn vor spori efectul dramatic, iar părul cărunt şi condiţia precară a lui Moses vor impresiona inimile publicului.

Îşi pregătise în minte câteva întrebări, dar nu era nevoie de ele. Moses Gama se uită în cameră şi vorbi cu o sinceritate şi profunzime devastatoare.

– Pereţii închisorilor nu sunt destul de groşi pentru a înteminţa dorul de libertate al poporului meu, spuse el. Mormintele nu sunt îndeajuns de adânci ca să vă ascundă adevărul.

Vorbi timp de zece minute, iar Kitty Godolphin, care era atât de experimentată şi de călită, plângea fără reţineri când el încheie.

– Lupta este viaţa mea. Bătălia ne aparţine. Vom reuşi, poporul meu. *Amandla! Ngawethu!*

Kitty se duse la el şi îl îmbrăţişă.

– Mă faci să mă simt foarte umilă, spuse ea.

– Ne eşti prietenă, răspunse el. Du-te în pace, fiica mea.

– Vino.

Raleigh Tabaka o luă pe Kitty de braţ şi o conduse afară.

– Ai stat deja prea mult. Trebuie să pleci acum. El este Robert. Te va conduce.

Robert aştepta la uşa bucătăriei.

– Urmaţi-mă, porunci el, şi îi conduse printr-o curte goală şi prăfuită prin întuneric, până la colţul străzii. Acolo se opri brusc.

– Ce se întâmplă acum? întrebă Kitty în şoaptă. De ce aşteptăm aici?

– Ai răbdare, spuse Robert. Vei afla imediat de ce.

Deodată Kitty îşi dădu seama că nu erau singuri. Mai erau şi alţii care aşteptau ca şi ei în umbră. Acum îi putu auzi, murmul vocilor, liniştiţi, dar în expectativă. Pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, începu să îi vadă, multe siluete, în grupuri mici, înghesuiţi după boscheţi sau la adăpostul clădirilor.

Zeci, nu, sute de oameni, bărbaţi şi femei, şi cu fiecare clipă numărul lor creştea pe măsură ce se desprindeau din umbra nopţii, adunându-se în jurul căsuţei în care se afla Moses Gama, ca şi cum prezenţa lui era o rază, o flacără căreia, precum molii-le, nu îi puteau rezista.

– Ce se întâmplă? întrebă încet Kitty.

– Vei vedea, răspunse Robert. Pregăteşte camera de luat vederi.

Oamenii începeau să iasă din umbră, apropiindu-se şi mai mult de căsuţă.

– *Baba!* Copiii tăi sunt aici. Vorbeşte cu noi, Părinte, se auzi o voce.

– Moses Gama, suntem pregătiţi. Condu-ne! se auzi o alta.

Apoi începură să cânte, întâi încet, „*Nkosi Sikelel'i Afrika* – Dumnezeu, salvează Africa!", după care vocile se uniră şi se armonizară, frumoasele voci africane, emoţionante şi minunate.

Imediat se auzi un alt sunet, îndepărtat la început, apoi din ce în ce mai aproape, tânguirea jalnică şi unduioasă a sirenelor maşinilor de poliţie.

– Pregăteşte aparatul de filmat, spuse din nou Robert.

Imediat ce americanca şi cameramanul plecară, Moses Gama se ridică de la masă.

– Gata, spuse el. Acum putem pleca.

– Nu încă, unchiule, îl opri Raleigh Tabaka. Mai întâi trebuie să mai facem ceva.

– Întârzierea este periculoasă, insistă Moses. Am stat prea mult aici. Poliția are informatori peste tot.

– Da, unchiule. Poliția are informatori peste tot, accentuă Raleigh în mod ciudat această frază. Dar înainte să pleci în altă parte în care poliția să nu poată ajunge la tine, trebuie să vorbim. Raleigh se ridică în picioare lângă masă, în fața unchiului său. Totul a fost planuit cu mare grijă. Azi după-masă monstrul alb Verwoerd a fost asasinat în parlamentul rasist.

Moses tresări.

– Nu mi-ai zis asta, protestă el, dar Raleigh continuă liniștit.

– Planul era ca, în confuzia generată de asasinarea lui Verwoerd, să te ridici și să conduci revolta spontană a oamenilor noștri.

– De ce nu mi s-a spus asta? întrebă aspru Moses.

– Răbdare, unchiule. Ascultă-mă. Cei care au planuit asta sunt dintr-o țară rece și întunecată din nord și nu înțeleg spiritul african. Ei nu înțeleg că oamenii noștri nu se vor ridica decât atunci când sunt pregătiți sufletește, când furia lor e deplină. Și acel moment nu a sosit încă. Vor mai trece mulți ani până când furia lor va fi desăvârșită. Numai atunci putem culege roadele. Poliția albă este încă prea puternică. Ne vor distruge numai ridicând degetul lor mic și restul lumii va sta deoparte privindu-ne cum murim, la fel cum au privit și revolta din Ungaria stingându-se.

– Nu înțeleg, spuse Moses. De ce ai ajuns atât de departe dacă nu intenționezi să călătorești până la capătul drumului?

– Revoluția are nevoie și de martiri, și de lideri. Spiritul și furia lumii trebuie trezite, căci nu putem reuși fără ele. Martiri și lideri, unchiule.

– Eu sunt liderul ales al poporului nostru, spuse Moses Gama simplu.

– Nu, unchiule, scutură Raleigh din cap. Te-ai dovedit nedemn. Ți-ai trădat oamenii. În schimbul vieții tale, ai predat revoluția în mâinile dușmanului. I l-ai dat inamicului pe Nelson

Mandela şi pe eroii din Rivonia. Cândva am crezut că eşti un zeu, dar acum ştiu că eşti un trădător.

Moses Gama îl fixă cu privirea în tăcere.

– Mă bucur că nu negi acest lucru, unchiule. Vinovăţia ta a fost dovedită fără urmă de îndoială. Prin acţiunile tale nu mai poţi avea nici o pretenţie pentru poziţia de lider. Doar Nelson Mandela are măreţia pentru a juca acest rol. Totuşi, unchiule, revoluţia are nevoie de martiri.

Din buzunarul jachetei, Raleigh Tabaka scoase un obiect învelit într-o pânză albă curată şi îl aşeză pe masă. Încet desfăcu pachetul cu grijă să nu atingă conţinutul.

Amândoi se uitară fix la revolver.

– Acesta e un revolver din dotarea poliţiei. A fost furat acum câteva ore din arsenalul unei secţii locale. Numărul de serie este încă înregistrat la poliţie şi este încărcat cu muniţia poliţiei.

Raleigh înveli pânza în jurul patului revolverului.

– Are încă pe el amprentele poliţiştilor, spuse el.

Cu pistolul în mână înconjură masa şi se opri în spatele scaunului lui Moses Gama, punându-i ţeava pistolului la ceafă.

De afară începură să se audă voci care cântau.

– „Dumnezeu salvează Africa", repetă Raleigh. Eşti norocos, unchiule. Ai şansa să te izbăveşti. Vei merge într-un loc unde nimeni nu te va mai putea atinge, iar numele tău va dăinui pentru totdeauna, pur şi neprihănit. „Marele martir al Africii care a murit pentru poporul său."

Moses Gama nu se mişcă, nici nu vorbi.

– Oamenilor li s-a spus că eşti aici, continuă încet Raleigh. Sute dintre ei s-au adunat afară. Ei vor fi martorii măreţiei tale. Numele tău va trăi veşnic.

Apoi, peste cântec, se auziră sirenele poliţiei, tânguindu-se şi suspinând.

– Şi brutala poliţie fascistă a fost anunţată că eşti aici, spuse Raleigh încet.

Zgomotul sirenelor crescu în intensitate şi se auzi vuietul motoarelor, scrâşnetul frânelor, uşile de Land Rover trântite,

ordine strigate și pașii grei, apoi ușa de la intrare fu spartă cu baroasele.

– Pacea fie cu tine, unchiule, spuse încet Raleigh Tabaka, și îl împușcă pe Moses Gama în ceafă, tocmai când comandantul de brigadă Lothar De La Rey își conducea oamenii pe ușa casei.

Glonțul greu îl aruncă pe Moses în față, capul zdrobit căzu pe masă, iar fragmente de craniu și creier se împrăștiară pe pereții și podeaua bucătăriei.

Raleigh dădu drumul pistolului pe masă și ieși în curtea întunecată. Se alătură mulțimii din stradă, amestecându-se cu ei, așteptând cu ei până când cadavrul acoperit fu scos pe o targă din casă.

– Poliția ne-a omorât conducătorul. L-au omorât pe Moses Gama, strigă el atunci cu o voce clară și puternică.

Când strigătul fu preluat de sute de alte voci și femeile începură vaietele de doliu, Raleigh Tabaka se întoarse și se îndepărtă în întuneric.

Un servitor îi deschise ușa din Weltevreden lui Manfred De La Rey.

– Stăpânul vă așteaptă, spuse el respectuos. Vă rog să mă urmați.

Îl conduse pe Manfred în camera armelor și închise ușile duble de mahon după el.

Manfred rămase în prag. În șemineul de piatră ardea un buștean, iar în fața lui se afla Shasa Courtney. Era îmbrăcat în jacheta de seară, cravată neagră, cu o clapă pentru ochi nouă, din mătase neagră. Era înalt și binedispus, cu șuvițe argintii la tâmple, dar cu o expresie nemiloasă.

Centaine Courtney stătea la biroul de sub rastelele cu arme. Și ea purta o rochie de seară, din mătase chinezească de brocart în nuanța ei preferată de galben și un colier cu superbele diamante galbene de la mina H'ani. Avea brațele și umerii descoperiți,

iar în lumina palidă pielea ei părea desăvârşită şi netedă ca a unei fete tinere.

– Sabia Albă, îl salută Shasa încet.

– *Ja*, încuviinţă Manfred. Dar asta a fost cu mult timp în urmă – într-un alt război.

– Ai omorât un om nevinovat. Un bătrân nobil.

– Glonţul a fost pentru altcineva – un trădător, un afrikaander care îşi vânduse poporul britanicilor.

– Atunci erai un terorist, la fel cum Gama şi Mandela sunt acum. De ce pedeapsa ta ar fi diferită de a lor?

– Cauza noastră era dreaptă – iar Dumnezeu era de partea noastră, răspunse Manfred.

– Câţi oameni nevinovaţi au murit pentru ceea ce alţii numesc „cauze drepte"? Câte atrocităţi nu s-au comis în numele Domnului?

– Nu mă poţi provoca, dădu Manfred dezaprobator din cap. Ce am încercat a fost corect şi drept.

– Vom vedea dacă tribunalele din ţara aceasta vor fi de acord cu tine, spuse Shasa şi se uită în partea cealaltă a camerei la Centaine. Te rog sună la numărul din faţa ta, *Mater*. Cere cu colonelul Bothma de la CID. Deja i-am cerut să fie disponibil să vină aici.

Centaine nu se mişcă, iar expresia ei, după cum o interpretă Manfred De La Rey, era tragică.

– Te rog fă ce ţi-am spus, *Mater*, insistă Shasa.

– Nu, interveni Manfred. Nu poate să facă asta – şi nici tu.

– De ce crezi asta?

– Spune-i, mamă, zise Manfred.

Shasa se încruntă mânios, dar Centaine ridică mâna şi nu-l lăsă să vorbească.

– Este adevărat, şopti ea. Manfred este fiul meu, ca şi tine, Shasa. L-am născut în deşert. Deşi tatăl lui l-a luat încă ud din momentul naşterii, deşi nu l-am văzut decât după treisprezece ani, este totuşi fiul meu.

În acea tăcere, unul dintre bușteniii din șemineu căzu într-un morman de cenușă, producând un sunet ca de avalanșă.

– Bunicul tău e mort de peste douăzeci de ani, Shasa. Vrei să îmi rupi inima trimițându-ți fratele în închisoare?

– Datoria mea... onoarea mea, bolborosi Shasa.

– Și Manfred a fost la fel îngăduitor odată. Ar fi putut să îți distrugă cariera politică înainte să înceapă. La cererea mea și știind că sunteți frați, te-a cruțat. Centaine vorbea încet, dar fără remușcări. Poți face mai puțin de atât?

– Dar el e doar bastardul tău, se repezi Shasa.

– Și tu ești bastardul meu, Shasa. Tatăl tău a fost ucis în ziua nunții, înainte de ceremonie. Acesta era faptul de care Manfred s-ar fi putut folosi ca să te distrugă. Te controla – acum el e la mâna ta. Ce vei face, Shasa?

Shasa se întoarse cu spatele la ea și stătu cu capul plecat uitându-se în șemineu. Când în sfârșit vorbi, vocea lui era încărcată de durere.

– Prietenia – chiar și fraternitatea – nu sunt decât iluzii, spuse el. Pe tine, *Mater*, trebuie să te respect.

Nimeni nu îi răspunse, și se întoarse spre Manfred.

– La întrunirea Partidului Național vei anunța că nu vei mai candida la funcția de premier și că te vei retrage din viața publică, spuse el calm, și îl văzu pe Manfred înfiorându-se, și visele sale spulberate în agonia de pe chipul lui. Aceasta este singura pedeapsă pe care ți-o pot aplica, dar este probabil mai dureroasă și mai lungă decât viața în închisoare. Accepți?

– Te distrugi și pe tine în același timp, îi spuse Manfred. Fără mine nu poți ajunge președinte.

– Aceasta esta pedeapsa mea, aprobă Shasa. Eu o accept. Tu o accepți pe a ta?

– O accept, spuse Manfred De La Rey.

Se întoarse spre ușile duble din mahon, le deschise și ieși cu pași mari din cameră.

Shasa se uită fix în urma lui. Numai după ce îi auzi mașina ieșind pe alee se întoarse spre Centaine. Plângea așa

cum plânsese în ziua în care îi aduse vestea morții lui Blaine Malcomess.

– Fiul meu, șopti ea. Fiii mei.

El se duse să o consoleze.

La o săptămână după moartea doctorului Hendrik Verwoerd, Partidul Național îl alese pe Balthazar Johannes Vorster în funcția de prim-ministru al Africii de Sud.

Își datora ascensiunea reputației uimitoare pe care și-o construise ca ministru al justiției. Era un om puternic care călca pe urmele predecesorului său, iar în discursul de acceptare dăduse dovadă de curaj.

– Rolul meu este să merg fără teamă pe drumul deja deschis de Hendrik Verwoerd, afirmă el.

La trei zile după alegerea sa, trimise după Shasa Courtney.

– Am vrut să vă mulțumesc personal pentru munca depusă și loialitatea dumneavoastră de-a lungul anilor, dar acum cred că este timpul să vă luați o pauză bine meritată. Aș dori să mergeți ca ambasador al Africii de Sud la Londra. Știu că Africa de Sud va fi pe mâini bune cu dumneata acolo.

Era destituirea clasică, dar Shasa știa că regula de aur a politicienilor era să nu refuze niciodată o funcție.

– Mulțumesc, domnule prim-ministru, răspunse el.

Treizeci de mii de oameni îndoliați participară la înmormântarea lui Moses Gama în suburbia Drake's Farm.

Raleigh Tabaka organiză funeraliile și fu căpitanul gărzii de onoare al *Umkhonto we Sizwe* de lângă mormânt, dând salutul ANC când sicriul fu coborât în pământ.

Vicky Dinizulu Gama, îmbrăcată în caftanul ei de culoare galbenă, verde și negru, sfidă ordinul care îi interzicea să țină vreun discurs celor adunați.

– Trebuie să plănuim o moarte atât de oribilă pentru colaboratori și trădători, încât nimeni dintre noi să nu îndrăznească să ne trădeze, le spuse ea cu vehemență, arătând foarte frumoasă.

Durerea mulțimii era atât de mare, încât atunci când o tânără dintre ei fu indicată drept informatoare a poliției, o dezbrăcară, o biciură și o bătură până când aceasta își pierdu cunoștința. Apoi o stropiră cu benzină și îi dădură foc, lovind-o cu picioarele în timp ce ardea. La sfârșit copiii urinară pe cadavrul ars. Poliția îi împrăștie pe participanții la înmormântare cu gaz lacrimogen și lovituri de baston.

Kitty Godolphin filmă tot, iar materialul editat în care incluse interviul cu Moses Gama și filmările de la crima brutală a poliției fu unul dintre cele mai cumplite și teribile montaje prezentate la televiziunea americană.

Când Kitty Godolphin fu promovată șefă a Departamentului de știri de la NABS, și deveni cea mai bine plătită femeie din istoria televiziunii americane.

Înainte să își ocupe postul de ambasador la Londra, Shasa plecă într-un safari de patru săptămâni în valea Zambezi împreună cu fiul său cel mare. Concesiunea pentru vânătoare a Courtney Safaris se întindea pe mai bine de opt sute de kilometri pătrați de minunată sălbăticie bogată în vânat, iar Matutu îl conduse pe Shasa la lei, bivoli și la un magnific elefant african bătrân.

Războiul rhodesian de gherilă devenea tot mai încrâncenat. Lui Sean i se acordase Crucea de Argint a Rhodesiei pentru acte de curaj și la focul de tabără îi povesti cum o dobândise.

– Eu și Matutu urmăream un elefant când am dat de urma a doisprezece venetici ZANU. Am abandonat elefantul și le-am luat urma. Începuse să plouă și norii erau foarte jos, spre vârfurile copacilor, deci nu puteam primi ajutoare. Ei se apropiau de Zambezi, așa că ne-am luat după ei. Primul semn că ne pregătiseră o ambuscadă a fost când am văzut luminile reflectându-se pe iarba din fața noastră. Matutu a ieșit la atac și a primit primul glonț în burtă. Asta m-a încrâncenat și am năvălit asupra lor cu vechiul meu 577. Mai erau opt kilometri până la râu și ei fugeau mâncând pământul, dar i-am curățat

pe ultimii doi în apă, înainte să ajungă pe partea zambiană. Când m-am întors, Matutu stătea lângă mine. Ticălosul ăsta mic îmi asigurase spatele opt kilometri, cu maţele atârnându-i afară din burtă.

De partea cealaltă a focului de tabără, faţa micului Ndorobo se lumină când îşi auzi numele menţionat.

– Arată-i *Bwana Makuba*, noul tău buric, îi spuse Sean în swahili.

Matutu îi făcu pe plac şi îşi ridică în sus cămaşa ponosită, arătându-i lui Shasa teribilele cicatrice lăsate de gloanţele de AK 47 în stomacul său.

– Eşti un ticălos prost, îi spuse Sean aspru. Să alergi cu o gaură în burtă, în loc să zaci pe jos şi să mori cum ar fi trebuit. Eşti al naibii de prost, Matutu.

Corpul lui Matutu se contorsionă de plăcere.

– Al *neibii* de prost, încuviinţă el mândru.

Ştia că aceasta era cea mai mare distincţie la care putea să aspire, pronunţând-o aşa cum venea de la divinitatea întregului său firmament.

Când Shasa încă îşi împacheta tablourile şi cărţile pentru călătoria la Londra, Garry şi Holly se mutară la Weltevreden.

– Voi sta acolo cel puţin trei ani, spuse Shasa. Când mă întorc, putem discuta din nou, dar probabil că îmi voi lua un apartament în oraş. De unul singur, locul ăsta este pur şi simplu prea mare pentru mine.

Holly era însărcinată şi o convinsese pe Centaine să rămână şi să o ajute până când se va naşte copilul.

– Holly este singura femeie pe care *Mater* o suportă la un kilometru de ea, tot timpul, remarcă Shasa către Garry, în timp ce cele două doamne din Weltevreden începeau să plănuiască împreună redecorarea camerelor pentru copil.

Povestea de dragoste a Isabellei cu Lothar De La Rey supravieţui în apele zbuciumate şi vânturile puternice din lunile investigaţiei morţii lui Moses Gama.

Comisia de investigație îl exoneră pe comandantul de brigadă Lothar De La Rey cu verdictul „nevinovat". Presa locală de limba engleză, precum și presa internațională luară în derâdere acest verdict, iar în ședința de urgență a Adunării Generale a Națiunilor Unite se votă o hotărâre prin care se cerură sancțiuni extinse obligatorii față de Africa de Sud, împotriva căreia s-a folosit, în mod previzibil, dreptul de veto în Consiliul de Securitate. Cu toate acestea, printre ai lui, reputația lui Lothar spori și mai mult, iar presa de limbă afrikaans îl ridică în slăvi ca pe un erou.

La nici o săptămână după ce comisia își făcu publice concluziile, Isabella se deșteptă în dormitorul din luxosul ei apartament din Sandton, găsindu-l pe Lothar complet îmbrăcat, aplecat deasupra patului și privind-o cu o expresie de profund regret, încât ea se ridică repede, trezindu-se de tot, cearșafurile de satin roz căzându-i pe talie.

– Lothie, ce s-a întâmplat? strigă ea. De ce pleci atât de devreme? De ce te uiți așa la mine?

– Vor avea loc alegeri speciale în circumscripția Doornberg. Este unul dintre locurile noastre sigure. Organizatorii partidului mi l-au oferit mie, și eu am acceptat. Demisionez din poliție și intru în politică.

– O, asta e minunat, strigă Isabella, și întinse brațele spre el. Am primit educație politică. Vom forma o echipă extraordinară, Lothie. Te voi ajuta enorm, vei vedea!

Lothar își ridică privirea de la sânii ei goi, dar nu o atinse, iar ea își lăsă brațele să cadă.

– Ce e? Expresia ei se schimbă.

– Mă întorc la oamenii mei, Bella, spuse el liniștit. Înapoi la *Volk* și Dumnezeu. Știu ce vreau. Vreau ca într-o zi să reușesc acolo unde tatăl meu a eșuat. Vreau poziția pe care el aproape că a dobândit-o, dar am nevoie de o soție din mijlocul poporului meu. O afrikaanderă. Am ales-o deja, iar acum mă duc la ea.

Deci trebuie să ne luăm rămas-bun, Bella. Mulțumesc. Nu te voi uita niciodată, dar s-a terminat.

– Ieși afară! spuse ea. Ieși și nu te mai întoarce.

El ezită și vocea ei se înălță într-un strigăt:

– Ieși afară, nenorocitule. Ieși afară!

Ieși din dormitor închizând încet ușa în urma lui, iar Isabella înșfăcă vaza de pe noptieră și aruncă scurt cu ea în ușă. Apoi se prăbuși cu fața în pat și începu să plângă.

Plânse întreaga zi, iar la căderea nopții intră în baie și umplu baia cu apă fierbinte. Lothar lăsase un pachet de lame de ras pe raftul de lângă trusa ei de duș. Încet, despachetă una și o ținu în fața ochilor. Arăta înspăimântător de periculoasă, iar lumina scânteia pe margine, dar o coborî până atinse pielea încheieturii. Duru ca înțepătura unui scorpion și își smuci încheietura.

– Nu, Lothar De La Rey, nu îți voi da satisfacție, spuse ea mânioasă, și lăsă lama să cadă în toaletă, apoi se întoarse în dormitor.

Ridică receptorul. Când auzi vocea tatălui ei, Isabella începu să tremure de șocul a ceea ce fusese pe punctul să facă.

– Tati, vreau să vin acasă, șopti ea.

– Trimit avionul după tine, spuse Shasa fără să ezite. Nu, la naiba, vin chiar eu să te iau.

Îl așteptă pe pista de decolare și alergă direct în brațele lui. La jumătatea drumului spre Cape Town, el îi atinse obrazul.

– Voi avea nevoie de o amfitrioană oficială la Highveld, îi spuse el. Aceasta era reședința ambasadorului din Londra. Sunt chiar pregătit să-ți renegociem salariul.

– O, tati, spuse ea. De ce nu sunt toți bărbații din lume ca tine!

Jakobus Stander fu spânzurat în închisoarea centrală din Pretoria. Sarah Stander și soțul ei așteptau afară când moartea lui fu anunțată pe poarta principală a închisorii.

În seara în care se întoarseră în casa din Stellenbosch, Sarah se ridică din pat după ce Roelf adormise şi, în baie, luă o supradoză de barbiturice.

Când Roelf se trezi în dimineaţa următoare, ea era moartă în pat lângă el.

Manfred şi Heidi plecară să trăiască în ferma lor din Statul Liber Orange, unde Manfred creştea oi merinos cu pedigree.

La târgul agricol din Bloemfontein, Manfred câştigă trei ani la rând panglica albastră pentru berbecul campion.

Mereu fusese corpolent, dar Manfred se îngrăşă mult mai mult, mâncând mai degrabă de plictiseală decât de poftă. Doar Heidi ştia cât de greu îi era, cât de mult tânjea el să mai păşească o dată pe culoarele puterii, şi cât de lipsită de sens şi frustrantă simţea că devenise existenţa sa.

Atacul de cord surveni pe când rătăcea singur prin savană şi păstorii îi găsiră corpul a doua zi dimineaţă, zăcând acolo unde căzuse. Centaine zburară cu avionul companiei ca să asiste la înmormântare. Ea fu singurul membru al familiei Courtney prezent când Manfred fu înmormântat cu toate onorurile în Heroes Acre, înconjurat de mormintele altor afrikaanderi remarcabili, inclusiv cel al doctorului Hendrik Verwoerd.

Când Shasa Courtney se înapoia de la Palatul Buckingham în limuzina ambasadei după ce prezentase scrisorile sale de acreditare Maiestăţii Sale Regina Elisabeta II, străzile erau ude de la burniţa londoneză.

În ciuda vremii, demonstranţii îl aşteptau în Trafalgar Square cu pancarde: SPIRITUL LUI MOSES GAMA MERGE MAI DEPARTE şi APARTHEIDUL ESTE O CRIMĂ ÎMPOTRIVA UMANITĂŢII.

Când Shasa coborî din limuzină în faţa ambasadei, demonstranţii încercară să înainteze, dar o linie de poliţişti londonezi în uniforme albastre formară un cordon pentru a-i reţine.

– Shasa Courtney!

La jumătatea drumului, pe trotuar, Shasa se opri la sunetul vocii familiare şi se uită în jur.

La început nu o recunoscu, dar apoi o văzu în prima linie a demonstranţilor şi se întoarse. Luă o poziţie dreaptă şi impunătoare în hainele sale elegante şi cu joben. Se opri în faţa ei şi vorbi cu unul dintre poliţişti.

– Mulţumesc, dar o cunosc pe această doamnă, o puteţi lăsa să treacă. Bună, Tara, o salută el, după ce ea se strecură pe sub braţul întins al poliţistului.

Îi veni greu să creadă cât de mult se schimbase. Era o femeie între două vârste şleampătă şi neîngrijită, doar ochii îi mai erau frumoşi şi îl săgetau.

– Moses Gama trăieşte mai departe. Monştrii apartheidului ne pot omorî eroii, dar bătălia este a noastră. La sfârşit vom moşteni pământul.

Vocea ei era stridentă.

– Da, Tara, răspunse el. Există eroi şi există monştri, dar majoritatea suntem doar nişte muritori prinşi în evenimente prea tumultoase pentru oricare dintre noi. Poate că atunci când bătălia se va încheia, tot ceea ce vom moşteni va fi cenuşa unui pământ odată frumos.

El se întoarse cu spatele şi intră în ambasadă fără să se uite înapoi.

Nota autorului

Mi-am asumat din nou câteva libertăți privind cronologia istorică, respectiv datele la care au început mișcările *Umkhonto we Sizwe* și *Poqo*. Nelson Mandela a fost achitat în primul său proces de trădare, iar Harold Macmillan și-a susținut discursul „Vântul schimbării".

Sper că dumneavoastră, cititorii, mă veți ierta de dragul narațiunii.

WILBUR SMITH

La RAO
a apărut

KEN FOLLETT

O AVERE PERICULOASĂ

În 1866, tragedia lovește exclusivista școală Windfield.

Un elev se înecă într-un accident straniu, în care sunt implicați mai mulți tineri. Întâmplarea și urmările ei reprezintă factorul declanșator al unei serii de trădări și crime care se întind pe trei decenii și afectează numeroase destine. Purtându-l pe cititor din cluburile exclusiviste și bordelurile care dau viață celor mai întunecate fantezii din înalta societate londoneză, până la sălile de bal strălucitoare și opulente și în birourile lambrisate cu mahon ale marilor afaceriști ai lumii, Ken Follett creează printr-o gamă uluitoare de contraste un roman al unei familii dezbinate de pofte carnale și unite de o moștenire comună, într-o lume în care lăcomia, hrănită de adevărul șocant al morții unui băiat, trebuie oprită, altminteri visurile nu doar ale unui om, ci ale unei națiuni vor fi sortite pieirii...

Niciodată destinele unei națiuni și ale unei familii nu s-au întrepătruns cu mai mult dramatism.

În deceniile ce au urmat celui de-al Doilea Război Mondial, Africa de Sud se zbate să oprească violența tribală care domină țara – între englezi și afrikaanderi, între albi și negri – și care amenință să o distrugă pentru totdeauna. Este un conflict care se oglindește și în lupta dintre doi frați – pasionalul Sasha Courtney și rigidul Manfred De La Rey – frați vitregi, dar întru totul diferiți, uniți doar de ambiția fără limite și de dorința de putere într-o lume sfâșiată de valurile revoluționare din ce în ce mai puternice ale „furiei negre" care amenință să înghită totul.

Poveștile pline de pasiune ale protagoniștilor, desfășurate pe fundalul istoric și cultural autentic din Africa, oferă cititorilor atât o narațiune plină de neprevăzut, cât și posibilitatea de a cunoaște cu adevărat istoria Africii de Sud.

Wilbur Smith este pentru Africa de Sud
ceea ce James Clavell este pentru Extremul Orient.

KIRKUS REVIEWS

rao
international
publishing
company

ISBN 978-973-54-0037-8

9 789735 400378

www.rao.ro
www.raobooks.com